

कुमारभावोचितं चावलम्बितं गम्भीरं अपसायमन्तं
 वि तुमंमि असंपाययन्तो उचित्यकरणञ्जं अपरिचयन्तो
 कुलहरं एवं सिद्धं त्ति । रादणा भणियं । वच्छ, जद एवं
 तुञ्ज निब्वन्धो, ता पेमेहि मे आहवणनिमित्तं कंचि निययं
 ४ त्ति । कुमारेण भणियं । ताय, अहमेव गच्छामि । रादणा
 भणियं । एवं करेहि त्ति । गम्भीरेण कुमारो । पविट्टो
 विसेणमन्दिरं । दिट्टो 'तत्त्वदयश्चिन्ताए चेव अचन्तदुब्वन्धो
 उण्णिण्हिं आभरणण्हिं परिमिल्लणेणं वयणकमलेणं विम-
 णपरियणममेश्रो असुन्दरं मयणीयमुवगम्भीरे विसेणकुमारो
 १० त्ति । चिन्तियं च लेणं । अहो मच्चयमिणं ।

सन्तगुणविष्णुणामे असन्तदोसुभवे य जं दुक्कं ।

तं सोसेद ममुदं किं पुण हिययं मणस्मानं ॥

असहा कहं कुमारस्स ईदमो अवत्य त्ति । उवमण्णिकुण
 भणियं च लेणं । कुमार, किमेयं बान्नेद्वियं । तेण भणियं ।
 १५ पावपरिणदं मे पुच्छसु । सेणकुमारेण भणियं । अलं पाव-
 चिन्ताए । धम्भो तुमं, जेण ताथस्स पुत्तो त्ति । ता करेहि
 रायकुमारोचितं किरियं, जेण ताथममौवं गच्छामो त्ति ।
 तम्भो अणिच्छमाणो विभूमिम्भो महत्थेण विलित्तो मलय-
 चन्दणरसेण परिहाविम्भो खोमज्वलयं गण्हाविम्भो तम्भो
 २० नौम्भो नरवदसमौवं । पाडिम्भो चलेणसु । वोलियं वद्धाव-

529.
FL 552E 1276
JA 21 73

DATE LABEL

K3860

THE ASIATIC SOCIETY

1, Park Street, Calcutta-16

The Book is to be returned on
the date last stamped :

5.3.57

22458.

11 APR 1971

BIBLIOTHECA INDICA.

WORK No. 169.

SAMARĀICCA KAHĀ.

BIBLIA INDICA

HARIBHADRA

SAMARĀICCA KAHĀ

A JAINA PRĀKṚTA WORK.

EDITED BY

DR. HERMANN JACOBI

Professor of Sanskrit in the University of Bonn.

VOLUME I.)

TEXT AND INTRODUCTION

RE. B. 15.

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

PUBLISHED BY THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL

CALCUTTA

1926.

B.I 169

TO
THE MEMORY
OF
SRI VIJAYA DHARMA SŪRI.

SL. no. 1939d.
6040.

CONTENTS.

	<i>Page</i>
INTRODUCTION	i-xxix
Haribhadra's age	i
Haribhadra's life	ix
Haribhadra's works	x
Samarāṅga kahā	xviii
NOTE ON NIDĀNA	xxx
NOTE ON SUVARṆADVĪPA AND KATĀHA ..	xxx
CONTENTS OF THE SAMARĀṅGA KAHĀ ..	xxxix-cxix
Bhūmiḥ	xxxix
First bhava	xxxix
Vijayasena's tale	xxxv
Second bhava	xxxvii
Amaragupta's tale	xxxix
Apologue of the man in the well ..	xliv
Third bhava	xlvi
Vijayaśiṃha's story	xlviii
Ajita's tale	xlviii
Fourth bhava	liv
The robber's tale	lviii
Yaśodhara's tale	lx
Fifth bhava	lxvi
Sanatkumāra's tale	lxvii
Story of a married couple	lxxii
Apologue of the two roads	lxxv
Sixth bhava	lxxvii
Arhaddatta's tale	lxxxiv
Seventh bhava	lxxxviii
Story of the lost necklace	lxxxix
Story of Candrā and Sarga	xcvii
Eighth bhava	c
Vijayadharma's history	ciii
History of the nun Susaṅgata	cvi

Ninth bhava	cix
Apologue of the lover in the sink-hole	cxix
Apologue of the four men	cxliii
Apologue of the merchant's six sons..	cxvi
Apologue of the robber and the four queens	cxvii
Apologue of the savage in the royal palace	cxviii
INDEX	cxxi-cxxvii
CORRIGENDA	cxlix-cxxx
TEXT	1-204
Bhūmika	?
Bhava I	?
Bhava II	?
Bhava III	?
Bhava IV	?
Bhava V	?
Bhava VI	?
Bhava VII	?
Bhava VIII	?
Bhava IX	?

INTRODUCTION.

HARIBHADRA'S AGE.

THE death of Haribhadra, the author of the *Samarāṅgīka-Kaṇṇa*, is placed by Jaina tradition, which in this particular can be traced to the beginning of the 13th century A.D., in Vikrama samvat 585 or Vira samvat 1055,¹ corresponding to 529 A.D.¹ This date, however, was recognised to be wrong,² since Haribhadra was acquainted with the philosophy of Dharmakīrti who flourished about 650 A.D. The discussion at that time turned on the following point. Siddharṣi who finished the *Upamitibhava-prapañcā Kathā* on the 1st May, 906 A.D., calls, in the *Prasasti* of that work, Haribhadra his *dharmabodhakaro guruḥ*. Now the question arose whether Haribhadra was actually Siddharṣi's teacher of the Sacred Law, or his *paramparāguru*; in this investigation I took what eventually turned out the wrong side of the question.³ Meanwhile the Jainas had been publishing a number of Haribhadra's works which were found to contain many interesting details.⁴ But the evidence that finally settled the question of Haribhadra's age, was not fur-

¹ At the end of an old MS. in Jesulmer, of Haribhadra's *Laghukṣetra-samāsavṛtti* the date of the completion of this work is given, in two verses, as Vikrama 585, Jyestha su-di. 5, Friday, Pusya nakṣatra; this corresponds to either Tuesday, 9th May 528 A.D., or Saturday, 28th April 529 A.D. In the first case the nakṣatra was Pusya, in the second Punarvasu. As the week-day comes out wrong in both cases, the date must be considered spurious. The nakṣatra carries less weight, because for every day of the Juna year the choice generally lies between three nakṣatras only which may be ascertained beforehand.

² See my edition of the *Upamitibhava-prapañcā Kathā* (Bibl. Ind.) Preface p. viii f.

³ L.c. p. vi.

⁴ A full statement of all particulars about Haribhadra's works, their commentators, and the latter's dates is furnished by Muni Kalyāṇavijaya in the preface (*grantha-kāra-paricaya*) to his edition of Haribhadra's *Dharmasaṃgrahaṇī*, Devendra Lalabhai's Jainapustakoddhāra No. 42, Bombay, 1918.

INTRODUCTION.

nished by any of his own works, but by the Kuvalayamālā, a Prākṛit poem by Uddyotana, which he finished on the last day but one of the Śaka-year 700,¹ equal to the 21st March, 779 A.D. In the Prastāvi of this work Uddyotana mentions Haribhadra as his teacher in philosophy, praising him as the author of a great many books; the latter statement puts it beyond doubt that the great Haribhadra is the person intended.² The first who rightly understood the passage in question and recognised its chronological bearing, was Munirāj Shri Jinavijaya. In his article "The date of Haribhadrāsūri," read at the First Oriental Conference, November 1919, Poona, and published under the title "Śrī Haribhadrācāryasya Samayanirṇayaḥ" in the Jainsāhityasamśodhaka Granthamālā, Poona, he discusses the whole question, examines the evidence, and puts his case in the clearest light. The following remarks are chiefly based on his paper.

१ चोरसौर विजयसु विषयपञ्चमि i.e. Caitra ba-di. 14. This date is interesting from the point of view of the calendar. As the Caitrādi-year invariably begins with the śuklapakṣa of Caitra, the date in question would seem to be recorded according to the *pūrṇimānta* scheme in which the dark fortnight precedes the bright one. But as Kielhorn (Ind. Ant. 1896 p. 271 f.) has shown from dates in inscriptions that in connexion with Śaka-years almost always *amānta* months are used, the *pūrnā faciō* interpretation of our date becomes extremely doubtful. In the year under consideration, however, there was an *adhika* Caitra which precedes the *nija* month; therefore in this case *adhika* Caitra ba. di. 14 is the last day but one of the preceding year, if the year began with *nija* Caitra, as it ought to do, since the new moon initiating true Caitra immediately preceded Māghasamkrānti. I, therefore, believe that Swamikannu Pillai's assertion (Indian Ephemeris vol. I, part J, p. 65), "when there is an *adhika* Caitra, that begins the year," applies only to modern usage.

² The passage in which Haribhadra is referred to, is corrupt as is shown by the metre. In the MS. of the Deccan College, the only one that seems to be available, it runs thus: ॐ विजयसु वमाचनार व जसु हरिभदो ।
वज्जमन्वसवविस्वरपञ्चमसवत्ता । Munirāj Jinavijaya has satisfactorily emended the text and supplied the missing syllables as follows: ॐ विजयसु
सुव; वमाचनार व जसु हरिभदो । वज्जमन्वसवविस्वरपञ्चमसवत्तसुवसवत्तो । The first pāda is connected with the preceding verse which eulogises Uddyotana's teacher Virabhadra; and the following verse names his father Vātsāvara who was a Kṣatriya and became a Kṣamāśraman.

INTRODUCTION.

We cannot make out from Uddyotana's remark whether Haribhadra was still alive or not, when it was written; some twenty or thirty years before that date, however, he must have been actually teaching Uddyotana. We may, therefore, take that epoch, say 750 A.D. or later, as the time of his literary activity, which considering the extraordinary number of *pratyakṣas* he wrote must have extended over twenty years at least. He quotes many authors, Brahmanical, Buddhist, and Jaina; a list of them containing thirty names has been drawn up by Jinavijaya, l.c., p. 11. From among them the following may be mentioned as interesting from a chronological point of view: Dignāga, Dharmakīrti, Bhartṛhari (author of the *Vākyapadīya*, about 650 A.D.), and Kumārila. Haribhadra quotes, in his *Vivaraṇa* of the *Nandisūtra*, several passages from the *Cūrṇi* of that *sūtra* by Jinadāsagani-mahattara without mentioning his name. The *Cūrṇi* was finished in the Śaka-year 598 = 677 A.D. To about the same time belongs 'Siddhasenadivākara, whom Haribhadra quotes; for he uses, no doubt, Dharmakīrti,¹ though he does not name him. We thus see that Haribhadra quoted many of the celebrities who flourished in the century preceding his own. On the other hand he does not quote Śaṅkara who rose so high above all his contemporaries that Haribhadra could not have ignored him if he had lived at or after his time. We, therefore, conclude that the tradition of Śaṅkara's school is right, or at least not far wrong, in placing his life in 788—820 A.D. Nor does

¹ Dharmakīrti qualifies *pratyakṣa* only as *abhrānta* (and Dharmottara expressly says *bhrāntaḥ hy anumānam*), while Siddhasenadivākara in *Nyāyavatāra* 5ff claims *abhrānta* for *pratyakṣa* as well as *anumāna*; similarly he extends the distinction of *svārthā* and *parārthā*, which properly applies to *anumāna* only, to *pratyakṣa* also, ibidem 12f. Apparently he thought to improve on Dharmakīrti by a wholesale generalisation of nice distinctions! He is different from Siddhasenagani, the author of the *Tattvārtha-vṛtti*, because the latter quotes ad. II 25 from Haribhadra's commentary on the *Nandisūtra*, see Kalyāṇavijaya, l.c., p. 29; Haribhadra, therefore, intervenes between both Siddhasenas. It may be mentioned that the younger one quotes ad. I, 10 a verse by Ārya-Siddhasena, who may or may not be Siddhasenadivākara.

Haribhadra, as Vinayaviṇaya states (l.c., p. 13), discuss the Māyāvāda. He knows the Advaitavāda, and refutes two or three different branches of it in his Śāstravārttāsamuccaya VIII, 1 ff.,¹ but none of them can be identified with the Māyāvāda. This fact is of considerable interest, since it proves that before Śāṅkara the Māyāvāda was practically unknown outside of the circles of Aupāṇiśadas; for it had already been established by Gauḍapāda, the guru of Śāṅkara's guru. It is not the intrinsic value of a system, or the originality of its teachings, that secured it notoriety throughout India, unless a great author and debater takes it up, systematically develops it in every detail, and successfully upholds it against all opponents. His fame then outshines that of the original thinker whose merit was apt to be overlooked.²

2. HARI BHADRA'S LIFE.

We know very little about Haribhadra from himself; all that he chooses to tell us is contained in the subscriptions to his numerous works. From them we collect the following information: (1) he obeyed the command of Jinabhaṭṭa, an ācārya of the Sītāmbaras (Śvetāmbaras); (2) he was the pupil of ācārya Jinadatta, an ornament of the Vidyādhara kula (gaccha); (3) he was the spiritual son of the nun Yākinīmahattārā.³

¹ We should like to know more details about these early Vedānta schools than Haribhadra gives in the work quoted in the text; perhaps he may have given them in his svopāyāna-vṛtti to the passage in question. But this Vṛtti is not available to me.

² Thus the Dhani-theory also seems to have been ignored until Ānandavardhana composed the Dhvanīlōka, the commentary on the original treatise in Kārikās by an unknown author, and thereby brought this theory to such prominence, that nearly all later writers on Alankāra have adopted it. I am, therefore, also persuaded that nihilistic and idealistic teachings which did exist in early Buddhism, passed unnoticed by, and did not provoke the opposition, of Brahmanical philosophers, until Nāgārjuna did for the Śūnyavāda, and Vasubandha for the Vijñānavāda, what long after them Śāṅkara has done for the Māyāvāda.

³ All the details stated above are given in the subscription of the Śāyāhita, his Tīkā of the Āvaśyakasūtra; in other places only one or other detail is mentioned.

INTRODUCTION.

Some more facts are directly manifested by the works of Haribhadra : (4) the use, in the last verse of most of his works, of the word *viraha*, which may have reference to some event in his life ; (5) his intimate knowledge not only of Jainism, but also of the teachings of heterodox systems, evinced in his *Anekāntajayapatākā* and his *Tīkā* of this work, as well as by his writing a commentary on Dignāga's *Nyāyapraveśa* ; (6) his writing a great number of works.

It goes without saying that the contemporaries of Haribhadra knew a great deal more about his life than is contained in the above six items, but it is equally true that in oral tradition sober history is apt to be gradually changed into legend, a strange mixture of facts and fiction, which we can separate from each other with some degree of plausibility only in the simplest cases. Occasionally, however, tradition has stories of an entirely fictitious kind and originally unconnected with its hero. Thus, in the case in hand, curiosity was naturally excited, by point (4), to satisfy which a tale full of miraculous and wholly incredible incidents is added in the legendary life of Haribhadra ; it exceeds in length all remaining parts of the legend taken together ; but no reference to it is made in the oldest accounts.

Before analysing the traditions about Haribhadra's life, I enumerate the sources from which it is known.

- (a) A short paragraph at the end of Municandra's *Tīkā* of Haribhadra's *Upadeśapadāni* ; this *Tīkā* was finished
 • Vikrama samvat 1174 = 1118 A.D. ; the passage in question has been printed by Kalyāṇavijaya l.c. p. 5a, and Jinavijaya l.c. p. 4, note 14.
- (b) Eight gāthās (52-59) in Jinadatta's *Gaṇadharasārdhaśataka*, written between samvat 1169 and 1211 = 1112-1154 A.D. The text is edited in A. Weber, *Verzeichniss der Sanskrit- und Prākṛit-Handschriften*, II, p. 982 f.
- (c) The ninth Śṛiṅga of Prabhācandra's *Prabhāvakacarita*, finished samvat 1334 = 1278 A.D. (the name of the author is wrongly given as Candaprabha on the title of the N.S. edition, 1909).

- (d) *Rājasekhara's Prabandhakosa*, written in *saṃvat* 1405 = 1349 A.D. I know only some extracts of this work given by *Kalyāṇavijaya* l.c. p. 8a, 24a.
- (e) *Sumatigaṇi's Vṛtti* of the *Gaṇadharasārdha-śataka* (see b.), finished *saṃvat* 1295 = 1239 A.D., occasionally referred to by *Kalyāṇavijaya*. An abridgement of *Sumatigaṇi's* narrative is given in the *Laghuvṛtti* of *Sarvarājagaṇi*, see A. Weber, l.c. p. 988.
- (f) *Kathāvalī* of *Bhadreśvara*, date unknown; mentioned by *Jinavijaya* and not otherwise known to me.

I shall now discuss some traditions about particulars of *Haribhadra's* life which may be regarded as substantially true.

The birth place of *Haribhadra* was, according to a, c, d, e, *Citrakūṭa*, the modern Chitor. The ancient fort on the crest of the hill¹ was the capital of Mewar from about the 7th century till 1569 when the seat of government was moved to Udaipur. *Haribhadra* probably lived in Chitor up to his initiation. But the scene of his later life, as a monk seems to have been chiefly the neighbouring parts of *Rājputana* and the kingdom of Guzerat. In that country, he became the teacher of *Uddyotana*.² Another indication of *Haribhadra's* activity in Guzerat is furnished by the annals of Jain families; for according to *Kalyāṇavijaya* (l.c., p. 7b), they assert that *Haribhadra* organized the clan of the *Porevals* (*Poruvāḍa*, *Prāgvāṭa*) and converted them to Jainism. Now we learn from the *Nemināthacarī*³ that the *Poreval* clan originated in *Śrīmālā*,⁴ that a war-

¹ The phrase in c: *Śricitrakūṭacalacūlānivāsino* clearly refers to the ancient town on the hill.

² The verses 4 and 6 in the passage quoted from the *Kuvalayamālā* by *Jinavijaya* (l.c. p. 15), prove that *Uddyotana* belonged to a line of yatis that flourished in Guzerat.

³ See my edition of the '*Śaṅkuntāracaritam*' in the *Abhandlungen der Bayerischen Akademie der Wissenschaften*, München, 1921, p. 152, VIII-V, and the additional note on p. VI. ib.

⁴ The modern *Bhīnmāl* in the extreme south of Marvāḍ. *Uddyotana-sūri*, l.c., names the town *Siribhīlmālā*. It was the capital of Guzerat before the foundation of *Anahillapattaka* by *Vanarāja*, the first of the *Cāpota* or *Cāvaḍa* kings.

like member of this clan Nimaya, was induced by Vanarāja (746-806 A.D.) to settle in his new capital Anahillapataka, and that he there erected a temple of Rābha for the Vidyādhara-gaccha. Since Haribhadra, the organizer of the Poreval clan, belonged to the Vidyādhara-gaccha¹, it is likely that that clan owed some sort of allegiance to that *gaccha*, whereof the statement in the Neminācariu seems to furnish a proof.—Although Haribhadra may have lived for the greater part of his life in Guzerat and the adjoining States of Rājputana, yet his wanderings as a yati probably extended to far distant parts of India. Some hints about his knowledge of India may be gathered from the *Śamarāiccakahā*. In this regard it is significant, that he does not lay the scene of any of his tales in one of the renowned towns of the Deccan or Southern India², but all towns that can be identified³, are situated in Northern India, from Hastināpura to Tāmralipt. He evinces a more intimate acquaintance with Eastern India between Ayodhyā and Campā; in these countries Buddhism was still flourishing, and it is, therefore, possible that Haribhadra there acquired his accurate knowledge of Buddhist philosophy, especially as taught by Dignāga and Dharmakīrti.

That Haribhadra was a *Brahman* by caste is stated in *e*⁴ and implied in *c*, where he is said to have been the purohita of king Jitāri.⁵ Though there is no such statement in *a* and *b*, I have no doubt that it is true. For the learning peculiar to Hari-

¹ For he calls his teacher Jinadatta an ornament of the Vidyādhara-gaccha. According to Harshanandanagaṇi (1616 A.D.) he was a member of vṛddha-gaccha, see Kalyāṇavijaya l.c., p. 11b.

² The cause of his want of acquaintance with Peninsular India was probably the circumstance that in his time there were few, if any, Śvetāmbara communities south of the Tapti.

³ Those in the fabulous country of Aparavidhā, of course, do not concern us.

⁴ Kalyāṇavijaya l.c., p. 5a, note.

⁵ Apparently a fictitious name standing for Jitāstru, the usual name of the king in countless legends and stories of the Jains, but never met with, as far I know, in any historical document, inscription, etc. The name is absent in the list of the Guhila kings of Mewār, see Mabel Duff, *Chronology of India*, p. 282.

bhadra, apart from his comprehensive knowledge of Jaina Lore, is of such a kind as was natural with a *Brahman*, but quite exceptional in any other case, before Jain literature had received a new impulse from brahmanical science. Muncandra (e) truly describes Haribhadra as one 'who had studied the eight grammarians, and was the leader of those whose understanding is hardened by the discussions connected with all philosophical systems.'* It is chiefly due to Haribhadra, as will be explained in the next paragraph, that Sanskrit became the learned language of the Śvetāmbaras and replaced Prakrit in several departments of their literature; he would, however, not have had this influence unless he was a perfect master of Sanskrit, an accomplishment which required the customary training of the *Brahman*. And as regards his mastery in philosophical discussion conducted in Sanskrit, it is such that his *Anekāntajayapatākā* with *Tīkā* favourably compares with any philosophical work of the same age.¹ It may be added that the story of Haribhadra's conversion, the main features of which are already contained in our oldest source (a), points also to the same conclusion, that he was a *Brahman* by caste.

Haribhadra by acknowledging the nun Yākinī as his spiritual mother (*dharmaṃto Yākinīmahattarāsūnu*) unmistakably ascribes to her his conversion to the 'true faith,' which may be regarded as a second birth. How his conversion was brought about, has been recorded by tradition which, in this regard, is probably substantially trustworthy. I shall first give an abstract of the narrative about this part of Haribhadra's life in the *Prabhāvakacarita* (IX, V. 4-47), and discuss it afterwards.

Haribhadra was purohita of King Jitāri in the town of Citrakūṭa. He was so proud of his knowledge, that he proclaimed that he would become the pupil of anyone whose proposition he could not understand, and this vow was engraved on a golden plate he wore on his belly, (11). Once a mast elephant having got loose and causing great havoc in the streets, Haribhadra fled

¹ It is true that the Buddhists possessed many older works of a similar description, but the Buddhists had come into contact with brahmanical schools of philosophy at a much earlier time, and many of their great writers have notoriously been *Brahmans* by caste.

before him and made his escape by climbing on a Jain temple. Thence he perceived the image of a Tirthakara whom he derided in a sloka (*vapur eva tavā 'caṣṭe*, etc.) (18) On the next day when he went home about midnight, he heard an old nun reciting a gāthā¹ (*cakkidugam Haripanaṇam*, etc.), which utterly baffled his understanding. He asked her to explain its meaning, but she referred him to her *guru* (27). So he went to see him on the next morning. Passing on his way by the same temple he pronounced the same sloka (*vapur eva tavā 'caṣṭe*), changing one word so that it redounded to a praise of Jina. There he saw Jinabhaṭasūri who promised to teach him after he had been initiated. Haribhadra consented, and acknowledged *mahattarā Jāṇinī* as his spiritual mother (42). He became so well versed in the sacred Lore of the Jainas, and his conduct was such, that the *guru* appointed him his successor. Thus Haribhadra became a *yugapradhāna* (47).

Now all essential points in this account are confirmed by Muncandra in the short passage² referred to above, with the exception of the incident of the *maṣṭ* elephant (v. 12-18) and, as said before, of his being the purohita of King Jitāri. There the same gāthā and the sloka are mentioned and the name of the *guru* is given as Jinabhadra³ apparently by mistake for Jinabhaṭa; some minor details which may be regarded as embellishments, are omitted. It is, therefore, clear that the tradition, on the whole, is old, and as there is nothing extravagant or incredible in it, we may regard it as coming very near the truth.

It remains to mention a curious notice in the Gaṇadhara-sārdhaśataka v. 5f: 'Some, misled by the similarity of the name, have erroneously asserted that Haribhadra was initiated and instructed by the Caityavāsins.' The Caityavāsins were those monks who abode in temples, while their opponents advocated the

¹ This gāthā occurs in the *Āvaśyakaniryukti*.

² With it agrees the very short notice in the *Laghuvṛtti* of the Gaṇadhara-sārdhaśataka v. 56 p. vi. It mentions besides the golden plate worn by H. on his belly.

³ The same form of the name is given in the *Laghuvṛtti* mentioned in the last note.

vasatinivāsa, i.e. the dwelling in the houses of laymen. (*paragrha*). Both sections seem to have coexisted for some time and no separation to have taken place; Śīlānka¹ is said to have been a *Caityavāsini*. But in the end the *cāityavāsa* seems to have become discredited, and Jineśvarasūri, the founder of the Kharataragaṇa in Samvat 1080 = 1024 A.D., established the *vasatinivāsa*, at least for his sect.

It is just what might be expected that at a time when the enmity between those two sections, or rather sects, was at its height, the *Cāityavāsins* should have claimed the famous Haribhadra for one of their own, and their opponents should have repudiated their claim as null and void; but it is equally certain that if at Haribhadra's time the mode of the monks' lodging had already become an important point of controversy, there would have been no occasion to doubt which side of the question he espoused. The descriptions of monastic life in the Samaraticca Kahā illustrate the practice of monks in his days, or at least one he would approve of; according to it monks put up to stay in a park near the town, where they are visited by the faithful and the curious. It is not said explicitly that they lodged there in a temple, but it seems to be excluded that Haribhadra supposed them to lodge in houses belonging to, or furnished by, laymen.

3. HARIBHADRA'S WORKS.

Haribhadra's fame as a *yugapradhāna* chiefly rests on his literary activity for the sake of Jainism; he is one of the most

¹ In the *Laghuvṛtti* v. 60. According to that source and to the *Pattāvali* of the Kharataragaṇa Śīlānka was the successor of Haribhadra; but that is impossible, since the date of his *Ācārāṅgaṭīkā* is said to be Śaka 798 = 872 A.D., or more than a century later than Haribhadra. According to the same source Śīlānka's successor was Uddyotanasūri, whose successor was Vardhamānasūri, the teacher and predecessor of Jineśvarasūri. These statements are, no doubt, arbitrary and entirely wrong, for Uddyotanasūri, who wrote his great poem in 779 A.D., cannot have been removed by one teacher only from Jinendrasūri, who flourished more than two centuries later. Apparently there was no solid, if any, tradition concerning the period which preceded the foundation of the Kharataragaṇa.

fertile authors in Jain Literature as regards not only the number of the works he wrote, but also the diversity of the subjects he treated. Jinavijaya (l.c. p. 3) enumerates 26 works of H. as the most renowned ones, of which 20 have been edited; and Kalyāṇavijaya (l.c. p. 13a-19a) has drawn up a list of all his works, actually preserved or known from quotations only; his list contains 88 entries. Great as this number is, still it would be but a small fraction of the total of his writings if tradition might be credited, which ascribes to him the composition of 1,400 *prakaraṇas*.¹ This tradition is found already in our oldest sources of H.'s life (a and b), and it can be traced further back to 1068 A.D., being contained in Abhayadeva's *Tīkā* on H.'s *Pancāśaka* finished in that year. Now it is altogether incredible that the Jains should have been so extremely careless in handing down the works of their famous author that a few centuries after his death even the titles of the great majority of them should have been forgotten, seeing that two works which he left unfinished, viz., *Tattvārtha-laghuvṛtti* and *Piṇḍaniryukti*, have nevertheless been preserved. Unless, therefore, the number 1,400 be a mere hyperbole without any special meaning, we must assume that in this connexion *prakaraṇa* does not denote as usually a separate systematic treatise, but is used in a more restricted sense so that the *Pancāśaka* contains 50 *prakaraṇas*, *Aṣṭaka* 32, *Ṣoḍaśaka* 16, etc., but on what principle in other cases his books were split into a great number of *prakaraṇas* it is impossible to say.

Haribhadra wrote in Sanskrit and Prakrit both in verse and in prose, mostly of course in illustration of Jain doctrines. Two sides of his literary activity deserve special notice, his commenting on canonical works in Sanskrit, and his discussing, with an intimate knowledge, the doctrines of Brahmins and Buddhists.

The old commentaries on the canonical books, the *Niryuktis*, *Cūrṇis*, and old *Bhāṣyas*, were written in Prakrit through-

¹ Rājasekhara (1349 A.D.) assigns him 1440 pr. and four writers (between the 15th and 18th century) 1444 pr., see Kalyāṇavijaya l.c. p. 11 b 12a.

out.¹ As already mentioned (above p. iii) Jinādāsa's Cūṇi on the Nandisūtra was finished in 677 A.D., it is, of course, written in Prakrit. Haribhadra composed a commentary on the same Sūtra, making use of the work of his predecessor; but he wrote it in Sanskrit, as well as his remaining commentaries on Sūtras. As we know of no older Sanskrit commentary on any Sūtra in Śvetāmbara Literature, it is very probable that the innovation was due to Haribhadra; at least the new practice was firmly established by him, though it was further developed in the sequel. For according to Prof. Leumann (l.c. p. 582) Haribhadra commented on the text in Sanskrit, but retained the kathānakas and certain other parts of the Cūṇi in the original Prakrit; while Śīlāka who flourished more than a century later, translates such passages also into Sanskrit.

Haribhadra is emphatically the author of *prakaraṇas* in the technical meaning of the word; a *prakaraṇa* is a systematic treatise in which the subject is exposed in a scientific form, unlike the unsystematic, either diffuse or episodical, treatment of subjects in canonical books; it may be in Prakrit, but as a rule it is in Sanskrit. This way of writing originated, of course, with the brahmans in whose Literature the models of it are to be found. The first instance of it in Jaina Literature is Umāsvāti's (or Umāsvāmin's) Tattvārthādhigamaśūtra, which is claimed as their own by both Śvetāmbaras and Digambaras. The early Literature of the latter, who do not recognise the existent Siddhānta, consists largely in *prakaraṇas*, both in Prakrit and Sanskrit. But the first undoubtedly Śvetāmbara author of *prakaraṇas*, some of whose works have come down to us, is Siddhasena-divākara. Haribhadra, who is removed from him, as shown above p.x., by two or three generations at the utmost, raised this branch of Śvetāmbara Literature to a high degree of perfection. Though a few of these books of his are in Prakrit, the majority of them are in Sanskrit; they contain besides an exposition of the Jaina tenets, concise information about, and discussions or refutations of, the doctrines of opposite

¹ See Professor Leumann's learned paper on *Dāśavaikālikaśūtra* and *Niryukti*; Z.D.M.G., vol. 46, p. 581ff.

schools, brahmanical and buddhist. In this connexion one of Haribhadra's works, though not a *prakaraṇa*, has a peculiar interest, viz., his commentary on Dignāga's *Nyāyapraveśa*. Siddhasena-divākara had written a *Nyāyāvatāra*, which unmistakably presupposes Dharmakīrti's *Nyāyabindu*¹ apparently intending to provide the Jainas with a manual of Logics. But it is decidedly inferior to the masterly work of Dharmakīrti, which it was designed to supersede; nor had it any lasting success. Haribhadra, however, instead of attempting to found a logical school of the Jainas, induced them, by commenting on Dignāga, to study the original works of Buddhist Logicians. He apparently appreciated their paramount importance, though he controverted, at great length, some logical propositions of Dharmakīrti in his *Anekāntajayapatakā*. The interest of the Jainas in Buddhist Logics continued long after his time; we owe to it the preservation of Dharmakīrti's *Nyāyabindu* and Dharmottara's *Nyāyabinduṭīkā* in the original Sanskrit; for the oldest manuscripts of those works and of a fragment of a commentary on the latter come from Jain bhandars.

The endeavours of great teachers like Siddhasena-divākara and Haribhadra to raise the Śvetāmbaras to the high level of Indian mental culture were brought to their conclusion by Hemacandra, who provided them with admirable text books of the principal Indian sciences besides such standard works as more directly concerned their own creed. Thus the Śvetāmbaras, who for many centuries seem to have remained in a comparative obscurity as an exclusive sect, emerged to notoriety, probably about the seventh century, till at last they became, in Guzerat and the adjoining countries, the most influential religious community, and could even, under Kumārapāla, be called the established church of the kingdom.

But to return to the works of Haribhadra, it remains to be noticed that he usually employs, in the last verse of them, the word *virāṭa* which is known as his "mark." Kalyāṇavijaya (l.c. p. 20a. ff.) quotes in full the passages where this mark

¹ See above p. III note 1.

occurs. As exceptions he mentions (p. 12b.) the commentaries on the *Dśaveikālika*, *Āvaśyaka*, *Prajñāpanā-sūtras*, 'etc.' and *Samarādityakathā*, *Śaddarśanasamuccaya*, *Lokatattvanirṇaya*, 'etc.'. It is, however, doubtful, whether the *Samarādityakathā* is an exception to the rule, since three Mss. read the word *viraha* in the last verse. (See the footnote to the passage in question.) According to the legend the 'mark' *viraha* refers to Haribhadra's loss of his nephews and pupils Haṃsa and Paramahaṃsa, whom, however, he does not mention anywhere in his writings as far as I know. There may be some truth in this report; but out of the simple fact, if fact it was, there grew a long story full of miraculous incidents, which, as I have already said above, forms the greater part of the legendary life of Haribhadra. I subjoin an abstract of it as given in the *Prabhāvakacarita* (IX 48-206).

His sister's sons Haṃsa and Paramahaṃsa, who had left their father's house in disgust, became his pupils and were instructed by him in logic. They desired to go to a Buddhist town in order to learn their Śāstra, but Haribhadra foreseeing some disaster entreated them not to go; nevertheless they insisted on it and went, in disguise, to the Buddhist town, where they were instructed by a Buddhist muni. Having learnt the objections raised by the Buddhists against Jainism, they wrote a clever refutation of them on some leaves. A blast of wind carried the leaves away, and they were brought to the Buddhist muni, who thus became aware of the presence of some Jainas yati amongst his pupils. In order to find him out he had the image of a Jina placed in the gateway so that all must trample on it on entering. But the two brothers painted with chalk the sacred thread on the breast of the image, and then they were not afraid to put their feet on it. Now the Buddhist muni employed another trick. All pupils were confined in an upper room and watches were placed with them; and when they were asleep, he caused a number of jars to be rolled down from the upper story. The sleepers started up in terror and invoked their *isṭadevatā*. The two brothers invoking the Jina, were thus found out; but they took a couple of umbrellas and spreading them jumped out of the window. They reached the ground without hurt or injury and fled at great speed. Buddhist soldiers pursued them. When they were approaching

them, Hamsa advised his brother to take refuge with Śūrapāla, king of a near town, who would give him protection; he then fought his enemies of whom he killed a great many, but at last he fell and died. (94.) Paramahansa went to Śūrapāla who granted him his protection. Soon after, the host of pursuers arrived and demanded the delivery of their enemy. The king, however, did not give up his protégé, but proposed that a disputation should be held, and if their speaker should vanquish him, he might do with him as is proper in such cases. The Buddhists agreed under the condition that their opponent should remain behind a curtain, because they would not look at the face of one so infamous. The ensuing disputation was conducted, on the side of the Buddhists, by their Śāsanadevatā, who was invisible and spoke from the mouth of a pitcher. When the disputation had gone on for some days, Paramahansa despaired and invoked Ambā, the Śāsanadevatā of his gaṇa. She told him who had, all the time, spoken against him, and advised him how to act in the disputation. He was thus enabled to reduce his opponents to silence; then lifting the curtain he smashed the pitcher and charged the opponent with fraudulent behaviour. The king, conscious of the sinister intention of the Buddhists, said to them, 'he who after vanquishing me in battle will take hold of him, may do so without fault.' Then he gave Paramahansa a wink, who guessing his meaning fled as quick as possible; he was, however, closely pursued by horsemen whom he eluded by the following trick. Seeing a washerman at work he persuaded him to get away as a sudden attack was coming,¹ and he himself resumed his work. When a horseman enquired of him whether he had seen someone on that road, he pointed out the washerman at a great distance. The soldiers made the washerman prisoner and then returned. Paramahansa having thus put off his pursuers proceeded in his journey and after a few days reached Citrakūṭa where he met Haribhadra. He told him what he and Hamsa had done; but when he had related his brother's death, he was so overcome with grief that his heart burst and he died. (122.) Haribhadra was deeply afflicted by the loss of his nephews and pupils. He conceived an intense hatred of the Buddhists and

¹ The text is corrupt in this place. A similar situation is described in *Parīkṣit Parvan*, viii, 275ff.

resolved to destroy them. (133.) He went to Sṅrapāla and told him his intention. Confident that Haribhadra would vanquish his opponents, the king sent a messenger to the town of the Buddhists and persuaded their leader to sign a contract making it binding on him who should be vanquished in disputation, to plunge into a cauldron filled with boiling oil. (157.) The ensuing disputation turned on the Buddhist proposition of the impermanence of everything existent. Not being able to answer Haribhadra's arguments, the Buddhist had to undergo the punishment agreed upon. Some more Buddhist disputants suffered the same death. (168.) The Buddhists reviled the goddess Tārā for having caused their defeat by deserting them; but the goddess explained that it was the just punishment for their having killed Haṃsa and Paramahaṃsa. (179.)

Jinabhaṭa, who had heard of Haribhadra's cruel revenge, sent him, through two bhikṣus, the three gāthās which contain the argument of the Samarādityakathā (see p. 6, l. 2 ff.). Haribhadra guessed his meaning; just as Agniśarma's hatred had lasted through nine births, so his enmity towards the Buddhists would have the most disastrous consequences for him. He, therefore, took leave of the king and went to his *guru*; full of contrition he asked his forgiveness and did severe penance as ordered by him. (196.) The goddess Ambā repuked him for still grieving at his bereavement; it was due to his karma that he left no successors in his line of teachers; his books would stand in their stead. (203.) He composed the Samarādityakathā according to the three gāthās sent him by his *guru*, and wrote 1,400 *prakaraṇas*; they all exhibit the mark *viraha* in remembrance of his two nephews. (206.)

The narrative in the *Prabhāvakacarita* is written, to say the least, in a most unconventional style of poetry, rendered frequently unintelligible by the bad preservation of the text. It seems to be based on a popular story, perhaps on a kind of Rās. We are acquainted with another version of the same subject, similar on the whole but differing in many details, from an abstract, or rather skeleton of an abstract, in Rājasekhara's *Kathākośa* (1350 A.D.), the greater part of which has been given by Kalyāṇavijaya (l.c. p. 8b.). According to this account:

Hama and Paramahansa made three strokes on the throat of the image of Jina, thereby changing it into one of Buddha. But remarking that the Buddhist *guru* regarded them with suspicion, they pretended to be ill and escaped, taking with them a Buddhist relic (*kapaḍikā* or *karparikā*). To recover the relic the king sent a troop of soldiers after them; but as H. and P. were *sahasrayodhina*¹, they defeated them. Now the king despatched a large army, with which H. fought, while P. fled with the relic. H. was at last overcome by the great number of his enemies, who cut off his head and brought it to the king. But the *guru* insisted on recovering the relic. Therefore soldiers went in search of Paramahansa; they discovered him sleeping before the walls of Citrakūṭa the gates of which were closed, and cut off his head. Haribhadra finding the corpse of his pupil and nephew, fell into a tremendous rage. He filled cauldrons with boiling oil and attracted by charm 1,440 Bauddhas through the air to be made a sacrifice of.² His *guru* sent him the three gāthās. Haribhadra's wrath was appeased, and he composed 1,440 granthas in atonement for his passion and sins.

A comparison of this version of the story with the preceding one is of interest for those who investigate the growth of popular tales; but a critical inquirer will, no doubt, reject both alike as sources for the history of Haribhadra's life. Even that he had two nephews and pupils named Hama and Paramahansa who perished in an attempt at learning by stealth the doctrines of the Buddhists, statements which form the foundation of the legend and are by no means incredible in themselves, must be accepted with the utmost reserve. The legendary account of the circumstances which led to Haribhadra's composing the Samāśiccakahā will be discussed in the next paragraph.

The rest of the account in the *Pfabhāvākacarita* contains some details not unworthy of remark. I, therefore, add an abstract of the concluding part of the 9th śṅga of that work (v., 206-221).

¹ There is an allusion to their *śṛṣṭimāḍpaka* preceding the combat, the meaning of which is not clear.

² This particular is apparently an adaptation of Janamejaya's snake-sacrifice in *Mahābhārata*, I, adhy. 51 ff.

Haribhadra diverted the layman Kārpāsika from his partiality for the Bhārata and Itihāsas by telling him the five stories of rogues¹ (211), and won him over to the Jaina faith. He ordered him to make an edition of his works and to distribute them among the yatis, (217). He caused other people to construct 84 temples on one platform (*skapiṣṭhe*), 218. He also produced the Mahānīlīthasūtra from a decaying manuscript, (219). Ending his life by *anāśana* he ascended to heaven, (221).

2. SAMARĀICCA KAHĀ.

The Jainas always regarded Haribhadra as one of their great poets, on a par with Pādalīpta, Bappabhatti, and others.² His fame as a poet rests almost entirely³ on his Samarāicca Kahā. This work is mentioned by Hemacandra (Kāvyānuśāsana, p. 340) as a model of the Sakalakathā.⁴

Haribhadra does not use the technical term *sakalakathā*, but he mentions the division of the subject-matter of kathās in *divya*, *divyamānuṣa*, and *mānuṣa* (p. 2, l 11 f., p. 4, l. 13) according to ancient teachers.⁵ He further divides kathās in *artha*-, *kāma*-, *saṃkīrṇa*-, and *dharma-kathās*. His is, of course, a *dharma-kathā*, as almost all kathās by Jaina authors may be ranged in the same category: whatever be the adventures of the hero or heroine, the end is always their renouncement of the world and entering the Order, and the narrative is usually interspersed with a great deal of religious instruction which, however, in our work rarely degenerates into sermons.

The character as a *dharma-kathā* of the Samarāicca Kāhā is manifested also through the idea of retribution which underlies the main story and most of the tales inserted in it. In the

¹ This apparently refers to his Prakrit kāvyā Dhūrtākhyānam.

² Compare Kalyāṇavijaya l.c. p. 23 b.

³ Besides the Samarāiccakathā his Prakrit kāvyā Dhūrtākhyānam is preserved, in manuscript. A Kathākōśa is mentioned by Sumatigani.

⁴ Hemacandra's definition of *sakalakathā*: *saṃcetaphalānītiṣṭa-varṇanā* is taken verbatim from Abhinavagupta's Locana on Dhvanyāloka, p. 141.

⁵ Rājasekhara, Kāvyamīmāṃsā IX, p. 42, ascribes this division to Drauṇi, who is quoted in Bhāva-prakāśa (11th or 12th century) as an authority on dramatics, see J R.A.S. 1924, p. 668.

main story it assumes a peculiar form which may be designated as *nidāna*. This word is originally a medical term¹ which Haribhadra (p. 481, l. 3) explains as the disorder of the *dhātus* caused by unsalutary régime; metaphorically it means 'bad karma,' especially such as effects the moral constitution of the *jīva*, causing as it were a disease of it, which may last for a great number of births and has the most serious consequences for the individual thus infected. In the main story Agniśarman acquires the *nidāna* by his intense hatred of Guṇasena and his ardent desire of revenge (*ārtadhyāna*); this hate reappears unabated and without other cause in his later births whenever he comes into connexion with the person in whom the soul of Guṇasena is for the time incorporated. Here the hereditary vice is anger (*krodha*), in Amaragupta's tale of the 2nd Bhava it is deceit (*māyā*), in Ajita's tale of the 3rd Bhava avarice (*lobha*), and in the robber's tale of the 4th Bhava untrue speech (*amṛta*). *Nidāna* is occasionally synonymous with karma acquired by sins; if they are not properly repented of, they produce karma which will not be effaced, though the person in question afterwards leads a most meritorious life even as a monk or a nun. The severity of the punishment induced by such karma may appear quite out of proportion to the nature of the sin which occasioned it; e.g., when for angry words which passed between a mother and her son, he is impaled in a later birth, and she has her hands cut off by a robber (7th Bhava, story of Candrā and Sarga); or when a prince who had beheaded and eaten a cock made of paste is, for this transgression, several times reborn, and severely suffers, as an animal (4th Bhava, Yaśodhara's tale). Haribhadra maintains that heavier sins or crimes are punished by birth as an animal or by suffering in hell which may last many oceans of years, and compared to which the worst sufferings of human beings are a mere trifle; on the other hand the reward for good deeds is meted out with an equal liberality by oceans of years in heaven. The Samarāṅgikā Kahā is evidently intended to illustrate the evil consequences of vices, sins,

¹ Compare *nidānaśāstra*, a part of the *Cārakasaṃhitā*. For the dogmatical meaning of *nidāna* see the note on p. xxx.

and all transgressions of the Jaina code of morals, and to warn the reader or hearer of it against carelessness in conduct; and in this sense it is eminently a dharmakathā.

Apart from their moralising and didactic character Haribhadra's stories are interesting for more than one reason. They give a picture of Indian life in the 8th century which the antiquary may study with profit; the descriptions of marriage ceremonies, of court life, of journeys and sea voyages, of the Śābaras and Cāṇḍālas, etc., contain many details of interest. The Samarāṅga Kāvya is also of great literary interest as a specimen, and reflex, as it were, of the more popular literature of fiction current in the 8th century, which must have been a very extensive one, both in Sanskrit and Prakrit though very few works belonging to it have come down to us. Among the works which probably served Haribhadra as a model, may be mentioned the Tarangavatī by Pādalīptasūri, the most ancient and famous of Jaina romances. The original text has been lost, but a later recasting of it, Tarangalolā, has been preserved (in a very faulty manuscript), of which Professor Leumann has given an abbreviated German translation. The reader of it will be struck by the similarity of ideas in it and in Haribhadra's work. But there is this difference that while in Tarangalolā karma, remembrance of a previous birth and its consequences, etc., serve to motivate the story, in the Samarāṅga Kāvya the story serves to illustrate those ideas and to impress the hearer with certain moral principles. The latter work is a didactic novel, the first of its kind known to us. This literary genus reached the highest degree of perfection in Siddharṣi's Upamitabhavaprapñcā Kathā.

Haribhadra is quite explicit about the source from which the main story or series of stories is derived. In his introduction (on p. 6 of the present edition) he gives eight gāthās in

¹ The great extent of the literature of fiction in old times may be inferred from its division in parikathā, sakalakathā, khaṇḍakathā, kathā, and śkhyāyikā, already given in the Dhvanyāloka p. 141. Only works written in a highflown or the most artificial style of Subandhu or Bāṇa seem to have won the lasting admiration of the learned; which accounts for the preservation of a greater number of them and the loss of others.

which the argument of the main story is contained (*cariyasaṃgahaṇigāhā*).¹ He introduced them by the words *bhāṣiyam ca puvvāyariṇim*, 'old masters have said.' According to the legend (above p. xvi) it was his guru who sent him three (not eight) gāthās from which he developed the Samarāṭṭica Kāṣa. The legendary account clashes with Haribhadra's own statement, since he apparently distinguishes between the *puvva-yari-ṇa* and the *guru*. For (ib. l 18) he says, 'now I shall at length narrate what is indicated by those (*saṃgahaṇigāhās*) according to the instruction of my guru.' And at the end of his work he says, referring to the third gāthā, he has explained what is stated in it 'having heard it from the mouth of my guru.' There can, therefore, be no doubt that the subject-matter of the Samarāṭṭica Kāṣa was known before Haribhadra's time and was already fixed in *saṃgahaṇigāhās*. But I cannot trace them or the stories referred to in them to an older source.¹

The great number of independent tales inserted in the main story, are, of course, of a different origin. Most of the apologues like the one about 'the man in the well,' are most probably old Indian tales adopted by the Jainas and adapted to their religious views. But besides them there are many other tales, some of considerable length. The greater part of them may be assumed to have been invented by Haribhadra, who avows his fondness for stories (*kaḥāṇagāṇurāya*); for they have a similar tendency to the main story and serve to illustrate the idea underlying the whole work.

It is not necessary to go here into details about the language of the Samarāṭṭica Kāṣa, as that subject will be treated in the second volume, which is to contain also a full glossary of the text. But this much may be remarked in this place that the language is Jain Māhārāṣṭrī, of which there are

¹ In the *Abhidhānarsajendrakosa* by Vijayarājendrasūri, Vol. I, p. 177 a.v. *Aggiddamma*, there is a reference to Ācārāṅga, 1st Śrūtaśākhā, 3rd adhyāya, 2nd paśāḍakkā. But Agnisermaṇ is not mentioned there nor, as Professor Schubring informs me, in the comment of the Cūṭṭi and Tīkās on the passage in question. The above reference, therefore, is probably taken from some later commentary and may be assumed to be based on the Samarāṭṭica Kāṣa itself and not on a source of it.

two kinds, one used in verses, the other in prose. The poetical language is the same as that employed by all^o Śvetāmbara authors in Prakrit poems and does not much differ from classical Māhārāṣṭrī. The language of the prose is also a kind of Māhārāṣṭrī, but it admits a number of Sauraseni idioms which are never used in poetry and sparingly admitted by later prose writers; see my paper 'über das Prakrit in der Erzählungs literatur der Jainas in *Revista degli studi orientali* II, p. 234 ff.

The style of the Samarāṣica Kāhā is, on the whole, simple and fluent; the sentences, especially in the purely narrative parts, are easy and not too long, but in descriptions they are occasionally of considerable size, abounding in long compounds and ornamented with alamkāras. In the metrical parts the style is, of course, more elevated though rarely intricate. On the whole the style is well adapted to the understanding of an audience of some culture rather than of great learning.

Though Haribhadra does not affect the highly ornamented classical style of Bāṇa or Subandhu, yet he shows his proficiency in some popular artifices which were the delight of the *sabhā*. Such artificial verses are the three *praśnottaras* p. 610 f. and the three *gūḍhacaturthas* p. 617 f. There is another verbal artifice which he employs both in verse (79, 1-10; 449, 9-19; 498, 19-499, 6) and in prose passages (137, 6-9, 94, 10-13; 213, 8-11; 423, 19-424, 8); it consists in this that each line or phrase (compound) opens with a word repeated from the end of the preceding one, e.g. p. 498, 1, 19-20: *kāncanattambham thambhoviya*, or 499, 1 3-4: *hāraniurumbam hāraniurumba*. This artifice, which I will call *śṛṅkhālā*, resembles a kind of *yamaka*¹; but it is not a *yamaka* proper. For in a *yamaka* the repeated syllables must be identical without, however, containing the same word, while in *śṛṅkhālā* the same word is repeated and the syllables are not necessarily exactly the same, (see the first of the above examples). The *śṛṅkhālā* is an old artifice; the oldest instance of it is the 15th adhyāyana of the 1st śrutaskandha of the Sūtrakṛtāṅga, named from its opening words *jāmaiyam (yad aśikam)*, which also means 'consisting of yamakas' (*yamakiyam*).

¹ *Saṃdāya yamaka*, see Kāvyaśārada III 61 f.

It is worthy of remark that the later yamaka, the predecessor of rhyme, originally denoted the repetition of words whereby a series of verses are also interconnected.

There is scarcely any variety of metres in the Samarājica Kahā. Besides the common āryā of which there are several hundreds, there are a very few verses in different metres. Four stanzas in Pramāṇī which consists of four iambics, occurs on p. 372, l 1-8.—On p. 72, l 1-4 is a stanza which the author calls *dvipaikhaṇḍam*; it is the *dvipaḍī* of Hemacandra (Chandonaśāṇa IV, Khanjakas 14), and consists of one gaṇa of 6 mātrās, five of 4 mātrās, and one long syllable; the second and sixth gaṇas are either an Amphibrachys (◡ - ◡) or Proceleusmaticus with cæsura after the first syllable (◡ | ◡ ◡ ◡), while these metres are excluded from the remaining gaṇas¹. On p. 611, l. 6-8 and 612, 1-3 are two unknown gaṇacchandas, the second of which appears to be hopelessly corrupt.—A few stray ślokas are probably quotations.

I enter into details about the āryā, because that metre exhibits in Prakrit some peculiarities which Indian writers on metrics have not taught, and which have usually been disregarded in Sanskrit poems. The āryā (or gāhā in Prakrit) seems to have been originally a Prakrit metre; the earliest specimens occur in the buddhist canon; some pieces of the Therīgāthās are composed in that metre. But it received its greatest refinement in Māhārāṣṭrī Literature, known to us through the collection of 700 āryās ascribed to Hāla; and this āryā has served as a model for all later Prakrit poets.* It will suffice here to notice only those nicer metrical laws of the Prakrit āryā which were ignored by Indian writers on metrics.

1. The well-known rule that the 6th gaṇa of the first line of the āryā is either an Amphibrachys (◡ - ◡) or a Proceleusmaticus with a cæsura after the first syllable (◡ | ◡ ◡ ◡), is but a particular case of a fundamental rule of Prakrit gaṇacchandās, which is based on the equivalence of these two metres and may be stated thus: if in Prakrit—or Apabhramśa—gaṇacchandās particular gaṇas must be as Amphibrachys or Proceleusmaticus,

¹ Read *vī cāi* for *vīcāi* in the second line.

the latter invariably has a cæsura after the first syllable; and this form of the Proceleusmaticus is not admitted in all remaining gāṇas from which the Amphibrachys is excluded, though the Proceleusmaticus without a cæsura after the first syllable may be freely admitted. In the śrīyā, accordingly, each of the seven gāṇas may consist of four short syllables, but in the odd gāṇas there may not be a cæsura after the first of the four short syllables. This rule which is not given by Indian writers on metrics is strictly followed by Prakrit and Sanskrit poets.

2. If the regular cæsura after the third gāṇa is omitted, the śrīyā is called *vipulā*; I shall use this term not of the whole verse, but to denote the line only in which the cæsura is wanting. Now in all *vipulās* the fourth gāṇa must be, like the sixth, either ◡—◡ or ◡|◡◡◡; e.g. *kamalāḥ koḷam* 7, 5. *śiruttanāṇa* ca 7, 8. *sura-siddhā-maṇḍya* 1, 9. If the end of the third gāṇa coincides with the end of a word, which is followed by a monosyllabic enclitical word, the verse is also *vipulā*, e.g. *kiyayamiva* 76, 9. *Maccharaevva oṭhayaṇ* 77, 5. *paraloeyā ranti* 246, 6.¹ *Vipulās* are very frequent with most Prakrit poets, and they strictly obey the law explained above. The practice of Sanskrit poets, however, is not the same throughout. Varāhamihira has many *vipulās*, with few exceptions correct ones;

¹ Z.D.M.G., vol. X, p. 338. Another case of a different character seems to constitute a *vipulā*. The initial consonant of a Prakrit word, reduced from a conjunct consonant in Sanskrit, may optionally be doubled if the word is the second, i.e. not the first, member of a compound; e.g. *canda-paha* or *canda-ppaha* (= *candra-prabha*). Now if the word with the initial consonant doubled forms the fourth gāṇa, it is always an Amphibrachys in the rare cases where this occurs. I have found only 5 cases in Hāla and 7 in the first seven cantos of the *Sarasundarī* (1018 A.D.) e.g. *jahāṇaḥhalāḥ* Hāla 289., *kesakkhalanta* ib. 446, *punnappalekka* ib. 576. By the doubling of the initial consonant the second member of the compound the first seems to have coalesced with the second member into one word, which thus comes under the law of the Amphibrachys. It may be mentioned, that if the last vowel of the first member is long by nature (and not by position), the second member happens to be no Amphibrachys in the few instances I have noticed, e.g. *laocchi-niyantayap*, *Sarasundarī* III, 20, other cases *ibidem* IV 230, VI 73, VE 192.

but most Sanskrit poets have lost the nicer metrical feeling with regard to the 'arya; they generally avoid use of a *vipulā*.

In conclusion it may be remarked that the Samarāṅga Kāśī like most old Jaina works in prose or verse of a similar character was to be read aloud before an assembly of hearers; for such seems to have been the general practice at the time when a considerable moiety of the Jaina community were still able to understand Prakrit and easy Sanskrit. This practice has left an unmistakable trace in our text. In several places (133, 24. 233, 19. 300, 13. 585, 9) some particular story is referred to, or advertised by the word *kaṭhāṇaya-viseśeṇa*. The stories themselves, however, are not given in the text, but were most probably supplied by Haribhadra from memory, or extemporized by him, when he read the work to his hearers. The remark or reminder *kaṭhāṇayaviseśeṇa* in his manuscript was duly copied when the first edition of the work was issued (by the layman Kārpaśika according to the legendary account, see above p. xviii). In two places (233, 15. 585, 9) the context seems to require or presuppose such a particular story though none of our MSS. inserts one at the proper place. The later yatis who read the work to their hearers seem, therefore, not to have supplied them. But in some places traces of their meddling with the text may be found; for there are in one or other MSS. omissions or alterations of passages which cannot be ascribed to a common copyist, but are most probably due to a yati who emended the manuscript which he used for his lecture. There are, however, some later additions, some of which have been noticed in the abstract of contents, which were already contained in the codex archetypus, from which all our MSS. are derived.

The present edition is based on the following MSS.¹ :—

- A. A good, not modern MS. 275 leaves; no colophon.
- B. Neither old nor good MS. incomplete; breaks off on p. 584, l. 10.
- C. Modern MS. fairly written, 700 leaves; contains the Text and Tippanī. Colophon at the end:

¹ My original notes having been lost in the war, my account is not so detailed as might be desired.

यंथो वं थंकोपि यंथायं० । ११००० । इति श्रीसमरादित्यचरित्र
संपूर्णम् । जिपिद्धतं परशुरामायाति पुष्करभद्राक्षय बोधपुरमथे ।
संवत् १८७३ रामिति यागुवमुदि । १४ । भोमवासरे । (= 1887 A.D.
Tuesday, 26th March).

E. Apparently another transcript from the same MS. as

C.; 479 leaves. Colophon at the end :

सं० १८६९ ना जे० सु० २ जि० बैया जालजि कल्यण—

The colophon of the chapters in C. E. runs thus :

इति श्रीमद्भृत्खरतरंगच्छाधोन्वरश्रीजिह्वसौख्यरिततृप्तिश्च श्री-
कौर्तिवर्धनगणिश्चिथ पखितप्रवर श्रीमद्विनायकगणिश्चिथ श्रीमद्भुनोत-
सुन्दरगणिश्चिथ संविप्रपक्षीय । पं । सुरमतिवर्धनगणिविनिर्मिते
(or विरचिते) संस्कृतमस्तुत्रार्थे (ट्टोपयार्थे)

D. Incorrect, not modern, 287 leaves. End :

श्रीमद्विष्णमतो नवाभिप्ररभूषंस्थानसंवत्सरे
माघे मासि विधूयय (sic) तटवरे गंधारसंज्ञे पुरे ।
पूज्यश्रीविजयादिरत्नगुडराट्शेवोर्धमाणि (sic) खितो ।
यंथः श्रीसमराक्षभूपतिवर्तिः श्रीधर्मरत्नाभिधैः ।

F. Modern and incorrect. I have used F. only towards
the end of the edition. At the end of F. by another
hand : अथ प्रशिक्षः ।

श्रीगुर्जरेंजानवितप्रविभूषणं श्रीमज्जिनागारक्षद्वंकाक्षितं ।

अक्षोविकासाक्ष्यदमांसेवितं श्रीवोशकाक्षं पुरमसि विभुतं । १ ।

प्राग्वाटान्वयभूषणोऽजंति पुरां तस्मिन्पुरे विभुतो

धर्मादीधनतत्परो, गुहिरतः श्रीपुष्पचन्द्राभिः ।

तत्पुत्रो विनयान्वितो मतिपुतोऽप्यनेदरामोऽभवत्

पुत्रो दोलतरामिकः समभूवत्तस्यापि वाञ्छिन्वयिर्त् । २ ।

श्रीकुलध्यातृनामापि तस्य पुत्रो, गुह्यान्वितः ।

धर्मधर्मरते भार्ये तस्योभे भवतोऽनर्त्त । ३ ।

[चसुवनस्य पुत्राद्या नाम्ना कक्षीर्जसकुवा ।
 तस्याः पुत्री गुह्यैरुक्ता चन्दना चन्दनोपमा ॥ ४ ॥
 पुत्री तदपरा भार्या, वस्तुतत्तमपुत्रिका ।
 तस्याः पुत्री गुह्यैः श्रेष्ठा विद्यते च वप्रोमती ॥ ५ ॥
 कक्षीर्जनीतिनाम्नौ ते क्षपणः पुण्यहेतवे ।
 प्रतिमिमां पवित्रां हि लेखयामस्तुमुदा ॥ ६ ॥
 तयोमच्छनभोमार्जप्रकाशनविक्रान्ता ।
 विजयानन्दसूरीणां शिष्यस्य गुणप्राप्तिनः ॥ ७ ॥
 प्रवर्तकपदस्यस्य श्रीकातिविजयस्य हि ।
 प्रतिरिचं मुदा ताभ्यां पठनाय समर्पिता ॥ ८ ॥
 भूरसन्दर्भाम्बे नभोमासे सिते दशे रन्ध्रे ।
 विजयकमलसूरीणां रान्ध्रे प्राण्ये लिखितेचं ॥ ९ ॥ आर्या ।
 शुभं भूयात्

MSS. C. and E. belong to the Deccan College Library, see Peterson, 5th Report, No. 888, and 6th Report, No. 82. MSS. A, B, and D were lent me by the late Vijayadharmaśūri, and F. by Kāntivijaya.

It will be seen that none of these MSS. is really old. Even the *Ṭippaṇī* of Mativardhana¹ is quite modern; for the author, according to the above colophon, is fourth in descent from Jinasaṅkhyasūri who was head of the Kharatara Gaccha, Samvat 1739-1780 = 1683-1724 A.D., and, therefore, must have lived in the later part of the 18th century A.D. The verse (Śārdūlavikrīḍita) at the end of D states that the Manuscript (*grantha*) was caused to be written by Dharmaratna in Samvat 1639 = 1583 A.D. But this verse is apparently copied from the original of D, and not composed by the scribe of D; for the author of the verse would no doubt have written it correctly and without the senseless corruption in the second line. I am almost sure that the verse does not refer to the MS. of the Samarāṅga Khaṇḍa; for *grantha* usually denotes a work and not a manuscript. Dharmaratna composed a Samarādityacarī-

¹ This is the form of the name given in the Jainagrānthāvalī; Peterson has Sumativardhana; Suramati as given above is apparently wrong

tra (Jainagranthāvatī p. 236), and the above verse may have been taken from that work. At any rate D is later than the date given in the verse; and the same remark probably holds good also with regard to the original of D.—Such being the condition of the materials I had to work upon, I considered it hopeless to attempt a critical edition of the text in the strict sense of the word. It will be seen from the notes that, roughly speaking, C E F represent one class and D another, A siding more frequently with the former and B with the latter; occasionally, however, all MSS. have an original reading of their own, not found in any other. In this state of things a clear division into redactions is impossible. If more good MSS. of the D class had been at my disposal, I should have based my edition on them. For some readings of D are decidedly preferable to those of the remaining MSS.; being unsupported by the latter I have relegated them to the footnotes. Under the circumstances described I have aimed at giving a readable text which, by the nature of the case, is an eclectic one. In selecting the readings to be received into the text I have generally been guided by the agreement of two or more MSS.; but I admit that in many cases the better reading may be found in the footnotes.

I must mention a particular case where the printed text is misleading with regard to the true form of a word, viz., the Instrumental cases of the pronominal stem *apa*: वेव, वार, वेवि वावि instead of अववेव, etc. As it was assumed that the former forms were optional for the latter, I have written e.g. अवविक्खी वेव 582, 1; अवविचं व वेव 73, 1; अवविक्खी व वेव 33, 5; but, of course, अववेव अवविचं and अवविचनवेव. In the first case अवविक्खीवेव might, and I now think ought to, have been written, since after a long final vowel the initial व of the following word may be elided, e.g. विक्खीविक्खी वा 651, 15. But in the remaining cases also the true form of the pronoun is अववेव, as I found when a great part of the text had been printed off. For I then discovered a new Sandhi rule prevailing in Pali and ancient Prakrit, which I have demonstrated in *Indogermanische Forschungen* (1912), vol. 31, p. 211 ff. The rule is as follows. If the penultimate syllable of a word is long by nature or position, the short final vowel (espe-

cially व) may be elided if the following word or member of a compound begins with a vowel; e.g. रत्नं वराचं, may become रत्नवाचं (677, 12) i.e. *ratna' varāyam*. The principle underlying this rule operates also when after a long final syllable in a word comes a monosyllabic enclitic word like व. For in this case the word *plus* enclitic having but one accent (on the long syllable) form one whole of which the short vowel of the enclitic is regarded as the final vowel which according to the above law may be elided before an initial vowel, e.g. रोषिवं व रत्नं may become रोषिवं चित्तं (635, 11).¹ If the following word begins with an अ, it is not this अ which is elided, but the अ inherent in व (व) e.g. *niccāṇicce y' anegadhamme* 650, 10. This case is extremely frequent when the second word is *añeṇa*, *añāḍe*, *añehiṇ*. The above examples भविषं व वेव, भविषी व वेव stand for *bhaviyam c' añeṇa*, *bhaniyo y' añeṇa*, which cannot be correctly written in Devanāgarī; for if an avagraha is inserted, the elision of the व of *añeṇa* would be indicated. The reader is, therefore, requested to supply, mentally, the right separation of the words, as that given in the text is necessarily wrong. An additional proof for the correctness of my interpretation of the above cases is the lingual ण in वेव etc., for if it were initial in the word, it ought to have been written as dental न न. I first thought वेव, etc., to be enclitic forms of ववेव; but that is apparently wrong because if such were the case, then one enclitic word of two or three syllables would follow on the enclitic व, which is against grammar.

In conclusion, I draw attention to a syntactical irregularity by which a passage of some length, containing a speech or reflection of somebody and ending in ति (णि), syntactically depends on the preceding sentence which ends with भविषं, चित्तित्तं, etc., as well as on the following sentence which begins with भविष्य 72, 16, भववासी 558, 19. चित्तित्तं 509, 3, चित्तवत्ति 504, 14. In such cases I have put a stop (।) after ति, though the passage ending in ति is also syntactically connected with the following sentence.

¹ In few cases I have put in an avagraha in order to facilitate the understanding.

NOTE ON *nidāna*.

In *Tattvārthādhigamasūtra* IX 34 *nidāna* is the fourth kind of *ārtadhyāna*; the *Bhāṣya* explains it thus : कासोपहतचित्तानां पुनर्भवविषयसुखदुःखानां निदानमार्तध्यानं भवति । *Pūjyapāda* in the *Saṁvārthasiddhi* : भोगाकाङ्क्षातुरस्याजानतविषयप्राप्तिं प्रति मनःप्रविधानं संकल्पचित्ता-प्रवन्धसुरीयमार्तं निदानमित्युच्यते । *Siddhasena* commenting on VII 13 mentions *nidāna* as one of the three *śalyas*, and explains it as an *अध्यवसायविशेष*; when somebody does penance in order to get, in another life, what had caused his envy in this. And at VII 32 he says : निदानमनवच्छन्नं तपसश्चरितस्य वा । यत्तस्य तपसो जगत्ति कलं ततो जगत्कारे चक्रवर्ती स्यामर्भमरताधिपतिर्नृपमखलिकः सुभगो रूपवानित्यादि । यत्तथायत्नाधनमननसंसारानुबन्धिनात् परित्याज्यं । *Pūjyapāda* in commenting on the same *sūtra* explains *nidānam* (etymologically भोगाकाङ्क्षा नियतं दीयते चित्तं तस्मिन्नेति वा ।

The dogmatical meaning of *nidāna* illustrated in the above extracts is the idea underlying the *Samarāṅgika Kāhā*.

NOTE ON SUVARṆADVĪPA AND KATĀHA.

Suvarṇadvīpa is Sumatra. It is mentioned in an inscription of the Śaka year 700, see *Epigraphia Indica* XVII p. 311. The editor of this inscription mentions an other inscription preserved in the Leyden Museum which belongs to the Chola King Rājaraṣa Rāja Kesarivarman (985-1013 A.D.). In this grant is stated that Māraṇijayatungavarman was the overlord (*adhipati*) of Śrīvijaya (Palembang in Sumatra) who while extending the kingdom of Katāha caused some monastery to be built.—Katāha accordingly is either Sumatra or a kingdom in that island.

CONTENTS OF THE SAMARĀICCA KATHĀ.¹

BHŪMIKĀ.

After the mangala and an admonition to his hearers the author states that according to ancient śācāryas the subject of Kathās is of three kinds, being concerned with gods, with gods and men, or with men only. 2, 15. There are four kinds of Kathās: *artha*-, *kāma*-, *dharma*-, and *samkīrṇa-kathās* 3, 10. And there are three kinds of hearers: the low, middle, and highest; or *tāmasa*, *rājasa*, and *sāttvika*. The first delight in *arthak*., the second in *kāmak*., and the third in *dharma*k.; but if the second kind are in some degree *sāttvika*, they prefer the *samkīrṇakathā*.² The present story is a *dharma*kathā and treats of gods and men. 4, 14. Praise of *dharma* and *dharma*kathā. 5, 8. Here will be narrated nine births (*bhava*) of the hero and the antagonist, in which they were connected with each other. In eight *samgrahanigāthās*, ascribed to early śācāryas, are stated the names and the mutual relation of these two persons in those nine births, the towns where they lived, the heavens and hells which were the reward of one and the punishment of the other. 6, 17. .

. FIRST BHAVA. .

(Gūṇasena and Agnisarmaṇ.)

In the town Kṣatipratisthita of Aparavideha³ there lived king Pūrṇacandra; his wife was Kumyudinī; and their son Gūṇasena. The king's purohita was Yajnadatta, his wife Somadevā. Their son Agnisarmaṇ was a misshaped urohin of extreme ugliness. 8, 5. Prince Gūṇasena used to make fun of Agnisar-

¹ The numbers in the text refer to the pages and lines of the edition.

² The same subject is treated by Siddhanta in the introduction to the Upamitibhava-praśaṅga Kathā v 25-50.

³ Aparavideha is the fabulous country to the west of mount Meru. Kṣatipratisthita is not mentioned among the cities of Aparavideha, but is usually spoken of as situated in Bharatavarsa, so by Haribhadra himself, p. 796 f.

man, seating him on a donkey and leading him in mock parade through the streets. The constant ill-usage caused A. great despair. Pondering on his wrongs he resolved to acquire religious merit in order that in his next life his lot should be happier. 9, 2. He left home and wandering about he happened to come to the pleasant hermitage Suparitośa of the Tāpasas.¹ Their superior Ārjava Kaundinya received him kindly and on learning the cause of his despair agreed to admit him to the order of Tāpasas. 10, 20. On the day of his consecration he vowed to take food only once a month during his life and never to enter more than one house for getting his meal whether he got one or not. This vow he kept many lakhs of 'former years'² and thereby acquired the reputation of being a saint with the inhabitants of the neighbouring town Vasantapura. 11, 14.

Meanwhile Guṇasena had succeeded his father on the throne. Once he went, together with his wife Vasantasena, to Vasantapura where he took up his abode in the palace Vimānacchandaka. 12, 15. The next morning he rode many horses and resting himself from this exercise in a large mango park he was met by two Tāpasa novices who had been sent by their superior to inquire after his health. He paid the latter a visit in his hermitage and conversed with him on religious matters. At last he invited the superior and his disciples to take their meals regularly in his palace. The superior accepted the invitation for all except one Tāpasa—Agnīśarma—who was unable to come by reason of his vow³ which he explained to the king. 14, 2. Guṇasena, desirous to make the acquaintance of so great an ascetic—for he had forgotten all about Agnīśarma,—visited him without recognising him and inquired of him why he had taken so severe a vow. A. mentioned as his motives his poverty, his ugliness, his disgrace, and prince Guṇasena his *kalyāṇamitra*,

¹ The Tāpasas are here described as brahmanical ascetics living in woods.

² One former year (pūrva) consists of 7,500⁰ common years. In the *dupṣama-saṃsāra* period in which the events of our story are supposed to have occurred, men lived 84 lakhs of former years. Practically, however, no account is further taken by our author of the enormous length of the life of men, nor of their height, viz. 500 dhanus or about 3,000 feet.

i.e. he who is the cause of one's embracing the Law. G. who now recognised A., felt greatly ashamed and admired the saint who not only bore him no malice for his cruel behaviour but regarded him even as his benefactor. 15, 18. Asking his forgiveness he invited A. to come for his meal to the palace on breaking his fast which, as he learnt from him, would happen after five days. A. accepted the invitation, and G. went home greatly pleased. 16, 6.

At the end of his month of fasting A. went to the palace to get his food from the king. But on that day G. suffered from a severe headache. All people in the palace were too much preoccupied by the king's illness to take any notice of the ascetic. A., therefore, waited a while in vain and at last he returned to the hermitage. In conformity with his vow he continued fasting for another month. 18, 9. When the king had recovered from his illness, he made inquiries about A. and was much dejected on learning what had happened. On the next morning he, therefore, went to see the superior of the Tāpasas and after much hesitation told him the cause of his defection; he would not be at ease again before A. had received food in his house. The superior sent for A. and explained the matter to him upon which the latter promised next time to take his food in the king's palace. 21, 9.

When that day came round, the king received news that his troops had been surprised and routed by king Mānabhanga. He drew together his army and was on the point of starting against the enemy, when A. arrived. But in the bustle and general confusion nobody heeded him; he, therefore, after a while left the palace. 22, 16. When the astrologers announced the auspicious moment for marching, the king remembered A.'s expected visit and resolved to wait for him; but being told that he had already been there and gone away, he mounted his carriage and overtook him on the point of leaving the town. He implored him to return, which A. declined to do on account of his vow. Seeing, however, the genuine contrition of the king, he promised to come again after the lapse of a month. G. took leave of him with a grateful heart and in this mood he gave up the expedition against Mānabhanga. 25, 1.

It so happened that, on the day when the king expected A's visit, a boy was born to him. By his order this happy event was celebrated by a general festival throughout the town. 26, 10. At this juncture A. entered the palace, but seeing all people occupied with merry-making and having no regard for him, he went away in wrath. He imagined that G. had, out of sheer malice, prevented him thrice from breaking his fast, and this thought inflamed his hatred towards the king to such a degree that he uttered an awful resolve (*nidāna*): "If I have acquired merit by keeping my vow, may I then be born again and again to kill him in every one of his births." In such angry thoughts he returned to the hermitage, and pursuing his reflections he vowed to abstain from food altogether. 28, 7. His fellow Tāpasas learnt from him what had happened, and told it to their superior who would not cancel A.'s new vow. 30, 4.

Great was the king's consternation when he learnt that he had again missed keeping his promise to A. He, therefore, sent Somadeva, the purohita, to him to find out how he was disposed. S. met him, in the midst of the Tāpasas, seated on a layer of kuśa grass and talking wildly about the king; he, therefore, left him and inquired of some other Tāpasa what had happened. The information, the king thus got, induced him to walk to the hermitage together with his wives and his courtiers. 32, 13. A., however, declined to see the king; upon which the superior of the Tāpasas went to meet the king on the road and persuaded him to return, for the present, to the town. 34, 6. On his way home G. met a young Tāpasa, who told him the whole truth. He, therefore, left Vasantapura and proceeded to Kṣitipratisthita, where he arrived after a month, and took up his abode in the palace Sarvatobhadra. 35, 3.

About the same time the ścārya Vijayasena arrived there, and was lodged by the merchant Aśokadatta in his park Aśokavana. 36, 3. G. while sitting in the audience hall inquired whether anything of interest had occurred, and was informed by Kalyāna of the arrival of Vijayasena, who, though a grandson of Samarasena, king of Gāndhāra, and son of Lakṣmīśena, had become a Jainā monk. The king then visited the saint and asked him why he had exchanged the state of a prince for that

of an ascetic. 37, 10. *Vijaya* to relate his own miseries of worldly life, and history. 38, 15.

15-45, 13.

Vijayasena my friend was *Vibha*-

I lived, he said, in *Gaṇa*. Once when we were together, he died suddenly. *na* saints had arrived and stayed in a cave where the last night before instruction I obtained *ga*. On I went to see them, their departure at the *unders* such as occur when a and witnessed many (be). Indeed, those four monks monk reaches *keva* were then preaching and answer- had just become *men*. I, too, put a question to the ing questions, the lot of my friend, and why I could *Kevalin*: what occasioned by his loss. 40, 19. My not over *sa*id, had been born as the dog of the friend, *tha*; he was now famished, chained close to wash *er* and afraid of the washerman's donkey. And I the was *er* previous birth, *Śrīkānta*, wife of the merchant had *er* *Kusumapura* in *Paṣkārārdhabharata*; I had ac- *Ku*rate disposition to grief at a separation from a person *ne*, by having been over-fond of my husband. 41, 8.

despatched men to fetch that dog; he was, indeed, in a pitiable condition, yet he seemed to rejoice at my sight. resent lot, the *Kevalin* said, was caused by his pride of in his last existence. 42, 13. Once on *Madana*'s festival, parties of men and women were making merry, a party of *men* was walking close to his own. Feeling disgust for low people, he caused their leader, *Uṣadatta* to be put in whence, however, he was released after the festival e people of the town. But when he himself died, he was n as that washerman's dog. 43, 3. I then enquired what I be the effect of this sin (*nijāna*) of my friend (which had *ood nicagotra karma*), and what was his chance of final tion. The *Kevalin* in reply narrated his next births in all ich he will die a miserable death, as a donkey of *Uṣadatta*,

a eunuch Cāṇḍāla, in the service of the same, twice in a similar position, then as a daughter of Uśatta, and at last as his son who will be drowned in a tank by an enemy of his father, when his *nidāna* will come to an end. But he is a *bhavya*, i.e. destined to be saved, and when he will have adopted the true faith, he will, after many more births, reach *mokṣa*.—This tale of the Kevaṇin, Vijayasena concluded, has induced me to renounce the world and to become a monk. 45.

On G.'s request, he describes the abode of the liberated souls at the top of the universe; the Law of the laity (*gṛhīdharmā*) is only one means to reach it: the Law of the ascetics (*sādhudharma*). He then enters on a lengthy discussion of some relevant topics of Jainism: *samyak*, twelve vows of laymen and their transgressions and *karma* the avoided, and the *sādhu*-or *yati-dharma*. 52, which must be himself to follow the *gṛhīdharmā*. He repeated his G. pledged *ācārya* till the latter went away at the end of the month. 53, 3.

Once the king watched, from the top of his palace, a funeral procession; realising the futility of human life he eulogised the life of monks which is regulated by the prescription of the Jinas; he and ended according to the rules laid down by the Jinas; he, therefore, resolved to take the vows under Vijayasena to what plan his ministers Subuddhi, etc., readily gave their consent. Distributing presents and observing the customs sanctioned and his such occasions, he nominated his son Candrasena his successor; upon The night before his intended departure to join Vijayasena on the persevered in a motionless posture. 55, 13.

Agnīśarma, who had abstained from food till he died, became a Vidyakumāra god. By dint of his supernatural knowledge he became cognizant of his previous life, and discovered where his enemy lived. Finding him in a lonely spot, caused a shower of fiery dust to rain upon G. in order to burn him. However G. heeded not the pains, but persevered in contemplation till he expired, when he ascended to the Candrasenā Vimāna in Saudharmakalpa heaven. 56, 10. The rest of the chapter is taken up by describing the way in which gods come into existence (for gods are not born) and what are their delights in heaven. 59, 11.

SECOND BHAVA.

(Śiṃha and Ānanda.)

In Jayapura of Aparavideha there reigned king Puruṣa-datta; his wife was Śrīkāntā. Now when the soul of Guṇasena after an ocean of years descended from heaven, he was born as the son of the king. He was named Śiṃha because his mother in her pregnancy had dreamt that a lion was entering her womb. Śiṃha grew up a model of a prince. 62, 11. Once in spring-time, he met, in the park Kṛīḍāsundara, a beautiful girl, Kusumāvalī, daughter of his maternal uncle Lakṣmīkānta. Her maid Priyamkāśa urged her to bid welcome to her cousin; but as she was too bashful, she bade Śiṃha sit by their side and offered a garland and betel. 64, 18. Kusumāvalī fell at once in love with the prince. This circumstance was immediately perceived by the guardian of the girls' zenana, Sambharāyaṇa, who had been sent by Kusumāvalī's mother to bid her come home. 65, 10. When the love-sick girl had entered her house, she dismissed her companions and betook herself to an upper chamber, where she stayed by herself in the torment of love till her old nurse had brought her daughter Madanalekhā to comfort her. 66, 11. Kusumāvalī alleging that the heat in the park had caused her a fever, requested her friend to prepare her a couch in the plantain-bower in the garden. There she lay down fanned by Madanalekhā who observed her sighs and guessing their cause questioned her whether anything remarkable had occurred in the park. 68, 2. She answered that she had met prince Śiṃha and gave a detailed description of his person. 69, 2. Her maid approved of her admiration of the prince; she said she had overheard a conversation between Subuddhi and Kusumāvalī's father, in which the latter had stated that the king was anxious for a match between the prince and Kusumāvalī, and had bidden him to bring it about; her father had consented to the proposal. 70, 4. While the girls were thus talking together a servant announced to Kusumāvalī that her mother commanded her to leave the garden and betake herself to her room; for the garden was to be put in order because the prince was expected to come there presently. 70, 10. The prince anxious to see his beloved

cousin came and was hospitably entertained; after having been shown over the garden he sat down in a jasmine bower. 71, 3. Kusumāvali by the advice of her maid sent the prince a garland, flowers, fruit, and some painting of her own, viz. the picture of a white duck (*rājahamsikā*) mourning over the separation from her mate, to which Madanalekhā added a *dvipadī* stanza descriptive of the scene. 72, 4. After receiving these presents the prince cut the figure of a *rājahamsa* out of a leaf, pasted it on a board, and added a verse with a tender meaning. With this present the maid returned to her mistress. 74, 4. The prince and Kusumāvali kept up this exchange of presents for some days, till her father betrothed her on Simha. 74, 16. On the day chosen for the wedding, young women dressed and adorned the bride. 77, 5. At the moment fixed by the astrologers for the marriage ceremony, the bridegroom went, in great state, towards the maṇḍapa where he was received by the matrons with customary ceremonies. The bride sat there and was unveiled by her companions after the usual pleasantries. Then the hands of the couple were joined, presents were distributed to the people, and while bride and bridegroom were circumambulating the fire the dowry of the bride was delivered by her father. 80, 16.

* The prince and his wife lived together in happiness some lakhs of former years.—Once while taking a ride in the park Nāgadeva, he met a young ācārya Dharmaghoṣa and his disciples. Dismounting he paid his reverence to the saint and asked him why, in the prime of life, he had become a monk. Dharmaghoṣa related that while living in Rājapura of Aparāvideha there arrived the ācārya Amaragupta who had just obtained the supernatural knowledge *avadhi*. King Arimardaya and the inhabitants of the town came to listen to his religious instruction. The king desired to know the history of the saint in this as well as in his former births. Amaragupta complied with his wish and narrated as follows.

Amaraṅgupta's tale. 83, 8—109, 18.

In the remote past, he said, I was born, in Campāvāsa as Somā, daughter of the merchant Sudhanu¹ and his wife Dhanasrī; I was married to Rudradeva, son of the merchant Nanda. Once I, made the acquaintance of the pravartini Bālacandrā. Her religious instruction made such an impression on me, that I became averse to worldly pleasures. My husband was much displeased at my disposition and ordered me to give up my religion, nor could I win him over to my opinion. He now began to hate me, and even courted Nāgasrī, but met with a refusal from her father Nāgadeva. 85, 1. Despairing of winning her during my life he resolved to take it. He asked me to fetch a garland out of a certain jar in which he had previously placed a poisonous snake. Of course, I was stung by the snake and soon died. After my death I became a god in Līlāvataṁsaka Vimāna of Saudharma Kalpa. Rudradeva married Nāgasrī; after his death he descended to the hell Ratnaprabhā. 86, 6. After a *palyopama*² we both were reborn, I as an elephant on mount Sumsumāra, and he as a parrot. His desire to deceive me which he had conceived in our former birth, reappeared when he saw me, and made him desirous of doing me harm. 86, 16. To the place where we were, there came Līlārati, a Vidyādhara, and Candrakā, sister of Mrgāṅkasena, with whom he had eloped, and hid from their pursuer among the shrubs. He entreated the parrot not to betray him and to tell him when his pursuer had gone. 87, 5. The parrot thought this an excellent opportunity to carry out his sinister design. He told his wife in my hearing that, as he had learnt from the Rāj Vasistha, on the next hill there was a spot, called Sarvakāmika-

¹ Sudhanū in Prakrit. The Sarakṣepa has Sukhajna which presupposes in Prakrit Suhanū.

² If from a pit measuring a yojana in depth and breadth, and filled with the finest hair-ends, one hair is taken out every hundred years, the pit will be empty after a *palyopama*. T. L. Jaini (Jaina Gem Dictionary p. 155) has calculated the number of years contained in a *palyopama*; this number consists of 47 figures. A *śaṅkaropama* (ocean of years) contains a *koṭīkoṭi* of *palyopama*s; the number of years in it consists of 67 figures.

which he pointed out to her—and that those who precipitate themselves from it, would be turned into whatever they desired. Therefore, he said, let us fix our thoughts on the state of a Vidyādhara and precipitate ourselves from that place. They feigned to do so and disappeared in those shrubs; shortly afterwards I saw the Vidyādhara and his bride to whom the parrot gave warning, fly away from the place through the air. Completely duped I decided to repeat, with my females, the experiment in the hope of our becoming gods. All my limbs were broken by the fall, and I expired in the severest agony; however I became a Vyantara god. On his death, my enemy was again relegated to the hell Ratnaprabhā. 88, 13.—After a *paḷyopama* we were reborn in Cakravālapura of Aparavideha, I as Cakradeva, son of Apratihatacakra, a merchant, and Suman-galā; the other as Yajnadatta, son of Somaśarma, the king's purohita, and Nandivardhanā. I loved him sincerely, but he had inherited from his last birth his inveterate hatred; while he feigned friendship for me, he cast about for a means of bringing about my destruction. Having secretly plundered the house of Candana, a rich merchant, he bade me conceal the goods; he appeased my suspicion saying that the goods were his and he was afraid of his father. 90, 1. Now Candana gave information of the burglary to the king and drew up a list of the stolen goods. On his instance, the King issued a proclamation that everybody to whom any of the goods named in the list were offered for sale, should give information on pain of capital punishment. After five days had elapsed without any information coming in, Yajnadeva told the king that he had learnt from the servants of Cakradeva that I had stolen Candana's goods and kept them concealed in my house. Though the king was incredulous, he at last ordered my house to be searched by the examiners and the most renowned citizens. I was, accordingly, examined, but unwilling to betray my friend I denied knowing anything about the matter. However a box with Candana's name on it was found and recognised by his storekeeper; by and by the other pieces were discovered and identified by the list. I was then brought before the king; I wept copiously, but returned no answer to his questions. The king was very much

embarrassed ; as he did not believe me guilty of the crime, he only banished me ; his men conducted me out of the town and released me near a grove sacred to the goddess of the town. 93, 16.

Unable to bear my disgrace I resolved to hang myself on a banyan tree. But the goddess of the town had compassion for me ; she revealed the whole truth to the king through the mouth of his mother. The king thereupon ordered Yajnadatta to be taken prisoner, and hastened towards the grove where he arrived just in time to prevent me from hanging myself. He explained how he had come to know the truth and implored my forgiveness for the wrong he had done me. 95, 12. At that juncture Yajnadeva was brought before the king, who ordered his tongue to be cut off and his eyes to be put out. I pleaded in his favour and prevailed at last on the king to release him. The recollection of the perfidy of one whom I had considered as a true friend brought home to me the vanity of all worldly things. 96, 11. Once I listened to the gaṇadhara Agnibhūti's preaching of the Law and was so moved thereby, that I became a monk. 97, 8. On my decease I became a Vaimānika god in Brahmaloka, the other, on his death, became a denizen of hell in Śaṅkaraprabhā, then a hound, then again a denizen of the same hell, and afterwards he went through a long series of animal births.¹ After nine oceans of years I was born in Ratnapura of Gandhīlāvati² in Aparavideha as Candrasāra, son of the merchant Ratnasāgara and Śrīmati ; the other as Anahaka, son of Narmadā, a slave-girl in my father's house. I married Candrakāntā. My relation to Anahaka and his dis-

¹ Cakradeva's stay in Brahmaloka is 9 sāgaropama's; the longest stay in Śaṅkaraprabhā is 3 saḡ., hence the necessity of accounting for the remaining 6 saḡ. at the end of which Yajnadatta and Cakradeva are again brought together in human birth. Haribhadra's account is always in keeping with the rules of the Tattvārthadhigama III 1, 6. IV 30 ff. There are some more instances of this kind. In the sequel I omit to mention, as void of interest, the length of stay in heaven or hell ; the curious are referred to the original for these details.

² All MSS except D read Gandhīlāvati. The Samkṣepa has Gandhīlāvati, the Lokaprakāśa Gandhīlāvati, see W. Kirfel, die Kosmographie des Indes, p. 242.

position towards me was the same as in our last human birth. Once while I and Anahaka had gone to some other place and the king also was absent, the Śabara chief Vindhyaketu ransacked the town and abducted a number of people among whom was also my wife. On my return an old brahman advised me to ransom my wife; the Śabarās, he averred, used to treat their captives well as their only object was to extort money. Accordingly I and Anahaka proceeded towards the stronghold of the Śabarās. 98, 20.

Meanwhile those Śabara had marched on and rested in the night at an old well near a deserted village. My wife, afraid of being ravished, jumped in this well; she scrambled out of the water into a recess where she could sit. Shortly after the Śabarās had left, we came to the same place, I carrying the victuals, and Anahaka the ransom. The latter desirous to deceive me, asked me to look into the well to see if it contained water, and pushed me in the well as I was leaning over its margin. I fell into the water and then got to the same spot where my wife was sitting. We recognised each other by the sound of our voices. The victuals I had still with me served to sustain our life for some days, but at last they were consumed. 101, 14. The next day, however, a caravan on its way to Ratnapura came to the same place, discovered and saved us. We travelled with that caravan. One day we found, by the side of the road, the skeleton of a man killed by a lion, and close by it the jewels, etc., which we had taken with us for the ransom of my wife; there could be no doubt that we had come on the remains of Anahaka. My sad experience concerning him induced me to take the vows. After my death, I became a god in Mahāśukra, and Anahaka a denizen of hell in Bālu-kaprabhā. 102, 14. We were reborn in Rathavirapurā of Bharatavarṣa, I as the merchant Anangadeva; and the other as the merchant Dhanadeva. He hated me secretly, though he pretended to be my friend, just as in our last birth. Once we had gained great wealth in Ratnadvīpa and were on our way home when Dhanadeva resolved to poison me. He prepared some cakes and put a strong poison in one of them; but by mistake, he ate the poisoned cake, and died. Thus I got

all we had gained; but I became averse to wordly life and took the vows. After my death, I became a god in Prāṇata heaven, and Dhanadeva a denizen of hell in Pankaprabhā. 104, 15. The scene of our next human birth was Hastināpura; we were both Jaina merchants, my name was Viradeva, his Droṇaka; our mutual relation was the same as in our previous birth. Droṇaka became very rich by trading on a capital lent him by me, and built a fine villa. In the uppermost story of the house a jutty was so constructed, that it should give way when somebody was on it; his device was that I should enter it and meet with my death. However, he got into such a confusion when he showed me over the new house, that he was the first to mount the jutty; so he fell down and was smashed. I was so affected by this accident, that I entered the Order. After my death I became a god in one of the Graiveyaka heavens; Droṇaka became a denizen of hell in Dhūmaprabhā. 107, 2.

On descending from heaven I was born in Campāvāsa as the son of Māṇibhadra and his wife Hārīṇī. My parents gave me the name of Pūrṇabhadra; but I was also called Amara-gupta, because the first word I ever uttered had been *amara*. Droṇaka was reborn as Nandayanti, daughter of a merchant. She became my wife, but retained the same deceitful disposition towards me as in her former births. Once she pretended to have lost a most valuable pair of earrings. To console her for the loss I presented her with new earrings. After a few days when I was going to anoint myself, I gave her my signet-ring which she put in her jewel box. After my bath and dinner, I opened the box to take back my ring, when to my utter amazement I discovered, in it the lost earrings. At that moment Nandayanti entered the room and seeing the ring in my hand was confounded with shame. In order to avoid disgrace she prepared a poisonous charm; but before she could administer it to me, she was stung by a snake, and died notwithstanding my endeavours to save her. Grief and despair, Amaragupta concluded, induced me to enter the Order. 109, 18.

(Main story continued.)

Dharmaghosa was ordained by Amaṅgalya, as he told the prince. The latter asked him to explain the nature of the Saṃsāra. In the course of his homily, the saint related :

The apologue of the man in the well,¹ 110, 17-114, 10.

A man, stricken with poverty, left his country and wandered about. Once he entered a dreadful forest, where he soon was pursued by a furious elephant while in front he was opposed by a hideous Rākṣasi. He fled towards a huge banyan tree, but he was not able to climb on it. Near it there was an old well; to save himself from the elephant the man jumped in it, and got hold of a tuft of reed which grew out of its wall. Looking round he perceived, on all four sides of the well, hissing snakes; and at the bottom of it, a huge serpent; at the root of the reed to which he clung, there were gnawing in turn a white and a black mouse. The elephant at the mouth of the well could not reach the man; however, he gave violent shocks to the tree, whereby a bee-hive on a branch just above the well was so shaken, that the bees issued from it and stung the man, while drops of honey trickled down from the honey-comb and fell on his face. He licked them up and was so pleased with their sweet taste, that he eagerly looked out for more and forgot the dangerous position in which he was placed. 113, 16. The man is likened to the soul (jīva); the forest to Saṃsāra; the Rākṣasi to old age; the elephant to death; the banyan tree to mokṣa; the well to human life; the four snakes to the four cardinal passions; the tuft of reed to the length of human life; the white and black mice to the bright and dark fortnights; the bees to the diseases; the huge serpent to hell, the drops of honey to the pleasures. 114, 18.

Dharmaghosa then gave a short description of the *yati-dharma*; those who cannot follow it, should become Śrāvakas.

¹ See E. Kuhn's learned paper on this famous apologue in *Festgruss an Otto "Von Böhlingk"* Stuttgart 1888, p. 68-76.

116, 5. Siṅgha adopted the Law of laymen and persuaded Kusumāvalī to do the same. They regularly waited upon Dharmaghosa by whose instruction they became staunch believers. About this time king Puruṣadatta took the vows after having installed his son on the throne. 116, 18.

Now the soul of Agnīśarman was incorporated in the womb of Kusumāvalī. At that moment she dreamt that a snake had entered her body and issuing from it, had stung the king who thereupon fell from his throne. As this dream appeared to her very inauspicious, she did not tell it to her husband whom she began to dislike. Once during her pregnancy she had a longing to eat the bowels of the king. This horrible desire made her hate her unborn child. She, therefore, tried to procure abortion, but in vain: she only grew worse every day. Greatly alarmed at her condition the king questioned her about the cause, but she would not speak out. At last the queen's maid Madanalekhā told him the whole truth. He discussed the matter with his minister Matisāgara, who proposed to deceive the queen by a trick so that she should fancy her longing satisfied. The minister succeeded perfectly, and afterwards he showed the queen that no injury had been done to the king. But he advised her, when the child should be born, to give notice to himself, not to the king. Accordingly, when she gave birth to a boy, she sent for Matisāgara who advised her to have the child brought up somewhere else without knowledge of the father. She consented to his advice and gave the baby to one of her maids to carry him away. But the king met the maid, discovered the child, and when he had learnt all about it, he gave it to other nurses. The boy was named Ānanda, and when he was grown up, Siṅgha declared him heir to his throne; nevertheless he was possessed of the hatred towards his father which in his previous birth as Agnīśarman he had conceived against Gṇasena. 121, 3.

* Once the king was informed that one of his vassals, Durmati, had revolted. He sent an expedition against him, but it was routed. Now the king himself, at the head of his army, marched against the rebel. After three marches he reached the

bank of the Indus,¹ where he witnessed a very curious scene : a snake devouring a frog, was being devoured by an osprey, which itself was devoured by an huge serpent. To the king this occurrence appeared symbolical of the baseness of the world, and reflecting on it during the following night he made up his mind to become an ascetic. Next morning Durmati came and implored the king's forgiveness which was readily granted. . 124, 5.

On his return to Jayapura the king informed his ministers of his resolution to enter the Order and got their assent to it. The astrologers fixed the fifth day thence as an auspicious time for the anointment of prince Ānanda. Everything was made ready for the coronation, after which Simha intended to join his guru Dharmaghoṣa. 125, 5.

Ānanda conspired with Durmati to kill the king. He regarded the coronation as a ruse to take his life; anyhow, he resolved to kill his father. When the latter sent for him, he refused to come. The king, therefore, went himself to meet him. Ānanda now had an opportunity for executing his plan; he suddenly drew his sword and wounded his father severely. But the troops came to his help; they surrounded and attacked Ānanda. The king, however, restrained them: as he was to die very soon, they ought to spare his son and anoint him king. As soon as Ānanda was recognized as king, he ordered Durmati to put the old king in a most horrid dungeon. There the queens visited him and bewailed his cruel lot. The king, however, blamed them for their grief, and discoursing on the vanity of all things he admonished them to renounce the world. . They followed his advice and became nuns. 128, 5.

The king resolved to starve himself; when Ānanda heard that his father refused all food, he sent one of his noblemen, Devaśarman, to persuade him to take food; but his arguments could not change the king's resolve. 129, 10. Now Ānanda

¹ Apparently Haribhadra has forgotten that he had laid the scene of the second Bhava in Aparavidhā; the Indus is not a river of that country, but of Bharatavarsa.

rushed in and threatened his father to cut off his head unless he would take food. But Simha remained firm to his purpose, and he declared, in many fine sentences, that it is foolish to be afraid of death. Thereupon Ānanda wounded him with his sword and despatched him at last. Simha became a god in Saṇatkuṃāra heaven, and Ānanda a denizen of hell in Ratna-prabhā. 132, 6. ✓

Third Bhavaḥ.

(Sikhin and Jālini.)

In the town Kośa of Aparavideha there reigned king Ajitasena. His minister was Indrasarman whose wife was Subhankarā; they had a daughter, named Jālini, in whom the soul of Ānanda had been incorporated. Jālini was married to Brahmadaṭṭa, son of the minister Buddhisāgara. 134, 2.

In the womb of Jālini the soul of Simha was incorporated when he descended from heaven. In that night she had a dream: a golden pitcher entered her body and somehow broke as it issued from it. As her pregnancy progressed she suffered in body and mind; she, accordingly, hated the unborn child and tried many means to procure abortion, but with no success. Her husband hearing of her doings, bade her servants inform him of all that happened. Now when Jālini gave birth to a boy, her friend Bāndhujivā persuaded her to expose him; she delivered him, however, to Brahmadaṭṭa who caused his son whom he named Sikhin, to be brought up secretly in some other place. When Sikhin was of mature age, his father acknowledged him openly as his son. But Jālini, on hearing an account of her son whom she had thought dead, flew out into a passion; she told her husband to choose between her and him; she would touch no food if he did not disown his son. When Sikhin came to know of this occurrence, he was greatly distressed and left the town without taking leave even of his father. 136, 12.

Going to the park Āśokavāṇa, he there met the ścārya Vijayasimha, a man of beautiful person and still in the prime of life. Sikhin enquired of him what had induced him to give up all his advantages in order to become a monk.

Vijayasimha's story. 138, 5—153, 18.

I am, the saint related, the son of the merchant Sāgara datta in Lakṣmīnilaya and of his wife Śrīmātī. Once I went to Lakṣmīparvata near our town. There I saw a coco-nut tree with an enormous root, and I wondered why the root had grown to such an extraordinary length. 138, 13. Meanwhile the *dharmacakra* of Ajitadeva¹ appeared; then came the Tirthakara himself, surrounded by many monks. Gods prepared the *samavaśaraṇa*, which was entered by the Tirthakara. When he had ceased preaching, I asked him about that coco-nut tree and its long root. The Lord related that at that place I and he who now was that tree, had, in a former birth, hidden a treasure of seven lakhs of dināras in the ground; and he then narrated our history in detail.

Ajiṭa's tale. 140, 12—153, 18.

We had been born, he said, in Amarapura as Guṇacandra and Bālacandra. We had amassed enormous riches by trade and were living in Lakṣmīnilaya. Once the town was attacked by an enemy. We fled to Lakṣmīparvata, where we buried our treasure in the ground. In order to get undivided possession of the treasure, Bālacandra poisoned me; but afterwards he was stung by a snake and died. 141, 8. In our next human birth² I became Devadatta, and the other a snake which lived near the place of the hidden treasure. When on some occasion I went there, the snake stung me lest I should get the treasure, but my people killed the snake. We were then reborn, I as Indradeva, and the other as a lion. When I came to the same spot, the lion, for the same reason as before, attacked me, and we killed each other. In our next existence we were Kālasena and Caṇḍasena, Caṇḍāla twins. Once when hunting on Lakṣmīparvata, we encamped on the spot where the treasure was hidden. By chance Caṇḍasena discovered it, and desiring to have

¹ The second Tirthakara.

² Here and in the sequel our text notices the intermediate births as an animal, god, or denizen of hell, as the case may be. I omit these details.

it all for himself, he killed me. He did not leave that place for several years and kept watch over the treasure without making any use of it. At last he was killed by an other Cāṇḍāla.—In my next birth I was Bālasundara and became, for the first time, a Jaina. I lived and died according to the prescripts of the true faith. 143, 16.

In our next birth we were born in Hastināpura, I as Samudradatta, the son of the merchant Suhastin by his wife Kāntimati, he as Mangalaka, a natural son of my father by one of his slave girls. I was a Jaina under the guidance of Anangadeva, and married Jinamati, daughter of a merchant in Lakṣminilaya. Once on a journey to that town, I and Mangalaka rested on Lakṣmīparvata. From some indication I inferred that there must be a treasure hidden in the ground. Mangalaka to whom I spoke about it, was anxious to test the matter and actually laid bare the treasure, of which he resolved to cheat me. I told him to cover it up again and not to say a word about it to anybody. When we had come near the town, we rested in a grove, and I sent Mangalaka on to get news of Jinamati. He left me and returning after some time pretended to have seen Jinamati's people; my wife, he said, had run away after having disgraced herself by her scandalous conduct. Of course, I did not visit her relations under such circumstances. In my despair I resolved to enter the Order and to go in quest of my guru Anangadeva, while Mangalaka should go home. He, however, persisted in accompanying me. Once we were wandering in a deep wood, when he struck me from behind with a knife, and fled. At that moment Anangadeva with his monks happened to come in sight. They did their best to comfort me and took me along with them to Sthāneśvara where their guru was to remain a month. Meanwhile I got news from my wife which proved that Mangalaka had basely deceived me. However I thought that a meeting with her would prejudice my plan of taking the vows. But she had already learnt all that had happened, and loathing the world had become a nun. She came to see me and confirmed me in my intention, which I put into practice. After leading the life of an ascetic I ascended to the Graivayaka heaven. 150, 1.

Mangalaka stayed near the hidden treasure and died there from starvation. After a long stay in hell he was reborn as a he-goat belonging to the Cāṇḍāla Vellīyaka. Once this man drove his herd over the place where the treasure was hidden. The goat, suddenly recollecting his former births, would not let himself be driven away from that place. His resistance put Vellīyaka into such a rage that he killed the goat, who was reborn as a mouse in the same place. There it was killed by a gambler, and was reborn as the latter's son Rudraśeṇḍa. He became a robber and was impaled for an act of burglary. After a long stay in hell he was reborn as Śrīdevī, daughter of a merchant in Lakṣmīnilaya; she was married to Samudradatta. 151, 18. I was reborn as her son Sāgaradatta; my religious guide was Devaśarman. I married Nandini who bore me a son. To celebrate his birth, I made an excursion in the course of which I came to the place of the hidden treasure, and by chance I selected that spot to erect the flag in honour of my son. In digging a hole in the ground for the flag, I discovered the treasure; but I quickly covered it up and made the hole in some other place. After the feast I went home and consulted my mother as how to act. She made me show her the spot, but advised me not to remove the hoard for the present lest the king should come to know of it. Her intention was to reserve the treasure for herself and to put me out of the way. Accordingly she administered a strong poison to me, and when it took effect she raised a loud cry. Among the crowd which drew round us, happened to be a magician, who restored me to life. These events induced me to be ordained by Devaśarman. On my death I became a god in the Graiveyaka heaven. My mother died before having removed the treasure. She had to endure punishment in hell and afterwards, to go through a long series of animal births. At last her soul was lodged in the coco-nut tree, which still retaining its avarice sent a long root towards the treasure. 153, 18.

This account of my former births which the Tīrthakara told me, made such an impression on me, that I entered the Order under Gaṇadhara Vijayadharma.—When Vijayasimha

had finished the account of his life, Śikhin¹ requested him to explain the *dharma* of gifts, etc. The *śācārya* said that the *dharma* is of four kinds, viz., (1) gifts (*dāna*), (2) good conduct (*śila*), (3) ascetic practices (*uṣpas*), and (4) religious reflections (*bhāvanā*). Gifts are of three kinds: the gift of knowledge, of security (*abhaya*), and of things needful for religious life (*dharma-pagraha*); the latter should be free from faults regarding the donor, the donee, the time of the gift, and the mental disposition of the donor.—Good conduct comprises the five vows, and the subduing of the four cardinal vices by the realization of the virtues.—Ascetic practices are divided into external and internal ones. At last the religious reflections are enumerated. 160, 10.

On further inquiry Vijayasimha described those who are worthy to become Śramanas, and since Śikhin thought himself qualified, he further explained how difficult it is fully to realize Śramana-hood. After some more discussion on this subject, the *śācārya* promised to ordain Śikhin after a proper instruction in the duties of monks. 163, 20.

While they were thus conversing the minister Brahmadatta arrived with some followers. Śikhin asked his permission to enter the Order; but his father who was greatly moved, objected because Śikhin was too young to renounce the world. 164, 17.

Among the minister's followers was a *nāstikavādin* named Pingakeśa;² he tried to dissuade the prince from his purpose by expounding the principles of the Cārvāka philosophy and showing, on its strength, the futility of Śikhin's motives. 166, 15. Vijayasimha refuted his arguments one by one. 168, 16.—Pingakeśa defends the doctrine that the soul is the product of the elements which by their combination constitute the body; he is refuted by Vijayasimha. 170, 12—Pingakeśa says that his grandfather had been a very wicked man; his soul ought to be in hell, if the opponent's views were right; as he had loved him,

¹ Here and in the sequel he is called Śikhakumāra. Apparently the title Kumāra, i.e. prince, was given by courtesy to the sons of the prime minister and other high functionaries.

² Or Pingaka, see p. 165, note 1, of the text. He is called Pingala in the Samkhyas.

his grand-son, tenderly, he certainly, would have warned him ; but he had not done it. Therefore, P. concluded, his soul was no more existent. Vijayasimha replied that a soul cannot get out of hell, just as a criminal shut up in a prison cannot get out of it and communicate even with his best friends. 171, 10. P. said that his father had been a very good man and had become a Śramaṇa ; accordingly he should be in heaven now ; why did he not come to teach him as he might have done, being a god ? V. replied : as a very poor man of low origin, who emigrates to a distant country and acquires there riches and honours, forgets his former relations and friends ; so a god, enjoying the delights of heaven, ceases to care for those with whom he had lived on earth. 172, 13.—P. related that a robber who had been sentenced to death, was placed in an iron vessel which was hermetically closed. The man died, but no soul was observed to issue from the vessel. V. replied by relating an analogous case : a famous conch-blower had been put in a big iron vessel ; he, then blew his conch, and the sound was heard outside, though there was no opening whatever by which it could have escaped. 173, 17.—P. said that a robber was once strangled, but his weight was found to be the same, before and after his death. V. replied that a bladder, filled with air and without it, was ascertained not to differ in weight.—P. said that a robber who had been sentenced to death, had been dissected into minute particles, but among them no soul had been found. V. replied that a man had cut up a piece of araṇi wood into the smallest particles without finding the fire which inheres in the wood and comes forth from it by churning. 174, 19. Vijayasimha having thus reduced Pingakeśa to silence and finally established the permanent existence of a soul different from the body, proceeded to show that, on that premise, all the arguments were invalid which Pingakeśa had brought forward to dissuade Śikhin from his resolve to renounce the world and its pleasures. The happiness of a perfect ascetic is infinitely greater than that of an universal monarch. 179, 12. By this discussion both Brahma-datta and Pingakeśa were awakened. The latter then asked Vijayasimha to explain the difference of merit and demerit and their causes. The śākyas put the matter in a clear light, upon

which P. and Br. normally adopted the Law of laymen. The minister now readily consented to the ordination of Śikhin. 181, 15.

On his return to the town the minister caused presents to be distributed and a festival to be celebrated in the Jina temples in honour of the forthcoming ordination of his son. When the day fixed for it came round, Śikhin in a palanking was carried with great pomp to the place outside the town where Vijayasimha resided. The ācārya conducted the ceremony of Śikhin's initiation, which is described in detail. After a few days the monks together with Śikhin broke up and went elsewhere. Thus Śikhin led the life of a monk for several lakhs of 'former years.' 183, 16.

Jālini regretted that she had allowed her son to depart without killing him. She, therefore, despatched Somadeva, with a valuable present, to find out where he lived, and to invite him to visit her. Śikhin referred the messenger to his *guru* who in consideration of his pupil accepted the present, and promised to give him leave on the completion of his course of study. 185, 13. After some time the minister died. On receiving this news Vijayasimha allowed Śikhin to depart in company of some monks. They proceeded to Kośa and took up their abode in a park near the town. Next day Śikhin went to see his mother. She was so much reduced in appearance since the death of her husband that he did not recognize her at first, and she acted the despairing widow to perfection. He tried to console her and spoke of the inevitability of death. She feigned a desire to become a nun; but he thought her not fit for the great vows, and gave her only the small one of the laity (*anuvrata*). He visited her daily and gave her religious instruction. 187, 13. Now the monks were to depart at the end of the fortnight. Jālini, therefore, resolved to poison her son on the preceding day. She prepared a rice dish for the monks and a poisoned sweetmeat intended for her son. With these things she repaired to the residence of the monks and

¹ The last sentence seems to be a later addition, for it is not in keeping with what follows.

somehow contrived to administer the food to them though this is against the strict rules. She fed the monks and put the poison in Śikhin's portion. The poison soon took effect, and Śikhin died still feeling compassion for his mother. He became a god in Brahmāloka, but when Jālini died, she had to suffer in the hell Śākaraprabhā. 190, 17.

FOURTH BHAVA.

(Dhana and Dhanaśrī.)

In the town Sūsārman of Bharatavarsa, in which reigned king Sudhanu, there lived the rich merchant Vaisramāṇa and his wife Śrīdevī. They worshipped the Yakṣa Dhanadeva, and vowed that if they should get a son, they would name him after him and celebrate a festival in his honour. 192, 3. The soul of Śikhin on descending from heaven entered the womb of Śrīdevī; who dreamt at that time that an elephant had entered her body through her mouth. In due time a boy was born, whom after a month his father carried to the temple of the Yakṣa and named him Dhana after the Yakṣa. 193, 6.

Jālini was reborn in the town Sūsārman as the daughter of the merchant Pūrṇabhadra by Gomati; she was named Dhanaśrī and grew up a very fine girl. Dhana once saw her on her return from the park and immediately fell in love with her; she, however, felt an aversion for him. When Vaisramāṇa heard of his son's love for Dhanaśrī, he asked her in marriage for him. They were married with great pomp. 194, 3. Dhanaśrī, however, had a paramour in the person of her servant Nandaka, who in a former birth had been a follower of Ārjuna Kauṇḍinya and an intimate friend of Agnīsarman. 194, 7.

Once during the delightful season of autumn, Dhana saw in the park a young merchant who, having acquired great riches abroad, was making liberal presents to the needy. He felt ashamed that all he possessed he had inherited from his ancestors, and had himself made no money. Nandaka with whom he had discussed the matter, spoke to his father and got his consent to Dhana's trading abroad. It was, therefore, proclaimed throughout the town that Dhana was to go to Tām-

ralipti, and that he would provide for all who would join his caravan. 196, 14. Dhanaśrī rejoiced that her husband should go abroad; but on hearing that Nandaka was to accompany him, she swore to kill herself if Dhana left her at home. The mother of Dhana gave him her advice how to conduct himself on his journey; she also obtained for Dhanaśrī leave to accompany her husband. 197, 15.

The caravan started and reached Tāmralipti in two months. Dhana sold the goods he had brought there for sale; but since his profit was less than he had expected he resolved to go beyond the sea. 198, 5. Once when he was about to take his bath, a gambler in a bad plight came to him and implored his protection from some other gamblers who were pursuing him. He said that he was Mahēśvaradatta, a merchant from Kusumapura, and had fallen into evil courses; but he would not for shame, confess why he was pursued. Dhana, therefore, sent Nandaka to enquire into the grievance of his pursuers; he told him that M. owed them sixty gold coins which he had lost at play and had run away without paying them. Dhana paid them that sum. He treated M. with great kindness giving him new clothes and exhorting him to begin a new life. Mahēśvaradatta being dismissed by him left the town and in his contrition entered the order of the Kāpālikas. 201, 10.

Dhana purchased goods for oversea trade. While he was on the lookout for a ship, Dhanaśrī tried to persuade Nandaka to kill Dhana before they should set sail; but he strongly dissuaded her from this course. She, therefore, resolved to act by herself, and prepared a slow poison. 202, 5. The ship took in Dhana's goods, and sailed with a favourable wind. After a few days Dhanaśrī administered the poison to her husband who soon fell seriously ill. Considering that he might not recover, he appointed Nandaka leader of the enterprise, and made him promise, in case he should die, to conduct his wife and her people. They soon landed in Kaṭāhadvīpa where the doctor could not cure Dhana. Nandaka, therefore, after having sold the goods and bought new ones, hurried on to bring his sick master home. 205, 7. They had been a few days in sea when

Dhanakṣi found an opportunity to get rid of her husband. In the last part of the night, when he had come on deck and stood near the edge of it, she pushed him overboard. After a while she gave the alarm; Nandaka stopped the ship and searched for Dhana in the morning, but he was, of course, not found. 206, 14.

By good luck, Dhana had found a plank of a foundered ship and had drifted on it towards the shore. His disease had been dispelled by the sea water. He rested under a tree in sad thoughts about the wickedness of his wife. Proceeding further on the beach he came on the corpse of a girl which had stranded there. (She had been, as he came to know long afterwards, the maid of a royal princess of Śrāvastī whom she accompanied on her voyage to Ceylon, and had perished in the shipwreck.) On her body he discovered a priceless necklace (called Trailokasārā), and took possession of it. 208, 1. Walking along the beach, he met a Kāpālīka monk, Mahēśvaradatta, who recognized Dhana, though not recognized by him. The monk exhorted him to take heart, his ill-luck would not last long; he offered him a most powerful snake-charm. Dhana accepted it only after Mahēśvaradatta had made himself known to him. When they had parted, Dhana proceeded in the direction of his country; living on oranges and other fruits, he reached at last Śrāvastī. 210, 13.

On the same night the treasury of king Viradhavala had been robbed by burglars; and all suspected persons in Śrāvastī were brought before the minister and closely examined by him. The police got hold of Dhana when he issued from his lodging and led him before the minister to be examined. Dhana declared that he had just arrived and possessed nothing of value. He was, therefore, dismissed; but when he crossed the courtyard, a monkey who had escaped from his cage, rushed on him and tore his clothes, upon which the necklace he carried on his body fell on the ground. It was taken up and recognized by the minister as the Trailokasārā; whence he concluded that the princess must have met with some disaster. He, therefore, questioned Dhana how he had come by that necklace. Dhana replied that he had bought it in Kāśhadvīpa; it was all that

he had saved in a shipwreck; he further stated that this had happened a year before. But as the princess had left Śrāvastī only two months ago, the minister became suspicious and reported the matter to the king, who got no satisfactory answer from Dhana and, therefore, sentenced him to death. He was led towards the place of execution, and the necklace was carried before him, in proof of his guilt. But a kite, mistaking the rubies for flesh, snatched off the necklace and deposited it in its aerie. 213, 10. Dhana was then made over to a Cāṇḍāla for execution. The Cāṇḍāla who had been struck by his noble appearance, told him that, by favour of the king, they were allowed to satisfy the last wish of their victims before executing them. But Dhana declined his offer and bade him do his duty. The Cāṇḍāla drew his sword, but declared himself unable to strike. 215, 14. Now the king's son Sumangala had been stung by a snake, and the doctors were unable to restore him to life. The king, therefore, caused it to be proclaimed throughout the town that anyone who should cure his son, would be granted whatever he would ask for. This proclamation being heard by Dhana, he announced that he was in possession of a powerful charm against snake-bite. Accordingly his fetters were taken off, and he was led before the king, whose son came back to life on the recitation of the charm. As the reward due to him he begged that the Cāṇḍāla (his name was Khangilaka) should be granted what he desired. Khangilaka named his desire: that his people should no more be employed as executioners. The king not only agreed to his request, but presented him also, through Dhana, with a lakh of dināras, and assigned to his people land for a new settlement. 219, 8.

The king was now convinced of Dhana's innocence; he inquired of him who he was, and how he had come by the necklace. At this juncture the king was told that Manoramā, the keeper of the park, had brought a message from the princess Vinayavati to the effect that the ship in which she sailed had foundered, that she had been saved and was now staying in the park. The king fetched her in person and questioned her about the necklace. She stated that she had given it in charge of her

maid Cūḍalātikā, but did not know what had become of her in the shipwreck. Then the king made Dhana relate what he knew about the matter. Thus the truth came out, and Dhana's innocence was proved. The king loaded him with presents and dismissed him on his journey home with an escort of his men. 221, 14.

After a few days Dhana and his escort reached Giristhala, the king of which town was Candāsena. About that time the treasury of the king had been robbed, and great exertions were made to get hold of the thief. Our travellers being examined stated whence they came and where they were going, and said that the valuable things they had with them had been given them by the king of Śrāvastī. But the jewels and ornaments in their possession were recognized as part of a lot which had been stolen some time ago. Dhana and his men were, therefore, put into prison. 222, 20.

At that time the police apprehended an ascetic (*parivrājaka*) with stolen goods. He was condemned to death and led to the place of execution. However, he repented of his sins and confessed that all thefts committed in the town were of his doing; he pointed out the places where he had hid the stolen goods, and named the persons to whom they severally belonged. The minister ascertained that he had spoken the truth; and taking an interest in the man asked him to explain why he had taken to stealing.

The robber's tale. 225, 7—233, 8.

I was born, he said, in Puṇḍravardhana as the son of a brahman; my name is Nārāyaṇa. Once I saw some men who were believed to be thieves, being led to the place of execution, and I cried, 'kill those rascals'! A monk who had just reached *avadhi* knowledge, overheard my words and exclaimed: 'oh his ignorance.' I implored him to explain his meaning; whereupon he said that it was slander to call innocent men thieves; and that a brahman's assertion that heaven could be gained by killing was wrong teaching; that I had suffered for slandering in previous births, and should suffer for it in the present one. He then gave the following account of my former births. 227, 7.

In my fifth birth before the present one, he said, I had been the brahman Caṇḍadeva, learned in the Veda and Śāstras, and stood high in the opinion of Virasena, lord of Garjanaka. Once the daughter of a Sheṭh, the young widow Viramati who was a devotee of the *parivrājakas*, eloped with Siṃhala, a garland-maker; and on the same day the *parivrājaka* Yogātman happened to leave the town without previous notice to anybody. I imagined that she had eloped with him, and asserted it as a fact in the presence of the king. Thereby I gave offence to many persons and was the cause of Yogātman's being excommunicated by his fellow ascetics. This sin I had to atone in my next births. For in my second and third births I was a ram and a jackal respectively, and died both times of a wound or cut in my tongue. In my last birth I was a companion of the king of Śāketa. Once, being drunk, I insulted the queen, and when the prince interfered, I reviled him too. For this affront my tongue was put out. I repented and starved myself to death.—In my present life, the saint concluded. I would meet with mortification and disgrace. 230, 7.

This discourse made such an impression on me, that I became an ascetic. When my *guru* was about to die, he gave me two charms; I was enabled by the one to open all doors, and by the second to fly through the air; these charms, however, were not to be used for selfish purposes; nor was I ever to tell a falsehood, and if I did it inadvertently, I was to perform certain penances. My perverseness induced me to commit all those robberies. Yesterday evening I was sitting under a tree, when some girls rallied me upon my youth; I retorted for fun that I had become an ascetic, because I had lost my sweetheart. Though said in jest, this was a falsehood, for which, however, I omitted to perform the prescribed penance. Accordingly my charms had lost their power. Now in the night I entered a house by a door which was ajar, and committed theft; but when I was again in the street the policemen caught me because I could not escape through the air. 232, 6. Those jewels of the king, however, which I had stolen and which have not been recovered, have been given to the king of Śrāvastī for a special purpose. A friend of mine in that town named

Gandharvadatta who was desperately in love with Vāsavadattā, an eminent Sheṭh's daughter, had abducted and married her on the very day on which she was to be wedded to her fiancé. The king grew very angry, he took away Vāsavadattā and banished Gandharvadatta. In order to pacify the king, I presented him (through my friend Jivika,) with the jewels in question. He was very much pleased with them and gave permission for the return of Gandharvadatta who was again united with his bride. 233,8.

(Main story continued)

The minister pardoned the robber and released Dhana, who sent his escort back to Śrāvastī and proceeded in his journey home. Once in a forest an elephant attacked him and tossed him up into the air, where he caught the branch of a banyan tree. Climbing higher up he came on an aerie of a kite and discovered in it the necklace Trailokasārā. He, therefore, resolved first to restore it to the king of Śrāvastī and then to return home. 234, 14.

When Dhana's escort returned to Śrāvastī without him, the king grew very angry with them for having let him travel by himself and sent them in search of Dhana. They met him and returned with him to Śrāvastī. The king wondered at the recovery of the necklace, which he presented to him. After a few days he dismissed him at the head of a very large caravan. 235,7.

In course of time Dhana arrived at Jūsarman where his relations went to meet him. His parents were indignant at the treachery of his wife. They celebrated a festival in honour of the Yakṣa Dhanadeva.—After visiting his temple Dhana met in an adjacent park an eminent monk, Yaśodhara, son of Vinayandhara, king of Kōśala. He enquired of him why he had renounced the world.

Yaśodhara's tale. 237, 17—285,16

In the ninth birth before the present one, the monk said, I was Surendradatta; my parents were Amaradatta, king of Viśālā, and queen Yaśodharā; my wife was Nayanāvalī. After my father's entering the Order I succeeded him on the throne.

When the first white hair was discovered on my head, I reflected on the transitoriness of all worldly things and made up my mind to take the vows; to which Nayanāvali made no objection asserting that she would do all I did. Next night we were together in our luxurious bedchamber. Nayanāvali soon fell asleep, but after a while she got up and fancying me asleep left the room without shutting the door. Wondering at her strange behaviour, I followed her sword in hand. She roused a hunch-backed watchman who reviled her for being late; then they embraced each other and went to sleep together. Furious with rage I first intended to kill the couple, but on reflection I thought the base woman below my consideration. I returned to my couch; and when she after some time joined me, I did not shew that I knew her secret. 242,15.

In the following night I had a strange dream: I was sitting, on the top of the palace, on a throne from which my mother pushed me; I rolled down to the seventh floor, and so did my mother after me; I got up and somehow ascended again to the top of the palace. This dream apparently foreboded some disaster in the beginning and success in the end. 243,19.

Next morning when I was sitting in the audience hall, my mother joined me. In order to make her well disposed to my plan of becoming a monk, I gave her a somewhat altered version of my dream, viz. that after having made over the government to prince Guṇadhara, I had become a monk and tumbled from the top of the palace. My mother who was skilled in interpreting dreams, said, I should, after placing the prince on the throne, assume for a short period the guise of a monk and immolate a number of animals to the Kuladevatā for the prevention of evil consequences. Of course I refused to sacrifice animals; I would rather have killed myself. At last I agreed to the following compromise. The cook prepared a cock of paste which I beheaded before the image of the goddess; then I ate the flesh of this artificial cock after it had been properly roasted. Thereby I acquired bad karma of long endurance. Prince Guṇadhara was anointed next day, and on the instance of my mother my initiation was postponed for a day. 251,5. Nayanāvali was afraid that she would lose her influence as queen

after I had become a monk ; but if I died, she thought, she might retain it as guardian of the young king. She, therefore, conceived the plan of poisoning me, and promptly put it into execution. I fell from my seat, and before the physicians arrived, she throttled me while pretending to massage me. 252,16.

I was reborn as a peacock ; while still young I was caught and sold to the headman of a village who trained me to dance, and presented me to Guṇadhara, my former son. Yaśodharā, my mother, was reborn as a dog whom his owner also presented to the king. Once when I was executing a dance in a bow-window, I observed Nayanāvalī on her bed embracing the hunchback. The recollection of my former life suddenly coming upon me, I belaboured her with my beak and talons ; but she dealt me such a blow, that I rolled down the stairs into the king's apartment. The dog rushed forward and got me by the throat, upon which the king hit him so severe a blow with the draught board that he let me go. But both of us soon died ; we were, by the order of the king who was very fond of us, buried with the same pomp as his parents. 255,15.-I was then born as a spotted antelope in a deep forest ; and the dog as a huge serpent. Once while I was very hungry, I saw the serpent which was devouring a frog, and began to eat it up by the tail, whereupon the serpent bit me in the face. A hyæna fell on me and finished me. 257,6. In my next birth I became a big fish in a lake near Viśālā ; and the other a porpoise. The latter once caught me by the tail ; at that moment a girl jumped into the water, whereupon it let me go and got hold of her. But somebody rescued the girl and killed the porpoise. Sometime afterwards fishermen caught and presented me to the King, who gave order in my hearing, that the lower part of my body should be served up to brahmans, and the upper part should be well prepared to be eaten by him and Nayanāvalī. His order being executed I died a most painful death. 259,2. In our next existence the porpoise became a sheep, which gave birth to me. When grown up I covered my mother, in which act I was killed by the jealous head of the herd. My soul was incorporated in the fetus which I had just then generated in my mother. In

the last stage of pregnancy she was shot by Guṇadhara who was returning from an unsuccessful chase ; ripping up her belly he got me out, and had me brought up. Once he worshipped the Kuladevatā in order to procure luck in hunting. Fifteen buffaloes were slaughtered in her honour and a great number of brahmins were feasted. I was fastened near the kitchen-door. When I saw Guṇadhara coming with his seraglio, I suddenly remembered my former births. Now I overheard a conversation of two maids as to why Nayanāvalī spread such an infernal stench. Her miserable condition—she had become a leper—greatly moved me. The king was dining, and tired of buffalo-meat, he called for some other ; the cook, for want of other meat, cut some out of my side, roasted and served it up to the king. 262, 14. Now my mother had been reborn as a buffalo, who once killed the best horse of the royal stud. The king, in a great passion, ordered this buffalo to be roasted alive. Pieces of his flesh when ready were served up to the king, and when he wanted another kind of meat, the cook cut a piece of flesh out of my other side and roasted it. Thus I and my mother were slowly tortured to death. 264, 9.

We were then born in a Cāṇḍāla settlement near Viśālā, I as a cock, and she as a hen. We were seized by a policeman and brought to the king who became so fond of us, that he ordered our keeper always to bring us along with him wherever he went. Once in spring the king went to a park ; amongst his followers was our keeper who when not wanted by the king, strolled about in the park. There he met the ācārya Śaśiprabha with his monks and asked him to teach him his Law. He was inclined to adopt the Jaina creed, but he would not, he said, give up the killing of animals as taught in the Veda. Śaśiprabha rejoined that if he continued killing animals, his lot would be like that of his cock and hen ; and then he told him our whole history. He was induced by hearing this story to take the vows of a layman ; and we too recollecting our former births did the same, and raised a loud crowing in our ecstasy. The king who was in a bower close by dallying with Jayāvalī, wanted to show her his proficiency in hitting an invisible aim by the sound ; he shot an arrow by which he killed both of us. 267, 14.

Our souls were at once incorporated in the womb of Jayāvali whom the king had just embraced.⁶ In due time we were born as twins ; I was named Abhayaruci, and she Abhayamati. Once the king went hunting and saw in the park the monk Sudatta ; thinking that the sight of a monk foreboded ill luck in hunting, he set his dogs upon him. The dogs, however, circumambulated the monk and prostrated themselves before him. The King was now ashamed of his rudeness especially when his companion Arhaddatta gave him an account of this monk Sudatta : he was the son of Amaradatta, king of Kalinga, who had resigned the throne and become a monk when he was called upon to confirm a sentence of mutilation and death of a criminal. 270, 5. The king now paid homage to Sudatta ; but his remorse was so keen that he contemplated putting an end to his life, as the only means of atoning for his guilt. But Sudatta who possessed the *manahparyāya* knowledge, i. e., reading of other men's thoughts, proved to him that all the thoughts that had just been passing through his mind were wrong, and that a monk was a most auspicious sight. He further told Guṇadhara how severely his father and grandmother had suffered, in many births, for their transgression ; but he comforted him in his despair and asserted that all guilt might be counteracted by pious conduct. The king, thereupon, enquired if he deserved to become a Śramaṇa ; and being answered in the affirmative, he apprised the ministers of his resolve by a messenger, at the same time appointing me his successor. 277, 2. This news becoming known in the seraglio, I and Abhayamati together with the king's wives went to see him. We found him sitting before Sudatta, and learnt from him all that the latter had related to him. Thus the recollection of our former births came upon us ; we fainted and when we recovered we declared that we too would enter the Order. The king then placed his sister son Vijayavarman on the throne, and was initiated together with myself and Abhayamati. Nayanāvali could not be saved from perdition, as I had hoped. At the end of our lives we became gods in the heaven Śahasrāra. 279, 6.

I was reborn in Śāketa as Yaśodhara, son of king Vinayamdhara and queen Lakṣmivati ; Vinayamati, in Pāṭaliputra as

daughter of king Isānasena and queen Vijayā. Isānasena sent his daughter as a Svayamvara bride to me. On our wedding-day I went, with the bridal procession, towards her residence and on my way saw a monk collecting alms. This sight produced in me the recollection of my former births which made me faint. When I came to myself, I told my father that the knowledge of the misery of human life had caused the accident, and narrated him my former births; in conclusion I asked his permission to enter the Order. He objected to it with regard to Vinayamati. On my suggestion the family priest was sent to her to know her opinion. When the latter began to relate to her the history of our former births, she suddenly remembered them, and not only approved of my decision, but also declared that she would take the vows herself. At last the king arrived at the same resolution, and accordingly we all together entered the Order. 285, 16.

(Main story continued.)

Dhana was greatly moved by Yasodhara's tale and asked him his advice. The saṃt then described at some length the extreme difficulty of a Jīva to rise from the lowest stage of existence to human birth, and finally to reach mokṣa. Dhana announced that he would take the vows after he had obtained the permission of his parents. 287, 18. He told them all that had happened. Though they themselves were inclined to enter the Order, still the father tried to dissuade him from it. But Dhana refuted all his arguments, and at last he and his parents were initiated by Yasodhara. 290, 15.

When Dhana had led the monastic life for sometime, he took to wandering about single and thus he once arrived in Kauśāmbī.

Nandaka and Dhanaśrī had, after Dhana's disappearance, continued their voyage together and had at last settled in Kauśāmbī, where Nandaka adopted the name Samudradatta. Now Dhana happened to enter their house on his begging tour, and soon left it. Dhanaśrī who had recognized him, sent a servant after him and learnt that he had put up in a park. She told Nandaka that she had vowed to stay the night in the temple of the Nāgaradevatī, and under this pretence she

went to the park where Dhana was standing in deep meditation. A car laden with wood was just passing that place when its axle broke; the driver left the car there and went home with the draught-oxen. Dhanaśrī was, with a servant girl, in the temple of Candikā; in the middle of night she left the temple. Taking the wood from the car and piling it up round the saint, she set it on fire. Dhana perished in the flames, persevering to the last in pious reflections. He ascended to the heaven Śukrakalpa. 293, 16.

The servant girl had seen her mistress leaving the temple and had afterwards remarked the light of the fire. These occurrences had roused her suspicion. 294, 11. When the driver came in the morning to fetch his car, he saw the remnants of the burnt ascetic and gave notice of the crime to the king, who commissioned a policeman to find out the murderer. As nobody had, during the night, been near that place but Dhanaśrī and her maid, the policeman examined the latter who told him what she knew about the matter. Dhanaśrī was arrested and brought before the king for trial, during which she remained silent throughout. But the king wrote to her father in Suśarman and learnt from him how she had disgraced her family. He banished her from his country. Dhanaśrī now wandered about and was stung by a snake. 298, 15. She died and descended to the hell Vālukaprabhā.

FIFTH BHAVA.

(Jaya and Vijayā)

Sūratejas was king of Kākandī. His wife Līlāvati once saw in a dream the moon entering her belly; it was then that the soul of Dhana was incorporated in her womb. In due time she gave birth to a boy who was named Prince Jaya.¹ He received the usual education of princes, and was of a religious turn of mind. 300, 15. Once he met in the park the monk Sanatkumāra and inquired of him why he had renounced the world. The monk then narrated his life. 302, 2.

¹ Jayakumāra; the 'Kumāra' is dropped when he becomes a monk.

Sanatkumāra's tale. 302, 4—391, 6.

I am, he said, the son of Yaśovarman, king of Śvetavi. Once some robbers on the way to the place of execution implored my protection. I released them; but on the complaint of the citizens to the king, he ordered them to be put to death secretly. Their execution made me so angry with the king that I left the town and went to Tāmraliptī. Isānacandra, the king of that town, came to see me. He invited me to stay and gave me a suitable lodging. 303, 2.

Once in spring when I was going towards the park with my friend Vasubhūti, I passed under the window of Vilāsavati, daughter of the king. She looked at me, and instantly falling in love with me she threw down upon me a garland of Bakula-flowers which I put round my neck. I had a glimpse of her face which was so beautiful that I too fell at once desperately in love with her. Vasubhūti promised me to bring us together; for that purpose he would enter into intimacy with her foster-sister Anangasundari. 305, 12. After a few days he reported to me what he had learnt from that girl. Her mistress had been in a torment of love ever since the affair of the Bakula-garland and the unknown youth. In order to comfort her by some means or other, she had pretended that she had obtained information about him. Just then the queen had joined them and told her daughter that the king desired to hear her perform on the *vinā*; she had been dismissed, but was at a loss what to tell her mistress. Then Vasubhūti told her all about the prince and his passionate love of Vilāsavati; he promised to bring about a meeting of the lovers which they arranged to take place in the garden of the palace. 310, 16. There we met, and I was struck with the exquisite beauty of Vilāsavati, (which is described at great length.) While we were sitting together, Vilāsavati was sent for by the king, who had been angry because on the previous day she had forgotten to perform on the *vinā* to him. When she had gone, we also went home. 315, 3.

Once queen Anangavati invited me, through her maid, to visit her. I found her very low spirited; she implored my help and made love to me. But I resisted her entreaties and admonished her to combat all sinful inclinations of her heart. She

replied that I was quite right and she had only wanted to put me to the proof. 318, 3.

Some time afterwards Vinayamdhara, superintendent of the town and friend of the king, paid me a visit, and when we were alone he gave me the following account. 'In Svastimati, a town in your father's kingdom, there lived a gallant knight named Virasena. When his wife was big with child, he went with her on a journey to her father's place Jayasthala, and on the way he pitched his camp outside Śvetavi. There he granted his protection to a thief who had fled to his camp, and refused to deliver him to the policemen who came in search of him; and when the king sent a troop of soldiers who surrounded the camp, he gave them battle. At that juncture, you, prince Sanatkumāra, returning from a tour, supported Virasena. The king forbade further fighting and Virasena proceeded to Jayasthala, where I was born by his wife. Your father, therefore, is the benefactor of my parents and of myself. 321, 10. Now hear why I have come to you. To-day the king entered Anangavati's apartment and found her with her face scratched and sullied. She said that Sanatkumāra had made her tenders of love, and when she had repulsed him, had used her ill. The enraged king commanded me to put you secretly to death. I hesitated whether I should kill you, the son of my benefactor, or disobey the king. Several omens clearly indicated your innocence. Tell me, how to act!' I insisted on his executing the king's command, but as he obstinately refused to do it, I proposed to run away from Tāmrāipti. Accordingly I and Vasubhūti embarked on a ship bound for Suvarṇadvīpa and took leave from Vinayamdhara. 327, 17.

After two months we landed in Suvarṇabhūmi and proceeded to Śrīpura. There I met a merchant whom I recognized to be my early friend Manoharadatta. He made us welcome in his house. I told him that I had fallen out with my father and was going to visit my uncle, the king of Ceylon. When we were to leave, he presented me with a magic shawl by which the wearer could render himself invisible. On my inquiry he told me how he had come by it. Once, he said, he had asked his friend the magician Siddhasena to show him a proof of his art, and the

latter had, in the night, conjured a Yakṣa girl who had presented him with that shawl. Having accepted it, I went to the shore where we found a big boat. I and Vasubhūti went on board the ship which soon got under weigh. On the 13th day a violent storm overtook us and wrecked the ship. I got on a plank and in three days was landed on the shore, whence I marched inland. Wandering through woods and along the bank of a river, I discovered in the sand a track of footprints which, I had no doubt, were of a woman. 333, 18. Following the track, I descended a Tāpasa girl of exquisite beauty who was culling flowers. From behind a shrub I observed her closely and was struck by her resemblance to Vilāsavati, which kindled the flame of my love. Concealing my emotion and greeting her respectfully, I told her who I was and whence I came, and asked her the name of the land. But she only looked at me in apparent confusion and silently went away. I watched her on her way back to the hermitage and perceived unmistakable signs of her being in love, but thinking my curiosity improper I returned to the river. In the night I had the following dream: a divine girl gave me a garland of heavenly flowers prepared for me, and I put it round my neck. Cries of cranes awakened me. From my dream and some omens I conjectured that I should soon be united with Vilāsavati. I, therefore, went in quest of the Tāpasa girl and searched the woods all over for some days, but in vain. Once while I rested under a banyan tree, an old Tāpasa woman came towards me; greeting me as prince, she sat down by my side and bade me listen to her. 338, 10, 'I am, she said, Madana-manjari, daughter of Sahasrabala, king of the Vidyādhara in Gandhasamṛddha on mount Vaitāḍhya, and was married to the Vidyādhara prince Pavanagati. Once we had gone, through the air, to Nandanavana and were enjoying ourselves there, when my husband, all of a sudden, fell dead from his chair. I then became aware that I had lost the power of flying. In my helpless condition I was found and comforted by a friend of my father, Devānanda, who had become the head of the Tāpasas. He brought me to this island and admitted me to his order with the assent of my father. 340, 7. Once walking on the beach, I found a most beautiful maiden lying senseless by the

side of a plank. She soon recovered under my treatment and let me lead her to our hermitage, but remained silent all the time. As our senior is endowed with superhuman knowledge, I applied to him for information about her. "She is, he told me, princess Vilāsavati and had fallen in love with Sanatkumāra. Upon hearing that her lover had been put to death, she left the palace during the night in search of his corpse to have one more look at him and die afterwards. But she was captured by robbers; they stripped her of her jewels and sold her to a merchant who was about to sail for Varvarakūla. The ship, however, foundered in a storm, but she got on a plank and was saved. She will soon be united with her lover." This prediction of our senior which I related to her, apparently comforted her. But once, when she had been out to gather flowers and fuel, she returned greatly changed, and grew worse every day. No doubt she was desperately in love. I watched her the next day¹ going out with her basket to cull flowers, and followed her to the place where the flowers grow. Standing behind a group of plaintains I heard her invoking, in tears, the sylvain gods. "This is the spot where I met my lover to whose questions I returned no answer; for I was unable to speak from bashfulness and from doubt whether he was the real Sanatkumāra, or produced by my imagination, or some uncanny being who mocked me in his guise. At any rate I cannot endure life any longer." She then proceeded to hang herself from a tree. I was just in time to save her, and expostulating with her upon her want of confidence in me, returned with her to the hermitage. In vain I made the Tāpasa² joy search for you; at last I went myself, and now I have met you. 347, 17.

We then went together to the hermitage. There I saw Vilāsavati lying on a couch which she left to abscond in the interior. But afterwards she came to wash my feet. I was made welcome by the Tāpasas, and the old nun delivered to me my bride. After the marriage ceremony was gone through, we went

¹ This is apparently in contradiction with the preceding part, (p. 344 l 11-345 l 2, from *jāva tao* down to *sayā ho*) which is probably a later addition by a sentimental reader.

to a beautiful part of the wood where we passed the night. The next morning we went out to cull flowers and collect fruits. For fun I put on the magic shawl and became invisible to Vilāsavati who was greatly frightened and fainted. When she recovered I told her all about the shawl and gave it her in charge. 350, 15.

Having resolved to return to my country, I put up a flag as signal of shipwreck. It was sighted by a ship sailing from Mahākataha to Malaya. Sailors were put on shore who brought us on board their ship. The ship-owner received us with kindness, but being infatuated with the beauty of my wife, he resolved to put me out of the way. Accordingly, when he and I happened, to go on deck one night, he pushed me overboard. But I found a plank on which I drifted, in five days, to the coast of Malaya. Still I was in great distress, and should have put an end to my life, had not the hope of again meeting my wife sustained me. While in this condition I walked along the beach, I saw a plank being tossed by the surge, and proceeding further I came upon Vilāsavati, all but lifeless. She related that the ship-owner had wanted to make her his wife, but during the night the ship had foundered in a whirlpool; she had got on a plank and had thus been saved. 355, 18. As my wife was very thirsty, I wanted to lead her to a lake near by, but she was so exhausted that after a short while she could not walk further. I, therefore, made her rest under a banyan tree until I could bring her water, and I bade her put on the magic shawl. When I returned with water and some oranges, she was gone altogether. But in the sand there was the track of a huge serpent following which I came upon the monster in the act of swallowing the shawl. I went near it hoping in my despair that it would swallow me too as I fancied it had swallowed Vilāsavati, but it writhed in fear. To rouse its anger I hit it a blow on the head, upon which it disgorged the shawl and danced about without attacking me. I put the shawl upon my breast and returning to the banyan tree I hanged myself on a branch of it, but some R̥ṣi rescued me and made me relate all my adventures. In conclusion I gave expiation to my desire of joining my wife in my next birth. Her of vised me, to go to the rock Manorathapūraka which; they

wonderful power that those who precipitate themselves from it, get whatever they had been meditating upon before. According to his direction, I started for that rock and reached it on the third day. I ascended it and jumped down from it, but a Vidyādhara intercepted me in the air. In order to dissuade me from my design, he related the

Story of a married couple.

An extremely ugly woman loved her husband tenderly, but he could not endure her. Hearing of this wonderful rock, he precipitated himself from it in order never to meet his wife again. She followed his example desiring to be united with him in her next birth. It is evident that neither could meet with his or her desire. 362, 16.

He then inquired when and where my wife had met with that accident, and on learning that it had occurred three days ago at a distance of ten yojanas, he assured me that she certainly was still alive. For their king, Cakrasena, had been exerting himself for twelve months to acquire a powerful spell; he had promised security to all living beings within 48 yojanas for seven days, and had given strict order to his Vidyādharas to prevent the killing of any creature. They had, no doubt, saved Vilāsavati and would give him information about her. 364, 8.

The next morning we visited Cakrasena who had just acquired the spell he had worked for so long. While we were talking together, two young Vidyādharas reported that they had rescued a beautiful woman whom a huge serpent was on the point of swallowing. I had no doubt that she must be Vilāsavati, and, indeed, I recognized my wife in the woman saved by the Vidyādharas. We took leave of Cakrasena who taught me the spell Ajitabalā and the way how to practise it. 366, 12. For that purpose I needed an assistant. At that juncture a man dressed as a Tāpasa came and embraced me. I recognized him as my lost friend Vasubhūti. He told me that when our ship foundered, he had got upon a plank and reached the coast of Malaya; there he had met a Tāpasa who brought him to their hermitage. After a few days through

the senior of the Tāpasas he had obtained news about me and had started on a search for me. Thus we had met at last. 368, 15. I was confident that I now could acquire the spell. The preparatory operations required six months. The last night brought on the crisis, as is usually the case in sorcery of this kind. While I repeated 100000 times the mantra, frightful apparitions came towards me; but I was not terrified. And when the goddess Ajitabalā herself came forth, I did not leave off reciting the mantra, nor did I salute her before the recitation was complete. 371, 19. Then the army of the Vidyādhara arrived, and the goddess said that I should be anointed their king. I agreed on the condition that the anointing should take place in the presence of Vilāsavati and Vasubhūti. But they were nowhere to be found. Being now able to fly through the air, I went in quest of them, and discovered Vasubhūti in a grove. But mistaking me for a hostile Vidyādhara who had carried off Vilāsavati, he attacked me till he found out his mistake. I questioned him about my wife, and he related that in the last night a host of Vidyādhara had arrived which he had believed to be an apparition to frighten him and Vilāsavati. But he had then heard the queen crying for help, and he had long followed the Vimāna in which she was carried away through the air till he had lost sight of it.—At that moment the goddess of my spell arrived and sent Pavanagati with his Vidyādhara in search of my wife. We remained where we were. 374, 5. After three days Pavanagati returned and reported that in Rathanūpura-cakravālapura on mount Vaitādhya he had learnt from the discontented Vidyādhara of that town that their king Anangarati had carried off Vilāsavati and intended to take possession of her even by violence, notwithstanding the warning of the deity of his spell which Mahākālī had given him. He had seen Vilāsavati who was kept prisoner in a garden. 376, 3. I proposed to send a messenger to Anangarati who should demand the delivery of Vilāsavati, and though the principal Vidyādhara were against my plan, I entrusted Pavanagati with the task of persuading Anangarati. But that king spurned my advice, calling me contemptuously a 'walker of the earth.' His answer put the Vidyādhara in a great rage; they

gathered their troops and proceeded, through the air, to mount Vaitāḍhya at the foot of which they pitched their camp. The general of the enemy, Durmukha, challenged my general Caṇḍasiṃha, but was killed by the latter in single combat, upon which his troops ran away. 380, 9. Both armies got ready for fight and a general battle ensued. 383, 17. First the two generals met in single combat; but this time Caṇḍasiṃha was killed by his adversary Kāncanadamṣṭra. Thereupon both armies engaged in close fight. At last I espied Ananagarati and challenged him. After a long combat he was defeated. He ceded me his kingdom and retired to an hermitage for the rest of his life. My wife and I being now reunited, we visited her parents and were reconciled to king Isānacandra. 386, 18.

My wife gave birth to a boy who was predestined to become an universal king of the Vidyādhara^s as shown by her dreaming, in her pregnancy, of an elephant entering her body through her mouth; I named my son Ajitabala. When he had grown up, I bethought myself of visiting my parents, and went in a Vimāna to Sveta^vi together with my wife and son. My parents dying after some time, I placed my younger brother Kirtinilaya on the throne and returned to Rathanūpura-cakravālapura. 389, 2.

• Once I met Citrāṅgada, & Śramaṇa of the Vidyādhara^s, who converted me to the Jaina faith. I asked him to explain by reason of what deed in our former birth I and my wife had to endure separation in the present one. According to his account, I had been prince Rāmagupta of Kāmpīlya; and Vilāsavati, princess Hāraprabhā from Uttarāpaṭha, who had become my wife. Once we had bathed in a pond of the palace and were anointing ourselves, when we caught a couple of ducks and, for fun, daubed them with saffron. I had done this to the drake and my wife to the duck. The birds did not recognize each other and in great despair wanted to put an end to their life by diving and remaining under water. But somehow, they came again to the surface, and recognized each other, as the paint had been washed off. For our wanton cruelty, the saint concluded, we had been punished in our present life by a temporary separation.—

I was so much moved by learning how insignificant a cause (nidāna) may have very grave consequences, that I resolved to become a monk. After making over the government of the kingdom to Ajitabala, I entered the Order together with Vilāsavati and Vasubhūti.—These events, Sanatkumāra concluded, have induced me to renounce the world. 391, 6.

(Main story continued.)

Prince Jaya then inquired how a man might get through the wilderness of worldly existence. In reply Sanatkumāra related the

Apologue of the two roads. 391, 10—395, 6.

A caravan had to cross a wild country before it could reach the town for which it was bound. The leader of it explained to his men that there were two roads to that town (Mokṣa). The one, he said, is a straight road, but narrow and hard to travel, though in all other respects quite safe (=monkhood). The other road (=laity) which at the end runs into the direct road is not quite straight; it is much easier to travel, but abounds in dangers. A tiger and a lion (=love and hate) block up the way; they may be driven away, but they will follow the travellers and seize them if they stray from the right path. On the way there are beautiful trees casting a deep shade (=objectionable lodgings), and trees with spare leaves giving scarcely any shade (=unobjectionable lodgings). It is dangerous to rest under the trees of the first kind, but one may rest a while under the other trees. You meet on that way, some men (=heretic teachers) who promise to show you a better way, but they will lead you astray. A very small part of the wood will be on fire (=anger); you must extinguish it lest it burns you. There is also a steep hill (=pride) which you must pass over, and a bamboo thicket (=deceit) which you must go across quickly, otherwise the consequences will be dreadful. Then there is a small ditch (=greed) which the brahman (desire) asks you to fill up; but it will only grow larger thereby. There are fruits of five kinds of Kimpākas (=pleasure of the senses) which should not be looked at nor eaten. And twenty two Piśācas

(= *pariṣaha*) will continually assail you, but they must be disregarded. Food and drink must be scarce and tasteless. You must walk on continually even during two watches of the night (= *evādhya*). If all this has been strictly observed, you will get on the direct road and finally reach the town.

After this discourse Prince Jaya adopted the Jaina faith. His father had him anointed *yuvarāja*. 395, 10.

Meanwhile Dhanaśrī was reborn as prince Jaya's younger brother Vijaya who disliked Jaya. 395, 17. After the king's decease Jaya ascended the throne, upon which Vijaya fled; but he was taken prisoner by the councillors. The queen-mother came to see Jaya who was seated in the audience hall and went to meet her. She implored him to spare his brother's life; he had been imprisoned with her consent, for according to the policy of kings their adversaries must be kept in custody. Jaya returned with his mother to the audience hall, sent for Vijaya, and anointed him king. Thereupon his mother declared that she was now apprehensive about his safety as before she had feared for Vijaya's life. For his brother would now regard him as his enemy and seek his life according to the established policy of kings. Jaya then resolved to become a monk and prevailed on his mother to grant him her permission; she too decided to enter the Order together with him. 400, 10.

At that time Sanatkumāra arrived. The day of Jaya's initiation having been fixed and the festivities usual on such an emergency having been celebrated, Jaya and his mother left the town and took the vows under Sanatkumāra. The latter departed after a month together with his disciples. 401, 14.

Vijaya regretted that his brother had escaped him alive, and sent assassins in quest of him. However they had compassion on him and returned, pretending to have killed him. Some time afterwards Jaya with a few monks went to Kākandī in the hope of converting one or the other of his relations. On hearing of his arrival Vijaya fell into a passion and called the assassins to account for not having carried out his order. They averred that they had been at Jaya's place, but as they could not recognise him in his altered appearance, they had enquired where he was, and going there as directed had killed a monk, apparently

the wrong man. The king then resolved to kill his brother. He visited him in the morning and listened to his homily. Returning in the dark of the night he struck off the head of Jaya with his sword. The other monks who witnessed his death, fled to Sanatkumāra and told him what had happened. Jaya's soul ascended to the heaven Ānata; while Vijaya, on his death, descended to the hell Pankaprabhā. 405, 3.

SIXTH BHAVA.

(Dharaṇa and Lakṣmī)

In the town of Mākandī where Kālamegha was king, there lived the merchant Bandhudatta; his wife was Hārāprabhā. The soul of Jaya descended to her womb on the expiration of his divine existence. That night she had a dream which foretold the future prosperity of her child: she saw the goddess Śrī entering her body. In due time she gave birth to a boy who was named Dharaṇa after his grandfather. He grew up and became very learned, being a *padānusārin*. 407, 20.

The soul of Vijaya was reborn as Lakṣmī, daughter of the merchant Kārttika in Mākandī. She was married to Dharaṇa whom she regarded with the hatred inherited from her former birth. 408, 11.

Once in the spring Dharaṇa was driving towards the park, when Devanandin a young merchant, was returning from it. Their carriages met in the narrow city-gate, and as neither would withdraw his carriage, the whole traffic was blocked up. The authorities of the town, being informed of the quarrel of the young men, commissioned four proper persons to rebuke them for their vain pride; as neither of them had acquired wealth by his own exertions, nor done anything worthy of praise, both should withdraw their carriages. Devanandin acquiesced in their command, but Dharaṇa made the following proposal. He and Devanandin should, with an equal capital each, trade abroad for a whole year, and the one who acquired the greater riches, should have precedence of the other at the city-gate. This proposal being accepted, a detailed document was drawn up, signed by both parties, sealed, and deposited in the store-house of the town. Both of them were furnished

with goods valuing five lakhs of *dnāras*, and started on their expeditions accompanied by their wives. 411, 12.

On his march Dharāṇa observed a young Vidyādhara trying in vain to fly up into the air, and enquired what had happened to him. The Vidyādhara related that he was Hemakuṇḍala, a native Amarapura. Once his father had been visited by his friend Vidyunmālin who stated that he had witnessed an occurrence in Ujjayini, which much distressed him. Jayaśrī, daughter of king Śrīprabha, had been asked for in marriage by Śiśupāla, a prince of Konkana, but she had been given to the Vatsa prince Śrīvijaya. When the wedding was being held, the princess was carried off by Śiśupāla. Śrīvijaya pursued him, and killed him in battle, but was himself severely wounded. Jayaśrī had then vowed to abstain from food as long as Śrīvijaya would take none. Vidyunmālin, therefore, feared for both their lives. On hearing his account Hemakuṇḍala remembered having heard from a friend of a miraculous herb growing on the Himālaya which cured all wounds; and he hoped to cure Śrīvijaya with this herb. He, therefore, flew to the Himālaya and had rested a while as he came back with the herb; but when he wanted to resume his flight, he had forgotten one word of his spell and thus lost the faculty of flying. Dharāṇa made him recite the spell, and being a *padārusārin* found out for him the missing word. Grateful for his help Hemakuṇḍala presented Dharāṇa with a bracelet made of the miraculous herb and went his way. 415, 2.

Once Dharāṇa saw a troop of wailing young Śābaras pass his camp and asked them the cause of their distress. They related that Kālasena, the headman of their village, had had an encounter with a lion in which he killed the lion, but had himself received a fracture of the skull. Deeming himself past help he resolved to drown himself. His wife, though big with child, decided to do the same. To comfort her, the Śābaras concluded, they had been sent to fetch her father.—Dharāṇa went with them to their village, and by means of the miraculous herb he healed the wound of Kālasena. As a reward for his help, Dharāṇa made him promise to give up hunting. 417, 12.

After some days Dharāṇa, while encamped at Āyāmuhi,

saw a young Candāla being led to the place of execution, who on seeing so many men assembled implored their protection ; he stated that his name was Maurika, and that though innocent he had been arrested as a thief. Dharāṇa was convinced that he spoke the truth ; he, therefore, went to see the king and made him a present of a magnificent string of pearls. Maurika was released and took leave of his benefactor hoping that Dharāṇa should never stand in need of him. 419, 4.

The caravan at last reached Acalāpura in Uttarāpatha, where Dharāṇa sold his goods at a great profit and bought other merchandise to be sold in Mākandī. On their way home they came to a great forest named Kādambārī and pitched their camp on the bank of a lake. In the night a host of Śabarās assaulted the camp, defeated the men who gallantly defended it, and returned with all goods and some prisoners to their chief Kālasena. 421, 2. The latter recognized among the prisoners a certain Saṃgama who had been with Dharāṇa when he had healed Kālasena's fractured skull. On examining Saṃgama he learnt from him that the leader of the caravan was Dharāṇa whom for the last time he had seen going to meet the enemies ; what had become of him. He did not know. Kālasena then sent his men in search of Dharāṇa, and when they returned without him, he swore to enter the fire if Dharāṇa should not be found within five days ; but if he recovered him alive, he would sacrifice ten men to his Kuladevatā.¹ 423, 14.

After the defeat of his men Dharāṇa had escaped with Lakṣmī and had wandered about in the wood. His wife became so exhausted that she could not move, and suffered terribly from thirst. Dharāṇa searched for water in vain, but at last he hit upon the following device. He drew blood from his arm and cut a piece of flesh from his thigh ; the wounds he healed with the miraculous herb of his bracelet. By this means he saved the life of Lakṣmī. 426, 4.

Going in a northerly direction they reached, about sunset, the town Mahāsaras and remained, outside it, in a temple of a Yakṣa. Dharāṇa fetched in a pitcher water for Lakṣmī who

¹ As appears from the sequel she is Kādambārī or Candikā.

was very thirsty; then they went to sleep. Waking up in the last watch of the night Lakṣmī reflected upon a means of getting rid of her husband. Just then a robber, named Caṇḍarudra, entered the temple, being pursued by policemen who kept watch at the door in order to prevent his escape.¹ He told Lakṣmī that he had stolen a lot of jewels in the royal palace, but on leaving it had been seen and pursued by the police. In the hope of making him serve her purpose, she proposed to him that when they were arrested in the morning and brought before the king, she would swear him to be her husband; then Dharāṇa whom she disliked would be put to death. But he objected to her device because all people knew his real wife; however they could be saved if she could procure him some water. For he had a magical pill which, when moistened with water, rendered invisible any person who rubbed his eyes with it. By means of this pill Caṇḍarudra and Lakṣmī became invisible; they retired into a corner of the temple. 429, 4.

In the morning the policemen found Dharāṇa and, by his side, the stolen jewels. They brought him before the king who sentenced him to death. He was led to the settlement of the Cāṇḍālas for execution. It was then the turn of Maurika to put the criminals to death. He recognized his former benefactor and, of course, would not execute him although Dharāṇa bade him do his duty; at last he prevailed upon him to make his escape. So Dharāṇa went his way longing to find his wife. He came to the river Rjupālīka and bathed in it. 432, 17.

Now Caṇḍarudra and Lakṣmī had arrived at the same river. But the robber was already tired of the woman who had plunged her husband in misery and attached herself to an utter stranger. He, therefore, took all the gold she had about her and left her. 433, 15. She was, however, not afflicted at her situation because she imagined her husband to be dead. But proceeding along the bank of the river she was met by the delighted Dharāṇa; she told him, all in tears, that she had been

¹ Compare with what follows a similar story in Hemacandra's *Parīśiṣṭaparvan* II 595 ff.

carried off by a robber when she had gone outside the temple during the night; finding her reluctant to do his desire he had robbed her gold and left her.—They stayed the night in some village¹; in the morning he proposed to conduct her to Dantapura, where an uncle of his would take care of her, while he would go on his business. She agreed and they proceeded together to Dantapura. 434, 20.

When the Śabara scouts had not found Dharāṇa within the fixed time, Kālasena ordered his funeral pile to be prepared, and decided to offer the sacrifice which he had vowed to the Kuladevatā, though she had not granted him his desire. His servants were sent out by him to capture travellers as victims for the sacrifice. They met Dharāṇa who had started from Dantapura, took him prisoner, and led him towards the temple of Caṇḍikā, which as well as its precincts presented a most gloomy sight. 437, 4. Kālasena who had been praying to Caṇḍikā, ordered Kurangaka to sacrifice the victims. First one Durgilaka was brought forward, and Kurangaka bade him make his last request; but the poor man was in such a fright that he was unable to utter a word. Thereupon Dharāṇa proposed that he should now make his own last request, viz. that Kurangaka should kill him and spare Durgilaka. This trait of unselfishness reminded Kālasena of his noble benefactor who had saved his life, and scanning his person he actually recognized Dharāṇa, and was at last recognized also by him. Dharāṇa persuaded him not to immolate living beings, but flowers, incense, etc. Kālasena promised to spare living beings in the forest Kādambari as far as possible in his situation. He entertained Dharāṇa and the other prisoners in his house, restored to them their goods, and dismissed Dharāṇa loaded with presents. 441, 11.

Dharāṇa now returned to Mākandī. It was ascertained by the umpires that he had gained, in the same time, more than twice as much as Devanandin, but he declined to take precedence of him on the Madana-trayodaśī. 442, 5.

Dharāṇa intent on gaining still greater wealth started again

¹ Vītyārauraṃ nāma sannivesam; the Saṃkṣepa renders the name: Vijnātapura.

on an expedition together with his wife. They arrived at *Vaijyanti* on the eastern coast, but making little profit there *Dharaṇa* took a ship bound for China.¹ After a few days' sailing a storm broke out and shattered the ship. *Dharaṇa* clung to a plank and drifted in a day to *Suvarṇadvīpa*. He went on shore and kindled a fire to protect him from the cold of the night. In the morning he found the ground, where the fire had been, changed into gold, whence he inferred that the soil consisted of gold-ore. He, therefore, formed bricks of the clay, signed them with his name, folded them up, and by burning them in a fire changed them into gold. After having, in this way, prepared 10000 ingots of gold, he put up a flag as sign of shipwreck. 444, 15. The flag was sighted by a merchant named *Suvadana*, who was sailing from China to *Devapura*, and had on board *Lakṣmī* whom he had picked up at some island where she had been stranded. He sent his sailors to fetch the shipwrecked man and met him on shore. *Dharaṇa* asked him about the cargo of the ship, and when he learnt that his goods were of small value, he persuaded him to land them and take the gold-ingots on board promising to pay him a lakh on reaching the coast. Going on board he rejoiced at meeting his wife. 446, 4. They had sailed but five *Yojanas*, when a female demon,² the ruler of *Suvarṇadvīpa*, appeared in the air. She cried that all the gold on board was her property; if they did not deliver it or sacrifice to her one man, she would kill them all. *Dharaṇa* offered himself as a victim and leapt overboard. She pierced him with her trident and carried him off to *Suvarṇadvīpa*.—

In the mean time *Hemakuṇḍala* had succoured *Śrīvijaya* and was now on his way from *Suvela* to *Ratnadvīpa*. Seeing *Dharaṇa* in the clutches of the female demon, with whom he was acquainted, he released him and healed his wounds. He then went with him to *Ratnadvīpa*. 448, 13. Taking a rest there in a mango grove, *Dharaṇa* told his friend his adventures and implored him to reunite him with *Lakṣmī*. *Hemakuṇḍala* promised to bring him to *Devapura*; but he must first visit his

¹ *Cīnadvīpa*.

² *Vyantari, prakrit cānamantari*.

friend Sulocana, a young Kinnara, who lived on mount Ratnagiri in the same island.⁶ So they went there and stayed with Sulocana in his palace for some days. On parting Hemakundala obtained from his friend some precious stones which he intended to present to Dharana. He then brought the latter to Devapura, and after having given him the precious stones bade him stay outside the town until Lakṣmī should arrive.—Dharana once entered the town and became acquainted with an old merchant, named Toppa; he narrated him his whole life and requested him to take care of his precious stones. 452, 3.—Now when Suvadana had seen Dharana carried off by the demon, he thought that he had been killed, and desiring to get possession of all his gold, he made love to Lakṣmī, who readily yielded to his entreaties; they passed for husband and wife. When they had landed at Devapura, Suvadana went to see the king and won his favour by a magnificent present. 453, 4.

On hearing that a ship from China had arrived, Dharana went to see it and was delighted to meet Lakṣmī and Suvadana. They invited him to stay with them for the night and entertained him with a meal and liquor. When he was fast asleep, they strangled him and left him for dead on the beach. But the sea-breeze revived him. He now became aware that Lakṣmī had done the deed. While he was merged in reflections on her treachery, he was seen by the apprentices of Toppa who having waited for him in vain had sent them in quest of him. They conducted him to the merchant's house. Toppa, remarking his dejection, insisted on learning its cause, and when Dharana had, at last, related Lakṣmī's and Suvadana's attempt at strangling him, he informed the king of it. Suvadana was summoned and examined by the king, but resolutely denied the charge. Then Dharana and Lakṣmī were sent for. She as well as Suvadana denied ever having seen Dharana, who reluctantly admitted that Lakṣmī had been his wife. Suvadana was then examined about the gold-ingots, and his statements about their number and weight proved correct. The king, therefore, was at a loss how to decide the case. Then Dharana declared that he would cede all the gold to Suvadana, upon which Toppa offered to undergo an ordeal

in proof of the truth of his deposition. Now Dharāṇa stated that all ingots were stamped, on the⁸ inside, with his name. Accordingly a goldsmith was ordered to open one, which indeed had Dharāṇa's name inside. The guilt of the defendants being thus proved, the king, in great anger, condemned Suvadana to death, banished Lakṣmi from his kingdom, and returned the gold to its owner. But Dharāṇa prevailed on the king to pardon Suvadana, to whom besides he made a present of eight lakhs. Then he returned with Toppa to his house and made him accept, much against his will, the precious stones he had deposited with him. 462, 19.

Dharāṇa now returned to his native town, where he was welcomed by his parents and honoured by the king. The latter desired to give him the command of some towns, but Dharāṇa declined this favour, instead of which he asked the king to release all prisoners in his kingdom. 464, 14.

Dharāṇa whom the experience of his wife's treachery had imbued with a dislike of the life of a householder, once met, in a park, the monk Arhaddatta, and declared to him his desire of taking the vows. In order to test the sincerity⁶ of his intention, the saint first enlarged on the hardships of monastic life, and at last yielded to his entreaties. In illustration of what⁶ he had said, he related his own history. 467, 13.

Arhaddatta's tale. 467. 14—489, 15.

The king of Acalapura, he said, had two sons, Aparājita, the Yuvarāja, and Samaraketu, viceroy of Ujjayini. Aparājita after a successful campaign, met the ācārya Rāha¹ and was initiated by him. Once, in Tagarā, he learnt from his brethren that, in Ujjayini, the prince and the son of the Purohita gave trouble to the monks; in order to teach them manners, he went to Ujjayini. On his begging tour he entered the mansion of the prince and shouted the *dharmalābha*, upon hearing which the prince and his friend came down at once, locked up the door, and bade the monk dance. Aparājita replied he could only dance to somebody's singing, and when the two

¹ Probably Rādha; Rāhu in the Samkṣepa is apparently a mistake.

young men began to sing, he scolded them for singing out of time. They rushed upon him in a rage, but Aparājita who was a consummate wrestler, gave them such a thrashing, that all their limbs were dislocated.* Then unlocking the door he went away. On hearing a report how the young men had fared at the hands of the monk, the king, in dismay, looked him up and implored him to pardon the evildoers, and to set their limbs. Aparājita consented on condition that they should enter the Order. Thus both of them were initiated; but the son of the Purohita, hated Aparājita for having caused him to become a monk. On his death, he became a god in the heaven *Isāna-kalpa*. 473, 6.

When this god remarked the symptoms of the imminent termination of his life as a god, he repaired to *Pūrvavideha* and consulted the *Tirthakara Padmanābha* as to where he should be reborn, and whether he would readily be enlightened or not. *Padmanābha* replied that he would be reborn in *Kauśāmbi*, and that, because he had, in his last birth, hated his guru, his enlightenment should be effected tardily through his brother *Aśokadatta*, alias *Mūka* (the Mute), who had been given the second name for the following reason. 975, 5.

Nāgadatta, son of the merchant *Tāpasa* of *Kauśāmbi*, was married to *Bandhumatī*. *Tāpasa*, on his death, was reborn as a pig in his own house. When *Nāgadatta* once celebrated a festival in honour of his deceased father, the meat prepared for the feast was snatched away by a cat; upon which the cook, in want of other meat, killed the pig. It was reborn, in the same house, as a snake which once, on seeing the cook recollected its former birth without growing angry; the cook crying for help, the servants killed the snake, which then was reborn as *Aśokadatta*, son of *Nāgadatta* by *Bandhumatī*. When he was one year old, he recollected his former births. Being aware that his daughter-in-law was now his mother, and his son had become his father, he did not know how to address them. He, therefore, feigned to be mute, whence he got the name *Mūka*. But when he was twelve years of age, a monk of superhuman knowledge,¹

¹ *Caturjñānin*, i.e. one who possesses the four first kinds of knowledge, but not *Kevala*, the last one.

named Meghanāda, coming to Kauśāmbi despatched a monk, who recited to him a gāthā to the following effect: "*Tāpasa*, what is the use of this vow of silence ? exert yourself to learn the Law. You who after dying as a pig and as a snake, are born as the son of your son !" He replied that he would follow the advice of the saint and went to see him. The people were astonished at his suddenly being able to speak, but they continued to call him the Muṣe. 477, 13.

Padmanābha further told the god that he would be awakened on mount Vaitāḍhya by the sight of his own earrings. Thereupon the god went to Kauśāmbi and told Aśokadatta what he had learnt from the Tirthakara, and made him promise to exert himself for his enlightenment. He led him to mount Vaitāḍhya and deposited his earrings in a hole among the rocks. Then he gave him a miraculous stone which would fulfil only one wish of its possessor. By means of this stone, the god said, Aśokadatta might again, if need be, come to mount Vaitāḍhya ; and having brought him back to Kauśāmbi he returned to his heaven. After some time his soul was embodied in the womb of Bandhumatī. While the latter was big with child, she had a longing for mangoes. As it happened to be autumn when no mangoes were to be had, Aśokadatta procured her some by means of his miraculous stone, for he feared that she might die unless her longing were gratified. In due course of time she gave birth to a boy who was named Arhaddatta. When he was grown up, Aśokadatta tried hard to awaken him, but in vain. After some time Aśokadatta died and became a god in Brahmaloḥa. By his supernatural knowledge he became aware of Arhaddatta's state of mind, and in order to awaken him he made him fall into a mortal disease which the physicians were unable to cure. Now the god in the guise of a Śābara doctor proclaimed in Kauśāmbi that he cured all sorts of diseases. Being sent for to attend Arhaddatta, he announced to him that in order to be saved, he must avoid the *nidāna* i.e. the cause of the disease ; in his case it was *mithyātva*, to get rid of which he must observe the precepts of the Jaina creed ; either he must follow and obey him, or enter the Order. Arhaddatta choosing to be initiated, was cured by the divine doctor : but after a

while he relapsed into his old ways, and he grew very ill again. The doctor was sent for and all that had been done before was again gone through. And the same happened a third time. But after a renewed relapse the god made him suffer most excruciating pains and cured him only on condition that he would follow and obey him throughout. 486, 2. Accordingly they wandered about together. Once the god produced, by magic, a village on fire and ran to extinguish it by loads of dry grass. When Arhaddatta uttered his surprise at his method of extinguishing fire, the god replied that it was no more foolish than to tender to secular life by feeding the body. Then the god left the road and entered a narrow path over-grown with briars; equally foolish, he said, are those who leaving the road to emancipation re-enter the Samsāra.—They came to a shrine where the people worshipped the image of a demon, which would always tumble down whenever they had put it upright. Like the behaviour of this demon is that of a man who having attained to a higher form of existence, will, by committing sins, descend to hell or be born as animal.—They then saw a pig which abandoned its trough in order to feed on filth; similar to this pig, the god explained, is a man who leaves the pure life of a monk for sensual pleasures.—The god pointed out to Arhaddatta a bull, who, instead of feeding in a pasture-ground near by, browsed the *duṣvā*-grass that grew out of the wall of an old well, and falling into it broke his limbs. 'You are like this bull' he said, 'you might go to heaven, but by reason of your desire for worldly enjoyment you run to perdition.—Arhaddatta being awakened at last, asked his mentor who he was. The god replied that he had been, in his last birth, Aśokadatta, in proof of which he led him to mount Vaitāḍhya and showed him the earrings he had once hidden there in his presence. Arhaddatta then recollected his former births and entered the Order. 489, 5.

Dharaṇa asked his parents' permission to become a monk and was initiated together with them by Arhaddatta. After some time he was allowed to wander about by himself; once he came to Tīmrāipti. 490, 6.—Suvadāna, who had joined Lakṣmi after her expulsion from Devapura, had returned with her to

his country (China). After some time they went together to Tāmralipti, where Lakṣmī happened to see Dharāṇa in a park. In order to ruin him, she placed, somewhere near him, her necklace with the string broken, and uttered cries that she had been robbed. The policemen came to her help and discovered the necklace near the monk; as he gave no answer to their questions, he was brought before the king. He was sentenced to death and was forthwith led to the place of execution. A stake was fastened in the ground and the saint was put on it; but the stake went down into the ground without hurting him. Now the king came to see the saint who gave no answer to his questions. He, therefore, sent the policemen to fetch Lakṣmī; however she had fled. Suvadana was made prisoner by them, when he was on the point of escaping, and was led into the presence of the king. He avowed his connexion with Lakṣmī of which he was ashamed, and after recognizing Dharāṇa, he related his history. The king pardoned and released him. He repented of his sins and being taught the Law by Ārya Mangu became a Śramaṇa. 494, 4.

Lakṣmī fell in with robbers who deprived her of everything, even of her clothes. In the night she came near Kuśasthala. Now the Purohita of that town had kindled a fire in order to obtain a charm for the queen. Lakṣmī thought it was a fire in the camp of a caravan, and went towards it; but being stark naked, she was mistaken for a Rākṣasī by the frightened people. They took courage, however, caught and bound her, and after subjecting her to insults and tortures drove her away. She wandered about, shunned by all, till at last a lion devoured her; her soul departed to the hell Dhūmaprabhā.—Dharāṇa in due time ended his life by *saṃlekhanā*; he became a god in the heaven Āraṇa. 495, 11.

SEVENTH BRAVA.

(Sena and Viṣeṇa)

Amarasena was king of Campā, his wife was Jayasundarī. In her womb the soul of Dharāṇa was embodied, when he had to descend from heaven. In the same night the queen dreamt that a beautiful banner entered her body. In due time she gave

birth to a boy who was named Sena. And in the following year Lakṣmī was reborn as Viṣṇu, son of the king's brother Hariṣeṇa by his wife Tārāprabhā. 498, 4.

Once sounds of jubilation resounded in the town, gods appeared in the sky, and a rain of flowers came down. For a nun had just then reached omniscience (*kevala*). The king went to see her; he paid her homage and listened to her preaching. They were joined by two merchants Bandhudeva and Sāgara. The latter remarked that he had witnessed something very strange. His wife had some time ago lost a necklace; to-day when he was in his picture gallery¹ he had seen a peacock stepping boldly out of the painting; after depositing the lost necklace, the bird had returned to its original place and form in the picture. The king, in great amazement, asked the nun to explain that strange occurrence. She told the

Story of the lost necklace. 501, 15—514, 6.

In a former birth, she said, I was Guṇaśrī, sister of Dhanapati and Dhanāvaha, merchants in Śāṅkhavardhana, and I was wedded to Somādeva, who died before the marriage was consummated. Having been instructed in the Jaina creed by the nun Candrakāntā, I desired, after the decease of my parents, to become a nun; but my brothers would not consent to it. However they permitted me to spend large sums for building a temple, etc., while my sisters-in-law grumbled at it. In order to know my brother's mind, I had recourse to deceit. When Dhanapati was already in his bedroom, I gave, within his hearing, moral instruction to his wife, and concluded with advising her to take care of her *sārī*, after which she entered the bedroom. Her husband inferred from my words, that she was guilty of unfaithfulness; he, therefore, did not admit her to his bed, but bade her leave his house. She was in great distress and told me next morning what had happened. I reconciled her to Dhanapati, but I was satisfied that he could be made to believe that white is black. In the same way and with the same result I put

¹ *Ōṭraśālā*; probably a room with frescoes on the wall; for later on it is called an inner apartment, *vāsabhavana* or *vāṅgeṣa*. 512, 11.

Dhanāvaha to the test. 505, 20. For the deceit I had practised, I had to suffer in my next birth. I had at last entered the Order, with both my brothers and their wives, and on our death we had ascended to heaven, from which my brothers were the first to descend. They were born in Campā as Bandhudeva and Sāgara; I was born as Sarvāngasundarī, daughter of a merchant in Gayapura. Bandhudeva coming to that town fell in love with me and proposed for me. My father, however, would marry me to none but a Jaina. Accordingly Bandhudeva allowed himself to be converted and feigned great zeal for his new faith, upon which my father and the whole family consented to our marriage. The wedding having been celebrated, Bandhudeva returned to his country. When after some time he came to fetch me, he was decorously welcomed. 508, 10. Our bedroom was prepared for us, and my husband entered it. Now my bad karma took effect. The genius of the house,¹ on seeing us, determined to play my husband such a trick that we should not come together. Assuming the form of a man, he put his head into the window and asked, 'where is Sarvāngasundarī now?' Bandhudeva thought he was my paramour; his affection for me was gone in an instant, and he would not lie with me on the same bed. Without taking leave of my parents he departed for Campā, and our connexion with him ceased entirely. My misfortune having rendered me indifferent to the world, I asked and got the permission of my parents to enter the Order. 511, 2.

Bandhudeva now married Śrīmātī, daughter of Nandana in Kosalāpura, and Sāgara her sister Kāntimātī. Once I came to Campā, and going on my begging-tour I entered Bandhudeva's house, where I met Śrīmātī and Kāntimātī. They conceived a liking for me and invited me to visit them regularly for giving religious instruction. Now the karma acquired by my second deceit took effect. The genius of the house,² wondering at their friendship for me, resolved to put it to the test. Once in the inner apartment of their house, I observed Kāntimātī threading³ a necklace in a basket. After I had delivered the religious

¹ *Kṣetrāpāla*.

² *Bhavanavyantara*.

³ *Proyamāṇī*, Samkṣepa: *Proyamāṇī* (?). The word may be derived from *prota*.

instruction and all had left the room except myself, a peacock stepped out of a picture, seized the necklace, hid it on its breast, and returned to its place in the picture. Greatly surprised by this miracle I consulted the *pravarīnī*, who advised me to go no more to Bandhudeva's house. But those ladies were convinced of my innocence with regard to the loss of the necklace, and began visiting me. Some days afterwards, when all my sins were expiated by penance and contemplation, I attained Kevaliship. The genius of the house repented of his foolish trick and made the peacock deliver up the necklace. 514, 6.

(Main story continued.)

The king and Bandhudeva were so moved by the nun's tale, that they entered the Order. Hariṣeṇa, who had been Yuvarāja, then became king. Viṣeṇa who hated Sena, employed some men to kill him, but they could not take him by surprise. 515, 18.

Once the park-trees came out in flower all at once and out of season; while the minister looked with wonder at them, they suddenly returned to their previous condition. A soothsayer whom he consulted about the miracle, said that it foreboded a short change of the government. The minister, being sent for by the king at that moment, asked the soothsayer to explain why he was sent for. The latter said that a messenger had arrived to offer a girl in marriage to one of the princes; he who should marry her, would get possession of the kingdom. All turned out as the soothsayer had said. King Śankha of Rājapura offered the hand of his daughter Śāntimatī to one of the princes. She was accepted for Sena. 518, 9. The good luck of Sena increased the hatred of his brother. Sena went to Rājapura where the wedding was celebrated with great pomp. Soon after he returned with his bride to Campā, 520, 14.

Once in the season of spring prince Sena proceeded to the park on a white elephant together with Śāntimatī in a palankin. Viṣeṇa, from the top of his palace, observed him with feeling of bitter hatred, and resolved to kill him. Sena and his wife amused themselves in the park till sunset. In this way they passed some days. 524, 5.

One day four assassins in Viṣeṇa's service, disguised as monks, visited Sena in his house and pretended to have something to tell him privately by order of their guru, upon which the prince led them to some secluded spot in the garden. There they snatched his dagger from him, brought forth their hidden swords, and wounded him on his shoulder ; but he overcame them in wrestling and wrenched their swords from them. The alarm being given, the guards succoured the prince and arrested his assailants. After a flogging they confessed to have been employed by Viṣeṇa. The king fell into a passion and would have had them executed and Viṣeṇa driven from the kingdom, if Sena had not interfered in their favour ; Viṣeṇa was pardoned and the bravadoes being but his tools, were released. Sena's wound was dressed and healed. 527, 14. In celebration of his recovery a festival was held, in which, however, Viṣeṇa took no part, staying sullenly at home. In vain Sena implored the king to send for Viṣeṇa ; at last he was permitted to go to him in person. He found him in a low condition, and somehow succeeded in persuading him to meet his father and implore his forgiveness. 530, 3.

Once the court and the citizens were sporting in the park, when a *must* elephant, breaking its chains, caused a panic in the town and the park. Sena boldly encountered the furious beast which no sooner saw him than it became quite tame and suffered itself to be secured and fettered by him. This feat of his cousin increased Viṣeṇa's hatred of him to such a degree, that he decided to kill him with his own hand. 531, 6. He went to the garden where Sena and Śāntimatī were sitting in a bower, and sword in hand rushed upon the prince, who taking hold of his arm and distorting it caused him to drop the weapon. He called him to account for his attack, but Viṣeṇa went away without giving any answer. Sena who was still fond of his cousin, considered that Viṣeṇa would be punished by his father, and his mother would become miserable, if his misdeed became known, and concerted with Śāntimatī to leave Campā. Without giving notice to anybody they departed in the night and went to Campāvāsa. 534, 2. They hid in some grove. Now Sānudeva, a merchant of Rājapura, who was on his way to Tāmralipti, discovered and recognized prince Sena. After learning what had

occurred in Campā, and that they too intended to go to Tāmra-līptī, he invited them to come to his camp. But Sena preferred to remain where they were, because in the camp they would be found out by those whom the king was sure to dispatch in search of them. And, indeed, some men on horseback soon arrived and inquired after the fugitives; but they were put off by the men in the camp. After they had gone in another direction, the prince and his wife joined Sānudeva's caravan. 537, 3. After a few marches the caravan encamped for the night in the forest Dantaraktika. Early in the morning they were attacked by a gang of Śābaras. In the combat which ensued, Sena took part and put the enemies before him to flight, but in another part they were victorious and took the camp. The prince, therefore, turned round and meeting the leader of the Śābaras in single combat, vanquished him, upon which he acknowledged Sena as his lord and restored the captured goods to their owner. 540, 15. At that moment Sānudeva's cook came and related, in great consternation, that during the skirmish the princess had issued from her tent and gone into the wood in search of her husband. He had followed her, but had been stunned by a heavy blow from a young Śābara. When he recovered his sense, the princess had disappeared and he had searched for her in vain.—The chief sent men in every direction and [leaving Sena in the care of Sānudeva] ¹ went himself together with Sena in search of Śāntimatī. 542, 8.—The latter having searched in vain all over the woods for her husband, fell into despair and hanged herself on a tree; but the sling broke and she fell down. A young ascetic returning from the *sandhyāvandana* found her lying senseless on the ground and restored her to life by sprinkling her with water. Having compassion on her, and learning the cause of her affliction, he comforted her by explaining the signs from which he concluded that she would not become a widow. They went together to his hermitage which happened to be not far off. There Śāntimatī was taken care of by the Tāpasīs. 546, 4.

¹ The words in brackets are in the original as follows. 'He said to Sānudeva, Sir, it is too late to go to our village; do you, sir, comfort his Highness; but I shall go in search for her Highness. He assented.' This passage is probably a later addition, because it is at variance with the following; for the prince and the chief go together in search of Śāntimatī.

After an ineffectual search for Śāntimatī all met again in the evening. Sena and the Śābara chief were sleeping in the same place, when late in the night the scouts reported that a troop of soldiers sent by king Samaraketu of Viśvapura to punish the Śābaras was advancing. Sena and the chief went to meet the enemy and gave them battle, in which they performed wonders of valour; but as the enemies far outnumbered the Śābaras, the latter were at last surrounded, and Sena and the chief were made prisoners. They were brought before the king, who hearing of the prince's gallant behaviour and admiring his noble appearance gave orders to release him, but to kill the robber. Sena, however, declined this favour. At this juncture arrived Śānudeva, who had been left in the camp, and offered the king most valuable presents; seeing Sena covered with wounds, he fainted. When he recovered his senses, he said that he had come in search of Sena, and told the king all about him. The king gave orders that Sena and the chief should be attended by physicians. As the rainy season was at hand, Śānudeva was prevailed upon to proceed with the caravan to Tāmraliptī. Sena remained with the king waiting for news about Śāntimatī. 551, 11.—One Somasūra told the king that he knew how the prince could be joined to his wife, and related the

Story of Priyamelaka Tīrtha.. 551, 15—560, 6.

In the Kādambari forest is situated the town Viśākha-
vardhana; there lived in it a merchant Vasumdhara, whose
son Priyamitra was engaged to Nilukā. Before their wed-
ding, however, Vasumdhara lost his fortune and died; his
son being reduced to abject poverty left the town and wandered
about. Somewhere in the north he met a friend of his, the white
friar Nāgadeva, who persuaded him to enter the order of
his sect. After some time he went to his native place where Ni-
lukā came to see him. His affection for her was at once renew-
ed. But as he could not give up his vow and would not re-

¹ *Pāṇḍura-bhikṣu*; they have to abstain from *gorasa*, milk and curds;
553, 17. See Haṭibhadra's Śāstravārttāsamuccaya 7, 3: *payovrato na dadhī,*
ati na payo 'ti dadhivrataḥ agorasa-vrato nōbhe tasmāi tattvaṃ trayātmakam

nounce Nilukā, he resolved to starve himself to death in the hope of being united with her in their next birth. And as Nilukā decided on dying together with him, they remained under an Aśoka-tree. Nāgadeva happened to come and learnt from Nilukā's friends the intention of Priyamitra and his bride; but thinking him inaccessible to advice he uttered some common place remarks and departed. The couple died after two months and became a pair of Kinnaras. 558, 3. They went to the Aśoka-tree under which they had died, and erected, near it, a shrine dedicated to the god Ānanda and his wife Nirvṛti. Then they went to Nandanavana, where they met a Vidyādhari in great distress who related her misfortunes. Once being engrossed by thoughts of her lover she had committed a fault in the service of the Vidyādevatā and had been cursed by her to be separated from him for six months; but on being appeased the goddess had advised her to go to Nandanavana where in a certain place grew the tree Priyamelaka; when she stood under it, she would be united with her lover. She had searched for that tree, but though the goddess had described it to her, she was unable to make it out. The Kinnaras promised to help her and, indeed, found out the tree. When they stood under it, the Vidyādhara appeared all of a sudden, and joined his wife.—The Kinnari persuaded her husband to uproot that tree and plant it near the temple they had erected. The tree acquired the fame as a Tīrtha, which was named Priyamelaka. 560, 6.

(Main story continued.)

The king and prince Sena rejoiced at the thought that Śāntimatī might be recovered by means of the miraculous tree, and the chief of the Śābaras stated that he knew the place where it grew. Thereupon the king dismissed Sena and the chief with many followers, making Sena promise to return after the recovery of his wife. After a few marches the travellers reached the hermitage of the Tāpasas, and the chief led Sena to the place where, according to the description, the miraculous tree grew; but he could not tell which it was among the numerous trees that were growing there.

Now Śāntimatī who had been gathering flowers and fuel,

rested near the wishing-tree; she suddenly beheld Sena and fainted at the unlooked for sight. On hearing the cries of her companions Sena came to her help and learnt from them all about Śāntimatī. He then carefully examined the tree under which they stood, and being satisfied that it was the wishing-tree worshipped it in due form. Pleased with his piety, the goddess of that place¹ appeared and presented him with a miraculous stone by which all diseases could be cured. After she had gone, they all together went to the hermitage, where Sena and his wife took leave of the Tāpasas. 566, 10. They reached Viśvapura in a few days and were, with great joy, welcomed by king Samaraketu. While they were staying there, the king fell seriously ill, nor were his physicians able to cure him. At last Sena made use of the healing-stone, by means of which the king completely recovered. He made Sena promise not to leave him, and gave strict order that, in case anybody should arrive to see the prince, notice of it should be first given to himself, before the stranger was admitted to Sena. 569, 3.

Once there arrived, from Campā, Amaraguru, a minister's son, who had somehow come to know the events related above. He was first introduced to the king, who bade him manage the matter in such a way, that prince Sena should remain with him. Admitted to the prince, Amaraguru related that Hariṣeṇa, the old king, having made over the reign to Viṣeṇa had entered the Order; but that the subjects were disaffected towards Viṣeṇa. At this moment some omens occurred which foreboded ill. Amaraguru remained in Viśvapura and dispatched spies into the kingdom of Viṣeṇa. 571, 8.

Now Śāntimatī having dreamt that the wishing-tree was entering her body, became big with child, and in due time gave birth to a boy, who was called Amarasena after his grandfather. 572, 1.

Once one of the spies who had been sent to Campā, reported that Muktapīḍa, king of Acalapura, had conquered the kingdom of Viṣeṇa, who had fled. Sena resolved to punish the usurper of his father's kingdom and went to meet him at the head of

¹ Kṣetradevatā.

troops which Samaraketu had given him. 573, 10.—Poetical description of Sena's departure from Viśvapura, of both armies, and of the battle.—At last Sena vanquished Muktāpīḍa in single combat. He spoke kindly to his gallant enemy and dismissed him into his kingdom. 579, 11.

Sena then returned to Campā, where the people welcomed him with transports of joy; but he declined their homage emphasizing that Viṣeṇa was their king. Messengers were dispatched to Viṣeṇa to make him return to his capital; but he sent them home with no courtesy and stayed away. 581, 9.

When Hariṣeṇa, now a monk, heard the good news of Sena, whose sudden departure from Campā had been the principal cause of his renouncing the world, he thought it likely that he might awaken him, and, therefore, went to Viśvapura, where Sena came to see him. He spoke to him about the inconstancy of fortune, and in order to prove that men even for small faults are visited with grave affliction, he told him the

Story of Candrā and Sarga. 583, 3—595, 4.

In Vardhanāpura there lived a very poor man named Saddha¹ with his wife Candrā and his son Sarga. On Saddha's death the widow earned a livelihood by doing jobs in other houses; and Sarga by collecting fuel, etc. in the woods. Once Candrā was called upon to carry water to the house of some merchant; before going there she put the meal for her son in a bag. When Sarga came home, hungry and thirsty after his day's work, and found nothing to eat, he waxed wroth and reviled his mother on her return with these words: 'have you been impaled there, since you have forgotten the time of my meal?' She replied: 'are your hands cut off, since you did not take it out of the bag and eat it?' Their rancorous speech produced bad karma for both of them.—They were, however, converted to the Jaina creed and afterwards entered the Order. After having died, by *samlekṣanī* they ascended to heaven. 584, 15.—Sarga was reborn in Tāmraliptī as Aruṇadeva, son of a merchant, and

¹ Apparently the Apabhrāṃśa of Śrāddha. Saddha in the Sanskrit is a misprint for Saddha. The name Deṇī also is probably Apabhrāṃśa.

Candrā in Pātālāpatha as Deīnī, daughter of the merchant Jasāditya.¹ They were engaged to one another; but before they were wedded, Aruṇadeva sailed for Mahākṣāha. The ship foundered; Aruṇadeva together with one Maheśvara saved themselves by a plank, and after more adventures, not specified reached Pātālāpatha. Ashamed of his present condition he did, not go to his father-in-law's house, but allowing Maheśvara to buy victuals in the market, he entered a temple and soon fell asleep. 585, 16.

Now Deīnī's karma took effect. She was attacked in her garden by a robber, who tried to wrench off her bracelets; but as they did not get loose he cut off her hands with a knife and ran away. But a hue and cry being raised after him, he ran till he was exhausted and took refuge in the temple where Aruṇadeva was sleeping. The karma of the latter now took effect. The robber put the bracelets and his knife near the sleeping Aruṇadeva and absconded up the spire. On awaking Aruṇadeva picked them up and left the temple with the knife in his hand. He was caught by the policemen who had pursued the robber; they discovered the bracelets which in the scuffle dropped from his clothes and led him before the king. Aruṇadeva was condemned to death and was forthwith impaled. 587, 12.

On his return to the temple Maheśvara not finding Aruṇadeva in it enquired of the garland-makers in the neighbourhood whether they had seen him. They replied that they had seen but a robber who was caught by the policemen; his friend had probably gone with them to see him impaled. He, therefore, went to the place of execution and saw Aruṇadeva writhing on the pale. The lookers-on asked him the cause of his distress, and he related all that had occurred before. His desperation was such that he would have broken his skull on a rock, if the people had not prevented him. The report of these events spreading fast, Jasāditya and Deīnī hastened to see Aruṇadeva. They resolved to die on the pyre, but were prevented by the king who had also come there. 589, 16.

¹ This form of the name is given in the Saṃkṣepa; the proper Sanskrit equivalent would be Yaśāditya.

At this juncture there arrived the gaṇadhara Amareśvara, whose sanctity was such that the grief of all the people assembled there ceased at once. He held forth on the severe retribution for even small sins and related the fatal accident in Aruṇadeva's and Deīnī's former birth. They were greatly moved by the sage's account concerning themselves and obtained his permission to starve themselves to death. 591, 15. Amareśvara then explained to the king that for grave sins the evildoers would be reborn not as men, but as animals or be punished in hell. There was but one means of avoiding such consequences, viz. carefulness (*apramāda*); only absolute carefulness combined with repentance, etc. is able to completely destroy the seed of karma, which otherwise will bear bitter fruits.—This discourse of the saint induced the king to take the vows.

Then the robber confessed his deed and declared that he would put an end to his life. Amareśvara taught him how to starve himself to death. Aruṇadeva, Deīnī, and the robber died soon after and ascended to heaven. 595, 4.

(Main story continued.)

When Hariṣeṇa had finished his discourse, Sena declared his intention to become a monk, for which he obtained the minister's assent. After having installed his son Amarasena on the throne he was initiated by Hariṣeṇa together with Śāntimatī, Amaragupta, and other persons of rank. 596, 9.

In the course of his career as a monk Sena took upon himself the *jinakalpa*, and wandering about by himself he came to Kollāga. Viṣeṇa, the ex-king, saw him there and resolved to take his life. During the day he hid himself in a temple near to the place where Sena stood in deep meditation. Issuing in the night, with his sword drawn, he announced to the saint that he would put him to death with his own hand. But the deity of the place¹ lamed his arm and reviled him for his wickedness. When able to move again, he made a second attack on Sena; this time the deity dealt him such a blow, that he dropped bleeding on the ground. For fear that the place occupied by the

¹ Kṣetradevatā.

aint should be polluted, the deity carried Viṣṇu away and deposited him in a grove. Thence he went forth and wandering about was killed by some Śabarās. He descended to the hell Tamaḥ.

Sena on his death ascended to the ninth Graiveyaka heaven. 599, 9.

EIGHTH BHAVA.

(Guṇacandra and Vānamantara.)

When Sena's life as a god terminated, his soul descended into the womb of Padmāvatī, wife of king Maitribala of Ayodhyā. The queen dreamt in that night that a beautiful lake was entering her body. In due time she gave birth to a boy who was named, after his grandfather, Guṇacandra. 602, 13. He was instructed in all *kalās*¹ and grew up a virtuous youth who was not addicted to sensual pleasures. 604, 2.

The soul of Viṣṇu, after having stayed the allotted time in hell and having then gone through a great number of births, was at last embodied as the Vidyādhara Vānamantara² in Rathanūpura-cakravālapura on mount Vaitādhya. Once he went to Ayodhyā and saw the prince in the park amusing himself with painting. He felt at once so strong an aversion to Guṇacandra that he would have killed him, if he had been able to come near him.³ He, therefore, rendered himself invisible and produced a most frightful noise which he imagined would kill him; but the prince was not frightened in the least. Then the Vidyādhara threw a golden tree at the prince; it would have crushed him, if it had not been averted by his merit. Now the guardian Vyantara of the place happened to come there; as he was more powerful than the Vidyādhara, the latter went away. The prince returned to the town. 605, 10.

¹ The Saṃkṣepa mentions the usual number, viz. seventy two, but the enumeration in the original far exceeds that number.

² The correct Sanskrit equivalent would be Vyantara, but the Saṃkṣepa retains the Prakrit form of the name, only changing ṇ into n.—The Vyantaras are a class of lower deities to which the Vidyādharas do not belong. Tattvārth. S. IV 12.

³ Literally: Trespass upon the *acraṇa* of the prince, i.e. the space around him which is considered to belong to him of right.

In Śāṅkhaṇḍya there lived King Śāṅkhaṇḍya and his wife Kāntimati. Their daughter Ratnavatī was so beautiful and accomplished, that her mother doubted if any man could match her. She, therefore, sent out clever men everywhere to take the likeness of any prince whom they might think worthy of Ratnavatī, and secure a proof of his proficiency in arts. Two of these men, Citramati and Bhūṣaṇa, beheld Guṇacandra in a park practising with the bow. They made no doubt that he ought to become Ratnavatī's husband; but they were not able to take his portrait after seeing him only once and for a short time only. They, therefore, requested the honour of waiting on him under the pretence of being painters. Admitted to his presence they produced a portrait of Ratnavatī, which the prince greatly admired as a piece of fine painting. However they said, there was not much art in the picture; it was the beauty of the original which gave it its value; and then they told him whom the picture represented. The prince instantly fell in love with one whose likeness only he had seen; but dissembling his commotion he changed the subject of the conversation and asked his friend Viśṭāṇabuddhi to propose a Praśnottara (a kind of riddle); which the prince solved at once. Now Bhūṣaṇa proposed a Praśnottara of his own, and after him Citramati another, both of which had to be repeated before the prince was able to solve them. 612, 8. To reward them for their clever compositions, the prince ordered his treasurer Dhanadeva to pay them a lakh of dīnāras. Dhanadeva thought that the cause of the prince's lavishness was his ignorance of the enormous greatness of a lakh. In order to make him more considerate for the future, he counted the dīnāras down in the presence of the prince, and told him that this was the lakh of dīnāras which he was pleased to present to the painters. But the prince guessed the treasurer's meaning; in order to make him understand that the right-minded regard money but as dross, he said that one lakh was not enough for both men and ordered him to pay them another lakh.¹ 614, 7.

¹ A similar story is told about Nero by Johannes Zonaras, *epitome historiarum* XI 12. Nero had ordered 2,500,000 silver coins to be paid to

In the afternoon the prince amused himself with painting. He had just finished a picture of a couple of Vidyādharas, when Bhūṣaṇa and Citramatī joined the party. They admired the picture and praised it for the faithful rendering of the lover's deportment. 616, 3. Next morning *gūḍhacaturthas*, another kind of riddles, were proposed, and they were solved by the prince. Afterwards he had a ride with the king. In this way the prince passed a few days, usually in the company of Bhūṣaṇa and Citramatī. 618, 19. Once the prince painted a portrait of Ratnavatī and wrote under it a stanza in which he gave expression to his passion for her. Bhūṣaṇa and Citramatī admired the picture and considered Ratnavatī fortunate in having won the love of so excellent a prince. They made a portrait of the prince, and taking both his pictures they returned to Śankhapura, without taking leave from anybody. 621, 6. The queen was greatly pleased by their account of the person and accomplishments of the prince; she admired his pictures, and bade her maid Madanamanjukā bring her daughter the portrait of prince Guṇacandra to copy it. Ratnavatī was in a transport of joy when she beheld the portrait of the handsome youth, and wondered who he might be. Her maid said, he certainly would become the princess' husband, a conjecture which was confirmed by an omen (*upaśruti*). Ratnavatī copied the picture and sent it to her mother, who placing it side by side with the prince's portrait of Ratnavatī thought the two well matched. Then she sent Ratnavatī her portrait by Guṇacandra, which astonished her very much as he had never seen her. In this way she passed her days always thinking of, or talking about Guṇacandra. 627, 6. The latter consoled himself with regarding the portrait of his sweetheart. Maitribhāṇa who approved of his son's choice, sent some persons of rank to ask Ratnavatī in marriage for him. Great was her joy when she heard that her father had bestowed her hand on Guṇacandra. She was conducted to Ayodhya where the marriage was performed with great pomp. 631, 7.

one of his companions. Agrippina, for the same reason as in our text, caused the money to be counted down in the presence of Nero, upon which he doubled the sum.

In the morning the prince was roused from sleep by the chant of the bards. 633, 16. He went to the park and after having amused himself there he returned to the town. In this way he passed his days together with the charming Ratnavati. 634, 4.

Once Vighraha, a vassal of Maitribala, revolted and put to flight the troops which were sent against him. The King now consented that the prince at the head of the Rājputs should lead a large army against the rebel and punish him. But Vighraha took refuge in one of his strongholds, where he was besieged. He once made a sally and engaged the hostile army in a general combat. When Guṇacandra became aware of it, he withdrew the troops and reprimanded the Rājputs for their wanton bravery against an enemy who might be reduced to obedience by a less violent means. 635, 21.

Now Vānamantara coming there by chance recognized Guṇacandra; being himself unable to kill him, he proposed to Vighraha to bring about a fight between him and the prince. About midnight he conducted him with four men to Guṇacandra's tent. Vighraha roused him from sleep and challenged him; but he was easily overcome by the prince. Vānamantara whose plan had miscarried, went to Ayodhyā, and in order to give vent to his spite he spread the rumour that the prince had been killed.—Guṇacandra who had magnanimously condoned Vighraha, proceeded together with him to Ayodhyā. 639, 18.

At that time a monk of superhuman knowledge,¹ Vijayadharma, walking towards Ayodhyā with the purpose of awakening Guṇacandra, was visited by the latter together with Vighraha and some noblemen.² While they were conversing together, a Vidyādharma appeared and requested the saint to relate his history, of which he had heard but an imperfect account.

Vijayadharma's history. 642, 3—665, 10.

I was, Vijayadharma said, King of Mithilā. My wife Candravarmā was once carried away by a magician who wanted

¹ Caturjñānin, see above p. lxxx note.

² The following, 631, 9 down to 664, 10, is in verse

to make use of her for the attainment of some charm. I was in utter despair at her loss ; in order to console me the magician averred that the queen would suffer no harm and would return to me after six months. Still, I was desponding all that time ; but before the six months were over, I experienced all of a sudden, an extreme gladness, the cause of which proved to be the arrival of the Tirthakara. The gods having prepared the *samavasaraṇa*, the Lord entered it, and the different classes of deities occupied their proper places in it. I went there on a white elephant, but entered the *samavasaraṇa* on foot. Prostrating myself before the Lord, I praised him in a hymn, bowed to the monks and gods, and sat down. 647, 19. Now the Tirthakara preached the Law, explaining how it should be purified like gold by rubbing, cutting, and calcination.¹ 653, 10. When he ceased speaking, I espied my wife among the people assembled, and I inquired of the Lord what fault of mine in a former birth had caused my separation from her. The following is what I learnt from him. 654, 4. In the Vindhya I had been a chief of the Śabarās, called Śikharasena ; my wife was Śrīmattī, who is now Candravarmā. Once we saw some monks who had lost their way, and felt compassion for them. After having fed them with fruits, etc., I put them on the right way again. They delivered us the *namaskāra* and taught us right conduct, especially enjoining us, one day in every fortnight, not to commit any forbidden action, even though in danger of our lives. We carefully kept this rule. But once on a Pōsadha-day we were on a peak of the Vindhya, when a fierce lion came towards us. I grasped my bow and would have shot the beast, if my wife had not reminded me of our vow. We, accordingly, allowed the lion to devour us, upon which we ascended to heaven. 658, 4.

I was reborn as prince Samaramrgāṅka of Cakrapura in Aparavideha, and my wife as Aśokadevī, a cousin of mine, whom I married ; after my father's death I ascended the throne. I was just as passionate a hunter as I had been in my last birth as a Śabara. Once I was attacked by king Śribala, to whom all

¹ The first nine gāthās on p. 648 occur also in the beginning of the *Kālakṣārya-Kathānaka*, see ZDMG vol. 34. p. 258 l 16—259 l 24.

my warriors deserted ; being killed by him in battle and having died in vindictive reflections, I had to descend to hell. My wife mounted the funeral pyre in order to be united with me in her next existence ; accordingly she too had to descend to the same hell. 660, 8. We were reborn as very poor people and became husband and wife. Once a nun collected alms in our house ; we asked her where her *upāsraya* was, and went there regularly in the evening. The *gaṇiṇi* instructed us in the Law, and we worshipped the images of the Tirthakaras. Thus we became pious Śrāvakas and on our death we ascended to the Brahmaloṅka. Most of my sins had been atoned for in hell ; for the rest of them we had to suffer in our human birth.—

This account of my former births, Vijayadharmā concluded, made such an impression on me, that I became a monk. 665, 10.

(Main story continued.)

All hearers were greatly moved by the saint's tale. Guṇacandra begged to be given the vows of laymen, and Vighraha also became a Śrāvaka. Vijayadharmā then disappeared, after promising to see the prince again in Ayodhyā. 665, 7.

Meanwhile Vānamantara had spread in Ayodhyā a rumour of Guṇacandra's death. Ratnavatī upon hearing this report desired to enter the fire ; but the king comforted her in some degree by denouncing this rumour as an intentional lie set on foot by an enemy of the prince ; he would send a swift messenger to the army who would, within five days, bring back news about Guṇacandra. In the interval Ratnavatī abstained from food and performed expiatory rites. She asked the *gaṇiṇi* Susaṃgata to come to her house and made her deliver religious instruction to her and her people. The nun explained that all creatures in the world continually undergo suffering in one way or other ; but as some sick persons following the advice of a clever physician get over their pains and do not feel ill, so those who keenly feeling the misery of worldly existence conduct themselves according to the advice of a saintly master, are greatly relieved, though they are still exposed to the ills of human existence.—She then assured Ratnavatī that her husband was still alive ; for her voice was not that of a widow. Her present grief, she said,

had been caused by some trifling fault; as had been the case with herself. This remark induced her to tell her own history.

History of the nun Sūsamgatā. 671, 8-685, 9.

I was, she said, the wife of Narasundara, king of Kośāla. Once my husband took a ride; the horse ran away with him and set him down in a great forest. In a grove he discovered a woman, who told him that she was the yakṣiṇī Manoharā and had been, without cause, deserted by her husband; she made proposals to my husband, which he firmly rejected, and then threatened to kill him; but he drove her away and she became invisible. He had not gone far, when a golden tree fell down near him; looking upwards he descried her in the sky reviling him; and at last she disappeared. He soon was joined by his soldiers who had followed the track of his horse, and returned to the town. I suspected that he had had an adventure and did not leave off questioning him till he told me all about Manoharā. 'If I get hold of her,' he concluded, 'I shall treat her so badly, that she will give up her infatuation.' 674, 6. Once going to the bedroom I saw my husband lying on the bed together with a woman exactly my counterpart. I withdrew in distraction but was perceived by my husband, who pursued me and got hold of my hair; 'look,' he said to that woman, 'it is as you have fortold me; the sorceress has assumed your form.' She replied, "I won't look at her; drive the bad person from your country." Thereupon my husband delivered me to the guards who maltreated me grossly and left me outside the town near a wood. In my distress I resolved to put an end to my life by throwing myself down from a hill; when I began to ascend it, some monks perceived me and led me to their guru. He comforted me, and in order to account for my present misfortune, he related the history of my previous births. 676, 11.

In the ninth birth before the present one, he told me, I had been Candrayasā, daughter of a brahman in Brahmapura of Uttarāpatha. My friend was Bandhusundarī, wife of the merchant Yaśodāsa, a worldly-minded woman. Once I found her very low-spirited; her husband, she said, neglected her as she had no children, and was in love with Madirāvati. There was

however, a nun named *Utpalā* who was very clever in managing such matters. I introduced her in *Bandhusundarī*'s house ; and she prepared a charm, by means of which *Yaśodāsa* ceased to love *Madirāvati* and left her. By this deed of mine I acquired bad karma. 678, 8.

In my next births I became, in turn, a female elephant, then a monkey, a bitch, a cat, and a *Cāṇḍālā* girl ; in all these births I was hated by those of my kind, and died a miserable death. In my last birth I was a *Śabara* girl, whom the *Śabaras* detested and drove from their village. Once I met, in a forest, some monks who had lost their way ; I set them on the right way, and was so kindly treated by those holy men, that I conceived a sincere veneration for them. The good karma I acquired thereby, brought about my birth as daughter of the king of *Śvetavī*, and my subsequent marriage with the king of *Kosala* ; by the rest of the bad karma I was made to suffer my present misfortune. 680, 8.

This tale of the guru greatly moved me and brought about the recollection of my former births. He further told me that in this very night my husband would find out the deceit of *Manoharā* and drive her away without injuring her, and that we should meet next morning. I wanted to take the vows at once, but the guru delivered me only the *namaskāra* and bade me repeat it while I remained in a cave of the hill waiting for my husband. 682, 14.

Some of his horsemen found me in the next morning, and then he himself came to me. I told him how I had fared in the interval, and what the guru had told me about my former births. He was greatly moved on learning that even slight faults are most severely punished by fate, and going with me to see the guru he was further instructed in the Law. After placing his eldest son, *Surasundarā*, on the throne and making the usual preparations, he took the vows together with myself and all his wives. • 685, 9.

(Main story continued.)

The nun assured *Ratnavatī* that *Guṇacandra* also had embraced the Law, and she was visited by her, till on the fifth

day her husband arrived. The couple was very happy, and rejoiced to have been set on the way of perfection by the best of teachers. In the course of time Ratnavati gave birth to a boy; Maitribala then entered the Order, and Guṇacandra became king. 689, 5.

Once during the monsoon king Guṇacandra saw the river carrying an enormous volume of water, destroying the banks and causing ruin everywhere. Again in autumn he beheld the same river now returned to its old bed and filled with pure water. This river struck him as a simile of man first in a worldly state of mind and again in that of renunciation. He resolved to enter the Order, and went, together with Ratnavati, to Benares, where Vijayadharmā initiated him, his wife, and many persons of rank. Guṇacandra passed some time as an ordinary monk; at last he was allowed to wander about by himself. 692, 16.

Once in Kollāga he was standing motionless in deep meditation. Vānamantara, his old enemy, perceived him from the sky and threw a huge rock on him, which, however, did him very little harm; twice the Vidyādhara repeated the assault with no more success. He then thought of bringing about his ruin by the following design. After having stolen something valuable and placed it near the saint, he pointed him out to the policemen as the robber. Although they did not at first believe him guilty, still when he returned no answer to their questions, they grew angry and informed king Viśvasena. The latter on recognizing Guṇacandra was desolate that so holy a man should have been injured, and he would have apprehended Vānamantara if the Vidyādhara had not made himself invisible. The king paid homage to the saint and made the queens to the same. A wood-cutter who had witnessed the falling of the rock, informed the king of the details; but the enormous noise produced by it, he said, had made him faint with fright. The king was overcome by grief at the malignity of the Vidyādhara, and at the injuries inflicted by him on Guṇacandra. The latter on the completion of his meditation comforted the king: the pain caused him by Vānamantara was a mere trifle; the Saṃsāra was but continual suffering, wherefore the wise took refuge under the tree of the

Law; his suffering on earth was not to be compared to what he had undergone many times in hell.

The king was awakened by his sermon, and entered the Order under Vijayadharma. 700, 13.

Vānamantara at the end of his life fell ill and died a most miserable death; he descended to the hell Mahātama. Guṇacandra died by *pādapopagamana* and ascended to the heaven Sarvārthasiddha.¹ 701, 14.

NINTH BHAVA.

(Samarāditya and Girisena.)

In Ujjayini reigned king Puruṣaśiṃha, his wife was Sundarī. When the soul of Guṇacandra was to enter on his last birth, he was embodied in the womb of queen Sundarī, who on her conception dreamt that the sun was entering her body. In due time she was delivered of a boy, who was named, after his grandfather, Samarāditya. And the soul of Vānamantara after leaving hell and going through a great number of animal births was born as the Cāṇḍāla Girisena; he was ugly and miserable. 705, 15.

In consequence of his good karma Samarāditya grew up a most virtuous, intelligent, and accomplished young man; he recollected his former births, of which fact, however, nobody else was aware. Since the prince was averse to all pleasures and worldly interests, and delighted only in pure meditation, his father desired to bring him back to habits of life more conformable to his exalted state. He, therefore, surrounded him with clever and gay companions, Aśoka, Kāmānkura, Lalitāṅga, and others. They did their best to amuse the prince, who humoured them hoping to bring about their enlightenment. 706, 8.

Once they engaged him in a discussion about the import of the Kāmasāstra, asserting that it was necessary for attaining the highest good. The prince refuted their arguments one by one and proved that the precepts of the Kāmasāstra did but lead people to sin. 715, 9.

¹ This is the name of the highest heaven. Our author calls it here Śarvasiddha and 703, 1 Mahāsiddha. The gods in Sarvārthasiddha are born only once more. Tattvārth, 8. IV 27.

A few days later they extolled the value of friendship ; the prince assented to their proposition in a general way. But, he said, there are three kinds of friends : the inferior, the middle, and the excellent ; only the last one is of real value. He explained that the Body is the inferior friend, the middle one are the Relations who leave one on death, and Religious Merit only is an excellent friend who accompanies one even after death.¹ And he instructed his companions how to exert themselves in order to reach the *summum bonum*. 719, 3.

Once in spring during Madana's festival when the townspeople were amusing themselves in the park with songs and all sorts of shows, the most respected citizens invited the king to grace their holiday by his presence. The king replied that he would send the prince as his deputy ; for he was anxious that he should have some diversion. Accordingly Samariditya, in a richly decorated carriage and accompanied by a train of elegant persons, went to the park where he witnessed the shows and sports of the people ; he humoured their frolic, though he deplored their folly. 723, 9.

Proceeding further he saw² a man in a deplorable condition lying on the plinth of a temple. With a design of awakening the people he inquired of the charioteer what kind of show that was ; and when the latter replied it was no show, but a man overcome by disease, he drew his sword and called upon the Disease either to release her victim or to get ready for fight. All singing and playing ceased instantly, and the people drew round the carriage. The charioteer explained to the prince the nature of disease ; against it there was only one remedy, which is administered by the Law. The spectators confirming this statement, the prince asked them why they did not exert themselves to get rid of their common enemy, Disease. They entreated him, however, not to disturb their holiday, but to look at their sports. 725, 12. Next the prince beheld a helpless couple in ex-

¹ Compare *Pañisāṭṭha Parvan* III, 149, ff.

² The following story appears to be an adaptation from the Legend of Buddha, viz. his four sights in the park which led him to abandon his home. In Haribhadra's account, however, the fourth sight, an ascetic, is wanting.

treme old age, and a similar scene was enacted. 727, 12. Then the prince saw a corpse being carried to the burning ground. Again he feigned ignorance of death, and made use of the charioteer's information to awaken the people, wherein he succeeded at last. They left off merrymaking and went about their business. 730, 6.

On hearing an account of the prince's strange conduct in the park, the king's anxiety concerning him increased. He, therefore, made him promise to do what he should ask him. After some days he told him that Vibhramavati and Kāmalatā, two daughters of king Khadgasena, who had selected the prince for their husband, had arrived; he requested him to marry the sisters in conformity with the promise he had given him. The prince gave his assent, and several auspicious signs foreboded a happy result. 733, 20. Samarāditya's betrothal was celebrated by the people in due form; all preparations for the wedding were carefully made, and the prince married his two brides in great state. 737, 16.

In the evening the prince together with his friends Asoka, etc. went to the bedchamber where his two brides and their friends were assembled. When they all were seated, Kundalata and Māṇini offered the prince garlands prepared by their mistresses, and Māṇini gave utterance to their hope that the prince would requite the affection of his brides, on which he remarked, 'we must examine if they love me.' In order to prove their mistresses' love for him, Kundalata related that both sisters were desperately in love with him ever since they had heard his name, and that they had been in a transport of joy when their father had sent them hither; their love, therefore, was beyond doubt. The prince who intended to set them on the way of salvation, questioned whether a person really loved one whom he would prompt to do wrong, and in illustration of the problem he related the

Apologue of the lover in the sink-hole' 740, 12-

743, 11.

In Madanapura of Kāmarūpa lived king Pradyumna. One day when he was out riding, his wife Rati was looking down

¹ For a similar, but less gross apologue see *Parīkṣit Parvan* III 248 ff.

from a window of the palace, when she perceived a fine young merchant called Śubhāṃkara walking in the street, and was observed by him. Both fell in love with each other, and Rati invited him through her maid to come to her. They had been together for a short while, when the voices of heralds were heard, announcing the approach of the king. There being no chance of escaping, the queen sent her lover to hide in the privy. Now the king arrived and sat together with Rati on the couch ; but after a while he felt a call of nature and sending for the sweeper bade him inspect the privy. Śubhāṃkara who overheard his words, jumped into the sink-hole to save himself from being killed, but he was almost suffocated in the filth. The king did his want and stayed with the queen the whole day. When he had gone, Rati looked for Śubhāṃkara ; but not seeing him, thought he was dead. After some time the sink being opened to be emptied, Śubhāṃkara who was still alive, escaped ; he cleaned himself as well as he could ; but his hair and nails had gone and he was so reduced that his father did not recognize him. Under proper medical treatment, however, he was restored to health and beauty. He was again seen^o by Rati, she made him visit her, and everything happened just as on the first occasion ; and all this occurred several times. 743, 11.

Samarāḍitya asked his hearers whether Rati's affection for Śubhāṃkara was really true love. Māṇḍī denied it, and gave reasons for her opinion. But the prince demonstrated that her arguments adduced against the reality of Rati's love held good also in the case of his brides.* The latter acknowledged the truth of his words and approved his advice to renounce sensual pleasures and to strive after beatitude. He himself, he said, had forsworn all worldly desires and had chosen chastity. When he ceased speaking, a rain of flowers fell from heaven ; for Samarāḍitya had just then reached the supernatural knowledge called *avadhijñāna*. 746, 8.

The prince's parents were disconsolate on hearing his renunciation of the world. While they were lamenting his lot, a splendidly attired goddess, sword in hand, appeared and comforting them declared herself to be Sudarśanā ; attracted by the prince's virtues she had taken up her abode in his house. The

king and the queen instead of sending for their son visited him in his house and praised his conduct; for he had performed a most difficult task. In order to correct this opinion of the king, Samarāditya told the

Apologue of the four men. 748, 10—749, 15.

There were once four men, two of them greedy of wealth, and the other two intent on sensual pleasures. Travelling together they came to some place where they beheld two very rich treasures and two beautiful women; they rushed forward to seize the objects of their desires. But a voice warned them that a huge mountain was falling on them. They were in a terrible fright when they saw the mountain coming down rapidly, and were at a loss what to do. The same voice told them that there was now no escape; but those who retained their desire for wealth or pleasure, would be crushed again and again; while those who had resigned their desire, would be crushed only this time and would be safe for the future. And so it came to pass with these four men, two of whom proceeded towards the objects of their desire, while the other two abstained from them. 749, 15.

Samarāditya explained the meaning of this apologue to the satisfaction and enlightenment of the king.—The brides declared that their lot was better than they ever could have desired. 752, 14.

While they were thus conversing, loud lamentation was heard in bhāṭṭa Putandara's house near by. Purandara, the prince said, was all but dead, for Narmadā, his wife, had poisoned him; the king should send physicians who would restore him and his dog to life. Samarāditya was, by his supernatural knowledge, aware of all that had happened, and, therefore, was able to tell the history of Purandara. 754, 7.

Narmadā was in love with her servant Arjuna, but Purandara would not believe it. When, however, his mother warned him, his suspicion was aroused. He, therefore, pretended to go to Māheśvara on an errand of the king; but he returned in the night and surprised his wife sleeping in the embrace of Arjuna. Piercing him with his sword, he left the house and hid in some

place. Narmadā was in great despair, when awakened by the blood of her lover she found him dead. She buried the corpse near the wall, placed an image there, and worshipped it. Purandara returned after a few days to his house, and lived with his wife just as before. Twelve years had passed since; five days ago Narmadā had invited brahmans for the *Śrāddha*. While the ceremony was being performed, Purandara said smiling to his wife, 'Why mind him still.' From these words Narmadā had concluded that her husband had murdered Arjuna, and therefore she had poisoned him. She gave poison to the dog, because he always came to the tomb. This dog was no other than Arjuna who after his death had been reborn seven times as an animal and the last time as a dog.

Meanwhile the physicians had arrived; they cured Purandara and his dog by an emetic. 758,15.

All of a sudden a brilliant light illuminated the whole city. For just then, as the prince explained, Jinadharma had become a god; he had come to enlighten his wife and his friend, and afterwards he had again ascended to heaven. Samarāditya related his history. 759,19.

Jinadharma was a pious Jaina; his wife Bandhulā was in love with his friend Dhanadatta. Once, during the night, Jinadharma went to an empty house near his own, and stood there motionless meditating. The same house had been appointed by Bandhulā for a rendezvous with her lover; she brought there in the night a bed the feet of which ended in sharp nails, and unwittingly placed one of these nails on the foot of Jinadharma, of whose presence she had not become aware in the dark room. When she and her lover lay on the bed dallying with each other, the nail pierced Jinadharma's foot. He bore the terrible pains without uttering a sound and persevered in pure meditation till he expired. Having ascended to Brahma-loka, he at once returned to the same house with the intention of awakening his wife and his friend. For this purpose he made her first and the friend soon after feel the pangs of cholera. In their helpless condition they began to repent sincerely of their infamous conduct. Now the god became visible and told them that he had come to pay homage to the pious Jinadharma.

They now perceived the corpse of Jinadharmā, and unable to bear the weight of their guilt were about to put an end to their life ; but the god comforted them and taught them the orthodox way of starving themselves to death. Having thus gained his end, the god ascended again to heaven. 765,16.

Samarāditya declared that on dying Bandhulā and Dhana-datta would ascend to the Saudharma heaven ; for their sins, however great, had been atoned by their repenting and by their aversion to worldly life.—Samarāditya then asked his father's permission to renounce the world ; the king declared that he intended to do the same and to be guided by him. 768,4.

Meanwhile it had become morning. The ministers entered and were told by the king that he and the prince had resolved to enter the Order. This event was celebrated in the usual way, and the king's nephew Mucicandra was placed on the throne. On the day fixed by the astrologers the prince accompanied by the royal family, the court, and many persons of rank went to the park, where he took the vows under acārya Prabhāsa. 769,17.

Samarāditya was in course of time promoted to the rank of a *vīcaka* ; surrounded by his pupils he went to Ayodhya and worshipped Rṣabha in his magnificent temple Cakravatāra. 771,12.

The king of Ayodhya, Prasannacandra, came to pay homage to Samarāditya and proposed to him the following question : " as Rṣabha was the first *dharmacakra-vartin*, was the Law not in existence before him ? and if it was, how can he be called the first *dharmacakra-vartin* ? " Samarāditya replied that the Law is eternal, but in this Avasarpinī it had first been taught by Rṣabha ; and he illustrated his statement by giving a detailed description of the different periods which make up the Avasarpinīs and Utsarpinīs. 775,15.

Then the brahman Indracarman asked him several questions ; by what conduct the soul acquires the eight kinds of karma ; what is the first cause or seed (*bija*) of Mokṣa ; how it is possible that the highest bliss is brought about by a conduct causing but pain. Samarāditya answered these questions, and then expounded how the *tejolekhyā* of a perfect Śramaṇa surpasses,

in twelve months, that of all divine beings from the lowest to the highest, and then changes into *śukla-leśyā*. 779, 8.

Finally Citrāṅgada questioned him about some difficult points in the Karma-theory, especially regarding the higher spiritual stages. 780, 8.

On the next day the brahman Agnibhūti enquired, who is the god of the Jainas (answer : the vitarāga) ; how he is to be worshipped (answer : by right conduct) ; and what merit is thereby acquired. He further asked, what benefit accrues to the vitarāga by being worshipped ; and if there is no such benefit to the vitarāga, why his worshipper is rewarded. Samarāditya solved this question by the analogy of the wishing-stone, *mantras*, etc., which are worshipped, and without deriving any benefit from being worshipped still award the worshipper. 782, 2.

Dhanavṛddhi, a new Śrāvaka, argued as follows : ' If a monk makes a layman keep the five small vows which permit some acts excluded by the great vows of the monks, than he tacitly agrees with such acts being done. Samarāditya removed his doubt by relating the

Apologue of the merchant's six sons.

782, 20—784, 10.

Jitaśatru, king of Vasantapura, was so pleased with the dramatic talent of his wife Dhārīnī, that he permitted that on the day of full-moon she and the seraglio might go about as they pleased ; he had it proclaimed throughout the town that on that day all inhabitants should leave the town on pain of capital punishment. His command was obeyed by all except six sons of a merchant ; they were discovered by the police in the morning, and forthwith sentenced to death by the king. Their father implored him to pardon his sons, and with great difficulty at last obtained the reprieve of the eldest son ; the remaining five sons were executed. It is not to be assumed that the father approved of their being killed ; in the same way a monk does not approve of certain transgressions of the great vows, when he delivers to laymen the small vows. 784, 10.

Aśokacandra interrogated Samarāditya why bad men and

great sinners frequently have all their desires fulfilled, while the good and pious are poor and miserable. He replied that this was so ordained in order that men of a wicked disposition might give full play to their passions and be punished according to their desert. 785, 5.

Trilocana asked, whether it was better to give support or the promise of safety (*abhayaḍāna*). S. gave the preference to promise of safety and in proof thereof related the

Apologue of the robber and the four queens.

785,9—787,15.

Kuśadhvaḡa, king of Brahmapura, had four wives, Kamalukā, etc. Once he was playing at dice with them, when a robber was brought before him, whom he sentenced to death. The robber lamented his lot, saying that he had never committed theft before and no desire of his had ever been fulfilled. The queens had compassion on him, and the king consented that each of them should give him a treat before he was executed. Three of them vied with each other in spending enormous sums for this purpose. Kamalukā, however, said, she could spend no more than they had done, wherefore she was not in a position to make him a proper present. The king whose favorite she was, vouchsafed her any gift she should like to make. So she gave him the promise of safety, which the robber declared that he valued more than all that had been bestowed on him by the other queens. 787,15.

Samarāḍitya left Ayodhya and in the course of his wanderings came to the kingdom of Avanti. Staying in an Aśoka-grove he was perceived by Girisena, who had been long on the look out for the object of his hatred. While the Saint was engaged in contemplation, Girisena surrounded him with old clothes, sprinkled them with linseed oil, and set fire to them. Samarāḍitya, however, did not allow himself to be disturbed in his meditation, but endured all pains patiently. At that moment he attained omniscience (*kevala*). 788,18.

The god Velamdhara hastening to his assistance extinguished the fire and reviled Girisena. Now king Municandra with his wives arrived. He was amazed at the atrocious deed

of Girisena, for an explanation of which the god referred him to the Saint. 790, 3.

Indra and the Gods came to celebrate Samarāditya's Kevala. They paid him homage, and so did the king and his retinue.—When Girisena saw that Samarāditya was held in great honour even by the Gods, he felt some compunction at having done him an injury, and thereby he acquired the first seed of righteousness. 790, 21.

The new Kevalin preached a sermon as is the custom on such occasions; after which Indra departed. 791, 17.

Samarāditya now told the king the stories of Guṇasena and Agnisarman. etc., and declared that Girisena would first suffer in hell and then go through endless births. 792, 6.

Being questioned by Queen Narmadā, he described to her the hells, the denizens of hell, and the suffering in hell. 793, 16. And to Queen Sulasamanjari he described the Vimānas, the gods, and their pleasures. 795, 13. He further explained that the state of *siddhas* infinitely surpasses that of the gods, in illustration whereof he related the

Apologue of the Savage in the Royal Palace. 796, 18.

Jitaśatru, king of Kṣitipratīṣṭhita, once went hunting. His horse ran away with him and landed him in a glen of the Vindhya. There a Śabara chief found him and treated him with the greatest respect; he fed the king, tended his horse, and kept watch during the night. Next morning the soldiers who had followed the track of the horse, arrived, and the king together with the Śabara rode to the capital. He entertained his humble guest magnificently and gave him in charge of the courtesan Rājasundarī who attended to all his wants. After some time the Śabara returned to his village. His people enquired of him where he had been all the time, and what he had seen. He told them that he had met the king and had been with him in his capital; but he was unable to describe to them what he had seen; for he could compare it only to the primitive things which his hearers were acquainted with, and that was altogether insufficient to give them an idea of the splendour of royal

life.—And thus, Samarāditya concluded, neither men nor gods can realise the bliss of Mokṣa. Velamdhara now asked Samarāditya, what the liberated are like. He described them as possessing no known attribute whatever, being essentially Pure Being, the abode of infinite delight. 801.15.

The hearers were greatly moved by Samarāditya's teaching. The king having resolved to renounce the world, returned to the town, placed his son Candrayaśas on the throne, and entered the Order together with the queens and many persons of rank. 802.11.

Velamdhara inquired of the Kevalin whether Girisena was a *bhavya*, i.e., destined to reach Mokṣa. He replied that Girisena was a *bhavya*; he would be liberated after having gone through countless births during countless *pudgala-parivartas*. 804.7.

Girisena was caught as a robber in Ujjayini; he was roasted alive and went to the lowermost hell. 804.12.

Samarāditya in due time entered Mokṣa and ascended the abode of the liberated souls. The gods celebrated a festival in his honour, took the principal parts of his body with them, and worshipped these relics. 805.3.

Four concluding verses.

INDEX

(The Roman numbers refer to the bhavas, ciphers to the pages of the abstract of contents. Abbreviations: Br=brahman. C=country. G=god, goddess, or demon. H=heaven. K=king. M=merchant. Mi=minister. Pr=prince or princess. Q=queen. S=any person of menial rank. T=town. W=woman or girl. Y=monk or nun. Technical terms are italicized.)

A

Abhayadāna III 51. IX 107.
Abhayamatī Pr. IV 64.
Abhayaruci Pr. IV 64.
Acalapura T. VI 79, 84. VII 96.
Agnibhūti Y. II 41. br. IX 116.
Agniśarman I 31ff. IX 118.
Ajitabala Pr. V 75.
Ajitabalā spell V 72.—G. V 93.
Ajitadeva, 2nd Tīrthakara III 48f.
Ajitasena K. III 47.
Amaradatta K. of Viśālā IV 60.
 K. of Kalinga IV 64.
Amaragupta Y. II 38ff.
Amaraguru VII 96.
Amarapura T. III 48. VI 78.
Amarasena Pr. K. VII 88, Pr. 96.
Amarāvara Y. VII 99.
Anahaka II 41f.
Ānanda Pr. II 37ff.
 " G. VII 95.
Anangadeva III 49.
 " M. II 42.
Anangarati K. V 73f.
Anangasundari W. V 67.
Anangavati Q. V 67.
Ānata H. V 77.
anuvrata III 33.
Aparājita Pr. VI 84f.
Aparāvideha I 31, II 37f., 40. III 47.
 VIII 104.
apramāda VII 99.
Aprasthatacakra M. II 40.
Āraṇa H. VI 88.

Araṇi-wood III 52.
Arhaddatta M. IV 64.
 " Y. VI 84ff.
Arimardana K. II 38.
Ārjava Kauṇḍinya I 32. IV 54.
Arjuna S. IX 113f.
Aruṇadeva VII 97.
Asoka IX 109.
Asokacandra IX 116.
Asokadatta M. I 34.
 Y. VI 85f.
Asokadevī Pr. VIII 104.
Asokavana I 34. III 47.
avadhi (juna) II 38. IX 112.
Avanti C. IX 117.
Avasarpiṇī IX 115.
Āyāmuhi VI 78.
Avodhyā T. VIII 100, 102. IX 115.

B

Bālacandra Y. II 39.
 " M. III 48.
Bālasundara III 49.
*Bāluka*prabhā hell. II 42.
Bandhudatta M. VI 77.
Bandhudeva M. VII 89ff.
Bandhujīva W. III 47.
Bāndhujā W. IX 114.
Bandhumati W. VI 85f.
Bandhusundari W. VIII 106f.
Benares T. VIII 108.
Bharatavarṇa II 42. IV 54.
bhāvedhā-dharma III 61.
Bhavana vyantara G. VII 100 note 2.
bhavya I 36. IX 119.

Bhūṣaṇa VIII 101f.
 Brahmadatta III 47, 51.
 Brahmaloaka H. II 41. III 54. VI 86.
 IX 114.
 Brahmapura T. VIII 106. IX 117.
 Buddha IX 110 note
 Buddhisaṅgāra Mi. III 47.

C

Cakradeva II 40.
 Cakrapura T. VIII 104.
 Cakrasena K. V 72.
 Cakravālapura T. II 40.
 Cakrāvātāra IX 115.
 Campā T. VII 88, 90ff.
 Campāvāsa T. II 39, 43.
 Caṇḍadeva Br. IV 59.
 Caṇḍāla I 36. III 48. IV 57, 63. VII
 79f. VIII 107. IX 109.
 Candana M. II 40.
 Caṇḍarudra VI 80.
 Caṇḍasena III 48.
 " K. IV 58.
 Caṇḍasipha V 74.
 Caṇḍikā G. IV 66. VI 81.
 Candrā W. VII 97f.
 Candrakāntā W. II 41.
 " Y. VII 89.
 Candralekhā II 39.
 Candrānana-Vināna I 36.
 Candrasāra M. II 41.
 Candrasena Pr. I 36.
 Candravarmā G. VIII 103.
 Candrayasā W. VIII 106.
 Candrayasas Pr. IX 119.
 Cārvāka Philosophy III 51
 Ceylon IV 56. V 68.
 China VI 82.
 Citramati VIII 101f.
 Citrāṅgada V 74.
 " IX 116.
 Conch-blower III 52.
 Cūḍalatikā S. IV 68.

D

Dāśadharmā III 51.

Dantapura T. VI 81.
 Dantaraktika VII 93.
 Death IX 110.
 Deīṇī W. VII 98.
 Devadatta III 48.
 Devānanda Y. V 69.
 Devanandin M. VI 78, 81.
 Devapura T. VI 54ff.
 Devaśarmān II 44.
 " Y. III 60.
 Dhana IV 54ff.
 Dhanadatta IX 114.
 Dhanadeva M. II 42.
 " G. IV 54, 60.
 " VIII 101.
 Dhanapati M. VII 89.
 Dhanasīrī W. II 39.
 " W. IV 54ff.
 Dhanāvaha M. VII 89.
 Dhanavṛddhi IX 116.
 Dharapa VI 77ff.
 Dharipa Q. IX 116
 Dharmaghoṣa Y. II 38, 44f.
 Dharmacakra III 48.
 Dharmacakravartin IX 115.
 dharmalābha VI 84.
 dharmopagraha-dāna III 51.
 Dhūmaprabhā hell V 51.
 Diṇḍāra III 48. IV 57. VI 78. VIII
 101.
 Disease IX 110.
 Droṇaka M. II 43.
 Durgileka VI 81.
 Durmatī K. II 45f.
 Durmukha V 74.
 Dūrvā grass VI 87.
 Dvipadī II 38.

F

Former Years I 32. II 38. III 53.
 Friar, white VI 94.
 Flag, sign of shipwreck V 71. VI 82.

G

Gapadhara II 41. III 50. VII 99.
 Gāndhāra C. I 34.

Gāndhārapura T. I 34.
 Gandharvadatta IV 60.
 Gandhasamṛddhi T. V 69.
 Gandhīlāvatī C. II 41.
 Garjanaka T. IV 59.
 Gayapura T. VII 90.
 Girisena IX 109ff.
 Gīrīsthala T. IV 58.
 Goddess of the town II 41.
 Gomatī W. IV 54.
 Graiveyaka H. II 43. III 40f. VII 100.
gūḍhacaturtha VIII 102.
 Guṇacandra M. III 48.
 „ Pr. VIII 100ff.
 Guṇadhara Pr. IV 61f.
 Guṇasena Pr. I 31ff.
 Guṇadri W. VII 89.
 H
 Hārāprabhā Pr. V 74.
 „ W. VI 77.
 Hārīpī W. II 43.
 Hariṣeṇa K. VII 89, 91, 96, 99.
 Hastināpura T. II 43. III 49.
 Hemakundala G. VI 78, 82f.
 Himālaya VI 78.
 I
 Indra G. IX 108.
 Indrasarman M. III 47.
 „ Br. IX 115.
 Indus II 46.
 Isānacandra K. V 67, 74.
 Isānakalpa H. VI 85.
 Isānasena K. IV 65.
 J
 Jālinī W. III 47ff.
 Jasāditya M. VII 98.
 Jaya Pr. V 66ff.
 Jayapura T. II 37, 46.
 Jayadri Pr. VI 78.
 Jayasthala T. V 88.
 Jayasundarī Q. VII 88.
 Jayasvalī Q. IV 63f.
 Jinadharma Y. IX 114
jīnakalpa VII 99.

Jinamatī W. III 49.
 Jīvika IV 60.
 Jitadātru K. IX 116.
 „ K. IX 118.
 Johannes Zonaras VIII 101 note.

K

Kādambārī forest VI 79. VII 49.
 Kākandī T. V 66, 76.
kalā VIII 100.
 Kālamegha K. VI 77.
 Kālasena III 48.
 „ VI 78f., 81.
 Kalinga C. IV 64.
 Kalyāṇa I 34.
Kalyāṇamitra I 32.
 Kāmalatā Pr. IX 111.
 Kamalukā Q. IX 117.
 Kāmānkura IX 109.
 Kāmarūpa C. IX 111.
 Kāmaśāstra IX 109.
 Kāmpilya T. V 74.
 Kancanadāṣṭra V 74.
 Kāntimatī W. II 49. VII 90.
 Q. VIII 101.
 Kāpālika monks. IV 56.
karma I 35. VII 90, 98. VIII 107.
 Kārttika M. VI 77.
kaśāhadvipa C. IV 56f.
 Kausāmbī T. IV 65. VI 85f.
Kevala I 35. VII 80. IX 118.
 Kovalin I 35. IX 118.
 Khadgasena K. IX 111.
 Khaṅgilaka IV 57.
 Kinnara G. VI 83. VII 95.
 Kinnarī Q. VII 95.
 Kīrtinilaya K. V 74.
 Kōllāga T. VII 99. VIII 108.
 Konkāṇa C. VI 78.
 Kōśa T. I 47, 53.
 Kosala G. IV 60. VIII 101.
 Kosalāpura T. VII 90.
Kṛiḍāsundara II 37
 Kṣetradēvatā G. VII 96 note
Kṣetrapāla G. VII 90.

O

Old age IX 111.

P

- Padānusārin* VI 77f.
pādapopagama VIII 109.
Padmanābha VI 85f.
Padmāvatī Q. VIII 100.
palyopama II 39.
Pankaprabhā hell II 43. V 77.
parīṣaha V^o 76.
Pāṭalāpatha T. VII 98.
Pāṭaliputra T. IV 64.
Pavanagati V 69, 73.
Pingakēśa III 51f.
Pisāca G. V 75.
Poṣadha VIII 104.
Prabhāsa Y. IX 115.
Pradyumna K. IX 111.
Prāṇata H. II 43.
Prasannacandra K. IX 115.
prāśnottara VIII 101.
pravartini II 39, VII 91.
Priyamelaka tūrtha VII 94f.
Priyamitra M. VII 94f.
Priyamkara S. II 37.
pudgalaparivarta IX 119.
Puṇḍravardhana T. I 58.
Purandara-Bhaṭṭa IX 113f.
Pūrṇabhadra M. IV 54.
 „ = *Amaragupta* II 43.
Pūrṇacandra K. I 31.
Puruṣadatta K. II 37, 44.
Puruṣasiṃha K. IX 109.
Pūrvavideha C. VI 85.
Puṣkarārdhaharata C. I 35.

R

- Rāha* Y. VI 84.
Rājahansa °*sikā* I 38.
Rājapura T. II 38, 40. VII 97f.
Rājāsundarī W. IX 118.
Rajput VIII 103
Rākṣasī G. II 44. VI 88.
Rāmagupta V 74.

- Rathanūpura cakravālapura* T. V
 74. VIII 100.
Rathavirapura T. II 42.
Rati Q IX 111f.
Ratnadvīpa C. II 42. VI 82.
Ratnagiri VI 83.
Ratnapura T. II 41f.
Ratnaprabhā hell II 39, 47.
Ratnasāgara M. II 41.
Ratnāvati Pr. VIII 101ff.
Rudradeva M. II 39.
Rudracandra III 50.
Rjupālikā river VI 80.
Rṣabha Tīrthakara IX 115.

S

- Śabara* tribe II 42. VI 78. VII 93f.
 VIII 104. IX 118.
Śabara doctor VI 84.
Saddhaḍa VII 97.
sādhudharmas I 36.
Sāgara M. VII 89f.
Sāgaradatta M. II 48, 50.
Sahasrabala K. V 69.
Sahasrāra H. IV 64.
Saketa T. IV 64.
 • *Samarāditya* Pr. IX 109ff
Samaraketu Pr. VI 84.
 „ K. VII 96f.
Samaramgāṅka Pr. VIII 104.
 • *Samārasena* K. I 34.
samavasaraṇa III 48. VIII 104.
Samharāyana S. II 37.
sanīlekhaṇā VI 88. VII 97.
Sagnudradatta M. III 49f.
 „ IV 65.
samyaktva I 35f.
Sanatkumara II. II 47.
 „ Y. V 68ff.
Śankha K. VII 91.
Śankhapura T. VIII 101f.
 • *Śankhavardhana* T. VII 89.
Śāṅkhayana K. VIII 101.
Śāntimatī Pr. VII 91f.
Śānudeva M. VII 92ff

- Sarga VII 97.
 śāri VII 98.
 Śarkaraprabhā hell II 41, 54.
 Sarvakāmika II 39.
 Sarvāngasundarī W. VII 90.
 Sarvārthasiddha H. VIII 109.
 Sarvatobhadra I 34.
 Śaśiprabha Y. IV 63.
 Saudharma-(kalpa) H. I 36, II 39.
 IX 115.
 Sena Pr. VII 89ff.
 Siddha IX 118.
 Siddhasena V 68.
 Śikharasena VIII 104.
 Śikhin III 74ff.
 Śudharma III 51.
 Siṃha pr. II 37ff.
 Siṃhala S. IV 59.
 Śiśupala K. VI 78.
 Somā W. II 39.
 Somadeva VII 89.
 Somadevā I 31.
 Somaśarman Br. II 40.
 Somasūtra VII 94.
 Somavasū Br. I 35.
 Śraddha IX 114.
 Śramaṇa III 52, IX 115.
 Śravastī T. IV 56f.
 Śrī G. VI 77.
 Śribala K. VIII 104.
 Śridevi W. III 50.
 „ W. IV 54.
 Śrikāntā W. I 35.
 „ Q. II 37.
 Śrīmātī W. II 41.
 „ W. III 48.
 „ W. VII 90.
 „ W. VIII 104.
 Śrīprabha K. VI 78.
 Śrīpura T. V 68.
 Śrīvijaya K. VI 78, 82.
 Śthānesvara T. III 49.
 Subhakarā M. IX 112.
 Subhāṃkarā W. III 47.
 Subuddhi Mi. I 36.
 Subuddhi Mi. II 37.
 Sudarśana G. IX 112.
 Sudatta Y. IV 64.
 Sudhanu K. IV 54.
 Sudhanus M. II 39.
 Suhastin M. III 49.
 Śukrakalpa H. IV 66.
 Sulasamanjarī Q. IX 118.
 Sulocana VI 83.
 Sumangala Pr. IV 57.
 Sumangalā W. II 40.
 Sumsumāra hill II 39.
 Sundarī Q. IX 109.
 Suparitoṣa I 32.
 Surasundara Pr. VIII 107.
 Sūratejas K. V 66.
 Surendradatta Pr. IV 66.
 Susangatā Y. VIII 105ff.
 Suśarman T. IV 54, 60.
 Svadana M. VI 82f., 87.
 Suvarṇabhūmi C. V 68.
 Suvarṇadvīpa C. V 68, VI 82.
 Suvela VI 82.
 svādhyāya V 76.
 Svastimatī T. V 68.
 Svayamvarā IV 65.
 Svetavī T. V 87, 74, VIII 107.

 T
 Tagarā T. VI 84.
 Tāmraliptī T. IV 55, V 67f, VI 87.
 VII 92ff.
 Tāpasa monks I 32, V 68ff, VII 93.
 Tāpasa M. VI 85f.
 Tāpasī VII 93.
 Tapodharma III 51.
 Tāraprabhā W. VII 89.
 Tīrthakara III 48, VI 85, VIII 10.
 Toppa M. VI 83f.
 Trailokasārā IV, 56ff.
 Trilocana IX 117.

 U
 Ujjayinī T. VI 78, 84, IX 109.
 upāśraya VIII 105.

- Uṣadatta I 35.
 Utpalā Y. VIII 107.
 Utsarpiṇī IX 115.
 Uttarāpātha C. V 74. VI 79. VIII 106.
 V
 Vācaka IX 115.
 Vaijayantī T. VI 82.
 Vaitāḍhya mountain V 69, 93. VI 86f. VIII 100.
 Vaimanika god II 41.
 Vaiśramaṇa M. IV 54.
 Vālukaḥprabhā hell IV 66, cf. Bāḷ°.
 Vānamantara G. VIII 100ff.
 Vardhanāpura T. VII 97.
 Varvarakūla C. V 70.
 Vasantaḡura T. I 32, 34. IX 116.
 Vasantasenā Q. I 32.
 Vāsavadattā W. IV 60.
 Vasiṣṭha rsi II 39.
 Vasubhūti V 67, 72f.
 Vasuṇḡhara M. VII 94.
 Vatsa C. VI 78.
 Velamḡdhara Q. IX 117.
 Velhika III 50.
 Vibhāvasu I 35.
 Vibhramavatī Pr. IX 111, 119.
 Vicāradhava K. IV 56.
 Vidyādevatā G. VII 93.
 Vidyādhara G. V 69, 72ff. VI 78. VIII 100, 103, 108.
 Vidyunmālīn G. VI 78.
 Vidyutkumāra G. I 36.
 Vighraha VIII 103.
 Vijaya Pr. V 76ff.
 Vijayā G. IV 65.
 Vijayadharma Y. III 50.
 " Y. VIII 103ff.
 Vijayasena Y. I 34ff.
 Vijayasimha Y. III 47ff.
 Vijayavarman Pr. IV 64.
 Villāsavatī Pr. V 67ff.
 Vimāna V 74. IX 118.
 Vimānacchandaka I 32.
 Vinayamatī Pr. IV 64.
 Vinayamḡdhara K. IV 60, 64.
 " V 68.
 Vinayavatī Pr. IV 57.
 Vinḡdhya VIII 104. IX 118.
 Vinḡhyaketu II 42.
 Viradeva M. II 43.
 Viramatī W. IV 59.
 Virasena K. V 68.
 Viśākhavardhana T. VII 94.
 Viśālā T. IV 60, 62f.
 Viśeṇa Pr. VII 89ff.
 Viśṭṭabuddhi VIII 101.
 Viśvapura T. VII 96f.
 Viśvasena K. VIII 108.
 Vitarāḡḡ IX 116.
 Vyantara G. II 40. VIII 100.
 Vyantari G. VI 82 note 2.
 Y
 Yajnadatta I 31. II 40.
 Yajnadeva II 40.
 Yakṣa G. temple VI 79.
 Yaksipī G. VIII 108.
 Yaśodasa M. VIII 106f.
 Yaśodhara Y. IV 60, 65.
 Yaśodharā Q. V 60.
 Yaśovarman K. V 67.
 yatīdharna I 36. II 44.
 Yuvārāja V 90.
 Yuvantman V. IV 70

१
CORRIGENDA.

- p 1, 18 for निवस read निवस
- 5,17 " बुधिवन्दसु " बुधिवन्दसु
- 6,7 " बौधस्य चयनसंसारो read (with D) स संनो बौधस्य संसारो
cf. 899, x.
- 6,8 " कोरंवि read (with A,D) कोरं
- 8,17 " रविचं " रविचं
- 23,20 " अलिप्यहय " अलिप्यहय
- 56,9 " पभावेच " पभावेचं
- 72,2 " विचर " विचर
- 75,9 " चत्वाहिं " चत्वाहि
- 78,12 " चत्वाहि " चत्वाहि
- 103,6 " परहाविषाहं " परहाविषाहं
- 124,3 divide शिराहारा ग्ना
- 138,5 for अन्धौनिकयं read अन्धौनिकयं
- 187,3 " दचसो " दचसो
- 187,13 dele | after जाकिचो
- 226,6 for जच read जचो
- 230,12 " निह " निह
- 234,4 dele inverted comma before परिचिच्छं and place it before
हृन्मसुसुकेचि
- 255,10 for मेर read मेर
- 258,17 after दच वि insert च
- 314,9 for विच read विच
- 321 note : compare Samkṣepa V 127 regarding the passage added
in B.
- 332,3 for विच read विच
- 348,17 " = " =
- 351,e " चाचदेव " चाचदेव
- 361,14 for समत्वा read समत्वा
- 362,4 " १ " १
- 396,8 " च " च
- 416,12 " चत्वाहिच " चत्वाहिच
- 438,3 dele | after बौधस्य and place it after ग्ना
- 475,5 for नाम read नाम

569,12 dele comma after विष

591,19 for अन्वारिषा read अन्वारिषा

598,10 ,, वल्लो ,, वल्लो

629,10 ,, कश्चय० ,, कश्चय०

638,2 ,, अक्षरं ,, अक्षरं

647,16 ,, अन्धं ,, अन्धं

672,15 ,, भक्षियं ,, भक्षियं

672,18 ,, भक्षियं ,, भक्षियं

680,9 ,, अवगयं ,, अवगयं

688,12 ,, अरक्षणी ,, अरक्षणी

689,1 ,, वाराक्षो ,, वाराक्षो

738,6 dele ।

751,10 for वेदियं read वेदियं

lvi ,, Viradhavala ,, Vicāradhavala

IV. B. 15

समराद्रचकहा ।

भूमिया ।

पक्षमह विजियसुदुज्ययनिजियसुरमणुयविसमसरपसरं ।

तिज्ययणमङ्गलनिसयं वसहगरगयं जिषं उर्वहं ॥

परमभिरिवहुमाणं पणहुमाणं विसुहुवरमाणं ।

गयजोयं जोईसं सयंभुवं वहुमाणं च ॥

सेसे चिय बावीसे जारजरामरणवम्भणविसुद्धे ।

तेसोद्धमत्ययत्ये तित्ययरे भावघो नमह ॥

उवणेउ मङ्गलं वो जिणाय सुहलालिजासुसंवसिया^१ ।

तित्यपवसणसमए तिसयविसुद्धा सुसुमपुड्डी ॥

देउ सुसं वो सुरसिद्धमणुयवन्नेहि सायरं नमिया ।

तित्ययरवथणपङ्कयविणिग्गया मणहरा वाणो ॥

† पवित्थरेण । सुणह सोयव्वाहं,^२ पसंसह^३ पसंसणिव्वाहं,

रेहरह परिहरियव्वाहं,^४ आयरह^५ आणरियव्वाहं । तत्थ

सोयव्वाहं नरामरसिवसुहजसयाह अत्थेसारारं ।

यव्वकुभासियाहं भुवणंमि परडियजंवारं ॥

† D. जासुसंदीवा ।

† AC have here and in the next line.

† C om.

तादं चिय विबुधाणं पसेसणिज्जादं 'तह य जादं च ।
 तेहिं चिय भणियादं सम्मत्तन्नाणचरणादं ॥
 परिहरियव्वाद तहा कुगईवासस्स हेडभूयादं ।
 मिच्छत्तमाइयादं लोगविरुद्धादं य तहेव ॥
 आयरियव्वाद अणिसिएण सम्मत्तनाणचरणादं ।
 दोगच्चविउडणादं चिन्तामणिरयणभूयादं ॥
 एत्थं पुण अहिगारो ता सोयव्वेहि पत्युचपवन्धे ।
 सव्वकुभासियादं सोयव्वादं ति भणियमिणं ॥
 वोच्छं तप्पडिबद्धं भवियजणाणन्दयारिणिं परमं ।
 संखेवओ महत्थं चरियकहं तं निसामेह ॥

१०

तस्य 'य 'तिविहं कहावत्युं' ति पुव्वायत्तियपवाओ ।
 तं जहा । दिव्वं दिव्वमाणुमं माणुमं च । तस्य दिव्वं नाम,
 जस्य केवलमेव 'देवचरियं वल्लिज्जद; दिव्वमाणुमं पुण, जस्य
 दोण्हं 'पि दिव्वमाणुमाणं; माणुमं तु, जस्य केवलं माणुम-
 चरियं ति ॥ एत्थं समिअओ, चत्तारि कहाओ हवन्ति । ॥
 जहा । अत्यकहं कामकहा धम्मकहा मंकिअकहा य । तस्य
 अत्यकहा नाम; जा अत्थोवायाणपडिबद्धा 'असिमसि'कसि-
 वाणिज्जसिप्पमंगया विचित्तधाउवायाइपमुहं महोत्तायसंपउत्ता-
 सामभेयउवप्पयाणदण्डादपयत्यविरइया, मा अत्यकहा ॥ भणइ ।

१ C वीचयिजादं च ।

१ D om.

२ B om.

५ B चास ।

० B सुहोरकहावाः ।

भूमिका ।

जा उण कामोवायाणविसया ^१विन्नबज्जवथकलादक्खिणपरि-
 गया अणुरायपुल्लइयपडिवत्तिजोयसारा दूईवावार^२रमिय-
 भावाणवत्तणाइयत्यसंगया, मा कामकह त्ति भणइ । जा
 उण धम्मोवायाणगोथरा खमामहवज्जवसुत्तितवमंजमसच्चमोथा-
 ५ किंचल्लबंभचेरपहाणा अणुव्वयदिसिदेमाणत्यदण्डविरईमामा-
 इयपोसहोववासोवभोगपरिभोगातिहिमंविभागकलिया अणु-
 कम्पाकामनिज्जराइयत्यसंपउत्ता, मा धम्मकह त्ति । जा उण
 तिवग्गोवायाणमंबद्धा ^३कव्वकहागन्थत्यवित्थरविरइया ^४लोइय-
 वेयममयपमिद्धा ^५उयाहरणहेउकारणोववेया, मा मंकिणकह
 • त्ति ^६बुद्धइ ॥ एयाणं च कहाणं तिविहा सोयारो हवन्ति । तं
 जहा । ^७अहमा मज्झिमा उत्तम त्ति । तत्य जे कोहमाण-
 मायाल्लोह^८मसुच्छादयमई परल्लोयदंमणपरंसुहा इहल्लोगपर-
 मत्यदंमिणो. निरणकम्पा ^९जीवेस, ते तद्वाविहा ताममा
 अहमपुरिमा दुग्गइगमणकन्दुज्जयाण सुगइपडिवक्खभूयाए
 ५ परमत्यओ अणत्तबज्जलाए अत्यकहाए अणुसज्जन्ति । जे उण
 महाइविमयविममोहियमणा भावरिउईन्दियाणुकूलवत्तिणो
 अभावियपरमत्यमग्गा 'इमं सुन्दरं, इमं सुन्दरयं' ति सुन्दरा-
 सुन्दरेसु अविणिच्छिद्यमई, ते ^{१०}रायसो मज्झिमपुरिमा बुध-
 जणोवड्डणिज्जाए विडम्भणसेत्तपडिबंद्धाए इह परमवे य

१ AC चित्तं, B चित्तपुण्यं, D चित्तमज्जरयं । २ C रमिय ।

३ ACD लज्जं, om. विज्जं । ४ C लोय ।

५ D चाहरण, C चाहारण । ६ D भणइ ।

७ CD समान्नाइयं । ८ D मारिखा मज्झिमा ।

दुःखसंवकुचाए कामकहाए अणुसज्जन्ति । जे उण १मणणं
 सुन्दरयरा सावेक्खा उभयलोएसु कुसला ववहारनयमएणं
 परमत्यओ सारविज्ञाणरहिथा खुद्भोएसु १ अबल्लमाणिणो
 अविद्यणहा उदारभोगाणं, ते किंचि-सत्तिथा मज्झिमपुरिसा चेव
 आसयविसेसओ सुगददुग्गदवत्तिणीए जीवलोगसभावविम्भमाए ५
 सयलरसनीसन्दसंगथाए विविहभावपसूदनिबन्धणाए संकिल-
 कहाए अणुसज्जन्ति । जे उण १जाइजराभरणजणियवेरग्गा
 जक्कन्तरंमि वि कुसलभाविद्यमई निब्बिळा ५ कामभोगाण
 मुक्कपाथा पावलेवेण विस्मायपरमपथसद्धवा आसन्ना सिद्धि-
 मंपत्तीए, ते सत्तिथा उत्तिमपुरिसा सग्गनिब्बानसमारुहण- १०
 वत्तिणीए बुहजणपसंसणिक्काए सयल ५ कहासुन्दराए महा-
 पुरिससेवियाए धम्मकहाए चेव अणुसज्जन्ति ॥

तओ अहं पि इशाणिं दिव्वमाणुसवत्थुगयं धम्मकहं चेव
 १ किन्तइस्सामि । भणियं च अकयपरोवयारनिरएहिं उव-
 लद्धपरमपयमग्गेहिं समतिणमणिं कुत्तलेट्टुकच्चणेहिं सासयसिव- १४
 मोक्खवद्धराएहिं धम्मसत्ययारेहिं

धम्मेण कुलपसूदं धम्मेण य दिव्वरूपसंपत्ती ।

धम्मेण धणसमिद्धी धम्मेण सुवित्थडा किन्ती ॥

धम्मो मङ्गलमउलं ओसहमउलं च सव्वदुक्खाणं ।

धम्मो बलमवि विउलं धम्मो ताणं च सरणं च ॥ १०

१ CD सहाजं ।

२ D बल्ल • A adds उ ।

३ ACD जक्क • ।

४ ABC निब्बिळाकामभोगा ।

५ AB कहाए ।

६ B बजेरस्सामि ।

किं जंपिएण बज्जणा जं जं दौसर समत्यजियलोए ।
 इन्द्रियमणाभिरामं तं तं धम्मप्पसं सव्वं ॥
 भीमंमि मरणकाले मोक्षूणं दुक्खसंविठत्तं पि ।
 अत्थं देहं सयणं धम्मो स्थिय होइ सुसहाओ ॥
 पावेइ य सुरलोयं तत्तो वि सुमाणसत्तणं धम्मो ।
 तत्तो दुक्खविमोक्खं सासयमोक्खं लज्जं मोक्खं ॥
 तं कुणइ जाणमाणो 'जाणइ य सुणेइ जी उ मण्णत्थो ।
 कुमलो य धम्मियाओ कहाउ सव्वकुभणियाओ ॥
 ता पढमं धम्मगुणं पडुच्च चरियं अहं पवक्खामि ।
 आराहगेयराणं गुणदोसविभावणं परमं ॥
 नवपुब्बभवनिबद्धं संवेगकरं च 'भव्वसत्ताणं ।
 चरियं समराइच्चस्स ज्वन्निरओ सुणइ वोच्चं ॥
 'एत्थं बज्जया उ भवा दोणइ वि उवआगिणो न ते सव्वे ।
 नवसु परोप्परजोगो जत्तो संखा इमा भणिया ॥
 जइ तेणेव भगवया गिरिसिणुवंसग्गमहणपज्जन्ते ।
 संजायकेवलेणं सिट्ठं वेसंधरसुरस्स ॥ •
 सुणिवन्दस्स य रओ देवीण.य नम्मयापहाणाणं ।
 संखेवेण फुट्ठत्थं अहमवि तं संपवक्खामि ॥

१ जाणेइ MSS ; AC om य ।

१ AB सव्व• ।

१ C यत्थ य ।

भणितं च पुष्पायरिणं

गुणसेण-अग्निसम्मा सौहाणन्दा य तह पिया-उत्ता ।

सिद्धि-जालिणि माद-सुया धण-धणसिरिमो य पद-भञ्जा ॥

जय-विजया य सहोयर धरणो लच्छी य तह पद-भञ्जा ।

सेण-विसेणा पित्तिय-उत्ता जम्भमि सत्तमए ॥

५

गुणचन्द-वाणमंतर समराद्वय गिरिसेणपाणो उ ।

एकस्स तसो मीक्खो ^१वीयस्स अणन्तसंसारो ॥

नगराद ^१खिदपददं जयउर-^२कोसंबि-सुसम्मानयरं च ।

कायन्दी मायन्दी चत्थाओज्झा य उज्जेणी ॥

गुणसेणस्सुववाओ सोहम्भ-सणकुमार-वम्भेसु ।

१०

सुक्काणयारणेसुं गेवेज्जाणत्तरेसुं च ॥

इयरस्स उ उववाओ विज्जुकुमारेसु होद नायव्वो ।

सेसो अणन्तरो उण रयणाईसुं अहक्कमसो ॥

सागरमेगं पच्च य नव-पखरसेव तह य अट्टारा ।

वीसं तीसं तेत्तीसमेव पढमस्स देवेसु ॥

१५

देवेसु ^३सङ्गुपल्लिधं सागरतिय सत्त दस य सत्तरस ।

वावीसं तेत्तीसं ^४वीयस्स ठिई उ नरएसु ॥

एवमेयाओ चरियसंगहणिगाहाओ । संपथं एयासिं चेव

गुरुवएसणसारेणं वित्थरेणं भावत्थो कहिज्जइ ॥

१ B वित्तियस्स D संतो वीयस्स संसारो ।

२ B चियद्विद्धिं ।

३ AD कोसंभु । ४ BD चय । ५ C ववीयस्स, D वीयस्स वि होद नरदस ।

पठमो भवो ।

अत्यि इहेव जम्बुद्वीपे दीवे .अवरविदेहे वासे उत्तुङ्ग-
धवलपागारमण्डितं 'नलिणिवणसंक्षपपरिहामणाहं सुविभक्त-
तियचउक्कचच्चरं भवणेहिं जियसुरिन्दभवणसोहं खिरपइट्ठियं
नाम नयरं ।

अत्य विलयाउ कमलाइ कोइलं कुवलयार कलहंसे ।

वयणेहि जंपिएण य नयणेहि गईहि य जिणन्ति ॥

अत्य य नराण वमणं विज्जासु जसंमि निक्कले लोहो ।

पावेसु मया भूरीत्तणं च धम्मं धणवुद्धो ॥

तत्य य राया मंपुल्लमण्डलो मयकलङ्कपरिहौणो ।

१० जणमणनयणाणन्दो नाम्मेणं पुल्लन्दो त्ति ॥

अन्तेउरप्पहाणा देवी नामेण कुमुदणी तस्स ।

सइ वड्डियविमयसुहा इट्ठा य रइ अ मयणस्स ॥

ताण य सुओ कुमारो गुणसेणो नाम गुणगणाइओ ।

बालत्तणओ वंतरसुरो अ ज्जेलिप्पिओ णवरं ॥

११ तंमि य नयरे अतीव मयलजणबज्जमओ धम्ममत्यमंघाय-

पाठओ लोगववहारनौइकुमलौ अप्पारम्भपरिगहो जल्लदत्तो

नाम पुरोहिओ त्ति । तस्स य मीमदेवागङ्गमंभुओ मह-

त्तिकोणुत्तिमङ्गो आपिङ्गलवट्टलोयणो ठाणमेत्तोवलक्खिय-

चिविडनासो विलमेत्तकलसन्नो विजियदन्तच्छयमहल्लदसणो
 वंकसुदीहरसिरोहरो विसमपरिहस्यवाज्जुयलो^१ अदमडह-
 वच्छत्यलो वंकविसमलम्बोयरो एक्कपासुन्नय^२महल्लवियडकडि-
 यडो विसमपरिट्टिज्जुयलो परियूल^३कडिण^४हस्यज्जो विसम-
^५वित्थिलचलणो ज्जयवह^६सिद्धाजालपिङ्गकेसो अगिसस्यो नाम
 पुत्तो त्ति । तं च कोउल्लेण कुमारगुणसेणो पद्यपडुपड-
 हसुदङ्गवंसंकमालयप्पहाणेण महया तूरेण नयरजणमज्जे
 सहत्यतालं हसन्तो नच्चावेद, रासहंमि आरोवियं पद्य-
 वज्जडिभविन्दपरिवारियं क्खित्तर^७मयधरियपोण्डरीयं मणह-
 त्तालवज्जन्तडिण्डिमं आरोवियमहारायसहं वज्जसो रायमग्गे १०
 सुत्तुरियत्तुरियं छिण्डावेद । एवं च पददिणं कयन्तेणेव^८ 'तेण
 कयत्थिज्जन्तस्स^९ 'तस्स वेरग्गभावणा आया । चिन्तियं च णेण ।

वज्जणधिक्षारहया ओहसण्णिया य सम्बलोयस्स ।

पुव्विं अकयसुपुष्ठा सहन्ति परपरिभवं पुरिसा ॥

अह ता न कन्नो धम्मो-सप्परिसनिसेविन्नो अहन्नेणं । १५

जक्कन्नरंमि यणियं सुहावहो मूढहियणं ॥

एण्हं पि फलविवायं उगं दट्ठणमकयपुष्पाणं ।

परलोयवन्धुभूयं करेमि मुणिसेवियं धम्मं ॥

१ AC •अस्यवाज्ज ।

२ BC •२० ।

३ AB विच्छिन्न, C वडिन्न ।

४ AB •मह ।

५ BCD om. महल्ल, C om. विच्छिन्न ।

६ A अहस्य, BCD अहस्य ।

७ B om. all down to सो रायमग्गे ।

८ D om.

जम्बन्तरे वि जेणं पावेमि न 'एरिसं मशाभीमं ।

सयलजणोहमणिज्जं विडम्बणं दुक्खजणोओ' ॥

एवं च चिन्तित पवस्सवेरग्गमग्गो निग्गओ मथराओ,
पत्तो य माससेत्तेण कालेण 'तत्त्विसयमन्धिसंठिथं वउल-
१ चम्पगासोगपुम्मागनागाउल्लं पमन्त' मयमयाह्वपसुहविहदुसा-
वयगणं सुरह्विविगन्धगन्धिणुद्दामधूमपडलं विमलमल्लिल-
गिरिनईपमाह्वियवियडपेरन्तं तावमज्जणजणियह्वियपरिओमं
२ सुपरिओमं नाम तवोवणं ति ।

संपाविज्जण य तओ दौहदुणपरिखेइयमरीरो ।

१० वीममिज्जण मुज्जत्तं तवोवणं अह पविट्ठो 'सो ॥

दिट्ठो य तेण वल्लवियडज्जडाजिणतिट्ठणधारी य ।

भट्टरयकयतिपुण्डो आमन्नकमण्डलू मोमो ॥

भिमियाए सुह्विसखो कयलीहरयन्तरंमि झाणगओ ।

परिवत्तेन्तो दाहिणकरेण रुहक्खमालं ति ॥

१५ मन्तकुर'जवणेण य ईमिं वियलन्तकण्ठउट्टउडो ।

नासाए निमित्तदिट्ठी विणिवारिथसेमवावारो ॥

अयसिमयजोगपट्ठयपमाणसंगयकयासणविसेसो ।

तावसकुलप्यहाणो अज्जवकोडिल्लनामो ति ॥

पेण्णिज्जण य' हरिसवसुल्लसिगरोमल्लेणं धरणिनिमित्त-

१ AC ईरिसं ।

२ D ओज्जाव ।

३ C मयमि ।

४ B om. मय, A adds एव after it.

५ B चपरिउत्तं C परि० ।

६ B om., C च ।

७ B जारे ।

८ D adds नं ।

जाणुकरयलेण उत्तिमङ्गेण पुणो पुणो पइयखिटतलेण
 'अहो धम्मो अहो धम्मो' त्ति भणमाणेणं पणमिओ तेणं ।
 तेण वि थ तं तहा पेच्छिऊण अतिहिबडमाणकरणलालसेण
 स्थाणजोगं पमोत्तूणं सागयवयणपुरस्सरं 'अहो आसणं आसणं'
 ति भणमाणेणं बडमन्निओ । तओ उडयङ्गणनिसेवितावस-
 कुमारोवणीए इमिणा य 'उवविससु' एत्थ' त्ति भणिओ
 सविणयं उवविट्ठो ^१विट्ठरे त्ति । पुच्छिओ इमिणा 'कुओ
 भवं आगओ' त्ति । तओ तेण सवित्थरो निवेइओ से
 अत्तणो वुत्तणो । भणिओ य इमिणा । वच्छ, पुव्वकय-
 कम्मपरिणइवसेणं एवं परिकिलेसभाइणो जीवा हवन्ति । १०
 ता नरिन्दावमाणपौडियाणं दारिइदुक्खपरिभूयाणं दोहग्ग-
 कलङ्कदूमियाणं इट्ठजणविओग^२दहणतत्ताण य एयं परं इह-
 परलोयसुहावहं परमनिव्वुदडाणं^३ ति । एत्थ , ,

पेच्छन्ति न सङ्गकयं दुक्खं अवमाणं च लोगाओ ।

दोग्गइपडणं च तहो वणवासी सव्वहा धम्मा ॥ १५

एवमणुसासिएण भणियं अगिसस्येणं । भगवं एवमेयं,
 न संदेहो त्ति । ता जइ भयवओ ममोवरि ^४अणुकम्पा
 उच्चिओ वा अहं एयस्स वयविसेसस्स, ता करेहि मे एय-
 वयप्पयाणेणणुग्गहं ति । इमिणा भणियं । वच्छ, वेरग्ग-
 मग्गाणुओ तुमं ति करेमि अणुग्गहं; को अओ एयस्स उच्चिओ १०

१ BD चेह ।

२ B adds सं ।

३ CD कुसविट्ठरे ।

४ B कएव ।

५ C चाहं ।

६ A om, all down to अणुग्गहं ।

त्ति । तन्नो अरुक्कन्तेसु कदवयदिणेषु संसिज्जण^१ य सवित्थरं
 नियथमाथारं पसत्थे तिष्ठिकरणमुज्जत्त^२जोगल्लग्गे दिक्खा से
 तावसदिक्खा । महापरिभवजणियवेरग्गाइसयभाविण^३याणेण
 तंमि चेव दिक्खादिवसे मयलतात्तसलोचपरियरियगुहसमक्खं
 ५ कथा महापदक्खा । जहा । जावज्जौवं मए मासाओ^४मासाओ
 चेव भोत्तब्बं, पारणगदिवसे य पढमपविट्ठेणं पढमगेहाओ
 चेव लाभे वा अलाभे वा नियत्तियब्बं, न गेहन्नर^५मभिगन्तब्बं
 ति । एवं च कथपइअस्स तस्स जहाकयं पइअमणुपालिन्तस्स
 अरुक्कन्ता बह्वे पुब्बलक्खा । तवोवणासन्नवसन्तउरनिवासिणो
 १० य लोयस्स^६गुणराइणो जाओ तं पइ अरूव भत्तिवज्जमाणो ।
 अहो^७अथं महातवस्सो इहलोयनिप्पिवामो सरौरे वि दढ-
 मप्पडिवद्धो, एयस्स मफलं जीवियं ति । भणियं च

जणपकूवायवज्जमाणिणा वि जत्तो गुणिसु कायव्वो ।

आवज्जन्ति गुणा खलु अबुहं पि जणं अमच्छरियं ॥

१५ इओ य पुल्लचन्दो राय्त्त कुमारगुणसेणं कयदारपरिगहं
 रज्जे^८अभिमिस्सिज्जण मह कुसुदणोइ देवीए तवोवणवाभौ
 जाओ । सो य कुमारगुणसेणो अणोयसामन्तपणिवदयत्तलण-
 जुयलो निज्जियनियमण्डलाहि^९याणेगमण्डलो दमदिमि
 २० विसइनिक्खलविसुयजमो धमत्थकामलक्खणतिवग्गमंपायणरओ

* १ ACD qm. २ AC' जोगल्लग्गो । ३ B om, D य चक्षेणं ।

४ A om. second मासाओ, BD om. चेव । ५ B मदमंतब्बं, D मतिं ।

६ B मुचराओ जातो कं पइ च भत्तिवज्जमाओ जओ । ७ BD भिच्छिय ।

८ BD चिवा । ९ C विसइ विद्धत, D विचिन्नाय for विसुय ।

महाराया संवृत्तो न्ति । अन्त्या य^१ कालक्षमेणेव^२ जहासुहं
 सयलजणमलाहणिज्जं सह वसन्तसेणाए महादेवीए रज्जसोक्खं
 अणुह्वन्तो आगन्तो वसन्तउरं, पविट्ठो य महामङ्गलोवयारेणं;
 पूजिन्तो य^३ पउरेहिं, गन्तो, समं तेहिं पाउसल्लोलावल्लम्बि-
 सोद्धियं विमाणच्छन्दयं नाम पासायं । जत्थ मेहदुद्धिण-
 च्छायाणयारिणीओ^४ बहल^५ कालागरुधूमसंतईओ, 'सोयाम-
 लीओ विव विहायन्ति रयणावल्लौओ, 'जलधाराओ विव
 दीमन्ति मुत्तावल्लौओ, 'बलायापन्तियाओ विव विहायन्ति
 चमरपन्तियाओ, 'इन्दाउहच्छायावहारिणीओ पल्लम्बियाओ
 पटंसुयमालाओ, 'गन्धोयगावसेयसुरभिगन्धा भूमिभागा, १०
 'रुद्धन्तमज्जयरकुलाउलावरला० पुप्फोवयारा^६ । किं वज्जणा
 जंपिएणं ।

पुरिसाण मोहनिहासुत्ताण 'दि सिमिणयं पिव कहेइ ।

पुब्बिं कथाण वियडं फलं च जो भागधेयाणं^७ ॥

तत्थ य जहाणरुवं पउरजणं मक्खणेज्जण विमज्जिएसु १५
 तेसु विविहणाउयच्छन्द^८ नद्धियाइणा मणहरेण विणोएण
 ११ विगमिज्जण तं अहोरत्तं विइयदिवसंमि य संपादयसयल-
 गोसकिन्तो उच्चियवेलाए सेव निग्गओ वाहियालिं । परि-

१ BD om.

२ D कालक्षमेण य ।

३ B परिरजसवरहिं ।

४ AC •सारिणीओ ।

५ B कालावर ।

६ D adds तथा ।

७ D •लाउ • B लवण ।

८ B •वयरा ।

९ B व पुविषयं च कहर ।

१० B •वेज्जाय ।

११ A बद्धिया •, B बद्धय ।

१२ B om. वि

वाहिया य तेणं बहवे वल्लीयतुवक्खवज्जराहया आसा ।
 'तज्जणियखेयावणयणनिमित्तं च उवविट्ठो वाहियालीतडनिविट्ठे
 सहसुम्नवणुज्जाणे । एत्थन्तरंमि गहियनारङ्गकडिणया' आगया
 दुवे तावसकुमारया । दिट्ठो य णेहि राया, अभिनन्दिओ य
 ५ सममथपसिद्धाए आसीसाए । 'अबुट्ठाणावणपयाणाहणा उव-
 यारेण वज्जमज्जिया य राहणा । भणियं च णेहिं । महाराय,
 सुगिह्हीयनामधेएण अण्हे कुलवहणा भवओ चउराममगुहसु
 सुकयधस्माधस्सवत्थस्स सरौरपउत्तिपरियाणणनिमित्तं पेसिया ।
 एवं' सोऊण संपथं तुमं पमाणं ति । 'राहणा भणियं । कडिं
 १० सो भयवं कुलवह ति । तेहिं भणियं । इओ नाइदूरे 'सुपरि-
 ओसनामे तवोवणे ति । तओ य सो राया भत्तिकोउगेहि'
 गओ तं तवोवणं ति । दिट्ठो य तेणं तत्थ बहवे तावसा
 कुलवह य । तओ संजायसैवेगेणं जहारिहमभिवन्धिया । उव-
 विट्ठो कुलवहसमौवे, ठिओ य तेण सह धम्मकहावावारेण
 १५ कंचि कालं । तओ भणियो 'य णेण सविणयं पणमिऊण भयवं
 कुलवह । जहा करेहि मे पसायं सैयलपरिवार'परिगओ
 मम गेहे आहारगहणेणं । कुलवहणा भणियं । वक्ख, एवं ।
 किं तु एगो अगिसओ नाम महातावसो, सो' य न पइदियहं
 भुञ्जइ किं तु मासाओ मासाओ । तत्थ वि य पारणगदिवसे

१ D adds ततो । १ B के.सुपा । १ BC put एवं सोऊण after ति ।

४ ABC परि० । ५ D ओवे B कोऊणजेय नउ तवोवणं AB add य

after ततो । ६ C परिपरिया D परिपरिया । ७ B om सो य ।

पठमपविट्टो पठमगेहाओ चैव लाभे वा अलाभे वा नियत्तइ,
 न गेहन्तरमुवगच्छइ । ता तं महातवस्सिं मोत्तूण पडिवन्ना
 ते पत्थणा । राइणा भणियं । भगवं, अणुगिहीओ^१ हि ।
 अह कहिं पुण भो महातावसो । पेक्खामि णं ताव, ^२करेमि
 तस्स दरिसणेण अप्पाणं ^३विगयपावं । कुलवइणा भणियं । ५
 वच्छ, एयाए महथारवीहिघाए हेट्ठा झाणवरगओ चिट्ठइ ।
 तओ भो राया ससंभन्तो गओ सहथारवीहियं । दिट्ठो य
 तेण पउमामणोवविट्ठो थिरधरियनयणजुयलो पसन्तविचित्त-
 चित्तवावारो 'किंपि तहाविहं झाणं झायन्तो अगिसस्यतावसो
 त्ति । तओ राइणा हरिसवम^४पयट्ठन्तपुल्लएण पणमिओ । तेण १०
 विथ आसीसाए सबड्डमाणमेवाहिणन्दिओ, 'मागयं ते' भणिऊण
 'उवविसाहि' त्ति संलत्तो । उवविमिऊण सुहामणत्थेण भणियं
 राइणा । भयवं, किं ते इमस्स महादुक्करस्स तवचरणववसायस्स
 कारणं । अगिसस्यतावसेण भणियं । भो महासत्त, दारिह-
 दुक्खं परपरिहवो विरूवया^५ तहां महारायपुत्तो य गुणसेणो १५
 नाम कक्काणमित्तो त्ति । तओ संजायनियनामासङ्केण भणियं
 राइणा । भयवं, चिट्ठउ ताव दारिहदुक्खादयं ववसायकारणं;
 अह कहं पुण महारायपुत्तो गुणसेणो नाम कक्काणमित्तो त्ति ।
 अगिसस्यतावसेण भणियं । महासत्त, एवं कक्काणमित्तो । सुण
 जे होन्ति उत्तमगरा धम्मं सयसेव ते पव्वज्जन्ति । २०
 मज्झिमपयई मंचोदथा उ न कथाइ वि जहन्ना ॥

चोएह य जो धम्मे जीवं विविहेण केणइ नएण ।

संसारसारयगयं सो नणु कल्लणमित्तो त्ति ॥

- तश्चो रादणा कुमारवृत्तन्तं^१ सुमरिऊण भणियं लज्जाव-
णयवयणेण । भयवं, कच्चं पुण तुमं^२ तेण तेलोक्कबन्धुए धम्मे
चोइओ । अग्निसक्कतावसेण भणियं । भो महासत्त, नाना-
विहाओ चोयणाओ । ता कच्चं^३ निमित्तमेत्तेणं सेव
चोइओ त्ति । तश्चो रादणा चिन्तियं । अहो से महानु-
भावया । परिभवो वि याणेणोवयारचोयण त्ति गहिओ ।
परपरिवायं च परिहरन्तो सुद्धमहावत्तणओ न तं पि मझेइ ।
१० अहो दाहणं अकज्जं मए पावकस्सेणणचिट्ठियं । ता कहेमि से-
अकज्जांथरणकलङ्कदूमियं अप्पाणं । एवं चिन्तिऊण जंपियम-
णेण । भयवं, अहं सो महापावकस्सयारौ तुह हिययमंतावयारौ
अगुणसेणो त्ति । अग्निसक्कतावसेण भणियं । भो महाराय,
सागयं ते । कच्चं तुमं अगुणसेणो, जेण तए परपिण्डजौविद्य-
११ सेत्तविहवो अहं ईदसिं तवविभुदं^४ पाविओ त्ति । रादणा
भणियं । अहो ते महानुभावया । किं वा तवस्सिऊणो पिथ
वज्जिय अन्नं भणिउं जाणइ । न^५ य मियइविम्माओ अङ्गार-
बुड्ढीओ पडन्ति । ता अलं एइणा । भयवं, कया ते पारणगं
भविस्सइ । अग्निसक्केण भणियं । महाराय, पच्चहिं दिणेहिं ।
१२ रादणा भणियं । भयवं, जइ ते नाईव उवरोहो, ता

१ D adds तं च ।

२ BD संपाविज ।

३ C कचिपि ।

४ CD हि ।

कायवो मम नेहे पारणणं पसाओ । विज्ञाओ य मए
कुलवहणो सयासाओ तुल्ल पदसाविसेसो, ओओ अणागयं
पत्येमि त्ति । अगिससेण भणियं । महाराय, आगच्छ ताव
सो १दियहो, को जाणइ अन्तरे किंपि भविस्सइ । अवि य

एयं करेमि एण्हं एयं काऊण पुण इमं कल्लं । ५

काहामि को णु मज्झ सुविणयतुल्लंमि जियलोए ॥

असं च । महाराय,

धो जियलोयसहावो जहियं नेहाणरायकलिया वि ।

जे पुब्बण्हे दिट्ठा ते अवरण्हे न दीसन्ति ॥

ता महाराय आगच्छ ताव सो १दियहो त्ति । राइणा १०
भणियं । भयवं, विग्गं मोत्तूण संगच्छह । अगिससतावसेण
भणियं । अइ १एवं ते निम्बन्धो, ता एवं पडिवसा ते पत्यणा ।
तओ राया पणमिऊण हरिसवसपुलहयङ्गो कंचि वेसं
गमेऊण पविट्ठो नयरं । कया कुलवहणो सपरिवारस्स भन्ति-
विभवाणूवा पूया ॥ १५

अदल्लोसु य ५असु दिण्हेसु पारणगदिवसे पढमं सेव
पविट्ठो अगिससतावसो पारणगनिमित्तं रायगेहं ति । तंमि
य दियहे १कहंचि राइणो गुणसेणस्स अतीव सौमवेयणा
समुप्यसा । तओ आउल्लोक्कयं समं सेव रायउल्लं । पविट्ठा

१ BD दिवसो ।

१ AC दिवसो B दिवसो ।

१ BC om.

५ B adds उ ।

५ ABC कंचिचि ।

य तस्य वेज्जसत्यविसारया वेज्जा, उग्गाहेन्ति नाणाविहाओ
 चिगिष्सासंहियाओ, पौसिज्जन्ति बज्जविहादं ओसहादं,
 दिज्जन्ति ^१सिरोखेयावहारिणो विचित्तरयणलेवा । किंकायप्प-
 मूढा उवहसियसुक्कविहस्सरवुद्धिविहवा वि मन्तिणो । पत्तुथं
 १५ पुरोहिण्हिं मन्तगम्भिणाज्जइप्पयाणमारं सन्निकम्भं । तथा
 मिलानसुरहिमल्लदामसोहं सुवण्ण^२बुवियल्लियज्जरायं वाह-
 जलधोयकवोलपत्तलेहं करयल^३पणामियपम्मायवयणपक्कं
 उव्विग्गमन्तेउरं । तथा विरत्तकन्दुयकौलं परिचत्तचित्तयम्भ-
 वावारं विरयगीयनच्चणारम्भं अवहत्थियभूमणकलावं दक्खण-
 १० विमणं कल्लयन्तेउरं । वेत्तजट्ठि^४निमियविष्कायमुहसोहा य
 पडिहम्भा, रत्तो वेयणादसयसूयगा दक्खणा मज्जहकसुहसा,
 परिचत्तनिययवावारा विचित्ता सूयगारप्पमुहा निओग-
 कारिणो त्ति ॥ तन्त्रो सो.अग्गिसम्भतावमो एवंविहे रायकुले
 कंचि वेलं गमेऊण वयणमेत्तेणावि केणवि अकयपडिवत्ती
 १५ निग्गओ रायगेहाओ त्ति^५ । निग्गन्तूण गओ तवोवणं, दिट्ठो
 य तावसेहिं, भणिओ य तेहिं । भयवं, अकयपारणगो विव
 परिमिलाणदेहो^६ लक्खिज्जसि । ता किं न कयं पारणयं, न
 पविट्ठो इयाणि तस्य रुओ गुणसेणस्स गेहं ति । अग्गिसम्भ-
 तावसेण भणियं । पविट्ठो^७ अहं नरिन्दगेहं । किं तु सो

१ ACD om. सिरो

१ AC मज्जविप., B मज्जविप. ।

२ B पविष्साणि ।

३ A. ओहि. C वेत्तिजेहि.

४ BD om.

५ B सत्तौरो, C adds व ।

६ AC add ति ।

नूणं अपडुसरीरो राया । जञ्चो उव्विग्गपरियणं सव्वं चेव तं
मए गेहमवल्लोदयं, तञ्चो अहं तं तहाविहं ^१दट्ठमसंहतो लज्जं
चेव निग्गञ्चो त्ति । तावसेहिं भणियं । को सदेहो, दट्ठमपडु-
सरीरो राया । अक्खहा क्हं तारिमीए तवस्सिजणभत्तीए भय-
वञ्चो पारणं सुणेज्जण सयं चेव दत्तावहाणो न होइ । अक्खं ५
च । अईव भगवञ्चो उवरि भत्तिवज्जमाणो तस्स नरवइस्स,
जेण कुलवइममक्खं वज्जयं सव्वयुगुणकित्तणं तेण कयं आमि ।
अग्गिसक्खतावसेण भणियं । आरोगं मे हवउ गुरुयणपूयगस्स,
किं मम आहारेणं ति । पडिवञ्चो मामोववामनयं ॥

इञ्चो य राइणा गुणसेणेणं उवसन्नमीसवेयणेणं पुच्छिञ्चो १०
परियणो । अज्ज तस्स महातवस्सिस्स पारणगदियहो ; तो सो
आगञ्चो पूइञ्चो वा केणइ न व त्ति । तेहिं संलत्तं । महाराय,
आगञ्चो आमि ; किं तु तुइ मीसवेयणाजणयहियथसंताव-
परिचत्तनिधयकक्खवावारे^१ परियणे^१ न केणइ संपूइञ्चो पुच्छिञ्चो
वा । अमुणियवुत्तन्तो य किञ्चित्ते ते परियणमवल्लोदज्जण कंचि ५
कालं गमेज्जण उव्विग्गो विद्य निग्गञ्चो रायगेहाञ्चो त्ति ।
राइणा भणियं । अहो मे अइक्खया ; चुक्को मि महालाभस्स,
संपत्तो य तवस्सिजणदेहपीडाकरणेण महन्तं अनत्थं ति ।
एवं विलविज्जणं विदयदियहे^१ पहायसमए चेव गञ्चो तवोवणं ।
दिट्ठा य तेण कुलवइधमुहा बहवे तावसा, लज्जा^१विणञ्चोण- १०

१ B इड्ठ विज्जणी ति ।

१ D ० च ।

१ A निवउच, B निवउच, C बहदेव, D विवउचउच ।

- उत्तिमङ्गेण पणमिया 'य एणं विहिणा । अहिणन्दिओ य
 आसीमाए कुलवदप्पमुहेहिं सव्वतावसेहिं । 'उवविससु
 महाराय, मागयं ते' भणिओ य कुलवदणा । तओ राया
 अवणउत्तिमङ्गो सविसेसलज्जामन्यरो विमुक्कदीहनीसांसं
 उवविट्ठो कुलवदस्स पुरओ । तं च तहा विचित्तं रायाणं
 दट्ठुणं भणियमणेणं । वक्क, उव्विगो विय लक्खीयसि । ता
 "कहेहि मे उव्वेयकारणं, जइ अकहणीयं न होइ । राइणा
 भणियं । अत्थि भगवओ वि नाम अकहणीयं । अन्नं च ।
 अकहणीयवत्थुविसउव्विगस्स न जुत्तं तवोवणा^१गमणं । कुल-
 १० वदणा भणियं । माऊ वक्क माऊ, उचिओ ते विवेगो ;
 . ता किं उव्वेयकारणं ति । राइणा भणियं । भगवओ आण
 त्ति करिय कहीयइ ; अन्नहा कइ ईइमं निमंसचरियं कहिउं
 पारीयइ । कुलवदणा भणियं । वक्क, सव्वस्स जणौभूओ खु
 होइ तवस्सिजणो । ^२तओ का तं पइ लज्ज त्ति । ता कहेउ
 ११ भवं, जेण सुणियवुत्तन्तो भवियि केणइ उवाएण ^३उव्वेमि तं
 उव्वेयं ति । राइणा भणियं । भयवं, कइ एवं, ता सुणसु ।
 एस अग्गिमस्सतावसो पठमं सेव सस मन्दपुणस्स अभमिस्सिय-
 कारिणो असरिसज्जणसरिमाथरणनिरयस्स संबन्धिणा निव्वेएण
 तावसो भवुत्तो । एयस्स पवञ्जुत्तमवयस्स वि तं मए असरि-
 १२ सज्जणायरणं न परिचत्तं ति दट्ठमुव्विगो हि । कुलवदण

१ BD om., D तावसविहिणा ।

२ B कहाहि ।

३ C *जे चामममं ।

४ B om., D ता कहे ।

५ CD मव० ।

भणियं । वच्छ, जइ एवं, ता अल्लं संतप्पिएणं । किं कारणं ।
जइ तुइ संबन्धिणा कारणेण तावसो संबुत्तो, ता तुमं चेव
^१इमस्स धम्मपवत्तगो कल्लणमित्तो त्ति; किमुव्विग्गो सि । न
यावि एण्हं तुइ परल्लोथभौरुणो अद्दिगयधम्मसत्थस्स किंपि
असज्जणायरणं संभावेमि । किं वा से कयमियाणिं निवेएहि ।
ने । राइणा भणियं । भयवं, इयाणिं ताव एयं उवणिमन्ति-
ऊण मामपारणयपविट्ठस्स सीसवेयणाभिभूएण पमायओ
अणिउत्तपरियणेणं आहारन्तरायकरणेणं कथं से धम्मन्तरायं
त्ति । कुलवदणा भणियं । वच्छ, जं किंचि एयं, न तुमं एत्थ
अवरज्झसि । न तिव्वेयणाभिभूया पुरिसा कज्जमकज्जं वा १
वियाणन्ति । न य तस्स आहारन्तरायकरणेणं धम्मन्तरायं
हवइ, अवि य तवसंपया । ता अल्लमुव्वेगेणं ति । राइणा
भणियं । भयवं, जाव तेण महाणुभावेण मम गेहे आहार-
गहणं न कथं, ताव कहमुव्वो अवेइ । कुलवदणा भणियं ।
वच्छ, इयाणिं से अविग्घेणं जं पारणगं भविस्सइ, तहिं ते २
गेहे ^२आहारगहणं कैरिस्सइ त्ति । तओ कुलवदणा सद्दाविओ
अग्निसम्मतावसो, सबज्जमाणं हत्थे गिण्हिऊण भणिओ य
णेण । वच्छ, जं तुमं अंकयपारणगो निग्गओ मरिन्दगेहाओ,
एएण दढं संतप्पइ राया । कल्लं च एयस्स अरूव सीसवेयणा
आसि, अओ वेयणापरव्वसेण न तुमं ^३पडियगिंओ त्ति ; न १

एष अवरणद । भणियं च णेण 'जाव मम गेहे अगिसस्य-
तावसेण आहारगहणं न कथं, न ताव मे उब्बेवो अवेह' ।
अओ इपिहं संपत्तपारणगकालेण भवथा अविग्घेण मम
वयणाओ नरिन्दबद्धमाणओ य एयस्स गेहे पारणगं
४ करियव्वं ति । अगिसस्यतावसेण भणियं । भयवं, जं तुम्हे
आणवेह । अकारणे संतप्पइ राथा, जओ न किंश्चि मे
परलोयविहद्धमणुचिद्वियमणेणं । तओ राथा 'अहो मे
महाणुभावय' ति कल्लिऊण 'पणमिऊण तवस्सिऊणं च कंचि
वेलं पञ्जुवासिय पविट्ठो नयरं ॥

- १० पुणो य कासकमेण राइणो विमयसुहमणुहवन्तस्स-
अगिसस्यस्स य 'दुक्करं तवचरणविहिं करेन्तस्स' ममइक्कनो
मामो ति । एत्यन्तरंमि य संपत्ते पारणगदिवसे निवेइयं मे
रओ विक्खेवागएहि निययंपुरिसेहिं । जहा; महाराय, अइ-
विममपरक्कम'गव्वियं विममदोणीसुहप्पविट्ठं अकथपरिरक्खणो-
१५ वाथं अप्पमत्तेण माणहङ्गनरवंइणा इहरहा विमयविणासमव-
लोइऊण वीरचरियमवलम्बिय वीसत्यसुत्तेसु नरिन्दपारक्खेसु
जाए अबुरत्तसमए अत्यमिए रयणिवक्कपिययमे तेलोक्कमङ्गल-
परिवे मियहे सयलवल्लमहिण'मवक्खन्दं दाऊण अइपमत्तं ते
विणिज्जियं खेजं । संपइ देवो पमाणं ति ॥ तओ राइणा
१० एयं सुदूइहं वयणमायसिऊण कोवाणलजलिधरत्तलोयणेणं

१ C om. D पचमिच । २ BD add मचा० । ३ ACD चामची ।

४ AC •मंचम० ।

५ BD •चाव० ।

विसमफुरियाहरेणं निहयकराभिहयधरणिवट्टेणं अमरिसवस-
 परिकल्लन्तवयणेणं समाणत्तो परियणो । जहा ; देह तुरियं
 पयाणयपडहं, सज्जेह ^१दुक्खयं करिबलं, पल्लाणेह दप्पुद्धुरं
 आससाहणं, ^२संजत्तेह धयमालोवसोहिंयं सन्दणनिवहं, पयट्ठावेह
 नाणापहरणसालिणं पादक्कसेअं ति । तन्नो नरवद्दसमाएसा- ५
 णन्तरमेवायलिय पयाणयपडहसद्द करिवरविरायन्तमेहजालं
 ऊसियधयचमरकत्तसंघायबलायपरिययं निमियकरवालकोन्-
 सोथामणिसणाहं सङ्गकाहलात्तरनिग्घोसगज्जियरवपूरियदिसं
 अयालदुहिणं पिव समन्तन्नो वियम्भियं नरिन्दसाहणं ति ।
 एत्यन्तरंमि य रक्खवाराकूटे नरिन्दगुणसेणे, ठाविए पुरन्नो १०
 सलिलपुल्ले कणयकलसे, पद्दए जयमिरिसमुप्फालए^३ मज्जल-
 त्तरे, पडन्तेसु विविहमज्जलाहं बन्दिवन्हेसु^४, अग्गिमम्भतावसो
 पारणगनिमित्तं पविट्ठो नरिन्दगेहं ति । तन्नो तंमि महा-
 जणसमुदए आउल्लौहए^५ नरिन्दनिग्गमणनिमित्तं पहाणपरि-
 थणे न केणद्द समुवल्लिअो न्ति । तन्नो कंसि वेलं गमेऊण १५
 दरियकरितुरयसंघाय^६चमढणभौअो निग्गअो नरवद्दगेहाअो ।
 एत्यन्तरंमि य गहियसकुष्खाएहिं सुणियजोद्दससत्यपरमत्येहिं
 भणियं जोद्दसिएहिं । देव, पसत्थं सुउत्तं, निग्गच्छसु न्ति ।
 राइणा भणियं । अज्ज तस्स अग्गिमम्भतावसस्स पारणगदिवसो,

१ B दुक्खय ।

२ C संजत्तेह ।

३ C समुप्फालर ।

४ B विहेह, C बंहेह ।

५ AC add य ।

६ C वमदय ।

- पञ्चिवसं च तेण कुलवदवयणाञ्चो मम गेहे आहारगृहणं
 कायव्वं ति । ता आगच्छन्ताव सो महाणभावो । तञ्चो तं
 कयभोयणविहाणं पणमिज्जणं ^१गमिस्सामो । तञ्चो आमन्न-
 वत्तिणा भणियं कुलपुत्तण । देव, सो खु महाणभावो
 ५ संपयं चेव पविमिज्जणं दरियकरितुरयमंघायचमढणभौञ्चो
 निग्गञ्चो रायगेहाञ्चो । अज्ज वि य न नयराञ्चो निग्गच्छह
 त्ति त्थेमि । तञ्चो एयमायलिज्जणं ममंभन्तो राया पयड्डो
 तस्स ^१मग्गे, दिट्ठो य णेणं नयराञ्चो निग्गच्छन्तो अग्गिमन्न-
 तावसो । तञ्चो ^१ओयरिज्जणं रत्तवराञ्चो भत्तिनिम्भरं
 १० निवड्डिज्जणं चसण्णेषु विस्सन्तो सबड्डमाणं । भयवं, करेह-
 पमायं, विणियत्तसु त्ति । अहमभिप्पेण वि गमणे तुह
 चेवागमणमणुवालेन्तो एत्तियं वेल्लं ठिञ्चो न्हि, जाव तुमं
 पविमिज्जणं मम गेहं अल्लंक्खिञ्चो चेव मे पहाणपरियणेण
 निग्गञ्चो मि । ता नियत्तसु त्ति । अग्गिसस्यतावसेण भणियं ।
 १५ महाराय, विद्वयवुत्तन्तो चेव मे तुमं पदस्साविसेसस्सुः ता
 अल्लं ते ^१इमिणा ववसाएणं । मच्चपदस्सा खुं तवस्सिणो हवन्ति,
 निव्विसेसा य स्साभास्साभेसु । ^१रादणा भणियं । भयवं,
 लज्जिञ्चो न्हि इमिणा पमायचरिणं, तुह तिव्वतवज्जणिध-
 मरीरपीडाञ्चो वि मे अहिथा मरीरपीडा । दढं दहद मं
 २० सेंतावाणलो, पणस्सुह विथ मे हियथं, अक्खिप्पहय मे वाणी,

१ C मच्छि० ।

१ CD मयतो ।

१ A दसं, B चरि० ।

४ B ददसा ।

महापावककारिणं^१ च मन्नेमि अप्पाणं; ता सयलदुच्चिय-
 'सत्तवन्धुभूओ अकारणवच्छलो य भयवं तुमं चेव मे इमस्स
 दुक्खस्स उवसमोवायं चिन्नेहि । अग्गिसम्भतावसेण चिन्तियं ।
 अहो से महारायस्स मेहाणुभावया । अकयपारणगेण मए
 एत्तियं खिज्जइ त्ति । अहो से गुरुयणसुत्तूमाणुराओ । ता ५
 न जाव मए एयस्स गेहे पारणयं कयं, न ताव एस सत्थो
 होइ त्ति । चिन्तिजण भणियं च तेण । महाराय, अनिमित्तं
 ते दुक्खं । तहावि एयस्स इमो उवसमोवाओ । अविग्घेण
 संपत्ते पारणगदिवसे पुणो वि तुह चेव गेहे आहारगहणं
 करिस्सामि त्ति पडिवन्नं मए । ता मा संतप्पसु त्ति । तओ १०
 धरणिनिच्चियाणुकरयलेणं भणियं राइणा । भयवं, सुट्टु
 सुणिओ इमस्स दुक्खस्स उवसमोवाओ । अहवा विमल्लनाण-
 नयणो चेव तवस्सिजणो होइ, किं वा न-त्याणइ त्ति । ता
 अणुगिहौओ न्हि । सरिमं इमं तुह अकारणवच्छलयाए । ता
 गच्छ तुमं तवोवणं । अहं पुण न सक्कुणोमि^२ पच्चगपमाय- १५
 कलहदूसिओ भगवन्तं कुलवइमवसोइउं ति । एवं भणिय
 पणमिजण य अग्गिसम्भतावसं नियत्तो राया । 'न मए इयाणिं
 गन्तव्वं' ति कलिजण विसस्सिओ 'य तेणं माणभक्कस्स उवरि
 विक्खेवो । अग्गिसम्भो वि य गन्तूण तवोवणं निवेइजण
 कुलवइणो जहावित्तं वुत्तन्तं 'वच्छ, साज्ज कयं' ति अहि- २०

१ B भारियं, C भाययं ।

१ C adds चहिच ।

२ AD वाचक्य० ।

२ BD om.

एन्द्रिओ 'य कुलवद्वणा पवन्नो वयविसेमं ति ॥ अणुदियहं
 च पवड्डुमाणसंवेगेण राइणा सेविज्जन्तस्स तस्स ममइच्छिओ
 माओ, पत्तो य रज्जो मणोरहमएहिं पारणयदियहो । तंमि
 य पारणयदियहे राइणो गुणसेणस्स देवी वमन्तसेणा दारयं
 ६ पसूय त्ति । निवेदयं च राइणो हरिसवसेण पफुल्लवयण-
 पङ्कथाए 'मपरितोसं पडिहारोए । महाराय, देवी वमन्तसेणा
 तुम्हाण'मम्भुदयनिमित्तं 'पयाणं भागधेएहिं सुहं-सुहेणं दारयं
 पसूय त्ति । तओ राइणा पुत्तजम्मभुदयमंजायरोमस्सेणं
 दाऊण पडिहारोए कडयकेऊरकलालङ्कारादयं' अङ्गाभरणं
 १० दिग्गा समानत्तो । वसुंधरे, ममाइमसु णं मम वयणाओ-
 जहामंनिहिए पडिहारे । जहा; मोयावेह कालघण्टापओएण
 मम रज्जो मव्वबन्धनाणि, दवावेह घोमणापुव्वयं अणवेस्सि-
 याणुक्कं महाद्वाणं, विमज्जावेह जियमत्तुप्पमुहाणं मरवईणं
 मम पुत्तजम्मपवत्ति, निवेणह देवीपुत्त'जम्मभुदयं पडुराणं,
 १५ कारावेह अयालच्छणभूयं नयरंमङ्गमवं ति । ममाइड्डा य
 तोए जहाइड्डं पडिहारा । अणुचिड्डियं च रायसामणं पडि-
 हारेहिं । अवि य ।

काराविद्यं च तेहिं 'ठररुवुप्पुण्णदंसदिमाभोयं ।

उक्कामिएक्ककरयल्लनचल्लविल्लामिणिममूहं ॥

१ BD om.

१ B om सपरितोसं ।

३ CD चम्भु० ।

४ B यथा ।

५ B 'इयमाभरणं' ।

६ B om. जम्मा ।

७ B पडिहारवपट्टदियं, A 'चुड्डं', C चुड्डुच० ।

अन्नेउरियाहीरन्तपुखवन्तुत्तरौयवरपोत्तं ।

सविसेसपसाहियसंमिलन्तरामायणादृषं ॥

पिढागयसुद्धिपहारभौहरामाविसुक्कसिक्कारं ।

मयवस^१विलासिणीजणनचाविप्पन्नकसुद्धयं ॥

सुच्चन्तकरप्फालियतालायरसुरयमज्जरनिग्घोसं । ५

दाणपरितुट्ठबज्जबन्दिवन्द्उग्घुट्ठजयसहं ॥

नच्चन्तमड्ढवामणचेडौहामिज्जमाणनरनाहं ।

बद्धावाणयनिवहं वद्धावणयं मणभिरामं ॥

पवत्तो य वसन्तउरे नयरे^२ महामहम्मवो । एवंविहे य
देवौपुत्तजम्भुदयाणन्दिण महापमत्ते सह राइणा रायपरि- १०
यणे अगिमम्मतावसो पारणगनिमित्तं रायउलं पविसिजण
वयणसेत्तेणावि केणइ अकयपडिवत्ती असुहकम्भोदएणं अट्ट-
ज्जाणदूभियमणो लज्जं चेव निग्गओ । चिन्तियं च एणं ।
अहो से राइणो आ बालभावाओ चेव असरिमो ममोवरि
वेराणुबन्धो त्ति । पेच्छह से अइणिगूढायारमाचरियं, जेण ११
तं तहा मम समक्खं भिण्णुकूलं जंपिय करणेण विवरौयमा-
यरइ त्ति । चिन्तयन्तो सो निग्गओ नयराओ । एत्यन्तरंमि
य अस्मान्दोसेणं अभाविचपरमत्यमगगत्तणेण य गहिओ
कसाएहिं, अवगया से परलोयवासणा, पणट्ठा धम्मसद्धा,
समागया सयल्लदुक्खतइवीयभूया अमेत्तौ, जाया य देह- १
पौडाकरो अतीव बुभुक्खा । "आकरिसिओ" बुभुक्खाए । तओ

- पठमपरोमहवद्दएण तेण अज्ञाणकोहवसएणं ।
 घोरं नियाणमेयं पडिवच्चं मूढहियएणं ॥
 जइ होज्ज इमस्स फलं मए 'सुचिणस्स वयविसेमस्स ।
 ता एयस्स वहाए पइजच्चं होज्ज मे जच्चो ॥
 ५ न कुणइ पणईण पियं ओ पुरिषो विप्पियं च मत्तूनं ।
 किं तस्स जणणिजोव्वणविउडणं मेत्तेण जम्हेणं ॥
 • मत्तू य एम राया मम मिसुभावाउ चेव पावो त्ति ।
 २ अवरारुमन्तरेण वि करेमि तो विप्पियमिमस्स ॥
 इय काऊण नियाणं अप्पडिकन्तेण तस्स ठाणस्स ।
 १० अह भावियं सुवज्जमो कोहाणलजलियचित्तेण ॥
 एत्यन्तरंमि पत्तो ५ एमो तवोवणं, अणेयविद्यप्पजणिय-
 कुचिन्तामंधुक्कियपवड्डमाणकोहाणलो य कुलवदं मेमतावसे य
 परिहरिऊण अलक्खिओ चैव गओ महथारवीहिंयं, उवविट्ठो
 य विमल्लमिलविणिस्मिए चाउरन्तपौडे ५ त्ति । अणुमयवसेण
 ५ पुणो वि चिन्तिउमारट्ठो । अहो मे राइणो ममोवरि
 पडिणीयभावो । कइं मव्वतावममज्जे अहं मे ओहमणिज्जो
 त्ति, जेण मे पइच्चाविसेमं माऊण नियडिवज्जलो तहा
 १ तहोवणिमन्ति य २ असंपाउणेण पारणीयस्स किल्ल मं ३ खल्लो-
 करेइ त्ति । तं मूढो खु भो राया किं मे एयावत्यगयस्स

१ AD कृचि० । २ A मोत्तव । ३ AC अवरारुमन्तरेव । ४ AC om. ।

५ BD om. । ६ C तवेव । ७ BD असंपाउणेव । ८ D खल्लोवारैइ ।

खलीकरीयद् । १तहा अणाहाणं दुब्बलाणं परपरिहयाणं च
 सत्ताणं कथन्नेणैव विणिवाइयाणं जा खलियारणा, न मा
 माणिणो माणमापूरेद् त्ति विसेसओ समसत्तमित्ताणं पर-
 खोयवावारनिरयाणं तवस्सीणं ति । अहवा अपरिचत्ताहार-
 मेत्तसङ्गस्स मे एत्तहमेत्ता कयत्थण १त्ति । ता अलं मे जाव- ५
 ज्जीवं चेव परिहवमेत्तेणं आहारेणं ति । गहियं जावज्जीवियं
 महोववासवधं ॥ एत्थन्तरंमि य परिचत्तनिययवावारो असुह-
 ण्णाणदूसियमणो तवपरिक्खीणदेहो दिट्ठो तत्थ तावसेहिं ।
 भणियं च तेहिं । भयवं, अइपरिक्खीणदेहो असंपाविय-
 कुसुमविलेवणोवयारो लक्खिज्जसि । ता किं इयाणिं पि ते १०
 न संजायं पारणयं ति । अगिसम्भतावसेण भणियं 'न संजायं'
 ति । तावसेहिं भणियं । कहं न संजायं, किं न पविट्ठो
 १तस्स राइणो गुणसेणस्स गेहं । अगिसम्भतावसेण भणियं
 'पविट्ठो' । तावसेहिं भणियं 'ता कहं ते न संजायं' ति । तेण
 भणियं । बालभावाओ चेव मे सो राथा अणवरद्धवेरिओ, १५
 खलियारिओ अहं तेण । पुब्बिं मए पुण न जाणिओ,
 अवगओ से इयाणिं वेराणबन्धो । विणीओ विव लक्खिज्जद्
 जाव मिष्साविणीयस्स न से वेराणबन्धो अवेद् ; जेणोवहास-
 बुद्धीए मं उवणिमन्निज्जणं अणज्जविकसिएणं चेव तेहिं तेहिं
 माथापथारेहिं चेव किल मं परिहवद् त्ति । अज्जं च तेण २०
 विद्याणिज्जण मम पारणगदिवसं सहसा चेव ५ काराविओ

पमोओ । तओ अहं पविसिजणं रायगेहं अवज्जमाणिओ सेव
 सुणियनरिन्दपरिवाराभिष्पाओ लज्जं सेव निग्गओ त्ति ।
 तओ तावसेहिं भणियं । भयवं, न 'एवं तवस्सिजणवच्छे
 नरिन्दगुणसेणे सभावियइ । अहवा 'विचित्तसन्धिणो' हि
 ५ पुरिसा हवन्ति । किं वा न संभावियइ । नत्थि अविसओ
 कसायाणं ति । भणिज्जण निवेइयं^१ तेहिं 'अच्चुव्विग्गेहिं
 'कुलवदणो । जहा : न तस्स अग्गिमस्यतावसस्स इमिणा
 वुत्तन्नेण संपयं पि पारणयं संवुत्तं ति । तओ ससंभन्नो
 तुरियमागओ अग्गिमस्यसमीवं कुलवई, संपूइओ य तेण
 १० अग्गिमस्येण जहाणकवेणोवयारेणं । तओ तेण भणियं । वच्छ,
 कहमियाणिं पि ते न संजायं पारणयं ति । अहो से
 असरिससमायरणं राइणो गुणसेणस्स । अग्गिमस्यतावसेण
 भणियं । भयवं, पुमाइणो सेव रायाणो हवन्ति । को वा तस्स
 दोसो । मम चेवापरिचत्ताहारमेत्तसङ्गस्स एम दोसो, जेण तस्स
 १५ वि गेहं पविस्सामि त्ति । परिचत्तो य मए संपयं जावज्जीवाए
 सेव मयलपरिहववीयभूओ एइहमेत्तो • वि मङ्गो । अओ
 विक्खवेमि भयवन्तं एयंमि अत्थे ; नाइमस्रहा आणवेयव्वो त्ति ।
 कुलवदणा भणियं । वच्छ, जइ परिचत्तो आहारो, गओ
 इयाणिं कालो आणाए । सस्यपइआ खु तवस्सिणो हवन्ति ।
 २० किं तु तुमए नरिन्दस्स उवरिं कोवो न कायव्वो । अओ

१ B दय ।

२ AC विचित्तस्स ।

३ AC add च ।

४ B transposes these words.

सर्वं पुष्पकथाणं कम्पाणं पावए फलविवागं ।

अवराहेसु गुणेषु य निमित्तमेतं परो होइ ॥

एवमणुसासिजणं ^१पडियारगे तावसे निरुविय गओ
कुलवई ॥

इओ य राइणा गुणसेणेणं ^१तहा अयालच्छणसोक्खमणु- ५
हवन्ते परियणे अइक्खन्ताए पारणगवेलाए सुमरियं, जहा
पारणयदिवसो खु अज्ज तस्स महातवस्सिस्स । अहो मे
अहन्नया, न संपन्नं चेव महातवस्सिस्स पारणयं ति तक्केमि ।
पुच्छिओ य णेण जहामन्निहिओ परियणो । किं सो
महाणुभावो तावसो अज्ज इहागओ न व त्ति । तओ तेण १०
निउणं गवेसिजणं निवेइयं । देव, आगओ आसि, किं तु
देवौपुत्तजम्भुययाहिणन्दिए अइपमत्ते परियणे न केणइ
उवचरिओ त्ति; तओ लज्जं चेव नेग्गओ । राइणा भणियं ।
अहो मे पावपरिणई । तस्स महातवस्सिस्स धम्मन्तरायकरणेणं
देवौपुत्तजम्भुययं पि आवयं ^२चेव समत्येमि । सम्बहा न १५
मन्दपुष्पाणं गेहेसु वहुहारा पडन्ति । न य पमायदोमदूसिओ
अहं उदन्तनिमित्तं पि से पाप्पेमि मुहमवलोइउं । ता गच्छ,
ओ ओमदेवपुरोहिंय, ममाविन्नायपरियणभावो चेव, गवेसिजण
तस्स महातवस्सिस्स वुत्तन्तं 'किं तेण ववसियं' ति लज्जं
निवेएहि; आसइइ ^३विय मे हिययं । एवं च समाणत्तो २०

सोमदेवपुरोहिन्त्रो गन्धो तवोवणं । दिङ्गो तेण वज्रतवस्मि-
जणपरिवारिन्त्रो गिरिमईतडासन्ननिविट्टमण्डवगन्धो दौहर-
कुसरइयसत्यरोवविट्टो अमरिसवसाठत्तरायकहावावडो अग्नि-
सम्पत्तावमो त्ति । पणमिन्त्रो^१ विण्णोणयउत्तिमङ्गेणं सोम-
५ देवेणं । तेणं चिय आसीसापुब्बयं 'मागयं' ति भणिऊण
'उवविससु' त्ति आइट्टो । उवविट्टो सोमदेवपुरोहिन्त्रो ।
भणियं च णेण । भयवं, अदपरिक्खीणदेहो लक्खिअमि, ता
किमेयं ति । अग्निमसम्पत्तावसेण भणियं । निरीहाणं अन्नन्त्रो
समामादयवित्तीणं अङ्गं^२ सेव किमत्तं^३ तवस्मीणं ति । सोमदेवेण
१० भणियं । एवं एयं, निरीहा सेव तवस्मिणो हवन्ति ; किं तु
धणधक्खिहरस्सुवस्समणिमोत्तिथप्पवालदुप्पयचउप्पणसु न उण
धक्खकाओवयारगे आहारमेत्ते वि । न य ईदमा एत्थ लोथा,
जे तुमए^४ वि मरिमाणं सुत्तिमग्गपवक्काणं अविसेमसत्तुमिन्त्राणं
समतणमणिमुत्तकञ्चणणं संमारजल्लहिपोयाणं आहारमेत्तं पि
१५ न देन्ति त्ति । अग्निमसम्पत्तावसेण भणियं । मच्चमेयं, न
एयारिमा एत्थ लोथा मोत्तूण नरिन्दगुणसेणं ति । सोमदेवेण
भणियं । भयवं, किं कथं नरिन्दगुणसेणेण । धक्खपरो खु मो
राथा सुणीयइ त्ति । अग्निमसम्पत्तावसेण भणियं । को अन्नो
धक्खपरो, ओ विण्णिअनियमण्डसो वि तवस्मिजणं पमण्णं
२० वावाएइ त्ति । सोमदेवेण चिन्तियं ।^५ परिकुविओ खु एसो

तावसो । अथा य दीहरकुसरदयसत्यरोवविद्धो लक्ष्मिज्जद,
 तथा नरिन्दनिव्वेएणं चेवाणेण पडिवन्नमणसणं भवे । पुच्छि-
 क्खन्तो य एसो असोयव्वं सामिपरिवायं गेण्हद । ता अन्नओ
 चेव उववसहिय वुत्तन्तं समिणो निवेएमि त्ति । पणमिज्जण
 तं निग्गओ सोमदेवो । पुच्छिओ १य एणं कुसकुसुमवावड- ५
 ग्गहत्थो अभिसेयकामो गिरिनदं समोयरन्तो तावसो । भयवं,
 किं पडिवन्नं अगिसम्मतावसेण । तेण वि य बाहजलभरिय-
 मन्धरनयणेणं सवित्थरमादक्खियं तथण्डाणं । गओ सोमदेवो,
 निवेदयं च एणं जहोवल्लद्धं रादणो । तओ राया अहिय-
 यरजायनिव्वेओ चिन्ताभार^१निस्सुहं अज्जं धरमाणो सयलन्ते- १०
 उरप्पहाणपरियणपरि^२वारिओ पादक्को चेव अगिसम्मपञ्चा-
 यणनिमित्तं पयट्ठो तवोवणं । संपत्तो रायहंसो व्व कलहं-
 सियपरिवारिओ तवोवणसन्नं ^३दित्थिणं गिरिनदपुल्लिणं ॥

एत्थन्तरंमि य सुणियनरिन्दागमणेणं पफुल्लवयणपङ्कएणं
 रादणो आगमणमगिसम्मतावसस्स निवेदयं सुणिकुमारएणं ।
 तओ अगिसम्मतावसेण कोहजलणपञ्जलियसरौरेणं सद्दाविओ
 कुलवई, ^४लक्ष्मिज्जण जहोचियमुवथारं निट्ठुरं भणिओ । भो
 भो न पारेमि एयस्स 'अकारणवेरिणो नरिन्दाहमस्स मुह-
 मवल्लोदुं । ता जं किंचि भणिय बाहिरओ सेव विसज्जेहि
 एयं । कुलवदणा चिन्तियं । अवहरिओ खु एसो कसाएहिं ।

१ B वेच, D चवेच ।

२ A बाहच, C बीचच ।

३ B मड ।

४ B om.

५ D नपिकच ।

- तन्मो जुत्तं चेव ताव पण्णकसायदुसिचचित्तस्स नरिन्ददंसणं परि-
हरिउं ति गम्भो नराहिवसम्भुहं येवं भूमिं कुलवर्ह । दिट्ठो
य जेण परिमल्लापदेहो सपरिवारो राधा । पणमिम्भो य
सविण्णं सपरिवारेणं रादणा । अहिणन्दिम्भो य आसीसाए
कुलवदणा, भणिम्भो य जेण । महाराय, एहि ; एथाए चण्णग-
वीहिथाए उवविमन्ह । रादणा भणिंयं 'जं भयवं आणवेह' ।
गया चण्णगवीहिंयं । उवविट्ठो विमलसिलानिविट्ठे 'कुसासणे
कुलवर्ह, पुरम्भो से धरिणीए चेव सपरिवारो राधा । तन्मो
कुलवदणा भणिंयं । महाराय, कीस दयाणिं सकलत्तपरि-
१० वारेणमणुच्चियमेहहमेत्तं भूमिं चरणगमणमणुच्चिट्ठियं । रादणा
भणिंयं । भयवं, अणुच्चियकारिणो चेव अन्हे । अहवा मए-
जारिमाणं पुरिसाहमाणं इमं चेवोच्चियं, जं महातवस्सिजणस्स
पमायम्भो वावायुणेण धम्मन्तरायकरणं ति । ता किं एदणा
अणिच्चट्ठियहियसम्भावेण १ गियड्डीमन्तिएण । भयवं, कहिं
११ पुण मो महाणुभावो अग्गिसम्भतावमो । पणमामि तं, मोहेमि
तस्स दंसणेण पावकक्काकारिणं अप्पाणं ति । कुलवदणा भणिंयं ।
महाराय, मा एहहमेत्तं संतप्पस्स २ न्ति । न ३ एएण तुह निब्बे-
एणमणसणं कयं ति ; किं तु कप्पो चेवायं तवस्सिजणस्स, जं
चरिमकासंमि अणसणविहिणा देहपरिचयणं ति । रादणा
१० भणिंयं । भयवं, किं वड्डणा मन्तिएण, पेक्कामि ताव तं

१ D कुसमवाचचे ।

२ CE चविण्णं, B चक्कावी ।

३ B निवड्ठ ।

४ BD वेह ।

महाणुभावं । कुलवदणा भणियं । महाराय, अलमियाणि
ताव तस्स दंसणेणं । झाणवावडो खु सो, ता किं से अहिप्पेय-
कज्जन्तराणं । गच्छ तुमं 'नयरिं', पुणो कहिंचि पेस्सेज्जसु
त्ति । तन्नो 'जं भयवं आणवेद, पुणो आगच्छिस्सामि' त्ति
भणिज्जण अच्चन्तदुस्सणो उट्ठिन्नो राया । पणमिज्जण कुलवदं
पयड्डो 'नयरिं' ॥

तन्नो एक्केणं साणुक्कोसेणं च बालतावमकुमारेणं अणु-
गच्छिज्जण थेवभूमिभायं निवेदन्नो से अग्गिमस्सामिप्प्यान्नो
त्ति । तन्नो रादणा चिन्तियं । किमिह 'पुणागमणेणं; जइ
परं कुलवदं आयासे 'पाडिज्जइ । ता न जुत्तं ममेह नयरे वि
चिट्ठिउं, मा से महाणुभावस्स तस्स असोयव्वं पि अवरं सुणिस्सं
ति । एवं चिन्तयन्तो पत्तो वसन्तउरं । पुच्छिया णणं संवच्छ-
रिया 'कया अन्हाण खिइपइट्ठियगमणदियहो परिसुज्जइ'
त्ति । तेहिं च 'मिच्चं तकस्सवावडत्तणेणोवल्लद्धमोहणदिणेहिं
विस्सत्तं 'महाराय, कस्सं चेंव परिसुज्जइ' त्ति । तन्नो रादणा
समाणत्तो परियणो 'पयड्डइ लउं कस्सं'ति । तन्नो बिदथदियहे
महया सउयरेण निगन्नो राया । अणवरयपयाणएहिं च
पत्तो मासमेत्तेण काळेण खिइपइट्ठिय' । तन्नो जसियवि-
चिन्तिकेउनिवहं 'विविहकयड्डमोहं मोहियसपुणोवयाररायमग

१ BD नवरं ।

२ BD पुचावयणं ।

३ B पडिपज्जइ

४ B निष्पत्त० ।

५ D adds नवरं ।

६ C कचरह ।

‘धवलियपासायमाकोवसोद्विं महाविभूदं पविट्टो नयं,
तत्थ वि य तोरणनिक्षिपवन्दणमालं सविसेसमंपादयमहोव-
यारं सव्वओभइं नाम पासायं ॥

- तत्थ य तंमि चेव दिथहे आगओ मासकप्पविहारेण
१. अहासंजमं विहरन्तो सौसगणसंपरिवुजो संपुण्डवालमङ्गी
ओहिमणनाणादसयजुत्तो सव्वङ्गसुन्दराहिरामो पठमजोव्वण-
विट्ठोसमट्ठासियमरौरो मण्डणमिव वसुमईए आणन्दो व्व
व्वणजणलोयणाणं पञ्चाएमो व्व धम्मनिरयाणं निलओ व्व परम-
धम्मथाए ठाणमिव आदेयभावस्स कुलहरं पिव खन्तीए आगरो
२. इव गुणययणाणं विवागसव्वस्समिव कुमलककस्स महामहन्-
जिववंसमभूओ विजयसेणो नामं आयरिओ त्ति । सो य
असोयदत्तसेट्ठिपडिबद्धे जिणाययणमण्डए अणुअविय ओग्गहं
ठिओ असोयवणुज्जाणे । ‘जत्थ नौदवलिथा विव नरवई
दुल्लहविवरा मइयारा, परकलत्तदंसणभीया विव मप्पुरिमा
३. अहोमुहट्ठिया वावीतडपायवा, विणिगडियमप्पुरिमचिन्नाओ
विव ‘आडालविडालाओ अइमुत्तयजयाओ, दरिइकामिहिय-
याइं पिव समन्तओ आउल्लाइं लयाहराइं, तिसयपमत्ता विव
पासण्डिणो’ न मोहन्ति ‘लिम्बपायवा, नववरगा विव कुसुम्भ-
रत्तनिवसणा विरायन्ति रत्तामोया—किं बज्जणा—जत्थ मणो-
४. रत्ता विव जीवलोयस्स बज्जवुत्तन्ता उज्जाणपायवा । तथा

१ B धवल ।

२ A डाल ।

३ D •कानिधि• ।

४ CDE पासण्डिया ।

५ BCE निव ।

हिमगिरिसिहराटं पिव उत्तुङ्गधवलाटं जिणाययणाटं । तत्थ
य वज्रपासुए भूमिभाए अहासंजमं सो भयवं चरणकरण-
निरञ्चो परिवसद् ॥

इञ्चो य राइणा गुणसेणेणं अत्याइयागएणं पुच्छियं ।
केण भे अज्ज इह अञ्चरेयभूयं किंषि वत्थु दिट्ठं ति । तञ्चो
उवलङ्कविजयसेणायरिएण पणमिज्जण रायाणं भणियं कल्ला-
णएणं । महाराय, दिट्ठं मए अञ्चरेयं । राइणा भणियं ।
कहेहि किं तथं ति । कल्लाणएण भणियं । इह अभोगद-
त्तसेट्ठिपडिंवड्ढे चमोयवणुज्जाणे सयलदट्ठव्वदंसणमद्दसवो लाय-
लजोण्हापवाह'पण्डलियत्तउड्डिसाभोञ्चो सयलकल्लासंगञ्चो विय १०
मयलज्जणो पढमजोव्वणत्थो वि विचाररहिञ्चो विणिज्जि-
यकुसुमबाणो वि तवसिरिनिरञ्चो परिचत्तसव्वसङ्को वि
सयलजणोवयारौ सुत्तिमन्तो विव भयवं धञ्चो दिट्ठो मए
गन्धारजणवयाहिवस्सु समरसेणस्स नत्तञ्चो लच्छिसेणस्स पुत्तो
पडिवन्नसमणलिङ्को विजयसेणो'नम आयरिञ्चो ति । तञ्चो १४
राइणा भणियं । अहो तुमं कयपुत्तो, पावियं तए फलं लोच-
णाणं । अहं पि णं भयवन्तं मोत्तणमन्तरायं सुए वन्दिस्सामि
न्ति ॥ अरुक्कन्ताए रयणौए कयसयलगोसकिञ्चो राया गञ्चो
तमुज्जाणं । दिट्ठो य णेण अणेषमणपरियरिञ्चो संपुल्लवार-
यससि व्व तारयणपरिवुडो विजयसेणायरिञ्चो । तञ्चो हरि' १

सुखिपुलकण आणन्दबाहजलभरियलोयणेणं धरणिनिहित-
 जाणकरयलेणं सविणयं पणमिअो अणेण, दिअो य से गुरुणा वि
 सारौरमाणसाणेगदुक्खविउडणो सासयसिवसोक्ततस्सौयभूअो
 धम्मल्लभो त्ति । तअो अट्टारससील्लसहस्स'भरवहे मिद्धि-
 १ वल्लभिराणुरायसमागमचिन्ना'दब्बले सेससाज्जणो वन्दिज्जण
 उवविट्ठो गुरुसमौवे । विन्धिअो य तस्स क्वचरिएहिं । भणियं
 च णेण । भयवं किं ते सयल्ल'संपुणमणोहरस्स'वि ईदसं निब्बे-
 यकारणं, जेण इअो तअो समम्भमनिवउत्तनरिन्दमउल्लिमणि-
 प्पभाविसर'विष्कुरियपायवौढं रायल्ल'उज्झिय इमं ईदसं
 १० इहल्लोयनिप्पिवासं वयविसेसं पडिवअो मि त्ति । विजयसे-
 णेण भणियं । महाराय, संसारंमि वि निब्बेयकारणं पुच्छमि ।
 नण सुल्लहसेत्य निब्बेयकारणं । सुण ।

नारयतिरियनरामरभवेसुं ह्मिण्डन्तयाण जीवाणं ।

जम्भजरामरणभए मोत्तूण किमत्थि किंचि सुहं ॥

किं अत्थि नारगो वा तिरिअो मणुअो सुरो 'व संसारे ।

सो कोइ जस्सु जम्भजरामरणद न होनि पावाहं ॥

तेहि गहियाण य कहं होइ 'रई हरिणतणयाणं व ।

कूडयपडियाण दढं वाहेहि विलुप्पमाणाणं ॥

सब्बेमिं सत्ताणं खणियं पि ऊ दक्खमेकपडियारं ।

जा न करेह नथु सुहं लक्ष्मी को तीए पडिबन्धो ॥

केण ममेत्युप्यत्तो कहिं इओ तह पुणो वि गन्तव्वं ।

जो एत्तियं पि चिन्तेह एत्थ सो को न निब्विणो ॥

अन्नं च । एत्थ, महाराय, महासमुद्दमच्छगथं रयणमिव
चिन्तामणिमंनिभं दक्षभं माणसत्तणं । तद्वा खरपवणचालिय- ५
कुसग्गजलविन्दुचञ्चलं जौवियं, कुवियभुयङ्गभोमणकणजाल-
सन्निहा य कामभोगा, सरयजलहरकामिणीकडक्कगयकणवि-
ज्जुचञ्चला य रिद्धौ, अकयसुहृदवच्चरणणं च दारुणो तिरिय-
नारएसु विवागो त्ति । अवि य

भयरोगभोगपियविष्णो गवज्जुदुक्कजलणपज्जलिए । १८

नडपेच्छणयसमाणे संसारे को धिदं कुणइ ॥

सइ सासयंमि ठाणं तस्सोवाए य परममुणिभणिए ।

एगन्तसाहगे सुपुरिसाण जत्तो तहिं जुत्तो ॥

एवं च, महाराय, संसारो चेव मे निव्वेयकारणं । तद्धवि
पुण निमित्तमेत्तमेयं संजायं ति । सुण । १९

अत्थि इहेव विजए गन्धारो नाम जणवओ, तत्थ गन्धार-
पुरं नाम नयरं । तन्निवासी अहं तत्थेव चिट्ठामि । मित्तो
य मे बौयहिययभूओ सोमवत्तपुरोहियपुत्तो विहावसू नाम ।
सो य कहंचि आयइपौडियदेहो विणिज्जियसुरासुरेण मच्चुणा
मम समत्तमेव पच्चत्तमुवणीओ । तओ अहं तन्निओयाणल-
जल्लियमाणसो चिट्ठामि; जाव आगया अहासंजमविहारेणं
विहरमाणो वासावासनिमित्तं चत्तारि बाज्जणो, ठिया य

नयराश्रो नाददूरे महामहन्नाए ^१गिरिगुहाए । सिद्धा य मे
 अइपिय त्ति करिय निययपुरिसेहिं । गश्रो अहं सिग्यमेव
 ते वन्दिउं । दिट्ठा य तत्थ भयवन्तो सण्णायवावडा, वन्दिथा
 पइट्ठवयणपङ्कएण । अहिणन्दिश्रो भयवन्तेहिं धम्मसाहेण ।
 ५ पुच्छिया मए अहाविहारं । अणुसासिओ भयवन्तेहिं । तश्रो
 ते सुणौ कंचि वेलं पज्जुवासिय पविट्ठो नयरं । ते ^२य
 भयवन्तो सव्वकालमेव वासावासे मासोववासेणं जयन्ति त्ति ।
 उवलङ्कं मए ससत्तं ॥

पवड्डमाणसङ्कुत्त^३ य पइदिणं सेवमाणस्स ते 'अइक्कन्ना
 १० चत्तारि मासा । चरिमरयणौए जाया महं चिन्ता । कसं खु
 ते महातवस्सो गच्छिस्सन्ति । ^४तश्रो ^५अहं अट्ठजामावसेमाए
 'रयणौए निग्गश्रो भयवन्तदंसणनिमित्तं नयराश्रो । गश्रो य थेवं
 भूमिभागं ; जाव, पयलिया वसुमई, गळ्ळियं गन्धारगिरिणा,
 पवाइश्रो सुरहिमाइश्रो, उज्जोविचं नहङ्गणं, वित्थरिओ
 जयजयारवो । तश्रो अहं अहं हिं जयहरिमो तुरियं तुरियं
 पत्थिओ जाव पेच्छामि गन्धारगिरिगुहाममेवे अवहरियं
 तणाइयं, समीकथं धरणिवट्ठं, पवुट्ठं गन्धोदयं । उवइणा
 पुण्णोवयारा । ^६निवड्डिया देवसंघाथा थुण्णन्ति भयवन्ते
 खाऊणो । अहो मे रुक्कं माणुसत्तणं, खविथा रागादश्रो,
 पैराजियं कम्मसेअं, तिओ भवसमुट्ठो, पाविथा सामयमिवसुह-

१ CD add नंभार० ।

२ B om.

३ D संवेगसु ।

४ BD जामिहोय ।

५ ACD चिदरथा ।

सिद्धिं न्ति । तत्रो मए चिन्तियं । आविभूयं नूणमेएसिं
 केवसं, सुक्का जाइजरा मरणदुक्खवाससु ॥ एत्थन्तरंमि दिट्ठा
 मए केवलपहावओ च्चिय रयणमयसौहासणोवविट्ठा विणियइ-
 भवपवञ्चा^१ पसन्तचित्तमवारा केवलसिरौसमट्ठासियसरौरा
 सुत्तिमन्ता विव गुणगणा भयवन्तो साज्जणो न्ति । तत्रो मए ५
 चिन्तियं । न एत्थ संदेहो, 'संपुणमेव एएसिं केवलनाणं
 ति । तत्रो आणन्दबाहजलभरियलोयणेणं रोमसपुल्लदयङ्गेणं
 'विन्दयवसुप्फुल्ललोयणेणं धरणि'^२ निमित्तजाणकरयत्तेणं तहाविहं
 असन्तसोहणं अणाचिक्खणीयं अवत्थन्तरमणुहवन्तेण वन्दिया
 मए, वन्दिजण 'य उवविट्ठो तेमिं पुरओ । पत्थया केवलिणा ९
 कहा । पयत्ता पुच्छिउं हियदक्खियं देवनरगणा । तत्रो मए
 चिन्तियं । किं पुणो अहमेए भयवन्तो पुच्छामि । जाव
 आवडिओ हिययसल्लभूओ चित्तंमि मे विहावसु । तत्रो मए
 चिन्तियं 'अह कहिं पुण मे मित्तो विहावसु उप्पओ, होउ,
 'एयं पुच्छामि' न्ति चित्तिजण^३ पुच्छिओ मए भगवं केवलौ । १५
 भयवं, अत्थि इओ०कोड कालो पच्चत्तसुवगयसु मे मित्तसु ।
 ता कहिं सो उववओ, किं वा संपयमवत्थन्तरमणुहवट्ठ, वि
 वा मम सुणियपरमत्थमगसु वि तम्बिओद्याणलजणियसंतावो
 चित्तंमि मोवसमं जाइ न्ति । केवलिणा भणियं । सुण ।

१ D ०पवभा ।

२ D समुप्यर्थं दयसिं ।

३ B विन्दयवसुप्फुल्ललोयणपरिचयेण, A विन्दयवसुप्फुल्ललोयणपरिचयेण ।

४ B निदिध ।

५ ACDE om.

६ B दयं ।

- अथि इहेव गन्धारपुरे नद्यरे जसदन्नो नाम वत्यसोहगो ।
 तस्स मज्झपिक्का नाम गेहसुणिथा । तीसे गव्वंमि सुणन्तो उववन्नो
 त्ति । सो थ अदकटिण^१रज्जुसंदामिन्नो बुभुक्कापरिमिलाणदेहो
 सोहणिथाकुण्डनियडवत्ती रासहसुरप्पहारमौन्नो इहेव संपथं
 १ दाहणमवत्यन्तरमणुहवइ । जम्भन्तरंमि थ पुत्तरद्वभरइकुसुम-
 पुरनिवासिणो ते कुसुममारसन्नियस्स खेट्टिपुत्तस्स सिरिकन्ता-
 भिहाणा अचन्तवत्तहा पत्ती आसि त्ति । तथव्वासन्नो^२अथं
 तव्विन्नोयाणलजणियसंतावो चित्तंमि णोवसमं आइसाणमेथं
 मए एथं सोऊणं संजायनिव्वेणं तन्नेहमोहियमणे
 १० पडिमोक्खणनिमित्तं पेसिया जसदिन्नवत्यसोहगगिच्छ उव्वट्ठो
 पुरिमा, भणिया थ 'तं लज्जं मोथाविय विदल्लपाडुगाभि-
 गिण्हिय इहेवागच्छह^३' त्ति । तन्नो गया ते पुरिमा, । तन्नो
 च संपाडिअं मृन्ध सासणं^४मणेहिं, आगया थ तं गे^५विय-
 दिट्ठो थ सो मए 'पिसुया^६अयगहियतणुहो कीडाअिसमयं'
 १५ पाइयखयडिन्नो अइल्लीण^७सरीरो^८ ससन्तचलिरजीह्वसन्नि-
 धवलविहाविज्जमाणदंसणावली मन्दमन्दं परिसक्खं^९सि
 नाइदूरन्नो चेव सुणन्नो त्ति । आन्नो थ मे तं तहाविहं दण्णे-
 मन्नो संवेगो । चिन्तियं च मए । अहो दाहणो संसारवाधो ।
 एवंविहावर्जणाणि एत्थ जीवाणं पेक्खवल्लसियाइं । एत्थन्तरंमि

CE add पयडि । १ B •कुणि । २ B •मिनेहिं ।

B पिडुअं । ३ B सयावत्तीच । ४ CDE add तणु ।

य पत्ता मम समीवं सह तेण ते पुरिसा । निवेदश्चो णेहिं
 'देव एस सो सुणश्चो' त्ति । तश्चो सो मं दट्ठूण पयसंतदीहल्लूखो
 बाहजलभरियल्लोयणो उग्गोवम'वयाल्लियाणणो किंपि तद्वा-
 विहं अणाचिक्खणीयं अवत्यन्तरं पाविज्जणमारसिउमाढत्तो ।
 तश्चो मए पुच्छिश्चो^१ केवल्ली । भयवं, किमेयं ति । तेण भणियं ।

ता तश्चो आणन्दशाहज^२ पणश्चो त्ति । मए भणियं । भयवं,
 'विन्ध्यवसुप्फुल्लोयणेणं धरणि'ण^३ । भयवया भणियं । न विसेसश्चो,
 अचन्तसोहणं अणाचिक्खणीयं ~~अव~~ ^{इदमो देव एस संसारसहावो त्ति,}
 मए, वन्दिज्जण^४ य जन्तव्या भावणा अणाभोगश्चो वि कंचि कालं
 कहा । पयत्ता पुच्छि त्ति । तश्चो मए भणियं । भयवं, अह कस्स कम्मास्स
 चिन्तियं । किं पुगो । भयवया भणियं । जादमयमाणजणियस्स । मए
 आवडिश्चो हिययस्स । भयवं, को वियाणेण माणो कश्चो त्ति । भयवया
 चिन्तियं 'अह कयं । सुण ।

'एयं पुच्छामि' त्ति । सेवाणन्तरज्जो पवत्ते मयणमद्दसवे निग्गयासु
 भयवं, अत्थि इश्चो० कंसासु नयरचच्चरीसुं तरुणजणवन्धपरिगएण वज्जजणप-
 ता कहिं सो उवज्जं वसन्तकील्लभणुवन्तेण दिट्ठा समासकचारिणी वत्य-
 वा मय^५ अणियपद्दगचच्चरि त्ति । दट्ठूण य अक्खाणदोसेणं जाद'कुलादगव्विएणं
 चित्तं । 'कहं नीयचच्चरी अन्हाण चच्चरौए समासकं परिव्वचद'
 त्ति कयत्थिया वत्यसोहगा । पहाणो त्ति करिय दट्ठयरं
 कयत्थिज्जण संजमियसव्वगत्तो नेयाविश्चो चारयं जसदिक्को ।

१ BC ० ववाहि०, DE ० ववालि० । २ CDE add धययं ।

३ CDE कुलवहार० ।

एत्यन्तरंमि गृह्यमाणपरिणामवन्तिणा बद्धं परभवाउच्यं ।
 'वन्ते य मयणमङ्गसवे नगरक्षोएण मोथाविओ जसदिओ ।
 एसो य तक्कसपरिणामवसओ मरिऊण एत्य उववओ न्ति ॥

तओ मए चिन्तिथं । अहो अप्पसुहं निथाणं बद्धदुक्कपलं,
 धिरत्यु संसारवासस्सु । ता पुष्कामि भयवन्तं 'किंपज्जवसाणमेयं
 निथाणं, किं वा एस भविओ अभविओ वा सिद्धिगामौ
 अन्विद्धिगामौ संपत्तबीओ वा न वन्ति चिन्तिऊण पुच्छियं
 मए । तओ भयवथा भणियं । सुण, जंपज्जवसाणमेयं
 निथाणं ।

१० इओ सुणयभवाओ एस अहाउचं पात्तिऊण उव्वहो
 समाणो इमस्सु चेव जसदिअस्सु गेहपसूथाए घोडघडिगाभि-
 हाणाए रासहीए गभंमि रासहत्ताए उववज्जिहि न्ति^१ । तओ
 य निग्गओ समाणो जसदिअस्सु अमणोरमो किलेससंपाविथ-
 सरौरवित्तौ गृह्य^२भाह्वहणपरिखेइयसरौरो जीविथसमयं^३

१५ चिट्ठिऊण मओ समाणो जसदिअसंगयस्सु चेव माइदिअसन्नि-
 थस्सु चण्डालस्सु अण्हिगाभिहाणाए भारियाए कुच्छिंसि
 नपुंसगत्ताए उववज्जिहि न्ति ।^४ तओ य निखन्तो समाणो
 कुर्वदोहगकलङ्कदूसिओ अपरिआयंविमथसङ्गो कंचि कालं
 नपुंसगत्ताए जीविऊण सीहविण्णिवाइयसरौरो देह^५ पमोत्तूण

१ C निवत्त ।

२ D has everywhere •जिही ।

३ ACDE भारवच ।

४ B •समिथं ।

५ D जीतू ।

तौषे चेव चण्डालमहिज्जियाए कुष्किंसि इत्थिगत्ताए उव-
 वज्जिहि ति । तन्नो विणिग्गयेत्तो चेव पढमवात्तभाववत्तो
 भुयङ्गुल्लो मरिज्जण जसदिस्सत्तु चेव 'गम्भदासौए दन्तिथा-
 भिहाणाए कुष्किंसि नयुंसगत्ताए उववज्जिहि ति । तन्नो
 विणिग्गन्नो समाणो जच्चन्ध^१मउहखुज्जो मव्वलोयपरिभून्नो
 कंचि काळं नयुंसगत्तं परिवात्तिज्जण पयत्ते नयरडाहे
 किसानुणा 'कारौकयसरौरो पच्चत्तमुवगच्छिज्जण तौषे चेव
 गम्भदामीए कुष्किंसि इत्थियत्ताए उववज्जिहि ति । समुप्पन्नो
 य पोढसणी भविस्सइ ति । तन्नो एत्थेव नयरे रायमग्गे
 गच्छन्ती वियरिण मत्तहत्थिणा वावाइया समाणौ इमस्स
 चेव जसदिस्सत्तु काळञ्जणियाभिहाणाए भारियाए कुष्किंसि
 इत्थिगत्ताए उववज्जिहि ति । जाया समाणौ कमेण संपत्त-
 गोव्वणा । दिस्सा य जसदिस्सण जसरत्थियाभिहाणस्स
 अच्चन्तदारिद्राभिभूयस्स । इत्थिया कथपाणिग्गहणा आवज्ज-
 सत्ता होज्जण पसूदसमए^२ चेव . महावेदणाच्चिभूया काळं
 काज्जण सजणणीए चेव पुत्तत्ताए उववज्जिहि ति । उववन्नो
 य सो वात्तभावे चेव गन्धारनिक्कगातौरंमि खेत्तमाणो जसदिस्स-
 सत्तुणा सिक्खायनामेण 'रिउपुत्तो' ति गिण्हिज्जण सिरोह-
 रानिबद्दगदयसिक्खायन्नो दहंमि परिक्खिप्पिहिइ ॥ एथपज्ज-
 वसाणमेयं निथाणं । भविन्नो य एसो सिद्धिगामीं य, केवलम-
 संपत्तवीन्नो ति ॥

१ B निच०, AC नको० ।

२ B बरिइ ।

३ D इपुत्तौते

तत्रो मए भणियं । भयवं, कहिं पुणो सो जलमरणाणन्तरं
उववज्झिहिइ त्ति, कथा वा बौधसंपत्ती^१ सुत्तिसंपत्ती य
१ भविस्सइ । भगवथा भणियं । सुण ।

जलमरणाणन्तरं वाणमन्तरेसु . उववज्झिहि त्ति । तत्रो
५ तस्मिं चैव जस्मिं आणन्दतित्थयरसमीवे सासयसुहकप्पपायवेक्क-
बौथं सक्कत्तं पाविहिइ । तत्रो १ उउगइसमावओ संखेज्जेसु
समइत्थिएसु भवग्गइणेसु इहेव गन्धारजणवए पाविज्जण
नरवइत्तणं अमरतेयविज्जाहरसमणगणिसमीवे पवज्झिज्जण
पव्वज्जं संपत्तकेवसो सुत्तिं पाविस्सइ त्ति ।

१० तत्रो ममेयं सोऊण जाओ संवेओ, नियत्ता भवचारगाओ
मई । तत्रो अणुअविथ जणणिजणए काऊण जहोसिथं
करणिज्जं निखत्तो सुगइीयनामधेयस्स भगवओ इन्ददत्तगण-
हरस्स समीवे । ता एयं मे निव्वेयकारणं ति ॥

• गुणसेणेण भणियं । भयवं, कथय्यो सि, सोइणं निव्वेय-
१५ कारणं । अं पुण इमं भणियमासिं । जहा ।

सइ सासयंमि "ठाणे तस्सोवाए य परमसुणिभणिए ।

एगन्तसाइए सुपुरिसाण जत्तो तहिं जुत्तो ॥ त्ति

अइ किं पुण तं सासयं "ठाणं, को वा तस्स साइओ
उवाओ त्ति ॥

१ A om.

२ ACE भविस्सिहिइ ।

३ B अउर ।

४ E आसि ।

५ DE आसि ।

विजयसेणेण भणियं । महाराय, सामयं यामं नाम, जत्य
पाणिणो अट्टविहकम्ममलकलङ्कविप्पमुक्का जम्भज्रामरणरोय-
सोयाद्दरहिया निहवमनाणदंसणसुहभादणो^१ आयामिदी-
हमद्धं कालं चिट्ठन्ति । तं पुण सयलादसयरयणाथरेहिं तेलो-
क्कबन्धवेहिं सुरासुरपूइएहिं सव्वन्नूहिं भणियं इमस्सु चेव^५
चोइस^२रञ्जूसियस्सु खेत्तलोगस्सु चूडामणीभूयं परमपयं यामं
ति । साहओ उण उवाओ इमस्सु सक्कत्तनाणचरणलक्खणो पडिवा-
इओ त्ति । एसो य गिहिधम्मसाज्जधम्मोहिं ववत्थिओ । तत्थ
गिहिधम्मो दुवालसविहो । तं जहा । पच्च अणुव्यादं तिलि
गुणव्यादं चत्तारि सिक्खावयादं ति । साज्जधम्मो उण^{१०}
दसविहो । तं जहा ।

खन्ती य मद्दवज्जवसुत्ती तवसंजमे य बोधव्वे ।

सच्चं सोयं आकिस्सणं च^३ बभं च जट्ठधम्मो ॥

एयस्सु उण दुविहस्सु वि धम्मस्सु मूलवत्थु सक्कत्तं । तं
पुणो^४ "अणादकम्मसंताणवेडियस्सी जन्तुणो दुल्लहं हवइ त्ति ।^५
तं च कम्मं अट्टहा^६ । तं जहा । नाणावरणिज्जं^७ "दरिमणावर-
णिज्जं वेयणिज्जं मोहणिज्जं आउयं नामं गोत्तं अन्नरायं
च । एयस्सु उण निमित्तं मिक्कत्तं अस्साणं अविरइ पमाओ
कसाया जोगा य त्ति । एगपरिणामसंचियस्सु एयस्सु दुविहा

१ CDE add चवइव । २ CDE add चवत्तं । ३ AD +रञ्जुपस्सु

४ CDE सावावरसाद । ५ BD इवसा ।

- ठिई समखाया । तं जहा । उक्कोसिया य जहन्निया यं ।
तत्थ णं जा सा उक्कोसिया, सा तिव्वासुहपरिणामजणियाणं
नाणावरणदरिसणावरणवेयणीयअन्तरायाणं तीसं सागरोव-
मकोडाकोडीओ, मोहणिज्जस्स सत्तरिं, नामगोयाणं वीसं,
५ तेत्तीसं च सागरोवमाइं आउयस्स त्ति । जहन्ना उण तहा-
विहपरिणामसंचियस्स वेयणीयस्स बारस मुज्जत्ता, नामगोयाणं
अट्ठ, सेमाणं भिन्नमुज्जत्तं ति । एवंठियस्स य इमस्स कम्मस्स
अहापवत्तकरणेण जया घंसणघोलणाए कहवि एगं सागरो-
वमकोडाकोडिं मोत्तूण सेमाओ खविआओ हवन्ति तीसे वि
१० य णं येवमेत्ते खविए, तथा घणरायदोसपरिणामलक्षणो
नाणावरणदरिसणावरणन्तरायपडिवन्न^१सहायभावो मोहणीय-
कम्मनिव्वत्तिओ अचन्तदुग्घेओ कम्मगण्ठी हवइ । भणियं च ।

गण्ठि त्ति सुदुग्घेओ क्खकडघणरूढगूढगण्ठि व्य ।

जीवस्स कम्मजणिओ घणरायदोसपरिणामो ॥

- १५ तं च पत्ते समाणे अत्थि एगे जीवे जे तं भिन्दइ, अत्थि
एगे जीवे जे नो भिन्दइ । तत्थ णं जे से भिन्दइ, से
अपुव्वकरणेणं भिन्दइ । तओ तंमि भिन्ने समाणे अणियट्ठी^१-
करणेणं कम्मवणस्स दावाणं^१लोगदेमं सिवसुहपायवस्स निरुव-
हयवीयं संसारचारयस्स मोचावणंसमत्थं चिन्तामणिरयणस्स य
२० सज्जयभावजण्यं अणाइमि संसारसायरे अपत्तपुव्वं पसत्थमव-

तमोहणीयकम्पाणवेयणोवसमखयसुत्थं पसमसंवेयनिव्वेयाण-
कम्पादलिङ्गं सुहायपरिणामरूवं सम्मत्तं पाउण्ह, तल्लाहसमकालं
च दुवे नाणाणि । तं जहा । मदनानं च सुयनाणं च । तन्नो
तंमि पत्ते समाणे से जीवे बड्डयकम्मलसुक्के आसन्नित्तिसरू-
वभावे पसन्ने संविग्गे निव्विळे अणुकम्पापरे जिणवयणहई ५
आविहवद् । भणियं च ।

सम्मत्तं उवसममाइएहि लक्किम्माए उवाएहिं ।

आयपरिणामरूवं वण्णेहि पसत्तजोगेहि ॥

एत्थ य परिणामो खल जीवस्स सुहो उ होइ विज्जेओ ।

किं मलकलङ्कसुक्कं कणयं भुवि मामलं होइ ॥ १०

पयईइ य कम्माणं विद्याणिउं वा विवागमसुहं ति ।

अवरद्धे वि ण कुप्पइ उवसमओ सव्वकालं पि ॥

नरविबुद्धेसरसोखं दुखं विचि भावओ उ मज्जनो ।

संवेगओ न मोखं मोत्तूणं किंचि पत्थेइ ॥

नारयतिरियनरामरभवेसु निव्वेयओ वसइ दुखं । १४

अकथपरलोथमग्गो ममत्तविसवेगरहिओ वि ॥

दट्ठूण पाणिमिवहं भौमे भवसागरंमि दुक्कत्तं ।

अविसेसओ ऽणुकम्पं दुहा वि मामत्थओ कुण्ह ॥

मज्जइ तमेव सच्चं नीसङ्कं जं जिणेहि पन्नत्तं ।

सुहपरिणामो सव्वं कङ्काइविशोत्तियारहिओ ॥ १८

एवंविहपरिणामो मम्महिद्वी जिणेहि पञ्चत्तो ।

एसो य भवसमुद्दं लङ्गद येवेण कालेणं ॥

- तत्रो य तीसे वि य णं ठिईए पलिओवमपुञ्जत्तमेत्ते खीणे
परमत्थओ सुहयरपरिणामगथं 'देमविरइं पडिवज्जइ । तं
५ जहा । थूलगपाणाइवायविरमणं वा थूलगमुसावायविरमणं वा
थूलयादत्तादाणविरमणं वा परदारगमणविरमणं वा सदार-
मंतोसं वा अपरिमियपरिगहविरमणं वा । से थ एवं देमविरइ-
परिणामजुत्ते पडिवंज्जाणव्वए भावओ अपरिवडियपरिणामे
नो खलु ममांयरइ इमे अइयारे । तं जहा । वन्धं वा वहं
६ वा क्विच्छेयं वा अइभारारोवणं^१ वा भत्तपाणवोच्छेयं वा,
तह महसब्भखाणं वा रहससब्भखाणं वा सदारमन्तभेयं वा
मोसोवएसं वा कूडलेइकरणं वा, तहा तेणाहडं वा तक्करपओगं
वा विहदूरज्जाइकमं वा कूडंतुलकूडमाणे वा तप्पडिहूवगववहारं
वा, तहा इत्तिरियपरिगहियागमणं वा अपरिगहिया-
५ गमणं वा अणङ्गकौडं^२ वा परविवाहकरणं वा कामभोग-
तिव्वाहिस्सासं वा, तहा खेत्तवत्थुपमाणाइकमं वा हिरण-
सुवणपमाणाइकमं वा धणधन्नपमाणाइकमं वा दुपयच्चउपय-
पमाणाइकमं वा कुविचपमाणाइकमं वा ; तहा अत्ते थ एवंजा-
इए संसारसागरहिण्डणनिमित्तभूए सुहपरिणामभावओ चेव
० ओ आयरइं^३ ति । तहा इमे एयाहूवे उत्तरगुणे थ पडिव-

क्खर । तं जहा । उड्डुदिसिगुणव्वयं वा अहोदिसिगुणव्वयं वा
 तिरियदिसिगुणव्वयं वा, तहा भोगोवभोगपरिमाणलक्षणगु-
 णव्वयं वा उवभोगपरिभोगहेउखरकम्मादपरिवक्खणं वा, तहा
 अवज्झाणायरियपमायाथरियहिंस'प्यथाणपावकम्भोवएसलख-
 णणत्थदण्डविरदगुणव्वयं वा, तहा सावक्खजोगपरिवक्खणानर- ५
 वक्खजोगपडिसेवणालक्षणसिक्खावयं वा, तहा दिसिवयगहि-
 यस्सु दिसापरिमाणस्सु पददिणपमाणकरणदेसावगासिथिसिक्का-
 वयं वा, तहा आहारसरोरमक्कारवम्भेरेअव्वावारलक्षणपोस-
 हसिक्खावयं वा, तहा नायागयाणं कप्पणिज्जाणं अन्नपाणा-
 ईणं दव्वाणं देसकालमद्धासक्कारकमजुयं पराए भत्तीए आया- १०
 णगहट्टाए संजयाणं दाणं ति, ददलखणातिहिसंविभागसि-
 खावयं वा । से थ एवं कुमलपरिणामजुत्ते पडिवक्खणगुणव्वय-
 मसिक्खावए भावओ अपरिवडियंपरिणामे नो खलु समाथरद
 दसे अदयारे । तं जहा । उड्डुदिसिपमाणादक्कमं वा अहो-
 दिसिपमाणादक्कमं वा तिरियदिसिपमाणादक्कमं वा खेत्तवुद्धिं १५
 वा सदअन्तरद्धं वा, तहा सचित्ताहारं वा सचित्तपडिवद्धाहारं
 वा १अप्पउल्लिओसद्धिभक्खणं वा दुप्पउल्लिओसद्धिभक्खणं वा
 तुक्कोसद्धिभक्खणं वा, तह्मा इज्जालकम्भं वा वणकम्भं वा
 २सागडिकम्भं वा भाडियकम्भं वा फोडियकम्भं वा दन्तवाणिज्जं
 वा केसवाणिज्जं वा रमवाणिज्जं वा ३ विसवाणिज्जं वा जन्तपी- २०

१ C यथाव ।

१ C अप्पओरलि०, = अपक्कोरधि ।

२ B साडिय ।

३ CDE add लल्लावाणिज्जं वा ।

- लणकम् वा ^१निलङ्कणकम् वा द्वग्गिदावण्यं वा असदपोसण
 वा सरदहतलायसोसण्यं वा, तथा कन्दप्पं वा ककुद्दयं वा
 मोहरियं वा संजुत्ताहिगरणं वा उवभोगपरिभोगादरेणं वा,
 तथा मणदुप्पणिहाणं वा ^२वदुप्पणिहाणं वा कायदुप्पणिहाण
^५ वा सामादयस्स सदभकरणं वा सामादयस्स अणवट्ठियस्स करण
 वा, तथा आणवणपओगं वा पेसवणपओगं वा सद्धानुवादनं
 वा, रुवाणुवादनं वा बहियापोगलपस्सेवणं वा, तथा अप्प-
 डिलेहियदुप्पडिलेहियसेज्जासंथारदुरुहणं वा अप्पमज्जियदुप्प-
 मज्जियसेज्जासंथारदुरुहणं वा अप्पडिलेहियदुप्पडिलेहियउच्चा-
^{१०} रपासवणविगिञ्चण्यं वा ^३ अप्पमज्जियदुप्पमज्जियउच्चारपाम
 वणविगिञ्चण्यं वा पोसहोववासस्स सक्कं अणुपालण्यं वा
 तथा सच्चित्तनिखिवण्यं वा सच्चित्तपिहण्यं वा कालादक्कम्
 वा परववण्णं वा, मच्छरियं वा अस्से य एवंजादए गुणव्वय-
 सिखावयादयारे नायरद । तओ णं से ^४इमेयाणरूवण
^{१५} कप्पेणं विहरिक्खण तीसे कम्मट्ठिईए परिणामविसेसेणं तंमि
 वा जम्मे अण्णेसु वा जम्मेसु संखेज्जेसु सागीरोवमेसु खविएसु
 सम्बविरदल्लखणं खमामद्वज्जवसुत्तीतवसंजमसच्चसोयाकिञ्चण-
 बम्भचेररूवं जइधम्मं पाउणद ।, तओ एवं चेव उवसमसेठी
 एवं चेव खवगसेठि त्ति । भणियं च ।

१ AD निलं, OE लेलं ।

२ C वय० ।

३ B instead of •यं वा everywhere च वा । ४ B इमेतारूवण.

सम्पत्तंमि उ लङ्गे पलियपुङ्गत्तेण सावओ होज्जा ।

चरणोवसमखयाणं सागरसंखन्तरा होन्ति ॥

एवं अण्डिविडिणं सम्पत्ते देवमणुयज्जेसु ।

अन्नयरसेठिवज्जं एगभवेणं च सव्वादं ॥

तओ खवगसेठिपरिमत्तौए सामयं अणन्तं केवलवरणा- ५
दंमणं पाउणइ । तओ कमेणं खविद्यसेमभवोवगाहिकसंसे
सव्वकम्मविप्पमुक्के पाउणइ सामयं यामं ति ॥

एत्यन्तरंमि य गुरुवयणायलणजणियसुहपरिणामाणलद-
डुवज्जकमेन्धेणं भावओ पवक्कसम्पत्ताणुव्वयगुणव्वयमिस्कावथ-
गुणट्ठाणेण भणियं गुणसेणेणं । भयवं, धम्मो ऽहं, जेण मए १०
पावमलपक्कालणं रागादविमंघायणं पसमाद्गुणकारणं भव-
चारयनिस्सारणं सुयं ते वयणं ति । ता आइसह संपयं, जं
मए कायव्वं ति । अहवा आइदं चेव भयवया । ता देहि मे
ताव गिहिधम्मसारभूए अणुव्वयाइए गुणट्ठाणे । गुरुणा
भणियं 'किच्चमेयं तएयारिषणं भव्वसत्ताणं' ति; विहि- १५
पुव्वयं दिक्काणि० से अणुव्वयाणि, अणुसासिओ य वज्जविहं ।
तओ वन्दिऊण परमभत्तौए सपरिवारं गुरुं पविट्ठो नयरं ॥
कयभोयणोवधारो य परिणयप्पाए दिद्यहे पुणो वि निग्गओ
न्ति । वन्दिआ य णेण देवगुरवो । काळोइयमणुसासिओ
य गुरुणा । तओ य कंसि वेलं पज्जुवाविज्जणं विहिणा पुणो १०

नयरं पविट्टो न्ति । एवं उभयकालं गुहदंशणतव्वयणसुण-
सोखमणुहवन्तस्स अईओ मासो, परिणओ से धम्मो । कप्प-
समत्तौए य गओ अस्सत्थ भयवं विजयसेणायरिओ न्ति ॥

तओ अदक्कन्तेसु कइवयदिणेषु राइणो गुणसेणस्स पासा-
५ यतल्लसंठियस्स कहवि सोऊण हाहारवगम्भिणं मरणनरवइणो
'विव पयाणढक्कं संसाररत्तसस्स 'विव अट्टट्टहासं जीवलोयस्स
विव, पमायचरियं मयगळिण्डिमसइं, पेच्छिऊण तं कयन्तवस-
वत्तिणं चउपुरिसधरियकायं कन्दन्त'बन्धुजणपरिवारियं सवं
परमसंवेगभावियमइस्स इन्दयालसरिसजीवलोयमवगच्छिऊण
१० धम्मज्झाणजलपक्खालियपावलेवस्स समुयन्ता चिन्ता । अन्हे वि
एवं चेव मरणधम्माणो न्ति । अहो णु खलु एवं विरसावसाणे
जीवलोए ते धम्मा, जे तेलोक्कबन्धुभूए अचिन्तिचिन्तामणिस-
न्निहे परमरिसिखब्बुदेसिए धम्मे कयाणुराया अगारवासाओ
अणगारियं पव्वयन्ति । तओ य पाणवइमुसावायअदत्ता-
१५ दाणसेऊणपरिगहविरया बायालीसेसणादोसपरिसुद्धपिण्डग-
हिणो संजोयणाइपच्चदोसरहियमियकालभौइणो पच्चसमिया
तिगुत्ता निरइथारवथपरिपाणत्थमेव इरियासमियाइपणु-
वीसभावणोववेया अणसण'मूणोयुरियाइपायच्छिक्कविणयाइ-
सबाहिरिभिन्नरतवोगुणप्पहाणा मासाइयाणेगपडिमाधारिणो

१ BD विव ।

२ A बंधु, D परिपरिव ।

३ OE मूणी, BD जीवी, A मूणी ।

विचिन्तदन्वाभिगहरया अपहाणलोयलद्वावलद्दुवित्तिणो नि-
 प्पडिकम्भसरीरा समतणमणि^१मुत्तलेट्टुकञ्चणा, किं बड्डणा,
 अट्टारससौलङ्गसहस्सधारिणो उवमारियविवुहजणपसंसियपसम-
 सुहसमेया अणेगगामायरनगरपट्टणमडम्बदोणमुहसंनिवेसस-
 यसंकुलं विहरिजण मेद्वणिं, मिच्छत्त^२पङ्कमगपडिवड्ढे थ ५
 सद्धम्भकहणदिवायरोदणं बोद्धिजण भव्वकमल्लायरे, महा-
 तवच्चरणपरिकम्भियसरौरा जिणोवद्वट्टेण मग्गेण कालमासे
 कालं ^३काजण पाआवगमणेण देहं परिचयन्ति । तत्रो अहं
 पि इयाणिं इमेण चेव विहिणा देहं परिचदस्सं ति ।
 पत्तो य मए भवसयसहस्सदुल्लहो सयललोयालोयदिवायरो १०
 सामयसुहप्पयाणेक्ककप्पपायवो सयलतेलोक्कनिरुवमचिन्तामणी
 वियडसंमारजल्लहिपोयभूओ धम्मसारही भयवं विजयसेणा-
 यरिओ त्ति । अत्रो पवक्खामो धीरपुरिससेवियं कम्भवण-
^४दावाणल्लं एयस्स समीवे महापव्वज्जं ति । चिन्तिजण सहा-
 विथा णेण सुवुद्धिपमुहा मन्तिथो । कहिओ य तेसिं निथ- १५
 याहिप्पाओ । तत्रो तप्पसङ्गओ चेवोवलद्दुजिणवयणसारेहिं
 भणिं च तेहिं । अहो महापुरिससहावाणुल्लवं देवेण मन्तिथं ।
 खरपवणसालियनल्लिणजलमज्झगयचन्दबिम्भचल्ललंमि जीवल्लोए
 किञ्चमेयं भविथाणं, अहासुहं मा करेह पडिवन्धं ति । अजं

१ AC om. मुत्त, D has मोत्ति ।

२ CDE add वड्ढ ।

३ B. किआ

४ AC add मचव ।

च । देव, को नाम कस्माद् सुहित्तणं पवप्पिज्जणं तं पलित्त-
 जालावल्लीपरिगयाओ गेहाओ नौसरन्तं वारेद् । पलित्तं च
 'सव्वदुक्खजलणेण संसारगेहं' १ति । ता वज्जमयं नाम अन्हा-
 णमेयं देवस्सु ववसियं । असमत्या य अन्हे बुद्धिविह्वेण
 ५ भवओ मरणं निवारेणं ति । तओ रादणा एयमायल्लिज्जण
 'एवमेयं' ति, 'को तुम्हे मोत्तूण मम 'अओ हिओ' अहि-
 णल्लिज्जण सबज्जमाणं पच्छट्ठमुहकमलेणं द्वावियं आघोसणा-
 पुव्वयं महादानं; काराविया भत्तिविह्वानुरूवा जिणायय-
 णाईसु अट्ठाहिया महिमा; सम्पाणिओ य पणद्वगो, वज्ज-
 १० माणिया पडरजणवया, दिस्सं चन्दसेणाभिहाणस्स जेट्ठपुत्तस्स
 रक्खं, पडिवच्चा भावओ पव्वच्चा । 'सुए य इओ गमिस्सामि,
 जत्य भयवं विजयसेणायरिओ' ति चिन्तिज्जण ठिओ विवि-
 त्तदेसंमि सव्वरादयं पडिमं ॥

इओ य सो अगिसस्यतावसो अपडिक्कन्तो चेव तन्निया-
 १५ णाओ कालं काज्जण विज्जुकुमारैसु दिवद्धुपल्लिओवमट्ठिई
 देवो जाओ ति । दिओ य तेण उवअगे 'किं मए ज्जयं
 वा जट्ठं वा दाणं वा दिस्सं, जेण मए एसा दिव्वा देववुी
 पत्त' ति । आभोइओ णेण पुव्वजस्सवुत्तन्तो, कुविओ य
 उवरिं गुणसेणस्स । विहज्जेणाहोइज्जण आगओ तस्स समीवं ।
 २० दिट्ठो य णेण पडिमं ठिओ गुणसेणो । तओ य

पडिमं ठियस्स तेणं विउव्विया कोइमूढहियएण ।
 निरयाणलजलियसिद्धा^१ अदधोरा पंसुवुद्धिं त्ति ॥
 तीए य उज्झमाणो अणाउलं गइयसत्तसंपन्नो ।
^१चिन्तेइ भावियमाणो धम्मंमि जिणप्पणीयंमि ॥
 सारौरमाणसेहिं दुक्खेहि अभिदुयंमि संसारे । ५
 सुलहमिणं जं दुक्खं दुलहा सद्धम्मपडिवत्ती ॥
 धम्मो ऽहं जेण मए अणोरपारंमि भवसमुद्धंमि ।
 भवसयसहस्सदुलहं लद्धं सद्धम्मरथणमिणं ॥
 एयस्स पभावेण पालिज्जन्तस्स सइ पयत्तेणं ।
 जम्भन्तरंमि जौवा पावन्ति न दुक्खदोगच्चं ॥ १०
 ता एसो च्चिय सफलो मज्झमणायरणदोसपरिहौणो ।
 सद्धम्मलाभगइओ जम्भो नादंमि संसारे ॥
 विलिहइ य मज्झ हिययंमि जे कओ तस्स अगिसम्मस्स ।
 परिभवकोवुप्पाओ तवइ अकज्जं कयं पच्छा ॥
 एणिहं पुण पडिवन्नो मेत्तिं सव्वेसु चेव जीवेसु । १५
 जिणवयणाओ अइयं विसेसओ अगिसम्मंमि ॥
 इय सो सुइपरिणामो तेणं विणिवाइओ उ पावेणं ।
 मरिज्जणं उववन्नो देवो सोइयसकप्पंमि ॥
 अइ सागरोवमाज्ज जाओ चन्दाणणे विमाणंमि ।
 देवाणुप्पत्तिविहिं समासओ एत्थ बुच्छामि ॥ २०

ओहेणं चिय जह ते हवन्ति जं च ऽच्छरादओ तेसिं ।

निव्वत्तन्तिऽथरे जह परमं देवस्स करणिज्जं ॥

जह मेहासणितियसिन्द्यावविज्जुण संभवो होइ ।

गयणंमि खणेण तहा देवाण वि होइ उप्पत्ती ॥

सो पुण मोत्तूण दमं देहं विमलंमि देवसयणिज्जे ।

निव्वत्तेद सरीरं दिव्वं अन्नोमुज्जत्तेणं ॥

तंमि समयंमि तत्थ य गायन्ति मणोहराद गेयाइं ।

कुसुमपयरं सुयन्ति य ^१सभमरयं तियसविलयाओ ॥

नच्चन्ति दिव्वविभमसंपादयतियसकोउहल्लाओ ।

१० वज्जन्तविविहमणहरतिमरीवीणासणाहाओ ॥

देवा य हरिसियमणा करेन्ति ^२उक्किट्टमीहणायं च ।

मुणिकुण तस्स जसं सुदुल्लहं सयलभुवणंमि ^३ ॥

इयरो वि य कामगुणे सहप्फासरमकवगन्धे य ।

दिव्वे समणहवन्तो हिट्ठो उट्ठेद सयराहं ॥

१५ सुरयणनयणाणन्दो दिव्वं देवंसुयं अहिस्खिवन्तो ।

भासुरवरवोन्दिधरो संपुल्लो सारयससि^४व्व ॥

तियसविलयाउ तत्थ य ^५तहियंलडहाउ मज्जरवयणेहिं ।

जयजयजय त्ति नन्दा युणन्ति हिट्ठाउ एएहिं ॥

तियसा वि परमहिट्ठा गण्डयल्लावडियकुण्डलुज्जोया ।

१ CE सविभमरयं B ससंभमं ।

२ ACE उक्किट्टि B उक्किट्टि ।

३ ACE जसंमि ।

४ ABD वेसिच ।

सुरतहस्तसमाहरणा नमन्ति जयसहस्रबोक्षं ॥
 अह तं दिव्यपरिचयं ददूषं लोचनेण संभक्तो ।
 दिक्षं ऊचं व किं मे इमं फलं जन्तु दिव्यं ति ॥
 काऊण थ छवन्नोगं दिव्यं ओहिणा विसुद्धेणं ।
 मुणिकण सुचरियं तो करेह अह देवकरणिज्जं ॥ ५
 सासयजिणपडिमाणं पूथं पूयाहहो महारक्षं ।
 १पोत्ययरयणं च तथा वाएह सुऊत्तमेत्तं तु ॥
 अह तियससुन्दरीओ निज्जियमुहयन्दचन्दविम्बाओ ।
 पीणुन्नयसुपसाहियवरयणहरबन्धुरङ्गीओ ॥
 तिवल्लीतरङ्गभङ्गुरमज्झविरायन्तहाररक्षाओ । १०
 मुहल्लरसणाहिणन्दियवित्थिलमियम्मविम्बाओ ॥
 तत्ततवणिज्जसज्जिहमणहरयोरोरुजुयल्लकलियाओ ।
 नहयन्दसमुज्जीवियकुम्भयचल्लणसोहाओ ॥
 गाढपरिओसपसरियविस्वाससिङ्गारभावरक्षाओ ।
 पेच्छद समूसियाओ वध्वहम्मरसल्लियमणाओ ॥ १५
 किंकरगणे थ भणियं अणुरत्ते दिव्यविहवसंपक्के ।
 तियसभवणाद पेच्छद ममिय इय अंपिरे लउहे ॥
 तियसविस्सयाहिं समथं जयसहपणामियप्पभावाहिं ।
 मोहणवियत्तणाहिं पेच्छद तो तियसभवणादं ॥
 वित्थिलमरगयसिस्सासंचयसंजणियवियउपौढादं । २०

मणिरयणखदयमणहरफलिहामणिभित्तिजुत्ताहं ।
 वेदखियखभविरदयविचित्तवर^१सालिभञ्जियसयाहं ।
 तह दिव्व^२खगचामरपञ्जुत्त^३कुडन्तरासाहं ॥
 वरविविहदेवखन्दयविरदयपल्लङ्गसनाहाहं ।
 परिलम्बियपट्टंसुयसुत्तावल्लिजणियसोहाहं ॥
 तियसतहकुसुममण्डियकुट्टिमसंकन्तभमरवन्दाहं ।
 धूवघटियाउलाहं परिलम्बियरयणदामाहं ॥
 अह तेसु तियससुन्दरिनिवहेण समं पुरासुकयपुखो ।
 चिट्ठद परितुट्ठमणो भुञ्जन्तो दिव्ववरभोए ॥
 १० ^४भुञ्जिंसु सो वि दिव्वे भोए चन्दाण्णे विमाणंमि ।
 सुरसुन्दरीहि सद्धिं जहिच्छिए सागरमणूणं ॥

× × × × ×

गुणसेणअग्गिसम्भा जं भणियमिहासि तं गयमियाणिं ।
 सीहाणन्दा य तहा जं भणियं तं निसामेह ॥

१ B सासुचजिय ।

२ CE •तुडन्तरासाहं ।

३ B चंभवारप ।

४ ACE भुञ्जितु, B भुञ्जिय ।

॥ बीओ भवो ॥

अत्यि दहेव जम्बुद्वीवे दीवे अवरविदेहे खेत्ते अपरिमिय-
गुणमिहाणं तियसपुरवराणुगारि उज्जाणारामभूसियं समत्य-
मेइणितिलयभूयं जयउरं नाम नयरं ति । जत्य सुरूवो
उज्जलनेवत्यो कल्लावियखणो लज्जालुओ महिलायणो, जत्य
य परदारपरिभोयंमि किलीवो, परच्छिद्दावलोयणंमि अन्धो, ५
पराववायभासणंमि मूओ, परदव्वावहरणंमि संकुचियहत्यो,
परोवयारकरणेकतल्लिच्छो पुरिसवग्गो । तत्य य निसियनि-
क्कड्डियसिनिद्धलियदरियरिउहत्थिमत्यउच्छलियवहलरुहिरा-
रत्तमुत्ताहककुसुम^१पयरच्चियममरभूमिभाओ राथा नामेण
पुरिसदत्तो त्ति । देवी य मे मयलन्तेउरप्पहाणा सिरिकन्ता १०
नाम । सो इमाए सह निरुक्खे भोए भुज्जिंसु । इओ य सो
चन्दाणणविमाणाहिवई देवो अहाउयं पालिज्जण तओ सुओ
सिरिकन्ताए गम्मे उववओ त्ति । दिट्ठो य णाए सुविणयंमि
तौए चेव रयणीए निट्ठूमसिहिसिहाजालसरिसकेसरसडाभार-
भासुरो विमलफलिहमणिमिलानिहसहंसहारधवलो आपि- १५
पुल्लसुपसन्तलोयणो मिथल्लेहासरिसनिग्गयदादो पिज्जल-
मणहरवच्छत्यलो अरत्तणयमग्गभाओ सुवन्नियकठिणकठि-

यडो आवलियदीहकङ्गूलो ^१सुपद्विओरुमंठाणो, किं बज्जणा,
 सब्बज्जसुन्दराहिरामो मीहकिमोरगो वयणेणसुयरं पविसमाणो
 न्ति । पासिज्जण य तं सुहविउद्धाए जहाविहिणा सिट्ठो
 दइयस्स । तेण भणियं । अण्येयसामन्तपणिवइयचलणजुयलो
 महारायमइस्स निवासट्ठाणं पुत्तो ते भविस्सइ । तो मा तं
 पडिसुणेज्जण जहासुहं चिट्ठइ । पत्ते य उच्चिकाले महा-
 पुरिसगम्भाणुभावेण जाओ से दोहलो । जहा देमि सब्बसत्ता-
 णमभयदाणं दीणाणाहकिवणाणं च इस्सरियसंपथं जइजणाणं
 च उवट्ठम्भदाणं सव्वाययणाणं च करेमि पूयं ति । निवेदओ
 १० य इमो तीए भत्तारस्स । अब्बहिज्जयायहरिसेणं संपाडिओ
 तेणं । तस्स संपायणेण जाओ महापमोओ जणवयाणं ।
 अवि य

सब्ब च्चिय धन्नाणं होइ अवत्या परोवयाराए ।

बालससिस्स व उदओ जणस्स भुवणं पयासेइ ॥

१५ तओ जहासुहेण धम्मजिरयाए परोवयारसंपायणेणं सुल्लू-
 जम्माए अइकन्ता नव मासा ^१अड्डमरास्सन्दिया । तओ पसत्ये
 तिहिकरणमुज्जत्तजोए सुल्लुमाल्लपाणिपायं सयलजणमणोरहेहिं
 देवी मिरिकन्ता दारयं पसूय न्ति । निवेदओ रत्तो सुहंकरि-
 याभिहाणाए दासियाए पुत्तजम्भो । परितुट्ठो राया, दिस्सं
 २०० च तीए पारिओसियं । कारावियं च बन्धणमोयणारयं

करणिञ्ज', पवन्तो य नयरे महाणन्दो, सोहाविद्या 'नयरि-
मगा, पसमावित्रो रत्रो कुङ्कुमजलेणं, विष्णुहृष्टादं रुष्टन्त-
मङ्गयरमणाहादं विचित्तकुसुमादं, कथात्रो हृष्टभवणसोहात्रो,
पहभवणेषु समाहयादं 'मङ्गलतूरादं, सहरिसं च नखिथं
रायजणनागरेहिं ति^१ । एवं च पददिणं महामहन्तमाणन्द-
सोखमणुहवन्ताणं अदकन्तो पढममासो । पदट्टाविथं च से
नामं बालस्स सुविणयदंमणनिमित्तेणं सीहो त्ति । सो य
विसिट्ठं पुष्पफलमणुहवन्तो अभग्गमाणपसरं पणईणं मणो-
रहेहिं पयाण^२ पुत्तेण

जोव्वणमणवमसोहं कलाकलावपरि^३वड्डियच्छायं । १०

जणमणनयणाणन्दं चन्दो व्व कमेण संपत्तो ॥

अस्यथा य संपत्तजोव्वणस्स कुसुमचावस्स वि हियथाणुकूलो
तरुणजणहियथाणन्दयारी आगत्रो वसन्तसमत्रो । जत्थ
सविसेसं कुसुममयकोदण्डमण्डलीसंधियसिल्लीसुहो रदं दंसि-
ज्जण जणहिययादं विंधिउं पर्यत्ते मयणो । अणन्तरं च तस्स^{१५}
चेव जयजयसद्दो व्वी कोइलाहिं कत्रो कोलाहलो, विरहग्गि-
उज्ज्वन्तपहियसंघायधूमपडलं^४ व विथम्भियं सहयारेसु भमर-
जालं, गयवदयामसाणजलणेहि विव पलितं दिशामण्डलं
किंसुयकुसुमेहिं ति । तत्रो एवंविहे वसन्तसमए सो सीह-

१ B • रासगा ।

२ A om.

३ B-om.

४ ACE • षड्ढि ।

कुमारो अण्यतरुणजणवेडिओ महाविभूर्ईए केलिनिमित्तं
 गओ^१ १पमुदयपरऊयासइजणियतरुणीजणचित्तविभमुल्लोखं
 सुरहिमल्लयपवणपणञ्चावियकुसुमभरभञ्जमाणलयाविडविजालं
 मयमुदयमुहलमऊयरकुलोवगीयमाणगसोहं वासहरं पिव
 वसन्तलच्छीए कीलासुन्दरं नाम उज्जाणं, पवत्तो य कीलिउं
 विचित्तकीलाहिं ति । दिट्ठा य तेण तस्य उज्जाणे नाददूर-
 देसुसंठिया कुसुमपरिमलसुयन्धवेणिमऊयरवली विदुम-
 लयायन्धहत्यपल्लवा उव्वेल्लन्तकोमलतणुवाडल्लया रम्भाखम्भमण-
 हरोरुजुयला थलकमलारत्तकोमलचलणजुयला उज्जाणदेवय
 • न्व उउलच्छिपरियरिया^२ नियमाउल्लगस्सु चेव महासामन्तस्सु
 लच्छिक्कन्ताभिहाणस्सु धूया सहियणसहिया^३ वसन्तकीलमणु
 हवन्ती कुसुमावली नाम कल्लगा । तओ तं दट्ठूणमणन्त-
 भववत्थरागदोसेण साहिलासं पुलोदया । दिट्ठा य एसो
 वि तीए तओ ^४विभागाओ तस्स भमेण चेव तुरियतुरिय-
 ५ मोसरन्तीए कुसुमावलीए । चिन्तियंमिमीए । कइं कोलासुन्द-
 रुज्जाणस्सु रम्भयाए भयवं मयरद्धओ वि एत्थिव कीलासुहमणु-
 हवइ त्ति । एत्थन्तरंमि भणिया पियंकराभिहाणाए चेडीए ।
 सामिणि, अल्लं अल्लमोसक्खणेण ; एसो खु राइणो पुरिसदत्तस्सु
 पुत्तो तुह चेव पिउच्छागम्भसंभवो वीहो नाम कुमारो त्ति ।

१ CE add वरज्जाणं ।

२ CE समय = सत्त ।

३ B हरियया ।

४ CE सनेया ।

५ B adds वि ।

पठमागमणकथपरिगृहं च सामिणिं 'एवमोसकमाणिं पेक्षिथ
 मा अदक्खिणं ति संभाविस्सुइ । ता चिट्ठियउ इहं, कीरउ
 इमस्स महाणुभावस्स रायकलोचिओ उवयारो । तओ हरि-
 मवमपुल्लइयङ्गीए सविभमं माहिलामं च अवलोइऊण कुमारं
 भणियं इमीए । हला पियंकरिए, तुमं चेवत्थ कुसला; ता ५
 निवेएहि, किं मए एयस्स कायव्वं ति । तीए भणियं । सामिणि,
 पठमागयाओ अण्हे; ता अलंकरावीयउ आसणपरिगृहेणं
 इमं पएमं एसो, कीरउ से मज्जणजणण संबन्धपायववीयभूयं
 सागथं, दिज्जउ मे सहत्थेण कालोचियं वसन्तकुसुमाभरण-
 मणाहं तम्बोळं ति । कुसुमावलीए भणियं । हला, न १०
 मक्कुणोमि अइसज्जसेण इमं एयस्स काउं; ता तुमं चेव एत्थ
 कालोचियं करेहि ति । एत्थन्तरंमि य पत्तो तमुद्देसं
 कुमारो । तओ सज्जिऊणामणं भणिओ पियंकरीए^१ । सागथं
 रइविरहियस्स कुसुमचावस्स, इह उवविसउ महाणुभावो ।
 तओ सो सपरिओसं ईसि 'विहसिऊण 'आमि य' अहं १५
 एत्तिथं काळं रइविरहिओ, न उण संपथं' ति भणिऊणमुव-
 विट्ठो । उवणीयं च पियंकरियाए माहवीकुसुममालासणाहं
 कलधोयमयतलियाए तम्बोळं, गहियं च तेण । एत्थन्तरंमि
 य आगओ कुसुमावलीऊणणीए आहवणनिमित्तं पेसिओ
 संभरायणो नाम कञ्जनेउरमहल्लगो । दिट्ठा 'य तेण साणु- २

रायं अपेक्षन्तमद्रुक्षिपेक्षिहं कुमारमवलोक्यो कुसुमा-
वली । चिन्तितं च ऐष । समागन्तो मयणो रईए, जइ
विही अणुवन्तिस्सइ । तन्नो पचासन्नमागन्तूण कुमारमहि-
णन्दिय भणियं संभरायणेणं । वच्चे, कुसुमावलि', देवी
मुत्तावली आणवेइ 'अइचिरं कीलियं, मा सरीरखेदो ते
भवित्स्सइ ; ता लज्जं आगन्तव्यं' ति । तन्नो सा 'जं 'अस्मा
आणवेइ' न्ति भणिज्जण ससंभमं कुमारमवलोक्यो नीग्या
उज्जाणाओ, पत्ता य कुमारं चेव चिन्तयन्ती निययगेहं ।
तन्नो देविं पणमिज्जणमाहूढा दन्तवल्हियं । तन्नो कुमारं
चेव अणुसरन्ती विमुक्कदीहनीयासा ससुवविट्ठा पल्लकसयणिज्जे,
विसम्भियो य तीए संमाणिउं सहीसत्यो ।

अइ सेविउं पयत्ता सेज्जं अणवरयमुक्कनीयासा ।

मयणसस्सल्लियमणा नियकप्पनियत्तवावारा ॥

नालिहर चिन्तयन्तं न यऽङ्गरायं करेइ करणिज्जं ।

नाहिलसइ आहारं अहिणन्दइ ने य नियभवणं ॥

चिरपरिचितं पि पाठेइ ने य सुयसारियाणं संघायं ।

कीलावेइ मणहरे चडुले न थ भवणकलहसे ॥

विहरइ न हन्धियतले मज्जइ न य गेहदीहिथा उ ।

सारेइ ने य वीणं पत्तप्पेज्जं पि न करेइ ॥

न य कन्दुएण कोलइ वज्जमज्जइ ने य भूयणकलावं ।

हरिणि व्य ऊहभट्टा अपसरमाणी तथं चेव ॥

खणसङ्गनयणपसरा अवसा खणधरियदीहनीसासा ।

खणसङ्गदेहवेष्टा खणजंपिरवायसुहकमला ॥

एत्यन्तरंमि तीसे धावीए नित्यसुधा समाणत्ता ।

नामेण मयणलेहा बीयं हियथं व जा तीए ॥

जहा । कीलासुन्दरकाणमणकीलाए दढं परिस्सुन्ता
कुसुमावली, लज्जं च तीए अक्ख विसम्भियाओ सहीओ;
ता गिण्हज्जण पविरलजलसिन्तं तालियण्टं बन्धेज्जण कदवथ-
कप्परवौडगाणि उवसप्पाहि एयं ति । समाएसाणन्तरं च
संपादयजणणिवयणा रसन्तमणिनेउरा पत्ता कुसुमावलीसमीवं १
सहरिसा मयणलेहा । दिट्ठा य तीए वरसयणीयमज्झगथा
गुहसिन्ताभरनीसहं अङ्गं वहन्ती कुसुमावलि न्ति । तओ
अणालवणसुणियसुअभावाए विअत्ता मयणलेहाए । सामिणि,
किमेवसुव्विगा विय १लखीयसि, किअ १संपज्जा ते गुह-
देवथाणं पूया, किअ सप्पाणियाओ सहीओ, किअ कथा १
अत्थिजणपडिवत्तै, किअ गहिओ कलाकलावो, किअ परि-
तुट्ठो ते १ गुहयणो, किअ जिणीओ ते १ परिवारो, किअणु-
रत्तो सहीसत्तो, किअ संजायद ते समीहियं ति । आणवेउ
सामिणी, जइ अकहणीयं न होइ । तओ कुसुमावलीए
संसंभम १ सत्तयेण १ अलए संजमेज्जण भणियं । अत्थि १

१ D लक्षिकज्जि ।

१ A संपवत्त ।

१ A स एव ।

१ AD om.

१ AD add से ।

पिथसहीए वि नाम अकहणीयं । ता सुण । कुसुमावचय-
 परिस्समेण मे जरकळा विथ संवुत्ता । तज्जणिओ य ^१परि-
 पीडेइ मं परिचावाणलो । तज्जिमित्ता ^२य विथभइ अज्जेसु
 अरई । न उण किंचि अस्सं उब्बेयकारणं लखेमि ति ।
 मयणलेहाए भणियं । जइ एवं, ता गेण्ह ताव कप्पूरवीड-
 गाणि, परिवीएमि ते कीलाखेयनीसहं अज्जं । कुसुमावलीए
 भणियं । किं मे एयावत्थं गयाए कप्पूरवीडएहिं, अलं च
 परिवीइएण । एहि गच्छामो बालकयलीहरयं । तत्थ
 मज्जीकरेहि मे ^३अत्युरणं, जेण तहिं गयाए अवेइ एओ
 १० परिचावाणलो ति । तओ मयणलेहाए भणियं । जं मामिणी
 आणवेइ । गयाओ य सभवणुज्जाणतिलयभूयं बालकयली-
 हरयं । मज्जीकयं च से मयणलेहाए सुन्दरमत्युरणं । निवन्ना
 य तत्थ कुसुमावली । समप्पियाणि ^४से कप्पूरवीडयाणि ।
 वीसम्भकहालावजणियपरिओसं च तालियण्डे ॥ वीइउमारद्धा
 १५ मयणलेहा । कुसुमावली पुणं अयण्डदिस्ससुज्जंकारा मिज्ज-
 यमुक्कनीसासं तं चेव हिथयसल्लभूयं पुणो पुणो अणुसरन्ती
 चिट्ठइ । तओ मयणलेहाए चिन्तियं । किं पुण इमौए इमस्स
 अन्नहाविथारभावस्स कारणं ति । पुच्छिया य तीए । सामिणि,
 पत्ते इमंमि तरुणजणविस्ससुल्लोकासागरे वसन्तसमए किं तुमए

१ D मे परिपीडेइ इतावाणलो ।

२ B अज्जेसु ।

३ D om.

४ C समप्पियाणि ।

अथ कौलासुन्दरं गच्छन्तीए गथाए वा तत्त्व अस्सरियं
 दिङ्गं ति । तत्रो मयणावत्यासहावत्रो चेव वामनणेणं मयणस्स
 अणभिप्पेयं पि भणियं कुसमावलीए । सच्चि, दिङ्गो मए
 कौलासुन्दरञ्जाणंमि ररविरह्मिओ विव कुसमाउहो रोज्झिणी-
 विओह्मिओ विव मयणस्सणो परिचत्तमहरो विव कामपाओ ५
 सचीविउत्तो विव पुरन्दरो तविद्यतवणिक्कसरिसवलो
 नहमऊह'मञ्जरियस्सणकुलिविभाओ सुनिगूढसिरासंधाणो'
 अणुबद्धपिण्डियाभाओ मणहरमऊरज्जो अन्तोनिगूढजाणसं-
 धाणो' मयरवयणागारजाणमत्यओ अहसुन्दरसुसंगओरुजुयलो
 विउल्लकज्झिउडाभोओ मणहरतणुमञ्जभाओ पौणवित्थिखव- १०
 च्छत्यलो उल्लयसिहर'परिवट्टुल्लवाउजुयलो 'अणुवणकोप्पर-
 विभाओ पौणपकोट्टदेसो आजाणुल्लमियपसत्यलेहाविभूमिय-
 करयलो आयम्वतल्लिणकरहो सुसमाउत्ताहरपुओ मम-
 सुमंगयधवल्लदसणो आरत्ततिभाग'दौहविशाल्लोयणो उल्ल-
 नासियावंसो विउल्लनिडालवहो' भुसमाउत्तकल्लपासो कसिण- १५
 सुसिणिट्टुल्लकुल्लकुन्तल्लभारो' चन्दणकयङ्गराओ विमल्लदुगल-
 नियंसणो महल्लसुत्ताहल्लमाळाविह्वसियसिरोहरो विमल्लचूडा-
 रयल्लपसाहियउत्तिमङ्गो—किं वड्डणा जंपिण्ण—इवं पिव इवस्स
 लावसं पिव लायल्लस्स 'सुन्देरं पिव 'सुन्देरस्स जोम्वणं पिव

१ B पिण्डिय ।

२ D •संधाओ ।

३ CED add वापास ।

४ CE अणुवण = अणुवमापण ।

५ D दौहर ।

६ D देवदारी, B बलाओ ।

७ CED सुंद० ।

जोष्यस्य मणोरहो विथ मणोरहाणं महाराथस्य पुनो
 सीहकुमारो न्ति । तन्नो सुणियअसहा^१विचारभावनिबन्धणाए
 चिन्तियं मयण्लेहाए । ठाणे खु सामिणीए अणुराओ ।
 अइवा न कमलायरं वज्जिय सज्जी अज्जिय अहिरमइ ।
 तस्स वि थ भगवओ अणङ्गस्स विथ रई न एयं वज्जिय अजा
 उचिय न्ति । चिन्तिऊण जंपियमिमौए । सामिणि, सुन्दरो
 सो कुमारो निथगुणेहिं । जहा उण अज्जसुवुद्धो मए
 ६५ सणगयाए राइणा सह मन्तयन्तो सुओ, जइ तं तथा
 भविस्सइ, तन्नो रइसणाहो विथ पसवाणो सयससुन्दरो
 १० भविस्सइ न्ति । कुसुमावलीए भणियं 'किं 'सुओ' न्ति । तीए
 भणियं । एवं 'सुओ । अज्जसुवुद्धिणा भणियं । देव, महा-
 राथपुरिसदत्तस्स सीहकुमारस्स कए कुसुमावलिं मग्गमाणस्स
 गइओ अणुवन्तो । दढं च तेण एत्थ वुत्तन्ते अहं भणिओ गि^१
 'तहा तुमए काथब्बं, जहा एसा कुसुमावली सरिसगुणेणं
 कुमारसौहेणं 'संजुज्जइ' न्ति । 'अहं च, देव, न तं वज्जिय
 कुसुमावलीए अओ उचिओ न्ति ॥ एत्थज्जरंमि सज्जाहरिस-
 निम्भराए किंपि अभणणीयं अवत्थन्तरं पाविऊण अस्सियकोव-
 कसइसंपायणेण चन्दसरिसवयणाए भणियं कुसुमावलीए ।
 हसा असंबइपसाविणि, किमेयमेवं पसवसि । मयण्लेहाए

१ A om. विचार ।

१ D सुयं ।

१ OE न्ति ।

१ D जइर ।

भणियं । सामिणि, किं वा एतत्तु असंबद्धं ति । किं अणुचिया
माणससरनिवासिणो रायहंसी 'वरहंसस्स' । तन्नो देवेण
भणियं । भो सुबुद्धि, पव्वह महाराओ मम पाणाणं पि ।
तन्नो सुबुद्धिणा भणियं । देव, जुत्तमेयं ति ॥ एवं च आव
वीसत्यमन्तिणं सिद्धन्ति, ताव आगया उज्जाणवाली पल्लविद्या
नाम चेडी । विञ्जता य तीए कुसुमावली । सामिणि, देवी
आणवेद । गच्छ तुमं दन्तवल्लियं, जन्नो आणत्तं देवेण 'अज्ज
सविमेषसोहासपायणाभिरामं सज्जेयव्वं भवणुज्जाणं, एतत्तु किल
महारायपुत्तेण मीहकुमारेण आगन्तव्वं' ति । तन्नो एयमा-
यल्लिय 'जं देवी आणवेद' ति महिरिं गया दन्तवल्लियं ॥
इन्नो य सज्जियं भवणुज्जाणं । तन्नो य सायरं उवणिमन्ति-
ज्जण कुसुमावलीदंसणसुयथाए अभिप्पेयागमणो चेव ^१आणीओ
मीहकुमारो । कन्नो से भोयणसंपायणाइन्नो उवयारो । पच्छा
पविट्ठो भवणुज्जाणं । दिट्ठो य तेण गिहसारायारावसुहलो
दक्खालयामण्डवो नववरो विव आरत्तपल्लवनिवसणोवसोहिओ
असोयनिवहो, चड्डकलहंसचालियकमलो ^२ य भवणदीहिद्या-
नल्लिणिवणसण्डो, ^३मज्जरपरज्जयारावसुहलो य सहयारनि-
कुदम्भो, कुसुममज्जपाणसुदयभमिर^४भमराणिपरियरिओ य
माहवील्लयामण्डवो^५, नागवल्लीनिवहसमालिङ्गिओ य पूग-

१ D • वसयस्स, B कलहंसगच्छ ।

२ CE चालिणो ।

३ D कमलोयरभ • ।

४ BD मज्जर •, ABCE • सुवतो, D • सुवचा

५ A भमरोल्लिरियतो, D भमरोलिपरियचो ।

६ B माहवी ।

‘कलीपयरो, सुयन्धपरिमलावासिद्यदिसामण्डलो य कुकुम-
गोष्कनिधरो’, मञ्जरमाद्यन्दोलिरो य लोयणसुह्रो कयली-
हरओ त्ति । ठिओ य माहवीलयामण्डवंमि ॥

पृत्यन्तरंमि य मयणलेहाए भणिया कुसुमावली ।
सामिणि, महाणभावाणं सुयणभावाओ पुब्बनिम्बत्तिओ चेव
संवन्धो होइ । सो चेव उचियमंभासण^१फुल्ल^२तम्बोलंययाणाइणा
पयसिज्जइ त्ति । ता पेसेहि से सरोरपडत्तिपुच्छणापुब्बयं
एयंमि काले असंभावणिज्जभावं सहत्यारोविद्यपियङ्गुमञ्जरी-
कलावयंसं^३ कोमलनागवल्लीदलसणाहं च तम्बोलं अहिणवुप्प-
साणि य कल्लोलयफलाइं नियकलाकोमलपिसुण्णं च किंचि
तहाह्वं अष्केरयभूयं ति । तओ कुसुमावलीए भणियं । जं
पियसहि ते^४ पडिहायइ, तं सयं चेव अणुचिट्ठउ पियसही ।
तओ मयणलेहाए ^५वल्लियासमुग्गयं चित्तवट्ठियं च उवणेज्जण
भणिया कुसुमावली । सामिणि, चित्ताणराईं खु सो जणो;
ता आलिहउ एत्थ सामिणी ^६समाणवरहंसयविउत्तं तइंसणुसुयं
च रायहंसियं ति । तओ सुणियमयणलेहाभिप्पायाए ईसि
विहमिज्जण आलिहिया तीए जहोवइडा रायहंसिया ।
मयणलेहाए वि य अवत्यासूयणं से लिहियं इमं उवरि
^७कुवईखण्डं । जहा

१ BD पडिथा ।

२ B निवरी ।

३ A adds चासय ।

४ D adds गं ।

५ D संसर्ग ।

६ D पियसहीए पडिहार ।

७ DE वत्तिथा ।

८ D दुपति, B दुदयं ।

अहिणवनेहनिभरक्षष्टिथि^१ निरपन्नायवर्षणिषा ।

सरसमुणाल^२ वल्लयगावधि विषद मन्दाहिणाधिषा ।

दाहिणपवणविज्जयकमलाथरए^३ वि अदिक्कदिट्ठिया ।

पियसंगमकए न. उत्तमर कह वररायहंसिया ॥

“तत्रो चेत्तूण एयं चित्तवट्ठिं पुप्फवट्ठिं च पाण्डुं गथा
माहवील्लयामण्डवं मयणल्लेहा । ‘कुसुमावलीपियसहि’ ति
परियणाओ सुणिज्जण सायरमभिणन्दिया कुमारेणं । तत्रो
ससंभमं तस्स चल्लणजुयलं पणमिज्जण भणिं मयणल्लेहाए ।
महारायपुत्त, ‘चित्ताणुराई तुमं’ ति तत्रो चित्ताणुराहणौए
अहं तुह पडत्तिनिमित्तं पेसिया रायधूयाए कुसुमावलीए,
तहा सहत्वारोविद्याणुराएण य एसा अहिणवुप्फा पियङ्गु-
मच्चरी निथनागवलीसमुप्फदल्लमहग्गं च तम्भोसं अहिण-
वुप्फाणि च कल्लोसयफकारं ‘एयाहं च किंल दडुविशिट्ठाणं
दिप्पन्ति, ता तुमं चेवं जोग्गो’ ति कलिज्जण पेसियाहं
सामिणीए, एसा वि चित्तगया रायहंसिया पावउ ते दंसण- १५
‘सुहेत्तिं ति । भण्डिसुवणीयाहं च तौए । तत्रो कुमारेण
सहरिसयं निषिज्जण कथ कथे पियङ्गुमच्चरी आवील्लं
मोत्तय, समाधिं च तम्भोसं, अम्भियजायहरियेण पणोदया
रायहंसिया, वारयं च से अवत्यासूयगं उवरिस्सिहिं दुवई-
ल्लं । तत्रो तम्भोससमाणपण्णोउल्लववणयाए^४ मयणविद्या- १०

१ D अरपन्नाय, CE निरपन्नाय । २ AC दल्लय । ३ AB ०२ ।

४ D तहा ।

५ BD सुहेत्तिं ।

६ ACD वयणेच ।

रश्मो १ च परिक्लृप्तविषयमज्जरत्नं भणियं च णेण । अहो
 ये चित्तकोषज्ञं । अहं किं पुण दंसणाभो २ सेव सुणिज्जमाणा
 वि अवत्था इमेण पुणदत्तोवन्नासमेत्तेण दुवईखण्डेण सुदया ।
 मयण्लेहाए भणियं । महारायउत्त, न एसा सामिणीए
 ५ सुदया, किं तु एयमासिद्धिं पेच्छिज्जण मए कथं इमं
 दुवईखण्डं ति । कुमारेण भणियं । जुज्जर पढमसिद्धिं
 ददूष सद्धिथाणं अवत्थाणुवायकरणं ति । मग्गिया ३ णेण
 पत्तञ्जेकत्तरी । कप्पिओ य नागवल्लीदले रायहंसियाव-
 त्थाणुद्वो वररायहंसओ, फुडत्तरा य एसा हियव ४ संवायण-
 १० निमित्तं गाहं ति । जहा

मरिज्जण न संपत्ती पियाए कस्सिज्जण एस वरहंसो ।

भारेद कहवि पाणे अणुकुलनिमित्तजोएण ॥

तश्मो निधसिरोहराओ ५ ओसारिज्जण दिक्का इमीए
 तिससुद्धसारभूया पारिओसिधं सुत्तावल्ली, समप्पियं च
 १५ नागवल्लीदलं । ईसि विहस्सिज्जण भणिया य एसा । वत्तव्वा
 तुमए सुसुमावल्ली । जहा । अत्थि अन्धाणं ६ दढं चित्ताणुराओ,
 सुप्पियं तुमए इमं, विक्कायं च अन्हेहिं पि ते चित्तकोषज्ञं;
 ता पुणो पुणो एवं सेव चित्ताणुराओ जहस्स निचचित्त-
 कोषज्ञादसणं आणन्दं ७ करिज्जासि ति । तश्मो 'जं महा
 रायउत्तो आणवेद' ति भणिज्जण पणाममुच्चयं निग्गया

१ D om.

२ ACE add च ।

३ A संभाव ।

४ D उपारिज्ज ।

५ BD करिज्जासि ।

मथणलेहा, पत्ता य कुसुमावलीसमौवं । आहस्किओ तीए
'जहावन्तो वुत्तन्तो, समप्पियं नागवल्लीदलं । दिट्ठो य
कुसुमावलीए वरहंसओ, वाहया य गाहा, परितुट्ठा
हियएणं ॥

एवं च पददिणं मथणसरगोयरावडियजणमणाणन्दयारेहिं
विज्जाहरीचक्कवायमज्जयर^१पमुहसित्तपओय^२पेसणेहिं पवडु-
माणणुरायाणं जाव वोलेन्ति थेवदियहा, ताव राहणो
पुरिसदत्तस्स पत्थणामहग्वं दिज्जा लक्खिकन्तनरवहणा कुमार-
सौहस्स कुसुमावलिं ति । निवेदयं च एयं पियंकरियाए
कुसुमावलीए । जहा

दिज्जा सौहकुमारस्स सुयणुं भिट्ठे य बहलपुलयाए ।

अज्जेसु^३ परिओसो मथणो व्व वियम्भिओ तिस्सा ॥

एत्यन्तरंमि य अत्यनिवहसमौहियभाहियादन्नदविण-
जायं वज्जन्तमङ्गलत्तररवापूरियदिसामण्डलं नल्लन्तवेसविलया-
यणु^४प्पंकवड्डुसोहं सयलजणंमणाणन्दयारयं दोहिं च नरिन्देहिं
कयं वड्ढावणयं ति ।

काऊण य तेहि तओ वारेज्जसओ गणाविओ दियहो ।

घोसाविथं पुणो वि य जहिसिद्धियादाणमच्चत्थं ॥

पत्तंमि य तंमि दिणे तत्तो कुसुमावली पसत्थंमि ।

बन्धुजईहि सद्धिया पमक्खणकए सुज्जत्तंमि ॥

१ A 'वुली । २ D adds मिड्डव । ३ CE पत्तोच, D adds च

४ ACE चनेड्डु य ।

५ CE चिंज, B om.

- आसन्धियाष्ट मणहरधवलदुगुक्तोत्थयाष्ट रक्षाए ।
 ठविथा पुष्पाभिमुहौ रङ्गावलिचाउरन्तमि ॥
 मणिपट्टयमि निमिया चलणा 'संकन्तरायसोहिसे ।
 तप्लंससुहामायणरसपल्लवि एव विमलमि ॥
 ५ वष्कीउत्तेण य नहमऊहपडिवन्नसल्लिसल्लेण ।
 पत्ताल्लिउमणवज्जं निष्पवियं तीए नहयसं ॥
 रत्तंसुयपरिहाणा अहियं वियसन्तवयणसयवत्ता ।
 आसन्नरविसमागमपुब्बदिसिवुत्तं एव आरत्ता ॥
 दुब्बकुरदहिअत्तयवावडहत्थाहिं रत्तवसणाहिं ।
 १० जुवईहि अविहवाहिं विहिणा य पमत्तिथा ताहिं ॥
 पुप्फफलोदयभरिएहि कणयकलसेहि एहाविथा नवरं ।
 उमिणिथा सुपसत्थं सव्वज्जं पुत्तयत्तेणं^१ ॥
 दिक्का य अङ्गुत्था से गुरुहि परिओसवहल्लपुलएहिं ।
 सव्वोसाहगन्धे घणकेसे उन्तिमज्जमि ॥
 तत्तो वि य ससिवयणा नवर पंसाहिज्जिउं ममाठत्ता ।
 जावयरसेण पढमं मणहरचलणा कथा•तीसे ॥
 निथकन्तिसव्वहेण य कुकुमराएण जङ्घिथाओ से ।
 पीणे थणकल्लसजुए अभिलिहिथा पत्तलेहाओ ॥
 कालेयमीससन्दणरसेण निष्पज्जियं च सुहकमलं ।
 दहओ व्वं साणराओ कओ य से समयणो अहरो ॥

नवसरसकालवियसिखसुवलयदलकनिरायसोहिणं ।
 कथमुज्जलं पि कम्पलसरस्त्रियं लोयणाण जुयं ॥
 मज्जमासकच्छिया इव उज्जितो ये सुहंमि वरतिल्लो ।
 उवरिररथासकावलिचक्षितलवलयहि परिचरिओ ॥
 अह कलसहायद्वियसभवणवाविरयरायसंसाहं ।
 चक्षणेसु पिण्डाहं मणहरमणिनेउराहं ये ॥
 नहससिमज्जसंवलियरयणसंजणियविउणसोहाहिं ।
 पडिवलाओ मणिविंठियाहि तह चकुलीओ न्ति^१ ॥
 बडुं च दहयहिअयं व तीउ विउडे निअमविमंमि ।
 सुरजसववरदूरं^२ निअममणिनेउलादामं ॥
 बाउल्लयामूलेसुं ररयाओ जणमणेक्कणाओ उ^३ ।
 बाउल्लवरियाउ तीसे मयरदुअवागुराओ व्व ॥
 बडो य यणहरोवरि^४ मणहरवरपडमगायदलचउओ ।
 पवरो पवंगवन्थो निअमसंसत्तओ^५ तह य ॥
 सुत्ताहारो यणबडुसङ्गसंजयिक्कामराओ व्व ।
 कण्डमवल्लमिऊणं नीविं ये फुसिउमाठत्तो ॥
 कण्डंमि विमलमणहरमोत्तिय^६ दुसुदत्तयं पिण्डुं ये ।
 कुकुमकयराएसु य सवणेसुं रयणचक्कलयाओ ॥
 उज्जोदयं च धणियं तिसुा वयणं मिअल्लोहाए ।

१ D च । १ D •सचिगूरं । २ D •मविहवारंउ CE मविहवारत्तोउ ।

३ D यवचत्तं ।

५ D संमयाउ ।

६ D दुसुदत्तयं निअमं मे ।

७ A उज्जोविध ।

धवलकुडिलाष्ट^१ पवरं पञ्चसलच्छीष्ट व सुहाए ॥

षण्कसिणकुडिलमणहरसिरोदङ्गवायकसियसोहिते ।

विमलं सुदारयणं निमित्तं ये उत्तिमङ्गंमि ॥

पदमं दीप्तिहिद इमा मोक्षुण ममं ति रथणकायाए ।

५ पडिवन्नमच्छराए व्य ^१ओत्थयं तीष्ट सव्वङ्गं ॥

एवं च जाव कुसुमावली पसाहिज्जद, ताव पसाइणनि-

उणवत्तविलयाहिं^२ पसाहियंमि सीहकुमारे निवेदयं राइणो

पुरिसदत्तस्स गहियसङ्कुच्छाएहिं सुणियजोइससत्यसारेहिं

जोइसिएहिं 'आसन्नं पसत्थं इत्यग्गइणमुज्जत्तं' ति । तत्रो ^३य

११ सीहकुमारो नरवत्समाणत्तपरियणपवत्तिओ वज्जन्तमङ्गल-

त्तररवावूरियसयसदिमामण्डलो पवणपणसन्तधयवहुग्घाय-

सुन्दररइवराळ्ढरायलोथपरियरिओ मणहरनट्ठोवथारकुसला-

वरोइसुन्दरौवन्नेण^४सुन्नत्तइवरायमग्गो धवलपसाहियकरिवरा-

ळ्ढो मिथइसेणाभरसेणकुमारपरियरिओ मज्जसरथसंगओ व्य

१२ कुसुमाउहो साहिल्लासमवलोइज्जमाणो पासायमासातल्लगयाहिं

पुरसुन्दरौहिं पत्तो सलीलं विवाइमण्डवं ति । धरिओ य

तस्स दारे विसेसुज्जल^५नेवत्तेणं गहियग्घसल्लारेणं अक्खथाजणेणं

मग्गिओ 'आचारिमयं' ति । तत्रो हरिसवसुप्पुल्लोथणो

जाइयसहियं दाऊण ओइओ करिवराओ^६ । भग्गा य से

१ E •तार ।

२ DCE उज्जयं ।

३ D •विलयाय ।

४ D om.

५ D adds गहिय ।

६ D adds ति ।

रयणकक्षीसणाहेणं सोवसुसलेणं 'भिउडि' त्ति । तन्नो
मण्डवतणंमि अणनिवहं निहन्मिय नौओ समागमसुन्दरीहिं^१ वरो ।

सिट्ठइ य अत्थ सियवरदुगुल्लपक्कादयाणणां वज्जया ।

'सरयवचन्दमण्डल'^२ संहादयकोमुदनिमि व्य ॥

काराविओ 'सलीलं' अविरुधन्ताइ कोउथाइं च । ५

ता जाइओ मुहच्छविफेडावणिं च सहियाहिं ॥

तन्नो ईसि विहसिऊण 'ममं' चेव एयं सकज्जं' ति भणिय
दिअमायारिमयं । फेडिया मुहच्छवी । दिट्ठा य तेण
असोयपल्लवकथावयंमा ईमिवियमन्तवयणकमला सज्जसहरिस-
निधरा मणोहरस्सु^३ वि मणहारिणं^४ किंपि तहाविहं
दिअं विलासविभममणुवन्तौ कुसुमावलि त्ति । १०

पाणिगहणं च तन्नो पारङ्गं गौयमङ्गलुग्घायं ।

बन्धवहिययाणन्दं अन्नोन्नवद्धरायाणं ॥

इत्या पढमं चिय कालवित्थरं विमहिउं अचाएन्ता ।

तौष्ठ वरस्सु य घडियां मिअलनहयन्दकिरणेहिं ॥ १५

घेत्तूण तेण षठमं मउए हिययंमि साणुरायंमि ।

गहिया तन्नो करंमि इय पवियन्मियसेयमलिलंमि ॥

घेत्तूण य तेण करे मणहरकच्छन्नराउ आणीया ।

पवरमहचाउरन्तं तिथमवज्ज सुरविमाणं व ॥

१ D भउडि त्ति ।

२ CE समागमं CDE सुन्दरी ।

३ AB वर ।

४ D षडार ।

५ A सवीरं, B वरीरं

६ C मणहारिणं

७ C मणहारिणी ।

८ ABCE om.

कणय^१मउजलवरपउमरायपउजतदण्डियारइयं ।

रइयदुगुल्लवियाणयपरिलमियमोत्तिओऊलं ॥

ओऊलललगमरगयमऊइहरियायमाणसियचमरं ।

सियचमरदण्डचामीयरप्पहापिञ्जरहायं ॥

५ अहायगयविरायन्तरम्मवर^१पक्खसुन्दरीवयणं ।

^१वर^१पक्खसुन्दरीवयणजणियवज्जपक्खपरिओसं ॥

प्ररिओसपयउरोमच्चवन्दिंसायकलियपेरन्तं ।

पेरन्तविरइयामल्लविचिन्तमणितारयानिवहं ॥

^१तारयनिवहपसाहियतोरणमुहनिमियसुद्धसिलेहं ।

१० ससिलेहाविओइय^१वित्थरसियमण्डवनहं तु ॥

अवलम्पो य सहसिं ^१मणिभूमणकिरणभासुरसरौरो ।

उदयगिरिं पिव सो चाउरन्तयं दियमनाहो व्व ॥

कुसुमावल्लीष्ठं रायन्तविमलमियवरदुगुल्लवसणाए ।

पवियसियवयणकमलाए दिवसलच्छीष्ठं व समेषो ॥

१५ ^१वज्जयाए तत्थ धूमेण वरंमुहं^१पेक्खसु त्ति व भणन्ता ।

वाहत्थेवा ओणयमुहीष्ठं पाएसु से पडिया ॥

एत्थन्तरंमि य पारद्वो जणाणमुवयारो । दिज्जन्ति

महमहेत्तगन्धां विलेवणाहं, ^१रुण्णमज्जयरसणावाहं कुसुम-

१. D लउ० ।

१ CE पण्डि ।

१ D वयपुवरलङ्कारं जणिय० ।

४ BD तारा ।

५ BD दित्तय ।

१ BD पुष्पफलसमिद्धं मण्डिरामं ।

७ D वज्जया तत्थ तत्थ ।

८ D भंडंत० ।

दामाहं, अहसुरहिगन्धगन्धिणो पडवासा, कप्पूरवीर्यपहा-
णारं तम्बोलाहं, दुगुल्लदेवपुण्डरीकपुण्डरीकाहं पवरवत्याहं,
केजरहारकुण्डलकुडियप्पमुहा आहरणविसेसा, तुवक्कवण्ही-
चकम्बोयवज्जराहआसकलियाहं घोडयवज्जराहं भइमन्दवंसप्प-
मुहा च गयविसेसा ॥

एत्यन्तरंमि जलणे चयमज्जलायाहि अहं ऊणिज्जन्ते ।

पारद्धं च वज्जवरं भमिउं तो मण्डलाहं तु ॥

पढमंमि वज्जपिउणा दिस्सं हिट्ठेण मण्डलवरंमि ।

भाराण सयसहस्सं अघडियह्वं सुवणस्स ॥

वीथंमि हारकुण्डलकडिसुत्तयतुडियसारमाहरणं ।

तइयंमि थालकच्चोलमाइयं रुप्पभण्डं तु ॥

दिस्सं च चउत्थंमौ वज्जप्प परिओसपयउपुल्लएणं ।

पिउणा सुट्ठु महग्गं चेलां नाणापयारं ति ॥

पुरिसदत्तेण वि य रक्खा सविहवाणुह्वो अचन्तपसाय-

महग्गो कओ जणाणमुवयारो, दिस्सं च विमलमणिरयण- १५

मुत्ताइलसणाहं वज्जयाए अणग्गेयमाहरणं ॥

एवं वित्ते विवाहमहग्गवे कालक्कमेण पवकुमाणापुराहं

सयलजणसलाहणिक्कं विसयसुहमणुह्वन्ताणं अइक्कन्ता अणेगे

१ D सवाचारं ।

१ D देवसुवसुयपड० ।

२ BD ० रवासा, CE रायास, A चारक० ।

४ D भइकंत ।

५ D वज्जवरं ।

६ A वज्जय, CE वज्जय ।

७ A सुड ।

८ ACE ० वज्जयमज्जलमज्जो, B om पसाय ।

९ ACE वज्जय, D वज्जय ।

१० A वीवाह ।

वरिसत्सुक्ता । अथवा य आसपरिवाहणनिमित्तं गण
कुमारसीहेण दिट्ठो नागदेवुज्जाणे बज्जफासुए पएसे अप्पेय-
समणपरिवारिओ^१ खमामहवज्जवमुत्तितवसंजमसत्सोथा-
किञ्चणवभचेरगुणनिही पढमजोव्वणत्थो^२ रुवादगुणजुत्तो
५ संपुण्डुवाकसङ्गी ससिस्साणं सुत्तस्स अत्थं कहेमाणो धम्मघोसो
नाम आयरिओ त्ति । ^३तओ तं दट्ठूण तं पद्द अईव बज्जमाणो
जाओ^४ । चिन्तियं च णेण । धम्मो खु एसो, जो संसारविरत्त-
भावो सयलसङ्गचाई परमपरोवधारनिरओ एवं वट्ठह त्ति ।
ता गन्तूण एयस्स समीवं पुच्छामि एयं किं पुण इमस्स
१० ^५मणोहवललियसमयवत्तिणो निव्वेयकारणं जहट्ठियं च दुक्ख-
संकुलं च संसारं ति । तओ ^६दूराओ चेव ओयरिज्जण
जच्चवोक्काहकिसोराओ गओ तस्स समीवं । ^७पणमिओ य
धम्मघोसो । ^८अहिण्णिन्दिओ य भगवया धम्मसाहेण । तओ
वन्दिज्जण सेसमाज्जणो भत्तिनिम्भुर^९सुवविट्ठो सहावसुन्दरे
५ गुरणो पायमूले । निव्वड्ठियसवेगमारं पुच्छिओ य णेण
भयवं धम्मघोसो । भयवं, किं ते सयलगुणसंपयाकुलहरस्स वि
ईदसो^{१०} निव्वेओ, जेण इमं अयाले चेव समणत्तणं पडिव्वो
सि । तओ भयवया भणियं । ^{११}भो ^{१२}महासावय, ^{१३}नत्थि

१ DF परिवह । २ D डी । ३ BDF तं च दट्ठूय संविम्बो चित्तेह
and omit the rest of the sentence. ४ D मयोहर ।

५ A दूरतो । ६ ACE add सविम्बो य and om. the next य ।

७ BF मभरी उव । D मरं उव । ८ BF हरिओ ।

९ BF महासावय । १० BF नत्थि महासावो वासमस्स ।

इदाणिमगालो 'सामसस्तु । 'किं न पदवद अयाले' निम्निय-
 सुरासुरो सयलमणोरहसेलवज्जासणी पियजणविओएक्कपरम-
 हेज विवुहजणसंवेगवडुणो मसु त्ति । अन्नं च । महासावय,
 सोहणभावाओ चरमकाले वि जइ सेविज्जइ धम्मो, सो चिय
 'पढमं' 'किमजुत्तो । राइणा भणियं । भयवं, 'नो अजुत्तो, ५
 किं तु नानिमित्तो निव्वेओ त्ति निव्वेयकारणं पुष्कामि ।
 भयवया भणियं । संसारो चेव निव्वेयकारणं, तहवि पुणो
 विसेसओ ओहिनाणिनियचरियकहणं त्ति । राइणा भणियं ।
 भयवं, केरिसं ओहिनाणिनियचरियकहणं । भयवया भणियं ।
 सुण १०

अत्थि इहेव विजए रायउरं नाम नयरं । तन्निवाओ
 अहं भवसव्वओ चेव तव्विरत्तमणो चिट्ठामि जाव,^१ आगओ
 अणेयसमणसामी थेवदियउप्पओहिनाणोवल्लुपुणपावो अमर-
 गुत्तो नाम आयरिओ त्ति । जाओ य लोए लोयवाओ
 'अओ अयं महातवस्सो खीणासवंदारो समुप्पन्नओहिनाण- ५
 यणो जइद्वियधम्मदेसणाल्लुसंपन्नो' त्ति । तओ तन्नयरसामी
 अरिमइणो नाम राया अओ य नयरजणवओ निग्गओ
 तस्स 'दंसणवडियए, संपत्तो से पायसूत्तं । वन्दिओ भयवं
 नरवइणा नयरजणवएण य । अहिणन्दिओ य धम्मसाहेण

१ CE सासवस्तु ।

२ AD किय ।

३ D adds वि ।

४ CE पढसमपि ।

५ D किमपिजुत्तं ।

६ D नाजुत्तो ।

७ BF add ता ।

८ BF वद्वच० ।

भयवया नरवई नयरजणवओ थ । उवविट्ठो थ गुरुवयण-
 वज्जमाणमहग्घो अहाफासुए धरणिवट्ठे राथा नयरजणवओ
 थ । पुच्छिओ थ भयवं अहाविहारं राइणा । अणुसामिओ
 थ तेणं । राइणा भणियं । भयवं, 'संपन्नं' ते भूयभविस्स-
 ५. १वत्तमाणत्यगाहगं ओहिनाणं । ता करेहि मे अनुग्गहं ।
 आइत्त १निययचरियं, कथा कहं वा भयवया संपन्नं
 सासथं सिवसोक्तपायवेक्कवीयं सप्पन्नं देसविरई वा इह अन्न-
 भवेसु वा सामन्नं ति । भयवया भणियं । सुण

अत्थि इहेव विजए सग्गावासं नाम नयरं । १तथाईथ-
 १०. समयंमि सुधणू नाम गाहावई होत्था, तस्स घरिणी धणसिरी
 नाम, ताण १य सोमाभिहाणा अहं सुया आसि । संपन्न-
 जोव्वणा १य दिक्खा तन्नयरनिवासिणो नन्दसत्त्ववाहपुत्तस्स
 इह देवस्स । कओ १य णेण १विवाहो । जहाणुरूवं विसयसुह-
 मणुहवामो त्ति । जाव तत्थ अहाकप्पविहारेण विहरमाण.
 १५. विविहतवखवियदेशा सुयरयणपसाहिया रुवि व्व सासण-
 देवथा समागया १वात्तचन्दा नाम गणिणिं त्ति । दिट्ठा थ
 सा मए ससुरकुल्लाओ १नारकुल्लं महिगच्छन्तीए विहार-
 निगमपणसे । तं थ मे दइण ससुप्पओ पमोओ, विवसियं
 खोथणेहिं, पण्डं पावेणं, जससियमज्जेहिं, वियसियं धम्म-

१ D उवचं ।

१ BF बहमाव ।

१ BF विष ।

५ DF तन्न य चत्तीस० ।

५ DF om.

६ ACE बीकाही

० A वात्तचन्दा ।

० C ० नार० ।

८ BF ० नार०, D ० नर० ।

चित्तेणं । तन्नो मए नाददूरन्नो चेव विणयरइयकरयल्लज्जलीए
 सबज्जमाणमभिवन्दिया भयवई । तीए वि य दिन्नो सयल-
 सुहसस्सवीथभून्नो धम्मलाभो न्ति । जायान्नो^१ य मे तं पइ
 अईव भत्तिपौईन्नो । पुच्छिन्नो य मए भयवईए पडिस्सन्नो,
 साहिन्नो साज्जणीहिं । तन्नो अहं जहोचिएण विहिणा ^५
 पक्खुवासिउं पवत्ता^२ । साहिन्नो मे भयवईए कम्मवणदावाणलो
 दुक्खसेलवज्जासणी सिवसुहफलकप्पपायवो वीथरागदेसिन्नो
 धम्मो । तन्नो कम्मखन्नोवसमभावन्नो पत्तं सप्पत्तं, भाविन्नो
 जिणदेसिन्नो धम्मो, ^३विरत्तं च मे भवसारथान्नो चित्तं ।
 तन्नो य सो रुइदेवो कम्मदोषेण पन्नोसं काउमारद्धो । ^{१०}
 भणियं च तेण । परिच्चय एयं विसयसुहविग्गकारिणं धम्मं ।
 तन्नो मए भणियं । अलं विसयसुहेहिं । अइचच्चला जीव-
 लीयठिई, दाहणो य विवान्नो विसयपमायस्स । तेण भणियं ।
 विचारिया तुमं, मा दिट्ठं परिच्चइय अदिट्ठे रइं करेहि ।
 मए भणियं । किमेत्थ दिट्ठं^४ नाम ; पसुगणसाहारणा इमे ^{१५}
 विसया, पच्चत्तोवसंभमाणसुहफलो य कइं अदिट्ठो धम्मो
 न्ति । तन्नो सो एवमहिंलप्पमाणो अहिथयरं पन्नो-
 समावन्नो । परिच्चत्तो^५ य तेण मए सइ संभोगो । वरिया
 य नागदेवाभिहाणस्स, सत्यवाहस्स धूया नागसिरी नाम

१ ACE जाया ।

३ BDE विरत्ता ... नई ।

२ ACE पक्खुत्ता, D पक्खा ।

४ D मय वेह सइ ।

कञ्जगा, न संपादया^१ ताद्यवज्जमाणेणं नागदेवसत्यवाहेण ।
 रुद्देवेण चिन्तियं । न एवाए जीवमाणीए अहं दारियं
 लहामि । ता वावाएमि एयं । तन्नो मायाचरिएणं कहिंशि^२
 घडगयमासीविसं काजण संधविन्नो एगदेसे^३ 'घडन्नो । अइक्कन्ते
 ५ पन्नोससमए संपत्ते य कामिणिजणसमागमकाले भणियाहं^४
 तेण । उवणेहि मे इमाओ नवघडाओ कुसुममालं ति । तन्नो
 अहं^५ तस्स मायाचरियमणववुण्णमाणा गया घडसमीवं ।
 अवणीयं तस्स^६ 'दुवारघट्टणं^७ 'धरणिमाउल्लिङ्गं ।^८ तन्नो हत्थं
 कोठूण गहिओ भुयङ्गो । उक्का अहं तेण । तन्नो तं संभंभं
 १० उण्णिजण सण्णसभयवेविरङ्गी समल्लीणा 'तस्स समीवं ।
 'उक्का भुयङ्गमेणं' ति सिट्ठं रुद्देवस्स । नियडीपहाणओ
 'य आउल्लीहओ रुद्देवो । पारद्धो तेण निरत्थओ 'चेव
 कोलाहलो । एत्थन्नरंमि य सोदयं^९ मे अङ्गेहिं, विद्यल्लिधं
 सन्नीहिं, उव्वत्तियं^{१०} पिव हियएणं, भमियं पिव पासायन्न-
 १५ रेण^{११}, परिवत्तियं पिव पुहंवीए । अवसा^{१२} अहं निवडिया
 धरणिवट्ठे । अन्नो^{१३} परमणाचिक्खणीयमवत्थन्नरं पाविजण
 पुव्वसक्खत्ताणभावओ सइजण देहं सोदयकप्पे लीलावयंसए

१ BF add से, AD सेच य । २ CE कहिषि, BF om., D कहं नि ।

३ BCEF om. ४ DF चचमसेच । ५ D दुवाउवज्जं ।

६ BF चरदिमउकुमं, ७ BF om. ८ BF तचत्तिव (read तचत्तिने)

९ DF om. १० A सारयं । ११ ACDE have everywhere चिच ।

१२ ACDE ०रेहिं । १३ D चहि । १४ ACE ०चित्ठं, B ०व ।

वरविमाणे पलिओवमट्टिई देवत्ताए उववओ न्हि । तत्थ य
 पवरक्करापरिगओ दिव्वे भोए उवभुञ्जामि जाव रुद्धेदेवो
 वि तं नागदत्तसत्यवाहधूयं परिणीय तीए सद्धिं ^१जहाणुक्खे
 भोए ^२उवभुञ्जिऊण ^३कालमासे कालं काऊण रथणप्पभाए
 पुठवीए खट्ठकडाभिहाणे नरए पलिओवमाज ^४चेव ^५नारगो
 उववओ न्ति । तओ अहं अहाउयं अणुपालिऊण चुओ
 समाणो इहेव विजए सुंसुमारे रणे सुंसुमारगिरिंमि हत्थि-
 त्ताए उववओ ^६संपत्तो ^७य कल्लभगावत्थं । एत्थन्तरंमि ^८य
 इथरो वि नरयाओ उव्वट्ठिऊण तंमि चेव गिरिवरे सुग-
 पत्तिन्ताए उववओ न्ति । ^९अइक्कन्तो ^{१०}य सिसुभावं दिट्ठो ^{१०}
 अहं तेण तंमि चेव गिरिवरे महावरमणीएसु नलवणेसु
 करेणुसंघायपरिगओ सलीलं परिभमन्तो न्ति । तओ मं
 दट्ठूण पुव्वभवक्खासाओ ^{११}उक्कडकओदयाओ य समुप्पओ
 ममोवरि ^{१२}वेरपरिणामो । चिन्तियं च तेणं । कहं पुण एस
 कुञ्जरो इमाओ भोगसुहाओ वञ्चियव्वो न्ति । उवाए ^{१५}
 गवेसिउमारट्ठो । ^{१३}अकया लीलारई नाम विज्जाहरो, सो
 मियक्खेणस्स विज्जाहरस्स भइणिं चन्दलेहाभिहाणिं ^{१४}अव-
 हरिऊण तम्मएणेवागओ तसुहेसं । भणिओ य तेण सो सुगो ।

१ D जहाइक्खिय ।

२ BF उवभुंजिय, D सुंजिय ।

३ DF om.

४ DF उव० नारगताय ।

५ D adds न्ति ।

६ B अइक्कंवे सिसुभावे ।

७ AC add य ।

८ D तत्तार ।

९ BF माया० ।

१० BDF अवहरिय ।

- अहं एत्य गिरिनिगुञ्जे चिह्नमि; आगमिस्सु य एत्य एगो
 विज्जाहरो; तन्नो न तुमए तस्स अहं साहियव्वो; गन्नो य
 सो ममं साहियव्वो '[तन्नो ते किंचि पडिक्खमुवयारं
 करिस्सामि] एवं कए सुट्ठु मे उवकथं ति । जंपिऊणमोदणो
 ५ विचउतउडाभोगसंठियं गिरिनिगुञ्जं । इयरो वि तंमि चेवुद्देसे
 नारङ्गपायवसाहागए नीडे चिह्नइ, जाव आगन्नूण गन्नो
 मिथंङ्कसेणो । एत्यन्तरंमि य करेणुपरिगन्नो अहं आगन्नो
 तमुद्देसं । तन्नो मं दट्ठूणं चिन्तियं सुगेण । अत्यि इयाणिं
 अवसरो 'मे समीहियस्सु । तन्नो नियडिबड्डलेण सजायाए
 १० सहाभिमन्तिऊण मम सवणगोयरे भणियं । सुन्दरि, सुयं
 मए भयवन्नो वसिट्ठमहरिस्सु समीवे । जहा इहं सुंसु-
 मारपव्वए सव्वकामियं नाम पडणमत्थि; जो जं अभिलसि-
 ऊण पडइ, सो तस्सणेण चेव तं पावइ त्ति । तन्नो मए
 पुच्छियं । भयवं, कहिं पुण तमुद्देसं । तेण साहियं । जहा
 १५ इमस्स साल्लतरुवरस्स वामंपासेणं ति । ता अलं इमिणा
 तिरियभावेण^१; एहि, विज्जाहरपणिह्माणं काऊणं तहिं
 निवडामो । पडिस्सुयं^२ च से इमं जायाए । गयाइं तमुद्देसं,
 कन्नो पणिही, निवडियाइं गिरिनिगुञ्जे । साहियं लौला-
 रइणो । समुप्पइन्नो य सह चन्दलेहाए गयणयल्लमलंकरेन्नो

१ DF om. the passage in parentheses.

१ DF om.

२ D ०चं ति ।

३ D om., F इमो सजायाए ।

लीकार्द । दिट्ठो य अन्नेहिं । समुप्पन्ना ने चिन्ता । अहो
 सम्बकामियपडण्णाणभावो, जमेयं सुगमिज्जणयं कयविक्काहर-
 पणिहाणमिह निवडिजण तत्तणा सेव विक्काहरमिज्जणयं
 जायं । ता अलं अन्हाणं पि इमिणा तिरियभावेण । तन्नो
 देवपणिहिं काजण निवडाभो एत्थ अन्ने वि त्ति । एवं च
 संपहारिजण 'पणिहिं काजण निवडिया तत्थ अन्ने ।
 'एत्थन्तरंमि 'य उप्पइयं सुयमिज्जणयं, न खत्थियमन्नेहिं ।
 तन्नो 'संचुलियङ्गोवङ्गो अहं किलेसमणुहविज्जणं अकामनिज्ज-
 राए 'कसं खविज्जण उववन्नो कुसुमसेहराभिहाणे वंतरभोस-
 नयरे देसूणपल्लिओवमाज्ज वंतरो त्ति । तत्थ य उदारे भोए १।
 भुञ्जामि जाव, इयरो वि सुयत्ताए मरिजण रथणप्पभाए
 'सेव पुढवीए 'लोहियामुहाभिहाणे नरए समुप्पन्नो देसूण-
 पल्लिओवमट्ठिई नारगो त्ति । तन्नो अहं अहाउयमणुपालि-
 जण चन्नो समाणो एत्थ सेव विदेहे अन्नंमि विजए चक्क-
 वासउरे नयरे अप्पडिहयचक्कस्स सत्यवाहस्स सुमङ्गलाए १५
 भारियाए कुप्पिंखि पुत्तत्ताए उववन्नो त्ति । जाओ य
 उच्चिसमणए, पइडाविथं च ने नामं चक्कदेवो ; 'पत्तो य^१
 वासभावं । एत्थन्तरंमि 'य सो सुयनारगो नरगाओ उच्चि-
 जण तत्थ सेव नयरे सोमसक्कस्स निवपुरोहियस्स 'नन्दि-

१ DF transpose का० प० ।

१ DF om.

१ ACE संचूरियमंभी ।

३ DF ककाचयं काजय ।

५ D om.

१ DF लोहिय० ।

० D संचो ।

८ DF नंदियवहार ।

वद्धणाभिहाणाए भारियाए कुच्चिसि पुत्तत्ताए उववन्नो त्ति,
 जाअ 'य काळक्कमेणं । पइद्दाविधं च से नामं जअदेवो ।
 पत्तो य कुमारभावं । एत्यन्तरंमि 'य जाया मम तेण सइ
 पीई 'सवभावन्नो, तस्स उण कइयवेणं । तन्नो पुव्वभवअत्थ-
 कअदोसेणं उज्जयस्स वि अणुज्जुअो मम संपयामअकरी
 वद्धणाकलेण^१ छिद्दाहं गवेसिउमारद्धो । अलहमाणेण 'य
 परिचिन्तयमाणेण । न एसो एवं कल्लिउं पारियइ । ता 'एस
 एत्य उवाअो । चन्दणसत्यवाहगेहं सुखिज्जण एयस्स गेहे रित्थं
 सुयामि, पक्का य केणइ उवाएणं निवेइज्जण राइणो संप-
 याअो भंसइस्सं ति^२ । 'अणुचिट्ठियं 'च णेण जहाचिन्तियं ।
 उवणेज्जण य मे गेहे रित्थं भणियमाणेण । वयंस, एयं
 पयत्तेण संगोवावेस्सु त्ति । मए वि य अकासाणयणजायसक्केण
 अणिअमाणेणाविं^३ 'एयस्स दक्खिअवज्जलयाए संगोविधं ति ।
 पवत्तो य नयरे जणरवो, जहा मुट्ठं चन्दणसत्यवाह^४गेहं ।
 तन्नो आसक्कियं मे हियएणं । नूणमेयं एवं भविस्सइ त्ति ।
 गअो जअदेवसमीवं, पुच्चिअो य सो मए । कहमेयं ववत्थियं
 ति । तेण भणियं । मा अअहा समत्येहि । ताअभाएण मए^५
 एयं भवअो समप्पियं, न पुण अअइ त्ति । तन्नो अवगथा मे

१ DF om.

२ D adds मम ।

३ BD om. च ।

४ D यत्त यद्धवाउ ।

५ D •अणुमि ।

६ DF add तन्नो ।

७ DF चेववा ।

८ D •वावस्स ।

९ A ममर ।

१सङ्गा । एत्यन्तरमि १य जाणाविद्यं चन्दणसत्यवाहेण रादणो,
 जहा 'देव गेहं मे सुट्ठं' ति । 'किमवहरियं' ति पुच्छियं
 रादणा । निवेदयं चन्दणेणं, लिहाविद्यं १च रादणा । भणियं
 च णेण । अरे आघोसेहं डिण्डिमेणं । जहा । सुट्ठं चन्दण-
 सत्यवाहगेहं, अवहरियमेयं रित्यजायं । ता जस्स १गेहे ५
 केणइ ववहारजोएण तं रित्यं रित्यदेसो वा समागमो, सो
 निवेएउ रादणो चण्डसामणस्स । अणिवेइओवल्लभे १य राया
 मव्वधणावहारेण सरौरदण्डेण य नो खमिस्सइ त्ति । तओ
 पयइमाघोमणं । अइक्कन्ते य १तमि गएसु पच्चसु दिणेषु
 जाणाविद्यं जञ्जदेवेण रादणो । जहा । देव, न जुत्तं १चेव १०
 मित्तादोसपयामणं, किं तु परलोय^४इहलोयविहङ्गमेविणा
 अहियायरणेण अत्तणो वि य अमित्तेण अत्तं मे मित्तेणं ।
 न उवेस्सियव्वं जाणन्तेणं रायजणाहियं । १अशी ईइसं पि
 देवस्स निवेईयइ । रादणा भणियं । भणाउ अज्जो । जञ्ज-
 देवेण भणियं । देव, सुण । १सुयं मए चक्कदेवासअपरिय- १५
 णाओ, १ जहा इमं चन्दणसत्यवाहगेहं चक्कदेवेण सुट्ठं, संगो-
 विद्यं रित्यं निययगेहे । १ एवं सोऊण देवो पमाणं ति ।
 रादणा भणियं । अज्ज, असंभावणिज्जमेयं, १कुलप्पसुओ खु
 १सो, १ता कइ इमं अज्जन्तविहङ्गं करिस्सइ । जञ्जदेवेण भणियं ।

१ DE आसंका ।

१ DE om.

१ ACE दोसरे ।

४ BD om इहलोय ।

५ ACE ततो ।

१ D • छ जकार ।

७ D adds सुयं ।

८ DE कुलपसुओ ।

देव, नत्थि अज्ञाणलोभवसगाणमसंभावणिज्जं । को य दोसो
 कुलस्स, 'किं न हवन्ति सुरभिक्खुसुमेसु किमिच्छो । ता
 निरूवावेहि' ताव केणइ पयारेण तस्स गेहं ति । तच्चो
 'जुत्तमेय' ति चिन्तिऊण समाणत्तं चण्डसासणेण करणं ।
 ५ भणिया १य कारणिया । नयर^२महन्तगेहिं मह घेत्तूण
 चन्दणसत्यवाहभण्डारियं पलोएह चक्कदेवस्स ३गेहे तं पण्डं
 रित्यं ति । तच्चो 'किमेइणा असंभावणिज्जेणं, अहवा आएम-
 गारिणो अन्हे' ति मन्तिऊण मेत्तविय नयरमहन्तगे घेत्तूण
 चन्दणसत्यवाहभण्डारियं जाममेत्ते वामरे समागया मे गेहं
 ० पहाणनयरजणाहिद्विया कारणिय ति । पुष्किओ य तेहिं
 १अहं । सत्यवाहपुत्त, न ते किंचि केणइ एवंजाइयं रित्यं
 संवहारवडियाए उवणीयं ति । तच्चो मए अमंजायमक्केण
 भणियं 'नहि नहि' ति । तेहिं भणियं । न तए कुप्पियव्वं;
 रायसासणमिणं, जं ते गेहमवल्लोइयव्वं ति । मए भणियं ।
 ५ न एत्थ अवसरो कोवस्स, पयापरिरक्खणनिमित्तं समारभो
 देवस्स । तच्चो पविट्ठा मे गेहं मह नयरवुद्धेहिं रायपुरिमा ।
 १अवल्लोइयं च तेहिं नाणापयारं दविणजायं, दिट्ठं च पय-
 त्तावियं चन्दणनामद्धियं हिरण्वामणं, जीणियं बाहिं,
 दंसियं चन्दणभण्डारियस्स । अवलोइऊण सदुक्कमिव भणियं

१ A किच, CDE किह. B has ऊति for चवन्ति. D जेति ।

१ DE ०वेह । १ DE om. ४ B महत्तेहिं, D महत्तरहिं ।

५ D नेहं F नेहन्ति । १ B अवलोइए नाए० and om. च after दिट्ठ ।

१च तेण । अणुहरद ताव एयं, न उण निस्संसं वियाणामि
 न्ति । कारणिएहिं भणियं । वाएहि ताव अवहरियनिवेयणा-
 १पत्तगं, किं तत्थ इमं ईदसं १अभिस्सिहियं न व न्ति । वादयं
 पत्तगं, दिट्ठमभिस्सिहियं । सण्णसीभूया नायरकारणिया ।
 भणियं च तेहिं । सत्यवाहपुत्त, कुओ तुह इमं । तओ मए ५
 १वि चिन्तियं । कहं सभावठावियं मित्तनासं पयासेमि । १मा
 नाम तेणावि कहिवि एसो एवं चेव समासादओ भवे । ता
 कहं नियपाणवज्जमाणओ मित्तपाणे परिचयामि न्ति ।
 चिन्तिऊण भणियं मए 'नियगं चेव एयं' ति । १तेहिं
 भणियं । कहं चन्दणनामङ्कियं । मए भणियं । न-याणामो, १०
 कहिंचि वासणपरावत्तो भविस्सुह । तेहिं भणियं । किंसंखियं
 किं वा हिरणजायमेत्यं ति । मए भणियं । न सुट्ठु सुम-
 रामि, १सहं चेव ओएह । कारणिएहिं १भणियं । वाएह
 पत्तगं, किंदविणजुत्तं किंसंखियं वा तं चन्दणसत्यवाहवासणं
 ति । वादयं पत्तगं जाव दीणारदविणजुत्तं दससहस्समंखियं १५
 च । तओ छोडाविद्यमणेहिं १मिस्सिओ पत्तगत्यो । विन्दिवा
 नागरकारणिया । परिचिन्तियं च तेहिं । कहं अण्णजिह्व-
 चक्कसत्यवाहपुत्ते चक्कदेवे एवं भविस्सुह न्ति । पुणो वि
 सुप्पिओ । सत्यवाहपुत्त, गरिन्दसासणमियं; ता कहेहि

१ D चंदसेव ।

२ BF पत्तयं ।

३ ACE छिहियं ।

४ DF om.

५ DF नदयमिय वेयापि कचंयि ।

६ D वेहि च ।

७ D चयं ।

८ CE add वाचयं ।

- कुष्ठं, 'कुष्ठो तुह इमं'ति । तत्रो मए तं चेवाण्चिन्तिऊण
 तं चेव सिद्धं ति । तेहिं चिय 'धिरत्यु देवस्स' न्ति भणिऊण
 मन्तिथं । अस्सं पि ते न किंचि परसन्तिथं गेहे सिद्धइ ।
 मए भणिथं । न किंचि । तत्रो तेहिं पत्तगं वाइऊण सवि-
 ५ सेसमवल्लोइयं मे गेहं, दिद्धं च जहावाइयं निरवसेसमेव
 रित्यं । एत्यन्तरंमि 'य कुविथा ममोवरि आरखिगा । नीचो
 तेहिं नरवइसमीवं । साहिचो वुत्तन्तो चण्डसासणस्स ।
 भणिचो 'न्दि राइणा । सत्यवाइपुत्त, विआचोभयल्लोयमग्गो
 तुमं, ता न तुह एयमेरिसमसाऊचरियमसंभावणिक्कं संभावेमि
 १० 'न्ति । ता कहेहि ताव, को एत्य परमत्यो न्ति । तत्रो मए
 तं चेव चिन्तिऊण वाइजलभरियल्लोयणेणं न किंपि जंपिथं
 नरवइपुरचो न्ति । तत्रो राइणा समुप्पन्नासक्केणावि ताच-
 वज्जमाणचो असदिसं वयणमभामिऊण कयत्यणं चाकाऊण
 निव्विसचो समाणत्तो न्हि, नीणिचो य रायपुरिसेहिं
 १५ नयराचो, सुक्को 'य नयरदेवयावणसमीवे । 'पडिनिचत्ता
 रायपुरिसा । समुप्पन्ना 'य मे चिन्ता । किमेइइमेत्तपरि-
 भवभायणेणं अक्क वि जीविणं । ता एयंमि नयरदेवयावण-
 समासजे नग्गोइपायवे उल्लसमेमि अप्पाणं ति । चिन्तिऊण
 पयट्ठो नग्गोइसमीवं । एत्यन्तरंमि 'य कहिंचि आभोइऊण
 २० इमं वइयरमोहिणा समुप्पन्ना ममोवरि नयरदेवयाए अण-

कम्पा । 'आवेसिऊण रायजणणि साहित्यं जहट्टियमेव' एवं
 तौए राहणो । भणिओ य राया । इमाए 'मइल्लणए'
 अमुगंमि नयहज्जाणासक्के नग्गोहपायवे उब्बन्धणेण अत्ताणयं
 परिच्चइउं ववसिओ चंक्कदेवो । ता लल्लं निवारेहि तं
 संमाणिऊण य पवेसेहि नयरं ति । तओ कोहनेहाउलयाए ५
 संकिणं रसमणुहवन्तो राया 'अरे गेण्हह दुरायारं जक्कदेवं'
 ति आइसिऊण पहाणवाह्यारूढो समं अहासक्किहियपैरि-
 यणेणं 'तुरियतुरियं निग्गओ नयराओ' ६, पत्तो 'य नयह-
 ज्जाणं । दिट्ठो 'य अहं राहणा नग्गोहपायवसाहागओ उत्त-
 रीयनिवट्ठपासंमि ढोइयाए सिरोहराए अत्ताणयं पवाहिउ- १०
 कामो न्ति । तओ मो 'दूरओ चेव संभमाइसयनिव्वडिय-
 सारं 'भो चक्कदेव, मा साहसं मा साहसं' ति भणमाणो
 सिग्गयतरतज्जियाए वाह्याए 'समल्लोपो पायवसमौवं । सध-
 मेव अवणोओ पासओ, गेण्हऊण 'य करंमि ठाविओ अहं
 तेण वाह्यापट्टियाए' ९, भणिओ 'य सबडमाणं । भो सत्यवाह- १५
 पुत्त, जुत्तं नाम भवओ मए वि पुच्छियस्स सच्चावासाहणं ।
 तओ मए चिन्तियं । हन्तं किमेयं ति, पयासियं भविस्सह
 केणह मिज्जगुण्णं । एत्यनरंमि 'य भणियं राहणा । भो

१ BDF आदि० ।

२ DF रयं ।

३ BF मएल० ।

४ DF तुरियं ।

५ D adds राया ।

६ DF om.

७ BDF om.

८ BF दुराओ ।

९ BF ललोपो पायवस स० ।

१० CE पट्टियाए, DF पट्टियाए ।

सत्यवाहपुत्त, साहिष्णो मम एष वदयरो अग्नें पविसिज्जण
 'भयवर्हण नयरदेवयाए, जहा निहोषो तुमं दोसयारी य एत्य
 दुरायारो जज्ञदेवो । ता खमियम्भं तुमए, 'जं मए असु-
 णियपरमत्येणं कयत्थिओ सि त्ति । तंओ मए 'हन्त 'मंपत्तो
 ५ वसणं जज्ञदेवो' ति चिन्तिज्जण भणिओ राया । देव,
 'रायधम्मोऽयं, पयापरिरत्त'णसमुज्जयस्स नत्थि दोमो देवस्स ।
 जज्ञ'देवमूळसुद्धिं पि गवेसेउ देवो, न तंमि मज्जाणभावे
 अणायरणं संभावीयइ । राइणा भणियं । गविट्ठा मूळसुद्धौ,
 साहियं भयवर्हण 'सव्वमिणं तेण पावेण ववसियं' ति ।
 १० साहियं देवयाकहियं राइणा^१ । 'ठियं च मे चित्ते तुह
 दोसपयासणेणं ति भणिज्जण साहिष्णो जज्ञदेवकहियवुत्तन्तो ।
 तंओ मए चिन्तियं । हन्त किमेयं असंभावणिज्जं । एत्यन्तरंमि
 'य आणिओ रायपुरिसेहिं बन्धेज्जण जज्ञदेवो, निवेइओ
 राइणो । भणियं च तेण । अरे एयस्स जिक्कं छिन्तिज्जण
 १५ उप्पाडेइ लोयणाइं । विसणो जज्ञदेवो । तंओ मए चलणेसु
 निवज्जिज्जण विज्जन्तो राया । देव, मम एष 'अवराहो 'खमौ-
 यइ, मुच्चउ जज्ञदेवो । राइणा भणियं । सत्यवाहपुत्त, न
 जुत्तमेयं; दुरायारो खु एसो, तम अग्नें विज्जवेहि त्ति । मए

१ ACE जज्ञइ BF om.

१ BF वत्तो ।

१ A 'धम्मो, BF धम्मोवरं, D 'धम्मो रस ।

५ D 'समुज्जयस्स ।

५ B हैसस्स and om. वि ।

१ CEF add चहरेवस्स ।

१० A डिवायइ राइणा भयं च मे चित्ते ।

५ DF om.

६ D चमिज्जण ।

भणियं । देव, अलमकेणं ति ; जइ ममोवरि बज्जमाणो
 देवस्स, ता इमं चेव संपाडेउ देवो । राइणा भणियं ।
 अलहणीयवयणो तुमं ति ; तुमं चेव जाणासि । तन्नो मए
 'देवपसाओ' त्ति भणिज्जंण 'निवडिओ' 'चलणसु । मोघा-
 विओ जइदेवो, पेसिओ य अहं राइणा निययभवणं । ५
 तन्नो सक्खाणिज्जण महया विभूर्हए 'गओ' सभवणं ति । जाओ
 य लोयवाओ, अहो जइदेवस्स जइअत्तं । समुपओ थ मे
 निव्वेओ । पेच्छ, ईइसाणं पि मित्ताणं 'ईइओ' परिणामो
 त्ति । अओ असारया संसारस्स, विचित्तया कम्मपरिणईए,
 दुक्खत्ताणि ६ पाणिचित्ताणि । ता न-याणांमो किमेत्य १०
 जुत्तं ति ॥

एत्यन्तरंमि 'य समागओ तत्थ सुगिहियनामो अग्निभूर्ह
 नाम गणहरो । ठिओ य नयइज्जाणे । दिट्ठो मए बाहिरि-
 यागएणं । जाओ य मे तं पइ 'बज्जमाणो, पणमिओ य लो
 मए, धम्मलाभिओ 'य तेणं, 'उवविट्ठो तस्स पायमूले । १५
 पुच्छिओ भयवं संव्वदुक्खविउडणसमत्थं धम्मं । साहिओ भग-
 वया खमाइगो 'साउधम्मो' । तं च सुणमाणस्स समुप्पजा
 देवविरइपरिणई, पवडुमाणसंवेगस्स जाओ भवविरागो ।
 चिन्तियं च मए । ज्जलं संसारपवडुणामेत्तफलेणं इमिणा
 परिकिल्लेसेणं, पवज्जामो पवज्जं ति ॥ १०

१ DF om. २ D वेधित । ३ DF 'जहं' । ४ DF ईइद्वी परिणह

५ DF 'वज्जसाधि' । ६ DF add भणि । ७ D om. वाड ।

- एत्यन्तरंमि 'य गच्छिन्मो कक्षसंघात्तो, पयस्त्रिया बन्धन-
 द्विर्दे, विहाविथं अत्त'विरिएणं, ससुप्पत्ता सस्यविरदपरिएत्ति ।
 कक्षावसाणे य विज्जन्तो मए भयवं गुरु । अणुगिहीन्मो अहं
 भयवया, विरत्तं च मे चित्तं भवपवच्चात्तो, ता अहसउ भयवं
 १ किं मए कायव्वं ति । 'तन्मो तेण 'सुयसयनाणिणा मम
 भावं विद्याणिज्जण भणियं । जुज्जइ भवन्मो महापुरिससेवियं
 समणत्तणं 'काउं ति । तन्मो मए तस्स समीवंमि चेव पवणं
 समणत्तणं परिवालियं च विहिण्णा । तन्मो अहाउयं 'पासि-
 ज्जण काक्षमासे काक्षं किष्सा देहं चइज्जण नवसागरोवमाज
 १० वेमाणिज्जत्ताए उववन्मो णि बन्धन्मोए, इयरो वि य जज्ज-
 देवो ति सागरोवमठिर्दे सक्करप्पभाए नारगो त्ति । तन्मो
 अहमहाउयं पासिज्जण देवलोगात्तो च्चन्मो 'समाणो इहेव
 विदेहे 'गन्धत्तावर्देविजए रथणपुरे नयरे रथणसागरस्स
 सत्यवाइस्स सिरिमईए भारियाए कुक्किंसि पुत्तत्ताए
 १५ उववन्मो त्ति । इयरो वि य० तन्मो मरगात्तो उव्वट्ठिज्जण
 आहेउगमुणन्मो भविय मरिज्जण तिसागद्दोवमाज तत्येव
 उववज्जिज्जण तन्मो य उव्वट्ठो नाण्णातिरिएस्स आहिण्णिज्जण
 तत्येव रथणपुरे तायसरदासीए नत्तायाभिहाणाए सुयत्ताए
 उववन्मो त्ति । उच्चियसमर्थंमि जाया य अत्ते, पत्ता य
 २० बाक्षभावं । पइट्ठावियाहं नामाहं मण्णं चन्धसारो इयरस्स

१ BD om. १ D adds संघात्त । १ BD om. all down to भणियं ।

४ BD om. ५ B परिवालियच्च । ६ D om. ७ D अहि० ।

अणहगो न्ति । पत्ता १य जोव्वणं । कथो मए दारसंगहो ।
 एवं च विषयासत्ता १चिट्ठाभो । पुव्वभवव्वासओ य न इमस्स
 ममोवरि वज्जणापरिणामो अब्बे । अज्जया य आगओ तत्थ
 मासकप्पविहारो भयवं । विजयवद्धणायरिओ । पवओ य मए
 इमस्स पायमूले सावगधओ । अज्जया य तं पुरं दौहदण्ड-
 जत्तागए नरवहंमि गामन्तरगएसु अण्हेसु विज्जनेउनामेण
 सवरसेणावदणा हयविहयं काऊण अवणीओ कोद लोओ ।
 सुयं च अण्हेहिं । समागया तं पुरं । दिट्ठं १च मसाणागार-
 मणगरिन्तं गवेसाविधं माणुसं जाव सव्वमेव धरद नवरं
 चन्दकन्ता मे भारिया अवहउ न्ति । तथो ससुप्पक्का मे १०
 अरई, जाया य चिन्ता । हा कहं सा तवस्सिणी ममादिट्ठ-
 विओगा पाणं धारिस्सइ न्ति । एत्यन्तरंमि १य भण्णिओ
 देवसक्काभिजाणेण बुद्धमाहणेणं । सत्यवाहपुत्त, मा संतप्प ।
 पुणो वि एयंमि सेव विसेए सिरित्त्याभिजाणाओ सच्चिवे-
 साओ एवं सेव सवरेहिं अवणीओ जणो आसि । मो ११
 निरवसेसो अखण्डियचरित्तसव्वस्सो महथा दविणजाएण
 सुक्को न्ति । तथो अहं एयमायल्लिऊण अदक्कन्तेसु कहवथ-
 दिण्णेसु सभूमिसुवगएसु सवरेसु अणहगदुहओ घेत्तूण सव्व-
 सारं दविणजायं सुमण्हूसंभिदं १ च पाहेयं पयहो चन्द-
 कन्ताविमोक्खणमिमिन्तं १ति ॥

१०

१ D om.

१ D विजाओ ।

३ D om.

३ D adds च ।

४ AB ०६चिधं ।

‘इत्थो’ य तीए मम विभोगविज्झराए चारित्तवत्तणा-
 वत्तिणीए^१ य ‘कहिंणि’ सुखगामासन्नकूवण्डावासिणाए सवर-
 वाहिणीए निषाचरमसमयंमि पवत्ते ‘य पथाणगकोलाहले
 पेरन्तरखणावावडेसु सवरसंचाएसु जीविथनिरवेखाए तंमि
 * चेव जिणकूवंमि पवाहिन्तो अप्पा । पडिथा ‘य जलमज्जे
 न मया’ य जलप्यभावेणं । तन्तो तग्गयं चेव पडिकूवण-
 महिट्टिकण षिट्टिउमारड्डा । किण्णपाणा य जीविथसेवेणं
 चेव जाव पाणे धारेइ, ताव पत्ता अन्ने तसुहेसं । अणहणसु
 वि य पुब्बभवनिमित्तन्तो तथत्यसंदरिसणन्तो य ससुण्णको
 • ममोवरि वज्झणापरिणामो । चिन्तिथं च णेणं ‘कइमेसो
 वच्चियब्बो’ न्ति । तन्तो सो अण्णेषविथप्य^२ समाउल्लियहिथन्तो
 अणं च सुद्धसहावो न्ति एवं वच्चामो । पाहेयदविणजायाणि
 य पत्तेयं इत्यगोयुराणि हवन्ति । अज्जथा य मम इत्थे
 पाहेयं तस्स दविणजायं ति । एवमणुगण्णमाणा पत्ता तसुहेसं,
 * जत्थ सा चन्दकन्ता ‘षिट्ठइ’^३ दिट्ठो य सो कूवो । एत्थ-
 न्तरंमि ‘य अत्थमिन्तो सहसुरस्सो, सुल्लिया^४ सड्डा । तन्तो
 चिन्तिथमणहणेणं । इत्यगयं मे ‘दविणजायं, विज्झणं च
 कन्तारं, ममासन्नो य पायासगम्भीरो कूवो, पवत्तो य
 सवरइ’^५ विवरसमञ्जायगो अन्धकारो । ता एवमि एयं

१ D om.

२ D •रीय ।

३ B कुचणि, D कचणि ।

४ D जलसुव ।

५ CD पञ्चास ।

६ D विवराचयनीलवमायी ।

‘पक्षिविजृण नियन्तामो ^१इमस्स थाणस्स न्ति, चिन्ति-
 ज्ञणं भणियं च तेण । सत्थवाहपुत्त, धणियं पिवासाभिभूओ
 णि । ता निहालेहि एयं जिणकूवं, किमेत्य उदगं अत्थि^२
 नत्थि न्ति । तओ मए गहियपाहेयपोट्टलेणं चेव निहा-
 ल्तिओ ^३‘कूवो । एत्थन्तरंमि ^४‘य सुविद्यत्यहिययस्स लोथस्स ^५
 विद्य मच्चू आगओ मम समीवमणहगे । सद्धमा पक्षित्तो
 तंमि अहमणहगेण, पडिओ ^६‘य उदगमन्ने । नियत्तो
^७‘य सो तओ विभागाओ^८ । अहमवि ^९‘य ससंभन्तो लग्गो
 पडिक्खवेक्खदेसे । परासुट्ठा ^{१०}‘य भयविहल्लङ्घा चन्दकन्ता,
 चीमहावओ भयकायरा । ‘भणियं च तीए ‘नमो अरि-
 चन्ताणं’ ति । तओ पच्चभिन्नाओ सद्धो । ऊससियं मे हिय-
 एणं । भणिया य सा ‘अभयमभयं जिणसामणरयाणं’ ति ।
 तीए वि य पच्चभिन्नाओ मे सद्धो । रोविउं पयत्ता, समा-
 सामिया ^{११}‘मा मए, पुच्छिया य वुत्तमं । साहिओ य तीए,
 मए वि य नियगो न्ति । भणियं च तीए । हा दुट्ठु कयं ^{१२}
 अणहगेण । मए^{१३}भणियं । सुन्दरि, न दट्ठु कयं, परमोव-
 चारी खु सो महाणभावो, जं ^{१४}‘तुमं मंजोरय न्ति । अण-
 निहाण ^{१५}‘य अहकन्ता रसणी, उग्गओ अंसुमाळी । तओ

१ D पक्षिविजृ.

२ B दुवाच इमस्स, D इमस्स थामस्स ।

३ B adds न्ति ।

४ B adds चेव ।

५ Dom.

६ D adds थाणहिट्ठी ।

७ D अधिचमिनीह ।

८ D च ।

९ D दुवाचमंजोर ति ।

मए दिवं चन्द्रकन्ताए 'पाहेयं । भणियं च तीए 'कहमहं'
 तुमए अगहियंमि गेण्हामि, न्ति' । तन्नो मए नेहकाणरं
 से हियं कल्लिऊणमकाले सेव गहियं 'पाहेयं, भुत्तं च
 अहेहिं । 'तन्नो चिन्तियं' मए । केण पुण उवाएण अन्हे
 ५ इमाओ भवसमुदाओ विव कूवगाओ उत्तरिस्सामो न्ति ।
 एवं च चिन्तयन्ताणं कइवयदिणेसु^५ खौणं पाहेयं, पण्डा
 जौवियासा । जाया य मे चिन्ता । कहं पाविऊण जिणमणं
 अकाऊण पव्वज्जं अकयत्यो मरिस्सामि न्ति । एत्यन्तरंमि
 फुरियं से वामलोयणेणं ममावि 'दाहिणेणं । अपियं च
 १० तीए 'अज्जउत्त, वामं मे लोयणं 'फुरियं' ति । तन्नो
 साहिओ से मए हिययसंकप्पो इयरचत्तुफुरणं च । समा-
 सासिया य एसा । सुन्दरि, इमेहिं निमित्तविसेसेहिं 'अवस्स
 अन्धाणं न अचिरकाळाणसारी एस किस्सेवो, ता न तुमए
 संतप्पियव्वं ति । पडिस्सुयमिमौए । एवं च जाव अहोरत्तं
 १५ निवसामो, ताव समागओ सवरंरायहाणीओ रयणपुरमिवा-
 सिणो नन्दिवद्धणाभिहाणस्य सत्यवाइस्सु^६ भिन्निओ रयण-
 पुरगामौ सेव सत्यो न्ति । उयंगनिमित्तं 'च समागथा
 'पुरिसा । 'गहिऊण जम्मणा द्विडाहं अन्हे इमेहिं । निवे-

१ D पाहेयं ।

२ D •हयं ।

३ D om.

४ D adds च ।

५ B •दिवदीह ।

६ D इच्छिसेवं । साहियं ।

७ D फुरर ।

८ B अवस्सं, D अवस्समं ।

९ D •मम ।

१० CD om.

इत्थं सत्यवाहसु । कथमस्मिन्वापन्नोऽयं समुत्ताराविद्यात् तेषं,
 पञ्चभिन्नायाणि य । पुष्किल्याहं बुक्तानं, साहिभ्यो वित्त-
 रेण^१ । तन्नो पत्निय्याहं रथणत्तरं जाव अहङ्कन्तेसु पञ्चसु
 'पञ्चाणसु परिवहन्ते सत्ये रायवत्तणीन्नो नादुरद्वेसभाए
 दिट्ठो कङ्कालमेत्तसेसो वामपासावडियदविणजान्नो केमरिणा ॥
 दीहनिहावसमुवणीन्नो अणहगो^२ न्ति । दविणोवसन्नेण पञ्च-
 भिन्नान्नो अन्नेहिं । तन्नो तं तहाविहविवागं पेष्किज्जण
 समुप्यन्नो मे विवेगो । सन्नोवसमसुवगं चारित्तमोहणीयं ।
 संजान्नो सवसज्जौवलोयदुल्लहो चरणपरिणामो । तन्नो अहं
 तहाविहपवकुमाणपरिणामो^३ सेव आगन्नो सनयरं । पवन्नो १०
 य जहाविहोए विजयवड्डणायरियसमीवे पव्वज्जं ॥ अहा-
 उचमणुवालिज्जण विहिण्णा^४ य मोत्तूण देहं उववन्नो सोलस-
 सागरोवमाज्ज वेमाणियत्ताए भहासुक्ककप्पंमि, हन्नरो वि य
 अणहगो सोहवावाहससरीरो सत्तसागरोवमट्ठिई^५ वाकुगप्प-
 हाए नारगो न्ति । तन्नो अहंमहाउयं^६ पालिज्जण देवलो- ११
 गात्तो चुन्नो सप्पाणो इहेव जम्मुहीवे दीवे भारहे वासे
 रहवीरउरे नयरे नम्बिहङ्कणसु गाहावदसु सुरसन्दरीए
 भारिणाए सुप्पिंसि पुत्तत्ताए उववन्नो णि^७ । इयरो वि^८
 तन्नो मरगात्तो उव्वट्ठिज्जण विज्जगिरिपव्वए अणेगसत्तवा-

१ CD add विहिन्नो इत्थो ।

२ AC पञ्चावेसु ।

३ D om.

४ D ० संवेगो ।

५ ABD य ।

६ D ० हिरन्तो ।

७ BD ० पववत्ता० ।

८ D ति ।

९ D य ।

- वाचनपरो 'सौहस्ताए उववओ' । 'तओ सौहस्ताए 'सुवव-
 व्जिऊण पुणो वि 'मरिऊण सत्तसागरोवमाऊ तत्येव सुवव-
 व्जिय तओ य उव्वहो नाणातिरिएसु आहिण्डिय तत्येव
 नथरे, सोमसत्यवाहस्स नन्दिमईए 'भारियाए पुत्तत्ताए
 ५ उववओ न्ति । उच्चियसमयंमि जाया अन्हे, पत्ता बाहभावं ।
 पइहाविथाइं नामाइं मण्ण अणङ्गदेवो, इयरस्स धणदेवो
 न्ति । आ बाहभावाओ जाया पिई मम सत्तावाओ^५,
 इयरस्स करवणं । कुमारभावंमि^६ य^७ पत्तो मए
 देवसेणगुहसमीवे 'सुव्वज्जभासिओ धओ । पत्ता य जोव्वणं ।
 १० सन्ते वि पुव्वपुरिसव्जिए दविणजाए अभिमाणओ^८
 'किमणेण पुव्वपुरिसव्जिएण' ति दव्वसंगहनिमित्तं गथा
 रयणदीवं । विठत्ताइं रयणाइं । कथा संजुत्ती । पयहा
 निघदेसमागत्तं । १० एत्यन्तरंमि 'य पुव्वकथककदोसेण
 चिन्तियं धणदेवेण । कइं पुणो वसियव्वो एस अणङ्गदेवो ।
 १५ विथप्पिया य तेणं अणेगे^९ मिष्सावियप्पा । ठाविओ
 सिद्धन्तो । अवावाहओ एस न तीरए वसिउं ति, ता
 वावाहमि एयं । परिचिन्तिओ 'उवाओ 'भोयणे से विसं
 देमि' न्ति । अजया य सत्तिमईसज्जिवेसमणुपत्ताणं भोयण-
 निमित्तं गओ धणदेवो इहमग्गं । कारावियं य तेण भोयणं,
 २० पक्खित्तं 'य एगंमि उहुगे विसं । चिन्तियं य तेणं 'एयं से

१ D सौची । २ D ति । ३ D om. ४ B उववव्जिऊण, D उववज्जिऊण ।

५ AC •वओ । ६ D •भावाह । ७ D •वेव । ८ B om.

दाहामि' न्ति । आगच्छन्तस्सु^१ अणेगविथप्पावहरियचित्तस्स
 संजाओ विवज्जओ । भोयणवेलाए^२ गहिओ तेण विसलहुगो,
 दिओ ममं च इयरो^३ न्ति । पभुत्ता अणे जाव थेववेलाए
 सेव^४ थारिओ धणदेवो । तओ 'किमेयं ति' आउल्लौहओ
 'अहं जाव किंकायव्वमूढो थेवकालं सिट्ठामि, ताव अशुग्ग-^५
 थाए विसस्स विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स उवरओ धणदेवो ।
 जाया मे चिन्ता 'हा केण उण एयं ववमियं' ति । *तओ
 अशुणियवुत्तन्तो महासोथाभिभूयमाणसो आगओ सनयरं ।
 सिट्ठो वुत्तन्तो तस्स माणसाणं ।^६ विदुसं च तेमिं अभाहियथरं
 रयणजायं । सेसरयणजायं पि^७ थ जहाणरूवं कुसलपक्के^८ १०
 निउञ्जिऊण तस्मिंवेण सेव^९ तयप्पभिइमन्नायविसयसज्जो
 पवओ देवसेणायरियसमोवे पव्वज्जं ति । परिवाल्लिऊण
 अहाउयं विहिणा य मोत्तूण देहं पाणयंमि कप्पे^{१०} उववओ
 एगूणवौससागरोवमाऊ देवो न्ति, इयरो वि विसमरणान्तरं
 पदुप्पभाए पुढवीए नवसागरोवमाऊ नारगो न्ति ॥ तओ^{१५}
 अहमहाउयं^{१६} अणुवाल्लिऊण चुओ समाणो इहेव जमुहीवे
 हीवे एरवए खेत्ते हत्थिणाउरे नयरे हरिनन्दिस्स गाहावइस्स
 लप्पिर्मईए भारियाए कुप्पिंसि पुत्तत्ताए उववओ^{१७} ।
 इयरो वि^{१८} तओ नरगाओ उव्वट्ठिय उरगत्तणं पाविऊण-

१ D adds च ।

२ D om.

३ थारिओ ?

४ D चउयं ।

५ D दिहा ।

६ B तय०, D ० यदुत्तरेव चहा० ।

७ D सयुव्वो ।

८ D ० यदुत्ता० ।

९ D adds चि ।

‘मणेगसत्तवावायणपरो’ दावाणल्लदुद्धो मरिजण तीए
 चेव पक्कप्पभाए पुठवीए किंशूणदससागरोवमाज नारगो
 होऊण तन्नो उव्वहो तिरिएसु आहिण्डिय तंमि चेव
 इत्थिणाउरे इन्दनामस्स बुद्धुसेट्ठिस्स नन्दिमईए भारियाए
 १ कुच्छिंसि पुत्तत्ताए उव्वन्नो न्ति । उच्चियसमयंमि जाथा
 अन्हे । पइट्ठाविद्याइं नामाइं मण्णं वीरदेवो, इथरस्स दोणगो
 न्ति । पत्ता ३य कुमारभावं समप्पिया य लेहायरियस्स ।
 जाथा ३य अन्हाणं पुव्ववल्हिया चेव पिई । तन्नो गह्वि-
 कलाकलावेणं मए पडिवन्नो माणभङ्गुइसमौवे जिणदेसिन्नो
 १० धम्मो, ममोवयारवच्चणकुसलेण दव्वन्नो दांणणावि । तन्नो
 य मे धम्माणुराणण ३तप्पभिइं तं पइ समुप्पन्ना थिरथरा
 पिई । समप्पियं से पभूयं दविणजायं । भणिन्नो य एसो,
 ‘ववहरह अणिन्दिएण मग्गेण’ । तन्नो सो ववहरिउमारद्धो ।
 विठत्तं च तेण पभूयं दविणजायं । एत्थन्तरंमि पुव्वकथकथ-
 ११ वासणादोसेण जाथो से ममोवॉरि ३अहिगो वच्चणापरिणामो ।
 चिन्तियं च तेणं । अज्जियं पभूयं दविणजायं, भागिन्नो य
 वीरदेवो एयस्स । ता केण उण उवाएण वस्सियन्नो एसो न
 य सुणइ जइट्ठियं जे कोइ ववह्वारं । ता किं अवलम्बामि ।
 अइवा एथंमि परिपन्थगे न मे अल्लियवयणं निव्वहइ । ता

१ BD चलेन० ।

२ D • हरती, AC • धिरन्ती० ।

३ D om.

४ D om.

५ AC नहिच ।

६ D adds वि ।

वावाएमि^१ एयं । तन्नो 'जमहं भणिसुमि, तं चेव अग्विस्सुह'
 ति संपहारिज्जण पारद्धो तेण 'समुवयारो । काराविन्नो
 महन्तो पासाओ, उवरिद्धमिभाए^२ य तस्स अणियमिय^३ खौल-
 जालो निज्जुहगो । चिन्तियं च तेणं । वीरदेवं पासाय^४ पवेस-
 निमित्तं निमन्तिज्जण दंसेमि से निज्जुहगं । तन्नो सो रअ- ५
 दसणीयथाए निज्जुहगस्स सवसा आरोहस्सुह । तन्नो य
 तन्निवडणेण निवडिन्नो समाणो न भविस्सुह ति । एवं च
 कए समाणे लोयवाओ वि परिहरिन्नो होह^५ । 'संपादयं
 तेण जहाममीदियं । भुत्तुत्तरकाळंमि 'य आळुढा दुवे वि
 अन्ने सपरिवारा पासायं । एत्थन्तरंमि 'य पण्डा से मई । १०
 मम दंसणनिमित्तं केवलो सेवाळुढो निज्जुहगं । जाव 'य
 नारोहामि अहयं, ताव निवडिन्नो^६ । हाहारवं करेमाणो
 समोदसो अहयं जाव दिट्ठो पच्चत्तमुवगओ दोणगो ति ।
 समुप्पओ मे निब्बेओ । चिन्तियं मए । धिरत्थु जीवलोयस्सु,
 एवमवसाणं संसारचेड्डियं । तन्नो अहं तस्स मयकिच्चं काज्जण १५
 तन्निवेएण सेव पंडिवओ माण^७ 'भङ्गगुहसमीवे समणसिङ्गं ।
 परिवालज्जण अहाउयं 'उववओ '११' हेड्डिमोवरिमगेवेक्खए
 किंणुणपणुवीससागरोवमाज , देवो ; इथरो वि^८ दोणओ

१ D adds ताव ।

२ BD समुवाओ ।

३ D 'अमिभाए ।

४ B खौल ।

५ D पवेस ।

६ D adds ति ।

७ B संपादियं ।

८ D om.

९ D adds तवो ।

१० ACD 'अह' ।

११ D हेड्डु ।

१२ B adds च ।

तद्वाविहङ्गद्व्याणोवगच्छो धूमप्यभाए पुठवोए दुवाणसवागरो-
वमाज नारगो ति ॥ तन्नो अहं सुराउयमणुभुञ्जिजण सुन्नो
समाणो इहेव जम्मुहीवे दीवे 'एत्थ चेव विजए चम्पावावे
नयरे, माणिभइस्स चेट्ठिस्स 'हारिणीए भारियाए कुण्डिंशि
१ पुत्तन्ताए उववन्नो, जान्नो 'य उच्चियसमएणं । पट्टाविद्यं मे
नामं पुत्तभट्टो ति । 'पठमं च किल मए घोससुच्चारयन्नेण'
'अमर' ति संलत्तं । अन्नो इदं पि मे नामं अमरगुत्तो
ति । सावयगिज्जप्पत्तीए य आ वालभावान्नो चेव पवन्नो मए
जिणदेसिन्नो धम्मो । एत्थन्नरंमि 'य इयरो वि तन्नो नरगात्तो
१० 'उव्वट्ठिजण मयंभुरमणे समुदे महामच्छो भविय अन्नल-
पावट्ठो मन्नो समाणो तीए चेव धूमप्यभाए दुवाणसवा-
गरोवमाज चेव नारगो होजण उव्वट्ठो समाणो नाणाति-
रिएसु अमहिच्छिय तंमि चेव नयरे नन्दावत्तस्स चेट्ठिस्स
चिरिनन्दाए भारियाए कुण्डिंशि धूयन्ताए उववन्नो, जाया
११ य उच्चियसमएणं । पट्टाविद्यं च मे नामं नन्दयन्ति ति ।
पत्ता य जोव्वणं 'विद्वन्ना य मण्णं । मैव्वन्तिथं पाणिग्ग-
हणं । समुप्यन्नो य मे तं पद मिणेहो, तीए वि य तथेव ।
एवं च विसयसुहमणुहवन्ताणं गच्छो कोद कात्तो । पुक्कक-
कस्सदोसेण 'य 'से ममोवरि वस्सणा'पुरिणामो नावेद, जेण

८ D एत्थेव ।

९ D चारिणीय ।

१० D om

११ AC रवेव ।

१२ BD om.

१३ B चव्वट्ठो

१४ A विद्वन्ना, C विद्वन्ना, D विद्वन्ना ।

१५ D 'भावो चवेद ।

समप्रियसम्बन्धरसारा वि माथाए ववहरद । साहित्यं च मे
परिचक्षेणं, न उण पत्तियामि त्ति । अन्नया 'य साहित्यं
मे तीए । जहा । पण्डुं सम्बसारं कुण्डलजुयलं । तं पुण सयं
वेव अवरिउण समाउलीभूया । भणिया य तन्नो मए ।
सुन्दरि, येवमेयं ति, किमेहमेत्तेणं संरभेण । अन्नं ते १
कुण्डलजुयलं कारावेमि । कारावियं कुण्डलजुयलं । अद-
क्कमेसु कदवयदिणेसु अन्नज्जणवेलाए समप्रियं से नामक्किय-
मुद्धारयणं, संगोवियं च तीए नियथाभरणकरण्डए । वत्ते
'य ण्हाणभोयणसमए काऊणमङ्गरायं परिगेण्हऊण तम्मो-
असंजायासङ्केण चेव तन्नो करण्डगाओ 'सदं' चेव गहियं १०
मए मुद्धारयणं । दिट्ठं च पुब्बनट्ठं सम्बसारं कुण्डलजुयलं ।
आया य मे चिन्ता 'किमेयं पुणो लट्ठं' ति । एत्यन्तरंमि^१
ससङ्गमा विथ आगया नन्दयन्ती । 'दिट्ठं' च तीए
मज्झ हत्यंमि मुद्धारयणं । विलिया मा । सक्किओ मे
भावो । तन्नो अहं सिग्घमेव निग्गओ गेहाओ । चिन्तियं १५
च तीए । दिट्ठं इमिण कुण्डलजुयलं । ता किमेत्य काथव्वं ।
जायं मे 'लट्ठत्तं, पण्डो एसो 'वि । ता जाव सयणवग्गे वि
मे साधव्वं न उप्पब्बद, ताव वावाएमि एयं ति । एसो य
एत्य उवाओ, सम्बधायणं से कक्कणजोगं पउञ्चामि । कन्नो^२
तीए केवलाए चेव अणेत्यमरणावद्दम्बसंजोएणं जोगो । २०

१ D om.

२ D वयं ।

३ D adds च ।

४ D लट्ठवत्तं ।

५ BD om.

६ D adds च

- संठवन्तो य तमेगदेसे उक्ता भुयङ्गमेणं । साक्षिं च मे
 पुरोहिणं हृद्देवेणं । गन्धो अहं समभन्तो गिहं । दिष्टा
 य कश्चिमण्डलावाविद्यसरौरा जीविद्यमेतसेसा मन्दयन्ती ।
 तं च तद्वाविहं दद्रूण समुप्यन्ता मे चिन्ता । धिरत्यु
 ५ मादन्दजालसरिषस्तु जीवलोयस्तु । बाहजलभरियलोयणेनं
 च सगगयस्तरं भणिया मए । सुन्दरि, किं ते बाहह ।
 जाव, न जंपद न्ति, तन्त्रो विसन्तो अहं, पण्डा जीवियासा ।
 तद्वावि 'गारुडिया एत्य पमाणं, अचिन्ता मन्तसन्ति' न्ति
 सद्वाविद्या गारुडिया । दिष्टा य तेहिं । विसन्ता य ते ।
 १० भणिन्त्रो य जेहिं । सत्यवाहपुन, कालदृष्टा खु एसा न
 गोथरा मन्तस्तु । ता न कुप्यियव्वं तुमए न्ति, भणिज्जण
 निग्गया गारुडिया । तन्त्रो अल्लन्दणविस्सवणवावडस्तु मे
 परिचणस्तु विमुक्ता जीविणं, कयं से उद्धदेहिं । तन्त्रो
 अहं तच्चिन्त्येणं सेव पवडुमाणसंवेगो 'धिरत्यु जीवलोयस्तु'
 १५ न्ति परिचिन्तिज्जण 'य असारयं चरुज्जण किलेसायासका-
 रिणं सङ्गं पवन्तो पव्वन्ति । सा उण तवस्सिणी तद्वा
 मरिज्जण समुप्यन्ता तमप्यहाभिहण्णाए नरयपुठवीए । आउं
 च से 'दुगवौसं' 'सागरारं' । एयं मे चरियं ति ॥ एयं च
 सोज्जण संजात्रो रायनायराणं निव्वेत्तो । पुच्छियं च राहणा ।
 २० भयव, को उण तौए भवन्तो य परिणामो भविस्सुह ।

१ B भा०, D •कविषवा० ।

२ D om जल ।

३ D om,

४ D हव ।

५ D सावरीयवार् ।

अथवा भणियं । तीसे अणन्तसंभारावसाणे सुत्तो, मम उण
हेव जम्मे त्ति ॥

तच्चो अहमेयमायस्सिऊण^१ तस्सु चेव भयवच्चो समीवे
अण्णमायरजणपरिगच्चो. पवच्चो पव्वच्चं । एयं मे विसेस-
सारणं त्ति ॥

सीहकुमारेण भणियं । सोहणं ते निव्वेयकारणं । अह
अहगदसमावसकूवो उण एस संभारो, किंविस्सिट्ठाणि वा. इह
।। रीरमाणसाणि सुहदुक्खाणि अणुहवन्ति पाणिणो, को वा
।। त्य संभारचारगविमोयणसमत्थो भयवं धम्मो त्ति । धम्म-
गोसेण भणियं । वच्च, सुण, जं तए पुच्छियं ।

एत्थ ताव चउगदसमावसकूवो संभारो । गईच्चो पुण
।। माच्चो । तं जहा । नरयगई तिरियगई मणुयगई
इवगई । सुहदुक्खच्छिन्ताए पुण, कुच्चो संभारसमावसाणं
।। अजरामरणपीडियाणं रागाददोसगहियाणं विसयविसाव-
हेयचेयणाणं च सत्ताणं सुहं त्ति । न किंचि सुहं, वड्डं च
।। सुहं । एत्थ मे सुण नायं ।

अह नाम कोइ पुरिषो. धणियं दालिइदुक्खसंततो ।

मोत्तूणं निधं देसं परदेसं गम्भमारद्धो ॥

कक्केऊण य देसं गामाथरनथरपट्टणसणाहं ।

येवदियहेहि नवरं कहंचि पन्नाउ पम्भट्ठो ॥

- पत्तो य साक्षरसतमाक्ष^१तासाक्षिबडसतिक्षयनिपुलक्षंको-
 लकलम्बवकुलपलाससलहतिणिसनिम्बकुडयनमोहखरसञ्ज-
 ण^२भजम्बुनियरगुविणं दरियमथणाहखरमहरसिहरावायदक्षि-
 यमन्तमायङ्गकुम्भत्यल्लगल्लियवहलसहिरारत्तसुत्ताहलकुसुमपथ-
 ५ रसियवित्थिणभूमिभागं वणकोलसरहवसहपसयवगतत्त-
 ण्णभल्लजम्बु^३गयगवयसीहगण्डयादहडुदुडुसावयभीसणं दरिय-
 वणमृहिसजूहसमालोडियासेसपल्लजल्ल^४न्तत्यजल्लथरसु-
 ल्लगायवहिरियदिसं महाडविं । तौए य^५ तण्णहुहाभिभूएण
 दरियवणदुडुसावथरवायल्लणत्तत्यल्लोयणेणं दौहपहपरिसु-
 १० ण्णसेयल्लधोयगत्तेणं मूढदिमाचल्लं विसमपहल्लल्लन्तपयसंवारं
 परिभमन्तेण तेण दिट्ठो य पल्लयल्लणवन्त्रसन्निधो निट्ठविथा-
 णेयपहियजणवड्डिउक्काहो 'गहभगल्लियरवा'जरियविथड-
 रल्लुहेसो मग्गओ 'तुरियं धावमाणो 'उड्डीकउहण्डसुण्डो
 वणहत्थि न्ति । तह य^६ निस्सियकरवालवावड्गहत्थ्या विग-
 १५ राखवयणकाया^७ भौमहड्डहासमंजुत्ता^८ अभियवसणा पुरओ
 महादुडुरल्लसि न्ति । तओ ते दडूण . मसुभयवेविरङ्गो
 अवल्लोदयसयल्लदिसामण्डलो पुम्बदिसाए उदयगिरिसिहर-

१ D adds ताल । २ D has सल instead of म्ब । ३ D om म्ब ।

४ A •संत्तल्लण्णं, B •संत्तल्लण्णं, C •संत्तल्लण्णं ।

५ A adds चडवौह, D on the margin. ६ A •ने, B •भ ।

७ ACD मूरि । ८ D तुरियतुरियं । ९ D डडू ।

१० B has here चडियवसणपरिहावा । ११ B •आयवसणा । १२ D गुत्ता ।

सन्निहं निबद्धसिद्धगन्धमिज्जण^१गयणपथारमगं महन्तं
नगोहपायवं श्रवणोदकण परिचिन्तिउं पयत्तो । कहं

अहं^२नाम कहवि एयं रवितुरयत्तुरग्गकिञ्चणपत्तं ।

नगोहमाहहेज्जा कुहेज्ज तन्नो गइन्दत्तु ॥

इय चिन्तिऊण भौओ कुससूईभिन्नपायतल्लमगो । ५

वेगेण धाविऊणं वियडं वडपायवं पत्तो ॥

तं पेच्छिउं विसणो नगोहं गयणगोथराणं पि ।

दुक्कणिज्जमुत्तङ्गखन्धमाहइउमसमत्थो ॥

ताव वणदुद्धत्थिं मन्थरगण्डालिजाल्लपासुक्कं ।

ऊलियं^३समत्थियनं ददुं वडपायवुहेसं^४ ॥ १०

अव्यहियभयपवेविरसब्बङ्गो सुखवयणतरल्लच्चं ।

एत्तो इओ नियन्तो पेच्छइ कूवं^५तणोक्कसं ॥

अह मरणभौरएणं नगोहामन्नजिणकूवंमि ।

अप्पा निरावल्लवं सुक्को खणजौवल्लोहेण ॥

उत्तङ्गभिन्तिजाओ सरयओ तंमि तत्थ य विल्लगो । १५

पडणाभिघायकुविण पेच्छइ य सुयङ्गमे भीमे ॥

चउसु वि^६तज्जोसु दरिण^७विसल्लवसंवत्थियनयणसिद्धिजाले ।

उभउफडाकराले पवेत्तिरङ्गे उमिडकाने ॥

१ B नमह ।

२ D नवर ।

३ A ससु० ।

४ D •वेवे ।

५ A वपाहदं, C तपाहदं, D तपोहदं ।

६ D दिवाहं ।

७ B alters this in विरंभल्लिव० ।

- १ कुंकारपवणपिसुण्णियमवयणिय वयणमयगरमहो^१य ।
 दिग्गयकरोसकाथं कसिणं रत्तण्णिवीभण्णं ॥
 जावेसो सरयणो ताव महं जीविणं ति चिन्तानो ।
 २ अवयण्णरुद्धमुहो पेण्णरुद्धं य सुत्तिखदाडिणे ॥
 ३ धवसकसिणे य तुरियं दुवे तच्चिं मूसए महाकाए ।
 निच्चं वावडवयणे छिन्दन्ते तस्स मूसाहं ॥
 तत्र वणवारणेण य ४ विण्णार नरं अपावमाणेण ।
 कुविण ५ विरुद्धाहं धणियं गगोहसकंमि ॥
 संसाणियंमि तंमि य ६ अवडोवरि विचडसाहसंभूयं ।
 १० खुडिऊण तंमि पडियं मऊजासं जिहकुवमि ॥
 तो कुविणदुद्धमऊवरिनिधरडसिज्जनासज्जनतस्स ।
 बीसंमि निवडिया कइवि नवर जोएण मऊविन्दू ॥
 ओयसिऊण य वयणं कइवि पविट्ठो य उत्तिमप्फाओ ।
 सणमासाहसमिण्णर पुणो वि अणे निवडमाणे ॥
 अगणेषमयगरोरगकरिमूसणविसयमऊवरिभसाहं ।
 मऊविन्दुरसासायण^७नेहिवसा हरिसिओ^८जाओ ॥
 भविजणमोहविचडणपयसमसंत्थमियसुदाहरणं ।
 परिगणियमेयस्स ९ य सवसंहरं निवामेह ॥

१ BCD कुंकार० .

२ AC ०ओ ।

३ D ववरण्णरुद्ध ।

४ BD ३० ।

५ BD निदिघाहं, C पिट्ठुगहं ।

६ D वव० ।

७ B निवि, D ०वमोनेसं व ।

८ D ३ ।

જો પુરિસો સો જીવો ચણગદ્ભમણં^૧ ચ રણપરિચણં ।
 વણવારણો થ મહૂ નિમાયરિં આણ તદ્ જરં ॥
 વહરહ્કો ઉણ મોહ્કો મરણગદ્ભયવખ્ખિઓ નવરં ।
 આદ્દહિં વિમયાઢરનરેહિ ન થ સક્કણિખ્ખો^૨ ન્તિ ॥
 મણયન્તં પુણ કૂવો મુયજ્જમા તદ્ થ હોન્તિ ઉ કસાયા ।
 સદ્દાઓ જેહિ મણુસો કખ્ખાકખ્ખાદ ન મુણેદ ॥
 જો વિ થ પુણ સરથઓ સો જીયં જેણ જીવદ્ જીવો ।
 તં કિણ્ણધવસપચ્ચા^૩ ધ્ધણન્તિ દઢમુનુરસમાણા ॥
 જાઓ થ મજ્જયરીઓ ઢસન્તિ તં તે ઉ વાહિણો વિવિહા ।
 અભિભૂઓ જેહિ નરો સ્વણં પિ સોક્કં ન પાવેદ ॥ ૧૦
 ઘોરો થ અયગરો જો સો નરઓ વિસયમોહિયમણો ન્તિ ।
 પહિઓ ઉ જંમિ જીવો દુક્કસહસાર પાવેદ ॥
 મજ્જવિન્દુસમે ભોણ તુષ્કે પરિણામદારુણે ધણિયં ।
 દય વસણસંકડગઓ વિવુહો કહ મહદ્ ભોત્તું જે ॥
 તો મે મણામિ સાવય વિસયસુહં દારુણં મુણેજ્જણં । ૧૫
 સવસત્તહિવિલ્લસિયં પિવ મણુયન્તં મજ્જુરં તદ્ થ ॥
 સુયણસમાગમસોક્કં સવંસં જોખ્ખણં પિ થ અસારં ।
 સોક્કનિહાણંમિ સયા ધ્ધમંમિ મદં દઢં કુણસુ ॥
 સૌહકુમારેણ મ્મણિયં । મયવં, કેરિસો ધ્ધઓ ન્તિ ।
 મગવચ્ચા મ્મણિયં । સુણ, સમાદ્દગો । મ્મણિયં ચ । ૨૦

खन्ती य महवज्जवमोत्तीतवसंजने य बोद्धव्ये ।

सञ्चं सोचं आकिञ्चणं च बभं च जइधम्मो ॥

तत्थ खन्ती माम सक्कञ्जाणपुब्बगं वत्थुसहावाल्लोचणेण
कोहत्सु अणुदञ्चो उदयपत्तस्स वा विक्कलीकरणं । एवं महव-
५ वा वि माणस्स अणुदञ्चो उदयपत्तस्स वा विक्कलीकरणं ।
एवमज्जवथा वि मायाए अणुदञ्चो उदयपत्ताए वा विक्कली-
करणं । एवं सुत्ती वि कोहत्सु अणुदञ्चो उदयपत्तस्स वा
विक्कलीकरणं ति ॥ तवो पुण दुविहो बाहिरो अभिन्नरो
१ य । बाहिरञ्चो चणसणारुगो^१ । भणियं च ।

१० अणमण^१मूणोयरिया विप्पीमंखेवञ्चो रमसाञ्चो ।

कायकिल्लेसो मंलीणया य वण्णो तवो होइ ॥

अभिन्नरञ्चो पुण पायक्किन्ताइञ्चो । तं जहा ।

पायक्किक्कं निणञ्चो वेयावच्चं तथेव मण्ण्वाञ्चो ।

झाणं उस्सुग्गो वि य अभिन्नरञ्चो तवो होइ ॥

१५ संजमो य सत्तरसविहो । भणियं च ।

पञ्चासववेरमणं पच्चिन्दियनिग्गहो कसथिजञ्चो ।

दण्डन्तिगविरई संजमो उ इयं सत्तरसभेञ्चो ॥

सञ्चं पुण निरवज्जभासणं ॥ सोचं च संजमं पइ निहवखेव-

वा ॥ आकिञ्चणं च धम्मोवगरणादरेणेणमुपरिग्गहया ॥ बभं च

२० अट्टारसविहावभवज्जण त्ति^२ ॥ एसो एवंभूञ्चो जइधम्मो त्ति ॥

१ C om.. A वा ।

१ D •वमाइवो ।

१ D •मोवी० ।

२ MSS •जति ।

एवं च भोजन आविष्कृतसक्तपरिणामेण भावश्चो
पवक्त्रमावयधक्षणे भणियं मौहकुमारेण । भगवं, सोहणो
जहधक्षो । एवं काष्ठमसमत्येण ताव किं कायत्वं ति ।
धक्षचोसेण भणियं 'सावधत्तणं' ति । केरिसं तयं ति । कृष्टियं
सक्तमादयं । पवक्त्रो दक्षश्चो वि ॥

५

तश्चो अघ्याणं कथकिचं मन्त्रमाणो कंचि वेत्तं पञ्जुवाशि-
ज्जण धक्षचोसं वन्दिज्जण य सविणयं पविट्ठो नयरं । साहिचो
तेण^१ वुत्तन्तो कुसुमावल्लोए । पवक्त्रा य एसा वि कथंचि
कक्षत्तचोवसमश्चो सावयधक्षं । अणुदियहं च धक्षचोसगुह-
पञ्जुवासणपराणं अदक्कन्तो मासो । भाविद्याणि जिणधक्षे ॥ १०

अकथा य पुरिमदत्तो राया अमिद्यतेयगुहसमौवे सोज्जण
धक्षं अहिचिच्चिज्जण रक्खे मौहकुमारं सजायसंवेगो सव
महादेवोए सिरिकन्ताए पवक्त्रो मुत्तिमगं । मौहकुमारो वि
धक्षाधक्षवत्यपरिपालणरश्चो सयत्तज्जणमणणन्दयारौ अणु
रत्तसामन्तमण्डलो दीणाणां किकिणिज्जणोवचारसंपाथणरई ॥
अहोदयगुणजुत्तो रायरिसौ ससुवजाश्चो त्ति । एवं च
अक्कन्ताणुरत्तं च पियपणदणिं पिव मेदणिं भुज्जन्तस्स अदक्कन्तो
कोइ कात्तो ॥

एत्थनरंमि सो, अग्गिमक्कतावसदेवो तश्चो विष्णुकुमार-
काथाश्चो चविज्जणं संसारमाहिच्छिय अणन्तरभवे य किंपि १०

वासतवविहाणं काऊण मोत्तण तं देहं पुम्भ'कसवासणा-
 विवागदोसेण समुप्यको कुसुमावलीए कुच्छिंषि । दिट्ठो तीए
 सुमिणओ । जहा । पविट्ठो मे उयरं भुयङ्गमो, तेणं च
 निग्गच्छिऊण उल्लो राया निवडिओ सिन्हासणाओ । तं च
 दट्ठूण ससम्पसा विथ विउट्ठा कुसुमावली । अमङ्गलं ति
 कलिऊण न साहिओ तीए दरयस्स । पवकुमाणगभा य
 तद्देवओ^१ सेव न वड्डमज्जए नरवरं । राया य अहिणं
 सिण्हेपरवसो^२ । भणिया य परिचणेणं 'मामिणि, न जुत्त-
 मेय' ति । तीए भणियं 'किमहं करेमि' । साहित्यं परिचणेणं,
 १० जहा देवं न वड्डमज्जसि ति । तीए भणियं । गूढं एव
 गम्भदोसो भविस्सर । अज्जहा कहमहं अज्जउत्तं न वड्डमज्जेमि ।
 अज्जया समुप्यको से दोहसो, जहा इमस्स सेव रादणी
 अन्ताणि 'स्वादण्ण ति । चिन्तियं च तीए । पावयारी मे एव
 गम्भो, ता अलं इमिणा । 'इत्थीसहावओ 'य भत्तारनेहओ
 १५ य समुप्यको से ववसाओ, 'जहा पाडेमि एयं ति । तओ
 आलोचिऊण पहाणपरियणं कज्जगहयथाए अणुकाया तेण
 गम्भपरिषाडणं काउमारुद्धा । नं य सो 'निकाइयकसदोसेण
 पडइ ति । तओ सा अणेगेसहपाणेणं 'डोहलयासंपत्तीए
 य परिदुम्पसा जाया । पुच्छिया 'य रादणा । सुन्दरि, किं

१ D adds कय ।

२ D दोसेव ।

३ B चीडिओ ।

४ D आरणाति ।

५ ACD ओ० ।

६ D om.

७ D निहा० ।

८ AD दोह० ।

ते न संपञ्जर, केण वा ते खण्डिया आणा, किं वा मए
 पडिक्कमासेविधं, 'अं निव्वेएण तुमं अप्पोयगा विव 'कुसुम-
 एवं' सिज्जमिं ति । तन्नो पडिहिचयलद्धनेहं' भणियं कुसुमा-
 वलीए । अज्जउत्त, ईदिसे मे निव्वेओ, जेण चिन्नेमि 'अत्ता-
 णं वावाएमि' ति । राइणा भणियं 'सुन्दरि, किंनिमित्तो' १
 ति । कुसुमावलीए भणियं । अज्जउत्त, भागधेयाणि मे पुञ्जसु
 ति । भणिक्खण वाहजलभरियलोचणा सगग्गया संबुत्ता । तन्नो
 राइणा 'महन्तो मे निव्वेओ, ता अन्नं ताव इमिणा कहाए
 चेव, अहं एणं अक्खिप्पामि' ति चिन्तिज्जण अक्खित्ता कहा,
 कन्नो अन्नो पसङ्गो । पुणो य से समाह्मन्नो मयणलेहापमुहो १०
 परिचणो, सब्बज्जमाणं च भणिओ राइणा । किं जुत्तं तुम्हाणं
 सुणियनिबन्धणाणं 'पि एवं कसिणपक्कचन्दलेहं' ११ व परि-
 खिज्जमाणिं देविं उवेखिउं ति । न य असण्णवत्तुविअओ
 एव निव्वेओ, अन्नो जीवलोयसारभूया मे देवी । किं च तं
 वत्तुं, अं मे पाणेसु 'धरन्तोसु' चेव देवीए न संपञ्जर ति । १२
 मयणलेहाए भणियं । महाराय, एवमेयं; नवरमित्थोयण-
 सुहो अविवेगो चेव केवलं एत्थ अवरण्णर । ता सुण्ण
 महाराओ । महाराय, न एन्नमिवाणिं पि कहिउं पारीयर ।
 तद्वा वि 'न अन्नो सुवाओ' ति काज्ज कहीयर । राइणा

१ A अवि०, B अवि० ।

१ B अवि० ।

१ D ०केहिं ।

२ D भविधं विव ।

३ D विव ।

४ D adds वि

५ D शरणोह ।

भणिचं । अणुवमेयं संभमस्स ; अं उवाचसण्णं तं मयमेव कौरह,
 इथरं निवेदयहं ति । ता कहेउ भोई, को एत्थ परमत्थो
 ति । तन्नो मयणलेहाए मसण्णमाए विथ आचिक्खिओ
 गम्भसंभवाओ^१ दोहल्लयदोसेण गम्भसाडणावसाणो ववहारो
 ५ ति । राहणा चिन्तियं । अहो से देवीए ममोवरि असाधारणो
 नेहो, जेणावच्चज्जं पि न वज्जमन्नहं ति । असंपाद्यणेणं च
 दोहल्लयस्स मा गम्भविवत्ती^२ से भविस्सहं ति उवाचं चिन्तेमि ।
 विक्खिओ य तेण 'जमहं कालोचियं भणिस्सामि, तं तथा
 कायम्भं' ति भणिज्जण देवीपरियणो । सहाविओ मरुहागरो
 १० नाम महामन्ती । सिट्ठो इमस्स एस वुत्तन्तो । चिन्तियं च
 तेणं । जुत्तं देवीए ववसियं । अहवा मा से इमिणा उवाएण
 तीसे वि देहपीडा भविस्सह । ता एम ताव एत्थ उवाओ ।
 बुद्धिक्खियस्स । राहणो कारिमा अन्ना पोहवाचिं दाज्जण
 नेत्तपडाहणा सुसिद्धिदा य करिय पेक्कमाणीए सेव देवीए
 १५ कड्डुज्जण दिक्कन्ति । पक्खा^३ य पसूयाए सेव गम्भमन्तरेण^४
 चिन्तिस्सामो ति । चिन्तिज्जण निवेदओ नैरवहस्स नियया-
 हिय्याओ^५ । वज्जमन्निओ राहणः । भणिचा^६ य महसायरेण
 देवी । सामिणि, तथा कड्डुमि देवस्स अन्ते, जहा एवो वि न
 विवक्कहं ति । गम्भसहावकुरन्तणेण पडिसुयं तीए । कन्नो ओ
 २० उवाओ, संपन्नो दोहलो । पक्खा विसायमुवगयाए दरिस्सिओ

१दे राधा ! तन्नो समासत्या एसा, भणिया थ मन्निणा ।
 सामिणि, पढमपसूयाए न ताव देवस्स निवेद्यणीओ गम्भज्झो,
 अवि थ ममं ति; पप्फा जहोच्चियं करिस्सामि ति । पडि-
 सुयं तीए । अन्नया उच्चियसमए परिणयप्पाए दिष्ठे पसूया
 देवो । सहाविओ तीए मदसायरो । भणिया थ तेण । ४
 मामिणि, अल्लुसल्लो विद्य देवस्स एस गम्भो सल्लोयइ^१ । ता
 अल्लं इमिणा, अन्नत्थ संवकुड, मन्नो देवस्स निवेद्यइर ति ।
 तीए भणियं । जुत्तमेयं ति । ममं १च्चियं हियएण मन्नियं
 अमन्नेणं ति । तन्नो पयहाविओ माहवीयाभिहाणाए दास-
 सेडोए दारओ । गथा येवं भूमिभागं । एत्यन्तरंमि दिट्ठा १०
 राइणा । पुच्छिया थ 'किमेयं' ति । तन्नो ससज्झसाए वेव-
 माणीए भणियं माहविआए^२ 'देव न किंचि' ति । एत्यन्तरंमि
 हरयं बाळेण । तन्नो दारयं दट्ठूण कुविण्णेव् भणियं राइणा ।
 आ पावे, किमेयं ववसियं ति । तन्नो चौसहावकायरयाए
 साहिओ मयल्लवुत्तन्तो माहवीयाए । तन्नो राइणा गहिओ १४
 दारओ । चिन्तियं च णेणं । न एस एयाण हत्थे पुणो
 भविस्सइर ति । समप्पिओ अन्नधावीणं^३ । साविआओ^४ ताओ ।
 जइ कइवि दारयस्स पमाओ भविस्सइर, ता विण्णटा मम
 हत्थाओ तुभे । निभप्पिआ देवो मदसायरो थ काराविणं
 च देवीमन्निचित्ताणुरोहिणा १६ 'इचि' पप्फाअभूयं तहाविहं १०

१ D om.

२ D adds ति ।

३ D • चौर ।

४ B • धावीर ।

५ D adds च ।

६ BD om.

वद्धावण्यं । एवं च अहङ्गानो कोद कालो । परद्धाविथं^१ नामं
दारथस्स आणन्धो त्ति । वड्ढिओ एसो, गाहिओ कळाकळावं ।
पुम्बककदोसेण नरवदं पद विममचित्तो । दिअं से जुवरज्जं ॥

अअथा पसन्तावासी आडविओ दग्गई नाम सामन्तराथा

- १ 'दुग्गभूमिवल्लगम्भिओ वित्तज्जो मौहराथस्स । निवेदथं रादणो ।
विसम्भिओ तेण 'तस्सुवरि विक्केतो । मभूमिवल्लगणेणं च सो
पराजिओ तेण । निवेदए य कुविओ राथा पयदो मयमेव
अमरिसेणं । गओ पयाणयतिथं । एत्थन्नरंमि भिन्नुनईपुत्तिणे
'परिवहन्ते पयाणण करिवरोवरिद्विणं जसाओ नाददूरंमि
१० 'अहो कट्ठं'ति अपिरं दिट्ठं मणयवण्णं । गओ तं सेव भूमिभाणं
राथा जाव दिट्ठो तेण महाकाओ अहकसिणदेवस्सवी
'विणिन्ननयणविसभासुरो गहियरसन्तमण्डुल्लगामो 'भयाअथ-
दुप्पेअणणो. दयसरपवेन्निरङ्गो महथा कुररेण गमिअमाणो
जुअभुयङ्गमो, कुररो वि दिग्गयकरोवकाएण रत्तअवीभअ-
१५ एणं अयगरेण । जहा जहा थं अयगरो कुररं गमइ, तथा
तथा सो वि जुअभुयङ्गमं, जुअभुयङ्गमो वि 'थ रसन्तमण्डुल्लगं

१ B adds च से ।

२ D adds सो ।

३ A(1) तस्सुवरि ।

४ D परिवहन्ते पयाणयथ ।

५ BD adds सेव, CD have अथो कट्ठं अथो कट्ठं ।

६ A विधिं, C विधितथ, BD विधित ।

७ B has भयाअथविपरिवाअथदुप्पेअणोमोदूरवर. D had विपरिवाअथो,
but corrects it in दुप्पेअणवो ।

८ D om.

ति । तं चेव एवंविहं जौवलोयमहावविभमं मूढहिययाणन्द-
 कारयं मणुरिसनिम्बेयहेउं वदयरमवल्लोहज्जण विसल्लो राया ।
 चिन्तियं च जेणं । हन्त एवं ववत्थिए को उण इह उवाओ ।
 गसियप्पाओ कुररो 'अयगरेणं, कुररेण वि भुयङ्गमो,
 भुयङ्गमेण वि मण्डुक्को न्ति । कण्ठगथपाणा वि एते न अन्नोअं ॥
 विरमन्ति, अवि य अहिययरं पवत्तन्ति, न य अन्नयर-
 विणासणाए मोयाविया एए संपयं जीवन्ति । ता किं 'इमिणा
 अपडियारगोयरेण वत्थुणा पुलोहएणं । तज्जाविओ मत्त-
 वारणो, गओ आवासणिथाभूमिं, आवासिओ सह कडएणं,
 कयं उचियकरणिज्जं । तओ अट्ठखीणाए जामिणीए ॥
 सुत्तविडड्डो राया । अयगराहवदयरं सरिज्जण चिन्तिउं
 पयत्तो । कहं ।

आवायमेत्तमज्जरा विवागविरसा विसोवमा विसया ।
 अबुहज्जणाए वज्जमया विबुहज्जणविवज्जिया^१ पावा ॥
 एयाणमेस लोओ कएण मोत्तूण सासयं धमं । ॥
 सेवेइ जौवियत्थी विसं व पावं सुहाभिरओ ॥
 दुक्कं पावस्स फलं नासओ पावस्स दुक्किओ निधं ।
 सुहिओ वि कुणउ धमं धमस्स फलं विद्याणमो ॥
 मण्डुक्को इत लोओ तुक्को इयरेण पक्कएणं व^२ ।
 एत्थ गसिज्जइ ओ वि उ कुररसमाणेण अज्जेण ॥ १

सो वि ऊ न एत्य सर्वसो जन्ता अद्यगरकथन्तवसगो ति ।

एवंविहे वि सोए विषयपसङ्गो महामोहो ॥

- ता अस्मं मे अण्येयदुःखतत्त्वबोधभूषण 'अहोपुरिसिगा-
विकारप्रापणं रज्ज्वणं ति । रज्ज्वं हि नाम पायासं पिव
५ दुष्पूरं, जिह्मभवनं पिव सुलहविवरं, खलसंगथं पिव विर-
सावसाणं, वेसित्थियाहियं पिव अत्यवल्लहं, वस्मोयं पिव
वज्जुभुयङ्गं, जीवलोयं पिव अणिट्ठियकज्जं, मण्णकरण्डयं पिव
जन्तपरिवाकणिज्जं, अणभिसं विमम्भसुहाणं, वेसाजोव्वणं पिव
वज्जजणाभिससणीयं, अकारणं च सुद्धपरलोघमगगस्सु ति ।
१० ता एयं परिच्छदथ पव्वज्जामो धीरपुरिससेवियं उभयलोय-
सुहावहं समणन्तणं ति । अह कहं पुण पत्तुयवत्तुविसए^१
लाघवं भविसुह । अहवा येवमेयं एगज्जपडिबद्धं ति । एवं
चिन्तयन्तस्सु अहक्कन्ता रथणी, कथं गोमकिसं, पविट्ठं मन्ति-
मण्डलं ॥

- १५ एत्यन्तरंमि निवेदयं से विजयवह्मामाए पडिहारोए ।
महाराथ, एसो रत्तु दुक्खई देवं मयमेव पत्थियं विथाणिय
चण्डं च देवसायणमवगच्छिय मिरोरारावद्धपरसू देवसायणा-
हक्कमणजायपक्कायावो कदवथपुरिसपरिवारिओ हहेवागओ
देवदंसणसुहाभिसाखी पडिहारभूमोए चिट्ठइ । एयं सोज्ज
२० देवो पमाणं ति । तओ पुओइओ राइणा महसायरो ।

१ B •पुरिसमारकारवापाचेय, C •पुरिचिमीविहारपाएयं, D •पुरिचिमा-
न्कारपाएय ।
१ D •विषय ।

भणियं च तेण इत्थिथागारकुसलेण । पविस्स, को एत्थ
दोषो । सरणागयवच्छा चेव रादणो ह्वन्ति । 'तन्नो
'रादणा 'अणुक्कामो पविट्ठो दम्मई 'देव 'एसा सिरोहराएसो
य कुहाजो' ति भणिकण पडिन्नो सल्लोसु । तन्नो अमर
दाऊण बज्जमाणिन्नो रादणा, कन्नो' से अहिचयरसङ्कारो । ४

नियन्तिऊण य 'राया गन्नो जयडरं । निवेदन्नो रादण
निवथाभिप्पान्नो मन्निमण्डकस्स । तेण वि य 'किस्समेवेय-
मिह वंसमंभवाणं "रायाणं सेसयाणं पि, किं पुण तुष्णाणं
जिणवयणभाविथमईणं," उभयसोयसाहारणं च सफलं जीविथं
देवस्स, वणद्वमज्झिहा य कामभोगा इन्धणाच्चो सेव जल्लन्ति १०
किंपागफलसमाणा य विवागे, अयण्डमणोरहभङ्गकारी य
पहवह विणिज्झियसुरासुरो मच्चु' ति कलिकण बज्जमज्झिन्नो ।
तन्नो महाविद्या संवच्छरिया, भणिया न्य तेण । निक्खेह
आणन्दकुमारस्स रज्जाभिसेयदिवसं । तेहिं भणियं । जं देवो
आणवेह । निक्खिऊण साहिन्नो जेहिं पच्चमो' दिवसो ॥ ११
तन्नो उवणीयाहं अहिसेयमङ्गलाहं । तं जहा मच्छजुयलं
पुल्लकल्लो धवलकुसुमाहं महापल्लमा सिद्धत्वया पुठविपिण्डो
वसहो महल्लयं 'दहियपुल्लं च भण्डयं मच्चारयणाहं गोरोयणा
'वीहचलं धवलायल्लं महासणं चामराच्चो दुह्व्या अण्डसुरा

१ D om. १ D om. all down to दाऊण । १ D adds च ।

४ D राहं । ४ D मरहो ति । १ B चियसो

० D दधिभंजय । ८ D चिं० ।

महाधर्मो गद्यमन्त्रो धर्माद् दुग्ताणि अन्नाणि च एवमारथाद्
 पश्यदध्याद् ति ॥ एत्यन्तरमि' परिचिन्तय रादणा ।
 काज्जमाणन्दकुमारस्स रज्जाहिसेयं तन्नो गमिस्सामि धम्म-
 चोसगुह्यमीवं ति । एवं चिन्तयन्तो 'अहिसेयदिणं पडिच्छ-
 ५ माणो चिट्ठह ॥

'इत्थो य पुब्बकथकमदोसन्नो अमुणियनरिन्दाहिप्पाओ
 चडिओ दुग्गदणा सए आणन्दकुमारो । मन्तियं च तेहि 'कच्चि
 वज्जणापन्नोएण वावाएमो महाराथं' ति । सुन्नो अहिसेय-
 बुत्तन्तो । मिप्फाहिनिवेसेण सच्चित्तदुट्ठयाए 'य विपरीओ
 १० परिणओ आणन्दस्स । चिन्तियं च णेणं । नूणमहमणे
 रमिणा ववएसेण मारितं ववसिओ । 'ता कदमहिमेवं
 हसिप्पामि । 'अएवा सए वि एयमि बुत्तन्ते अणं मे
 रज्जेण, 'जं मे एएण दिअं संपज्जह । तं पुण सक्काहिण्णं,
 अनेयं वावाइज्जण वक्का घेय्यह ति ॥ एत्यन्तरमि सहाविओ
 १५ रादणा आणन्दो । जाव नेज्जह आगन्तुं, तन्नो पडिहारदुहओ
 गन्नो कुमारभवणं राथा । तेण वि य 'न इत्थो सुन्दरतरो
 पत्तावो' ति कल्लिज्जण पुब्बाणुसयदोसेण सएया 'इय इय'
 ति भण्णिज्जण उक्कायासिणा अकथपरिरक्कणोवाओ सुवि-
 यत्तचिन्तो पडिहारं वावाइज्जण गाढप्पहारौकओ राथा ।
 २० एत्यन्तरमि ससुट्ठाहओ कल्लयओ, संजाओ नवरसेज्जसंजोहो,

१ D adds च । २ D जा च । ३ D om च and transposition चा० ४० ।

४ AC om. ५ D om. ६ AC कनेहच ।

परिवेदिशो समन्तशो रायसाहणेण आणन्दो, पारङ्गो संगामो ।
 तशो राहणा नियसरीरदोहसवसेण साविधं सेधं । भणिधं
 च छेण । किं 'भे इयाणि जुग्ल्हाएणं, अहं ताव वावाहशो
 सेव दहुम्भो, मा एयं पि वावाएह, ता कारेह रायाभिसेधं
 एयसु, एस भे राय ति । एत्यन्तरंमि समाणत्तो दुसई १
 'बन्धेहि णं निविडवन्धेहि' । तशो 'जं कुमारो आणावेह' ति
 भणिज्जण आससीभूशो य मे दुसई । पाडिया कुलपुत्तया,
 निष्पञ्चशो नायरजणो । तशो बन्धाविज्जण पचइयपुरिसेहि २
 सुकथपरिरक्खणोवाशो 'कशो राया । अहिट्ठियं रक्खं, ठावि-
 याशो ववत्याशो, वसीकथं मामन्तमण्डलं । तशो अणुसयवसेण ३
 नेवाहिशो नयरचारयं नरवई । तं च अचन्तनिष्पहमाण-
 पुरीश'कलमल्लगन्धं फुट्ठियभित्तिपसुत्तमिरीसिवं भिणिभिणा-
 यमाणममयमस्त्रियाजालं दरिन्निवरसुहृविण्णगथ'मसुल्लोरे
 उवरिविस्सम्भमाणोरयनिष्कोयं लूयातन्नुविरइयविषाणयं,
 वासहरं पिव दुस्समाए, लीलाभूमिं पिव अधमसु, सरोवरं ४
 पिव सीमन्तयस्सी, 'सहं पिव सम्मदुस्ससमुदयाणं, कुलहरं पिव
 सम्मजावणालं, विस्सासभूमिं पिव मच्चुणो, सिद्धिसेत्तं पिव
 कचन्तसु ति । तशो 'महाचारयं नीशो देवो' ति सोल्लण
 सहसा विस्सुल्लज्जन्धरेवं अणवरयनिवडमाणेहिं महत्तमुत्ता-

१ C डे, D नह ।

२ AC डुरिच ।

३ AC om.

४ B कलिनस, C कलकीमस । ५ D लूयव । ६ B वया विव, D व...

- हससरिसेहिं 'अकम्पलवाहविन्दूहिं' 'संपादयहारसोहिं' देव-
 सोएणं सेव परिमिळाणदेहिं निहण्णमाणं पि निउत्तपुरिसेहिं
 मङ्गलमणिवल्लयल्लणल्लणारबुद्धामं भभूयाहिं वल्लभाओ पेंकिऊण
 ते 'उरुषोहकुट्टणज्जयं तओ य अणुदयधरणिपरिसङ्गणेणं
 ५ सास'ममाऊरियाणणं परिउत्तकुडिलभावत्तणेण वि य 'अदं
 सणीया देवावत्थ' न्ति सूयगेहिं पिव लम्भासएहिं निहट्टम-
 यणपसरं चारयमेव पत्तं कुसुमावलीपमुहमन्नेउरं ति । दिट्ठो
 य तेण काललोहमयनियल्लसमाऊरिओ' नरवई । तओ
 असोयपल्लवागारेहिं हत्थेहिं 'अणुचियासेवणवज्जलो संसारो' न्ति
 १० दंभयन्नं पिव हारल्लया'वहणजणियल्लेयं पिव वच्छत्तलं ताउयन्नं
 अहियथरमल्लन्दिउं पवत्तं ति । तओ राहणा आरस्सिगेहिं
 च कक्कहवि निवारियं । भणियं च राहणा । किमणेणायास'-
 मेत्तफल्लेण अल्लभाणवन्धिणा य सोएणं । अहवज्जविचित्तकवो
 खु एम संसारो, खल्लणयभूया इमस्स मय्ये मरौरिणो,
 १५ दुक्खिवारो य पसरौ पुव्वकयकमस्स, जलहरन्तरविणिग्गयमो-
 यामणीवल्लयचच्चल्ला लच्छी, सुविणयसमो संगमो । एवमवसा-
 णाणि एत्थ रागविलसियाणि । ता किमेहणा अविवेयजणायु-
 सरिसेण पक्कविण । पत्तमेव तुभेहिं जीवलोयसारभूयं

१ D वल्लभावाह० ।

१ D संपादिय, B •उरुषार० ।

१ B om. C ओषधोचकुट्टणज्जयं कओ य, = वल्लभाओरुहकुट्टणज्जयं कुर्वाणं,
 D om., in marg. उरुषोहकुट्टणज्जयं । तओ य । ५ ACD •वलापूरिओ ।

५ C चदंभोद्धया ।

१ A वल्लभावाह०. B वल्ल, D वल्लय ।

१० B •वावधुरय विच्छत्तिय ।

जिह्ववपुषं । ता तं चेव अणुचिट्ठेह । न तं मोक्षूण अणो
 दुक्काखोवाओ त्ति । तओ तमेयमायच्चिय 'एवमेयं न
 अणह' त्ति कल्लजण 'य अणुजाणाविज्जण नरवरं जीवि-
 यनिरवेक्कयाए वसा चेवाणन्दस्स गन्धब्बदत्ताए विज्जाहर-
 समच्चियाए सयासे पवणं पव्वणं ति ॥ ५

इओ य परदिणकयत्थणाए वि कोहवसमगच्छमाणेण
 'एहमेतं मे जीविणं, काओइयं संपयमणमणं' ति एडिवणं
 राइणा । निवेइयं आणन्दस्स । कुविओ एओ । पेमिओ तेण
 देवसओ नाम नियमइल्लओ 'गच्छ भुज्जावेहि' त्ति । वत्तवो
 य एओ 'अभुञ्जमाणं नियमा वावाएमि' त्ति । गओ देव- १०
 सओ; दिट्ठो तेण राया भणिओ' य । देव, देव्ववसयाणं
 पाणिणं विसमा कप्पगइ त्ति । एओ य देवो नाम अणा-
 राइणीओ विणएण, अणुणगाही 'गुणीणं, अकाकसू समी-
 चियस्स, केवसमएत्थो अणाणं, मत्तइत्थि व्व सण्डन्दयारी,
 गप्पापवाओ व्व उज्जुकुल्लिओ,^१ महाइवो व्व 'निवायइस्सो,^२
 विसगच्छि व्व नाणुकुलो रयाणं, पडिक्कओ य समीचियाणं,
 अणुकुलो अणमीचियस्स । ता अइ वि एस एवंभूओ, 'तइवि
 पुरियेण खणमवि न पुरियमारो मोत्तवो त्ति । जेस महाराथ
 पुण्णोवप्पियाणं कप्पाणं चेव एणं नामं देवो, तं च पुरिसवा-
 रजेणमेव वट्ठइ त्ति । ता अवसन्नेस देवो पुरिसवारं, करेण १०

१ BD om. २ D om. ३ D मवाथ । ४ ABC add य ।

५ BD चणयारी । ६ D तिचि । ७ D अचिवि ।

- आहारगृहणं । जीवमाणो हि पुरिषो लङ्घिज्जणावयं अवस्ममेव
 संपथं पावेद न्ति । राहणा भणियं । भो देवस्य, न सुक्तो
 चेव मए अहाकासाणुक्वो पुरिसयारो । पडिवक्का य भावचो
 पव्वज्जा । अओ न संपयाभिसासपरं मे चित्तं । उचियकाळं
- ५ च ^१नाऊण पडिवक्कं अणसणं । अओ न आहारगृहणं करेमि
 न्ति । तेण भणियं, अकौरमाणंमि आहारगृहणे सुचो ते
 कुप्पिस्सुद । राहणा भणियं । अकारणो वे कोवो ; ससप-
 द्दमा खु तवस्सिणो इवन्ति । तेण भणियं । देव विद्वद्यनु-
 त्तमो चेव तुमं कुमारचरियस्सु ; ता मा ते पमायं करिस्सुद ॥
- १० एत्थन्नरंमि 'चिरायद् देवस्यो' न्ति संजायामरिसवेणो
^१चेत्तूण लङ्गं आगओ आणन्दो । भणियं च तेण । अइ न
 आहारगृहणं करेसि, ता इमिणा कयन्तजीहाणगारिणा
 करवाल्लेण खीसं ते हिन्दामि । राहणा भणियं ।
- जाणन्तो मरणन्तं देहावासं असासयमसारं ।
- १५ को उच्चिएक्ख नरवर मरणस्सु^१ अवस्सु गन्ताब्बे ॥
- ^२गम्भपभिदमावीई सत्थिसच्चेए सरं व खीसन्तं ।
- अणुसमथं मरमाणं जियद् न्ति जणो कइं भणद् ॥
- संपत्थियाए परल्लोगमेगसत्थेए सत्थियाणं व ।
- अइ तत्थ कोइ पुरओ वचद् भयकारणं किमिद् ॥

१ D आऊण ।

२ D transposed च० वे० ।

३ D addn च० ।

४ D गम्भपभिजिणपोतो, B ०वीई ।

जीयमणिश्चमवस्त्रं मरणं ति मणंमि ^१निष्कथं जस्य ।
^२सूणाधारपसुस्तु व का आसा जीविण तस्तु ॥
 इदि जराधणुहत्यो वाहिसयविदलसायगो एह ।
 माणसमयजूहवहं विहाणवाहो करेमाणो ॥
 न गणेह पञ्चत्रायं न य पडियारं चिराणुवत्तिं वा । ^४
 सच्छन्दसुहं विहरह हरि व्व मधू मयकुलेसु ॥
 एक्के ^३सिथ निव्विहा पुणो पुणो जाइउं च मरिउं च ।
 जे भवमच्चुव्विग्गा भवरोगहरं अणुचरन्ति ॥
 जमरणरोगसमणं जिणवयणरसायणं अमवसारं ।
 पाउं परिणामसुहं नाहं मरणस्तु बीहेमि ॥ १०
^५सोसियपावमक्काणं परिसाडियमन्थुल्लोहनियत्ताणं ।
 किं कुणह कालमरणं कथपडियारं मणुस्साणं ॥
 अच्चियतवोधणाणं कलेवरहरे वि निप्पिवासाणं ।
 संलिहियसरीराणं मरणं पि वरं सुविहिद्याणं ॥
 सुगहियतवपत्तयणा निव्विसिक्खण नियमेण अप्पाणं । ^६
 मरणं अग्गन्ति मणोरहेहि धीरा धिहसहासा ^७ ॥
 जस्तु मयस्सेगयरो सग्गो मोक्खो व होइ नियमेण ।
 मरणं पि तस्तु नरवर असवभूयं मणुसस्तु ॥
 अणवरयरोगभासुर^८वसणविसाणुगयदीहदाढस्तु ।

१ D विष्किथं ।

२ C सूणाया० ।

३ B यय ।

४ D सोविच० ।

५ B.०-यहासा ।

६ D ०-पियसवसणविसाण० ।

कत्वं गन्धो वा सुन्दर कथन्तकण्ठादिपीयूषम् ॥
 न विण्मुक्तं न पक्षायं कथन्तद्वत्किमि^१ अग्निर भयं वा ।
 न य से दीप्त इत्यो गेपद य^२ दं^३ 'अमोक्तो य ॥
 जह वा क्षुणाद सासाद कासश्चो परिणयाद कालेण ।
 इय भूयाद कथन्तो क्षुणाद जायाद जायादं ॥
 जह ताव मक्षुपासा सञ्चन्दसुहं सुरेसु विधरन्ति^४ ।
 अक्षन्तमणोयारो जत्य जरारोगवाहीणं ॥
 किं पुण वाहिरारोगसोगनिश्चुदुधंमि माणस्ते ।
 मक्षुस्तु सो पमाश्चो जं जियद नरो निसेसं पि ॥
 १० ता मा अधीरजणसेविद्यस्तु अयसस्तु देहि उवयासं^५ ।
 न ऊ मक्षुदाढलीढं इन्दो वि पङ्ग निद्यसेढं ॥
 इय मयमारणसेत्तेण वञ्छ मा निद्यकुलं कल्लहेहि ।
 गेपहामि कहं चत्तं इन्त मवाथाप्र आहारं ॥
 सोज्जण इमं वद्यणं कोवाणल्लजलियरत्तनद्यणेण ।
 ११ 'जंपद अज्जावि कहं' पदश्चो सीसंमि खग्गेणं ॥
 परिचिन्तियं च तेणं 'नमो जिणायं' नि सुणियतत्तेणं ।
 'पुब्बकथकथदोसो एसो' नि विस्सुद्धभावेणं ॥
 सच्चो पुब्बकथायं कस्मायं पावए कल्लविवागं ।
 अवराहेसु गुप्पेसु य निमित्तमेत्तं परो होद ॥

१ D इत्तिमि corrected into इत्तिमि ।

२ BD जन् ।

३ D चलोक्ताय, C चलोक्ते य ।

४ D विधरेत्ति ।

५ A •वायं, C चोवायं ।

एवं च चिन्तयन्तो पुणो वि हनूण पावकम्भेण ।
 विनिशद्भो महप्या अककुमचित्तो सककुसेणं ॥
 मरिऊण य उववन्नो सणकुमारंमि सुरवरो जुद्धमं ।
 अह पञ्चसागराज लीलारामे विमाणंमि ॥
 इधरो वि य काऊणं रक्खं मरिऊण रथणपुढवीए ।
 उववन्नो नेरदन्नो उल्लोसाज महाघोरो ॥

वक्तायं जं भणियं सीहाणन्दा य तह पिथापुत्ता ।
 सिद्धिजालिणिमादसुया एत्तो एयं पवक्तामि ॥

तद्वञ्चो भवो ।

- अत्यि इहेव जन्वहीवे अवरविदेहे खेने अपरिमिथजण-
मिवासं अणणुद्धयवाहिवेयणं अदिदुपरसक्तविभमं 'सुम्बरपुर-
नायगेभूयं' 'कोसं नाम नयरं' । जत्य सरससङ्गावो पिरसि-
णेहाणुवन्धो अणङ्गरायाहाणी धम्मफलकण्यो इत्यियाजणो ।
- ५ जत्य^१ पियंवओ ससवयणो पढमाभिभासी धम्मभिरओ^२
मणुस्सुवग्गो । तत्य थ अण्येयसरसंचह^३ विणिज्जियदरि-
यनरिन्दावणय^४ पल्लत्यविथडमउडकोडिरयणप्पचारस्सियपरण-
जुयसो राया नामेण अजियसेणो न्ति । तस्स थ सयसरप्प-
चिन्तओ अत्ताणनिम्बिसेसो इन्दससो नाम माहणसचिवो ।
- १० सुहंकरा से भारिया ॥ इओ थ सो आणन्दनारओ^५ सागरो-
वमम्मंमि नरए खविजण 'अस्से वि किंषूणे चत्तारि सागरो-
वमे संसारे समाहिण्डिय इन्दसससु माहंणसु सुहंकराए
भारियाए कुप्पिंसि इत्यियत्ताए उववओ न्ति । जाया
उच्चियसमएणं । कयं से नामं जास्सिणि न्ति कहाणयविसेसेण ।
- १५ पत्ता जोम्भणं । दिक्का तस्स चेव राहणो बुद्धिसागराभिहाय-

१ B सुत्तरनायकयं, D दुर्दरपुरवाचकयं । २ C कोसे, B कोसं ।

३ D addo थ । ४ CD विजिथ । ५ D पवत्त ।

६ B अस्से । ७ D ante these words is the next line

वसिवपुलस्तु बभूवदत्तस्तु । कथं पाणिगृहणं । सुश्रमाणा
भोए गम्भो कोइ काखो ॥

इत्थो य सो सीहदेवो तन्त्रो देवलोगात्रो चविज्जण
अचिन्तमाहणयाए कम्भस्तु तीसे सेव जालिणीए कुम्भिं
पुत्तनाए उववन्नो न्ति । दिट्ठो य^१ तीए तीए सेव रयणीए ।
सुमिणन्नो । जहा^२ किर^३ सुवसमयपुल्लकल्लसो मे उथरं पविट्ठो,
सो य अशंजायपरिन्नोसाए विणिग्गन्नो समाणो कक्कहवि
भग्गो न्ति । तं च दट्ठूण ससण्णसा विथ विउट्ठा एसा ।
जात्रो से संकिणो सुहरसो । न साहिन्नो^४ य तीए सुमिणन्नो
दइयस्तु । तन्त्रो^५ से वड्डिउं पयत्तो गम्भो । जाया^६ से देह- १०
मणपीडा । चिन्तियं च तीए, 'वावाएमि^७ ताव एयं पावगम्भं'
ति । पउत्ताइं गम्भसाउणाइं । कम्भविवागन्नो^८ न विवन्नो
गम्भो । सुणिन्नो य पुत्तन्नो बभूवदत्तेण । निउत्तो तेण परि-
यणो पसूइयमए । जहा गम्भविवत्ती न हवइ, तहा तुम्भेहिं
जइयम्भं ; अवि य^९ भट्ठिणीपरिन्नोसनिमित्तं कइं चिन्तं से ११
वड्डिऊण मम निव्वेइयम्भो न्ति । तन्त्रो जात्रो से दोहल्लसो ।
करेमि संवसत्ताणमाणन्दं, 'संपाडेमि देवयाययणाणं महा-
पूसात्रो, पूएमि भयवन्ते धंमनिरए महातवल्ली, सुस्सिमो
किं चि परल्लोयमगं^{१०} ति । संपाडिन्नो से भत्तारेण डोइल्लो ।

१ D om.

२ B चिह्न ।

३ A सुवसमयसो ।

४ CE add च ।

५ D adds च ।

६ B भट्ठिणा, D भट्ठिणीए ।

७ B संपादमि ।

८ D च ।

- गन्धपभावेण^१ जाया मणोरमा लोचस्तु । पत्तो^२ 'य' सूर-
 समश्चो । पसूया एसा । चिन्तियं च तीए । कहं पुण एस
 एहमेत्तपरियणसमत्तं वावाइयब्बो^३ त्ति । एत्यन्तरंमि सुणि-
 यतयमिप्पायाए बम्भदत्तवयणं सरिज्जण भणियं बन्धुजीवाभि-
 ५ हाणाए वासवहीए । भट्ठिणि, पावो खु एस गम्भो । ता
 अल्लमिमिणा किलेसायासकारएण, वरं^४ 'विदस्सि'ओ एसो
 त्ति । तश्चो कसायपरव्वसाए वावायणंमि महियणल्लज्जाकुचाए
 भणियं जासिणीए 'तुम्हे जाणह' त्ति । तश्चो अवणीओ
 दारओ, निवेइओ^५ बम्भदत्तस्स । कयं से तेण सयसं सुत्तं ।
 १० नीणिओ 'लोगवाओ 'वावन्नगम्भा भट्ठिणि' त्ति । एवं च
 अल्लन्नो कोइ कालो । पइट्ठाविथं नामं वासवस्सु मिहि
 त्ति । वड्डिओ सो कल्लाकल्लावेण देहोवचएण च । संपादयं
 से निरवसेसं^६ कालोच्चियं बम्भदत्तेणं । गहिओ पक्का 'उदग-
 पुत्तओ' त्ति । विक्काओ वुत्तन्नो इमिणा सुमिणयदंसणगम्भ-
 १५ साडणाइओ जणणीए । वेरग्गिओ एसो ॥

एत्यन्तरंमि सुणिथवुत्तन्ना पुत्तस्स कमाइया से जणणी ।

चिन्तियं च तेण । किह

एवंविहा कसाया पावा भवविडविमुल्लज्जलोधा ।

भोक्कत्तमुज्जएहिं वज्जेयव्वा पयत्तेणं^७ ॥

- १० एत्तो कम्मविबुद्धी तश्चो भवो तत्थ दक्खसंघाओ ।

१ D adds च । २ CE om. ३ D विदस्सि, B विदस्सि ।

४ CE om. ५ CE adds ६ D om. ७ CE om.

तत्तो उभियमाणो 'पयहेज्ज तए महापावे ॥

'अणियं च ।

ककुसफलेण न जुज्झइ किं चित्तं तत्तज्जं विगयरागो ।

सन्ने वि जो कसाए निगिणहई सो वि तत्तुक्को ॥

तत्तव्वाचोदएणं च सा कुविद्या बभ्भदत्तस्स । परिचत्तं^१ ५

सयक्ककरणिज्जं । भण्णिओ^२ बभ्भदत्तो । एयं वा पिणं करेहि

ममं व त्ति, एयंमि अपरिचत्ते माहं पाणसाहारणं उदयं पि

गेण्हामि त्ति । निशामिओ एस दुत्तन्तो मिहिक्कुमारेण ।

असुब्बिग्गो निग्गओ गेहाओ । चिन्तियं च तेण । पेक्क मे

पावपरिणहं, जेण जणणी वि एवं 'वट्ठइ त्ति । एयवइयरेणं^{१०}

च ताओ वि मे^९ दुहिओ^८ । ता न जुत्तं मे इह अत्थिउं^७ ।

एवं चिन्तिज्जणमणापुच्छिज्जण तायं निग्गओ नयराओ ॥

गओ असोगवणज्जाणं । दिट्ठो य तत्तज्ज असोयपायवतत्तणओ

ससिक्खपरिवारिओ एगविहमंजमरओ 'दोअसण्णाणविरहिओ

तिदण्डरहिओ चउत्तसायमहणो पस्सिन्दिअनिग्गहपरो छज्जी-^{११}

वनिक्कायवच्छलो सत्तभयविप्पमुक्को अट्टमयट्ठाणरहिओ नव-

वक्कापेरगुत्तो दसविहधक्कसुट्ठियमणो एक्कारसङ्गनाओ बारस-

तवचरणकक्कनिरओ य विजयंविहो^{१०} नामाचरिओ त्ति । तओ

तं इट्ठस ससुप्पसा तत्तु पीती । चिन्तियं च तेण । धओ

१ ACE चयरेज्ज । १ D om । २ D adds च तोए । ३ CDE add च ।

४ D चिट्ठइ । ५ Do m. ६ D adds त्ति । ७ A डिउं, CE इवाधिउं ।

८ OE वादिहोणा० expl. विविधदुर्भावविरहिण । १० B ० विहो ।

रु एषो, जो अणवद्विचयसिद्धिविद्यमे संसारे एवं धम्मे निरचो
 ति । ता पुष्कामि ताव एषं, किं पुण एवस्स निम्मेयकारणं,
 जेण एषो एवं धम्मे निरचो ति । गच्छो तस्स समीवं ।
 सविचयं पणमिच्छो भयवं । 'कच्छो से' गुहणा वि धम्मजाहो ।
 ५ खविट्ठो तस्स पायमूजे । पुच्छिच्छो 'य भयवं । किं ते
 निम्मेयकारणं, जेण तुमं एवं पि सम्मङ्गसुन्दराक्षिरामो
 सुन्दराक्षिरामयाओ' चेव पिसुणिथ'नियविभववित्तारो
 विभववित्तारासंघियसयणवगो सयणवग्निरवेत्तमिमं ईदसं
 निक्कम्पयं पवचो सि । गुहणा भणिथं । सुण । किमिदं
 १० अट्टिमंसद्विचयसंगे मरीरे वि सुन्दरत्तं । को वा आयास-
 सेत्तफले विद्ववित्तारे पडिबन्धो, को वा सुमिणयसमागम-
 चसुत्ते' सयणे ति । अवि य ।

सयणस्स वि मङ्गलग्गो रोगाभिद्वचो किलिस्सुद इहेगो ।
 सयणो वि य से रोगं न 'विरिस्सुद ने य नासेद ।'
 मङ्गलमि बन्धवाणं एक्को मरद करुणं सयणाणं ।
 न य णं 'धारेद तच्छो बन्धुजणो नेव दाराहं ॥
 एक्को करेद कम्मं फलमवि तस्सोक्कच्छो समणहोद ।
 एक्को आयद मरद य परत्तोथं एक्कचो जाद ॥
 पत्तेयं पत्तेयं नियगं कम्मफलमणुवत्ताणं ।

१ D दिक्का ने भववत्ता । २ CED om. ३ A •मचो, B •मो, C •मत्ता,
 •मचो । ४ D om निच । ५ A adda वत्ता । ६ B संवत्तय ।

७ B विविचय CED explain विचय समानि । ८ C मरीरे ।

को कस्म जए सयणो को कस्म व होइ अज्जणो ॥

मरिऊण वेरिओ विऊ जायइ 'जणो सुओ वि'ऊ रिबु त्ति ।

ता अणवत्थियभावे सयणो मज्झो त्ति मोहफलं ॥

अर्थ च । सुण, अन्धाणमेव जं वत्तं ।

अत्थि इहेव विजए लच्छीतिलयं नाम नयरं । तत्थ ॥
सागरदत्तो नाम सत्यवाहो, सिरिमई से भारिया, ताणं
अहं सुओ त्ति । कुमारभावे वट्टमाणो गओ तन्नयरासन्नमेव
लच्छिपव्वयं । दिट्ठो य तत्थ एगंमि विभागे सिणिद्धपत्त-
संशओ 'धराविट्ठदीहपायगो नालिएरिपायवो त्ति । तं च
दट्ठूण समुप्पन्नं मे कोउयं । चिन्तियं च मए । अहो '०
अच्छरियं । एहमेत्तस्स पायवस्स एहमेत्ताओ विभागओ
ओसरिऊण पायओ धरणिं पविट्ठो त्ति । ता नृणमेत्य
कारणेण 'होयव्वं ॥

एत्यन्तरंमि य अयण्डंमि सेव मंजाओ मे पमोओ,
विद्यभिओ सुरहिमाहओ, विमुक्को सहजो वि वेराणुबन्धो १५
पसुणणेहिं, 'भुवणंसिरीए वि' समद्धासिओ लच्छिपव्वओ,
सव्वोउयकुसुमेहि वि' पुप्फियाइं काणणुज्जाणाइं, पसुइया
विहंगसंघाया', मणहत्तालरम्मं' च गुञ्जियं हप्पयावल्लीहिं,
विसुद्धपयासमताव'०' च तमुद्देसमुज्जोरुं पयत्तो रवो । तओ
मए चिन्तियं 'अह पुण किं इमं भुवणच्छेरयं' ति ॥

१ E जअपी ।	१ D च ।	१ E धरापविट्ठ० ।	४ D भविजव्वं ।
१ E वच० ।	१ E विच ।	७ D च, CE om.	८ ACE संघा.
D sec. manu.	९ D om.	१० D ० संताव ।	

- एत्यन्तरंमि तद्वचरविमण्डलनिहं सुविसुद्धजसकक्षणं अणेय-
 रयणमण्डियं जयजयरवावूरियनहङ्गणं ^१गिज्जन्तित्थसमङ्गणं
 निवडन्तकुसुममुट्ठिं अणेयत्थियसपरियरियं^२ विजियमंसारचक्क-
 पिसुण्णं अवरदिशाओ समोवयनं भयवओ अजियदेवतित्थ
 ४ यरस्स दिट्ठं मए धम्मचक्कं ति, तयणन्तरं च महग्गगुणरयण-
 भूषिणा सियम्भरधारिणो अणेगे माह्वो, तओ सुरधरिय-
 कुन्दधवलायवन्तो द्दुन्दुहिणिणायवहिरियनहङ्गणो विरायन्त-
 दिव्वभामण्डलो ^३सुरवद्दसमुत्तिक्तवाह्वामरो सुरासुरमणुय-
 वद्दसंयुओ कासायवपवरतुल्लधूवमहमहेत्तगन्धो गन्धवट्ठि-
 ५ भूओ अच्चन्तसोमो कच्चणमयदिव्वकमसावलीए परिसक्कमाणो
 भयवं तिसोयमाहो नित्थियसभवसमुट्ठो अजियदेवतित्थयरो
 त्ति । तं च द्दङ्गुण समुप्पओ मे पमोओ, पणट्ठं मिच्छन्त-
 तिमिरेणं, वियंभियं धम्मववसाएणं । चिन्तियं च मए । धम्मो
 अहं, जेण मए तिसोयचिन्तामणो भयवं उवसद्धो त्ति ।
- ६ एत्यन्तरंमि ^४य कयं तियसेहिं भयवओ मणिकणयकक्ष-
 होयमयनिम्बियं पायारतियं^५ सुविज्जन्तदिव्वतोरेणं रयणमय-
 विचिन्तकविषीसयं जसियमहाकेउनिवहं गुच्चन्तमऊयरामोय^६-
 सोहियं जसियसियायवन्तमणहरं वैहल्लियदिव्वसीहासणं मह-
 ण्णसीहधयचक्कमण्डियं समोसरणं ति । पविट्ठो भयवं । पत्तुया

१ BD यज्जन्तित्थसमङ्गणं । २ D परिययं, E परिययं । ३ D सुरधरिय ।

४ BD om. ५ ACED पायारं । ६ D adds मण्ण ।

भक्षकहा । कश्चिन्नो भयवया असासन्नो जीवन्नो गो । अवगन्नो
अन्नाणं । तन्नो तं पुव्वकोउयं समणस्सुरन्तेण पुच्छिन्नो भयवं-
मए तिलोयनाहो । भयवं, किं पुण तस्स नास्मिणरिपायवस्स
पायन्नो 'ओइस्सो, किं अत्थि तत्थ दविणजायं किं वा 'नहि,
किंपरिमाणं वा, केण वा तं ठविथं, 'कौइस्सो वा तस्स
विवागो न्ति । भयवया भणियं । सुण । लोहदोषेण पायन्नो
'ओइस्सो । अत्थि तत्थ दविणजायं । तं च दीणारसत्तंल्लक्ख-
परिमाणं । तुमए तेणं च नास्मिणरिजीवेण ठाविथं । भक्ष-
साहन्नो य विवागो एयस्स । मए भणियं । भयवं, क्वं पुण
मए इमिणा य ठविथं, क्वं च मम 'ईदिस्सो विवागो इमस्स १
वि ईदिस्सो न्ति । भगवया भणियं । सुण ।

अत्थि इहेव विजए अमरउरं नाम नयरं । तत्थ अमर-
देवो नाम गाहावई होत्या । सुन्दरा ये भारिया । ताणं च
तुम्हे दुवे वि 'उप्परोप्परजायका गुणचन्दवालचन्दाभिहाणा
'य पुत्तय न्ति । संपत्तजोव्वणा य महन्तं चेलाइभण्डं चेन्नुण १
वाणिज्जवडिघाए आगया इमं देसं । विणिन्नोइयं भण्डं,
समासाइन्नो इट्ठकाहो । एत्थन्नरंमि° विजयवक्कन्नरवइणा
आठत्तो लब्धिन्निलयसामी सूरतेन्नो नाम नरवई । सो य
नयरे गण्डं होठूण गहियसारनयरलोन्नो आठ्ठो इमं पव्वथं ।

१ B चवरन्नो । १ ACE नवनि । १ B जीवन्नेच. D विदिषा ।

२ D हरिषी ।

३ A उप्पा, B उप्पु, CE परि and explain

उपप्रेषरि ।

४ DCE om.

५ D adds च ।

- तुमे वि तेणेव नरवरणा सह जेतूण दविणजायं परवत्तभएण
 चाण्डा सत्किपव्वयं । ठिया 'य एयंमि पएसे निहाणी-
 कयमासोचिजण 'इमं दविणजायं । अइज्जन्तो कोइ कासो ।
 तन्नो कोइदोसेण 'भागिन्नो' न्ति करिण विसपन्नोगकरणेणं
 १ वावाविन्नो तुमं गुणचन्देण । सुट्ठसहावत्तणेणं च उववन्नो
 वंतरसुरेसु । गुणचन्दो वि य अपरिभुञ्चिजण तं दव्वं एत्थ
 चेव पृथए महाभुयंगडक्को मरिजण 'उप्पन्नो रयणप्पहाए
 नरयपुठवीए नारन्नो' । तन्नो तुमं देसूणपत्तिन्नोवममहाउयं
 पात्तिजण तन्नो सुन्नो एत्थेव विजए टट्ठणाउरे नयरे
 १० इरिणन्दिस्स सत्थवाइस्स वसुमईए भारियाए कुञ्चिं
 पुत्तत्ताए उववन्नो चि । जान्नो कालक्कमेणं । पइट्ठविंयं च
 ते नामं देवदत्तो न्ति । पत्तो कुमारभावं । एत्थन्नरंमि
 'तन्नो वि गुणचन्दो नरगाओ उव्वट्ठिजण कोइदोसेणमेत्थेव
 सत्किपव्वए एयस्सु चेव निहाणस्स पचासन्नपएसे उप्पन्नो
 ११ भुयङ्गमो न्ति । परिग्गहिंयं च जेण तं दव्वं । एत्थन्नरंमि
 सत्किनिवासिणीदेवयामहंमि समागन्नो तुमं सत्किपव्वयं ।
 कथा देवयाए पूया । दिक्कं दीणाणाहाण दविणजायं ।
 संपादन्नो भोयणोवचारो । तन्नो तुमं पुव्वभवसिणोसेणं रयथाए
 पव्वयस्सु परिचमन्नो आगन्नो इमं उइयं । दिट्ठो भुयङ्गमेणं ।
 १० तन्नो कोइदोसेण 'एय एयं दविणजायं गेण्हिस्सुइ' न्ति उज्जो

१ D इवर्थमि ।

१ D कुवेरिं विचरं ।

१ D उववन्नो ।

१ D adds चि ।

१ B को वृ० ।

चरणदेमंमि । अक्षुग्गयाए विस्सु ^१तत्तुणा चेव निवडिओ
 धरणिवट्ठे । पासवत्तिणा य ते परिणणेण वावाविओ
 भुयङ्गमो । उप्पओ एत्येव पब्बए सौहत्ताए त्ति । तुमं पि
 मरिक्कण एत्येव विज्जए कथङ्गत्ताए गयरीए सिवदेवस्स
 कुल्लउत्तयस्स जसोहराए भारियाए कुष्किंसि पुत्तत्ताए ।
 उववओ मि । जाओ काळक्कमेण । परद्धाविथं च ते नामं
 इन्ददेवो त्ति । पत्तो जोव्वणं । इओ य तेण सौहजीवेण
 पुब्बभवत्तयभावणाओ ओइसत्ताए परिगग्हियं तं दव्वं । एवं
 च गओ कोइ कासो । अक्षया य वीरदेवनरवरणा निय-
 यामिएण^१ पेसिओ तुमं सत्किनिलयसामिणो माणहङ्गस्स ।
 समीवं । आगच्छमाणो य कइवयपुरिसपरिवारिओ काळक्कमेण
 पत्तो इमं उइसं । उवविट्ठो ^२नीवपायवस्स ^३हेट्ठे । एत्यन्तरंमि
 गिरिगुहामुहगणं दिट्ठो ^४सि सौहेणं । तओ ओइसत्तावि-
 व्वासियच्चित्तेणं वावाविओ सि इमिणा, इमो वि ^५य तुमए
 त्ति । उववओ य तुओ एत्येव विजयंमि चिरित्तयत्तगे पट्ठणे ।
 जत्तदाससन्धियस्स चण्डासस्स मारजत्ताए भारियाए जम-
 कभाउत्तत्ताए त्ति । जाया काळक्कमेणं । परद्धाविथारं
 नामारं तुण्णं काळसेणो इयरस्स चण्डसेणो त्ति । पत्ता
 य जोव्वणं । अक्षया आहेउयनिमित्तं गया सत्किप-
 व्वयं । वावाइओ कोसो । ओ य एथंमि चेव जिहासयपएसे ।

१ C मज्झिमं ।

२ D •पाविताः ।

३ D निव• ।

४ B इहे ।

५ D om.

- विसृज्यो । पञ्चालिभो जलणो । जलणपक्कं^१ तं खादुं
 पयत्ता । एत्यन्तरंमि कट्टारयं निसाणिकण कच्चि अपत्य-
 दण्डो सेव^२ भरणिं खणमाणेण उववणो निहाणयकससस
 एगदेसेा चण्डसेणेण । पवत्तो गोविर्ड, सत्किभो य तुमए ।
 ५ तभो दम्बलोहेणं वीसत्यो तुमं वावाइभो तेण । उववणो
 वाक्कुयप्पहाए नरगपुठवीए पच्चमागरोवमाज नारगो । इमो
 वि तद्वलोभेण तं सेव देमं अमुच्चमाणो अदक्कन्नेसु कइव-
 यवरिसेसु अभुञ्जिऊण तं दम्बं अक्खवेरियचण्डालविनिवाइभो
 समाणो उप्पणो तमाभिहाणाए नरयपुठवीए अट्टारसमागरो-
 १० वमाज नारगो त्ति । तभो तुमं पडिपुसे अहाउए नरगभो
 उव्वट्टिऊण एत्येव विजए सिरिमईए मच्चिवेसंमि सच्चिभइस्स
 गाहावदस्स नन्दिणीए भारियाए कुच्चिंसि पुत्तत्ताए^३
 उववणो^४ त्ति । ञाभो ५ कालक्कमेण । पट्टाविथं^५ ते नामं
 बालसुन्दरो त्ति । पत्तो ओव्वणं । एत्यन्तरंमि मौलदेवा-
 १५ णगारसमीवे पत्तो तए अपत्तपुव्वो जिणवरपणीभो भवो ।
 परिपालियं सावयत्तणं । कभो य जहावीहं देहवाभो ।
 उववणो सन्तथाभिहाणे देवलोए किंचूणतेरसमागरोवमाज
 वेमाणो त्ति । तत्थ परिभुञ्जिऊण दिम्बभोए अहाउय-
 परिक्खएण च्चभो समाणो एत्येव विजए इत्थिणाउरे नथरे
 २० सुइत्थिस्स नगरसेट्ठिस्स कन्निमईए भारियाए कुच्चिंसि

१ E adda च । २ D भरविहायसा । ३ E उववणो सुवत्ताए ।

४ DE om.

५ E adda च ।

पुनस्ताए उववओ सि, इयरो वि तओ नरगाओ उव्वड्डिजण
 तत्थेव नयरे तुण्ण सेव पिउणो सोमिसाभिहाणाए घरदासीए
 कुण्हिंसि पुनस्ताए ति । जाया कालकमेण । पइडाविषाहं
 नामाहं तुण्ण समुद्दफो, इयदस्स मज्झगो ति । पत्ता य
 तओ अहाकमेणेव कुमारभावं । एत्यन्तरंमि पवओ तए ५
 अण्णदेवगणिसमीवे जिणदेसिओ धओ । कथा देसविरई ।
 परिणीया य सख्खिनिसयवासिणो सावयस्स अचससत्यवाहस्स
 धूया जिणमई । अजया य मज्झसदुहओ जिणमईनिमित्तमेव
 पयहो सख्खिनिसयं । आगओ य कहवयपयाणगेहिं । पत्तो
 तमुद्देसं, जत्य निहाणं ति । 'तओ वज्जसपन्नसयाए पएसस्स १०
 वीसभिओ सुज्जत्तयं । दिट्ठो य तए पोमाउण्णाययस्स इमंमि
 पएसे विणिग्गओ पाणओ । भणियं कोउगेण । ओ मज्झग,
 एत्य पएसे केणर दविणजाएण होयव्वं । तेण भणियं 'निहा-
 खेमो' ति । तए भणियं । अलं इमिणा । कोउगमेसमेव मे
 कहणनिमित्तं, न उण 'दविणखोहो । तेण भणियं । १५
 अहिणयरं मे कीउयं; ता निहाखेमो, को एत्य परमत्तो
 ति । तओ अणभिण्णेषं पि भवओ पयहो तं तहाविहेण
 तिस्ससारकट्ठे^१ खण्डं ति । दिट्ठो ये तेण सेवभूमिभाए
 कलसकण्डओ^२ । तओ पुप्फकयकणओहदोसेण चिन्तियं
 मज्झगेणं । अहो महत्तो एस निही । जइ कइंथि भट्ठिदारयं १०

'वञ्चिय गिपिहउं पारीयद न्ति । एत्यन्तरंमि दिहो
 तुमए वि कलसकण्डगो । भण्णिओ य एसो । भइ मङ्गल्लग,
 अलं इमिणा ; एहि, नयरं गण्खामो न्ति । तओ पूरिखण
 तमुहेसं हिट्ठो विथ पयट्ठो मङ्गल्लगो ॥ भण्णिओ य तुमए ।
 १ भइ, न तए कस्सइ पुरओ एस वइयरो अहिगरणहेउभूओ
 जंपियव्वो १ न्ति । तेण भणियं । भट्ठिदारय, न जंपामो ।
 चिन्थियं णेण, मए विणा वि १एस एयं गेपिहस्सइ न्ति ।
 अओ से एस १पयासो । ता कहं अहं इमिणा वञ्चिज्जामि ।
 ता जाव चेव न गेणहइ एस एयं, ताव चेव अहं उवाएण
 वावाइस्सं ति । एत्यन्तरंमि पत्ता नयरं । आराम१समीवे
 ठिएणं भण्णिओ तुमए मङ्गल्लगो । भइ मङ्गल्लग, गण्ख ससुर-
 कुल्लपउत्तिं मे कुओ वि उवल्लहिय संवाएहि, जेण पवि-
 खामो नयरं.ति । पयट्ठो मङ्गल्लगो । चिन्थियं य णेणं ।
 पविट्ठो खु एमो लउं चेव एयं गेपिहस्सइ ॥ ता तहाणु-
 चिट्ठामि, जहा न एम एत्य पविसइ । गण्खन्तो य मे
 सुहवावायणिज्जो भविस्सइ । ता एयं से निवेएमि । जहा,
 इत्थिसहावओ कुल्लविइइमाचरिऊण १पवमिया ते घरिणी ।
 अओ अच्चन्तमुन्विगं ते ससुरकुलं । सुयं य अण्णासमागम-
 मेएहिं । अओ अहिययरं लज्जियाणि । ता न जुत्तमेत्य

१ D वञ्चिउं । २ DE om. ३ AOE. अचवाओ । ४ adds ति ।

५ CE वञ्चिया, D explain= प्रविष्टा कलसविदम्बुदण्डादये ।

पविषिषं ति । संपहारिय तन्नो नयरं पविषिऊण कयकाळ
 खेवो मायाचरिएण विवणमुहक्काओ आगओ ^१ते समीवं ।
 निवेइयं जहा चिन्तियं । तन्नो विसणो तुमं । चिन्तियं च
 तुमए । धिरत्यु इत्यिभावस्स, जमेवंविहा वि सावयकुलुप्पआ
 वि सुविआयजिणवयणसार^२ वि^३ उभयखोयविहदुमायरइ । ^५
 अइवा नत्थि दुक्करं मोहभावस्स । ता अलं मे इयाणिं ^४पि
 गिहगणेण । पवज्जामो तित्ययरभासियं साज्जधम्मं । एवमव-
 साणो रहु एस सिणेइबन्धो । ता अलं मे से गिहगमणेणं
 पि । इओ चेव गक्कामि, जत्य भगवं अणङ्गदेवो । एसो
 वि मङ्गलणो इओ चेव वणउ घरं, किमिमिणा किल्लिसिएणं । ^६
 ति । संपहारिऊण भणिओ जहाचिन्तियमेव मङ्गलगो ।
 चिन्तियं च खेणं । अहो एस मायाचरिएणं मं वच्चिउं
^७उज्जओ । ता कहमहमिमिणा^८ वच्चिज्जामि ति । ता
 भणामि ताव एयं । जाव तुमं न चिन्तियदेसं पत्तो मि,
 ताव कहमहं भवन्तं परिचयामि । एवं ^९कइवयदिणाणि ^{१०}
 इमिणा सह वच्चिऊण वावाइस्सं इमं ति । चिन्तिऊण
 भणिओ तुमं इमिणा । पडिभणियं च तुमए । भइ मङ्ग-
 लण, जइ ^{११}ते निब्बन्धो, ता एवं इवउ ति । तन्नो पुच्छि-
 ज्जामो कंचि साज्जं, कहिं भयवं अणङ्गदेवो ति । मत्ति-

१ D इव तुय ।

२ E om.

३ D om.

४ D उज्जओ ।

५ E adds पि ।

६ D adds च ।

७ D इव तुय ।

ऊच पत्न्या तुभे पडिपहेण । अरक्कना करवि वासरा ।
 अक्कथा अरविसम'रखमण्णवत्ती गहयलसरन्तरमभिगए
 दिणयरंमि 'महासाहसं' ति कलिकण अन्नतरुइहिसएणं
 खोइदोसओ तहा वि अणियत्तमाणेणं सुवीसत्यहियओ सेव
 पइओ तुमं पिड्ढिदेसंमि कुरिगाए मङ्गलगेणं ति ॥ एत्यन्त-
 रंमि अङ्काणपडिवक्को अणेयसमणपरियरिओ^१ तत्येव पएसे
 सहसा समागओ अणङ्गदेवो । दिट्ठो तुमं अग्गगामिगेहिं
 बाह्महिं । एत्यन्तरंमि सण्णसेण कुरियमवसाय नट्ठो मङ्गलगो ।
 चिन्तियं च तुमए । हा किमेयं ति । किं तक्करा समा-
 १० गया भवे । जोवियं पिट्ठओ, जाव दिट्ठं ससंभमाउलं पक्का-
 यमाणो मङ्गलगो । चिन्तियं च तुमए । न एत्य अक्के
 खोरा दीसन्ति, पक्कायइ य एसो । ^२ता किमेयं ति ।
 एत्यन्तरंमि दिट्ठा सोपियाणुरञ्जिया कुरिया । गहिया य
 सा तए पच्चभिन्नाया य । तओ संजाओ ते वियप्पो ।
 ११ किमेयं मङ्गलगेण ववसियं भवे । अहवा न एयस्स किंपि
 एवंववसायकारणं उप्पेस्सामि । ता सहेमिन्ताव एयं ति ।
 एसेव मे एत्य परमत्यं ^३साइइस्सइ । सइओ मङ्गलगो,
 जाव अहिययरं पक्काइउमारट्ठो । तओ अवगओ ते
 वियप्पो । इन्न एएण सेव एयं ववसियं ति । ता किं पुण

१ B •रक्कवत्ती, A om. •वत्ती नच ।

१ D •परिवत्ती ।

२ D om. all down to वियप्पो ।

३ D कडिस्सइ ।

ये इमस्स ववसायस्स कारणं । आभोदओ निहाणयवुत्तन्तो ।
 चिन्तियं च तुमए । नत्थि अकरणिअं नाम सोहवसगाणं
 ति । अओ चेव निमित्तओ जिणमईवुत्तन्तो वि इमिणा
 विगप्पिओ भवे । अस्सहा कहं 'तारिसौ 'महाकुलपसूया
 सुविस्सायजिणवयणमारा य तारिसं उभयलोगविहद्धं 'कर-
 इस्सइ । एत्यन्तरंमि पत्ता ते साहवो तमुद्देसं । पच्चमिस्साओ
 य तेहिं । वन्दिथा 'य तुमए । धम्मसाहिओ साऊहिं ।
 पुच्छिओ य तेहिं । सावय, किमेयं ति । साहिओ तुमए
 तेमिं जहावन्तो वुत्तन्तो । समासाभिओ साऊहिं । एत्यन्तरंमि
 दिट्ठो अणङ्गदेवेणं । वन्दिओ सो तए । अभिणन्दिओ तुमं १०
 इमिणा धम्मसाहेण । पुच्छिओ पउत्तिं । साहिथा तुमए ।
 समासाभिओ गुहणा । निघत्तो तुमं समं साऊगच्छेण । पत्तो
 'चाणेसरं' नाम सन्निवेसं । ठिओ तत्थ गुह् मासकयं ।
 पउणो ते पहारो । उवलद्धा जहट्ठिया जिणमईपउत्ती ।
 चिन्तियं च तुमए । अओ मङ्गलस्स वज्जणापगारो । अओ ११
 विचिन्तया मोहस्स, अओ अणुवाएयया संमारस्स । ता जह
 वि 'अस्सण्डियमौला जिणमई, तहावि अलं गिहासमेण ।
 संपाडेमि उभयलोगसुहावहं, समीहियं । सुविस्सायजिणवयण-
 मारा य सा तुल्लचित्ता य मे पाएण । ता सोऊण इमं

१ D तारिच ।

२ BD om. जहा ।

३ DE करिस्सइ ।

४ D om.

५ D हाणेसरं ।

वदयं सा वि ^१य पव्वदस्सुह ति । एवं च कए सा वि उ
तवस्सिणी इमाओ दुक्खवज्जसाओ भवसमुदाओ समुत्तारिया
इवह । अलं च ^२अपव्वदयस्सु तीए दंसणेण । वज्जविग्घा
चरणपण्डिपत्तौ, सुहावहा य एसा^३ सेव ति । चिन्निऊण
^४पव्वदओ अणङ्गदेवगुहसमीवे ॥

अदक्कन्तो कोइ कालो । सुओ एस वदयरो कुओवि
जिणमईए । संविग्गा एसा । चिन्निथं च तीए । सोइणमणु-
चिट्ठियं अज्जउत्तेण । किलेसायासवज्जओ^५ एस संसारो,
विओगावसाणो य संगमो, दारुणो य विवागो विसयपरि-
^६भोगस्सु^७, दल्लहं च मणुयभावंमि जिणमथं^८, उभयओयसुहा-
वहं च एयं ^९सेव ति । तओ सा एवं विचिन्निऊण अणुस-
विय जणणिजणए अणुसाया तेहिं । आगथा^{१०} तं अओस-
माणो, जत्थ तुमं । दिट्ठो य ^{११}अणाए । पेक्खिऊण निब्बुह-
पुरपट्ठियं तुमं भणियं च अणाए । अज्जउत्त, सोइणमणु-
^{१२}चिट्ठियं तुमए । किन्ना मोइवली । अवसाम्मियं सप्परिस-
चरियं । समुत्तारिया अहं अप्पा य ^{१३}इमाओ भवसमुदाओ
ति । अहिणन्दिऊण पवक्का पव्वज्जं अणङ्गदेवगुहसमीवे ।
अदक्कन्तो कोइ कालो । निरदयारं सामसमणुवाक्खिऊण तुमं
कालक्कमेण मओ समाणो उववओ पणुवौससागरोवमाज्ज

१ E om. २ D om. ३ D adds सेव । ४ D पमासस्सु ।

५ D ० वचं । ६ D om. सेव ... वचं वि, E om. तओ स एव वचं वि ।

७ E adds च । ८ D चार । ९ D om.

गेवेज्जगसुरो न्ति । इयरो वि मङ्गल्लगो तमत्थं परिग्गहिच्च
 महासिलामंचओष्काइयं च काऊण तम्मन्तेण तत्थेव 'देहे
 कुणिमाहारेण किलेससंपाइयवित्ती अहाउयं पालिऊण मओ
 समाणो उववओ तमाभिहाणाए नरयपुढवीए बावीससागरो-
 वमाऊ नारगो न्ति । तओ य महया परिकिलेसेण तमहा- ५
 उयं पालिऊण उव्वट्ठो समाणो एत्थेव विजए 'रट्ठवट्ठणाए
 गामे वेल्लियगस्स चण्डालस्स गेहे केलगत्ताए उववओ न्ति ।
 पत्तो य ओव्वणं । अजया य बड्ढेल्लगमज्झगओ तओ
 'रट्ठवट्ठणाओ जयत्यले' निज्जमाणो पत्तो इमं निहाणगुहेमं ।
 ससुप्पञ्चं च हे तसुहेसमवल्लोइऊण पुव्वभवचासओ जाइ- १०
 स्सुरणं । तओ लोहदोसेण विथड्ढो वेल्लियगस्स नेच्छइ 'तओ
 उइसाओ अन्नयमभिगम्तुं, चोइज्जन्तो वि पुणो पुणो निथ-
 नइ न्ति । कोहाभिभूएणं वावाइओ वेल्लियगेण । छप्पओ
 तत्थेव निहाणगुहेसे मूसओ । परिग्गहिच्चं च एण ओइसकाए
 तं दव्वं । अणुवालिच्चं कंशि कालं । अजया सोमचण्डो' नाम १५
 जूयारिओ कहंशि परिक्कमन्तो आगओ तसुहेसं । उवविट्ठो
 सालपायव'समीवे । तओ अज्जाणल्लोहदोसेण तस्स पुरओ
 सामरिषमिव परिममिउमाडत्तो । वावाइओ य तेणं । ससु-
 प्पओ य तस्सेव पण्डुसवणमासिगाए 'दुग्गिलिगाभिहाणाए

१ D इहेसि ।

२ A र२० ।

३ D •चसं ।

४ AC नाओ ।

५ BD add च ।

६ CE •चंदो ।

७ D पाचवक्ख ।

८ D दुग्गिला ।

- भारियाए कुच्छिंसि पुत्तत्ताए त्ति । जाओ कालक्कमेण ।
 पड्डावियं च से नामं रुद्धचण्डो त्ति । पत्तो अणेग'जणसंताव-
 गारयं विसपायवो व्व जोव्वणं । असमच्चमं च ववहरिउमा-
 रद्धो । अन्नया गहिओ 'स्वत्तमुहे ।' उवणीओ राहणो समर-
 ५ भासुरस्स । समाणत्तो वज्झो । भिन्नो सूत्तिथाए चारत्तिथण-
 रेहिं । मओ^१ समाणो समुप्पन्नो मक्कराभिहाणाए मरयपुडवौए
 किंणुणतिसागरोवमाज्ज नारगो त्ति । तओ अहाउयमकु-
 वालिजण उव्वट्ठो समाणो समुप्पन्नो एत्येव विजए एत्येव
 लच्छिमिलए असोगदत्तस्स सेट्ठिस्स सुभंकराए भारि-
 १० थाए कुच्छिंसि इत्थिगत्ताए त्ति । जाया उच्चियसमएणं ।
 पड्डावियं च से नामं सिरियादेवि त्ति । पत्ता जोव्वणं ।
 दिस्सा सागरदत्त^२सत्यवाहपुत्तस्स समुद्दत्तस्स । वत्तो
 विवाहो । भुञ्जन्ति भोए त्ति^३ । एत्यन्तरंमि तुमं मेवेज्जमे-
 हितो चविजण इमाए चेव कुच्छिंसि समुप्पन्नो पुत्तत्ताए ।
 १५ जाओ कालक्कमेण । पड्डावियं च ते नामं सागरदत्तो त्ति ।
 पत्तो जोव्वणं । पड्डिवुद्धो च देवसम्माचरियसंभोवे । परिखीळा
 ईसर^४खान्दसावगस्स धूया नन्दिनि त्ति । भोगसुहमणहवणाणं
 कालक्कमेणं जाओ ते पुत्तो । अन्नया 'च पुत्तजक्कमुदयनिमि-
 सेणं चेव सपरिवारो आगओ उज्जाणिगाए इमं चेव निहाव-

१ ACDE •सत्तावजाराय ।

२ BD संघिसुहे ।

३ E adds च ।

४ ABC दत्तस्स ।

५ E om.

६ BE संघ० ।

७ D लच्छिमिलेव ।

मुद्देऽं । दिट्ठो च तुमए 'पुत्तञ्जयनिवेशणमिमिच्चं खड्डं खण-
 माणेषं निहाणगकससकण्ठगदेसो ित्ति । तन्नो तमन्नत्थ
 िनिवेशिज्जण तं च पएसं पुणरवि तद्देव करिज्जण भुत्तुत्तर-
 काखे पविट्ठो नयरं । चिन्तियं तुमए । किमेत्थ जुत्तं ति
 अस्सं ताव पुच्छामि । साहिन्नो इमीए एव वदन्नरो । ५
 पुच्छिया एसा 'किमेत्थ जुत्तं' ति । तीए भणियं । मम ताव
 तं पएसं दंसेहि; तन्नो जं जुत्तं, तं भणिस्सामि ित्ति ।
 'दाविन्नो से पएसो । अन्नाणलोद्धोसेण चिन्तियं च तीए ।
 वावाएमि एयं, तन्नो एगादणी गेण्हिस्सामि' । एयं चिन्ति-
 ज्जण भणिन्नो तुमं । पुत्तय, पभूयमेयं दव्वं । एयंमि घेप्प- १०
 माणे कयाद नरवई अवगच्छे' । तन्नो 'य सो सेसदव्वावहारं
 पि मा करिस्सुद । ता अलं ताव एदणा, अवसरेण गेण्हि-
 स्सामो ित्ति । तए भणियं । अस्स, जं तुमं आणवेसि । पवि-
 ट्ठादं नयरं । अदक्कन्ता कदवि दियहा, तुण्णं सुहेणं, इमीए
 पुण पुब्बभवत्थलोद्धोसेण तुह मरणचित्तोवायपक्खाउलाए १५
 बुद्धेणं ति । परिचिन्तिन्नो उवान्नो । देमि से पोसहोववास-
 'पारणयभोयणे विसं ति । तन्नो उववाससज्जसरीरो विसय्यन्नो-
 एव सज्जं चेव न भविस्सुद ित्ति । चिन्तिज्जण 'पउत्तं विसं ।
 खड्डो तुमं तेणं । एत्थन्नरंमि दिट्ठो नन्दिणीए । कन्नो

१ D पुत्तञ्जयनिवेशणमिमिच्चं खड्डं । २ D दाकड, and om. all down to भुत्तुत्तर० ।

३ B दंसेहि सो ।

४ D विस्सरस्सामि ।

५ D चणमच्छेज्ज ।

६ D om.

७ D पारसंमि ।

८ AC add च ।

अणाय कोलाहलो । तन्नो अहिययरं ते कूजिउं पयत्ता
 अणणी । संमिलिन्नो खोयनिवहो । तन्नो एक्केण सिद्धपुत्तेण
 विखावहारं^१मन्तसामत्यन्नो 'साहसिन्नो' त्ति कल्लिऊण जीवा-
 विन्नो । समुप्पन्ना य ते चिन्ता । एवमण्णोवद्भवभायणं मणु-
 ५ थाण जीविणं । ता अस्सं^२ 'गिह्वासेणं । मा पुणो वि मे
 पमत्तस्सु एवमेव पाणावगमो भविस्सुह । अन्नो पवज्जामि
 पव्वज्जं^३ ति । चिन्तिऊण अहोचिएण विहिणा पवन्नो देव-
 सम्मगुहसमीवे पव्वज्जं^४ ति । परिवाल्लिऊण निरदयारं^५ 'काऊण
 य कालमासे कालं उववन्नो तौमसागरोवमाऊ गेवज्जगसुरो
 १० त्ति । एसा च ते अणणी तद्वल्लोभेण तत्थ चेव महत्थ-
 सिप्पनिक्खियं महापेढं^६ काऊण पुत्तवत्परिणामजणिच्च^७ नर-
 चाउया अभुञ्जिऊण तं दव्वं मया समाणी धूमप्पभाए नरथ-
 पुढवीए उववन्ना पन्नरससागरोवमड्डिई नारगो त्ति । तन्नो
 उव्वहा समाणी नाणातिरिएसु अहिण्डिय पुव्वभवत्थ-
 १५ लोभदोसन्नो एत्थ नालिएरिपायवत्ताए उववन्न त्ति । तुमं
 पि य तन्नो चविऊण सागरदत्तसेट्ठिगेहे सिद्धिर्मईए कुप्पिंछि
 पुत्तत्ताए उववन्नो सि । 'दोणहं पि तुम्हाणं मयं इमा
 अवत्था । एष एत्थ वदयरो त्ति ॥

तन्नो ममेयं षोऊण समुप्पन्नो संवेगो, विरत्तो भवचार-

१ E •चारि ।

० D निचायमखेव (read निचायमेव) ।

२ D काळ• काळं काळव ।

३ B •पौडं ।

४ AC चिह्वा•, D निरवा• ।

५ D adds ना ।

गात्रो मणो । अणुस्रवित्रो भयवन्तसन्निहाणे तद्भववद्वयरं
नरवर्द । अणुस्रात्रो य तेण तत्रो तं गेण्हाविय सयल्लदुहिय-
सत्ताणं दाऊण पवन्ना मए विजयधम्मगणहरस्स समीवे
पव्वस्य त्ति ॥

सिद्धिकुमारेण भणियं । भयवं, एवमेयं^१, ईदमो चेव एम ५
संसारो । धम्मो तुमं, जो एवमभिपव्वद्वत्रो त्ति । अह कद-
विहो पुण दाणादभेयं पडुच्च पणीत्रो भयवया धम्मो ।^{१०}

भयवया भणियं । सुण ।

धम्मो चउव्विहो^२ दाणभीलतव^३ विविहभावणामद्वत्रो ।

सावय जिणेहि भणित्रो तियमिन्दनरिन्दनमिएहिं ॥ १०

दाणं च होद तिविहं नाणाभयधम्मवग्गहकरं च ।

जं तत्थ नाणदाणं तमहं वोच्चं समासेणं ॥

दिक्खेण जेण जीवो विन्नाथा होद बन्धमोक्ताणं ।

तं होद नाणदाणं सिवसुहसंपत्तिबीयं तु ॥

दिक्खेण तेण जीवो पुसं पावं च बज्जविहमसेसं । १५

समं विद्याणमाणो कुणद पवित्तिं^४ निवित्तिं च ॥

पुसंमि पवत्तन्तो^५ पावेद सज्जं नरामरसुहादं ।

नारयतिरियदुहाण थ सुसुह पावाउ सुणियत्तो ॥

^६तिरियाण व मणयाण व असुरसुराणं च होद जं सुखं ।

तं सव्वपयत्तेणं पावद नाणप्ययाणेणं ॥ १०

१ D adds त्ति ।

२ B adds चउ ।

३ B om. विविह ।

४ ACE निवित्तिं ।

५ AC पावर च ।

६ BD om. this verse.

- पावेद य सुविमलं मोक्षसुहं सुहपरंपरेणेव ।
 तस्मेव पद्मावेणं सुन्दर विमलस्य नाणस्य ॥
 एवं इहलोयंमि वि^१ परलोयंमि य सुहाद नाणेणं ।
 पावेद जेण जीवो तन्हा तं दाण पवरं तु ॥
- ५ इहलोयपारलोइयसुहाद मवाइ तेण दिन्नाइ ।
 जीवाण फुडं सव्वसुभासियं देइ जो नाणं ॥
 गयरागदोसमोहो सव्वसू होइ नाणदाणेणं ।
 मणुयासुरसुरमहिओ कमेण भिद्धिं च पावेइ ॥
 एयं ^१तु नाणदाणं सुन्दर संखेवओ ममत्कायं ।
- १० ^१देमस्स गाहगस्स य हियमेगन्तेण विस्सेयं ॥
 पुढवि^२दगन्नगणिमात्थवणस्सईकाइयाण जीवाणं ।
 वेइन्दियतेइन्दियचउरोपच्चिन्दियाणं च ॥
 जा एयणमहिंसा सव्वं मणवयणकायओएहिं ।
 तं होइ चभयदाणं सुसाज्जणसेवियं पवरं ॥
- १५ इच्छन्ति सव्वजीवा निभारदुहिया वि जीविउं जन्हा ।
 तन्हा तं सेव पिथं तेमिं कुसलेण विस्सेथं ॥
 जन्हा य नरवरिन्दो मरणंमि उवट्ठियंमि रज्जं पि ।
 देइ सजीवियहेउं तन्हा तं सेव इट्ठयरं ॥
 दासव्वं च महमया जं इट्ठं होइ गाहगाणं तु ।
- २० तं दाणं परलोए सुहमिच्छन्तेण सुविमलं ॥

१ D च, CE om.

१ D तु ।

१ ABC दंतस्स

१ D) जसजसस ।

दीहाज उ सुरूवो नीरोगो होइ अभयदाणेणं ।

जम्भानरे वि जीवो सयसजणसलाहणिज्जो य ॥

एयं तु अभयदाणं तियसिन्दनरिन्दनमियसलणेहिं ।

सावय जिणेहि भणियं दुज्जयकसुद्धलणेहिं^१ ॥ १ ॥

धम्मोवग्गहदाणं भणइ सयमेव दम्भमविहङ्गं ।

नवकोडोपरिसुद्धं दिज्जइ अं धम्मियजणस्स ॥

तं पुण अणं पाणं वत्थं पत्तं च भेसयं ओग्गं ।

दायव्वं तु मदमथा तथेव सयणासणं पवरं ॥

दायव्वं पुण सज्जायझाणनिरयस्स निहवगारिस्स ।

जो संजमतवभारं वहइ सथा तेणवग्गहिओ ॥

कसलज्जयत्तणेण य सो अप्पाणं परं च तारेइ ।

कसलगुरु अतरन्तो सयं पि कह तारए अणं ॥

दायव्वं पुण तं कारणेहि एएहि^२ चउहि परिसुद्धं ।

जिणभणिएहिं दायगगाहगतइकासभावेहिं ॥

दायगसुद्धं भणइ जो दाया देइ नाणसंपन्नो ।

अट्ठमयठाणरहिओ मङ्गारोमच्चियसरीरो ॥

नाओवगयं दम्भं फासुगमविहङ्गं च ओग्गंमि ।

इहपरलोघासं मोत्तूणं निज्जइ^३ ॥

सुखेत्तंमि^४ व बीयं विस्सित्तं तस्स वज्जफणं होइ ।

तं दाणं मणुषामरखिवसुहसंपत्तिजणयं तु ॥

१

१ DE मरहेहिं ।

१ B corrects this in चेव ।

२ D जी ।

३ D य ।

- જો હણ સદ્ગારહિયો દાણં દેદ જસકિતિરેસંમિ^૧ ।
 અદિમાણેણ ય एसो દેદ અહં^૨ 'કિં ન દેમિ સિ ॥'
 તં સદ્ગાજલરહિયં લીયં વ ન હોદ વજ્રક્ષણં તસ્મુ ।
 દાણં વજ્રં પિ પવરં દૂષિયસિત્તસ્મુ મોહેણ ॥
૫. કાકુણ ય પાણિવહં^૩ 'જો દાણં દેદ ધમ્મસદ્ગાદા ।
 દહિજ્ઞાણં ચન્દણં સો કરેદ અજ્ઞારવાણિજ્ઞં^૪ ॥
 મૂઠો લોચવિરુદ્ધં ધમ્મવિરુદ્ધં ચ દેદ જો દાણં ।
 સો અપ્પાણં તદ્દ માહગં ચ પાઠેદ મંસારે ॥
 જાણદ્દ માહગસુદ્ધં પસમહવ્વયધરો હ જો નિયમા ।
૧૦. શુભસુસ્સમાનિરઅજો ગમિ સમાદિયપ્પા ય ॥
 તદ્દ સન્નિમદ્વવ્વજ્જત્તો ધણિયં ચ વિગયલ્લોહો હ^૫ ।
 મણવચણકાયગુત્તો પશ્ચિન્દિયનિગ્ગહપરો ય ॥
 સન્ન્યાયઘ્ઘાણનિરઅજો સુદ્ધપ્પા સુદ્ધસાઙ્ગચરિઅજો ય ।
 દદ્દ પરલોપ ય તદ્દા સવ્વત્થ દઢં અપહિવદ્ધો ॥
૧૫. મેદ વ્વ જો ન તોરદ ઉવમગ્ગમમીરણેદિ ચાલેહં ।
 ઇયારિસંમિ દાણં માહગસુદ્ધં તુ વિચ્છેયં ॥
 લોલબ્બયરહિયાણં દિવ્વદ્દ અં પુગ્ગ ધણં કુપત્તાણં ।
 તં સ્સલુ ધોવદ્દ વત્થં રહિરકથં સોણિણેવ ॥
 દિશ્સં સુદ્ધં પિ દાણં હોદ્દ કુપત્તંમિ અસુદ્ધફલમેવ ।
૨૦. સપ્પત્તુ જહ્વ^૬ દિશ્સં સીરં પિ વિમત્તણસુવેદ ॥

૧ D રસમિ ।

૨ A અહિ, BC અહિ, DE અહિ ।

૩ D કાર્વલ્લો ।

૪ B કોપં ચ ।

૫ D વિરહં ।

तुच्छं पि सुपत्तंमि उ दाणं नियमेण 'सुहफलं' होर ।
 जह गावौष्ठ विदसं तणं पि खीरत्तणमुवेर ॥
 होर सुहासुहफलं पत्तविसेसेणमेगं पि ।
 गावौष्ठयत्तपीयं जह उदगं होर खीरविसं ॥
 भल्लर य कालसुद्धं दाणं कालोवक्कयं जं तु । ५
 दिप्पिर 'तवस्सिदेहोवथारकालंमि सुविसुद्धं ॥
 कालंमि कौरमाणं किसिकसं बड्डफलं जहा होर ।
 इय कालंमि वि दिप्पं दाणं बड्डफलं 'नेयं ॥
 होर अथासंमि जहा अवथारपरं पदस्यं बीयं ।
 देनस्सु गाहगस्सु य एवं दाणं पि विक्खेयं ॥ १०
 जाणह य भावसुद्धं सद्धासंवेगपयउपुल्लभो य' ।
 कयकिसं मज्जेन्तो अप्पाणं देइ ओ दाणं ॥
 नवकोडीपरिसुद्धं दसदोसविवज्जियं च देयं पि ।
 एयं पि भावसुद्धं पक्कत्तं वीयरगेहिं ॥
 अट्ठवसहोवगओ अवि सुद्धं देइ कलुसियमणो उ । १५
 सनिदाणं च न एयं भावविसुद्धं हवर दाणं ॥
 मोखत्तयं जं दाणं तं पद एमो विहो सुणेत्यओ ।
 अणुगमादाणं पुण जिण्हेहि न कहिंसि पडिसिद्धं ॥ २॥
 एसो उ दाणमदओ धओ संखेवओ समखाओ ।
 एत्तो य खीलमदयं तु भल्लमाणं निसामेह ॥ १०

जाणह य सौलमदयं पाणवहालियअदिअदाणां ।

मेऊणपरिग्गहाण य विरई जा मव्वहा सयं ॥

तह कोहमाणमायालोहस्स य निग्गहो दढं जो उ ।

खन्तीय मइवज्जवसंतोसविचित्तसत्तेहिं ।

५ खणलवपडिबुज्जणया^१ सद्धासंवैगफासणा तह य ।

चित्तेण निरौहेणं मेत्ती वि य मव्वजीवेसु ॥

एयं च सेविज्जणं धम्मं जिणदेसियं सुसौलमयं ।

सुगहं पावन्ति नरा^२ ठएन्ति सह दुग्गदुवारं ॥

एसो उ सौलमदओ भणिओ धम्मो जिणेहि मव्वेहिं ।

१० सावय परमगुरुहिं दुज्जयजियरागदोसेहिं ॥ ६ ॥

भण्ह तवोमदओ स बाहिरअन्तरस्स य तवस्स ।

जमणट्ठाणं कीरद असेसकम्मसकयनिमित्तं ॥

अणसण^३ मूणोयरिया वित्तीमंखेवणं^४ रसञ्जाओ ।

कायकिलेसो संलीणया य बज्जो तवो होइ ॥

१५ पायच्छित्तं विणओ वेयावच्चं तहेव सज्झाओ ।

झाणं उस्सग्गो वि य अन्धित्तरओ तवो होइ ॥

एवं चरिज्जण तवं जीवा इहपरलोदयसुहादं ।

पावेन्ति विमालाहं करेन्ति दुक्खकथं तह य ॥ ७ ॥

एसो उ तवोमदओ धम्मो संखेवओ समक्काओ ।

२० निसुण्ह एत्तो सुन्दर धम्मं पुण भावणामदयं ॥

१ B • पुण्यवेया ।

२ B तिरनि ।

३ D • नीवी० ।

४ D • वच, E संखेव ।

समं समदुःखनाणचरित्ताण भावणा जाओ ।

वेरगभावणा वि य परमा तित्ययरभत्तौ य ॥

संसारजगुक्खणया कामविरागो सुसाऊजिणसेवा ।

तित्ययरभासियस्सु य धम्मस्स पभावणा तह य ॥

मोक्खसुहंमि य राओ अणाययणवज्जणा य सुपसत्था । ५

सह अप्पणो य निन्दा गरहा य कहिंचि खलियस्सु ॥

एओ जिणेहि भणिओ अणन्तनाणीहि भावणामदत्तो ।

धम्मो 'उ भीमभववण'सुखलियदावाणलब्धुओ' ॥

एयं चउत्थिहं फासिऊण धम्मं जिणेहि पक्कत्तं ।

सुन्दर अणन्तजीवा पत्ता मोक्खं सदासोक्खं ॥ ६ ॥ १०

तओ एयमायण्णिऊण आविष्णुओ सिद्धिकुमारस्स जिण-
धम्मबोहो । भणिओ य णेण भयवं विजयसिङ्गो । भयवं,

एवमेयं, ईदिओ-चेव एस धम्मो, न एत्थ संदेहो त्ति । किं

तु दाणमदत्तं मोत्तूण न सेसमेया दमस्स 'ममं अवियत्ता

तौरन्ति गिहत्थेण काउं । ता आचिक्ख भयवं, केरिसो पुण १॥

दमस्स महापुत्तिसेवियस्स मयलदुक्खाणलजलस्स सिद्धिबुद्ध-

संगमेक्कहेउणो ममणत्तणस्स ओगो त्ति । भयवया भणियं ।

सुण । ममणत्तणारिहो' आरियदेसुप्पओ विमिदुगारकुल-

समन्निओ खीणप्पायकम्ममओ तओ चेव विमलबुद्धी 'दुक्खं

माज्झत्तणं, जओ मरणनिमित्तं, चलाओ संपयाओ, दुक्खहेयवो १

१ B व । २ D पक्कत्तिव । ३ E ओओ ।

४ DE om. ५ E adds चि ।

विषया, संजोगे^१ विश्रोगो, अणुसमयमेव मरणं, दाहणो विवागो^२
 त्ति अहिगयसंसारसकृदो तस्यो चेव तस्मिन् पयणकुसाओ चेव-
 हासो अकोउगो कयसू विणोओ पुब्बं पि रायामसपसरजण-
 वज्जमओ अदोसगारी कल्लाणङ्गो सद्धावन्तो^३ पिरसद्धो समुव-
 * संपओ य । सिद्धिकुमारेण भणियं । भयवं, सोहणो समणत्त-
 णारिहो भयवया पवेइओ । अहं पुण समुवसंपओ । ता एवं
 निवेदए भयवं पमाणं ति । तस्यो परिचिन्तियं भयवया ।
 जहा खु एसो महाभागवन्तो सुज्जमपसिणेषु विथक्खणो
 असन्तपमन्तकृदो अदण्डणभणिरकुसलो^४ वि य लक्खिज्जद,
 • तदा भवियव्वमणेणं महाकुलपसूएणं भवविरत्तचित्तेण^५ थ ।
 ता इमं ताव एत्थ पत्तकालं, अं एसो उवसंगहिज्जद ति ।
 चिन्तिऊण भणियं च णेणं । महासावय, न सेसगुणविप्पङ्गणो
 इहं उवसंपज्जद । जत्तं च पयइमिगुणे मसारवासे जमिणं
 समणत्तणं । किं तु दुक्करमिदं । एत्थ खलु मव्वकालमेव सम-
 सत्तमित्तभावेण पाणादवायविरई, अप्पमत्तयाए अणल्लिच-
 भासं, दन्तसोहणमेत्तस्स^६ वि^७ अदिस्सस्स क्खणा,^८ मण-
 वयणकएहि^९ अव्वभचेरनिरोहो, एत्थपत्तोवगरणेहिं पि
 निक्खमत्तया, चउव्विहरादभत्तविरई, उगमुप्पायणेमणाविसुद्ध-
 पिण्डगहणं संजोयणाएपसुदोसरहिथमियकालभोयणं^{१०}, पस-

१ D adds द्वि ।

२ D सदावीरो ।

३ E om.

४ B om.

५ ACE om

६ C adds अणुसं ।

७ D •काचजोत्रेहिं ।

८ B •भीजी ।

समित्तसं तिगुत्तया, हरियासमित्याद्भावणाओ अणसण-
 पायच्छित्तविणयादसबाहिरभिन्नरततोविहाणं^१, मासादया य
 १अणेगाओ पडिमाओ, विचिता य २द्व्यादओ अभिग्गहा
 अण्हाणं भूमिसयणिज्जं, केसलोओ^३ निण्डिकम्मसरीरया सम्म-
 कासमेव गुहणं ४निहेसकरणं खुहापिवासादपरीसहाहियासणं ५
 दिव्वाइउवसग्गविजओ लद्धावलद्धवित्तिथा— किं वज्जणा—
 अस्सन्तदुब्बहमहापुरिसवूढअट्टारसमीलङ्गसहस्सभरवहणमविस्सा-
 मं ति । ता तरियव्वो खलु अयं बाहाहिं महा^६समुद्दो,
 भक्तियव्वो निरामाय एव वालुगाकवल्लो, परिसक्खियव्वं
 निसियकरवालधाराए, पायव्वा सुज्जयज्जयवहजालावली, भरि- १०
 यव्वो सुज्जमपवणकोत्थलो, गन्तव्वं गङ्गापवाहपडिओएण^७,
 तोलियव्वा तुलाए मन्दरगरी, जेयव्वमेगाणिणा चाउरङ्ग-
 वल्लं, विधेयव्वा विवरौथभमन्तद्धसक्कोवरि^८थिउल्लिथा, गहि-
 यव्वा अगहियपुव्वा तिज्जयणजयपडागा । एओवमं दुक्करं
 समणत्तणं ति ॥ १५

तओ एणमायसिज्जण पइद्वयणकमलेण भणियं सिहि-
 कुमारेण । भववं, एवमेयं, जहा तुओ आणवेह । किं तु
 विहयसंसारसहवस्सु^{१०} पाणिणो तव्विओगव्वयस्स तस्सु^{११}येय^{११}—

१ D adds i. marg. ति । २ ACE •वहाचं । ३ B केव. D चहेव ।

४ CDE दव्वा, B दव्वाभिज्जया । ५ D •लोवादि । ६ BD विहय •

७ D inserts संवार । ८ D •सोतेव । ९ BD भौउ •, CE विउ • ।

१० D •वहावस्सु ।

११ D •वारवं ।

- कारणं न किञ्चि दुष्करं ति । भयवया भणियं । एवमेव,
 किं तु तं चेव संभारसकृवं पञ्चस्त्रोवस्तुमाणासुन्दरं^१ पि
 अण्येयभवभावणाञ्चो मोहेद पाणिणं, मूढो य मो न चित्तेद
 तत्सकृवं, न गणेद आयदं, न मक्षए उवएमं, नाभिणन्दद
 ५ गृहं, न पेच्छद कुलं, न सेवद धम्मा, न बीहेद अयसस्तु,
 न रत्तद वयणिज्जं । मव्वहा तं तमायद, जेण जेण सो
 दहसोए परसोए य किलेसभायणं होद । ता निहणियव्वो
 खलु एस मोहो त्ति । सिद्धिकुमारेण भणियं । भयवं, तस्स
 वि य निहणणे^२ एसेव उवाञ्चो, न य अणाढत्तकञ्चो पुरिसो
 १० फलं साहेद, ५आढत्ते य संमञ्चो । अहवा उवायपवत्तो
 अंसंसयं चेव साहेद । उवाञ्चो य एस, जं भयवञ्चो समौवे
 समणत्तणपवव्वणं । नित्यरन्नि खलु कायर। वि पोथनिज्जा-
 मयगुणेण महसवं । न य अप्पपुष्पाणं कुसल्लबुद्धी हवद । न य
 समुप्पन्नाए वि इमौए एवंविहसयणगुणसंपञ्चोववेयगत्तसाहो ।
 १५ ता करेहि मे भयवं अणग्गहं ति । भयवया भणिय । वच्छ, कञ्चो
 चेव तुह मए अणग्गहो । किं तु एमा समयट्ठिई अन्धाणं,
 जं संसिक्खण ५चेवमागमत्थं भित्ताविज्जणावत्तथं अदत्तमोसु
 कदवयदिणोसु तञ्चो दिक्खिज्जद त्ति । सिद्धिकुमारेण
 भणियं । भयवं, अणग्गिहीञ्चो न्हि । अणं च । निक्खमोस
 २० वि मए समयट्ठिई चेव पात्तिथव्व्या । ता एवं हवउ त्ति ॥

१ B •भाद• ।

२ ACE बीचद ।

३ D रथा ।

४ D आढत्तेव ।

५ E चेव ।

एवं च आव मन्तयन्तां चिद्वन्ति, ताव आगन्तो कहिंश्चि
तप्यउत्तिं सोऊण अणेयलोयपरिगन्तो करेणयाकढो दमस्स
चेव जणन्तो बन्धयन्तो त्ति । पणमिन्तो तेण भयवं विजय-
^१मिंहायरिन्तो । अहिणन्दिन्तो भयवया धम्मलाहेण । उवविट्ठो
गुहपायमूले । पणमिऊण भणिन्तो मिहिकुमारेण । ताय, ^५
संपाएहि अभगपणदपत्यणो ^२मे एगं पत्यणं ति । बन्धयन्तेण
भणियं । वक्क, भणसु । तुहायत्तमेव मे जीवियं । मिहि
कुमारेण भणियं । ताय, विदयवुत्तन्तो चेव तुमं ममार-
सहावस्स । दक्कहं स्वज्ज^१ माणुमन्तणं, अणिच्चा पियजणममा-
गमा, चच्चलान्तो रिद्धोन्तो, कुसुममारं जोव्वणं, परलोथ- ^{१०}
पच्चत्थिन्तो अणङ्गो, दाहणो विसयविवागो, पच्चवद् ^५मथा
अणिवारियपमरो मच्चू । ता करेहि मे पसायं । एवमव-
माणे इह जीवलोण अणञ्जान्तो तुमण त्रैयरायण्णीयजद-
धक्कासेवणेण करेमि सफसं मणयत्तणं^५ । तन्तो सुयमिणेहेण
वाहजलभरियलोयणेणं मगगयं भणियं बन्धयन्तेण । पुत्त, ^{१५}
अयालो एस जइधक्कास्स । मिहिकुमारेण भणियं । ताय,
मच्चणो विय नत्थि अयालो जइधक्कास्स त्ति ॥

एत्यन्तरस्मि^१ बन्धयत्तपरिचारणेण नाहिथवादिणा भणियं

१ B चिंवा० ।

१ E ममेजं ।

१ DE add इहं ।

४ D add= च ।

५ D adds ति ।

१ B ०२ ।

पिङ्गकेशेण^१ । भो कुमार, केष तुमं^२ विष्यथारिओ । न
 खलु एत्य पञ्चभूयवहरित्तो परलोगगामी जीवो^३ समत्यौथइ ।
 अवि य एयाणि चेव भूयाणि सहावओ चेव एषप्पगार-
 परिणामपरिणयाणि 'जीवो' त्ति भल्लन्ति । जया य एयाणि
 १ चइऊणं समुदयं पञ्चत्तमुवगच्छन्ति, तथा 'मओ पुरिसो' त्ति
 अहिहाणं पवत्तए । न उण एत्य कोइ देहं चइऊण चउ-
 चिउओ^४ विव परभवं गच्छइ । ता मा तुमं असन्ते वि
 परलोगे मिच्छाहिणिवेसभावियमई सहावसुन्दरं विसयसुहं
 परिचयसु । दंसेहि वा देहवहरित्तं देहिणं । अओ ज तए
 १० भणियं, जहा^५ दल्लइ^६ मणयत्तणं, तममंबद्धमेव । जओ न^७ तं
 सुकयदल्लयाणभावेण^८ लल्लइ, अवि य भूयपरिणईओ । अओ
 ११ किमियमाउल्लत्तणं । तहा जं च भणियं 'अणिञ्जा पियजण-
 समागमा', एय पि अकारणं । जओ न ते निक्कन्ताणं पि
 अल्लहा होन्ति । तहा जं च भणियं 'ससल्लाओ रिद्धीओ',
 १५ एयस्स वि न निक्कमणमेव पडिवस्को, अवि य उवाएण
 परिउत्तणं ति । तहा^{११} जं च भणियं 'कुसुमसारं ओव्वणं',
 एत्य वि य रसायणं जुत्तं, न उण निक्कमणं ति । तहा जं च

१ This name is usually spelt पिङ्गक in ABCDE against the
 rules of grammar : I have, therefore, adopted throughout the form
 पिङ्गकेश, though it is found in D only. २ ACE पथारिओ ।

३ B समत्ति । ४ D तल्ल । ५ E om. चिउओ । ६ D om.

७ E adds चइ इइ । ८ D तथं च । ९ AC उणइइ ।

१० D किमिइ ।

११ D adds वि ।

भणियं 'परलोच्यपक्षत्यश्चो अणङ्गो' न्ति, एयं पि न होहणं,
 अश्चो परलोचो चो नत्ति, न य कोद तश्चो आगन्तूण-
 मप्पाणं दंसेद एवमवि य परिगप्पणे अदप्पणङ्गो न्ति ।
 तथा अ च भणियं 'दाहणो विसयविवागो' न्ति, एयं पि
 न जुत्तिमंगयं; अश्चो आहारस्स वि विवागो दाहणो चो, १
 एवं च भोयणमवि परिस्सद्वयं । न य 'हरिणा विज्जन्ति'
 न्ति जवा न वुप्पन्ति । '[जयट्ठिई य एस न्ति] न य
 उवायस्सण्णो पुरिमस्स दाहणत्तं पि संभवद । तथा जं च
 भणियं 'पक्षवद य मया अणिवारियपसरो मसु' न्ति, एयं
 पि बाहवथणमेत्तं; जेण निक्कन्तस्स वि एस अणिवारियप्प- १०
 सरो चो, तेण वि य ममाणे पप्पन्ने मरियव्वं ति । न य
 'पप्पन्ने मरियव्वं' ति ममाणे चोवावत्याणमुववणं । न य सन्ने
 वि परलोचो दक्खसेवणाश्चो सुहं, अवि य सुहसेवणाश्चो चो ।
 अश्चो जं चो अण्विज्जद, तस्सेव १५ पगरिओ लोए दिट्ठो, न
 उण २० विवज्जो न्ति । ता विरम एयाश्चो ववसायाश्चो न्ति । २५

सिद्धिमुमारेण भणियं । सव्वमिणममंगयं । सुण । अहवा
 न जुत्तं भयवश्चो समत्तं मम जंपिडं । ता भयवं चो एत्थ
 भणिसुद न्ति । तश्चो भयवथा भणियं । भो महामाहण,
 सुह । जं तए भणियं, जहा 'केण तुमं पयारिओ' न्ति, एस

१ B om the passage in brackets; it is omitted by all MSS. on p. 176, where the same words recur.

१ CD add सुह ।

१ D adds च ।

१ BD विवज्जिद ।

जन्मन्तरभत्यकुसलभावणाभाविद्यमर्ह अप्यावरणसंज्ञो वीर-
 रागवधणाविभूयस्त्रोवसमभावेण समुप्यस्ततनाणो जहद्विद्यं
 भवमहावमववुञ्जण तत्रो विरक्तो, न उण केषद 'विप्य-
 थारिओ त्ति । तथा जं च भणियं 'न खलु एत्य पच्चभूयव-
 ५ हरित्तो परलोगगामी जीवो 'समत्थीयर, अवि य एयाणि
 सेव भूयाणि महावओ सेव एयप्यगारपरिणामपरिणयाणि
 जीवो त्ति 'भवन्ति', एवं पि न जुत्तिसंगयं । जओ सम्महा
 अयेयणाणि भूयाणि । ता कहं इमाणं एयप्यगारपरिणाम-
 परिणयाण वि एसा पच्चत्तपमाणाणभूयमाणा गमणारहेट्ठा-
 १० निवन्धणा येयणा जुज्जद त्ति । न हि जं जेसु पत्तेयं न
 विज्जए, तं तेसिं समुदए वि ह्वद, जहा वल्लुगायाणए तेजं ।
 अह 'पत्तेयं पि इमाणि येयणाणि' त्ति, तत्रो 'मिद्धमणे-
 गयेयज्जसमुदओ पुरिखो एगिन्दिया य जीवा चडादीणं 'च
 येयणत्तणं ति । न य चडादीणं येयण 'त्ति । अत्रो अत्ति
 १५ खलु पच्चभूयवहरित्तो येयणाओ परलोगगामी जीवो त्ति ।
 तत्रो य जं भणियं 'जहा एयाणि चरुज्ज, समुदयं पच्चत्त-
 सुवगच्छन्ति, तथा "मओ पुरिखो" त्ति अभिजाणं पवत्तद',
 एवं पि वचनमेतं सेव । 'येयज्जसु तदहरेयभाववितीओ ।

१ ACE पवारिओ ।

१ B समन्ति, D समन्तो and adds चर i. marg.

२ DE भवदः

३ A om. the whole passage down to

विद्वन्नेत्रचेदवचनो ।

४ MSS. om. ५ CE सेवया चरुज्जमानो

D सेवया ।

६ B सेवयन्तदहरेयभाववितीओ ।

१ चाणभूयमाणसकृवा चेव चेयणा १निसेहिउं पारौयइ । तहा
 २ च भणियं 'न एण एत्य कोइ देहं चइऊण घडचिउओ'
 वेव परभवं गच्छइ' ति, एयं पि अओ चेव पडिसिद्धं
 ३ देहय्वं चेयणस्स अचेयणभेयाओ ति । तहा अं च भणियं
 ता मा तुमं असन्ने वि परलोए मिच्छाभिणिवेसभाविद्यमई ।
 ४ हावसुन्दरं विषयसुहं परिचयसु, दंसेहि वा मे देहवहरितं
 देहिणं', एत्य वि य सुण । चेयणभेयसिद्धीए कइं नत्थि
 ५ परलोगो, विव्वमाणे य तंमि कइं एयस्स मिच्छाभिणिवेसो ।
 ६ कइं च पसुगणसाहारणा विडम्बणासेत्तकवा चिन्तायामवज्झा
 ७ मणमिष्ठाणवेरिणो अविस्सायवीमभसुहसकवा सहावसुन्दरा १
 विषय ति, किं च तेहिंतो सुहं । अ पुण 'मो देहभिओ
 ८ न दीसइ', एत्य कारणं सुण । सुज्झमो अणिन्दिओ य सो
 ९ त्तए, अओ न दीसइ ति । पेच्छन्ति पुण सव्वसू । भणियं
 १० च वौयरागेहिं ।

अणिन्दिगणं औवं अदिस्स ममचकुणो ।

११

सिद्धा पस्सन्ति सव्वसू नाणसिद्धा य माज्जणो ॥

एवं च परंपरिंमि विजयमिंहायरिण^१ ईमि विहसिऊण
 भणियं पिज्जकेसेण । भयवं, सव्वममंवद्धमेव भणियं भयवया ।
 'कइं? सुण! । अं ताव भणियं 'सव्वहा अचेयणाणि भूयाणि,

१ CE विसेविउं, B विविउ, D विविउं ।

१ MSS. •विडया ।

१ B •सिंहा• ।

१ CE add भणियं, D om कइं ।

ता क्वं इमां एय्यगारपरिणामपरिणयाण वि एसा
 पक्खप्पमाणाणुभूयमाणा गमणाद्वेदानिबन्धणा सेयणा जुज्झ
 त्ति; न हि जं असु पत्तेयं न विज्जए, तं तेषि समुदए वि
 हवइ, जहा वाक्कुगायाणगे तेषं, एयं क्वं जुज्झ त्ति । न
 १ हि कारणानुक्खमेव क्वं भवइ । किं होइ सिक्काओ सरो,
 किं वा 'अदेस्सपरमाणुनिप्पन्नं घडाइ 'देस्सं ति । एवं सेयणा
 वि तक्कम्मा य^१ भविस्सइ भूयधिल्लक्खणा य^२ त्ति को विरोहो ।
 जं च भणियं 'अह पत्तेयंमि इमाणि सेयणाणि त्ति, तओ
 सिद्धमण्येयसेयसमुदओ पुरिसो. एगिन्दिया य औवा
 १० घडादौणं च सेयण त्ति' इत्थेवमादि, तं पि न मोहणं ।
 तेषिं चेव तहाविहपरिणामभावओ, तद्भावओ चेव न घडा-
 दौणं सेयण त्ति ॥

भयवया भणियं । सुण । ज भणियं 'किं होइ सिक्काओ
 सरो' त्ति, सो होइ, न उण 'कारणानुक्खो, इथरमर-
 १५ विल्लक्खणो मसिणघणलणहाइतद्धम्मसंकमाओ त्ति । अह मज्जे,
 न सो विसेमो 'वहारिज्झ त्ति । अत्थि, ताव मो इथर-
 सरहेउमिक्काणमभेय्यसङ्गओ, विसेसावहारणे 'उज्जमो कायमो

१ D चहेच always. २ A दासति. D हेमंति ३ ACB om.

४ A adds भविस्सइ ।

५ AB कारणानुक्खो ।

६ B विधारिज्झइ The commentary of CE says चच पुनरपि उक्थि-
 प्रत्युक्तौ विद्योते ते च दुरवयवत्वाच्च लिखिते च. and does not comment on
 the rest of the paragraph ७ B adds पुनो ।

ति । न हि अयं याणस्तु अवराहो, जन्मो न पस्तुद ति ।
 जं च भणियं 'अदेस्तुपरमाणुनिष्पन्नं घडाद देस्तु' ति, एयं
 पि न कृत्तिरुक्तम् । जन्मो न एगन्तेण अहेसा परमाणवो,
 जोगिदंशणाओ 'कम्पदंशणाओ य । न 'य एवं भूयधस-
 संकमो चेयणाए ति, एयं पि अन्मो सेव पडिसिद्धं वेदयत्वं, ५
 चेयणस्तु अचेयणभेयाओ ति । अह मकसे, सत्तालक्षणधस-
 संकमाओ न दोसो ति । एयं पि न सोहणं ति" । तस्तु
 सयसभावसाहारणत्तेण^१मणियामगन्ताओ ति । तन्मो संगयं सेव
 मए भणियं ति । तहा जं च भणियं 'तहाविहपरिणामा-
 भावाओ सेव न घडादौणं चेयण' ति, एत्य नत्य पमाणं; १०
 भूयसमुदयवदरिणपरिणामभुवगमे य अस्माभिहणो जीव-
 भुवगमो ति ॥

तन्मो ^२मविलियं भणियं ^३पिङ्गकेसेण । भयवं, जह एवं
 अजिन्दिहणो जौवो. ता सरौराओ वि भिन्नो । एवं च
 होक्कमे मम पियामहो मज्जपिङ्गो नाम, सो अण्येयसत्तमंघा- १५
 वणरओ आसि' ति । त्थ दरिसणण नियमेण 'नरए समु-
 प्पत्ती । ममोवरि अहमिणेहसंगओ य आसि इहलोकाकारणिज्ज-
 निवारणकीलो य । ता कप्पं सो तन्मो नरयाओ आगच्छिज्ज
 दिट्ठविवागो वि मं न निवारेद । भयवया भणियं । सुह ।

१ BE om.

२ D om.

३ B अवि, D ० ममावपि ।

४ B अविचयं ।

५ B पिमस्येव ।

६ D नेरद ।

जहा महावराहयारी तिक्कनरवदसमाएसगहिचो रोहेहिं
 'चारयपुरिसेहिं लोहसङ्कलानिवद्धदेहो घोरन्धयारचारय-
 निवासी परतन्ताओ सुप्पियं पि' सयणं दट्ठं पि न लहए,
 किमङ्ग, पुणाणसासिउं, 'एवमेव ते' नारगा पमाथावराह-
 ५ कारिणो तिव्वथरकस्यपरिणामगहिद्या चण्डेहिं निरयपालेहिं
 वज्जसङ्कलानिवद्धदेहा तिव्वन्धयारदुत्तरनरयनिवासिणो कस्य-
 परतन्ता कइं निक्कमिउं लहन्ति, जेण देवाणुप्पियं 'अणु-
 सासेन्ति । भणियं च ।

निरयाउए 'अझौणे निक्कमिउं नो लहन्ति 'नरगाओ ।

१० कस्येण पावयारी नेरदया ते निहज्जन्ति ॥

०पिङ्गकेसेण भणियं । भयवं, जइ एवं, ता ममं सेव
 पिथा सोमपिङ्गो नाम; 'सो अश्वन्तपरलोयभीक पाणवहाद-
 विरओ अकसायसीलो अणेगजागयारी' पच्छा य समणवथं
 जेत्तूण कंसि काळं परिवालिय मओ । सो य तुह दसणेण
 १५ निथमेण देवेषु उववओ । अश्वन्तवज्जहो य अहं तस्स आसिं ।
 '०धम्मं च मे देसियव्वं ति 'भणियमासी । ता कइं सो
 अपरतन्तो वि समाणो इहागण्डिऊण मं न पडिबोहेद ।
 भयवथा भणियं । सुण । जहा, नाम कोइ दरिदुपुरिओ

१ M चारिय०, B चार० ।

१ D om.

१ B दसैव ।

२ ACE चणुवाचर हि । ३ A चणुवे, E चरवोवे, B चणुवे, C om.

४ DE निरवाच ।

५ B पिङ्गकेस ।

६ A om. this whole

sentence.

७ CE जीववारी explain जीववारी ।

१० B om. this sentence.

११ D भविष्य च वा मय आसि ।

हीणमादकुलकवो ववसायं काऊण गहियकलाकलावो
 देवन्तरसुवगन्तूण तप्पसायन्नो^१ कहिंचि पत्तरज्जो कयविविह-
 सुन्दरीपरिगहो महानरिन्दपूइन्नो^२ संजायाणेगसुन्दरावन्नो
 महासोक्खसागरावगाढो न सुमरए लज्जावणिज्जस्सु^३ कुकल्ल-
 पुत्तभण्डगस्सु, एवं चेव ते देवा मणुयत्तणमभारं मच्चमाणा
 धम्मववसायं काऊण ^४गहियपरल्लोगकलाकलावा सुरालयं
 पाविज्जण पुब्बसुकयपमायन्नो देविडुं ^५पाविज्जण तिचस-
 सुन्दरीपरियरिया^६ महाणेगदेवगणपूइया समुप्पन्नायेयरद-
 निवन्धणा^७ अन्नन्तरइमागरावगाढा न सुमरन्ति वि मणुय-
 भावस्स, किमङ्ग पुण आगच्छन्ति । ता कहं ममणुमामदन्ति^८ । १
 भणियं च ।

मंकन्तदिव्वपेक्खा विमयपसत्ता समत्तकत्तव्वा ।

अणहीणमणयकम्मा नरभवमसुहं न एत्ति सुरा ॥

पिङ्गकसेण भणियं । भयव, जइ एएण छेउणा नागच्छन्ति
 देहभिन्नो य जौवो, ता इमं इह नयरवत्तं चेव सव्वल्लोय- १
 पच्चत्तं विरज्ज्जरु । भयवया भणियं । कहेहि, किं त नयरवत्तं
 ति । पिङ्गकसेण भणियं । सुण । एत्थ नयरे एणेण तज्जरेण
 नरवदभण्णायार^१ सुट्ठमासी । सो य कहंचि निग्गच्छमाणो

१ B •भावसा ।

२ AC पूजिउ, D हितो

३ B •वचवच

कल्लतस्स कुं, AC om. कल्लत. D •भंडस्स ।

४ AC om. •कला°, B om

परल्लोय° ।

५ D पाविच ।

६ ACE परिचियाः

७ B निवन्धनी ।

८ B •सामंति ।

९ D •भंडारं ।

गहिभो निउत्तपुरिसेहिं । गेहिउत्तण 'सलोत्तगो सेव उवणीओ
 नरवइस्स । राइणा भणियं । वावाएह एयं । तओ सो वइणि-
 उत्तेण लोहकुम्भीए पक्खित्तो : पक्खिविउत्तण य 'ठइथा
 लोहकुम्भी । मयं ठइथाइं' छिइथाइं तत्तमौसएणं । तओ दिक्का
 १० रक्खवालयया । तहिं च सो उवगओ पच्चत्तं । न दिट्ठो सुज्जमो
 वि से निग्गमणमग्गो त्ति । चओ अवगच्छामो, न चओ
 जीवो त्ति । भयवया भणियं । भइ, जं किंचि एयं ति ।
 सुण । इहेगंमि नयरे एगो सङ्खिगो विआणपगरिमं संपत्तो
 मौहदारे वि सङ्खं धमेन्नो सव्वनयरजणस्स कळे विथ
 १० धमेइ । सो य राइणा पुष्किओ । १० कियदूरे धमेमि । तेण
 भणियं । देव १० मौहदारंमि । राइणा भणियं । कइं मम
 ठइयद्वारे वि वामहरए पविसइ त्ति । तेण भणियं । नत्थि
 से पडिघाओ त्ति । तओ राइणा चसइहत्तेण सो पुरिमो
 ससङ्खग्गो सेव उड्डियाए पक्खित्तो, वुत्तो य 'वाएज्जमि सङ्खं' ।
 १५ ठइथा उड्डिया जउसारीकया य । वाइओ तेण सङ्खने ।
 विनिग्गओ से सहो, उवसइद्वो 'राइणा नायरेहिं । न य तस्स
 निग्गमणहिइ' सुवसइत्तं ति । एवं इहावि भवे, को विरोहो त्ति ॥
 पिक्कसेसेण भणियं । भयवं, न एवमेयं ति । सुण ।
 इहेवेगो तक्करजुवाणओ मित्तेण मे कालदण्डवामिण मम

१ D सलोदी, E सलोदीवो ।

२ E इइथा ।

३ D adds च ।

४ BD केदुरे, E किंदुरे ।

५ E adds मौहदार ।

६ B नायरजवेहि ।

७ D •वेइयि ।

वयणाओ तुलाए तोलिऊण गलकरमोउएण वावाइओ । सो
 थ पुणो वि तोलिओ । जाव जत्तिओ सजीवो, तत्तिओ
 अजीवो वि । अओ अवगच्छामो, न अओ जीवो; अजहा
 'ऊणगरूवो 'होन्नो ति ॥ भगवया भणियं । भइ, जं किंचि
 एयं । सुण । इहेगेण गोवालेण वायभरिओ वत्थिपुडगो ।
 तुलाए तोलाविओ, रिक्को पुणो वि तोलाविओ जाव
 जत्तिओ भरिओ, तत्तिओ रिक्को वि । अह य अओ तओ
 वाओ ति । अह मज्जे, सो मणागं ऊणगो ति । एवं च
 होन्नगे इयरंमि वि 'समो पसङ्को ॥ पिङ्गकेसेण भणियं ।
 भयवं, न एवमेयं ति । सुण । इहेव नयरे मिन्नेण मे कास- १०
 दण्डवासिण मम वयणाओ एगस्स तक्करस्स सरौरयं 'संवत्तु-
 खसथं करेन्नेण वि मग्गिओ जीवो, न थ दिट्ठो । तओ से
 सरौरयं 'खण्डखण्डारं करेन्नेण पुणो वि मग्गिओ, न थ दिट्ठो
 'ति । अओ अवगच्छामो न अओ जीवो । भगवया भणियं ।
 भइ, जं किंचि एयं । सुण । इहेगेण मणुस्सेण अरणिं 'संवत्तु- १५
 खसथं करेन्नेण वि मग्गिओ अग्गी, न थ दिट्ठो । तओ
 तेण अरणिं खण्डखण्डारं करेन्नेण पुणो वि मग्गिओ, न थ
 दिट्ठो ति । ता किं सो न तंमि चत्थि ति । अह मज्जे
 नत्थि ति । एवं तओ अणुप्पायपसङ्को ॥

१ BD कचवो । २ BCE जोतो । ३ D समाओ ।

४ CD •वत्तयं, B सवत्तवत्तयं, D संवत्तवत्तयं । ५ AC खंडारं, E खंडारंखंडारं ।

६ AC om. ७ A संवत्तु. DE सवत्तवत्तयं, B सवत्तवत्तयं, D संवत्तवत्तयं ।

एवं च भणिए छत्तरप्पयाणाभावेण विलिखमिव पिङ्गवेसं
पेष्किज्जण भणियं भयवथा । ता एवं हत्तसाहापयत्तण-
निमित्तपवणो व्य अदिस्समाणो वि चत्तुणा सरौरचेट्ठा-
निमित्तभूओ जीवो अत्थि त्ति सट्ठेयं । अह मक्कसे, पवणो
फासिन्दिण घेप्पइ । हन्त जीवो वि चित्तसेयणादधक्काणुहवेण
घेप्पइ त्ति । भणियं च ।

चित्तं सेयण सक्का विक्काणं धारणा य बुद्धी य ।

ईहा मई वियक्का जीवस्स उ लक्खणा एए ॥

ता अत्थि जीवो त्ति । एवं च होत्तए जं तुमए भणिए-

१० मासि जहा 'दुल्लहं खलु एयं माणुसत्तणं ति, एयमसंबद्धं
चेव; जओ न तं सुकयदुल्लयाणभावेण 'लब्धइ अवि य
भूयपरिणईए' त्ति, अओ 'किमियमाउल्लत्तणं' ति, एयम-
जुत्तं । न हि परलोगगामुए जीवे विज्जमाणे चेव एयं
समत्यधक्कारब्धसाहणं माणुसत्तणं भूयपरिणइमेत्तल्लभं ति ।

११ तहा जं भणियं 'अणिच्चा पिद्यज्जणममागम त्ति, एयं पि
अकारणं, जओ न ते निक्खन्ताणं पि अकहा होत्ति', एयं
पि न सोहणं; जओ निक्खन्ताणमिह मुक्कीणं पिद्यापियविद्यणो
चेव नत्थि 'त्ति । तहा जं च भणियं 'चत्तुक्काओ रिद्धीओ
त्ति, एयस्स धि न निक्खमणं पडिवत्तो, अत्रि य उवाएण
१० परिरत्तणं' ति, एयं पि 'वात्तवयणसरिसं चेव । 'जओ न

१ ACE लब्धइ ।

१ D •बनौच, E •बची ।

१ D किमिह ।

१ AC om.

१ B वात्तवय ।

१ A कृष ।

धसमेव मोक्षणं अन्नो परिरक्खणोवाओ, असाराओ च इमाओ
 दप्परिद्धौओ अणेषमत्तावयारिणीओ य । तहा अं च भणियं
 'कुसुमसारं' ओव्वणं ति, एत्थ वि य रसायणं जुत्तं, न उण
 निक्कमणं' ति, एयं पि न संगयं । अओ न निक्कमणधम्म-
 साहणरसायणाओ परमत्थचिन्ताए अन्नं रसायणं ति । तहा ५
 अं च भणियं 'परलोयपच्चत्थिओ अणङ्गो त्ति, एयं पि न
 सोहणं; अओ परलोओ चेत्र नत्थि, न य कोद तओ
 आगम्लणमप्पाणयं दंसेद, एवमवि य परियप्पणे अद्दप्पमङ्गो'
 त्ति, एयं पि उ अमारं । विचित्तकिरियाणुहवजाइस्सरणो-
 वल्लभन्ततल्लहियपच्चया विज्जमाणप्पायाइसिद्धो कहं परलोओ १०
 चेव नत्थि । अप्पाणयादंमणे य भणियं कारणं । तह अं च
 भणियं 'दाहणो विमयविवागो त्ति, एयं पि न जुत्तिसंगयं;
 अओ आहारस्स विवागो दाहणो चेव, भोयणमवि परिच्चद-
 थव्वं; न य 'हरिणा विज्जन्ति' त्ति जवा चेव न वुप्पन्ति त्ति,
 न य उवायकुणो पुरिसस्स दाहणत्तं पि संभवद' त्ति, एयं १५
 पि अणालोदयवयणं । अओ मव्वं चेव संसारियं वत्थुं विवाग-
 दाहणं ति । तं च कमेण वज्जिज्जए, अहिप्पेओ य पव्वज्जाफलं
 संसारक्कओ चेव त्ति । न य 'बन्धुपरिवज्जणेण विस्सयापरि-
 भोगो तौरद' त्ति । अओ च्चिय न' तेसु दाहणत्तं पि' संभवद
 त्ति । तह अं च भणियं 'पहवद मया अणिवारियपसरो मज्जु २०
 त्ति, एयं पि बालवयणमेत्त ति; जेण निक्कन्तस्स वि एष

- अनिवारिणपसरो चेवः न य पज्जन्ते मरिचव्वं ति मसाणे
 चेवावत्याणसुववक्कं, न य सन्ते वि परलोए दुक्खसेवणाओ
 सुचं, अवि य सुहसेवणाओ चेव, जओ जं चेव अमसिज्जद
 तस्सेव पगरिओ लोए दिट्ठो न उण विवज्जए त्ति, ता
 ५ विरम एसाओ ववसाओ' त्ति, एधं 'पि सुट्ठजणमोद्धणं ।
 जओ न निक्खमणसाहिचफलस्स एध अनिवारिणपसरो त्ति ।
 निक्खमणस्स हि फलं 'जन्हा जन्हाभावजं निव्वाणं, निव्वाण-
 पत्तस्स य इमस्स जीवस्स न जओ न जरा न वाही न मरणं
 न इट्ठविओगो न अणिट्ठसंपओगो न बुभुक्खा न पिवासा न
 १० रागो न दोसो न कोहो न माणो न माया न लोहो न
 भयं न य अओ वि उवहवो त्ति, किं तु सव्वसू सव्वदरिणी
 निहवमसुहसंपओ तिलोयचूडामणीभूओ मोक्खपए चिट्ठइ ।
 अओ कहं तत्थ मच्चणो पसरो । न य अपचट्ठकज्जारओ
 पुरिओ फलं साहेइ । कहं च पइसमयमेव मरणाभिभूयाणं
 १५ कापुरिषाणं तस्स पडियारमचिन्तयन्ताणं अवत्याणं पसं-
 सिज्जइ । अओ 'न य पज्जन्ते मरिचव्वं ति मसाणे चेवावत्याण-
 सुववक्कं' ति पइसणप्पायं । न य सयसमज्जचारिण वीथराग-
 वयणेण कक्काकलज्जथाणं परिणयचरित्तभावणाणं समणाणं जं
 सुचं, तं चक्खवट्ठिणो वि 'न जुज्जइ त्ति । भणियं च भववचा' ।
 २० "इह खलु संसारे न सव्वहा सुहमत्ति, अणभियायसुहमत्तवा

१ E om.

१ D om.

२ CDE om.

४ E adds मचावीरेव ।

य न एत्य पाणिणो, कथसंजोए दुखं तन्निविन्ती सुहं,
 'आजार् दुखं तन्निविन्ती सुहं, जरा दुखं तन्निविन्ती सुहं,
 दृष्ट्वा दुखं तन्निविन्ती सुहं, पिथं दुखं तन्निविन्ती सुहं,
 संकिलेसे दुखं तन्निविन्ती सुहं, मरणं दुखं तन्निविन्ती सुहं,
 अणादकथसंजोगओ य णं इमे पाणिणो अणभिज्ञा य सुहस- ४
 क्वस्स त्ति वेमि । एवं आजार्जरादृष्ट्वापिथसंकिलेसमरणेसु
 वि विभासा^१ । से जहा नाम केद पुरिसा आजार्दरोगखेत्तुप्पञ्चा
 आजार्दरोगगहिया अदिट्ठारोगपुरिसादया आमरणं तन्भावा
 अणभिज्ञा आरोगसुहसक्खस्स, एवं चेव समणाउसो अणाद-
 अपज्जवसाणावट्ठखेत्तवासौ इमे पाणिणो त्ति । जेण दट्ठूण वि १०
 य णं जहा ते अरोगपुरिसं तेसु तेसु रोगपुरिसाणुकूलेसु
 समायासेसु अवट्ठमाणं सव्वरोगनिग्घायणिं किरियमणुसासयन्तं
 अत्येगे^२ पुरिसे पउस्सन्ति, अत्येगे उवहसन्ति, अत्येगे अवहो-
 रन्ति, ^३अत्येगे सुणन्ति, अत्येगे न परिणामेन्ति, ^४अत्येगे
^५परिणामेन्ति, अत्येगे नाणुत्तिट्ठन्ति^६, अत्येगे सज्झं विराहेन्ति, १४
 अत्येगे किञ्चमज्झं विराहेन्ति, अत्येगे न विराहेन्ति ;
 अविराहणाए य णं अत्यि केद सव्वदुक्कविमोक्कं करेन्ति
 करेत्ता ^७तन्भावं विउट्ठन्ति तन्ओ अइक्कन्ततन्भावे खलु अयं
 पुरिसे विथट्ठं अभिज्ञायारोगसुहसक्खे भवे त्ति समणपरि-

१ DE आजार्, B आर् ।

२ E विभासा

३ Bom.

४ DE add अत्येगे अणुत्तिट्ठन्ति ।

५ D तं भावं विउत्तिट्ठन्ति, E तन्भा-

वओ उवहसन्ति ।

६ D हवह ।

आमगार्ह वि अविद्यमभिजायारोगसुहस्रत्वा भवन्ति,
 १ एवमेव समखास्यो आवहृष्टेत्तवासी इमे पाणिषो ददूण
 वि य एं भावारोगपुरिसं तेसु तेसु कक्षसंजोगाददुक्तगह्वि-
 पुरिसाणुकुलेसु समाचारेसु अवहृमाणं, तदुक्तनिग्यायणिं च
 ५ किरियमणुसासयन्तं अत्येगे^१ ... (जाव) ... अविद्यमभिजा-
 यारोगसुहस्रत्वा भवन्ति, न पुण अजहा” ॥

अत्रो न दुक्तसेवणं साङ्गकिरिया, अवि य सुहं सेव ।
 भणियं च

१ तिणसंधारनिवचो वि सुणिवरो भट्टरागमयमोहो ।

१० जं पावइ सुत्तिसुहं कत्तो तं चक्कवट्ठी वि ॥

अत्रो सुहसेवणात्रो सेव सुहपयरिमो त्ति मव्वं सेवो-
 ववन्नं ति ।

एत्यन्तरंमि आणन्दवाहजलभरियल्लोयणेणं निव्वडियहिय-
 यसत्त्वावं “पवहृमाणसम्पत्तपरिणामेण भणियं वमयत्तेण ‘भयवं,
 १५ एवमेयं, न अजहा’ त्ति । भावित्रो तेण जिणदेसिअो धम्मो,
 पवन्न^५ सम्पत्तं, चिन्तियं च त्रिगयसंमोहं ‘अहो मे सुयस्स
 सोहणो ववसाअो’ त्ति । पिङ्गकेसेण वि य पवन्नसुहपरिणामेणं
 सेव भणियं । भयवं, एवमेयं ति । अह कहं पुण पुणपावाणं
 विसेसो न्निक्खिज्जइ । भयवया भणियं । सुण । पवन्नं सेव ।

१ D om. the whole repeated passage down to न ‘उव चक्कव’ ति ।

१ The whole passage from above is repeated here.

१ BD तव०, B० निवट्ठी । ५ E पवट्ठ० । ५ D adds च ।

अविरसज्जन्तागदविषङ्गस्तुत्यस्त्रियधूमपडहत्ये ।
 एके वसन्ति भवणे निबद्धमणिनिष्कल्लोए ॥
 अस्मे वि रदयकुंफयविणिन्तधूमोलिपूरिउच्छङ्गे ।
 जुलनिहेलणविवरन्तारासपरिसंठियभुयङ्गे ॥
 एके धवसहरोवरि मियङ्ककरदन्तुरे सह पियाहिं । ५
 लीलाप्र गमिन्ति निसिं पेससरयचाडुयस्मेहिं ॥
 अस्मे वि मिसिरमाहयसौयपवेविरसमुद्धुसियदेहा ।
 कडकडवि पियारहिया वाएन्ता दन्तवौणाओ ॥
 एगं कञ्चणपडिबद्धयोरमुत्ताहलुभाडाहरणा ।
 विलमन्ति वड्डलकुङ्कुम'भसलियवच्छत्यलाभोया ॥ १०
 अस्मे वि 'सद'-महियलनिभीयणप्पक्ककिणियपोगिला' ।
 मणिणजरकप्पडोच्छदयविगहा कडवि हिण्डन्ति ॥
 एके प्ररेन्ति मणोरहाड अंमगिराण पणतीणं ।
 अस्मे पुण परघरहिण्डणेण कुष्किं पि न भरेन्ति ॥
 इय पुत्तापुत्तफलं पञ्चत्तं चेव 'दीसई लोए । १५
 'तह वि जणो रागन्धो धम्ममि अणायरं कुणद ॥
 एत्तो य तव्विसेसो कस्सिज्जइ आगमवत्तेण ॥ अञ्चं च ।
 पुणेण महासोक्ता चक्की देवा य सिद्धिगामी य ।
 पावेण कुमाणुसतिरियनारया होन्ति जीवा च ॥

१ D कड० ।

१ D सवा ।

१ B रोमिडा, E रोमिडा ।

१ D दोषर ।

१ D om. this line.

- १ पिङ्गलेशेण भणियं । भयवं, एवमेव; अह किं पुण
पुणकारणं पावकारणं वा अणुद्वाणं ति । भयवया भणियं ।
सुण । पुणकारणं ताव सयसपाणिवहसुसावायादत्तादानमेज्जण-
परिग्गहाण विरई मिसिभत्तवज्जणं रागदोषादिनिग्गहो य ।
- ५ पावकारणं पुण हणमेव विवरीयं ति । तन्नो एयमायसिज्जण
पवन्नो सावयधम्मं समं बम्भदत्तेण पिङ्गलेशो । भणियं च
बम्भदत्तेण । भयवं, एस मे सिद्धिकुमारो सुचो होइ;
ववसिन्नो य एसो महापुरिसोचिए अणुद्वाणे । अणुमयं च मे
संपयमिमं एयस्स ववसियं । ता किं एयस्स अणुद्वाणस्स
- १० उचिन्नो अणुचिन्नो ति^१ । भयवया भणियं । न रयणायर-
ण्णसूयं रयणं^२ पडिबन्धस्स अणुचियं । तन्नो हरिसवसुप्पुसह-
यज्जेण 'करेउ एस इमं ममं पि^३ मणोरहगोथरं' ति चिन्ति-
ज्जण भणियं, बम्भयत्तेण । वच्च, अणुत्तान्नो मए तुमं करेहि
तवसंजमुज्जोयं ति । तन्नो सहरिमं पणमिज्जण भणियं सिद्धि-
- १५ कुमारेण । ताव, अणुगिहोन्नो न्हि ॥

- तन्नो वन्दिज्जण गुरुं पविट्ठा मयरं । बम्भयत्तेण वि य
दवावियमाघोसणापुब्बयं महादानं, कराविथा जिणाययणार्हसु^४
अट्ठाहिया महिमा । तन्नो पसत्थे तिहिकरणमुज्जसजोगं
महया पमोएण दिव्वाए विभूर्हए परियरिन्नो रायनायरएहिं
- २० दिव्मं सिवियमाहूढो वज्जन्तेहिं मङ्गलत्तरवंचाएहिं पसंसिज्ज-

१ D spells the name here and hereafter पिङ्गल । १ B adds वा ।

२ E रयव ।

३ D च हरिसवसु ।

४ D •वेह ।

माणो विवृहलोएण^१सदुक्कमालोएज्जमाणो पुरसुन्दरीहिं देनो
 अहाममीहिं अत्थिजणण दाणं निग्गओ नयराओ सिद्धि-
 कुमारो । गओ अत्थ भयवं^२विजयसिद्धाचरिओ त्ति । ओइओ
 भिवियाओ । वन्दिओ^३ गुरू । गुरूणा वि कए आवस्सए तं
 वामपामे^४ ठविऊण वन्दिथा परमगुरवो । तओ विहिवन्दणं ५
 दाऊण भणियं मिहिकुमारेण । इच्छाकारेण पव्वावेह । तओ
 गुरूणा 'इच्छामो'त्ति भणिऊण नमोक्कारपाठेण विहियुव्वयं
 अण्णियं से रयहरणं 'साउल्लिङ्गं' ति । वज्जमाणओ गहियं
 मिहिकुमारेणं ।^५ वन्दिऊण गुरूं पुणो भणियमणेण । इच्छा-
 कारेण सुण्डावेह । तओ 'इच्छामो' त्ति भणिऊण नमोक्कार- १०
 पुव्वयं अत्तुहाओ गुरूणा गहियाओ तिलि अट्ठाओ । तओ
 वन्दिऊण गुरूं भणियं मिहिकुमारेण । इच्छाकारेण सामादयं
 से आरोवेह । 'इच्छामो' त्ति भणिऊण तदारोवणनिमित्तं
 समं मिहिकुमारेण कओ णेण काउस्सुग्गो, चिन्तिओ^६ यओ,
 पारिओ नमोक्कारेण । तओ नमोक्कारपुव्वयं तिलि वाराओ १५
 कड्डियं^७ सामादयं, महामवेगमारं अणुकड्डियं^८ मिहिकुमारेण ।
 तओ गहिया गुरूणा वासा दिस्सा परमगुरूपाएसु तहा
 सज्जिहियाणं साउमादीण य ॥ एत्थन्तरंमि वन्दिऊण गुरूं
 भणियं मिहिकुमारेण । मंदिमह, किं भणामि । गुरूणा

१ D • जलोह । २ E • सिंहा • । ३ D • डा • । ४ A om. the whole
 passage about the वामपामे । ५ D • वज्जमाणओ । ६ D • दिहियं ।

भणियं । १ वन्दितु पवेऐह । तन्नो वन्दिऊण जंपियमणेण ।
 तुभेहिं मे सामादयमारोविथं, इच्छामि अणुमहिं ति ।
 वासण्ययाणपुब्बयं भणियं गुरुणा । नित्यारगपारगो गुरुगुणेहिं
 वड्डाहि । तन्नो वन्दिऊण भणियं सिद्धिक्कुमारेणं । २ तुभं पवेइयं
 १५ खंदिसइ माङ्गणं पवेएमि । गुरुणा भणियं, पवेऐह । तन्नो
 वन्दिऊण नमोक्कारपाठेण कयं पयाहिणमणेण । नित्यारगपारगो
 गुरुगुणेहि वड्डाहि न्ति भणमाणेहिं दिक्खा गुरुमादौहिं
 वासा ३ । ठिन्नो मणागमग्गन्नो । एवं तिखि वारे । तन्नो
 पडिन्नो परमगुरुपाएसु आयरियस्स ४ निमणस्स कयं निइद्धं
 १० अणुसामिन्नो गुरुणा । एवं पवन्नो इमस्स पायमूले विमुण्ण-
 माणेणं परिणामेणं जिणोवदिट्ठेणं विहिणा मयल्लदुत्तपरमो-
 सहिं महापव्वज्जं ति ॥

अहिणन्दिन्नो आणन्दवाइजलभरियल्लोयणेणं राइणा
 वल्लयत्तेणं नयरज्जवएण थ । तन्नो कइवयदियहे तत्तामिऊण
 १५ समत्ते मासकप्पे गन्नो भगवथा सह खेत्तन्नारंमि एवं च
 निरइयारं सामणमणवालेनस्स अइक्कन्ता अग्गे वरिसल्लत्ता ॥
 इन्नो थ ममुण्णको जालिणीए ५ अणुथावो । हा दइ मए
 ववसियं, जेण एमो अवावाविन्नो सेव निग्गन्नो न्ति । ता
 पेसेमि से पेसल्लवयणसारं मदेसयपुब्बयं किंचि उवायणं,
 १० जेण एमो पुणो वि कहंचि इहागच्छइ । तन्नो वावाइस्सं ति ।

१ B वदिथं । २ ACE अवेहिं; C translates नुवे । ३ AC तुभं ।

४ D adds मेसल्लय ।

५ D adds थ ।

६ B अणुसंतावा ।

अकुचिद्विधं च तीए जहासमीद्विधं । पेसिओ वडविहसंदेस-
 गधिणं कम्मसरयणमादाय सोमदेवो । गओ य सो देसवि-
 खायायरिधपडन्तिपुष्कणेणं 'तमासवन्निवेससंठियस्स सिद्धि-
 कुमारस्स [समीव] । दिट्ठो य तेण पञ्चुच्चारएण साङ्गण सुसत्त्व-
 मणुभासयन्तो' सिद्धिकुमारो । वन्दिओ पण्डुवयणपङ्कणं । ५
 धम्मसाविओ तेणं । पञ्चभिन्नाओ य पञ्चा । पुष्किओ च
 'कओ भवं' ति । तेण भणियं । देव, कोसमयराओ असन्त-
 मणुतावाणस्स'उज्जमानदेहाए जणणीए भवओ सेव पडन्ति-
 निमित्तं पेसिओ ण्ह । सिद्धिकुमारेणं भणियं । को विव
 अणुयावो अम्माए । सोमदेवेण भणियं । जं तुमं पव्वहओ ति । १०
 तओ सिद्धिकुमारेण चिन्तियं । अओ णु खलु नेइकाथराणि
 अपरमत्तपेक्कीणि जणणिहिययाइं होन्ति, दुप्पडियाराणि य
 मायापित्तौणि ति । चिन्तिउणं भणियं । भो सोमदेव, न
 खलु अहं अम्मानिब्बेणं पव्वहओ, अवि य भवनिब्बेणं ति ।
 ता अकारणं अणुतप्पह अम्मा । सोमदेवेण भणियं । देव, १५
 भणियं ते जणणीए, जहा 'जाय, येवहियओ अविवेगभायणं
 'अविमिस्सुयारी अञ्जलसहावो पभवन्तमप्फरौ असग्गाहनिरओ
 'पञ्चाणुयावो मच्चिन्नायणो होइ । पुरिसो उण गभीरहियओ
 विवयभायणं सुविमिस्सुयारी अञ्जलसहावो कयसू दढाणुराओ

१ A तमासवच, E तमासि ।

२ CE add पञ्चभिन्नाओ ।

३ D इड्ठो ।

४ E adds सिद्धिकुमारेण ।

५ B •विमिस्सुयारी, D अविमिस्सुयारी च । ६ E पञ्चाणुयावो ।

वज्रधावेत्तगो ति । ता किं तए मम 'हियं अथाणिज्ज
 एयं ववसियं ति । अन्नं च । पवक्कपरल्लोचमग्गेण वि भयवथा
 अवस्सुमहं 'पेस्सियस्स ति । उवणीयं च ते' कम्मसरयणं ।
 एयं च भयवथा अवस्सुं चेत्तव्वं ति । सिद्धिकुमारेण भणियं ।
 ५ भो सोमदेव, भणियं मए 'अकारणे अणुतप्पइ अमा' । जं च
 भणियं 'अवस्सुमहं 'पेस्सियस्स ति', एतय वि गुरू पमाणं ।
 अणहियारो मम अप्पवसयत्तणस्सु । एयं पि कम्मसरयणं
 अणुसियं सेव साङ्गणं । तहा वि भयवओ निवेएहि ति ।
 तओ दंसिओ से एगेण साङ्गणा गुरू । निवेदओ तेण एस
 १० वुत्तन्तो भयवओ । उवणीयं च कम्मसरयणं । कुमारवज्रमाणओ
 गहियं गुरुणा, भणियं च । मोत्तूणमन्तरायं पेस्सिस्सुं अहिगय-
 सुयसमत्तीए कुमारं । सोमदेवेण भणियं । भगवं, अणुग्गिहीथा
 से जणणी ॥ .

एवं च कइवयदियहे सिद्धिज्जण गओ सोमदेवो । अइक्कन्तो
 १५ कोइ कालो कुमारस्सु तवमंजमं करेत्तस्सु । अज्जथा य
 "कोसलयरारुअविसयविहारेण कुओइ पुरिमाओ 'उवरओ
 वसयत्तो' ति समुवस्सइपउत्तिणा मयणाओयणनिमित्तं सेव
 साहिज्जण एयस्स वुत्तन्तं कइवयसुआउपरिवारिओ पेस्सिओ
 सिद्धिकुमारो भयवथा विजयमिंहायरिएण "कोसलयरं ति ।
 १० पत्तो य सो तयं । आवासिओ मेहवणाभिहाणे उज्जाणे ।
 जाओ य जणवाओ, अहो आगओ भयवं सिद्धिकुमारो ।

'पूदओ रायनाथरेहिं । कथा य तेणमखेवणी धम्मकथा ।
 आवज्जिया य नायरथा । बिइयदिषहंमि गओ जणणिसयासं ।
 दिट्ठा य तेणं पावोदएण विथ वमयत्तमरणेण अच्चन्त'झीण-
 विहवा 'असंभाविज्जमाणावत्या 'मज्जणी । न पच्चभिज्जाया य ।
 पच्चभिज्जाओ य एमो तीए । तओ सहजमायासहावेण बाह- ५
 जलभरियलोयणं मदुक्कमिव भेरवमर' पदुदया एसा । समा-
 मामिया सिद्धिकुमारेणं । कथा य से धम्मदेमणा । अम्म, ईदमो
 सेव एस संसारवामो । ता किं एत्थ कौरउ त्ति । अवि य ।

अत्येण विक्कमेण य मयणेण बलेण चाउरङ्गेण ।

नो तौरद धरिउं जे मच्चू देवासुरेहिं पि ॥ १०

वाहिजराखरदाढो वमणमयनिवायतिस्सनहजालो ।

जीवमयघायणरओ मरणमइन्दो जगे भमइ ॥

जेणं चिय उडामो हिएउइ एमो जयंमि अत्तलिओ' ।

तेणं चिय मप्पुरिमा लगा परलोगमग्गंमि ॥

कालेण कूढपेक्खे परोप्परं हिययनिब्बडियभावे । १५

अकलुण्हियओ एमो 'विष्खोवद मत्तमंघाए ॥

न गणेइ कयानकथं नावेत्तइ भावगविणं पेक्खं ।

न य 'जोएइ अणज्जो आयइभावं पि मत्तो व्व ॥

ता नत्थि किंचि मरणं एतेण अभिदुयाण जीवाण ।

१ ACE प्जिओ. E • वा.यररहि ।

१ E • लोच० ।

१ ACED

असंभावविज्ज० ।

४ D य ज०

४ D सरेश ।

१ D • क्षियं ।

५ D विजोयइ

८ D जानेइ ।

सद्यस्मि वि तेलोक्ते मोक्षतूणं जिणमयं परमं ॥

एवं च अम्भ जुत्तं तुण्ण वि चइज्जण मोहविसयरसं^१ ।

पाउं अस्सत्तसुहं इणसो धम्मामयं सेव ॥

एवं च भणिण समाणे समायं सेव भणियं जालिणीए ।

५ जाय, देहि मे अवत्योचियादं वयादं । तन्नो आलोचिज्जण
संपुण्णचरणास्समं तीए परिणामं संसिज्जण सवित्थरं गिहिधम्मं
दिस्साणि से अणुव्वयाणि, तव्वावायणवीसम्मसमुप्पायणनिमित्तं
सम्भावेण विय गहियादं च तीए ॥ तन्नो कंचि वेसं गमेज्जण
पयद्दो कुमारो । भणिन्नो य जालिणीए । जाय, अस्स तए

१० इहेव भोत्तव्वं ति । मिहिक्कुमारेण भणियं । अम्भ, अणाचारो
रु एवो समणाणं, जं मोत्तूण मज्झयरवित्ति एगपिण्डभोयणं
ति । जालिणीए भणियं । जाय, तुमं जाणसि न्ति । एवं च
मो पददिणं, से करेइ धम्मदेमणं । चिन्नेइ य जालिणी ।
एयस्स मारणोवाए न-यावडइ कोइ "सुज्जमो उवाओ न्ति ॥

१५ अक्खया आगया चउइमी । ठिया साज्जणो उववासेणं
भित्ताणहिण्डणेणं । सुणिया य तीए । तन्नो चिन्निउं पयत्ता ।
जइ कहंचि कम्मं न एम वावाइज्जइ, तन्नो गमिस्सइ पक्क-
सम्भीए । न एत्थ अन्नो कोइ उवाओः ता करेज्जण "कम्मरं"
तात्तपुडमंजुयं सेगं विममोयगं गोसे उवणेमि एयाणं,
२० निव्वम्भओ "य भुञ्जाविस्सामि एते । तन्नो सद्यत्तपरिवेसणेणं

१ ACE • विससेसं ।

२ D कालं ।

३ B पाइद्दो

४ D सुज्जनमोति ।

५ E कासारं ।

६ D om.

तस्योद्यगप्यथापेणं वावाहस्यं इमं ति । संपादयं जहा
 समीक्ष्यमिमीए । गया गोसे चेव भोयणं घेत्तूण तमुज्जाणं
 जालिणी । दिट्ठा सिद्धिकुमारेण, भणिया य तेणं । अम्भ,
 क्षिमेगागिणी 'किंपि अणुचितं घेत्तूण आगया सि । जालि-
 णीए भणियं । आय, अत्तणो चेव पुत्ताहिस्सासिणी तुम्हाण ५
 भोयणं ति । सिद्धिकुमारेण भणियं । अम्भ, एसो वि खु
 अणायारो चेव समणणं, जमाहाकडं आहडं च भुज्जए न्ति ।
 कहिओ से विही । तस्यो तीए भणियं । आय, न अज्जहा
 'मे हिययनिबुई होइ, अफलं च मज्जेमि असंपादए इमंमि'
 आयस्स आगमणं । ता अवस्सं तए इमं कायव्वं ति । भणिकण १०
 निवहिया चलणेसु । तस्यो य उज्जयसहावस्यो 'पेच्छह, से
 धम्मसङ्गा आयमिणेहो य, ता मा से विपरिणामो भविस्सह'
 न्ति 'तस्यो गुरुत्ताघवमात्तोचिज्जण भणियं सिद्धिकुमारेण ।
 अम्भ, चं तुमं भणसि न्ति । किं तु न तुमए पुणो वि साज्ज-
 निमित्तमारम्भो कायव्वो । जालिणीए भणियं । आय, एवं १५
 जं तुमं भणसि न्ति । सिद्धिकुमारेण भणियं । जइ एवं, तो
 देहि एयस्स साज्जणो भोयणजायं, तस्यो भुञ्जिस्सामि' न्ति ।
 जालिणीए भणियं । आय, दंसियं चेव तुमए माहवप्प-
 लत्तणं । ता किं इमिणा । मम इत्यास्यो भोत्तव्वं ति ।
 सिद्धिकुमारेण भणियं । अम्भ, एवं ; आगच्छउ पारकगवेस

१ D om. the whole passage down to व धेवरेहा on p. 187, l. 9 ;
 it is supplied on the margin by some other hand.

२ B has मे before होइ । ३ B om. तस्यो । ४ B ०मी ।

त्ति । तन्नो आगया पारणवेला । कुमारवयणवज्रमाणन्नो
 उवविट्ठा साज्जणो । दिन्नाणि तीए जहोचिएण विहिणा
 'भायणाइ' । परिविट्ठो य सुसंभिन्नो कासारो । पभुत्ता य
 साज्जणो । दिन्नो य भुत्तसेसकासारसंगन्नो चेव कुमारस्स
 ५ तासपुत्तज्जुत्तो, भुत्तो य तेणं । आयन्ता य साज्जणो ।
 अवणीयाइ भायणाइ । एत्यन्तरंमि आठत्तो चारिप्पिउं
 सिद्धिमुमारो । चिन्तियं तेण 'किमेयं' ति । पलोदया य
 साज्जणो, आव सत्या चिट्ठन्ति । तन्नो गूहियमणेण । एवं य
 आव^१ येवा वेला अइक्कमइ, ताव पणट्ठा से वाया । चिन्तियं
 १० य णेणं । नूणं न भविस्सामि त्ति । निवडिन्नो धरणिवट्ठे ।
 आउल्लौहया साहवो जालिणी य । चिन्तियं य तेहिं ।
 किमेयं अकज्जं जणणीए से ववसियं भविस्सइ ।

चारिप्पन्तो य तन्नो विसेण काज्जणमणसणं विहिणा ।

परिचिन्तिउं पयत्तो इन्न^२ अपुव्वं किमेयं ति ॥

१५ धी संसारसहावो अन्वा किल धम्मचरणजोएण ।

संसारकिलेसाच्चो मोघविस्सामि अचिरेण ॥

आव न संपन्नमिणं समीहितं अविगसं अपुव्वस्सु ।

^३तह पाडिया य एसा पमायन्नो अयसपङ्कमि ॥

सङ्गिस्सइ य अणव्वो लोचो एत्थं असङ्गतिज्जं पि ।

१० अन्नाउ पुव्ववुत्तन्तभाविन्नो मोहदोसेण ॥

१ B prefixes भोचच. also D.

२ see note 1 on p. 188, l. 4.

३ D transposes किं च० ।

४ BD संपाडिया ।

धौ इमिणा जस्येणं अन्नाए संकिलेसजणएणं ।

अहवा एवंविह एव एस पावो त्ति संसारो ॥

^१भणियं च ।

पावेन्ति अयमपङ्कं केवि ऊ अकए वि एत्थ दोसंमि ।

परभवणियाणओ च्चिय केह न पावेन्ति ऊ^१ कए वि ॥ १

जं चित्ता कम्मागई ता एयं चिय इमीए पच्छित्तं ।

पुब्बिं दुच्चिणाणं फलमसुहं सेव कम्माणं ॥

अहवा न मोयणिज्जा संपयमेषा वि जीवस्सोयंमि ।

मिवसुहफलकप्पतहं जिणधम्मं पाविथा जेण ॥

ता सुमरामो परमं परमपययसाहगं जिणस्सायं । १०

अह पच्चनमोक्कारं संपद किं सेसच्चिन्ताए ॥

तो सो सुहपरिणामो पच्चनमोक्कारभावणाज्जतो ।

मरिऊणं उववस्सो तियसवरो बम्भल्लोगंमि ॥

नवमागरावमाऊ रहलच्छिक्खिमागमे विमाणंमि ।

सामाणिओ महप्पा बम्भसुरेमस्स ^१दिव्वज्जूई ॥ १५

इयरो, वि कालसेमं गमिउं मरिऊण सक्करप्पहाए ।

उववस्सा नेरइओ तिसागराऊ महाघोरो ॥

+ + + + +

सिहिजालिणिमाइसुया जं भणियमिहसि तं गयमियाणिं ।

वोच्चांमि समासेणं धणधणमिरिमो य पदभज्जा ॥ १०

॥ तदयं भवग्गहणं म मत्तं ॥

॥ चउत्थो भवो ॥

अत्रिय इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे^१ वासे सोहससुरलोथ-
 पडिष्कन्दयभूय^२ निचुसुवाणन्दपमुदयमहाजणं^३ अविरयपवत्त-
 पेष्कणयसोहिं^४ सुरसरियासल्लिनिद्धोयपेरत्तं^५ सुसम्पन्नयं
 नाम^६ 'पुरवरं' तुलियसुरसुन्दरीयणल्लडहत्तणरूववेसविहवाहिं
 ५ पउरङ्गणाहिं कलियं मयरद्वयपडायाहिं । मोत्तूण सव्वमन्नं
 परत्थसंपायणेक्कतल्लिष्को^७ अत्थ पुरिसाण वग्गो वहइ जहत्थं
 नियं नामं । तत्थ^८ 'पडिवत्तनरणाहदोघट्टकेसरौ सुधणू नाम
 राया । तस्स बज्जमन्नो मव्वनयरेक्कसेट्ठी दीणाणाहकिविणजण-
 वक्कलो बन्धवकुमुयायरमसी^९ 'लज्जदयवेसमणविहवो तिवग्ग-
 १० संपायणरई वेसमणो नाम मत्थवाहो त्ति । तस्स समाण-
 कुलरूवविहवमौलसिरिया^{१०} 'मिरिदेवो नाम भारिया ।
 ताणं च परोप्परं सिणेहमारं विमथसुहमणुहवन्ताण अइक्कन्तो
 कोइ कालो ॥

अत्रियावच्चिन्ता समुप्यज्जइ । तन्नो तन्नयमसिद्धियस्स
 १५ धणदेवाभिजाण^{११} जस्स महापूयं काऊण कथं उवाइयमणेहिं ।

१ D पडिष्कन्दयभूयं ।

२ D om. महा

३ D मयर ।

४ A तल्लिष्को. CD ०वे, D ०वा ।

५ D adds य ।

६ A लज्जदय० B prima manu.

७ Mss om. सिरि ।

८ D न य चवत्तवमुप्यज्जइ ।

९ D om.

१० BD हावस्स जणस्स

भयं, जह गो तुह पभावओ सुउप्यत्ती भविस्सुह, तओ भगवओ सम्मणयरजणाहिट्ठियं महामहं करिस्सामो, सुयस्स य भयवओ सेव नामं 'उत्तिविस्सामो त्ति ॥

तओ ताणं 'मल्लिमवयमि वहुमाणाणं सो वम्मलोव-
कप्पवासी देवो अहाउयमणुवालिजण तओ चुओ सिरिदेवीए ।
गमे उववओ त्ति । दिट्ठो य तीए सुमिणयंमि तीए सेव
रखणीए पभायसमयंमि उत्तुग्धवलकाओ अचन्तलीलगामी
अणवरथपयट्ठदाणो 'गण्डयलावडियहप्पयावली चउदसणभा-
सुरो आरत्तताज्जु लुलन्तलीलाकरो कणयसङ्कला'वड्डवण्डा-
जुयसो रत्तसमरभूमियाणो अकुसोअइयकुम्भभाओ घुम्भन्त-
चाइलोयणसिरौ सम्मज्जसुन्दराहिरामो मत्तइत्थी वयणेणसुयरं
पविसमाणो त्ति । पासिजण 'य सुइविबुद्धा एसा । सिट्ठो
य तीए 'अहाविहिं दइयस्स । हरिसवसुभिन्नपुल्लणं भणिया
य तेणं । सुन्दरि, मयलसयणगणनायगो ते पुत्तो भविस्सुह ।
तओ मा एवं ति भत्तारवयणमहिणन्दिजण पयट्ठमुहपङ्कथा ।
जाथा । तओ विसेमओ तिवग्गमंपायणरयाए 'संपूरियसयल-
मणोरहाए अभग्गमाणपसरं पुल्लफलमणुहवन्तीए पत्तो पसू-
इसमओ । तओ 'पसत्ये तिहिकरणमुज्जत्तजोए सुइं सुइए'
पसूया एसा । जाओ' से दारओ । निवेइओ परिओसया-

१ B उज्जि० ।

२ E मज्झिमे ।

३ AC मंडकाहा० ।

४ B 'पडिचवडामासो, D विवव० ।

५ D नं ।

६ B 'विहं

७ D मंडाडिच०, E मंडाडिच० ।

८ Dadds व ।

रिणीए गेहदासीए वेसमणस्स । परितुडो सेट्ठी । दिअं 'तौए
 पारिओसियं । द्वाविअं ^१च तेण महादाणं, काराविअं
 वट्ठावण्यं । तओ अइल्लन्ते मासे महाविभूर्ए सवसणसर-
 जणपरिगओ जेत्तुण दारअं गओ धणदेवाणअं^२ सेट्ठी । संपा-
 १ इया तस्स महिमा, पाणिओ सल्लणेसु दारेओ । कयं से
 नामं धणो न्ति । तओ कासकमेण पत्तो कुमारभावं ॥

एत्यन्तरंमि सो जासिणीजीवनारओ तओ नरथाओ
 उव्वट्ठिजण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तद्वाऽकाम-
 निज्जराए मरिजण तंमि सेव नयरे पुणभइस्स सत्यवाइस्स
 १० गोमईए भारियाए कुण्डिंसि धूयत्ताए उववओ^३ । जाया
 उसियसमएणं । कयं से नामं धणसिरि न्ति । पत्ता ओव्वणं ।
 दिट्ठा य तेणं अट्ठमीचन्दमइसवं मयणलीलाइवज्जाणाओ
 रइखवधारिणी महियणसमेया सभवणमुवगण्णत्तो धणसिरि
 न्ति । तओ पुव्वभवअत्यमेत्तीगुणाओ साहिलाअं^४ पुल्लइया
 ११ धणेणं । तौए वि य तइअत्य'मण्णराओ सुइरमवलोइओ
 धणो न्ति । खल्लिओ से भावो पासवत्तिणा सडेदेवाभिहाणेणं
 पुरोहिअसुअएणं^५ । सवणपरंपराए समागओ सवणगोसरं एस
 बुत्तन्तो वेसमणस्स । तओ वरिया तेणं धणनिमिअं धणसिरी ।
 दिक्का सबड्ढमाअं पुणभइएण । सुणिओ एस बुत्तन्तो परोप्पर-

१ 17 च वेव से ।

२ ACE om.

३ BD ० देवजन्मासअं ।

४ D adds न्ति ।

५ B सङ्कोइया ।

६ B adds नइ ।

७ E ० सुइरय ।

मिमेहि । परितुष्टो धनो नियहियएणं, दूमिया धणसिरी ।
कथाइं वेसमणपुणभहेहिं महावद्धावणयाइं । वत्तो महाविभूर्देए
मयल^१नयर^२क्खेरयभुओ विवाहो ॥

तश्च अदक्कन्तो कोइ कालो । ^१घडिया एसा तस्स चेव
घरपसूएणं नन्दयाभिहाणेणं चेडेणं^२ । सो य किल अगिसक्कस्स ^५
तावमपरियाए वट्टमाणस्स अज्जवकोडिलपरियारओ संगमओ
नाम परममत्तो आमि त्ति । तश्च तौए सद्धिं विसेसओ
विडम्बणापायं विमयसुहमणह्वन्तस्स अदक्कन्तो कोइ कालो
धणस्स । पत्तो य मे कालक्कमेणं नवजलभरियमरोवरविरा-
यन्तकमलायरो कमलायरपमत्तउक्कत्तमऊरगुञ्जन्तभमिरभमर- ^{१०}
उलो भमरउलुक्काहियसुरयस्सिमहरिमकलालाविहंसउल-
सुहलो ^३मुहल्लगोयालजुवइपारदुमरमगेयरवोक्खइयक्खेत्तमगो^४
मरयसमओ त्ति । अवि य

निभरकुसुमभरोणयरमाउमुहलेहि असणवाणेहिं ।

कामकुडएहि य दढं जत्य हसन्ति व्व रणाइं ॥ ^{१५}

^५निस्सेमं लवणोयहियलिल्लं मोत्तूण जत्य सोहन्ति ।

धवला घणा पुणो ^६पीयसरसदुद्धोयहिजल व्व ॥

दौसन्ति जत्य मत्तक्कयाण मयवारणेहि भग्गाइं ।

गन्धायड्डियगण्डाल्लिजालहसिएहि व वणाइं ॥

१ D inserts अह । २ ACE घडिया । ३ D adds सव ।

४ CE • गोवाल्लजुयल • । ५ D • लवणोय •, E लवणोय • ।

६ BE जो • । ७ B • कुरस • ।

चिरसंचियं च विउणं सुक्को घणवन्धणस्स व मियक्को ।

सरउय्यन्तो व्व जहिं जणस्स जोण्हं पविक्किरइ ॥

एवंगुणाहिरामे सरयसमए दिट्ठो धणेण तत्तयरवत्यम्भओ

चेव समिद्धिदत्तो नाम सत्यवाहपुत्तो त्ति । देसन्तराओ

५ 'वज्जयं दविणजायं विठविकुण महाकत्तिगौए ढौणाणाहा-

णमणिवारियं महादाणं देत्तो त्ति । तओ तं दट्ठूण

चिन्तियं धणेण । धओ खु एमो, जो 'एवं नियभुयक्खिएणं

दविणजाएणं परोवयारं करेइ । जाओ विमणो । १भणियो

य पासपरिवत्तिणा नन्दएणं । सत्यवाहपुत्त, किमुब्बिग्गो विथ

१० तुमं जाओ त्ति । माहिओ 'य तेणं नियथाहिप्पाओ ।

नन्दएणं भणियं । सत्यवाहपुत्त, येवमियं ; अत्थि भवओ

वि महापुणोवक्खियं दविणजायं । ता देउ इमाओ वि

विसेमिययरं भवं पि । धणेण भणियं । किमणेण पुब्बपुरि-

मक्खिएणं । २भणियं च ।

१५ लोए मल्लाहणिको मो १३ नरो ढौणपणइवग्गस्स ।

जो देइ नियभुयक्खियमपत्थिओ दम्भसंघायं ॥

न य मे 'किंचि नियभुयक्खियं अत्थि । ता विक्खवेहि

तायं । करेमि अहं पुब्बपुरिमसेवियं वाणिज्जं, गच्छामि

दिशायत्ताए । कालोचियमकुब्बमाणो पुरिमो औवियं

१ D पभूयं ।

१ D यवेविहविथभउयक्खिएणं ।

१ D भविथं पासः ।

४ E om.

५ ACE om.

१ D ड ।

० D transposes नि० किंचि ।

विहलीकरेह । काखो य मे तिवग्गसाइणमूखं अत्यमुवज्जिउं^१ ।
 ता करेहि मे पसायं समीहियसंपायणेणं ति । विज्जतो तेणं
 'सेट्ठी' भणियं च णेण । नन्दय, एवं भणहि मे जायं । जहा ।
 अत्थ, अत्थि सेव 'तुह सयलनयरसेट्ठिहिं^२ वि अमहियं
 तिवग्गसाइणमूखं अत्यजायं । ता करेहि इमिणा सेव जहा- ५
 समीहियं ति । नन्दएण भणियं । ताय, अत्थि एयं ; तहवि
 पुण न एयस्स अज्जहा धिई हवद । सेट्ठिणा भणियं । जहा
 एयस्स धिई हवद, तहा करेउ न्ति । निवेदयमिणं नन्दएण
 अणस्स । परितुट्ठो खु एसो । कया संजत्तो । पयट्ठियं
 गाणापयारं भणुजायं । कारावियमाघोमणं । जहा । धणो १०
 अत्यवाहपुत्तो इमाओ नयरओ तामलित्तिं^३ गच्छिस्सुद ।
 ता तेण समं ओ 'कोद तन्नयरगामी, सो पयट्ठउ । जस्स जं
 न संपज्जद पाहेयमुवगरणं वा, तस्स तं एस संपाडेह न्ति ।
 पयट्ठो जणो ॥

एत्यन्तरंमि चिन्तियं धणसिरीए । सोहणं मे भविस्सुद १५
 एयस्स पवमणेणं^४ । आरयणियं च पसासजे गमणदियहे, जहा
 नन्दओ वि इमिणा सह गमिस्सुद न्ति । तओ मायावईए^५
 भणिओ सत्यवाहपुत्तो । अज्जउत्त, पत्थिओ तुमं ; मए उण
 किं कायव्वं ति । तेण भणियं । सुन्दरि, 'गुरुणं सुखूसा ।

१ D • जिजिउं ।

२ B inserts सो ।

३ D मुच ।

४ D • सेट्ठिहिं ।

५ A C E • लत्ति, B • लित्ति ।

६ B कोवि ।

७ E • वनिर ।

८ B मुववव ।

- तश्चो गियडिपहाणश्चो बाहजसभरियलोयणाए सदुत्तमिव
 भणियं धणसिरौए । अज्जउत्त, हिययसन्निहिथा गुरु । जइ
 पुण तुमं मं उज्झिऊण 'गच्छिहि'सि, ता सिद्धं तुइ इमं,
 'अवस्तुमइमप्याणयं वावाइस्सुं' ति । 'अज्जत्तसइं' रोविउं
 ५ 'पवत्ता । एत्यन्तरंमि समागया धणस्स जणणी । अद्भुत्तिया
 तेण । निग्गया 'य धणसिरौ । छत्तिश्चो से भावो इमीए ।
 अणुसासिश्चो 'य 'तीए 'वज्जविहं सुश्चो । जहा । जाय,
 दीहाणि खु देसन्तराणि, सुल्लहो विश्चोगो, दुल्लहो पुणो
 वि संगमो, किल्लेसायासपत्तरं च अत्योवज्जणं, अविशाश्चो
 १० य मूखं इमस्स । ता जइ वि तुमं मयल्लगुणसंजुश्चो, तहा वि
 विसेसश्चो खमाइगुणेषु जत्तो कायस्सो । अणवरयं च मे
 पउत्ती दायस्स त्ति । धणेण भणियं । अन्न, जं तुमं आण-
 वेसि । तश्चो गया से जणणी । विसज्जाविथा य तीए वल्ल
 [पेइयराश्चो अणुजाणइ तुभे धणेण सह धणसिरिं गच्छ-
 १५ माणिं ति । गता सहरिसं अणुज्जाया तेहिं]'^५ ।

पयडो सत्थो, अणवरयपयाणएहिं च पत्तो दमाममेत्तेण
 कालेण तामलित्तिं । दिट्ठो गरवई । वज्जमज्जिश्चो तेणं ।
 निश्चोइयं भण्डं । न समासाइश्चो, 'जहिस्सियल्लाहो । तश्चो
 चिन्तियमणेणं । कइमइं असंपाडियमणोरहो गेहं गच्छामि ।

१ ACE गच्छिहि ।

२ A चउत्त. CE चउत्त, B उचत्त ।

३ B पवत्ता ।

४ D om.

५ The passage in brackets is

wanting in ACE. B adds it on the margin.

६ D जहिस्सितो ।

ता पञ्चासन्न एव भयवं रयणाथरो, एयमवगाहामि त्ति ।
 न 'य मंसयमणारूढो पुरिमो एगन्तावायभौरू सयल्लयणा-
 णन्द्यारिणि मंपयं पावेइ' । किं वा तीए रद्धियस्स पुरिस-
 मंखामेत्तफलसाहएणं जीविणं । ता अणुचिट्ठामि समुद्धतरणं ।
 मंपहारिऊण नन्दएण धणमिरीए य मइ ठाविओ सिद्धन्तो । ५

एत्यन्तरंमि 'य उवट्ठियाए मज्झणवेलाए दहत्थमेत्तजर-
 चौरनिवमणो उद्दामनहरविल्लिच्चिङ्गो सेडियाघमणधवलपाणी
 तम्मोलरायरञ्जियाहरो परिमिलाणकुसुममुण्डमालौ 'जूय-
 यरवन्त्रपेत्तिओ भयकायर' मग्गओ 'पलोएमाणो आगओ
 जूययरो त्ति । भणियं च णेण । अज्ज, सरणागओ न्हि, ता १०
 ररकुड अज्जो एएमिं अणज्जजूययराणं । धणेणं भणियं । भइ,
 वौमत्थो होइ; अइ किंनिमित्तं पुण एए भइं अइइवन्ति ।
 तेण भणियं । अज्ज, 'भागधेयाणि मे पुच्छ', न सक्कुणोमि
 आचिक्खिउं । तओ धणेण 'अहो से भावगरुओ आलावो'
 त्ति चिन्तिऊण भणियं । भइ, अलं विमाएण; कस्स विमम- १५
 दसाविभाओ नं होइ; ता कहेउ भइो एत्थ कारणं ।
 तओ पञ्चागयसंवेगेण 'बाइइइनयणेणं मग्गययत्तरं माइयं
 तेणं । अज्ज, वाणिययकुलफंसणो उभयलोचविइइसेवी विवुह-
 जणनिन्दिओ विमपायवो म्म अवयारनिमित्तं चेव पाणिणं

१ D om २ D पावइ ति । ३ D spells always कूरयर ।

४ D 'वरो । ५ D पु०, E पर० । ६ B भागधेयाणि, D 'वेयाणि ।

७ D पुच्छसु ।

८ E बाइइइनययं ।

- समुष्णश्चो न्हि कुसुमउरनिवासौ महेश्वरदत्तो नाम अहयं
 ति । ^१सपुष्पजणवस्त्रिणं सयलदोमनिहाणभूएणं जूएणं ^२ईदमं
 अवत्थं ^३पत्तो न्हि । तन्नो धणेण चिन्तियं । अहो से विवेगो,
 एयावत्थागयं पि अप्पाणयं जाणइ अकक्कायरणं च
^४परिचेएइ^५ ; ता गहओ खु कोइ एसो त्ति । चिन्तज्जण
 भणियं । भइ, ता किं ते करौयउ । तन्नो तेण अणुचिय-
 विवभमं मिलायन्तलोयणं सुस्सुन्तवयणं वल्लन्तत्करं ^६दरं जंपिउं^७
 न जंपियं चेव । तन्नो धणेणं ^८‘हारिय किंपि भविस्सइ, “तं
 न चएइ पत्तियउं’ ति अत्यओ ऽवगच्छिज्जण भणिओ नन्दओ ।
^९भइ नन्दय, पुच्छाहि एए बाहिं परिवभमन्ते जूययरे,
 जहा ‘भहाणं किमवरद्धमिमिणा भहेणं’ ति । ^{१०}निग्गओ
 नन्दओ । पुच्छिथा तेण जूययरा । सिद्धं चिमेहिं । एसो खु
 वायामयगन्धेणं सोलम सुवसे ^{११}‘हारिज्जण अक्खसहिण^{१२}
 निवद्धो ^{१३}‘वि किइं लहिज्जण कोइवावडाण अन्हाण अदाज्जण
^{१४}सुवसयं पलाइज्जण इह पविट्ठो त्ति । तन्नो साहियमिणं
 नन्दएणं धणस्स । भणिओ य तेण । देहि एयाण सोलम
 सुवसे । ^{१५}दिस्सा नन्दएण । गया जूययरा । भणिओ य सो

१ D कुलसमुपपज्जव ।

२ D ग्रिमं ।

३ B पाविचो ।

४ CE ‘वेयइ, and translate परिवेइयति ।

५ C दर, D वादर ।

६ CE जंपिकं, D जंपियं ।

७ ABD add चिन्तियं ।

८ D नं तु ।

९ D adds वउ ।

१० B वारविकव ।

११ A ‘सिदयसं ।

१२ CE विचिं, D विचंतरे ।

१३ D adds जं चक्का चाववेर भविकव ।

धणेण । भइ, उट्टेहि, सुअ विसायं । कज्जपहाणा खु पुरिसा
 इवन्ति, विभायवज्जको य इत्थियाजणो । ता मज्जेउ भइो
 त्ति । 'तओ 'विस्सिओ 'विथ उट्टिओ महेसरदत्तो, मज्जिओ
 मइ धणेणं । दिअं वे खोमजुयसं, परिअियं च तेणं ।
 भुत्तुत्तरकासंमि य भणिओ धणेणं । भइ, एगजाइओ सज्जण- १
 भावओ य साधारणं ते इमं दविणजायं । ता इओ किंपि
 गिण्हज्जण मयं चेव निओयमणुचिट्ठउ भइो । किं इमिणा
 भइस्सु वि 'अणभिमएणं विवुहज्जणनिन्दिएणं उभयसोय-
 अइवसुष्णिएणं अइमज्जणतुट्ठिज्जणएणं^१ जूययारचेट्ठिएणं ति ।
 महेसरदत्तेण चिन्तियं । अओ मे अइसया तायइदेवकुल- १०
 सरिसं इमस्सु चेट्ठियं, मम उण इमं ईइसं ति । अवि य

न वि तइ परोवयारं अकरेओ लाअवं नरो लइइ ।

अइ^२ किज्जन्तुवयारो परेण कइणापवज्जेणं ॥

ता किं इमिणा, अवल्लभेमि^३ 'पोरिसं, करेमि संपथं पि
 सकुलसरिसं ति । चिन्तिज्जण भणियं महेसरदत्तेणं । अज्ज, १५
 धओ खु अइं, अस्स मे तुमए सइ दंसणं 'समुप्यसं । अओ
 परिअत्तं चेव मए संपथं वज्जज्जणाल्लिमयं चेट्ठियं, पडिवओ
 'अइं पुरिमणुणेहिं, विमुक्को अलण्णौए । ता किं वज्जणा
 जंपिएणं । अवस्सुमइं अज्जप्पभावेणेव अज्जस्सु उवएसपरिस्सुमं
 सप्पसं करेज्जण अज्जं पेस्सामि त्ति । भणिज्जण निग्गओ १०

१ E om.

१ D om.

१ D adds अइभिप्पेइइ ।

४ D कौरतु ।

५ D पोअइ, C पोअइ ।

१ D आइं ७ D अ ।

गेहाओ नयरौओ य । तओ य 'किं करेमि, किं लोमि
 दविणजायनिमित्तं भगवन्तं जलमिहिं । अत्यरहिओ खु
 पुरिसो अपुरिसो सेव । दरिदस्स हि न 'वित्थिरद जमो, न
 वियम्भए किन्ती, न सम्मणेण 'संगमो न परोवधारसंपावणं
 १ ति । अहवा । अथण्डमणोरहभङ्गुरेसु विजियसुरासुरेसु 'य
 महरसुद्धामभमिरेसु कालदण्डेसु किमणेणालोदएणं' । अङ्गी-
 करोमि भयवन्तं उभयलोयसुहावहं धम्मं । एवं च कए
 समाणे इमस्स वि सत्यवाहपुत्तस्स परमत्यओ उवगयं सेव
 हवइ' ति चिन्तिऊण पवओ पिउवयंसयस्स जोगौमराभि-
 १० हाणस्स कावालियस्स समीवे पव्वणं ति ॥

इओ य निवेइओ नियथाहिप्पाओ धणेणं नन्दधण-
 मिरौणं । भणिओ य तेहिं । के अन्हे भवओ समीहि-
 यन्तरायकरणस्स । जं वो रोयइ, '[तमेव अणुसिट्ठ अण्णो]
 ति । तओ गहियं धणेण परतीरगामियं भण्डं, गवेसाविथं
 ११ पवहणं ॥

एत्यन्तरंमि भणिओ धणमिरौए नन्दओ ? जहा । वावा-
 एमो एयं, गच्छामो अजत्य, किं जे समुदतरणेणं । नन्दएण
 भणियं । 'हा न जत्तमेयं, सामी खु एमो मग्गाविओ य ।

१ D विवरद ।

२ D adds वइ ।

३ D सरदसु ।

४ D adds सुद्धसुद्धामावसज्जमेणं ता, B i marg.; E adds ता ।

५ ACDE omit the words in brackets.

६ B जहा ।

ता न तुमए 'एयं सुविणे वि चिन्तियव्वं ति । तओ चिन्तियं
धणमिरीए । न एअ एयं ववमइ ; ता अहं चेव केणइ उवा-
एण एयं करिस्सामि न्ति । कओ तीए नागदत्तापरिव्वाह-
याओ निमामिऊण आयङ्ककारओ कालन्तरनिवाई कण्ण-
जोगो न्ति ॥

५

एत्यन्तरंमि मंजत्तियं पवहणं, निमित्तं गहयभण्डं ।
तओ पमत्तदियहंमि निग्गओ धणो, गओ वेलाउलं । दिअं
दौणाणाहाण दविणजायं । संपूहओ जल्लनिही । अग्घियं
जाणवत्तं । आरूढो खु एमो मह परियणेण । उक्किता
नङ्गरा, आऊरिओ सङ्खकुन्दधवलो सियवडो ।

१०

तो लङ्घितं पवत्तं ^१कच्छहकरिमयरनिधरतिमिकलियं ।

मङ्खउल्लालदेमं पायालतलं व गम्भौरं ॥

जलगयजलहरपडिमापडिवारणदंसणेण ^२असत्तयं ।

दप्पुद्धरकरिमयसुल्लन्तमखोहियतरङ्गं ॥

वेलाउल्लालवलौहरनिमल्लगन्धव्वमिऊणरमणिज्जं ।

१५

हौरिन्दगौलमरगयमऊहपरिरञ्जियजलोहं ॥

मलयाल्लदरिमन्दरिमल्लमिद्धवज्जुपुल्लहयसुवेसं ।

कप्पूरसण्डमण्डिवमहिन्दकरिदल्लियवियडतडं ॥

पवणधुयजल्ललवाहयसरसरसन्ततौरताल्लवणं ।

विहुमल्लयाहिरामं सिन्धुवहं पवणवेगेण ॥

१०

एवं च जाव कइवयदिवसे^१ गच्छन्ति, ताव दिस्सो धण-
 सिरौए जोओ पुब्बवस्सिओ धणस्सु । गहिओ य एसो थेव-
 दियहेहिं सेव अकयपडियारो महावाहिणा । जाय से
 महोयरं, परिसुक्काओ भूयाओ, उस्सूणं वयण, ^२गण्डियाओ
^३जङ्गाओ फुडिया करचरणा, न रोयद से भोयणं, बाहिज्जद
 तिसाए, न चिट्ठद पीयसुदयमुदरंमि । तओ विससो धणो ।
 चिन्तिथं च तेण । किमेवमयण्डे सेव पावविल्लमिय । अइवा
 नत्थि अयासो पावविल्लमियस्सु । ता कि करेमि । उत्तममद
 मे परियणो, विससा धणसिरौ, पम्मायवयणो य नन्दओ ।
^४ ता कि इमंमि सेव रयणायरे वावाएमि अप्पाणय ति ।
 अइवा न एवमेएमि सुह होद, अवि य अहिियरं दुहं
 ति । न य अकयपडियारस्सु इमं कापुरिमचेट्ठिय जुज्जद^५ ।
 भणियं च अम्माए 'अविमाइणा होयव्व' ति । पच्चाससं च
 जहासमौहियं अवरकूल । ता इमं ताव एत्थ पत्तकाल,
^६ नन्दयं सेव भण्डसामित्तणे निउज्झामि । ^७विचित्ताणि खु
 विहिणो विल्लसियाणि । को जाणद, कि भविस्सुद न्ति ।
 एसो य ताव तायसुकयं मम य ^८भाइणेहं वज्जमममाणो
 एय धणसिरिं ^९बन्धवइत्यगय करिस्सुद न्ति । चिन्तिऊण
 भणिओ य तेणं नन्दओ धणसिरौ य । वयस नन्दय, कस-
^{१०} परिणदवसेण एसा मे अवत्था, पच्चाससं च अहिइयं

१ D •पयाचय ।

२ D मडियाच ।

३ E adds ति ।

४ B चित्ताणि ।

५ CE •जेहिं, D मयजेहिं ।

६ D adds माचावित्तं ।

अवरकूक्षं, अणेगावायपौडियं च जीविद्यं सम्बसन्ताणं ^१चेव
 विसेसओ वाहिपौडियसरीराणं अण्डारिमाणं ति । ता अहि-
 ट्ठेहि इमं रित्यं, तुमं चेव एत्य नायगो, समुत्तिष्ठस्स य मे
 भयवन्तं जलनिहिं पच्छन्नस्सेव जहोविद्यं उवक्कमं ^२करेज्जामि ।
 तओ ^३जइ मे रोगावगमो भविस्सइ, तओ सुन्दरं चेव ; ^४
 अन्नहा उ तायसुकथं वज्जमन्नमाणेण ममं च भाउयसिणेहं
 पाविद्यम्मा तए बन्धवाणं एसा भत्तारवच्छला धणसिरौ ।
 सुन्दरि, तए वि ^५य इमो मोत्तूण पावं अहं विद्य दट्ठम्भो,
 न खण्डियम्भं इमस्स वयणं ॥ एत्यन्तरंमि सदुत्तं चेव परओ
 मन्दओ धनसिरौ य कइयवेणं ^६। धणेण भणियं । वयंस ^७
 मन्दय, न एस कालो विषायस्सु ; ता अवलम्बेहि पोरसं,
 उण्णेहि काउरिसवज्जमयं किलीवत्तणं, नियमेहि नियय-
 दिययंमि कालोविद्यं कम्भं । सुन्दरि, तुमं पि परिच्चय
 इत्थीयणहियथरायहाणिमोयं ^८, विसुमरेहि चिन्तायासका-
 रिण मिणेह, अवलम्बेहि कम्भं । एत्य खलु ^९सो पुरिसो ^{१०}
 इत्थिया वा पेमंसिज्जइ, जो कालसू । कालसू य मन्नो
 उज्जाहवन्तो अवस्समावयं लहेइ त्ति । तओ ^{११}पडिवज्जमणेहि
 धनमासणं ॥ पत्ताणि महाकडाहं नाम दीवं । गओ मन्दओ

१ D .मेव । २ BD कारवेज्जामि ।

३ D adds च ।

४ D adds मन्नयमामवेणं ।

५ D om.

६ D adds .मन्नविद्यं रोविउमरयो ।

७ A .वाहिं, D .वाचौ ।

८ D om

९ B adds च ।

चेत्तूण पाउउं नरवरमवल्लोदुं । बज्जमस्सिओ रादणा ।
 दिक्खमावासत्थामं । ओयारियं भण्डं । उवणैया धणस्स
 वेज्जा । पारदुओ उवक्कमो । तज्जोगदाणओ न १य से वाही
 ओवेद । तओ चिन्तियं नन्दएणं । न निघदेमपत्तस्सिमस्स
 ५ एस वाही ओवेद त्ति, तओ न जुत्तमिह कालमस्सिविउं ।
 तओ निओदयं भण्डं, गहियं च पडिभण्डं, मज्जियं जाण-
 वत्तं । दिट्ठो नरवई, संपूरओ तेण । पयदुओ निघदेसमागन्तुं ॥

अदक्खन्तेसु कदवयपयाणएसु चिन्तियं धणमिरीए । कइं
 न विवओ एसो । सदेसमुवगयाए १य दण्णसो एयस्स वावा-
 १० यणोवाओ, जीवमाणो य एसो २निचं मे हिययसन्नभूओ त्ति ।
 ता इमं एत्थ पत्तकालं । ३ठाद सेव एसो ४पाउत्ताकयमि
 रयणीए, तओ इमंमि सेव जलयरमत्तभासुरे सायरे
 पस्सिवामि ५ । पस्सिन्तो य एसो चवल्लभावओ जाणवत्तस्स
 अन्धयारयाए रयणीए ६तद्वत्तदुओ सेव निस्सुंमयं न भविस्सुद ।
 ७ एवं च कए समाणे एमो वि नन्दओ ८मे सामओ भवि-
 स्सुद त्ति । चिन्तिऊण संपादयं धणमिरीए अहासमीहियं ।
 पस्सिन्तो जामावसेमाए रयणीए ९पाउत्ताकयनिमित्तमुट्ठिओ
 पायाल्लगभीरे १०समुदमि सत्यवाहपुत्तो । ठिया कंचि काल ।

१ D om य, E य से ।

२ D om.

३ BD निचमेव ।

४ CE ठाद, D चोद ।

५ MSS पाव० ।

६ D adds त्ति ।

७ D तद्वत्तदुओ ।

८ BD transpose मे and सामओ ।

९ D पाव० ।

१० D समुदसन्नमि ।

कश्चो तीए हाहारवो । उट्टिओ नन्दओ । पुच्छिया एसा
 'मामिणि, किमेयं' किमेयं' ति । तओ मा अत्ताणमणुताड-
 यन्ती सदुक्कमिव अहिउययं रोविउं पवत्ता । 'हा अज्जउत्त
 हा अज्जउत्त' त्ति भणन्ती निवडिया^१ धरणिवट्ठे । तओ
 नन्दएण संजायामक्केण मत्थवाहपुत्तसेज्जं निरुविय तमपेक्क- ४
 माणेण मग्गयत्थरं पुणो वि वाहिता 'मामिणि, किमेयं
 किमेयं' ति । धणमिरीए भणियं । एसो खु अज्जउत्तो
 आयमणनिमित्तमुट्टिओ पमायओ समुट्ठे निवडिओ त्ति ।
 तओ एयमायणिकुण बाहजलभरियलोयणो तस्सेहमेहिउ-
 मई तंमि सेव अत्ताणयं पक्खिविउमाठत्तो नन्दओ, धरिओ १०
 परियणेण । तओ अच्चन्तमेयाणलजलियमाणसो 'न एत्थ
 उवायन्तरं कमइ' त्ति विमणो । धराविओ तेण बोहिउयो ।
 अजेमिऊण गोमे उच्चाइया नङ्गरा,^२ पयट्ठो^३ सदुक्कं अहि-
 प्पेयदेमाभिमुट्ठो ॥

इओ य सो मत्थवाहपुत्तो पडणममणन्तरमेव समासा- १५
 इयपुव्वभिन्नबोहिउयफल्लगो मन्तरत्तेण समुत्तरिऊण मायरं
 लवणजलासेवणविगयवाहो संपत्तो तौरभायं । उत्तिलो माय-
 राओ पुणोजायमिव अत्ताणयं मज्जमाणो उवविट्ठो तिमिर-
 पायवसमीवे । चिन्तियं च तेण । अहे मायावड्डलया
 १६ इत्थियावग्गस्सु, अहो निंसंभया धणमिरीए, अहे अमरिओ १०

१ ACE have only once किमेयं

२ D पोयमउके .

३ D adds च .

४ D इत्थियस्सु

ममोवरि वेराणबन्धो, अष्टो लङ्गदयं उभयकुलमिमौए ।
 ता किं पुण मे इमस्स ववमायस्स कारणं । अहवा अविवेच-
 वङ्गले इत्थियायणे को कारणं पुष्कदं त्ति । इत्थिया हि
 नाम निवासो दोमाणं, निमित्तं माहसाणं, उप्पत्ती कवडाणं,
 ५ खेत्तं सुभावायस्स, द्वारं असेयमगस्स, आययणमावयाणं,
 सोवाणं नरयाणं, अगला कुसलपुरपवेसस्स । ता किं इमिणा
 चिन्तिएणं, कच्चं चिन्तेमि । न एम कालो एयस्स 'आलो-
 चियव्वस्स, अवि य उच्छाहस्स । 'उच्छाहममुच्चमाणो पुरिमो
 अवस्स चेव ववसायाणकवं फलं पावेद, न य अतौयवत्तुचिन्ता
 १० दढं कायव्व' त्ति 'वुद्धवाओ । थेवं चिम पञ्चायणं पुरिमस्स,
 गहयं च जणणजणयाः ते य मे सुन्दरा चेव त्ति ।
 चिन्तिऊण उट्ठिओ पायवममौवाओ । गओ थेवं भूमिभागं ।
 दिट्ठा य तेणं ववणभङ्गविवक्षाए मावत्थीनरवदस्स 'मौहल-
 दौवगामिणौए धूयाचेडियाए तीसे चेव पिउमन्निगा चेडिया
 १५ तीसे ममप्पिया भण्डारिणौए विवज्जंमि य तमि ववणए
 ममुह्वीईहिं चत्तिया कूले पच्चत्तमुवगया मा चेडौ तमु-
 हेमागएण दिट्ठा य तेणं तीसे]१॥ उत्तरौयदेममि तमुहेम-
 मुज्जोवयन्तौ तेकोल्लसारा नाम रयणावलि त्ति । अबुण्ण-
 मालेण य इमं वुत्तन्त 'परकेरिगाए वि इमौए ववहरिऊण

१ B 'चिचस्स ।

२ D बुद्धपरिच ।

३ B भिच ।

४ CE omit the passage in brackets, B has it, but strikes it out, D supplies it on the margin.

पुणो पुणो इणमेव उद्दिषिथ कुसलपरत्तं^१ करेस्सामि' ति चिन्तिऊण गहिया य तेणं । पण्डो विषयसंमुहं^२ । दिट्ठो य तेणं जूययरवइयरविमोइओ पवन्नकावास्सियवओ सुबिद्ध-
 गारुडमन्नो मन्नसाहणत्थं सेव समुद्दतडमहिवसन्नो महेसर-
 दत्तो । तेण^३ वि एसो ति पच्चभिक्खाओ । तेणं भणिओ य ।^४
 मत्थवाइपुत्त, कुओ तुमं, कहं वा ते^५ ईदसी अवत्था । तओ
 'न गेहदच्चरियमन्नस्स पयाभिंठं जज्जइ' ति चिन्तिऊण
 भणिथं धणेणं । जल्लनिहीओ अणं, वहणविओगओ ममेथं^६
 ईदिमौ अवत्थ ति । महेसरदत्तेण भणिथं ।^७ 'अवहिओ
 विहौ उज्जयाणं भङ्गेसु, सुचच्चल्ला सिरि' ति सच्चो लोयवाओ ।^८
 किलेमायामबडुल्लो गिहवासे, जेण भवओ वि कप्पपायवस्स
 विय परहिथमपायणामेत्तफलजन्मस्स ईदिमौ अवत्थ ति ।
 अहवा येवमेथं । पण्डो वि समौ कालजोगओ अचिरेणं सेव
 संपुण्यं पावइ, विममदसाविभाए^९ य वट्टमाणा देवा वि
 परिकिस्सेभाइणो हवन्ति, किमङ्ग पुण मच्चलोयवासौ^{१०}
 जणो । ता न ढए संतप्पियम्भं । आवयाए वज्जकटिणहियया
 सेव महापुरिसा हवन्ति । उवयारिणी य आवया ; जओ
 मज्जर इमौए सज्जणा^{११} सज्जणविसेसो, 'सत्थिक्खए अणु-

१ D 'पक्खे विओइयं ।

२ DE 'समुहं ।

३ D वि य थवो ति ।

४ D हरिणौ ।

५ D 'विउइयस्स मे ।

६ D adds एण ।

७ D विभाइय ।

८ B दुज्जय, D दुज्जयाणं विसेसो ति ।

९ D सत्थिक्खइ ।

- रन्तेयरपरियणो,^१ गम्यन्ति अत्तणो भागधेयाणि, निव्वउर
 निच्चपच्छओ पुरिसयारो । नाऽणसममंपत्तस्स कासागरस्स
 सव्वहा गन्धोवसद्धी हवद । 'न चिरकालठारणी य एसा
 आवय' त्ति सखणाओ अवगच्छामि त्ति । अन्नं च । भवओ
 ५ विह्वो व्व साहारणो चेव मे एस खणमेत्तपीडागरो परि-
 किल्लेसो । परिच्चत्तसव्वमज्जो य मंपयमहं । ता किं ते उव-
 गरेमि । तहा वि गेण्हाहि एयं पढियमेत्तमिद्धं तत्कयाहि-
 दट्ठस्स वि पाणधारयं^२ भयवया विणयाणन्दणेण पणीयं
 गारुडमन्नं ति । भविस्सइ य इमिणा वि भवओ मविह्वेण
 १० विय परत्यमंपायणं ति । धणेण चिन्तियं । अहो मे अका-
 रणवच्छलत्तणं । अहवा दुहियमत्तवच्छलो चेव मुणिज्जणो
 होइ । ^३उवियाकओवयारो य कहमहमिमस्स मन्तियं
 गेण्हामि त्ति । चिन्तिऊण भणियं च तेणं । भयवं, अणु-
 ग्गिहीओ न्हि ; मम कुमलचिन्तणं चेव भयवओ उवयारो ।
 १५ न तवस्सिज्जणाणुग्गिहीओ अकल्लाणं पावद । पमादणो य
 गिहत्था हवन्ति, उग्गाओ य मन्तदेवयाओ । ता अन्नं मे
 मन्तेण । महेसरदत्तेण भणियं । ^४सोमदेवओ निप्पच्चवाओ
 खु एसो । धणेण भणियं । तहा वि अल्लमिमेणं ति ।
 महेसरदत्तेण चिन्तियं । अहो महाणुभावया सत्यवाहपुत्तस्स ।

१ E रो ।

२ D •धारवमत्तं ।

३ B उवया, CE उविय translate उविय, D उविया ?

४ D सोम न एव पर उव्वउ देववाउ ।

नूनमहमणेण न पञ्चभिन्नाओ, तओ अकओवयारित्तणेण
 उवरोहसौलथाए न एयं गेण्हइ । ता पयासेमि से अप्पा-
 णयं^१ । चिन्निऊणं भणियं च तेण । सत्यवाहपुत्त, सुमरेहि
 मं तामलित्तीए जूयथरवइथरविमोइयं महेसरदत्तं । ता
 अलमत्तहावियप्पिणं । गेण्हहि एयं, अलहा महई मे ५
 पीडा ममुप्पज्जइ त्ति । तओ सुमरिऊण वुत्तन्तं^२ से 'कयथो
 एसो' चिन्निऊण 'हवइ महई एयस्स पीड' त्ति अवयच्छिय
 तदुवरोहभौरुणा भणियं धणेणं । भयवं, जं तुय्मे आणवेह ।
 तओ दिओ महेसरदत्तेण मन्तो, गहिओ धणेणं । गया
 तवोवणं ।^३ फणमादौएहिं कया पाणवित्ती । ठिओ एग-^४
 दिवमं । अहिवन्दिऊण महेसरदत्तं पेसिओ य तेणं पयट्ठो
 विषयमंसुहं^५ । नारङ्गाइमंपादयाहारो य पयत्तगोवियरयणा-
 वलौ कालकमेण पत्तो सावत्थिं त्ति ॥

तौए य नयरीए तीए चेव रयणीए राइणो^६ विचार-
 धवलस्स तक्करेहिं सुट्ठं 'भण्डायारं । तन्निमित्तं घेप्पन्ति^७
 भुयङ्गप्पाया भयरवासिणो अस्से य कप्पडियादओ त्ति ।
 निज्जन्ति मन्तिपुरओ सुच्चन्ति य परिक्खिउं । तओ सो
 धणो एयमायस्सिऊण दुवारओ चेव अलओ गच्छमाणो
 गहिओ निउत्तपुरिसेहिं, भणिओ य 'भइ, कओ तुमं'
 त्ति । तेण भणियं 'सुसन्ननयराओ' । तेहिं भणियं । कहिं^८

१ E •वं, D •वं त्ति ।

२ BD om.

३ D पञ्चसपोदरहिं ;

४ D •समुहं ।

५ D adds च ।

६ D भंजारं ।

‘वच्चिहिसि । तेण भणियं । अग्गच्चो गच्चो आसि, संपयं तं
 चेव ‘वच्चिहामि त्ति । तेहिं भणियं । भइ, न तए कुप्पियव्वं
 ति ; अच्च खु रादणो विथारधवल्लसु केहिंचि सुट्ठं भण्डा-
 थारं । तच्चिमित्तं च ‘कप्पडिया तुभेहिं आणियव्व’ त्ति
 ५ निउत्ता अन्हे । ता एहि, वच्चामो मन्तिगेहं ति । धणेण
 भणियं । भइ, अहमियाणिं सेवेहागच्चो, ५ नाहं एयकक्का-
 यारी । ता किं तहिं गएणं । तेहिं भणियं । निहेसगारिणो
 अन्हे, ता अवस्सं गन्तव्वं ति । अणिच्छमाणो वि हियएण
 नीच्चो मन्तिगेहं, दंमिच्चो मन्तिस्स, भणिच्चो य तेणं ‘भइ,
 कच्चो तुमं’ । तेणं तं चेव मिट्ठं ति । मन्तिणा भणियं ।
 ५ ‘किं ते पाहेयमद्दं वा’ । तच्चो तेण लोहअस्सालमोहिय
 मणेण अविथारिउणं आथदं भणियं निव्वियप्पेणं ‘न किंचि
 मंसणिज्जं, ति । मन्तिणा भणियं ‘फुड मन्तेज्जामि’ । तेण
 भणिय । किं भवच्चो वि अक्खहा निवेईयद त्ति । मन्तिणा
 १५ भणियं । जइ एवं, ता गच्छ । तच्चो गच्छमाणो तत्थेव
 भवणज्जणे कहिंचि पमायकुडिणं गहिच्चो ‘वन्दुरापवङ्ग-
 मेण । फालियं से निवमणं । एत्यन्तरमि तमुद्देममुज्जोवयन्तो
 सत्तरिमिमाला विथ निवडिया ‘ओड्डिगाच्चो ते लोक्कमारा

१ B वच्चसि ।

२ ACE वच्चोहामि ।

३ B कप्पडियादं ।

४ ABCE सेवावच्चो, D सेवहावत् ।

५ D adds ऊरु एव ।

६ D adds हविषजायं ।

७ B वट्ठेणं ।

८ A वन्दुरा ।

९ CE ओवड्डिगाच्चो, A उव०, D उड्डियात् ।

रयणावलिं त्ति । दिट्ठा मन्तिणा, मोयाविद्या पवङ्गमाओ,
 गहिया रयणावली पञ्चभिन्नाया य । भिन्नं 'मन्तिहियं' ।
 नूनं अकुसलं रायधूयाए, अन्नहा कुओ इयं एयस्स । पुच्छिओ
 खु एओ । भइ, कुओ तुह एमा । तओ मलज्जं भणियं
 धणेण । कथावि^१ अहं खु जाणवत्तेण महाकडाहं गओ ५
 आमि । तत्थ मए एमा कीया । विवञ्जं च मे आगच्छमाणस्स
 'त जाणवत्तं । तओ एहमेत्तरित्यमामी भयवया देव्वेण
 मपाइओ हि । मन्तिणा भणियं । कथा कीय त्ति । धणेण
 भणिय । अत्थि वामसेत्तं । मन्तिणा चिन्तियं । तिमामसेत्तो
 कालो एयाए विदन्नाए, दमामसेत्तो य कालो रायधूयाए १
 इओ गयाए, एओ य एवं जंपद त्ति । ता कहमेयं । अव-
 लत्ता य एमा एणामि^२, अमवद्धपलावी खु एओ, देवस्स
 निवेणमि । निवेदयं मन्तिणा । आउलीहओ राया । निरु-
 विया रयणावली । हक्कारिऊण दंमिया 'भण्डगारिगाण,
 पञ्चभिन्नाया य तेहिं । तओ रादणा चिन्तिय । वावाइया २५
 मुट्ठा वाणेण^३ मे धूया ; अन्नहा कहमेवमेयं जुज्जइ त्ति ।
 कोहाभिभूएणानि अचन्तनयाणुमारिणा पुणो वि पुच्छाविओ
 त्ति । धणेण पुणो वि तं चेव माहियं । तओ रादणा पुणो
 वि रयणावलिं निएऊण^४ पञ्चभिन्ना णेण । अहिययरं कुवि-

१ D मन्तिओ ।

२ ACE om.

३ D om.

४ D adds चन्नाए, CE एतेचन्नाए ।

५ D भंडारिवाह ।

६ D मे चलेह ।

७ D adds इतिवेह ।

एण 'न एयमसहा हवह' णि वण्णो समाणत्तो । तन्नो य
तणमसिविखित्तगत्तो वज्जन्तविरसडिण्डिमो अवराहयावणत्थं
च पडल्लिगानिमियरयणावली पयट्ठाविन्नो वण्णयामं^१ । तन्नो
नीयमाणस्स^२ 'हट्ठमग्गावसेसे मंसाहिलासिणा ओलावएण
५ 'मंसमेयं' ति कल्लिऊण अवहरिया रयणावली, नीया
सनीडं । धणो वि य अहिययरं कुविण्हि रायपुरिसेहिं^३
नौन्नो मसाणं ति । तं च केरिसं^४ ।

सुक्कपायवसाहानिलीणवायसं वायसरसन्नकरयररवं^५ रव-
न्तसिवानायभीसणं भीसणदरदडूमडयदुरहिगन्धं गन्धवसा-
१० लुद्ध^६हवेत्तसाणं साण^७कड्ढासनिवहभासुरं भासुर^८कम्पाय-
पौदजणय ति ॥ अवि य

पुरन्नो पत्तियदण्डो उग्गाहियकालचक्कदव्वारो ।

कल्लिकाल^९वन्दिसरिसो कालो वि जहि कल्लिक्खेज्जा ॥

तत्थ बोलाविन्नो लोहियासुहाभिहाण पाणवाडयामन्न-
१५ खण्ड । तन्नो वहगचण्डालस्स आदेस दाऊण गया राय-
पुरिसा । नौन्नो^{१०} येव भूमिभायं चण्डालेण, ^{११}पुल्लहन्नो पण्णा,
चिन्तियं च तेणं । अहो दमाए आगितौए कहमकज्जयारी
भविस्सह । अहवा निहेसयारी अहं । ता किं ^{१२}मम एदणा ।

१ D 'भूमिं'. २ A 'सम्पा', CE 'सम्प'. ३ D adds 'चममाचो'.

४ ACE om. ५ D करयरवं ६ D हवहवन्तं.

७ D adds 'अहिय'. ८ A कषारचो, B कम्पादरयचो, D कम्पायचो.

९ A 'चहि', CED 'चहि'.

१० E adds 'च'.

११ B पुल्लहचो.

१२ ACE ममेदणा.

सद्यं निश्चयमनुचिह्नानि । निवेसाविश्वो जमगण्डोऽपि भणिश्वो
य । अज्ज सुदिट्ठं जीवलोयं करेहि, एवमवसाणो य 'ते
एस लोश्वो । अज्जं य । वयंसगा ने सावगा, तस्संसग्गिअो य
जेगन्नाकूरदिट्ठिणो अन्हे । रायसासणं चिमं अवस्सं संपाडेयव्वं ।
विज्जन्तो य अन्हेहिं नरवर्द । जहा वावाइज्जमाणस्स 'सुह-
परिणामो मरउ' त्ति सुज्जत्तमेत्तं अन्हेहिं समीहिद्यत्यसंपाडणं
कायव्वं ति । कअो य ने पसाअो रादणा । ता आणवेउ अज्जो,
किं ते संपाडोयइ । धणेण चिन्मियं । अहो विमिड्डया
चण्डालस्स । अहवा दीणमत्तवच्छलो परोवयारनिरअो अणु-
यन्पारई न एम कअचण्डालो, 'किं तु जाइचण्डालो । सज्जणो
खु एसो । अकाले य मे दंसणं एतेण सह 'जायं' ति ।
अहवा किं एइणा, गअो मे कालो पुरिसचेट्ठियस्स; न
संपव्वइ समीहिद्यं अप्पपुष्पाणं ति । 'दीहं नौससिज्जण भणिथं
सविस्सिएणं । भइ, संपाडेहि रायसासणं, किमस्सेणं ति । तअो
'अदीणभावपिसुणियमहापुरिसभावो अअो सेव अणवराहो वि
एसो मए वावाइयव्वो' त्ति विमस्सेन बाहजलभरियलोयणेण'
सगमय" भणिअो चण्डालेण । अज्ज, जइ एवं, ता सुमरेहि
इड्ढदेवयं, परिणय 'विसयरायं, अज्जीकरेहि धमं, तहा ठाहि
सग्गाहिमुहं' ति । तअो 'धिरत्थु जीवलोयस्स, न संपाडिअो

१ B सखी ते जीवलोय ।

२ ACE om.

३ ACE om.

४ E •लोयव्वं ।

५ D •सकटं

६ ACE विषयं ।

७ BD •खी ।

- ૧ પરત્યો, ન્તિ ચિન્નિજ્ઞાણ ઠિન્નો સગ્ગાહિસુદં । ગહિયં
 ચણ્ડાલેણ કચન્નજીહ્વાકરાક્ષભાસુરં કરવાણં, નિક્કાલિયં
 પહિયારાન્નો, વાહિયં દૈશિ નિયસુયાસિહરે । મણિયં ચ તેણં ।
 અન્નો જણા, દમિણા કિલ્લ કહંચિ રાયધૂયં વસિજ્ઞાણ અવહટ્ઠા
 ૧ તેલોક્કસારા રચણાવલો । દમિણા અવરાહેણ એસ વાવાદક્કદ્દ ।
 તા જદ્દ અન્નો વિ કોદ્દ રાયવિહદ્દમામેવદક્કદ્દ, તં પિ રાયા
 સુતિલ્લેણ દણ્ડેણ એવં એવ સાસદક્કદ્દ ન્તિ મણિજ્ઞાણ
 વાહિયં કરવાણં । કારણ^૧સુક્કભાવયાએ ચ અદાજ્ઞાણ પશારં
 વિસુક્કલ્લગ્ગો નિવડિન્નો ધરણીએ ચણ્ડાલો । મણિન્નો ધણેણ ।
 ૧૦ મદ્દ, મા મે દમિણા અદસંભમેણ હિયયં પીડેહિ । અણુચિટ્ઠાહિ
 રાયસાસણં, નિન્નોગકારો તુમં તિ । ચણ્ડાલેણ મણિયં । અન્ન,
 ન સક્કણોમિ અસંપાડિન્નોવયારન્નરક્ક^૨ પહરિડં । તા કિં તે
 પિયયરં સંપાડેમિ ત્તિ ; આણવેડ અન્નો ॥

- એત્યન્તરંમિ રાહણો પઠમપુત્તો સુમન્નસો નામ, સો
 ૧૧ હજ્ઞાણસુવગન્નો અહિણા દદ્ધો । હગ્ગથાએ વિમક્ક એવમેક્ષાએ
 એવ પણદ્ધસન્નો જાન્નો । આણીન્નો નરવદસમીવં । ^૩સહાવિન્નો
 ગાહિન્નો, આગન્નો ચ તુરિયતુરિયં । દિદ્ધો ^૪તેણ । ‘અન્નો
 પણદ્ધા એ સક્ક’ ન્તિ ^૫વિસન્નો રુદ્ધુ એસો । પહન્નાદં મન્નોસપ્પાદં,
 ન જાન્નો એ વિસેસો । વિસન્નો રાયા । ચિન્નિયં ચ તેણં ।

૧ D પરમત્યો ।

૨ B સત્તે ।

૩ E • વચારંતરક્ક ।

૪ CE put these words in the plural.

૫ ACE હેતિ ।

૬ ACE વિસન્ના ચ દદ્દ ।

अचिन्ताओ पुरिससत्तीओ । कथाद^१ अओ वि कोद^१
 सुसिद्धगारुडमन्तो नरिन्दो जीवावेद त्ति । तो घोषावेमि
 ताव समन्तओ पडहगेहिं । जहा । अहो अज्जं सेव एत्थ
 रायपुत्तो ^१[सुमङ्गलो नामं सो उज्जाणसुवगओ] अहिणा
 दट्ठो । जो तं जीवावेद, सो अं सेव पत्थए तं सेव दिक्खइ ^४
 त्ति । चिन्तिऊण आदिट्ठा पाडहिगा पयट्ठा नयराराम-
 देउल्लसहारमगेहिं ॥

एत्थन्तरंमि आगओ एगो पाडहिगो तसुदेसं । आस-
 खिओ से सहो धणेण । जहा । ^१अहिणा दट्ठो रायपुत्तो ;
 जो तं जीवावेद, ^२सो अं सेव पत्थए तं सेव दिक्खइ त्ति । ^{१०}
 तओ सहरिसेण भणिओ चण्डालो । भइ, जइ^३ ते निब्बन्धो,
 ता एयं संपाडेहि । जीवावेमि ताव एयं सुयङ्गदट्ठं, पच्छा
 मारेज्जामि त्ति । हरिमिओ चण्डालो । चिन्तिथं च तेण ।
 जो मे मामिसुयं सयल्लनरिन्दपञ्चकायं पि जीवावइस्सइ, तं
 कहं दक्खिणमहोयहो गुणेगन्तपरक्काई महाराओ वावइस्सइ । ^{१५}
 ता जीविओ खु एसो, कहं वा एम एवं विवक्खइस्सइ^४ त्ति ।
 चिन्तिऊण ^५तेण सहिओ पाडहिओ । माहिओ ^६य वुत्तन्तो
 रायपुरिसस्स । तेण भणियं । भइ, किमेत्थं सच्चयं, अं एष

१ B ० वि ।

२ D adds चञ्च सेव ।

३ D adds एवं ।

४ D transposes स० वैव ।

१ B om. the passage in brackets.

२ B om. all down to दिक्खइ ।

३ ACE विवक्खइ ।

४ DE om.

- अपद । धणेण भणियं । अत्थि ताव मम पञ्चगविषावहारी
 मन्तो । कञ्चसिद्धीए उ देवो पमाणं । अविषओ खु एसो
 पुरिसयारस्स । तद्वावि पेच्छामि ताव त्ति । रायपुरिसेण
 चिन्तियं । अहो से अवत्याणगहओ.आस्सावो अणुद्धओ य ।
 ५ ता अवस्सं जौवावेद एस रायपुत्तं ति । मोयाविज्जण नौओ
 नरवदसमीवं, दंसिओ राइणो, साहिओ वुत्तन्तो । तओ तं
 दट्ठूण चिन्तियमणेण । महाणुभावागिई खु एसो । ता कं
 परदब्बावहारं करिस्सइ । अहवा पुणो विगप्पिस्सामि, न एस
 विचारणाए ममओ; विसमा गतौ विसस्स, मा 'अस्साहिं
 १० मे भविस्सइ पुत्तयस्स त्ति । चिन्तिज्जण 'वाइजलभरिय-
 नयणेणं ईसिपरिकलन्तवयणेण' भणिओ खु तेणं 'राइणा ।
 भइ; जौवावेहि मे सुयं ति । तओ धणेण भणियं । देव,
 सुच्च विमायं; पेच्छ भयवओ मन्तस्स सामत्यं ति । भणिज्जण
 सुमरिओ मन्तो । अचिन्तसामत्यओ य तस्स 'वियम्भन्त-
 १५ वयणकमलो पसुत्तो व्व सुहनिहासए उट्ठिओ कुमारो ।

एत्यन्तरंमि 'समुद्धादओ माज्झवायकलवलो । परितुट्ठो
 राया, हरिसविसेसओ अणुसियं पि येवथाए खित्तं धणस्स
 कडिसुत्तयं । वरिमियं च देवीहिं आहरणवरिमं । धणेण
 भणियं । महाराय, किमणेणं ति । राइणा भणियं । भइ,
 १० भण, किं ते अवरं मंपाडीयउ । धणेण भणियं । देव,

१ B •चिया । २ DE वाचोपलोययेव । ३ D •वययो, E •वययं ।

४ DE om । ५ CE वियसंस । ६ B समुट्ठिउ, D समुट्ठोरउ ।

अलमणेण । इमं पुण संपाडेउ देवो तस्स वह्निओगकारिणो
 अचण्डालभावस्स चण्डालाभिहाणस्स समीहिं मणोरहं ति ।
 राहणा चिन्तियं । अहो से गहयथा । न ईदसो^१ विसुद्ध-
 सत्तजुत्तो अकळं समायरइ । ता को उण एसो । पुच्छामि
 एयं । अहवा संपाडेमि ताव एयस्स समीहिं, पुणो पुच्छिस्सं^५
 ति । चिन्तिऊण भणियं राहणा । सदावेह चण्डालं, पुच्छह
 य, को से मणोरहो । तओ गओ पडिहारो, पुच्छिओ^{१४}
 तेण । अरे खज्जिलय, परितुट्ठो ते राया, अहवा रायपुत्त-
 जीविद्यदायगो नरिन्दचूडामणी ; ता भण, किं ते कत्तियउ
 न्ति । तओ खज्जिलेण चिन्तियं ।^{१०} नत्थि अग्वो सज्जणचरियस्स
 न याऽविसओ महाणभावयाए न्ति । चिन्तिऊण भणियं ।
 भइ, अवि सुक्को^{१०} सो देवेणं नरिन्दचूडामणी । तेण भणियं ।
 अरे खज्जिलय, को एत्थ संदेहो । कयस्ससेहरयभूओ देवो ।
 ता भण समीहिं । तेण भणियं । जइ एवं, ता करेउ
 देवो पसायं ; अलं अण्णाणं इमीए बुद्धजणगरहणियाए^{१५}
 उभयलोयविहट्ठाए जीविगाए न्ति । पडिहारेण भणियं ।
 अरे दम्भजायं पत्थेहि, किं इमेणं । खज्जिलेण भणियं । अओ वि
 अवरं दम्भजायं ति । तओ पडिसोऊण निवेदयं पडिहारेण
 राहणो । भणियं च राहणा । अहो से विवेगो अलोभया य ।

१ E ईदस ।

२ A वल्लसजौचितेव ।

३ D adds अहो ।

४ D transposes ई० सो ।

५ D नरिहारा ।

धनेण भणियं । देव, जादमेत्तचण्डाओ खु 'एओ महान्-
भावो; ता करेउ एयस्सु ववसियं देवो' ति । रादणा
भणियं । भइ, कथं चेव एयं; इमं पुण से अवरं, देउ भइ
सहत्वेण एयस्सु दीणारसत्तं चण्डासकुदुम्भसहस्सुवासिणिं
१ विष्णुवासिणिं च^१ पट्टणस्सु अवरवाहिरियं ति । तओ धनेण
भणियं 'जं देवो भणइ' ति । पड्विज्जिज्जण संपाडियं
रायसामणं ति । तुट्ठो खज्जिअणो न तहा वित्तसाहेण जहा
धणजीविण ॥

तओ धणमुवचरिज्जण^२ भणियं रादणा । भइ, ववसायाओ
१० चेव अवगओ ते सुकुलजओ । ता किञ्चिवासिणं किञ्चामधेयं
वा भवन्तमवगच्छामि । तओ 'परसन्निया रयणावली, तहावि
गहिया, अहो मे सुकुलजओ' ति सरिज्जण विमुक्कदीहनीसामं
१५ 'सज्जावणयवयणेण भणियं धनेण' । देव, कौइओ अकज्जयारिणो
ववसाओ, को वा एत्य दोषो सुकुलस्सु । किं न संभवन्ति
२० सच्छिन्निलएसु कमलेसु किमओ । वाणियओ अहयं
जादमेत्तेण, न उण सौलेणं, सुसम्मनयरवासी धणाभिहाणो
य । तओ रादणा 'अहो मे धम्मया, जं न एयं पुरिसरयणं
विणासियं' ति चिन्तिज्जण भणियं । कहं तएजारिसा
अकज्जयारिणो इवन्ति । ता कहेहि परमत्थं, कहं तुमए
२५ एसा रयणावली पाविय ति ॥

१ E ओ ।

२ D om.

३ D •वी नाम ।

४ A •मुहिसिज्जण ।

५ B सज्जोव ।

एत्यन्तरंमि १य ससंभमसुवसप्पिऊण विक्कन्तं महापडि-
 हारीए । देव, एसा खु मणोरमाभिहाणा उब्बाणवाणिधा
 रायधूयावयणाओ^१ वड्डणभङ्गेण विउत्तपरिचणा देवं विक्कवेह ।
 जहा । देव, इओ मच्छन्ताणं अण्हाणं समुद्धमण्णंमि तस्सणा
 चेव चण्डमाइयपणोक्कियं इत्थिवाहिथए अ गण्णं फुट्टं ५
 जाणवत्तं ति । तओ य देवस्स पहावेणं तहाविहणल्लगलाभ-
 मंपाइयपाणवित्ती जीविथा रायधूया विणथवई । मंपत्ता य
 कइंवि नयभायधेएहि नयरिसमीवं । मेहवणसंठियाए
 पेमिया अहं, जहा विक्कवेहि एयं वुत्तन्तं तायस्स । १० एयं
 सुणिऊण देवो पमाणं ति । तओ ससंभन्तो 'इमीए चेव १०
 रथणावलीवुत्तन्तमुवलभिस्स' ति उट्ठिओ राया, पयट्ठो य
 मेहवणं, पत्तो १य महया २चड्डगरेणं । दिट्ठा १य रायधूया ।
 अलंकारेऊण य पवेमिया मावत्थिं । पुच्छिया य रथणावली-
 वुत्तन्तं । माहिओ य तीए । जहा । तंमि वड्डणभङ्गदियहे
 चूयलइयाए^२ समप्पिया मंगोत्रिया य तीए उत्तरौयवन्धणेण । १५
 तओ १य विवस्से जाणवत्ते कथन्तवसविउत्ते २य परिचणे
 न-याणामि कौइसो से विपरिणामो न्ति । तओ राइणा
 धणमवल्लोदऊण भणियं । भइ. कइं तुह एसा इत्थगोयरं
 गय न्ति । धणेण भणियं । देव. समुद्धतीरे सयंगहणेणं ति ।

१ D om

२ D ० धूयहारियावड्डण ।

३ D एवं ।

४ BD om.

५ B चड्डवारवत्तं ति ।

६ E भूयः, AC ० उवाह ।

७ BD om.

८ D om.

राहणा चिन्तिचं । विवक्षा 'बुधलदया, कहमन्नाहा' मयंगहणं
ति । भणियं च । भद्, अवि दिट्ठं तए तत्थ किंचि कक्कात्तपायं
ति । धणेण भणियं । देव, दिट्ठं ; अओ सेव परदब्बावहारेण
अकप्पकारिणमप्पाणं मञ्जेमि । राहणा. भणियं । न एरिमं
परदब्बावहरणं गिह्णिणो ; ता अलमईयवत्युचिन्तिणेणं । भण,
किं ते करेमि न्ति । धणेण भणियं । कथं देवेण करणिज्जं,
जं तस्स निओगकारिणो समीहि^१अहिमणोरहपूरणं ति ।
राहणा भणियं । भद्, किं तेण ; थेवं खु तं तस्स वि
^२समिस्सियकारिणो चेद्वियस्स, किमङ्ग पुण भवओ जौविय-
अहिमसुयजौवियदायगस्स । धणेण भणियं । देवदंमणाओ वि
अवरं करणिज्जं ति । देव, मंपुत्ता मे मणोरहा देवदंमणेणं
ति । तओ राहणा डाऊणमणग्घेयं निययमाहरणं विदलपच्च-
दयनरमहाओ पेमिओ सुमन्धानयरं । ^३तओ आपुच्छिऊण
नरवहं निग्गओ सह रायपुरिसेहिं धणो ॥

पत्तो य कइवयदियहेहिं गिरियल्लयं नाम पट्ठणं । तत्थ
वि य तंमि सेव दियहे राहणो चण्डसेणस्स मुट्ठ मव्वमारं
नाम भण्डागारभवणं । तओ आउल्लीह्णया 'नायरया नगरा-
रक्खिया 'य । गवेस्सिज्जन्ति' चोरा मुहिज्जन्ति भवणवीहीओ
परिस्सिज्जन्ति आगन्तुगा । एत्थन्तरंमि 'य मंपत्तमेत्ता सेव

१ E भूय । २ B •इया । ३ A om. •अहिम• ; E •हूपूर• ।

४ A सम•, B समकिय• । ५ ACE om. this sentence.

६ D om. ७ E अवेषाविज्जंति । ८ BD om.

गच्छिथा इमे रायपुरिसेहिं, भण्णिथा य तेहिं । भद्दा, न
तुमेहिं कुप्पियय्मं । बाहिओ वुत्तन्तो^१ । तेहिं भणियं । को
^१एस अवसरो कोवस्सु; ^२एह, वच्चाओ जत्थ तुमे नेह त्ति ।
नीया पच्चउल्लसमीवं, पुच्छिया पच्चउल्लिएहिं 'कओ तुमे'
त्ति । तेहिं भणियं 'भावत्थीओ' । कारणिएहिं भणियं 'कहिं^५
गमिस्सुह' त्ति । तेहिं भणियं 'सुसम्मानयरं' । कारणिएहिं
भणियं 'किंनिमित्तं' ति । तेहिं भणियं । नरवद्दसमाएसाओ
एयं सत्थवाहपुत्तं गेण्हउं ति । कारणिएहिं भणियं । अत्थि
तुन्हाणं किंषि दविणजायं । तेहिं भणियं 'अत्थि' । कारणि-
एहिं भणियं 'किं तथं' ति । तेहिं भणियं । इमस्सु सत्थ- १०
वाहपुत्तस्सु नरवद्दविहणं रायालंकरणयं ति । कारणिएहिं
भणियं । पेक्कामो ताव केरिसं । तओ विमुद्धुच्चित्तयाए
दंसियं । पच्चभिन्नायं^३ भण्डारिएण । भणियं च तेण^५ । एयं
पि देवमन्नियं चेव कालन्नरावहुरियं रायालंकरणयं^६ ति ।
तओ संलुद्धा ते पुरिमा पुच्छिया य पच्चउल्लेण । भद्दा, १५
अवितहं कहेह; ^७कओ तुन्हाणमेयं । तेहिं भणियं । किमन्नहा
तुन्हाणं निवेदीयह । तओ कारणिएहिं निवेदओ एस वुत्तन्तो
चण्डसेणस्सु । 'ओ चेव मे राया सव्वमेयं "कारवेह" त्ति
कुविओ एओ । नेयाविथा इमे चारयं; 'पाविथव्वो एएहिं
सथासाओ सव्वो अत्थो' त्ति धराविथा पयत्तेण ॥ १०

१ D adds रायपुरिसेहिं ।

५ D transposes च० एओ ।

१ D एच ।

३ DE भण्डारिएहिं ।

५ DE तेहिं ।

१ D चारयं ।

७ D कुच ।

६ AC कारावर, D कारावेह ।

तहिं च परमदुस्त्रिया जाव कहवयदियहे परिवसन्ति,
 ताव तत्येव रायपुरिसेहिं परिब्बायगह्वधारी रघणीए
 परिभमन्तो सरित्यो सेव गहिओ महाभुयङ्गो ति । नीओ
 मन्तिसमौवं । तेण वि य 'सिङ्गधारी चोरियं करेइ ति,
 १ नत्थि से अन्नं पि अकरणिज्जं' ति कल्लिऊण वण्णो समाणणो ।

रायपुरिसेहि तणमसिगेह्यभूर्द्विस्सित्तसव्वङ्गो ।

कोसियमात्ताभूसियसिरोहरो विगयवसणो य ॥

निश्चित्तमङ्गकणवीरदामलमन्तभासुरालोओ ।

क्षित्तरकथायवन्तो उब्भट्ठमियरामहाकूढो ॥

- १० डिण्डिमयसद्देस्सियवज्जणपरिवारिओ य 'ओ नवरं ।
 दक्खिणदिसाए नीओ भौमं अह वण्णयाणं ति ॥
 नौममिऊण सुदीहं सविलियमहं पेक्खिऊण य जणोहं ।
 परिचिन्तियं च तेणं कहमलियं होइ सुणिवयणं ॥
 एपिहं पि मण्ण जुत्तं गहिंयं अं जस्स मन्तियं रित्यं ।

- ११ साहेमि तयं सव्वं धरणिगयं तस्स किं तेणं ॥
 इय चिन्तिऊण भणिया तेणं नरणाहसन्तिया पुरिमा ।
 मोत्तूण मं न सुट्ठं थाणमिणं केणइ 'निहत्तं ॥
 सव्वं च तयं दव्वं चिट्ठइ एत्थेव नवर 'थाणमि ।
 आरामसुअदेउल्लगिरिनिदितीरेसु धरणिगयं ॥

१ B सोधचियं, C सोचियं, E सोवचोय explained सोचनीयं ।

१ E चवत्तं ।

१ B ठारमि, E चारमि ।

धेनूण य तं तुभे अप्येह जणस्स जस्स जं १तण्यं ।
 सिट्ठं मए २सच्चिहं पच्चा मारेज्जह ममं ति ॥
 मिट्ठं च तओ ३सव्वं सपच्चयं जं जओ जया गहिंथं ।
 चिट्ठह य जत्य देउल्लगिरिदितीराहसु तहेव ॥
 गन्तूण तेहि वि तओ सिट्ठममच्चस्स सव्वमेयं तु । ४
 जोयावियं च तेण वि पच्चदयनरेहि तं दव्वं ॥
 दिट्ठं च निरवसेमं मिट्ठं जं जंमि जंमि ५थाणंमि ।
 पुव्वगहिणण रत्तिं रायालंकारदव्वेणं ॥
 दट्ठूण य तं दव्वं चिन्ता मन्तिस्स नवरमुप्पन्ना ।
 पुव्वगहिण्हि पत्तं तं दव्वं अन्नहा कव्विं ॥ १०
 एवं च चिन्तिऊणं ६ परिवायगक्खव ७धारणमुयङ्गो ।
 कइणापवक्खसित्तेण ८ मन्तिणा ९ सविण्यं भणिओ ॥
 वेममहावविरुद्धेण तुज्झ चरिणण विव्धओ मज्झ ।
 माहेहि ता फुडत्थं किमेयमवरोप्परविरुद्धं ॥
 एवं च भणियमेत्तेण भणियं परिव्वायएण । १०नत्थि खल्ल ११
 विषयलुट्ठाणमवरोप्परविरुद्धं ति । अवि य
 जणणिजणयाण सुकयं न गणेन्ति न बन्धुमित्तसामीणं ।
 विषयविषमोद्धियमणा पुरिसा परलोगमगं च ॥

१ CE जण्यं ।

२ B सच्चिं (read सच्चिं) D सच्चिं ।

३ E दव्वं ।

४ See note 3 on last page.

५ ACE add को ।

६ A भारी, DE करो ।

७ ACE ०पवत्तेव ।

८ ACE add सहायिकाव ।

९ D न खल्ल ।

एवं च सिद्धमेते भणियममद्येण जुज्जए एवं ।
 विजाणदरिहाणं न छणो तुमए सरिक्काणं ॥
 ता साहेहि अवितहं परधणमएणस्स^१ कारणं मण्ण ।
 'सयसाणवाणणस्स च हिरियं मोनूण किं वज्जणा ॥

५ एवं च भणिए भणियं परिब्बायएण ।

निसुणसु अवस्थिमणसो वुत्तनं मण्ण पुच्छिओ 'जो ते ।
 तह साहेमि कुडत्तं जह कसियं ओहिनाणेण'^२ ॥

अत्थि इहेव 'भरहंमि पुण्डो नाम जणवओ । तंमि
 अमरावह^३सरियं पुण्डवदूणं नाम नयरं । तत्थ अग्निवेसायण-
 १० 'सगोत्तो सोमदेवो नाम माहणो । तस्स सुओ नारायणा-
 भिहाणो अहं ति । तंमि नयरे 'जीवसाएण सगो' ति
 कुसत्थं 'पक्खेत्तो चिट्ठामि जाव केह पुरिसा समनओ
 चुसवयण^४तरल^५ 'पक्खोएमाणा सोर ति कल्लिजण वण्णा
 निज्जन्ति । ते य दडूण भणियं मए 'घाएह एए महाभुयङ्गे'
 ११ ति । तओ तं मम वयणं सोजण एक्केण साज्जणा समुप्पओ-
 दिनाणेण नाहदूरट्टिएणेव जंपियमहो कट्टमजाणं ति । तं च
 मे साज्जवयणं सोजण समुप्पजा चिन्ता । किमेएण मं
 उहिसिजण पसन्त^६वेणावि एयं, जंपियं ति । तओ सो मए

१ D •वरहंस्स ।

२ CE •साह वा भ० ।

३ D ज ।

४ D •नाओहिं. and adds जह यवं ता लुव ।

५ D जंपुहोहि भरहे नाही ।

६ B adds पुर ।

७ E •मोत्तो ।

८ D पक्खेनाओ ।

९ D वयणा ।

१० D पु० ।

वक्षणेसु निवर्तिजण पुच्छिओ 'भयवं, किमक्षाणं ति ।
 तेण कहियं । सम्बन्ताणमसन्ताहिओयदाणं^१ विवद्धोवएसो
^२य । मए भणियं । को असन्ताहिओओ को वा विवद्धोव-
 एसो न्ति । साज्जण भणियं । जमेए पुव्वकयकसपरिणइव-
 सेण वसणपत्ते निरवराहे वि महाभुयङ्गे न्ति अहिस्सवसि, ^३
 एस असन्ताहिओओ; जअ सच्चं पि परपीडाकरं न वत्तव्वं
 ति । एसा य वो ^४सुती पइयपइयाभिहाणे चोरचोरभण्णे
 य तत्तुल्लदोसया ^५सईभूया वि सयासुद्धसहावा वि । असइ
 पयाभिहाणे अचोरचोरभण्णेण य मिष्काभिहाणाओ^६
 दुग्गणो^७ दोसो न्ति । जं पुणं 'जीवघाएण^८ सग्गो' न्ति ^९
 पक्खेसि, एस विवद्धोवएसो ; जओ न जीवघाओ परलोए
 सुइल्लओ होइ । 'भणियं च सयलेहिं तित्थनायगेहिं । न
 ९हिंसियव्वाणि सम्बभूयाणि । अइवा

^{१०}जो कोहेण ऽभिभूओ घायइ जीवे सया निरणकण्यो ।

१ D adds ति ।

२ D om.

३ D सुयं B सई चसईया० ।

४ BD om. all down to मिष्काभिहायाउ ।

५ ACE •वालेउ ।

६ B इस्सवसि ।

७ वायजेइ ।

८ Instead of these words BD read : सम्बन्तोयवाओ वि सम्मइवसुइव-
 वाभिहायओ । ९ BD हिंसवोयावि ।

१० Instead of this verse B has the following corrupt passage :
 परंवावज्जा भारेवं चसभावे वि [added in the margin : वाविचि] वा सहावि
 चोववादावभववउ गुहातेवेवंति । D परंवावज्जाभवेच चसभावे विवाचिविवा-
 ववाचवोववादावभववगुहातेवं न्ति । and adds on the margin the text
 from भणियं च down to चविच ।

सो भवचारगवाशं पुणो पुणो पावए बल्लभो ॥

अवि य

जम्भन्तरदिक्खस्स य फलसेसमिहेव पाविहिमि जम्भे ।

येवदिमहेहि बाल्लय नवरमसग्गाहिओगस्स ॥

- ४ मए भणियं । भयवं, केरिसो जम्भन्तरविद्वसो^१ असन्ता-
हिओगो, केरिसं वा तस्स फलमणुङ्गयं मए,^२ केरिसं वा
फलसेसं ति । सञ्जुणा भणियं । वच्छ सुण ।

अत्थि इहेव भारहे वासे उत्तरावहे विमए गम्भणयं
नाम पट्टणं । तत्थ आसाढो नाम माहणो । ^१रञ्जुया से
१० भारिया । ताणं इओ अतीयपच्चमभवमि ^२चण्डदेवामिहाणो
पुत्तो तुमं आसि । काराविओ वेयन्मयणं, सुणाविओ
सत्याइं आसाढेण । समुप्पओ ते विज्जाहिमाणो । ठिओ
गम्भणयसाभिणो वीरसेणस्स समीवे, संपूइओ तेण, विद्वसं
जीवणं, बल्लमए राथा । अइक्कन्नो कोइ कासो । अजया

- ११ य तंमि सेव नयरे परिव्यायगभन्ता विणीयसेट्ठिस्स धूया
बाल्लविहवा वीरमई नाम; सा य अविवेयबल्ललथाए
इत्थियाणं दुक्खयथाए मोइस्स अहिंससणीयथाए विसयाणं
विधारकुक्कहरथाए जोम्भणस्स, अणवेक्खिज्जण नियकुलं
अणालोसिज्जण आयइं तन्नवरिवत्थमगवीइलाभिहाणेण^३

१ B •विहो ।

२ B om. these words.

३ CE रज्जुया ।

४ C चंद • ।

५ B •वीरलथा • ।

मासागारेण समं पवसियंति । इन्द्रो य तंमिं चेव दिव्ये
 तीसे चेव पूयणिज्जो ससमयायारपरिवाण्णरई ओगप्पा
 नाम परिव्यायगो, सो 'निस्सुत्तथाए पव्वइयगाणं कब्बाभावेण
 य संसियव्वस्स अणाइत्तिज्जण कस्सइ थाणेसरं' गच्छोति ।
 आओ य सोयवाओ 'अहो वीरमई पवसियं'ति । विद्वाथं ५
 च तुमए परिव्याययगमणं । तओ असुत्तथाए आसयस्स
 विचित्तचरिययाए सत्ताणं समुप्पजा ते चिन्ता । नूनं सा
 ओयप्पणा 'सइ पवसिया भविस्सइ ॥ अजया पवत्ता रायकुले
 कथा, जहा विणीयसेट्ठिस्स धूया न-याणिज्जइ कहिं पवसिय
 ति । तओ तए उण्णिज्जण सत्यायारं अवलम्बिज्जण १०
 इधरपुरिसमगं अणवेत्तिज्जण अत्तणो 'सज्जयथं अयाणिज्जण
 सेट्ठिउम्माइयं एवं जंपियंति । किमेत्य जाणियव्वं', अहं
 जाणामि । राइणा भणियं 'कहं'ति । तए भणियं । ओयप्पणा
 सट्ठिं पवसियंति । राइणा भणियं । परिचत्तनियकलत्तारओ
 खु सो भगवं । तए भणियं । ओओ चेव परकलत्ताइं पत्येइ । १५
 महाराय, एवंविहा चेव एए पासण्डिणो । न एत्य परमत्यनुद्धो
 कायव्वंति । एयं च सोज्जण विपरिणया धम्मंमि केइ
 पाणिणो । सवणपरंपराए य आयस्सियमिणं सेसपरिव्यायएहिं;
 २० ओओ कओ ओयप्पा, जाया से सपक्कपरपक्खेहिं पायं

१ B निरामयाय ।

२ DE सट्ठि ।

३ ABCE चकुपयं ।

४ B adds ति ।

५ B वज्जो ।

विहम्बणा । एवंविहमिच्छापरिणामवन्निष्णा बहून् तए तिब्बं
 कथं । अरुक्कन्तो कोर कात्तो । परिक्खीणमहाउत्थं ॥ तन्नो
 अपरिचत्तयाए आरभस्सु मायावड्डत्तयाए सेवकात्तो^१ अणा-
 सेवणाए धम्मस्सु विचिन्तयाए कम्मपरिणर्णं मन्नो समाणो
 ५ कोल्लागसन्निवेसे समुप्यन्नो एल्लगत्ताए न्ति । अरुक्कन्तो कोर
 कात्तो । तक्कम्मदोसेण^२ य सड्डिया ते जीहा । गहिन्नो
 महावेयणाए । येवकालेणं सेव झीणं च ते आउत्थं ॥ तन्नो
 मरिक्खण तक्कम्मसेसयाए^३ कोल्लागसन्निवेसाउत्थीए सेव समुप्यन्नो
 गोमाउगत्ताए न्ति । तत्थ वि च तक्कम्मपेरित्तहाविह^४ कम्म-
 १० भक्कणेण सड्डिया ते जीहा । ^५अरुक्कन्तो कोर कात्तो ॥ तन्नो
 मरिक्खण तक्कम्मसेसयाए सेव समुप्यन्नो साएयनरवदविक्खाविणीए
 मयणलेहामिहाणाए सुयत्ताए न्ति । पत्तो जीम्बणं, वल्लहो
 नरवदस्सु । अन्नया तक्कम्मदोसन्नो सेव सुरापाणमन्नेणं विणा
 वि कम्मेणं दढमक्कोसिया रायजणणी । सुन्नो रायउत्तेण,
 १५ वाराविन्नो तेणं । तन्नो तं पि अक्कोमिउं पयत्तो । कुविएण
 छिन्दाविद्या ते जीहा । ववगन्नो^६ मन्नो । सज्जिन्नो रु
 अन्नणो बुत्तन्नेणं । पड्डिवन्नो य अणसणं । मायमेत्तेण कालेण

१ B •का. CE •कस्स । २ B चरविद्या, CE चरविद्या in the margin.

३ D •दोसयाए ।

४ D adds सज्ज ।

५ D supplies the following passage down to ते जीहा on the margin; in the text it has the following words: ववन्नवन्नउत्त सज्जिन्ना वाराजवत्थी सुत्त रायउत्तेण वाराविन्नी सेव etc. ६ D •वव ।

विमुक्तो पाण्डेहि । समुप्यक्तो च एतत् पुण्डवद्वयंमि माहणसु-
यत्ताए न्ति । एयमणुद्वयं तए ॥

तन्मो मनेयं सोऊण समुप्यक्तो संवेगो, जाओ भवविराओ ।
चिन्तियं मए । अहो दुखंहेउत्तणं पमायचरियस्स । पुच्छिओ
बाह् । केरिमं फल्लसेसं ति । तन्मो तेण अरुसयनाणिणा ५
विसेसेणं इमं अवसोदऊण भणियं सकरुणेणं । वप्प,
अविवेगिजणाणुक्खा सयललोए विडम्बणा सेसं ति । तन्मो
मए समुप्यक्तवेरग्गेण सुणिवयणभौएण सुगच्छियनामगुरुसमीवे
पवम्मा पव्वम्मा । अरुक्कन्तो कोइ कालो । लद्धाओ च
गुरुसुरलोयगमणकाले 'मए 'गुरुसुसूसापरेण गुरुसयासाओ १०
तात्तुग्घाडणिगयणगामिणीओ दुवे महाविज्जाओ । भणिओ
हि गुरुणा । वप्प, एयाओ धम्मकायपरिवाकणत्वं कहिंपि
महावसणकालंमि सेव तए पउच्चियम्माओ, न उए सया
असारविसयसुहसाहणत्वं ति । अच्चं च, एयाओ धारयन्तेणं
परिहासेणावि अल्लियं न अंपियव्वं; पमायओ अंपिए समाणे १५
तत्तुक्कं सेव नाहिप्पमाणविमलजल्लगणं उद्धवाज्जणा अणिमिस-
लोषणेणं एयामिं सेव अट्टसहस्सेणं जावो दायव्वो न्ति । तन्मो
मए पावमोहियमणेणं साज्ज(नि)सिद्धनियइवसवत्तिणा अवि-
ज्जापुरायनडिएणं गुरुवयणपडिक्कलं इहपरल्लोगमगविद्वं
वव्वमियमणुचिट्ठियं । अंपियं च मए कत्तं असंपत्ताए भयवईए २०

- सञ्ज्ञाए आवसहासकारामवउत्तल्लगणं पमायन्नो 'तद्वल-
 रामायणपुच्छिणं अपरिहासबीलेण वि परिहासेणं सभय-
 लोयविहङ्गं अल्लियवयणं ति । मन्तिणा भणियं 'किं जंपियं'
 ति । परिम्यायणं भणियं । पुच्छिन्नो न्हि कलं तत्तल्लणकय-
 १ जल्लावगाहणाहिं आवसहदेवया'दंसणत्थमागयाहिं मज्जरपरि-
 खल्लन्तवयणाहिं सविम्वमुभन्तपेच्छिरीहिं तद्वलरामाहिं ।
 भयवं, कौस तुमं तद्वल्लगो सेव जीवल्लोयसारभूयं जल्लन्तरंमि
 वि तत्रस्मिज्जणपत्थणिज्जं हरिहरपियामहप्पमुहत्तियसवरसेवियं
 सयसल्लोयसल्लाहणिज्जं विमयसोत्तं' उज्जिज्जण इमं ईहसं दुक्करं
 १० वयविसेमं पवन्नो ति । तन्नो मए तासिं हिययगथं परिहास-
 गच्छिणं भावं विद्याणिज्जण विमुक्कदीहनीसासं काळाणुव-
 मल्लियं सेव जंपियं । जहा । हिययाणुकूलपिययमाविरच-
 संतावपौडिणं इमं ईहसं दुक्करं वयमम्भुवगयं ति । जंपिज्जण
 य इमं वयणं पमायन्नो सेव न कन्नो गुरुजणोवहट्ठो जावो ।
 १५ अकथजावो य वसणवसगो वि थ' जाए अज्जुरत्तममए अत्थ-
 मिए भुवणपदीवे चन्दे पसुत्ते नायरलोयनिवहे तिमिरदुस्सं-
 चरेसु' रायमग्गेसु कहकहवि गन्तूण पुच्चभण्डियं पिव
 अकथपडिदुवारपिहाणं पविट्ठो सागरसेट्ठिगेहं ति । तन्नो
 गहियसुवण्हप्पभण्डो जिग्गच्छन्तो सेव सागरसेट्ठिगेहाओ
 २० आथल्लियपुरिसपथसंचारो विज्जाणसरणदिआवहाणो अल्लिय-

विष्णानहङ्गणगमणो सुमरिथविष्णोविहङ्गदीणभावो विसमभ-
यशसपलायमाणो कुन्तकरवाक्कवावडग्गहत्थेहिं गह्मसदूरवा-
वूरियदिषायल्लेहिं हत्थो तत्थो तुरियमवधावन्नेहिं गह्मिओ
राथपुरिसेहिं । अत्थो परमवगत्थो सेव ते मदीओ बुत्तन्तो ।
संपद तुमं पमाणं ति । भणित्तण तुप्पिहत्थो ठिओ परिब्बा-
यणो न्ति^१ ॥

मन्तिणा भणियं । भयवं, कहे पुण एत्थ एगद्विवासा-
णीओ राथासंकारो नत्थि । तेण भणियं । दिओ खु एषो
मए सावत्थीनरवदस्स । मन्तिणा भणियं 'किं निमित्तं' ति ।
तेण भणियं । सुण ।

१०

अत्थि मे सावत्थीनिवासी गन्धर्वदत्तो नाम वयंसओ
जीविथाओ य अश्वहिओ । तेण तस्मयरनिवासिणो इन्द-
दत्ताभिहाणस्स सेट्ठिमहन्तगस्स धूया वासवदत्ता नाम कञ्ज-
गानेहाणुराथवसओ^१ अश्वदिआ वि पत्तुए विवाहमङ्गसवे^२
^३जोव्वणाभिमाणिणा इहरहा वि अत्तणो विणासमालोचिय ॥
अवलम्बित्तण पुरिसयार^४ अवहरित्तण परिणीय न्ति ।
एथवदयरंमि इट्ठो से^५ राथा । अवहरिया वासवदत्ता ।
^६निष्कूढो गघरीओ । आगओ मे समीवं जीविथाभिहाण-
वयंसगसहाओ । पुच्छिओ य आगमणपओयणं । साहिं

१ E om.

२ D • वसवदत्ता ।

३ D • वसवदत्ता ।

४ D जोव्वणमभिमाणिणा अविपरिकट य । ५ D adds जोव्वणं वधवदत्ते ।

६ E om.

७ D निष्कूढो, E adds य ।

च तेणं । तन्नो मए 'तमसुपुच्छिऊण रायासंकारकोसल्लि-
सहाओ पेसिओ नरिन्दपञ्चायणनिमित्तं जीविओ' । मन्नो य
ओ सावत्थिं । असंकारदरिसणपुब्बयं विज्झतो तेण राया
एयवद्वयेण^१ । कन्नो से राइणा पहाओ । पेसिया गन्धब्बद-
५ तसु सावत्थिपवेसणनिमित्तं महन्तया । नीओ महन्तएहिं,
पवेसिओ राइणा मंहाविभूईए, दिहो 'य जणणिजणयपसु-
हेण 'सयसवग्गेण । 'पाविआ 'तेण कण्ठगयपाणा वासव-
दत्ता । ता एयं निमित्तं ॥

मन्तिणा भणियं । साउ ववसियं, मित्तकज्जवच्छसा
१० 'सेव सप्पुरिसा इवन्ति । 'निहोसा खु ते पुग्गहिय'
ति मन्तिऊण मोथाविया धणाई । 'भयवं, तुमए वि
सविवेगाणुक्खमायरियब्बं' ति भणिऊण विसज्झिओ परि-
व्यायओ ॥.

धणो वि य ते रायपुरिसे पेसिऊण सावत्थिं पयहो
१५ जल्लनिहिताौरसंठियं 'वयराउं नाम नयरं । 'कहाणयविसे-
सेण पत्तो पउमावहं 'नाम अउविं । तीए विथ कइवयक-
प्पडियपरिवारियसु एगंमि विभागे 'उड्ढियं वणगहन्दपीठं ।

१ D हाऊव तयंसवग्गे राया० । २ D adds जीवाविउतिभणिय ।

३ D नयरपविउयवद्वयेण । ४ D om. ५ ACE om.

६ D adds वासवदत्तापियसहिउकेलं समसियय च पुरसुंदरतीजसेव समायिउ सेव
दंदत्ता । अणियं सेडिआ । ७ D om. ८ BD वहरातरं ।

९ B कइवय० । १० ACE om. ११ E अणियं ।

पण्डा दिशो दिशो कण्डिया । धादश्चो गयकलहगो
 'धणमगेणं । गहिओ खु एषो, पाडिओ धरणिवट्ठे । परि-
 णओ गयकलहगो । देव्वजोएणं न वावाइओ धणो । तओ
 उवरिं चत्तिऊण दन्तमुसलेहिं 'पंडिच्छिस्सुं' ति गहिओ
 करेणं, 'विच्छित्तो य उवरिं विसग्गो समासकवत्तिणीए ५
 नग्गोइसालाए' । इओ य तयकलहगपौडियाए रसियं
 करेणयाए । तओ^६ तं मोत्तूण वलिओ गयकलहगो । आळो
 धणो नग्गोइसिहरं । दिट्ठा य तेण तत्थ नीडंमि ओलावग-
 विसुळा तेळोळकारा रथणावली । पच्चभिन्नाया गहिया
 य । चिन्तियं च तेणं । ^७बुद्धामि जइ 'गओवइवस्स, ता १०
 पराणेमि एयं परमोवधारिणो सावत्थीनरवइस्स; पच्छा
 जहासमीच्चियमणुचिट्ठिस्सं ति । ठिओ कंचि वेणं, अइल्लनं
 गयपीठं, ओइओ तइवराओ, पयट्ठो सावत्थिं, संपत्तो
 वसिमं ॥

इओ य गथा ते पुरिसा सावत्थिं । निवेइओ बुत्तनो १५
 नरवइस्स । कुविओ तेसिं राथा । अओ अबुद्धिया तुण्हे, जं
 तहाविहं पुरिसरथणं तहा एगाणिणं मोत्तूणमागय त्ति । ता
 एस भे दळो; तं चेव अगिण्हऊण न तुभेहिं सावत्थिं
 'परसियव्वं ति । भणिऊण 'निष्खूढा नयरीओ । खग्गा

१ B धवण्ण ।

२ D वल्लेत्तो ।

३ BD •वावाय ।

४ D adds च ।

५ A बु०, BD •डा०. CE बुद्धामि ।

६ D adds दणस्स ।

७ B ववि०, D puts न here.

८ D निवडा ।

धणं गवेसिउं । दिट्ठो य तेहिं पिण्णेल्लगाभिहाणे सच्चिवेसे
 सत्त्ववाहपुत्तो । साहिओ णेहि बुत्तन्तो इमस्सु, इमेण वि य
 तेसिं^१ । तन्नो करवयदिण्णहेहिं^२ 'पत्तो वावत्तिं । दिट्ठो
 नरवई, परितुट्ठो हियएण । साहिओ बुत्तन्तो नरवरस्सु ।
 ११ देव, इमिणा^३ पयारेण लद्धा रयणावली । दंसिया य ।
 विन्दिओ राया । 'अहो विचिन्तया^४ 'कम्पपरिणईणं' ति
 चिन्तिज्जण भणियं य तेण । भइ, तुइ चेव मए एसा संपा-
 डिअ त्ति, न कायव्वो मे पणयभङ्गो । अइवा साहारणं वेव
 ते एयं रज्जं पि, किं संपाडोयइ त्ति । तन्नो अरक्कन्तेसु
 १० करवयदिण्णेषु काज्जण महामहन्तं सत्थं भरिज्जण विचिन्तभ-
 णस्सु दाज्जण नाणामणिरयणसारमणग्घेयमाहरणं सच्चि-
 वाणियगवेसेणेव पेसिओ सुसक्कनयरं धणो त्ति^५ ।

पत्तो कालक्कमेणं, विस्साओ जणेण । परितुट्ठो से गुह-
 जणो, निग्गओ पच्चोणिं । दिट्ठो य जणणिज्जणएहिं, निव-
 १४ डिओ चक्खेसु तेसिं, अभिणन्दिओ^६ 'जणणिज्जणएहिं । 'कथा
 सक्काययणेषु पूया, दिक्कं महादाणं, 'पवेसिओ नरिन्देक
 सक्काणिज्जण मइया विभूरैए । कथं य गुहहिं महोच्छव-
 भूयं बद्धावणयं त्ति । 'परिरिक्के^७ 'पुच्छिओ धणसिरिबुत्तन्तं

१ D adds त्ति । २ D संपत्तो । ३ D बुत्तवेव । ४ B कथा ।

५ ABCD om. ६ D हेहिं । ७ BD add नत्तो ।

८ AC om. the rest of this sentence except अवाविभूरैए ।

९ D adds नच अरक्कवेसु करवयदिण्णेषु । १० B वडि, D वरि ।

अण्णिजण्णहिं । साहिओ तेण । विग्गिया अण्णिजण्णया ।
 भण्णियो च तेहिं । वच्च, अन्नं तीए । अण्णिया खु सा
 पावकम्मा भवन्तो । न रेहद कप्पपायवे कवियच्चुवत्ति न्ति ।
 ता अन्नं ते समाण्हवकुच्चविहवसहावं दारियं गवेसामो । न
 तए एत्थ संतप्पियव्वं । न सुसद सखी ओण्णहाए न्ति । तेण
 भण्णियं । को एत्थ अवसरो संतावस्सु; ईदसो खलु संसारस-
 हावो न्ति । तेहिं भण्णियं । साज्ज साज्ज, महापुरिसो खु
 तुमं । ता किं एत्थ अवरं भण्णीयए न्ति ॥

तत्रो कथा से गुरुहिं धणदेवमहिमा । निग्गओ धणो
 वच्च निद्धमिन्नेहिं । पूजिओ जत्तो, कथा अत्थिजणपडिवत्ती । १०
 गओ य भुत्तत्तरसमए^१ तथासन्नं चेव सिद्धत्थं नाम उज्जाणं ।
 दिट्ठो य तत्थ असोयपायवतल्लगओ हरियादपच्चसमिदओ^२
 मण्णवायकायगुत्तो गुत्तिन्दिओ गुत्तवन्धवारौ अममो अकि-
 च्छणो क्षिण्णगन्धो^३ निरवलेवो, किं वज्जणा, अट्टारसखील्लङ्गस-
 हस्सुधारौ अण्णेयसाज्जपरियओ^४ असोहरो नाम कोसल्लाहि- १५
 वस्स विण्णयंधरस्स पुत्तो समणसीहो न्ति । तं च दट्ठूण
 समुप्पओ से पमोओ, विथम्भिओ धम्मववसाओ । सिम्मितं
 च लेणं । अहो से रुवं, अहो चरियं; अहो से दिप्पि,
 अहो सोमया; अहो से पुरिसयारो, अहो महवं; अहो से

१ BD भण्णीयद, and om. न्ति ।

२ D adds अज्जस्स ।

३ D adds वचपरिवारो ।

४ ADE समिज, C समीओ, B समिद्व ।

५ B ०चओ, E ०चओ ।

६ B ०चरिवारिओ ।

कायस्थं, अहो विषयनिष्प्रियासया; अहो से जीव्यं, अहो
 अक्षयविजयो ति । ता धनो तु एषो दृष्टो पञ्चवास-
 णिजो य । गन्धो तस्मै समीवं । वन्दिष्यो णेण भयवं जसो-
 हरो सेससाज्जो य । दिज्जो से गुहणा धम्मसाहो सेस-
 १ साङ्गहि य । उवविट्ठो गुहपायमूले । भणियं च तेणं ।
 भयवं, किं पुण ते निज्जेयकारणं, जेण तुमं हवि व्य पञ्च-
 बाणो विषयसुहमवहत्थिज्जण पम्पज्जं पवज्जो सि । जसोहरेण
 भणियं । एगन्तनिज्जेयकुलहराज्जो संसाराज्जो वि अवरं
 निज्जेयकारणं ति । धणेण भणियं । भयवं सयसज्जणसाहारणो
 १० तु एष संसारो; अज्जो विसेसकारणं पुञ्चामि । जसोहरेण
 णियं । विसेसो वि सामज्जमज्जगज्जो सेव, तथा वि निधय-
 नेव चरियं ने निज्जेयकारणं ति । धणेण भणियं । करेण
 भयवं अणुगृहं, १ कहेउ अन्हाणं पि निज्जेयकारणं निधयच-
 रियं ति । तज्जो जसोहरेण 'कल्लाणागिई पसमह्वो य
 १५ एषो, कयाह निज्जेयसुवगच्छ' ति चिन्तिज्जण भणियं ।
 सोम जह एवं, ता सुण ।

अत्थि इहेव वासे विषाला नाम नयरी । तत्थ अमर-
 दत्तो^१ नाम नरवई होत्या । इज्जो य अतीयनमभवमि
 तस्मै पुत्तो सुरिन्दत्तो नाम अहमासि ति । जणणी य ने
 १० जसोहरा, भज्जा य नयणावसि ति । ताज्जो य ने रज्जं

दाऊण पवन्नो समणत्तणं । अहमवि संपत्तसम्पत्तो नयणाव-
लीनेहमोहिद्यमणो रक्खसणाहं विषयसुहमणुहवन्तो सिद्धामि,
जाव आगन्नो मे पल्लियच्छलेण धम्मदूत्रो । निवेदन्नो 'य मे
सारसियाभिहाणाए नयणावलीचेडियाए । तन्नो समुप्पन्नो
मे निम्बेन्नो । चिन्तियं मए । अहो चच्चलया जीवन्नोयस्स
अहो परिणामो योग्गलाणं, अहो असारं मणुयत्तणं, अहो
यहवद महामोहो । अवि य

अणुदियहं वच्चन्ताणि ऽमाद 'कह किं जणो न लक्खेद ।

जीयस्स ओव्वणस्स य 'दियहनिसाखण्डखण्डाहं ॥

'दियहनिसाघडिमालं आउयसलिलं जणस्स घेत्तूण ॥ १०

चन्दाहचवदत्ता कासरहट्ठं भमाडेन्ति ॥

'झीणे आउयसलिले परिसुत्तन्तंमि देहसत्तंमि' ।

गत्यि उ कोवि उवान्नो तह वि जणो पावमायरह ॥

असं ता मे पमाएणं । पवज्जामो पुव्वपुरिससेवियं समण-
त्तणं । साहिन्नो निययाहिप्पान्नो नयणावलीए । भणियं च ११
तीए । अज्जउत्त, जं वो रोयद त्ति । न खलु अहं अज्जउ-
त्तस्स पडिक्खल्लयारिणी; अवि य 'जं तुमं 'पवज्जिहिदि, अहं
पि तं चेव' त्ति निवेदधं' चेव अज्जउत्तस्स' । तन्नो मए
चिन्तियं । अहो निम्भराणुरायया ममोवरि देवीए, अहो

१ E om. च मे ।

२ ACE किं जह, B जह ।

३ BD दिवस० ।

४ E जीवे ।

५ D सावणि ।

६ D पडि० ।

७ D निवेदध

८ D adds चत्ताहट्ठ ।

महत्त्वत्तत्त्वं, अहो विवेगो, अहो चित्तपुण्या^१, अहो बन्दा-
पुवत्तत्त्वं, अहो समसुहृदुक्ताया, अहो एगसारत्तत्त्वं ति ॥

एत्यन्तरंमि निवेदन्तो मे काखो मङ्गलपाठएहिं । पठियं
च तेहिं ।

आसादकण उययं कमेण परियङ्गिण च पयावं ।

उज्जोविजण भुवणं अत्यमर दिवायरो एहिं ॥

तन्त्रो मए चिन्तियं । धिरत्यु जीवलोयत्तु; एयत्तु वि
दिणयरत्तु एगदिवसंमि चेव एत्तिया अवत्य ति । तन्त्रो
अहं अत्यादयामण्डवंमि कंसि कासं गमेजण मियङ्गजोण्हा-
१० पसाहियभुवणभवणे उद्दामकामिणीयणवियम्भियमयणपसरे
य^१ पन्त्रोसे गन्त्रो विद्वत्तमणिरयणमङ्गलपदौवसणाहं कुट्टि-
मविमुक्कवरसुरहिकुसुमपयरं वल्लकत्यूरियाविल्लित्तविमल्लम-
णिभित्तिं पवरदेवंग^२वत्यवोक्कारियकणयत्तम्भं उज्जलविचिन्त-
वत्यविरदयवियाणयं जरठविदुमायम्भजडियपल्लङ्गसणाहं अत्यु-
१५ रियपवरत्तुलीविद्वत्तगण्डोवहाणयं विमल्लकलधोयम^३ओवणीय-
^४हरपडिगहं उल्लम्भियसुरहिकुसुमदामनियरं कणयमयमल्लम-
हेत्तधूवजडिवाउत्तं पज्जलिय^५विद्वत्तधूमवन्तिनिवहं चकुलक-
लहंसपारावयमिज्जणसोहियं विरदयकप्पूरवीउयसणाहत्तम्भो-
लपडल्लयं वडियविजेवणपुत्त^६विविहाययणनिमित्तमणिवहत्त^७

१ CE • पुण्या = पुण्या । २ D om.

३ B om. वत्त, D i: marg.

४ B • उवलीय ।

५ CDE मवहर ।

६ B विचिन्त, D चित्त ।

७ E विविहावायय = वहाय ।

८ D • वडियं ।

सुरहिपडवासभरियमणोहरोवणीयकण्ठकक्षोत्तं^१ तप्पियवरवा-
 रणीसुरहिस्तुमुमसंपादयमयणपूयं ररिए विव सपरिवाराए
 नयणावलीए समझासियं वासगेहं ति । उवविट्ठो पत्तङ्गे ।
 कंसि कासं गमेज्ज निग्गञ्चो देवीपरियणो । थेववेत्ताए
 पसुत्ता देवी । अहं च विसयसुहविमुहियचित्तो वि नेहाणु- ५
 रागञ्चो 'देवी परिचरयव्या, एहमेत्तं एत्थ दुक्कर' ति
 चिन्तयन्तो चिट्ठामि, जाव सा देवी 'पसुत्तो नरवद' ति
 मज्जमाणा मोत्तूण पत्तङ्गमोदणा कोट्ठिमत्तलं । ससङ्गा य
 उग्गाडिज्ज दुवारं निग्गया वासगेहाञ्चो । तञ्चो मए
 चिन्तियं । किं पुण एसा अवेत्ताए 'अदञ्जदुवारं निग्गय १०
 ति । गूणं मम भाविविञ्चोगकाथरा देहत्तायं ववसिस्तुद
 ति । तञ्चो अहं धेत्तूण अशिवरं निग्गञ्चो तीए पिट्ठञ्चो ।
 गथा य सा पासायवास्तुत्तं^२ खुब्बयत्तु समीवं । उट्ठविञ्चो
 तीए खुब्बञ्चो । तञ्चो मए चिन्तियं । 'हद्धी एयत्तु साहि-
 ज्जण जहासमीहियं^३ करिस्तुद ति । एत्थन्नरंमि च्छुम्भल्लो- १५
 यणेणं भणियं खुब्बएणं । कौस तुमं अज्ज एत्तिथाञ्चो
 वेत्ताञ्चो ति । तञ्चो मए चिन्तियं । हा किमेयं अज्ज ति
 संसवद । अहवा अणुचियागमणा इमाए वेत्ताए देवी । अञ्चो
 एवं मन्तियं ति । होउ, पडिवयणं सुणेमि । तञ्चो देवीए

१ B •कक्षोत्तं । २ B चरित्ते, C explains उट्ठाया, D चरन्तोरेवा
 कोट्ठिमत्तलं सवंधा य एग्गाडिज्ज दुवारं ।

३ E खुब्बसमीवं ।

४ E चंदी ।

५ AC करद० ।

भक्षियं । अज्ज खु विममधाउओ^१ चिराओ पसुत्तो राया,
 अओ एअ कालखेवो न्ति । तओ मए चिन्तियं । 'हा
 किमेयं । एत्यन्तरंमि कठिणइत्येण तेण गइया अगइ-
 धूमामोयगभिणे केअइत्ये^२ देवौ । तओ "अडिया तेण समथं
 ५ देवौ । सिक्कारमणहरं च तस्स थ ममं च मयणकोवाणसं-
 धुक्कणं वियम्भियं तीए सइ मोइवेड्डियं । आसिक्किया तेण
 चुम्भियं च से अज्जन्तारयं वयणं । एयं च वायायणपविट्ठअन्दा-
 लोयभासियं वइयरमवयच्छिज्जण^३ अविवेयपवणसंधुक्कियो
 पज्जसिओ मे मणंमि कोवाणसो । कच्चियं च^४ तमासदसनीसं
 १० मण्डल्लगं । चिन्तियं च 'वावाएमि एए हुवे वि पावे' न्ति ।
 तओ तं सेव किरणावसौभासुरं जलन्तमिव पेच्छिज्जण इविं
 पण्डुमविवेयन्धयारेण । जाया थ मे चिन्ता । जेण 'मए
 परचक्कगयघडावियारणलालसा मरिन्दकेसरिणो विणिवाइया,
 सो कइं इमं पुरिससारमेयं देविं च अकज्जायरण^५ वावज्जसौ-
 १५ लजीवियं वावाएमि न्ति । अज्जं च । वोसत्थं अंपियमिमीए
 कीलियं च^६ आ बासभावाओ, भुत्ता सिण्हेइसारं, जणिओ
 अप्पाअयत्तुत्तो पुत्तो । ता किं एइया । अवि थ । अविवेय-
 वज्जसा सेव इत्थिया होइ । उज्जओ थ अइं सामअपडिव-

१ A •धोवा, B •दावो, C •धाउओ explained लभाव; D धावो ।

२ D हा भिक्षुरेअमज्जं न्ति । ३ B •अडावे । ४ ACE वा • ।

५ D adds तउ तवाविअमइइअ पासिअअ उअओ ममईव अचअरंतावकारी
 अंसारमओअडिअउवेअइंअअ ।

६ D om.

७ B •अइइवो • ।

८ D om.

तीए । एवं च गुणहरकुमारस्तु वि लाघवभावेण ^१पत्युयवि-
 चाओ न्ति । अहो मे असरिसववसाओ न्ति । विलिएण
 तत्क्षणं चेव समाणियं मण्डलगं, विरत्तं च मे चित्तं
 देवीओ^२ । उवट्ठिओ^३ धम्मववसाओ । गओ वासहरं पुवओ
 सयणिज्जे, पवत्तो चित्तिउं । अहो महिलिया नाम अभूमो ^४
 विसलया, अणगी चुडुली, ^५अभोयणा विसूदया, अणामिया
 वाही, ^६अवेयणा सुब्बा, अणुवसग्गा मारी, अणियला गोत्ती,
 अरज्जुओ पासो, अहेउओ मज्जु न्ति । अहवा किं इमीए
 चित्ताए । ईदसो एस संसारो । अओ चेव पवज्जामो समणत्तणं
 ति । एवं आव सुहपरिणामो कंचि कालं चिट्ठामि, ताव १०
 आगया देवी । कयं मए सुत्तवेज्जुयं^१ । पुवन्ना च मम
 समीवे । ठिया कंचि कालं । ^२पवत्ता चाउयत्तकरणे । अहमवि
 तमेव सुत्तवेज्जुयं अवलम्बिऊण ठिओ कंचि कालं । समा-
 सिज्जिओ अहं तीए । मए वि अत्तणो चित्तविचारमदंसयन्तेण
 पुब्बिं व बज्जमन्निया । एत्यन्तरंमि पहयाइं पाहाउयत्तराइं । ^३
 पडियं कालनिवेयएण ।

एसा वच्चइ रयणी विमुक्कतमकेसिया विवणसुही ।

पाणीयं पिव दाउं परलोयगयस्तु सुरस्तु ॥

१ A पत्युयवि । २ B ओ । C ओ । ३ D देवीए उवरि, B sec. m.

४ D अभोरया । ५ ACE सचे, D corrects सचे into सचे ।

६ A चेउय, B चेउय, E चेउय ; cf. Guz. चेउय sorcery, cunning.

७ ACE om. the passage: पवत्ता down to सारं ।

- पहाथा रयणी, कयं गोसकिचं । ठिओ न्नि अत्याइया-
मण्डवे । कथा सविसेसं सामन्तप्पमुहाणमणजीवीणं पसाथा^१ ।
पविट्ठो मन्निचरयं । आगया विमलमरप्पमुहा महा-
मन्निणो । साहिओ मए एतेमिं निययाहिप्पाओ, न^२
५ बज्जमओ तेसिं । भणियं च णेहिं । देव, अपरिणओ ताव
कुमारगुणहरो, पयापरिरक्खणं पि धम्मो चेव ति । तओ
मए भणियं । किं न-याणए तुभे, कुल्लट्ठिरे एसा अण्णाणं,
जमागए धम्मदूए न चिट्ठियव्वं ति । तेहिं भणियं । देवो
जाणए ति ॥ अरक्कन्तो सो दियहो, समागया रयणी ।
१० ठिओ अत्याइयामण्डवे । कंचि वेसं गमेज्जण गओ वास-
भवनं । नियत्तदेवीसिणेहभावओ^३ समागया मे निहा । रय-
णीचरिमजामंमि दिट्ठो मए सुविणओ । किस्साहं धवस-
हरोवरि ^४ भिंहासणोवविट्ठो पडिक्कभासिणीए पाडिओ
कहवि अम्माए जसोहराए, पलोड्डमाणो गओ सत्तमभूमि-
१५ थाए, अणुपलोड्डमाणा अम्मा वि तह चेव ति; उट्ठिज्जण
कहवि आरुढो मन्दरगिरिं । एत्यन्तरंमि विउड्डो ।
चिन्तियं च मए । दाहणारओ विवागसुन्दरो थ एस
सुमिणओ । ता न-याणामो, किं भविस्सए ति । अहवा
पत्थुयं मए परलोयसाहणं । जं होए, तं होउ ति ॥

१ A •च, B •ओ, CE •थं ।

२ D नेव ।

३ MSS •देव•, D •भावाच ।

४ D बोधा• ।

तत्रो ध्वजग्राणमणसरन्तस्तु सेव अदक्षन्ता रचणी । कथं
 पभात्रोचियं । ठिओ न्हि ^१अत्याइयामण्डवे । आगथा मे
 महल्लुज्जणपरियणपरिवारिया^२ अम्मा । अम्भुद्धिओ सविण्णं ।
 पुच्छिओ अहं तीए^३ सरीरकुग्रलं । निवेइयं मए ईसिं
 ब्रवणउत्तिमङ्गेण । निमणा य सा धवलदुगुल्लोत्थयाए^४ महां- ५
 गौठियाए । तत्रो मए चिगित्तं । अहो लडुयं जायं, जं
 अम्मा वि एत्थ आगथ त्ति । निवेएमि इमीए निययाहि-
 पायं । विज्जवेमि एयं पम्बज्जमन्तरेणं । अहवा अच्चन्तनेहा-
 ण्या अम्मा दुक्कं मे समीहिंयं संपाउइस्सइ त्ति । दिट्ठो य
 ण्णुसलसुमिणओ; ^५तत्रो आसक्केमि अम्माओ एत्थ अन्न- १०
 ार्यं । न जुत्तं च इमीए पडिक्कलमासेविउं, जओ दुप्प-
 डेयाराणि अम्मापिईणि हवन्ति । विरत्तं च मे चित्तं भव-
 वस्साओ । न सक्कुणोमि इह चिट्ठिउं । ता उवाएण विअ-
 मि, जेण निस्संसयं सेव एसा अणुजाणइ त्ति । एसो य
 त्त्युवाओ होउ । तं सेव सुमिणयं तद्वा साहेमि, जद्वा तस्स १५
 डिवाअणमिमित्तं ^६वेसमेत्तं पडुअ अणुजाणिहिइ ^७इत्तर-
 तासियं पम्बज्जमम्मा । तत्रो अहं तद्वा पम्बइओ सेव
 तोहामि त्ति । चिगित्तज्ज सव्वत्थाइयासमत्तं विज्जन्ता अम्मा

१ D आवाविचा० ।

२ D परिपरिया ।

३ A भुङ्गुओ० ।

४ D उडवाउंकेमि ।

५ CDE सेव०, C translates वेवजायं, D had originally सेवसेमि० ।

६ B उत्तर० ।

मए । 'अम्भ, अम्भ मए रयणीए चरमजामंमि दिट्ठो 'सुमि-
 ण्णो । तं सुण्णेअ अम्भा । अम्भाए भणियं । कहेहि पुत्त
 केरिसो^१ त्ति । तन्मो मए भणियं । अहं खु किण गुणहर-
 कुमारस्स रक्खं दाऊण कयसिरतुण्डमुण्णो सयलसङ्गचारि
 ५ समणगो^२ संवुत्तो, धवलहरोवरिसंठिओ य पडिओ । तन्मो
 विउट्ठो सयण्णो त्ति । तन्मो अप्पसत्थसुमिणं सोऊण
 सुविणसत्थकोवियाए भयसंभन्तयरहरेत्तहिथं वामपाएण
 मच्चिमण्डलं अक्कमिऊण घुघुक्कयसणाहं जंपियं अम्भाए । पुत्त
 पडिहं ते अमङ्गलं, चिरं जीव, निहवमग्गं^३ च मच्चिं
 १० पालेहि । एयस्स वि य पडिघाद्यणनिमित्तं कौरउ इमं,
 कुमारस्स रक्खं दाऊण गिहंमि चेव इत्तिरियकाणं समण-
 छिक्कपडिवज्जणं ति । मए भणियं । अम्भ, जं तुमं चाण-
 वेमि । अम्भाए भणियं । निवडणनिमित्तं च^४ निवाइऊण
 वेयविहिणा जलयसखइयरे^५ जीवे^६ करेहि सुलदेवय-
 १५ ण्णेणं सन्निकसं ति । तन्मो मए ठइया कळा भणियं च ।
 अम्भ, कौरसं जीवघाएणं सन्निकसं ति । अहिंमालखाणो
 खु धम्मो । सुण

मणमेत्तेण वि इइइं परस्स एकां पि मरणभीइस्स ।

मरणं भूयाण कथं वज्जभवमरणभावं होइ ॥

१ E om. अंभ चउत्थमए ।

२ ACE दुवि० ।

३ AC कौरसो ।

४ B adds ति ।

५ A ०जि ।

६ D adds वहु ।

७ D ०इहि जीवेहि ।

जो इह परस्म्य दुःखं करेह^१ सो अप्यणो विसेसेणं ।
 न पमायकयं कस्यं जं विहसं होह जीवाणं ॥
 जं पि आइहं 'करेहि सन्निगस्यं' ति ।
 तं सुणसु सन्निगस्यं नरस्स सव्वत्थसाहणसमत्थं ।
 जं पयणुयं पि निच्चं परस्स पावं न चिन्नेह ॥ ५
 इहसोए परलोए य सन्निगस्यं अणुत्तरं तस्स ।
 जह पेच्छह अप्पाणं तह जो सव्वे सथा जीवे ॥
 अन्नाए भणियं । पुत्त, परिणामविसेसओ पुत्तपावे,^२
 एसा य धम्मसुहं । सुण ।
 जस्स न लिप्पइ बुद्धी हन्तूण इमं जगं निरवसेसं । १०
 पावेण सो न लिप्पइ पक्कयकोसो व्व सल्लिसेणं ॥
 अएवा जह वि पावं हवइ, तह वि देहारोग्गनिमिजं
 कीरड इमं ।
 पावं पि ज्ज कायव्वं बुद्धिमथा कारणं गणेक्केणं ।
 तह होह किंपि कस्यं विसं पि जह ओसहं होह ॥ १५
 मए भणियं । अन्न, जं तए आणत्तं 'परिणामविसेसओ
 पुत्तपावे' ति, एत्थ अकज्जपवत्तणे कीरडो परिणामो ति ।
 अन्नं च । सुण ।
 पुत्तमिणं पावं चिय सेवन्तो 'तप्पकसं न पावेह ।
 शाखाएल्लविसभोई न 'थ जीवइ अमय्यबुद्धी वि ॥ २०

न च तिष्ठत्येषे वि पावं अन्नं पाणादवायश्चो अत्थि ।

जं सव्वे वि च जीवा सुहसवतण्हासुया इहइं ॥

एवं च द्विए समाणे कइं हिंसावई धम्मसुइ ति । जं च
आणत्तं 'जइ वि पावं इवइ, तइवि देहारोगनिमित्तं

५ कौरउ इमं' ति, एत्थ सुण ।

दीहाउओ सुइवो नीरोगो होइ अभयदाणेणं ।

जम्भन्तरे वि जीवो सयलजणसलाहणिज्जो य ॥

देहारोगनिमित्तं पि एयवयपालणं चिय खमं मे ।

पावाधिवङ्गिण्ण य देहेण वि अन्न किं कम्मं ॥

१०. अन्नाए भणियं । पुत्त, अलं रिसिवयणवियारणाए,
कौरउ इमं सेव मह वयणं ति । जंपमाणी निवडिया मे
चलणेसु । तओ मए चिन्नियं । अहो दाहणं; एगत्तो गुरु-
वयणभङ्गो, अन्नत्तो य^१ वयभङ्गो ति । ता किं एत्थ कायव्वं ।
अहवा गुरुवयणभङ्गाओ वि वयभङ्गो सेव विवागदाहणो ति ।

१५ चिन्निकण विज्जत्ता अन्ना । जहा । अन्न, जइ ते अन्नं पिओ,
ता अलं इमिणा दोग्गइनिवायहेउणा^२ समइडेण । अहवा
वावाएमि अत्ताणयं, करेउ अन्ना मम मंसओणिएणं कुसदेव-
यण्णं ति । तओ मए कच्चियं मण्डलगं । एत्थन्तरंमि 'हाहा
^३मा साहसं' ति खमुइहाओ अत्थाइयामण्डवंमि कल्लयलो ।

१०. ससज्जवा वि च उट्ठिया अन्ना, धरिओ तीए दाहिएभुयादप्पे

भणितो य । पुत्त, अहो ते मादवच्छत्तणं; किं विवक्षे
 तुमंमि अहं जीवामि । ता पयारत्तरकओ मादवहो सेव
 तए एसो ववसिओ न्ति एवं निरुवेहि । एत्यन्तरंमि क्रूरयं
 कुक्कुडेणं । सुओ अम्माए सहो, भणियं च तीए । पुत्त,
 'सूरए अप्पाणं एस कुक्कुडो । अत्थि य इमो^१ कप्पो, जं
 ईरसे पत्युयंमि जस्स सेव सहो सुणीयइ, तस्स तप्पडि-
 विम्बस्स वा वावायणेण समीहिथसंपाचणं ति । ता चिट्ठन्तु
 अजे जीवा, एयं सेव कुक्कुडं वावाएहि न्ति । मए भणियं ।
 अन्न, न 'खलु अहं अम्माएसेणावि अत्ताणयं मोत्तूण अजं
 वावाएमि । अम्माए भणियं । पुत्त, जइ एवं, ता किं^२
 एइणा; पिड्ढमयकुक्कुडवहेणावि ताव संपाडेहि मे वयणं
 ति । जंपमाणी अवहरिकण मण्डलग्गं पुणो वि निवडिथा
 मे चक्षणेसु । एत्यन्तरंमि तज्जेहमोहिथमणेण पण्डुनाणाव-
 लोएण भणियं मए पावकसेण । अन्न, एवं जं तुमं आणा-
 वेहि न्ति । अवि य

१५

वज्जसं पि विक्काणं नादसहं होइ निययकज्जंमि ।

सुट्ठु वि दूरालोयं न पेक्खए अप्पयं 'अप्पि ॥

एत्यन्तरंमि दिक्का समाणत्ती लेप्पयाराणं । 'निब्बत्तेह
 अकासहीणं पिड्ढमयं कुक्कुडं ति । निब्बत्तिओ च तेहिं,
 उवणीओ मे समीव । तओ 'सा अम्मा तं च कुक्कुडं ममं १०

१ CDE सुइइ ।

२ AC इमे ।

३ D ड ।

४ CE चत्ति ।

५ E adds अजा ।

६ D adds च ।

च चेत्तूण गया देवथापायमूखं । ठाविओ से अगगओ । भणिओ
 अहं तीए । पुत्त, कडुएहि मण्डलमं । तओ मए ईसि
 विहसमाणेण ^१कडुयं । अन्नाए य भणियं । भयवर कुल-
 देवए, एस सव्वजीवाण वावायणवारुए पुत्तदिट्ठदुस्सुमिण-
 ५ पडिघायण^२त्यसुवणीओ ते^३ कुक्कुडो । वावाएर य इमं
 एसो । ता एयस्स सरीरे कुसलं करिप्पासि ति । भणिज्जण
 सन्निओ अहं जहा 'वावाएहि एयं' ति । तओ मए घारओ
 कुक्कुडो । कथं देवथसणं । भणिओ^४ अन्नाए सिट्ठकओ नाम
 सूवथारो । इमं मंससेसं सळं रन्नेहि, जेण मे पुत्तो ^५अहं
 १० च देवथासेसं पासामो ति । मए भणियं । अन्न, अलं मंस-
 भक्षणेण । सुण^६ ।

सुट्ठु वि गुणप्पसिद्धा तवनिथमा दाणस्साणविणिओगा ।
 मन्नोसद्धाणि विहज्जा नरस्स मंसासिणो होन्ति ॥
 खइयं वरं विसं पि ऊ खणेण मादेर एक्कसिं^७ सेव ।
 १५ मंसं पुणो वि खइयं भवमरणपरंपरं नेर ॥
 मंसासिणो नरस्स ऊ पारत्तं आउयं च परिहाइ ।
 परिवसुइ दोहमं दूसइदुत्तं च निरएसु ॥
 भेसज्जं पि य मंसं देरि अणुमज्जरं य जो जस्स ।
 सो तस्स मग्गसग्गो वचइ नरयं न संदेहो ॥

१ D कडुओ चओ भविता जवरीर कुलदेवता भयवर etc.

२ D om. त्व ।

३ D मे ।

४ D adds च ।

५ D अहं ।

६ D adds मंसभक्षणदोषा ।

७ D • सं ।

दुग्गन्धं बीभक्षं इन्द्रियमलसंभवं असुदयं ^१च ।

खरूएण नरयपडणं विवज्जणिज्जं अओ मंसं ॥

एए य मंसासिणो दोषा । इमे पुएण अमंसासिणो गुणा ।

सव्वज्जमज्जणादं सव्वपयाणाद सव्वदिक्खाओ ।

एयाद अमंसासित्तणस्स तण्णयं पि न समारं ॥ ^५

जे चोरसुमिणसडणा वणिहपिसाया य भूयगहदोसा^१ ।

एक्केण अमंसासित्तणेण ते तणसमीहोन्ति ॥

मंसस्स वज्जणगुणा दो चेव अलं नरस्स जियसोए ।

जं जियद निहवसगं जं च मओ सोग्गदं^२ लहद ॥

अम्माए भणियं । पुत्त, अलं विचारणाए । कथं सेव मे ^{१०}

वयणं तुमए त्ति । ता किं एहणा । न य इमं सच्चयं मंसं

ति । परिचयणा खु एसा । तओ मए एयं पि पडिवज्ज-

मणुचिट्ठियं च ॥

एत्यन्तरंमि बड्डं माणवन्धमसुहकसं ति । विदयदि-

यहंमि य कओ कुमारस्स रज्जाभिसेओ । पवत्तो अहं ^{१५}

पव्वरडं । भणियो य देवीए । अज्जउत्त, अज्जेकं पुत्त-

रज्जसुहमणुभवामो, सुए पव्वरत्तामो त्ति । तओ मए

चिन्तियं^३ किसेयमवरोप्परविबड्डं देवीए ववसियं । अहवा

एयं पि अत्थि सेव ।

^१ A डि, CDE नि ।

^२ B •जळा, adds in the margin दोषू(?)ओ, D जळा दोषो ।

^३ A सोज्जयं, B सुज्जद जाद ।

^४ AD add here पाषाणो ।

कुडेर जियन्तं पि ऊ मथं^१ पि अणुमरह काह भत्तारं ।

विषहरगथं व चरिचं वक्कविवहं महिलिचाणं ॥

ता किं मम एहणा^२; जं एसा भणह ति । चिन्तिऊण
भण्णिं । सुन्दरि, पइवसि तुमं मम. जीविथाओ^३ वि । किं

५ मए कथाह तुह पणयभङ्गो कओ ति । तओ चिन्तिथं
देवीए । पब्बयन्ते नरवहंमि अपब्बयन्तीए मए महन्तो
कखङ्गो, वावन्ते उण मन्तिवयणओ अणुमरन्तीए वि वाक्क-
रक्कपरिवाणणनिमित्तं न तह्हाविहो ति । ता वावाएमि
अक्क केणह पयारेण महाराथं ति । चिन्तिओ उवाओ ।

१० देमि से भोयणगथं चेव "कहंमि चओरदिट्ठिं वड्डिऊण
अकालखेवघायणं विमं ति । अहक्कन्ता काह वेसा । तओ
संपत्ताए भोयणवेसाए "उवविट्ठो अहं" । वित्थरिचं महसा
विष्णुणेण भोयणं । मुहनासिचं "संहरऊण दुक्का भुक्कावणा ।
सहविथा देवी, आगथा थ एसा । "असक्किज्जमाणास-

१५ उउविससंजोरएण किलाहारपरिणामणसमत्थेण असिथपउ-
त्तेण जोगवडएण सह आगन्तूण उवविट्ठो । एसा थ "भुक्ता

१ D मथं । २ D adds विचारेव । ३ D पाषाणं । ४ MSS कहंमि ।

५ D has these words after भोयणं ।

६ D हारहव ।

७ B reads this passage as follows: अभिक्खिज्जमाणेव संजोये विष-
भरिणार खमवड्ढी उव मए भुज्जाय वररिच दाज्ज निज्जतासंजुडिपिसमुवदीयं
मे पण्णमवड्ढिचं, D: असक्किज्जमावसंजोयविषभरिणार खमवड्ढीय पुड्ढा उव
मए । तज भुज्जाय वररिच दाज्ज विषसासंजुडिपिस उवदीयं न पण्णमवड्ढिचं ।

८ A om. the following three words.

सह मए । भुक्तावसाणे य आयमणवेसाए अवणीएसु चओ-
 रेसु पव्वन्तभस्सणिज्जं^१ आहारपरिणामणसमत्तं^२ अणो गद्व-
 संजुयं^३ उवणीयं^४ ने जोयवड्ढं, भस्सियं मए निम्बियप्पेणं ।
 भुक्तावसाणे य कथसोपाधारो गओ वासभवणं^५ । एत्यन्तरंमि
 विद्यन्निओ विस्वियारो, सिमिसिमियं ने अण्णेहि, अज्जुयं^६
 गया जीहा, यामलीह्मया करह्मया, पव्वायं वद्यणकमणं,
 निरुद्धो लोचणपसरु । तओ अहं तहाविहमणाविस्सणीय-
 मवत्यन्तरमणुवन्तो निवडिओ सीहासणाओ । 'हा हा
 किमेयं' ति विस्सो मे समीवमागओ^७ पडिहारो । भणिओ
 य तेण 'देव, किमेयं' ति । तओ जडा^८ जीह म्ति न^९
 जंपियं मए । निरुविओ तेण, उवल्लह्मो मे विस्वियारो ।
 भणियं च णेण । अरे वाहरह सिग्घं विस्सण्णोयनिग्घायण-
 समत्ते वेज्जे । तओ 'न सोहणं वेज्जवाहरणं' ति चिन्तयन्ती
 ससंभमसमुत्तिनुत्तरीया हाहारवं करेमाणी निवडिया
 ममोवरि देवी । अवणीयं च तीए निरंसुगं^{१०} सेव कन्द-^{११}
 माणीए मसं अज्जुट्ठयज्जुलीहिं^{१२} कण्ठगयं मम पौडाए जीवियं ।

तओ अहं, देवाणप्पिया, पियाए वावारओ समाणो
 अण्ण्णाणदोसेण हिमवन्तदाहिणदिसासग्गे^{१३} सिस्सिन्धपव्वए
 ससुप्पओ वरिहिणीए कुत्तिहि । आओ कालकमेण । तओ

१ CE om. २ BD om. ३ D adds उवणिहो सीहासणे, B i. marg.

४ D सलीयवच ।

५ D अज्जा ।

६ B विस्वणीयं ।

७ D adds संवाहसववसेव ।

८ D *सावकणे ।

- वाक्काओ सेव जणणिं वावाइजण गहिओ वाइजुवाणेण,
 दिओ सत्तुयपत्यएणं मन्दावाडयवाणिओ गामतल्लवरस्स ।
 तत्थ य^१ अजायपत्तो खीउपहातण्हावेयणाओ अणुइवणो
 चिट्ठामि । तिव्वथरीए कुहावेयणाए^२ पडिपेत्तिओ किमिए
 ५ खाइउं पयत्तो न्हि । तेहि य मे पावकस्सेहिं संधुक्किज्जमाणं
 वित्थारमुवगयं सरीरं । जाओ मे विविहरयणामेलसक्कहो
 पिच्छयभारो । तओ अहं गाहिओ मइकलं, पेसिओ य
 तेण 'सुन्दरो' त्ति कल्लिजण नियपुत्तस्स सेव पाज्जुं राइणो
 गुणहरस्स ॥ इओ य जसोहरा वि मे पुम्भजजणणी मम
 १० मरणदिवसंमि सेव अइवसइ मरिजण पावकस्सवत्तिययाए^३
 करहाडयविसए धम्मजरयसज्जिवेसंमि कुक्कुरीगभंमि कुक्कुर-
 ताए उववन्ना । जाओ य कुक्कुरो^४ । सो य 'मणपवणवेय-
 दत्तो' त्ति धम्मपूरयसामिणा गुणधरस्स सेव^५ पेसिओ
 कोसल्लियं ति । पत्ता अन्हे दुवे वि समयं सेव विसासं,
 १५ पेसिया य अत्थाइयामण्डवगयस्स रओ, दिइता य तेण ।
 जाया एयस्स अन्हेसु पीई, पसंसिया दुवे वि । समप्पिओ
 सुणओ अयण्डमच्चुस्स 'सोणहिममयहरस्स, अहं च राय-
 सडणपरिवालयस्स नीलकण्ठस्स^६ । भणिओ य सोणहिओ ।
 अरे जाणासि सेव तुमं, जहा अहं दोसु दढं पयत्तो पया-

१ D om. २ D अडिवाइ । ३ D add. कट्टिउ काउल्लरेव ।

४ B adds राइणो मम पुत्तस्स । ५ B सोवहिणस्स, D prima manu.

६ D नीलकण्ठमिवाचस्स ।

वाक्ये पारङ्गीय य । सुणएसु जीवघायणं सुहं^१ति, ता
महन्तं जन्तं करेष्वादि न्ति । तेण भणियं 'जं देवो आण-
वेद' न्ति । दुवे वि य अणे जहाविहिंं जालेद नरवई ।
एवं च अदक्कन्तो कोद कासो ॥

अजया य अहं गयणयलपासायसंठियं आहूतो इन्द- ५
नीलनिष्पूयं । तत्थ अन्तेउराणं रसणनेउरनिणाधगभिणं
नवजलहरसहं पिव^२ गुणणिद्यासुरयनिग्घोसमायल्लिज्ज
नद्धिजं पयत्तो । तथवसाणे^३य वायायणविवरेगदेसेण दिट्ठा
मए चित्तसाखियाए सह खुब्बएण सयणप्पक्के ररसुहमण-
हवन्तो नयणावल्ली । तं च मे दट्ठणं^४ समुप्पन्नं जारस्सरणं^५ । १०
तश्चो कल्लवसयत्तणेण अमरिमाणलपलित्तेणं चच्चुनहग्गेहि
वि लल्लिउमारड्ढो । तीए वि तस्स सन्निधं खुब्बस्स
गेप्पिज्जणं लोहमयल्लउउयं कोहाभिभूयाए पण्णो अहं पण-
हणीए । पण्णारविहलो^६ निवडिओ सोवाणवत्तणीए, लुड-
माणो पत्तो तमुहेसं, जत्थ नरवई जूयं खेत्तद न्ति । १५
मग्गओ य मे 'गेणह गेणह' न्ति संलवन्तो समागओ देवी-

१ E. वसुधे ।

२ CE. भु. ।

३ D. य ।

४ D adds चित्तं समुप्पन्ना जहा विट्ठुज्जादन्ति । पञ्चता य ईश्वरवापदि-
वाक्यान्तं तज, B i. marg.

५ B. जारसरणं ।

६ BD read this passage thus: विह्वलार मर तेहि वि च ररसंमनविष-
खिरहि धुसवेहि पण्णो चचं । पण्णारविह. etc.

७ D विहसंललो ।

८ B विहच ।

- परियणो । तं च तद्वाविहं संहं सोऊण तद्देसवन्तिणा तेण
 पुब्बभवजणणीसुणएण धाविऊण गहिओ अहं । चेप्पमाणं च
 मं पेण्णिऊण राइणा हाहारवं करेमाणेण पइओ सो
 सुणओ ^१अरुक्काणं ति । पहारविहसंघलेण वमन-
 ५ रहरिं सुओ अहं तेण । कण्ठगयपाणा निवजिया दुवे वि
 अन्हे धरणिवट्ठे । सोगमुवगओ राथा । आणत्ता तेण पुरो-
 हियप्पमुहा मणुत्ता । जहा ताथस्स उवरयस्स अज्जियाए च
 कासायससवक्कचन्दणकट्टेहिं महन्तो सक्कारो कओ सोग्गह-
 निवन्धणाहं ^२दिआहं महादाणाहं, तद्वा एयाण वि उवर-
 १० याण कायव्वं ति । एयमायण्णिऊण चिन्तियं मेए । अहो ए
 खणु पुत्तएणं सव्वसक्कारो पाविओ दिआहं वे सोग्गह-
 निवन्धणाहं दाणाहं, अहं पुण तिरिक्कजोणीए वि अओ-
 ण्णिआए दुहाइ किमिए खायन्तो सुणएहि य खज्जमाणो
 चिट्ठामि । अहो ^३गइयया कक्काणं । एवं चिन्तयन्तस्स
 १५ विमुक्कं सरीरयं जीविणं ॥

तओ अहं, देवाणप्पिया^४, सुवेसपव्वथावरदिसाभाए
 अत्थि दुप्पवेसं नाम वणं, तंमि य
 उवभोगजोग्गपक्कवपुप्फफलप्पहाहिउदगपभट्ठे ।

१ AD अरुक्क, B अरुक्काणं ति ।

२ A विरवार, B om, E inserts च ।

३ D has instead of this: विचिन्तया कक्कपरिबोर ।

४ D adds: महामरुतमुक्कपौचिचिहो नत्त मओ वमाओ; B i. marg.

शौचस्त्रि-घोडि-^१वसू-कथर-खराराहसंकिसे ॥

ताड-वड-खज्ज-खज्जण-सुखथरगहीरदुखसंपारे ।

विविह^२विसविडविनिगयवकुडतिखग्गकण्टइए ॥

एयारिसंमि य वणे नौसेसं चिय निराभिरामंमि ।

काणपसतीए गम्मे जणिओऽहं^३ कुण्टपसएणं ॥

५

तस्य "गम्मे नरयकुम्भीपागाहरेगवेयणं विसहमाणो
असंपडिए चेव पसवकाले जाओ णि दुप्पवेसे वणे । अज्जो-
स्सिअकुहापौडियाए य पणटं मे जणणीए यणएसु खीरं ।
तओ अहं बुभुक्कापरिमिलाणदेहो तस्य परिभमन्तो गोखु-
रयकण्टए खाइउमाठन्तो । तओ समं पावेण वित्तारमुवगयं १०
मे सरीरं । इओ य ओ पुब्बयरज्जमाइसुणओ अट्ठग्गाण-
सुवगओ मरिज्जण समुप्पओ इमंमि चेव दुप्पवेसे वणे
भुयङ्गमत्ताए त्ति । दिट्ठो य ओ मए कालपाओ व्व विदुमं-
मणिरत्तनयणो घणन्धयारक्खवी ससिकसाकोडिधवसदाढो
सल्लजमलजोहा जल्लासयसमीवे दडुरं खायमाणो त्ति । १५
तओ बुभुक्कापरिगएणं अविचारिज्जण परिणहं गहिओ मए
पुक्खदेसे । तेण वि य नयणसिधिसिहाजालाभासुरमवसोह-
जण उल्लो अहं^४ वयणदेसे । एवं च अज्जाणकोहवसया दुवे
वि अन्ने परोप्परं खाइउमारुहा^५ । एत्यन्तरंमि अदिट्ठपुब्बेण

१ A व०, B ०दू०, D शौचिनचक्र ।

२ D विषयविनिगयवकुड ।

३ B कुड, D कुड ।

४ ACDE नग्गायाउकुं ।

५ D prefixes विवह ।

६ B ०उलो ।

गहिओ अहं तरच्छेण, पाडिओ^१ महियले । तओ सो मम
खाइउं पयत्तो । किह । चमं चरचराए फालयन्तो, छिराओ
तडतडाए तोडयन्तो, ^२सोणियं ठग्गढग्गाए ^३घोइयन्तो,
अट्टियाहं कडकडाए मोडयन्तो त्ति । अवि य

५ तह खाइउं पवत्तो जह मज्झं खज्जमाणसहेण^४ ।

भीएण व नीसेमं जीवेण कलेवरं मुक्कं ॥

तओ अहं, देवाणप्पिया, एवं सकस्यविणिवाइओ समाणो^५
तयेव विसालाए नयरीए दुट्ठोदयाभिहाणाए निजयाए
महाइहंमि तत्य मीणीए गबपुडए रोहियमच्छत्ताए समुप्पओ
१० ण्हि । सो वि य कण्हमप्पो तहा मरिऊण इमाए चेव सरि-
याए सुंसुमारत्ताए त्ति । जाया कालक्कमेणं । अजया अहं
तत्य चेव परिक्कमन्तो दिट्ठो सुंसुमारेण, गहिओ पुच्छभाए ।
एत्यन्तरंमि मज्जणनिमित्तं समागयाओ अन्नेउरचेडियाओ ।
दिक्षा चिलाइयाभिहाणाए चेडियाए झप्पा । तओ मं मोत्तण
१५ सा गहिया अणेण । मयराहं च पलाणो अहं । तौए वि य 'हा
कहं गहिया गहिय' त्ति महन्तमारडियं । धरिया लोएण ।
कल्लयल्लरवेण समागया मच्छवन्धा । ओयरिऊण मुयाविथा
चेडी गहिओ 'य सुंसुमारो, मारिओ दुक्कमारेणं ॥

१. B adds पडिउ ।

२ B सोणियं डयडयाए. D सोणियं वडयडयाए ।

३ ACE पियंतो ।

४ D चइहस

५ BD read this passage as follows चवि उक्कं विमयरिसमाचत्ते विज्जं
माव सरिणा तव मीचोइ ६ D om.

अदकनो कोद कालो । एत्यन्तरंमि अहं केवट्टपुरिसेहिं
 समासासिओ जालेणं, गहिओ जीवन्तओ, 'महामच्छो'
 त्ति कल्लिऊण समुप्पन्नकज्जेहिं पाड्डनिमित्तमुवणीओ
 गुणहरस्स । परितुट्ठो राया । 'संपाडियं पओयणं तेसिं ।
 नीओ तेण नयणावलीए समौवं । भणिया य एसा । 'अम्ब, ४
 एयस्स रोद्धियमच्छस्स पुच्छभायं तायं अज्जियं च उद्दिमिऊण
 माहणाणं रन्धावेहि, उवरिमभायं च पक्कतलियं काऊण
 मग्गमत्तणो य 'विल्लं कं करेज्जामि' । एवं च मे सुण-
 माणस्स देविं च पेच्छिऊण समुप्पन्नं 'जादह्हरणं । एवं च
 रत्ता समाणत्ते हिन्दिऊण पुच्छखण्डं पेसियं 'माहणाणं १०
 नयणावलीए । सेसदेहमि निच्छस्सियादं 'खवत्तादं, दिअं
 'तिगडुळ्ळं चिङ्गुलोणं परिसित्तो हलिहापाणिण । तओ
 उव्वत्तन्तमत्तणभरियाए पत्तिओ महकवलीए, खंचुव्वत्तएण
 तल्लिज्जिउं पयत्तो ।

तो हिसिभिन्नं पक्कं खाहिद पुत्तो ममं ति जाणामि । १५

तिव्ववियणाहिभूओ न धम्मज्ञाणं झियाएमि ॥

इय वि कयत्तिओ मे निरयगदसमाणएहि दुक्खेहिं ।

दढकम्मनियलवद्धो न सुयद जीवो सरौरं ति ॥

१ D om. this sentence.

१ D adds जहा

२ B विसेसं ।

४ BD adds ति ।

५ B जादह्हरणं. D adds मे ।

१ AC नराचलं

७ D जहादं, B चविज्जहारं i marg.

८ D निवट्टकवट्टं ।

१एवं च तस्य निव्ववेयणाभिभूओ चिट्ठामि । एयं च
ताव एयं ॥

इओ य विमालानयरीए पाणवाडए जा १सा पुब्बभवजणणी
सुसुमारभवे वट्टमाणौ वावाइया, सा तस्य केलियत्ताए
५ समुप्पन्ना । तओ तीए गम्भंमि एलथत्ताए पक्खित्तो न्हि ।
जाओ कालक्कमेणं पत्तो जोव्वणं । महामोहमोहियमणो
मेहणनिमित्तं आरूढो ३अस्सयं । दिट्ठो य नियजूहवइणा;
५कसायजोएणं तथा इओ मम्मदेसे, जहा पाणे परिचइज्जण
निययवौएण चेव समुप्पन्नो तीए गम्भंमि । अवि य

१० कम्ममल्लविण्डिएणं तस्य मरन्तेण मन्दभगेणं ।

अप्पा ५उ अप्पण च्चिय जणिओ जणणीए गम्भंमि ॥

१सा य पञ्चामस्रे पसवकाले गुणहरेण रत्ता पारड्ढीओ
नियत्तमाणेण अण्णासाइयल्लपाणिणा ० तथाविहच्छेत्तभायंमि
कायजइयाए मन्दं मन्दं परिमक्कमाणौ आयसमायड्ढिज्जण
१५ ५कोडण्डं विट्ठा १कलियमरेण । पहारगइययाए निवड्डिया
धरणिवट्ठे । लद्धल्लखो परितुट्ठो राया, समागओ तमुहेसं ।
दिट्ठा फुरफुरेत्तपाणा, 'आवक्कसत्ता एम' ति लल्लिकिया तेणं ।

१ BD read एवं च निव्ववेयवड पाणिक्कव इम पि ताव पावड ति । उज्जोओ
पावडाने जा सा पुब्बभव• etc. १ E ने ।

१ D लंघयं ।

३ BD कसायीइयणं च ।

५ D हि ।

१ D चरुत्तंती कीर काओ समसल्ले पववकाले सम पुतेव चेव ।

७ B •हावि चिव ।

८ B कोरुं ।

९ A कविं, CE कविं ।

तत्रो य से उयरं विचारिऊणं^१ नौणिओ अहं । समप्पिओ
अथापाकम्म^२ । अन्नयणपाणेणं जीविओ पत्तो कुमारभावं ।
एत्यन्तरंमि पारद्वौफलनिमित्तं^३ गुणहरेण कुलदेवयापूया-
विहाणं कयं । 'भोयणत्थं वावाइया पस्सरस महिसया ।
बभ्भणजणभोयणत्थं च सुसंभियं कयं महिसमंसं । इओ ५
य 'किर पविच्चमुहो मेसो हवइ' त्ति^४ [लोयवाओ]
आणाविओ अहयं कायसुणउच्चिट्ठरद्वपक्कपरिसोइणनिमित्तं
सूवयारेणं, 'ठाविओ महाणसद्वारे । तत्रो मए उस्सिङ्गियं
तं मंसं, भुत्त बभ्भणेहिं, विइणं आयमणं । उट्ठिया दिचवरा
ठिया^५ पत्तिया-पत्तियाहिं । एत्यन्तरंमि विसेसुज्जलनेवच्चं^६ १०
अन्नेउरं घेत्तूण आगओ गुणहरो । तं च मे दट्ठुणं^७ समुप्पन्नं
आइस्सरणं । विस्साओ मे^८ मव्वुत्तन्तो । 'सल्लणेसु निवडिऊणं
वाइया बभ्भणा । भणियं च तेण । एसा पत्तिया तायस्स
उवणमउ, एसा य अज्जियाए, एयाओ य कुलदेवयाए त्ति ।
११ तं पडिस्सुयं बभ्भणेहिं । चिन्तियं च मए । अहो एवं पि नाम १५
पुत्तए जयन्ते अहं दुक्खिओ त्ति । एत्यन्तरंमि भोयणनिमित्तं

१ D जोषौउ ।

२ E = पाकयस्स, D adds ते च य ।

३ ACE = फलच ।

४ D भोयणं ।

५ In B the preceding passage is in the margin, and the word लोयवाओ is omitted, also in D.

६ D उविउ ।

७ DE om., E om. पत्तिया

८ D adds पयडा ईचारेया

चिन्ता तवचंतरं च ।

९ D तया ।

१० D adds शब्दंतरिणि ।

११ D adds तउ ।

चेव सयलमाइल्लोयपरियओ^१ उवविट्ठो राया । दिट्ठाओ
 देवौओ, न दिट्ठा नयणावल्लौ । तओ मए चिन्तियं । अह
 कहिं पुण मा^२ भविस्सइ । एत्थन्तरंमि अञ्चं उट्ठिसिऊण भणियं
 एगाए चेडौए । हला सुन्दरिए, इह अञ्जं चेव इमे महिसया
 १० वावाइया, ता किं पुण एस एवंविहो पूइगन्धो त्ति । तीए
 भणियं । हला पेसमञ्चूसिए, न एस महिसगन्धो ; एसो खु
 देवौण नयणावल्लौ तहाऽजिणे रसलोलुयत्तणेण ^३मच्छयं
 खाइऊण कोठगहियाए वणन्तहगिणो देहनिस्सुन्दवाओ ।
 इयरीए भणियं । हला सुन्दरिए, न एस मच्छयाहारमेत्त-
 १० समुप्पन्नो कोठो, किं तु तहासञ्जावियमहारायविष-
 प्पओयवावायणजणियपावममुत्थो त्ति । ता अलमन्हाणमि-
 मौए । एहि अञ्जओ गच्छन्त ^४ता मा किंपि आणत्तियं
 देइस्सइ त्ति^५ । गयाओ चेडियाओ । तओ मविसेसं पल्लोइया
 मए दिट्ठा य एक्कपासोवविट्ठा ^६मस्त्रियासहस्समंपायदूसिया
 ११ विणिग्गयातम्मनयणा नयणावल्लि त्ति । तओ तं पेच्छिऊण
 तिब्बयरदुक्कसंतत्तो सोइउं पवत्तो । कइं ।

हा किह^१ मा पच्चस्कं कम्ममल्लोच्छादया पणइणी मे ।

जम्भन्तरं ^२व पत्ता कूवविवज्जामभेएण ॥

१ B पटियट्ठिआ ।

१ ACE om

२ D मच्छमंस ।

३ D ताव corrected from मा य ।

४ B मच्छिया० ।

५ D कइ ।

६ D पवत्ता ।

वयणेण यणहरेणं ^१चरणेहि थ जीष्ठ निक्खिया आसि ।

सब्बविलयाणमहिं सोद्दा ममिक्खमकमलाणं ॥

तीए चिय पेच्छ कइं अङ्गुलिविगमखयसंगमेहिं ^२ च ।

ते चेव हन्दि देसा धणिं उब्बेवया ^३ जाया ॥

केसाहरनयणेहिं ^४ सविष्णुसुभन्तपेच्छिणहिं च । ५

तिस्सतवाण सुणीण वि जा चित्तहरा दढमासि ॥

स ^५स्येय कइ णु एण्हं तेहिं चिय पावपरिणइवसेण ।

चिन्तिज्जन्ती वि पिया कामीण वि कुणइ ^६निब्बेयं ॥

एवं च चिन्तयन्तो जाव कंचि कासं चिट्ठामि, ताव
सद्वाविओ राइणा सूवयारो, भणिओ य । अरे न रुद्ध मे ^{१०}
महिमयमंसं, ता अन्नं किंपि लज्जं आणेहिं ति । तओ
सूवयारेण ^७कल्लिज्जण 'चण्डसामणो देवो, मा कालखेवो
चविस्सइ' ति ^८ममं चेव एक्कं सत्थियं ^९केत्तूणं कयं भडित्तयं,
पेसियं च रओ । तेण वि य 'तायस्स उवणमउ' ति
भणिज्जण ^{१०}'दब्बावियं येवमग्गासणियवम्भणाणं, पेसियं ^{११}च १५
किंपि नयणावलौए, भुत्तं ^{१२}च सेसमप्पणा ॥ पत्त्यन्तरंमि ^{१३}य
जा मा मइं जणणी गुणहरेण वावाइया आसि ^{१४}, सा
कल्लिज्जविसए ^{१५}महिमौए ^{१६}कुप्पिमि महिसओ मरुप्पओ ;

१ D नयणेव ।

२ B ०२२रहि ।

३ BI उब्बेवया ।

४ E चिय

५ B संय ।

६ D उब्बेयं ।

७ BD किंतिथं om. कल्लिज्जण ।

८ BD add तज्ज ।

९ B पासंयं, D चंयं ।

१० B देवा०

११ D om.

१२ AC om.

'वड्डिओ 'कालक्कमेणं । सो य भण्डभारयं^१ वहन्तो ममागन्तो
 'विसासं नयरिं । वावाइओ य तेण जलपियणण्हाणनिमित्तं
 'सिप्पानइं समोयरन्तो आसवन्दुरापहाणो^२ वोलाहकिओरो ।
 'निवेइयं रओ । भणियं च णेण । अरे आणेइ तं
 'दुड्डमहिंसयं । नरवइसमाएमाणन्तरं च 'आणौओ एओ^३ ।
 तओ तं दड्डूण रोसफुरियाहरेण सूवयारं सहाविज्जण
 भणियं राइणा । अरे एयं दुरायारं दुड्डमहिंसयं सजीवं
 चेव लज्जं भड्डित्तयं करेहि त्ति । 'निहया मयलदिसासु
 लोहखोण्टया,^४ लोहमङ्गलाहिं च नियामिओ 'लोहखोण्ट-
 १० एसु । कयं च से तिगड्डुगहिङ्गुलवणजलभरियं पुरओ
 महाकडाहं । पञ्जालिओ 'य चउसु त्रि दिसासु नाइदूरंमि
 चेव खइरवरमारकट्टेहिं ऊयामणो । तओ 'य सो महामएन्तेण
 अग्निणा पच्चमाणो सुक्कोट्टकण्ठतालू तिच्चतिसापरिगओ^५
 अहिययरं दुक्कं जणयन्तं खारपाणियं पिविउमारड्डो ।
 १५ पलौविओ तेण सो देहमज्जे । निग्गयं 'च से बीयपासेणं
 'किच्चिसं । एत्यन्तरंमि ममाणत्तं राइणा । पेसेहि लज्जं
 महिसयभड्डित्तयं ति । तओ जत्य जत्य 'पक्कममं, तओ

१ D om.

२ D 'भारयं ।

३ BD लज्जेवो ।

४ AC विणं नरं ।

५ A 'मदुरा' ।

६ AC निवेइओ च ।

७ B समाचोड ।

८ B om.

९ E adds तेव वि च ।

१० BCE 'ओडया

११ B चउसु E चोटसु ।

१२ D om.

१३ B 'निवाट ।

१४ in D before वे ।

१५ D पक्कं ।

तत्रो किन्दिऊण पेसियं सूवयारेण । सित्तो य एसो
 'घयउत्तेडएहिं । पखित्तं च 'सहिणवट्टियं लोणं । विसेसेण
 पञ्जालिओ जलणो । एत्यन्तरंमि आगओ रायपरिवेसओ ।
 भणियं च णेण । अरे अन्नं पि विजार्इयं भडित्तयं लल्लं
 देहि त्ति । तत्रो 'पुलइओ अहं सूवयारेण' । 'भडित्तयं
 'कम्पिहामि' त्ति मंमूढो हियएण, 'उल्लकं मिराजालं,
 विहडिओ अट्टिवन्धो, 'गलियाइं सच्चिन्दियवत्ताइं । तत्रो
 कण्ठगयपाणो चेव गहिओ सूवयारेण, किञ्च मे
 'बिदयपासयं । विमुक्को य मे देहो जौविण ॥

तत्रो, देवाणप्पिया, एगसमयंमि चेव भो महिसयजौवो १०
 अहं च मरिऊण उप्पन्ना विमानापाणवाडए^१ कुक्कुडौए
 गम्भंमि । अइक्कनो कोइ कालो । उवत्थिए पसवकाले
 वावाइया णे जणणी मज्जारपोयएण । कयवरोवरिं च तं
 खायमाणस्स गलियं अण्डयदुगं । गओ मज्जारो । पखित्तो
 य णे उवरि 'काएवि चण्डालीए सुप्पकोणेण कम्पवो । १५
 'तदन्नापहावेण जौविया अन्हे । फुडियाइं अण्डयाइं ।
 निग्गया अन्हे । गहियाइ^{११} अणुहन्नाभिहाणेण चण्डालदारएण,

१ D लिउत्ते० । २ B मचय०, D सचिउयवट्टियं । ३ B पखीइय ।

४ BD add भडित्तयनिमित्तं चरैव रोहाय दिह्वाय । ५ D चण्डीहामि ।

६ ACE उल्लकं । ७ CE विरलियाइ ८ B बौय० । ९ B पडियाव० ।

१० A om., BCD चय० । ११ A तण्डा०, C तचोउन्ना०, B तदुवहा० ।

१२ ACE चण्डया० ; B, and C in the Chāyā have चण्डय० ।

जीवाविथा तेण । जायाओ णे चन्दचन्दिमामच्छहाओ
 पिच्छावलीओ, समुच्चूया मे सुयमुहगुञ्जद्वारायसरिसा चूला
 'गहडचहुसरिसा य मे चसू । एत्यन्तरंमि दिट्ठाइं अन्हे
 कालदण्डवासिएण । 'अहो इमाइं राइणो खेण्णजोगाइं'
 १ ति गहियाइं^१ तेण उवणीयाइं^२ च गुणहरस्स । परितुट्ठो
 राया । समप्पियाइं च णे एयस्स चैव कालदण्डवासियस्स ।
 भणिओ य एसो । अरे जत्य जत्य वच्चामि, तत्य तत्य
 एयाइं आणेरव्वाइं । पडिस्तुयमणेण । अन्नया मयल्लेउर-
 परियरिओ^३ वमन्तकीलानिमित्तं^४ 'गओ कुसुमायस्सजाणं
 १० राया । नौयाइं अन्हे तहिं कालदण्डवासिएण । ठिओ
 उज्जाणतिलयभूए बालकयलीहरयपरिस्सित्ते माइवीलया-
 मण्डवे राया । इयरो वि मइ अन्हेहिं गओ असोयवीहि^५ ।
 दिट्ठो य तत्य भयवं^६ ममिस्सगणपरिवुडो समिप्पहाभिहाणो
 आयरिओ त्ति । तओ अलियवन्दणं^७ 'करेन्तो उवगओ
 १५ साउमूलं, धम्मकाहिओ तेणं । तओ तं तवमरिविरायन्तदेहं
 दट्ठूणं आयसिज्जण पयइसुन्दरं^८ 'तस्स वयणं^९ 'उवमन्तो वि य
 एसो । भणियं च णेण । भयवं, कौइसो तुम्हाण धमो ।
 भयवया भणियं ।^{१०} सुण ।

१ ACE om. all down to एत्यन्तरंमि । २ D adds च दोवारं दाजव ।

३ D om. ४ १. परियओ मओ । ५ E om.

६ D adds इहवासि । ७ D adds साउ ८ D करेता ।

९ D चरसवमुविचयं । १० D adds ईवि ११ BD सुचउ भवो ।

सयलसत्तसाहारणो एगो चेव धम्मो । मूढो य एत्थ
अण्हिगयसत्यपरमत्थो जणो भेए ^१कप्पेइ । सो उण समासेण
इमो । मणवयणकायजोगेहिं परपौडाए अकरणं, तथा
सुपरिसुद्धस्स अणलियस्स भासणं, तणमेत्तस्स वि अदत्ता-
दाणस्स अग्गहणं, मणवयणकायजोगेहिं अबभचेरपरिवज्जणं, ^१
गोसुवण्हिरसादएसुं च अपरिग्गहो ; तथा निसिभत्तवज्जणं,
वायाल्लोसेसणादोससुद्धपिण्डपरिभोओ ॥

एत्थन्तरंमि भणियं दण्डवासिणं । भयवं, अलं एइणा ;
कहेहि गिह्धिधम्मं । कहिओ से भयवया पञ्चाणुव्वयाइओ
सावयधम्मो । भणियं च णेण । भयवं, करेमि अइमेयं धम्मं । ^{१०}
नवरं पुव्वपुरिसक्कमागयं^१ वेयविहिण्ण विहिणा न परि-
स्रएमि पसुवहं ति । भयवया भणियं । जइ न परिचयसि,
तओ इमं कुक्कुडमिऊणं जहा ^२तहा पाविहिमि संसारमायरे
अणत्थं ति । दण्डवासिण भणियं । भयवं, किं पुण न
परिचत्तमिमेहिं, को वा पाविओ अणत्थो । तओ भयवया^३ ^{१५}
जहा अण्णे जणणितणया आमि, जहा य पिट्ठमयकुक्कुडवहो
कओ, जहा य

सिहिसाणसप्पपसया मीणोहारा य^४ अइयमेसा य ।

महिसयकुक्कुडपत्तौ जाया संमारजलहिंमि ॥

१ D विक्कपेइ ।

२ D adds चेव ।

३ B i marg., Com.

४ BD add भयियं । सुखादि भइ इमं । तथा पाविउमारवो ।

५ D adds सुसुमारव ।

जाहं च णे पत्ताहं 'तिव्वदुरकाहं, मव्वमेय' सुयाह-
 सयनाणिणा साहियं ति । एयं च मोऊण परं सवेगमावन्नो
 दण्डवासिन्नो । भणियं च णेण । भयवं, अलं मे इयपरिणाम-
 दारुणेणं वेयविहिण्णवि 'पसुवहेणं' देहि मे गिहियधम्मो-
 ५ चियाहं वयाहं । तन्नो भयवया तित्थयरभासिएणं विहिण्ण
 से दिन्नो संसारजलहिबोहित्यभून्नो पच्चनमोक्कारो, तद्वा
 थूलयपाणादवायविरमंणादयाहं' च वयाहं । गहियाहं च
 णेण नियचरियसवणममुप्पन्नजादस्सरणेहिं परमसवेगागएहि
 'य अन्नेहिं । तन्नो परिअसविसेमन्नो 'मपत्तभुवणगुरुधम्म-
 १० बोहेहिं 'निट्ठवियसाणुबन्धासुहकम्मोहिं कूजियं अन्नेहिं । सुयं
 च तं राइणा दूमहरन्तरगएणं जयावलीए सह सुरयसोक्क-
 मणुहवन्तेणं ति । गहियमणेण पामत्थं धणुवरं, मन्निन्नो
 तौरियासरो, 'देवि, पेष्क मे मद्देहिन्नं' ति भणिऊण
 मुक्को, 'तन्नो णेण वावाइयाहं अन्ने ॥

१५ समुप्पन्नाणि तरक्कणं देव भुत्तमुत्ताए' जयावलीए 'चेव
 कुष्किंमि । आविष्णुयजिणधम्मबोहिगम्पहावेण समुप्पन्नो
 तौए दढं अभयदाणपरिणामो । दिन्नं मत्तेसु अभयदाणं ।
 आयाहं काकक्कमेणं अहं दारन्नो जणणी मे दारय ति ।

१ D adds सारौरमायसाहं ।

२ D adds 'मन्नाणं ।

३ D om पसु and adds ति ।

४ D 'वेरम० ।

५ DE चन्नेहि च ।

६ ABCE 'भवय० ।

७ B निचविहङ्गा० ।

८ D तौरिया ।

९ ACDE च ।

१० DE 'मुक्कार ।

११ E om.

गन्धत्येहिं च अन्धेहिं जणणी अभयदाणपरा आसि; अन्धो
पद्दुविद्याहं नामाहं मज्झं अभयहई इयरीए अभयमइ त्ति ।
वड्डुयाहं च अन्धे देहोवचएण कलाकलावेण य । चिन्तियं
च राहणा । करेमिं अभयमईए विवाहं अभयहइणो य
जुयरज्जाभिसेयं ति ॥

एत्यन्तरंमि पयट्ठो पारट्ठिं राया, निग्गन्धो विसालाओ,
पत्तो उज्जाणन्तरं । द्विक्को कुसुमामोयसुरहिणा मारुएणं ।
अवलोइयं च १णेण तमुज्जाणं । दिट्ठो य तत्थ तिलयपायवा-
सन्ने झानमुवगन्धो २सुदत्तो नाम मुणिवरो । 'अवमउणो खु
एसो पारट्ठोपयट्ठस्स ता एयस्स कयत्यणाए चेव माणेमि १०
एथं' ति चिन्तिऊण ३कुष्कुक्कारमारं मुयाविद्या सुणया ।
अथासमच्चू तिव मिग्घवेएण पत्ता मुणिवरममौवं । सुऊयऊया-
सणो विव तवप्पहाए जलन्तदेहो दिट्ठो तेहिं मुणिवरो ।

तो तं समुज्जलन्तं माणा दट्ठूण निप्पहा जाया ।

ओसहिगन्धामोडियपक्कट्ठविमा भुयङ्ग व्व ॥ १५

तवकम्पपहावेणं काऊण पयाहिणं सुणयवन्धं ।

४धरणिगयमत्यएहिं पडियं पाए मुणिवरस्स ॥

तओ तं दट्ठण विलिओ राया । चिन्तियं च णेण ।

अहो वरं एए ५सुणहपुरिसा न उण अहं पुरिसमुणहो,

१ B तेच. om. तमुज्जाणं

२ occasionally spelled सुयत्त in AC.

३ AB मुकु० ।

४ D शङ्खवमत्तरहिं ।

५ A सुवपु०, B सुवपु० ।

- जेण एवं तवचरणनिरयस्स भयवञ्चो वि अकुसलं चिन्तियं
 ति । एत्यन्तरंमि समागञ्चो ^१मथलाए विसालानयरोए
 पहाणो साङ्गवन्दणनिमित्तं राइणो सेव वालमिन्नो जिण-
 वयणभावियमई अरहदत्तो नाम सेट्ठिपुत्तो त्ति । विञ्चाञ्चो
 ५ य तेण राइणो परलोयनिरवेक्कयाए सुणिवरोवसग्गो ।
 तञ्चो पणमिज्जण भणिञ्चो तेण नरवई 'देव, किमेयं' ति ।
 राइणा भणियं । जमुचियं पुरिससारमेयस्स । अरहयत्तेण
 भणियं । देव, पुरिसमीहो खु तुमं, ता किं एइणा ।
 ओयरह तुरङ्गमाञ्चो, वन्दह भयवन्तं सुदत्तमुणिवरं । एसो
 १० खु कलिङ्गाहिंवस्स अमरदत्तस्स पुत्तो सुदत्तो नाम
 नरवई^२ । एयस्स पढमजोव्वणे वट्ठमाणस्स उवणीञ्चो आरक्खि-
 एण तक्करो । भणियं ^३च तेण । देव, एएण परघरं
 पविमिज्जण एगं मइज्जगं वावादय सुट्ठं घरं, नीसरन्तो
 गहिञ्चो अन्हेहिं; संपथं देवो पमाणं ति । ^४एयं च सोज्जण
 १५ सहाविद्या णेण धम्ममत्थपाठया, भणिया य । एयस्स इमिणा
 आरक्खिएण एस दोसो कहिञ्चो, ता कीदसो इमस्स दण्डो
 त्ति । तेहिं भणियं । देव, पुरिसघायञ्चो परदम्भावहारो य
 एसो; ता ^५तियचउक्कचसरेहिं निवेइज्जण जणवयाणं तञ्चो
 नेत्तुप्पाडणकखनासुक्कत्तणकरचरणक्येणेहिं ^६जीवियनासो सेव

१ D चयसुकेचिनवरोपहाणो ।

२ B adds चोत्ता ।

३ B दंढवाचिरच ।

४ B इयं

५ Dom तिच ।

६ BD insert दिहो चत्तमि ।

इमस्स दण्डो न्ति रिसिवयणं । एवं चायस्सिऊण चिन्तिय-
मणेण । अहो 'जहन्ना रायकुलजीविता, जं ईदिसं पि अणु-
मसौयइ न्ति । ता अलं मे अणेगोवहुवभायणेणं' रज्जसुहेणं
ति । आणन्दमन्नियस्स भादण्यस्स दाऊण रज्जं सुहस्य-
गुहसमीवे पवन्नो पव्वज्जं ति । ता वन्दणौओ खु एमो ॥ ५

एयं सोऊण ससंभन्तो गओ राया सुणिवरसमीवं ।
वन्दिओ णेण भयवं सुदत्तसुणिवरो । एत्यन्तरंमि 'समत्तो
झाणजोगो । तओ धम्मसाहिओ णेणं भणिओ य 'महाराय,
उवविमसु' न्ति । तओ 'अहो मए अकज्जं ववसियं' ति
अहियजायपक्खायावो लज्जावणयवयणकमसो उवविट्ठो १०
राया । चिन्तियं च णेणं । 'इमस्स रिसिस्स घायओ अहं
ति । एवं ११ च पयासिऊण अत्तणो मिरक्खेमन्तरेण न
पायस्सिक्तं पेक्खामि । ता किं वज्जणा ; न सक्खणोमि
अकज्जायरणकलङ्कदूमियं अत्ताणं सुउत्तयं पि धारेउं ।
अओ अलं मे 'इहत्थिएणं ; संपाडेमि जहा समीहियं ति । १५
एत्यन्तरंमि समुप्पन्नमणपज्जवनाणाइमएण भणियं सुदत्त-
सुणिवरेण । महाराय, अलं ते इमिणा चिन्तिएण । न
खलु एयं एत्य पस्सिक्तं, जं तए परियप्पियं । जओ आथ-
आओ वि पडिक्खुट्ठो चेव धम्मपयत्यजाणएहिं । भणियं च ।

१ B जहन्निता । २ D inserts चणेयपार्सवरेव । ३ ABCE वसन्तो ।

४ D न इमस्स पुरए इतरं वहुओमि रिसिस्स etc. ५ BD om.

६ B इह जीविता ।

भाविद्यजिणवयणाणं ममत्तरहियाण नत्थि ऊ विसेसो ।

अप्पाणंमि परंमि य तो वज्जे पौडमुभञ्जो^१ वि ॥

जं च अकज्जायरणकलङ्कदूसियं अत्ताणं मज्जसि न्ति,
 एयस्स वि जिणवयणाणुट्ठाणजलं चेव पत्तालणं, न उण
 १ अजं ति । जं पि चिन्तियं 'मंपाडेमि जहा समौहिद्यं' ति,
 एत्थं पि अजं 'तेण भवाणुबन्धिणा मंपाडिएण । मंपाडेहि
 असंपाडियपुब्बं तेलोक्खवन्धवाणं जाइजरामरणवन्धविमुक्काणं'
 तित्थयराणं सासणं ॥ एत्थन्तरंमि मणगयाहिप्पायपयडणेणं
 'अहो भगवञ्जो नाणं' ति मज्जमाणो 'इमाञ्जो चेव पच्छि-
 १० त्तमवयव्विस्सं' ति आणन्दवाइजलभरियल्लोयणो पडिञ्जो
 सुणिवरस्स चलणेसु राया । विस्सत्तो तेण भयवं सुणिवरो
 'भयवं, कहेहि किमेत्थ पायच्छिन्तं' ति । सुणिवरेण
 भणियं । महाराय, पडिवत्तासेवणं । तं पुण ^{११}न नियाण
 वज्जणमन्तरेणं ति, नियाणं परिहरियव्वं । नियाणं च एत्थ
 १२ मिच्छत्तमोहणीयमंगयं अज्जाणं । तं च अज्जहा ठिएसु
 भावेसु अज्जहा पवज्जणं ति । चिन्तियं च तुमए 'अवसउण्णो
 खु एसो, अञ्जो कयत्थणाए माणेमि' न्ति । अवसउणत्ते^{१३} य
 इमं ते निमित्तं पडिहाइ, जहा किल एम अप्पहाणसेवो
 कयसिरतुण्डमुण्डणो विहङ्गपासण्डवेसधारी भिक्खोवजीवगो

१ A ०भवे, CE ०भवो ।

१ D ते चउत्थमो ।

१ E ०मंजु ।

४ D विद्यावमंजरेव ।

५ D ०जवे ।

न्ति । ता एत्य, महाराय, मञ्जत्यो भविज्जण निशामेहि
कारणं, के पहाणसेवणासेवणाए गुणदोषं न्ति । तत्थ
पहाणसेवणगुणा ।

देहो खणमेत्तसुई तंमि य राओ तहाहिमाणो य ।

विलयाण पत्थणिज्जो सुइ न्ति ।^१दप्पो य अक्काणं ॥

इमे य दोसा ।

अल्लगयजौवविघाओ^२ उप्पोल्लणओ य अन्नमत्ताणं ।

अङ्गारखोरधुवणे अक्काणपयामणं सेव ॥

एए सेव विवज्जएणं अपहाणगुणा ।

दोसा उण विवुहज्जणं पडुच्च न उ कोइ एत्य विज्जन्ति । १०

अं मच्चसत्थमारो पाणिदया तिगरणविसुद्धा ॥

एयं गणमाणेहिं^३ 'सुलोवणयंमि' अन्नदिक्काए ।

सव्वायरेण गहियं अपहाणवयं दिएहिं पि ॥

अणं य

अक्कण्डियवयनियमा गुत्ता दन्तिन्दिया जियकसाया । १५

सज्जायझाणनिरया निच्चसुई सुणिवरा होन्ति ॥

सिरतुण्डमुण्डणं पि उ अइस्स सव्वामवा नियत्तस्स ।

पढमवयरक्कण्डा गुणावहं होइ नियमेण ।

पासण्डं पि य एयं सुमङ्गलं वीयरायदोसेहिं ।

अन्हा जिणेहि भणियं अओ विवहं ति वामोहो ॥ २०

१ C दप्पो य अक्काणं ।

२ D अङ्गा० ।

३ A ० चिवाड. CE औसातिवाओ ।

४ B ० वचयंति ।

सम्भारभनियत्तो अण्डिबद्धो य उभयसोएसु ।

भिक्खोवजीवणो द्विय पसंसिन्नो सम्बसत्थेसु ॥

एवं च, महारोधि, परमगुणजनकत्वेण तिथसाण वि
महामज्झसं^१ समणह्वं कइं ते अवसउणो ति ॥

- ५ एयमायसिज्जण पण्डुं राइणो मिच्छन्तं । अहो^२
'नाणाइसन्नो' ति जंपमाणो निवडिन्नो चणणेसु । भणियं
च णेण । भयवं, एवमेयं, जमारुद्धं भयवया । वज्जियं मए
जियाणं । ता खमसु मे एयमवराइं ति । भयवया भणियं ।
उट्टेहि देवाणुप्पिया उट्टेहि, अस्सं ते संभमेणं । खमापहाणा
१० चेव सुणिणो हवन्ति । खमियं मए सम्बसत्ताणं । निषामेहि
तित्थयरभासियं खमाए परंपराभावणं । विणा वि वइयरं
वालेण ऽक्कोमिएणावि साज्जणा खमा भावेयव्वा 'सुन्दरो
खु एसो जमेवमवि 'अहिणिविद्धो न 'मं तालेइ' । तासिए-
णावि साज्जणा खमा भावेयव्वा 'सुन्दरो खु एसो, जमेवमवि
१५ अहिणिविद्धो न मं जीविद्यान्नो ववरोवेइ' ति । ववरोइज्ज-
माणेणावि साज्जणा खमा भावेयव्वा 'सुन्दरो खु एसो,
जमेवमवि अहिणिविद्धो न मं जंपमान्नो 'भवेइ, किं तु
ममं चेव 'पुब्बकम्पपरिणई एस' ति । एयं 'च खोज्जण

१ D नमं, adds च i. marg. before न ।

२ D adds the following verse: एका च जवपसिद्धा वेवहरं विववरेहि
जा भणिया । किमहुंउच जंनंति च जलाभिसेय सुवज्जिति (sic) ।

३ B has always अभिनिविद्धो ।

४ D has always नमं ।

५ B वहर ।

६ D adds च ।

७ D om.

परितुष्टो राया । 'चिन्तियमणेणं । नत्थि अविमओ नाम
 भयवओ नाणस्स । अओ पुच्छामि भयवन्तं ताथस्स अज्जि-
 याए य गइविसेसं ति । पुच्छिओ भयवं । साहिओ य
 भयवथा 'पिट्ठकुक्कुडवहनिमित्तो मज्जराइल्लखणो जयावसो-
 गभसमुप्यत्तिपज्जवसाणो न्ति । राइणा चिन्तियं । अहो
 जुगुप्फणीयथा संसारस्स, अहो अणवत्थियसिणेइया इत्थि-
 याणं, अहो गह्यथा मोहस्स, अहो दाहणविवागया अक-
 ज्जायरणाणं, अमिह देवथानिमित्तं पिट्ठमयकुक्कुडवहो वि
 एवं परिणओ न्ति ।

हा अहयं किं काहं निरत्ययं जेण जियसथा बड्डया । १०

वावाइया फुरन्ता अस्साणमस्सावत्तिनेण ॥

ता नूणं गन्तव्वं निरयं 'कन्दुज्जुएण पण्णेण ।

नत्थि ऊ एत्थ उवाओ अइवा पुच्छामि भयवन्तं ॥

एत्थन्तरंमि सुणियनरिन्दाहिप्पाएणं भणिथं सुदत्तमुणि-
 वरेण । महाराय, अत्थि उवाओ । सो उण तिगरणविसुद्धा १४
 'जिणधक्कपडिवत्ती । सा पुण पुब्बदुक्खेसु अज्जन्तमणयावो,
 जिणवयणजल्लेण चित्तरयणसोहणं, सम्भारभसाएण चारित्त-
 पडिवत्ती, मेत्तीपमोयकाइणमज्जत्यथाणं च जीवगुणाहिच-
 किस्सिस्सुमाणाविणीएसु भावणा । पडिवक्कचरणभावणा य

१ D 'वं चावेवं ।

२ D 'कुक्कुडव ।

३ B कुक्कुडवसं मय्येवं, E संकुक्कु. explained चावेमेव कय्यमेव मार्जव ।

४ D adds दोह ।

पाणिणो ^१तप्यभूदमेव अप्यमाथादसएण ^२पवहुमाणसंवेगा
निरहयारखीसयाए खवेन्ति पुम्बदुक्खज्झादं पावकप्पादं, अभा-
वञ्चो निमित्तस्स न बन्धेन्ति नवाहं । तञ्चो ते, देवानु-
प्पिद्या, परमसुहसमेया सुहपरंपराए ^३चेव खविज्जण कक्खजासं
५ पावेन्ति जाइजरा मरणरोयसोयरहिथं परमपयं ति ॥

राइणा भणियं । भयवं, जइ ताव तायअज्जियाणं एह-
इमेत्तस्स वि दुक्खज्झस्स ईइसो विवाञ्चो^४, ता कइमहं ^५महा-
पावकप्पयारी विवागञ्चो निरयाइएसु अमुप्पिज्जण ^६तं कक्ख-
विवागं ^७सोमहं सइमि ति । भयवया भणियं । महाराय,
१० सुण । नत्थि असज्झं नाम चरणपरिणामस्स । एसो खलु
परमामयं पावविसपरिणईए, वज्जं कक्खपम्बयस्स, चिन्तामणी
समौहियाणं, कप्पपायवो सिद्धिसुहफलस्स । ^८जहेव, महा-
राय, विसल्लेसभोइणो वि पाणिणो अकयपडियारा पावेन्ति
आवहं, मुज्झन्ति हियाहिएसु, न सेवन्ति माणस्सयसुहादं,
१५ परिचयन्ति जीवियं; तहेव एए पमाइणो जीवा काज्जण
पावकप्पादं अकाज्जण पडियारं पावन्ति तप्पसं जाइजरा-
मरणरोयसोयं ति । कयपडियारा उण परमामथसामत्याञ्चो
निज्जिणन्ति कासकूडं पि महाविसं, किमङ्ग पुण विसल्लेसं
ति; एवं च अणाइभवभावणाञ्चो जीवो काज्जण पावकसं
२० सेविज्जण तस्स पडिवत्तभूयं महाचरणपरिणामं निज्जिणन्ति

१ B तप्यभूदं, DE तप्य० ।

२ D *जासाव ।

३ D adds ति ।

४ D तयं ।

५ D सोमति ।

६ D जहेव, E जहा चं ।

अशेषभवजण्यं पि पावकम्, किमङ्ग पुण एगभविषं ति ॥
 एयं बोजण हरिषिणो राया, भणियं च णेण । भयवं, अह
 कौदसो पुण एस चरणपरिणामो न्ति बुद्धर । भयवथा
 भणियं । सक्कजाणपुब्बयं तिव्वरुईए दोसनिवत्तणं ति ।
 भणियं च ।

५

जाणर उप्पकरुई जर ता दोसा नियत्तई सक्कं ।

रहरा अपविन्ती य वि अणियन्ती चेव भावेणं ॥

एसो अणुव्वसिद्धो कक्कविगमहेज ॥ राइणा चिन्तियं ।

भयवत्तमणुसेवन्ताणं न दुल्लहं सक्कजाणं, समुप्पन्नसक्कजाणाण
 य संभवर तिव्वरुई, तन्नो य सायत्तं दोसनिवत्तणं । ता १०
 धन्नो अहं, जस्स मे भयवथा दंसणं 'जायं ति । न अण्य-
 पुणा महानिहिं पेप्पन्नि । ता अल्लमन्नेण, भयवन्नो चेव
 चाणमणुचिट्ठामि न्ति । चिन्तिजण भणियं च णेण । भयवं,
 उच्चिन्नो अहं 'मामल्लपडिवन्तीए । भयवथा भणियं । महा-
 राय, को अन्नो उच्चिन्नो न्ति ॥

१५

तन्नो संजायहरिसेण भणियं राइणा । अरे निवेएह
 मइसायरप्पमुहाणं अण्व मन्नीणं । जहा । कायव्वो देवा-
 पुप्पिएहिं अभयइरणो रायाभिसेन्नो, न कायव्वो 'य मम
 वन्तिन्नो खेन्नो; पवज्जामि अहं भयवथा सुरासुरनमिएण
 भुवणगुहणा पणीयं समणसिक्कं । जं देवो चाणवेद न्ति १०

अपिच्छ गया निओगकारिणो । निवेदयं तेहिं मन्निजण-
वचाणं । सुओ एस बुत्तन्तो अक्कोउरेण । तओ नेहभयसंभ-
नेणं ^१परिचरय असमाणिथं आलेखगन्धव्वाह हासारवस-
णाहं पयइमक्कोउरं, अहं पि तेहिंतो सेव एयं वरयरमाध-
५ शिऊण ^२अभयमईए खनेओ न्ति । चलणपरिसक्कणेणेव पत्ता
य णे नरवइसमौवं । दिट्ठो सुणिन्दपायमूले संवेगसुवगओ
राथा रायपत्तीहिं, किह

नेहणितत्तासणत्थो विष्कट्टियत्तचामराडोवो ।

किं होज्ज न होज्ज न्ति व सवियक्कं नरवई एसो ॥

१० तो ताहि सप्पणामं समयं पक्खुभियभूसणरवेणं ।

अणिरुवियत्तरत्थो जयसइो से समुग्घुट्ठो ॥

तेण वि वेरग्गवसा अणायरविइसमन्वरक्केण ।

उक्कोल्लन्तसिणेहं ईसि समोणामियं वयणं ॥

एवं च संभासिएण सव्वन्तेउरजणेण पायवडिएण विक्कन्तो

१५ नरवई ।

^१खयदाढो व्व भुयङ्गो किं एयं वारिनिधक्खियगओ व्व ।

सौहो व्व पच्चरत्थो झायसि पक्कट्टरज्जो व्व ॥

तओ एवं विक्कन्तेण राइणा माहिथं निरवसेमं सुणि-

वचणाइयं ति । तं च णे खोऊण समुप्पक्कं जाइस्सरणं ।

१ D परिचरयापचरिवासमाणिथं ।

२ D •मत्ति ।

३ B somewhat different: खयदाढो व्व चहो नत्तमइन्दो व्व वारिजज्जनि ।

सौहो व्व पच्चरज्जो कं विमच्चमोसि वरजाच ।

तन्त्रो 'तस्मिन्भनेणं निवडियाइ धरणिवट्टे । हा किमेयमवरं
 ति मज्झमाणीहिं^१ विरुद्धं रायपत्नीहिं । बाहजसिन्तगत्तं
 च णे उवरिं सुच्छसुवगया अम्मा । तन्त्रो 'लङ्काओ चेत्यणाओ,
 विउट्ठा अन्हे, समासासिया अम्मा, विज्जतो राया । ताय,
 अत्तं णे संसारकिलेसायासकारएहिं विमएहिं; अणुजाणाहि^२
 'ताव अन्हाणं पि सयलदुक्खविरेयणं समणत्तणं ति । राइणा
 भणियं । अहासुहं^३ 'देवाणुप्पियाइ, मा पडिबन्धं करेह ।
 तन्त्रो विजयवम्भणो^४ नियभाइण्यस्स दाऊण रज्जं काऊण
 अट्टाहिधाममहिमं सयलन्तेउरपहाणजणसमेओ चेत्तूण
 अन्हे अभिणिक्कन्तो राया । विज्जतो मए भयवं सुदत्त-^५
 सुणिवरो । भयवं, करेह अणुगहं नयणावलीए धम्मकहाए ;
 पावेउ भयवओ पभावेण एसा वि सयलदुक्खणिग्गिच्छं
 जिणपणीयं धम्मं । भयवया भणियं । सोम, अविमओ खु
 एसा धम्मकहाए । संतप्पिओ इमीए 'अक्कजायरणापक्खा-
 सेवणाए कम्मवाही, बद्धं^६ च तच्चपुढवीए परभवाउयं, अन्त्रो^७
 पाविद्यस्समवस्सं तीए नारथत्तणं, न पवज्जइ य एसा महा-
 मोहओ जिणधम्मरयणं ति । तन्त्रो मए चिन्तियं । अहो
 दाइणविवागया अक्कजायरणस्स, ईइसो एस 'संसारमहावो ;

१ B corrects तस्मिन् सं, D pr. m.

२ D 'बौहिं विरुद्धं ।

३ ACE om. लङ्काउ चेत्यणाउ, B has उट्ठिया ।

४ ACE om.

५ B 'प्पिया, D blots out the letter इ ।

६ ACE 'धम्मवो ।

७ ACE om. 'वरवा', B i. marg.

८ E om.

९ ACE लङ्कावो ।

ता किं करेमि न्ति । तन्नो अइसयणाणावसोयसूरेण भय-
वया भणियं । अलं ते ^१इमिणा संसारविवद्वणेण तीए
उवरिं अणुबन्धेण । एयं ^२सेव ^३सयल्लोयदुल्लं कइंषि उदुं
पव्वळं करेहि न्ति । तन्नो गुहगुणाणुभावेणं पालियं
५ समणत्तणं, कालमासे य सिद्धन्तविहिणा करेज्जण काल-
सुववन्नाइं सहस्राराभिहाणे देवलोए ।

तत्थ वि उवभुञ्जिज्जण सुराडयं चविज्जण देवलोयान्नो
कोसलाए विसयंमि साए नयरे विणयंधरस्स रन्नो लण्कि-
मईए महादेवीए सुयत्ताए उववन्नो न्हि । जान्नो काल-
१० क्कमेणं । कयं च मे नामं असोहरो न्ति । अभयमईजीव-
देवो वि चविज्जण देवलोगाच्चो पाउल्लिपुत्ते नयरे इमाण-
सेणस्स राइणो विजयाए महादेवीए कुल्लिंसि धूयत्ताए
ससुववन्नो न्ति । जाया कालक्कमेणं । पइट्ठाविथं च मे नामं
विणयमइ न्ति । वड्डियाइं च अन्हे देहोवचएणं कलाकला-
१५ वेण य ॥ पेसिया य मे सयंवरा ईसाणसेणेण विणयमई ।
सुथं च मए एयं । परितुट्ठो हियएणं । पत्ता य सा महया
चउयरेणं, बल्लमन्निथा ताएणं, आवाभिया नयरबाहिं ।
कयं वड्डावणयं । गणाविच्चो ^४वारेज्जदिय्हो, समागन्नो मे
मणोरहेहिं । निव्वत्तं पइवणयं । पयट्ठो अइं महाविभईए
२० विणयमइं परिणेडं । वज्जन्तेहिं विविहमज्जलत्तूरेहिं नल्लमेणं

१ D adds कपिचयेहिं ।

२ Bom.

३ ACE •तिचलोय• ।

४ E वारेज्जच• ।

विज्ञासिज्जिणेणं पठनेहिं मङ्गलपाठएहिं गायनेण १अथा-
 सोएणं धवल्लगयवराद्धो समेओ रायवन्नेहिं पुसोइव्वमाणो
 पासायमासातल्लगयाहिं पुरसुन्दरीहिं पत्तो रायमग्गं ।
 एत्थनरंमि फुरियं मे दाहिणसोयणेणं, समुप्पसो हरिस-
 विसेसो । चिन्तियं मए । भवियव्वं अओ वि अवरेणं महा- ५
 पमोएणं ति ॥

एत्थनरंमि दिट्ठो मए गोथरपविट्ठो कल्लाणसेट्ठिभवणङ्गणे
 साङ्ग । तं च मे दट्ठूण समुप्पसो संभमो । तओ अथात्थयाए
 साङ्गधम्मस्स विचिन्तयाए कम्मपरिणहए अमोहदंसणयाए
 भयवओ समुप्पसं जाइस्सरणं । सुक्खिओ गइन्दस्सत्थे, १०
 निवडमाणो धारिओ पासवत्तिणा रामभइभिहाणेण सयल-
 लत्थारोहपहाणमयहरणं । 'हा किमेयं' ति १विसणो राम-
 भइ । 'मा वयह' ति २वारिया ठुरियादौ, उववणा थ
 खिप्पं । 'हा किमेयं'ति ३विसादौ वि दठं विसल्लचित्तो
 समागओ ताओ । 'पूगफलाइमयमइओ' ४विसुइ ति ५
 सिद्धाविओ चन्दणपाणिणं । लङ्का मए वेयणा, उप्पिन्नियं
 लोयणजुयं, ६ कओ आसणपरिग्गहो, विरत्तं संसारसायराओ
 चिन्तं । भणियं च ताएण 'पुत्त, किमेयं' ति । मए भणियं ।
 ताथ, दाहणं संसारविल्लसियं । ताएण भणियं । पुत्त, को एत्थ

१ D अथवा० । २ B अवरेव, D अथावमरेव instead of मयहरव ।

३ A विहाओ, CE विहाओ । ४ B वारियाइ । ५ B om. मय० ।

६ B वरीयं ।

७ D जुयसं ।

- अवसरो संसारस्स । मए भणियं । ताव, महत्तो खु एसा कहा,
 न संखेवओ कहिं पारीयइ । ता एगंमि देखे उवविउ
 ताओ, सहावेउ मे माइलोयं पहाणजणवयं च, जेण साहेमि
 तावस्स संसारावसरकारणं ति । तओ रायमग्गासज्जाए महा
 ५ सहाए उवविट्ठो राया 'सह मए । सहाविओ 'अग्गायाजणो
 पहाणजणवओ य, ठिओ उच्चियठाणेसु । भणियं च ताएण ।
 'पुत्त, किमेयं ; साहेहि तं संसारविससियं । मए भणियं ।
 आयससु ताओ, जहा मए अणुल्लयं ति । तओ पारड्डो कहेउं ।
 ताव, निग्गुणो एस संसारो । मोहाभिभूया खु पाणिणो न
 १० 'नियन्ति एयस्स मल्लं, आलोचेन्ति अणालोचियिआइं,
 पयइन्ति अहिण, न 'पेक्खन्ति आयइं । एत्थ खलु सुरासुर-
 साहारणा ताव एए जाइजरामरणरोयमोयपियविप्पओया-
 इया विथारा । दाहणो य विवाओ येवस्स वि पमायचेट्ठि-
 यस्स, जेण पिट्ठमयकुल्लुउवहो वि, पेक्ख, कइं परिणओ त्ति ।
 १५ भणिऊण साहिओ सुरिन्दत्तज्जाइओ जाइस्सरणपज्जव-
 साणो निययवुत्तओ । तं च मोऊण 'अहो दाहणविवागया
 अकज्जायरणस्स' त्ति जंपमाणो संवेगमुवगओ राया अग्गाओ
 खेसजणवओ य । तओ मए भणियं । 'ता ईदिमं अकज्जा-
 यरणपरिणमं पेक्खिऊण विरत्तं मे भवचारगाओ चित्तं,

१ ACDE om. सह मए ।

२ ACDE add सह माइलोयो ।

३ ACE read this passage as follows : पुत्त किमेयं ति मए भणियं ताव etc.

४ A चिरेत्ति, CE विरति । ५ D खल्लंति । ६ E ताव, D माइवरदन ।

विद्यन्मित्रो जिणवयणपडिबोहो । ता अणुजाणउ ताओ,
 जेण तायप्यहावेणेव करेमि सफलं मणुयत्तणं ति । तओ
 अणाइभवअत्यमोहदोसेण अवियारिजणायइं अंपियं ताएण ।
 पुत्त, को पुत्तयस्स पणयभङ्गं करेइ, सफलं चेव भवउ
 मणुयत्तणं; ता परिणेहि ताव एयं ईसाणसेणधूयं । तओ ५
 करेज्जासि ससंपयापरिवात्तणेण महत्तं पुत्तखन्धं ति । मए
 भणियं । ताय, विस्सत्तं मए तायस्स, विरत्तं मे चित्तं
 भवचारगाओ । ता अलं मे दारपरिग्गहेण । ताएण
 भणियं । पुत्त, को विद्य दोसो दारपरिग्गहस्स । मए
 भणियं । ताय, दारपरिग्गहो हि नाम निरोसहो वाही, १०
 जेण आययणं मोहस्स, अवचओ धिईए, १ सुहा विस्सेवस्स,
 पडिवत्तो २ मत्तीए, भवणं मयस्स, वेरिओ सुद्धज्जाणणं,
 पव्वो दक्खसुदयस्स, निहणं सुहाणं, आवासो महापावस्स ।
 पडिवज्जिज्जण एयं पञ्चरगया विय सीहा समत्या वि
 परलोयसाहणे माणसभावल्लभे ३ वि सीदन्ति पाणिणो । अज्जं १५
 च । ताय, न जुत्तं ४ रयणचित्तेणं कच्चणयालेण पुरीससोहणं ।
 पुरीससोहणमेत्ता य एत्थ विमया, अचित्तिचिन्तामणिसच्चिहं
 च जिणवयणबोहसंगयं माणुसत्तणं कम्मभूमौ य एसा,
 परमपदसाहणं च चरणाण्डाणं । ता अल्लमज्जहावियप्येण ५ ।
 अणुजाणाहि मे सयल्लदुक्कविउडणिं ६ पव्वज्जं ति । तओ २०

१ BD उहो, D बल्लेवस्स ।

२ B मत्तीए ।

३ BD •संभेव ।

४ CE •चचित्तेणं ।

५ B •विचप्पिरच ।

६ DCE विउडुडि ।

वाहोसलोयणेणं जंपियं ताएण । पुत्त, एवमेयं, किं तु
परमत्थं पि जंपमाणो नेहकायरं पौडेसि मे हियं ति ।
मए भणियं । ताथ, अलं मे अपरमत्थपेच्छिणा नेहेण ।
एसो चेव इत्थं पद्दाणं संसारकारणं, ज्ञेण

४ दीवो व्य सम्बलोगो खणे खणे जायए विणस्सर य ।

संसरइ य नेहवसा १ निहवायाणो उ उल्लाह ॥

ताएण भणियं । एवमेयं, किं तु खिज्जिहिइ मा
तवस्सिणी १ ईमाणसेणधूय त्ति । मए भणियं । ताथ,
येवमेयं २ कारणं । अलं च । निवेयावेउ ताओ तौए वि थ
१० एयं वुत्तन्तं । कयाइ ३ मा वि एयं सोऊण पडिबोहं पावइ
त्ति । तओ ताएण 'जत्तमेयं' ति भणिऊण पेसिओ
मङ्गवट्ठणाभिहाणो पुरोहिओ, भणिओ य ताएण । जहा
सुयं निवेएहि रायदुहियाण ; भणाहि य तं 'एवंठिण किं
अहेहिं कायव्वं' ति ॥ गओ मङ्गवट्ठणो । आगओ येववे-
१५ लाए, भणियं च जेण । महाराय, संसिद्धा मणोरहा
कुमारस्स ; सुणेउ महाराओ । गओ अहं इओ रायधूय-
समीवं, पवेसिओ सबड्डमाणं पडिहारेण ; 'महारायपुरोहिओ'
त्ति अहिणन्दिओ रायधूयाए, दवावियं आमणं, उवविट्ठो
२ अहयं । तओ मए भणियं । रायपुत्ति, अत्थि किंसि
२० वत्तव्वं ति । तीए भणियं, भणाउ अज्जो । मए भणियं ।

१ ACE विहवाओओ, D निरवउवाउ ।

२ B • येवव्व ।

३ D • सिहं ।

४ D इहाइ ।

५ ACE अलं, B च अलियं ।

राघपुत्ति, देवसायणमिणं अवहिचाए सोयब्बं ति । तन्नो
 तीए काळण अङ्गुट्ठिं ओयरिजण आसणाओ 'जं' 'गुरु
 आणवेद'त्ति बहो अञ्जली । तन्नो मए भणियं । राघ-
 पुत्ति, इह आगच्छमाणस्स कुमारस्स साङ्गदंसणेणं समुप्पन्नं
 जाइस्सरणं, संभरिया य नव भवा, सिट्ठा य तेणं । ते ५
 सुणाउ भोई । अत्थि इहेव वासे विसालानामा नघरी, तत्थ
 अमरदत्तो नाम नरवई होत्या, इन्नो य अतीयनवमभवमि
 तस्स पुत्तो सुरिन्दत्तो नाम अइमासि ति, जणणी मे
 जसोहरा, भज्जा य नयणावल्लि ति । जाव एत्तिथं जंपामि;
 ताव मोहं गथा राघधूया । आउल्लौहन्नो परियणो; 'हा १०
 किमेधं' ति विषणो 'य अहं' । परिचित्ता चन्दणपाणि-
 एणं, लद्धा तीए सेयणा । मए भणियं 'राघपुत्ति, किमेधं'
 ति । तीए भणियं 'विचित्तया संसारस्स' । मए भणियं 'कहं
 विचित्तया' । तीए भणियं । जन्नो स जेव अहं जसोहरा
 तस्स १माथा अईयपरियाए ति । साहिज्जण सिट्ठं कुमारसा- २५
 हियं निधयचरियं । तन्नो मए भणियं । राघपुत्ति, इमिणा
 वइयरेण विरत्तं चित्तं भवचारगाओ कुमारस्स, इच्छइ खु
 सो पव्वइउं । तन्नो महाराएण भणियं 'ता एवंठिए किं
 अण्णेषिं कायब्बं' ति । तीए भणियं । विज्जवेहि महारायं ।
 जहा । ताय, ईइसो सेव एस संसारसहावो, कस्स वा सयच- १०
 विजाणस्स न विरागं करेइ । ता अण्णमेत्थ सुमिणवसेन-

- विश्वमे^१ पडिवन्धेण, संपाडेहि कुमारस्स समीहिंयं; अणुजा-
 णाहि च ममं पि पव्वज्जं, जज्जो ममं पि विरत्तं चेव चित्तं
 भवचारणाओ न्ति ॥ एथं च सोऊण 'अहो माहन्दजास-
 रिसया जीवलोयस्स' न्ति भणिज्जण परं संवेगसुवगओ
 ५ राथा । भणियं च तेण । पुत्त, न तुमं मम पुत्तो, अवि
 य 'धम्मनिउज्जणाओ गुरु । ता अत्तं अन्धाणं पि इमिणा
 परिकिस्सेण ; अहं पि पव्वज्जामि तुमए चेव सह पव्वज्जं ।
 अम्माहिं भणियं । अज्जउत्त, जुत्तमेथं ; किमेत्थ नउपेज्जो-
 वमे असासथंमि जीवलोए पडिवन्धेण । तओ मए भणियं ।
 १० अहासुहं देवाणुप्पिया, मा पडिवन्धं करेह ॥ तओ ताएण
 द्वाविथं महादाणं, काराविद्या मव्वाययणेसु पृथा, संमा-
 णिओ रायसत्थो, ठाविओ रज्जंमि खुत्तभाया मे 'असवड्ड-
 णाभिहाणो । पव्वइओ ताओ धमं मए 'अम्माए विणयमईए
 पहाणजणवएण च सुगिहीयनामधेयस्स भगवओ इन्दभूइस्स
 १५ समीये । ता एवं निचयमेव मे चरियं निव्वेयकारणं ति ॥
 धणेण भणियं । भयवं, सोहणं ते निव्वेयकारणं । कस्स
 वा सट्ठिययस्स अज्जस्स वि इमं न निव्वेयकारणं । ईइओ एस
 संसारो । ता आइसउ भयवं, जं मए कायव्वं ति । 'असो-
 हरेण भणियं । 'सोम, सुण । दुक्कहा चरणधम्मसामग्गो ;
 २० जओ भणियं भयवथा । दुविहा खलु जीवा इवग्गि, यावरा

१ MSN 'विश्वमेह ।

२ BC निउज्जणाओ ।

३ D adda मओइरो ।

४ ACD चंवाहि ।

५ BD अओइराचरिय ।

६ CDE ओक्क ।

जङ्गमा य । तस्य थावरा^१ पुठविजलजलसमाद्यवणस्सुदका^२-
 यभेयमिष्ठा, जङ्गमा उण किमिकौडपयङ्गगोमहिससरह-
 वसहपसयमादणो । तस्य थावरत्तमुवगञ्चो पुठवाइएसु असं-
 खेज्जाञ्चो^३ वणस्सुदमि^४ अणत्ताञ्चो^५ उसप्पिणिअवसप्पिणौञ्चो
 परिवसर जीवो न्ति । अञ्चो थावरत्ताञ्चो जङ्गमत्तं दुल्लहं ।^६
 जङ्गमत्तं पि पत्तो समाणो किमिकौडपयङ्गेसु अण्येयभेय-
 मिञ्चोसु^७ आहिण्डिऊण तञ्चो पच्चिन्दियत्तं पाउणइ ; तस्य
 वि^८ खरकरहगोणमहिसुडाइएसु^९ परिभमिऊण माणुसत्तणं ;
 तस्य वि य सगजवणसवरवव्वरकायमुहण्डोडुगोडाइएसु^{१०}
 आहिण्डिऊण आरियदेसजणं ; तस्य वि य षण्डालडोमिल्लय-^{१०}
^{११}रययसकयराउणियमक्खबन्नाइएसु आहिण्डिऊण^{१२} इस्का-
 गाइस कुल्लजणं, तस्य वि य^{१३} काणकुण्डरुक्खपङ्कुल्लयमूयन्ध-
 वच्चिरवाच्चिविगल्लिन्दियसरौरेगेसु^{१४} परिभमिऊण^{१५} निह-

१ D adds भविष्य । तं जहा ।

२ D • ज्ञाय० ।

३ D adds उसप्पिणिअवसप्पिणौड विहरइ ववक्खप्पिणौड विहरइ ववक्खति-
 कार्त्तवाचं ।

४ B • चौ० ।

५ B has here and in the sequel instead of the absolute participle
 a full phrase like this आहिण्डितस्स पच्चिन्दियत्तं दुल्लहं चवरइ । पच्चिन्दियत्तं
 पि पत्तो समाणो तस्य वि etc.

६ B म० गोमहिसरह, D • गोह० ।

७ B परिभमत्तस्स माणुसत्तणं दुल्लहं चवरइ माणुसजणं पि पत्तो समाणो तस्य वि
 and similarly in the sequel.

८ B मुहण्डोडोवाइएसु, A • गेवाइएसु, D • गेवाइएसु ९ B • चकार० ।

१० B इस्कागाइसुकेड उयत्तो दुल्लहा सेवा । इस्कागाइसुके पत्तो समाणो तस्य वि ।

११ B वाचकोड० । १२ B • लिन्दियसरौ० । १३ B विचरुक्ख, E विचरुक्खं ।

वहुं चरौरनिष्कन्ति, तत्तु वि य उण्डकससत्यरञ्जुमादएहिं
 जीविओवक्कमेहिं अहाउयाणुव्वणं,^१ तत्तु वि य कोहमाण-
 मायाओहरागदोसन्धचारमोहिओ ^२धम्मवुद्धिं, तत्तु वि य
 बज्जविहेसु इन्दियाणुकूलजणमणोरमेसु ^३अस्माणिपवन्तिएसु
 ५ कुहसोसु परिभमन्तो जहट्ठियं सव्वज्जुभासियं सिद्धिसुहेक्कसु-
 क्खरं धम्मं,^४ तत्तु वि य अणादभवपरंपरवत्तुअसुहभावणाओ
 असंपत्तपुब्बं सिद्धिवज्जपढमपाज्जं सङ्गं,^५ तत्तु वि य सपरो-
 वधारयं महापरिससेवियं एगन्तपसंसणोयं चरणधम्मं । संपत्तो
 य इमं, देवाणुप्पिया, अचिरेणेव पावेइ जाइजरामरणरो-
 १० यसोयविरहियं परमपयं ति । ता एयसंपायणे करेहि
 उज्जमं,^६ किमन्नेण संपादएण । असासथा सव्वसंजोया, पइवइ
 विणिज्जियसुरासुरो मच्चू, एगइक्कनिवासिउणतुक्का बन्धवा,
 विवायदाइणो य विखयपमाओ ति ॥

तन्ना एयमायस्सिज्जण संजायचरणपरिणामेण भणियं
 १५ धणेण । भयवं, अणुग्गिहीओ न्हि इमिणा आएसेण । ता
 संपाडेमि एयं । करेउ भयवं अणुग्गहं, जाव निवेइज्जण
 भयवओ वुत्तन्तं अस्मापिईणं पवज्जामो पव्वज्जं ति । भयवया
 भणियं । ^७जहासुहं, देवाणुप्पिया, मा पडिबन्धं करेहि ति ॥

१ B adds इवइ । अहाउयं परिवर्त्तेताव ।

२ B धम्मवुद्धौ कुहवा इवइ । समुच्चयए वि धम्मवुद्धौ ।

३ B has कोमाव य पवन्तिएसु कुहवहु संसचरं परिभसंमो ।

४ B reads न पाउवइ । तंमि य एने सभावे तत्तु वि य चत्तीव कुहवं चवाइ etc.

५ B adds न पाउवइ ।

६ D adds ति ।

७ D अवाउहं ।

तत्रो गच्छो अस्मापिदृशगासं धनो । परमसंवेगसुवगएण
य तेण साहिओ एस वुत्तन्नो अस्मापिईणं । पडिबुद्धा एए ।
चिन्तियं च तेहिं । अस्सं णे एवमसुहपरिणामे भवे पडिब-
भेणं, जोम्भो य णे पुत्तो ; ता निखिविज्जण इमस्स भारं
पवज्जामो पव्वज्जं ति । भणिओ धनो । वच्च, पडियग्गेहि ५
मणिमोत्तियादयं सारदव्वं ; पवज्जामो अण्हे महापुरिससेवियं
'पव्वज्जं' ति । धणेण भणियं । ताव; जुत्तमेयं ; संपत्तमणुब-
भावेण पाणिणा इमं सेव कायव्वं ति । अं पुण समारद्धं
ताएण, जइ पडियग्गेहि मणिमोत्तियादयं सारदव्वं ति ;
एतय का उण सारया मणिमोत्तियादव्वस्स । किं समत्थ १०
मिणं^१ मच्चणो रक्खेउं । किं वा न होनि एयप्पहावओ
जक्खजरादया विचार। किं तीरइ इमिणा समत्थस्स
अत्थिवग्गस्स मणोरइपूरणं काउं । किं वा न परिच्चयइ
इमं पयत्तरस्सियं पि खीणभागधेयं पुरिमं । किं वा होइ
कोइ दव्वजुच्चमयस्स परकोए गुणो ति । सेट्ठिणा भणियं । १५
वच्च, मत्थि एयं । धणेण भणियं । ता किमिमिणा^२ अहो-
पुरिसियावप्फारपाएणं ; अणुमच्च ताओ मच्चं पि अत्तओ
सरिसमणुचिट्ठियं ति । सेट्ठिणा भणियं । वच्च, अणुमच्चं
मए । किं पुण विसमा गई जोव्वणस्स ; एतय अणु दुइमारं
इन्दिआइ, पइवइ संसारतइवीचभूओ अणुओ, आयकुनि १०

१ B समभुधन्नी ।

२ AC ०मियं ।

३ B अहोपुरिसमाहोरपाएण. D अहोपुरिसियावप्फारपाएणं ।

- मणोहरा विषयं न्ति । धर्मेण भवितुं । ताव, न खलु
 अविवेगश्चो अक्षं जीव्यं न्ति । अणादमन्ता इमे जीवा, न
 एत्य परमत्यश्चो कोद जीव्यन्त्यो न वा बुद्धश्चो न्ति ।
 दीयन्ति अविवेगसामत्यश्चो बुद्धा वि. एत्य जप्ते अणित्यन्त-
 ५ विषयविषाद्विहासा^१ अगणेरूपं लोचवयणित्वं अवियारिज्जण
 परमत्यं अप्पाण्यं विवृत्तेमाणं न्ति ; द्विययाद्वियमलेण वि य
 दम्बन्तरजोएण कालपरिणामसुक्किले वि करेन्ति कालए
 केसे, अङ्गकटिणयाहेउं च सेवन्ति पारयमहणं, 'बुद्धभावदो-
 सभीरु साहेन्ति इत्तरं जप्पकासं, वियारखीलयाए परिस-
 १० क्केन्ति वियउयादं, पयइन्ति अपयइयिष्ये, न पेच्छन्ति झीण-
 माउं, न चिन्तेन्ति जप्पन्तरं न्ति । 'अवरे छण सुयवन्त्यपर-
 लोचमग्गा तदणया वि एत्य जप्ते विवेकसामत्येण नाज्जण
 विज्जुलयाजोवचसुसं 'जीयं असारयं विषयसुहाणं विवाय-
 दादणयं^२ च पमायचेट्ठियस्स 'मच्चुभयभीया विय हरिणया
 १५ उत्तत्या पावचेऊणं सेवन्ति परलोचवन्धवं चरणधमं न्ति ।
 ता अकारणं एत्य जीव्यं न्ति । न य विवेगिणो विद्वस-
 मंसारसकवस्स दुइमादं इन्द्रियादं । अदन्नेहिं एएहिं दमियम्भो
 अप्पा दोग्गईए ; दमिएहि य एत्य पयमसुहं^३ परलोए च
 भवपरंपराए मोक्खसुहं न्ति जाणमाणो को इमे न दमेइ ।

१ D विषयाधिकारमया च । २ AC •भीव, B •भावित्तयेव, D •भाववत्तयेव ।

३ B चउत्थे ।

४ CE जीवित्वे ।

५ D •चरं ।

६ AC मच्चुभयं, D मच्चु । ७ AB दत्तमसं, C दत्तवचमं, D परमसुहं ।

अणुतो वि य अणव्यसंकल्पमूलो 'परिचत्तेहिं' अणव्यसंक-
 प्पेहिं भावि ए वीयरारागवयणे उवत्तद्धे पसमसुहसकवे असुय-
 नाण गुहपायमूखं चिन्तयन्ताण पडिवत्तभावणं कइं पइवइ
 त्ति । किं वा मणोहरत्तं विसयाणं । पोग्गलपरिणामा हि
 एए फरिमरसकवगन्धसहा ; विचित्तपरिणामा पोग्गला सुहा ।
 वि होज्जण असुहा इवन्ति, असुहा वि य सुहा ; किं वा
 एएहिं अत्तणो अत्यन्तरभूएहिं ; न एएहिं मंजोओ परम-
 त्यओ सुहहेज्ज, अवि य दूक्कहेज्ज ; 'असंजोए य निवय-
 मकवपप्पासकथाए पाणिणो परमत्यओ सुहं' ति 'मक्कमाणं
 कइं ति आयकुत्ति विसय त्ति । ता किं एइणा । ताथप- १०
 चावओ चेव मे अविग्घं भविस्सुइ ११ त्ति ॥

तओ पडिसुयं तेण, दवाविथं च चोसणापुब्बयं महा-
 दाणं, कराविथा अट्टाहिया मच्चिमा । तओ महापुरिमनिक्क-
 मणविहीए अक्कापिईमनेओ अस्सेणं च पहाणपरियणेण
 पवक्को धणो जसोहरायरियसमीवे पव्वज्जं ति ॥ १५

अइत्तलो कोइ कासो । अहिज्जियं १२ सुत्तं, अभत्थो
 किरियाकळावो, भाविथाओ भावणाओ, वेरग्गाइसयओ
 पवक्को एगलविहारपडिभं । विहरमाणो य गामे एगराथं
 नगरे पञ्चरायविहारेणं समागओ कोसमिं ॥

१ A परिचि, B परिचि, C परिचयेहि । २ AB 'मावा, C 'मावा ।

३ AC om.

४ B दुयं, D दुत्तं ।

इओ य सो नन्दओ गोसे^१ तमपेण्डिऊण धणसिरी-
 ससेओ^२ खण्डिऊण जलनिहिं तीए वयणेणं^३ १थीदम्भोहेण
 य अगण्डिऊण सेट्ठिधणकयाइं सुकयाइं कोसमिं आगओ
 त्ति । समुद्दत्तनामपरिवत्तेणं^४ च ठिओ तीए चेव नय-
 ५ रीए ॥ उचियसमएणं च पविट्ठो भयवं गोयरे, तत्थ वि य
 नन्दयगिहं । दिट्ठो धणसिरीए पच्चभिन्नाओ य । चिन्तिथं
 च तीए । कहं न विवओ चेव सो समुद्दमज्जे वि । अहो मे
 अहसया, जं पुणो वि एसो दिट्ठो त्ति । अहवा तथा करेमि
 संपयं, जहा न पुणो जीवइ त्ति । एत्यन्तरंमि अइत्तन्तो
 १० जायणासमओ त्ति । निग्गओ भयवं । अहिययरं से पओ-
 समावज्जा । ‘पच्चभिन्नाया अहं, अज्जहा कहं सिग्घमेव
 निग्गओ’^५ त्ति चिन्तिऊण पेसिया ‘चेडी । हत्ता, कचिं पुण
 एस समणओ ठिओ त्ति सच्चं विथाणिऊण लउं मे संवाएहि ।
 तीए भणियं ‘जं १वामिणौ आणवेइ’ त्ति १भिण्डिऊण निग्गया
 १५ चेडी, लग्गा १एयस्स मग्गओ । निययसमएणं च निग्गओ
 भयवं । न पडुप्पओ य से जहोचिओ आहारो, गओ
 नयरिदेवयापडिबड्डं उज्जाणन्तरं । एत्यन्तरंमि ओगाढा
 चरिमा, ठिओ भयवं काउत्तग्गेणं । तओ कंचि काणं

१ E adds वि ।

२ B ०चहिओ ।

३ B इमि०, D इत्थोय० ।

४ B ०रित्तं काउच, D ०परिवत्तं च काउं ।

५ ACE om. all from भयवं down to निग्गओ ।

६ D दावचेडी ।

७ ACDE देवी ।

८ ACE om.

९ BD धवज्ज ।

विट्ठिकण 'न एस इत्थो गच्छ' ति 'सुणिकण आगथा
 वेडी, निवेदयं धणसिरीए । भणित्तो तीए नन्दत्थो ।
 अपडुसरीरे तुमंमि उवाइयं भयवईए नयरिदेवयाए, जहा
 किण्हपक्कड्ढमीए गहिओववासवयाए आचयणवासो कायव्वो
 ति । अइकन्ता य मे पमायत्थो अट्ठमी । तत्थो सुमिणयंमि
 सोइया अहं भयवईए, पसुत्ताए चेव य तुमं गोसे 'किञ्च-
 करणे निग्गत्थो ति, अत्थो न साहिओ पहाए सुविणत्थो ।
 कत्थो अज्ज उववासो । अत्थो अहं तत्थ गच्छामि ति ।
 संपाडेहि मे भयवईए पूओवयरणं ति । संपाडियं नन्दएणं ।
 तत्थो कक्कयर'दुगाहिट्ठिया सह पुब्बचेडियाए गया धण- १०
 सिरी तमुज्जाणं । दिट्ठो तीए तवस्सी ॥ एत्यन्तरंमि
 आगत्थो सारकट्ठभरिएण पवहणेण तमुद्देसं 'सागडिओ,
 भग्गो य से अत्थो । तत्थो अत्यसुवगयप्पाओ दिणयरो ।
 न कोइ कट्ठे गेपहइ ति चेत्तूण गोणे गत्थो निचयगेहं ।
 तत्थो चिन्तियं धणसिरीए । 'लट्ठयं जायं, एएहिं चेव १५
 सारकट्ठेहिं उहिस्सामि एयं ति । गथा 'चण्डियाययणं,
 कथा देवयाए पूया, दिक्कं कक्कयरणं पाणभोयणं, पसुत्ता
 एए । तत्थो एयाइणी चेव गथा सुणिवरसथासं । अज्जाण-
 कोइमूढाए विरइयाइं भयवत्थो समीवंमि कट्ठाइं, न
 कक्खियाइं च ज्ञाणजोयसुवगएणं भयवथा । पज्जासित्तो १०

१ AC सुविण ।

१ ACE om.

१ E adds पुरिच. ACE दुव० ।

४ D दोरिच ।

५ A लववे ।

६ CDE चण्डियाययं ।

जलसो, छिन्नो भयं जलजालावलीए । संजाओ से
कहणपहाणनणेष झाणजोयसंकमो । किह ?

चिन्हो य सो भगवं काउस्तुग्गंमि अचलितयसहावो ।

अणुयन्मागयचित्तो जसिए जलणंमि उण्णन्तो ॥

४ 'इह धम्मा सप्पुरिसा जे नवरमणुत्तरं गथा मोखं ।

जन्हा ते जीवाणं न कारणं कम्मबन्धस्तु ॥

एसो उ मोहवसओ कोई मं पाविऊण कुगईए ।

वच्चिहिइ असो कट्ठं कट्ठं बज्जदुक्खपउराए ॥

अहमेयस्तु निमित्तं दोग्गहगमणे निमित्तविरहेण ।

१० न ऊ होइ कम्मसिद्धी भणियमिणं सोयनाहेण ॥

सोएमि न नियदेहं एयं सोएमि मोहपरतन्तं ।

जिणवयणवाहिरमहं दुक्खसमुद्दंमि निवउत्तं ॥

मोहवसयाण अहवा केत्तियमेयं^१ किलिडुसत्ताण ।

एसो मोहसहावो धिरत्यु संसारवासस्तु ॥

१५ इय सो सुहपरिणामो तीए विणिवाइओ उ पावाए ।

पक्खरसवागराज उववओ सुक्ककप्पंमि ॥

इओ य सा धणसिरी ससण्णसा विथ गया^२ चण्डिया-

ययणं, पविषमाणी य वेइया चेडियाए । भणिया य तीए ।

सामिणि, कहिं गया आसि । तीए भणियं । न कहिंछि,

२० परं^३ अट्ठरत्तसंज्ञाए^४ भयवईए पयाहिणं कथं ति । एत्य-

१ B ते ।

२ BD मेजे ।

३ CD चण्डियाचर्य ।

४ B चउ० ।

५ D भयवती ।

नरंमि अवलङ्को चेडियाए ऊयासण्णोओ । किमेयं ति
 विथप्पिऊण पसुत्ता य एसा । पहाया रयणी । तओ
 काऊण देवयाए पृथं संमाणिऊण कस्यरे पत्थिया धणसिरी
 सगिहं । दिट्ठो य पन्थे वावओ रिसी धणसिरीए कस्य-
 रेहि चेडियाए य । 'भणियं च णेहि' । 'अहो केण एयं
 ववसियं ति । जंपियं 'धणसिरीए 'न-याणामि' त्ति ।
 'समुप्पओ चेडियाए विथप्पो । पेसिया अहं भयवओ अके-
 सणनिमित्तं, निग्गया य एसा 'अदुरत्तमए, अवलङ्को
 य मए तीए चेव वेळाए उण्णोवो । ता न-याणामो कह-
 मेयं; मझेमि, जोइया अहं एयाए महापावदेसंमि । 'एवं १०
 चिन्तयन्ती पविट्ठा सह धणसिरीए मेहं ति ॥

एत्यनरंमि आगओ सागडिओ । दिट्ठो य णेणं 'पि
 अट्ठिमेत्तसेसो सुणिवरो । चिन्तियं च णेण । अहो मे
 अधसया । पडिवओ अहं कस्सइ किलिट्ठसत्तस्स भगवओ
 अवसग्गकरणेण सहायभावं । पाडिओ मए अप्पा दोग्गईए । १५
 ता निवेएमि एयं नरवइस्स । अदुजाममेत्ते य वासरे
 'गओ नरवइसमीवं । निवेइयमणेण । कुविओ राया ।
 निउत्तो णेण दण्डवासिओ 'अरे लङ्ग रिसिघायगं लहेहि'

१ AC om. this clause.

१ ACE कस्यरेहि ।

२ ACE add भसियं धणसिरीए ।

४ D चङ्ग० ।

५ ACE om. this clause.

६ ACDE om.

७ ACE om. नओ नरवइसमीवं ।

न्ति । निम्नो दण्डवासिभ्यो, गन्धो चण्डियाद्ययणं । पुच्छि-
 जेण भोदया । को षण अज्ज एत्थं वसिभो न्ति । तीए
 भण्णियं । न कोइ भुयङ्गप्पाओ, जइ परं समुद्दत्तस्स
 चरिणो धणसिरि न्ति । दण्डवासिएण भण्णियं । किं पुण
 १ से निवासकज्जं । भोदयाए भण्णियं । न-याणामो न्ति ।
 दण्डवासिएण चिन्तियं । न अज्ज अट्ठमी न नवमी न
 सड्हसी । ता किं पुण से १ निवासकारणं । पवसणं
 निमित्तं होव्वा ; तं पि अवउमाणं, जओ कल्लमि अङ्गा-
 रयदिणो, चरमपोरिणीए थ १ विट्ठी आसि विणिवाय-
 १० ओगो न्ति । १ न खलु दुट्ठमित्थियायणं मोत्तणमेवंविहं कसं
 पि पाएण १ कस्सुइ १ अज्जस्स संभवइ । ता गच्छामि ताव
 समुद्दत्तगेहं १ ; तओ सेव मे उवज्जट्ठी हविसुइ १ न्ति ।
 गओ एसो, दिट्ठा थ तेण १ दुवारदेसभायंमि सेव सेज्जी ।
 पुच्छिया एसा । अत्थि इह सत्थवाहचरिणी न व न्ति ।
 ११ तओ समंखोहं भण्णियं चेत्थियाए । किं पुण तीए पओयणं ।
 तओ दण्डवासिएण अहिप्पायभणिरकुससेण १ सासूयमिव
 जंणियं । आ पावे विसुभरिओ रिखिबुत्तनो न्ति । तओ
 सकसमुद्दत्तणेण नियज्जिबल्लियथाए थ भण्णियं चेत्थियाए ।

१ A पओयणं तओ दण्डवासिएण चण्डिया से निवासकारणं ।

१ A चिट्ठो, B दिट्ठो. C चिट्ठो = दट्ठि, D चिट्ठियासि ।

१ D न व सड्हमित्थियायणं ।

१ ACE om.

१ D नेचकि ।

१ B दुवारस्स ।

१ D •वीर•. B •चरकुससेव ।

अज्ज, गवेसणनिमित्तं चेव भगवन्तो अहं सामिणीए पेसिया,
 न उण अज्जं विथाणामि । तन्तो दण्डवासिएण 'न एत्थ
 संदेशो, अज्जहा किं गवेसणनिमित्तं' ति चिन्तिज्जण
 पुच्छिया एसा । सुन्दरि, अलं भयसक्काए; किं पुण्हिसिय
 तुमं भयवन्तो गवेसणनिमित्तं पेसिया । चेडियाए भणियं । ५
 अज्ज, सो खु भयवं कल्ले तद्वयपोरिसौए^१ भिक्खानिमित्तं
 इहं पविट्ठो त्ति, अग्गेण्हिज्जण भिक्खं लज्जं चेव निग्गन्तो ।
 तन्तो निग्गच्छमाणं पेच्छिज्जण भणिया अहं सामिणीए,
 जहा 'मज्जरिए, गच्छ, कहिं पुण एस समणन्तो ठिन्तो त्ति
 जाणिज्जण लज्जं संवाएहि' । तन्तो संवादयं मए, न उण १०
 कज्जं विथाणामि । 'दण्डवासिएण भणियं । तन्तो तत्थ
 गन्तुण किं कयं तस्स तीए । चेडियाए भणियं । अज्ज, न
 किंचि, न वन्दिन्तो वि एसो सामिणीए, अति षण्डियाए
 कथा पूय त्ति । 'दण्डवासिएण चिन्तियं । अन्तो चेव क्रूर-
 देवथाविहाणनिमित्तं पयारिज्जण परिचणं एथाए 'वावाइन्तो १५
 हविस्सइ । ता पेच्छामि ताव सत्यवाइघरिणिं, तन्तो सुहवि-
 यारन्तो चेव लल्लिस्सामि' त्ति । गन्तो तीए पासं; संसुद्धा
 धणसिरी, लल्लिन्तो 'से भावो 'दण्डवासिएण, भणिया य
 णेण । पेसिन्तो अहं महाराएण, ['वावाइन्तो रिसौ]

१ BD •पो० ।

२ D सं० ।

३ एथाए only in D ।

४ B •ओ ।

५ D सं० ।

६ BD om. the words

in brackets, while ACE om. the following words down to लल्लि ।

- रिखिवावायगन्धसेषणनिमित्तं, पवन्तो य तस्म चायय-
विद्याणत्वं ति । पसुन्ता य तुमं चण्डियाययणे, विद्या-
णिओ य एस वुत्तन्तो मए । ता एहि, नरवरसमीवं
गच्छन् । एयं च सोऊण ससण्णसा 'भयपवेविरङ्गी निव-
१५ ङिया धरणिवट्ठे धणसिरी । दण्डवासिएण चिन्तियं ।
कयमिणमिमीए, कहमन्नहा एवंविहं भयं ति । निष्प-
च्छिया एसा । मिस्सिओ जणवओ । एयं च वरयरमायसि-
ऊण जणसयासाओ 'मा अहं १च एवं सेव चेप्पिस्सामि'
न्ति चिन्तिऊण १अप्पविसिऊण नियगेहं दुवारओ सेव
१० पलाणो गन्दओ । नौया य एसा नरवरसमीवं । साहिओ
वुत्तन्तो नरवरस्स । २पुल्लया णेणं, चिन्तियं च । चन्त
कहमेयाए ३आगिईए इमं ईदिसं निसंसकम्मं भविस्सए ।
पुच्छिया य णेणं । ४अह किंनिमित्तं तुमं चण्डियाययणं
गया आसि । तओ ५य तं वयणं सोऊण संखुद्धन्तणेणं न
१५ जंपियमिमीए । समुप्पन्ना सक्का राइणो । थेववेलाए पुणो
६वि पुच्छिया । कओ तुमं कस्स वा धूय न्ति । तओ
साहियमिमीए । सुसण्णनयराओ, अहं पुल्लभइस्स धूया,
समुद्धन्तस्स चरिणी धणसिरी नाम । गवेमाविओ से भत्ता,
नोवसद्धो य । तओ अच्चन्तसुद्धसत्तावयाए ७ज्जाठियं पया-

१ BD भयवेवि० ।

२ D वि ।

३ D अपविस्सिच नेहं ।

४ B डुलोदया ।

५ C वागनीय ।

६ AC कच, E कचि, D चविय ।

७ ACE om. य तं वयणं सोऊण ।

८ ACE om. ९ D जज्जियं ।

परिवाणसहसुव्यहनेणं 'कयाह न तरह रायपुरओ
 साहिउं पओयणं, ता वीसत्या साहिस्सुह' ति कुलप्पवाह-
 परिचाणनिमित्तं पेसिओ राहणा पुसभद्मन्तरेण एथव-
 हयरपडिभद्धलेहसणाओ लेहवाहओ । रक्खाविथा एसा,
 पइदियहं पुष्कावण नरवई, न य किंचि जंपइ ति । ५
 आगओ लेहवाहओ, समप्पिओ तेण पडिलेहो, वाइओ
 राहणा । लिहियं च तत्थ । अत्थि मे धूया धणसिरी^१
 कुलदूसणा य । तओ राहणा सिन्नियं । असंसथं कयमि-
 णमिमीए; अकज्जायरणमीला सेव एसा महापावा । अहो से
 मूढथा अहो महापावकमाण्डुणं अहो कूरहिययया अहो १०
 अणालोदयत्तणं । तहा वि 'अवग्गहा इत्थिय' ति धाडिया
 णेण ^२सरक्काओ । गच्छमाणी य वासरन्ते तण्हाकुहाभिभूया
 पसुत्ता गामदेउलसमीवे । उक्का भुयङ्गमेणं । महापरिकि-
 लेसेण विमुक्का जीविणं । उववक्का य एसा मरिऊण
 वाकुथप्पभाए पुठवीए सत्तमागरोवमट्ठिई ^३नारगो ति ॥ १५

वक्काथं जं भणिथं धणधणसिरिमो^४ एत्थ पइभक्का ।

अयविजया य सहोयर एत्तो एथं पवक्कामि ॥

चउत्थं भवग्गहणं समत्तं ॥

१ B adds नाम ।

२ D om.

३ D नारयणाए ति ।

४ D ओ ।

॥ पञ्चमो भवो ॥

अत्रिय इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वासे कायन्दो
 नाम नयरी; जीए ससुद्धदेसा विय पङ्कयगाहाउलाओ
 फरिहाओ, पद्मव्याजणमणो विय परपुरिसालङ्गणिलो
 पागारो, धरिणहरकन्दराहं विय सौहवालयसमद्धामियाहं
 १ दवारतोरणाहं, सरयजलहस्केरा^१ विय धवलाभोयसुन्दरा
 पासाया । अवि य

दियहपियविरहखिलो जीए पओसंमि कुलवद्धसत्यो ।
 दूमिज्जइ जालन्नरपडिण्हि मियइक्किरणेहिं ॥
 गुह्यणंविणउज्जुत्तो पणईयणवच्छलो सुहाभिगमो ।
 १० धम्मत्यसाहणरई जीए जणो गुणनिही वसइ ॥
 तीए अखण्डियनियभुयपरक्कमो सूरतेओ नाम राया ।
 जंमि रणवासरेसुं विसालवंसंमि वियउकडयंमि ।
 अत्यधराहरमिहरे व्व सूरतेओ पडिप्फलिओ ॥
 तस्स य मयसन्नेउरप्पहाणा रुवि व्व कुसुमचावघरिणी
 ११ सौलावई नाम भारिया । तस्स राइणो इमीए सह विसय-
 सुहमणुहवन्तस्स अरक्कमो कोइ काओ ॥

इहो य सो महासुक्तकप्पवासी देवो अहाउयमणु-
 वासिजण तथो सुओ समाणो समुप्पओ लीलावईए
 कुण्हिंसि । दिट्ठो य तीए सुमिणयंमि तीए सेव रयणीए
 पहायसमयंमि संपुणमण्डओ सयलजणमणाणन्दयारी चन्दि-
 मापसाहियमुवणभवणो मयलऽक्खणो वयणेणमुयरं पविसमाणो ॥
 न्ति । पासिजण य तं ^१सुहविवुद्धाए सिट्ठो तीए जहाविहिं
 दइयस्स । हरिसवसुम्भिसुल्लएणं भणिया य तेणं । सुन्दरि,
 सयलसामन्तमियहो पुत्तो ते भविस्सुइ । पडिस्सुयमिमीए ।
 परितुट्ठा एसा । तिवग्गसंपायणसुहमणुहवन्तीए पत्तो पसू-
 इसमओ । सुहजोएणं च पसूया एसा । जाओ से दारओ । १०
 निवेइओ निव्वुदनामाए रायदारियाए नरवरस्स । कथं
 जहोचियमणेणं । अइक्कणो मासो । पइट्ठाविधं च से नामं
 दारयस्स जयकुमारो न्ति ^२कहाणयविसेसेण । पत्तो कुमार-
 भावं । गहिओ तेण रायकुमारोचिय^३कलाकलावो, पुव्वभ-
 वभावणाओ य अत्थि से धम्मचरणंमि अणुराओ ॥ १५

अजया य निग्गओ आसवाहणियाए । दिट्ठो य तेण
 चन्दोदयउज्जाणे अहाफासुए पणसे ^४दिणाथरो विथ ^५दिक्त-
 थाए चन्दो विथ सोमयाए समुद्धो विथ गम्भीरयाए रयण-
 राओ विथ महन्वयाए कुसुमानेसो विथ ^६सायणयाए

१ D • विचट्ठा सिट्ठा य ।

२ B काकलमेव च ।

३ E • चिओ • ।

४ D adds वल्लमाचमवनिशवसूओ ।

५ D दितीयाए ।

६ B सायणयाए ।

- सम्भो विद्य रक्षयाए मोक्खो विद्य निम्बयणिप्पयाए सेयवि-
 याहिक्खु जसवक्खणो पुत्तो पण्डितसमणक्किण्णो ससमयपर-
 समयगहियसारो अण्येयसमणपरियच्चो सणकुमारो नामाच-
 रिच्चो त्ति । तं च द्दुण ससुण्णो कुमारस्स संवेगो ।
- १ चिन्तियं च जेणं । अहो णु खलु ईदसो एस संसारो, जेण
 एवंविहेहिं पि सुरलोयद्धहेहिं अज्जसंपब्बन्तसयत्तमणो-
 रहेहिं महापुरिसेहिं परिचत्तो । ता को पुण एसो, किं
 वा से परिच्चायविसेसकारणं ति पुच्छामि एयं । गम्भो
 तस्स समीवं । वन्दिच्चो तेण भयवं सणकुमाराचरिच्चो
- २ सेससाज्जणो य । धम्मकाहिच्चो भयवया सेसमाह्महि य ।
 उवविट्ठो गुरुपायमूले । विणयरदयकरयक्खल्लिउडं^१ भणियं
 च जेणं । भयवं, असारो सेव एस संसारो. कस्स वा सयस-
 विच्चाणस्स न निम्बेयकारणं । तद्वा वि पाएणं न वण्णनिमि-
 त्तमन्तरेण एस संजायइ त्ति । ता आचिक्ख भयवं, किं ते
- ३ विसेसनिम्बेयकारणं, कं व भयवन्तमवगम्हामि त्ति । तच्चो
 भयवया^२ 'अहो से विवेगो, अहो वयणविच्चासो, अकहिप्प
 माणे 'मा अलोदयं संभावइस्सइ' त्ति चिन्तिज्जण भणियं ।
 सोम, सुण । विसेसकारणं पि न संसारविचारमन्तरेण,
 तद्वावि विदससंसारसहावस्सु^३ भवच्चो कोउयं ति 'कस्सिज्जण
- ४ 'साहिप्पइ त्ति' ।

१ AC • क्किणो ।

२ D adds चिन्तियं ।

३ D om.

४ E adds वि ।

५ E कस्सिवा ।

६ ACE साहिप्पनि ।

सुखिज्जण ऽप्यनिद्याणं महाविवागं च कम्पपरिणामं ।

चित्तप्लव्यविज्जाहरसमणसमीवंमि निखल्लो ॥

१ किं ?

अत्थि इहेव भारहे वासे सेयविद्या नाम नयरी, तस्य
जसवस्सो राया, तस्स पुत्तो सणकुमाराभिहाणो अहं । ५
जायसेत्तस्स आदुट्ठं च मे संवच्छरिण^१ विज्जाहरनरि-
न्दत्तणं ति । अहवत्तहो तासस्स कुमारभावे तस्य चिट्ठामि
जाव गहिया नेह तत्तारा वज्झा निज्जमि । दिट्ठा ^२य ते
मए वाहियासिं गएणं । भणियं च तेहिं । देव, सरणा-
गया अन्ने, परिन्तायउ देवो । तन्नो ^३सुयाविद्या मए, ^४
रुट्ठा नायरया, निवेइयमारक्किणहि महारायस्स । भणियं
च तेणं । जहा कुमारी न-याणइ, तहा गेण्हिज्जण ते
निवेइज्जण नायरयाणं वावाएच न्ति । वावाइया य ^५तत्तारा,
विज्जाओ मए एस वुत्तलो । रुट्ठो महारायस्स निग्गओ
नयरीओ वल्ला^६ पट्ठाणपरियणस्स, आगओ तामसिन्ति । १५
सुणिओ एस वुत्तलो तन्नयरिसामिणा ईसाणचन्द्रेण ।
निग्गओ पट्ठाणिं । वज्जमज्झिओ अहं तेण भणिओ य ।
वच्छ, इमं पि ते निययं चेव रज्जं; ता सुन्दरमणुसिट्ठिचं,
जमिहागओ सि न्ति । पविट्ठो नयरिं, दिओ ने कुमारा-

१ D जसकुमारस भणियं किं । भयवया भणियं वृत्त ।

२ B ०रहि ।

३ D om.

४ ABCE सोया० ।

५ ACE om. ; BD om. च ।

६ perhaps वल्ला ?

वासो । अरुक्कन्तेसु कइवणदिणेषु भणाविणो अहं तेण ।
मेवहाहि जहिण्हियं जीवणं ति । न पञ्चिवसं च तं मए ॥

- तत्रो तत्थेव चिट्ठमाणस्स आगन्नो अविवेचयवियजण-
मणाणन्दधारी वसन्तसमन्नो, वियम्भिन्नो मल्लयमारुत्तो,
१ कृत्तियाहं काणणज्जाणाहं, १ उच्छलिन्नो परज्जवारवो, पय-
त्तान्नो नयरिषसरीत्तो । एवंविहे य वसन्तसमए नियगेत्तात्तो
चेव विसेसुज्जलनेवच्छो वयंसयसमेत्तो, पयट्ठो कौलानिमित्तं
तामलित्तौतिलयभूयं अणक्कनन्दणं नाम उज्जाणं । अइयत्तो
रायमगं, दिट्ठो य वायायणनिविट्ठाए^१ नयरिसामिणो
१० ईमाणचन्दस्स धूयाए विलासवईए । भवन्तरुभामन्नो समुप्पन्नो
से ममोवरि अणुरात्तो, विमुक्का वायायणामगं वसमाणस्स
तौए ममोवरि सत्थगुत्था वल्लमाज्जिया^१, लल्लिया^२ य मे
विइयहियभूएण वसुभूदणा, निवड्डिया मे कण्ठदेसभाए ।
^३पुल्लइयं मए उवरिज्जत्तं, दिट्ठं से वायायणविणिग्गयं वयण-
१५ कमलं, समुप्पन्नो मे हिययंमि परिन्नो, पेक्कमाण्णीए य
निमिथा सा मए सिण्हेवज्जमाणं कण्ठदेसे । एत्यन्नरंमि
परिन्नोसविशायगन्धिणं ईसिविहसियसणाहं नीसमियमिमौए ।
अरुक्कन्तो अइयं तमुद्देमं देहमेत्तेणं न पुण चित्तेण, पत्तो
अणक्कनन्दणं उज्जाणं । तत्थ वि य वयंसयाणुरोहेण विचिन्त-
१० कौलापवत्तो^४ वि देहपेट्ठाए तं सेव पयइसुन्दरं तौए

१ CDE ०. ॥

१ E ०. चिट्ठाए ।

१ D वल्लमाज्जम ० ।

४ E om.

४ B पुत्तो ० ।

१ A ०. पविणो ।

वयसकमलं चिन्तयन्तो ठिचो कंचि काळं । उचिचसमएणं च
 पविट्टो तामसिन्तिं । कथं उचिचकरणिज्जं । अरुक्कन्तो
 वासरो, समागया रथणी । संमाणज्जण 'सिरं' मे
 दुक्खेद' ति लज्जं सेव विसम्भिया वयंसया । गच्छो वासभवणं,
 ठिचो सयणिज्जे । तत्थ य अणाचिक्कणौघं असंभावणौघं १
 अणुपुद्गलपुद्गलं तद्वाविहं दुक्खादसयमणुद्गवन्तस्स खणमेतल्लज्ज-
 निदस्स' अरुक्कन्ता रथणी । कथं गोसकिज्जं । समागया
 वसुभूरप्पमुहा वयंसया । विदणादं तम्मोक्षादं । गया अणे
 कौलानिमित्तमेव' भवणज्जाणं, पवत्ता कौलिउं 'विचित्त-
 कौलाहिं । 'सुअविचयत्तणाओ य लक्खिओ मे चित्तंमि १
 मयणवियारो वसुभूरणा । 'चित्ते य कौलावदयरे माहवी-
 लयामण्डवंमि चिट्ठमाणो भणिओ अहं तेण । भो
 'वयस्स, अहं १ किं पुण तुमं अज्ज वासरंमि व ससौ
 विज्जाओ दौससि, खणं च झ्झाणगओ विथ सुणी सयल्लवेहं
 निदभसि, तओ य लज्जसाओ विथ 'जूयारो परिओसमुज्ज- १
 वसि ति । तओ मए असमिक्खियकारियाए मयणस्स
 वीयच्चियभयस्स वि गूहमाणेण निययमायारं जंपियं 'न
 किंचि लक्खेमि' ति । वसुभूरणा भणिं 'अहं लक्खेमि' ।

१ ACDE निहं ।

२ A 'चित्तंमि, D निमित्तमेव ।

३ B चित्तं ।

४ B अणुपुद्गलपुद्गलो, D also had originally अणु ।

५ D वत्ते ।

६ BD वयंस ।

७ B कचि ।

८ ACDE कूरवरो ।

मए भणियं 'किं तयं' । वसुभूदणा भणियं । आरोविओ ते
 वउल्लमासियानिहेण रायदारियाए गइयच्चिन्ताभारो. विड्डो
 य तीए 'दिट्ठिपायच्छलेण मयणसरधोरणीहिं । तज्जणिओ
 एस विचारो । अल्लहा कइमयण्डंमि सेव परिपण्डुरं ते
 १ वयणं अल्लङ्गनिहासुहादं च तारतम्मादं लोचणादं, हिंसणा-
 यासकारिणो दीहदीहा नौसास न्ति । ता मा संतण्ण ; इच्छ
 सा तए सइ समागमं, पेसिया 'य तीए सिणेइवउत्तमाणं
 वउल्लमासिया दूई । अल्लं च । अवहिओ विहौ अवस्सभवि-
 यम्बेसुं, घडेइ एस अहिमुहोहोओ नियमेण अल्लदीवगयं पि
 १० पाणिणं । करेमि अहं एत्थ कंचि उवायं ति । 'पडिस्सुयं
 मए । कओ तेण विस्सासवद्धाविधूयाए अणङ्गसुन्दरौए सइ
 पसङ्गो । अहिगमणौयपुरिसगुणजोगओ' लग्गा य सा तस्स ।

अदल्लन्ता कइवि दियहा । तओ 'न कयमिह किंचि
 वसुभूदणा, न पइवइ वा से मइगोथरो' न्ति चिन्तयन्तो
 १५ मयणपरायत्तयाए गओ सर्याण्णं । तत्थ पुण सुच्छिओ 'इव
 'मूडो इव मूओ इव भौओ इव गइगहिओ इव वेवमाण्हियओ
 अण्णइवन्तो इन्दियाणं चिट्ठामि जाव थेववेसाए सेव पइड्ड-
 वयणपइओ आगओ वसुभूई । वयणवियारेण लक्खियं मए,
 जहा कयमणेण पओयणं भविस्सइ न्ति' । भणियं च तेण ।

१ E दिट्ठियं । १ D om. ३ BD पडिस्सुयं, D ने for मए ।

४ D adds य कलिकव ।

५ D विस here and afterwards

६ D adds ललो विस ।

७ D adds चिन्तियन्ता मयणपरायत्तयाए ।

भो 'वयस्स, परिचय विषयं, अङ्गीकरेहि पमोयं, संपन्नं ते समौहियं । मए भणियं । 'कहं विय' । तेण भणियं । सुण ।

गओ अहमिओ अज्ज अणङ्गसुन्दरीगेहं । दिट्ठा मए पम्मायवयणपक्कया अणङ्गसुन्दरी, भणिया य^१ । सुन्दरि, किं पुण ते 'उब्बेसकारणं; आचिख, जइ अकहणीयं न होइ । ॥
तीए भणियं ।

कह तंमि 'निब्बरिज्जइ दख्कं' 'कण्डुज्जुएण छियणण ।

अहाए पडिबिम्बं व जंमि दख्कं न संकमइ ॥

मए भणियं । सुन्दरि ।

विरला जाणन्ति 'गुणे विरला' 'अपन्ति सल्लिखकम्माइं । १०

सामञ्जधणा विरला परदुखे दुक्खिया विरला ॥

तहावि अत्थि मे तुह मणोरहसंपायणेच्छा । तौए भणियं । जइ एवं, ता सुण । अत्थि महारायधूया विहासवई नाम कक्षया । मा मे भिन्नदेहा वि अत्ताणनिब्बिसेसा 'सामिमासौ वि असामिमासिसौला । तीए अपच्छिमा ११
अवत्था 'वट्ठइ । तओ मए भणियं । किं पुण एत्थ कारणं । तीए भणियं 'मयणविचारो' । तओ मए भणियं । केण

१ B वयस । २ Dadd's मए । ३ B निब्बेय, D उब्बेय ।

४ A 'विज्जइ' । ५ ACE दुक्कदुण, D कंदुक्कएण by second hand दुक्क is added in marg., and कं of कंदुक्कएण blotted out with *geru*. Cp. p. 317, n. 4. ६ MSS नुवाः । ७ CD विरयंति, B पावन्ति निबसा नेहा ।

८ A सामिमासौ, CE do not translate this passage. ९ A वट्ठइ ।

- पुन भयवया वीयरगेण विद्य खण्डियं विणिज्जियसुरासुरस्स
 रदमणाणन्द्यारिणो पञ्चबाणस्स सासणं । तीए भणियं ।
 न-याणामि खण्डियं न खण्डियं ति । एत्तिओ उण मे
 संतावो, जं से मणोरह्विमओ न. नज्जइ । मए भणियं
 १ 'कहं विद्य' । तीए भणियं । सुण । 'पयत्ते मयणमङ्गसवे निम्मा-
 यासु मयरचच्चरीसु 'चच्चरियामेत्तमंगयाए दिट्ठो इमौए-
 ञ्णमाणाओ वियाणामि—मुत्तिमन्तो विद्य कुसुमाउहो 'कोवि
 जुवाणो । अज्झा कहं ईदसस्स कम्मरयणस्स 'अणोइसे वरे
 अहिज्जासो त्ति । न 'पेक्कइ पङ्कयसिरी हटवणाइं । सुज्जा
 १० य तीए 'तस्सुवरि सहत्थयत्था वडलमासिया, निवडिया से
 इमौ विद्य कण्ठदेसे मणोरहेहिं । तओ उवरिउत्तमवत्तो-
 इज्जण निमिया य तेण' अज्जणसंपायभीरययाए घेत्तूण तीए
 हिययं पिव कण्ठमि' । अइज्जन्तो य मो' । विसामवई वि
 य तयप्पभूइसेव' परिचत्तनिययवावारा तथा कया वक्कहेण,
 ११ जहा 'अविच्छिन्नं पि न पारीयइ त्ति । विज्जाओ य एस
 वुत्तन्तो मए चच्चरियासयासाओ, पुणो रायधूयाओ त्ति ।
 समासासिया मा मए । मामिणि, अलं विसाएणं, 'मंवाएमि
 मामिणि हिययवक्कहेण' । न खण्डिज्जइ कोमुई मयलउक्कणेणं

१ BD पयत्ते ।

२ B चच्चरीया० ।

३ B कोइ ।

४ B चच्चारिमे, om वरे ।

५ D पत्तेइ ।

६ ACE तस्सोवरि ।

७ B adds कंठे ।

८ D adds माणी ।

९ adds तमुइसाइ ।

१० B •भिइ० ।

११ E आविच्छिन्नं ।

१२ B संया० ।

१३ E adds लइ ।

ति । भणिकण पण्हिलोयणेहिं निरुविओ सो, न उण
 उवलद्धो न्ति । तओ य सा अज्ज मयणवियारओ चेव असंपा-
 दयपओयणं मं अवगच्छिऊण निव्वरुक्कण्डा^१ पराहीणहियया
 संकमदूसहमरीरमंतावं परिच्चइय सयणीयं^२ अवलम्बिथ सहीयणं
 उवरितलमाकडा । दक्खिणाणिलेण य सविसेसपक्खलिक्खन्त- ५
 मयणाणल्ला उपहं च दौहं च नौसमिय तं चेव रायमग्गुदेसं
 पुत्तोइउं पवत्ता । पञ्चालिया य से अहियथरं बाहसलिलेण
 दिट्ठी । तओ महमा चेव झणझणारवमुहलमणिवलयं^३ विउ-
 णिय करपल्लवं अवहत्थिय अङ्गमधारयं^४ सहियायणं मोह-
 सुवगयं^५ न्ति ॥ तओ ससंभन्नो उट्ठिओ अहं, भणिओ य १०
 वसुभूई ।^१ वयस्स, कहिं मा हिययाणन्दयारिणी, दंसेहि मे,
 अलं तौए अञ्चाहिण जौविण । वसुभूइणा भणियं । देव,
 वत्तं खु एयं, कहावमाणं पि ताव हिययाणन्दकारयं चेव,
 तं सुणउ देवो । तओ लज्जावणयवयणकमलं ईसि विहसिऊण
 णवओ अहं । वसुभूइणा भणियं । तओ, देव, निमिया १५
 सहियाहिं उच्छङ्गमयणिज्जे वोजिया मए बाहसलिल^१सित्तेण
 तालियण्टेण, दिअं च से महावमौयल्लवच्छत्थल्लमि चन्दणं,
 उवणौओ सुणालियावल्लयहारो, लद्धा कहवि तीए चेतणा,
 उप्पल्लियं अलद्धनिहास्सेयपाडलं लोयणजुयं । मए भणियं ।
 सामिणि, किं ते बाहद न्ति । तओ उक्खउयाए मयणवियारस्स २०

१ D • गण्ड । २ B • विज्ज । ३ D • विउ । ४ D • रिउं E • संकरयं ।

५ D • मयमय ।

६ BD • वयंस ।

७ D • सिंभू ।

- अणवेत्तिऊण सहियणं अव्वत्तं चेव जंपियं तीए 'तस्स
 'चेवादंमण' ति । तन्नो मए तीए माहाराणत्थं अमिथं चेव
 जंपियं । मामिणि, धीरा होहि, उवक्कद्धा तस्स मए पउत्ती,
 विज्जविस्सं, मामिणि, तमन्तरेण । तन्नो विहमियं तीए, दिस्सं
 १ च मे कडिमुत्तयं ॥ एत्यन्तरंमि ममागया से जणणी, भणिया
 य तीए । जाय विसासवद, सारेहि वीणं, जन्नो आणत्तं
 महाराएण 'अव्वं तए वीणाविणोन्नो कायव्वो' न्ति । तन्नो
 गुरुयणलज्जालुयाए जंपियं तीए । जइ एवं, ता कक्कुं वीणा-
 यरिणिं महेहि । मद्दिया वीणायरिणी । एत्यन्तरंमि
 २ किंकायव्वमद्धा अव्विमज्जिया चेव रायधूयाए निगया
 रायगेहान्नो, आगया^१ मभवणं, निरुविन्नो विसेसेण, न लद्धा
 पउत्ती । ता किं पुण अहं मामिणीए विज्जविस्सं ति
 ममद्धामिया चिन्तापिमादयाए । ता एयं मे उव्वेयकारणं ति ॥
 मए भणियं । परिखय चिन्तापिमादयं, जाणामि अहयं
 ३ तं जुवाणयं । ता तद्वा करिस्सं, जद्वा ते मामिणी निव्वया
 भविस्सइ न्ति । अणङ्गसुन्दरीए भणियं । माहेहि ताव, कक्कुं
 तुमं जाणामि, को वा सो जुवाणन्नो । मए भणियं ।
 अण्णाणनिव्विसेसो वयंमन्नो, अहवा मामिमात्तो, अन्नो विया-
 णामि । सो पुणो मेयवियाहिवस्स महारायजमवन्नो पुत्तो
 ४ मणकुमारो नाम । तस्स कीलानिमित्तं अणङ्गनन्दणं पत्तियस्स

पेसिया तौए बडलमासिया, बडमसिया थ तेणं । अणङ्ग-
 सुन्दरीए 'भणियं' ! जइ एवं, ता अलं ते सामिसालेण, जो
 एवं पि सामिणीहियं वियाणिय निहज्जमो चिट्ठइ ।
 मए भणियं । न निहज्जमो, किं तु उवायं विचिन्नेइ 'कहं
 पुण अणिन्दिएण विहिणा एसा पावियव्व' ति । अणङ्ग- ५
 सुन्दरीए भणियं । समाणकूवाणुरायकुलकस्रयाहरणं पि
 अणिन्दिओ सेव विही । मए भणियं । अत्यि एयं, किं तु
 अञ्जलसिणेहवन्तो महाराओ मणंकुमारस्सु, जओ अपडिहओ
 सज्जत्यामेसु गइपसरो, उवसत्थं च तस्स सबडमाणं महाराएण
 जीवणं । ता कयाइ पत्थिओ सेव देइस्सइ ति । ता किं १०
 एइणा । निवेणहि ताव एयं वुत्तन्तं सामिणीए, चिन्नेहि थ
 उवायं, कहं पुण एयाणं दंसणं 'संजाइस्सइ ति । अणङ्ग-
 सुन्दरीए भणियं । निवेणमि एयं । दंसणोवाओ-पुण, नेइस्सं
 अहं सामिणिं मन्दिहज्जाणं, तुमं पि थ कुमारं घेत्तूण तहिं
 सेव सज्जिहिओ हवेज्जामि ति । पडिस्सुथं च तं मए । मंपयं १५
 तुमं पमाणं ति ॥

तओ एयं सोजण मोहदोसेणाहं सज्जकोत्ताणं पिव गओ
 पारं, पौईए वि पाविओ पौइं, धिईए 'वल्लभिओ धिइं,
 जसवेण विय कओ मे जसवो । दिस्सं वसुभूइणो कउयजुयलं ।
 भणिओ थ एसो । 'वयस्सु, न 'रु अहं भवन्तमप्यमाणीकरेमि १०

१ D adds सबडमाणं ।

१ D संजाययति ।

२ ACE अवसति । D वं ।

३ B वरंम ।

४ B लज्ज

- त्ति । गद्या अन्हे तसुज्जाणं । दिट्ठा य तत्थ वत्तसत्त्वविकोवि-
 यपुरिष 'संपादयागालङ्गोहलपसूयविथारोवत्तत्तिज्जमाणसकूवा
 सव्वे उज्ज ; पढमं चेव कुसुमियतिल्लयामोयसिन्दुवारमञ्जरी-
 मल्लहरो' वसन्तो, तन्त्रो 'वि य विथसियसुरहिमल्लिया-
 १ कुसुमसोहिन्त्रो गिन्धो, तन्त्रो कयम्बकुसुमगन्धाणवासिन्त्रो
 घणममन्त्रो, 'तन्त्रो गहन्दमयगन्धाणवामियसत्तत्तयकुसुमसमु-
 ग्गमो सरयकासो. तन्त्रो परिपिञ्जरपिथकुसुमञ्जरीकथावथं सो
 हेमन्तो, तन्त्रो विथम्भिउड्ढामकुन्दकुसुमहरसासधवलो' विसिर-
 सन्त्रो त्ति । तन्त्रो तं दट्ठुण चिन्तियं मए । अहो मणुस्स-
 १० सोयदुल्लहा इयं उज्जाणरिद्धी । तहिं च जाव येवकासं
 चिट्ठामि, ताव सा आगया अणङ्गसुन्दरी । भणियं च तौए ।
 कुमार, आसणपरिग्गहेण अल्लंकरेहि एयं चन्दणलयाहरयं ।
 तन्त्रो मए पुल्लोदयं वसुभूदवयणं । भणियं च तेण 'जं एसा
 भणइ' त्ति । तन्त्रो अन्हे गद्या चन्दणलयाहरयं । दिट्ठा य
 ११ तत्थ जल्लहरोथरविणिग्गयथयणियरपणइणि व्व तारायण-
 परिवुडा. रायहंमि व्व कलहंमिपरिवारा, ममुइवेस व्व
 'यूल्लमुत्ताहल्लकल्लियमलायसपन्त्रोहरा, अणङ्गपरिणि व्व उड-
 लल्लिपरिगया चित्ताणुकूलाणरत्तनिउणमहियणमण्णगया
 लल्लइयरत्तकमल्लसोहेहिं कुम्भएहिं घणसरल्लकोमल्लकुल्लि-
 १० विट्ठमिएहिं अल्लत्तिज्जमाणमिराजाल्लमणहरेहिं निव्वल्लगह-

१ D संपादिय ।

२ B मलोचरा

३ E om वि य ।

४ D om.

५ D *संयथ ।

६ E om पूज ।

'मऊहोहपडिबड्ड'परिएसमण्डलेहिं अलड्डहिययपवेसेणं पिव
 पुब्बसेवासंपायणोवायचउरेणं जावयराएणं पडिवन्नएहिं^१ चस-
 णेहिं, चलणाणकूवाहिं चैव पमन्नसुकुमासाहिं अकयकुसुमरा-
 यपिञ्जराहिं जङ्घियाहिं; मयणजमलतोणीरकरणिज्जेणं पया-
 मथोरेणं च निरन्तरेणं^२ च ऊरुजुयलेणं, उत्तत्तकणधमय- ॥
 'निम्बिएणे व्व पौवरेणं घडियविमलमणिमेहसाहरणेणं अणज्ज-
 भवणेणं पिव वित्थिएणं नियम्बिम्बेणं, सयसतेसोक्कसायस-
 मल्लिखनिवाणेणं पिव महावगम्भीरेणं नाहिमण्डलेणं, कुसुमा-
 उड्ढावलेहाविष्ममाए तणमज्झपमाहणाए रोमराईए, ओव्वणा-
 हणमोवाणभूयतिवन्निमणाहेणं मज्जेणं, ईमानडिएण साय- १०
 लाइसयलण्डेणं पिव मयणेण मद ममालिङ्गिएहिं परिणाज्ज-
 भिक्खन्नाएहिं अपओहरेहिं पओहरेहिं, सुपइट्टियाहिं बाज्जल-
 याहिं, अमोयपल्लवविष्ममेहिं सुपमत्यलेहालंकिएहिं माणिक्क-
 'पप्पुत्तकणयकडयमणाहेहिं अणुचियकम्माकरेहिं करेहिं,
 परिमण्डकाए महक्कमुत्ताहलमालापरिगयाए तिलेहालंकियाए १५
 मिरोहराए, बन्धूयकरणिज्जेणं महावाहणेण अहरेण, विणिक्खि-
 यकुन्दकुसुममोहेहिं विणिन्तमऊहशालमोहिजेहिं दमणेहिं,
 उत्तज्जेणं महावरमणिज्जेणं नामावंमएण, कन्तिपडिपूरिएहिं

१ D मऊहेहिं ।

२ C परिसेम ।

३ CE add, चवणेवरहिं,

D had चवलवरहिं but smears it over with *geru*; and goes on :

चलवरहिं ।

४ D om

५ AC विणिजेव्व ।

६ A पक्कमं B पक्कलं ।

- विणिञ्जिद्यच्चन्दविम्बमोहेहिं असोयपक्षवावयंम^१ पडियपडिमेहिं
 गण्डपासेहिं, विउड्डुगवकुवलयदलकमिसुकुमालेहिं सुपम्भ-
 लेहिं दंमणगोयरावडियजणमणानन्दणेहिं^२ नयणेहिं,
 गहकमोसदरगहियमियङ्कमण्डलनिहेण सुमिणिङ्कालयाडलेण
 ५ निडालवट्टेणं, वयणाणुकुवेहिं जञ्जतवणिञ्जतलवत्तियामणाहेहिं
 अण्णियवयणामवणेहिं मवणेहिं, जिणझाणाकलडण्णममयण-
 धूसुग्गारेणं पिव कमिणकुडिलेणं मासईकुसुम^३दामसुरहिं-
 गन्धायड्ढियभमन्नमुहलभमरोलिपरियएणं केमकलावेणं,
 तिज्जयणेक्कसुन्दरपरमाणविणिमियं^४ पिव अपडिकवं कवमोहं
 १० वडन्ती, ईमिविहसियारड्डुमहियणकहापवन्धा विमलमाणिज्ज-
 ५ पञ्जुत्तकणयामणोवविट्ठा विज्जामवड त्ति । तत्रो 'तं ददूण
 २ मोहतिमिरदोसेण अणिकुविज्जण परमत्तं अरिक्कप्यन्नहियं
 फुरन्नवाज्जुयलो परिचिन्निउं पयत्तो । किह

ओहामियसुरसुन्दरिकवाहमयं विणिमियं ददुं ।

- १५ विहिणो वि मूणमेयं बज्जमाणो आसि अप्पाणे ॥
 एमा चावायकुणवियलं सुणिज्जण वक्कहं विहिणा ।
 जणहिययभेयणमहा विणिमिया हत्यभमि म्म ॥

एत्थन्नरंमि ममागच्छो से अहं दंमणगोयरं, पुल्लहओ य
 तीए ममिणेहमारत्तकणधवलेहिं चल्लन्नतारएहिं नयणेहिं ।

१ D ०यंसच . B ०पडिमावर्हचिह्नमण्डपांश ।

२ D ०मवाचयसेहिं ।

३ D om हाम ।

४ D विविन्नविधं ।

५ B पञ्जल .

६ D ममचं ।

७ BD अज्ञाचमोहदोषेच ।

ससङ्गमा विद्य अणाचिक्खणीयं अवत्यन्तरमणुहवन्ती समुद्धिया
एसा । १ तन्मो मए भणियं । मागयं वसन्तलच्छीए । सुन्दरि,
अलं संभमेण । एत्यन्तरंमि तं चेवामणमुदंसिऊण भणियं
अणङ्गसुन्दरीए । उवविसउ कुमारो । विलामवदआमणं १ न्ति
बड्डमाणेण उवविट्ठो अहं । उवणीयं च मे कलधोयमयतल्लि- ५
याए तम्भोखं । तं च घेत्तूण भणियं मए । उवविसउ रायधूय
न्ति । उवविट्ठा एसा । २ ठियाणि कंचि वेखं ॥

एत्यन्तरंमि समागन्तो मित्तभूई नाम कञ्जन्नेउरमहल्लओ ।
पणमिओ अहं तेण, मए विद्य अहिवादओ । भणियं च तेण ।
विलामवद, महाराओ आणवेद । विसुमरिया ते वौणाप- १०
ओगा । कुविओ अहं कलं । ता लहं सुमरेहि 'अज्ज पुण
तए वौणा वादयव्व' न्ति । तन्मो 'जं महाराओ आणवेद'
न्ति भणिऊण निग्गया लहं ।

अहं कञ्जुदयममेया मणेहमारत्तकमणधवल्लेहिं ।

नयणेहि अणेच्छन्तं पेच्छन्तो वल्लियतारेहिं ॥ ११

मन्यरगईए वियलन्तहत्यमंसदुसुहल्लमणिरमणा ।

मयणमरघायभीय व्व वेवमाणौ गया भवणं ॥

तन्मो वसुभूरणा भणियं । १ वयस्स, एहि गच्छामो ;
२ विणा विलामवईए किमिहचिद्धिएणं ति । निग्गया अन्ने,

१ BD add तन्मो भविथं अयं सुन्दरीय सुधावयं मयरवयस्स ।

२ B चालने ।

३ CE द्विवादं चे. B द्विया यः ।

४ B वयं ।

५ D adds आणचिउ बोवाकोवणं ।

दिष्टा य उक्त्वाणद्वारदेमभाए अणङ्गवदनामाए रायपत्नीए ।
 अकम्पायरणकुलहरत्तणेण मयणस्स समुप्पन्नो तीए वि
 ममोवरि अहिलामो । 'गया अन्हे मगिहं ॥ वामरत्तमि य
 चेत्तूण विक्काहरबन्धगुत्याइं मिन्दुवारकुसुमाइं विलेवणसणाइं
 १ य तम्बोलमागथा अणङ्गसुन्दरी' । भणियं य तीए । कुमार,
 विन्नत्तं मामिणीए 'एयाइं सहत्यगुत्याइं मिन्दुवारकुसुमाइं
 अवस्सुं अक्खउत्तेणं परिहियव्वाइं' ति । तन्नो 'भंवादयं चेव
 इमिणा उवन्नासेण मे ममोहियं' ति चिन्तिऊण, 'जं देवी
 आणवेइ' ति भणिऊण गहियं कुसुमदामं, विरइयं उप्पिमङ्गे ;
 १० 'विलित्तो वि' पिययमावज्जमाणेण^१ पुणो विलित्तो अप्पा :
 मोत्तूणमावीसं ममाणियं तम्बोलं । एत्यन्तरमि भणियं
 वसुभूरणा । अणङ्गसुन्दरि, दिट्ठं तए पियवयंमस्स विणीयत्तणं ।
 तीए भणियं । न एवंविहेसु विणन्नो अक्खेरयं ति । तन्नो
 कंचि वेसं गमेऊण पयट्ठा अणङ्गसुन्दरी । दिक्खो य मे मए
 ११ भुवणमारो कण्ठन्नो । 'तन्नो पट्टवयणकमला 'मंपप्पा मामि-
 णीए मणोरह' ति चिन्तयन्ती भणिया य एसा । सुन्दरि,
 मयं ते गेहमेयं, ता इहगमणेण खेन्नो कायस्सो ति । तन्नो
 'जं कुमारो आणवेइ' ति भणिऊण गया अणङ्गसुन्दरी ।
 पवकुमाणाणुरायाण अइक्कन्ता कइवि दिवहा ॥

१ D adds in the text, B. l. marg. तत्र न वीण वार्यतोमयि अऊण ।

२ B adds नाम विस्सामवदमंतिगया दामचंडिया अजसु निवडिऊय ।

३ B मंसा ।

४ B adds पुण

५ B adds मंसा ।

६ B 'मावसो ।

७ मंसा...चिन्तयन्ती only in A, D. l. marg

अथ य रायकुलाश्रो निगच्छमाणो भणिश्रो अहं
 चेडियाए । कुमार, महारायपत्ती अणङ्गवई^१ भणाइ 'अह
 नाईव उवरोहो, ता इहागच्छउ कुमारो' न्ति । तश्रो
 वीसत्ययाए महारायस्स 'अम्माए वि आणामंपायणे 'न उव-
 रोहो' न्ति भणिऊण पयट्ठो अणङ्गवईममीव'^२ । द्वारपवेसे
 य फुरियं मे वामलोयणेणं, उवरोहमीलयाए तइवि य
 पविट्ठो 'अहयं । दिट्ठा य मा मए वामकरयलपणामियं
 परिमल्लियकवोलपत्तलेहं वयणकमलमुव्वहन्ती । पणामिया
 मायरं । अपरिफुड्डकरं च 'कुमार मरणागथा, 'परित्तायाहि'
 न्ति जंपियं तीए । मए भणियं । अम्भ, कुश्रो भयं । तश्रो
 मथणविथारणिअराए दिट्ठीए मं 'पुल्लोइऊण भणियं तीए ।
 कुमार, अणङ्गाश्रो । जयप्पभिइ^३ दिट्ठो मए मन्दिहज्जाणाश्रो
 निगच्छमाणो तुमं, तयप्पभिइ^४ पच्चबाणो 'वि 'मयणो मम
 चित्तलखे दमबाणकोडौ मंवुत्तो । ता हियएण ममप्पियं
 नियगुणेहिं मंदामियं अणुराएण धारियं मयणबाणेहिं मल्लियं^५
 निव्ववेहि मे मरीरं अत्तणोवओगेण । ते य सत्तिमन्ता
 पुरिमा, जे अअत्थणावच्छला, ममावडियकज्जा^६ न गणेनि
 'आयइं, अबुद्धरेनि दौणयं, पुरेनि परमणोरहे, रक्खन्ति
 मरणागयं । ता रक्खेहि मं इमाश्रो अणङ्गाश्रो न्ति । तश्रो

१ D •मती । २ ACE om : D has उवचोरोहो । ३ D •मति ।

४ ACE चहं ५ C •यहि B •यह, A परिताहि । ६ B व • ।

७ D •भूर । ८ B om ९ D add च । १० BD चावरं ।

- एयमायच्छिज्जण ताडिओ विय अशिणिवरिसेण भिज्जो विय
 सूखेणं समाहओ विय मओसु सुच्चमाणो विय जौविणं
 महन्तं दुक्कमणुपत्तो न्हि । तओ 'नत्थि अकरणिज्जं विवया-
 उरणं' ति चिन्तिज्जण जंपियं मए । अम्भ, परिच्चय इमं
 १. उभयतोयविबुद्धं अण्णसंकप्पं, आओएहि अत्तणो महाकुक्क,
 अवेक्काहि महारायसन्निए गुणे । सकप्पजोणी य निरय-
 गमणेक्कदेसिओ अणङ्गो, न यापरिचत्तेहिं इमेहिं एस
 उवरमइ । न य विहाय चलणवन्दणं तुह सरौरेण मे
 उवओगो । सत्तिमन्ता वि य पुरिसा, जे न परिच्चयन्ति
 १० धम्मं, न खण्डेन्ति सौखं, न लहेन्ति 'आयारं, न करेन्ति
 वयणिज्जं, न मुण्णन्ति उच्चिएसुं । अणङ्गपरिरत्तणं पि य न
 विवेयसक्काहमन्नरेण । अस्सं च । वक्कहो अहं ते । ता कइं
 खणियसुहं नेव वज्जमस्मिज्जण न पाडेहि मं अविण्णायज्जय-
 वइजालावल्लीभौसणे 'नरए । अओ परिच्चय इमं अविवेइजण-
 १५ वज्जमयं कामाहिस्सासं । सामिसाली य तुमं ति । अओ एवं
 भवामि । भणियं च ।

ओ पावं कुणमाणं 'अणयत्तइ सामियं व मित्तं वा ।

ओ निरयपत्थियस्सा कहेइ 'कणुज्जयं मग्गं ॥

एत्यन्तरंमि सक्कावणयवयणाए भणियं अणङ्गवईए^१ ।

- १० बाऊ कुमार बाऊ, उच्चिओ ते विवंगो । मए वि क्ववसौकाइं

१ L चाचरं । २ D निरय । ३ B कणुमङ्गइ । ४ BD कणुज्जयं, E अणुज्जयं
 explained in D i. marg. कणुवत् वाचवत् अणुं सरसं । ५ D समीय ।

विहङ्गादं ति लोगवायविस्त्रासणत्थं ^१इममणुचिद्धियं, न उण
परमत्थञ्चो न्ति । ता गच्छउ कुमारो । तञ्चो अहं पणमिऊण
तीए चक्षणजुयसं निग्गञ्चो, तञ्चो गञ्चो नियगेहं ॥

अदक्कन्ता काइ वेत्ता । समागञ्चो नरवइबौयहियथभूञ्चो
विणयंधरो नाम नयरारखिञ्चो । भणियं च तेण । कुमार, ^१
वन्नुकामो अहं ; ता विवित्तमप्पाणयं आणवेउ कुमारो
न्ति । तञ्चो पुल्लइया वसुभूइपसुहा वयंसया, अवगया य ।
भणियं च तेण । कुमार, अवहिञ्चो सुण ।

अत्थि भवञ्चो ^२पिदरञ्जंमि सत्थिमई नाम सज्जिवेसो ।
तत्थि वौरसेणो ^३नाम कुलउत्तञ्चो । सो य १०

अञ्जन्तदाणवसणो अहिमाणधणो दयालुञ्चो सूरु ।

गम्भीरो सरणागयपरिरक्खणवड्डकच्छिण्णो ॥

तस्स य कप्पपायवस्स विय परत्थमंपायणेण सफलं जय-
मणुहवन्तस्स अदक्कन्तो कोइ कालो । जाया य से आवक्क-
मत्ता चरिणौ । तञ्चो सो तं गण्हिऊण महया चउथरेण ^४
पयइो तीए कुलहरं जयत्यसं नाम नयरं । ^५पत्तो सेयविधं,
आवासिञ्चो बाहिरियाए । एत्थन्तरंमि समागञ्चो साससमा-
वूरियाणणो भयकायरचक्खू खीणगमणसत्तो कण्डगयपाणो
तुरियंतुरियं कोइ कुलउत्तञ्चो । भणियं च तेण । अञ्ज,

१ CDE इय० ।

२ D पिदय० ।

३ AC om.

४ D adds अणवगययथावरहि य ।

५ B adds भवउ पिउंतां जसोपद, जो
राचत्तादि ।

- परित्यायाहि परित्यायाहि,^१ मरणाग्नौ अज्जस्स । कुलउत्तएण भणियं । भइ, अलं भएण, को मम पाणेषु धरन्तेसु भइस्स केसं पि उप्पाडेइ । चरिणौए भणियं । अज्जउत्त, मा एवं करेहि ; कयाइ दोसयारौ भवे । कुलउत्तएण भणियं । सुन्दरि,
- ४ 'अदोसयारौ किं सरणं पवज्जइ । ता किं एइणा । जो होउ, सो होउ ; पडिवज्जो मए । भणिज्जो य 'भइ, उवविसाहि' ति । तेण भणियं । अज्ज, कयन्तइत्यलङ्घियाणि विद्य मयकुलाणि सौयन्ति मे अङ्गाणि, भयाभिभूयइत्ययाहियं विद्य थरहरन्ति^२ मे ऊरु, परनिन्दाए विद्य मज्जणभारही^३
- ५ न पसरइ मे गई, अत्यिजणुक्कावा विद्य पण पण खलन्ति वल्लणया, पेयणाइस्स विद्य देवस्स विजयवज्जणो^४ आसज्जो-इवन्ति निइसयारिणो ति । कुलउत्तएण भणियं । भइ, अलं ते^५ भएण । को मम पाणेषु धरन्तेसु 'भइस्स केसं पि उप्पाडेइ ति । ता परिच्चय विमायं, उवविमसु आवासन्तरे^६ ॥
- ६ एत्यन्तरंमि समागया रायपुरिमा । भणियं च तेहिं । 'अरे रे पावकस्स, चण्डदेवसामणमइल्लमिऊण अज्ज वि पाणे^७ धरेसि ।

१ B adds ति २ D has instead of this sentence, 'अदोसयारौ मरचं पवज्जइ न उच्च निदोसयारो मरणं पवज्जइ ति ॥ ३ E = नरासंति ।

४ ACE भारई ।

५ AC = चसज्जो ।

६ D om.

७ D भइ 'चंनुसोय वि इत्थिस्सइ ति । ८ D adds उवविद्धा य दुववरभंतरे ।

९ D चरे चरे ।

१० D धारिणि ।

अहं वक्षसि पाथासं सरणं वा सुरवहं पयस्तेणं ।

लङ्घेहि जलनिहिं वा तहावि 'जोवं न पावेषि ॥

कुलउत्तएण भणियं । भइ, किं कथमणेणं । तेहिं भणियं ।
परद्व्यावहारेणं देवमासणादक्कमो न्ति । कुलउत्तएण भणियं ।
भइ, सरणागथपरिवज्जणं चोररक्खणं^१ च दुवे वि उ विवद्धा; ५
तहावि असुणिज्जण परमत्थं पडिवन्नं मए इमस्स सरणं ।
एवं च ठिए समाणे भइ पमाणं ति । तेहि भणियं । भो
कुलउत्तय, अहं अन्हे पमाणं, ता समप्पेहि एयं पावकसं, मा
पवज्जेहि देवकोवाणलजालावलीए पयङ्गत्तणं । कुलउत्तएण
भणियं । 'न ईदमो सप्पुरिषाण मग्गो, जं सरणागन्तो १०
समप्पिज्जइ । तेहिं भणियं । अहं एवं, परिरक्खेहि एयं;
वक्खा गेण्हामो न्ति । तेण भणियं । को मम पाणेषु धरन्तेसु
एयं 'गेण्हइ न्ति । भणिज्जण मग्गियं मण्डलग्गं कुलउत्तएण,
सकद्धो य से परिवारो । तन्नो रायपुरिसेहिं 'मा णे^२ अव-
राद्धियं भविस्सइ' न्ति चिन्तिज्जण निग्गया रायपुरिमा । १५
निवेदयं महारायस्स । भणियं च तेण । सासणादक्कन्तं पि मे
सरणागथं ति रक्खइ; 'ता लहुं वावाएइ न्ति । तन्नो समागथं
अहिचयरं नरिन्दसाहणं, वेडिया 'कुलउत्तयस्सावासभूमौ,
पयडुमाओइणं ॥ एत्थन्नरंमि समागन्तो 'वाहिथालौओ

१ A आथं, D जोयं ।

२ D परिक्खणं ।

३ E adds भइ ।

४ E गेण्हति ।

५ A भो, D sec. m.

६ D adds ता ।

७ B कुलउत्तयस्सावास० ।

८ BD कोइ ।

'महया आससाहणेण जसोवक्कदेवो । पुच्छाविथं^१ तेण 'अरे किमेयं' ति । साहित्यं च से रायपुरिसेहिं । भणियं च तेण । अरे मए अवावाइयंमि को सरणागयवच्छलं वावाएइ त्ति निवेएइ तायस्सु । तन्नो उववण्णमाओइणं, निवेइयं^२ राइणो, 'अवहीरियं च तेण । भइ, वीमत्थो गच्छाहि त्ति बड्डमाणिऊण'^३ कुलउत्तयं गन्नो कुमारो । 'तद्धरं पूरज्जण अणुमाणिऊण य 'तं पत्तो दुमासमेत्तेण कालेण कुलउत्तयो जयत्थलं । पसूया से घरिणौ । आओ से दारओ : सो उण, कुमार, अहं चेव । ता एवं मयसमत्तोवगारगो वि विसेसओ उवयारौ ते पिया तायस्स अम्माए ममं च त्ति । निवेइयं^४ कुमारस्सु, कारणं पुण इमं । अज्ज खलु ममागयमेत्तो चेव ईसाणचन्दो महाराओ वाहियालीओ पविट्ठो अणङ्गवदगेहं । दिट्ठा य तेण करूइविल्लिहियाणणा बाहजजधोयकवोल-पत्तलेइहा अणङ्गवई^५, भणिया य 'सुन्दरि, किमेयं' ति ।^६ तौए भणियं । मौलपरिरक्कणविवाओ । राइणा भणियं । साहेउ सुन्दरौ, कस्स सुमरियं कथन्तेण । तौए भणियं ।

१ D adds महागायपुत्तो ।

२ D adds च ।

३ D बाराविथं महाराइण ततो भइ, etc

४ D अमिच्छय ।

५ D adds कुलउत्तया य नं ।

६ E om, तं यतो ।

७ B has the following passage: सुयं मे जवविउवयाव मयायाओ जवा विजयवक्कओ पुत्त जसोवक्कधत्तिओ मे जियसं: ओजस्स नामं पि सुमरिक्कव हरिसवम् पल्लोयओ बावणं पि मयसं तस्स मयस्यमुवकिणसं करंताव न तिप्पइ मेत्ता ओव ईसाणचन्दो, etc; ACE have देवो instead of ईसाण. ८ D अतो ।

न विभक्तं चेव मए महारावस्सु; 'किमणेण अशंवद्धपलावेण'
 ति अश्वहा । अइहन्ता कइवि वामरा सणकुमारस्सु मं
 पत्येमाणस्सु । न पडिवन्नं च तं मए । अज्ज उण मयमेवा-
 गण्णिकण अपडिवज्जमाणी से हियइच्छियं एवं कयत्थिय
 न्हि । तन्नो कुविन्नो राया । भणियं च तेण । अरे विणयं- १
 धर, लहुं तं दुराथारं कुलफंसणं वावाएहि त्ति । मए
 भणियं । अं देवो आणवेद । राइणा भणियं । तहा तए
 वावाइयव्वो, जहा न कोइ णं सखेइ त्ति । तन्नो मए
 चिन्तियं । अहो दाहणे निउत्तो न्हि । एवंफला नरिन्द-
 पचासज्जया । धस्सा खु ते जणा, सेवन्ति जे निहुज्जणाइं १
 ततोवणाइं । हा किमेत्थ कायव्वं ति । सोइणं होइ, जइ सो
 दौहाज न वावाइज्जइ । समद्धामिन्नो चिन्तापिसादयाए
 'तहावि य अलङ्घणीन्नो देवाएसो' त्ति पयट्ठो 'एथवइयरेण ।
 एत्थन्नरंमि क्खीयं केणावि तोरणपएसे । तमायणिकुण
 विसम्भमाणो भणिन्नो मिट्ठाएसनेमिन्तिण । भइ विणयंधर, १
 मा विसम्भेहि; जन्नो सोष्सा नाम 'सत्तमी एसा किक्का
 आरोगफला अणन्नरा अपुव्वअत्थलाभोत्तरा या । तहा य
 भणियमिणमिसीहिं

पडिसेहमजत्तं वा हाणिं वुड्ढिं खयं अशिद्धिं वा ।

आरोगमत्थलाभं क्खीयंमि पयाहिणदिससु ॥ १०

तं एस इमीए विवागो । निमित्तन्तरजोगओ य अव-
 गच्छामि, मिहोसवत्युविसओ विहसो ते रक्षा विरुद्धाएसो,
 नाहिप्पेओ य भवओ । ता मा संतप्प । जहा तुमं चिन्तेसि,
 तहा एसो परिणमिस्सुइ । किं तु सिग्घं पयहेहि, अक्खहा
 असोएणं परिणमइ ॥ तओ मए चिन्तियं । अणेत्यसंजमित्य-
 पसओ सिद्धाएसो खु^१ एसो, एथं च एवंविहं पओयणं,
 १ विस्सवणागोचरो य कोवो देवस्स, सव्वहा विसममेथं ति
 चिन्तयन्तो गओ मिययगेहं । हा को उण इहोवाओ त्ति
 चिन्तयन्तो गहिओ उव्वेएण । पुच्छिओ य जणणीए । पुत्तय,
 किमेवमुव्विगो विय लक्खीयमि । तओ मए^२ 'नत्थि
 जणणीओ वि अवरं वीमामयामं' ति माहिंयं तौए । भणियं
 १० णाए । पुत्तय, न तए इममणचिट्ठियव्वं, कुलोवयारिपुत्तो
 खु एमो पुत्तयस्स त्ति । 'माहिओ कहियवुत्तन्तो । ता एवं
 वत्थिए कुमारो पमाणं ति'^३ ॥

ठिओ तुण्हक्को विणयंधरो । तओ मए चिन्तियं ।
 अहो मायासीलया इत्थिवग्गस्स । अहवा मडिल्लिया नाम
 ११ भुयङ्गमगई विय कुडिल्लियया, विक्खु विय दिट्ठमट्ठपेक्खा,
 सरिया विय उभयकुरुक्कायणी^४, समङ्गपव्वक्खा विय
 अपुट्ठपेक्खा, हिंसा विय जीवल्लोयगरहिंथ त्ति । अहवा किं

१ E om. २ D adds चिन्तिहं ३ D adds कुमारो ।

४ D adds भविष्य । ५ B • कुलवायवो, D • कुलवायवो ।

इमीए चिन्ताए । अविवेकबल्ला विमयविषल्लासो ईदसौ
 चेव महिलिया होइ । अह कहं पुण महाराएण तीए
 वयणओ एयमेवं चेव पडिवन्नं ति । अहवा ईदसौ^१ मे
 अवत्या. जेण संभवइ एयं पि^२ । अविमिस्सुगारीणि किल
 जीव्वणाणि हवन्ति । इट्ठा य मा महारायस्स । ता किमेत्य^३
 जुत्तं ति । किं माहेमि जइट्ठियं महारायस्स । अहवा
 वावाइज्जइ मा तवस्सिणी अवस्सं महाराएण । न कथं च
 मे^४ समौहियं । ता कहमन्नं पि अणत्थं मे मंपाडेमि ।
 अमाहिज्जमाणे य मदलणा मे कुलहरस्स । तद्वावि वरं
 मदलणा, न उण परपीडं ति । चिन्तयन्तो भण्णिओ विणयं-^५
 धरेण । ता आइमउ कुमारो, किं मण एत्थ कायव्वं ति ।
 मण भणियं । भइ, आपमयारी तुमं, ता मंपाडेहि राय
 सामणं ; किं वा मण दरायारेण कुलफंसणेण जीवमाणेण
 ति । अट्ठभण्णिण किकियं मिरिहराभिहाणेण रायमग्गचारिणा
 नरेणं ति । नियकहापडिवट्ठं च रायमग्गगामिएहिं महया^६
 मट्ठेणं जंपियं वम्भणेहिं^७ 'भो किं वज्जणा, न एम दोमयारी,
 एत्थ अक्के "कोसविमणहिं पच्चाणमो" । एयमायल्लिज्जण
 भणियं विणयंधरेण । कुमार, न तुम दरायारो, जओ
 जपियं सिट्ठाएणेण 'निहोमवत्युविसओ विदल्लो ते^८ रत्ता

१ D इदसौ ।

२ D ति ।

३ CD मे ।

४ D चंदजेहि ।

५ AE कोसवव०, C कोसव० ।

६ ABCE विदिहो, D दिहो ।

७ E inserts वव ।

- विहङ्गाण्यो' ति । अविहङ्गाण्यो य सो भयवं, न सहिञ्चो
 य भवञ्चो दुराथारादसहो अविहङ्गसूयगेहिं क्लृप्तादिनिमि-
 त्तेहिं । ता किं एदणा 'पक्षावप्याएण । साहेहि, कहं पुण
 इमं ववत्थियं; जेण विस्सवेमि महारायस्स । मए भणियं ।
- १ भइ, किमहं साहेमि; अन्ना एत्थ पमाणं । तेन भणियं ।
 कुमार, न तुण्ण एत्थ दोसो, दुट्ठा य सा पाव ति मामअञ्चो
 निष्किञ्चमिणं, 'विसेमं नावगच्छामि । ता किं ममेदणा ।
 एवं चेव एयं विस्सवेमि महारायस्स; तञ्चो सो चेव एत्थ अण्णं
 खहिस्सइ ति । भणिकुण उट्ठिञ्चो विणयंधरो, धरिञ्चो मए
- १० भुयादण्डे, भणिञ्चो य । भइ, अण्णं अन्नाए उवरि संरभ्भेण ।
 चञ्चलं जीवियं । न खलु एयं वज्जमस्सिक्खण राक्षयणमंकिस्सेस-
 करणं जुज्जइ । विणयंधरेण भणियं । कुमार, पुत्तो तुमं
 महारायजसवस्सणो, किमेत्थ अवरं भणीयइ । अञ्चो चेव मे
 तीए पावाए उवरि कोवो । ता करेहि पसायं; सुच्च मं, जेण
- ११ विस्सवेमि एयं वइयरं देवस्स । मए भणियं । अल्लमिमणा
 निव्वन्धेण । तेण भणियं । कुमार, अवस्समिणं मए देवस्स
 विस्सविस्सव्वं ति । मए भणियं । भइ, जइ एवं, ता अवस्सं मए
 वि अण्णा वावाइयव्वो ति । एयमायस्सिक्खण बाज्जल्लोयणो
 विसणो विणयंधरो । भणियं च जेण । अहो देवस्स अममि-
- १२ खियकारिया, जं ईइमं पुरिसरयणमेवं संभावोचइ । धिरत्थ

एयस्स देवसद्धो । मए भणियं । भइ, मा तायं अहिक्खिवाहि^१ ;
 को एत्थ दोषो तायस्स, मम चेव पुब्बकस्सपरिणई एस त्ति ।
 तन्नो महासोयाभिभूएण भणियं विणयंधरेण । कुमार, जइ
 एवं, ता आइमउ कुमारो, किं मए पावकस्सेण कायव्वं ति ।
 मए भणियं । भइ, आएसयारो तुमं, ^२पावकस्सा अहं; ता
 मंपाडेहि रायसासणं । ^३किं मए दड्ढसीलेण जीवन्तएण ।
 तेण भणियं । ^४मा एवमाइमउ कुमारो, किं इमिणा
 असंबद्धपक्षावेण ^५वयणविस्सामेण, अहाहं दड्ढसीलो पावकस्सो ;
 धस्सो तुमं, भायणं मयलकक्काणाणं, ^६आस्सओ मयलगुणरय-
 णाणं, कप्पतहभूओ मयलसत्ताणं, किं वड्डणा, निब्बुददाणकप्पो १०
^७तेजोक्कस्स वि । ता जइ न विस्सवेयव्वमेयं देवस्स, रक्खियव्वा
 मा रायदड्ढत्ती, ता चिन्तेहि ^८एत्थुवायं, जहा भवओ
 पाणधारणाणन्दियमणो देवस्स अणवराहो हवामि त्ति ।
 तन्नो मए चिन्तियं । न वावाएइ एभो ; अवावाएन्नो य
 एवमवराहियं न पावेइ, जइ अल्लिक्खिओ परियणेणं वसुभू- १५
 इविइओ विप्पगिट्ठेसन्नरमुवगक्खामि त्ति । चिन्तिऊण इमं
 चेव भणिस्सो विणयंधरो । भणियं च तेण । कुमार, को अस्सो

^१ ACDE अहिक्खि, in D the words down to कुमारो i marg. see m.

^२ ACE om. the next two words. ^३ ACE om. this sentence,

B the last word only. ^४ ACE कुमार किं. etc. ^५ AC om. व०,

and continue कइ पावकस्सो धस्सो तुमं, etc.

^६ D om. all down to

ता जइ ।

^७ ACE तिक्क०, B विक्क० ।

^८ A इत्थं च०

सवाचक्षु न्ति; ता अणुचिट्ठु इणमेव कुमारो । अस्स च ।
पथइं सेव वण्णं सुवण्णभूमिं, अस्सेव 'रथणौए' सुवित्तर
न्ति । तेस्सेव सुवण्णभूमिगमणेण अणुग्गहेउ मं कुमारो । मए
भणियं । जं वो रोयइ न्ति ॥

- ५ एत्थत्तरंमि समागमो संझासममो । निग्गमो अहं
वसुभूरविणयंधरसमेओ 'तामसिन्तीओ, गमो वेत्ताउल्लं ।
समप्पिया अन्हे विणयंधरेण सबज्जमाणं वण्णसामिणो
समुद्दत्तस्सु, पडिच्छिया तेण । अइकन्ता येववेत्ता । समुग्गमो
कामिणीगणपण्डुरो चन्दो, समागथा संसुद्धजलयरनिनाय-
१० गभिणा समुद्देत्ता । ममाकूठो य अइयं वसुभूरदईओ
जाणवत्तं । चलणेसु निवडिऊण 'कुमार, न मे कुप्पियम्भं'
ति भणिऊण बाहोक्कलोयणो 'नियन्तो विणयंधरो । कयाहं
मज्झाहं, उवउत्तो कण्हारो, आपूरियं जाणवत्तं, पथइं
पवणवेगेण । ११ एत्थत्तरंमि वसुभूरणा भणियं । भो वयंम^१,
१२ किमेयं ति । तओ मए साहिओ अणुक्कवदवुत्तमो । तेन
भणियं । अइ किं पुण जइडिथं सेव न निवेदयं महारायस्सु ।
मए भणियं । वयंम, १३ अणुक्कवदपीडाभरणं ति ।

पत्ता^{१४} अन्हे दमासमेत्तेण कालेण सुवण्णभूमिं, ओइला
पवण्णाओ, गया सिरिउरं नाम नयरं । दिट्ठो य तत्थ

१ ACE add तं । २ D सुविज्जरस्सर B सुविज्जरस्सि ।

३ B om. ४ ACE विविच्यो । ५ DE om

६ ACE वचस्सु । ७ BD •मद• । ८ B add च ।

सेषविद्यावत्यव्यञ्चो समिद्धिदत्तवेष्टिपुत्तो वाणिज्यवमागञ्चो
 मणोरहदत्तो नाम बाहवयंसञ्चो णि, तेण वि य अण्हे । तञ्चो
 असंभावणीयागमणसङ्केण^१ निरुविद्या कंचि कालं^२, विहसिचं
 च अण्हेहिं । ^३तञ्चो पञ्चभिन्नाया अण्हे । पणमिऊण हरिस-
 विमायगभिणं जंपियं तेण । कुमार, अवि कुसलं महारायस्त । ५
 मए भणियं 'कुसलं' । नीया तेण सगिहं । कञ्चो णे^४ विभव-
 पौदसरिओ उवयारो । भुत्तुत्तरकालंमि पुष्किञ्चो आगमण-
 पञ्चोयणं । 'तायनिव्वेएण विणिग्गञ्चो, सौहलेसरनियमाउल-
 समौवं 'गमिस्सामि' न्ति साहिऊण सवज्जमाणं भणिञ्चो य
 एसो 'सौहलदीवगामिवहणोवल्लभे अवहिण्ण होयव्वं' ति । १०
 मणोरहदत्तेण भणियं । जं कुमारो आणवेह ॥ अहकन्तो
 कोद कालो । पौदलहिञ्चो विञ्चोयभीरुत्तणेण न माहेह णे
 उवल्लहं पि सौहलदीवगामियं वहणं । अञ्चया य मुणिऊण
 अण्हाणमूसुयत्तणं भणियमणेण । कुमार, किमवस्समासञ्चमेव
 गन्तव्वं कुमारेण । मए भणियं । वयंस, पञ्चोयणं मे अत्थि ११
 णि । तेण भणियं । जइ एवं, ता समियव्वं कुमारेण, जं मए
 विञ्चोयभीरुत्तणेण एहमेत्तं कालं कञ्चो पञ्चोयणविचाञ्चो
 न्ति ; जञ्चो पाएणमिञ्चो पददिणमेव वहणादं सौहलदीवं
 गच्छन्ति । मए भणियं । 'वयंस, जइ एवं, ता अण्णेव गच्छन् ।

१ ACE •संक्षिप्य । २ B वेलं । ३ B om. this sentence, A reads
 पञ्चभिन्ना य, CE पञ्चभिन्ना । ४ D सो, B जेवं ।
 ५ B त्रिहिं । ६ A वचस्स

तेषु भणियं, 'अविघ्नं कुमारस्य' । उवसद्धं आणवत्तं,
 पसाहियं कारणियं । उवणीओ य मे पुरन्तभासुरच्छाओ
 महापमाणो अस्सन्तसहिण्हवो पडओ । भणियं च तेषु ।
 कुमार, सकोउयं ति करिज्जण गेणहाहि एयं नयणमोह-
 १ णाभिहाणं पडरयणं 'ति । मए भणियं 'कीदमं कोउयं'
 ति । तेषु भणियं । इमेण पच्छादयमरौरो न दीमद नयणेहिं
 पुरिमो त्ति । मए विस्सामियं जाव तहेव त्ति । ममुप्पन्नं च
 मे कोउयं । भणियो मणोरहदत्तो । वयंस, कइ पुण तए
 एस पाविओ त्ति । तेषु भणियं । सुण ।

- १० इहेवागयस्स ममुप्पन्ना मे पौई आणन्दउरवामिणा
 सिद्धुविज्जापओएण सिद्धुसेणाभिहाणेणं सिद्धुउत्तेण । भणियो
 य मो मए । वयंस^१, को उण इह विज्जासाहणंमि परमत्यो :
 किं हवइ मच्चमेवेह दिव्वसंवाओ न व त्ति । तेषु भणियं ।
 जज्जत्तयारिणो हवइ त्ति । मए भणियं । वयंस^२, महन्तं मे
 १५ कोउयं ; ता दंसेहि मे दिव्वविल्लमियं ति । तेषु भणियं ।
 थेवमियं,^३ किं तु कायव्वं मण्डलं । मए भणियं 'करेउ
 वयंसो' । तेषु भणियं । जइ एवं, ता मंजत्तोकरेह सिद्धुत्य-
 मादयं मण्डलोवगरणं । मंपादयं मए । तओ अत्यमिण
 दिणयरे वियस्मिण अन्धयारे रउन्तसु निमायरेसु धेत्तूण
 २० मण्डलोवगरणं विणिग्गया अन्धे दुवे वि नयराओ त्ति ।

पत्ता य पेयवणं^१ । आलिहियमणेण तत्थेगदेसंमि मण्डलं,
 ममप्पियं च मे मण्डलंगं, जालिओ जलणो । भणियं च
 तेण । वयंसं,^२ अप्पमत्तेण होयस्वं ति । पडिस्तुयं^३ मए ।
 पारदो तेण मन्तजावो । तओ येववेलाए सेव दिट्ठा मए
 गइयनियम्बवइणायासं^४ झीणमज्झा अहिणवुभिन्नकटिणयण- ५
 विरायन्तवच्चत्थला संपुल्लमयल्लज्झणमुही वियसियकन्दोइ^५—
 नयणमोहा सुरतरुसुसुममालाविहमिटं धयोसुम्बहन्ती परि-
 णयमज्जयकुसुमवला^६ पवणधुयवसणपयडं ऊरुजुयलं ठएन्तो
 गणयल्लाओ^७ समोवथमाणा जत्तकअय त्ति । तओ मए
 चिन्तियं । अहो महापहावया मन्तस्स । तौए पणमिओ १०
 सिद्धसेणो, भणिओ य सबज्जमाणं । भयवं, किं पुण मे
 सुमरणपओयणं ति । तेण भणियं । न किंचि अन्नं, अवि य
 दिव्वदंसणाणुराई मे पियवयंमो । तओ तौए मं पुलोदज्जण
 भणियं । भइ, परितुट्ठा ते अहं इमेण दिव्वदंसणाणुराण ;
 ता किं ते पियं करेमि त्ति । मए भणियं । तुह दंसणाओ १५
 वि अवरं पियं ति । तौए भणियं । तहावि अमोहदंसणाओ
 देवयाओ ; गेपहाइ एयं नयणमोहण पडरयणं ति । तओ मए
 मसंभमसंभासणजणिओवरोहेण पणमिज्जण तौसे सल्लज्जयलं
 सबज्जमाणं सेव गइयं इमं । गया जत्तकअया । पविट्ठा
 अन्ने पभायाए रक्खणौए नयरं । ता एवं पाविओ त्ति । २०

१ BE पिउवणं । २ ACE वयस्स । ३ ACE add तं । ४ E ओइ ।

५ AC कंदोइ, D कंदोइ B कंदोहे । ६ BE पयपुडय । ७ B ममोयरमाया ।

मए भणियं । सुन्दरा संपत्ती । गहिओ पडो । तओ
 आउष्किऊण मणोरहदत्तपरियणं अहिणन्दिआ तेण, मए
 मणोरहदत्तेण गथा वेलाउसं । दिहुं च सुरविमाणगारमणु-
 गरेणं विचिन्तधयमासोवसोहिं जाणवत्तं । अम्भुट्टिया
 ५ जाणवत्तसामिणा ईसरदत्तेण । कओ 'णेण पणामो । उवणीयाहं
 आसणाहं । समप्पिया मणोरहदत्तेण । भणियं च तेण ।
 मत्यवाहपुत्त, एए खु मम सामिणो वयंसया बन्धवा जीविणं,
 न केह ते जे न हवन्ति त्ति; ता सुन्दरं दट्ठ्वा । तेण
 भणियं । वयंसं, किंमणेणं पुणरुत्तविश्रामेणः मण्णु वि इमे
 १ ईदसा सेव त्ति । तओ उवाकूठा जाणवत्तं, खित्तो बली
 मसुहस्स । ऊसिओ मियवडो, दिअं दिमिभंसुहं निज्जामएण
 पवहणं ति । पणमिऊण अन्हे ठिओ मणोरहदत्तो । पयहुं
 जाणवत्तं । गम्भए सीहलदीवाहिमुहं ति । एवं गम्भमाणाण
 तेरसमे १दियहे उअओ अन्हाणसुवरि कालो व्य कालमेहो,
 १५ जीवियासा विथ फुरिया विज्जुलेहा, उअूलियगिरिकाणणो य
 आगम्यन्तो जलनिहिं उखिवन्तो महन्तकाले विथग्भिओ
 विसममारुओ, निवडियं असणिवरिमं, उअेष्टमत्तहत्थी विथ
 अणिद्यमियगमणेणं अवसील्लयं जाणवत्तं, निअसा निज्जामया ।
 तओ मए अवट्ठमं काऊण छिआओ १मियवडनिबन्धणाओ
 २० रज्जुओ, मउलिओ मियवडो, विसुआ नङ्गरा । तहावि य

मद्याए भण्डस्स संखुद्धयाए जलनिहिणो उक्कडयाए असण-
 वरिसस्स विसखयाए निज्जामयाणं विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्स
 विवसं जाणवत्तं । बन्धवा वि य कालपरिचाएणं विउत्ता
 सव्वपाणिणो । समासादयं मए फलयं^१ । तन्नो अहं आउय-
 सेसयाए गमिऊण तिणि अहोरत्ते^२ फलयदुद्धन्नो पत्तो ।
 तडसमौवं । अन्धयारलेहा विथ दिट्ठा वणराई । समूससियं
 मे हियएण । उत्तिणो जलनिहीणो निष्पीलियाइं^३ पोत्ताइं ।
 न^४ "तिन्नं च निवसणगण्डिसंठियं पडरयणं । अहो एयस्स
 सामत्थं ति जाओ^५ मे विन्धओ । तन्नो गन्तूण थेवं भूमि-
 भागं उवविट्ठो जम्भपायवममीवे । चिन्तियं च मए । एयाणि १०
 ताणि विहिणो जहक्कियाविल्लमियाणि, एसा य मा कम्भुणो
 अचिन्तणीया मत्तो, जमेवमवि असद्धणिज्जं अवत्थन्तरमणह-
 विऊण पाणे धारेमि । किं वा एगुदरनिवासिणो विथ
 वसुभूदणा विउत्तस्स पाणेहिं । अहवा विचिन्ता कम्मपरिणई,
 न विमादणा होयव्वं ति । दिवमनिमिममा मंजोयविओयाः^६
 कथाइ सो वि एवं सेव कहंशि पाणे धारेइ त्ति । तन्नो
 खुहापिवामाभिभूओ उययफलनिमित्तं पयट्ठो उत्तराहिसुहं ।
 गन्नो थेवं भूमिं । दिट्ठा य फणम^७ कयल्लयमहयारसंक्कन्नूला
 तीरतहकुसुमरयरश्चियजला गिरिमई । कथा पाणवित्ती ।

१ ABCE फलवयं ।

२ ACE फलवय ।

३ AC पोत्ताइ ।

४ B भिमियं

५ D adds च

६ ACE शब्दो, D sec. m.

७ ACE कयल्लिय, B कयल ।

- चिद्विमाणेण 'य सहयारपायवसमीवे गिरिनईपुलिणंमि दिट्ठो
 पियाए चाडुयं करेमाणो सारसजुवाणओ । सुमरियं
 विस्सामवईए । जाथा मे चिन्ता । अहो 'णु खलु एए
 अदिट्ठबन्धुविरहदुक्खा माहौणाहारपथारा अविस्सायजायफा-
 १ दीणभावा पासट्ठिय^१पणइणीपसङ्गदल्लसिया अमंजायमहा—
 वसणभया सुहं जीवन्ति मियपस्किणो । एवं चिन्तयन्तस्स
 अत्यगिरिसिहरमुवगओ महस्सरस्सी, रयणज्जोवो विथ
 मीयल्लीळओ आयवो । कयं मए विमलसिस्सायल्लंमि
 पल्लवमयणिज्जं । मंपाडियं मंझावस्सयं । उच्चियममए कओ"^२
- १० देवयागुरुपणामो । णुवओ वामपासेणं । अहिणन्दिओ
 कुसुमसुरहिणा मारुणं । वज्जदिवसखेयओ ममागया मे
 निदा । अदक्कन्ता रयणौ । विउट्ठो नाणाविहविहंगमविहय-
 ३ पाहाउएण । कओ देवयागुरुपणामो । पयट्ठो काणणन्नराहं
 ४ पुलोइडं । पेच्छमाणो य विचित्ते काणणभाए पत्तो
- ११ सुकुमारवालयं अचल्लभोमदंमणं^५ गिरिमरियापुलिणं । दिट्ठा
 य तत्थ सुपइट्ठियङ्गुलितल्ला पमत्यल्लेहाल्लंकिया तस्सणुट्ठिया चेव
 पयपन्तौ । निरुत्थिया हरिमियमणेणं, विस्साया व लज्जयसु-
 कुमारभावओ इत्थियाए इयं न 'उण पुग्गिमस्स । लग्गो
 पयमग्गओ । दिट्ठा य नाइदूरंमि चेव महिणवक्कल्लनिवमणा

१ ACE om

२ D corrects क in व ।

३ D inserts विथ ।

४ D adds य ।

५ AB पयट्ठ ।

६ A पजो ।

७ ACE 'कोक्क' ।

८ MSS बुव ।

तविकणयावदायदेहा हिययनिभच्छिएण विय चक्षणातल-
 लगेण राएण अविभावियसिरागुप्फसंवाहेण मयणभवणतोरणेण
 विय जाणुयलेण रसणाकलावजोगेण विउलेण नियम्भाएण
 बड्ढदिवमोववासखिसेण विय किसयरेण मज्जेण सच्चण-
 चित्तगभीराए विय मयणरमकूवियाए नाहीए तवविणिज्जिएण ।
 विय मोहन्धयारेण पुणो हिययणवेसकामेण रोमलथामगेण
 सुक्कप्परिणामेहि विय समुत्तएहिं पओहरेहिं अहिणवुगय-
 रत्तासोयलयाविभमहिं ^१बाहाहिं कम्पपरिमण्डलाए मिरोह-
 राए पाउलकुसुममन्निहेण अहरेण अन्नमच्छविमलाहिं
 कवोलवालीहिं हरिणवड्ढकयमंविभाएहि विय लोयणेहिं ।
 पमाणजुत्तेण नामियावंसेण दीहपण्डलाहिं आयद्धियकोडणड-
 मन्निभाहिं भमुहाहिं सुमिणिदूढंमणेण ^२चन्दमन्निभेण निडाल-
 वहेण पट्टिदेममंठिएण नियम्भसुकयरक्खणेण विय ^३चकुस्सुवाणु-
 यारिणा कुडिलकेमकलावेण वामहत्थगहियकज्जिया दाहिण-
 चत्थेण कुसुमावचयं करेनौ तावमकसय न्ति । तं च दट्ठण ^४
 चिन्तियं मए । अहो वणवामदुक्खमणुववन्तीए वि ^५ल्लायलं ।
 उवगन्तूणं च येवभूमिभागं सविसेमं पुल्लया लयाजाल-
 यन्तरेण^६ जाव मोत्तूण वणवासवेमं सव्वं सेव विलामवईए
 अणगरेह न्ति । तओ सुमरणपवणमंधुक्किओ पज्जलिओ ने
 मणंमि मयणाणलो । भरिया य तौए कुसुमाण कज्जिया । १०

१ B बाहिंयाहिं, D pr. m.

२ B adds इरण

३ AC om.

४ D om ; D adds चउरण. B i. marg

५ E^२ जाणंतरेह ।

- पयद्वा ताव वणाहिमुहं । तन्नो अहं ^१निगूहिऊण मयण-
 वियारं निगगन्नो ^२लयाजालयान्नो. गन्नो तीए समौवं ।
 पणमिऊण भणिथा एसा । भयवद, वड्डुउ ते तवोकसं ।
 अहं खु पुरिमो सेयवियाए वत्यव्वन्नो तामलित्तौन्नो
 १० मीहलदीवं पयद्दो । अन्नराले विवसं मे जाणवत्तं । अन्नो
 एगागी मंवुत्तो । ता कहेउ भयवई, को पुण इमो पणसो,
 किं ताव जलनिहितं, किं वा कोइ दीवो. कहिं वा
 तुन्हाणमासमपयं ति । तन्नो मा मं दट्ठूण निउच्चियदिट्ठि-
 पसरा दिशामण्डलं पुलोएमाणौ मन्दवलि^३यवितिरिच्छलो-
 ११ यणायामं समञ्जसा विथ खणमेत्तं अहोमुहौ ठिया अदिअ-
 पडिवयणा पयद्वा तवोवणाहिमुहं । तन्नो 'जुवई तावसो
 एगागिणी य, ता किं ^४इह इमौएः अस्सं कंचि पुच्छि-
 स्सामि' त्ति चिन्तिऊण नियत्तो अहं । ^५पविट्ठो तं सेव
 महावसुन्दरं लयागहणं । चिन्तियं च मए । पेक्कामि ताव,
 १२ कहिं पुण एसा वच्चद त्ति । पुलोइउ पयत्तो । दिट्ठा य
 मविसेषमन्यरौए गर्दए वच्चमाणी । गथा य थेवं भूमिभायं ।
 मग्गन्नो पुलोइयं तीए । न दिट्ठो कोइ मत्तो । तन्नो मोत्तूण
 कुसुमकव्वियं परिहियं पि पुणो परिहियं वक्कलं. परामुट्ठो
 केमकल्लावो, मोडियारं अङ्गाइं, उल्लेमियान्नो बाउल्लयान्नो.

१ D निउ० ।

२ A लयाओ तामजित ।

३ D •यावि•,

B •यवितिरि० ।

४ AE om.

५ D परट्ठो ।

पयद्वं वियम्भणं ^१ति । तन्नो मए चिन्तियं । अह किं पुण
 इमं ; अहवा किमणेण विरुद्धवत्पुविसएणं आलोचिएणं । गन्नो
 गिरिनदं । कया पाणवित्ती । परिभ्रमन्तस्स काणणन्तरे^२
 अरुक्कन्तो वामरो । पसुत्तो य पुव्वविहिणा । दिट्ठो य जाम-
 मेत्तावसेमाए विहावरौए सुमिणन्नो । उवणीया मे कच्चण- ५
 पायवामन्नमंठियस्स दिव्वइत्थियाए सव्विन्दियमणोहरा
 कुसुममाला । भणियं च तौए । कुमार, एसा खु दिव्व-
 कुसुममाला पुव्वनिव्वत्तिया चेव मए कुमारस्स उवणीया ; ता
 गेणहउ कुमारो । गहिया य मा मए, विट्ठसा कण्ठदेसे ।
 एत्थन्तरंमि वियम्भिन्नो मारमरवो, विउड्डो अहयं परितुट्ठो ^३
 चित्तेण । चिन्तियं मए । आमन्नकन्नया^४ लाहफलसूयएणं ति
 होयव्वमणेणं, अणुकुलो खु मउणमंघान्नो, अचिरफलदायगो खु
 एस सुमिणन्नो, अरणं च एयं ; ता न याणामो कहं भविस्सुह
 त्ति । एत्थन्तरंमि फुरियं मे दाहिणभुयाए लोयणेण य ।
 तन्नो मए चिन्तियं । न अन्नहा रिमिवयणं ति होयव्वमणेण । ^५
 अणुकुलो मउणमंघान्नो । न य मे विलासवदहाणिं विलासवदं
 वज्जिय अन्नकन्नानाञ्चे वि वड्डमाणो । भणियं च सुमिणय-
 देवथाए 'कुमार, एसा खु दिव्वकुसुममाला पुव्वनिव्वत्तिया
 चेव' । तो न अन्ना दिव्वकुसुममालाए उवमाणमंगया, न अन्नाए
 पुव्वपरिचन्नो त्ति विलासवदहाञ्चेव चेव होयव्वं ति । अणुहरद ^६

१ BCE om

२ ACE 'रेव' ।

३ ACE have only 'लाहफल' ,

च पय सुमिणन्नो, etc. ; B has the words from ति down to दाहवो i marg.

य मा तावसौ विलासवईए ।^१ विचिन्ताणि य विहिणो
विलसियाइं । कथाइ 'म सेव होज्ज ति । अक्खहा कहं
तावसौ, कहं मयणवियारो । किं च । जइ वि मा
विलासवई, तहावि पडिवक्खवथाए विरुद्धो विमथसङ्को ।

५ अहवा संपत्तदंसणसुहस्स पिययमा^२मग्गमणगच्छमाणस्स
वयधारणं पि मे सुन्दरं चेव । एवं च चिन्तयन्तस्स अइक्कन्ता
रयणी, उग्गओ अंसुमाली, घडियाइं रयणिविरहपीडियाइं
चक्खवायाइं । तओ अहं उक्कडयाए राथस्स रक्खयाए
काण्णणं विलोहणिज्जयाए^३ सुमिणयस्स गहिओ कामजरएण

१० पयत्तो तं तावमिं गवमिउं । वग्गभट्टस्स विय हरिणयस्स
जूहभट्टस्स विय गइन्दस्स तंमि चेव काण्णन्तरे भमन्तस्स
महया परिकिल्लेसेणं अइक्कन्ता कइवि दियहा । दिट्ठो
माहवौलयाल्लिङ्गिओ महयारो । उवविट्ठो तस्स ममौवे । तं चेव
सुद्धहरिणलोचणं चिन्तयन्तो चिट्ठामि जाव^४, सुओ मए

१५ सुक्कपत्ताणं मरमरारवो । वालिया मिरोहरा, वियारिया
दिट्ठौ । दिट्ठा य भूइनिष्पिएणं निडालपुण्डएणं^५ उडुयट्ठेण
जडाकक्खावेण पुत्तजौवयमालालंकिएणं दाहिणकरेण
वामपत्त्यगहियकमण्डलू महन्तवक्कलनिवसणा वड्ढदिवस-
^६संघियतवायासेण अट्ठिचक्खावसेसेणं सरौरएणं अइक्कन्ता-

१ ACE सा चेव ।

१ ACE insert पयत्तं च ।

२ ACBE सुमिचस्स ।

३ D adds नाच, B i. marg.

४ ACE उववदेव ।

५ E संघिय • B सोपिचमवोवसासं च ।

मण्डिमवयसा तावसि त्ति । तन्नो तं ददूण गूहिन्नो 'मए
मयण'विधारो । पणमिया य सा । तन्नो विसेसेण मं
पुलोदकण ईभिवाहोत्तयोयणाए भणियं तीए 'रायपुत्त,
सिरं जीवसु' त्ति । तन्नो मए चिन्तियं । कइं पुण 'एसा मं
विद्याणइ त्ति । अह्वा विमलनाणनयणो चेव तवस्सियणो ५
होइ ; ता किं न-याणइ त्ति । एत्यन्तरंमि पुणा भणिय-
मिमौए । कुमार, 'उवविमन्ह ; अत्थि किंचि भणियव्वं तए
मह । तन्नो मए 'जं भयवई आणवेइ' त्ति भणिकण पम-
स्सियं धरणिवट्ठं । उवविट्ठा तावमौ अहयं च । भणियं च
तीए । कुमार, सुण ।

१०

अत्थि इहेव भारहे वासे वेयड्डो नाम पव्वन्नो । तत्थ
गन्धममिद्धं नाम विज्जाहरपुरं । 'तत्थ सहस्सवस्साभिहाणो राया
होत्था, सुप्पभा से भारिया, ताणं सुया अहं मयणमच्चरी
नाम । संपत्तजोव्वणा परिणोथा विलासउरनयरसामिणो
विज्जाहरनरिन्दस्स पुत्तेणं पवणगइणा । अइस्सन्तो य कोइ १५
कालो विसयसुइमणुहवन्ताण । अक्कहा य आगामजाणेणं
गथाइं नन्दणवणं, पवत्ताइं कौल्लिउं विचित्तकौल्लिउं, जाव
अयण्डंमि 'चेव निवडिच्चो कणयसिलासणाओ पवणगई,
अणाचिक्खियपओयणं च संमित्तियं तेण विणिज्जियकन्धोइ-
दस्सणोइं ज्ञोयणजुयं पयम्भिया सिराहरा पव्वायं वडणकमसं । १०

१ ACE om.

१ D inserts विचया ।

१ D सं रथा ।

४ AC उवविमन्ह ।

४ ACDE have only सहस्सवस्सो राया ।

- तन्मो अमारयाए जीवलोयस्स पेक्खमाणीए चेव मो पञ्चत्त-
 सुवगन्मो त्ति । तन्मो अहं अणाहा विय गहिया महासोएण,
 सोगाहरेयन्मो य सारसी विय अणिवारियं परिभमन्ती
 सहसा चेव निवडिया धरणिवट्ठे । लद्धचेयणा य उप्पर-
- ५ उमारद्धा जाव, न पसरइ मे गई । तन्मो सुमरिया नहङ्गण^१-
 गामिणी विज्जा, तहावि न पसरइ त्ति । तन्मो मए
 चिन्तियं 'हा किमेयमवरं' ति जाव थेववेलाए समागन्मो
 तावविइयहियभूओ पडिवक्कतावसवन्मो देवाणन्दो नाम
 विज्जाहरो । भणियं च तेण । वक्खे मयणमच्चरि, किमेयं
- १० ति^१ । मए भणियं । भयवं, कयन्तविलमियं । तेण भणियं
 'कहं विय' । मए भणियं । त्रिवक्को मे अज्जउत्तो, न पणवइ
 य नहगामिणी विज्जा । तन्मो बाहोअलोयणेण भणियं
 भयवया । वक्खे, अलं परिदेविणं, ईइसो चेव एम संसारो ।
 एयं च अमारयं संसारस्स अट्ठुवयं जीवलोयस्स खणभङ्गुरयं
- १५ संगमाणं चञ्चलयं इन्दियाणं परिचिन्तिऊण पवक्कन्ति
 पाणिणो सयलतेल्लोक्कपरमत्यबन्धवं धमं । तन्मो मए 'एवमेयं'
 ति चिन्तिऊण भणिओ भयवं । करेहि मे अणुगहं वय-
 पयाणेण । भयवया भणियं । वक्खे, जुत्तमेयं, अह किं पुण ते
 नहगमणविद्याभंस्कारणं । मए भणियं । भयवं, न-याणामि ।
- २० तन्मो नाणावलोएण निरुवियं भयवया, भणियं च तेण ।

वष्के, सोयाभिभूषाए लङ्घियं ^१निद्राययणकूडं, निवडियं च
 ते^२ एयस्सु चेव सिहरभाए कुसुमदामं, तस्मिन्नि ते
 विज्जाभंसो त्ति । मए भणियं । भयवं, अलमिहलोयमेत्तो-
 वयारिणौहिं विज्जाहिं, करेहि मे अणुगहं वयपयाणेणं ति ।
 तओ भयवया पुच्छिऊण तायं मसिऊण निययमाथारं तवप्प- ^५
 भावेण आणिऊण ^३तावमौणमुच्चियमुवगरणं एत्थ चेव दीवमि
 दिक्खिय न्हि भयवया । अदक्कन्तो कोद कालो । अज्जया य
 कुसुममामिहेयनिमित्तं गया मसुद्धतौरं । दिट्ठा य तत्थ
 जल्लिजलकल्लोलनोमिया मियङ्गलेहा विय देहप्पहाए
 मसुज्जोवयन्ती तसुद्धेसं ^४कल्लहयददया कज्जय त्ति ॥ एयं मोज्जण, ^{१०}
^५भो कुमार, वियस्मिओ मे पमोओ । चिन्तियं च मए ।
 दीमइ मणोरहपायवस्स कुसुमुग्गमो ॥ तावसौए ^६भणियं ।
 तओ अहं गया तसुद्धेसं, दिट्ठा य स्सायलसम्भावाओ 'जौवइ'
 त्ति गक्कमाणा कज्जय त्ति । अम्भुस्सिया कमण्डलुपाणिणं,
 उस्मिस्सियं तीए लोयणजुयं, भणिया य सा मए । वष्के, ^{१५}
 धीरा होहि । तावसौ खु अहं । तओ बाहजलभरियलोयणं
 पणमिण तीए । समभमं च ^७उवविसिऊण खिप्पियं चित्तेणं,
 लक्खिओ से भावो । तओ मए चिन्तियं । अहो से महाप्पु-
 भावया ; भवियप्पभिमीए महाकुलपसूषाए त्ति । उवलीयारं

१ DE सिद्धायव० ।

२ ABCE om.

३ AC एवं सेवदीवोपबन्धं

दिक्खिय न्हि ।

४ B कल्लह०, D कल्लह० ।

५ ACE om.

६ D inserts पुत्रो ।

७ ACE उवविसिऊण, D corrects उवविसिऊण ।

च से फलदां । अणिष्कमाणी वि य कराविथा पाणवित्तिं ।
 नौथा आसमपदं, दंसिया कुलवदणो, पणमिओ तौए भयवं,
 अहिणन्दिया य भगवया । कयं आवस्यं, पुष्किया य सा
 मए । वष्के, कुओ तुमं' । तीए भणियं । भयवद, तामलि-
 ५ तीओ । मए भणियं । का उण तुमं, कहं वा 'पट्टिय त्ति ।
 तओ दीहदीहं नौमसिय न जंपियमिमीण । तओ मए
 चिन्तियं । महाकुलपसूया खु एसा : ता कहमेवमत्ताणं
 पयासेद : ता किं एदणा, कुलवदं पुष्किस्यामि त्ति ।
 अदक्कन्तो वासरो । कयं मंझाममओत्तियमणुद्दाणं । 'गयाहं
 १० कुलवदमयासं । पणमिऊण पुष्किओ भयवं कुलवई । भयवं,
 का उण एसा कअया, कहं वा दमं ईदममन्यन्तरं पत्ता,
 कौदमो वा 'से विवाओ भविस्सइ त्ति । तओ टाऊणमुव-
 ओगं विथाणिऊण तवप्पहावेणं भणियं भयवया । सुण ।
 तामलित्तीमामिणो ईसाणचन्दस्स धूया खु एसा भत्तारसि-
 १५ णेहपराहीणयाए' दमं ईदमं अवत्यन्तरं पत्त त्ति । मए
 भणियं । भयवं, किअ एसा कअय त्ति । भयवया भणियं ।
 कअया दव्वओ, न 'उण भावओ त्ति । मए भणियं 'कहं
 विथ' भयवया भणियं । सुण । दिट्ठो इमीए मयणमङ्गस-
 वंमि तीए चेव नयरीए सेयवियाहिस्स जसवणो पुत्तो

१ BE add त्ति । २ BDE पवट्टिय । ३ ACE om. this sentence,
 D om. च । ४ B एसाए । ५ B परावणयाए । ६ D पुच, ABC हुच ।

मणकुमारो नाम । ^१[मोधाविया णेण तक्करा । ते य कर्हं चि
दिट्ठिं वच्चाविज्जण वावादया से ताएणमायल्लिं वयणमणेण ।
तन्त्रो निग्गच्छिज्जण तायच्चाओ कोवेणमागओ तामल्लिंति ।
पडिच्छिओ मवज्जमाणं ईमाणचन्देण । तन्त्रो वसन्तमए]
कौलामिन्ति अणकणन्दणं उज्जाणं^२ गच्छमाणो दिट्ठो इमीए, १
मसुण्णो य से तंमि अणुराओ । पडिवन्नो तौए एम भत्ता
मणोरहेहिं न उण परिणीयंति । अदक्कनेसु कइवथदिणेसु
अणरवाओ विद्याणियमिमौए, जहा मो वावादओ ति । तन्त्रो
तन्नेहमोहियमणा 'अहं पिं खु तंमि चेव पिउवणे पच्चत्तमुवगयं
^३पि तं पेच्छिज्जण पाणे परिच्चयामि' ति चिन्तिज्जण अड्डुरत्त- १०
ममए पसुत्ते परिचणे एगागिणौ चेव निग्गया रायगेहाओ ।
ओइणा रायमग्गं, गहिया तक्करेहिं, गेण्हिज्जण आहरणं
^४विक्खौया वव्वरकूलगामिणो अयलमत्यवाहस्सु हत्ये । पयट्ठा-
विद्या तेण निययकूलं । विवन्नं च तं जाणवत्तं, ममाभाभिं
च इमीए फल्लह्य^५ । तन्त्रो तिरत्तेण पत्ता इमं कूलं 'अवत्यं १५
च । विवाओ उण ; पाविज्जण भत्तारं भुञ्जिज्जण भोए
परलोथसाहणेणं सफलं चेव माणमत्तणं करिस्सुहं ति । मए
भणियं । भयवं, किञ्च वावादओ से हिययवक्कहो । भयवया

^१ ACE om. passage in brackets, B. i. marg. see. manu.

^२ ACE insert चाम । ^३ read perhaps विचं instead of पिं ?

^४ BD विद्धिवा ।

^५ D फल्लयं ।

^६ B adds ईहं ।

- भणियं ^१आमं ति । मए चिन्तियं 'सोहणं संजायं' ति ।
 अद्वन्ता मा रयणी । विद्वद्यदियहंमि य भणिया मए ^२सा ।
 रायपुत्ति, परिचय विमायं, अवलमेहि धिदं, ईदसो एस
 मंसारो । एत्थ खलु सुमिणयसंपत्तितुल्लाओ रिद्धीओ,
 ५ अमिलाणकुसुममिव खणमेत्तरमणीयं जोव्वणं, विज्जुविल्लसियं
 पिव दिट्ठनट्ठादं सुट्ठादं, अणिच्चा पियजणममागम ति ।
 तौए भणियं । भयवद, एवमेयं; ता करेहि मे पमायं
 वयप्पयाणेणं । मए भणियं । रायपुत्ति, ^३अलं ^४तव वयगहणेणं ।
 दक्षिणवारणीओ पढमजोव्वणत्थस्स पाणिणो मयणवाणपमरो ।
 १० पुच्छिओ य ^५मए दिव्वनाणसूरो तुज्झ वुत्तनं सव्वं सेव
 भयवं कुलवई । माहिओ य तेण सेयवियाहिंवसुयदंमणादओ ।
 ता मा संतप्प, भविस्सइ तुह तेण 'ममागमोः जीवद खु
 सो दौहाउओ ति । तओ परिओमविज्जयमणाहं अच्चन्-
 सोहणमणाच्चिकणीय' अवत्थन्तरमुवगच्छिऊण संकप्पओ
 १५ असन्नं पि ओयारिऊण दिअं मम कउयज्जयलं, पणामिओ
 य हारल्लयानिमित्तं मिरोहराण हत्थो, असंपत्तौए य तस्स
 ममागयं मे चित्तं, विल्लिया य एसा । तओ मए भणियं ।
 रायपुत्ति, अलं संभसेणं, उच्चिया खु तुमं 'ईदमस्स तुट्ठि-
 दाणस्स । ता अलं तव वयगहणेणं ति । तओ 'जं तुमं

१ D corrects this in मामं. AC भविमामं । ० D उचसा, BE एसा ।

२ Com. all down to जलविनिम्बिंसवाए, p. 316, l. 9 । ३ BE भाव.

D pr. m. ४ E om. ५ B adds तव । ० D •वामि• । ८ D इयस्स ।

आणवेसि' ति पडिस्सुयं तीए । तावसककञ्जओचिएण^१ च
विहिणा अइक्कन्तो कोइ कालो । अक्खया गओ य णे भयवं
कुलवई धक्खभाउयदंमणत्थं मिट्ठपव्वयं ति । जाव इओ
अईयकइवयदिणमि^२ गन्तूण एमा कुसुमसामिहेयस्स अइ-
क्कन्ताण उच्चियवेक्काण मग्गओ पुओएमाणी अणुफुसियकवे^३ल- ५
तलग्गवाहजललवा सेयमल्लिधोयगत्ता^४ खीरोयमहणतक्क-
णट्ठिया विय मिरौ अरइपरिगथा आगया आममपयं ।
तओ मए पुच्छिया 'रायपुत्ति, किमेयं' ति । तीए भणियं ।
अज्ज मए बन्धवाणं सुमरियं । मए भणियं । परिच्चय विमायं,
जाव कुलवई आगच्छइ ; तओ मो बन्धवाणं ^५नेइस्सइ ति । १०
पडिस्सुयं तीए । जाव तओ चेव दिवसाओ आरब्ध मन्दा-
यरा देवयापूयाए अणुज्जत्ता अतिहिबुज्जमाणे न^६ करेइ^७
कुसुमोच्चयं, न पणमइ ऊथामणं, आलिइइ विज्जाइरमिज्जणादं,
पुलोएइ मारमज्जयलादं,^८ करेइ मणोहवस्स वि मणोरहे
ओव्वणवियारे, नियभत्तारगयइत्थियाणुरायपहाणपोराणिय- १५
कहासं च उव्वहइ परिओमं । तओ मए चिन्तियं । अहो मे
वयविसेसेण उवागयं^९ ओव्वणं, ओव्वणेणं मओ, मएण
मयणो, मयणेणं विलाभा, विलाभेहिं ^{१०}मव्वहा न सुल्लहं
निव्वियारं ओव्वणं ति । अवि य

१ A. *कओ. २ A. दिणे, E. दिणेइ. ३ A. गंहा. ४ B. न. ५

६ B. *वेइ. ७ D. add. य. ८ AE. *जुव्वहं. ९ BD. उव्वगयं.

१० what follows stands in C. by mistake, after अओव्ववओ च,
p. 347, l. 6.

न य अत्थि न १ इव होहौ पाएणं तिष्ठयणंमि सो जौवो ।

जो जोव्वणमणपत्तो विचाररहिओ सया होइ ॥

- निदयदियहंमि य नागवल्लीलयाल्लिङ्गियं १ पूयपायवमव-
 लोइऊण तयामन्नं च मह्यरिचडुयक्काकारयं २ रायहंसं
 ५ विज्झणियकरपल्लवं बाहोस्सलोयणा ३ नीसमिय दीइदीहं
 निग्गया तवोवणाओ । तओ मए चिन्तियं । न सोइणो से
 आगारो । ता पेच्छामि ताव कच्चिं एसा वसइ त्ति । जाव
 य गेण्हिऊण क्कच्चियं गया कुसुमोच्चयभूमिं, तरलतारयं च
 पयत्ता पुलोइउं । तओ मए चिन्तियं । किं पुण एसा
 १० पुलोइइ त्ति । जाव पुलोइमाणौ य गया अमोयवीहियं ।
 कथलिवणन्नरिया य ठिया से अहं मग्गओ । परुळा य
 सा । भणियं च तीए । भयवईओ वणदंनयाओ, एमो खु
 सो पएमो, जच्चिं अज्जउत्तेण तावसि त्ति कल्लिऊण मविणयं
 पणमिय न्हि, भणिया य । भयवइ, उड्डुउ ते तवोकथां : अन्नं खु
 १५ पुरिमो सेयविद्यावत्यव्वओ तामल्लित्तौओ मौहल्लदीवं पयड्डो ।
 अन्नराले ४ त्रिवन्नं जाणवत्तं, अओ एगाई संवुत्तो । ता कहेउ
 भयवई, को पुण इमो पएमो ; किं ताव जल्लनिहितउं ५,
 किं वा कोइ दीवो ; कच्चिं वा तुन्हाणमाममवयं ति । मए
 पुण समज्झमहिइयाए न दिक्खं पडिवयणं ६ वामयाए महावेण

१ A चिय, E विय ।

२ D पूया, A चूय, B चवोय ।

३ B •चाइकथां, D •कायई ।

४ ACE नीसमिज्जव, B नीसमिहोहं ।

५ AE add च ।

६ B •तवो ।

७ D वामया ।

उक्कडयाए मयणस्स न तिणं मए जंपिउं । गया थेवं
भूमिभायं । काऊण धीरयं पुकोएमाणीए न उवक्कट्ठो य
पिट्ठो । ता न-याणामि, ^१किं उप्पेक्खेमि तं दीहाउयं, आउ^२
हिययाओ मे विणिग्गओ, आउ पलोहेइ मं अज्जउत्तवेसेण
कोइ अमाणो, आउ मच्चं चेव अज्जउत्तो त्ति । सम्बहा ^३
जं होउ, तं होउ । न मक्कुणोमि पुणो ^४पप्पलियमयणाणला
अज्जउत्तनिरहदत्तं विमहिउं । ता एयाए अदमुत्तयलयाए
उप्पम्भिकण वावाएमि अत्ताणयं । अप्पमत्ता होक्कह मरीरे
अज्जउत्तस्स, माहेज्जह य एयं वुत्तन्तं जणणिनिव्विसेमाए
अयारणवक्कलाए भयवईए । अहं पुण लज्जापराहीणयाए न ^५
मक्कुणोमि ^६आचिक्खिउं ति । भण्णउत्तमाकढा वक्कोयमीहर^७
निवट्ठो^८ लयापासओ । तओ मए चिन्तिय । नत्थि दक्करं
मयणस्स । कओ तीए गरुदेवयाणं पणामो, दिओ ^९पासओ
सिरोहराए, पवत्ता मेक्खिउं अप्पाणयं । एत्थन्नरंमि ^{१०}परि-
त्तायह त्ति भण्णो गया अहं तीए पासं । अवणौओ मे ^{११}
पासओ । भणिया य मा । रायउत्ति, ^{१२}‘जुत्तं णु इमं
लोथन्नरपयट्ठाए वि अणापुक्कणं जणणितुक्काए य’^{१३} मे
पक्कोयणाकहणं ति । तओ ^{१४}इट्ठो मच्चं चेव एयाए आचलियं

१ AE किं मए उप्पेक्खिमेवं, D वेप्पेमेवं २ E om, and hereafter
writes पाओ ३ AE add ति । ४ ABE पावत्तिउं ।
५ AE ०रमि ६ D ०इउ ७ D पाओ । ८ E twice.
९ B जुत्तं रंम, ACE जुत्तमिणं । १० D वि । ११ BD वचवौ ।

- ति लज्जावणयवयणाए जंपियं तीए । भयवद्, न तए
 कुप्पियम्भं : लज्जा 'य मे अवरज्जुद् । तओ मए भणियं ।
 रायउत्ति, अलं कोवासङ्काए, न कोवणो तवस्सिजणो होइ ।
 साहेहि ताव, किं तए एत्थ अउव्वो कोइ चइहो दिट्ठो
 १८ त्ति । तीए भणियं । सुयं चेव भयवईए । मए भणियं ।
 रायउत्ति, धीरा होहि : अमोहवयणो खु भयवं कुलवई ।
 ता अवस्सुमामन्नं ते पियं भविस्सुद् । ता एहि ताव, गच्छन्ह
 आममपयं । तओ 'जं भयवई आणवेद्' त्ति पडिस्सुयं तीए ।
 गयाओ अन्ते आममपयं । पेसिया य मए तुज्झ अन्नेमण
 १९ निमित्तं सुणिकुमारया । अप्पमत्ता य पोराणियं कथा-
 विणोएण ठिया अहं रायउत्तिसमोवे । निवेदयं च मे
 सुणिकुमारएहि 'न अन्हेहि दिट्ठो' त्ति । तओ अहं राय-
 उत्तिसमोवे निउच्चिय मयलपरिथणं 'न अओ मे जोविओ-
 वाओ' त्ति विचिन्तिऊण एगागिणी चेव तुज्झ अन्नेमण-
 २० निमित्तं इह आगत्य न्हि । दंसिओ य मे तुमं अवस्सकण-
 विणिओगदस्काए भवियव्वयाए । ता एहि, गच्छन्ह आम-
 मपयं ; जीवावेहि तं कण्ठगतपाणं अबन्धवं कञ्चयं ति ।

तओ मए भणियं । जं भयवई आणवेद् त्ति । गयाहं
 तवोवणं । पविट्ठा पढमं चेव तावसी, पच्छा य सुणिकुमार-
 २१ याहओ अहयं ति । उवणीयं मे आमणं । दिट्ठा य

मुणास्त्रियावलयहारमुव्वइत्तौ नलिणिदलसत्यरगया विला-
 सवई । सा १य मं दट्टूण २विलिया मोत्तूण सत्यरं अथनरं
 गया । उवविट्ठो य अइयं, मंपादओ अग्घो तीए वयंसियाहिं
 तावमकुमारियाहिं । तावसीममाएसेणं च घेत्तूण चलणसोयं
 संठवेन्ति उत्तरिज्जं । ३पुलोएमाणी वलियकन्धरं दिमामुहाइं ४
 ममागया विलासवई । मोच्चिया चलणा ॥ एत्यनरंमि ठिओ
 गगणमज्झयारौ दिणयरो, जाओ य मनिओयतप्परो मुणि-
 जणो, उवणौयाइ फणममाइयाइं फलाइं, कया पाणवित्ती ।
 आगया य तावसी । भणियं च तीए । रायपुत्त, ५तएजारिमाणं
 ६आसमपयमागयाणं कन्दफलमेत्ताहाराणं ७ पाणवित्ती । ८
 वक्कलनिवमणो य तावमजणो । ता किं करेउ अतिहिमक्कारं ।
 तं एसा विलासवई मम जीवियाओ वि वल्लइयरा पुव्व-
 मंपाडिया चेव विहिणा पुणो मे मंपाडिय त्ति । भणिक्रण
 वक्कलन्तपिहियाणणा रोविउं पयत्ता ९ । तओ मए भणियं ।
 भयवइ, विइयमंमारमहावा चेव तुमं ता किमेयं ति १० ।
 उवणौयं च से तावमकुमारियाए मविणयं वयणमोयणसल्लिलं ।
 मोच्चियं तीए वयणं, वक्कलन्तेणमवमज्झिऊणं ११ उट्टिया
 आसणाओ । मयमेव होममण्डवे होमकुण्डंमि चेव मज्झलं ति

१ ACDE च ।

२ BE विलियविलिया ।

३ ABCE प० ।

४ B तहरिसाणं ।

५ D आसमपय ममागयाणं ।

६ ACD • हारवा • ।

७ ACE पयत्ता ।

८ D adds उववौयं, B i marg.

९ B adds सुइं, AC वयणं ।

- कलिय^१ पञ्चाक्षिणो जयवहो । निययाहरणभूसिया समप्पिया
मे विलाभवई । गहिया य सा मए पढमं^२ हियएणं पञ्चा
करयलेणं । भमियाइं मण्डलाइं । पणमिया भयवई ।
तस्सुमाएसेणं च गयाइं अणे तवोवणासन्नं चेव सुन्दरवणं^३ ।
- ४ उज्जाणं । तं पुण समावाओ विथ उज्जणं निवाओ विथ
गन्धरिद्धीए कुलहरं विथ वणस्सईणं आययणं विथ मयरद्ध-
यस्स । तत्थ वि य कप्पूररममिच्चमाणमालाईगुम्भवेडियं^४
पविट्ठाइं एलालयापिण्डं हरिचन्दणगहणं । तत्थ य मज्जयर-
द्वयगीयसणाइं मन्दमलयाणिज्जवमनच्चिरीओ पियङ्गुमच्चरीओ
- ५ अण्येयअउव्वविक्खमे लोयणसुहए तरुणे पेच्चमाणानमदक्कन्तो
वामरो । विरदयं पणवमयणिज्जं । पसुत्ताइं च अणे ।
मसुय्यओ वीसओ । अदक्कन्ता रयणी । एवमण्णदियइं
चिट्ठन्ताणं अदक्कन्तेसु य कइवयदिणेसु उवगयाइं अणे
कुसुमसामिहेयस्स । गहियाइं मए फलाइं । विलाभवई पुण
- ६ पवणवमपकप्पियाहिं ओउमल्लोहेण विथ परामुमिच्चमाणी
वणलयाहिं उभिन्नकलियानियरेहिं च रोमस्सिएहि विथ
पुलोदक्कमाणी तरुवरेहिं कुसुमगन्धलोहिज्जयाए य उवरि
निवडमाणेणं भमरजालेण समत्तपओयणा वि अक्कित्तहियथा
'एहि गच्छामो' त्ति मए भणिया वि न विरमए कुसुमो-
- ७ चयस्स । तओ मए चिन्तियं 'नयणमोहणपडपाउरणेण

१ ACE करिय ।

both word-.

२ B हियए and करयले, D adds च see. m. to

३ A adds नाम ।

४ D ० म ।

विष्णुलोभेति एयं' ति । समीवसंठिएण^१ चेव अपेष्कमाणीए
पाउओ पडो । पुलोदयं च तीए, न दिट्ठो अहं । तओ
असंभवेण गमणवियप्पस्स 'हा अज्जउत्त'^२ न्ति भणमाणी
निवडिया धरणिवट्ठे । तओ मए 'हा किमेयमणुचिट्ठियं' ति
चिन्तिऊण मोत्तूण तं पडं कुमुद्यालयाभिहाणाओ विहंग- ।
१ गमणकुलहराओ घेत्तूण २ भिसिणीपत्तं सीविऊण निच्छिदं
पुडयं तं मल्लिपुलं कारिय समागओ^३ ऊलियं । परिसिन्ता
य जलेण^४ समामासिया एसा । भणियं च तीए 'अज्जउत्त,
किमेयं' न्ति । मए भणियं 'किं तयं' । तीए भणियं ।
एणिहं चेव न दिट्ठो मए तुमं ति, एणिहं चेव दिट्ठो तुमं^५ ; ता १०
किमेयं ति । मए भणियं 'न-याणामो' न्ति । तीए भणियं ।
हा कहं न-याणामि । ममुप्पन्नं मे सज्जमं, ता माहेहि
परमत्थं ति । तओ मए 'कायराणि इत्थियाहिययाणि, मा
अज्जहा संभावदस्सुह' न्ति चिन्तिऊण साहिओ पडरयणवुत्तन्तो ।
विक्कासिओ य तीए, उवलद्धपत्तयाए य गहिओ पडो ॥ १५

एवं च बहुमाणाणरायाण अदक्कन्तो कोइ कालो ।
जाया य मे चिन्ता 'गच्छामो सएमं' । साहियं विलासवईए ।
भणियं च तीए । अज्जउत्त, जं वो रोयइ न्ति । पुच्छिया
तावणो । अणमयं तीए । कओ भिन्नपोयद्धओ । गया

१ D संतिरुत्तं ।

२ CD twice.

३ BD ० मच०. CE ० मच० ।

४ ACE भिषी० ।

५ ACE सल्लिं पुष घेत्तूणमामच ।

६ ACE चिन्ता पाधिरुत्तं ।

० BE एणिहं दिट्ठो ।

- कदवि^१ दियहा । एत्यन्तरंमि समागया गाक्षवाहियाए
 निज्जामया । दिट्ठा य ते मए । भणियं च तेहिं । भो
 महापुरिस, महाकडाहवासिणा साणुदेवसत्यवाहेण मत्तय-
 विसयपत्थिएणं दट्ठूण भिन्नपोयद्वयं पेमिया अन्हे । ता एहि
 ५ गच्छन्ह । तन्नो मए भणियं । भट्ठा, जायादुदधो^२ अहं ।
 तेहिं भणियं । न दोसो सो, सा वि पयड्डत्ति । तन्नो
 आपुच्छिऊण तावसज्जणं अणुगममाणो य तेणं गन्नो जल-
 निहितडं । पणमिऊण तावसे जायादुदधो^३ आरुढो गाल-
 वाहियं । १पत्तो य जाणवत्तं बज्जमन्निओ य सत्यवाहपुत्तेण ।
 १० तन्नो मए 'इत्थियामहावन्नो घोरयाए महोयहिस्स' पढम-
 मिलियाए ५विम्भमेण मा से पमाओ पडरयणंमि भविस्सुद'
 त्ति चिन्तिऊण गहियं पडरयणमप्पणा । अदक्कन्ता कदवि
 वामरा । अन्नया य जामावसेसाए रथणौए पामवणनिमित्तं
 उट्ठिओ अहं सत्यवाहपुत्तो य । एत्यन्तरंमि चिन्तियं
 १५ सत्यवाहपुत्तेण । इमं ईदसं इत्थियारयणं, सव्वावराहण्णारणौ
 य सव्वरीः दल्लहो य ईदसो अवमरो । ता घत्तिऊण
 महोयहिमि एयं अज्जीकरेमि मयणमज्जुमं इत्थीरयणं ति
 संपाडेमि जहाममोहियं । 'हियए ववत्याविय भणियं च तेण
 'ठावसु तुमं' ति । ठिओ अहं जाणवत्तनिज्जुहए, पेत्तिओ

१ ACE कदवय ।

२ ACE दुदधो ।

३ D पयसो ।

४ ACE सुद्धियाह ।

५ BD मा से विम्भमेव न पडरयणं भविस्सुद ।

६ B संवसारिकव हियय भविष्यं तेन ।

य तेण निवडिओ संसारविसाले सायरे । समासादयं च
 १पुष्पभिन्नबोहित्यसन्तियं फलहयं । लङ्घिओ जीविथसेसयाए
 पञ्चरत्नेण जलनिहौ । पत्तो मलयकूळं, उत्तिष्ठो जलनिहौओ ।
 चिन्तियं मए । अह किं पुण मत्यवाहपुत्तस्स मम वावा-
 यणपञ्चोयणं । नूणं विलाभवदलोहो । ता मूढो खु सो ॥
 वाणियओ अभिन्नो विलाभवदचित्तस्स । न खलु मा मम
 विश्रोण पाणे धारेद, विक्कायं पडसंभमेण । ३विणा य तीए
 किं कज्जं मे निष्फलेण पाणमंधारणेणं । ता वावाएमि
 अत्ताणयं ति । चिन्तिऊण निष्णादयाओ दिसाओ, दिट्ठो य
 नाइदूरंमि चेव थलमंठिओ नौवपायवो । तओ ४निव्वावेमि १०
 ५पिययमाविरहमंतावियं ६अप्पाणथं ति चिन्तिऊण पवट्ठो
 नौवपायवममौवं । दिट्ठं च नाइदूरंमि चेव तीरतरुसण्ड-
 मण्डियं वियसियकमलमंघायभंकादयमज्झभायं हसन्तं विय
 कुसुयगणेहिं ७पुल्लोयन्तं विय कसणुप्पलवियासेहिं ८यन्तं विय
 चक्कवायकूडएहिं गायन्तं विय सुदयमज्जयरुएहिं नच्चमाणं १५
 विय ९हसन्तवौदहत्येहिं कमलरयपिञ्जरजलं महासरं ।

दिट्ठो य तत्थ एक्को कलहंभो कहवि पिययमारहिओ ।

पियददयारहिओ पुण इमेहि लिङ्गेहि विक्काओ ॥

अवलं एह दसदिमिं १०एगागौ तरलतारयं खिओ ।

कल्लणं च कूजिऊणं खणमेत्तं निचल्लो ठाह ॥

१०

१ D ० भवियं ।

२ D फलहयं ।

३ D add- ततो ।

४ AB वावाएमि ।

५ B om.

६ A inserts एव उल्लसवसेव ।

७ BD ० वदहसेहिं ।

८ ACE विव ।

९ E पमार्त ।

- पिययमसरिमं हंसिं दट्टूणं हरिसिञ्चो ममस्मियद् ।
 मुणिऊण य अन्नं तं नित्तए नवर सविमायं ॥
 मरणावेस्मियच्चित्तो पज्जलियं ऊयवहं व कमलवणं ।
 'पइसइ सुणालखण्डं विमं व सो पेक्कए 'पुरञ्चो ।
 ५ विज्जणइ पवणायम्पियकमलरउत्तुडियपिञ्जरक्कायं ।
 विरहाणलपज्जलियं व मणहरं पेज्जणकलावं ॥
 मिउपवणपह्मावियतल्लिणतरङ्गुक्कलन्तमिमिरेहिं ।
 मिसन्तो मुष्किज्जइ विवसो जल्लमौयरेहिं पि ॥
 त्रौडज्जन्तो य पुणो नल्लिणोपत्तेहि चेत्यणं लहइ ।
 १० दट्टूण १नियं कायं जल्लमि परिआममुव्वहइ ॥
 तं पेक्किऊण मण्णं जाया चित्ता कहल्लु एमो वि ।
 पियविष्णोयदहिञ्चो विहिणा विणडिज्जइ वराञ्चो ॥
 तेणेत्यपण्डिया परिहरन्ति पेसं अहिं विल्लगयं व ।
 आणन्ति जेण पियविष्णोयविमवेयमाहण्यं ॥
 १५ इय जा चित्तेमि अहं ताव य कल्लहंसञ्चो विहिवसेण ।
 पत्तो परिव्वमन्तो मरस्मि एक्कं मरुहंसं ॥
 अमणिभयविष्णणट्ठा वियड भमिऊण मरवरं तत्तय ।
 कुवलयकायाए ठिया दिट्ठा कल्लहंसिया तेण ॥
 विरहपरिदम्बलङ्गी अममत्या कुइउं पि मोएण ।
 २० दट्टूण य तं हंसो धणियं परिआममावक्को ॥

ददूणं पियजायाघडियं कलहंसयं विह्विसेण ।

मञ्जं पि सा वय तन्नो मणंमि चिन्ता समुष्पन्ना ॥

एवं जीवन्ताणं कालेण कथाद होद संपत्ती ।

जीवाण मयाणं पुण कत्तो दौहंमि संसारे ॥

पाणेषु धरन्तेसु य नियमा उच्छाहसन्तिममुयन्तो । १

पावेद फलं पुरिसो ^१नियववसायाणूवं तु ॥

अन्नं च । विलामवईए वि साहिअो कुलवदणा विवाअो,
जहा पाविऊण भत्तारं भुञ्जिऊण भोए परलोयमाहणेण
मफलं चेव भाणुमत्तणं करइस्सइ त्ति । ता न ^२वावाएद सा
अत्ताणयं । विचिन्ताणि य विहिणो विलसियादं । ता इमं १०
ताव पत्तकालं, जं तौए गवेसणं ति । चिन्तिऊण नारङ्गो-
वअोएण कथा पाणवित्तौ । पयट्ठो जलनिहितडेणं, गअो
अद्वुजोयणमेत्तं भूमिभागं । दिट्ठं च ^३वौईपणोल्लिज्जमाणं
ममुदुत्तोरंमि ^४फलहयं । पयट्ठो तस्स समीवं । पत्तं च ^५तीरं ।
दिट्ठा य तत्थल्लगा कण्ठगयपाणा विलामवई । हरिसिअो १४
चित्तेणं, पच्चभिन्नाअो य ^६अहं तौए । रोविडं पयत्ता,
ममाभासिया मए पुच्छिया य 'देवि, किमेय' ति । तौए
भणियं । अज्जउत्त. सुण । मम मन्दभागधेयाए अपुल्लेहिं
निवडिए तुमंमि अज्जउत्तमोएणं च अत्ताणयं समुदुपवाह-

१ D चिन्तिथव

२ B वावाशमि अत्ताणयं ।

३ D विद ।

४ D फलथ ।

५ D addis तं ।

६ ACE om.

- णुज्जयाए' मममि 'सत्यवाहे 'य 'मम पत्नी होहि' ति
 भणन्ते तत्रो अणिच्छन्तौ अहं आउल्लोहए परियणे पहायाए
 रयणौए 'अवट्ठ अवट्ठ' ति वाहरन्ते कण्हारे रज्जुपरिवत्त-
 णुज्जएसुं निज्जामएसुं अयण्डमि चेव गिरिमिहरनिवडियं
 १ पिव विवसें जाणवत्तं। विहडिओ जणो। अज्जउत्तअणुभावेण"
 मम पुणोयएणं च ममासाइयं मए "फलहयं। लङ्घिओ
 जलनिहो दिट्ठो य तुमं ति ॥ तत्रो मए चिन्तियं। अहो
 मायासीलया अहो अकज्जमंकप्पपरिणामो मत्तवाहस्स।
 अहवा किमेत्थ अक्करियं। न खल्ल अणुवायओ कज्जमिद्धौ,
 २ अणुवायओ पावायरणं 'सुह्माणं, जेण तत्थ पढमं चेव अज्जणो
 मंकिलेमो पुणो य परपीडा। ता कहमेवंविहवामओ
 सुहपरिणामो^०। तहावि अविदयसुहसाहओवाया पयट्ठन्ति
 एत्थ पाणिणो विप्पलद्धा मोण व्व गलमंपत्तितुल्लाप विवाग-
 दाहणाए सुहसंपत्तीए ॥ एत्थन्नरंमि भणियं विलामवईए।
 ३ अज्जउत्त, तुमं पुण कहं निवडिओ, कहं वा उत्तिओ ति।
 तत्रो 'न जुत्तं परदोमपयडणं' ति^१ चिन्तिऊण जंपियं मए।
 देवि पमायओ फेळुमिऊण^२ निवडिओ तद्देमममासाइय-
 पुव्वभिन्नवहणफलहएणं^३ च उत्तिओ हि ॥

१ ACE ०णुज्जए, om. मममि ।

० B मत्तवाहपुम ।

२ ACE instead of the following have तद्विवारणत्ते च मए मए
 आउल्लो^० । ३ ACE om. अणुभावेण मम ४ CDE फलह

५ D om.

० B adds होउ ।

८ BD om

९ B डेह्लिमिहए, D डेह्लिमिहए (cf. Hem. Desc. VI, 86) ACE om

१० D फलहएणं ।

अइक्कन्ना काइ वेळा । तीए भणियं । अज्जउत्त, तिसाभि-
 भूय हि । मए भणियं । देवि, इअो नाइदूरंमि चेव महन्तं
 सरवरं । ता एहि, गच्छन्ह । पयट्ठा विलासवई । समागया
 थेवं भूमिभागं । तअो गइययाए नियमस्स ^१खीणयाए
 समुद्दतरणेणं सोमालयाए देहस्स वीसत्थयाए मम सन्निहाणेणं ^२
 भणियं च णाए 'न सक्कुणामि चंक्कमिउं' । तअो मए
 भणियं । देवि, चिट्ठाहि ^३ ताव तुमं नग्गोइपायवसमीवे,
 जाव मंपाडेमि देवीए नल्लिणपत्तेणमुदयं ति । तीए भणियं ।
 न मे तुह वयणदंषणतण्हाअो वाइए सल्लितण्हा । मए
 भणियं । देवि, धौरा होहि ; आगअो चेव अइयं ति । ^४
 कयं च मे पल्लवमयणिज्जं । समप्पिअो नयणमोहणो पडो ।
 भणिया य एसा । देवि, वज्जपत्तवायं अरलं, अअो एय-
^५पक्काइयसरीराए चिट्ठियल्लं, जाव अइमागच्छामि ति ।
 अवज्जमयं पि हियएण अपडिकूलयाए पडिस्सुयं तीए ।
^६अइ गअो सरवरं । गइयमुयगं नारङ्गफलाणि य । पयट्ठो ^७
 पडिवहेणं, समागअो तमुद्देमं । भणिया य एसा । देवि,
 मुस्स नयणमोहणं ^८पडयं, गेण्हाहि उदगं ति । जाव न
 वाहरइ ति, तअो मए भणियं । देवि अलं परिहासेणं,
 मुस्स नयणमोहणं पडयं ^९ । तइति न वाहरइ । तअो मए

१ 'CE' चिह्नयाए ।

२ 'AC' न मक्कइ चंक्कमिउं ।

३ 'E' चिट्ठ

४ 'D' पट्ठाइय ।

५ 'ACE' om.

६ 'B' पडयं, 'D' मज्जय ।

७ 'B' पडं ।

चिन्तियं । नूणं नत्थि चेव इह देवी । असह्य ददूण मं
 कहं न अम्भुद्वेह, कहं वा न वाहरद त्ति । तन्नो परामुद्वो
 मत्थरो, नोवल्लद्धा य देवी । तन्नो आमङ्गियं मे हियएणं,
 फुरियं वामलोयणेणं, निवडियं च मे हत्थाओ 'पयत्तगहियं'
 १ पि सोयथं नल्लिणिवत्तं । विमाथपराहीणो विथ वुल्लवथण-
 तरल्लच्छं 'देवि देवि' त्ति जंपमाणो पवत्तो गवैसिउं ।
 वालुयायलीए य उवल्लद्धा अयगरघसणी^२ । वेवमाणहियओ
 पयट्ठो तयणुसारेणं । दिट्ठो य तरुवरगहणे^३ अदकसणदेहच्छवी
 विणिन्तनयणविसमिहाजालभासुरो नयणमोहणपडगमणवावडो
 १० महाकाओ अयगरो त्ति । तं च ददूण चिन्तियं मए । हट्ठी
 वावाइया देवी । तन्नो न जाणियं मए, किं दिवसो किं
 रत्ती किं उण्हं किं मीयं किं सुहं किं दुक्कं किं ऊसवो
 किं वसणं किं जीवियं किं मरणं किं गओ किं ठिओ त्ति ;
 केवल्लमणासिक्कणीयं अवत्थन्तरं पाविऊण मुक्काणिमीलिय-
 ११ नयणो निवडिओ धरणिवट्ठे, विउत्तामवो विथ ठिओ कंचि
 कासं । जल्लहिमाइयसमागमेणं च लद्धा सेयणा । चिन्तियं
 मए । जाव एम अयगरो न देमन्तरमुवगच्छइ, ताव सेव
 इमिणा अत्ताणयं^४ खवावेमि । मयस्स वि वज्जमओ सेव मे
 देवीसमागमो त्ति । गओ अयगरममीवं । सो य मं ददूण

१ । पयत्ता ।

२ । समरीणी, (वज्जेणी,) मज्जनी

३ । अयल्लमण-

४ । मिजावेमि

कथावराहो विय कुपुरिसो संकुडिओ अयगरो । चिन्तियं
मए । मयस्स वि पिययमासमागमो दुल्लहो त्ति । तओ
‘कहं अकुविओ ममं गहेऊणं एसो गमिस्सुद’ त्ति आहओ
उत्तिमङ्गभाए अयगरो । भयकायरेणं च तेण १ निग्गिलिओ
नयणमोहणो पडो, आवड्ढा मण्डली, निमामिओ फणाभोओ । ५
तओ पिययमागत्तसङ्गबड्डमाणेण गहिओ पडो, विदुल्लो
वच्छत्ते । चिन्तियं च मए । एयं चेव नयणमोहणं हियए
दाऊण उल्ललम्बणेण वावाएमि अत्ताणयं ति । गओ नग्गोह-
समीवं, जत्थ पिययमा पसुत्ता आमि । निबड्डो पासओ,
माहागएणं च निमिया सिरोहरा, विमुक्को अप्पा, निरुड्डो १०
कण्ठदेसो । तओ भमियं विय काणणेहिं, निवड्डियं विय
नहङ्गणेणं, विणिग्गयादं नयणादं, अवमोहयं सरौरयं । अओ
परमणाचिक्कणीयं अणणभूयपुव्वं संमोहमणुपत्तो न्हि । थेव-
वेलाए य सुमिणए विय दिट्ठो मए कमण्डलुपाणिण ममं
चेव गत्तसिञ्चणवावडो रिसो । समागया चेतणा । चिन्तियं १५
च । हन्ता, धरणिगओ अहं, न त्रिवओ चेव मन्दपुल्लो त्ति ।
तओ परासुट्ठं मे अङ्गमिमिणा । भणिओ य सो मए ।
भयवं, किं तए ववसियं ति । तेण भणियं । सुण । दिट्ठो
तुमं अत्तवावायणुज्जओ मए दूरदेसवत्तिणा कुसुमसामिहे-

१ AC कुविएव पिय कहं नामा कुविओ गमिस्सुद ।

१ B उग्गिलिड, D निग्गिलिड ।

यागएणं । तत्रो 'हा को पुण एसो सप्परिमनिन्दियं मगं
 पवज्जद, किं वा से ववसायकारणं पुच्छिऊण निवारेमि एयं'
 ति चिन्तिऊण पयट्ठो तुरियतुरियं, जाव मुक्को तए अप्पा ।
 तत्रो 'मा साहमं मा साहमं' ति भणमाणो तुरिययरं
 ५ धावित्रो पत्तो य नग्गोहसमौवं । एत्यन्तरंमि तुट्ठो ते
 पासओ । निवडिओ धरणिवट्ठे । 'तत्रो य सित्तो मए
 कमण्डलुपाणिण, लद्धचेयणं' सुणिऊण परामुट्ठं च ते
 अङ्गं । एयं मे ववसियं ति । ता आविस्स धम्मसौलं,^१ किं
 पुण इमस्स ववसायस्स कारणं । तत्रो सवित्तिणं जंपियं
 १० मए । भयवं, अलं मे ववसायकारणेणं । तेण भणियं । वच्छ,
 अलं ते लज्जाए । मव्वस्स जणणिभूओ तवस्सिजणो होइ ।
 अमुणियवुत्तन्तो य किमहं भणामि त्ति । ता आचिस्सउ
 भवं । तत्रो मए 'अकारणवच्छलो माणणीओ गिहिणो
 जइजणो' त्ति चिन्तिऊण माहिओ मेयवियानिग्गमणाइओ
 १५ उक्कलम्बणावसाणो निययवुत्तन्तो । भणियं च तेण । वच्छ,
 ईदमो एम ममारो । एत्य खलु सरयजलहरममं जीविथं,
 कुसुमियतरुममाओ रिद्धीओ, सुमिणओवभोयमरिमा विमय-
 भोगा, विओयावमाणाइं पियजणममागमाइं । ता परिस्सय
 इमं ववसायं ति । न परिस्सत्तपाणो वि जीवो अकाऊण
 २० कुमलमंचयं समीहिथं मंपावेइ त्ति । मए भणियं । भयवं,

१ D om. तत्रो य ।

१ D add. च ।

२ BD 'सौलया ।

एवमेयं; तद्वावि न सकृणोमि पियथमाविरहजलणजाला-
 वलीपरिथरिओ^१ खणे खणे मरणादरितं दुःखमणुहविडं ।
 ता अवस्सं^२ मरणुज्जयस्स आचिख भयवं, केण उण उवाएण
 दयाणिं चेव मे लोयन्तरगयाए वि पियथमाए संजोगो
 हवेज्ज त्ति । तेण भणियं । जइ एवं, ता सुण । अत्थि ।
 इहेव मलयपव्वए मणोरहापूरयं^३ नाम सिहरं । तं च किल
 ५ कामियं पडणं । ता एयमारुहिय काऊण जहोचियं पणिहाणं
 पाविहिमि समौहियं ति । तओ मए पणमिऊण चलणजुयलं
 पुच्छिओ इसी । भयवं, कहिं पुण तमुद्देमं^४ मणोरहापूरयं
 ति । दंसियमणेण । पयट्ठो अहयं, पत्तो^५ तदयदियहे । १०
 आरूढो सप्पुरिसाहिमाणं ७व तुङ्गं मिहरं । ‘जयन्तरे वि
 तौए^६ समागमो हवेज्ज’ त्ति भणिय कओ पणिही, विमुक्को
 अप्पा । ‘अहो पमाओ’ त्ति भणमाणेण गयणयलचारिणा
 धुव्वन्तचीणंसुएणं वामपासनिमियासिणा^७ संभमोवयण-
 वियलियमुण्डमालेण चन्दाणुगारिणा अच्चन्तसोमदंमणेण १५
 पडिच्छिओ विज्जाहरेण, नौओ महावसौयलं चन्दकन्तमणि-
 मणाहं चन्दणलयाहरयं । समासासिऊण भणिओ य तेण ।
 भो महासत्त, किं पुण ते अणससरिसागिदपिसुणियमहा-
 पुरिसभावस्स इमं ईदसं इयरपुरिमाणरूवं चेद्वियं,^८ १० किं वा

१ D परिथरां । २ BD अवस्स । ३ B •पूरणं । ४ D कामौयं ।

५ D •हेमे । ६ D adds य । ७ ACE •मासनिवोत्तं ।

८ B adds सह । ९ D •जिनिथा । १० D adds ति ।

- एत्य कारणं; साहेहि ताव, जइ अकहणीयं न होइ । मए भणियं । किं नाम परोवथारनिरयस्स दोसवज्जिणो विइय-
पाणिधम्मस्स सज्जणस्सावि अकहणीयं । ता सुणउ^१ भइो ।
पिययमाविओयवावायणुज्जयस्स साहियं मे रिमिणा इमं
१. मणोरहापूरयं^२ कामियं पडणं । तओ 'जम्भनरंमि वि पिय-
यमाजोओ हवेज्ज' न्ति काऊण पणिहाणं विमुक्को अप्पा ।
एयं मे^३ एत्य कारणं ति । तओ ईसि विहसिऊण भणियं
विज्जाहरेण । अहो णु खलु नत्थि दुक्करं सिणेइस्स ।
सिणेइो हि नाम मूलं सव्वदुक्काणं निवासो अविवेयस्स
१०. अगला निव्वईए बन्धवो कुगदवासस्स पडिवत्तो कुमलजोयाणं
देसओ संसाराडवीए वच्छलो असज्जववसायस्स । एएण अभि-
भूया पाणिणो न गणन्ति आयदं, न जोयन्ति कालोदयं, न
सेवन्ति धम्मं, न पेच्छन्ति परमत्थं, महालोहपप्परगया विथ
केसरिणो समत्था विमोयन्ति न्ति । सविसओ एस एवं पावो,
१४. किमङ्ग पुण अविमओ । ता परिच्चय इमं अविमथसिणेहं ।
आलोएहि विवेयदीवाओएण निष्सासिऊण मोहतिमरं, कहं
विचित्तकम्मपरिणामवसयाणं जीवाणं पडणाणुहावओ एगा
गई समागमो वा । तहा कम्मपरिणइभावे य किं इमिणा
मंरभेण । अहिलसियसाहगोवाओ वि य न दाणमौलतवे
२०. मोत्तूण एत्य दिट्ठो परमत्थपेच्छएहिं ति ।

अन्नं माहेमि अहं पचयजणयं तु मव्वसत्ताणं ।

जं ^१वित्तं वणिघाणं अच्चन्तविह्वयं मोम ॥

नेहेण पओसेण य भिन्नं काऊण एत्थ पणिहाणं ।

जह तं ^२भञ्जुपर्दयं निहणगयं तं निमामेहि ॥

अत्थि इह मलयविमए कस्सियारसिवं नाम सन्निवेशो । ५

तत्थ ^३सविसओ नाम गाहावई । तस्स नामओ वि अमणुअ

मीहा नाम भारिया । सो पुण इमौसे जौवियाओ वि

इट्ठयरो । ताणं चं परोप्परं विओयदंसणे बड्ड मन्नन्ताणम-

इक्खन्तो कोद कालो । अन्नया य आयस्सियं तेणं मणोहरा-

पूरयं कामियं पड्डणं । जायानिव्वेयओ ^४आगन्नूणं ^५‘मा मम १०

जम्भन्तरंमि वि एमा भारिया हवेज्ज’ त्ति काऊण पणिहाणं

विमुक्को अप्पा, मओ य सो । मुणिओ य एम वुत्तन्तो

भारियाए । गहिया ^६सोएणं । आगया इमं पड्डणं । भत्तार-

मिणेहओ कओ तौए पणिहौ ‘जम्भन्तरंमि वि सो चेव मे

भत्ता भवेज्ज’ त्ति । विमुक्को अप्पा, मया य मा । परोप्पर- १५

विरोहओ य तक्केमि, न मंपन्ना तेमिं मणोरहा ॥ ता किं

एदणा जृत्तिविरहियविसएण अणुट्ठाणेणं । कहं कया वा

पिययमाए विओओ संजाओ त्ति । ता आचिक्ख एयं ।

तओ मए ‘सुन्दरं भणइ’ त्ति चिन्तिऊण साहिओ अयगर-

१ AC चित्तं, BD वत्त

२ ACE भञ्जु । ३ ACE सन्निवेशो ।

४ C निवेष्ट ।

५ D adds च भवियं तेच, B i. marg.

६ E adds य ।

- वुत्तन्तो । तदयदियहो य इमस्स वत्तस्स । विज्जाहरेण
 भणियं । केदूरे वत्तं ति । मए भणियं । अत्थि इओ दसहिं
 जोयणेहिं । विज्जाहरेण भणियं । जइ एवं, ता अलं विमाएण ;
 न विवक्षा ते पिययमा । मए भणियं । कहं विय । तेण
 ४ भणियं । सुण । अत्थि अणेयविज्जाहरनरिन्दमउल्लिमणिप्प
 भाविसरविष्कुरियपायपीढो चक्खसेणो नाम विज्जाहरवई ।
 पारद्धं च तेण अपडिहयचक्काए महाविज्जाए माहणं ।
 दुवालसमासिया से कया पुव्वसेवा । तओ अडयाल्लौमं^१-
 जोयणं काऊण खेत्तसुद्धिं मव्वसत्ताणं दाऊणमभयदाणं
 १० 'सत्तरत्तं जाव रक्खियव्वा इह महापयत्तेणं हिंस' त्ति
 निरुविऊण ^२नियमरौरभूए विज्जाहरे पहाणमिद्धिनिमित्तं
 एगागौ चेव गण्हिऊण फल्लिहमणिवलयं पविट्ठो मिद्धि-
 निलयाभिन्नाणं मलयगिरिगृहं ति । पारद्धो तेण सत्तलक्किओ
 मन्तजावो । पूराणि य से समं पणदमणोरहेहिं अज्जेव सत्त
 १५ राइंदियादं, भविस्सइ य सुए मामिणो विज्जामिद्धौ । अओ
 अवगच्छामि, एदहमेत्तखेत्तमज्जगया न विवक्षा ते पिययमा ;
 जओ उज्जुत्ता सामिकज्जे विज्जाहरा ॥ तओ मए चिन्तियं ।
 एवमेयं जुत्तिमंगयं ^३च । अस्सहा कहं पडरयणपाउयाए
 केवलपडरयणगमणं, कहं वा तक्खणोवभुत्ताए तहा मण्डलि-
 २० करणं अथगरस्स त्ति । चिन्तिऊण भणिओ विज्जाहरो ।

भो महापुरिस, जइ एवं, ता पुज्जन्तु^१ ते मणोरहा ।
 आसासिओ अहं भयवथा, नियत्तिओ अकुसलववसायाओ ।
 ता चिट्ठ तुमं, अहं पुण गच्छामि पिययमं असेमिउं ।
 विज्जाहरेण भणियं । अलं किलेसेण । अहमेव कलं संपाडिय-
 देवसासणो पडिपुणमणोरहो सेमविज्जाहरेहिंतो उवल्लहिज्जण ५
 जइद्वियं वुत्तन्तं पिययमं ते घडिस्सामि । तओ मए
 ‘अल्लणीयवयणो ‘सुहि’ त्ति चिन्तिज्जण ‘जं तुमं भणामि’
 त्ति बड्ढमन्निओ विज्जाहरो ।

अइक्कन्तो वासरो । अट्ठजामावसेसाए रयणीए अयण्डंमि
 चेव उज्जोवियं^२ नहङ्गणं, मंरुहिओ^३ जल्लनिही^४ पयमियं^५ १०
 मच्चियलं^६ गिज्जन्तमङ्गलं च समागयं सुरविमाणागारमणुगरेन्तं
 विज्जाहरविमाणं । ‘तओ मंभन्तो’ उट्ठिओ विज्जाहरो ।
 भणियं च तेण । भो भो पेरक फेरक मंसिद्धमहाविज्जस्स
 सामिणो चक्खेणस्स रिद्धिं । पेक्खमाणेण य वोलियं सडगरेणं,
 पभाया रयणी, उग्गओ अंसुमाली । तओ य मं घेत्तूण १५
 गओ चक्खेणसमीवं निव्वुदकरं नाम मल्लयसिहरं । पणमिओ
 तेण विज्जाहरीसरो^७ । विदळादं आसणादं । उवविट्ठा अन्हे ।
 साहिओ तेण मदीयवुत्तन्तो चक्खेणस्स । भणियं च तेण ।
 भो महापुरिस, मा संतप्प । अज्जेव ते पिययमं घडिस्सामि

१ C adds ने ।

२ A सुसहि ।

३ ACE चय gerund.

४ ACE हिं ।

५ E मच्चियरं, A मच्चिययरं ।

६ ACE om.

७ BD संभन्तो ।

८ D adds त्ति ।

त्ति ॥ एत्यन्तरंमि समागया दुवे विज्जाहरा । पणमिओ तेहि
 चक्खसेणो । भणियं च एगेण । महाराय, देवसमाएसेणेव
 सयलजीवोवघायपरिरक्खणनिमित्तं भमन्नेहिं काणणन्तराहं
 एगंमि उद्देसे दिट्ठा महाकायअयगरभएण मोत्तूण उत्तरीयं
 'हा अज्जउत्त, हा अज्जउत्त' त्ति भणमाणी [उट्ठिया
 पल्लवसयणीयाओ]^१ पलायमाणा इत्थिया । निवडिऊण
 वावत्तिभौएहिं गहिया य अन्हेहिं, उवणीया मल्लयसिहरं,
 विमुक्का य पल्लवसयणिज्जे । सुच्छिया विय ठिया कंचि
 कालं । तओ भयवेविरङ्गी 'हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त' त्ति
 १० भणमाणी उट्ठिया पल्लवसयणीयाओ । भणिया य अन्हेहिं ।
 सुन्दरि, अलं ते भएण ; माहेहि ताव, कहिं ते अज्जउत्तो ।
 तीए भणियं । उदयस्सु सरवरं गओ त्ति । तओ गविट्ठो
 तत्य अन्हेहिं, न उण उवलट्ठो त्ति । मा उण तओ चेव
 दिवसाओ आरब्ध अकयपाणवित्ती 'हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त'
 १५ त्ति-परायणा चिट्ठइ । एयं सोऊण देवो पमाणं ति । तओ
 मं ^२पुलोदऊण भणियं चक्खसेणेण । भइ, निरूवेहि ताव, किं
 मा भवओ पिययमा न व त्ति । तओ विज्जाहरदइओ गओ
 चण्डणवणाभिरामं मल्लयसाणुं । दिट्ठा य सयलकलोववया वि
 २० चन्दलेहागरमणगारेन्ती कण्ठगयजौविया विलासवई ।

१ ACE om. B i. marg

२ B adds twice कहि मज्जति ;

A adds नाय त्ति, D नाय त्ति ।

३ B प० ।

४ ACE add दौष० ।

कश्चिं मे हियएण । समामासिथा एसा, कारिया विज्जा-
 हरोवणीएणं मयलिन्दिओवयारिणा दिव्वाहारेण पाणविंत्तिं ।
 माहिं चक्केणस्सु, जहा म च्चेव मे पियथमं त्ति । चक्केणेण
 भणियं । सुन्दरं जायं । भद्दं भण, किं ते अवरं ^१ करणिज्जं
 करेमि । मए भणियं । नत्थि अओ वि अवरं करणिज्जं त्ति । ५
 तेण भणियं । भद्दं, देहलक्खणेहिंते चेवावगच्छामि, भवियव्वं
 तए विज्जाहरनरिन्देण । ता गेणहाहि एयं महापुरिम-
 ववसायसेत्तमाहणं अजियवलं नाम महाविज्जं त्ति । पाएण-
 मविग्घसाहणा एसा परिणामफलदा य । तओ मए सुमरिज्ज
 बालभावसाहिं संवच्छरियवयणं 'माणौया महापुरिम' त्ति १०
 चिन्तिज्जणं जंपियं 'जं तुमं भणामि' त्ति । तओ तेण विदुसा
 विज्जा, माहिओ माहणोवाओ । तओ गएसु विज्जाहरेसु
 ससुप्पन्ना मे चिन्ता । 'मिद्धिखेत्तमेयं, एयाई य अहं' । ता
 कहं पुण विणा उत्तरसाहएण एयं पसाहेमि त्ति । सुमरियं^२
 वसुभूदणो । एत्यन्तरंमि भवियव्वयानिओएण सूययन्तो १५
 विय महाविज्जासिद्धिं तावमवैसधारौ समागओ वसुभूदं ।
 बाहोल्लोयणं च सगगयस्करं 'अहो देव्वपरिणामो' त्ति
 जंपमाणेण आलिङ्गिओ अहमणेण । किमेयं त्ति मवियक्केण
 पणमिओ सो मए देवीए य । 'वयस्स चिरं जीवसु, तुमं पि
 अविहवा होहि' त्ति जंपियमणेण । वसुभूदं त्ति पच्चभिन्नाओ २०

मए सहेणं । संपत्तो अहमणाचिक्खणीयं परिओमं । आणन्द-
बाहजलभरिथलोयणं दिक्खं से मए पञ्चवासणं । संपाडियं देवीए
चल्लणमोयं । काराविओ, पाणवित्तिं, पुच्छिओ वुत्तन्तं ।
वयस्स, कहं पुण तुमं नित्थिणो समुद्दं; किं वा पाविथं
१ तए; कुओ वा संपथं ति । वसुभूदण्णा भणियं । सुण ।

विवस्से जाणवत्ते 'संपत्ते तद्वाविहे फलए तओ फलहग-
दुदओ भवियव्वयानिओएण पञ्चहिं दिणेहिं लङ्घिऊण
जलनिहिं लग्गो मलयकूले, दिट्ठो 'य समुद्दतावलोयणगएणं
तावसेणं । समासामिओ तेण भणिओ य । वच्छ, तवोवणं
१० गच्छन्ह । गओ तवोवणं । दिट्ठो कुलवई, वन्दिओ सबड्डमाणं ।
काराविओ य तेणहं पाणवित्तिं । पुच्छिओ पच्छा 'वच्छ,
कुओ भव' ति । माहिओ से सयलवुत्तन्तो । 'ईदसो
एम संसारो' त्ति अणुसामिओ तेणं । तओ मए चिन्तियं ।
वयस्सविउत्तस्स तवोवणं चेव रमणीयं । अलमच्चहिं^१ गएण,
१५ अलं च सुविणय^२ समागमविषमसे सुयणसंगमंमि^३ इमिणा
'संसारपरिकिलेसेणं ति । चिन्तिऊण निवेदओ कुलवइणो
निययाहिप्पाओ । भणियं च तेण । वच्छ, उच्चियमिणं;
किं तु अहरोद्दा^४ कक्खपरिणई, दुप्परिच्चया मिणेइतन्नवो,
विसमाइं इन्दिद्याइं, अभात्या विसया, दुप्परिच्चओ

१ E om. down to तओ incl. २ E om. ३ B ०३४ ।

४ BD ada सरिस ५ D न काइ परिजिप्पा (डा), B i. marg.

६ D संसारवड्डणं परि ।

७ AB अहरोद्दा ।

संसारपरिकिलेसो, विसमं सुणिजणचरियं, अबुवगयापालणं
 च . अणत्थसंगथं परलोए सज्जावणिज्जयं इहलोयंमि । ता
 नाऊणमुचियमागमत्थं तुल्लिऊणमप्पाणयं ^१जुज्जए संसार-
 परिकिलेसचाओ न उण अज्झ ह ति । अज्झं च । नाणओ
 अवगच्छामि, धरइ ^२ते पियवयस्सो पाणे, भविस्सइ^३ तेण ५
 सह संगमो । ता इमं ताव एत्थ पत्तकालं, तवस्सिजणं चेव
 पज्जुवासमाणो कंचि कालं चिट्ठसु ति । तओ अहं सुणि-
 वयणाओ तुह दंसणजायपच्चाओ तवस्सिजणपज्जुवासणपरो
 ठिओ एत्तिथं कालं । तइयदियहे य सुओ मए तावसेण
 कुलवदणो निवेदज्जमाणो तुज्झ वुत्तन्तो । कहावमाणे य १०
 'सो चेव मे वयस्सओ' ति मंसिऊण कुलवदणो अण्णविथ
 कुलवदं पयट्ठो मणोरहापूरयं संपत्तो य कलं । दिट्ठो य
 विज्जाहरो, पुष्किओ ते पवुत्तिं । पुब्बबन्धवेण विथ निरव-
 सेसा माहिथा य तेण । तओ अहं भवन्तमस्येसमाणो इह
 आगओ । एस मे वुत्तन्तो ति ॥ १५

तओ मए चिन्थियं । भवियव्वं विज्जासंपयाए, अज्झहा
 कहमयण्डंमि चेव वसुभूदणा सह समागमो । माहिओ से
 विज्जाल्लभवुत्तन्तो । ईमि विहसिऊण भणियं च तेण । भो
 वयंस, न अज्झहा संवच्छरियवयणं । विलासवद्विज्जासंपत्तीओ

१ D कज्जर ति स्सो ।

२ D om., B transposes चि० ते ।

३ B adds च ।

- १० 'चेव वागच्छामि, भवियम् तए विज्जाहरनरिन्देण । ता
 कारेहि समीहिं ॥ तन्नो तंमि, चेव मलयसिहरे पारङ्गा
 पुब्बसेवा । अदक्कन्ता मोणव्वयसेवणाए परिमियफलाहारस्स
 विमुद्धवभयारिणो हम्मासा । समत्तो पुब्बसेवकप्पो । भणिया
 ११ विलासवई । देवि, धीरा होहि । संपक्कं समीहिं । कथं,
 जमिह दुक्करं । संपयं अहोरत्तसज्जं फलं ति । तीए भणियं ।
 पुज्जन्तु मणोरहा अज्जउत्तस्स । तन्नो मए मा 'कायरहियया
 इत्थिय' त्ति^१ ठविया नाददूरदेसवत्तिणीए मलयगिरि-
 गुहाए । पारङ्गा पहाणसेवा । उवणीयाइं दसद्धवणाइं
 १२ कुसुमाइं । १३ ठाविया देवया । वसुभूर्दे दिसावालो कन्नो ।
 १४ 'कन्नो पउमासणवन्धो । निविट्ठाइं सुद्धामण्डलाइं । पारङ्गो
 मयसाहस्सिन्नो मन्तजावो । अदक्कन्ता काइ वेला । जाव हसियं
 विय नहण्णेण, गज्जियं विय अयाकमेहेहिं, गुलुगुलियं
 १५ 'विय समुद्देण, कम्पियं विय मेदणीए । तन्नो मए चिन्तियं ।
 १६ पाविस्सइ भयं पिययमा । सुमरियं चक्खेणवयणं 'न अन्नो
 विहीसियं 'मोत्तूण उवइवो' त्ति । पयट्ठो मन्तजावो ।
 तन्नो थेववेलाए चेव दिट्ठो मए दन्तगविभिन्नलम्बमाणा-
 होरणो कलवालिलुडियकुम्भो अमरिसावेसकुण्डलियकरो

१ D चेवाम० ; B corrects चेव धावेवहामि in चेव वाम० ।

२ D adds कलिकव । ३ BE ठविया । ४ BE om., D see, m.

५ BD पिप ।

६ A has दावेइ, B वेइइ instead of the next three words.

करविक्किन्नसिधिरसौयरासारो आसारपथट्टमयवारिपरिमलो
परिमलोवयन्नमुहलमज्जयरउलो उत्तरमेहो व्व गुलुगुलेन्नो
‘हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त’ त्ति विलवन्तिं विलासवद्दमइक्क-
मिक्कण अत्तणो चेव समुवयन्नो मत्तवारणो । न खुद्धो य
चित्तेण, अवगया विहोसिया । थेववेलाए य अद्दभीसण- ४
कसणवणा सोयामणिफुलिङ्गलोयणा गल्लोलम्मियकरचरणमाळा
रुहिरोल्लनरचम्मनिवमणा कवालचमएण रुहिरासवं पियन्तो
‘अट्टहासाणलेण नहङ्गणमुज्जोवयन्ती वामहत्थेण भयसंभन्त-
लोयणं विलासवद्दं गेण्हिक्कण ‘अरे रे विज्जाहरसङ्गदुव्वियड्डु
कापुरिस कहिं वच्चसि’ त्ति जंपमाणी आगमणवेगाणि- १०
निवाडियमाहिजाला तुरियतुरियं अभिसुहमुवागच्छमाणी
दिट्ठा मए दट्ठपिसादय त्ति । न खुद्धो हियएणं, उवसन्ता
विहोसिया । थेववेलाए य अणवमेव गज्जियं मेहेहिं,
वरिसियं रुहिरधाराहिं, फेक्कारियं सिवाहिं, धाहावियं
वेयालेहिं, नच्चियं कवन्धेहिं, पज्जलन्तनयणतारयाहिं च १४
उट्टुकेसियाहिं विमुक्कनिवसणं किल्लिगिल्लियं डादणीहं ।
न खुद्धो चित्तेणं, पणट्ठा विहोसिया । थेववेलाए य केणावि
अमुणियं चेव पणट्टचन्ददिवायरे निरयघोरन्धयारे पक्किन्नो
महापायालभीसणे अयडे, दिट्ठाओ य तत्थ भयस्स वि य
भयंकरौओ दाढावियरालभीसणेहिं वयणेहिं कवालमाळा- २०

परिगयाहिं सिरोरहराहिं नाहिमण्डलगएहिं यणेहिं
 पल्लवमाणमहोयरीओ मूणसवविभमेहिं ऊरुएहिं तुङ्गताल^१-
 खन्धसंठाणाहिं जह्वाहिं निमित्तकप्पणीहिं^२ नरकलेवरे
^२विगत्तमाणीओ ^३जलन्तनयणतारयं च अद्भीमणमिओ तओ
^४पुलोएमाणीओ दुड्ढरक्खसीओ 'हण हण किन्द किन्द भिन्द
 भिन्द' भणमाणीओ य धाविआओ अभिसुहं । न खुद्धो
 चित्तेणं, पमन्ता विह्वीमिया । तओ अद्भुजामावसेसाए
 जामिणीए समत्तपाए मन्तजावे सुरहिकुसुमामोयगभिणो
 पवादओ मज्जरमारुओ, निवडिया कुसुमवुट्ठी, जय यज त्ति
^{१०} उट्ठिओ कलयलरवो, गादयं किन्नरीहिं । तओ येववेलाए
 चेव उज्जोवयन्ती नहङ्गणं अण्येदेवथापरिगथा आगथा
 अजियवल त्ति । दिट्ठा य मा मए

दिक्ताणलस्स व सिहा पहाममिद्धि व्व मारयरविस्सु ।

ओणहा ^५ऊणचन्दस्स व वमन्तकमलायरमिरि व्व ॥

^{१५} भणियं च तौण । अहो ते ववमाओ, अहो ते पोत्तम,
 अहो ते निष्कओ, अहो ते उवओगो त्ति । ता मिट्ठा ते
 अहं । उवरम इओ ववमायाओ त्ति । तओ मए अममत्तक-
 इवयमन्तजावेण विह्वीमियामङ्काए अपणमिऊण भयवहं
 ममाणिओ मन्तजावो, पणमिया य पक्खा । एत्यन्तरंमि

पहाणकायमंगया सुयन्मगन्धिया ।

अवायमममण्डिया पदलहारचन्दिमा ॥

लसन्तहेमसुत्तया फुरन्तन्नाउहप्पहा ।

चलन्तकणकुण्डला जलन्तभीसभूमणा ॥

निबद्धजोव्वणद्धरा सुकन्तकमंगया ।

मियङ्कमोहियाणण नवारविन्दमच्छहा ॥

समन्तलक्षणङ्किया विचित्तकामह्विणो ।

समुद्धन्दुहिसुणा^१ पणाममंठियञ्जली ॥

समागया विज्जाहर त्ति ।

भणियं च देवयाए । पुत्तय, महापुरिमववसायगुणाण- १०
रञ्चियं पडिवन्नभिच्चभावं पणमद चण्डमीहप्पमुहं भवन्तमेव
विज्जाहरवत्तं । तन्नो मए 'एस भयवतीपमाओ' त्ति भणिऊण
समादण्डिया विज्जाहरा । भणियं च देवयाए । पुत्तय,
करेमि ते विज्जाहरनरिन्दाहिमेयं । मए भणियं । करेच
भयवई, किंतु देवीए वसुभूरणो य पचत्तं ति । तन्नो ११
सहाविओ वसुभूरई, जाव न जंपह त्ति ; तन्नो निहासिओ,
जाव न दौमद त्ति । तन्नो आसङ्कियं मे हियएण । विज्जा-
हरममेओ य नचङ्गणगमणेणं पयट्ठो गवेमिउं । दिट्ठो^२ य एणंमि
निगुञ्जे हओ तन्नो परिचामन्नो^३ वसुभूरई । सो य पेच्चिऊण
अप्पे उभयकरगहियदत्तसालो 'अरे रे द्दुविज्जाहरा, १०

- पियवयंससु जीवियाओ वि अक्खहिउयरं देविं विस्सवव्वं
 अवहरिउण कंहिं गच्छसि' ति भणमाणो धाविओ अहि-
 सुहं ति । तओ मए चिन्तियं । अवहरिया देवो, अफलो मे
 परिसुआमो । पुच्छिओ वसुभूर्दे 'कहिं कहिं देवि' ति ।
- ५ तओ तेण विज्जाहरविप्पलद्धुवुद्धिणा वाहिओ मे आओ ।
 वस्सिओ सो मए अवहरिया य से साहा । तओ गेण्हिउण
 हत्ये 'वयसु, अल्लमअहावियप्पिएण ; साहेहि ताव, कहिं
 देवि' ति पुणो पुणो पुच्छिओ । तओ विसेसेण पउत्तलो-
 यणवावारं मं' पुलोइउण भणियमणेण । भो वयसु, सुण ।
- १० पउत्तविज्जासाहणारओ तुमंमि जाए अकुरत्तसमए समागथं
 विज्जाहरवन्धं, विहीमियासङ्काए य अवमत्तियं तं मए ।
 तओ येववेलाए सेव 'हा अज्जउत्त, हा अज्जउत्त' ति'
 आयल्लिओ देवोए सहो । आयल्लियं मे हियएणं । दिट्ठा य
 विज्जाहरविमाणारूढा 'अज्ज वसुभूर्दे परिन्तायाहि परिन्ता-
 याहि' ति अक्कन्दमाणो देवो । मंभमविसेसओ संजायासङ्केण
 निहविथा गुहाए जाव नत्थि । तओ विमाणानुसारेणं
 धाविओ मग्गओ, न पावियं च विमाणं । अओ न-थाणमि,
 संपयं कहिं देवि ति । मए चिन्तियं । विज्जाहरेण हरिया
 देवो । अत्थि य मे गयणगमणसत्ती । ता कहिं सो मइस्सुइ ।
- १० भणिओ य वसुभूर्दे । परिस्सय विस्सायं । मिट्ठा मे अजियवत्ता ।

ता धेवमेयं ति । एत्यन्तरंमि समागया विज्जा । भणियं च
 तीए । वच्च्, किमेयं ति । साहिओ से वुत्तन्तो । को पुण
 १मं परिहवद त्ति कुविया च एसा । पेसिया दिसो दिसं तीए
 अज्जेसणनिमित्तं पवणगहप्पमुहा विज्जाहरा । विज्जासमाएसेण
 य ठिया अच्चे तहिं चेव मल्लयसिहरे । तद्दयदियहंमि १य ५
 समागओ पवणगई । भणियं च तेण । देव, उवल्लङ्का देवो ।
 मए भणियं । १कत्य उवल्लङ्क त्ति । तेण भणियं । देव, सुण ।
 अत्थि वेयडूपव्वए रहनेउरचक्कवाल्लउरं नाम नयरं । तत्थ
 उवल्लङ्क त्ति । मए भणियं । कहं विय । तेण भणियं । देव,
 सुण । पत्थिओ देवसमाएसेणाहं परिभमन्तो गओ रहने- १०
 उरचक्कवाल्लउरं नयरं । दिट्ठं च तं मव्वमेव उव्विग्गजणवथं
 सव्वायथणसंपादयपूओवयारं भमन्तसगडबलिसहस्समकुलं
 चच्चरसमारद्धविविहल्लकहोमं च । तओ मए तत्थ पुच्छिओ
 एगो विज्जाहरो 'भद्द, किमेयं' ति । तेण भणियं । सामिणो
 १दुअयफल्लस्स कुसुमुग्गमो त्ति । मए भणियं । कहं विय । १५
 तेण भणियं । सुण । अत्थि एत्थ अणङ्गरई नाम विज्जा-
 हरनयरसामौ । तेण मयणवसवत्तिणा कस्सइ महापुरिसस्स
 विज्जासाहणव्वयस्स अवहरिऊण पियथमा इहं आणीय त्ति ।
 अण्णिच्छमाणिं च त बला गेण्हउं^४ पवत्तो । एत्यन्तरंमि

१ ACE तुम ।

२ ACE om.

३ D कडा

४ D दुआव० ।

५ B तहिउ ।

‘कहा’^१ एम’ त्ति अणवेक्खिज्जण अहयं पवञ्चुमाणकोवाणलो
 ‘अरे रे दुट्ठविज्जाहरा, कहं मए जीवमाणंमि मम जायं
 परिहवसि’ त्ति ‘को एत्थं चिट्ठइ; ^२अरे खगं खगं’ ति
 भणमाणो उट्ठिओ अमरिसेण पयट्ठो अहिमुहं । तओ
 ५ ‘पमीयउ पमीयउ’^३ देवो’ त्ति जंपियं पवणगदण । भणियं
 च तेण । देव, कहाणयमिणं; न उण केसरकिसोरजायं
 “पमण्णं सारमेओ अहिहवद । ता कहावमाणं पि ताव निषा-
 मेउ देवो त्ति । तओ विलिज्जण उवविट्ठो अहं ^४पुणो ।
 भणियं च तेण । बला गेणहणपवत्तस्स य ‘असमओ’ त्ति
 १० काज्जण उवट्ठिया महाकालिविज्जा । मंजाओ भूमिकण्णो,
 निवड्डियाओ उक्काओ, समुब्भूओ निग्घाओ । भणिओ य तीए
 अणङ्गरई । भो भो न जुत्तं इमं संपत्तविज्जाहरनरिन्दसहस्र
 कावुरिसचेट्ठियं । तओ नियत्तो भो इमाओ ववमायाओ
 काएण, न उण चित्तेण । पयलियाए य नयरदेवथाए पुणो
 १५ नयरविणामो अमि त्ति मंजायमङ्गेहि पत्त्ययं मन्निगथं
 नायरएहिं । तओ मए भणियं । कहिं पुण मा इत्थिया
 चिट्ठइ । तेण भणियं । नरिन्दभवणज्जाणे महघारपायवतले
 त्ति । तओ मए नाइदूरदेमवत्तिणा गयणयत्तमंठिएण
 निरुविथा देवो । दिट्ठा य अणेयविज्जाहरीवन्ध्रमण्णया
 २० वामकरयत्तपणामियवयणकमलसुब्बहन्ति त्ति । आरक्खि-

१ B कहिं ।

२ B ।

३ A om., B see. M.

४ ACE om.

५ BD om.

विज्जाहरसंवाहभावञ्चो अणएसञ्चो य देवस्स न गञ्चो तीए
समीवं । आगञ्चो^१ इहइं । एयं च सोऊण देवो पणामं ति ॥

तञ्चो मए^२ पुसइञ्चो वसुभूई । भणियं च तेण । भो
वथस्स, इमं ताव एत्थ पत्तकालं । नयरदेवञ्चोवएसेण
लज्जिञ्चो खु सो राया । ता पेसेहि से सामपुब्बगमेव ५
देवौजायणनिमित्तं कंचि दूयं ति । तञ्चो वम्भयत्तेण भणियं ।
सदाराणयणे वि दूयसपेसणमपुब्बो सामभेञ्चो । समरसेणेण
^३उत्तं । तस्स वि दूयसपेसणं^४ ति महन्तो अणत्तो । वाड-
वेगेण भणियं । न संपन्नमहिंसियं । वाडमित्तेण^५ भणियं ।
देवो जाणइ ति । विहसियं चण्डसीहेण, उन्नाडियं पिङ्गल- १०
गन्धारेण, पयप्पियं मयङ्गेण, नौससियं अमयप्पहेण, ^६न
चलियं देवोसहेण । तञ्चो सुभट्टभावेण वीरेक्करसाणं अणभि-
मञ्चो वि विज्जाहराणं 'एस ट्टिइ' ति पडिबोहिऊण ते
पवणगई चेव विमज्जिञ्चो दूञ्चो ति । भणिञ्चो य एसो ।
भइ, वत्तब्बो तए स विज्जाहरनरिन्दो । जं खल्लु अयसस्स १५
^७कारयं अत्तणो हारयं धिईए वारयं लोथस्स हासयं सत्तणो
आणन्दयं उभयलोथविबद्धं च, तं कइं सप्पुरिसो समायरइ ।
विबद्धं च परदारहरणं^८ । ता परिञ्चय एयं ^९असम्भवसायं,

१ BE add च ।

२ BD पुलोइञ्चो ।

३ D by second hand ;

B भणियं ।

४ D •संपेसणेणं ।

५ CD उ instead of भणियं ।

६ A पचलियं ।

७ ACE कारयं ।

८ BD •अमयं किं पुच हरणं ति ।

९ D असम्भवसायं, C अवससायं ।

पेसेहि मे जायं ति ।^१ अपडिवज्जमाणे य वत्तव्वा तए देवी,
जहा 'न कायव्वो तए खेओ, उवल्लद्धा तुमं ति; अवसुं
घोवदिणव्वन्तरे मोघावेमि' ॥ तओ 'जं देवो आणवेह' त्ति
भण्णिण गओ पवणगई । विइयदिथहे य आगओ । भण्णिं
५ च तेण । देव, भण्णिओ जहादडुं देवेण सो विज्जाहराहमो ।
न पडिवसुं च देवसासणं । भण्णिं च तेण । कहं धरणि-
गोयरो वि मे 'परिसुय एयं ^२असव्ववसायं' आणं पेसेह ।
ता न पेसेमि से जायं । साहेउ जसु साहियव्वं ति^३ ।
देवीए य विज्जत्तं । अज्जउत्तसु धरिणिसहं वहन्तीए को
१० महं खेओ त्ति ॥ तओ एयं सोऊण खुहिया विज्जाहरभडा ।
गहयवियम्भमाणामरिसविसेसेण हुंकारियं वम्भयत्तेण,
रणरसुच्छाहपुल्लदएण अफ्फालिओ भुओ समरसेणेण, रोस-
रज्जन्तनयणतारया भिउडीविसेसभीसणा खगारयणंमि निवा-
इया दिट्ठी वाउवेगेण, रिउपहारविसमं उज्जामियं वम्भत्यलं
१५ वाउमित्तेण, कोवाणलजल्लिणं^४ पिव^५ अन्धारियं मुहं चण्ड-
सौहेणं, उज्जेल्लिउद्धवाउजुयलं वियम्भियं पिज्जलगम्भारेण,
पयप्पियमहिहरं समाहयं धरणियलं मयङ्गेण, आसज्जसम-

१ A inserts भण्णि ।

२ AD असव्व ।

३ E inserts the following passage in Sanskrit 'अहं धाविता रच-
संमुखमानमिच्छामि । एतच्छ्रुत्वा च द्रुतः सद्यो वलिता विलासवत्याः समीपं प्राप्ताः ।
उत्तर्वाच । भवत्या मनसि चेदो न कर्तव्यः तव शुद्धिर्ह्यस्ति च यः सांकेर्दिवसेर्विद्योऽनो
नामं प्राप्नुमि तदा विलासवती उवाच ।

४ D 'जल्लियंघिरसं' ।

५ E पि ।

रपरिओमफुरियनयणमुहेण आसमियं अमियप्पहेण, नीसेस-
भरियगिरिगुहाकन्दरं हमियं देवोसहेणं ॥ तओ मए भणियं ।
आसन्नविणिवाओ पणट्ठबुद्धिविहवो य ओ 'तवस्सी । ता अलं
तंमि संरम्भेण । चिट्ठह तुओ । अहं पुण खगदुदओ चेव इओ
गच्छिऊण दंसेमि मे भूमिगोयरपरक्कमं ति । विज्जाहरेहि ५
भणियं । देव, असमत्थो खु ओ देवस्स भिच्चपरक्कमं पि
पेच्छिउं, किं पुण देवपरक्कमं ति ।

एत्यन्तरंमि मिलियं विज्जाहरबलं । उवणीयं मे विमाणं,
अजियबलपवत्तिओ^१ उवाळ्ढो वसुभूदममेओ विमाणे ।
समाहयादं समरमङ्गलद्वारादं । अणुगूलमास्यन्दोलिरविमाण- १०
धयवडं चलियं विज्जाहरबलं । समुग्घट्ठो जयजयसद्धो ।
निवडिया कुसुमवुट्ठी, समुअओ आणन्दो । आगासगमणेणं
च पेच्छमाणो नाणाविहगामागरनगरमयमोहियं महिमण्डलं
अजायपरिस्समो रणरसुक्काहेण थेववेलाए चेव पत्तो वेयडू-
पव्वयं । अजियबलाएमओ य आवामिओ हेट्ठओ । कओ १५
तिरत्तोवनामो, मव्वविज्जाणं च संपाडियाओ पृथाओ ।
मेत्तिसुवगया मे मेमविज्जाहरा । सुणियं अणङ्गरइणा
अवज्जाविलमिणं । पेमिओ तेण दम्भुहो नाम^२ सेणावर्द्ध,
समामओ महया विज्जाहरबलेणं । आगयं परबलं ति

१ B वराड ।

२ A तिथेड० ।

३ ACE singular.

४ E अवज्जा

५ C adds विज्जाहरा ।

- उट्टाहन्तो अन्हाण सेन्मि कलयलो । आहया समरभेरी ।
 पवन्ता संनद्धिउं विज्जाहरा । गहियं मे खग्गरयणं ॥
 एत्यन्तरंमि समागन्तो दून्तो । भणियं च तेण । भो भो
 पवन्तभूमिगोयरभिच्चभावा विज्जाहरभडा, निसामेह सेणावद-
 ५ सासणं । पेसिन्तो अहं अणङ्गरदसेणावदणा दम्मुहाभिहाणेणं ।
 भणियं च तेण । अत्थि तुन्हाणं अदभूमिगधमोहणं अपडि-
 हयसासणेण देवेण अणङ्गरदणा सह समरमद्धा । पयट्ठा य
 तुभे देवरायहाणिं । ता किं इमिणा किलेसेण । सज्जा
 होह । समाणेमि अहं देवस्स एगभिच्चो 'एत्येव तुन्हाणं
 १० विग्गहं ति । एयं च सोऊण 'नाणङ्गरई आगन्तो' त्ति सुक्कं
 मए खग्गरयणं, मउलियं विज्जाहरबलं । सेणावई आगन्तो त्ति,
 अहं पि 'इहदं सेणावद त्ति उट्ठिन्तो चण्डमौहो । भणियं च
 तेण । 'देव, 'देह आणत्तिं । पेस्सन्तु देवस्स भिच्चविलसियं
 विज्जाहरभडा । तन्तो मए 'उच्चियमेयं' ति चिन्तिऊण दिअं
 १५ कण्डकुसुमदामं । पणामपुव्वयं गहियं च णेण, ठावियमुत्तिमङ्गे ।
 धाविन्तो दम्मुहवलाभिमुहं । ठिन्तो अहं विमाणे सह विज्जा-
 हरेहिं । आगया समरपेक्कगा सुरमिद्धा अक्करात्तो य ।
 पवत्तमात्तोहणं । मेहजालेण विय 'ओत्थयं अम्वरयलं
 सरजालेण, निग्घाया विय पडन्ति खग्गणहारा, आहस्सन्ति
 २० विज्जाहरभडा,^१ मिलिया य नायगा । तन्तो जंपियं

१ ACE हत्त ।

२ B इहउ ।

३ B om.

४ A हेहि ।

५ MSS. उच्छयं ।

६ ACE विज्जाहरा

चण्डबीहेण । अरे रे दुरायार,^१ अगगो होहि । अहं
 चण्डबीहो, तुमं दुम्भो त्ति । समागगो एसो । लग्गं गया-
 जुद्धं । दिग्गो पहारो दुम्भेण, पडिष्किओ चण्डबीहेण ।
 तओ रोसायमलोयणेणं 'कौदसो तुह ^१[वि दिग्गो हवइ]
 पहारो, ससु मे संपयं' ति भणमाणेण दिग्गो से उत्तिमङ्गे, ^५
 विदारियं च ^१[से उत्तिमङ्गं]^२ । जाओ विहसंघलो य सो
 मुक्कइहिगारं निवडिओ धरणिवट्ठे । भगं दुम्भुवत्तं ।
 उग्घुट्ठो जयजयरवो । विमुक्कं सुरसिद्धेहि उवरि चण्डबीहसु
 कुसुमवरिसं । ^५तओ विणिज्जिए सेणावदंमि चडिओ अहं
 वेयड्डुपव्वयं गओ रहनेउरचक्कवालउरविसयं । पेसिया मए १०
 अणङ्गरइसमीवं दुवे विज्जाहरा । भणिया य एए । भणह तं
 अणङ्गरइं, जहा किमणेण अप्पोययमीणचेट्ठिएण ; मोत्तूण
 रक्खं तवोवणं वा जाहि, ममासमकोहिन्धणप्पसत्याणसगाऊई
 वा हवाहि त्ति । गया ते मम चरणजुयत्तं वन्दिउं । आगया
 थेववेलाए । भणियं च तेहिं । देव, अणुचिट्ठियं देवसासनं ^{१५}
^{१५}अन्हेहि । भणिओ जहाइड्डमेव देवेण अणङ्गरई । कुविओ य
 एसो । समाहयं धरणिवट्ठं । अरे धरणिगोयर, अहं तव
 सत्याणसगाऊई हवामि न उण तुमं ममं ति ; ता किं
 एइणा, थेवमेत्यमन्तरं ति । भणिऊण समाइट्ठं च तेण ।

१ D ०रा ।

२ ACE om. passage in parentheses.

३ ACE add वेह ।

४ CDE om..

५ B om., D i. marg.

- 'देह मन्नाहभेरिं, रएह मगडवूहं; अइभूमि'मागओ धरणि-
 गोयरो त्ति । तओ आइया भेरी, निसामिओ भेरौरवो
 अणेगहा सेणिगेहिं । पढमं भयह्तिथलोयणेहिं कुपुरिसेहिं,
 आमन्नविरहसुयगलन्तवाहाहिं सेणाभडीहिं, चिररूढफुडिय-
 १ वणकन्दरेहिं २रणरहसुभिज्जमाणपुल्लएहिं ३मामिसुकयपडि-
 मोयणामयण्णेहिं सुहडेहिं, पढमरणदंभणसुएहिं रायकुमारेहिं,
 नियमिओगसंपायणतुरएहिं मिओयकारीहिं । पवत्तं संनज्जण्डं
 अणङ्गरदवलं । दित्तोमहिपरिगया विय सेलकूडा ढोइज्जन्ति
 कच्चणसन्नाहा, दुच्चणवाणीओ विय भेयकरौओ आणीयन्ति
 १० भल्लीओ, जमजीहासन्निगासाओ सुहडजणरुहिरलालसाओ
 सुवडजणजीवियहरीओ पायडिज्जन्ति अमिलट्टीओ, वेमि-
 त्थियाओ विय गुणनिबद्धाओ वि पयदकुडिलाओ धणुहीओ,
 खल्लजणालावा विय मल्लघट्टणसमत्या य नाराया, असणि-
 ल्लयामन्निगासाओ ४य गयाओ । एवं च उवणीयमाणेहिं
 १५ समरोवगरणेहिं केणावि 'पिययमापओरुफंसइअओ' त्ति न
 कओ मन्नाहो मरीरंमि, अन्नेण समरसुहवट्ठराएण थोरंसुयं
 असइं इयन्ती वि न गणिथा ५पिययमा, अन्नेण तत्तल्लणमिडिल्ल-
 वल्लया वियल्लियकच्चिदामा नयणनिगयवाइमल्लिमा मज्जल-
 विल्लखइसिएहिं अवहीरयन्ती गाढमंतावं 'एमो अहं आगओ'

१ A inserts भविषा इवे, B i. marg.

२ D adds भाग ।

३ E रहरु ।

४ A २ सुखय २ ।

५ E om

६ ACE वडवा ।

त्ति ममामामिया पिययमा, अन्नस्स गमणुत्तुयस्स पाणभरियं
वड्डुयं पियावयणसमप्पियं पौयमाणं पि तीए सुट्ठयरं भरि-
यसंसुएहिं, अन्नाए य निग्गच्छमाणे पिययमे ^१मुच्छाए चेव
दंसिओ अणुराओ । एवं च वट्टमाणे अणङ्गरद्वले समागया
अहे । मंपयं देवो पमाणं ति ॥

तओ मए भणियं ताडिहे समरसन्नाहभेरिं । आएस-
ममणतरं च ताडिया मगरभासुरेण । मा य कुवियकयन्त-
हुंकारसन्निहा वज्जपहारपुट्टन्तगिरिमद्भीसणा पल्लयजल्लय-
सरिमं गज्जिउं पवत्ता । समरसाहसरभियाणं च ममुट्ठिओ
कल्लयल्लरवो विज्जाहरभडाणं । तओ नौयमाणविल्लेवणं ^{१०}
दिज्जमाणसुरहिकुसुममालं पिज्जमाणपवरामवं हम्मिज्जमाण-
वल्लहं संमाणिज्जमाणसुहडं आलोविज्जमाणसन्निज्जं वल्लिज्ज-
माणपडिक्कं मज्जिज्जमाणविमाणं उब्धिज्जमाणभड्डन्धं
^१दिज्जमाणपडायं ^२पल्लिज्जमाणचामरं वज्जमाणकिक्किणी-
जालं रड्जमाणं ^३वूहनिसेमं मण्डिज्जमाणायवत्तं संपाडिज्जमाण- ^{१५}
गमणमङ्गलं उग्घोभिज्जमाणजयजयमद् ^४सुणिज्जमाणपुलाह-
घोसं ^५आवूरिज्जमाणरायङ्गणं पवट्टमाणकल्लयल्लं पहावमाण-
परियणं अन्हाणं पि सज्जद्धं बलं ति । उप्पदया विज्जाहरभडा,
पथल्लियाणि विमाणाणि, निवेमिया पउमवूहरयणा । ठिओ

१ D मुच्छाए ।

२ E भिज्ज० ।

३ D चवल्लं० ।

४ A पुप्पय, CE पुप्पय, D वुक्कय ।

५ D जयजयमद् ।

६ D पुत्तानिग्घोसं, C पुत्तानिग्घो ।

७ D चापू० ।

- वूहस्स अग्गओ चण्डमौहो, वामपासे ममरसेणो दक्खिणेण देवोमहो, पच्छिमेण मयङ्गो, मज्जे पिङ्गलगन्धारो । अहं पि य विमाणाकूढो वाउवेगप्पमुहविज्जाहररायपरिगओ^१ ठिओ गयणमग्गे । तओ आमन्नीहयं अणङ्गरदवलं । पुच्छिओ मए
- ५ परवल्लराईणं नामादं अमित्तगई । भणियं च तेण । देव, तुण्डे ठिओ मयडवूहस्स^२ कच्चणदाढो, वामपासे असोओ, दक्खिणे काल्कसीहो^३, मज्जे विरुवो, पिट्ठओ अणङ्गरई तओ परवल्लदंमणपहट्टं पयलियं चण्डमौहवलं । पुरओ से ठियं जुद्धसज्जं कच्चणदाढसेनं । तओ वज्जन्तममरत्तरं वग्गन्तविज्जाहरं
- १० उग्घोसिज्जन्तपुव्वपुरिमगोत्तं सुच्चन्तमौहनायं ममावडियं जुद्धं । तथ खलसमिद्धोओ विय असुहयाओ निवडन्ति भक्कीओ, कालरत्तिदिट्ठिमन्निगामा^४ अइन्ति नाराया, जममहिमसिद्ध- तुल्लओ पडन्ति गयाओ, ^५लङ्कइयअमणिमाहप्पा वियभान्ति मोगगरा, अद्धचन्दक्खिआणि उप्पायमण्डलाणि विय गलन्ति
- १५ आयवत्ताणि । तओ सोणियमित्तमहियलं विज्जाहरमौमसंकुलं वड्डपडियकवन्धमौमणं निवडमाणपहरणमहालं मन्नाहनि- वडियासिसंभूयज्जयजालाउलं^६ च जायं महासमरं ति । लग्गा दो वि नायगा । असिमत्तिकुन्तचक्केहिं आवडियं पहाणजुद्धं । तओ कंचि वेलं जुज्झिऊण विमणो चण्डमौहो आहओ
- २० कच्चणदाढेण निडालवट्ठे खगारयणेण, निवडिओ य एसो ।

१ DE परियरिओ ।

२ D मुहस्स ।

३ ACE ओहो ।

४ E चयन्ति ।

५ C लङ्करायाम्, D लङ्कइयाओ, read जयमुयम् ।

उट्टिओ अणङ्गरदबले विसमद्वरनिग्योससणाहो उद्दामकस-
थलो । भग्गं चण्डसीहसेअं । उट्टियं अणङ्गरदबलं । तओ
अहं समरसेणप्पसुहविज्जाहरनरिन्दमहिओ धाविओ अहिसुहं
अणङ्गरदबलस्स ।

आवडियं तेण ममं महसमरं मुक्कतियसकुसमोहं । ४

पडिभसमंघडियभडोहमकुलं तस्सणं सेव ॥

आयणायद्धिय^१जीवकोडिचक्कलियचावमुक्केहिं ।

^१अप्पुलं गयणयलं मरेहि घणजलहरेहिं व ॥

अओआवडणखणत्तणन्तकरवालनिवहसंजणिओ ।

तडिनियरो अ समन्ता विप्फुरिओ सिद्धिफुल्लिओहो ॥ १०

मट्ठा य विमाणाणं खुहप्पनिवहेहि तस्सणं किआ ।

सरघणजालन्नरिया धवलधया रायहंस अ ॥

कुन्तग्गभिन्ननिद्वयदप्पियविज्जाहरीसंघाया ।

वरिसन्ति रुहिरवरिमं भयजणया पलयमेह अ ॥

मेल्लन्ति सीहणाए मत्तीओ भिण्डमालचक्कादं । १५

अओअरणरसुग्गयपुलया दप्पुद्वरं सुहडा ॥

एवं च बहुमाणे महासमरे दिट्ठो मए अणङ्गरई, भणिओ

अ एसो । भो भो विज्जाहरीसर, किमेएहिं वावाइएहिं

विज्जाहरभडेहिं, तुण्णं ममं च विवाओ ; ता इओ एहि ।

तओ सो विहसिज्जण चलिओ मे अहिसुहं । भणियं च १०

णेण । अरे धरणिगोयर । कीदसो तुण्ण मए सह विवाओ ।

किं सुओ तए केसरिसियालाण विवाओ त्ति । मए भणियं ।
 किं इमिणा जंपिणं । समागया 'ते 'नियाणवेला, ता
 भणिसुन्ति एए समरसहासया सुरसिद्धविज्जाहरा, जो एत्य
 सियालो जो केसरि त्ति । एत्यन्तरंमि विइणो सुरसिद्ध-
 ५ विज्जाहरेहिं माज्जवाओ । ओमरियाइं बलाइं । ठिया
 समरववहारसहामया विज्जाहरनरिन्दा अन्ते वि गयण-
 चारिणो । सुक्कं च णेण ममोवरि असणिवरिमं, वारियं च
 तं चत्तरयणेण भयवईए । ठिया अदूरे फुरन्तकरवालभासुरा
 विज्जुसंगया विथ मेहावली वामपासंमि भयवई । मए
 १० भणियं । भो भो विज्जाहरीसर, नियाणसेयं । ता किं इमिणा
 मायाजुण्णिएण, नियबलेण जुण्णामो त्ति । पडिवक्कं च तेण ।
 आहओ अहं सत्तीए 'उरे । पहारवियणाउरो निवडिओ
 धरणिवट्ठे । उट्ठाइओ कलयल्लरवो, किलिगिलियं अण्ण-
 रइबलेण । अमरिसवसेण उट्ठिओ अहयं । रोमफुरियाहरं
 १५ च मए वि आहओ गयाए अण्णरई, भिन्नसिरत्ताणमत्यगो
 निवडिओ 'धराए । उट्ठाइओ कलयल्लरवो, निवारिओ मो
 मए । गओ तस्स समीवं । समासासिज्जण उट्ठाविओ एमो ।
 लण्णो य सो ममं बाज्जुण्णेण । तओ दप्पुद्धुरा विथ वमहा
 पवणहया विथ जल्लहरा मत्ता विथ दिमागया तहा
 २० संपलग्गा दवे वि अन्ते, जहा रुक्खिधारापरिसिन्नगत्ताणं

पहारसंचुलियमवडाणं च न लक्ष्मिन्ने विसेसो अन्धाणं
 सुरसिद्धविज्जाहरेहिं । तन्मो मए विज्जावलादरेणे विणि-
 ष्मिन्ने अण्णरई । उग्घोसिन्ने जयजयसद्दो सुरसिद्धविज्जा-
 हरेहिं, विमुक्कं च णे उवरि कुसुमवरिसं, समाहयं जयद्वरं ।
 तन्मो मए दिज्जमाणं पि रज्जं अणिष्कज्जणो गन्धो तवोवण- ५
 मण्णरई । अहमवि १य सयलविज्जाहरिन्दसमुदन्ने पविट्ठो
 नयरं । दिट्ठा य विरहपरिदुब्बलङ्गी आणन्दवाहोत्तलोयणा
 देवी । ईसि विहसियं मए । विज्जिया य एसा कूवविन्द-
 यस्सिन्नहियएहिं पणमिया विज्जाहरिन्देहिं । कयाओ नय-
 रववत्याओ । अहिंसित्तो अहयं उभयवलविज्जाहरीसरेहिं १०
 तत्थ रज्जे । १०ठावियाओ नोईओ ।

बोलीणा कइवयदियहा । १तन्मो ममं कइवयविज्जाहरेहिं
 विलासवईए य गन्धो गुरुजणदंसणत्थं । वन्दिया तेसिं
 चक्षणा । अणिन्ने विभूददंसणेण आणन्दो । विलासवईनिग-
 मणदुहिन्ने य मिट्ठाएसमुणियसयलवुत्तन्तो तप्पभूद कुविन्ने १५
 अण्णरवईए गन्धूण सविणयं पसाइओ ईसाणचन्दो । एवं
 गमिज्जण कइवयदियहे ममागन्धो निययरज्जे । अइक्कन्तो
 कोइ कालो रज्जसुहमणुहवन्तस्सु ।

१अन्धया य नेह व्य तुज्जयाए घणतमालभमरञ्जणसरिस-
 देहण्वी एरावणसरिसो चउदन्तमुसलो चरिमजामावसेसाए २०

१ ACE om.

१ B om all down to चरन्तलो कोइ० below l. 18.

२ ACE om.

२ CE om all down to जाओ ने पुओ ।

रथणीए दिट्ठो विलासवईए सुहपसुत्ताए सुमिणयंमि
 १सयलसखणोववेओ २वयणेणमुयरं पविसमाणो महागहन्दो
 त्ति । सुहपडिबुद्धा एसा, साहिओ य हरिसवसुप्फुल्लोयणाए
 देवीए ममं । भणिया एसा मए । सुन्दरि, सयलविज्जा-
 ३हरनमिओ विज्जाहरणवट्ठी पुत्तो ते भविस्सइ । पडिसुय-
 मिमीए । तथप्पभिदं विसेषेण तिवग्गसंपायणरयाए अरुक्कन्ता
 नव मासा अरुट्ठमाणि य^४ रदंदिथाणि । तओ सुपसत्थ-
 तिहिमुज्जत्ते जाओ सुओ । वट्ठाविओ अहं मञ्जरियाभिहा-
 णाए दामचेडीए । दिअं पारितोमियं । कारावियं वट्ठावणयं
 ५जाव संपओ मासो त्ति । अजियवलापभावेण ६पाविया
 रायलखि त्ति काऊण अणाए चेव उवलाट्ठो^७ कयं च से
 नामं अजियवलो त्ति । पत्तो कुमारभावं ।

८एत्यन्तरंमि समुप्पन्ना मे चिन्ता । को दाणि कालो
 अस्मापिणं ९दिट्ठाणं त्ति । १०दुप्पडियाराणि अस्मापियरो
 ११लोयंमि भवन्ति । अयं च । किं ताए रिट्ठोए सेसफणा^{१२}रयण-
 लाभतुत्ताए, जा सुयणेहि न भुत्ता, जा न य दिट्ठा
 खलयणेहि । ता मयं पुच्छिऊण निज्जाहरनरिन्दे अजियवलं

१ AD नयलसखो । २ A वयावसुहं, D वयणेवसुह । ३ B om.

४ AD पारियारायलखि त्ति । ५ A adds जाउ मे पुत्तो ; end of

omission in CE. ६ ACE om. the whole passage down to next

खलंतरंमि p. 389, l. 3. ७ D om. ८ B दुप्पडियारा य मायापियरो भवति

लोयन्मि ।

९ B adds जाउ ।

भयवद् च गच्छामि सदेसं ति चिन्तिजण संपाडियं समी-
 दियं । अणुमन्नियं च तेहिं । निरुविजण कोट्टवालं
 देवोसहं^१ निग्गओ राया महया सडगरेण, अजियबलविउ-
 व्विए तेलोक्कविन्दयजणए विमाणमारूढो विलासवदसमेओ
 कुमारअजियबलेण य^२ । कइवयदियहेहिं पत्तो सेयवियं, ५
 आवामिओ सव्वरिउसमूहसन्निहे उज्जाणे । पेसिओ मए
 पवणगई, निवेदओ तायस्स, पविट्ठो पडिहारसंसूदओ ताय-
 सयासं । निवेदयं^३ कयञ्चलिउडेण ममागमणं । तओ
 आणन्दवाहजलभरियलोयणो^४ कण्टइयसव्वज्जो उट्ठिओ महा-
 राओ ; निग्गओ^५ सयलन्नेउरअमच्चमहासामन्तनायरेहि^६ य १०
 परिहरिओ । पञ्चोणिं गन्तूण निवडियाइं चलणेसु अस्मापि-
 ईण^७ अन्हे । परस्सं च^८ पभूयसुभयवगेहि ।^९ ममासासयाइं
 कइकइवि अमच्चमहासामन्तेहिं । तओ पवेमियाइं राइणा
 महाविभूईए [सेयवियं । जणणिजणयाण निययदंसणेण
 आणन्दो कुमारेण कओ । तओ महाविभूदए]^{१०} अइक्कन्तो १५
 कोइ कालो^{११} तायसगासे चिट्ठन्तस्स । तओ पञ्चत्तसुवगएसु
 जणणिजणएसु काऊण रक्खाभिसेयं नियाणुजस्स^{१२} किन्ति-

१ B देवतोसहं । २ B om. ३ D om. ४ D before चलणेसु ।

५ B वडव० । ६ B transposes. ७ D om. passage in brackets.

८ B adds चड्या गन्तूण तामल्लि विस्वइनिजमणदुहिउ सिद्धासवयव-
 सुद्धियसयलनुत्तो तस्यभिई कुविउ अणंगवईए गंतूव सविणयं पसाइओ रसाचचंदो
 कुमारिइ एवं सो गमिजव तव कइवदियहे समागउ पुओ वि नायतवतिडिउ तव
 कइवि दिवेहिं cf. above p. 386. 1 16 ९ D कंत० ।

निलयाभिहाणस्तु गम्भो वेयडूपव्वयं । पविट्ठो रहनेउरचक्क-
वाणपुरं । अदक्कन्तो कोद कालो ।

- एत्यन्तरंमि आगम्भो भयवं बज्जसोसपरिवारो संपुल्ल-
समणगणहरो^१ चउनाणसंगम्भो चित्तङ्गम्भो नाम विज्जाहर-
५ समणगो त्ति । आयसिम्भो मए परियणाम्भो । निग्गम्भो अहं
भयवन्तदंसणवडियाए । वन्दिम्भो भयवं । धम्मसाहिम्भो
भयवथा । भणियं च तेण । भो भो विज्जाहरीसर, पाविथं
तए फलं पुव्वभागधेयाणं ; ता इमं विद्याणिज्जण पुणो वि
कुसलपक्खो 'मइं करेहि त्ति । मए भणियं । कौइसो
१० कुसलपक्खो त्ति । आचिरिकम्भो भयवथा पसमसंवेगमूलो
जिणदेसिम्भो धम्मो । परिणम्भो अन्हाणं, पडिवक्खं सक्कानं,
गहिथाइं अणुव्वयाइं । पुच्छिम्भो भयवं चित्तङ्गम्भो । भयवं,
अहं किं पुण मए पुव्वमायरियं, जस्तु इमो विवित्तो
पिययमाविरहजल्लणसंतावो परिणामो त्ति । भयवथा
१५ भणियं । सुण ।

- अत्थि इहेव भारहे वासे कम्पिणं नाम नयरं । तत्थ
चन्दउत्तो नाम नरवई होत्था, जगसुन्दरी से भारिया ।
ताणं सुम्भो रामगुत्तो नाम तुमं ति । एसा य ते उत्तरा-
वहनरीसरतारापीठधूया हारप्पहा नाम पिययम त्ति ।
२० कथं च तुमए इमोए मह विमयसुहमणुहवन्तेण अणाभोगम्भो

इमं । उवट्टिए वसन्तसमए गयाइं तुन्हे कौलिउं उज्जाणं ।
 पवत्ताइं कौलामज्जियाइं भवणदीहियाए । ^१उवट्टियाइं
 तौरमंठिएसु कयलीहरएसु । उवणीयं कुकुमविलेवणं । कओ
 अङ्गराओ । एत्यन्तरंमि समागयं हंमिज्जणयं । तओ कोउ-
 गेण सरसकुकुमविलिन्नहत्येण गहिया तए हंसिया इयरीए ५
 हंसओ त्ति । जणियं तेसिं^२ विरहदुखं । फसलियाणि
 कुकुमराएण । विमुक्काणि थेववेलाए । पयद्वाणि अओओं
 गवेशिउं । कुकुमरायसङ्गेण चक्कावायासङ्काए दंसणे वि परोप्परं
 न पञ्चभिजाणियमणेहिं । विरहवेयणाउराइं च ववसियाइं
 मरणं । पवाहिओ दोहिं पि ^३तेहि गेहदीहियाए अया । १०
 निरद्धनौषासं च निब्बुत्ताणि जलमन्ने । तओ दुप्परिच्चयथाए
 जीवियस्स भवियअथाए पियसंगमस्स अचिन्तसत्तीए कण्णो
^४अवणीयकुकुमरायं कण्ठगयपाणाणि उब्बुत्ताणि सहसा ।
 जायं परोप्परदंसणं । ^५पञ्चभिजायाणि अओओं ॥

एयं तए आयरियं, एयवइयरं च अं वट्ठं कसयं, तस्स १५
 एसो परिणामो त्ति । तओ मए चिन्तियं । अओ अयं
 नियाणं महन्नो विवाओ त्ति । ता अलमणेयदुखसंवड्डुएण^६
 इमिणा पयासेण । पवज्जामि भयवओ समीवे समणत्तणं
 ति । भणिओ य भयवं चित्तङ्गओ । भयवं, विरत्तं मे चित्तं

१ read उवट्टियाइं ।

२ E om.

३ ACE om.

४ BCE •दौव;

५ •दौवो, D sec. m.

६ BD पञ्चभिजाउ यत्तमेववया ।

७ D •सवइयर ।

इमिणा नियचरियसवणेण । ता करेहि^१ मे अणुग्गहं,
 उत्तारेहि^२ इमाओ भवाडवीओ, देहि मज्झं समणत्तिङ्गं ।
 पडिवसं भयवया । तओ अहं नियसुयाजियवसस्स दाऊण
 रज्जं^३ 'आघोसणापुब्बयं दवाविऊण य महादाणं महया विभूईए
 ४ वसुभूइए देवीए य^५ 'पहाणपरियणेण^६ 'य ममेओ पवओ
 समणत्तणं । ता एयं मे विसेसकारणं ति ॥

तओ जयकुमारेण भणियं । भयवं, सोइणं विसेसकारणं ।
 धओ तुमं । अह कहं पुण भवाडवीओ उत्तरणं, उत्तिष्ठाण
 वा कत्थ गमणं ति । भयवया भणियं । सुण । एत्थ अडवी
 १० दुविहा, दव्वाडवी भावाडवी य । तत्थ दव्वाडवीए ताव
 उदाहरणं । जहा कुओ वि^७ 'य नयराओ कोइ सत्थवाओ
 पुरन्तरं गन्तुकामो ओसणं^८ 'कारेइ 'ओ मए अमुगं पुरं
 गच्छइ, तमहं निइसकारिणं अविग्घेण^९ 'पावेमि' त्ति ।
 'निसामिऊण^{१०} 'तमाघोसणं पयहा तेण सह बहवे सत्थिया ।
 १५ तओ सो तेमिं पन्थदोसगुणे कहेइ । भो भो सत्थिया, एत्थ
 खलु एगो पन्थो उज्जुओ, अवरो मणागमणुज्जुओ । तत्थ ओ
 सो अणुज्जुओ, तेण सुइयरं गम्हइ ; 'परं बड्डणा य कालेण
 पक्खन्ते^{११} 'वि उज्जुयं ओयरिऊण इच्छियपुरं पाविज्जइ ।

१ B ०४ । २ BE ०४ । ३ E om. all down to वसुभूइए ।

४ E om. ५ ACE om. ६ E करेइ । ७ B पराहेमि ।

८ E om. ९ E om. : D i. marg १० B om., CE have

सो वि, D पुओ वि ।

ओ उण उज्जुओ, तेण दुक्कयरेण^१ गम्भइ लहुं च पाविज्जइ,
जम्हा सो अतीव विस्समो^२ मंकडो य । तत्थ खलु ओयारे
चेव असन्तभीमणा अहिलसियपुरमंपत्तिविग्घहेयवो दुवे
वग्घसिंघा^३ परिवसन्ति । ते य ओयरिउं चेव न पयच्छन्ति ।
तओ ते पुरिमयारेण उद्धंसिक्खण ओयरियव्वं । ओइल्लण^४
वि य ताव अणुवट्ठन्ति जाव अहिलसियपुरसमीवं । उक्कग-
ल्लगं च पाणिणं वावाएन्ति^५; मगल्लगस्सु य न पडवन्ति
त्ति । इत्था य एत्थ एगे मणोहरा सिणिद्धपत्तत्ता सुरहि-
कुसुमसोद्विया सीयलक्काया, अस्से य परिसडियपण्डुपत्ता
कुसुमफलविवज्जिया अमणोहरा य । तत्थ पढमाणं छाया वि^६
विणासकारणं, किं पुण परिभोगो त्ति । न तेसु वीसमियव्वं,
इयरेसु मुज्जत्तमेत्तं वीसमियव्वं त्ति । मणोहरव्वधारिणो
मज्जरवयणा य एत्थ मगतउट्ठिया बहवे पुरिसा हक्कारेन्ति
'एह^७ भो सत्थिया एह, एवं पि तं पुरं गम्भइ' त्ति । तेमिं
वयणं न सोयव्वं । सुसत्थिया उण^८ मुज्जत्तमेत्तमवि काणं^९
खणमवि न मोत्तव्वा । एयादणो नियमा भयं दुरन्तो य ।
येवो दवग्गी अप्पमत्तेहिं^{१०} ओल्लहवेयव्वो, अणोल्लहविज्जन्तो
नियमेण^{११} उट्ठइ । पुणो य दुग्गो उच्चो य^{१२} पव्वओ, सो वि
उवउत्तेहिं लङ्घियव्वो; अल्लङ्घणे य नियमा मरिज्जइ । तओ

१ B ०यइ । २ BCE संकुटो । ३ B वसन्ति । ४ E ०हवे ।

५ C om. भो सत्थिया एह । ६ ACE कंवि । ७ MSS. उ०, CE =
उल्लसितव. cf. Hem. IV. 416. ८ D adds सो । ९ D om.
B after दुग्गो ।

- वि य महन्ती ^१अदगुविस्मग्वरा वंसकुङ्कुली, सा वि य
 दयथरं बोलेयव्वा ; संठियाणं च तीए ममीवे अणेए उवह्वा ।
^२तन्त्रो अणन्तरं च लङ्गन्त्रो ^३खड्डोलन्त्रो । ^४तस्स समीवे
 मणोरहो नाम बभणो निस्समेव परिवसद् । सो भणद् ।
 ५ ^५भो भो सत्थिया, मणाथं पूरेह^६ एयं, तन्त्रो गमिस्सुह
^७त्ति । तस्स नो सोयव्वं वयणं, अवगणिज्जण गन्तव्वं । न खलु
 सो पूरियव्वो । सो खु पूरिय्वमाणो महत्तथरो एवद्,
 पन्थाओ य पडिभंसद्^८ । फलाणि य णं^९ एत्थ दिव्वाणि
 पञ्चप्पयाराणि नेत्तादसुहयराणि किंपागणं, न पेक्खियव्वाणि,
 १० न वा भोत्तव्वाणि । बावीसं च णं एत्थ घोरा ^{१०}महाकाया
 कराळा पिमाया खणं खणमहिहवन्ति । ते वि य ण
 गणेयव्वा । भत्तपाणं च एत्थ ^{११}विभागन्त्रो ^{१२}परिभुज्जमाणमईव
 विरसं दल्लहं च ^{१३}एवद् ^{१४}त्ति (विवागन्त्रो उणमईव सरसं
 जहा ^{१५}वासयसुयजवाभेसजं)^{१६} । तत्थ न विसाइणा होयव्वं ।
 १५ ^{१७}अपयाणयं न कायव्वं ति, रयणीए वि जामदुयं निथमेण
 वहियव्वं । एवं च गच्छमाणेहिं, देवाणुप्पिया, खिप्पमेवाडवी
 लङ्किज्जद्, लङ्किता य तमेगन्तदोगच्चवप्पियं निव्वुदपुरं
 पाविज्जद् ति । तत्थ न होन्ति पुणो केद्द किस्सेसोवह्वा ॥

१ D अगुवि ।

२ ACE om.

३ D खडा°, CE कुङ्कु ।

४ B तस्समीवे ।

५ E om. भो भो सत्थिया ।

६ ACD °हि ।

७ ACE °वि, D °हि ।

८ D पडिहंविज्जद्, B पडिहंजद् ।

९ E om.

१० E महाकाराळा ।

११ B om., A विवागड ।

१२ ACE

om.

१३ B om.

१४ B वासयसु य जवा° ?

१५ D अपायययं ।

एष दिदृक्षो, इमो उण उवणञ्चो ॥ एत्थ सत्यवाहो तिलोय-
 चिन्तामणी सुरासुरपूदञ्चो अरहा । घोषणं तु अस्त्रेवणि-
 विस्त्रेवणिसंवेयणिनिव्वेयणिलक्खणा धम्मकहा । सत्थिया य^१
 संसाराडविलङ्घणेण निव्वुदपुरपत्थिया^२ जीवा । अडवौ पुण
 नारथतिरिथमणयदेवगइल्लक्खणो संसारो । उज्जुयपन्थो ५
^१साउधम्मो ; मणागमणुज्जुञ्चो सावयधम्मो, सो वि य पज्जन्ते
 साउधम्मफलो चेव इच्छिज्जइ । न य भावञ्चो अपडिवस-
 साउधम्मा संसाराडविं लङ्गेत्ति^३ । इच्छियपुरं पुण जम्भजरा-
 मरणरोगमोगाडउवइवरहियं सिवपुरं । वग्घमिंघा य मोक्ख-
 विग्घहेयवो रागदोषा । अभिभूया य णेहिं पाणिणो पेच्छ- १०
 माणा वि माइन्दजालसरिसं जीवल्लोयं न चएत्ति पडिवज्जिउं
 परमपयसाहयं समणत्तणं । पवस्सवयाणं पि य एए असंपत्त-
 केवलभावाणं न सुयन्ति मगं, विमुक्कजिणवयणमग्गे अहि-
 व्वन्ति जीवे न उण इयरे त्ति । मणोरमरुक्खप्पायाञ्चो
 सपडिवन्थाञ्चो थोपसुपण्डयसंसत्ताञ्चो वसहोञ्चो । परिसडिय- १५
 पण्डपत्ताञ्चो य अणवज्जवसहोञ्चो । मगतउत्था हक्कारण-
 पुरिसा परल्लोयविरुद्धोवएसदायगा पामत्थाई अकल्लामित्ता,
 सुसत्थिया उण अट्टारससौलङ्गसहस्सधारिणो समणा^४ । दवग्गी
 कोहो ; पम्बञ्चो माणो, वंसकुडङ्गी माया, खड्डोलञ्चो खोहो ।
 मणोरहबम्भणो इच्छाविसेसो, थेवपूरणे वि इमस्स अपज्जवसा- २०

१ ACE om.

२ D •पत्थिया ।

३ B सुसाउ ।

४ AD संवेर ति ।

५ E समपमा ।

जगमणं । किंपागफलाणि सहादशो विसया । सीओणहरुहा-
पिवासादया य बावीसं परीसहा पिसाया । विरसं भोयणं
अणवज्जं मज्जयरवित्तीए^१ एसणिज्जं । अपयाणयं सया अपप-
माओ । जामदुयगमणं च सज्झायकरणं । एवं च वट्टमाणेहिं,
१ देवाणप्पिया, सिग्घमेव भवाडवौ लङ्घिज्जइ, लङ्घित्ता य
तमेगमन्तमणावाहं सिवपुरं पाविज्जइ त्ति ॥

तओ संजायसस्यन्तदेसविरहपरिणामेण भणियं जय-
कुमारेण । भयवं, एवमेयं न अज्झहा । गहियाहं अणुज्जयाहं ।
पविट्ठो नयरिं । कओ से पिउणा जुवरज्जाहिसेओ । पवत्तो
१० सेविउं भयवन्तं मणकुमारं । वित्तो मासकप्पो । गओ भयवं ॥

एत्यन्तरंमि सो धणसिरौजौवनारओ तओ नरयाओ
उज्जट्टिऊण संसारमाहिण्डिय अणन्तरजस्यंमि य तहाविहं
कंपि अकामनिज्जरं पाविऊण मओ ममाणो समुप्पओ
इमस्सु चेव जयकुमारस्सु भाउयत्ताए त्ति । जाओ काणकमेण,
१५ पइट्ठावियं च से नामं विजओ त्ति । पत्तो कुमारभावं च
वज्झहो जयकुमारस्सु, अवज्झहो जयकुमारो^१ विजयस्सु । एवं
च अइक्कन्तो कोइ कालो ।

अज्झया असारयाए संसारस्सु निरवेत्तयाए मज्जुणो
विचित्तयाए कस्यपरिणामस्सु सपज्जवसाणयाए^१ जस्यो

१ ACE •विजिय, BD •वित्तौ :

१ BD इयस्सु :

१ E जंतुओ, D first hand, B जंतुओ ।

पञ्चतमुवगन्धो राधा । अक्षित्तो रज्जमि धामन्तमण्डलेण
 जयकुमारो । विजन्धो य पञ्चोसेण पलायमाणो रज्ज्वद्धिं
 काज्जण बद्धो रज्जचित्तएहिं । जान्धो य से जणणीए सोओ ॥
 अक्षया य अत्याइयामण्डवगयस्स रादणो आगया समुद्वीई
 विथ सुत्तानियरवाहिणी पाउससिरी विथ समुन्नयपञ्चोहरा ।
 मलयमेहला विथ चन्दणगन्धवाहिणी वसन्तलक्की विथ
 हररपत्ततिलयाहरणा पडिहारौ । तीए य दुहाविरिक्क-
 संघडियकमलसंपुडेण विथ मत्तयावत्थिएण अञ्जलिणा पणामं
 काज्जण विणत्तो राधा । देव, एसा खु ते जणणी केणावि
 कारणेण देवदंमणमहिलमन्ती पडिहारभूमौए चिट्ठइ । तओ १०
 ससंभमं 'चिट्ठइ तुभे' त्ति भणन्तो 'रायसंघायं उट्ठिओ
 राधा । गन्धो द्वारभागं । पणमिया जणणी भणिया य ।
 अम्ब, किं न महाविओ अहं, किं वा आगमणपञ्चोयणं । तओ
 पइइया एसा । भणियं च जेण । अम्ब, ^१किंनिमित्तमिमं ।
 तीए भणियं । जाय, सुयसिणेहसंवड्ढियसोयाणलवियारो ; ता १५
 देहि मे पुत्तजौवियं । रादणा भणियं । अम्ब, कुओ भयं
 कुमारस्स । तीए भणियं । जाय, ठिई एमा पयापरिवाल्लण्ण-
 याणं नरवईणं, जं पडिवस्सभूओ महया जत्तेण रक्खिज्जइ ।
 तओ सो कुमारो 'मा अक्षसामन्तपयारिओ मंपयं अहिइ-
 विस्सइ' त्ति गहिओ रज्जचित्तएहिं, अणुमयं च मए एयं । १०

- किं पुण जहा तस्स सरौरे पमाओ न हवद्, तहा तए
 अदयव्वं ति । राइणा भणियं । अन्न, किं पडिवस्सभूओ मे
 कुमारो ; अइ एवं, ता को उण सपस्को त्ति । ता किं
 एइणा । एहि, अभिन्नरं पविसन्ह । पविट्ठो राया । उवणौयं
 ५ से जणणीए आसणं । उवविट्ठा य एसा । भणियं च जेण ।
 भो भो महन्तया, आणेइ इह कुमारं । गया कुमारानयण-
 निमित्तं रायपुरिसा । चिन्तियं च राइणा । अहो ए उ खलु
 ईदमं इमं रज्जं, जस्स कए महं अणाचिरित्तयकारणन्तर-
 मवल्लम्बिऊण एयं पि ववसियं महन्तएहिं ति । ता किं एइणा
 १० बन्धुजणस्स वि अणिव्वुदकरेण विहसकिलेसायासमेत्तेण
 १ परमपमाएक्कहेउणा विवागदारुणेण रज्जेणं । एत्थं पि
 बज्जमाणो अविदयसंसारमरुवाण जीवाणं । अओ देमि इमं
 कुमारस्स, अवणेमि सुयमिणेहमंवड्डियमोयाणलवियारमन्नाए ।
 एत्थन्तरंमि पुव्वकथकस्सटोमेणं राइणो उवरि वट्ठपरिणाम-
 १५ परिणओ आणिओ कुमारो । दिट्ठो राइणा, मवज्जमाणं च
 ठविओ सौहासणे । आणाविद्या सुगन्धोदयभरिया कणथ-
 कलसा । गहिओ राइणा मयमेव एक्को, गहिया य अस्से
 पहाणसामन्तेहिं । अहिमित्तो कुमारो । भणियं च जेण ।
 भो भो सामन्ता, भो भो महन्तया, एम मे राय त्ति ।
 २० कूडा नवज्जा राइणा सेससामन्तएहि य । तओ चक्षणेसु

निवर्तितुं पुच्छिंथा अम्भा । अम्भ, अवि अवगच्छो ते
 सोद्याणल्लो । तन्नो महापुरिसचरियविन्दयस्सिक्तद्वियथाए
 भणियमम्भाए । जाय, कहमेवं^१ अवेद ; न खलु इत्थणेहिंतो
 चेव अवगमो सोद्याणल्लस्स । रादणा भणियं । अम्भ, किं पुण
 एत्थ कारणं ति नावगच्छामि । तीए भणियं । जाय, सुण ।
 महामिसभूयं खु^२ एयं रज्जं । एयवज्जमाणेण य कुणिमगिद्धा
 इव मण्डला अपरमत्यपेच्छिणो कावुरिसा न गणेन्ति सुकथं,
 स जाणन्ति उच्चियं, न पेच्छन्ति आद्यदं ; विमयविममोहियमणा
 सम्बहा तं तमायरन्ति, जेण साहीणे सग्गनिव्वाणगमणमाहणे
 अचिन्तिचिन्तामणिरयणभूए मणयत्ते निरयमेव गच्छन्ति १.
 त्ति । महापुरिसो य तुमं ति कच्चन्नो^३ अवगच्छामि । एसो
 उण ते भाया कयाद न एवंविहो हवेज्ज त्ति । अकल्लाण-
 मित्तवं च राया इवद । तस्स खलु अणारिया विमयल्लो-
 यत्तणेण कइं नाम अन्धे पिया भविस्सामो । "तन्नो 'देसद
 णे' एस विमयसाहणं धणं' ति करेन्ति अकरणिज्जं, अंपन्ति
 अजंपियज्जं, पवत्तन्ति उभयल्लोगविहङ्गे, नियत्तन्ति धम्मववसा-
 याओ । तन्नो सो सयं पि पावकल्लो पावकल्लेहि य पवत्तिओ,
 नत्थि तं अं न सेवद । अन्नो जमासङ्खियमिमस्स, तं इमाओ
 निधमेण ते संभावेमि । ता कइं सोद्याणल्लो मे अवेद त्ति ।

१ D ०४ ।

२ B om.

३ CE ख० ।

४ B अ, A दुष, CDE पुष ।

५ B तवउ ।

६ D खो ।

- रादृणा भणियं । अम्ब, अलमामङ्गाए । सत्यो खु कुमारो ।
 अहवा किमणेण । पवज्जामि अम्बाए अणुआओ मयल्लजौव-
 निब्बुदकार्थं समणत्तणं ति । तीए भणियं । जाय, अलं ते
 समणत्तणेणं । 'पथं परिवालेहि, एयस्स वि थ करेहि
 १ जुवरज्जाहिसेयं ति । रादृणा भणियं । अम्ब, ताथपसाय-
 लालियाओ धम्माओ पयाओ । निउत्तो थ एयामिं परि-
 वालणे कुमारो । कयरज्जाहिसेयस्स थ विरद्धो जुवरज्जाहि-
 सेओ । जिणधम्मबोहेण विरत्तं च मे चित्तं संसारवासओ ।
 ता किं बड्डणा । करेउ पसायं अम्बा, पवज्जामि अहं
 २ समणत्तणं ति । भणिऊण निवडिओ चलणेसु । तीए भणियं ।
 जाय, जं ते रोयइ ; किं तु अहं पि पडिवज्जामि त्ति ।
 रादृणा भणियं । अम्ब, पयइनिग्गुणे संसारे जुत्तमेयं । एत्थ
 खल्लु, सव्वे सपज्जवसाणा निचथा, पडणन्ता उम्मेहा, विओय-
 पज्जवसाणा संजोया, मरणन्तं जौविथं । अकयसुकयकम्माण
 ३ थ दावणो विवाओ, दुल्लहं च मणुयत्ते जिणिन्दवयणं । ता
 किच्चमेयमम्बाए वि । भणिओ थ कुमारो । वज्ज, ताथप-
 सायलालियाओ पयाओ ; तं तहा चेड्ढियव्वं, जहा पयाओ
 केणइ उवइवेण न सुमरेन्ति ताथस्स । परिच्चइयव्वं कुमार-
 चेड्ढियं, अवल्लम्बियव्वं रायरिमिचरियं, न मइल्लियव्वो
 ४ पुव्वपुरिसविडन्तो असो । किं बड्डणा । जहा सुल्लड्डमिह

माणसत्तणं हवद, तथा कायव्वं ति । भणिया य रज्जुचिन्तायां
 सामन्ता य । तुभेहिं पि उच्चियं नियविवेगस्स सरिस्सं
 तावपसायाणं अणुत्तुवं महाकुलस्स विद्धिकारयं किन्तौए
 हियं पयाकुमाराणं उभयलोयसुहावहं चेद्विद्यव्वं ति । तत्थ
 केहिंचि दहलोयसावेक्खएहिं भणियं । महाराय, कौदमा ।
 अन्हाणं महारायविरहियाणं दवे वि लोया । तहावि जं
 देवो आणवेद । अप्पडिहियसामणो देवो । के अन्हे समीहि-
 यन्तरायकरणस्स विसेसओ परलोयमग्गे । तओ अहिणन्दि-
 ऊण एयं तेमिं वयणं उट्ठिओ राया । पयट्ठो सणकुमारा-
 यरियसमीवं ।

१०

एत्यन्तरंमि समागओ गुरुपवत्तिकहणनिउत्तो सिद्धत्यो
 नाम बभणो । भणियं च तेण । देव, संसिद्धा ते मणोरहा ।
 दहेवागओ भगवं सणकुमारायरिओ, आवाभिओ तेन्दुगुब्बाणे ।
 एवं च सोऊण हरिसिओ राया । सत्तट्ठ वा पयाणि गन्तूण
 तप्पएसट्ठिएणेव पडिलेहिय मच्चियलं समुल्लसियरोमच्चं १५
 धरणिनिहियजाणकरयलेणं वन्दिओ णेण, वन्दिऊण पयट्ठो
 भयवन्तदंसणवडियाए । विज्जत्तो महन्तयसामन्नेहिं १ । देव,
 संपन्नं चेव समीहियं देवस्स । ता एत्थेव पसत्थतिहिकरण-
 सुऊत्तजोए पम्बइस्सइ देवो । पडिसुयं राहणा । गओ गुरु-
 समीवं । इथरेहिं पि विजयं भणिऊण द्वावियं महादाणं, २०

- ‘काराविषा सम्वाययणेसु’ पूया । अथ य पसत्ये तिहि-
 करणमुत्तजोए समारूढो रक्षवरं परियरिओ रायलोएण
 उग्वोसिक्खमाणेण वरवरियाए पूरेणो अत्यजणमणोरहे^१
 ‘अहो अण्णरौयमहो उत्तिमपुरिसचेट्ठियं’ ति भणमाणेहि
 ५ पुलोदक्खमाणो नाथरेहिं ‘अण्णाहा कायन्दो, अयासो य
 एसो पव्वज्जाए’ ति जंपमाणीहिं सद्धकं कहकहवि
 दिस्समाणो नाथरियाहिं वज्जन्तेण पुष्पाहत्तरेण पठन्तेहिं
 मज्झसाहं वन्दिवन्नेहिं^२ पव्वज्जानिमित्तं निग्गओ नयरीओ
 राया । पत्तो तेन्दुगुज्जाणं । पव्वइओ एसो सणकुमारारयरिय-
 १० समीवे सह जणणीए पहाणपरियणेण य । कंचि वेसं
 चिट्ठिजण य वन्दिजण य भयवन्नं बाहोसल्लोथणा पविट्ठा
 कायन्दिं रायनाथरया । अथ य समत्ते मासकप्पे विह-
 रिओ भयवं । अहिज्जियं च सुत्तं जयाणगारेण । तओ
 निरइयारं सामणमणुवालेन्तस्स अइक्कन्तो कोइ कासो ॥
 १५ इओ य ‘न वावाइओ पव्वइओ’ ति जाओ से ‘मण्णरो
 विजयस्सु । पेसिया य णेण ‘कुओइ कासाओ इमस्सु
 ‘नियपसइयपुरिसा वावायगा । तेहिं चिय ‘किंनिमित्तं
 अणिमित्तं वावायणं’ ति अवावाइजण ‘वावाइओ’ ति निवेइयं
 विजयस्सु । परितुट्ठो खु एसो ॥ अथ य ‘कयाइ कस्सइ मं

१ BE करा० ।

२ E ‘वाइ’

३ BE वंदेहि य ।

४ B पव्वज्जाओ ।

५ B कहवि ।

६ B नियय० ।

ददूण इवेज्ज जिणधम्मपडिबोहो' ति 'अवस्सुभविद्यम्वयानि-
 ओएण अणुन्नविय गुरुं कइवयसुसाज्जपरिवारिओ सयणा-
 लोथणनिमित्तं कायन्दिं चेव गओ जयाणगारो । निवेइयं
 राइणो । कुविओ एसो वावायगपुरिसाणं । सदाविद्या णेणं
 पुच्छिया य । अरे कत्य वा कहं वा तुभेहिं सो समणग- ५
 रुवधारो वेरिओ मे वावाइओ ति । तओ तेहिं विज्जाय-
 तयागमणेहिं भणियं । देव, नन्दिवद्धणे सन्निवेसे । केसा-
 लंकारविगमेण न पच्चभिन्नाओ अन्नेहिं । तओ पुच्छिओ तत्य
 एणो समणगो 'कहिं कयमो वा एत्य जओ' ति । तेण
 भणियं । एत्य नागदेवहरए ओ एस ज्ञाणसुवगओ ति । १०
 तओ 'सुज्जेव तमुज्जाणं' ति गन्तूण वावाइओ अन्नेहिं ।
 राइणा भणियं । अओ कोइ तवस्सो तुभेहिं वावाइओ, सो
 उण महापावो इहागओ ति । तेहिं भणियं । देव,^१ न सक्कं
 विद्याणामो । राइणा भणियं । किं 'गयं एत्य संपयं
 वावाएस्सामो' । पडिस्सुयं च णेहिं । निगओ य एसो १५
^१नियमन्दिराओ भयवन्तदंसणनिमित्तं । दिट्ठो णेण भयवं
 वन्दिओ य । धम्मज्जाहिओ य भयवया । कहिओ से सज्जकु-
 भासिओ धम्मो । न विरत्तो एसो संसारवासाओ ति
 सुणिओ से अहिप्पाओ । भणिओ य एसो । महाराय,
 अवगयं चेव तए एयं, जहा कम्मपरिणामफलं संसारियाण २०

सन्तापं सुहं दुःखं च । सर्वे सन्ता सुहं अहिंसयन्ति, न
 दुःखं । मूलं पुण इमस्स धम्मो । तस्स परिणामो सुखवया
 पियसमागमसुहादं सोहग्गं आरोगया विउल्ला य भोया ।
 ता अवल्लमेहि सयल्लसोखनिहाणभूयं धम्मं, आयरसु मेत्तिं,
 १ वड्ढेहि दाणं, करेहि सव्वमत्तेसु दयं ति । विजएण चिन्तियं ।
 ममुप्पसं इमस्स मरणभयं, अओ एवं भणाइ । ता कच्चिं
 वड्ढइ त्ति । चिन्तिऊण भणियं च णेण । भयवं, जं तुमं
 आणवेमि । अन्नं च । जयप्पभूइमेव पडिवसो तुमं वीय-
 रागभासियं धम्मं, तयप्पभूइमेव आठत्तं मए इमं । भयवया
 १० भणियं । सोहणं कयं १तए । तओ कच्चि वेलं पज्जुवासिऊण
 पविट्ठो नयरिं । चिन्तियं च णेण । अज्जेव एयं दुराथारं
 वावाएमि । पसन्ते वि भयवन्ते पुव्वकयकिस्सिट्ठकम्मपरिणई
 चेवेत्थ कारणं विजयस्स । भणियं च

अइसंकिस्सिट्ठकम्माणवेयणे ओ उ होइ परिणामो ।

१५ सो संकिस्सिट्ठकम्मास्स कारणं जमिइ पाएण ॥

समागया रथणौ । भणिया य राइणा पुव्वपेसिथा
 वावायगपुरिसा । अरे अज्जं तं दुराथारं वावाएमो त्ति
 पडिस्सुयमणेहिं । अत्यमिओ मियङ्को । कइवयपुरिसपरि-
 वारिओ गओ जयाणगारसमीवं विजओ ; दिट्ठो य णेण
 १० निवायसरणपदीवो व्व सज्झाणसंगओ भयवं । तिव्वाणुहाव-
 कसाओयएणं च कड्डियं मण्डल्लगं । अहिंययरं गहिओ

कसाएहिं । अवगथा सुकथवासणा,^१ पवत्तो महाभोहो,
 आसगच्छिओ तिव्वकसपरिणईए । पवड्डुमाणकोवाणलेण पइओ
 खिरोहराए, एगपहारेणेव पाडियं उत्तिमङ्गं । ‘विजयकुमारो
 चेव एसो’ ति ‘अहो विचिन्तया जीवसरियाणं, अचिन्तणीया
 कम्भुणो गइ’ ति चिन्तिऊण अवगथा साऊणो ॥ ५

भयवं पुण गभीरयाए आसयत्तु विमुद्धयाए^२ नेत्तौए
 अचलिययाए झाणत्तु निम्ममयाए सरीरे भाविययाए जिण-
 वयणत्तु खीणप्पाययाए पावकम्भुणो विमुद्धयाए सेसभावत्तु
 थिरयाए संजमधिईए आसन्नयाए परमपयत्तु अपरिवड्ढिय-
 सुहपरिणामो चइऊण देहं समुप्पन्नो आणयाभिहाणे देव- १०
 लोए खिरिप्पहे विमाणे अट्टारससागरोवमाऊ वेमाणिओ
 ति । ^३विजयओ विथ तं वावाइऊण महाणुभावं कयक्किं
 मन्नमाणो अप्पाणं पविट्ठो नयरिं । सेससाऊणो वि गोसे
 गया सणकुमारायरियसमौवं । साहिओ सयल्लवुत्तन्तो आय-
 रियत्तु । सुषीसो ति^४ काऊणमणअसरिसं कयं परिदेवणं ॥
 गुरुणा । इयरो वि य विजयनरवई तथप्पभूरत्तेव महया
 पावोदएण समुप्पन्नमहावाहिवेयणो ‘जओ वावाइओ’ ति

१ BD सन्न ।

२ BD add जीवाचसुवरि ।

३ CE om. all down to इयरो वि D i. marg.

४ A सुषी D सुषी - - B सुषीसो ।

एहमेतेणमप्पाणं कयत्थं मज्झमाणो अहाउयं पाणिज्जण
 दक्खमच्चुणा मच्चो समाणो उप्पन्नो पक्कप्पहाए पुठवीए
 दससागरोवमाज महाघोरनारच्चो त्ति ॥

जयविजया य सहोयर जं भणियमिहासि तं गयमियाणि ।

५ वोक्खामि पुब्बविहियं धरणो लच्छी य पदभज्जा ॥

पञ्चमं भवगगहणं समत्तं ॥

॥ कट्टो भवो ॥

अति इहेव जम्बुद्वीवे भारहे वासे परिहरिया अहमेणं
वज्जिया कालदोसेण रहिया उवइवेण निवासो नयसिरीए
माथन्दो नाम नयरी ।

जौए मज्जमत्तकामिणिलीलासंकमणणेउररवेण ।

भवणवणदौहिअोयररया वि हंसा नडिक्कन्ति ॥ १

जौए सरलसहावो पियंवओ धम्मनिश्चियनिश्चित्तो ।

पढमाभाषी नेहालुओ य पुरिसाण वग्गो ॥

तत्थ दरियारिमइणो सुकयधम्माधम्मववत्थो कालमेओ
नाम नरवई । तस्स अईव बज्जमओ सयलनयरिसेट्ठिचूडामणी
वन्हुदत्तो नाम सेट्ठि त्ति । सो य परम्पहो परकलत्ते न १०
अभत्यणाए, अलुङ्को परविभवे न धम्मोवज्जणे, असंतुट्ठो
परोवयारे न धणागमे, अहिगओ पौईए न मच्छरेणं,
दरिहो दोसेहिं न विहवेणं । तेण सा नयरी मलयवणं पिव
पारिजाएण वसन्तो विय कुसुमुग्गमेण पावससिरी विय
मेहावलीए सरयकालो विय चन्दमण्डलेणं अहिं विभूसिध ११
त्ति । तस्स कमलायरस्स विय विजुप्पइ कोसो मित्तमण्डलेण,
कप्पतस्वरस्स विय खन्धे पायं काज्जण गहियाइं फलाइं

- अत्यनिवहेण । तस्स समाणकुलरूवविहवसहावा हारप्पहा
 नाम भारिया । स इमौण मह धम्मत्यन्नभगपसरं विसय-
 सुहम^१णुहविंसु त्ति ॥ इओ य सो आणयकप्पवासी देवो
 तंमि देवलोए अहाउयं पाणिऊण चुओ समाणो ममुप्पओ
 १ हारप्पहाए कुष्किंमि । दिट्ठा य णाए तौए चेव रयणीए
 चरिमजामंमि सुमिणए दिव्वपउमासणोवविट्ठा धवलदुगल-
 निवसणा विविहरयणखच्चियरसणाकलावा सुकुमालमिउफंसेण
 उत्तरीएण पक्काइयपओहरा सुत्तावलीविहमियाए शिरो-
 हराए^२ ३ णट्ठन्तमऊयरफुल्लगहियकमला धवलकरिवरेहिं
 १० दिव्वकच्चणकलसेहिं अहिंसिच्चमाणा मिरी वयणेणमुयरं
 पविसमाणि त्ति । तओ तं दट्ठूण विउट्ठा एसा । साहिओ
 तौए हरिसनिभराए दइयस्स । भणिया य णेण । सुन्दरि,
 मिरिनिवासो ते पुत्तो भविस्सइ । पडिस्सुयमिमौए । तओ
 विसेसेण तिवग्गसंपायणरयाए अइक्कन्तो कोइ काळो । पत्तो
 ११ पसूदममओ । पसूया य एसा, जाओ से दारओ, निवेइओ
 परितोसनामाए चेडियाए बन्धुदत्तस्स । परितुट्ठो एसो ।
 दिव्वं तौए पारिओसियं । कयं उच्चियं करणिज्जं । अइक्कन्तो
 मामो दारयस्स । पइट्ठावियं च मे नामं पियामहस्स बन्धितं
 धरणो त्ति । पत्तो कुमारभावं, गाहिओ कलाकलावं ।
 १० निष्साओ य तत्थ पयाणसारौ मंवुत्तो ॥

१ E ० जवत्तस्स अइक्कन्तो कोइ काळो इओ य etc

२ CE adds विम्भाजसावा ।

३ ACE ० मऊयवइ०

एत्यन्तरंमि सो विजयजीवनारम्भो तन्नो नरयाओ
 उम्भट्टिजण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तत्ताविह-
 मणुट्ठाणं काजण तीए चेव नयरीए कत्तियत्तु वेट्टित्तु अथाए
 भारियाए कुच्छिंसि इत्तियत्ताए उववत्तु त्ति । जाया
 कासक्कमेण । पइट्ठावियं च से नामं लच्छि त्ति । पत्ता 'य ५
 जोम्भणं । अचिन्तणीयथाए कम्मपरिणामत्तु 'भविष्यम्भाए
 'निओएण मत्ताविभूईए परिणीया च जेणं । अत्ति पीई
 धरणत्तु लच्छीए, न उण तीए धरणंमि । चिन्तेइ एमा ।
 अत्तं मे जीवलोएण, अत्त धरणो पइदिणं दीसइ त्ति ।
 एवं च विडम्बणापायं^१ विसयसुद्धमणुवन्ताणं अइक्कन्तो १०
 कोइ कालो ॥

अज्जया य पयत्ते मयणमहसवे कीलानिमित्तं पयट्ठो
 रत्तवरे धरणो मल्लयसुन्दरं उज्जाणं । पत्तो नयरिदुवारदेसं ।
 एत्यन्तरंमि तन्नो चेव उज्जाणाओ कीलज्जण गन्नो रत्तवरेण
 नयरिदुवारदेसभायं पञ्चनन्दिसेट्ठिपुत्तो देवनन्दि त्ति । १५
 मिल्लिया रत्तवरा दुवारदेसभाए । वित्तिज्जयाए रत्तवराणं
 न दोषं पि निग्गमणपवेसभूमौ^२ । भणियं च देवनन्दिणा ।
 भो भो धरण, ओसारेहि रत्तवरं ताव, जाव मे पविसइ
 रहो त्ति । धरणेण भणियं । अइगन्नो मे रहो, न तीरए
 बालेडं । ता तुमं चेव ओसारेहि, जाव मे नीसरइ त्ति । २०

- देवनन्दिणा भणियं । भो भो धरण, अह केण उण अहं
भवओ जणओ, जेण रहवरं ओसारेमि । धरणेण भणियं ।
भो भो देवनन्दि, 'तुल्लमेवेयं । एवं च वित्थक्का दुवे वि
चेट्ठिपुत्ता । बद्धो निग्गमपवेसमग्गो^१ नायरयाणं । पवित्थिओ
५ जणवाओ, विक्काओ एस वुत्तन्तो नयरिमहन्ताएहिं । आलोचियं
च जेहिं । दुवे वि खु महापुरिसपुत्ता, न खलु एत्य एगस्स
वि निरागरणं जुज्झइ त्ति । ता इमं एत्य पत्तयासं ;
निभञ्जिज्जन्ति एए । जहा । कीस तुभे पुब्बपुरिसज्जिएणं
विहवेणं गव्वसुव्वइह । केण तुम्हाण नियमुओवज्जिएणं
१० दविणजाएणं दिक्कं महादाणं । केण वा काराविओ धम्माहि-
गारो । केण वा अभुद्धुरिओ विहसवग्गो । केण वा परि-
ओसिया जणणिजणया । ता किमेइणा निरत्यएण वज्जजणो-
वहसणिज्जेण अहोपुरिमियापाएण चेट्ठिएणं । अओ उवसंह-
रइ एयं, ओसारेइ नियनियथामाओ सेव पिट्ठओ रहवरे'
१५ किमज्जेणं ति । एवमालोचिज्जण 'इणमेव तुभेहिं ते वत्तव्व ।
त्ति भणिज्जण विसज्जिया^२ वयणविसासकुमला^३ 'धम्मत्य-
विसारथा परिणथा वओवत्याए निवामो^४ 'उवसमस्स इह-
परलोयावायदंसगा सुट्ठिया धम्मपक्खे सयलनयरिजणवज्जमथा
सत्तारि चारिया^५ । गया ते तेमिं समीजं । अभुट्ठिया य
२० जेहिं । अणुसासिया चारिएहिं । साहिओ पउराहिप्पाओ ।

१ E तुल्लमवयं, B •तुल्लमेवय । २ A •पावेस । ३ E inserts च ।

४ BE धम्मपक्ख । ५ E •सा । ६ C धम्मस । ७ वा ।

सोहणं ति परितुडो देवनन्दी । असोहणं ति लज्जिओ
 धरणो । भणियं च तेण । भो भो महन्तया, जं तुभे
 आणवेह, तमवस्स मए^१ कायव्वं । किं तु पडिबोहिओ अहं
 तुभेहिं, लज्जिओ य^२ अत्तणो चेद्विण्णं, महदं मे ओहावणा,
 आमगमपायं च मत्तेमि अत्ताणयं । ता एवं मे^३ अणुगहं ।
 करेह । ओसारिज्जन्तु एए रहवरा । गच्छामो य अन्हे इओ
 अज्जेव देसन्तरं । तओ संवच्छरेण जो चेव णे^४ पड्ढयं
 दविणजायं विठविज्जण इहागच्छिय अहियं मप्पुरिसचेद्वियं
 करेस्सुद, तस्सेव सन्तिओ रहो इमीए चेव तेरसीए पवि-
 सिस्सुद वा निक्कमिस्सुद वा । चारिएहिं भणियं । अल्लसेदणा १०
 अभिनिवेशेण । धरणेण भणियं । न अन्नहा मे निव्वुई होइ ।
 चारिएहिं भणियं ।^५ पडरासेत्थ पमाणं । धरणेण भणियं ।
 निवेएह पडराणं । देवनन्दिणा भणियं । जुत्तमेयं, को एत्थ
 दोसो । तओ निवेदयं पडराणं । बड्ढमयं च तेसिं । सद्दाविया
 'य तेसिं जणणिजणया । साहिओ वुत्तन्तो, बड्ढमओ य तेमिं^६
 पि । तओ काराविया भवहं 'न तुभेहिं एएसिं संवाहणा
 कायव्वा' । सद्दाविया धरणदेवनन्दो । ममप्पियं पत्तेयं^७ तेमिं
 पच्चदौणारल्लकपमाणं भण्डमोक्कं । कथं च ववत्थापत्तयं 'जो
 चेव एएसिं संवच्छरब्बन्तरे अहिययरदविणजाएण पोइसं
 पयडइस्सुद, तस्सेव सन्तिएण रहवरेण गम्व्वं, न इयरस्सु' । १०

१ BCE च्छे, B मे ।

२ B om.

३ CE हवमेव ।

४ B बड्ढयं ।

५ BCE पडर० ।

६ E दोहविज्ज० ।

७ E om.

दिक्षा य णेहिं सहत्या । मुद्ध्यं पत्तयं । कूढं पञ्चभण्डारे^१ ।
 निगथा नियपरिवारपरिवारिथा महथा चण्डयरेण धरण-
 देवनन्दीः गेण्डिऊण जहोचियं भण्डं पयहा देसन्तरं, एगो
 उत्तरावहं, अवरो पुब्बदेसं ।

- ५ एत्यन्तरंमि चिन्तियं लच्छीए । दीहाणि देसन्तराणि,
 सुहेण विओओ, दुक्केण समागमो; ता न-याणामो,
 अन्तराले किमहं पाविस्सं ति^२ । अवावाविओ सेव विडत्तो
 खु एसो । गया य ^३मत्यवाहपुत्ता एगं पयाणयं । पेसियाओ
 थ एएमिं बन्धुदत्तपञ्चनन्दीहिं मरीरद्धिदमिन्तमाओचिय
 १० आउच्छिऊण नयरिमहन्तए सपरिवाराओ वल्लओ, मिलि-
 याओ य एएमिं । पइदिणपयाणएहिं^४ च ^५गच्छमाणाणं
 अइक्कन्ता कइवि^६ दियहा ॥

- असया य परिवहन्ते सत्ये दिट्ठो^७ धरणेण एगंमि वण-
 निउञ्जे अचन्तसोमरूवो उप्पायनिवाए करेमाणो विज्जाहर-
 १५ कुमारओ । गओ तस्स समीवं । पुच्छिओ य एसो । भो
 किंनिमित्तं पुण तुमं अमंजायपक्खो विथ गहउपोयओ
 मुहवियारोवल्लिक्खमाणनहङ्गणगमणसुओ विथ उप्पाय-
 निवाए करेसि । आचिक्ख, जइ अकहणिज्जं न होइ । तओ
 अहो से भावस्सुयया, अहो आगई, अहो वयणविज्जासो' ति

१ B भंडयारे, E भंडायारे ।

२ B किमेत्थ भविस्सुर ति ।

३ E om

४ E अणं च ।

५ E om.

६ E कइवय ।

७ AD add य ।

चिन्तिजण भणियं विज्जाहरेण । भो, सुण । अहं खु वेयढ-
पव्वण अमरपुरनिवासी हेमकुण्डलो नाम विज्जाहरकुमारो
अणभत्यविज्जो मयनिओयपरो तत्येव चिट्ठामि, जाव समा-
गओ ताथस्स परममिच्चो विज्जुमाळी नाम विज्जाहरो ।
भणिओ य ताएण । कुओ तुमं, कीस वा विमणदुक्खणो ५
१दौसमि । तेण भणियं । विज्जुमाओ अहं । विमणदुक्खणत्ते
पुण इमं कारणं । दिट्ठं मए विज्जुमाओ इहागच्छमाणेण
उज्जेणीए निव्वेयकारणं । ताएण भणियं । कीइसं निव्वेय-
कारणं । विज्जुमालिणा भणियं । सुण ।

अत्थि उज्जेणीए सिरिप्पहो नाम राया । तस्स ह्विणि व्व १०
कुसुमाउहवेजयन्ती जयसिरी नाम धूया । सा य पयेमाणस्स
वि न दिक्षा कोङ्कणरायपुत्तस्स सिमुपालस्स, १ दिक्षा इमेण १
वज्जेसरसुयस्स परोवयारकरणेक्कलालसस्स सिरिविजयस्स ।
कुविओ सिमुवालो । आगओ जयसिरिविवाहनिमित्तं
सिरिविजओ । तओ पारद्धे महाविभूईए विवाहमङ्गसवे १५
निग्गथा मयण १वन्दणनिमित्तं समालोचिय विहाएणमवरक्कन्दं
दाजणं अवहरिया सिमुवालेण जयसिरी । उट्ठाइओ कल-
यलो । सुणिओ वुत्तन्तो सिरिविजएणं । लग्गो मग्गओ ।
समासाइओ सिमुवालो । आवडियमाओहणं । गाढपहारौकएणं
च जेज्जण सिमुवालं नियत्तिथा जयसिरी । पहारगइयथाए १०

१ B संवुतो ।

१ BE put न दिक्षा here.

१ B adds सिरिप्पहे

४ B पूषा० ।

य सो महापुभावो पाणसंसए वट्टए । सा वि राघधूया 'न
 अहमेयंमि अकथपाणभोयणे पाणवित्तिं करेमि' त्ति
 वामकरयलपणामियवयणपङ्कया अणाचिक्खणीयं अवत्यन्तर-
 मणुहवन्ती दुक्खेण चिट्ठइ ॥ एयं मे एत्थ कारणं । ताएण
 ५ भणियं । ईइसो एस संसारो । खेत्तणयभूया खु एत्थ
 कक्खपरिणईए पाणिणो । ता अल्लं निब्बेएण ॥ तन्नो मए
 चिन्तियं । साहियं मे कल्लं चेव हिमवन्तपव्वय^१ गयस्सु
 दरिहइग्गयं महोसहिमवत्तोइऊण गन्धव्वरइनामेण गन्धव्व
 कुमारेण^२ मम वयंसएण । जहा भो हेमकुण्डल, सच्चो खु
 १० एस लोयवाओ, जं अचिन्तो हि मणिमन्तोमहीण पभावो
 'त्ति, जन्नो एयाए ओसहीए सो पहावो, जेण विदारियट्ठी^३
 वि खग्गाइपहारो इमौए पक्खालणोयएणं पि पणट्ठवेयणं
 तखणा चेव इण्डइ त्ति^४ । दिट्ठपस्यया य मे एसा । ता
 गच्छामि अहयं हिमवन्तं गेण्हऊण^५ 'तयं ओसहिं उवणेमि
 १५ सिरिविजयस्सु । तन्नो सुमरिऊण कहंचि गयणगामिणिं
 विज्जं गन्नो हिमवन्तपव्वयं । गहिया ओसही । 'ओइसो
 हिमवन्ताओ । 'मा सिरिविजयस्सु अच्चाहियं भविसुइ' त्ति
 पडिनिवत्तो वेएण । पत्तो एयं निउअं, खीणयाए वेयागमणेण
 वीसमणनिमित्तं ओइसो इइइं, कयं चलणसोयं उवविट्ठो

१ C गुफा० ।

२ B ०२२४, E om मम वयंसएण ।

३ D om. all down to लीइ ।

४ E ०लौ ।

५ E om.

६ E नं, B तत्त ।

७ BE om.

१ कुरवपायवसमीवे, ठिओ मुऊत्तमेत्तं, उच्चलिओ य उज्जेणिं ।
 सुमरिथा गयणगामिणी विज्जा, जाव अहिणवगिहीयत्तणेण
 गमणसंभमेण य विमुमरियं मे पयं । तओ सा न ववहद त्ति
 उप्पायमिवाए करेमि । धरणेण भणियं । भो एवं ववत्थिए
 को इह उवाओ । हेमकुण्डलेण भणियं । नत्थि उवाओ । ५
 अओ चेव राथउत्तविणाससङ्काए^१ उत्तसद मे हिययं, पणसुद
 मे मई । सव्वहा न अप्पपुलाण समीहियं संपज्जद त्ति दढं
 विमलो हि । धरणेण भणियं । भो अत्थि एस कप्पो, अं सा
 अन्नस्स समत्तं पढिज्जद । हेमकुण्डलेण भणियं 'अत्थि' ।
 धरणेण भणियं । अइ एवं, ता पढ ; कयाइ अहं ते पयं १०
 लहामि । तओ हेमकुण्डलेण 'नत्थि अविमओ पुरिस-
 सामत्थस्स' त्ति चिन्तिय सामन्नसिद्धिं काऊण पढिया
 विज्जा । पयाणसारित्तणेण लद्धं पयं धरणेण । साहियं
 हेमकुण्डलस्स । परितुट्ठो एसो । भणियं च एणे । भो भो
 महापुरिस, दिस्सं तए जीवियं मम समीहियसंपायणेण १५
 राथउत्तस्स ; ता किं^२ ते करेमि । धरणेण भणियं । कथं ते^३
 करणिज्जं ; गच्छ, समीहियं संपाडेहि । तओ हेमकुण्डलेण
 'अहो खे महाणुभावय' त्ति चिन्तिय 'परत्थं^४ करेज्जासि'
 त्ति भणिऊण दिस्सं ओसच्चिवल्लयखण्डं । पणयभङ्ग^५भौदत्तणेण

१ B कुरवव० ।

२ E ०सासंकार ।

३ B adds विथं ।

४ E मे ।

५ E परमत्तं ।

६ B भौदत्तलेव ।

गह्विथं ^१च णेण । गम्भो विज्जाहरो, आगम्भो य धरणो
निययसत्थं । अदक्कन्ता कइवि दियहा ॥

असत्था य गिरिनइतीरंमि समावासिए सत्थे गवल्ल-
जलयवणा वेस्सिनिवद्धुद्धुकेसहारा वक्कलद्धनिवसणा ^१कल्लिय-
५ कोडण्डवावडग्गहत्था सुणयवन्धसंगया सदुत्तं रयमाणा दिट्ठा
धरणेण नाइदूरगामिणा सवरजुवाणय त्ति । मद्दाविथा णेण
पुच्छिया य । भो किंनिमित्तं रयह त्ति^२ । तेहिं भणियं ।
अज्ज, अत्थि अन्धाणं कालसेणो नाम पल्लीवई ।

जस्स इह विन्धियाओ सत्तिनियानाणि चिन्तयन्तीओ ।

१० न समल्लियन्ति दुग्गं परचक्कभए वि वाहीओ ॥

एक्कसरघायलद्धा जस्स य करिबुभदारणेक्करसा ।

न वि विहल्लन्तसरौरा गच्छन्ति पयं पि केसरिणो ॥

सो खु केसरौ आगओ त्ति आयल्लिय घेत्तूण कोडण्डं
कल्लियसरं ^१च एगागी चेव निग्गओ पल्लीओ । न दिट्ठो ^२च
१५ णेण नग्गोहपायवन्तरिओ केसरौ । गम्भो तस्स समीवं ।
गह्विओ य णेण पट्ठिदेसे । वावाइओ तेण ^३वल्लिज्जण
‘कट्ठारएण केसरौ । तेण वि य से^४ तोडियं’ उत्तिमङ्गलण्डं ।
तओ सो ‘नत्थि मे जीवियं’ ति मल्लमाणो जल्लणपवेस
काउमारद्धो । सुणिओ से एम वुत्तन्तो गेहिणौए । तओ
२० सा वि आवक्कसत्ता तं चेव काउं ववसिया, वारिया वि

१ E धरणं । २ C कल्लिय० E कल्लिय० । ३ E om.

४ B om. ५ E om. ६ B करिवाइ । BE transpose.

पक्षीवद्गणा न विरमद् न्ति । तत्रो तेण पेसिया अन्ने तीए
 संधारणत्थं पिडणो से आणयणनिमित्तं । वीररसपहाणो खु
 सो मयणवच्छलो य । ता न-याणामो, किं पडिवज्जिस्तुद
 न्ति । महादुक्खपौडिया असमत्था य धरिउं इमं सोयादरेयं
 अविज्जमाणोवाया य पडिवज्जिऊण इत्थियाभावं केवलं ॥
 इयन्द् । धरणेण भणियं । भद्दा, अलं मोएण । दंसेहि^१ मे
 पक्षीवद् । कथाद् जीवावेमि अहयं । तत्रो चक्षणेसु निवडि-
 ऊण हरिस^२वसुप्फल्लोयणेहिं^३ जंपियं सवरेहिं । अज्ज, एवं
 तुमं देवावयारो विथ आगईए । "ता^४ तुमं सेव समत्थो
 सि देवं समासासेउं^५ । अन्नं च । जद् अन्नेसु अणुगच्छवुद्धी १०
 अज्जसु, ता तुरियं गच्छउ अज्जो; मा तस्स महाणुभावस्स
 अज्जाहिंयं भवे । तत्रो घेत्तूण विज्जाहरविदसं ओसहिंवल्लयं
 आहहिंय वेसरं कइवयनियपुरिसपरिवारिओ तुरियतुरियं
 गओ सत्यवाहपुत्तो । दिट्ठो य तेणं नग्गोहपायवतलंमि
 चियगासन्नसंठिओ रुद्धिरधारापरिषिन्नगत्तो सिणेहसारमसइं १५
 १६ रोवमाणौए जायाए संगओ कालसेणो । निवेदओ से
 बुत्तमो सवरज्जाणएण । अबुट्टमाणो य सुच्छानिमौलिध-
 लोयणो निवडिओ धरणिवट्ठे । धरणेण भणियं । उदयसुदयं
 ति । तत्रो आणीयसुदयं नलिपिपत्तेणं । कूढमोसहिंवल्लयं
 दाज्जसुत्तिमङ्गलण्डं । सिन्नो य णेण,^७ जाव अचिन्तायाए १०

१ E ०४ । २ D om. वसु, E om सव । ३ E वं । ४ E om.

५ A देवसमासेउ । ६ CE om. ७ B adds मोसहिंवल्लयद्वयं.

ओसहिपहावस्स पुब्बह्वाओ वि अहिचयरं दंसणीओ अल-
 खिज्जमाणवणविभाओ उट्ठिओ कालसेणो । तुट्ठा य से
 चरिणी सह परियणेण । चलणेसु निवड्डिण भणियं च
 णेण । अज्ज, पिययमाजीयरक्खणेण संपाडियमहापओयणा तुह
 ५ सन्तिया पाणा ; किमेत्य अवरं भणीयइ । धरणेण भणियं ।
 सव्वसाहारणा सेव महापुरिमपाणा हवन्ति । किमेत्य
 अहियं । कालसेणेण भणियं । १ता आइसउ अज्जो, जं मए
 कायव्वं ति । धरणेण भणियं । महापुरिमो खु तुमं ; ता
 किं अवरं भणीयइ : तह्मा वि सत्तेसु दया^१ । कालसेणेण
 १० भणियं । परिवज्जिया जावज्जीवमेव मए अज्जवयणेण पारड्ढी ।
 धरणेण भणियं । कयं मे करणिज्जं । तओ गओ सत्यवाह-
 पुत्तो निचयसत्थं ॥

अइक्कन्ता कइवि ढियहा अणवरयपयाणएण । दिट्ठो
 य णेण पक्खसन्धीए उववामट्ठिएण^१ आयासुहीसन्निवेसंमि
 १५ आवासिए सत्ये जरचौरनिवसणो गेह्यविस्सित्तमव्वगत्तो
 खन्धदेमारोविद्यतिक्खसूलिओ असोरो सेव चारो त्ति करिथ
 गहिओ वज्जन्तविरसड्डिण्डमं वण्णत्थ्यामं नीयमाणो चण्डाल-
 जुवाणओ त्ति । तेण वि महन्तं सत्यमवल्लोदय सुद्धयाए
 आसयस्स वल्लहयाए जीवियस्स तस्स समीवंमि सेव महया
 २० सहेण अपियं । भो भो सत्थिया, २सुणेह तुभे । महासर-

१ CE om. १ CE add कायन्ता । १ BCE सडियह । ४ B सुवह ।

निवासी मोरिओ नाम चण्डालो अहं, कारणेण य कुसत्त्वलं
 पयडो, विष्णुद्वन्द्वौहि य दण्डवासिएहिं अपेक्षिज्जण चोरे
 अदोसयारी चेव मन्दभागो गिहीओ न्हि । ता मोयावेह,
 भो मोयावेह; सरणागओ अहं अक्खणं । अन्नं च, मरण-
 दुक्खाओ वि मे इयमभहिं, अं तद्वाविहनिक्कलङ्कपुव्वपुरि- ।
 सज्जियस्स^१ जसस्स^२ विणा वि दोसेणं मदलणं ति । ता
 मोयावेह, भो मोयावेह । तओ सुद्धचित्तयाए चिन्तियं
 धरणेण । न खलु दोसयारी एवं जंपह । कहुणापवज्जेण
 भणिया णेण^३ आरक्खिया । भो भो कुलउत्तया, मम कएण
 विहौरह सुज्जत्तयं, जाव एयमन्तरेण विज्जविज्जणं नरवहं^४ ।
 दविणपयाणेणवि^५ मोयावेमि एयं । तेहिं भणियं । जह
 एवं, ता लज्जं होहि । तओ घेत्तूणं नरिन्ददरिसणनिमित्तं
 दौणारसयसहस्समुल्लं सुत्ताहलमालं गओ नरवदसमौवं ।
 दिट्ठो य णेण राया । माहिज्जणं वुत्तन्तं विज्जन्तो चण्डाल-
 न्तरेण नरवहं । कओ से पमाओ । दूयसहिओ य तस्स^६ ।
 मोक्खणनिमित्तं आगओ तमुद्देसं । मोयाविओ एसो । 'तुभे'
 इमस्स जीवियदायग' ति भणिज्जणं पूरया आरक्खिया ।
 'देवाविज्जणं पाहेयं भणिओ' य चण्डालो । भह, मंपाडेहि

१ CE •विज्जस्स । २ BCE कुलजसस्स । ३ CE आवसिकया ।

४ B •वरी ।

५ B •वेयं य मोयावेति ।

६ CE सुवे ।

७ B adds पारिजाविकव दूवहं, CE read दवा• ।

८ B om.

समीक्ष्यं । 'अज्ज, मा तुह सा अवत्या हवउ, जीए मए
चिय पओयणं' ति भणिऊण [कयञ्जलिउडो खिदनिमिय-
जाणकरयलसुत्तिमङ्को पणमिऊण सत्यवाहपुत्तं]^१ गओ
चण्डालो^२ ॥

५. ^१धरणो वि ^२य कहवयपयाणएहिं पत्तो उत्तरावहतिस्सय-
भूयं अयलउरं नाम पट्ठणं । दिट्ठो ^३य राया । बज्जमज्झिओ
तेणं । विभागसंपत्तौए य विक्किणियमणेण भण्डं । समासाहओ
अट्ठगुणो लाभो । ठिओ तत्थेव कयविक्कयनिमित्तं चत्तारि
मासे । पुत्तोयएणं च विट्ठत्तं ^४दविणजायं । मंखाविथं च णेण,
१० जाव अत्थि कोडिमेत्तं ति । तओ गहियं मायन्दिमंववहारो-
चियं भण्डं । भराविओ मत्थो । पयट्ठो 'नियदेसागमण-
निमित्तं महया चउयरेण ।

पइदियहपयाणेण य सवरवक्कगेयसुहियमयजूहं ।

थेवदियहेहि मत्तो पत्तो कायभरिं अडविं ॥

१५. ^१वसहमयमहिममट्ठलकोलमयसंकुलं महाभौमं ।

माइन्दविन्दचन्दणनिहट्ठसमिसूरकरपसरं ॥

फलपुट्ठतहवरट्ठियपरपुट्ठविमुक्कं^२ विममहसबोलं ।

^३तहकणहकयन्दोलणवाणरबुक्काररमणिज्जं ॥

१ AB om. the passage in brackets.

१ B adds तस्य समीपे

कायस न बुध चित्ते ।

२ B adds तउ ।

३ BCE om

४ B adds यत्थे ।

५ D •देशपममज्झिनिं ।

६ CE वसपयसं,

BD correct it in वसपयसं ।

७ B मज्जरसं ।

८ CE महकण्ठाकावह ।

मयणाहदरियहञ्जियसह^१समुत्तत्यफिडियगयजूहं ।
 वणद्वजालावेडियचलमयरायन्तगिरिनियरं ॥
 निहयवराहघोणाहिघायजञ्जरियपल्लोयन्तं ।
 दप्पुदुरकरिनिउरुम्बदलियहिन्तालसंघायं ॥
 तौए वहिऊण सत्यो तिलि पयाणाद^२पल्लममौवे । ५
 आवामिओ य पल्लजलयरमंजणियमंखोहं ॥
 आवामिऊण तौरे^३मरस्स मण्णमि कौलिऊण सुहं ।
 तो रयणौए सत्यो सुत्तो दाऊण^४थाणादं ॥
^५रयणौष्ठ चरिमजामंमि भौमण(य)मिङ्गमह[गह]गह्वा ।
 अह सवरभिक्खसेणा पडिया मत्थंमि वौसत्ये ॥ १०
 हण हण हण त्ति गह्वासहमंजणियजुवदमंतासा ।
 अओल्लमंभमा लग्गदीहकोदण्डमंघाया ॥
 तौसे मसहबोहियसत्थियपुरिसेहि मह महाभीमं ।
 जुण्णमह मंपल्लगं मरोहविष्किन्नसरनियरं ॥
 सत्थियपुरिसेहि दढं मेणा दप्पुदुरेक्खवौरेहिं । १५
 आवामि च्चिय खित्ता दिसो दिसं हरिणजूह व्व ॥
 तो वौरसेणपमुहा सवरा सव्वे पुणो वि मिलिऊण ।
 अओल्लतज्जणजणियरोमपमरा समल्लौणा ॥
 अह निक्खिओ म सत्यो थेवत्तणओ य सवरसेणाए ।
 पयरो पिवौलियाणं भीमं पि भुयंगमं उमह ॥ २०

१ B समुत्तत्यमिडिय० । २ D पल्लव०. B पल्ल० । ३ C सरयमयंकेमि,
 E सवमयंमि । ४ CE दावार्द । ५ B add- सखंतरमि ।

निष्पिण्डिऊण य मत्थं रित्थं घेत्तूण निरवसेसं पि ।

बन्दं पि किंपि सवरा उवट्ठिथा कालसेणस्स ॥

भणियं च णेहिं । एयं रित्थं मत्थाओ देव आणीयं

बन्दं च किंपि थेवं । संपइ देवो पमाणं ति । तओ काल-

५ सेणेण पुच्छिया बन्दयपुरिमा । भो कुओ एम मत्थो कस्स

वा मन्तिओ त्ति । एत्थन्नरंमि मीहकयपहारसंरोहणनिमित्तं

मत्थवाहपुत्तेण ^१सहागओ उवलद्धो पच्चभिन्नाओ णेण

संगमो नाम मत्थवाहपुत्तपुरिमो^२ । भणियं च णेण । भइ,

कहिं तुमं मए दिट्ठो त्ति । तेण भणियं । न-याणामो,

१० तुमं चेव जाणमि त्ति । कालसेणेण भणियं । अवि आसि

तुमं इओ उत्तरावहपयट्ठस्स मम पाणपयाणहेउणो अविस्सा-

यनामधेयस्स मत्थवाहपुत्तस्स समौवे^३ । संगमेण भणियं । को

कहं वा तुह पाणपयाणहेऊ । कालसेणेण भणियं । अत्थि

इओ अईयवरिमंमि कयन्तेणेव केसरिणा कहंचि कण्ठगयपाणो

१५ अहं कओ आसि । तओ इओ उत्तरावहं वच्चभाणेण

केणावि मत्थवाहपुत्तेण न-याणामो कहंचि जीवाविओ^४

न्दि । ता एवं भो मज्झ पाणपयाणहेउ त्ति । तओ सुमरि-

ऊण वुत्तन्नं पच्चभियाणिऊण कालसेणं भणियं संगमेण ।

जइ एवं, ता आसि दिट्ठो तुमए । काससेणेण सबडमाण-

२० मवहण्डिऊण पुच्छिओ संगमओ^५ । भइ, कहिं भो मत्थ-

१ B सह समानओ, CE सह सामचीवलओ । २ BCE om. 'पुत्त' ।

३ E समीवं, C समीव । ४ CE जीवाओ । ५ CE संगमो ।

वाहपुत्तो । तत्रो वाहजलभरिथलोयणेण भणियं संगमएण^१ ।
 भो महापुरिष, देवो विद्याएदं न्ति । कालसेणेण भणियं ।
 कहं विद्य । संगमएण^१ भणियं । सुण, एसो खु तस्स सन्निओ
 चेव सत्यो । आवडिणं य सत्यघाए कोदण्डसरसहाओ दिट्ठो
 मए सवरसंसुहं धावमाणो । 'तत्रो न संपयं विद्याणामि ।'
 तत्रो एयमायखिज्जण दीहं च नौससिथ 'हा कयमकज्जं' ति
 भणिज्जण मोहमुवगओ कालसेणो, वक्कखाणिलेण वीहओ
 सबरेहि, लद्धा चेयणा । भणियं च णेण । हरे, न एत्य
 कोइ वावाइओ न्ति । सबरेहिं भणियं । न वावाइओ, केवलं
 पहारौकओ न्ति । तत्रो निरुविद्या पडिबद्धपुरिमा, न^{१०}
 दिट्ठो य धरणो । तत्रो एगत्य रित्यं करेज्जण समासामिज्जण
 सत्यं पडिबद्धपुरिमाणं य वणकम्ममाइसिय धरणगवेसण-
 निमित्तं पयहाविद्या दिमो दिमं सवरपुरिमा । अण्णणा य
 'हा दुट्ठु कयं' ति चिन्तयमाणो गओ तं गवेसिउं^{११} । न
 दिट्ठो य तेण धरणो । समागओ सत्यं । मिलिया सव्व-^{१२}
 सवरा । निवेइयं च णेहिं । देव, न दिट्ठो न्ति । तत्रो परं
 सोगमुवगओ कालसेणो । भणियं च णेण ।

दज्जणजणंमि सुकयं असुहफलं होइ सज्जणजणस्स ।

जह भुयगस्स^{१३} विदिन्नं खौरं पि विसत्तणमुवेद ॥

१ CE संक्षेपे ।

२ BCE om

३ B adds चारवड्ढमि ।

४ AD चदिन्नं, CE विदुः ।

दिक्षा य णेण पाणा मज्झं जायाअ तह य पुत्तस्स ।

एयस्स भए पुण मज्जमेव विवरौयमाचरियं ॥

ता किं एदणा अयासकुसुमनिग्गमेण विथ निष्फलेणं
वायावित्थरेणं । भो भो सत्थिया, भो भो सबरा । एसा
५ महं पदस्सा ।

अइ तं न घडेमि अहं इमिणा विहवेण पञ्चहि दिणेहिं ।

पदमामि सुज्जयज्जयवहजालानिवहंमि किं वज्जणा ॥

एवं च पदमं काऊण कथं कुलदेवयाए कायम्मरि-
निवासिणीए ओवाइयं ।

१० अइ तं महाणभावं जीवन्तं एत्थ कहवि पेष्किस्सं ।

दमहि पुरिसेहि भयवइ तो तुण्ण बलिं करिस्सामि ॥

एवं च ओवाइयं काऊण गहियाणयदिवसपाहेया पट्ट-
विद्या धरणगवेसणनिमित्तं दिमो दिसं सबरा । अण्णणा वि थ
असन्तविमणदक्खणो गओ तं गवेमिउं ॥

११ सो पुण धरणो विणिज्जिए सत्थे 'न एत्थ अओ उवाओ'

त्ति चिन्तिऊण ओसहिवल्लयमेत्तरित्यो घेत्तूण लक्खिं पलाणो
पिट्ठओमुहो^१ । जायाए भएणं च मुढदिमामण्डलं तुरिय-
तुरियं गच्छमाणो पत्तो मुज्जत्तमेत्तसेसे वामरे

वज्जविहइत्तसाहसंघट्टसंभवन्तवणदवं ।

१० वणदवपलित्तकन्दरविणिन्तसौहं ।

- लोयणजुयं,^१ विमूढा से चेयणा, निवडियं तालुयं, मिलायं
 वयणकमलं । तन्नो धरणेण चिन्तियं । अहो दाहणो
 जीवलो गो, अचिन्ता कम्पपरिणई, न मे जीविण्णावि एत्थ
 साहारो त्ति । तद्वावि बाहजकभरियलोयणेण^२ संवाहियं मे
 ॥ अङ्गं । समागया चेयणा । तन्नो अज्जत्तसदं जंपियमिमौए ।
 अज्जत्त, दढं तिमामिभूय ण्हि । तन्नो सो 'सुन्दरि,
 धीरा होहि, आणेमि उदयं, तण ताव इहेव चिट्ठियव्वं'
 ति भण्णिऊण आरूढो तत्तवरं । ^३पलोदयं उदयं, न उण
 उवलद्धं । तन्नो 'उदयमन्तरेणं न एमा जीवइ' त्ति
 १० "तुवरिट्ठियं पेच्छिऊण" 'तौए य किर रसेण मंगयं
 मिलौभूयमवि^४ सोणियं उदयसारिच्छं इवइ' त्ति ता एएण
 सुमरियपञ्चोएणं 'देमि से तुवरिट्ठियारसेणं मंपाडिओदय-
 भावं' ^५बाहजिरामोक्खणेण नियमेव रुहिरं, इमिणा य
 वणदवग्गिणा पइऊण कुहावणोयणनिमित्तं ऊहममं ति;
 १५ अज्जहा निस्संसयं न होइ एसा, विवक्षाए य इमौए किं
 महं जीविणं; अत्थि य मे वणमंरोहणं ओमहि वज्जयं, तेण
 रुहिरमंगएणेव अवण्णीयवणवेयणो इमौए वि न दुक्ककारणं
 भविस्सइ' त्ति चिन्तिऊण नियच्छुरियाए पलामपत्तपुत्तयंमि
 मंपाडियं समीहियं ति । गन्नो तौसे ममौवं । भणिया एय

१ D corrects कयलं ।

२ ACE •यजं ।

३ CED पु० ।

४ CE उवरिट्ठियं ।

५ CE om. all down to सुमरियपञ्चोएण ।

६ BD •निव ।

७ CE om. बाहज D i. marg.

८ CE om.

एसा । सुन्दरि, संपन्नसुदयं, ता पियउ सुन्दरी । पियं च
णाए । समासत्या एसा । उवणीयं च से मंसं । भणियं च
णेणं । सुन्दरि, एयं खु वणदवविवल्लससयमंसं, भुक्खिया य
तुमं, ता आहारसु त्ति । आहारियमिमौए ॥

तओ कंचि वेसं गमेऊण पयट्ठाणि दिणयरानसारेण ।
उत्तरामुहं । पत्ताणि य महासरं नाम नयरं^१ । अत्यमिओ
सूरिओ त्ति न पदट्ठाणि नयरं । ठियाणि जस्काए । तओ
अइक्कन्ते जाममेत्ते जंपियं लच्छीए । अज्जउत्त, तिसाभिभूय
न्ति । धरणेण भणियं । सुन्दरि, चिट्ठ तुमं, आणेमि उदयं
नईओ । गहिओ तत्थ वारओ, आणीयसुदयं । पौयं च १०
णाए । पसुत्तो धरणो । चरिमजामंमि य विउट्ठा लच्छौ ।
चिन्तियं च णाए । अणुकूलो मे विही, जेण एओ ईदसं
अवत्यं पाविओ त्ति । ता केण उवाएण इओ वि अहिययरं
मे हवेज्ज त्ति । एत्यन्तरंमि य आरखियपुरिसपेक्खिओ
गहियरयणभण्डो खीणगमणसत्तो पविट्ठो चण्डरुद्धाभिहाणो ११
तक्करो । रुद्धं च से वारं । भणियं चारखियनरेहिं । अरे,
अप्पमत्ता हवेज्जह । गहिओ खु एसो, कहिं वचइ त्ति ।
सुयं च एयं लच्छीए, आयसिओ चण्डरुद्धपयसहो । चिन्तियं
च णाए । भवियव्वं एत्थ कारणेण । ता पुच्छामि एयं, किं
पुण इमं ति । कथाइ पुज्जन्ति मे मणोरहा । तओ १०

- दीहसुंकारपिसुणियं गथा चण्डहसमीवं । पुच्छिओ एसो ।
 भइ, को तुमं, किं वा एए दुवारदेसंमि इमं वाहरन्ति ।
 तेण भणियं । सुन्दरि, अलं मए । किं तु पुच्छामि सुन्दरिं
 ‘अवि अत्थि एत्थ कहिंसि थेवमुदयं’ ति । तीए भणियं ।
 १ अत्थि, जइ मे पओयणं साहेमि । तओ चिन्तियमणेणं ।
 अहो धौरया इत्थियाए, अहो साहसं, अहो वयणविक्कासो ;
 ता भवियव्वमिमीए ^१पत्तभूयाए त्ति । चिन्तिऊण अंपियं
 चण्डहहेणं । सुन्दरि, महन्ती खु एसा कहा, न मंखेवओ
 कहिउं पारीयइ । तहावि सुण । संपयं ताव तक्करो अहं,
 १० गरिन्देहाओ गहेऊण रयणभण्डं नीसरन्तो नथराओ
 उवक्कड्डो दण्डवासिएहिं । लगा मे मग्गओ ^२बड्डया दण्ड-
 वासिया, एगो थ अइयं । खीणगमणमत्तौ थ एत्थ पविट्ठो
 त्ति । ^३एए थ ^४अन्धारयाए रयणीए सावेरकयाए जौविथस्स
 साहारण्याए पओयणस्स ‘संपयं च जे अहिलसियं’ ति
 ११ मज्झमाणा दुवारदेसभायं निहम्भिऊण दण्डवामिया एवं
 वाहरन्ति । तओ ‘संपयं मे समीहिंयं, जइ विहौ
 ‘अणुवत्तिस्सइ’ त्ति चिन्तिऊणं अंपियं लक्खीए । भइ, जइ
 एवं, ता अलं ते ^५उव्वणं ; अहं तुमं जौवावेमि, जइ मे
 वयणं म्णेमि । चण्डहहेण भणियं । आणवेउ सुन्दरो । लक्खीए

१ A पचइया । २ BCE add तओ । ३ B एत्थ ते पुच ।

४ CE अंधारयाए । ५ D अणुवत्तिस्सइ, CE अणुवत्तिस्सइ ।

६ A उदय, D pr. m. Read उदयं ?

भणियं । सुण । अहं खु मायन्दीनिवाभिणो कन्तिथवेड्डिस्स
 धूया लक्खिमई नाम पुब्बवेरिएण वि य परिणीया धरणेण ।
 अणिट्ठो मे भत्तारो, पसुत्तो य सो एत्थ देवउले । ता
 अङ्गौकरेहि मं, परिच्चयसु मोमं, पावेउ 'एसो सककम्मरिसं
 गति' । पहायाए रयणीए गिह्ठीएहिं तुब्बेहिं नरवदसमखं ।
 पि भणिस्सामि अहयं 'एसो 'महं भत्तारो, न उण एसो'
 त्ति । तओ सो चेव भयवओ कयन्तस्स पाङ्गुं भविस्सुद ।
 चण्डह्हेण भणियं । सुन्दरि, अत्थि एयं, किं तु अहमेत्थ
 वत्थव्वओ चउचरणपडिबद्धो । अओ वियाणह मे तं अगि-
 षीयनामं सब्बलोओ चेव एत्थ महिलियं त्ति । लक्खीए १०
 भणियं । जइ एवं, ता को पुण इह उवाओ । चण्डह्हेण
 भणियं । अत्थि एत्थ उवाओ, जइ थेवमुदयं हवइ । तौए
 भणियं 'कहं विय' । चण्डह्हेण भणियं । सुण । अत्थि मे
 चिन्तामणिरयणभूया भयवया खन्दह्हेण विदळा दिट्ठपच्चया
 परदिट्ठिमोहणी नाम चोरगुलिया । तौए य उदयसंजोएण १५
 अञ्जिएहिं नयणेहिं सहस्सकोयणो देवाहिवो वि न पेच्छइ
 पाणिणं, किमङ्ग पुण मच्चलोयवासी जणो । लक्खीए भणियं ।
 जइ एवं, ता कहिं गुलिया । चण्डह्हेण भणियं 'उट्ठियाए' ।
 लक्खीए भणियं । जइ एवं, ता किं न अञ्जेमि । चण्डह्हेण
 भणियं 'नत्थि उदयं' ति । लक्खीए भणियं 'अहं देमि' । २०

१ CE सो, B सो संपयं नसरिसंजइ ।

२ D संजयं ।

३ CE नह. D see m.

४ CE उचड्डिवाए ।

चण्डहरेण भणियं 'जीवाविष्णो भोईए' । दिक्कसुदयं ।
दुवेहिं पि अञ्जियाइं लोयणाइं । भणिया य एसा । सुन्दरि,
अणीणिण सत्यवाइपुत्तंमि न तए गन्तव्वं ति । पडिस्सुय-
मिमौए । मुक्कं रयणभण्डं धरणसमीवे । ठियाइं एगदेवे ॥

- ५ पहाया रयणौ । उट्ठिओ धरणो । गहिओ आरखि-
एहिं । निहालियं रयणभण्डं । उवलद्धं च 'तस्स' समीवे ।
तओ नौणिओ^१ देवउलाओ बद्धो खु एसो । चिन्तियं च
एण । हन्त किमेयं ति । अहवा न किंचि अस्सं; अवि य
पडिकूलस्स विहिणो वियम्भियं ति^२ । पडिकूले य एयंमि
१० अमयं पि ऊ तिमं, रज्जू वि 'य किण्हमप्पो, गोपयं पि
साथरो, 'अणू वि य गिरौ, मूमयविवरं पि रमायलं,
मुयणो वि दक्खणो, सुओ वि वडरौ, माथा वि भुयङ्गौ,
पयामो वि अन्धयारं, खन्तौ वि कोहो, मइवं पि माणो,
अज्जवं पि माथा, संतोषो वि लोहो, मच्चं पि अलियं,
१५ पियं पि फरुसं, 'कलत्तं पि वेरिओ त्ति' । ता किं इमिणा
वि चिन्तिएणं । एयस्स वमवत्तिणा न तोरण अलहा वट्ठिं ।
इमाओ वि य कयत्यणाओ इमं मे^३ अहियं बाइइ, जं वा
तवस्सिणौ अदिट्ठबन्धुविरहा न दौमइ । अहवा वरं न दिट्ठा

१ CE om.

२ BCE om.

३ D नौविडं ।

४ B om.

५ BCE om.

६ CE अणूय ।

७ CE om. सुयओ वि दुक्खओ,

D i. marg.

८ CE नित्तं ।

९ B adds पिया वि निवारौ

चंथाव विग्गा ।

१० A इमेयं ।

चेव, मा मा वि मे संभगिकलङ्कदूमिथा इमं चेव पाविस्सुइ
 त्ति । शिन्तयन्तो नौओ रायडलं । अण्णत्यावो नरिन्दस्स त्ति
 धरिओ रायमग्गे । अदक्कन्तो वासरो । अवसरौ त्ति कलिय
 निवेइओ नरिन्दस्स^१ । देव, सखोत्तओ चेव माथापओय-
 कुसलो वाणिययवेसधारी गहिओ महाभुयङ्गो । संपयं देवो ।
 पमाणं ति । तओ राइणा भणियं । किं तेण, वावाएह त्ति ।
 नौओ जेहिं पाणवाडयं, समप्पिओ रायडलकमागयाणं
 वहनिओगकारीणं पच्चइयपाणाणं । भणिया य एए । हरे,
 'देवो 'समाइसइ 'एम तक्करो वावाइयव्वो' त्ति । तेहिं
 भणियं । जं देवो आणवेइ त्ति । 'समप्पिओ 'तेसिं । गया १०
 दण्डवासिया । भणियं चण्डालमहयरेण । हरे, कस्स वावा-
 यणमासवारओ । चण्डालेहिं भणियं 'मोरियस्स'^२ । तेण
 भणियं । लहुं सद्दावेह मोरियं । सद्दाविओ मोरिओ,
 आगओ य । भणिओ मयहरेण । हरे, मोरिय, एस तक्करो
 देवेण पेसिओ वावाइयव्वो त्ति । ता नेज्जण मसानभूमिं लहुं^३
 वावाएहि । 'जाममेत्तावसेसो य वासरो, एण्हिं अवावाइए
 मा रयणौए पमाओ भविस्सइ । 'मोरियएण भणियं । जं
 तुमं भणसि त्ति । समप्पिओ मोरिययस्स पच्चभिन्नाओ य
 णेण । 'कहं सो चेव एसो जौविद्यदायओ मे सत्यवाइपुत्तो ;

१ B adds भविमारास्सिइहिं ।

२ CE om.

३ In CE this

name is always मोरियय ।

४ CDE om. all down to मा रयणौए ।

५ B मोरियय ।

- अथो कट्टं, इमस्स वि ईदसी अवत्य' त्ति चिन्तिऊण विसणो
 मोरियओ। चिन्तियं च जेणं। अहवा पावेन्ति चन्ददिवायरा
 वि मुज्जत्तमेत्तं गहकल्लोसाओ आवइ^१। वज्जमओ य मे
 सामिसाल्लसमाएसो एयस्स दंसणेणं। ता नेमि ताव एयं
 ५ मसाणभूमिं। जाणामि य इमाओ जहट्ठियं वुत्तन्तं। नीओ
 मसाणभूमिं, कोडिया बन्धा, चल्लणेसु निवडिऊणं पुच्छिओ
 य जेणं। अज्ज, अवि सुमरेसि मं आयासुहोए विमोदयं^१।
 धरणेण भणियं। भइ, न सुट्ठु सुमरेमि। मोरियण
 भणियं। कइ न सुमरेसि, जो भवं विद्य अचोरो चेव
 १० 'चोरो' त्ति कलिय गहिओ अहं महया दविणजाएण
 पेच्छिऊण नरवइं तए विमोदओ त्ति। धरणेण भणियं। भइ,
 येवमेयं^१। मोरियण भणियं। ता माहेउ अज्जो, कइं पुण
 अज्जस्स ईदसी अवत्य त्ति। धरणेण भणियं। भइ, देव्वं
 एत्थ पुच्छु^५ त्ति। मोरियण चिन्तियं। न एत्थ काल्लखेवेण
 १५ पओयणं, अहिमाणी य एसो कइं कइदस्सइ। किं वा
 कहिएणं। विचिन्ताणि विहिणो विलसियाणि। ता किं
 ममेदणा निब्बन्धेण। अहवा कहियं चेवाणेण परमत्यओ
 'देव्वं पुच्छु' त्ति भणमाणेण। ता इमं ताव एत्थ
 पत्तयालं, अं एसो^५ लहुं विसज्जोयइ त्ति। चिन्तिऊण
 २० भणिओ खु एसो। अज्ज, किं वज्जणा जंपिएण; मोत्तूण

१ CE add त्ति। १ CE add मोरिययं। १ CDE •मियं।

५ CE पुच्छिऊणं।

५ B adds इह।

विषायं स्रुं^१ अवक्कमसु । धरणेण भणियं । भइ, न^२ खुलु
अहं परपाणेहिं अत्तणो पाणे रक्खेमि^३ । ता वावाएहि मं,
निद्वेसकारौ खु तुमं ति । मोरिएण भणियं । अज्ज, अलं
मज्झ पाणविणाससङ्गाए^४ । 'सत्तपुरिषो खु एस राया, न
अन्हाणं अवराहसए वि य पाणवावत्तिं करेइ । अगच्छमाणे ५
य अज्जे अवस्समहमप्पाणं^५ वावाएमि । ता गच्छउ अज्जो ।
तओ 'नत्थि अविमओ सज्जणसिणेहस्स' त्ति चिन्तिऊण
जंपियं धरणेणं । भइ, जइ एवं, ता अवक्कमामि । मोरिएण
भणियं । 'अणुगिहीओ न्हि । दंसिओ से पन्थो । पणमि-
ऊण य^६ नियत्तो मोरिओ । मित्तोवरोहेण पलाणो धरणो । १०
चिन्तियं च णेण । अह कहिं पुण सा सुद्धमयल्लोयणा
भविस्सुइ । नूणमुवरोहमीलयाए मं अणुट्ठविय पासवण-
निमित्तमुट्ठिया केणावि तक्करेणं समामादया भवे, नौया य
णेणं, मम विणामासङ्खिणौए न जंपियमिमौए ; अज्जहा कहं
न दिट्ठ त्ति । अदंसणेणं च^७ तीमे विहससेव पाणलाहं १५
मज्जामि त्ति । चिन्तयन्तो पयट्ठो गवेमिउं । एहाओ
१० उज्जवालिवाए ॥

१ D खर०. B अवक्कमोहि ।

२ B खु

३ B रक्खामि ।

४ B विवासावा० ।

५ CE om, this sentence.

६ BCE •ययं ।

७ B adds देव सहापसाउ ।

= A om, D blots it out with geru.

८ B नौए ।

१० A •वालिवाए B उज्जवालिवाए D उज्जिवालिवाए ;

CE add नईए ।

इओ सो चण्डहो तओ देवउलाओ अवक्कमिऊण गओ
 'उक्कुवालिथं नहं । चिन्तिथं च णेणं । अहो दाहणया
 इत्थिवग्गस्स, जमेसा एगपए चेव महावमणपायासंमि
 पक्खिविथ भत्तारं अणवेखिऊण नियकुलं सिविणयंमि वि

५ अदिट्ठपुब्बेण मए सह पयट्ठ ति ।

हा किह^१ दूरेण ^२जियं विसवग्गभुयङ्गमिहसरहाणं ।

^३कलिकालवण्हिरत्कमिकयन्तचरिथं महिलियाहिं ॥

अमल्लिपपङ्गगाहौ होइ खणेणं अकन्दरा वग्गी ।

^४अणियत्ता जमभिउडौ अणभवक्कासणी महिसा ॥

१० महिसा आलकुलघरं महिसा लोयंमि दसुरियखेत्तं ।

महिसा दग्गददारं^५ महिसा ओणी अणत्याणं ॥

विज्जु व्व^६ चञ्जलाओ महिसाउ विमं व पमुहमज्जराओ ।

मच्चु व्व निग्घिणाओ पावं पिव वज्जणिज्जाओ ॥

ता अलं मे एयाएः मा मज्झं पि इणमेव संपाडइस्सइ ति

१५ चिन्तिऊण ^७घेत्तूणमङ्गलग्गं सुवसथं परिचत्ता खु एमा ।

चिन्तिथं च^८ तीए । तहावि मोहणं चेव एयं, जं सो

वावादओ ति । ता गच्छामि अन्नत्थ । पयट्ठा नईतौराए^९ ।

दिट्ठा धरणेण हरिषवसुप्फुल्लोयणेणं । पुष्किया एसा ।

१ B उक्कामालिथं, D उक्कपालिथं CE उक्कपालिथं । २ B कर्हं, CE कइ ।

३ CE जय । ४ CE कलिकार्यक्खिय रत्तवि B कलिकालवेत्तिरत्तवि० ।

५ CE चचिन्तिता । ६ A वारं । ७ AD इव । ८ CE वेत्तूव ।

९ A om. १० CE तौराड ।

सुन्दरि, कुत्रो त्वं ति । तत्रो सा रोविउं पयन्ता । भणिया
 य णेणं । सुन्दरि, मा रोव, ईदसो एस^१ संसारो । आव-
 याभायणं खु एत्थ पाणिणो । ता अस्सं विषाएण । धक्को य
 अहयं, जेण तुमं संपत्तं ति । तत्रो तीए भणियं । अज्जउत्त,
 पासवणनिमित्तमुट्ठिया गहिया तक्करेण, इत्थीसहावाओ ५
 अज्जउत्तसिण्हेहाइसएण थं न^२ किंपि वाहरियं । ‘अणिष्क-
 माणौ य इत्थिया न चेप्पइ’ ति करिय सुसिज्जण उज्झिया
 इहइ । अस्सं च । तक्करकयत्थणाओ वि मे एयं अहिययरं
 बाहइ, अं तुमं ईदसिं अवत्थमुवगओ दिट्ठो ति । तत्रो ‘न
 अन्नहा मे “वियप्पियं” ति चिन्तिज्जण भणियं धरणेणं । १०
 सुन्दरि, येवमियं कारणं । न मे उव्वेवकारिणी इयमवत्था
 तुह दंसणेणं । ता किं एदणा । एहि, गच्छन्ह । चिन्तियं च
 णाए । अहो मे पावपरिणई, अं कयन्तमुहाओ वि एस
 आगओ ति । पयइहा एसा । समागयाइं विचारउरं नाम
 सन्निवेसं । कथा पाणवित्ती । अत्थमिओ सूरिओ । १५
 अइवाहिया रयणौ । चिन्तियं धरणेणं । एवं कयन्ताभिभूयस्स
 न जुत्तमिह चिट्ठिउं । ता पराणेमि ताव एयं दन्तउर-
 निवासिणो खन्ददेवमाउलस्स समीवं ; पक्खा जहाजुत्तं
 करेस्सामि ति । साहियं लक्खीए । वज्जमयं च तीए ।
 पयइहाणि दन्तउरं ॥

१०

१ CE यत्थ ।

२ ACE om.

३ B किंपि, D किंप्पि वि ।

४ D ववययवत्थं ।

इओ य न लड्डो सत्यवाहपुत्तो त्ति संजायषोएण
 पञ्चदयनिययपुरिसाण समप्पिओ सत्यो कालसेणेण । भणिचा
 य एए । हरे, पावियब्बो 'तुम्हेहिं एम महानुभावस्स गुरूणं ।
 चिन्तियं च णेण । जइ वि न संपन्नमोवाइयं, तद्वावि
 ५ कायम्बरौए जहा भणियमेव बल्लिविहाणं काऊण पइसं पि
 ताव सफलं करेमि त्ति । पेमिया बल्लिपुरिसनिमित्तं
 सवरपुरिसा । कराविया कायम्बरौए पूया, मज्झिओ गिरिनईए,
 परिहियाइं वक्कलाइं, कया कणवीरमुण्डमाला, रयाविया
 महामुल्लकट्टेहिं चिया, पयट्ठो चण्डियायणं ॥

- १० इओ य दन्तउरपत्थिओ बिइयदियहंमि अरुणगगे
 चेव कायम्बरिं परिभमन्तहिं ममामाइओ सत्यवाहपुत्तो
 कालसेणसवरेहिं । बड्डो वल्लिरज्जूए । पयट्ठाविओ समहिल्लिओ
 चेव चण्डियायणं । गओ थेवं भूमिभागं । दिट्ठं च णेण
 चण्डियायणपासमण्डलं । कीडमं । परिमडियजिल्लस्स-
 १५ 'उद्देहियखदयकट्टमंघायसंकुलं भुयङ्गमिऊणमणाहवियडवम्भीयं
 'परत्तमुहल्लसउणगणकयवमाल' वियडतरस्सन्धवहल्लहिरा-
 थड्डियतिसूलसंघायं पायव'माहावबड्ड'महिममेसमुहपुच्छरुर-
 'सिङ्ग'मिरोहराचौरनिवहं ति । अवि य

१ BCDE तुम्हेहिं । २ D om.

३ CE •सुह०, A •सुहे० ।

४ D परंतत. CE वरंत ।

५ A •चमोयं ।

६ B साओवड०, CE साओवड० ।

७ CE om. महिच ।

८ CE सिचि ।

९ D मिरोहरवीर० ।

वायससउन्त^१संखलियगिद्धवन्नेहि^२ विप्फुरन्नेहिं ।
 पडिबद्धसूरकिरणं करङ्ककलियं ममाणं व ॥
 गहभूयजत्तरत्तमपिसायसंजणियहिययपरिओसं ।
 हहिरवलिखित्तपसभियनिस्सेमधरारउग्घायं ॥

तं च एवंगुणाहिरामं चण्डियायणपासमण्डलं सभयं ५
 वोलिज्जण आययणं पेच्छिउं पयत्तो ।

^३धवलवरनरकलेवरवित्थिणुत्तुङ्गघडियपाथारं ।
 उषाडकबन्धविरहयतोरणपडिबद्धसिरमालं ॥
 मयणाहवयणभौमणविरहयपाथारमिहरसंघायं ।
 उत्तुङ्गवेणुलम्बिद्यदौहरपोण्डरियकन्तिझयं ॥ १०
 दीणमुहपासपिण्डियबन्दयबीभच्छरुद्धओवासं ।
 निभियकरवालवावडकरसवरजुवाणपरियरियं ॥
 विममसमाहयपडुपडहमहवित्तत्यसउणसंघायं ।
^४अव्यन्तहयन्तसदुत्तसवरिविलयाजणादलं ॥
 वियडगयदन्तनिभियभित्तिसमुक्किलमूलसंघायं । १५
 तत्तणमेत्तुक्कन्तिचक्षममोच्छदयगम्भहरं ॥
 पुरिमवसापरिपूरियकवालपञ्जलियमङ्गलपरिवं ।
 उज्झन्त^५विल्लगुग्गुलपवियम्भियधूमसंघायं ॥
 सवरवद्धहहिरत्तयगयमोत्तियरहयसत्तियसणाहं ।
 चन्दकरधवलदौहरपरिलम्बियचमरसंघायं ॥ २०

१ CE सउल्लिच, translate: चिह्न or चिह्न ।

२ CE •चंछेहिं ।

३ CE धवलतर० ।

४ CE अवन्त ।

५ D विल्ल० BCE गुग्गुल ।

बहिरकमब्बालम्बियदौहरवणकोलवधमिउहम् ।

कङ्केलिपल्लवुप्पङ्कनिमित्त^१रेहन्तधरणितालं ॥

कोदण्डखगघण्टयमहिमासुरपुष्कवावडकराए ।

कञ्चाइणिपडिमाए विह्वसिथं घोररूवाए ॥

५ तन्त्रो तं दठ्ठूण चिन्तियं धरणेणं

सह्वा सौहस्स वणे पलाइउं वारणस्स य तहेव ।

सुकयस्स दुक्कयस्स य भण कत्य पलाइउं सका ॥

एवं च चिन्तयन्तो कूटो सबरेहि वन्दमज्झमि ।

अह बन्धिऊण गाढं पुव्वविहङ्गेहि^२ व खलेहिं ॥

१० एत्यन्तरंमि समागमो चण्डियायणं काकसेणो । पडिओ

चण्डियाए चलणेसु । ^३भणियं च मगगयकरं । भयवद्,

जइ वि न कओ तए महं पसाओ, तहावि जयन्तरे वि जहा

न एवं दुक्कभायणं हवामि, तहा तए कायव्वं ति । 'सत्य-

वाहपुत्तावयारकरणेण जं महं दुक्कं, तं तुमं चेव जाणमि'

१५ त्ति ^४चिन्तिऊण भणिओ कुरङ्गओ । हरे, निवेएहि भयवद्देए

बलिं । ^५तेण 'जं देवो आणावेइ' त्ति भणिऊण खित्तो णेए

केसेसु^६ कड्डिऊण भयपरायत्तमव्वगत्तो दग्गिलओ नाम

खेहवाइओ । ठोइयं रत्तचन्दणमणाहं^७ भायणं । विगयपाणो

विव चचिओ दग्गिलओ । काकसेणेण कड्डियं विज्जुइडा-

१ B रायत ।

२ AD च. B चक्खलेहिं ।

३ CE समगयकरं च ।

४ CE भणिऊण ।

५ CE om. down to चिन्तो ।

६ A केसे ।

७ CE मंडलम् ।

ङोवभासुरं मण्डलम्, वाह्यं ईसि नियभुयासिहरे । भणिश्रो
 य दग्गिलश्रो । भद्, सुदिट्ठं जीवल्लोयं करेहि । 'सग्गं
 तए गन्तव्वं जीवियं मोत्तूण । किं वा ते संपाडियत्तं त्ति ।
 तश्रो भयाभिभूएण न जंपियं दग्गिलएणं । पुणो वि भणिश्रो,
 पुणो वि न जंपियं त्ति । 'अण्णावरियमणोरहो य न वावाद्- ४
 ष्णद् त्ति विमल्लो कालसेणो । तं च दट्ठूण चिन्तियं धरणेणं ।
 हन्त मए वि एवं मरियव्वं त्ति । ता वरं अपेक्खिऊण
 दीणसत्तघायं काऊण खणमेत्तपाणपरिरक्खणेण इमस्स उवयारं
 पढमं त्रिवज्जो न्हि । वावडो वि मे विणिवायकरणेसु कयन्तो,
 एसो वि निव्वुओ हवत्तं त्ति । चिन्तिऊण भणिश्रो कुरङ्गश्रो । १०
 भद्, निवेएहि एयस्स महापुरिमस्स, जहा 'भयविमल्लो खु
 एसो तवस्सौ, ता किं एदणा; अणभिओ अहं पत्यणाए;
 तहावि भवश्रो पओयणं 'पमाहणौयं चेव पत्येमि एगं पत्यणं'
 त्ति । निवेदयं कालसेणस्स । भणियं च णेण । जीवियं मोत्तूण
 पत्येत्तं भद्दो त्ति । धरणेण भणियं । मोत्तूण एयं मं वावाएसु १५
 त्ति । तश्रो बाहजलभरियलोयणं 'अह को उण एसो परो-
 वयारतलिक्खयाए 'अप्पाणयं वावायणे समप्पेद् ; सुमरावेद्
 मे सत्यवाहपुत्तं' त्ति भणिऊण मुक्खिओ कालसेणो, निवडिओ
 धरणिवट्ठे । वौजिओ किशोरएण । लद्धा चेयणा । भणियं
 च णेण । भद् किशोरय, निरुवेहि एयं, को उण एसो १५

१ A खब, D sec. m. २ CED खबप० । ३ CE एवाखब ।

४ ABD खोचवेस । ५ CE om. next 3 words and continue खबरेद् ।

महाणभावो सत्यवाहपुत्तस्स चेद्वियं अणुकरेइ । निरुविज्जण
 भणियं किसोरएण । भो इमाए अणस्सरिसाए आगिईए सो
 चेव मे पडिहायइ त्ति । ता सयमेव निरुवेउ पल्लीवई ।
 तओ हरिसविसायगम्भिणं निरुविओ णेण पच्चभिन्नाओ थ ।
 १ कौडिया से बन्धा । खगं मोत्तूण निवडिओ चलणेसु ।
 भणियं च णेण । सत्यवाहपुत्त, खमित्थो १मह एस अवराहो ।
 धरणेण भणियं । भो महापुरिस, अहिप्पेयफलसाहणेण गुणो
 खु एमो, कहमवराहो त्ति । कालसेणेण चिन्तियं । मूणं न
 एस मं पच्चभिजाणइ त्ति, तेण एवं मन्नेइ ; ता पयासेमि से
 १० अत्ताणयं । भणियं च णेण । सत्यवाहपुत्त, किं ते अहिप्पेयं
 फलं १माहियं त्ति । धरणेण भणियं । भइ, पत्थुए वावायणे
 एयं उज्झिऊण १ममेव मरणमणोरहावूरणं १ त्ति । कालसेणेण
 भणियं । सत्यवाहपुत्त, किं ते इमस्स १निब्बेयइमयस्स
 मरणववसायस्स कारणं । धरणेण भणियं । भो महापुरिस,
 ११ अलमित्थिणिं एयाए कहाए । मपाडेउ भवं अत्तणो ममौहियं
 त्ति । तओ 'अहो से महाणभावय' त्ति चिन्तिऊण भणियं
 कालसेणेण । सत्यवाहपुत्त, न सुमरेमि मं सीहविणिवाइयं
 नागपोययं पिव अत्तणो विणासनिमित्तं अत्तणा चेव जीवा-
 विज्जण कयग्घसेहरयभूयं १ कालसेण । जीवाविओ अहं तए ।

१ B मम E महं । २ D adds किं वा पुरिसायो भवोयइ and om.
 वाचियं त्ति । ३ A ममं. CE मम । ४ A •ववूरणं ।
 ५ BCE om. ६ CE •भूयमका० ।

अए पुण कओ तुज्ज पञ्चवयारो ; विओदओ तुमं सत्याओ,
 पाविओ^१ य अण्णत्तपुब्बं इमं ईदसं अवत्थं ति । तओ
 सुमरिऊण पुब्बवुत्तत्तं पच्चहिथाणिऊण^२ य कालसेणं लज्जा-
 वणयवयणं जंपियं धरणेण । भो महापुरिस, को अहं जीवा-
 वियव्वस्स, तुह चेव पुल्लपरिणई एस ति । कहं च तमं^३
 कयग्घो, ओ दिट्ठमेत्ते वि जणे अन्नाणओ किंपि काऊण
 एवं खिज्जसि ति । ता अलसेदणा । अह किं पुण इमं
 पत्युयं ति । तओ लज्जापराहौणेण न जंपियं कालसेणेण ।
 साहियं च निरवसेसमेव संगमदंसणादयं नियपाणपरिच्चाय-
 ववसायावसाणं चेद्वियं ति किसोरएणं । तओ 'अहो से^४
 कयञ्चुया, अहो थिरसिणेहया, अहो महानुभावय' ति
 चिन्तिऊण जंपियं धरणेण । भो महापुरिस, जुत्तमेव
 गुरु^५देवपूयणं पुण्ण^६बालिगन्धचन्दणेहि, न उण पाणिघाएणं ।
 अवि य

होक्खा जले^१ वि जल्लणो होक्खा खीरं^२ पि गोविसाणाओ ।^३
 अमयरसो^४ वि विसाओ न य हिंसाओ हवइ धमो ॥
 दाऊण य अहिओयं देवयज्जाण जे खलु अभव्वा ।
 घायन्ति जियसयाइं पावेन्ति दुहाइ ते^५ जरए ॥
 ता विरम एथाओ ववसायाओ ति । कालसेणेण भणियं ।

१ A इउ तुमं ईदसिं ।

२ BD om.

३ DCE देवय० ।

४ B पल्ल० ।

५ CE व ।

६ CE चिरए ।

अं तुमं भणसि त्ति । १तत्रो गामदेसलूडण^१अस्माभावे य
भक्खणनिमित्तं च मोत्तूण कच्चो अणेण कायम्मरिअडवि-
पविट्ठस्स सत्यस्स पाणिघायणस्स जावज्जीविअो नियमो ।
फुल्लवल्लिगन्धचन्दणेहिं पूइया देवया । नीओ^२ णेण सयल-
५ बन्दसंगअो नियगेहमेव धरणो । कच्चो उचिअो उवयारो ।

भुत्तत्तरकालंमि य उवणीयं से समत्यरित्यं ति ।

सवराहिवेण तुरियं गहियं अं सत्यभङ्गंमि ॥

करिक्खुभममुत्थाणि य महम्ममुत्ताहलाइ पवराइ ।

दन्ता य गयवराणं चमराणि य जच्चचमरीणं ॥

१० घेत्तूण य तं रित्यं दाऊण य किंचि बन्दयाणं पि ।

विहरह जहासुहेणं भणिऊण विमक्खिया तेणं ॥

धरणो वि कालसेणपौईण तत्येव कंचि कालं गमेऊण
विमक्खिअो^३ कालसेणेण, पयट्ठो निययपुरिं, पत्तो य काल-
क्खेणं । [विस्साअो अस्मापिईहिं नायरेहि य]^४ परित्ठो

१५ से गुरुयणो । निग्गया नयरिमहन्तया । पच्चुवेत्तिकयं भण्डं
संखियं^५ च मोल्लेण जाव सवाया कोडि त्ति । इअो
अइक्कन्ते अइमासे आगअो देवनन्दी । तस्स वि य निग्गया
नयरिमहन्तया । पच्चुवेत्तिकयं भण्डं संखियं च मोल्लेण जाव

१ CE om. all down to पुक्कवलि० । २ B लूडणे, D pr. m.

३ CE add च । ४ D adds सभाओ, B i. marg. ५ BCDE om.
the words in brackets; D adds i. marg. sec. m. विस्साअ चस्मापिच
नायरेहिं । ६ B संखीकयं ।

अद्वकोडि न्ति । तन्नो विलिन्नो देवमन्दी । समप्ययं
पडरभण्डमोक्षं । सेसेण १य परमणोरहसंपायणेण सफलं
पुरिमभावमणुहवन्तस्स आगया मयणतेरसौ । भणिन्नो य
एसो नयरिमहन्तएहिं 'नीसरेहि रहवरं' । धरणेण भणियं ।
अलं बाणकौडाए । पसंसिन्नो नयरिमहन्तएहिं ॥

अदक्कन्तो य से कोइ कालो परत्यसंपायणसुहमणुहवन्तस्स ।
निन्नोदयपायं च णेण नियमुन्नोवज्जियं दविणजायं । समुप्यसा
य से चिन्ता । अवस्समेव पुरिसेण उत्तमकुलपसूएण तिवग्गो
सेवियम्मो १ । तं जहा । धम्मो अत्थो कामो य । तत्थ
अपरिचत्तमव्वसङ्गेण अत्यप्पहाणेण होयव्वं ति २ । तन्नो चेव १०
तस्स दुवं संपज्जन्ति । तं जहा । धम्मो कामो य । अलं च ।
एम अत्थो नाम महन्तं देवयारुवं । एसो खु पुरिमस्स
वड्डमाणं वड्डावेइ, ३ गोरवं जणेर, महग्गयं उप्पाएइ, सोहग्गं
करेइ, ४ कायामावहइ, कुलं पयासेइ, रूवं ५ पयासेइ, बुद्धिं
पयासेइ ६ । अत्यवन्तो हि पुरिसा अदेन्ता ७ वि लोयाणं १५
सल्लाहणिज्जं हवन्ति । जं चेव करेन्ति, तं चेव तेमिं असोहणं
पि ८ सोहणं वणिज्जए । अभग्गपणदपत्त्यणं च अणुहवन्ति
परत्यसंपायणसुहं । ता जइ वि एम मह पुव्वपुरिमोवज्जिन्नो
अइपभून्नो अत्थि, तहावि अल तेण गुहपणदणिममाणेण ।

१ CE उ । २ CE संविचय्मो । ३ CE om. ४ BCDE वकारेइ ।

५ CE बायसा० । ६ D समन्ति. CE उप्पाएइ । ७ CE एवेइ ।

८ B अदेयावा, ACE अदेतया । ९ CE om., D i. marg.

ता अक्षं उवञ्जिणेमि^१, गच्छामि दिसावणिज्जेणं^२ ति ।
 चिन्तिऊण विञ्जत्ता जणणिजणया । अणमस्मिओ य णेहिं
 गओ महया सत्थेणं समहिंसिओ पुव्वसमुद्दतडनिविट्ठं
 वेजयन्तिं नाम नयरिं । दिट्ठो नरवई । वडमस्मिओ य
 ५ णेणं । निओदयं भण्डं, न समामादओ इट्ठलाभो । चिन्तियं
 च णेण । समागओ चेव जल्लमिहितड । ता गच्छामि ताव
 परतौरं । तत्थ मे गयस्स कथाइ अहिलसियपओयणमिद्धौ
 भविस्सुइ त्ति । गहियं परतौरगाभियं भण्डं । मंजान्तिथं
 पवहणं । पसत्थ^३तिहिकरणजोगेण निग्गओ नयरौओ, गओ
 १० समुद्गतौरं, पूइओ अत्थिजणो, अग्घिओ जल्लनिहौ । तओ
 वन्दिऊण गुरुदेवण उवाकढो जाणवत्तं । आगद्धियाओ
 वेगहारिणीओ सिखाओ, पूरिओ सियवडो, विमुक्कं जाणवत्तं,
 गम्भए चौणदौवं ति ॥

अजया य अइक्कन्तेसु कइवयदिणेसु कुसलपूरिमविमुक्के
 १५ विय नाराए वत्तन्ते जाणवत्ते गयणयल्लमण्णमंडिण दिणथरंमि
 आगण्यन्तो विय मेइणिं धुणन्तो विय समुद्दं उल्लसन्तो^४
 विय कुल्लसेलजालाणि पयट्ठो माइओ । तओ एरावणो विय
 गुणुगुल्लेन्तो पडिसोत्तवाहियसरियामुहं^५ खुहिओ महसवो,
 विसखा निज्जामगा । तओ समं गमणारम्भेण ओसारिओ
 २० सियवडो जीवियामा विय विमुक्का नङ्गरसिखा निज्जामएहिं ।

१ BCE •षामि । २ A •ज्ज । ३ A om. तिहिकरण, B i. marg.

४ CE •ल्लेत्तो, B •ल्लयमो ।

५ A सरिखा० ।

तद्वावि य^१ तत्थ कंचि वेलं गमेऊण विवन्नं जाणवत्तं ।
 जौवियसेसयाए समासादयं फल्लगं^२, अहोरत्तेण लङ्घिऊण
 जलनिहिं सुवणदीवंमि लग्गो सत्यवाहपुत्तो । चिन्तियं च
 णेणं । अहो परिणई देवस्सु । न-याणामि अवत्थं पियथमाए
 परियणस्सु य । अहवा किं विसाएणं । एसो चेव एत्थ ।
 पमाणं ति । तन्नो कयलफलेहिं संपादया पाणवित्ती ।
 अत्थमिन्नो सूरिन्नो । कन्नो णेण पक्खवसत्थरो, सीयावणयत्थं
 च अरणौपन्नोएण पाडिन्नो जलणो । वीसमिऊण 'कंचि
 कालं पणमिऊण गुरुदेवए य पसुत्तो य एसो । अरक्कन्ता
 रयणौ, विउड्डो य । 'उग्गन्नो 'अंसुमाली । दिट्ठं च णेण^३ ।
 तं जलणच्छिक्कं सव्वमेव सुवलीह्वयं धरणिखण्डं । चिन्तियं च
 णेण । अहो एयं खु धाउखेत्तं; ता पाडेमि एत्थ सुवण्यं
 ति । कयान्नो इड्डुयान्नो, अक्कियान्नो धरणनामएण, उक्कयाणं
 चेव संपादया संपुडा, पक्का य सुवणमया जाया । एवं च
 कया णेण दस इड्डुयासंपुडसहसुता । निवड्डो भिक्खपोयड्डुन्नो ॥^४

इन्नो य चौणान्नो चेव सुवणसत्यवाहपुत्तसन्नियं
 असारभण्डभरियं अन्नदीवल्लगं^५ संपावियकच्छिसहियं देव-
 उरगामियं समागयं तमुद्देसं जाणवत्तं । दिट्ठो य भिक्खपो-
 यड्डुन्नो 'मत्थवाहेणं । लम्भिया य नङ्गरा सुवयणाएसेण ।

१ CE om, D adds पडिउल्लवादिबोर. B i. marg.

२ D पक्खपणं

B लल्लनी. CE समासादयफल्लनी ।

३ CE गुरुवाले ।

४ CE om.

५ D संभाविय. D see m.

६ ACE om.

समागथा निष्कामगा । दिद्वो य णेहिं धरणो भणिओ य ।
 भो भो महापुरिस, एसो चौणवत्यव्वगो देवउरगामो जाण-
 वत्तसंठिओ सुवयणो नाम सत्यवाहपुत्तो भणइ, जहा एहिः
 कूलं गच्छन्ह । धरणेण भणियं । भइ, किंभण्डभरियं खु
 १ तं जाणवत्तं । निष्कामएहिं^१ भणियं । अज्ज, विह्वसेण
 २परिवडिओ खु एसो सत्यवाहपुत्तो विह्वसेण, न एण
 पोहसेणं । ता ३सुट्ठु न सारभण्डभरियं ति । धरणेण भणियं ।
 जइ एवं, ता ४अणवरोहेणं आगच्छउ एत्तियं भूमिं मत्थ-
 वाहपुत्तो । निवेदयं सुवयणस्स । आगओ एसो, भणिओ
 १० धरणेण । सत्यवाहपुत्त, न तए कुप्पियव्वं, पओयणं उट्ठिसि-
 ऊण किंचि पुच्छामि त्ति । सुवयणेण भणियं । भणाउ
 अज्जो । धरणेण भणियं । कंत्तियस्स ते दविणजायस्स जाण-
 वत्तंमि रित्यं । सुवयणेण भणियं । अज्ज, देवस्स पडिक्कल-
 याए ५विणट्ठो खु अहयं । तहावि 'पुरिमयारो न मोत्तव्वो'
 १५ त्ति उच्छाहमेत्तभण्डमोओ सुवण्णमहस्समेत्तस्स घेत्तूण किंपि
 भण्डं देवउरं पयट्ठो न्हि^६ । धरणेण भणियं । जइ एवं, ता
 परिच्चय भण्डः भरेहि मे सन्तियस्स सुवण्णस्स जाणवत्तं ;
 कूलपत्तस्स य भवओ पयच्छिस्सं सुवण्णस्सकं ति । सुवयणेण
 भणियं । किं सुवण्णस्सकेण, तुमं सेव वज्जओ त्ति । उज्झियं
 २० पुव्वभण्डं । भरियं सुवण्णस्स । ठाविया संवा । उवाकडो

१ B २ख ।

२ D पडि० ।

३ CE ता य सुट्ठु ।

४ B नट्ठो ।

५ A त्ति ।

धरणो । दिट्ठा य णेण लक्खी । परितुट्ठो एस हियएणं ।
दूमिया य एसा । 'जाया महं एस' त्ति साहित्यं सुवयणस्स
'धरणेणं । आणन्दिओ एसो । पयइं जाणवत्तं । गयं
पच्चजोयणमेत्तं भूमिभागं ॥

एत्यन्तरंमि गयणयल्लचारिणी वेगागमणेणगमयन्ती ।
समुहं अयाल्लविज्जू विय असुहया लोयणाणं 'अरे रे दुट्ठ-
सत्यवाहपुत्त, अकओवयारो अणुजाणियं मए 'कहिं इमं
मईयं दविणजायं गेण्हकण गच्छमि' त्ति भणमाणी
सुवण्णदीवसामिणी समागया सुवण्णनामा वाणमंतरौ । धरियं
जाणवत्तं भणियं च णाए । भो भो निज्जामया, अदाकण १०
पुरिसबल्लिं न एत्य अत्थो घेप्पइ; ता पुरिसबल्लिं वा देह,
अत्थं वा सुयह, वावाएमि वा अहयं ति । [जइ एयाण
एकं पि न देह, तओ अणत्थो कए अण तुज्झ भिन्दामि
पवहणं]^१ धरणेण चिन्तियं । अहो ण खलु सुयाविओ
निययरित्यं सुवयणो, उवयारौ य एसो लक्खीसंपायणेण, ११
एसा य एवं भणाइ । ता इमं एत्य पत्तयाल्लं, अहमेव
पुरिसबल्लौ हवामि त्ति । चिन्तिज्जण भणिया वाणमंतरौ ।
भयवइ, अयाणमाणेण मए एवं ववसियं । ता पसौय^२ ।
अहमेव एत्य बल्लिपुरिसो; मं पडिच्छसु त्ति । तीए भलीयं ।
जइ एवं, ता चत्तेहि अय्याणयं समुहे, जेण ते वावाएमि १०

१ CE om. १ A खइ । १ ACE om the passage in brackets.
B i. marg. sec. m. २ CE add भयवइ ।

न्ति । लक्ष्मीं चिन्तयं । अणुगिहोया^१ भयवर्ण । तन्त्रो
धरणेण भणियं । वयस्स सुवयण, पावियव्वा तए लक्ष्मी मह
गुरुणं ति । भणिकण पवाहिन्त्रो अण्णा । विद्धो य णाए
सूलेण, नीन्त्रो सुवणदीवं^२ । उवसन्ता वाणमंतरौ । पयइं
^१ जाणवत्तं ^२ देवउराहिमुहं ॥

^३ एत्यन्तरंमि दिद्धो य एमो कण्ठगयपाणो सुवेलात्रो
रथणदीवपत्तिएणं हेमकुण्डलेणं, पञ्चभिन्नात्रो य णेण ।
पुव्वपरिचिया य मा हेमकुण्डलस्स वाणमंतरौ । तन्त्रो 'वा
किमेयमकञ्जमणचिट्ठियं' ति भणिकण मोयाविन्त्रो वाण-
^{१०} मंतरौन्त्रो । पुव्वभणिन्त्रोसहिवल्लयवदयरेण कथं से वणकक्कं ।
जीवियसेसेण य पक्कन्तो एमो पञ्चभिन्नात्रो य णेण हेम-
कुण्डलो । पुच्छिन्त्रो ^४ धरणेणं मिरिविजयवुत्तन्तो । माहिन्त्रो
हेमकुण्डलेण, जहा जीविन्त्रो मो महाणभावो ति । परितुद्धो
धरणो । हेमकुण्डलो य चेत्तूण धरणं पयइो रथणदीवं । पक्को 'य
^{१५} भुयङ्गगन्धव्वसुन्दरीजणारद्धमङ्गरगेयरवायड्ढियदिक्कावहाणनि-
च्चलट्ठियमयजूहं द्रियवणकोलघोणाहिवायजज्जरियमहिक्क-
क्कलियमुत्थाकसायसुरहिगन्धवामियदिसायक्कं तौरतकरुडिय-
कुसुममयरन्दवासियासेसविमलजलदक्कलियरायहंसासलमरस-
हक्ककजिक्कं महक्कतस्मिहरावड्ढियकुसुमनियरस्सियवित्तियक्क-

^१ D adds चि. CE add चचं ।

^२ BD सुवयसुमिदीवं ।

^३ CE om.

^४ A om., Bi. marg. sec. m.

^५ CE om.

^६ ACE om.

भूमिभागं उद्दामनागवल्लीनिवहसमालिङ्गित्यासेसपूगफलीषण्डं^१
 वियडघणसुरहिमन्दारमन्दिरारद्धविष्वाहरमिऊणरइसुहं द-
 रियवणहत्थिपीवरकरायडुणभग्गसमुत्तङ्गुलन्तचन्दणवणं ती-
 रासन्नट्टियघणतमालतरुवौहिओहमियजलहज्जलं तरुणतरु-
 वियडमणहराल^२वालयजलसुहियविविहविहंगनियरवा^३पूरि- ॥
 उद्देसं भिद्धविष्वाहराल^४सुत्तुङ्गरयणगिरिसणाहं दीवं नामेण
 रयणमारं ति । अवि य

रयणायरेण धणियं वियडतरङ्गुलन्तवाहाहिं ।

सव्वत्तो पियकामिणिरुद्धरमरौरं व ^५उवगूढं ॥

संपाविऊण फलहरनमियमहोरुहनमिज्जमाणो व्व । १०

परिणयखुडन्तवड्डविहतरुसुभोवणियपूओ व्व ।

कमलमऊपाणसेवणजणियकलालावसुहलभमरेहिं ।

कयसागयसम्माणो व्व अद्दगओ ^६चूयतरुसण्डं ॥

उवविट्ठो दीहियातीरंमि, वीसमिओ मुऊत्तयं, गहियादं
 सहयारफलाहं; मज्जियं दौहियाए, कया पाणवित्ती । ११
 पुच्छिओ हेमकुण्डलेण धरणो । कहं तुमं इमीए पाविओ
 त्ति । साहिओ णेण जहट्ठिओ मयलवुत्तन्तो । हेमकुण्डलेण
 भणियं । ओहो से कूरहियत्तणं; ता किं ^७एइणा, भण किं
 ते करीयड^८ त्ति । धरणेण भणियं । कयं मयलकरणज्जं;

१ CE पूरसं. २ A •वालयजल. ३ B •करि. CE •पूरि. ।

४ B •वत्त. CE •यत्त. ५ A •उव. D pr. m. ६ AB चूय. ।

७ A om. इइणा भण किं. ८ B करीयड. ।

किं तु दुत्विधा मे जाया, ता तौए मंजोधं मे करेहि ।
 तओ 'रयणगिरौओ पहाणरयणसंजुधं मंजोएमि' न्ति
 चिन्तिऊण भणियं हेमकुण्डलेणं । करेमि मंजोधं, किं तु
 अत्थि इहेव दीवमि रयणगिरौ नाम पव्वओ । तत्थ
 सुकोयणो नाम किन्नरकुमारओ मे भित्तो परिवसह । ता
 तं पेष्किऊण नेमि तं देवउरमेव । तहिं गयस्स निचमेणेव
 तौए सह मंजोगो भविस्सह न्ति । पडिस्सुयं धरणेण । तओ
 घेत्तूण धरणं पयट्ठो रयणपव्वधं ।

पत्तो य मऊरमाहयमन्दन्दोलेत्तकयलिसंघायं ।
 मंघायमिलिय^१किंपुरिमज्जकपरिउत्तवणसण्डं ॥
 वणमण्डविविहफल्लरमसंतुट्ठविहंगं^२महगम्भीरं ।
 गम्भीरजलहिगज्जियहित्यपिओमत्तमिद्धयणं ॥
 मिद्धयणमिलियचारणमिहरवणा^३रद्धमऊरमंगीयं ।
 मंगीयमुरयघोमाणन्दियनञ्जन्मिहिनिथरं ॥
 मिहिनिथररबुक्कण्ठियपमञ्जवरमिद्धकिन्नरिनिहायं ।
 किन्नरिनिहायसेवियलवङ्गलवलीहरक्कायं ॥
 कायावन्तमणोहरमणियडविलसन्नरयणनिउत्तमं ।
 निउत्तमठिउप्पेहड^४मिहहस्सिंधं च रयणगिरिं ॥
 तओ य तं पाविऊण महामहसुत्तुङ्गरयणमिहहप्पह-
 निरुद्धरविरहमगं विविहवरमिद्धविज्जाहरङ्गणाकलियगमण-

१ ABD किन्नरय, CE किन्नरकिपुरिच । २ CE रसंतमंभीरं ।

३ B हव । ४ A •हयेधं, D •हयिधं, B •हयिधं, CE •हयिधं ।

चलणालनयरसरञ्चयवित्थिमुत्तासिलायलं दरिविवरविणि-
गयनिञ्चरन्नरन्तंकाररवायड्ठियदरियवणहत्थिनिधरसमाइ-
लवियडकडउद्देसं उद्दाममाहवौलयाहक्कङ्गनिद्धयरयायास-
विस्सुहपसुत्तविज्जाहरमिज्जणं अइकोउहस्सेण^१ आहहिउं
पयत्तो । किह

चालियलवङ्गलवलीचन्दणगन्धुक्खेण भिमिरेण ।

अवणिज्जन्तपरिस्समसंतावो^२ मज्जरपवणेण ॥

पेक्कन्तो य रुइरदरिमन्दिरामलमणिभित्तिसंकन्त-
पडिमा^३वलोयणपणयकुवियपसायणसुयदइयदंसणाहियकुविय-
वियड्ठुसहियणोहसियमुद्धमिद्धङ्गणामणाहं, कत्थइ य 'पयार-
चलिय^४वरचमरिनिधरनौहारामलचन्दमज्जहनिक्खलुद्दामचमर-
चवलविक्खेववौइज्जमाणं, कत्थइ य नियम्बोवइयवियडघण-
गज्जियायलणुभन्तधुयमडाजालनहयलक्कङ्गनिमित्तकमदरिय-
मयणाहहञ्चयरवावूरिउद्देसं, अत्थ सरसघणचन्दणवणु-
क्कङ्गविविहपरिहासकौलानन्दियभुयङ्गमिज्जणरमणिज्जं ति ।^५
तच्चो आहहिज्जण रयणमिहरं रयणगिरितिलयभूयं^६ तत्थ य
बालकयलौपरिवेडियवियडपौडं सोहाविणिज्जियसुरिन्दभवनं
उत्तुङ्गतोरणस्सम्भनियवरसालिभञ्जियामणाहं मणहरालेक-
विचित्तवियडभित्तिं रुइरगवक्खवेइओवसोच्चियं निक्खलमणि-

१ CE add य ।

२ A ०४. D sec. m.

३ B ०४लपो. D ०४लोचय. CE ०४जणेड. ।

४ A पा०. D sec. m.

५ A om. हर. D blots it out with gerru.

६ CE om. तत्थय ।

कोट्टिमं सुरहिकुसुमसंपादयपूत्रोवयारं च गत्रो सुलोयण-
 सन्तिथं मन्दिरं ति । दिट्टो य णेण गन्धव्वदत्ताए मह वीणं
 वायन्तो सुलोयणो । अम्भुट्टिओ सुलोयणेणं । संपादओ से
 उच्चिओवयारो । पुच्छिओ सुलोयणेणं हेमकुण्डलो । कुओ
 १ भवं कुओ वा एस महापुरिमो, किंनिमित्तं वा भवओ
 आगमणपओयणं ति । तओ १ सुवेलाओ १ नित्यं धरणस्स सुवल-
 भूमिसुवलआदयं चिन्तियरयणं १ प्पदाणपञ्जवमाणं माहियमा-
 गमणपओयणं । तेण वि उप्पुल्लोयणेण पडिस्सुयं । तओ
 चिट्ठिऊण कइवथदियहे १ गहियाइं पहाणरयणाइ । नोओ य
 १० णेण धरणो देवउरं । सुक्को नयरवाहिरियाए, ममप्पियाणि से
 रयणाणि । भणिओ य एसो । इहट्टिओ चैव जायं पडि-
 वालसु त्ति । पडिस्सुयं धरणेण १ । गओ हेमकुण्डलो ॥

धरणो पुण बाहिरियाए चैव कंचि वेलं गसेऊण पविट्टो
 नयरं । दिट्टो य टोप्पसेट्टिणा । 'अहो कक्काणागिदं अदिट्ट-
 १ पुव्वो एगागो य दौसइ, ता भवियञ्च एत्थ कारणेणं' १
 ति चिन्तिऊण अहिमयसंभासणपुरस्सरं नोओ णेण गंहं ।
 कुओ उवयारो । पुच्छिओ सेट्टिणा 'कुओ तुमं' ति ।
 माहिओ णेण मायन्दिनिवासनिगमणाइओ देवउरसंपत्ति-

१ B reads भवियं हेमकुण्डलेण सुवेलाउ चइ आगउ एसो य सुवन्नभूमोउ
 उयणं पुव पहावरयेहिं ता दाणि मे दहि । वेव वि etc. २ CE निययं ।

३ CE पहाव । ४ CE दिणे । ५ D adds पवसिउ य वेव

१ A कारणं ।

पञ्चवसाणो निययवुत्तन्तो । समप्पियादं रयणादं । भणियो
य ^१णेण सेट्ठी । एयादं ^२संगोवावसु त्ति । संगोवाविद्याणि
सेट्ठिणा ॥

इत्थो य धरणसमुद्दपडणममणन्तरमेव समासासिया
सुवयणेण लच्छी । भणिया य णेण । सुन्दरि, ईदसो एव ^३
संसारो, विञ्चोगावसाणाद् एत्थ संगयादं ; ता न तए
संतप्पियम्भं । न विवञ्चो य एम तुम्भं ; अवि य मम्भं ति^४ ।
तत्थो नियडिप्पहाणाए बाहजलभरियलोयणं जंपियं लच्छीए ।
तए जीवमाणंमि को महं संतावो त्ति । तत्थो अदक्कन्तेसु
कहवयदिणेसु ज्ञाणवत्तमंठियं ^५पङ्कथं सुवणमवलोरुज्जण
चिन्तियं सुवयणेणं । विवञ्चो खु मो तवस्सी, ^६पभूयं च एयं
दविणजायं, तरुणा य से भारिया क्ववई य, संगया य मे
चिन्तेण ; ता किं एत्थ जुत्तं ति । अहवा इयमेव जुत्तं, जं
दमीए गहणं ति । को नाम अवालिस्सो मयमेवागयं लच्छिं
परिच्चयद् । ता गेण्हामि एयं । तत्थो 'परिहामसम्भा ^७
इत्थिय' त्ति विद्यडूनायगाणक्खा कया परिहासा, आवज्जियं
से हियथं । निविट्ठो घरणिसद्दो । ^८अत्तट्ठियं सुवण्यं ॥

१ CDE om. २ A om. ३ D inserts here the following
passage, which in B is added on the margin, with many corrup-
tions : मा चई मत्तापुरिस सखिहाव(वे)ए इमाउ चडिययरं सुहं पविस्स त्ति न
तेरद् सेक्कितं देवो । ता किमणेव अईयवत्तुसीयणेव । तज्जिउ य चअमज्जउणेव
संपावेमि तस्स वचणं परावेमि एसा रित्तयं च सयवसमोव । ४ CE वल्लयं ।

५ A अचिट्ठियं ।

अदक्कना कदवि दियहा । समागयं कूखं जाणवत्तं । मइया
दरिसण्णिजेण दिट्ठो सुवयणेण नरवई । परितुट्ठो एसो ।
'उस्सुंकमेव तुह जाणवत्तं' ति कअो से पमाअो । गअो
जाणवत्तं ॥

- ५ एत्यन्तरंमि 'चौणदौवाअो आगयं जाणवत्तं' ति सुणि-
ज्जण निग्गअो धरणो । दिट्ठो य णेण सुवयणो लक्खी य ।
परितुट्ठो हियएणं, दूमिया लक्खी सुवयणो य । दिन्नं से
आसणं, पुच्छिअो वुत्तन्नं, साहिअो णेणं । तअो सुवयणेण
चिन्तियं । अहो मे कम्मपरिणई, अहो मे पडिक्खया
१० देवस्स । केवलं कथमकज्ज, न मंपन्नं समौहियं ति ।
चिन्तिज्जण भणियं । अज्ज, मोहणं मंजायं, जं तुमं जौविअो ।
ता गण्हाहि एयं निययरित्थं ति । धरणेण भणियं । सत्य-
वाइपुत्तं, पाणा वि एए तुह मन्तिया, जेण लक्खीए मइ
समागमो कअो । किमङ्ग पुण रित्थं ति ॥ अदक्कना काइ
१५ वेत्ता । भणियं च णेण । एहि, नयरं पविमन्नं । लक्खीए
भणियं । अज्जउत्तं, कम्मं पविमिस्सामो, अज्ज उण अज्ज-
उत्तेणावि इहेव वमियव्वं ति । पडिस्सयमणेण । अभाज्जिअो
एसो । आलोचियं च लक्खीए सुवयणेण य । जहा, अज्जव एयं
कथपाणभोयणं केणइ उवाएण रयणीए वावाइस्सामो ति^१ ।

१ CE भविष्यं, om. all down to सोदणं ।

२ CE लक्खीसमागमो ।

३ D adds कथं चिन्तिवाचड्डाणं ; B i. marg. sec. m.

मव्विओ एमो, पाइओ महं, काराविओ^१ पाणवित्तिं ।
 अइक्कन्तो वासरो, ममागया रयणो, अत्युयं सयणिज्जं ।
^२निवलो एमो लच्छी य । तओ मयपराहीणस्स सिमिणए
 विय ^३अव्वत्तं चेदमणुवन्तस्स दिओ इमीए ^४गले पामओ,
^५वल्लिओ य एमो । परिओसवियमियच्छीए लच्छीए सुवयणेण
 य विमूढो धरणो मओ त्ति काऊण उज्झिओ जलनिहि-
 तडे । गयाइं जाणवत्तं । जलनिहिपवणमंगमेण य^६ समासथो^७
 एमो । चिन्तियं च णेणं । हन्त किमेयं ति । किं ताव
 सुविणओ आओ^८ इन्दजालं आओ^९ मदविशमो आओ^{१०}
 सच्चयं चेव^{११} त्ति । उवल्लद्धं जलनिहितडं । सच्चं चेव त्ति ^{१२}
 जाओ मे विनिच्छओ । उट्ठिऊण चिन्तियमणेण । अहो
 लच्छीए चरियं, अहो सुवयणस्स पोइमं । अहवा दट्ठगुंठो^{१३}
 विय उमग्गपत्थिया, किंपागफलभोगो विय मज्झुलावभाणा,
 दुस्साहियकिच्च व्व दोसुप्पायणो । काल्लरत्ती विय तमो-
 वल्लित्ता, ईदमा चेव महिलिया होइ । अवि य १४

जलणो वि घेप्पद सुहं पवणो भुयगो ^{१५}य केणद नएण ।

महिलामणो न घेप्पद बज्जणहि वि नयमहस्सेहिं ॥

१ ४ A कारिओ ।

१ CE सुवओ. B मव्वओ pr. m.

२ DB चच्चत्तं, CE चच्चत्तं । ३ CE om. ४ B om. next three words

५ A om य ६ ABD add य ७ D उयाओ ।

८ B (i. marg.) एयाओ A चार । १० D उयाओ । ११ CE add एथं

AD मूढो ।

१३ CE वि ।

ता किं इमीए । सुवयणस्स न जुत्तमेयं ति । अहवा
मइरा धिय मयरायवडुणी चेव इत्थिया हवद त्ति ।
विमयविम'मोहियमणेणं तेणावि एयं ववमियं ति ।

एवं च चिन्तयन्तो सेट्ठिनिउत्तेहि कहवि पुरिसेहिं ।

५ सूख्खमवेलाए दिट्ठो बाहोमनयणेहिं ॥

भणिओ य णेहिं । मत्थवाहपुत्त, रयणीए न आगमो
तुमं ति मंजायामङ्केण रयणीए चेव तुज्झ अन्नेमणमिमिचं
पेमिया अन्ने टोप्पसेट्ठिण त्ति । कहकहवि दिट्ठो मि मंपयं ।
ता एहि, गच्छन्हः निव्वेहि अण्येयचिन्ताणलपल्लितं
१ सेट्ठिहियं । तओ 'अहो पुरिमाणमन्तरं' ति चिन्तिऊण
पयट्ठो धरणो, पविट्ठो नयरि, दिट्ठो य णेण सेट्ठो ।
पदरिक्कमि भणिओ सेट्ठिणा । वच्छ, कुओ तुमं, किं वा
विमणदुक्खणो ढौममि त्ति । तओ 'लज्जावणिज्जयं अणा-
चिक्खणीयमेयं' ति चिन्तिऊण बाहोमनोयणेण १न जपियं
४ धरणेण । सेट्ठिणा भणियं । वच्छ, सुयं मए, जहा आगयं
जाणवत्तं 'चौणाओ, ता तं तुमए उवक्खं न व त्ति । तओ
मगगयत्तकरं जपियं धरणेण । अज्ज, उवक्खं ति । भोगाद-
रेणेण य पवत्तं बाहसल्लितं । तओ 'नूणं विवक्षा से भारिया,
अज्जहा कहं ईदमो भोगपमरो' ति चिन्तिऊण भणियं

१ CE 'साविद्य' ।

२ A 'एवं' ।

३ ACE read जपियं न किञ्चि

चापिन्वचौयं ति ।

४ A om. all down to न व त्ति ।

टोप्यसेट्टिणा । वच्छ, 'अवि तं चेव तं जाणवन्तं ति ।
 धरणेण भणियं 'आमं' । सेट्टिणा भणियं । अवि कुसलं ते
 भारियाए । धरणेण भणियं । अज्ज, कुसलं । सेट्टिणा
 भणियं । ता किमस्मिं^१ ते उव्वेवकारणं । धरणेण भणियं ।
 अज्ज, न किंचि आचिक्खियव्वं ति । सेट्टिणा भणियं । ता ४
 किं विमणो सि । धरणेण भणियं 'आमं' । सेट्टिणा भणियं
 'किमामं' । धरणेण भणियं 'एयं' । सेट्टिणा भणियं
 'किमेयं' । धरणेण भणियं 'न किंचि' । सेट्टिणा भणियं ।
 वच्छ, किमेएहिं सुलभासिएहिं । आचिक्ख सद्भावं । न य
 अहं अजोगो आचिक्खियव्वस्स, पडिवन्तो य तए गुरु । १०
 तसो 'न जुत्तं गुरुआणाखण्डणं' ति चिन्तिऊण जंपियं
 धरणेण । ११ अज्ज, 'अज्जस्स आण' ति^२ करिय ईदसं पि
 भासोयइ ति । सेट्टिणा भणियं । वच्छ, नत्थि अविमन्तो
 गुरुयणाणवन्तोए । धरणेण भणियं । अज्ज, जइ एवं, ता
 कुसलं मे भारियाए जौविणं, न उण सीलेणं । सेट्टिणा १४
 भणियं । कइं वियाणसि । धरणेण भणियं 'कज्जसो' ।
 सेट्टिणा भणियं । कइं विय । तसो आचिक्खित्तो १५ से
 भोयणाइसो जलनिहिं^३ तडपज्जवमाणो मयलवुत्तन्तो । १६ तं
 च सोऊण कुविन्तो १७ टोप्यसेट्टी सुवयणस्स । परिसंठविय

१ BD आगतं चेव जाण०; in B आगतं appears corrected from अविनं

२ CE किमज्ज । ३ B om., D i. marg. ४ ADCE ति ।

५ CE om. next three words. ६ D तीरपडवावसायो ।

७ CE om. दोष ।

धरणं गच्छो नरवद्वसमौवं । विभक्तो णेण सुवयणं पद
 जहद्वियमेव नरवई । सद्वाविभो 'रादणा सुवयणो. भणिभो
 य एसो । सत्यवाहपुत्त, पभूयं ते रित्यं सुणीयइ । ता पुं
 जंपसु, कहमेयं तए विठत्तयं^१ ति । तभो अजायामहेण
 ५ भणियं सुवयणेण । देव, कुलक्कमागयं । रादणा भणियं ।
 भारिया कहं ति । तेण भणिय । गुहविदसा । तभो
 १० पुल्लदभो टोप्पसेट्ठौ । भणियं च णेण । देव, सव्वं अस्सियं
 ति । सुवयणेण भणियं । किं पुण एत्थ सच्चयं । सेट्ठिणा
 भणियं । धरणमन्नियं रित्यं भारिया यः एयं सच्चयं ति ।
 १५ तभो संखुद्धियएणं जंपियं सुवयणेण । भो भो अउव्व-
 जोइस्सिय, को एत्थ पच्चभोः रायकुलं खु एयं । "टोप्पसेट्ठिणां
 भणियं । माहारणं रायकुलं पच्चभो पुण, सो चैव जौवद
 त्ति । सुवयणेण भणियं । महाराय, न मए धरणस्स नामं पि
 आयास्सियं ति । परिखुउ देवो । रादणा भणियं । भो भो
 २० सेट्ठि, आणेहि धरणं, तुमं पि तं महिस्सियं ति । पेमिथा
 णेहि^२ सह रायपुरिसेहिं निययपुरिमा । आणिभो य णेहिं
 हियएणाणिक्कमाणो वि सेट्ठिउवरोहभाविचत्तो धरणो,
 इयणेहि य भय^३हियहियथा लप्पि त्ति । ३ पुल्लदयाइं
 रादणा, भणियं च णेण । सुन्दरि, टिट्ठो तए एम कहंपि

१ DCE चेय ।

२ BCE विठत्तं ।

३ A पुलोइउ, B पालोईउ ।

४ CE om. डोण ।

५ A adds देवस्स, B om, all down to पुरिमा ।

६ B भिह ।

७ DCE पुलो० ।

सत्यवाहपुत्तो । तीए भणियं । देव, न दिट्ठो त्ति । तओ
 पुच्छिओ धरणो । सत्यवाहपुत्त, अवि एसा ते भारिया ।
 धरणेण भणियं । देव, किमणेण पुच्छिण ; सुयं^१ चेव
 देवेणं, जं जंपियमिमीए । राइणा भणियं । सत्यवाहपुत्त,
 अओ चेव पुच्छामि । धरणेण भणियं । देव, जइ एवं देवस्स^२ ५
^१अणुबन्धो, ता आसि भारिया, न उण संपयं ति । राइणा
 भणियं । एमो सत्यवाहपुत्तो दिट्ठो तए आसि । धरणेण
 भणियं । देव, एमो चेव जानइ त्ति । ^२राइणा भणिओ
 सुवयणो । सत्यवाहपुत्त, किं दिट्ठो तुमए एस कहिं पि ।
 सुवयणेण भणियं । देव, मए ताव एमो न दिट्ठो त्ति । १०
 राइणा भणियं । होउ, किं एइणा ; साहेह^३ तुम्हे, किं एत्य
 रित्यमाणं^४ । सुवयणेण भणियं । देव, एत्य खलु दममहस्साणि
 सोवस्सिगाण दट्ठामंपुडाण, अन्नं पि येवयं खु^५ सुसुरित्तं भणं
 ति । ^६पुच्छिओ दयरो वि । धरणेण भणियं । देव,
 एवमेयं । राइणा भणियं । ओ किंपमाणा खु ते मंपुडा । १५
 धरणेण भणियं । देव, न-याणामि । राइणा भणियं । कहं
 निययभण्डत्तु वि पमाणं न-याणामि । धरणेण भणियं । देव,
 एवं चेव ते कया, जेण न जाणामि । तओ पुच्छिओ
 सुवयणो । भइ, तुमं साहेहि । तेण भणियं । देव, अहमवि

१ A च ।

२ CE om.

३ CE om. all down to सुवयण ।

४ D तुम्हे ।

५ B °यमाणं. CE °परिमाणं ।

६ BD परिभंति

CE परिभंति ।

७ CE om. these three words.

८ B याणामि

निस्संसयं न-याणामि । राइणा भणियं । भो एवं ववत्थिए
 किं मण कायव्वं ति । धरणेण भणियं । देव, येवमियं^१
 कारणं । किं बज्जणा जंपिएणं । अविवाडगो अहं एयस्स :
 ता गिण्हउ^२ रित्थं भारियं च एमो त्ति । सुवयणेण भणियं ।
 ३ भो महापुरिष, एयं पि भवओ ^३पह्यमेव, जं मे आणो न
 दिन्नो त्ति । धरणेण भणियं । ^४पमिद्धो ^५अहं आलदायगो ।
 सुवयणेण भणियं । जइ न आलदायगो, ता किमेयं पत्थुयं
 ति । टोप्पसेट्ठिणा भणियं । अरे रे निस्सज्ज पावकस्स, एवं पि
 ववहरिउं एवं जंपमि त्ति । ^६पुणो वि अमरिसाइसएण भणियं
 १० टोप्पसेट्ठिणा । महाराय, किं बज्जणा जंपिएण । जइ एयं न
 धरणमन्तियं रित्थं एमा य ^७भारिया, ता मज्झ मव्वस्स-
 महिया पाणा नियरणं ति । आणावेउ देवो मयले दिव्वे त्ति ।
 धरणेण चिन्तियं । अवहरिओ खु एमो मह मिणेहाणवन्धेण ;
 ता न जत्तं संपयं पि उदामौणयं काउं ति । जंपियमणेण ।
 ११ देव, जइ एत्थ अणवन्धो तायस्स, ता अलं दिव्वेहिं : अओ
 वि एत्थ उवाओ अत्थि चेव । राइणा भणियं । कहेहि,
 कौदमो उवाओ त्ति । धरणेण भणियं । देव, ते मण संपुडा
 मनामेणं चेव अद्धिय त्ति^८ । राइणा भणियं । किं तुण्ण नामं ।
 धरणेण भणियं । देव, धरणो त्ति । इयरो वि पुच्छिओ ।

१ A ०मेयं, B pr, m. २ CE om. these three words ३ CE बज्जणः ।

४ CE transpose these words. ५ CE om. all down to महाराय ।

६ DD इत्थि ।

७ CE om.

तेषु भणियं । देव, सुवयणो न्ति । राइणा भणियं । जइ
 एवं, तो छिन्नो खु ववहारो ; नवरं एत्येव आणेह 'कइवि
 संपुडे न्ति । 'तन्नो पेसियं' पञ्चउलं, आणिया संपुडा.
 निहाल्लिया राइणा 'बाहिं, न दिट्ठं धरणनामयं । भणियं च
 णेण । भो नत्थि एत्य धरणनामयं । सुवयणेण भणियं । देवो
 पमाणं ति । अन्नं च । 'देव, देवस्स पुराओ 'एस महन्तं पि
 अल्लियं जंपिऊण अज्ज वि पाणे धारेइ न्ति । जाणियं देवेण,
 जं एएण पमाणैकयं । राइणा भणियं । भो धरण, किमेयं
 ति । धरणेण भणियं । देव, न अन्नहा एयं ; फोडाविऊण मज्झं
 'निक्खेउ 'देवो । तन्नो एयमायल्लिऊण' मंसुद्धो सुवयणो,
 हरिभिन्नो टोप्पसेट्ठी । सहाविया सुवययारा, फोडाविथा
 संपुडा, दिट्ठं धरणनामयं । कुविन्नो राया सुवयणस्स लच्छैए
 य । भणियं च णेण । हरे वावाएह एयं वाणियगवेसधारिणं
 महाभुयंगं, निब्बामेह 'य एयं मम रज्जाओ विवन्नसौल-
 जीवियं अल्लिक्खि, समप्पेह य समत्थमेव रित्थं धरणमत्थ-
 वाहस्स । अन्नं च । भण, भो महापुरिस, किं ते अवरं
 'कौरउ । धरणेण भणियं । देव, अन्नं मे रित्थेण । करेउ
 एव ते पमायं सुवयणस्स अभयप्पयाणेणं । तन्नो 'अहो मे
 सुवयणो 'भावय' न्ति चिन्तिऊण भणियं राइणा । सत्यवाहपुत्त,

१ A च D कइवसंपुड B कइइउ, D कइ इउ ।

२ CE om. the next

३ D तुप्पे birds.

४ B पोउऊव ।

५ A om.

६ B यइहमेत्तपि ।

(E पुरिभं) निक्खेहि ।

७ CE om.

८ ACE om.

९ A करौवउ ।

न जुत्तमेयं, तद्वावि अस्मिन्नीयवयणो 'तुमं तिः ता तुमं
 चेव जाणसि । धरणेण भणियं । देवपसाओ न्ति, अणुग्गिणीओ
 अहं देवेण । राइणा भणियं । भो सत्यवाइपुत्त, गेणहाहि
 निचयरित्थं । धरणेण भणियं । जं देवो आणवेइ । तओ
 ५ नरिन्दपस्सउल्लाहिट्ठिओ मह सुवयणेणं गओ वेलाउल्लं धरणो,
 उवगणियं सुवण्यं पस्सउलेण, ममप्पियं धरणम्म । तओ
 धरणेण भणियं । भो सुवयण, परिच्चय विसायं, अङ्गीकरेहि
 पोहमं, देवोवरोहेण कम्म वा खलियं न जायइ न्ति ।
 अन्नं च । भणिओ मए तुम्हं सुवणल्लको, तए पुण
 १० 'महाभावत्तणेण अहमेव वज्जमस्सिओ, न उण सुवणल्लको ।
 भणियं च तए आमि ' किं सुवणल्लकोण, तुमं चेव मे वज्जो'
 न्ति । अणग्गेयं च एयं संभमवयणं । ता गेणहाहि संपयं, जं ते
 पडिहायइ^१ । एवं च भणिओ ममाणो लज्जिओ सुवयणो ।
 न जंपियं च णेण । तओ दाऊण अट्ठ सुवणल्लको मंपइऊण
 २५ नरवडं तओ^२ काउं मयल्लसुत्थं^३ भण्डम्म गओ टोप्पसेट्ठिगेहं ।
 ठिओ कंचि वेलं मह सेट्ठिणा । उवगयाए भोयणवेलाए
 कयमज्जणा पभुत्ता एए । भुत्तत्तरकाले य चलणेसु निवडिऊण
 भणिओ धरणेण टोप्पसेट्ठी । जाएमि अहं किंचि वत्थुं तायं,
 जइ न करेइ मम पणयभङ्गं ताओ । तओ हरिषवसुप्फुल्ल-
 ३० लोयणेण 'अहो अहं कयत्थो, अहो अहं धओ, अहो मम

१ CE om, next three words. २ D 'भाग'. ३ AB 'मय' ।

४ CE add 'ति' ।

५ A om.

६ D सत्यं ।

सुजीविथं, अहो मम सुलद्धो जम्भो त्ति, जम्भो ईद्वेसेणावि
 महाणभावेण सयलभत्तकप्पतरुक्केण तिष्ठयणचिन्तामणी-
 भूएण वि अहं पत्थिज्जामि' त्ति चिन्तिज्जण भणियं टोप्प-
 सेट्ठिणा । वक्क, जइ वि सकलत्तं सपुत्तपरियणं^१ दासत्तनिमित्तं
 ममं जाएमि^२, तहावि अहं तुह महापुरिमचेट्ठिएण^३ आकर-
 मियचित्तो न खण्डेमि ते पत्थणापणयं^४ । धरणेण भणियं ।
 ताथ, जइ एवं ता^५ देहि तिसि वायाओ । ईसि विहसिज्जण
 'जाय, ओ एगं वायं लोप्पइ^६, सो तिसि वि लोप्पयन्तो किं
 केणावि^७ धरिउं पारीयइ' त्ति भणिज्जण टोप्पसेट्ठिणा कयाओ
 तिसि वायाओ । 'ताथ, अणुगिहीओ' त्ति भणिज्जण
 हेमकुण्डलविज्जाहरविदिक्क^८ महग्गेयपुव्वसमप्पि^९ यरयणसहसं
 मग्गिओ टोप्पसेट्ठिभण्डारिओ । तेण वि य 'जं अज्जो
 अणवेइ' त्ति भणिज्जण समप्पियाइं गहिज्जण रयणाइं ।
 तओ ताण मज्जे^{१०} अद्धं गहेज्जण टोप्पसेट्ठिस्स चलणपृथं
 काज्जण पुणो विण्णिवडिओ पाएसु 'ताथ, एसा मा पत्थण' त्ति^{११}
 भणमाणो धरणो । तओ 'अह^{१२} कहं कलिओ अहमणेण'
 ति सुइरं चिन्तिज्जण 'अगहिण य विलक्कीभविस्सइ एसो,
^{१३} निवारिओ अहं इमिणा अणागयं चेव' उट्ठविओ धरणो
 'वक्क, पडिवक्का ते पत्थणा' भणमाणेण^{१४} टोप्पसेट्ठिणा ॥

१ CDE सकलत्तपुणं । २ CE जायसि, D pr m. ३ A आकरिसिय-

४ D वयणं, CE वयणं । ५ D कट्ठेय, A देहि, CE तदेय । ६ A लोप्पेइ

७ CE धारिउं ८ A मयग्गे । ९ A यं । १० AD अद्धं ।

११ A om., CE अणो । १२ A निवारइ, B pr. m. १३ CE om.

१ तन्त्रो वज्रमन्त्रिन्त्रो^१ सेट्टिणा^२ १ महया सत्येण समागन्त्रो
 निययनयति^३ । आवासिन्त्रो बाहिं । आन्त्रो लोयवान्त्रो, जहा
 आगन्त्रो धरणो त्ति । निग्गन्त्रो राया पच्चोणिं । ४ [पवेसिन्त्रो
 णेण महाविभूईए नेऊण निययभवणं, पृदन्त्रो मज्जणादणा^५
 ५ निथाभरणपञ्चवसानमुवयारप्पयाणेणं] । १ गन्त्रो निययभवणं ।
 तुट्ठा १५ मे जणणिजणया । विहणं महादाणं, कया मव्वा
 ययणेसू पूया । १६ अदक्कन्ता काद वेला । तन्त्रो उवणिमन्त्रिय^७
 महारायं पृदन्त्रो अणेण मविसेमं । मन्त्राणिथा ११ य जहारुह
 पडिवत्तीए पउरचाउवेज्जाइया, पडिपृदन्त्रो १२ य तेहिं ।
 १० तन्त्रो पुष्किन्त्रो जणणिजणएहिं । वष्क, अत्रि कहं ते धरिणि
 त्ति । धरणेण भणियं । अलं तौए कहाण । चिन्तियं च
 णेहिं । हन्त कथं तौए, जं इत्थिउच्चियं^{१०} । ता अल इमस्स
 मम्मघट्टणेण इमिणा जंपिणं । अलन्त्रो अवगच्छिस्सं त्ति ।
 एत्यन्तरंमि १५ महापुरिमयाखित्तहिद्यन्त्रो विम्वयवसेणुफुल्ल-
 १५ लोयणो १५ कथमुदङ्गसामणावणनिमित्तं पुणो वि धरणममौव
 समागन्त्रो राया । १६ कन्त्रो धरणेण समुच्चिन्त्रोवयारो^{११} । पुष्किन्त्रो

१ D om. २ CE वज्रोन्त्रो । ३ CE om. ४ A om महया सत्येण ।

५ D पविट्ठो महाविभूईए and omits all down to पुष्किन्त्रो जणणि ।

६ CE मज्जण । ७ CE समागन्त्रो । ८ CDE om ९ B अदक्कन्ता

काद कालो । १० A उवणिमन्त्रिय महाराय ११ CE om. १२ ACE om

१३ E ५० चोच्चियं । १४ D has instead of the following words only

परवत्तं च निमित्तं (पुणो वि i. marg.) आनउ वरवत्तं । १५ B कटुह न

वेमेषावत् । निमित्तं । १६ D has only परिमुट्ठा ये उवणिजणया नउ

कथमनेहिं राइयो उच्चियं करविज्जं वरसेव etc १७ A समुच्चिउ उवयारो

य आगमणपञ्चोयणं । मिट्ठो से निययाहिप्पाओ राहणा ।
 तओ चल्लणेषु निवडिऊण भणियं धरणेण । देव, अलं
 सुइङ्गेहिं : किं तु 'माणणीओ देवो' न्ति करिय पत्येमि
 पत्यणीयं । राहणा भणियं । भणाउ अज्जो । तेण भणियं ।
 पयच्छउ देवो 'नियरज्जे मव्वसत्ताणं' 'बन्दिमोक्खणं' 'मव्व-
 सत्ताणमभयपयाणं च' । तओ 'अहो से महाणभावया, अहो
 महापुरिमचेट्ठियं सत्यवाहपुत्तस्स' न्ति भणिऊण आणत्तो
 पडिहारो । हरे कारवेहि चारयघण्टपञ्चोएण मम रज्जे
 मयलबन्दिमोक्खं, मव्वसत्ताणमभयपयाणं च दवावेहि न्ति ।
 तओ 'जं देवो आणवेद' न्ति भणिऊण संपाडियं देव-
 सामणं । मप्परिसचेट्ठिएण य परितुट्ठा से जणणिजणया ।
 'परिओमविथमियच्छेहिं' 'कयमणेहिं' राहणो उचियं
 करणिज्जं । तओ धरणेण सह कंचि वेलं गमेऊण
 निग्गओ राया ॥

धरणो वि चिरयालमिलियवयंसयमसेओ गओ मल्ल-
 सुन्दराभिहाणं^१ उज्जाणं । उवल्लुओ य नागल्लयामण्डवमि
 कौलानिमित्तमागओ कुवियं पियपणहणिं पसायन्तो रेविल्लगो^२
 नाम कुलउत्तगो । मुमरियं लच्छीए । चिन्तियं च णेणं ।

१ CE निययं । २ B मव्वसत्ताणं । ३ CE om. मव्वसत्ताणं ।

४ B om. all down to दवावेहि । ५ CE कयं उचियं करविज्जं ।

६ B कयं वेहि । ७ CE सुदरं । ८ A २२०, CE करविज्जयो D p
 m., corrects in २२० ; CE continue कोवि जवावओ तओ सुपरियं etc.

अहो णु खलु एवमपरमत्यपेक्षीणि कामिजणहिथयादं
हवन्ति । समागमो संवेगं । गमो य उज्जाणोक्कदेससंठिक्
असोयवीहिंयं ।

दिट्ठो य णेण तहिंयं फासुयदेसंमि वियस्सियवियारो ।

४ सौमगणसंपरिवुडो आयरिओ अरहदत्तो ति ॥

असन्तसुद्धचित्तो नाणो विविहतवसोसियसरीरो ।

निज्जियमयणो वि दठं 'अणङ्गसुहसिद्धितल्लिच्छो ॥

तं पेच्छिज्जण चिन्ता जाया धरणस्स एम लोयंमि ।

जीवद सफलं एक्को चत्तो जेणं घरावामो ॥

५ घरिणो अत्यो सयणो माया य पिया य जीवलोयंमि ।

माइन्दजालसरिसा तहवि जणो पावमायरह ॥

जा वि उवयारबुद्धी घरिणोपमुहेसु मा वि मोहफलं ।

मोत्तूण जओ धम्मं न मरणधम्मोणमुवयारो ॥

सो पुण संपाडेउं न तौरए आसवानिथत्तेहिं ।

६ आसवविणिवित्ती वि य गिह्वासमं आवसन्तेहिं ॥

निथमा तत्यारम्भो आरम्भेणं च 'वडुई हिंसा ।

हिंसाए कओ' धम्मो न देसिओ सत्ययारेहिं ॥

पज्जन्ते वि य एसो सज्जेणं सेव जीवलोयंमि ।

नियमेणसुज्जियज्जो ता अलमेएण पावेणं ॥

७ एवं च चिन्तयन्तो पत्तो संजायसरणपरिणामो ।

गुरुपायमूखमणहं सवयंसो निम्बुदपुरं व ॥

अह वन्दिओ य णेणं भगवं सवयंसएण साहं य ।

तेहिं चिय धम्मसाहो दिओ सव्वेसि विहिपुब्बं ॥

उवविट्ठा य सुविमले सुणीण पुरओ उ उववणुच्छे ।

अह पुच्छिथा य गुरुणा कत्तो तुमो न्ति मज्जरगिरं ॥ १

एवं च पुच्छिए समाणे जंपियं धरणेण । भयव, इओ
 सेव अणे । अणं च ; अत्थि मे गिहासमपरिञ्चायवुद्धौ । ता
 आइसउ भयवं, जं मए कायव्वं ति । तओ 'अहो से
 आगिई, अहो' विवेगो' न्ति चिन्तिऊण आसथपरिक्खण-
 निमित्तं जंपियं अरहयत्तेणं । वच्छ, परिचत्तगिहासमेणं १.
 निभच्छिऊण नियनियविषयसाकसाहं इन्दियाहं विज्झविय
 कसायाणं निरीहेणं चित्तेणं सयससोक्कनिहाणभूओ संजमो
 कायव्वो । अज्झा परिचत्तो वि अपरिचत्तो गिहासमो न्ति ।
 सो पुण अणाइविषयभावणाभाविथस्स जीवस्स अचन्तदुक्क-
 यरो । पवप्पिऊण वि एयं पुब्बकयकसदोसेण केइ न तरन्ति १५
 परिवालिउं, सुज्झन्ति निचयकज्जे, परिकप्पेन्ति असया-
 लमणाहं ; विमुक्कसंजमा य ते, आउसो, न गिहो न पम्बइ-
 यगा उभयसोगविहलं नावन्ति मणयत्तणं । एवं ववत्थिए
 असुणिऊण हेओवाएयाहं अतुक्किऊणमप्पाणयं न जुत्तो
 गिहासमपरिञ्चाओ न्ति । धरणेण भणियं । एवमेयं, जं तुमो १०
 आणवेइ । किं तु

जेभ्रो गिहासमो मे बुद्धी समलक्षणं उवाएयं ।

तुलणा वि विवेगो स्थि किलेसवसयाण सत्ताणं ॥

भयवया चिन्तियं । अहो ये सउलया, मुणिओ जेण

जहट्टिओ संसारो, समुप्पन्ना जिणधम्मबोही । ता पसंसेमि

१ एयं साहेमि य इमस्स इमीए दुल्लहत्तणं, जेण वयंभगाण वि

मे संबोहो समुप्पज्जइ । भणियं च जेण । वक्क, धम्मो तुमं,

नायं तए जाणियव्वं, संपत्ता १सयल्लोयदल्लहा जिणधम्म-

बोही । ता २जहट्टियासेवणेण एयं चेव सफलं करेहि,

मंसिण्हइ य ३तुह समीहियं । न खलु अणमत्यनिरदयार-

१० कुसलमग्गा एवंविहा हवन्ति, अवि य अपरमत्यपेष्णिणो

विषयल्लोयया य । एयवदयरं च निमुणेहि मे चरियं ।

धरणेण भणियं 'कहेउ भयवं' । अरहदत्ताथरिएण

भणियं । सुण ।

अत्थि इहेव ४वासे अयल्लउरं नाम नयरं । तत्थ जिय-

११ सत्तू राथा, ५पुत्ता य से अवराजिओ समरकेज य । अव-

राजिओ जुवराथा, इयरो य कुमारो । दिक्खा इमस्स

कुमारभुत्तीए उज्जेणी । एवं च अरक्कमो कोइ काळो ।

अज्जया ६य विथक्को समरकेसरी नाम पसन्नमरवई । तओ

अवराजिओ तप्पसाहणनिमित्तं गओ । पसाहिओ एषो ।

१ CE सयल्लोयव०, B ते लोक्क० । २ ED जहट्टिव० ।

३ A तुप्प ।

४ D adds भारहे. B i. marg.

५ MSS पुत्तो ।

६ D om.

आगच्छमाणेण य मुत्तिमन्तो विथ पुणोदश्चो संपत्तो इमेण
 धम्मारामसन्निवेसे सयलमणोरहचिन्तामणी ^१राहो नाम
 आयरिओ त्ति । तं च दट्ठुण समुप्पन्नो एयस्स संवेगो ।
 पुच्छिओ णेण जहाविहं ^२ धम्मं । कहिओ ^३जहोवदट्ठो परम-
 गुरुहिं । पडिबुद्धो य एसो । खओवसममुवगयं चारित्त- ^४
 मोहणीयं । तओ माइन्दजालसरिसं जीवलोयमवगच्छिय
 पव्वइओ एसो । करेइ तवसंजमुज्जोयं ॥ अन्नया य गुरुपाय-
 मूलंमि अहासंजमं विहरमाणो गओ तगरासन्निवेसं । एत्थ-
 न्तरंमि समागया तत्थ उज्जेणीओ ^५राहायरियस्स अन्ते-
 वासिणो अज्जराज्जसमासमणसन्तिथा गुरुसमीवं साज्जणो
 त्ति । कथा से ^६ उच्चियपडिवत्ती । पुच्छिया निइवसग्ग-
 विहारमुज्जेणीए । कहिओ य णेहिं । सुन्दरो विहारो ;
 केवलं रायपुत्तो पुरोहिथपुत्तो य अभइया, ते जहोवल-
 द्दोए खलियारेन्ति साज्जणो, तन्निमित्तो उवसग्गो त्ति ।
 तओ ^७ एथमायल्लिय चिन्तियमवराजिएण । अहो पमत्तया ^८
 समरकेउणो, जेण परियणं पि न निथसेइ । ता अणुन्नविथ
 गुरुं गच्छामि अहमुज्जेणिं । उवसामेमि ^९ते कुमारे, मा
 मंचिणन्तु अबोहमूलाइं । संसारवद्धणे य साज्जपन्नोसो । अत्थि

१ CE रोहा ।

२ D ०विहो, ACE ०विहोय धम्मो ।

३ CE भयववा चहिंसाइल्लणो धम्मो पडिबुद्धो ।

४ CE रोहायरियमववेवासिवा ।

५ BCE वेत्तिं ।

६ A adds य ।

७ CE हवे ।

मे तदवशामणसत्ती । तत्रो अणुसविय गुरुं पेसिओ गुरुणा,
 समागत्रो उज्जेणिं, पविटो य अज्जराउल्लमासमणगण्णे ।
 'कथं से उचित्यकरणिज्जं । समागया भिक्खावेला । पयड्डो
 एसो । भणिओ य साह्हिं । पाऊणया तुभे, ता अण्ह
 १ न्ति । तेण भणियं । न अण्हामि, अत्तलद्धिओ अहं, नवरं
 ठवणकुलार्हणिं^२ दंसेह । तत्रो दिओ से चेत्तओ, दंभियाणि
 कुलाणि, वारिओ य जेणं 'एयं^३ पडणीय'गेहं : मा पवि-
 मेज्जसु' न्ति भणिज्जण नियत्तो चेत्तओ । पविटो य एसो
 पढममेव कुमारगेहं । महया सहेण धम्मलाहियमणेणं ।
 २ 'तं च दट्ठूण भौयाओ अन्तेसरियाओ । 'हा कट्ठं, इमी
 कथत्थिज्जिस्सह' न्ति चिन्तिज्जण सन्निओ य णाहिं 'लज्ज
 निगण्हसु' न्ति । 'तत्रो अवहौरिज्जण बहिराविडं^४ च
 काऊण महया सहेण धम्मलाहियमणेणं । एत्यन्तरंमि धम्म-
 लाहसदं सोऊण हम्मियतलाओ पट्टमुहपङ्कया समागया
 ३ कुमारवा । ठक्कियं^५ द्वारं । अदमणं वन्दिओ जेहिं माह् ।
 कथं धम्मलाहणं । भणिओ य जेहिं । भो पव्वइयगा^६,
 नच्चसु' न्ति । तेण भणियं । कहं गीयवाइएण विणा
 नचामि । कुमारेहिं भणियं । अहं गीयवाइयं करेमो ।

१ CE om. this sentence.

२ CE = कुलार्हो ।

३ D इमं ।

४ B पडणीयं ।

५ CE om. तं च दट्ठूण ।

६ CE have only अवहौरिज्जमणेह D pr. m.

७ A = विडुं, B बहिराविडोविडं ।

८ A adds तं ।

९ CE = अ ।

साङ्गणा भणियं 'सुन्दरं' ति । ^१विसमतासं कथं गौय-
 वाइयमणेहिं । अकुड्डो वि हियएणं कुड्डो साह । भणियं च
 णेण । अरे रे गोवासदारया, इमिणा विक्काणेण ममं
 नचावेहं ति । एयं सोऊण कुविथा कुमारा, साङ्गताऊण-
 निमित्तं च धाविथा अभिसुहं । तेण वि य 'न अओ ^१
 उवाओ' ति कखिऊण करुणापहाणचित्तेण निजुड्डावावार-
 कुमत्तेणं मणियं चैव धेत्तूणं सम्मसंधीसु ^२विओरओ एक्को,
 तओ धाविओ ददओ, ^३ओ वि तहेव । तओ दुवारसुग्घाडि-
 ऊण गओ माह । एगत्ते ठिओ सञ्जायजोगेणं । इयरे वि
 निच्चेट्टा तहेव चिट्ठन्ति । दिट्टा परियणेणं, उदएण सिद्धि- ^४
 ऊण समंभमं वाहिता ^५ । जाव न जंपन्ति, तओ निवेइयं
 रायपुरोहिथाणं, जहा इमिणा वुत्तन्ते केणइ साङ्गणा
 कुमारा एवं कथं ति । तओ ते निरुविऊण आचरिय-
 समीवं गओ राया । पणमिओ य णेणायरिओ, भणिओ
 य । भयवं, खमेह ^६ एयमवराहं बासयाणं । आयरिएण ^७
 भणियं । किमेयं ति नावगच्छामि । कहिओ से वुत्तन्तो
^८राइणा । तओ आयरिएण भणियं । वीथरागसासणसंपा-
 यण ^९रइपहावओ विइयपरमत्था परसोयभौइयत्तणेण य दह-

१ D adds तओ ।

२ CE विओइया तओ दुमारयु० etc.

३ A विरओ ।

४ CE वाहरिता ।

५ A adds ने; B एन० ।

६ CE om. all down to तओ आचरियव पुच्छि ।

७ B रयो तयहावच D corr. एवाव in एव ।

लोयसरीरे दढमपडिबन्धयाए^१ खमेनि सयसवत्ताणं साज्जणो
 न पुण पाणभएणं ति । तद्वावि कारणं पद समायरिथं
 जइ केणावि भवे, तन्नो पुच्छावेमि साज्जणो । तन्नो
 आयरिएण पुच्छिया साज्जणो^२ । तेहिं भणियं । भयवं, न
 ५ अन्हे वियाणामो त्ति । आयरिएण भणियं । महाराय,
 नेयमिह^३ साह्हि ववसियं । राइणा भणियं । भयवं,
 साज्जण न एत्थ मंदेहो । आयरिएण भणियं । महाराय,
 जइ एवं, ता एवं भविस्सइ । अत्थि एगे आगन्तुगो साह्हः
 तेण्यमणुचिद्विथं भवे । राइणा भणियं । भयवं, कहिं पुण
 १० सो साह्ह । आयरिएण भणियं । दंसेह से तयं । दंमिन्नो
 एगेण साज्जणा नाइदूरंमि चेव साज्जतत्तवरममीवे ज्ञाण-
 मंठिन्नो । पच्चभिसाओ^४ य राइणा । कुमारवराहलज्जिएणं
 पणमिन्नो य जेणं । दिन्नो से धम्मसाहो । भणिन्नो य पच्छा ।
 ५ भो महामावग, जत्तमेयं जं तुण्ण मत्तिए रज्जे इमौणं
 १५ कयत्थणा कुमारणं अणाहत्तणं च । 'तन्नो बाहज्जसभरिय-
 लोयणेण राइणा भणियं । भयवं, लज्जिन्नो न्हि^५ अहिथं
 इमिणा पमायचरिएणं । अत्थि मम एस दोमो; तद्वावि

१ A ०बंदयाए । २ B साज्ज । ३ CE नेयं । ४ CE om. ५ AD सो ।

६ CE om, next words. The text in D is in some confusion, it runs thus तत्त (i. marg. बाहज्जसभरियलोयवेवं) चरियं राइणा भयवं लज्जिन्नो न्हि । पुच्छोइत्त राइणा साज्जणो तत्त बाहज्जसभ संभविनुपंतं रमस्स मिथा पिमायचरियं । अत्थि etc. ७ A मि, CE om. चरियं ।

भयवं करेह अनुगृहं, संजोएह ते कुमारे । साङ्गणा
 भणियं । संजोएमि चरणगुणविहाणेणं न उण असह त्ति ।
 राइणा भणियं । भयवं, अणुमयं ममेयं, नवरं कुमारा
 पुच्छियव्व त्ति । साङ्गणा भणियं । लज्जं पुच्छेह^१ । राइणा
 भणियं । भयवं, न सक्केन्ति ते जंपिउं^२ । साङ्गणा भणियं ।
 एहि, तत्थेव वच्चासो; अहं जंपावेमि त्ति । आगया कुमा-
 राण समीवं । दिट्ठा य णेहिं परमजोगिणो व्व निहद्धसयस-
 चेट्ठा कुमारा । आयत्तीकयं च तेसिं साङ्गणा वयसमेत्तं ।
 पुच्छिया य णेणं । भो कुमारया, इधिकयत्थणापमायजणिय-
 कण्णतहकुसुमुग्गमपुव्व^३रुवमेयं, फलं तु निरयाइवेयणा । ता
 जइ भे अत्थि पक्खायावो, ता पवज्जइ कण्णतरुमहाकुहाडं
 पवज्जं । मोएमि अहं इमाओ उवह्वाओ, भवामि य पर-
 लोयसाइणज्जयाणं महाओ त्ति । कुमारेहिं भणियं । भयवं,
 अणुगृहो त्ति । लज्जिया अन्हे इमिणा ^४पमायचरिएणं,
 अत्थि ^५णे मइन्तो अणुयावो, पवज्जामो य पवज्जं जइ गुरू^६ ।
 अणुजाणन्ति । ^७तओ अणुआया गुरूहिं । संजोइया साङ्गणा
 अङ्गमंघाएण परमगुणसंघाएण य । तओ पवज्जा पवज्जं ।
 परिणया ^८य तेसिं समणगुणा । ^९एवं जज्जत्तकारीणं अइक्कन्तो

१ CE पुच्छइ । २ AD जंपियं । ३ A ०४८०, D ०४८० ।

४ B चरिए for पमाय । ५ CE ओ, B चच्चा for णे ।

६ B inserts पुलोइउ राया साङ्गणो । तच चरिएण संक्षेपित्तं इमह ।

७ CE om. य तेसिं । ८ CE continue तां च ।

कोइ कालो । ताणं च पुरोहितकुमारस्स कसोदणं विहय-
जिण्धक्खमारस्स वि 'बल्ला इमिणा पव्वाविय' त्ति समु-
प्पन्नो गुरुपन्नो, न निन्दिन्नो णेणं नालोदन्नो गुरुणो ।
१ तन्नो मरिज्जणं अहाउयत्तएण समुप्पन्नो ईसाणदेवलोए
४ मुञ्जेइ दिव्वभोए । अइक्कन्तो कोइ कालो रइसागराव-
गाढस्स ।

अस्यया य वरच्छरापरिगयस्स मिलाणाइं सुरहिकुसुम-
दामाइं, पयम्पिन्नो कप्पपायवो, पण्डाअो हिरिस्सिरीअो,
२ उवरत्ताइं देवदूसाइं, समुप्पन्नो दीणभावो, उत्थरियं
१० निदाए, विउडिअो कामरागो, भमडिया दिट्ठी, समुप्पन्नो
कम्पो, वियम्पिन्ना अरइ त्ति । तन्नो तेणं चिन्तियं 'हन्त,
किमेयं' ति । वियाणियाइं चवणल्लिङ्गाइं, विमल्लो हियणं,
विदाणो परियणो, विल्लवियं अच्छराहिं । तन्नो 'किम्मिणा
मोहचेट्ठिएणं ; पुच्छामि ताव भयवन्तं पउमनाहं तित्थयरं,
१४ कहिं मे उववाअो, सुल्लहबोहिअो वा न व' त्ति समागअो
पुव्वविदेहं । पणमिअो तेलोक्कनाहो पुच्छिअो य । सिट्ठं
भयवया । उववाअो ते जम्मुहीवदाहिणं दुभरहं कोसम्भौए
नयरीए । दल्लहबोहिअो तुमं । मंचिणियं तुमए गुरुपन्नोमेण
इमिणा पगारेण अबोहिबौयं । नीमेममाचिक्किअो पुव्व-
भववइयरो । तन्नो तेण चिन्तियं । हन्त एइहमेत्तस्स वि

१ CE om.

२ AD ईसाचं ।

३ B चव ।

४ B कजेइ ।

५ ACE ०५ ।

गुरुपङ्क्तौयभावस्तु दारुणो विवागो न्ति । भयवया भणियं ।
 भो देवाणुप्पिया, ने ^१ एम येवो । इह खलु इहल्लोगोवयारी
 वि कयक्कुणा बज्जमन्नियव्वो, किमङ्ग पुण परल्लोगोवयारी ।
 परल्लोगोवयारिणो य गुरवो ; जन्मो फेडन्ति मिच्छन्तवाप्तिं,
 पलासेन्ति अन्नाणतिमिरं, ^२ ठवेन्ति परमपयसाहिद्याए
 किरियाए, चोदन्ति खल्लिएसु, ^३ संयवेन्ति गुणरयणे । एवं
 च, देवाणुप्पिया, मोएन्ति जक्खजरामरणरोयसोयबज्जल्लान्मो
 संसारवासान्मो, पावेन्ति सासयं सुहं सिद्धिं ति । ता एवं-
 विहेसु वि पन्नोमो गुणपन्नोसभावेण नासेद् सम्पत्तं, जणेद्
 अन्नाणं, ^४ चालेद् साज्जकिरियं । तन्मो य से जीवे^५ तहा-
 विहकिलिट्ठपरिणामपरिणए खणमेत्तेणावि, देवाणुप्पिया,
 तहा बन्नेद् कम्मं, जहा पावेद् अण्णभवियं मिच्छन्तमोहं
 ति । अन्मो चेव वेमि ।

सम्पत्तनाणसहिद्या एगन्तपमायवज्जिणो ^६ पुरिसा ।

^७ इहपरभवनिरवेक्खा तरन्ति ^८ नियमेण भवजलहिं ॥ १५

न उण सेस न्ति । देवेण चिन्तियं । एवमेयं, न अन्नहा ।
 ता न-याणामि, किंपज्जवसाणो मे एसो अबोहिस्सामो न्ति ।
 भयवया भणियं । येवनिद्याणो खु एसो ; ता अणन्तरभवे
 चेव भविस्सद् अवसाणं ति । देवेण भणियं । भयवं, कुन्मो

१ CE स । २ B उचिरेति, D उवेति । ३ BCE संयवेति ।

४ CE चालेद् । ५ AD जीवो । ६ B i, marg., CE om

७ BCE उभयस्रोतनिरवेक्खा विहरन्ति भवजलं न तुल्येति ।

सयासाओ । भयवया भणियं । मूयगावरनामाओ नियभा-
उणो त्ति । देवेण भणियं । भयवं, किं पुण तस्स पढमनामं,
केण वा कारणेण इमं से दुदयं ति । भयवया भणियं । सुण ।

पढमनामं से असोगदत्तो ; मूयगो पुण इमेणं कारणेणं ।

५ इमीए चेव कोसम्भीए अरियसमथंमि तावसो नान सेट्ठी
अहेमि । सो य दाणादकिरियासमेओ वि पमाई, वज्जविह-
वसंपओ वि निच्चवावडो । तओ अट्टग्गणदोसेण मरिऊण
समुप्यओ निययगेहंमि चेव सूयरो । जायं से पुब्बोवधुत्त-
पएसवलोयणेणं जाईसरणं । अअथा य उवट्ठिए पिइदिवसए
१० सिट्ठपाए भोयणे समामन्नाए १परिवेसणवेलाए अवहरिय-
मज्जारमंसाए सूवयारीए २वेलाइक्कमगिहवडभएणं मंस-
निमित्तं पच्छअमेव वावाइऊण विममिओ कोलो ३ । तहा ४
कोहाभिभूओ य मरिऊण समुप्यओ तंमि चेव गेहे भुयत्तम-
त्ताए त्ति । तत्थ वि तं चेव दट्ठूण ५इत्थियं तं च सूवयारिं
१५ भयसंभमाभिभूयस्स परिणामविसेसओ समुप्यअं से जाई-
सरणं । विचित्तयाए कअपरिणामस्स न गहिओ कमाएहिं
६अणुगमियं च णेणं । एत्थन्नरंमि उवलढ्ठो सूवयारीए । तओ
णाए कओ कोलाहलो 'मण्यो मण्यो' त्ति । ७तं च सोऊण

१ AD परिभोयव । २ CE वेलाइक्कमगिह वडमि भयसं ।

३ A om, B i. marg

४ CE om.

५ BCE om. next 4 words.

६ CE अणुगमियं ।

७ B तउ सो० चाववा क०, CE om. न च सोऊण, D om च ।

समागया भोगरवावडगइत्या कसयरा । वावाइओ ऐहिं ।
 समुप्यओ य तथा अकामनिष्पराए मरिऊण निययपुत्तस्स
 चेव नागदत्ताभिहाणस्स बन्धुमईए भारियाए कुच्छिंसि
 पुत्तत्ताए त्ति । जाओ उच्चियसमएणं । कयं च से नामं
 असोगदत्तो त्ति । तओ अदक्कन्तसंवच्छरस्स तं चेव सूवथारिं १
 पेच्छिय जणणिजणए य अचिन्तियाए कससामत्यस्स समुप्यन्
 'से जाईसरणं । चिन्तियं च णेणं । वज्जया जणणी, सुओ
 चेव य पिया । 'अओ 'पेच्छणयसमानस्स धिरत्यु मंसार-
 वासस्स । ता कहमहं वज्जयं चेव जणणिं सुयं च तां वाह-
 रेमि त्ति । पडिवज्जं मयगवयं । जाओ लोयवाओ 'अहो १०
 एस मूयगो' त्ति । एवं १२ अदक्कन्ता द्वालम संवच्छरा ।
 समागओ 'तत्य चउणाणाइसथमंपओ मेइनाओ नाम मुणि-
 वरो । मुणिओ य से अणेण हिययभावो । पेसिओ वथण-
 विक्कासकुसलो १३ समङ्गलाभिहाणो दसौ नागदेवगेहं, भणिओ
 य एसो । १४ वत्तव्वओ तए तत्य गिहाल्लिन्दगनिविट्ठो असोग- १५
 दत्तो । जहा । भो कुमारया, पेसिओ न्हि गुहणा, सो १६ य
 एवं भणार्ह ।

१ तावस किमिणा मूलव्वएण पडिवज्ज जाणिउं धमं ।

मरिऊण सूअरोरग जाओ पुत्तस्स पुत्तो त्ति ॥

१ BCE om.

२ CE om, B i. marg.

३ CE om.

४ A adds च ।

५ BCE वत्तव्वो ।

६ A भणार्ह ।

७ Perhaps नव किं इमिणा ।

'तश्चो 'जं भयवं आणवेद' ति भणिऊण गश्चो सो
 रिखी । माहिश्चो गुरुसंदेशश्चो । पणामपुब्बयं भणियं च
 णेणं । भयवं, कथं सो गुरु । इसिणा भणियं । कुमार.
 मक्कावयारे चेदयंमि । तेण भणियं । एहि, गच्छन् ।
 ५ विन्दिश्चो मूयगपरियणो । चिन्तियं च णेणं । अहो सामत्तं
 भयवश्चो ; ता जाउ एसो, कयाइ सोहणयरं भवे । गश्चो
 मेहनायगुरुममीवं । वन्दिश्चो गुरु । धम्मसाहिश्चो गुरुणा ।
 पुच्छिश्चो असोगदत्तेणं । भयवं, कहं पुण तुमं मईयं वुत्तन्तं
 जाणामि । तेण भणियं । नाणबलेणं ति । 'अहो ते'
 १० नाणादसश्चो' ति विन्दिश्चो असोगदत्तो । ११ तश्चो भयवया
 'पडिबुज्झिस्सइ' ति नाऊण कहिश्चो से धम्मो । पडिबुद्धो
 एसो । पुब्बवामणाए च नावगयं से मयगाभिहाणं । ता एएण
 कारणेण दमं से दइयं नामं ति ।

एवं च सिट्ठे ममुप्पश्चो से पमोश्चो । पुच्छिश्चो य
 १ भयवं । अहं कहिं केण वा पगारेणं अहं संबुज्झिस्सं ति ।
 भयवया भणियं । वेयड्डपव्वए नियकुण्डल'जुवलयदरिमणेणं
 २ भविस्सइ ते पडिबोहो । तश्चो वन्दिऊण भयवत्तं गश्चो
 कोसमिं नयरिं । टिट्ठो मयगो साहिश्चो से वुत्तन्तो, 'अहं

१ BCE om, next 6 words B adds the first five i. marg.

२ B सं. ३ CE से । ४ CE om, next 5 words. B i. marg.

५ D ०जिह्वइ, B ०जिह्वइ । ६ D corrects this in ०जिह्वइ ।

७ CE om, next 3 words. B i. marg. ८ BCE om, next 2 words.

उष्णान्निभो भयवया । सबहुमाणं हत्ये गेण्हज्जण^१ भणिओ
 य एसो । 'ता अवस्समहं तए पडिबोहियव्वो त्ति । तेण
 भणियं । जइस्समहं जहासत्तीए । तओ तेण नौओ वेयडु-
 पव्वयं, दंसियं सिद्धाययणकूडं । भणिओ य एसो । भो मम
 दुव्वे सेव अन्नपियाणि एत्थ जन्मि, इमं सिद्धाययणकूडं
 रथणावयंसगाभिहाणं च कुण्डलजुवलं^२ ति । ता चिट्ठ उ इमं
 इहं, कायव्वं तए पुव्वसाहियं ति । निमित्तं सिक्खासंघायविव-
 रेगदेसे कुण्डलजुवलं^३, ममप्पियं च इमस्स चिन्तामणिरयणं ।
 भणिओ य एसो । एयं खु चिन्तामेत्तपडिवस्सहायभावं
 साहेइ इहलोवपडिवद्धं एगदिवसे एगपओयणं । ता एय-
 सामत्यओ वेयडुग्गमणमणुचिट्ठियव्वं ति । पडिवस्समणेण ।
 आगया कोसमिं । गओ देवो निययविमाणं । वावओ
 कासकमेणं । ससुप्पओ वन्धुमईकुच्छीए । जाओ^४ से सरय-
 समयंमि सहयारेसु दोहलो । असंपव्वमाणे य तंमि ससु-
 प्पक्खा से अरई, पव्वायं वयणकमलं, पौडिओ गओ, संजायं ।
 किसत्तणं । एत्थन्तरंमि पयहो सोयवाओ । अओ एसा
 'असंपादयदोहत्ता न जीवइ त्ति । तओ माइनेइमोहिणं
 असोदत्तेण 'न तित्थयरभासियं निप्फलं', 'ता भविसुइ न
 अक्खहा वि वेयडुग्गमणं' ति चिन्तिज्जण चिन्तियादं

१ GE वेण्हिय ।

२ A तो, D हसो ।

३ GE कुण्डलं, AD sec. m.

४ D कुंडलं ।

५ A adds च ।

६ CM om, B i, marg.

७ D adds अवर त्ति ।

८ A om. .

चिन्तामणिरथणसन्निहारणं सहयाराद् । समुप्यजाणि य
दमाद् । संपादिभ्यो दोहलो । पसूया एषा । जाभ्यो य से
दारभ्यो । कथं च से नामं अरहदन्तो न्ति ।

पत्तो य बालभावं । तभ्यो सो असोगदन्तो नेद् तं बाहु-
५ समीवं, पाडेद् चक्षणेसु, रुधद् य तभ्यो । एवं च अरहदन्तो
कोद् कासो । पत्तो कुमारभावं । साहिभ्यो शेषेण जिण-
भासिभ्यो धस्यो, न परिणभ्यो १ य तस्स । पुणो वि साहिभ्यो,
पुणो वि न परिणभ्यो न्ति । एवं च अरहदन्तो कोद् कासो ।
पुणो वि कहिभ्यो असोगदन्तेण पुव्वभववदयरो, न परिणभ्यो
१० य अरहदन्तस्स । भणिभ्यो य शेषेण असोगदन्तो । किमिमिणा
पलविणं न्ति । तभ्यो सो एयवदयरणेव 'अहो मामत्यं
कमपरिणईए' न्ति चिन्तिऊण समावसं समणसिङ्गं । अरह-
दन्तेण वि य परिणीयाभ्यो चत्तारि सेट्ठिदारियाभ्यो ।
भुञ्जमाणस्स पवरभोए अरहदन्तो कोद् कासो ॥

१५ १ तभ्यो परिवालिऊणमणदयारं सामसं अहाउयस्स
अएण देवलोयमुवगभ्यो असोयदन्तो । सुथं च जेणं, जहा
असोगदन्तसमणो पसूतमुवगभ्यो न्ति । तभ्यो समुभूभ्यो
अरहदन्तस्स सोगो । कथं उट्ठदेहिथं । समुप्यभ्यो य सो
वभसोए । दिस्सो उवभोगो, विस्साभ्यो य ओहिणा अरह-
२० दन्तवदयरो । आभोदयं च शेषेण 'न एष एवं पडिबुग्गद्'

१ A om.

१ CE om. this sentence, B i. marg

२ A अहाउयस्स ।

त्ति । पत्युश्चो उवाश्चो । अथण्डमि सेव समुष्पादश्चो से
वाही । संजायं जलोयरं, परिसुक्ताश्चो भुयाश्चो, सूणं वल्लण-
जुयलं, मिलाणादं सोयणादं, जड्डिया जीहा, पण्डा निहा,
उवगया अरई, समुभूया महावेयणा । विसणो य एसो ।
महाविथा वेज्जा । उवन्नत्थं सम्भसारं । भणियं च णेण ।
अवहर एयं वेयणं । पउत्तादं ओसहादं ; न जाश्चो से
विसेमो । पञ्चत्ताश्चो वेज्जेहिं । तश्चो वेयणादसयमोहिण
भणियं । न चएमि एयं अणेगतिव्ववेयणाभिभूयं दिवसमेत्त-
मवि^१ मरौरगं धारेउं । ता देह मे कट्टाणि, पविसामि
जलणं ति । एयं सोऊण विहाणा बन्धवा, सुच्छियाश्चो ।
पत्तोश्चो, परोविश्चो^२ परियणो । एत्यन्तरंमि सो देवो सबर-
वेज्जकूवं काऊण गहियगोणत्तश्चो^३ आगश्चो कोसमिं । उग्घो-
मियं च णेणं अरहत्तघरसमीवे । अहं खु सबरवेज्जो फेडेमि
सौमवेयणं, सुणावेमि बहिरं, अवणेमि तिमिरं, पणासेमि
खसरः उल्लेखेमि मलवाहिं, ^४समेमि सूलं, नासेमि ^५उयरं ।
ति । एयं^६ सोऊण सद्धिश्चो सबल्लमाणं । भणिश्चो य मे
परियणेणं । भह, अवणेहि इमस्स महोयरं ; जं मग्गियं
दिज्जइ त्ति । तेण भणियं । धम्मवेज्जो अहं, न उण अत्य-
लोक्कश्चो ; ता अलं मे अत्येणं । किं तु किञ्चसन्धो एस

१ CE वेयणावासमेतपल्लं, B वेयणावासमिह ।

२ CE पचदिचो, B पचदिचि । ३ B ओयत्तवत्त, D ओयवत्त, E ओरत्तवो ।

४ A समेमि D sec. m, B समामि । ५ B जलोयरं । ६ B Add- च ।

वाही, न सुहेणं अवेदं । एतत् खलु परिहरियव्वं नियाणं,
 मेवियव्वो पडिवस्को । नियाणं च दविहं हवद, इहलोदयं
 पारलोदयं च । तत्त इहलोदयं अपक्कासेवणजणिमां वायाद-
 'धाउत्कोहो, पारलोदयं पावकम् । तत्त 'इहलोदयं पि न
 ५ पारलोदयमंबन्धमन्तरेण' ति पारलोदयं परिहरियव्वं ति ।
 तत्त त्रि^१ पहाणभावओ मिच्छत्तं । परिहरिए य तंमि
 ममुपपन्नमत्तभावेण पददिवसमेव आसेवियव्वादं नाणचरणादं,
 कायव्वो पढमचरिमपोरुमीसुं चित्तमलविमोहणो जिणवयण-
 मज्झाओः मांयव्वो विदयपोरुमीए हियाहियभावदंमगो तस्मा
 १० अत्थो, मणवयणकायजोगहिं न हिंमियव्वा पाणिणो, न
 जंपियव्वमल्लियं, न गण्हियव्वमदत्तयं, न मेवियव्वमवक्खं, न
 कायव्वो 'मुक्कादपरिग्गहो, न भुञ्जियव्वं रयणीए, स्वायव्वा
 खन्तो, भावियव्वं महुवं, वज्जणिज्जा माया, निहणियव्वो
 लोहो, हिण्डियव्वं अपडिबद्धेणं, वमियव्वं खेलकाणणुक्काणेसु,
 १५ वज्जियव्वो आरम्भो, भवियव्वं निरौहेणं । एवं च, भो
 देवाणप्पिया, 'अवेद भवजलोयरं पि, किमङ्ग पुण एयं
 'इहलोयमेत्तपडिबद्धं । 'तओ परियणेण चिन्तियं 'मरणाओ
 वरमिमं' ति । भणिओ य एमो परियणेण' । 'भो 'अरहदत्त,
 अलं मरणेणं, एयं करेहि त्ति । 'तओ 'मरणाओ वि एयम-

^१ D inserts दोष, B i marg.

^२ BCE add च ।

^३ A मुक्काव*, CE om. मुक्काद, B i marg

^४ D चविय, A चवेदय ।

^५ CE om., B i marg

ह्रियथरं, तद्वावि का अस्मा गद्' त्ति चिन्तिऊण अंपियमणेणं
 'अं वो रोयद्' त्ति । सवरवेज्जेण भणियं । जद् एवं, ता
 पेच्छ मे वेज्जसत्तिं । इयाणिं चेव पञ्चवेमि; किं तु
 निच्छिण्ण होयव्वं, न दायव्वो मोहपसरो, न सोयव्वम^१-
 कक्काणमित्ताणं, न कायव्वो कुसीलमंसगी, न बड्ढमच्चियव्वं ।
 दहलोयवत्तुं, न मोत्तव्वो अहं, न खण्डियव्वो मम आणत्ती ।
 पडिस्तुयमणेणं । तच्चो आलिहियं वेज्जेण मन्तमण्डलं,
 मिलिच्चो नयरिजणवच्चो, ठाविच्चो मण्डलंमि अरहदत्तो,
 मव्वजणसमस्समेव अहिमन्तिऊण पउत्तादं ओसहादं, ठद्दो
 धवलपडणं, सुमरिया मादत्याणविज्जा, देवमत्तीए^२ ।
 कोलाहलीकच्चो एमो । तच्चो मोयावेऊण^३ अक्कन्दभेरवे.
 लोडाविऊण महियलंमि, भञ्जाविऊण अङ्गमङ्गाद^४, 'गमिउं
 विचित्तमोहे जम्वालकलमलच्चो अदभीसणो रूवेणं अमोय-
 व्वभासौ^५ (सवणपन्थाच्चो वि य पुट्ठो किं पुण दंसणस्स)^६
 दरुहिगन्धिणा^७ देहेण नियरूवसरिसअट्टत्तर^८वाहिमयपरि-^९
 वारिच्चो विवागसव्वस्सं पिव पावकणस्स निप्फेडिच्चो से
 सुत्तिमन्तो चेव मायावाहि त्ति । टिट्ठो य लोपणं । तच्चो
 विन्धिच्चो लोच्चो । कच्चो णेणं कोलाहलो । अच्चो महानु-
 भावया सवरवेज्जस्स, अउव्ववेज्जमगेण अदिट्ठपुव्वेण अक्का-

१ A adds वचच, D i. marg. २ BD मुवाविऊणं ।

३ BCE •संवरंमार । ४ CE भमिउं, D pr. m. ५ B चासोचियव्व ।

६ A om., B i. marg. ७ CE •अधेय ८ BCE om. वाहि ।

रिभेहिं निष्केडिओ सुत्तिमन्नो चेव वाहिं त्ति । आ
 अच्छरियं; पडणो अरहदत्तो, वाहिविगमेण समागथा
 निहा । येववेक्षाए पडिबोहिओ मवरवेज्जेणं । भणिओ यणेण
 भइ, पेक्खणोच्चयं महापावकस्सवाहिं । ^१ता तहा करेज्जाहि
 ५ न उणो जहा इमेणं घेप्पसि त्ति । दिट्ठो अरहदत्तेणं
 विन्दिओ एसो । जायं से भयं । भणिओ ^२य मवरवेज्जेण
 भइ, मोखाविओ ताव^३ तुमं मए इमाओ पावकस्सवाहि
 किलेसाओ, पाविओ आरोग्सुहेक्कदेमं । अओ परं भइ
 मयमेव तहा कायव्वं, जहा मयलपावकस्सवाहिविगमो हो
 १० तव्विगमे य संपज्झिस्सुह ते जस्यजरामरणविरहियं एगम
 निप्पच्चवायं आसंमार^४मपत्तपुव्वं आरोग्सुहं त्ति । अहं
 गहिओ चेव इमिणा पावकस्सवाहिणा; अवणीया य भव
 विथ ^५काइ मत्ता इमस्स मए, सेभावणयणत्थं च ^६अजो
 उत्तिमोवायस्सु' त्ति पयट्ठो इमिणा पयारेणं । ता तुमं
 १५ उत्तमोवायं वा पडिवज्ज एयं वा मज्झ मन्नियं चेद्वियं ति
 लोएण भणियं । को उण एत्थ उत्तमोवाओ । मवरवेज्जं
 भणियं । जिणसासणंमि पव्वज्जापवज्जणं । तत्थ ७
^८पडिवज्जाए पव्वज्जाए परिवालज्जिमाणीए जहाविहिं
 संभवइ एस वाही, सिग्घमेव य अवेइ अवसेमं ति । ईइ

१ A तो. D sec. m. २ AB om. ३ A ता। ४ CE ५

चप०. B ०नेवसप०. D pr. m. ५ B काच. A काइमताइमता ।

६ B om., CE पव्वज्जाए ।

य मे जाई, जेण न होइ सा इमौए सयलदुखसेलवज्जासणौ
 महापव्वज्जा । तुमं पुण भइ उत्तमजाइगुणओ जोगो इमौए
 महापव्वज्जाए । ता एयं वा गेण्ह, गहियगोणत्तओ मए वा
 मह विहरसु त्ति । लोएण भणियं । भो सुन्दरमिमं तुज्झ
 भाया वि पव्वइओ चेव ; ता एयं ववमसु त्ति । तओ
 अरहट्तेण अणिच्छमाणेणावि चित्तेण पडिवन्नमेयं । आगओ
 कोइ तहाविहो माळ्ळ । तओ पडिवन्नो एयस्स ममौवे
 पव्वज्झं ढव्वओ. न उण भावओ त्ति । गओ मवरवेज्जो ।
 अइक्कन्ता कइवि दियहा । मिच्छन्तोदणं च समुप्पन्ना इमस्स
 अरई । तओ परिच्चइय पोइसं, अणवेरिक्कण निययकुल,
 अगणिकुण वयणिज्जं, अणालोदकण आयइं परिच्चत्तमणेण
 ढव्वलिङ्गं । आगओ मगिहं । ^१पवत्तो ^२पडिकूलमेवणे । गया
 कइवि वामरा । आभोइयं ढेवणे । कओ मे पुव्ववाहौ ।
 विसणो एमो । निन्दिओ लोएणं । संसारमिणेहेणं गविट्ठो मे
 बन्धवेहिं मवरवेज्जो । लट्ठो ढव्वजोएणं । भणओ थ गेहिं । ^{१४}
 भइ, कुविओ भो तस्स वाहौ । ता करेहि मे अणुगहं,
 उवमामेहि एयं ति । मवरवेज्जेण भणियं । किं कथमपप्पं
 ति । बन्धवेहिं भणिय । भइ, लज्जिया अण्णे तस्स चरिएणं :
 तहावि करेह अणुगहं ति । मवरवेज्जेण भणियं । जइ एवं
 पुणो ^३वि पव्वइइ^४ । तओ अणिच्छमाणो वि हियएण ^५

१ CE om. २ D adds ता । ३ CE पव्वइइ पव्वइओ तरेवओ मवर
 वेज्जा, D पव्वइइ u. marg. इ तमो च० वि० हि० प० । B पव्वइइ पव्वइइ तरेव ।

पव्वदञ्चो । तहेव ^१उवमामिऊण ^२वाहिं गञ्चो मवरवेज्जो ।
 अदक्कन्तेसु कइवयदिणेषु तहेव उण्णव्वदञ्चो । आहोइयं
 देवेणं । कञ्चो से तिळ्ळयरवेयणो वाहौ । भणिञ्चो य बन्ध-
 वेहिं । किं पुण तुमं एवं पि अत्ताणयं न लक्खमि । ता
 ५ परिच्चयसु वा जौवियं, करेहि वा तस्स वयणं ति । तेण
 भणियं । करेमि मंपयं, जइ तं ^३पेक्कामि त्ति । गवेमिञ्चो
 मवरवेज्जो ^४बन्धवेहिं, दिट्ठो य देव्वजोएणं । लज्जावणयवयणं
 भणिञ्चो य^५ णेहिं । अजुत्तं चैव ववमियं ते पुत्तएण,
 गहिञ्चो य एमो तिळ्ळयरेण वाहिणा : ता को उण इह
 १० उवाञ्चो त्ति । मवरवेज्जण भणियं । नत्थि तस्स उवाञ्चो ;
 विमयल्लोळुञ्चो खु एमो पुरिमयाररहिञ्चो य । ता थंविम-
 यमेयस्स, बज्जययराञ्चो ^६य अग्गञ्चो तिरियनारणसु
 विडम्बणाञ्चो । तहावि तुन्हाण उवरोहञ्चो चिकिष्कामि
 एक्कमिं, जइ मए चैव मइ ह्णिण्डइ त्ति । पडिवन्नमणेहिं
 १५ माहिंयं च अरहटत्तस्स । ^७मंगुड्डो य एमो । तहावि 'का
 अन्ना गद' त्ति चिन्तिऊण ^८पडिवन्नमणेण । आणिञ्चो
 मवरवेज्जो । भणिञ्चो य णेणं । भट्ठ, पक्खिमा खेड्डिया ;
 ता सुन्दरेण होयव्वं । मळ्हा जमचं करेमि, तं चैव ^९तुमए
 काथव्वं ; न मोत्तव्वो य अहयं ति । पडिवन्नं अरहटत्तं ।

१ B 1, marg.

२ CE पेक्कामि ।

३ BCE om.

४ A om.

५ DCE om.

६ D मंगुड्डो, B see m

७ B om. all down to पडिवन्नं अरहटत्तं ।

८ CE om.

तिगिच्छिओ य एसो । भणिओ य लोएणं । भो सत्यवाह-
 पुत्त, मा संपथं पि कुपुरिमचेट्ठियं करिस्समि^१ । ममप्पिओ
 से गोणत्तओ । निग्गया नयरीओ, गया य गामन्तरं । कथा
 देवेण माया । दिट्ठं च जेहिं धूमन्धयारियं नहयलं, सुओ
 हाहारवगम्भिणो वंसफुट्ठणसद्दो, पुलहया दिट्ठिदस्सया
 जालावली । विस्सायं च जेहिं, जहा पलित्तो एस गामो
 त्ति^२ । तओ विण्णवणमिमित्तं चेत्तूण तणभारयं धाविओ
 देवो । भणिओ य जेणं । भो किं तणभारणं पलित्तं
 विण्णविव्ज्जद । देवेण भणियं । किमेत्तियं विद्याणामि । तेण
 भणियं । कहं न-याणामि । देवेण भणियं । जइ जाणमि, १०
 ता कहमसाणपवणमधुक्कियं अणेगदेहिन्धणं कोहाइसंपलित्तं
 गहियदेहिन्धणो पुणो वि गिह्वामं पविसमि । ठिओ
 तुण्हिक्को, न मंबुद्धो य ॥ गया कंचि भूमिभागं । पयद्दो देवो
 तिरककण्टयाडलेणं अटविमग्गेणं । दयरेण भणियं । भो किं
 पुण तुमं पन्थं मोत्तूण अडविं पविसमि । देवेण भणियं । १५
 किमेत्तियं जाणमि । तेण भणियं । कहं न-याणामि ।
 देवेण भणियं । जइ जाणमि, ता कहं मोक्कमग्गं मोत्तूण
 अणेगवसणमावयसंकुलं^३ संसाराडविं पविसमि । ठिओ
 तुण्हिक्को, न मंबुद्धो य ॥ गया कंचि भूमिभागं । आवासिया
 गामदेवउले । तत्थ पुण वाणमंतरो लोएण अस्सिक्खमाणो २०

१ A. •खर ति. B करेक्खति ति ।

२ BCE om.

३ CE om. संकुलं. B + marg.

- हेट्टासुहो पडइ ; पुणो वि ठविओ, पुणो वि पडइ । तेण भणियं । अहो वाणमंतरस्स अहज्झया, जो अस्सिओ उवरि-
 ऊत्तो ^१य कओ हेट्टासुहो पडइ । देवेण भणियं । किमेयं
 विद्याणासि । तेण भणियं । किमेत्य जाणियव्वं । देवेण
 ५ भणिय । जइ एवं, ता कौम तुमं अस्सणिज्जट्टाणे देवग-
 मिद्धिगईओ पडुच्च उवरिऊत्तो वि किज्जमाणो परिणाम-
 दाहणगिहवासपवज्जणेण निरयंगदतिरयगइगमणभावओ
 हेट्टासुहो पडमि । ठिओ तुण्हक्को, न संवुद्धो य ॥ गया
 कंचि भूमिभागं । दिट्ठो य नाणापथारे कणियकुण्डए
 १० चइऊण ^२अस्सन्तदुरहिगन्धअसुइयं भुञ्जमाणओ सूयरो ।
 तेण भणियं । अहो अविवेगो सूयरस्स, जो कणियकुण्डए
 चइऊण ^३असुइयं भुञ्जइ न्ति । देवेण भणियं । किमेत्तियं
 विद्याणमि । तेण भणियं । किमेत्य विद्याणियव्वं । देवेण
 भणियं । जइ एवं, ता कौम तुमं अस्सन्तसुहइव्वं ममणत्तणं
 १५ चइऊण असुइए विसए बड्डमज्जमि न्ति । ठिओ तुण्हक्को,
 न संवुद्धो य ॥ गया येवं भूमिभागं । कथा देवेण माया ।
 दिट्ठो य जेहिं छेत्तन्नरोवारिया^४दूरदंमट्ठियविसुक्कजुंजमय-
 चारी सुक्कवतडेक्कदेमंजायदुक्कपापवाज्जववड्डाहिक्कामो
 तस्सिमिस्समेव ^५अज्झवमाणं ^६कुवपडणेणं अणामाइऊण

१ BD om

२ A om नइ ।

३ CE ०अंथ असुइ, D om.

चरंतदुरहिगंध ।

४ CE असुइ, DE असुयं B चरंतदुरहिगंधअसुइयं

५ CE ०चारिया ।

६ BCE ०मिहणं

७ A कुवप, D see m

दृष्ट्वापवात्तलवं विषमपडिबुवेक्कदेसेस संचुत्थियङ्गोवङ्गो बइत्तो
 त्ति । तं च दट्टूणं भणियं अरहदत्तेणं । अहो मूढया बइत्तम्,
 'जेण मोत्तूण जुंजुमयचारिं कूवतडमंठियं दृष्ट्वात्तलवमहिस्समन्तो
 तत्थेव' पडिओ^१ । देवेण भणियं । किमेत्तियं वियाणमि ।
 तेण भणियं । कइं न-याणामि । देवेण भणियं । जइ ५
 जाणमि, ता कइं केत्तन्तरोवारियं^२ जुंजुमयचारिकप्पं महन्तं
 सुरभोक्कमुंझिय दृष्ट्वापवात्तलवत्तुत्ते तुक्के माणुमभोक्कमि
 बड्ढाहिस्सामो पाडेमि अप्पाणयं सुक्कूवमरिमौए^३ ढोग्गदेए
 त्ति ॥ एयमायत्तिकण वियलिओ मे कम्मरामौ । चिन्तियं
 च णेणं । अहो अमाणमो एमो । कइमच्चहा एवं वाहरद । १०
 मोहणं च एयं । भाया त्रि मे एवं चेव कइयव्वं ति । ता
 पुच्छामि ताव, को उण एत्थ परमत्थो त्ति । पुच्छिओ य ।
 भो को उण तुमं अमोयदत्तो विय मम वच्छलो त्ति ।
 देवेण भणियं । परिआयन्तरगओ^४ मो चेव अमोयदत्तो
 न्हि । इयरेण भणियं । को पच्चओ । देवेण भणियं । १५
 'तुमए मए य पडिबोहनिमित्तं आमि' जहा वेयडूपव्वए
 कुण्डलज्वलयं ठवियं^५, ता तं चेव^६ दंसेमि त्ति : किमन्नेण

१ CE om. all down to देवेण . २ D transposes. ३ CE आधारियं ।

४ ACE आर, B ओर, D सियाए ।

५ CE अमो ।

६ CE भवियं तर आसि जहा etc. B मर आसि जहा and adds i. marg.
 तुमर मर पडिबोहनिमित्तं । ७ A अनिस्समेव । ८ CE add तं मे

दंशियच्च पडिबोहो कायव्वो त्ति । ९ D adds पच्चयनिमित्तं तर, B i. marg.

पञ्चणं ति । पडिस्समणेणं । तन्नो दिव्वरुवेण होऊणं नौओ
वेयडूपव्वयं, दंसियं से सिद्धायथणकूडमि रयणावयंसयं
कुण्डलज्वलयं^१ । तं चेव पेक्किऊण विचित्तयाण कम्मपरिणामस्स
ममुप्पन्नं जाईमरणं । पडिबुद्धो एसो, पव्वदओ य भावओ ।
५ खामिओ देवेणं । गओ देवो^२ ॥

ताणं च ^३अहयं, भो धरण, पुरोहिद्यकुमारो न्ति ।
ता न एवं, देवाणप्पिया, अणअत्थकु मलमल्लाण विराहयाणं च
बुद्धो हवद, न य अविराहयाणं विणिज्जियमहामोहमत्तूणं
अणट्ठाणं न^४ निव्वहद, न य दमाओ अन्नं मन्दरयरं ति ।
१० ता ममौहिद्यमंपायणेण^५ करेहि मफलं मणयत्तणं । धरणेण
भणियं । जं भयनं आणवेद^६, किं तु माहेमि जणणि-
जणयाणमेयवदयरं, कयाद^७ संजुञ्जान्ति । भयनया भणियं
जुत्तमेयं^८ । तन्नो पडिबुद्धवयंसयममेओ पविट्ठो नयरिं ।
कहिओ य^९ णेण जणणिजणयाण^{१०} वदयरो । पडिबुद्धा य
१५ एण । मल्लहिओ गिहाममपरिच्चाओ । कयं उच्चियं
करणिज्जं । पवओ जहाविहोए मरु जणणिजणएहिं वयंस-
एहि य अरहदत्तगुरुममौवे ममणत्तणं ॥

१ CE जुवळं, B जुगळं, D जुयळं २ D adds सविमाण ।

३ D हंओ धरव चचं, B हंओ धरण i marg., see m. CE om. भो धरव ।

४ B om. ५ A ०संपादनण । ६ CE add ति । ७ D adds ताणि ।

८ B adds i. marg. मा पडिबंथं करेह, D inserts चवत्तुव देवाणप्पिया

मा पडिबंथं करेह । ९ BCE om. १० D inserts हम ।

अदक्कन्तो कोइ कालो । अहिज्जियं सुत्तं, आसेविशो
किरियाकलावो । संपत्तो एगक्कविहारपडिमापडिवत्तिजोग्गयं ।
समुप्पन्ना से दक्का । पुच्छिया य^१ णेण गुरवो, 'उच्चिओ' त्ति
कल्लिऊण अणुजाणिओ य णेहिं । भाविथाओ भावणाओ ।
पडिवओ एगक्कविहारपडिमं । गमे एगर।एण नगरे पञ्चराएण ५
य विहरमाणो समागओ तामलित्तिं । ठिओ पडिमाए ॥

इओ य मा लच्छौ देवउरनिव्वासिया गवेसाविया
सुवयणेण, दिट्ठा य नन्दिवट्ठणाभिहाणसन्निवेसे, घडिया य
णेणं । तओ मो तं गहेऊण गओ निययदीवं ॥ अदक्कन्तो
कोइ कालो । पुणो आगओ तामलित्तिं । ठिओ बाहिरियाए । १०
दिट्ठो य मो रिसौ उज्जाणसुवगयाए कहवि लच्छौए,
पञ्चभिन्नाओ य णाए । तओ गहययाए^२ कम्मपरिणामस्स^३
विथम्भिओ से कोवाणलो । आहया विय वज्जेणं । चिन्तियं
च णाए । अहो से पावपरिणई, पुणो वि एसो दिट्ठो त्ति ।
ता इमं एत्थ पत्तयासं । ठवेमि एयस्स समीवे छिन्नकङ्कणं १५
कण्ठाहरणं, 'अहो मुट्ठा मुट्ठ' त्ति करेमि^४ कोलाहलं ।
तओ विवित्तयाए उज्जाणस्स दरिषणेण कण्ठाहरणस्स
संभावियचोरभावो चण्डसामणेण राइण वावाइज्जिस्सइ त्ति ।
गहिया य सुए भिक्खुवधारिणो मल्लोत्ता तक्करा वावाइया

१ AB om.

२ D prefixes भरव, B i. marg

३ D गहययवाइ ।

४ A पावककण्ठ ।

५ BCE add च ।

य । ता 'लिङ्गिणो वि चोरियं करेन्ति' समुप्यक्षा पविद्धि
 न्ति । चिन्तिऊण संपाडियमिमीए । धाविथा आरस्किथा ।
 गहिओ भो रिसी । बोलाविओ तेहि 'य जाव न जंपद
 न्ति, गवेसियं कण्ठाहरणं; दिट्ठं च नाइदूरे । तओ
 ५ 'क्षिक्ककङ्कणं' ति 'सहिथा 'नायरजणवया' । माहियं
 नरवइस्स । 'अहो अउब्बो तक्करो' न्ति विन्धिओ राया ।
 भणियं च षेणं, 'मिक्कविऊण वावाणह' न्ति । पुक्खिओ
 दण्डनामिएहिं । जाव न जंयद न्ति, तओ 'अहो से कवडवेसो'
 न्ति 'अहिययरं' कुविण्हिं पाविओ वण्णयामं ति । निहथा
 १० सुलिया । उस्सित्तो सुणिवरो । आघोमियं चण्डालेणं ।
 भो भो नायरा, एएण ममणवेसधारिणा परदब्बावहारो कओ
 न्ति वावाइस्सइ एमो^१; ता अओ वि जइ परदब्बावहारं
 'करिस्सइ, तं पि राया सुतिस्केणं दण्डेण एवं चेत्त'^२
 वावाइस्सइ न्ति । 'भणिकुण मुक्को [एमो भययं]'^३ चण्डा-
 १५ लेहिमुवरि^४ सुलियाए^५ । तवप्पहावेण धरणितालमुवगया
 सुलिया, न विद्धो खु एमो । अहामन्निहियदेवयानिओएणं
 निवडिया कुसुमवुद्धौ । 'जयइ भयवं धओ' न्ति उट्ठाइओ

१ BCE om, next three words. A om. वेहिं, D om. य ।

२ A महाविथा, CE सहविथा B pr. m. ३ A ययरं, B नयरं ।

४ A adds दंविउ चलोणउ । ५ BCE 'ययर' । ६ AB om

७ CDE करइस्सइ ८ A om. ९ D adds ययं ।

१० BD om ११ A om. चण्डालेहिद्, CE om. १२ CE om

कलयलो । माहियं नरवदस्स । मंजायपमोओ य आगओ
 राया । वन्दिओ जेण भयवं । पुच्छिओ विन्धियमणेण ।
 भयवं, कहं पुण इमं वत्तं ति । न जंपियं भयवया । भणियं^१
 मन्तिणा । देव, वयविसेममंगओ खु एमो, कहमियाणिं पि
 मन्तइस्सद । ता तं चेव सत्यवाहघरिणिं^२ मद्वावेऊण पुच्छेह ।^३
 तओ पेमिया दण्डवामिया ।^४ जणरवाओ इमं वदयरं
 आयमिऊण पलाणा एसा, न दिट्ठा दण्डवामिएहिं । निवेदयं
 च रादणो । देव, पलाणा खु एसा, न टीमए गंहमादएसुं ।
 भणियं च जेणं ।^५ अरे मम्मं गवेमिऊणं आणेह^६ । गया
 दण्डवामिया । गविट्ठा आरामसुनदेवउलादएसुं । न दिट्ठा^७
 एसा । दिट्ठो य कुओद^८ एयमायमिय एयवदयरेणेव
 पलायमाणो सुवयणो । गहिओ दण्डवामिएहिं, आणीओ
 नरवदममोवं । निवेदयं रादणो । देव, नत्थि मा तामलि-
 त्तौए; एमो य किल तौए भत्तारो त्ति, दिट्ठो^९ य
 पलायमाणो, गहिओ अक्केहिं; मपयं देवो पमाणं ति ।^{१०}
 निरुविओ सुवयणो, भणिओ य एमो । भद्द, कहिं ते घरिणि
 त्ति । तेण भणियं । देव, न जाणामि । रादणा भणियं ।
 ता कौस तुमं पलाणो त्ति । सुवयणेण भणियं । देव भएण ।

१ ABCE भणियो ।

२ CE भद्ररस्सद ।

३ CE सदावेह, om पुच्छेह ।

४ BD insert सा य ।

५ BCE om, ।

६ B (i marg) and D

add पुणो वि ।

७ CE हरे ।

८ BD add मे समोव ।

९ A यव ।

१० CE om

रादणा भणियं । कुओ निरवराहस भयं । सुवयणेण भणियं ।
 देव, अत्थि अवराहो । रादणा भणियं । को अवराहो ।
 सुवयणेण भणियं । देव, तहाविहकलत्तसंगहो त्ति । रादणा
 भणियं । भो अभयमेव तुल्ल । ता माहेहि अवितहं, को
 ४ उण भयवओ तौए य^१ वदयरो त्ति । निरुविओ
 सुवयणेण भयवं, पच्चभिन्नाओ य णेणं । तओ महापुरिम-
 चरियविन्ध्यस्कित्तहियणं बाहोम्लोयणं जंपियमणणं । देव,
 अणाच्चिरुणौओ वदयरो, ता ण मक्कुणोमि आचिरुत्ति ।
 रादणा भणियं । भट्ट, ईदसो एम संमारो, किमेत्थ अपुब्बं
 ५ ति : ता माहेउ भट्टो । सुवयणेण भणियं । देव, जइ एवं, ता
 त्तिन्तिमादमउ देवो । तओ रादणा पुलोदओ परियणो
 ओमरिओ य । तओ धरणदंसणमंजायपच्छायावेण जंपियं
 सुवयणेणं । देव, पावकओ अहं पुरिममारमेओ, न उण
 पुरिमो त्ति । निवेदयं देवस्स । पुरिमो खु देव^२ अकज्जाय-
 ६ रणविरओ मज्जाहिमन्थौ कयञ्चुओ परलोयभौरु परोवयार-
 निरओ य हवइ, जहा एम भयवं ति । रादणा भणियं ।
 कहेमेवंविहो पुरिममारमेओ हवइ त्ति, ता पत्तुयं भणसु ।
 तओ माहिओ सुवयणेणं दोवदंसणादओ अट्टल्लपयाण-
 पज्जावमाणो धरणवदयरो । तुट्ठो य मे राया । सुक्खो य
 ७ णेण सुवयणो । वन्दिऊण भयवन्तं लज्जापराणीययाए

तुरियमेव गच्छो सुवयणो । धरणाणुराएण य अज्जमकुसमीवे
भोजण धम्मं परिद्याणिज्जण मिच्छत्तं पक्खाणयावाणसदङ्कु-
कस्मिन्धणो पवन्नो समणत्तणं । राया वि पूइज्जणं भयवन्तं
पविट्ठो नयरिं ॥

लच्छी वि महाभयाभिभूया पलाइज्जण तामलित्तीओ १
अवहरियवसणासंकारा तक्करेहिं जामसेत्ताए सव्वरीए पत्ता
कुसत्यलाभिहाणं^१ सन्निवेसं । तत्थ पुण तौए चेव रथणौए
पारद्वं पुरोहिणं^२ रायमहिमौए सव्वविग्घविघाययं चरकक्कं ।
पक्खालिओ सन्निवेसवाहरियाए चउप्पइयण्डिलंमि जल्लणो,
^३विइणा निमित्तकड्डियासिणो दिसावाला, समारोविओ १०
नहभिसत्तन्दुल्लससेओ चरू, पत्तुओ मन्तजावो । एत्थन्तरंमि
जल्लन्तमवल्लोइज्जण 'सत्थो भविस्सुद' त्ति आगया लच्छी,
सिवारावसमणन्तरं च दिट्ठा दिसावालेहिं । पेक्खिज्जण 'अहो
एसा^४ सा रक्कसि' त्ति भौया य एए, सुक्कादं मण्डलगाद,
यन्धिया ऊइथा, पयन्धियाओ भुयाओ, विमुक्का विथ १५
जौविणं निवडिथा धरणिवट्ठे । एत्थन्तरंमि 'भो भो मा
बौइसु^५, इत्थिया अहं' ति भणमाणौ समागया पुरोहिथ-
समीवं । दिट्ठा विगयवसणा । तओ पोइसमवल्लमिज्जण
'रक्कसौ एस' त्ति केसेसु गहिया अण्णेणं । 'अरे मा बौइसु'
त्ति विबोइथा दिसावाला । 'उट्ठिया य एए । बट्ठा खु २०

१ BCE • वाच ।

२ CE राक्खमहिमौपसवविग्घ • ।

३ CE डिरडा ।

४ CE om.

५ D बौइसु ।

६ CE लड्डिया इह ।

एसा । पेसिया सन्निवेशं । साहित्यं नरवदस्स । तेण वि य 'न
 पीइसण्णा रक्खसि' त्ति खाविज्जण निययमंसं, विट्ठासिज्जण
 असुरणा, कयत्थिज्जण नाणाविडम्भणाहिं, निबभञ्जिज्जण 'य
 सरोसं तन्नो निव्वासिय त्ति' १ । अलभमाणौ गामादसु पवेसं
 ४ परिभमन्ती अउवौए पुब्बकयकसपरिणामेण विय घोरकूवेणं
 वावाइया मरन्देणं । समुप्पन्ना य एसा धूमप्पहाए निरय-
 पुठवौए सत्तरससागरोवमट्ठिई नारगो त्ति ॥

धरणो वि भगवं अह्मसंजमं विहरिज्जण पवड्डमाणसुह-
 परिणामो काज्जण मंलेहणं पवन्नो पायवगमणं, विवन्नो
 १० कालकमेणं, समुप्पन्नो आरणाभिहाणे देवलोए चन्दकम्मे
 विमाणे एकवौससागरोवमाज वेमाणिओ त्ति ॥

वस्कायं जं भणियं धरणो लक्खौ य तह य पइभज्जा
 एत्तो सेणविसेणा पित्तियपुत्त त्ति वोष्कामि ॥

कठं भवग्गहणं समत्तं ॥

॥ सत्तमो भवो ॥

१ अत्थि इहेव जम्बूद्वीवे दीवे भारहे वामे सेसफणाभोय-
मन्निहेण पायारेण हिमगिरिमिहरसरिसेहिं भवणेहिं लङ्ग-
इयनन्दणवणेहिं उववणेहिं विणिज्जियमाणसमरेहिं मरेहिं
चम्या नाम नयरौ । जौए अहिट्ठाणं१ विय रूवस्स वीयं विय
सुन्दरयाए जोणी विय विणयस्स चेद्वियं विय२ मयरकेउणो ५
मंसारंमि वि रमणीयवुद्धिजणओ इत्थियायणो । जौए य
अपिसुणो अमच्चरौ कयन्नू दस्को सुहाभिगमणीओ३
पुरिमवग्गो । तौए य दरिथारिमद्दणो अमरसेणो नाम
नरवई होत्था ।

जो माणविक्रमधणो पमाहिंयासेसटिमिवज्जभएण । १०

ईमानडियाण न निचमेव लक्खीए अवज्जढो ॥

तस्स मयलन्तेउरपहाणा जयसुन्दरौ नाम भारिया ।

१० म इमौए मह विमयसुहमणुवन्तो चिट्ठइ १ ।

इओ य सो आरणकप्पवामी देवो अहाउयं पालिज्जण

तओ चुओ समानो जयसुन्दरीए गम्भंमि उववज्जो न्ति । १५

१ AD add वमो जिघाणं ।

२ A om. all down to बुद्धिजणओ ।

३ D पिय ।

४ CE add य ।

५ CE तस्स सह इमौए ।

६ CE ०णइयस्स चरक्को कोइ काली ; B ०चरविमु न्ति ।

- दिट्ठो य णाए सुविणयंमि^१ तीए सेव रयणीए पहायसमयंमि
 कणयमयत्तुदण्डो^२ अणेयरयणभूसिओ देवदूसावसम्मिय-
 पडाओ मज्जरपवणन्दोल्लिरो निवासो व्व रम्मयाए भूसणं
 विय नहयलस्स उप्पत्ती विय विन्धयाणं चक्करयणचूडामणी
 १ महधओ वयणेणमुयरं पविसमाणो त्ति । पामिज्जण तं
 सुव्विउट्ठा एसा । मिट्ठो य णाए जहाविहिं^३ ददयस्स
 हरिमवसपयट्ठपुल्लण भणिथा य णेणं । सुन्दरि, मयल
 नरिन्दकेउभूओ ते पुत्तो भविस्सइ । पडिस्सुयमिमोए ।
 अहिययरं परितुट्ठा एसा । तओ य मविसेमं तिवग्गमपाय
 १० णरयाए पत्तो पसूदसमओ । पसूया एसा । जाओ से दारओ ।
 निवदयं च रादणो अमरसेणस्स हरिममदनामाए चेडियाए,
 जहा 'महाराय, देवी जयसुन्दरी दारयं पसूय' त्ति ।
 परितुट्ठो राथा । दिअं इमोए पारित्तमियं । कयं उचिय-
 करणिज्जं । अदक्कन्तो मामो । पदट्ठाविथं^४ नामं दारयस्स
 ११ मणो त्ति । अदक्कन्तो संवक्करो ।

एत्यन्तरंमि मो लल्लौजीवनारओ तओ नरयाओ
 उव्वट्ठिय पुणो य संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे^५ तहाविहं
 किंपि अणुट्ठाणं काज्जण मसुप्पओ अमरसेणभाउणो हरिसेण-
 जुवरायस्स तारप्पहाए भारियाए कुच्छिमि पुत्तत्ताए त्ति ।

१ BCE विनिचयंमि । २ BCE •उट्ठा । ३ BCE •विहिं ।

४ B adds च से and omits दारयस्स । ५ CE •किं विं ।

६ BCE insert च ।

जाओ उचियममएणं । पदटावियं च से नामं विसेणो न्ति ।
अदक्कलो कोद काखो । वड्डिओ कुमारसेणो देहोवचएणं
कलाकलावेण य । अत्थि य इमस्स पौई विसेणकुमारे, न
उण तस्स इयरंमि ।

अञ्जया य समुद्धाहओ नयरौए जयजयरवो, अहिट्ठियं ।
नहयसं सुरमिद्धविक्खाहरेहिं, निवड्डिया कुसुमवुट्ठी । तओ
रादणा भणियं । भो भो किमेयं ति गवेसिऊण लहुं संवाएह ।
तओ गवेसिऊण निवेदयं से पडिहारेणं । देव, समुप्पसमेत्य
भूयभविस्सवत्तमाणत्यगाहयं मयललोयालोयविमयं माऊणौए
केवलनाणं ति आणन्दिया नयरौ, समुदया सुरमिद्ध- १०
विक्खाहरा थुणन्ति मऊरवगूहिं । एवं सोऊण देवो पमाणं
ति । तओ हरिसिओ राया पयड्डो वन्दणनिमित्तं भयवईए ।

पत्तो य मो कमेणं पडिस्सयं धम्मनिहियचित्तो ।

वरमिप्पिमिप्पसम्बत्सनिच्चियं सुरविमाणं वा ॥

निष्कलफलहृच्छायं^१ कञ्चणकथवालिक्कयपरिखेवं । १५

पायड्डियविक्खवलथं मरयम्बुहरस्स मिहरं वा ॥

विप्फुरियजञ्चकञ्चणकिङ्किणिकिरणणुरञ्चियपडाय ।

रययमयगिरिवरं पिव पञ्जलियमहोमहिमणाहं ॥

कयविमलफलहृन्निष्कलकोट्टिममंकन्तकञ्चणत्यथं ।

थम्भोविथविहुमकिरणरत्तमुत्ताहल्लोऊलं ॥

२०

ओजल्लग्नमरगयमज्जहहरियायमाणसियचमरं ।

सियचमरदण्डचामीयरप्पहापिच्चरहायं ॥

अद्दायगयविरायन्तपवरमणिरयणहारनिउत्तम् ।

हारनिउत्तम्बलम्बियकस्सणमयकिङ्किणीजालं ॥

१ जालन्तर^१निन्तपरिप्फुरन्तदौसन्तविविहमणिकिरणं ।

मणिकिरणञ्जलमउडाहि कणथपडिमाहि ^२पप्पुत्तं ॥

दिट्ठा य तेण ^३तेहि य नित्यसभवत्त्वा तहिं गणिणौ ।

मिरसरिसक्खसोहा गुणरयणविभूसिया भोक्खा ॥

आशीणा समणोवासियाहि तह साउणोहि परिकिष्सा ।

१० संपुण्णमुहमियद्वा निमि व्व नरक्कत्तपन्तोहिं ॥

^४विष्कूढरोसतिमिरा फुरन्तविम्बाहराणष्काया ।

उज्झियताराहरणा रयाणविरामे व्व पुव्वदिमा ॥

धवलपडपाउयङ्गी तिव्वतवोलुगमुद्धमुहयन्दा ।

जलरहिउत्तलिणजलहरपडलपिहिय व्व मरयनिमा ॥

१४ अहिणन्दिया राहणा भयवई । विमुक्कं कुसुमवरिक्कं,

उग्गाहिओ धूवो । करयलकयस्सलिउडं निवडिओ चलणेसु,

उवविट्ठो कुट्टिमतले । पत्थुथा धक्कहा ॥

एत्यन्तरंमि समहिलिया चेव समागया बन्धुदेवमागर-

नामा सत्थवाहपुत्ता । पणमिऊण भयवई भणियं मागरेण ।

१० महाराय, न एत्य खेवो^५ कायब्बो त्ति । दिट्ठं मण अस्सब्बयं

१ C विमय, E विम ।

२ AD पप्पुत्तं ।

३ ABD चियं ।

४ BCE निष्कूढ = विचित्र ।

५ CE खेवा, B खेवो ।

असंभावणीयं^१ महारायस्तु वि एगन्तविन्ध्यजनयं किंचि वृत्युं ।
^१विन्ध्यरिक्तहिथओ असुणियतयत्यो न चएमि चिट्ठिं ।
 ता किं तथं ति पुष्कामि भयवदं । रादणा भणियं । भो
 सत्यवाहपुत्त, किं तमच्चसुयं असंभावणीयं च । सागरेण
 भणियं । देव सुण ।

अत्थि इओ कोइ कालो पणइणोए मे पणइस्तु हारस्तु ।
 विमुमरिओ एओ । गओ य अहमज्ज भुत्तत्तरसमयंमि
 चित्तसालियं, जाव अयण्डंमि चेव चित्तनराक्कगएण ऊसमियं
 मोरेण उअमिया गीवा विज्जयं पक्कजालं^२ पमारिओ वरह-
 भारो । तओ ओयरिऊण तओ विभागओ कुसुम्भरत्तवमण-^३
 मंगयंमि पडलए विमुक्को णेण हारो । गओ नियययामं^४, ठिओ
 निययरूवेणं । समुप्पओ य मे विन्ध्यओ 'हन्त किमेयं' ति ।
 तओ येववेलाए चेव समुद्धादओ^५ जयजयारवो^६, विभूमियम्बरं^७
 सुरसिद्धविज्जाहरेहि, पवुठं कुसुमवरिमं । आयलियं च
 लोथाओ जहा समुप्पसं भयवदं केवल्लनाणं ति । तओ १५
 भत्तिविन्ध्यरिक्तहिथओ समागओ इहदं ति ।

रादणा भणियं : अहो मच्चमच्चसुयं असंभावणिज्जं च^८ ।

१ D adds च । २ CE om. all down to रादणा भणियं ।

३ B आलियं । ४ CE विचयामं, B निययमेव यामं ।

५ C समुद्धाद । ६ CE जयजयारवो । ७ CE विज्जियं चंवरयलं ।

८ D adds पुष्कामि च लेख. B adds it i. marg.—CE repeat here the passage above, l. 1—3, विन्ध्य down to भयवदं, and continue राधा पुष्टं ।

- મયવદ, કિમેયં તિ । મયવદૈઃ ભણિયં । મોમ, કિમચ્ચયું
 અસંભાવણિષ્ઠં ચ કક્ષપરિણૈ । નિયમા ફલદાણમસુજ્જયંમિ
 ઇયંમિ નત્થિ તં, જં ન હોદ્દ ત્તિ । તત્થ અસુહંમિ તાવ જલં
 પિ જ્ઞયાસણો, ચન્દો વિ તિમિરહેજ્ઞ, નશ્ચો વિ અણશ્ચો,
 ૫ મિત્તો વિ વેરિશ્ચો, અત્યો વિ અણત્યો, ભવણોચરગયસ્સ વિ
 ય સબ્બસુપાણનામયં ^૧અપ્પતક્કિયં ચેવ નિવડદ નહયાશ્ચો વિ
 અસણિવરિમં । સુહંમિ વિવક્કશ્ચો । તં જહા । વિમં પિ
 અમયં, દક્કણો વિ^૨ મક્કણો, કુચેટ્ઠા વિ ફલહેજ્ઞ, અયસો
 વિ જ્ઞ જમો, દબ્બયણં પિ સુવયણં, ગિરિમત્થયગયસ્સ વિ ય
 ૧૦ મયન્નત્રણપીડકારયં મયરાહમેવ સોયન્તરે વિ સુહાવહ કુશ્ચો
 વિ સંપક્કણ મહાનિહાણં તિ । રાદ્દણા ભણિયં । મયવદ,
 અહ કક્ષ પુણ ઇમા કક્ષપરિણૈ । મયવદૈઃ ભણિયં । મોમ,
 મજ્ઞેવ આમિ ત્તિ । રાદ્દણા ભણિયં । કહં કિંનિમિત્તસ્સ
 વા કક્ષસ્સ^૩ । મયવદૈઃ ભણિયં । સુણ ।
- ૧૫ અત્થિ દહેવ જમ્બહૌવે દૌવે મારહે વાસં સંઘવટ્ઠાણં નામ
 નયરં । તત્થ સંઘવાક્કો^૪ નામ નરવદૈ અહેમિ । તસ્સ અસન્ત-
 વજ્ઞમશ્ચો ધણો નામ મત્થવાહો, ધણા મે મારિયા, ધણવદ-
 ધણાવહા પુત્તા ^૫શુણમિરી ય ધૂય ત્તિ । મા પુણ અહમેવ,
 પરિણૈયા તત્તયરિવત્થયણં સોમદેવેણં । અવિસાચાવિમયમજ્ઞાપ
 ૨૦ ય ઉવરશ્ચો મે મત્તા । જાશ્ચો મે નિલ્લેશ્ચો । ચિન્નિયં મણ ।

૧ AD અચત્ત૦, CE અચંત્ત૦, B અત્ત૦ ।

૨ A adds ય ।

૩ B કક્ષયસ્સ ।

૪ D ૦પાક્કો ।

૫ B અણિરો ।

एवमवसाणो खु एम सयणसंगमो ; ता अलं एत्य पडिबन्धेणं ।
 रया तवविहाणंमि । अइक्कलो कोइ कालो । अझया य समागया
 तत्य चन्दकन्ताभिहाणा गणिणी । साहिया मे सहियाहिं ।
 गया तौए वन्दणनिमित्तं जिणहरं । दिट्ठा य एसा ।

इदरा वि निव्वियारा कलामु कुसला विमाणपरिहीणा । १

सुयदेवय अ धम्मं साहेन्ती साविथाणं तु ॥

जाओ य मे विन्हओ । अहो मे कूवसोझया । पविट्ठा
 जिणहरं । चालियाओ घण्टाओ । पञ्जालिया दीवया । विमुक्कं
 कुसुमवरिसं । पूइयाओ वीयरायपडिमाओ । उग्गाहिओ
 धूवो । वन्दिथा परमगुरवो । समागया गणिणीसमीवं । १०
 पणमिया एसा । धम्मालाहिया य^१ णाए उवविट्ठा तौए
 पुरओ । भणियं च णाए 'कत्तो तुम्हे' त्ति । मए भणियं ।
 भयवद, इओ चेव । एत्यन्तरंमि जंपियं मे महीए । भयवद,
 एसा खु धणसत्यवाहधूया गुणसिरौ नाम । इमीए य
 विचित्तयाए कसपरिणामस्स विवाहमणन्तरमेव पञ्चत्तसुव- ११
 गओ भत्ता । वेरगिया या एसा खवेद अत्ताणयं नियमो-
 ववासेहिं । सुयं च णाए, जहा भयवई आगय त्ति । तओ
 भत्तिनिम्भरा अणुअविय अणणिजणए तुह चत्तणवन्दण-
 निमित्तमागय त्ति । गणिणीए भणियं । साउ कयं जमागया
 वेरगिया य । ईइसो एम मंसारो, दुक्कभायणं चेव एत्य १०

पाणिणो न्ति । कश्चिन्मो से^१ धम्मा, परिणम्भो^२ पुम्भपम्भोएण ।
 पडिवम्भा देसविरई । अदक्कन्तो कोइ कालो । ^३तम्भो पञ्चत्त-
 मुवगएसु जणणिजणएसु जाया य मे चिन्ता । अलं गिहा-
 समेणं, पवज्जामि समणस्सिङ्गं । पुच्छिथा य भायरो,
^४ नाणुमयमेएसिं । भणियं च जेहिं । एत्थेव ठिया जहाममौ-
 हियं कुणसु न्ति । तम्भो कारावियं जिणहरं, ^५काराविद्याम्भो
 पडिमाम्भो, फल्लवलिगन्धचन्दणाइएसु पारङ्खो महावम्भो ।
 कुरुरेन्ति^६ भाइजायाम्भो । तम्भो मण चिन्तियं । पेक्कामि
 ताव भाइच्चित्तं^७ । किं ममेयाहिं ति । अस्सथा जाममेत्ताए
^८ जामिणीए वामहरमुवगए धणवदंमि आलोचिज्जण नियडौए
 सोवणयपवेमकालंमि चेव जहा मो सुणेइ तथा धम्मादेसणा-
 पुम्भयं भणिया से भारिया । सुन्दरि, किं वज्जणा जंपिणं ;
 साडियं रक्केज्जसु न्ति । तम्भो एवं भणिज्जण पविट्ठा
 वामगेहं । चिन्तियं च से भत्तारेणं । नूणमेसा^९ द्धारिणौ;
^{१०} कहमन्नहा मे मसा एवं जंपइ न्ति ; ता अल्लमिमौए । कथं
 पसुत्तवेड्डयं^{११} । उवविट्ठा य एसा मयणौए^{१२} । मवाहिया से
 चलणा । उस्सिक्खिम्भो दौवम्भो । निरुवियं तम्भोपडल्यं ।
 तम्भो निवज्जमाणौ वारिया दइएणं 'मा निवज्जसु' न्ति ।

^१ D adds जिबभासिम्भो । ^२ CE add य । ^३ CE om, next 4 words. ^४ ACE भराविद्याड । ^५ B corrects it in कुरुरेन्ति, CE कुरुरेन्ति, D •जिरंति । ^६ D •चिन्तियं । ^७ B adds भारिया ।

^८ D मृगसिन्धौ । ^९ CE •वेड्डयं । ^{१०} BCE om.

तीए चिन्तियं । हन्त किमेयं,^१ परिहासो भविस्सइ त्ति ।
 नुवन्ना एसा । उट्ठिओ से ढइओ । ‘कहं कुविओ^२’ खुट्ठा^३
 एसा । भणियं च^४ णाए ‘अज्जउत्त, किमेयं’ ति । तेण भणियं ।
 न किंचि, अवि य नौसरसु मे गेहाओ । तओ सा ‘किं
 मए दक्खं कय’ ति चिन्तयन्तो उट्ठिया मयणीयाओ ।
 नुवन्ना एसा । ^५येववज्जचिन्तावमाणे य उवगया से निहा ।
 इयरी त्रि उवविट्ठा मसूरण । न सुमरिओ अत्तणो दोसो ।
 गहिथा महामोएणं । चिन्तियं च णाए । को मे गुणो
 अज्जउत्तस्स वि उव्वेवकारणं जौविणं । ता परिच्चयामि
 एयं । अहवा दज्जणो खु लोओ । एवं पि मा अज्जउत्तस्स^६
 लाघवं संभावइस्सइ^७ त्ति । न किंचि एएणं । दस्सहं चिमं
 पढमं दक्खं । ता न-याणामि, किमेत्य जत्तयं^८ ति । अहवा
 सभाविणी ‘बज्जबुद्धिमंगया य मे नणन्दा’ । ता तयं
 पुच्छिय जहाजुत्तमणचिट्ठिस्सं ति । चिन्तयन्ती अणवरथपयट्ट-
 बाहसल्लिा माणमदक्खादरेणं खणं पि अलद्धनिहा ठिया^९
 तत्य रथणोए । पहायसमए य विहाणवयणकमला ओल्लग-
 मज्जमुव्वहन्ती निगया वामगेहाओ । दिट्ठा सा मए भणिया
 य । सुन्दरि, कीस तुमं अज्ज अप्पोयगा विद्य कुमुदणी
 पव्वाया दौससि । तओ परुलवयणाए जंपियं धणमिरीए ।

१ BCE add ति ।

२ BCE add कु एसो ति ।

३ BCE संक्षेपे ।

४ B भणियं य ।

५ CE चव ।

६ BD संभावति । A संभाविस्सइ ।

CE संभावतिस्सति ।

७ BCE जत्तं ।

८ CE om. वज्ज ।

९ CE -ट ति ।

- न-याणामि अवराहं, रुद्रो य मे भक्ता । कोवादस्यसंभमेण^१
 भणियं च णेण 'नीसरसु मे गेहाओ' त्ति । तओ मए
 भणियं । सुन्दरि, धीरा होहि^२ : अहं ते भलिस्सामि ।
 पडिस्सुयमिमीए । भणिओ य भाया 'भो किमेयमेवं^३'
 १ ति । तेण भणियं । अलं मे एयाए दट्ठमौलाए । दट्ठमौला
 खु इत्थिया विणासेद संतइं, करेद वयणिज्जं, मदलेद
 कुलहरं, वावाएद दइयं । ता किं उभयलोथगरहणोएणं
 तौए परिग्गहेणं ति । मए भणियं । कहं वियाणमि, जहा
 एमा दट्ठमौल त्ति । तेणं भणियं । किमेत्य जाणियव्वं । सुयं
 १० मए तुज्झ चेव सयामाओ दमोए ढंसणापुव्वयं निवारणं ।
 मए भणियं । अहो ते पण्डित्तणं, अहो ते विचारकमया,
 अहो महत्तत्तणं, अहो मिणेहाणवन्धो, अहो लोदयत्तणं ।
 मए सामन्नेण 'बज्जटोसमेयं भयवया भणियं' ति उवदट्ठं,
 न उण ढोसदंसणेण निवारिया एमा । ता किमेदइहमेत्तणं
 १४ चेव द्वाारिणो हवद त्ति । तओ विलओ खु एमो ।
 'हन्त असोहणं अणुचिट्ठिय ति' जाओ मे^४ पक्कायावो ।
 पमाइया तेणं । तओ चिन्तियं मए । एम ताव कसणधवल-
 पडिवज्जओ त्ति । विदओ वि एवं चेव विक्कामिओ । नवरं
 भणिया य से भारिया । किं बज्जणा जंपिणं : हत्थं रक्के-
 १० ज्जसु त्ति जाव एमो वि कसणधवलपडिवज्जओ चेव ।

१ CE संनवेणं, B संनयं ।

२ D adds येवमेयं ।

३ B किमेयं ।

४ D चण्णायो ।

एत्यन्तरंमि वद्धं मए नित्यडिअभक्ताणदोसओ तिव्वकसं ।
 अइक्कन्तो कोइ कालो । पव्वइया अइयं सह भाउज्जायाहिं
 भाउएहि य । पालियं अहाउयं । गयाणि परलोथं । तत्थ वि
 य अहाउयं पाजिऊणं पढममेव चया मे भायरो, समुप्पन्ना
 इमौए सेव चयानयरीए पुण्यत्तस्स^१ इवस्स संपयाए^२ ।
 भारियाए कुष्किंमि पुत्तत्ताए त्ति । कयाइं च से^३ नामां
 बन्धुदेवो मागरो य । अइक्कन्तो कोइ कालो । तओ चया
 अइयं । समुप्पन्ना^४ गयउरे संखस्स इवस्स सुइकन्ताए
 भारियाए कुष्किंमि इत्थियत्ताए^५ । जाया कालक्कमेणं,
 पइट्ठाविथं च मे नामं सम्बज्जसुन्दरि त्ति । एत्यन्तरंमि^६ ।
 ताओ वि भाउज्जायाओ चविऊण देवलोगाओ कोमलाउरे
 नयरे नन्दणाभिहाणस्स इवस्स देविलाए भारियाए कुष्किंमि
 इत्थियत्ताए उववस्साओ त्ति । जायाओ कालक्कमेणं, पइट्ठा-
 विथाइं च नामाइ मिरिमई कन्निमई य । अइक्कन्तो कोइ
 कालो । मावयकुलुप्पन्तोए य पाविओ मए जिणिन्दभासिओ^७ ।
 धओ । पत्ता जोव्वणं । दिट्ठा य अइमिओ गयउरगणं
 लौलावणुक्काणाओ सभवणमुवागच्छमाणौ बन्धुदेवेण । पुष्किंयं
 च णेणं 'कस्स एमा कजय' त्ति । माहिं च से^८ 'वद्धणाहि-
 हाणेणं 'संखस्स धूया सम्बज्जसुन्दरि' त्ति । मग्गिया णेणं ।

१ CE •भइस्स । २ CE संपाए, B pr. m ३ A मिं B तेसि ।

४ BCE add य । ५ ACE add त्ति । ६ BCE वववेसं, D nr. m.

भणियं च ताएणं । जोगो तुमं, किं तु न साहसिअो त्ति ।
 अभिग्गहो स मण्णं 'न संजोएमि अवचं 'अन्नसाहसिएणं' ।
 वन्हुदेवेण भणियं । करेहि^१ साहसियं । ताएण भणियं ।
 सुणसु जिणवरपणीयं धम्मं, पडिवज्जसु य भावओ । तअो
 ५ मण्ण लोभेण गअो साज्जसमीवं, आयसिअो धम्मो. भाविअो
 नियडिभावेणं न उण भावओ त्ति । पारदुं अणुट्ठाणं, पवत्तिथं
 दाणादयं । अदक्कन्तो कोद काओ । गअो 'तायसमीवं' ।
 भणियं च णेणं । अज्ज, न अज्जहा तए घेत्तव्वं । धम्मो खु
 अहं, जस्स मे अज्जेण उवएमो दिअो त्ति । तुह पमाएण मए
 १० पाविअो जिणभासिअो धम्मो । ता तुमं मण्ण परलोयवन्धवो
 देवया गुरु, न कोद 'मो 'जो न होहि त्ति । विदय-
 संसारमहावस्सु य मण्णं थेवमियाणिं कसयाए पओयणं ति ।
 पयड्डो मंपयं अहं निययदेसं । ता दिट्ठो तुमं । 'वहियव्वो
 मण्ण मासणाणराएण वावारो, थिरौकरेयव्वो धम्मो,
 १५ 'आदसियव्वं 'उत्तियकरणिज्ज, दट्ठव्वो निययवुड्ढीए त्ति ।
 भणिकुण निवडिअो अलणेसं । सुद्धमहावत्तणेण वज्जमज्झिअो
 ताएणं, भणिअो य णेणं । वज्ज, धम्मो तुमं, जेण मयत्तते-
 लोक्कदक्कहा कट्ठा 'जिणधम्मबोही, पावियं परमत्यपावियव्वं ।

१ BCE यथा ।

२ CE add य ।

३ A विदयव्वो ।

४ CE add लं ।

५ B करेह. CE करेह. A करेहिहि ।

६ A यथा । ७ CE नेव होसि ति ।

८ D आयसियव्वो उत्तियकरणिज्ज ।

९ D जिणधम्मबोही बोही ।

ता एतत् अप्यमत्तेण होयवं ति । पडिस्तुयमणेण । निग्गञ्चो
 गेहाञ्चो । ताएण वि^१ मयणमेलयं काऊण साहिञ्चो एम
 वदयरौ । सुद्धसहावयाए^२ जंपियमणेण । उच्चिञ्चो रतु एमो
 सब्बज्जसुन्दरौए भत्तारो त्ति पडिहाइ मण्णं । संपयं तुभे
 पमाणं ति । सयणेण भणियं । तुमं चेव जाणमि त्ति । ५
 सुन्दरो य एमो सत्यवाहपुत्तो अन्हाणं पि वज्जमञ्चो चेव ।
 तञ्चो विदणा अहं । वत्तो विवाहो । दौणाणाहाण कयं
 उच्चियकरणिज्जं । तञ्चो अदक्कन्तेसु कदवयदिणेसु अणुअविय
 तायं समागञ्चो निययदेमं । अदक्कन्तो कोद कालो । आगञ्चो
^३विमज्जावञ्चो पविट्ठो गेहं । संपाडिञ्चो से ^४विहवमंभवाणुक्खो १०
 उवयारो । अदक्कन्तो वामरो, मज्जियं वामगेहं, पज्जालिया^५
 मङ्गलदौवा^६, विमुक्कं कुसुमवरिसं, ^७पत्युया मेज्जा, उच्चाम्बियाइं
 कुसुमदामाइं, दिन्नाञ्चो धूववट्ठोञ्चो^८, पणामिया पडवामा,
 ठोवियं उवगरणपडलय, पविट्ठो बन्धुदेवो । एतन्तरंमि उदयं
 मे नियडिबन्धणं पढमं^९ कयं । तञ्चो अचिन्तिमामत्ययाए कय- १५
 परिणामस्स आगञ्चो कहवि तत्थ खेत्तवालो । दिट्ठं च एण तं
 वज्जवरं^{१०} । ममुप्पञ्जा य से चित्ता । पेक्कामि ताव^{११} खेडुयं ।

१ A adds मे, D से । २ D adds य । ३ CE वि स चाचो-
 ज्जावचो = चानयनार्थं ४ CE •मंभसा । ५ D पज्जालिया, B पज्जा
 जियाइ । ६ BCE •पदौवा ७ CE चत्तुया । ८ CE •वट्ठियाचो,
 D •वट्ठियाउ, B •वट्ठो adds चाचो i. marg. ९ CE पढम
 १० AD वज्जवरं । ११ A om., B i. marg.

- विष्णुलभेमि बन्धुदेवं, मा होउ एएसिं समागमो त्ति । अञ्ज-
पुरिसकूवेण दंभेमि एत्थ अण्णाणयं बन्धुदेवस्स, भविसयजाया-
वाहरणेण य जणेमि आसङ्क^१ ति । चिन्तिऊण मंपाडियं जहा
चिन्तियमणेण । दिट्ठा^२ य बन्धुदेवेण वायायणनिमित्तयवयणा^३
५ 'कहं अञ्ज एत्थ मव्वङ्गसुन्दरि' त्ति जंपिरौ दइविगौ पुरिसा-
गिई । समुप्पन्नो य से वियप्पो, अवगथा आलोचना, वियम्भिया
अरई, गहिओ कमाएहिं । चिन्तियं च णेण । दट्ठमौला मे
महिलिया ; अञ्जहा कहं कोइ अवलोइउं एवं च वाहरिउं
गओ त्ति । विगलिओ नेहाणुबन्धो, जाया से अमेत्तौ ।
१० एत्थन्नरंमि समागया अहं वामभवणं । कयमणेण पसुत्तवेड्डयं^४ ।
तओ 'सामिणि निवज्जसु' त्ति भणिऊण निग्गयाओ
महौओ । विइलं भवणदारं । कहकहवि उवविट्ठा मयणीएग-
दंभे । तओ झत्ति उट्ठिओ बन्धुदेवो । ममज्जमा य अहयं ।
तओ मए चिन्तियं 'हन्त किमेयं' ति । ^५मज्जसेण न
१५ पुच्छिओ^६ एमो ! अजंपिऊण निमित्तं मयणीयमुवगओ त्ति ।
जाया से मिच्छावियप्पा, अट्ठाणखेएण य समागया कहवि
निहा । अहं पि कम्मपरिणामाणकूवेण गहिया महामोणं ।
मंपत्ता अणाचिक्खणीयमवत्यन्नरं । उवविट्ठा धराए । तओ
नारयस्स विथ अहाउयट्ठा कहकहवि विवोत्थिया मे रयणी ।

१ D आसङ्कियं । २ CE दिट्ठो । ३ CE ओ । ४ CE चेड्डयं ।

५ A समज्जसाए, D sec. m. ६ D inserts मए ।

समागयाओ^१ सहीओ^२ । निग्गओ बन्धुदेवो । तओ मं
 अत्थाणसंठियं तथा पेच्छिऊण जंपियं मे सहीहिं 'सामिणि,
 किमेयं' ति । तओ उल्लङ्घयाए सोगणसत्तु निबद्धयाए
 मरणीणं पणट्ठयाए 'मईए अकहणीययाए'^३ पओयणत्तु न
 जंपियं मए त्ति । विहाणाओ सहीओ । सगगयत्तरं पुणो^४ ।
 जंपियमिमौहिं 'सामिणि, किमेयं' ति । तओ तव्वयण-
 समागयमईए जंपियं मए । हत्ता, न-याणामि, भागधेयाणि
 मे पुच्छह त्ति । साहिओ रयणिवद्दयरो । चिन्तियं च णाहिं ।
 किमेत्य कारणं ति । न ताव इहल्लोयदोसो सामिणौए, न
 यावि सो अकुसलो मत्थवाहपुत्तो ; ता भविथव्वं एत्य^५ १०
 कअपरिणईए त्ति । एत्यन्तरंमि 'अपुच्छिऊण सयणवग्गं
 निग्गओ बन्धुदेवो 'महन्तं मे पओयणं' ति साहिऊण
 सूरिलसत्तु समागओ चम्पं । अवसमिणेहाणबन्धेण कुविया य मे
 जणणिजणया बन्धुदेवत्तु । कओ असंववहारो । अइक्कन्तो
 कोइ कालो । जाया य मे चिन्ता । ईदसो एस संसारो ।^{१५}
 सुलहाणि एत्य दुक्काणि, दुक्कहा चरणपडिवत्तौ, चञ्चलं
 जौविथं । ता अलं मे^० किलेमायामकारणं समारहेउणा
 गिहाममेणं ; पवज्जामि पव्वज्जं ति । एत्यन्तरंमि समागया
 अहामंजमविहारेणं विहरमाणौ जममई^८ नाम पवत्तिणि त्ति ।

१ A inserts मे ।

२ D सविद्याओ ।

३ B मुत्तोइ, D उरैर ।

४ BCE add य ।

५ A adds वि ।

६ D चवपु० ।

७ A च ।

८ A ०वई ।

साहिओ मए नियथाहिप्पाओ जणणिजणयाण, बड्डमओ य
तेसिं । अणुसासिया य णेहिं पवक्का जहाविहोए पव्वज्जं ति ॥

इओ य परिणीया बन्धुदेवेण कोसलाउरे मन्दस्स धूया
सिरिमई, भाउणा य से तीए चेव भइणी कन्तिमइ ति ।

६ अइक्कन्तो कोइ कालो । समुप्पन्नो पणओ, आणौयाओ चम्पं,
पवूढो घरवामो ॥ एत्यन्तरंमि अहं अहमंजमं विहरमा १^१
समं पवत्तिणौए समागया चम्पं । १अप्पमायओ पणट्ठपुव्व-
वइयरसइया^२ पविट्ठा गोयरं । तत्थ वि गया बन्धुदेवगंहं ।
दिट्ठा सिरिमइकन्तिमईहिं । पुव्वभवक्कामओ^३ जाया ममो-

१० वरि पौई । पडिक्काहिंया फासुयटाणेण । समागया पडिक्कयं ।
साहिओ ॥ तासिं धम्मो, परिणओ य । तओ जायाओ
साविथाओ । भणिंयं च णाहिं । कायव्वो तए अण्ण गंहा-
गमणेण पसाओ, जेण परियणो वि णे उवममइ ति ।
अणुजाया पवत्तिणौए समारड्ढा जाइउं ।

१५ एत्यन्तरंमि ओइसं मे नियडिनिबन्धणं बोयं कम् ।
तओ^४ सिरिमइकन्तिमईणं ममोवरि अमाहारणभत्तिवड्ड-
माणेहिं विन्दिओ एयामिं भवणवाणमंतरो । चिन्तिंयं च
णेणं । पेक्कामि ॥ ताव अत्थावहारेण^५ एयामिं कीइमं
माज्झणीए उवरि चित्तं ति । अक्कया गया अहमिमौण गंहं ।

१ CE विहरिउय । २ BD अइमयउ । ३ CE ०रासया, B ०रासया ।

४ MSS. ०वाभासओ । ५ A चिं, CE चिं । ६ D adds च ।

७ A om.

८ BD अलो०, A अत्थावहारं ।

दिट्ठा य कन्तिमई वासभवणंमि पडल्यट्ठियं हारं पोयमाणी ।
 अशुद्धिया अहमणाए, कथं विहिवन्दणयं, उवणीयाइं आम-
 णाइं, उवविट्ठा अहयं माज्जणीओ य । कथा धम्मदेमणा ।
 पयट्ठा अहयं पडिस्सयं । तओ तौए भणियं । अज्जे, अज्ज
 तुह पारणयं ति ; ता गेण्हावेहि एयं फासुयपहेणयं । तओ ५
 मए भणियाओ माज्जणीओ 'गेण्हह' ति । निग्गयाओ
 माज्जणीओ कन्तिमई य । एत्यन्तरंमि वाणमंतरपओएण
 चित्तयस्माओ चेव ओयरिओ मोरो । गहिओ णेण हारो,
 पक्खित्तो उयरंमि, ठिओ य निययथामे । तओ मए
 चिन्तियं । किमेयमच्छरीयं, अहवा मयहरिय^१ पुच्छिस्सामि १०
 ति । निग्गया वामगेहाओ, संसुट्ठा हियणं । आगयाओ
 माज्जणीओ कन्तिमई य । तओ गया अहे । पविट्ठा कन्तिमई
 वामभवणं । तयणन्तरमेव निरुविओ हारो, जाव नत्थि ति ।
 तओ तौए चिन्तियं । किमेयं^२ वड्डुखेड्डुं । पुच्छिओ परिचणो ।
 तेण भणियं । न-याणामो, न य कोइ एत्य अज्जं मोत्तूण^३ १५
 पविट्ठो ; ता तयं निरुवेहि^४ । कन्तिमईए भणियं । किमेव-
 मसंबद्धं पल्लवह । समतणमणिमुत्तलेट्ठुकक्षणा भयवह ति ।
 अम्माहिओ परिचणो, फुट्टं च लोए । मए वि आगन्तूण
 साहियं पवत्तिणीए । भणियं च णाए । वप्पे, विचित्तो
 कम्मपरिणामो, नत्थि किंचि एयस्स असंभावणिज्जं ति । २०

ता अहियथरं तवचरणसंगयाए होयव्वं । न गन्तव्वं च तं^१
 सत्यवाद्देहेहं । न-थाणामि 'कस्सविथमणिट्ठं' ति । अस्सं च ।
 दहा वि पवयणलाघवं, रत्तिकयव्वं च^२ एयं महापयत्तेणं ।
 अरस्कमाणे य जीवे जणेइ एयस्स सरयचन्दचन्दिमासच्छस्स
 ५. माल्लिज्जं, आवाएइ परमपयहेउणो अहस्सबुद्धिं, विपरिणामेइ
 अहिणवधस्ससंगयं जणं, लहेइ अलल्लणिज्जं परमगुरुआणं
 ति । तओ य से जीवे अणेत्यसत्ताण पडिविज्जिऊण संमार-
 हेउभावं मुज्झिऊण कज्जाकज्जेसु पडस्मिऊण गुणाणं बज्ज-
 मज्झिऊणमगुणे संचिऊणमबोहिमूलाइ दौहमद्धं संमारसायरं
 १०. परिउड' ति । एयं सोऊण ममुप्पन्ना मे संवेगभावणा,
 पत्युयं गुरुवयणं, अङ्गौकओ तवविसेमो. परिचत्तं बन्धुदेव-
 गिहगमणं । आसङ्गियं परियणेणं । न सङ्कियाओ सावि-
 याओ । चिन्तियं च णाहिं । उवलद्धं एत्थ किंपि अज्जाए,
 तेण नागच्छइ 'मा मे संकडं भविस्सइ' ति । जुत्तं च एयं
 १५. इहलोकियणिप्पिवामस्स सुणिजणस्स । अणेत्यदोमो^३ परघर-
 पवेशो । पडिवज्जो य णाए धम्माणुराएण । ता अलं णे एत्थ
 अणुबन्धेणं । अन्हे सेव तत्थ गच्छिस्सामो ति । चिन्तिऊण
 संपाडियं समीहिं ॥ अरक्कन्ता^४ कदवि दियहा । परिणया
 मे भावणा, विसुद्धं चित्तरयणं, नियत्तो अग्गहो, आवडियं

१ A तय । २ B inserts च; D reads कस्सइवि*, A कस्सवि इय* ।

३ A तय चत्तवाचवं instead of एयं । ४ A adds च ।

५ A केइ, D करवय ।

परमज्ज्ञाणं, वियत्तिओ कम्मरासी, जायं अपुव्वकरणं, समु-
 प्पन्ना खवगसेढो, उल्लसियं जीववौरिएणं,^१ वड्डिओ सुह-
 परिणामो, समुप्पन्नं केवलं । खविज्जमाणे य तस्सिबन्धणभूए
 कम्मए अभावेण^२ य निमित्तस्स संजायपच्छायावेण वाण-
 मंतरपओगेण विमुक्को मोरेण हारो । ता एवं जज्जन्त- ।
 निमित्तस्स कम्मणो एम विवागो त्ति ।

एत्यन्तरंमि विव्हिया परिमा । अहो एइहेनेत्तस्स वि
 दुक्खडस्स ईदसो विवागो त्ति चिन्तिऊण जंपियं नरिन्दबन्धु-
 देवेहिं । अहो दारुणं महन्नं दुक्कमणुभूयं भयवईए । तीए
 भणियं । सोअ, केत्तियमिणं^३ ति । सुण । १०

सुरनरनरयतिरिखेसु वट्टमाणणमेत्य जीवाणं ।

को संखं पि समत्यो काउं तिस्काण दुक्काणं ॥

अच्छन्तु तिरियनरएसु ताव अइदस्सहाइ दुक्काइं ।

मणुयाण वि जाइ हवन्ति ताण को वच्चए अन्नं ॥

जं होइ जियाण दुहं कल्लमल्लभरिदंमि गम्भवासंमि । १५

^४एक्कं पि य वच्चइ नवरि ^५तस्स नरण सारिष्कं ॥

जायाण वि जल्लजरामरणेहि अहिदुयाण किं सोखं ।

पियविरहपरम्भत्यणपमुहमहावमणगहियाणं ॥

जं पि सुरयंमि सोखं जायइ जीवस्स जीवणत्यस्स ।

१ D •वौरियं ।

२ CE अभावतो ।

B •नियं ।

३ D एकं चिय विव्हर य ववरि । A को नस्स ववरि वचइ उवमं तं चेव सारिष्कं ।

४ B नस्स तं चेव सारिष्कं । CE तस्स वरयस्स सारिष्कं ।

तं पि ऊ चिन्निज्जन्तं दुक्कं चिय ^१केवलं नूणं ॥
 पामागहिथस्स जहा कण्डुयणं दुक्कमेव मूढस्स ।
 पडिहाइ सोक्कमतुलं एवं सुरयं पि विक्केयं ॥
 वच्चिज्जइ एम जणो अचेयणो पमुहमेत्तरमिएहिं ।
 १ खल्लमंगएहि व सया विरामविरसेहि भोएहिं ॥
 ता उज्झिऊण एए अणवज्जं परममोक्कसंजणयं ।
 तित्थयरभामियं खलु पडिवज्जइ भावओ धम्मं ॥
 एत्थन्तरंमि संविग्गा महा । भणियं रायबन्धुदेवेहिं ।

- भयवद, एवमेयं जं तए आणत्तं ति । पडिवज्जामो अन्ते
 १० गिहाममपरिच्चाएण तित्थयरभामियं धम्मं । भयवईए
 भणियं । अहासुहं देवाणुप्पिया, मा पडिवन्धं करेह । तओ
 दवावियं रायबन्धुदेवेहिं घोमणापुब्बयं महादाणं, ^१कारा-
 विया जिणाययणादसु^२ अट्टाहिथा महिमा, मक्खाणिओ
 पणइवग्गो, अहिणन्दिया पउरजणवया । दिस्सं हरिसेणजुव-
 १५ रायस्स रज्जं । पवन्ना मयल्लपह्माणपरियणममेया पुरिम-
 चन्दगणिसमौवे समणत्तणं ति^३ ॥

अदक्कन्तो कोइ कालो । दओ य पउत्ता अहिमरथा
 विसेणेण सेणस्स । न कल्लिओ य णेहिं । अन्नया य अत्थ-
 सुवगयप्पाए दिणयरंमि पुप्फिया तत्थ अयाक्कपुप्फिणो

१ A केवलं निज्जन्तं, D केवलविज्जन्तं ।

२ CE add वि ।

३ ACE कण० ।

४ A ० चारइह ।

५ CE om

रायभवणुज्जाणपायवा । दिट्ठा उज्जाणपालेणं । साहिया
 अमच्चस्स । निरुविद्या णेणं, तहेवोवलद्धा य । पेच्चमाणेण
 य निरुविद्याणं पुणे पयदभावमुवगय त्ति । निवेदयं अम-
 च्चस्स । चिन्तियं च णेण । कस्स पुण एए निवेदयथा^१ । एत्य-
 न्तरंमि समागन्तो तत्थ अट्ठङ्गमहानिमित्तपारन्तो अमच्छण्डो ॥
 नाम सिद्धपुत्तो । सुन्तो य मन्तिणा । सहाविज्जण पुच्छिन्तो
 एगदेसंमि । भो किंविवागो पुण एस वदयरो त्ति । तेण
 भणियं । भो न तए कुप्पियब्बं, सत्थयारवयणं खु एयं ।
 मन्तिणा भणियं । अज्ज, को कोवो देवपरिणईए; ता
 साहेउ अज्जो । तेण भणियं । भो सुण । रज्जपरिवत्तण- १०
 विवाओ अकालकुसुमुग्गमो, खौणवेलावलेण य पङ्कयकाल-
 फलओ, थेवकालोवलक्षेण य न चिरयालट्ठिई । एस सत्थ-
 याराहिप्पाओ त्ति । मन्तिणा भणियं । अज्ज, एवं ववत्थिए
 को उण उवाओ । नेमित्थिएण भणियं^२ । अत्थपयाणादयं
 सन्निकम्भं । ता देह दीणाणाहाण दविणजायं, पूएह गुह- १५
 देवए, परिच्चयह अहाउयमेव किंचि सावज्जं, पवज्जह
 अहिण गुणट्ठाणे त्ति ॥

एत्यन्तरंमि य समागन्तो रायपडिहारो । भणियं च
 णेणं । भो भो अमच्च, महाराओ आणावेद 'सिग्घमागन्ताब्बं'

१ A निवेदयथा, CE निवेदयत्थं त्ति ।

२ B adds चत्ति, CE add चज्ज चत्ति उवाओ ।

- ति। तेण भणियं। जं देवो आणावेदं त्ति। 'वच्च' 'तुमं,
 एष आगच्छामि। पुच्छिओ नेमित्तिओ। अज्ज, किं पुण
 आहवणनिमित्तं। नेमित्तिएण भणियं। संखेवओ ताव एयं।
 समागओ रायपुरसामिणो सयासओ एत्थ रायपुरिषो,
 ५ आणन्दहेज य सो नरवदस्स। ता तस्मिन्निमित्तमाहवणं ति।
 मन्तिणा भणियं। अज्ज, कहमाणन्दहेज त्ति। नेमित्तिएण
 भणियं। जइ एवं, ता पढसु किंचि त्ति। मन्तिणा भणियं।
 जय तिजयलच्छिन्निलओ। अवगयं नेमित्तियस्स। भणियं
 च णेण। सोम, समागओ खु 'एसो कुमारण कल्लयाप-
 १० याणनिमित्तं; महापुरिमसंबन्धेण य महलो आणन्दो त्ति।
 अज्जं च। ईदमं एत्थ लग्गं, जओ एयं पि सुणिज्जइ 'जो
 चेव कुमारण एयं कल्लयं परिणइत्तइ, सो चेव एयं विवसं
 पि राजधुरमुव्वहिस्सइ' त्ति। आणन्दिओ मन्ती। पुरओ
 नेमित्तिओ। तओ आइसिय^१ सन्तिकसं गओ रायउत्तम-
 १५ मओ। दिट्ठो णेण राया दूओ य। अक्कुट्ठिओ राइणा,
 पणामियं आमणं, उवविट्ठो अमओ। भणियं नरिन्देण।
 अज्ज, एसो खु रायउत्तमामिणा पेसिओ मङ्गलाएण। भणियं
 च णेणं। अत्थि मे दइया मन्तिमई नाम जीवियाओ वि
 अहिययरी^२। सा मए अणुमएण भवओ तुइ अणुमयस्स
 २० अकयरकुमारस्स पडिवाइय त्ति। अमओण भणियं। देव,

१ ACE om., B i. marg.

२ CE सं।

३ BCE ०यं।

४ ACE ०रा।

सुन्दरमेयं^१ । अणुरवो खु एस संवन्धो ; ता कौरव इमस्स
वयणं । राइणा भणियं 'तुमं पमाणं' ति । अमञ्जेण
भणियं । ता आइसउ देवो कुमारणमन्नयरं ति । राइणा
भणियं । किमेत्थ आइमियव्वं ; कुमारसेणस्स एसा पढम-
घरिणि न्ति । अमञ्जेण भणियं । देव, मोहणमिणं ; ता ५
पयासीयउ सामन्तनायरयाणं । राइणा भणियं । जमेत्थ
अणुरव्वं, तं मयमेव अणुचिट्ठउ अज्जो । तन्नो पयामियं
सामन्तनायरयाणं, करावियं वड्ढावणयं, पइथाइं मङ्गलतूराइं,
नच्चियं अन्तेउरेहिं, जाअो महापमोअो न्ति ॥

एथवइयरेणं च दूमिअो विसेणकुमारो । चिन्तियं च १०
षेणं । ^२अवज्जो मे एस जौवमाणो ; न मक्खणोमि ^३एयं संपयं
खोउं पि, किमङ्ग पुण पेच्छिउं । अइवा नत्थि दक्खरं कम्म-
परिणईए । अइक्खन्तेसु य कइवयट्ठिणस्स मन्तिमईविवाह-
निमित्तं मइया चइयरेण पक्काणामच्च^४मंगअो रायपुरमेव
पेमिअो मेणकुमारो । पत्तो कालक्खमेण । निवइयं मङ्गल - १५
रायस्स^५ । परितुट्ठो य एमो । टिक्कं पारिअोमिय^६ । ममाइट्ठं

१ CE 'मियं, B pr. m. २ D 'रियाहिं

३ A 'अवज्जो D 'अपउअो CE 'अवज्जो, B 'अवज्जो ।

४ B 'ययस्स D inserts य ;

५ CE add सामन्तपायसुत्त, B i. marg. ; A adds जण ।

६ D adds निउत्तपुरिसेहिं, B i. marg.

७ D adds रायकमारवराजमच्चमिवेययस्स, B i. marg.

च णेणं । हरे, मोयावेह सव्ववन्धणाणि, द्वावेह महादाणं,
 सोहावेह रायमग्गे,^१ करावेह हट्ठोहाओ, पयट्ठेह सयल-
 पायमूलाइ, वायावेह हरिमज्जमल्लङ्गे, सज्जेह मङ्गलाइ,
 द्वावेह परमाणन्दत्तरं,^२ ढोयावेह वारूयं; निग्गच्छामो
 ॥ कुमारपच्चोणि^३ न्ति । संपाडियं रायममाणं । निग्गओ
 राया । दिट्ठो य णेण रईममागमूसुओ विय^४ ॥ पच्चबाणो
 कुमारसेणो न्ति । पणमिओ कुमारेण । अहिणन्दिओ
 राइणा । पवेमिओ महाविभूईए । दिओ जज्जावासओ ।
 कयं उच्चियकरणिज्जं । समागओ त्रिवाहदिवसो । मित्रत्तं
 १० णव्वणयं । एत्यन्तरंमि मङ्गलाहलामद्गभीरत्तरनिग्घोसव-
 हिरियदिसामण्डलो गहियवरकणयदण्ड^५ धयवडुग्घायनसल्ल-
 तरुणिनिवहो मङ्गलपहाणगायन्तनारणवियडूपेच्छणयमंघाय-
 मंक्कुलो पडणपडवामधूलिधूमरियमणहक्कालनच्चल्लवेमत्तिओ
 महया गइन्दपौठेण समागओ विवाहमण्डवं कुमारसेणो
 ११ न्ति । कयं उच्चियकरणिज्जं । पेमिओ^६ कोउयहरं । दिट्ठा ह
 णेण वज्जया पमाहिन्ना सुरदिवसण्णिं विभूमया दिव्वालं-
 कारेण^७ परिहिया खोमज्जयलं पडिक्खन्ना कुसुमदामेहिं^८
 समोत्थया सहिण्णटवदूसेणं । तं च दट्ठणमणाइभववामदोसेण

१ ACE •सग्गे। २ CE ढोवेह। ३ A •णिं वि।

४ A विव. D transposes प-विय।

५ B corrects this in सल्लपणमंघाय। D सल्लपणमंघाय।

६ B पवेमिओ। ७ D परिहियं। ८ CE •सहियं।

वियभिन्नो कुमारस्तु पेक्षसायरो । चिन्तितं च षेण । अहो
 से क्वसोक्तया, संसारंमि वि ईदृसा भाव त्ति । कराविन्नो
 कोउयाइं । पूदया देवगुरवो । निवत्तो हत्यग्गहो । सम्मा-
 णिया सामन्ता, अहिणन्दिथा नायरया, परिन्नोसिन्नो तक्कु-
 यजणो त्ति । भमियाइं मण्डलाइं । वत्तो विवाहजज्जो ।
 अमरकुमरोवमं च मोक्कमणुहवन्तस्तु अदक्कन्ता कइवि
 दियहा । समुप्पन्नो पणन्नो । तन्नो 'कज्जप्पहाणा राइणो'
 त्ति सम्माणिन्नो नरिन्देण, पूदन्नो सामन्तेहिं, अहिणन्दिन्नो
 नयरिजणवणं, घेत्तूण सन्तिमइं मइया चउयरेण समागन्नो
 नियनयरिं । आणन्दिन्नो राया, हरिमियाइं अन्तेउराइं, १०
 तुट्ठो नयरिजणवन्नो, दूमिन्नो विसेणो, कया अयालमहिमा,
 पविट्ठो महाविभूईण । पणमिन्नो राया, अहिणन्दिन्नो षेण,
 गन्नो निययावासं । तत्थ वि १थ अदक्कन्तो कोइ काक्को
 विसयसुहमणुहवन्तस्तु ।

अस्यथा य समागन्नो वसन्तसमन्नो । सो उण उहाम- १५
 कामिणीयणवियभिन्नमयणपसरु मज्जरपरज्जयासहवित्तासि-
 यपहियणनिवहो पिययमामाणकलिकेउभूयवियभिन्नमल-
 याणिलो १कुसुममज्जमत्तभमिरभमरउल२कयवमालो विय-
 मियमइयाररेणधूलिधूसरियनहयलो कुसवयकुसुमामोयहरि-

१ CE om

२ D inserts चण्णेरयभूयं ।

३ A om, this and the next words.

४ CE explain = उल्लिखितः : D अर्धः ।

- सिधसुद्धमज्जयरिगणो सुदसुहसुव्वन्तससरीमज्जरनिग्घोषो
 भवणक्कणव्वद्धुविविहविडवहिण्डोलयाडलो, मज्जमहो व्व मज्ज-
 यररिष्कोलिसामलक्काओ लक्किपडिवज्जवक्को य, पसाहि-
 यवारविलयानिवहो व्व तिलउज्जलो जणियमयणपसरो य,
 ५ मुणियपरमत्यजोइनाहो व्व अदमुत्तयासंकिओ दढमसोय-
 चित्तो य, सुरासुरमहिज्जन्तदद्धोयहि व्व विथम्भियसुरा-
 परिमलो विइल्लभुवणलक्की य ॥ ^१अवि य
 नल्लिणौष्ठ बद्धुराओ त्ति जंमि मुणित्तं व दक्खिणदिमाए ।
 विष्कुब्बद दिथसयरो मलयाणिल्लमुक्कनीसामं^१ ॥
 १० विथसियपङ्कयनयणा जंमि य वोलेन्ति मन्थरं दिथहा ।
 उउसिरिदंसणमंभमपहरिमहौरन्नाहियय व्व ॥
 जंमि सहयारपरिमलवित्तो भरियावराहविणियत्तो ।
 अन्दोलइ दोलासु व माणो गरुओ वि विनयाणं ॥
 सुक्खानिमौलियक्के जंमि य पहिए ^२विमंथुल्लोअओ ।
 १५ विथकुसुमाण व गन्धो पसरन्तो कुणइ वडल्लणं ॥
^३दट्ठं नवमज्जरिए चूण गुञ्जन्तभमरपरियरिए ।
 जंमि अदमक्करेण व धणियं फुट्ठन्ति अक्कोळा ॥
 वज्जन्तभमरवंसं कोइलकलमहवद्धुमंगीयं ।
 पवणधुयपल्लवकरं नच्चन्ति व जत्थ रत्ताइं ॥
 २० जंमि य गयणविल्लगा सहन्ति पविथसियकुसुमपम्भारा ।

१ D om.

२ D बोसाओ ।

३ A विसंयत्तज्जिहा. CE दिमं यलोयंतो ।

४ MSS बड्ठु.

मथगयवद्गहिश्रोत्रोत्तमसोत्तमारा इव पलासा ॥

जंमि य सहन्ति किंसुयकुसुमाद् यस्त्रीण^१ पवणपडियाद् ।

तत्क्षणसमागयाद् मज्जणा सह नहवयाद् व्व ॥

जत्य य पियन्ति तरुणा पवरमज्जं कामिणीण अहरे य^२ ।

वहन्ति य खेड्ढाद् सुरयाद् बज्जवियाराद् ॥

एवंगुणाहिरामे य पवत्ते वसन्तममए सो सेणकुमारो
कीलानिमित्तमेव विसेसुज्जलनेवच्छेण मंगओ परियणेणं
पयडो अमरनन्दणं उज्जाणं । दिट्ठो ^३य पामायतलगणं
विसेणकुमारेणं निष्पलविचित्तदेवज्जनिवमणो बहलहरिय-
न्दणविलित्तदेहो विमलमाणिककडयभूमियकरो पडमराय- ^४
खवियकेकरपडिवन्नवाह ^५भुवणमारकडिसुत्तउच्छदयकडि-
यडो वच्छयलाभोयविरदयवर^६रयणपालम्बो निष्पलकवोल-
घोसन्तमवणकुण्डलो विविहवररयणकलियमउडपमाहिउत्ति-
मज्जो आळढो धवलवारणं पवज्जमाणेणं वसन्तचरौत्तरेणं
नच्चमाणेहिं किङ्करगणेहिं एरावणगओ विथ तियमकुमार- ^७
परियरिओ देवराओ त्ति ।

मन्तिमई वि य भूमियमहियणपरिवारिया विमलच्छौ ।

पवरद्गुल्लनिवमणा चन्दणनिष्पलजियसरीरा ॥

नियकन्तिसच्छेण य कुङ्कुमराएण पिन्नरियदेहा ।

१ (E पामहियोज्जमोष० । २ A च्छौय, CE च्छौय ।

३ B च्छरेय । ४ CE om. ५ BD छुरयचवार ।

६ BD चारपाळंभी ।

सुरहिषकुवखवखयकवोलकयपत्तलेहा य ॥

मणहररदयविसेमयविसेमभङ्गुरकयालयमणाहा ।

मविसेमपेच्छणिज्जा सोहिदसंजमियधम्वेहा ॥

नेउररसणामणिवलयहारकुण्डलविभूमणेहिं च ।

१ पडिवन्नचलणतियहत्यकण्ठसवणा मियङ्गमुहौ ॥

धरियमिहिपिच्छविरदयकञ्चणमयदण्ड'मःऊल्लिसमेया ।

बङ्गरयणभूमियं दन्तघटियजम्पाणमारुढा ॥

तत्रो तं दट्टूण पुव्वकयकम्पगह्ययाए समुप्पन्नो विसेणस्स
मच्छरो, 'वड्डियं' 'अहमज्झाणं । चिन्तियं च णेणं । वावएमि

१० एयं दरायारं । पउत्ता वावायगा । पत्तो य सेणकुमारो
अमरणन्दणं उज्जाणं । तं "पुण सुसिणिद्धपायवं उहाममाह-
वौलयालिङ्गियमहयार^१ बउल्लतत्तकुसुमसुरहिगन्धायड्डियभ-
मन्तभमरोलिमञ्जुगुञ्जियरवाऊरियदिमं महम्मपाडलावडिय-
सुरहिङ्गुसुमनियरपच्छादयभूमिभागं. नववज्जवयणं पिव तिल-

१५ यउज्जलं अमोयपल्लवकयावरुंसयं च. माहवपणइणीमरीरं
पिव दौहिद्याकमलोवमोहियं भमन्तमुहलालिउल्लजाकपरि-
गयं च, रिद्धिमन्तं पिव मच्छायं मउणजणसेवियं च, नव-
जोव्वणं पिव उम्मायजणणं तिलोहणिज्जं च, कामिणीपञ्चो-
हरज्जयलं पिव परिमण्डलं 'चन्दणपण्डुरं च, वामहरं पिव

१ BCE साङ्गल (हेमप्रमिशा मोरपिच्छा ।

२ CE बहियं

३ A चरुंस० ।

४ D पि ।

५ D add० निचरं. B i. mare

६ CE चंडया

अण्णपणदणीए, 'संगमो विद्य उडलच्छीणं, कारणं पिव
आणन्दभावस्स, सहोयरं पिव सुरलोयदेसाणं । तं च दट्ठुण
अवहियजायहरिषो ओदणो करिवराओ पविट्ठो अमर-
नन्दणं । 'कौलियं 'विचित्तकीलाहिं । परिणओ वासरो ।
पविट्ठो नयरिं । एवं च अदक्खन्ता 'कदवि दियहा । ५

अन्धया य नियमवणयस्स चेव गयणयलमण्णमंठिए
दिणयरंमि विरलीहए परिथणे नियनियनिओयवावाडेसु
निओयपुरिसेसु समागया तावसवेसधारिणो गहियनल्लिया-
'पओगखग्गा विसेणकुमारसन्निथा चत्तारि महाभुयङ्ग ति' ।
दिट्ठा सेणकुमारेण । भणियं च णेण 'भो पविसइ' ति । १०
पविट्ठा एए । सेणकुमारेण भणियं भो किंनिमित्तमागया ।
तेहिं भणियं । अत्थि किंश्चि गुरुनिदेसवन्तव्वं ; ता विचित्त-
देसमहिट्ठइ^१ । तओ परत्यसंपायणसुट्ठचित्तयाए 'गुरुवच्छला
तवस्सिणो, येवो य न एत्थ दोमो' ति चिन्तिज्जण गओ
भवणज्जाणभूसणं एल्लयावणं । तत्थ पुण तत्तणा चेव १५
अवहडा से कुरिया, कड्डियादं मण्डलगादं, परहओ एमेण
खन्धदेसे^२ । तओ 'हा किमेयं' ति चिन्तिज्जण आसुइतो
कुमारो वल्लिओ वामपासेण । तओ 'अचल्लियथाए सत्तस्स

१ CE समागमो । २ B कौलिउ, A पवसो कौलिउ । ३ B चित्त०, D pr. m.

४ D कयवय । ५ AD नालिया० ; CE om. पओम, B i. marg.

६ D adds पडिहारिया पडिहारिच पविट्ठा कुमारपडिहावा ।

७ A 'हुइ, D see m. ८ BCE om. ९ BCE अचल्लियाए ।

- उक्कडयाए पुरिषयारम्भं संखुद्धयाए वावायगाणं जेऊण ते
 गहियाइं मण्डलगाइं । ^१दिट्ठं चिमं उज्जाणवासिन्धियाए^२ ।
^३सोसियं च णाए । 'किमेयं' ति उद्धादन्धो कल्लयलो ।
 समागया अट्ठ पाहरिया । कड्डियाइं करवालाइं । ^४उद्धादया
 ५ ^५परिहरिउं । निवारिया कुमारेण । हरे किमेएण मय-
 मारणेण । ^६खुद्धा ^७खु एए तवस्मिया । वावलो य एएमिं
 पुरिषयारो । परिचत्ता ^८एए सफलजीवियनिवासेणमहि-
 माणेण । पडिवक्का ^९विसयभावं दयाए, अद्धासिया निरत्थ-
 यजीयलोहेण । ता अलं मे एएमिं वावायणेणं । एत्यन्तरंमि
 १० इमं चेव वइयरमायल्लिऊण समागन्धो राया । बन्धाविया
 णेण वावायगा । भणिन्धो य कुमारसेणो 'वण्ण, किमेयं'
 ति । तेण भणियं 'ताय, न-याणामि' । पुच्छिया चायगा ।
 हरे, किं पुण तुम्हेहिं एयं ववमियं ति । तेहि भणियं ।
 देव्वं पुच्छइ ति । राइणा भणियं । केण देव्वो सोइन्धो ।
 १५ तेहिं भणियं । देव, न-याणामो ति । राइणा भणियं ।
 नाणिमित्तं वावायणं ति । ता किं पुण निमित्तं, कुन्धो वा
 तुम्हे, कस्स वा सन्तिइ ति । तन्धो न जंपियमेएहिं । पुणो
 पुच्छिया, पुणो वि न जंपन्ति । कुविन्धो राया । अण्णोडा-

१ D inserts हलन्तरंमि, B i. marg.

२ D वासोए ।

३ B भणियं, CE उद्धोसियं, D तन्धो चा किमियं ति चिन्तितव विहासियं ।

४ ACE om., B i. marg.

५ D तुच्छा ।

६ B om.

७ D इमे ।

८ AB विहास, D sec. m.

विद्या कसेहिं । तत्रो काययथाए भावस्तु दुष्प्रमह्याए
 'कस्यप्यहाराणं सावेस्त्रयाए जीवियाए कुविद्ययाए नरिन्दस्तु
 जंपियमणेहिं । देव, न किंचि एत्थ निर्मित्तं; अवि य एत्थेव
 अन्हे कुमारविसेणसन्तिथा,^१ तस्सेव सासणेणं इमं अन्हेहिं
 ववसियं । संपयं देवो पमाणं ति । कहं कुमारविसेणसासणं^२ ॥
 ति कुवित्रो राया विसेणस्तु । 'भणियं' च सेणेण । ताय,
 न खलु इमं एवं चेवावगन्तव्वं ति । कहं पुण मो महाणु-
 भावो अमच्छरित्रो^३ मयणवग्गे 'दइओ माड्डवाए' लोलओ
 निक्खलजसे अवच्चं तायस्तु इमं ईइसं उभयलोयविसद्धं
 'मन्नइस्सइ । ता जहा कहंचि जीवियभीरययाए इमं १०
 जंपियमिमेहिं । करेउ ताओ पसायं, मोयावेउ एए
 जीवियभीरए न्ति । तत्रो 'कस्तु सन्तिथ' न्ति गवेसाविथं
 राइणा । सुणियं पहाणपरियणाओ, जहा कुमारसन्तिथ
 न्ति । तत्रो 'न अन्नहा एयं' ति कुवित्रो राया विसेणस्तु ।
 समाणन्तं च णेणं । हरे, निव्वासेह तं मम रक्खाओ कुल- १५
 दूसणं विसेणं ति । वावाएह एए महासामिसाजवच्छले
 सुभिन्ने । एत्थन्तरंमि चसणेसु निवडिऊण जंपियं सेणेण ।
 ताय, मा साहसं मा साहसं ति । कज्जमाणे य एयंमि

१ BCE कसानं. B adds t. m. - वाया +. D corrects वायाणं in पसाराणं ।

२ ACE add यः । ३ CDE 'जेणं' । D inserts रत्तकरंमि ।

४ A 'om.' । ५ ABCE 'तोउ' । ६ CE 'हइओ', not explained.]

७ A साहचार ।

८ CE परस्सइ ।

- पावेमि अहं नियमेणं तायसोगकारिणिं अवत्यं ति निवेदयं
 तायस्सु । तन्नो अहो पुरिमाणमन्तरं' ति चिन्तिऊण जंपियं
 नरिन्देण । वच्छ, जइ एवं, ता तुमं चेव जाणमिः न उण
 जुत्तमेयं ति । सेणेण भणियं । ताय, अणुग्गिहिअो^१ न्हि
 १ एएसि 'अवावायणेण कुमारमंगहेण य । मोयाविद्या वावा-
 यगा; थेवावराह त्ति पृदऊण पेमिया सेणेण । एत्यन्तरंमि
 वणसुत्थमाइमिऊण निग्गओ राया । जाओ लोयवाओ ।
 अहो विसेणेण अमोहणमणचिद्धियं' । ममागओ सेणकुमार-
 कखविषयं । चिन्तियं च णेण । अहो निरवराहा वि नाम
 १० पाणिणो एवं अयसभायणं हवन्ति । अस्सहा कइं कुमारी,
 कहमौदसममज्जणचरियं । अमभावणौथमेयं । निरकुसो य
 लोओ, न जुत्ताजुत्तं विथारेइ । अहवा नत्थि दोसो जणस्सु ।
 कुमारस्सु चेव पुब्बकयकखपरिणई एम त्ति । निमित्तं चाह-
 मेत्यं ति दूमिओ निययचित्तेणं ।
 ११ अइक्कन्ता कहवि वामरा । ^२पउणो वणो । ण्हाओ
 सोहणदिणे । कयं राइणा जहोचियं करणिज्जं । वायाविद्या
 चारयकालघण्टा । दवावियं महादाणं । पृदयाओ नयरिदेव-
 याओ । आहणाविद्या आणन्दभेरौ । ममागया विसेसुज्जलने-
 वच्छधारिणो रायमायरा । तन्नो वज्जन्तमज्जलत्तरवाज्जरिय^३

D °च्छरिच ।

१ BCE मोयाविद्या वायमा थेवावराहय ति ।

१ D adds ति ।

२ A पउणे वणे. D ण्हा. m

३ D °पुरिच, A °दुरि, B °चरिच, CE °रुरिच ।

दिसामण्डलं नचन्तरायनाथरलोयं 'तुरियविद्वज्जमानकडि-
 सुत्तयकण्ठयं विद्वत्पडवासधूसरियनहयलं सयलनयरिजण-
 च्छेरयभूयं कथं वद्धावणयं ति ॥ 'इओ य सो विसेणकुमारो
 'तप्पभूदमेव 'हा न मंपन्नमहिलसियं' ति अचन्तादक्षणे
 अपेक्षमाणो नरवद् अंसाययन्तो उच्चियकरणिज्जं अणिग्ग- ५
 ष्कमाणो निययगेहाओ अजंपमाणो सह परियणेणं ठिओ
 एत्तिए दिवसे, नागओ य वद्धावणए । सुणिओ एस वद-
 यरो 'धणगुणभण्डारियाओ सेणकुमारेण । चिन्तियं च णेण ।
 'जुत्तमेव एयं कुमारस्स । दस्सहो असन्ताभिओगो । मह
 सिण्हमोहिणए य दाहणमणुचिट्ठियं ताएणं, जमेत्तियं पि १०
 कासं कुमारदंसणं परिहरियं ति । ता विअवेमि ताथं, जेण
 कुमारं इह आणेइ त्ति । कौदसो तेण विणा आणन्दो ।
 तओ चलणेसु निवडिऊण विअत्तो नरवद् । ताथ, आणेइ
 इह विसेणकुमारं^१ । तदंसणुसुओ अहं । कौदसो तेण विणा
 पमोओ^२ । राहणा भणियं । अलं तेण कुलदूसणेणं । कुमा- १५
 रेण भणियं । ताथ, परिचय इमं मिच्छावियप्पं । कहं
 कुमारो अकज्जमणुचिट्ठिस्सइ त्ति । राहणा भणियं । सुद्ध-
 सहावो तुमं, न उण सो एरिसो त्ति । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, कहं न ईदसो जो इमीए वयणिज्जसज्जाए उज्जिऊण

१ D हरिष ।

२ CE तयो ।

३ BCE नयसभिरनेव ।

४ CE अचन्ता ।

५ B कृतमेयं ।

६ B adds ति ।

७ Δ एनोओत्ति ।

णयं । अदक्कन्तो कोइ कालो वीसम्भगन्निणं परमसुहमणह-
वन्तस्स सेणकुमारस्स, मंकिलिट्ठचित्तस्स य अणभिन्नसुह-
सरूवस्स विशेषस्स ।

अथ य पवन्ते कोमुदमहमवे उज्जाणगएसु^१ नायरएसु
निग्गए नरवइंमि भरमुवगए कौलापमोए^२ अप्पतक्किओ^३ ।
चेव वियरिओ मत्तवारणो, तोडियाओ अन्दुयाओ, दल्लिओ
आलाणखओ, भग्गा महापायवा, ^४गालिओ आहोरणो,
धाविओ जणवयाभिसुहं, उट्ठाइओ कल्लयलो, भिस्साइं
आवाणयाइं, पणट्ठाओ चच्चरीओ, 'हा "कहमियं" ति
विसलो नयरिओओ । एत्यन्तरंमि दमं चेवावगण्णिय^५ ।
अपिथं नरिन्देण । हरे गेपहह लळ दट्ठवारणं, कथत्थिओ
णेणं लोओ त्ति । तओ गहणूसुओ वि नरवदअणाएसमौक
आएससमणन्नरमेव पुलोदज्जमाणो भयविषममाहियविभू-
सियाहिं पुरसुन्दरौहिं धाविओ सेणकुमारो । सौहकिसोरओ
विय दिट्ठो मत्तवारणेणं । तं च दट्ठूण अचिन्तणौयथाए^६ ।
पुरिससामत्यस्स वियलिओ^७ से मओ । निरुद्धमणेण गमणं ।
चित्तगओ विथ ठिओ पयइभावे । अहो कुमारस्स सामत्यं
ति विन्दिथा नायरया, हरिसियाओ पुरसुन्दरौओ, परि-
तुट्ठो नरवई । एत्यन्तरंमि सिस्काइमयकोविओ विज्जाहर-
कुमारओ विथ नहगमणेणं समारूढो मत्तवारणं, निवड्डं^८ १०

१ CE ० संश्लेष, B pt. m. २ B ० पणय ।

३ B माहिच चारोचलो । ४ D किमेथं । ५ D inserts विथ ।

आसणं, गहिओ चारु अङ्गुमो, अप्फालिओ कुम्भभाए, गुलु-
गुलियमणेणं । 'जयइ कुमारो' त्ति समुद्दाइओ कलयल्लो,
आहयाइं ठूराइ, नौओ आलाणखम्भं । एयवइयरेण दूमिओ
विसेणो । चिन्तिथं च णेणं । न चएमि ईइमे इमस्स सन्तिए
५ अणत्थे सोउं पि किमङ्ग पुण पेष्खुउं । ता जं होउ, तं
होउ । वावाएमि मयमेव एयं ति ।

अस्रया य मन्तिमईसमेयंमि उज्जाणसंठिए कुमारे'
परिणयप्पाए वामरे कसाओयएण अणालोचिऊण परिणइं
अणवेखिऊण निययवल्लं अचिन्तिऊण कुमारमत्तिं 'कुमार-
१ वावायणनिमित्तमेव कइवयपुरिमपरिवारिओ गओ तमु-
ज्जाणं । कुमारचित्तवित्तौए अपडिहारिओ चैव पविट्ठो
चन्दणलयाहरयं । दिट्ठो य णेण केवल्लो चैव कुमारो मन्ति-
मई य । वीसत्थो त्ति कड्डियं मण्डलग्ग । दिट्ठ मन्तिमईए ।
भणियं च णाए । अज्जउत्त, परिन्तायहि परिन्तायहि । तओ
१५ 'किमेयं' ति उट्ठिओ कुमारो । दिट्ठो य णेण विसेणो ।
कूढं तेणोहरणं । सिखाइसएण वच्चियं कुमारेणं, 'किमेयं'
ति चिन्तासुअहियएणावि^१ भुयं रुम्भिऊण अवहउं से खग्गं ।
भणिओ य एसो 'कुमार, किमेयं' ति । तओ निरुम्भमाणेण
२ कड्डिया कुरिया । दरविइणे पहारे बाहं^३ 'वालिऊण

१ D adds सेणे. B + marg

० D adds सेव० ।

२ D adds चिन्तिऊण ।

३ A ० चिययय ।

४ A inserts कइं D कइ ।

५ CE चा० ।

અવહૃતા ય જ્ઞેણં । ^૧વાહવલ્લણપીઢાણ નિવડિશ્ચો વિસેણો ।
 ઉઢાવિશ્ચાં જ્ઞેણં, નિવેસિશ્ચો સયણિજ્ઞે, પુષ્કિશ્ચાં સંભમેણં
 ‘કુમાર, કિમેયં’ તિ । તશ્ચાં અદાકુણ ઉત્તરં નિગ્ગશ્ચો
 ચન્દણસયાહરાશ્ચાં ॥ ભણિયં ચ મન્તિમદ્દે । અજ્ઞઉત્ત,
 કિમેયં તિ । કુમારેણ ભણિયં । ^૨સુન્દરિ, અહં પિ ન
 મુજ્ઞેમિ । એત્તિણ પુણ એત્ય હોયલ્લં, રજ્જમુદ્દિમિકુણ
 પથારિશ્ચાં કેણદ કુમારો ત્તિ । ^૩તા અલં મે દહત્થિણં,
 જત્થ પહાણમયણસ્સ કુમારસ્સ વિ દ્દમો ઉલ્લેવો । અવત્થાણે
 ય અવસ્સમેવ કેણદ નિજ્ઞેણ જાણદ કુમારચેદ્ધિયં તાશ્ચાં ।
 તશ્ચાં ય ^૪ધેપ્પદ ઉચ્ચાહણં, નિલ્લામદ ય કુમારં, આવહદ ^{૧૦}
 સોયમલ્લા ‘લાઘવં કુલહરસ્સ કુપુરિમો’ ત્તિ । અલત્થ ^{૧૧}વિ-
 જ્ઞાજ્ઞિયં જૌવદ કુમારો । પરત્થસંપાયણાણગયં ચ કુલવથ-
 ણિજ્ઞરક્કણમેત્તફલં સુપુરિમાણ ચેદ્ધિયં, એત્ય પુણ ઉભય-
 વિવજ્ઞાશ્ચો ત્તિ । મન્તિમદ્દે ભણિયં । અજ્ઞઉત્ત, એવમેયં;
 કિં તુ કહં પુણ ગુરુ અજ્ઞઉત્તં વિસજ્જિસ્સન્તિ । કુમારેણ ^{૧૪}
 ભણિયં । અદપણિદે, કો ગુરુણં કહેદ । અત્થિ દ્દમો
 નાશ્ચો ‘વજ્જયરગુણે કલ્લે નેહ્કાયરયાણ વિગ્ધકારિણો ગુરુ
 અપુષ્કિકુણ વિ પયદ્ધિલ્લદ’ ત્તિ । મન્તિમદ્દે ભણિયં ।
 અજ્ઞઉત્તો પમાણં । કુમારેણ ભણિયં । સુન્દરિ, જદ એવં,

૧ D adds સો વિ CE read અલલ ૧ ।

૨ CE place સુન્દરિ after

વિ. D adds સુદ્, after પિ. B l. marg.

૩ B om. તા. CE om. મે ।

૪ D om

૫ B વિજ્ઞાજ્ઞ, D ઉજ્ઞાજ્ઞ ।

ता अकञ्जिऊण परियणस्स इओ चेवावक्कमामो । अलं
कालहरणेणं । मा इमं चेव कुमारो संपाडइस्सइ ; सञ्जिओ
खु ओ वि इमिणा चेड्डिण । मन्निमईए भणिथं ।
अञ्जउत्तो पमाणं ।

- ५ एत्थन्तरंमि अत्थमिओ सूरिओ । कयं पओभावस्सुयं ।
भणिओ य परियणो । अञ्ज मए एत्थेव वमियव्वं ति ।
तओ सञ्जियं^१ उज्जाणवासभवणं । मीमं मे दुक्खइ त्ति
भणिऊण लउं चेव विमञ्जिओ परियणो । अइक्कन्ता काइ
वेत्ता । तओ पसुत्ते परियणे ^२अडयणाए विथ अइसिरण-
१० गमणंमि कमणपडण विथ तिमिरनिवहेण ^३ओत्थयाए
रथणौए उट्ठिओ कुमारो मन्निमई य । भणिथं च जेण ।
सुन्दरि, दौहाणि देसन्तराणि, विचित्ता कम्मपरिणई,
आवयाभावयणं च एत्थ पाणिणो । बाहेइ य मं कुमार-
नेहाणवन्धो, उप्पेक्कामि^४ य इहअवत्याणंमि तस्स आवयं,
११ अणिब्बुईए य चित्तस्स न मक्कणोमि इइ चिट्ठिउं, अणुचिया
य तुमं किलेमायामस्स । ता न-याणामि, किमेत्थ जुत्तं
ति । मन्निमईए भणिथं । अञ्जउत्तचित्तनिब्बुदमंपायणं ति ।
को य मम अञ्जउत्तमहिंयाए किलेमायामो त्ति । तओ
भविथव्वयाए निओएण मन्निमईमसेओ घेत्तूण ^५असिवरं

१ CE add निओइइइं D वेचिइइं, B i marg सोविरव ।

२ A om, D अडयया ।

३ B उअइया रथवो ।

४ BCE add वि ।

५ BCE असिवरं ।

अल्लखिओ परियणेण निग्गओ उज्जाणाओ । गओ रयणीए
चेव चम्पावासयं सन्निवेसं ।

एत्यन्तरंमि अदक्कन्ता रयणी, उग्गओ अंसुमाली ।
परिस्सन्ता सन्निमइ त्ति ठिओ एगंमि वणनिगुञ्जे । दिट्ठो
य^१ तत्थ तामलित्तिपत्तिण्ण रायउरनिवामिणा साणुदेव- ५
नामेण मत्थवाहपुत्तेण, पच्चभिन्नाओ य णेण^२ । जाया य
से चिन्ता । किं पुण एमो रइदइओ विय मयरकेज्ज
रायधूयामेत्तपरियणो एवं वड्डइ । किं राइणा निवामिओ
त्ति । अहवा न संभवइ एयं रायधूयापयाणाणुमाणमुणि-
यमिणेहाइसयस्स राइणो हरिसेणस्स । गुणायरो य एमो, १०
गुणेगन्तपक्खवाइ य राया । अओ ^३अपक्खो चेव एमो
त्ति । न य अओ कोइ निव्वामणममत्थो । एत्थ एहइ-
मेत्तपरियणो य एमो । ता भवियव्वमणेणं नियनिव्वेय-
निग्गएणं । विचित्ताणि य विहिणो विलमियाणि । ता इमं
एत्थ पत्तयालं, पणमिऊण पुञ्चामि एयं ति । चिन्तिऊण १५
पणमिओ कुमारो सन्निमइ य । भणियं च णेणं । देव,
अमुणियवुत्तन्तो त्ति विअविस्सं देवं । तओ न कायव्वो
खेओ । कुमारेण भणियं । भइ, को एत्थ अवसरु खेयस्स ;
ता भणाउ भइ । साणुदेवेण भणियं । देव, अहं खु
रायउरवत्थव्वओ साणुदेवो नाम मत्थवाहपुत्तो, पथहो मत्थेण २०

—

तामल्लित्तिं । आवाशिओ य णे सत्यो एत्य सक्किवेहे ।
 आथमणनिमित्तं च समागओ इओ नाददूरदेसवत्तिणं सर^१ ।
 उवत्तब्भं च एयं वणनिउच्चं । तओ समुप्पओ मे पमोओ ।
 आचिक्खियं विय हियएणं, जहा एत्य कल्लाणं ते भविस्सुद
 १ त्ति । तओ भवियव्वयानिओएण समागओ इहदं । उवत्तद्धो
 य देवो सामिधूया य । रायउरोवत्तद्धो^२संगथाणुस्सरणगुणेण
 २ य समुप्पन्नं पचाभिन्नाणं । तओ आणन्दियं पि विस्सब्भं
 विय मे चित्तं, 'कहिं देवो, कहिं एद्वहमेत्तपरियणो' त्ति ।
 ता आदमउ देवो, जइ अकहणौयं न हवइ । कुमारेण
 ३ चिन्तियं । अहो वच्चलया सत्यवाहपुत्तस्स, अहो निभ-
 राणुराओ, अहो वयणकोसलं ति^४ । चिन्तिऊण जंपियं च
 णेणं । मत्यवाहपुत्त, अत्य एत्य कारणं । किं तु अहं पि
 तामल्लित्तिं चेव पत्थिओ । ता पुणो माइइस्सं माणुदेवेण
 भणियं । देव, पमाओ त्ति ^५अणुग्गिहौओ देवेणं । तहावि
 ५ मत्यगमणेण आणन्देउ मं देवो । कुमारेण भणियं । मत्य-
 वाहपुत्त, अत्य एयं । किं तु कथाइ तत्य तायपेमिया
 अस्सेमयपुरिमा पेक्कन्ति^६ । तओ न मंपज्जइ मे ममीहियं ।
 माणुदेवेण भणिय । देव, जइ एवं, ता चिट्ठाभि ताव एत्य
 कइवि दियहे । वोल्लोणेषु पुरिसेसु पयत्तगोविएणं देवेणं

१ CE सरवरः ।

२ CE संगथा ।

३ ACE om.

४ D om

५ D अणुग्गिहो ।

६ A पृच्छति

सह पुणो गमिस्सं ति । कुमारेण भणिथं । सत्यवाहपुत्त,
 अस्सं इमिणा निम्बन्धेण, गच्छ तुमं । माणुदेवेण भणिथं ।
 देव, मा एवमाणवेह । समुप्पज्जइ मे दुक्कं, निरत्ययं च
 मग्गेमि देवस्स^१ दंसणं । कुमारेण भणिथं । जइ ते निम्बन्धो,
 ता एवं हवउ त्ति । माणुदेवेण भणिथं । देव, पसाओ ।
 कुमारेण भणिथं । जइ एवं, ता गच्छ मिथयसत्थं । न
 जंपियब्बो एस वइयरो, 'नागन्तव्वमिहइ' । तओ 'जं देवो
 आणवेइ' त्ति जंपिऊण माणुदेवो गओ सत्थं ॥ थेववेलाए
 य आगया आसवारा । पुच्छिआ 'य जेहिं सत्थिया । भो
 न तुभेहिं एवंविहजायाममेओ एवंविहो पुरिओ समुवल्लडो^२
 त्ति । तेहिं भणिथं 'नोवल्लडो' । मिहो जंपियमजेहिं ।
 हरे, भणिथं मए 'अवदिमा खु एमा कुमारस्स'; ता
 एहि, रायखरवत्तिणौए लग्गामो त्ति । जियत्ता आस-
 वारा । थेववेलाए य पच्चइयपुरिमहत्थंमि पेसिऊण भोयणं
 आगओ माणुदेवो । निवेइओ आसवारवुत्तन्तो । कराविन्त्री^३
 पाणवित्तिं ।

अइक्कन्ते य वामगे अत्यमिण दिणयरंमि नक्कत्तमात्ता-
 पसाहियाए नइयलसिरौए आणिओ मत्यनिवेसं । कओ
 उच्चिओवयारो । जामावसेसाए जामिणीए कुमाराएसेण
 विदिस्सं पयाणथं । ममप्पियं पहाणजम्माणं सन्तिमईए^४ १०

१ CE देव ।

२ BD न आगंतव्यं वेचइ इह ।

३ CE om.

४ A adds चह ।

कुमारस्य य^१ । गथा कंचि भूमिभागं । आवासिभ्यो सत्यो ।
निविष्टं चेलहरयं । ठिया तस्य मन्तिमई कुमारसेणो य ।
नंपाडियं उचियकरणिज्जं ।

एवं च अणवरयपथाणएहिं वसमाणाणमदक्कन्ता कइवि
१ वासरा । पत्ता दन्तरत्तियाभिहाणं महाडविं । आवासिभ्यो
सत्यो । ‘भयाणया अडवि’ त्ति निविट्ठाइं ^२थाणयाइं ।
पहायसमए य विसंमरिएसुं थाणएसुं ^३सत्यलहणवावडेसु कस-
यरेसु आवस्यकरणुज्जएहिं ^४आडियत्तिएहिं अण्णतक्किया सेव
विमुक्कवाणवरिमा निवाडिया मबरधाडी । वाइयाइं सिक्काइं,
१० हण हण त्ति उट्ठाइओ कलयलो. विमणा कम्माराया, बुणो
इत्थियायणो । पइट्ठिया ^५‘आडियत्तिया, पवत्तमाओहणं ।
‘सुन्दरि, धौरा होहि’ त्ति परिसंठवेज्जण मन्तिमइं
धाविओ कुमारसेणो, कट्ठियं मण्डलगं । तओ केमरि-
किमोरएण विथ हरिणजूहं भगं मबरसेज्जं । अज्झदिमाए य
१५ भेक्किओ^६ मत्यो, विलुत्तं मारभण्डं, पाडिया ^७‘आडियत्तिया
नट्ठो इत्थियायणो । ‘कहं इओ विनिज्जओ’ त्ति वलिओ
कुमारसेणो । पलाणा मबरपुरिमा । तओ एगागो अवेक्कि-
ज्जण कुमारसेणं उवट्ठिओ पक्खीवई, मिलिओ य तस्स । कूढं

१ A om

२ D adds वाणदेवेव. B u. marg

३ CE वाव० ।

४ D लज्जह, B see. m

५ BCE वाइय०

६ A वाडितिया, see last note.

७ A भेक्कि. D भडिज्ज ।

८ D वाडितिया, see note 5.

च णेणोहरणं। वञ्चितं कुमारेणं। परिकूढं च तस्स। पाडिओ
 पक्खीवई, सुच्छिओ य एसो। वीजिओ कुमारेणं, जाव न
 चेयइ त्ति। ^१तओ आसन्नवत्तिसराओ घेत्तूण नल्लिणिपत्तण
 दिस्सं से सल्लिलं। तओ चेदयमणेणं^२। दिट्ठो कुमारो।
 चिन्तिथं च णेणं। को पुण एमो महापुरिसो, सुकुमारदेहो ^३
 वि दढप्पहारो, अमहाओ वि ववसायजुत्तो, केमरी ^४विय
 परक्कमेणं, मुणिकुमारो ^५विय दयाए, कुसुमाउहो ^६विय
 कवेण, मत्तूण ^७वि अमत्तू। ^८ता आगिईओ चेवावगच्छामि,
 जहा परमेमरो खु एसो। ता न जुत्तमन्हेहिं ववमियं ति।
 एत्यन्तरंमि भणियं कुमारेणं। भइ, वीमत्यो होहि। तेण ^९
 भणियं। अज्ज, कौडसी अन्हारिसाणं वीमत्यया। एत्य-
 न्तरंमि कहियमेगेण ^{१०}सवरेण सेणाए, जहा पक्खीवई पाडिओ
 त्ति। अमरिसावेमेणं ^{११}‘हण हण हण’ त्ति जंपमाणा धाविथा
 सवरपुरिसा। ‘विणिज्जिओ अहं, महापुरिसो य एसो,
 न पहुरियव्वं तुम्हेहिं’ ति मन्नासंपायणत्थं^{१२} चेद्वियं पत्तिणा ^{१३}
 हेणं। कयमणेण गोमाउवासियं। तओ तमवगच्छिज्जण

१ BCE om. तओ and continue आसन्नमेव घत्तूह ।

२ D adds उक्खिक्खियं लोयणजुयल, B marg. ३ BCE om. विय

४ D कयंतो ता आगिज्ज यवगच्छामि । भविष्यमणेण परमेसरेण वा ।

५ CE om. all down to पर, so B prim., but corrects the pas-
 sage and adds marg. the reading of last note

६ B सवरसेवाए, D om. सेवाए ।

७ B अमरिसवसेव ।

८ AB संवायसत्तं ।

- विमुक्कचावपरस्स^१ मिरकयञ्जलिउडा ममागया सवरपुरिमा ।
 भणियं च णेहिं । अज्ज, अभयं देहिं त्ति । कुमारेण
 भणियं । ^२अभयं मुक्काउहाणं । एत्यन्तरंमि चलणेसु निवडिओ
 पक्खीवई । भणियं च णेण । अज्ज, खमियव्वो एस अवराहो ।
 ५ कुमारेण भणियं । भइ, को एत्य अवराहो । तेण भणियं ।
 जं मत्थो लूडिओ त्ति । कुमारेण चिन्तियं । हन्त किमेयं
 ति । एत्यन्तरंमि जंपियं पक्खिणाहेणं । अरे करेह आघो-
 मणं, निवारेह आओहणं । आणेह जं जेण गहियं; पुणोव-
 लद्धे^३ य न खमेमि अहयं ति । आएसममणन्तरं च संपाडिय-
 १० मणेहिं । भणियं च पक्खिवदणा । अज्ज, निरुवेहिं एयं,
 किं एत्य नत्थि त्ति । कुमारेण भणियं । भइ, असाभिओ
 अहं एयस्स; ता निरुविऊण मत्थवाहपुत्तं पुच्छसु त्ति ।
^४निरुवाविओ मत्थवाहपुत्तो, उवलद्धो वणनिउप्पे, आणोओ
 य णेहिं । भणिओ पक्खिवदणा । अज्ज, न विस्सायं अणेहिं,
 १५ जहा एसो महापुरिमो इह गच्छइ त्ति । विणिज्जिया य^५ण
 अणे । महाणभावयाण पडिवओ य एस अणेहिं मामौ ।
 अओ संबन्धिओ तुमं ति । अटोहया णे तुज्ज रित्यस्स ।
 ता निरुवावेहिं एयं, किं एत्य नत्थि त्ति । तओ 'अहो
 महाणभावया कुमारस्स, एयादणा विणिज्जिया सवरसेणा,

१ D inserts सर before परस्स

२ D inserts दिङ्गमेव B a marg

३ CED ५६६६, CE om य ।

४ A निरुविउ । ५ BD om य ।

भिचभावसुवगओ पक्षीवई; अहवा थेवमियमिमस्स; किं
 करेन्ति हरिणया केसरिकिमोरयस्स' ति चिन्तिऊण जंपियं
 साणदेवेण । भइ, मामिमालंमि अज्जउत्ते तुमंमि य संबन्धिए
 'किं ममं नत्थि ति' । तेण भणियं । तहावि निरुवावसु
 ति, न मे अज्जहा चित्तनिव्वई होइ । तओ निरुवाविथ- ५
 मणेणं, जाव 'पुज्जइ' ति साहियं पक्खिणाहस्स । परितुडो
 य एमो । चिन्तियं कुमारेणं । अहो महाणुभावया एयस्स ।
 एहहमेत्तेणावि एवं चिट्ठइ ति । अहवा सुगेग्ग्याणि सज्जण-
 हिययाणि । भज्जाविओ मे पहारो, विदस्सं कडिसुत्तयं ।
 महापमाओ ति भणिऊण गहियं पक्खिवइणा । निरुवाविथा १०
 १पडिहयपुरिमा । कयाइं वणपरिकम्माइं । भणियं च
 णेण । अज्ज, पचासस्मा चेव एत्थ अन्हाण पक्षी; ता तीए
 दंसणेण अणुगहेउ मं अज्जो ति' । कुमारेण भणियं ।
 सत्यवाहपुत्तो पमाणं । माणदेवेण भणियं । भइ, दिट्ठे
 तुमंमि दिट्ठा चेव पक्खि ति । १५

एत्यन्तरंमि १बाळप्फुल्लोयणो समागओ माणुदेवसुवयारो ।
 भणियं च णेण । अज्ज, परित्तायाहि परित्तायाहि । पण्डं
 मव्वमारं, न दौमण रायधूय ति । तओ आउल्लीळओ
 कुमारो । विसणो माणुदेवो । 'किमेयं' ति मूढो पक्षीवई ।

१ CE त, B किमेयं ।

२ BCE add जं न संपज्जर ।

३ CE पडिहय ।

४ CE om

५ CE बाहपुप ।

भणियं च णेण । अज्ज, का एसा रायधूय त्ति । साणुदेवेण
 भणियं । भइ, रायउरसामिणो मङ्करायस्स धूया, कुमारं
 उद्दिस्सिज्जण देवस्स घरिणौ मन्तिमइ त्ति । तेण भणियं ।
 कहं न दीसइ त्ति । सूवयारेण भणियं । सुण । पवत्ते
 १ आओहणे सवरसेणामस्सुजे गए रायउत्ते अस्सदिमाए य^१
 भेणिए मत्थे विलुप्पमाणे मारभण्डे पाडिएहिं 'आडियत्ति-
 एहिं 'हा अज्जउत्त अज्जउत्त' त्ति भणमाणौ निग्गया
 चेत्तहराओ, पहाविथा अडविज्जत्तं । 'न मोत्तव्व एम' त्ति
 मत्थवाहपुत्तस्स वयणमणुमरन्तो लग्गो अहं तौए मग्गओ ।
 २ गओ थेवं भूमिभागं । आहओ 'लउडेण सवरजुवाणेण ।
 निवडिओ धरणिवट्ठे । समागया मुच्छा । अइक्कन्ता काइ
 वेत्ता । पडिलद्धा चेयणा । उट्ठिओ संभमेणं । पवत्तो
 गवेमिउं । तओ सुविलयाए रत्तस्स मूढयाए दिमाविभायाणं
 'अन्नेसमाणेणावि न दिट्ठा 'रायधूया मए । मंपयं तुभे पमाणं
 ३ ति । तओ 'हा देवि' त्ति भणमाणो मुष्किओ कुमारसेणो ।
 समासासिओ पक्खिणारुणं । भणियं च णेणं । देव, अस्सं
 विसाएणं । कत्तियमियमरन्तं, थेवा य वेत्ता मत्थविक्कमस्स,
 'अणुच्चियधरणिपरिमक्खणा य देवी, पवणवेगगमणा' य
 मुणियसयलरत्तभावा य सवरपुरिमा । ता कहिं गमिस्सइ

१ Bom २ CE आतिचत्तिएहिं, B आचत्तिएहिं, D आउचत्तिएहिं ।

३ CDE उचउरए । ४ BD om ५ BCE om

६ CE अणुच्चिया, DA अणुच्चियं ७ BCE पवणवेगा, D pr. m.

त्ति । गवेषिज्जण संजोएमि देवं रायधूयाए । विसम्भिया णेण
 दिसो दिमिं नितयपुरिसा । भणिओ य साणुदेवो । अज्ज,
 अइक्कन्तो ताव कालो पल्लौदंसणस्स । ता समासासेउ देवं
 अज्जो । अहं पुण देविं चेव अस्सेसामि त्ति । पडिस्सुयं
 साणुदेवेण । तओ कुमारममौवंमि निरुविज्जण कइवय- ५
 नितयपुरिसे पयट्ठो पल्लिणाहो । भणियं च णेणं । देव,
 परिच्चय विसायं. अवलम्बेहि उच्छाहं, गवेषामो देविं ति ।
 पडिस्सुयं कुमारेणं । पयट्ठो मवरपुरिममसेओ गवेषिउं ।

इओ य सा रायधूया 'कहिं अज्जउत्त'त्ति गवेषमाणो
 निवडिया कन्तारमज्जे । मूढाओ दिसाओ । अपेच्छमाणी १०
 दइययं भमिया महाडवौए^१ । परिणयप्पाए वासरे समागया
 गिरिनइं । न दिट्ठो अज्जउत्तो त्ति विसणा हियएणं ।
 चिन्तियं च णाए । अलं मे अज्जउत्तविरहियाए जौविएणं ।
 ता एयंमि असोयपायवे उक्कलम्बेमि अत्ताणयं । निवट्ठो
 'वल्लीए पासओ । निमित्था मिरोहरा । भणियं च णाए । १४
 भयवईओ वणदेवयाओ, न मए अज्जउत्तं मोत्तूण अओ
 मणसा वि चिन्तिओ । इमिणा सच्चेण जम्भन्तरंमि वि
 अज्जउत्तो चेव भत्ता हवेज्ज त्ति । कयं नियाणं । पवाहिओ
 अप्पा, तुट्ठो पासओ, निवडिया धरणिवट्ठे, गया सुच्छं ।

१ BCE *दविं ।

२ D उक्क. B उक्क. ।

३ A वल्लीपासउ. CE पल्लीपासओ ।

दिद्वो आसन्नतवोवणवासिणा संझोवासणनिमित्तमागएणं
 मुणिकुमारएणं । चिन्तियं च णेणं । हा का उण एसा
 वणदेवथा विव इत्थिया निवाडिया धरणिवट्ठे । अहवा किं
 मम इत्थियाए । अन्नओ गच्छामि । वारियं खु ममए
 ४ इत्थियादंसणं । भणियं च तत्थ । अवि य अञ्जियव्वाहं
 तत्तलोहसखायाए अच्छौणि, न दट्ठव्वा १थ अङ्गपच्चङ्ग^१-
 संठाणेणं इत्थिया ; अवि य भत्तियव्वं विमं, न सेवियव्वा
 विमया ; छिन्दियव्वा जौहा, न जंपियव्वमणियं ति । ता
 किं मम इमौए ; अण्हियारो य एमो मुणिजणस्सु । अहवा
 १० दौणजणअम्भुद्धरणं पि ममसत्तूमित्तयाए पडिवाइयमेव ।
 भणियं च तत्थ । अत्ताणनिव्विसेमं दट्ठव्वा मव्वपाणिणो,
 पवत्तियव्वं हिए जहामत्तौए, अम्भुद्धरेयव्वा दौणया ; न
 खलु अहिंसाओ अन्नं धम्ममाहणं ति । दौणा य एसा । अन्नहा
 कहिं रणं, कहिं एगागिणौ १इत्थिया । ता पेच्छामि ताव,
 ११ का उण एसा ; मा नाम विज्जाहरौ पसत्ता भवे । पुलइया
 मुणिकुमारेणं^२ । दिद्वो से पासओ । विमलो मुणिकुमारो ।
 चिन्तियं च णेण । अहो एसा आगिई, एमो य पासओ त्ति
 विरुद्धमेयं । अहवा नत्थि कम्मपरिणईए विरुद्धं ति ।
 चिन्तिऊण अम्भुत्थिया कमण्डलुपाणिएणं । १समागथा

१ CE om

१ B om. पचंम ।

२ D inserts सा

४ DCE अररं ।

५ A adds नउ मइथा किजेवेणं भज्जोविथव्वयानिउवेच ।

चेयणा, ऊमभियं मणागं, उष्णिमियादं सोयणादं, दिट्ठो
 मुणिकुमारओ । मंतत्या य एसा । भणिया य जेण^१ । वण्णे,
 अलं मंतासेणं, मुणिकुमारओ अहं । तओ पणमिओ इमौए ।
 ‘अविह्ववा ह्वसु’ त्ति भणिया अणेण । ‘भयवं, कहिं तुमं
 एत्थं’ ति पुष्किओ^२ मन्तिमईए । भणियं य जेण । आसकं ।
 मे तवोवणं । पयट्ठो मज्झोवामणनिमित्तं गिरिनदं, अन्नराले
 य दिट्ठा तुमं ति वल्लिओ वत्तिणौओ । ता माहेहि, अज्जे,
 का तुमं, कहं वा एसाइणो, किं वा ते इमस्सु ववसायस्स
 कारणं ति । तओ चिन्मियं मन्तिमईए । ^३इट्ठो मुणि-
 कुमारओ खु एसो, न जुत्तं च अण्णणा अण्णायं कहेउं, ^४
 एसो य एवं वाहरइ; ता किमेत्थ उचियं । अहवा माणणीया
 तवस्सिणो । वरं अत्तणो लज्जत्तणं ति । भयवओ माहिण^५ न
 एत्थं अत्तणो वि लाघवं । आवया खु^६ एसा, देवयाकण्णो य
 भयवं ति । चिन्तिऊण जंपियमिमौए । भयवं, रायउरसा-
 मिणो^७ सङ्गरायस्स धूया अहं, मत्थभङ्गविश्वमेण एगागिणौ : ^८
 अण्णउत्तो न दोसइ त्ति इमस्सु ववसायस्स कारणं ति^९ ।
 भणिऊण रोविउं पयत्ता । भणिया य जेण । अज्जे, मा इय ।
 ईइसो एस संसारो, विचिन्तयाए कस्यपरिणामस्स अणुगरेइ

१ B यथा ।

२ CE पुष्कियं ।

३ CDE चयवौ ।

४ साविह्व only in D.

५ D य ।

६ A विवाहिणो ।

७ MSS om. ति

नडपेडयं । खणेण विओगो, तेणेव संगमो ; खणेण सोगो,
 तेणेव पमोओ ; खणेण आवया, तेणेव संपय त्ति । एवंविहे
 य एयंमि बुद्धिमन्तेण सत्तेण आवडिण वि विममदसा-
 विभाए न सेवियव्वो विमाओ, न कायव्वमणुच्चियं, न मोत्तव्वं
 १ मत्तं, न उज्झियव्वो उज्झाहो । एवं च वट्टमाणो सत्तो^१
 पुरिसयारजेयं कंशं खविऊण लहेइ आवयं । ता सुस्र अज्जे
 सायं । पुणो वि य कइणापवस्रचित्तेण 'कालोच्चियमिणं'
 ति विसेसओ निरुविऊण भणियं सुणिकुमारएणं । अस्सं च ।
 लख्खणओ ^१वगच्छामि, न तिवसो ते भत्ता, जओ सुह-
 १ फलोदओ आभोगो, कणगावदाया देहस्सवौ, परज्जया-
 लवियमणहरो महो, सुपदट्ठिया चलणा, वियडं नियव्व-
 फलयं, दाहिणावत्तसंगया नाही. अभिस्साणकान्तिमोहा करा,
 १परिमण्डलं वयणकमलं, मज्झुल्लियासरिमाहं ज्ञायणाहं,
 सुपदट्ठियनिद्धतिलयभूमियं निडालं, मिहिणकिण्हकुडिला
 १४ मिरोरुहा । ता ^१एवंविहेहि अस्सकणेहि न नारौ वेहव्वदुक्क-
 मणुहवद. पुत्तभाइणी य होइ त्ति । ता एहि वप्पे,^२
 कुलवहं वन्दसु त्ति । तओ 'जं भयवं आणवेह' त्ति भणि-
 ऊण गया तवोवणं । वन्दिओ कुलवहं, अहिणान्दिया थ^१
 णेण । माहिओ वइयरौ सुणिकुमारएणं । समासासिया

१ D संतो. B संतो. D adds पावो ।

२ BCE खव.

३ AD insert संपुचकसामियंको व्व, D n. marg

४ A एवंविहव.

५ CE add तवोवणं ।

६ CE om.

कुलवदना भणिया य णेणं । वच्छे, न संतप्पियव्वं । नाणओ
'वगच्छामि, थेवदिथहेहिं' चेव एत्थं तवोवणे भविस्सुह ते
समागमो पिययमेणं ति । तओ 'न अस्सहा रिसिवयणं' ति
पडिस्सुयमिमोए । ममप्पिया तावभीणं कुलवदणां ॥

इओ य अन्नेसमाणाणं सबरपुरिमपक्किणाहकुमाराणं ।
अहक्कन्तो वामरो । 'न दिट्ठा देवि' त्ति विमणा एए,
मिलिया एगओ, समागया मत्थं । भणियं पक्किणाहेणं ।
देव, न कायव्वो विमाओ, अवस्समेव जुज्जइ देवो देवौए ।
कस्स वा विममदमाविभागो न होइ । ता 'गरिमंथवेउ देवो
परियणं, 'कालमज्झं चिमं पओयणं' ति करेउ मयलपरियण ।
साहारणं पाणवित्तिं तओ 'जुत्तमेयं' ति चिन्तिऊण परि-
यणाणरोहेणं कया पाणवित्ती । अत्थुयं^१ मयणिज्जं, णुवव्वो
एओ, तओ नाइदूरंमि पळोवई य । तओ बडवोलियाए
रयणोए^२ थाणयनिविट्ठा तुरियतुरियमागया सबरपुरिसा ।
भणिओ णेहिं पळोवई । मामि, परो 'मरइ, परो 'मरइ'^३
त्ति । तओ उट्ठिओ एओ, चडाविथं धणवर,^४ निवट्ठा^५
नाहला । पुच्छिया य एए । हरे किमेयं ति । तेहिं
भणियं । मामि, न निस्संसयं विद्याणामो । एत्तिथं पुण
तक्केमो 'महन्तो सत्यो पविट्ठो' त्ति । अवगच्छिय अवस्स

१ A अथ० ।

२ CE om

३ CE परिन्दवेउ ।

४ D अ० ।

५ CE डावय०

६ CE सरति ।

७ CE अणवई ।

८ A निवडा, B विपुडा, CE निवडा, D विविडा ।

- मेत्य नौमरद 'द्रोणो' पक्षौवद त्ति मंपहारिऊण वौस-
 उरसामिणा धाडौ पेसिय त्तिः 'ज'ओ ममागयं साहणं ।
 पल्लिणाहेण भणियं । अहो न माहियं मामिकज्जं ति ।
 अविसाई वि विऊरेसु विसणं मे चित्तं । अहवा न एम
 ५ कालो विसायस्सु । एह तत्थेव गच्छामोः मा इह मामि-
 मत्यपौडा भविस्सुह । माहिओ एम वइयरो माणुदेवस्सु ।
 भणिओ य एसो । कुमारे अण्णमत्तेण होयव्वं । कज्जगहय-
 याए पडिस्सुयमणेण । तओ दूरओ चेव पणमिऊण कुमारं
 पयट्ठो पक्षौवई । सुओ एम वइयरो कुमारेण । 'चि'न्निथं
 १० च णेणं । अहो महानुभावया पल्लिणाहस्सु । पडिवसभिस-
 भावो य एसो । ता जइवि अजुत्तयारो । तहावि न जुत्त-
 मेथंमि पयट्ठे उयामौणय भाविउं ति । उट्ठिओ कुमारो,
 गहियं खग्गयणं । करंमि घेत्तूण भणिओ माणुदेवो ।
 मत्यवाहपुत्तं, न मे पणयभङ्गो कायव्वो त्ति पत्थंमि मत्य-
 १५ वाहपुत्तं । माणुदेवेण भणियं । आणवउ देवो । कुमारेण
 भणियं । तए इहेव चिट्ठियव्वं कासं वा नाऊण पयाणयं
 दायव्वं । अहं पुण पेच्छामि ताव, किमेयस्स पणिवइणो
 मंजायं ति । किंकायव्वमूढे य माणुदेवे अइणपडिवयणे य
 'अल्लमन्नहावियप्पेणं' ति भणिऊण धाविओ कुमारंमणो ।
 २० जाव आवडियमाओहणं मवरधाडौणं । हण हण त्ति उट्ठा-

इओ कलयलो । काइयं १नहं १मायएहिं । एअन्तरंमि
 मिलिओ कुमारो, टिट्ठो पणिवदणा, भणिओ य णेण ।
 देव, किं बड्डणा जंपिएण ; कालोचियमियं पेखउ देवो
 भिच्चावयवपरक्कमं ति । तओ कुमारेण कड्डियं मण्डलगं ।
 केशरिकिभोरओ विथ अणवेत्तिऊण रिउबलं पविट्ठो मवर- ५
 मण्णे । अहां देवस्स परक्कमो त्ति हरिसिओ पण्णीवई ।
 आवडियं पहाणजुज्झं, पाडिया कुलउत्तया, भग्गा धाडौ,
 वाणरेहि विथ १वुक्कारियं मवरेहिं । तओ अमरिसेण
 नियत्ता ठकुरा । येवा मवर त्ति १वेडिया १आससाहणेणं ।
 संपलगं जुज्झ । महया विमहेण निज्जिया मवरा । पाडिया १०
 कुमारपण्णीवई, गहिया य णेहिं । कुमारचरिएण विन्धिया
 ठकुरा । को उण एसो त्ति चिन्तियमणेहिं । नीया वीस-
 उरं, कुमारचरियमणाहं च निवेइया मवरकेउणो, परक्कम-
 वल्लहत्तणेण टिट्ठ । य णेणं । कुमाररूवादमएण विन्धिओ
 राथा । चिन्तियं च णेण । अहो को उण एसो महानु- १५
 भावो । अहवा भविच्चमणेण नरवइसुएणं । अज्जहा कहं
 ईइसा रूतपरक्कम त्ति । ता गवेसिस्सामि ताव एयं, इमं
 पुण तक्करं वावाएमि त्ति । आइट्ठं च णेणं । हरे वावाएह
 एयं दरायारं तक्कर. इम पुण महानुभावं पडियग्गह त्ति ।

१ B नचंजं ।

२ D सररहिं ।

३ ACE पुक्कारियं, D sec. m.

४ D adds पाडिअव ।

५ D adds हरिया, B i. marg.

- कुमारेण भणियं । अहो मे महानुभावया, जो एयंमि
वावाइज्जमाणे पाणे रक्खेमि । ता कि 'इमिणाः ममं सेव
वावायसु त्ति । तन्नो 'अहो से धौरगतन्नो आत्तावो । अह्वा
उच्चियमेव एयं इमाए आगिईए' त्ति चिन्तिऊण अंपियं
५ नरिन्देणं । भो महानुभाव, कं पुण भवन्तमवगच्छामि ।
तन्नो कुमारेण निरुविथाइं पासाइं । एत्यन्तरमि सुणिय-
कुमारवुत्तन्तो कइवयपुरिसेहि^१ घत्तूण दरिसणिज्जं कुमार-
वुत्तन्तसाहणत्यमेव राइणो समागन्नो माणुदेवो । 'पडि-
हारिअो पडिहारेणं । अणुमन्नो राइणा^२ । पविट्ठो य एमो ।
१० दिट्ठो नरवई । समप्पियं दरिसणिज्जं । बड्डमन्नो राइणा ।
दवावियं आसणं । भणिअो य णेणं 'उवविमसु' त्ति । सो
य तहा अणेयपहारपौडियं पेच्छिऊण कुमारं गहिअो महा-
सोएणं, निवडिअो धरणिवट्ठे । तन्नो राइणा 'हा किमेयं'
ति सिञ्चाविअो उदएणं वौथाविअो सेलकलेहिं । समागया
१५ से सेयणा । भणिअो य राइणा । भइ, किमेयं ति ।
माणुदेवेण भणियं । देव, सखमेयं रिमिवयणं 'अमारो
संसारो, आवयाभायणं च एत्य पाणिणो', जेण चत्थाहि-
सयस्स कुमारसेणस्स ईइसौ अवत्य त्ति । तन्नो 'न अन्नहा
मे वियप्पियं' ति चिन्तिऊण अंपियं नरिन्देणं । भइ, कइं
२० पुण एस एह्ममेत्तपरियणो इमं अरलमुवगन्नो त्ति । माण-

१ BCE यइवा ।

१ Budds-परिचरिउ, D बइ ।

१ D om

४ AGE-सो ।

देवेण भणियं । देव, न-याणामि परमत्थं : मए वि एम
 रायउराओ तामल्लिं पत्थिणं चम्पावामए सन्निवेमे
 कलत्तमेत्तपरिवारो वणनिउओ उवल्लुं त्ति । रायउरदम-
 णाणमरणेण पच्चभिन्नाओ य एसो । जाया य मे चिन्ता ।
 किं पुण एस रददओ विय मयरकेज्ज रायधूयमेत्तपरि ५
 यणो एवं वट्ठइ त्ति । एवमाई माहिओ पत्थिणापज्जन्तो
 मयज्जवदयरो । तओ^१ देव चार्थल्लयं मए सबरपुरिसेहिंतो,
 जहा देवाएसागयाए धाडौए नीया कुमारपक्खीवदणो । एयं
 च भोज्जण दमस्स चेव वदयरस्स विज्जवणनिमित्त आगओ
 देवममीवं । मंपयं देवो पमाणं ति । रादणा भणियं । भइ, १०
 माज्ज कयं ति । जत्तमेव एयं तएजारिमाणं महाणुभावाणं ।
^२ममाणत्तो य परियणो । हरे एयाणं जत्तं ^३करेहि त्ति ।
 तओ आएमाणन्तरमेव पेमिया कच्छन्तरं^४ । ^५निमित्थाओ
 पवरमेज्जाओ । महाविद्या वेज्जा । पत्थयं वणकम् । पेमिया
 य रायधूयागवेमणनिमित्तं निययपुरिसा । १५

अइक्कन्तेसु^६ कइवर्यादणेषु^७ 'विममभूमिसंठिओ मे मत्थो'
 त्ति अवगच्छिज्जण महाविओ माणदेवो । भणिओ य
 रादणा । भइ, विममभूमिसंठिओ ते मत्थो । दूरं च^८ गन्तव्वं,

१ CE add य । २ D inserts इय भणिकय रादणा, B, marg

३ D करेज्जहि, B करेह । ४ A करेहि । ५ CE निमित्ठा ।

६ A adds य ।

७ A दिश्येसु

८ D इय, B om, CE add ति after सत्तो । ९ B om

पञ्चामशो य घणममशो ; याणे य रायपुत्तो, ता गच्छ तुमं
 ति । माणुदेवेण भणियं । देव, रायपुत्तं वज्जिय न मे पाया
 वदन्ति । 'कुमारेण भणियं । भट्ट, अलं इमिणा अधीर-
 पुरिमोचिणं चेद्विणं । कज्जपहाणा खु पुरिमा हवन्ति ।
 ४ ता कौरउ महारायवयणं । अकौरमाणे य एयंमि अहिया
 मे अणिव्वुई । माणुदेवेण भणियं । देव, जं त्मं आणवेमि
 त्ति । गओ माणुदेवो । 'अदक्कन्तो घणममशो । 'पल्लणा
 कुमारपल्लौवई । कयं वट्ठावणयं । भणिओ राइणा कुमारो ।
 वच्छ, किं ते पियं करेमि । पेमिया ताव मए तुह
 ५ जायागवेमणमिमित्तं निययपुरिमा । तत्थ उण केद आगथा
 अवरे न व त्ति ।

एत्थन्तरंमि विदयकुमारवुत्तन्तेणेन भणियं मोमसूरेण ।
 देव, सुमरियं मए कुमारस्य पिययमामंजोयकारणं ति ।
 राइणा भणियं । कहेउ अज्जो, कौडम । मोमसूरेण भणिय ।
 १६ देव, अत्थि कायम्भरीए अरवौए 'पियमेमयं नाम
 तित्थं । तस्स किल एमा उट्ठाणपारियावणिया । इमौए चैव
 कायम्भरीए विमाहवट्ठणं नाम नथरं अहेमि । अजियवल्लो

४ A inserts अउ माणुदेवो मयकुमारममोवं माणियं ये चरवइमामं

५ A adds ततो पवमिक्ख कुमारं ।

६ A समाजउ ।

७ A adds ततो पूरिक्ख कायममभोरहे विष्ठादक्ख मज्जससु अदक्कन्तो
 चवससउ । ४ D adds ति । ५ CE add य । ६ A पियय० ।

८ D adds अरवौइ. B see m

राया, वसुंधरो सेट्टी, पियमित्तो से सुओ । लड्डा य जेण
 तन्नयरवत्यव्ययस्स ईसरखन्दस्स धूया 'नौलुया नाम कस्यया ।
 अरक्कन्तो कोइ कालो । अवत्ते विवाहे पत्ताणि जोव्वणं ।
 एत्यन्तरंमि विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स, 'चञ्चला मिरि'
 न्ति मच्चयाए लोचपवायस्स वसुंधरसेट्टिणो त्रियम्भिओ विहवो । ५
 'बुड्डो चेव अहयं; ता अलं मे परमत्यसंपायणरत्तिणं
 जौविणं' ति चिन्तिऊण विथ अहिमाणेक्करमिययाए
 परिचत्तमणेण जौविथं । पियमित्तो वि य 'अमाणणौया
 दरिइ' न्ति परिभूओ परिथणेणं 'करेन्तस्स वि य अणुट्ठाणं
 विहसं संपज्जइ' न्ति गहिओ विभाणं । तओ 'किमिह १०
 अत्तणा विडम्भिणं' ति अमाहिऊण परिथणस्स निग्गओ
 मयराओ । निव्वेयगरुययाए अचिन्तिऊण गन्तव्वं अविथा-
 रिऊण दिमिवहं पयट्ठो उत्तराहिमुहं । गओ थेवभूमि-
 भागं । दिट्ठो य जेण पियवथंसओ नागदेवो नाम पण्डुर-
 भिखू । वन्दिओ मविण्यं । कहकहवि पच्चभिम्माओ १५
 भिक्खुणा । भणिओ य जेण । वच्छ पियमित्त, कहं ते
 ईइमौ अनत्या, कहं वा एयाई^१ पत्थिओ मि न्ति ।
 पियमित्तेण भणियं । भयवं, परोप्परविहट्ठकारिणं देव्वं
 पुच्छसु न्ति, जेण ताथपुत्तो करिथ निरवराहो चेव ईइसं
 अवत्थं^२ पाविओ न्ति । नागदेवेण भणियं । वच्छ, अवि १०

१ B नौलुया, CE नौलुया ।

२ B उत्तरावहं ।

३ B inserts तं ।

४ D अवत्तंतरं ।

- कुसलं ते तायस्स । पियमिन्तेण भणियं । भयवं, परि-
 वालियमप्पुरिसमग्गस्स सुरलोयमणुगयस्स वि^१ कुसलं; अकुसलं
 पुण तायवंसविडम्भयस्स ^२जन्तपुरिमाणयारिणो पियमिन्तस्स,
 जस्स उभयलोयफलमाहणे असमत्था ईदसौ अवत्थ त्ति ।
- १ मागदेवेण भणियं । वष्क, अवि अत्यमित्रो भो बन्धवकुसु-
 यायरससौ । अहो दारुणया संभारस्स, अहो निरवेत्कथा
 मच्चुणो । अहवा सुरासुरमाहारणो अप्पडियारो खु एसो ।
 ता किं एत्थ करौयउ । अणुवाओ खु एमो, उवाओ य
 धम्मो, जओ जेऊण धम्मोण मच्चुं अयरामरगदमुवगथा मुणओ
- १० त्ति । अन्नं च । वष्क, कलं ते उभयलोयफलमाहणे असमत्था
 अवत्था ; जओ पुरिमयारमज्झं फलं, विवेगउष्काहमलो य
 पुरिमयारो, उभयमपन्नो य तुमं । पयदनिग्गुणं य संसारे
 परलोयफलमाहणं चेव सुन्दरं, न उण इहलोदयं ति ।
^२जोगो य तुमं धम्ममाहणं ; ता कहमममत्थो त्ति^३ । पिय-
- ११ मिन्तेण भणियं । भयवं, जइ जोगो, ता आइसउ किं मए
 कायव्वं ति । मागदेवेण भणियं । वष्क, इमं चेव भिस्कु-
 त्तणं । पडिस्सुयमणेण । माहिओ मे गोरसपरिवज्जणाइओ
 निययकिरियाकलावो । परिणओ य^४ एयस्स । अइक्कन्ता
 करवि दियहा । टिस्सा य खे^५ टिस्का । करेइ विहियानु-

१ D अवि, B अस्सापि ।

२ B अहव

३ CE कओ ।

४ D om

५ A om.

४ A adds समसविचोय ।

ट्ठाणं ॥ इओ य सा नौलुया कुओवि एयमवगच्छिऊण
 'भत्तारदेवया नारि' त्ति धक्कपरा जाया विमयनिप्पिवासा
 वि तइंसणसुया, विरहदम्बलङ्गी दढं खिज्जइ त्ति । अद-
 क्कन्तो कोइ कालो । 'विहरमाणो य समागओ से भत्ता
 तक्कयपप्पामसं तवोवणं । सुओ नौलुयाए । तओ अणुक्कविय ५
 जणणिजणए गया वन्दणनिमित्तं । दिट्ठो य णए झाणे
 जोयसुवगओ पियमिन्तो । समुप्पसं सज्जसं, वेवियाइं अङ्गाइं,
 विमूढा चेत्यणा, संभमाइमएण^१ मुच्छिया एसा । 'परित्तायह
 परित्तायह' त्ति अक्कन्दियं परियणेणं । 'करुणापहाणा^२ मुणि'
 त्ति परिच्छदय झाणजोय उट्ठिओ पियमिन्तो । 'किमेयं १०
 किमेयं' ति पुच्छियमणेणं । माहियं से माहियाहिं । एसा
 खु ईमरखन्दधूया नौलुया नाम कक्कया देवयागुहविट्ठि
 भवन्तमेव भत्तारं एयावत्यमवल्लोदऊण मोहसुवगय त्ति ।
 तओ सुमरियमणेणं । 'अहो मे पणइणौए दढाणरागय^३' त्ति
 गहिओ सोएणं । 'वियलिओ झाणासओ, उक्कसिओ १५
 सिणेहो । 'समासम समासम' त्ति अक्कयिआ कमण्डलु-
 पाणिणं । खड्डा य^४ णए चेत्यणा । उक्किलियं लोयण-
 जयं^५ । दिट्ठो य एसो । सज्जसपवेविरङ्गी^६ उट्ठिया एसा ।
 हरिसविमायगग्गिणं नौममियमिमौए, फुरियं विम्माहरेणं.

१ D adds चक्कया. B i marg

२ D •माइसा ।

३ B inserts य ।

४ CE •राओ ।

५ CE विजोओ ।

६ B om य ।

७ B •जयसं ।

८ B •वेविरङ्गी ।

पुल्लदथादं अङ्गादं, ईसिवलियतारयं च 'पुल्लोदउमारुद्धा ।
 एत्यन्तरंमि दक्खयथाए' मयणस्स रक्खयाए विलासाणं
 विवित्तियाए काणणस्स आवज्जियं मे चित्तं । चिन्तियं च
 णेण । इत्तं किमेत्य जुत्तं ति । एगओ गुरुवयणभङ्गो, अक्खओ
 ५ अणुरत्तजणवज्जणं ति । उभयं पि गक्खं । अहवा सुयं मए
 भयवओ मयासे, जहा अखण्डयवयाणं जप्पन्नरिओ हियय
 दक्खियवत्युलाभो हवद^१ : हिययदक्खिओ य दओण ममा-
 गमो । ता अखण्डज्जण वयं परिषएभि औविरं, जेण
 उभय पि गक्खं अवियलं संपज्जद ति । अहवा इमं सेव
 माहेमि एयाए । पेक्कामि ताव किमेमा जंपद ति ।
 चिन्तिज्जण भणिया ^२अज्जण । सुन्दरि, अलं जिज्जिणणं ।
 आवज्जियं मे हिययं तुह षिणेहेण । किं तु अणुविओ
 अङ्गौकय^३परिच्चाओ, अजुत्तो गुरुवयणभङ्गो । सुय च मए
 भयवओ मयासे, जहा अखण्डयवयाणं जप्पन्नरिओ हियय-
 १५ दक्खियवत्युलाओ, हिययदक्खिओ य मे इमिणा मक्खाव
 संभमेणं तुमए 'मह ममागमो । ता अचिरं, किं मए कायव्वं
 ति । नौलयाए भणियं । अज्जउत्तं, जहा उभयं पि संपज्जद
 आसक्खं च जप्पन्नरं अण्वमयाणं वज्जमओ य मे इमस्स
 किलेमायामहेउणो देहस्स चाओ, ता एवं ववत्थिए अज्जउत्तो

१ CE पुल्लद, B pr. m.

२ MSS. दुक्खयाए ।

३ BCE om

४ MSS. यवेव ।

५ BCE insert वय ।

६ BCE om

पमाणं ति । पियमित्तेण भणियं । सुन्दरि, अभिन्नचित्ता मे
 तुमं । ता किं एत्य अवरं भणौयद । पडिवन्नं मए अणमणं ।
 हिययदक्खिओ य मे जयन्नरंमि वि तुमए सह^१ समागमो
 त्ति । नौलयाए भणियं । अज्जउत्तो पमाणं । पुज्जन्त ते
 मणोरहा । अन्नं च । अणुजाणेउ मं अज्जउत्तो हियय- ५
 दक्खियमणोरहावूरणेण । अहवा भत्तारदेवया इत्थियाः
 जं सो करेद, तं तौए अणुचिट्ठियव्वं । कयं चेयं तुमए,
 अओ अत्यओऽणमयमेवं ति । आपुच्छियाओ महौओ^२,
 स्वामिया जणणिजणया । ‘मा माहसं मा माहसं’ ति
 तारिज्जमाणो महौहिं पडिवन्ना अणमणं । जयन्नरंमि वि १०
 इमिणा सेव भत्तुणा अविउत्ता हवेज्ज त्ति मंपाडिओ
 पणिही । ठियाद ‘अहमुत्तल्लयानिज्जियस्स असोयपायवस्स
 हेट्ठे ॥ एत्यन्नरंमि मोऊण नौलयासहियणकोलाहलं आगओ
 नागदेवो । टिट्ठो पियमित्तेण’ । विल्लिओ य एमो । अणु-
 ट्ठिओ जेहिं, वन्दिओ य अहवविल्लिएहि^३ । ‘अहिल्लियं १५
 मंपज्जउ’ त्ति अहिणन्दियाहं नागदेवेण । चिन्नियं च
 जेणं । का उण एसा इत्थिया । समानकूवा उच्चियवया य
 पियमित्तस्स । वयणवियारेणं मिणेहनिक्करा एयंमि लल्लि-
 क्खण, विल्लिओ य एमोः ता किं पुण इमं ति । एत्यन्नरंमि

१ BCE om.

२ D adds तल्लिड्डियाह सेव, B i. marg.

३ ACE • सुल्ल • ।

४ A adds सो, D i. marg. ५ CE om.

- सगमयस्करं जंपियं सहीहिं । भयवं, एसा खु ईमरखन्दधूया
 नौलुया नाम कसया, 'विदस्मा पिथमित्तस्स, पडिक्कलयाए
 देव्वस्स न परिणीया य जेणं । 'पव्वदस्सो एसो' त्ति कुञ्जोवि
 विद्याणियमिमौए । तस्सो 'भत्तारदेवया नारि' त्ति धक्का-
 ५ परा जाया विसयनिप्पिवामा वि य 'पिययमदंसल्लूया
 विरहदुव्वलङ्गौ दढं खिप्पद त्ति । एवमाह साहियमणम-
 णावमाणं । चिन्तियं नागदेवेण । अहो दाहणया मयण-
 विधारस्स, जेण पियमित्तेणावि 'एयं ववसियं ति । अहवा
 ईदमो एस मयणो मोहणं विवेयस्स तिमिरं दंसणस्स
 १० ओच्छायणं चरित्तस्स । एएणमभिभूया पाणिणो नत्थि तं
 जं न 'समायरन्ति त्ति । 'तेण अविशस्सो उवएसस्स । ता
 इमं एत्थ पत्तयालं, ज किंचि भणिय अवक्कमामि इमाओ
 विभागोओ; अणभिप्पेयकारावओ' माणणौओ वि दढ-
 सुव्वेयजणओ त्ति । चिन्तिऊण जंपियमणेणं । वक्क पियमित्त,
 १५ जाणामि अहमिणं, नत्थि दक्करं मिणहस्स, सक्कावगंज्जाणि
 य मक्खणहिययाणि । एयावत्थेण वि न कओ अङ्गो'कथ-
 परिञ्चाओ । ता कौम तुमं खिप्पमि त्ति । परिञ्चय विमायं ।
 ईदमो एस ममारो, किमेत्थ करोथउ । तहावि तत्तभावणा
 ायव्व त्ति भणिऊण गओ नागदेवो । इयरो वि पिय-
 २० मित्तो 'तप्पभूइमेव पृइक्कमाणो मयणवग्गेण अहिणन्दिप्प-

१ B विद्या । १ CE पिपदं । ३ B दवं । ४ B चायरति ।

५ ACE वेय । ६ CE 'कारणं' । ७ CE मयवं, B pr m.

माणो रादणा अपरिवडियतहाविहपरिणामो जीविऊण
दुमासमेत्तं कालं चदऊण देहपञ्जरं सह नौलुयाए उववन्नो
किसरेसु । पउत्तो ओही, विहन्नो पुव्ववुत्तन्तो, समागन्नो
सह पिययमाए तमुज्जाणं । कया उज्जाणपूया । निम्मित्तं
असोयपायवासन्नंमि देउलं । निविट्ठो 'आणन्ददेवो निव्वडि' ।
य 'तस्स महचरौ देवया । गयाणि नन्दणवणं । दिट्ठा य
तय एगा विज्जाहरौ पिययमविओयदुखेण अचन्तदुव्वला
दौहदौहं नौममन्तो इओ तओ परिअममाणि त्ति ।
पुच्छिया य जेहिं । सुन्दरि, का तुमं किनिमित्तं वा एव-
मेयादणी परिअमसि । तौए भणियं । मयणमञ्जुया नाम
विज्जाहरौ अहं । पिययमाणुरायनिअराए य खण्डिओ मए
विज्जादेवओवयारो । अहिमत्ता य णाए^१ । आ दरायारे,
दमिणा अवज्जाविलसिणं क्खामिओ तेण भत्तुणा सह
विओओ भविस्सइ । तंनिमित्तं विउत्ता पिययमेणं, समा-
उत्ता अरईए, गहिया रणरणएणं, अट्ठमुक्का पाणेहिं^२ ।
'भमिनि त्ति । भणिऊण तुण्हक्का ठिया भयवई । तओ मए
भयसंभन्नाए खलणेसु निवडिऊण 'विअत्ता भयवई । देवि,
कयं मए अपुलभायणाए 'ससमेयं, दिट्ठो 'य कोवो । ता
करेउ पसायं भयवई 'अणुगहेणं ति । भणमाणी 'पुणो 'वि

१ A अचंनं । २ CE om. next 3 words, B pr. m. ३ CE अचरा ।

४ BD भमामि, CE om. all down to तओ अचं । ५ B भविवा ।

६ AD अचं । ७ B om. ८ B समाणं । ९ A om.

निवडिया चलणेसु । तत्रो अणुकम्पिया भयवईए । भणियं
 च णाए । वच्चे, आयइअपेच्छयाणि अणुराइहिययाणि
 हवन्ति । ता न सुन्दरमणुचिट्ठियं तए । तहावि एष ते
 अणुगहो । गच्छ नन्दणवणं : तत्थ असुगदेमंमि ^१ भिणिङ्क-
 ५ माहवौलयालिङ्गिओ धवलजमलकुसुमो^२ पियमेसओ नाम
 रुक्को । तस्स अहोभायमठियाए भविस्सइ ते पिययमेणं
 ममागमो त्ति । तओ ममागया नन्दणवणं तं च उद्देशयं ।
 न पेच्छामि य तं^३ रुक्कयं : "अओ परिव्रामामि त्ति ॥
 किञ्चरेण भणियं । सुन्दरि, धीरा होहि : अहं ते निरु-
 १० वेमि । निरुविओ लद्धो य । माहिओ विज्जाहरौए ।
 ममागया तस्स हेट्ठं । तओ तरुणमेव^४ अचिन्तमामत्यथाए
 पायवस्स घडिया पिययमेणं । माहिओ ^५ अणाए वुत्तनो
 पिययमस्स, वड्डमस्सिओ य तेणं । जाया विज्जाहरकिञ्चराणं
 पौई । अओअनेहाणबन्धणं गमिऊण काच वेण गयाइं
 १५ विज्जाहराइं । किञ्चरौए य भणिओ पिययमो । अज्जउत्त,
 दुब्बिमहं पियविओयदुक्कं, परत्यमंपायणफलो य जीवाणं
 अओ पसंसेयइ । ता नेहि केणइ उवाएण एयं तत्थ पायवं,
 जत्थ मे अज्जउत्तेण मह दंमणं मजायं^६ ति । निवेसेहि
 निययनिविट्ठदेवउल्लसमोवे । माहेहि य इमस्स माहणं

१ B om. विविड ।

२ B om. जमल ।

३ D तथं मयवर ।

४ A ममो. B om.

५ D मच्छया चैव ।

६ BCE मज्ज ।

७ A जायं. om ति ।

अणाणं, जेण पियविउत्ता वि पाणिणो एयं समासाहकण
पणट्ठपियविरहदुक्ता सुहभादणो इवन्ति । अणुचिट्ठियं च तं
किञ्चरेणं । निविट्ठो नियदेवउल्लसमीवे पायवो । साहिओ
अणवयाणं । विस्सासिओ णेगेहिं जाव तहेव त्ति । जाया य
से पबिड्ढो, अहो पियमेलओ त्ति । समुप्पन्नं तित्थं, कयं च ५
से नामं पियमेलयं ति ।

अओ अवगच्छामि, तहिं गयस्स अचिन्तसामत्ययाए
कप्पपायवाणं नियमेण पिययमा^१मंजोओ जायइ त्ति । ता
इमं एत्थ कारणं । मंपद देवो पमाणं ति ॥ एयं भोजण
हरिमिओ राया कुमारसेणो य । चिन्तियं च राइणा । १०
एवमेयं, न एत्थ मंदेहो । अचिन्तसामत्या^२ कप्पपायवा ।
ता इमं एत्थ पत्तयालं, पेसेमि विदन्ननियपुरिसपरिवारं
^३तहिं कुमारं । अवि नाम पुज्जन्तु से मणोरह त्ति ।
समालोचिओ पबिणाहो । भणियं च णेण । देव, सुयपुब्बं
मए, विद्याणामि य अइयं तवोवणामन्नं तमुद्देसं । मंपयं १५
देवो पमाणं ति ॥ तओ पेमिओ महया चउथरेणं कुमारो ।
^४इत्ये गहिऊण भणिओ राइणा । वच्छ, मंपाविऊण पत्तिं
अवम्ममिहेवागन्तव्वं ति । पडिस्सुयं कुमारेणं ॥

तओ पणमिथ ^५रायाणं अणवरयपयाणेहिं पत्तो कइ-

१ B •साह

२ A •मया

३ CE transpose कु • तहिं ।

४ CE om. all down to पत्तो कइवच, B supplies this passage
i. marg. sec. m.

५ BD रायं

- वयदियसेहिं तवोवणं । तावसजणोवरोहभौरुद्याए थ येव-
 पुरिसपरिवारिओ चैव पविट्ठो एसो । वन्दिथा तावसा ।
 अणुसासिओ जेहिं । नीओ य पङ्गिणाहेण अणेततहसंकुलं
 तमुहेसं । दिट्ठो^१ जिणदेवउलं । भणिओ कुमारो । देव,
 १ एसो खु सो उहेसो, न-याणामि य विसेसओ कप्पपायवं
 ति । तओ विससो कुमारो । सुमरियं सन्निमईए । सा उण
 तावसिसमेया विणिग्गया कुसुमसामिधेयस्स । गेपिहज्जण थ
 तं समागच्छमाणौ तवोवणं विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स
 भवियव्वयाए निओएण उवविट्ठा पियमेसयसमौवे । दिट्ठो
 १० य णाए नागवल्लीलयाल्लिङ्गिओ असोओ । सुमारियं कुमारस्स,
 उल्लप्पिडयं से चित्तं, फुरियं वामकोयणेणं । तओ हियथ-
 निग्गओ विय परिभ्रमन्तो दिट्ठो इमीए कुमारो । तओ
 सा 'अज्जउत्तो' त्ति हरिसिया, 'चिराओ दिट्ठो' त्ति
 उल्लप्पिडया, 'परिक्कामो' त्ति उव्विग्गा, 'विरहंमि जौविथ'
 ११ त्ति लप्पिया, 'कुओ वा एत्थ अज्जउत्तो' त्ति सवियज्जा,
 'सिविणो हवेज्ज' त्ति विससा, 'थिरो पच्चओ' त्ति समा-
 सत्था संकिण्णरसनिभरं अङ्गमुव्वहन्तौ अविभावियपरमत्था
 नेहनिभरयाए मोहमुवगय त्ति । तओ 'हा किमेयं' ति
 विससाओ तावसीओ । समासामिया 'य णाहिं, जाव न
 १० जंपइ त्ति । तओ बप्फपव्वाउल्लसोयणाहिं परिणिता

१ CE add च वेव ।

१ A ज्ज० ।

१ A णाहिं, CE णाहिं ।

कमण्डलुपाणिणं, तहावि न सेयइ त्ति । तन्नो अक्कन्दिय-
मिमौहं । तं च 'अइकलुणमक्कन्दियरवं सोऊण 'न भाइ-
यव्वं न भाइयव्वं' ति भणमाणो धाविओ कुमारो । दिट्ठाओ
तावसीओ, न दिट्ठं भयकारणं । पुच्छियाओ णेण । कुओ
भयं भयवईणं । ताहिं भणियं । महासत्त, संसाराओ ।
कुमारेण भणियं । ता किं इमं अक्कन्दियं । तवसीए
भणियं । एसा खु तवस्सिणो रायउरसामिणो सङ्गरायस्स
धूया सन्तिमई नाम । एसा य देव्वनिओएण विउत्तभत्तारा
पाणपरिचायं ववसमाणी कइंशि सुणिकुमारएण^१ धरिऊण
कुसवइणो निवेइया । अणुसासिया य णेणं । समाइट्ठो य से १०
एत्येव तवोवणंमि भत्तारेण समागमो । जाव एसा कुसवइ-
समाएसेणेव कुसुमसामिधेयस्स गया तं गेण्हऊण वसमाणी
तवोवणं वीसमणमिमित्तं एत्य उवविट्ठा, न-थाणामो कारणं,
अयण्डंमि सेव मोहमुवगय त्ति । तन्नो अक्कन्दियं अन्नेहिं ।
एयं सोऊण हरिसविसायगग्गिणं अवत्थमण्हवन्तेणं पुत्तो-^{११}
इया^१ कुमारेणं । वीइया तवसीहिं । कमण्डलुजलविच्च-
णेण^२ समासत्या एसा । दिट्ठो य णाए पञ्चासओ कुमारो ।
^३संभन्ना एसा, भणिया^४ णेण । सुन्दरि, अलं संभनेण ; न
अज्झा कुसवइसमाएओ, अमोहवयणा खु तवस्सिणो हवन्ति ।
कुसलोइएण संपक्कं तं भयवओ वयणं । ता एहि, गच्छामो १०

१ A om. चइ ।

१ CE चइ ।

१ B पुलइय ।

२ CE add च ।

३ CE संभन्ना ।

४ CDE add च ।

- तवोवणं, निवेएहि एयं कुलवहस्सु, जेण सो वि अकारण-
 वच्छलो एयं सुणिज्जण णिव्वुओ होइ । तावसीहिं चिन्तियं ।
 मूणमेषो चेव १३ भन्ता; कहमज्झा एयं जंपइ न्ति ।
 कल्लाणागिई य एसो । अहो णु खलु जुत्तयारी विही,
 १ हरिसमेयं जुवलयं ति । एत्यन्तरंमि आणन्दाहजलभरिय-
 लोयणा अणाचिक्खणीयं अवत्यन्तरमणुहवन्तो पथउपुलया
 उट्ठिया सन्तिमई । निरुविथा पल्लिणाहेण । हरिसिओ
 एसो । विन्दयाखित्तियण्ण चिन्तियं च णेण । अहो देवस्स
 घरिणीए क्वसंपया । अहवा ईइमस्स पुरिसरयणस्स ईइमेणं
 १० चेव कलत्तेण होयव्वं ति । सयलसुन्दरमंगया चेव महा-
 पुरिसा हवन्ति । ता किमेत्य अक्खरियं^१; न वच्चिज्झइ सूरु
 दिवसलक्खौए न्ति । अओ मेइणिं पिव सयलरज्जसुहहेउभूयं
 देवस्स^२ पणमामि एयं ति । तओ सविणओत्तिमङ्गेण जंपिय-
 मणेणं । सामिणि, अघेत्तव्यनामो देवस्स भिषावयवो ते
 ११ पणमइ । तओ तौए 'सामिसालाणुक्खे पमाए पावसु' न्ति
 भण्णिज्जण पुलोइयं^३ कुमारवयणं । भणियं च णेण । सुन्दरि,
 नत्थि एयस्स संभमाणुक्खो पमायविमओ न्ति । तओ
 लज्जिओ पल्लिणाहो ॥ एत्यन्तरंमि 'अह किंनिमित्तं पुण
 एसा अणत्था बुट्ठि' न्ति निरुविओ कुमारेण पायवो, जाव
 १० अचलसुन्दरो अदिट्ठपुब्बो य । तओ हरिमिण पुच्छिओ

१ BCE om.

१ ACE ०रोयं ।

२ D adds चचइयो ना, B 1. marg

३ B पुलइयं CE पलोइयं ।

पल्लिणाहो । भइ, किंनामधेओ खु एसो पायवो । तेण
 भणियं । देव, न-याणामि, अदिट्ठपुब्बो य एसो । तओ
 पुच्छियाओ तावसौओ । ताहि वि इमं चेव संलत्तं ति ।
 कुमारेण भणियं । कहं तवोवणासओ वि न दिट्ठो भयवईहिं ।
 तावसौहिं भणियं । कुमार, नाइवज्जकालागया अन्हे, जस्सा- ५
 पुब्बो य एसो पएसो त्ति । कुमारेण चिन्तियं । नूणमेसो
 खु सो पियमेलओ ; कहमज्झा एवमेयं हवइ । निरुविद्याइं
 कुसुमाइं ; दिट्ठाणि य घणपत्तसाहाविवरन्तरेणं, जाव धव-
 खाइं जमळाणि य । दंसियाइं पल्लिणाहस्सु । तेण भणियं ।
 देव, सो चेव एसो जहाइट्ठकुसुमो । कुमारेण भणियं । ता १०
 पूएमि एयं कप्पपायवं ति । समाइट्ठो भिक्खणाहो । भइ,
 उवणेहि मे पूओवगरणं, पूएमि एयं अचिन्तसामत्थं कप्प-
 पायवं । तओ तेण समाहओ परियणो, उवणीयं फुल्लचन्द-
 णाइयं पूओवगरणं । कुमारेण वि सुद्धचित्तयाए पसत्थग्गाण-
 मणुहवन्तेण पूरओ कप्पपायवो । महापुरिसगुणावज्झियाए १५
 य अहासज्झियाए १पायडक्वाए चेव होऊणं जंपियं
 खेत्तदेवयाए । वच्च, परितुट्ठा ते अहं इमाए सुद्धचित्तयाए ।
 पूरओ देवाणुप्पिएणं पियमेलओ । आवज्झियं मे चित्तं,
 अमोहदंसणाणि य देवयाणि हवन्ति । ता भण, किं ते
 पियं करौयउ । कुमारेण भणियं । भयवइ, तुह दंसणाओ २०
 वि किं अवरं पियं ति । देवयाए चिन्तियं । अहिमाणधओ

रु एषो, कश्चं किंपि पत्येह । ता सयमेव उवणेमि एषं
 सव्वरोगविसनिग्घायणसमत्थं आरोगमणिरयणं ति । चिन्ति-
 ऊण भणिओ कुमारो । अणुक्खो ते विवेगो अलुङ्खथा य ;
 तहावि परोवयारनिमित्तं मण्णु बज्जमाणेण गेण्हाहि एयं
 १ आरोगमणिरयणं ति । तओ 'माणौयाओ देवयाओ' ति
 चिन्तिऊण 'अं भयवई आणवेह' ति भणिऊण सबज्जमाण-
 मेव पडिच्छियं आरोगमणिरयणं कुमारेण । वन्दिया
 देवथा । 'चिरं जीवसु' ति भणिऊण तिरोहिथा एसा ।
 तावसीहिं चिन्तियं । अहो कुमारस्स पहावो, जेण देव-
 १० याओ वि १एवं बज्जमन्नन्ति ति । भणियं च णाहिं । कुमार,
 अरक्कमद णे मण्णुण्हसमयविहिक्खेसा ; ता गच्छामो ति ।
 कुमारेण भणियं । मए वि भयवं कुलवई वन्दियव्वो ति ;
 ता समगमेव गच्छन्ह । तओ परियणसमेओ गओ कुलवद-
 समीवं । वन्दिओ २य णेण भयवं कुलवई । तेण वि विदग्धा
 ११ ससमयपसिद्धा आसीसा । दवाविथं आमणं । उवविट्ठो
 कुमारो ३मह परियणेण । निवेदओ मे ४कुमारवुत्तन्तो
 तावसीहिं । तओ ५दत्तावहाणो कुमारं निरुविऊण परि-
 तुट्ठो कुलवई । सबज्जमाणं ६समप्पिया से भारिया । भणिओ
 कुलवदणा । कुमार, किमवरं भणीयइ । एसा खु मे

१ CE एत्थं ।

२ BCE om

३ CE य महपरिययो ।

४ BCE om. कुमार ।

५ BCE om.

६ CE समासासिक्ख समासासिया ।

‘धम्मसुया । परिच्छिन्नसंसारस्स वि य गुणपक्खाएण महन्तो
मम इमीए पडिवन्धो; ता^१ अणुक्खं दट्ठस्स त्ति । कुमारेण
भणियं । जं भयवं आणवेद ॥ एत्यन्तरंमि ‘कहमियाणिं न
दट्ठस्सो भयवं’ ति ‘मज्झमिया सन्तिमई । परिसंघविद्या
कुलवदणा, भणिया य एण । वज्जे, अलं उज्जेवेणं, परिस्सय^४
विसायं । धम्मनिरया तुमं; ता निस्ससन्निहिओ ते अहं ।
उवएसपडिवन्ती दंसणं मुणियणस्स; सा य अवियक्षा तुल्लं
ति । तन्नो पणमिओ इमीए कुलवई, आउच्छिन्नाओ ताव
सीओ, समागया कुमारसमीवं । सो वि पूइऊण^५ सपरिवारं
कुलवइं समं सन्तिमईए निग्गओ तवोवणाओ । कइवय- १०
दिणेहिं च समागओ वीसउरं । निवेइओ सन्तिमइलाओ
राइणो । परितुट्ठो राया । काराविद्यं वट्ठावणयं । कय-
सम्माणो विमज्जिओ ‘भिल्लणाओ । कुमारस्स वि पेइए विय
रज्जे समं सन्तिमईए विसयसुइमणुइवन्तस्स अइक्कन्ता कइवि
वासरा ॥ अज्झया^६ य विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स असार- ११
याए संसारस्स महाराय^७ समरकेउणो कयन्तो विव आव-
डिओ सज्जघाई^८ कामओ; उल्लयन्तं विय अन्ते समुट्ठा-
इयं सुल्लं, उल्लणन्तो विय लोयणाइं जाया सीसवेयणा;

१ BCE धम्मओ । २ CE add ययं । ३ CE मज्झमिया (= उडिवा) ।

४ A परिसंघविद्या । ५ A adds तावसजओचिवेइ दावाइया ।

६ B पडिवाओ । ७ A om. ८ CE ० सवर० ।

९ A चारंओ, D sec. m., CE prefix चाम ।

- ‘आयन्मियाओ सन्धीओ, पयलिया दन्ता, समुद्राहओ
 साओ, भग्गाहं लोयणाहं, निहद्धा वाणौ । समागया वेज्जा,
 पउत्ताहं नाणाविहाहं ओसहाहं, न जाओ य से विसेसो ।
 तओ विसणं वेज्जमण्डलं, पइहयाओ अन्तेउरियाओ । निवे-
 ५ हओ एस वुत्तन्तो पडिहारेणं कुमारस्स । सो उण ‘मए
 जौवन्तयंमि परमोवयारिणो दहियसत्तवण्णस्स महा-
 रायस्स ईदसौ अवत्या : असमत्यो य अहयं पडिविहाणे ;
 ता धिरत्यु मे जौविणं’ ति ‘चिन्तिऊण मोहमुवगओ त्ति ।
 वीदओ ‘वायचीराए, समासामिओ मन्तिमईए । भणियं च
 १० णाए । अज्जउत्त, न सुमरेसि तं देवयाविद्वं आरोगमणि-
 रयणं । ता तस्स एस कालो, परिच्चय विसायं, उवणेहि तं
 महारायस्स । तओ ‘सुन्दरि, साऊ सुमरियं’ ति^१ हरि-
 सिओ कुमारो । गहियं आरोगमणिरयणं ।^२ निग्गण्णस्स
 भवणाओ केणइ मंलत्तं निए अत्ये ‘चिरं जीवसु’ त्ति ।
 १५ तओ ‘अणकुलसउणो’ त्ति ‘हरिसिओ लऊ चेव गओ
 नरिन्दभवणं, पविट्ठो नरवइसमीवं । तओ सोचिऊण हत्य-
 पाए आरोगमणिरयणेण ओमज्जिओ राया । अचिन्त-
 सामत्ययाए मणिरयणस्स उवमन्तं सूणं, पणट्ठा लीसवेयणा,

१ B आचविवाड ।

२ CE विचिं ।

३ A वायचीर, D चंदहरससित्तमालियंटेव वायचीराय ।

४ D adds भविष्य ।

५ E om. this sentence, C om. all down to अवत्या अरेमि ।

६ BE सउवहरिसिओ ।

घडियाओ मन्वीओ, थिरीङ्गया दन्ता, उवसन्तो सासो,
 उम्भिलियाइं लोयणाइं 'अहो किमेयं' ति पयहा वाणी ।
 येववेसाए य पुव्वसामत्यओ वि अहिययरसामत्यजुत्तो
 उट्ठिओ राया । 'अहो कुमारस्स पहावो' ति जंपियं
 वेज्जेहिं । हरिसिथा मन्तिणो । 'पणच्चियाओ देवीओ । ५
 राइणा भणियं । भो पणट्ठसरणा मे अवत्या अहेसि; ता न
 विजायं मए, किमेत्य मंजायं ति । साहेह तुभे । 'साहियं
 जीवाणन्देण । हरिसिओ राया । भणियं च णेण । कइं ए
 खलु अमयभूए कुमारे पइवन्तमि मच्चुणो अवयासो ति ।
 लव्विओ कुमारो । भणियं च णेण । देवयागुरुपसाओ एसो १०
 ति । राइणा भणियं । वच्छ, तुह सन्तिथा इमे पाणा; ता
 जहिष्णं जोएयव्व^१ ति । कुमारेण भणियं । गुरु तुभे^२ ।
 राइणा भणियं । कुमार, अलङ्कणीयवयणा^३ गुरु; ता मज्झ
 वज्जमाणेण अणुचिद्वियव्वमेयं देवाणुप्पिणं । कुमारेण
 भणियं । आणवेउ ताओ । राइणा भणियं । न मोत्तव्वो १५
 अइं ति । कुमारेण भणियं । जं तुभे आणवेह । राइणा
 भणियं । वच्छ, गुरुवज्जमाणणुकुवं फलं पावसु ति ।
 'नियथावासे होहि' ति भणिकुण विमज्जिओ कुमारो ।

१ D adds आइहुं ववाववयं मंनौहिं, B i. marg.

२ D adds वेज्जमंसलपसावेज्जेच, B i. marg.

३ CE ०त्ति । ४ MSS. वृष, D तुभे । ५ CE ०वी ।

६ CE om. next four words, B i. marg.

सहाविऊण भणिओ से निउत्तपरियणो । न तुओहिं मम
अणिवेरिऊण समागओ वि कुमारसन्तिओ कोइ कुमारस्स
पेसिथव्वो त्ति । तेण भणियं । अं देवो आणवेइ ।

- अइत्तन्तो कोइ कालो । अअया य 'कहिंप्पि विद्याधि-
५ ऊणमेयं वुत्तन्तं समागओ पहाणामसुपुत्तो अमरगुरू' ।
निवेइओ राइणो' । सहाविऊण पइओ णेण, भणिओ य
नेइसारं । भइ, किं वज्जणा जंपिएणं; जीविद्याओ वि
अहिओ ने कुमारो । पडिवसं च एएण, जहा मए तुमं न
मोत्तव्वो । ता तहाणुचिट्ठियव्वं, जहा दो वि अन्वे सुअं
१० चिट्ठामो त्ति । मन्तिपुत्तेण भणियं । देव, धओ कुमारो,
जस्स देवो वि एवं मन्नेइ । ता जमाणत्तं देवेण; एत्थ
भयवं विही विथ, उवउत्तो अहं । राइणा भणियं । वड्ढावेइ
कुमारं एयस्स समागमणेण । गथा वड्ढावया । भणिओ य
एओ । भइ, कुमारं पेक्कसु त्ति । निग्गओ मन्तिपुत्तो ।
१५ चिन्तियं च णेण । इमं सेव एत्थ पत्तयात्तं, जमेस राथा न
परिअईयइ त्ति' । अओ वसौकयं रज्जं विसेणेण, माणुक्कोमो
य कुमारो । तमन्तरेण पवज्जमाणेण य पव्वज्जं भणिओ
अहं ताएण । 'हारविस्सुइ विसेणो रज्जं, पणट्ठं च एयं सेणो
उड्ढरिस्सुइ' त्ति नेमिन्तिथाएओ । पारट्ठं च तं विसेणेष,
२० अओ अवमाणिया सामन्ता, पीडियाओ पयाओ, सणिओ

१ A कविंप्पि, B कविप्पि ।

२ B adds नाम i. marg

३ B adds समरवेउसस i. marg.

४ ACE om ५ CE add जहा ।

उचियाधारो, वज्रमन्त्रो लोहो । ता इहेव अवत्याणं
 सोहणं ति ॥ एत्यन्तरंमि निवेदयं कुमारस्स^१, जहा देव
 अमच्चपुत्तो अमरगुक्क आगन्तो^२; संपद् देवो पमाणं ति ।
 कुमारेण^३ 'वद्धावयस्स दाउं जहोच्चियं भणियं । लज्जं पवे-
 सेह । हरिसवसेण उट्ठिओ कुमारो, पविट्ठो अमरगुक्क, १
 समादस्सिओ णेण, पुस्सिओ सबज्जमाणं 'अज्ज, कुसलं
 ताथकुमारणं' । तेण भणियं । देव, कुसलं । अजं च । देव,
 'तुमं न दिट्ठो' त्ति संजायनिव्वेओ विसेणस्स रज्जं दाऊण
 ताथप्पमुहप्पहाणपरियणसमेओ पव्वरओ महाराओ । 'तओ
 'अहो ममोवरि सिणेषाणवन्थो ताथस्स' त्ति चिन्तिऊण १०
 जंपियं कुमारेण । अज्ज, वज्रमया विय मे ताथपव्वज्जा
 कुमाररज्जपयाणेण । अजं च । कुलट्ठिर्द एसा अन्हाणं, जं
 रज्ज^४ भरधुरक्कमे जुवरायंमि पव्वज्जापवक्कणं ति । अमच्च-
 पुत्तेण भणियं । जं देवो आणवेह । कुमारेण भणियं । अवि
 सुन्दरो पयाणं कुमारो । अमच्चपुत्तेण भणियं । देव, ११
 सुन्दरो; किं तु 'देवनिग्गमणेणं महारायपव्वज्जाए थ
 पीडियाओ पयाओ असामिसालं चिय अन्ताणयं मज्जन्ति ।
 कुमारेण भणियं । कइं विसेणकुमारे जीवमाणंमि असामि-
 साकाओ । एत्यन्तरंमि बिक्खियं पडिहारेण । 'देवो जीवध'

१ D adds पडिहारेण । २ B adds इह पिररज्जाउ मंतिपुत्तो सजाज्ज ।

३ CE om, next 3 words. ४ ACE om: ५ B om. भर, D i. marg.

६ B तुह instead of देव ।

स्ति भणियं अमरगुहणा । फुरियं च वामलोचणेण कुमारस्तु ।
 तश्चो चिन्तियमणेण । हा किमेयमनिमित्तं ति । अहवा
 अलमनिमित्तासङ्गाए; देवयाश्चो शिवं करिस्तुन्ति । भणिया^१
 सन्तिमई । सुन्दरि, संपाडेहि कालोचियं अञ्जस्तु । तौए
 १ भणियं । जं अञ्जउत्तो आणवेह । काराविथा सरौरट्टिई ।
 समप्पिओ निययाहियारो । पडिष्किओ णेण । पडत्ता
 विसेणरञ्जंमि पणिहौ । पइदिणं च ^२नियपरियणेण पवहु-
 माणस्तु कुमारस्तु अइक्कन्तो कोइ कासो ।

^३इओ य सन्तिमई अणेषमउणगणनिसेविद्यं कलथं
 १० विवोलेण सवणसुइयं^४ कप्पयकुलबद्धसंगैयं पुष्पफलनिमित्त-
 ययसाहं तमालघणभमरञ्चणसरिसं वल्लेण ^५पत्तयपयरेण
 निम्बिवरं—किं वज्जणा वायाउम्बरेण—तेल्लोक्कस्तु वि नयण-
 मणाणन्दधारिणं गयणयलमणुलिहम्भं सिन्तामणिकप्पं^६ कप्प-
 पायवं ^७वयणेणमुयरं पविममाणं सुमिणथंमि पाणिज्जण
 ११ पडिबुद्धा । “हरिसवमपुलइयङ्गौए मिट्ठो दइयस्तु सुमि-
 णओ^८ । तेण वि य पफुल्लवयणकमलेण भणियं । सुन्दरि,
 सयल^९ तइल्लोक्कपिहणीओ ते पुत्तो भविस्सइ त्ति । पडि-
 स्सुणेज्जण अहिययरं तिवग्गसंपायणरथाए अइक्कन्तो कोइ

१ CE add च ।

२ CE वचिच० ।

३ CE om. all down to कमेव पक्खया . D has the whole passage
 i. marg. ४ B० सुइयं । ५ B वल्ल० । ६ AD om. कप्पं ।

७ B वयसंमि उयरं । ८ B om. वय । ९ B om. १० B० वेववेल्लोक्क० ।

कालो । तत्रो सोहणे तिहिमुज्जत्तनस्कत्तकरणजोए^१ कमेण
पसूया सन्तिमई । जात्रो से दारत्रो । कथं उच्चियकरणिज्जं ।
^१रादणा समरकेउणा कुमारेण य पइद्वाविं से नामं
पियामहसन्निथं अमरसेणो त्ति ॥

अस्यथा य^१ आगत्रो चन्पात्रो अमरगुरुपउत्तो पणिही ।
निवेदयं च णेण, जहा विरत्तमण्डलं विसेणं जाणिज्जण
अयलउरसामिणा सुत्तावौढेण सयमेवागच्छिय येवदियहेहिं
चेव गहिया चन्पा^४, नट्टो विसेणो, गहियं च णेण भण्डा-
चारं, वसौकथं रज्जं; मंपइ अज्जो पमाणं ति । तत्रो
कुवित्रो अमरगुरु । साहियमणेणं कुमारस्स । ‘पेदयं मे
रज्जमवहरियं^५’ ति जात्रो से अमरिओ । भणियं च णेण ।
अज्ज, को मए जीवमाणंमि ‘कुमारं परिहवइ । कस्स वा
विसमदसाविभात्रो न होइ । ता न संतप्पियज्जं अज्जेण ।
पइद्वावेमि येवदियहेहिं चेव कुमारं नियरज्जे । एत्थन्तरंमि
गुलुगुलियं मत्तवारणेण, ‘जयउ देवो’ त्ति जंपियं अमर-
गुहणा, कुरिओ दक्खिणभुओ कुमारस्स । तत्रो चिन्तिय-
मणेणं । जिओ कुमारपरिहवणसौलो अयलउरसामो ।
भणिओ य अमरगुरु । अज्ज, निवेएहि एयं वुत्तन्तं महा-

१ B om करव ।

१ CE om. all down to पणिहाविं (sic); D has these words in
marg. १ CE om. ४ B adds नवरी, CE add उरी ।

५ ACDE ‘वहियं’ ।

१ BD विसेव कुमार ।

- रायस्सु । विस्सवेहि एयं, जहा एवं ववत्थिए तुभं समाएसेण
 अवस्सुं मए गन्तव्वं ति । ^१निवेदयं अमरगुहणा । कुविओ
 समरकेज्ज । भणियं च णेणं । भद्द, न एस कुमारस्स परिहवो,
 अवि य मज्झं ति । ता अलं तमन्तरेण संरब्धेणं । विस्सेव-
 ५ सज्जो खु एसो । पेसेमि य ^२अज्जेव तत्थ विस्सेवं ति ।
 अमच्चपुत्तेण भणियं । देव, एवमेयं, तहावि गहिओ कुमारो
 अमरिसेणं । ता सो चेव विस्सेवसामी पेसीयत्तं ति । समर-
 केज्जणा भणियं । भद्द, जं वज्जमयं कुमारस्स । दिओ पहाण-
 विस्सेवो । तओ अमरिसवसेण रायाणं पणमिय तंमि चेव
 १० दिवसे चलिओ कुमारो । कहं ।

- चलिओ चलन्तसामरगमणन्दोलन्तकुण्डलसणाहो ।
 ऊसियसियायवत्तो रायगइन्दं समाहूढो ॥
 सियवरवसणनिवसणो सियमुत्ताहारभूमियसरौरो ।
 सियकुसुमसेहरो सियसुयन्महरियन्दणविलिप्तो ॥
 १५ सामन्नेहि समेओ दोघट्ठुरङ्गरहवरसएहिं ।
 नौसरिओ नयरिओ इन्दो व्य सुरोहपरिवारो ॥
 त्तरववहरियदिसं ^३वन्दिसमुग्घुद्विविहजयसहं ।
 अहिवन्दिऊण पुरओ कच्चणकलसं सलिलपुष्पं ॥
 सोऊण पठहसहं विलयायणहिययदूसहं तुरियं ।
 २० आयत्तिहं च वयणं एस कुमारो पयट्ठो ति ॥

१ BD add जं देवो आसवेद ति भविकव तओ अमरगुह रायसमोयं ।

२ B om.

३ CE वन्दिसमुग्घुद्विविहजयसहं ।

तो भरिया निवमगा निरन्तहसिचसिधायवत्तेहिं ।
 खयकालखुहियखीरोयसल्लिखनिवहेहि व बलेहिं ॥
 'पल्लेसि अरतुरन्तो कीस ममं किं न पेच्छसि खेय' ।
 गहयगयगण्डिउप्पित्यचुत्तुरयं रहं पुरओ ॥
 मह हन्निऊण पन्थं 'उससोत्तेनस्स हससे कीस ।
 एत्तमणमगल्लगं न पेच्छसे मत्तमायङ्गं ॥
 खसियखलीणतुरयं खणन्तरं कुणसु सारहि रहं ता ।
 जा जाइ एम पुरओ निधरमयमन्थरं हत्थौ ॥
 इय निम्माणं ताहे रायपहेसु विउलेसु वि नराणं ।
 करिरहसंकडपडिथाण पायडा आसि आल्लावा ॥
 अह बल्लसमुदयसहियस्स तस्स मयराड 'निप्पिडन्तस्स ।
 निग्घोसपूरियदिसं गुल्लुगुल्लियं वारणिन्देणं ॥
 जयइ कुमारो न्ति तओ हरिसभरिज्जन्तसव्वगत्तेहिं ।
 भणियमह सेणिएहिं अहवा को एत्थ संदेहो ॥
 'पत्तो य विसयसन्धिं अणवरयपथाणएहि इयरो वि ।
 दरिओ सुत्तावीडो समागयो नवर तत्थेव ॥
 एत्थन्तरंमि दूओ पडुविओ तस्स अह कुमारेण ।

१ CE पल्लेसि (= मल्लेसि), B पल्लेसि, A पल्लेसिचि । २ AD खेय, B खेय ।

३ CE उरसो, D उरसो, B उरसोत्तेनस्स, A हरिसोत्तेनस्स । CE = उरसोत्तेन ।

४ B = च ।

५ B निप्प ।

(BD have the following three lines instead of this one : तो
 रोबारससं चसल्लिखपयावहसि सो धीरो । पत्तो उ विसयसंधिं कुमासनेतेव कासीव ।
 माउ सेवानमं चवरवपयावहसि चंपाओ । हरिसो etc.

- भणिज्जण भण्हकुमसो वयणमिणं नौदसारेणं ॥
 मोत्तूण पेइयं मे रज्जं निययं ^१च जाहि किं बज्जणा ।
 इय मज्झ होइ पौई ठायसु ^२वा जुण्णसज्जो त्ति ॥
 गन्तूण तेण भणिओ सुत्तावीढो ससंभमं एयं ।
 ५ भणियं च तेण वि इमं सककसं वंकभण्हिए ॥
 एवं चिय तुह पौई होइ वियाणामि निच्छियं एयं ।
 किं पुण मए न गहियं रज्जमिणं मोयणट्ठाए ॥
 जुण्णेण उ अण्णीई तुण्णं तुह ^३जाइयाण य भडाणं ।
 जमसोयदंसणभया तहवि ठिओ जुण्णसज्जो च्चि ॥
 १० कुविओ य तओ दूओ जमसोयं पत्थिओ तुमं नूणं ।
 रोडिसि ओ कुमारं इय भण्डं निग्गओ चेव ॥
 आगन्तूण य सिट्ठं सयरान्णं चेव अमरिसवसेण ।
 पहरिक्के नरवइणो जउट्ठियं चेव दूएण ॥
 सोऊण इमं वयणं विरमं दूयसुहनिग्गयं तस्सु ।
 १५ हिययंमि तक्कणं चिय अहियं कोवाणसो ^४जाओ ॥
 धीरधरिओ ^५वि रोसो ^६कहवि पयत्तेण निययहिययंमि ।
 विसमफुरियाहरोट्ठं पायडभिउड्डीउ पायडिओ ॥
 जायं च पयइसोमं पि भौसणं तक्कणंमि मे वयणं ।
 कोवाणसदुप्पेणं पक्कयंमि मियइविमं व ॥

१ CE बजाहि ।

१ D बाऊज्जण. B बाऊज्जणो. ।

२ CE तह जाइयाण = समानां । ३ B जलित ।

४ AD चरित ।

५ CE चर

हनूण करेण करं कश्कहवि खल्लनवससंचारं ।
 भणियं च षेण अण्ड वि मणोरहो चेव एसो त्ति ॥
 विहयदियहंमि घुटो दोसु वि य बलेसु तह य संगामो ।
 गहया कथा पसाया दोहि वि सुहसेहि भिक्षाणं ॥
 दाणं च बज्जविथप्यं दिक्षं दौणस्स अत्तिनिवहस्स । १
 रणदिक्खसंठियाणं तुरियं रयणो अहक्कन्ता ॥
 ताव य विशासमयगल्लगल्लनमयसल्लपसमियरयाहं ।
 पुच्छयतरल्लतुरङ्गमगमणविसवदयचम्माहं ॥
 पढमपरट्ठियवारहिरहरहसाळपत्तिवसथाहं ।
 निस्सियासिक्खुत्तपट्ठिसमज्जहविज्जोविथदिसाहं ॥ १०
 धुम्भन्धवसधयवड'चत्तिरवत्ताओल्लिजणियसक्काहं ।
 उहामसहवन्दिणवप्पससुग्घुट्टनामाहं ॥
 पय्यपपुपडहपत्तिरवभरियदिसायक्कवहिरियजयाहं ।
 सामिपसायपसाहय'पत्तिस्सुत्तिस्सपुत्तयाहं ॥
 सुहग्गमवेसाए धणियं अणोक्कबद्धवेराहं । १५
 आवत्तियाह सहरिसं परोप्परं दोक्खि वि वत्ताहं ॥
 जायं च महासमरं सरनियरोत्थदयनहयत्ताभोयं ।
 निस्सियासिपहरदारिथपडल्लवरदरिथपाहक्कं ॥
 तुरसाळढमहाभडवेत्तस्सुत्तिस्समत्तमायङ्गं ।
 मायङ्गचल्लपमडणभोयविसहन्नाभोदजयं ॥ २०

रहसारहिधणुपेसियरुहण्यद्विज्जन्तकत्तधयनिवहं ।
 निवहद्विधयनियसाहणसरहसमंमिलियनरणाहं ॥
 एहि इओ किं इमिणा हक्कारिज्जन्तवलियभडनियरं ।
 अओअगन्धजिहणमच्छरियपहावियगइन्दं ॥

५ परितुट्टुसुहउपुसइयरुहिराणविममनसिरकबन्धं ।
 अओअरहसपरिणयगइन्दवियजिन्तभडइन्धं ॥
 आमिसगन्धवसागयवउरावाराववहिरिधदियन्तं ।
 वउकङ्कगिद्ववायससहस्रसंकाइयनहगं ॥

एवंविहंमि समरे सुत्तावौढेण दप्पियं पि दढं ।
 १० उट्टेऊण १य निहयं सेणवलं अमरिमवसेण ॥
 भगंमि सेणराया बन्दिममुग्घुट्टुपवरनियगोत्तो ।
 समुवट्टिओ समाहयत्तररवप्फुसम्वदिमं ॥
 आवडियं तेण ममं तो समरं मुक्कतियसकुसुमोहं ।
 पडिभडसंघडियभडोहसंकुलं तत्तकणं सेव ॥

१५ आयत्तायडियजीवकोडिचक्कलियचावमुक्केहिं ।
 अप्फुसं गयणयसं मरेहि घणजलहरेहिं व ॥
 वरतुरयस्सररुहकयधरणिअओहेण ठइयसुरसिद्धं ।
 संजणिय वडक्कतिमिरं भरियाइ १नहन्तरासाहं ॥
 अओआवडणखणस्कणन्तकरवात्तनिवहसंजणिओ ।
 तडिनियरो अ समन्ता विप्फुरिओ सिद्धिफुल्लिओ ॥

१ CE विहयं ।

२ AD वापु, B वुप्फु, CE वापु ।

३ AD सेव

४ CDE मरन

५ D किंवा अ

रणद्वररवायक्षणदूतद्वयघोलिरगघोरकरा ।
 मेह व्व गुणगुलिन्ता रसिंसु वरमत्तमायङ्गा ॥
 तिक्तरुतुप्पुत्तुडिया रहाण धुव्वन्तया चिरं नट्टा ।
 सरषणजालन्नरिया धवलधया रायहंस व्व ॥
 सुहडासिवियडदारियकुम्भयडा गहयजलयनिवह व्व । ५
 वरिसिंसु वरगहन्दा जलं व मुत्ताफकुग्घायं ॥
 निहयहयहत्थिपादक्कचक्कवणविवरनिभरपलोड्डा^१ ।
 वरभडसौसुक्कत्तियसिरयसमुक्कसियसेवासा ॥
 मायङ्गकरफाक्कणविसमसमुत्तयहत्तितरङ्गा ।
 गय^२दन्तावरवडिया^३ लोसन्तत्यलियडिण्डोरा ॥ १०
 कुञ्जरवरवियडयडा विडडियभड^४विडवपायडियकूला ।
 करिमयपक्कखडरा हहिरवसावाडिणौ वूढा ॥
 हय भीसणसंगाने जलहरसमए व्व निहयनियसेक्के^५ ।
 गाढं मुत्तावीडो रेणकुमारेण पडिहड्डो ॥
 आयारेज्जण दढं काउं सुरसिद्धवड्डमयं जुण्णं । १५
 पडिपहरं पहरन्तो पहरन्तो तिक्केण खग्गेण ॥
 तत्तो य विसम^६दडोड्डभिडडिरत्तन्तनेत्तदप्पेक्को ।
 आयडुक्को पडिओ^७मुक्काविहलो महीवट्टे ॥

१ or पलोड्डा ?

२ B डन्ता ।

३ B चलिता, CE चडिया, D चडिडिया ।

४ CE विडडि, D वियड ।

५ D निवरीसे ।

६ CE डडोड्ड ; D pr. m., B दडोड्डि ।

७ A मुत्तावीडो ।

उग्वुटो जयसहो जियं कुमारेण पेच्छयजणेहिं ।

जयसिरिपवेसमङ्गलत्तरं व समाहयं त्तरं ॥

कुमारेण वि च सुत्तावौढपोरुसायद्धियहियएण 'ताल-
यष्टवाएण 'चन्दणसलिलभुक्कणेण सयमेवासासिओ सुत्ता-
५ वौढो । सद्धा णेणं चेयणा । भणिओ कुमारेण । साङ्ग भो
नरिन्द, साङ्ग अणुचिट्ठियं तुमए नरिन्दाणुक्कवं, न सुद्धो
पुरिसयारो, न पडिवक्कं दीणत्तणं, उज्जालिथा पुब्बपुरिस-
ट्ठिई । गहियं मए इमं रक्खं, न उण तुण्ण किन्तौ । ता न
संतप्पियक्कं तुमए । विसेणराऽणो वि अहिओ भाया तुमं
१० ममं ति । सबुद्धमाणमेव नेथाविओ आवामं । बद्धा वणपट्ठया
पूरुक्कण पेसिओ निययरक्खं ।

भणिओ अमरगुक्क । अक्ख, गवेसिक्कण पेसेहि चम्पाए
विसेणमहारायं । तेण भणियं । जं देवो आणवेह । अवि
य, देव, अन्धाणं^१ पि जुत्तमेव चम्पागमणं । तहिं गओ
१० सयमेव 'पेसरस्सुद महाराओ । सेणकुमारेण भणियं ।
अक्ख, गच्छामो चम्पं । महाराओ पुण विसेणो, जस्सु
ताएण अहिवेओ कओ त्ति । मन्तिणा भणियं । जं देवो
आणवेह । पेसिया णेण विसेणममौवं केह पुरिसा,
भणिथा य एए । वत्तव्वो तुम्हेहिं^२ कुमारो, जह देवो

^१ CE om., Di marg

^२ CE वाच read वाह, सल्लि, Di pr m., AB सल्लिआभु.

^३ A तुम्हाहिं । ४ D अवेसरस्सुद । ५ B तुम्हि, Di अवेहिं ।

आणवेद 'एहि, पिरपियामहोवज्जियं रज्जं कुणसु त्ति ।
गथा ते विसेणसमौवं ।

कुमारसेणो वि अणवरयपयाणएहिं समागमो चत्थं ।
परितुट्ठा पउरजणवया, निग्गया पच्चोणिं, पूरया कुमारेण ।
विज्जत्तो य एहिं । देव, पविससु त्ति । कुमारेण भणियं । ५
अपविट्ठे महारायविसेणंमि न जुत्तं मे पविसिउं । 'तेहि
वि य विरत्तचित्तेहिं होऊण विसेणं पद कुमारसेणसु
महाणुभावयं नाऊण 'अन्हाणं चेव भवियव्वया, जं कुमारो
एवं मन्हा' त्ति चिन्तिऊण अभिप्पेयं' भणियं । देवो चेव
बड्ड जाणद त्ति । आवामिओ वाहरियाए । अदक्कन्ता १०
कहवि वासरा । समागया ते विसेणसमौवमणुपेसिया
पुरिसा । निवेदयं च एहिं अमरगुत्तणो, जहा कयज्जलाए
नयरोए दिट्ठो कुमारो त्ति । विज्जाओ णेणं कुओवि एसो
देवपरक्कमो । निवेदओ य से अन्हेहिं अज्जसंदेसओ । तओ
कुमिओ विसेणो, पयदविहाणं पि मिलाणं से वयणं । १५
पावेण वि य गहिओ मज्जेरेण । निरुट्ठा से भारही ।
कहकहवि जंपियमणेण । नाहमेवं परभुयवसोवज्जियं करेमि
रज्जं । ता गच्छह तुमो, 'न य पुणो वि आगमव्वं' २१ ।
'भणिऊण अबड्डमाणं च नौसारिया अन्हे । संपद अज्जो

१ CE have only वेहिं भणियं । २ A adds चि । ३ ACE om

४ BCE च पुणो वा० । ५ BD add सम समौवं । ६ CE om.

पमाणं ति । अमञ्जेण चिन्तियं । अभवो खु सो इमीए
संपयाए, अकन्तरवेरिओ वि य महारायस्सु । ता इमं चेव
निवेएमि देवस्सु त्ति । निवेदयं च जेण 'निप्पसो 'मे
परिस्सुमो' ति । विससो कुमारो । भणियं च जेण । अज्ज,
५ अन्धचारनच्चियं खु एयं ; विणा ताएण महारायविसेणेण य
को गुणो रज्जेणं ति । अमञ्जेण भणियं । 'एवमेयं, तद्वावि
एसा जीवसोयट्ठिद त्ति । परिस्सयउ विसायं देवो । पया-
परिरक्कणं पि फलं चेव महापुरिमाणं ति । कुमारेण
भणियं । अज्ज, सपुलपरिरक्खियाओ धम्माओ पयाओ ॥

- १० एत्यन्तरंमि 'कुओद कुमारवुत्तन्तं ५आयसिप 'महा-
पुरिसो खु एमो, उच्चिओ मज्जमधुराए, कसं च जेण
निरत्थयं अहिगरणं ; ता उद्धरेमि एयं संसाराओ' ति
कहणापवञ्चसियओ परियरिओ अणेयमाळ्ळहिं समागओ
कुमारस्सु चुलवप्पो^६ हरिसेणायरिओ त्ति । ठिओ मट्ठसोए
१५ काणणे । विस्साओ लोएण, जहा एमो भयवं हरिसेणराय-
रिमि त्ति । मवणपरंपराए य समागओ लोयपउत्तिपरि-
याणणापउत्ताणं मवणगोयरं । गवेमिओ जेहिं जाव दिट्ठो
त्ति । तओ निवेदयं पडिहारौए, तौए वि य कुमार-
सेणस्सु । हरिमिओ कुमारो । विदसं परिओमियं पडि-

६ ACE om.

७ B पयाओ ।

८ CE om. B adds देव ।

९ A om

१० B आयासिप ।

११ E = पयो ।

चारीए निउत्तपुरिसाण य । भणिओ णेण अमरगुह ।
 अज्ज, अणम्मा अमयवुद्धी ^१तायागमणं । तेण भणियं । देव,
 धम्मो तुमं, भायणं कक्काणाणं । कुमारेण भणियं । ता एहि,
 वन्दामि ताथं, करेमि सफलं जीवस्सोयं ति । अमचेण
 भणियं । जं देवो आणवेह । ^२गओ नट्टसोयं काणणं । दिट्ठो ५
 य णेण सारओदयं विय विसुद्धचित्तो विरहिओ मोह-
 तिमिरेणं संगओ नाणमंपयाए निरहयारबन्धयारी परिणओ
 सुद्धभावणाहिं सङ्खविसेसो विय निरञ्जणो अपडिबद्धो
 उभयलोएसुं ^३निदंसणं धम्मनिरयाणं चिन्तामणी सिस्स-
 वग्गस्स सुत्तिमन्तो विय सुत्तिमग्गो भयवं हरिसेणायरिओ १०
 त्ति । ^४वन्दिओ अचन्तसोहणं घ्राणमणुहवन्तेणं^५ कुमारेणं ।
 धम्मसाहिओ य णेणं । तओ भयवन्तमवलोडकण रोमञ्चिओ
 कुमारो । समागयं आणन्दवाहं । भणिओ य भयवथा ।
 वच्छ, भावधम्मो विय सयलचेट्ठासुन्दरो तुमं, जेण तुह
 निग्गमणनिव्वेयायासिएण^६ मए पत्तं समणत्तणं । उवाएयं च १५
 एयं पयइनिग्गणे संसारवामंमि, न पुण किंचि अन्नं । किले-
 सायासबड्डसं खु मणुथाण जीवियं । संपयासंपायणत्वं पि
 अहोपुरिसियापायं निरत्ययमणुट्ठाणं, जेण परपौडायारी
 दुहावहा संपया । अयण्डमणोरहभङ्गसंपायणुज्जओ पइवह

१ ACE om

२ B अथा ।

३ D चिहरिचयं ।

४ B वंदिकसं ।

५ CE •कण्ठपदेव ।

६ AD निव्वेयाइसरय ।

निष्पिचसुरासुरो मसू । वञ्छयाणत्यक्कं चेव येवं पि
पमायचेट्ठियं । एत्थ सुगिहीयनामधेयगुरुसाहियं मे सुणसु
१वक्तयं ति ॥

- अत्थि इहेव जम्बुद्वीवे दौवे भारहे वासे उत्तरावहे
१ विसए वड्डणाउरं नाम नयरं, अजियवड्डणो राया । तत्थ
सड्डडो नाम गाहावई होत्था, चन्दा य से भारिया,
सुओ य से मग्गो । पुव्वकयक्कमपरिणामओ दारिदाणि य
एथाणि । अज्झया य मरणपप्पवसाणथाण जीवलोयस्स विवओ
सड्डडो । कथं उट्ठदेहियं । अरक्कन्तो कोर कालो । अजीव-
१० माणा य चन्दा उयरभरणनिमित्तं परगिहेसु कक्कं करिउ-
माठत्ता, मग्गो वि अडवौए सागिम्भणादयं आणेउं ति ।
अरक्कन्तो कोर कालो । अज्झया आगमणवेलाए चेव मग्गस्स
१पासण्डसेट्ठिगेहे १जामाउओ आगओ त्ति । उयथाणयक-
निमित्तं हक्कारिया चन्दा । पुत्तो मे भुक्खिओ आगमिस्सु
११ त्ति ठविज्जण सिक्कए भोयणं साणाइभएणं च बन्धिज्जण
किडियाद्वारं गया तत्थ एमा । येववेलाए य समानओ
मग्गो । विसुक्कं सागिम्भणं । निरुविया जणणो । जाव नत्थि
त्ति खुहापिवामाहिभूयत्तणेण कुविओ एमो । न निरु-
विथमणेण सिक्कयं । येववेलाए य वूढे वि पाणिए वावड्डयाए
१० सेट्ठिमाणसेहिं न किंचि वि टिन्नं ति १पडिवज्जा दौणयाण

१ A वित्तयं, BCE वत्तं ।

१ CE पूमड०, B ईमड०, D ईसर० ।

१ BD जामाउ ।

१ BCE om, next 4 words, D i. marg.

अवदुद्धा महाविषाएणं विहाणचित्ता समागथा चन्दा । तं च
तहा पेष्किऊण कोहवसएणं^१ जंपियं सग्गेणं । तहिं गया
चेव सूलियाए भिन्ना तुमं ति । वीसरिया बेला अन्हाणं
कुहाभिभूयाणं । तौए वि किविणभावेण तहा दुक्खपीडि-
याए जंपियमिणं । तुज्झ पुण क्किन्ना इत्य त्ति, जेण चिक्क-
याओ वि गेपिहऊण न भुञ्जसि ॥

एत्यन्तरंमि एवंविहवयणदुच्चरियपच्चयं बहुमिसेहि कम्भं ।
अरक्कन्तो कोइ कालो । अज्जया य विचित्तयाए कम्मएरि-
णामस्स भवियव्वयाए^२ य एएसिं विविट्ठफलसाहगन्तणेण
जीववौरियस्स^३ माणतुज्जगणिसमीवे पत्ता इमेहिं जिणधम्म-
बोही, गहियं सावयत्तणं, पालियं कंचि कालं । पवड्डुमाण-
सुहपरिणामाण य जाओ चरणपरिणामो ।^४ पवक्खाणि
पव्वज्जं । पालियं चारित्तं । चरिमकाले य काऊण संलेहणं
आगमभणिणण विहिणा चइऊण देहपच्चरं समुप्पसाणि^५
देवलोए । तत्थ वि य अहाउयं पालिऊण पढमयरमेव^६
सुओ सग्गदेवो । समुप्पज्जो^७ इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे
वासे तामलिन्तीए नयरौए कुमारदेवस्स सेट्ठिस्स^८ जिज्जुयाए
भारियाए कुब्बिंसि पुत्तत्ताए त्ति । जाओ कालक्कमेणं ।
पइट्ठावियं च से नामं चरणदेवो त्ति । पत्तो कुमारभावं ।

१ A चवसयणं

२ BCE om

३ CDE विरिचस्स ।

Ms. B breaks off after माणतुज्ज ।

४ D adds चव

५ F छुर ।

६ F adds च ।

७ A जज्जियाए, F जिज्जुयाए

- एत्यन्तरंमि शुभ्रो चन्दाजीवदेवो । समुप्यस्रो पाडलावहे
 नयरे जसादचसेट्टिस्स ईउत्ताए^१ भारियाए कुप्पिंशि
 इत्थियत्ताए । जाया काणक्कमेणं । पइट्ठाविथं च से नामं
 देइणि न्ति । पत्ता कुमारिभावं । भविष्यव्यानिश्रोणेण
 १ दिक्का अरुणदेवस्स । ^२अवत्ते सेव विवाहे जाणवत्तेण ववह-
 रणनिमित्तं महाकडाहं गम्भो अरुणदेवो । समागच्छमाणस्स
 विचित्तायाए कम्मपरिणामस्स विवस्सं जाणवत्तं । ^३महेसरदु-
 इस्सो फलहणण सङ्घिऊण जल्लनिहिं लग्गो समुहतीरे ।
 कक्काणयविसेसेण^४ समागम्भो पाडलावहं । भणिम्भो थ^५
 १० महेसरेण । कुमार, एत्य भवम्भो ससुरकुलं ति ; ता तहिं
 पविसन्ह । अरुणदेवेण भणियं । अज्ज, न जुत्तो मे एथा-
 वत्यगयस्स ससुरकुलपवेसो । महेसरेण भणियं । कुमार, जइ
 एवं, ता षिट्ठ ताव तुमं एत्य देवउले, जाव आणेमि इहाम्भो
 अहं किंशि भोयणजायं ति । पडिस्सयमरुणदेवेणं । तम्भो
 १५ महेसरो पविट्ठो पाडलावहं । नुवम्भो अरुणदेवो 'तत्य
 'देवउले । अट्ठाणखेएण य समागया मे निहा ।

एत्यन्तरंमि उइलं देइणीए पुब्बभवमंचियं^६ 'तुम्भ पुण
 हिक्का इत्य न्ति, जेण सिक्कयाम्भो वि गिण्हिऊण मयं न
 शुञ्चसि' न्ति एवंविहवयणदुच्चरियपत्तयं मंकिस्सिट्ठकम्भं ।

१ CE उक्ताय, AF ईकृषाह

१ A चविसे ।

२ AF add तत्तययवत्तयय० ।

३ F adds थ । ४ F om. थ ।

५ DCE om., F before चवह० ।

६ DF add लं भविष्यं चाधि ।

भवण्णसंठिया गहिया तक्करेण । दिट्ठं वे महामह्वं^१
 माणिककडयजुवलं^२ । अट्ठगहियमणेणं आव अट्ठगहियमणेणं
 न तौरह गेण्हिउं, कड्डिया णेण कुरिया । 'णुज्जियं वे
 वयणं, हिन्ना य हत्या । गेण्हिउण कडयजुवलं^३ पल्लाउ-
 मारट्ठो । दिट्ठो उज्जाणवालीए । अक्कन्दिहं च णाए । ५
 धाविआ 'दण्डवासिया । पल्लाणो तक्करो । दिट्ठो य दण्ड-
 वासिएहिं । धाविआ 'एए तक्कराणुसारेण । तक्करो वि
 'दयगमणखौणसत्ती साससमावूरियाणणो 'न चएमि अओ
 परं पल्लाउं' ति पुब्बभण्डियं चेव पविट्ठो तं जिणदेवउलं,
 जत्य अरणदेवो त्ति । एत्यन्तरंमि य उइसं अरणदेवस्स १०
 पुब्बभवसंघियं, जहा 'तहिं गया चेव सूलियाए भिन्ना तुमं,
 वीसरिया वेला अन्धाणं कुशाभिभूयाणं' एवंविहवयणदुस-
 रियपच्चयं संकिलिट्ठकम्भं । तक्करो वि य 'एस एत्य उवाओ'
 त्ति अरणदेवसमीवे मेण्णिउण कडयजुवल्लयसणाहं कुरियं
 पुब्बभण्डियं चेव अहिट्ठिओ अन्धयारसंगयं^४ सिहरदेसं । १५
 उट्ठिओ अरणदेवो । दिट्ठमणेण कडयजुवलं कुरिया य ।
 कम्पपरिणदवसेण गहियं च णेण । 'नूणमेयं देवद्याविदकं' ति
 संगोवियं उड्डियाए^५ । गहिया कुरिया । 'एसा पुण कहं'
 ति निरुवयन्तास्स ममागया दण्डवासिया । ते पेच्छिउण

१ CEF • जुवसं ।

२ CEF • जुज्जियं = जुज्जितं । ३ A • जुवसं ।

४ Frequently spelt उड्ड • ।

५ CE य ते ।

६ CE कुर • ।

७ F • उड्डियं ।

८ F • उड्डियाए ।

- संखुद्धो अरुणदेवो । 'भणिओ य णेहिं । अरे दुराचार,
 कहिं वञ्चसि । तओ हत्याओ सेव निवडिया कुरिया ।
 गहिओ दण्डवासिएहिं । भणियं च णेण । अज्ज, किं मए
 कथं । दण्डवासिएहिं भणियं । अं देव्यओइया करेण्णि ; ता
 ५ समप्पेहि तं कडयजुयसं । अरुणदेवेण भणियं । अज्ज, न-
 याणामि कडयजुयसं^१ ति । तओ कुतिया दण्डवासिथा ।
 ताडिओ य णेहिं । भयाभिभूयस्स अज्जत्तगोविधं पडियं
 कडयजुयसं । गहियं दण्डवासिएहिं । नियमिओ एओ ।
 नीओ नरवइसमीवं । साहिओ एम वइयरो नरवइस्स ।
 १० 'अरित्यं^२ पेक्खिज्जण अजायमङ्गेण भणियं राइणा । नेह,
 सूळाए भिन्दइ त्ति । तओ नरवइसमाएसाणत्तरमेव नीओ
 वण्णत्त्यामं ति । भिओ सूळियाए ।

- एत्यन्तरंमि घेत्तूण भोयणं आगओ महेसरो । निहविधं
 देवउसं । न दिट्ठो अरुणदेवो । गवेसिओ आसज्जदेसेसु ।
 १५ तहवि न दिट्ठो त्ति । आउलील्लओ महेसरो । पुच्छिथा
 णेण देवउल्लसमीवारामवासिओ माळिया । भो एवंविओ
 खेड्डिपुत्तो इमाओ देवउल्लाओ कुओइ गच्छमाणो 'न दिट्ठो
 भवन्तेहिं । तेहिं भणियं । अज्ज, न दिट्ठो ; गहिओ एत्य
 ओरो, संपयं वावाइओ य । ता न-याणामो जइ कोउएण
 २ तत्य गओ त्ति । तओ संखुद्धो महेसरो । भणियं च णेण ।

१ D भविद्यमकेहिं ।

२ CE om.

३ CE 'उ'अअयं

४ A om.

भहा भहा, कहिं ^१तं वण्णयामं । साहिंयं मालिण्हिं ।
 विसल्लभित्तो गम्भो महेसरो । दिट्ठो य णेण सुल्लियाविभिन्न-
 देहो दाहणं अवत्यमणुहवन्तो अरुणदेवो । 'हा सेट्ठिपुत्तो'^२
 त्ति भणमाणो निवडिओ^३ महेसरो; सुक्खिओ य एसो ।
 कोडयाणुयमाहिं समासासिओ पेक्खयजणेहिं । पुक्खिओ
^४'य णेहिं । अज्ज, को एसो सेट्ठिपुत्तो त्ति । तन्धो सगग्गयं
 भणियं^५ महेसरेण । इत्ता, किमेयाए कहाए । 'निवुत्तं
 कहाणयं । एसो खु तामल्लित्तितिलयभूयस्स पुत्तो कुमार-
 देवस्स इह नयरवत्यव्ययस्स जामाडओ जसाहसस्स वड्डण-
 भङ्गेण विउत्तपरियणो अज्जेव इमं नयरमागओ त्ति । ^६
 भणिओ य मए । कुमार, एत्य भवओ ससुरकुलं ति; ता
 तहिं पविसन्ह । तन्धो जंपियमणेण । अज्ज, न जुत्तो मे
 एयावत्यगयस्स ससुरकुलपवेसो । मए भणियं । कुमार, जइ
 एवं, ता चिट्ठ ताव तुमं एत्य देवउले, जाव आणेमि इट्ठाओ
 अहं किंपि भोयणजायं ति । तन्धो पडिस्सुयमणेण । गम्भो ^७
 य अहयं पावकसो । 'समागओ घेत्तूण भोयणं । निरुवियं
 देवउलं, जाव न दिट्ठो त्ति । तन्धो पुक्खिया मालागारा ।
 पिसुणियमणेहिं, जहा 'गहिओ संपयं सेव देवउलाओ सोरो
 वावाइओ य; ता निरुवेहि तत्थ, जइ कोडयेण गम्भो' त्ति^८ ।

१ A om., CE नं कहिं । २ D twice. ३ F adds धरणीवडे ।

४ CEF om

५ F जपियं ।

६ AF निव्वयं ।

७ CE om — all down to चओ परं दिट्ठो ।

८ DF read तस्स वावाइओ थिरुवित्ति ति निरुवित्ति य मए चउ पर ।

निष्कविश्रो वञ्चयामे । अश्रो परं 'एस दिट्ठो' त्ति भणिकुण
 निवडिअो धरणिवट्ठे तत्तवालुयागअो विद्य मण्णअो
 तडफडिअो धराए । उट्ठिकुण सिलाअो अप्पाणथं वहिउ-
 माढत्तो त्ति । धरिअो पेक्कयजणेहिं । फुट्ठो य एस वडयरो
 १ लोए । तअो आयसिअो जसादस्सेण । देइणिं सेसूण आगअो
 एसो । दिट्ठो' णेण अरुणदेवो पञ्चभिन्नाअो य । 'अहो मे
 अरुणय' त्ति सुच्छिअो मह देइणौए । समासासिअो परि-
 यणेण । भणियं जसादस्सेण । कट्ठाणि मे नीसारेह । न
 सक्कुणोमि एयं मोयसंतावं विसहिउं : ता परिअणमि जीविथं
 १० ति । १सवणपरंपराए १एयं भोजण कुविअो दण्डवासिआण
 राया । भणियमणेहिं । देव, मक्कोत्तअो एस दिट्ठो, न उण
 २अहे जोइसिणो त्ति । पञ्चादअो णेहिं राया' । समागअो
 जसादस्सपञ्चायणनिमित्तं वञ्चत्त्यामं राया' । भणिअो
 य णेण सेट्ठी । अज्ज, देव्यं एत्थ अवरज्जद, न उण
 ११ अन्हाण बुट्ठी । ता अस्सं इमिणा नवसाएणं । एवंविहा
 . देव्यपरिणद त्ति' ।

एत्थत्तरंमि 'एयवडयरेणं पडिबुज्जन्ति एत्थ बहवे
 पाणिणो' त्ति सुणिकुण समागअो भयवं ससणाणी देव-
 साज्जसमेअो अमरेसरो नाम गणहरो । तप्पहावेण महेस-

१ CE य ।

२ ACE om.

३ CE om

४ A अवेहि जाविह त्ति. D see m

५ D निवो, F om

६ A adds. जयारिउ कुलियाउ पाठमन्त्रवन्तो अरुणदेवा ।

रार्दिणं विचक्षिणो सोद्याणुबन्धो । अहो अउब्बदंसणो भयवं
 पसणो तिथसपूदणो १४ । जाया धम्मसवणवुद्धी । कयं भय-
 वणो तिथसेहि उच्चियकरणिज्जं, सोहिणो धरणिभाणो,
 १५ वरिसियं गन्धोदयं, विमुक्कं कुसुमवरिसं, विउब्बियं कसण-
 पडमं । उवविट्ठो तत्थ भयवं अमरेसरो, पत्थुया धम्मकहा । १
 भणियं च णेण । भो भो देवाणुप्पिया, परिचयह मोहनिहं,
 जग्गेह धम्मजागरेणं, परिहरह पाणवहादए पावट्ठाणे,
 अङ्गीकरेह खन्तिपमुहे गुणे, उज्जेह भाववेरियं पमायं ।
 पमायवसणो हि जौवो येवेण वि अणाधारदोसेण विवाय-
 दाहणाहं १६ पभूयकालवेयणिज्जाहं बन्धेह कम्माहं, तच्चिवाएणं १०
 च पावेह सारीरमाणसे दुक्खे, जहा एस अरुणदेवो देहणी
 थ । तणो नरवडपमुहेहि पुच्छिणो गणहरो । भयवं, किं
 कयमणेहिं । एत्यन्तरंमि साहियं भयवया नाणसूरेण पुच्च-
 कहियं कहाणयं । अहो एहमेत्तस्स वि दुक्कउत्तस्स ईदसो
 विवागो त्ति संविग्गा परिमा । १७ मुच्छिणो अरुणदेवो देहणी ११
 थ । सट्ठा चेयणा, समुप्पसं जाइसरणं, अवगणो संकिलोसो,
 आवडिणो सुहपरिणामो । भणियं च णेहिं । भयवं, एवमेयं,
 जं भयवया आइहं ति । संभरिया अन्नेहिं १८ पुच्चआई ।
 पाविथा १ जिणधम्मबोद्धी २० । एवंविहा कसपरिणह त्ति

१ A त्ति, D adds त्ति sec. m.

१ CEF वरसियं ।

२ DF वड्ढव-; CE वड्ढव- ।

२ D adds एत्यन्तरंमि ।

३ CEF om पुच्च. D n. marg.

४ F adds चरित्तचिन्तामधिकया ।

५ A •वयसबोद्धी ।

- अवगथं अट्टग्लानं, समुप्यसो संवेगो । ता पञ्चस्केहि भयवं
 अण्णाणमणसणं ति । अवणेहि जाइजरामरणरोगसोगभयं^१ ।
 भयवया भणियं । अणुवमेयं इमाए अवत्याए । विसुद्ध-
 पञ्चखाणं हि अवणेइ^२ भवपरंपरं, उच्छाएइ दोग्गइ, चउइ
 १ सोग्गईए, साहेइ सुरनरसुहाइ, अणेइ परमनिब्बाणं । तसो
 नरवइसेट्टिसंमएण पञ्चखायमणसणं, अहिणन्दिओ जेहिं
 भयवं अमरेसरो । भणियं च जेहिं^३ । भयवं, सुक्खं जे
 माणुसत्तणं, जत्य तुमं धम्मसारहो । विचित्तकक्खपरिणाम-
 वसयाणं च जं किंसि वसणमेयं । ता आइसउ भयवं, किं
 १० अणेहिं कायव्वं ति । भयवया भणियं । कयं कायव्वं ।
 तहावि "कड्डेइ सव्वभावेसु दुक्कमूळं ममत्तं, भावेइ निरवसे-
 सेसु जीवेसु परमपथकारणं मेत्तिं, "दुग्गेइ सुद्धभावेणं
 पुव्वदुक्कडाइ, वज्जमस्सेइ तित्थयरपणीए नाणदंसणचरित्ते,
 चित्तेइ पमायवज्जणेण परमपथमरुवं ति । पडिस्सुयमणेहिं ।
 ११ पारद्धं च एयं जहासत्तीए ।

एत्यन्तरंमि संवेगमागएणं^४ जंपियं नरिन्देणं । भयवं,
 अइ एइइमेत्तस्स वि दुक्कडस्स ईइमो विवाओ, ता किं पुण
 अणुइविस्सन्ति एए उहामपमायवमया अणवेत्थियकारिणो
 चत्थारिमा पाणिणो न्ति । भयवया भणियं । महाराथ,

१ CE *रोवसोने D pu m F *रामसोमो ।

२ CE चरणेति ।

३ CDEF जेहिं ।

४ CE चउए, D चउए ।

५ A सुग्गए ।

६ CE इईमावय ।

ईदृशो चेव एसा कक्षपरिणई, एहमेत्तपमायजणियस्सु चेव
 एवमादयं फलं; अहिययरसंचियत्सु उ तिरियनारएसुं ति ।
 तत्थ तिव्वाओ विडम्भणाओ 'पङ्कथकालाओ थ । तथवेक्काए
 य अं किंचि एयं ति । एएणं चेव कारणेणं जंपियं 'तिलोय-
 गुहणा । सुहाहिल्लामिणा खु थेवो वि वक्खियव्वो पमाओ । ४
 अवि य । भक्खियव्वं विसं, संतप्पियव्वो वाहौ, कौल्लियव्वं
 जल्लणेणं, कायव्वा सत्तुसंगई, वमियव्वं^१ भुयङ्गेहिं; न उण
 कायव्वो पमाओ । इहलोयावगारिणो विसाई, उभय-
 लोयावगारी थ पमाओ न्ति । अविथ । पमायसामत्थओ,
 महाराय, परिच्चयन्ति जौवा सयत्थं, पयट्टन्ति सरहसमकज्जे, १०
 न जोएन्ति आथइं, न पेच्छन्ति पत्थुयं,^२ न सुणिन्ति गुरु-
 लाघवं, न वड्डमज्जन्ति गुरुं, न भावेन्ति सुहामियं । तओ
 थ ते बन्धज्जण पावकक्षयाइं विवाएण तेभिं नारयाइएसु
 परमासुइट्ठाणेसु नत्थि तं किलेसट्ठाणं, अं न पावेन्ति न्ति ।
 राइणा भणियं । भयवं, अत्थि उण कोइ उवाओ इमस्स १४
 आसेविथस्सु^३ । भयवया भणियं । अत्थि । राइणा भणियं ।
 कौइसो । भयवया भणियं । सव्वारअपरिग्गहाएण चरित्त-
 मेत्तधणेहिं अप्पमायाराइणं ति । अप्पमाओ हि नाम,
 महाराय, एगन्थियं कक्षवाहिओसइं, अणिन्दियं सव्वलोए,
 आणन्दियं बुहाणं, सव्वस्सं महाणुभावस्सु, निप्पसव्वाथं १०

१ D वड्डयं, CE वड्डयं ।

२ CEF लोयं, D pr. m.

३ CE add सव्व ।

४ A तत्तं, F वत्त ।

५ read आसेविथस्सु ?

- उभयलोएसुं, उष्णायणं मिच्छन्तस्सु, संवड्डणं नाणपरिणईए,
 जणयं अण्णमायादसयस्स, माहणं सयलकक्काणणं, निम्बन्तयं
 परमारोगसोक्तस्सु । पडिवक्कापमाथा खु पाणिणो तयण्ण-
 भूदमेव अण्णमायसामत्येण 'पवड्डमाणसंवेगा निरुदयारसौल-
 १ थाए खवेन्ति महापमायसंचियादं कक्कादं, अभावओ निमित्तस्सु
 न बन्धन्ति नवाइं । तओ य, देवाण्णियथा, खविज्जण कक्का-
 जालं संपाविज्जण केवलं अपुणरागमणं जाइजरामरणरोग-
 भोगरहितं निरुवमसुहसमेयं मोक्कमणुगच्छन्ति, न सेवन्ति
 ते पुणो पमायं ति । रादणा भणियं । भयवं, किञ्च पडि-
 १० वओ अण्णमाओ एएहिं, जेण एहमेत्तं पि पमायचेट्ठियं
 एएभिमेवं^१ परिणयं ति । भयवथा भणियं । मयाराय,
 पडिवक्को; किं तु विममा कक्कापरिणई; न अण्णमायमेत्तेण
 निरवसेसा खवीयद, अत्रि य अण्णमायादसणं; न पडिवक्को
 य एसो इमेहिं । अण्णमायमेत्तेण त्रि य खत्रियादं एवंविहाइं
 ११ 'वज्जविहाइं वज्जयाइं एएहिं, किञ्चो य पुणो वि एवंविह-
 दुच्चरियहेज्ज अणुबन्धो सेसकक्काणं', भावियं वीयं अण्ण-
 मायादसयस्सु । ता धक्काणि एयाणि । एहमेत्तो चेव
 एएहिं एस किलेसो । अओ चेव भणियं भयवथा विदय-
 संसारमोक्तसक्खेण । पदसमयमेव कायव्धो अण्णमाओ, तिमं-
 १० सेण संभरियव्वाइं पुब्बदुक्कडाइं, संवेगादसएण निन्दियव्वाणि,

१ D य व० ।

१ CDE नेयं ।

३ CE om.

३ A कक्कायाव, D कक्कायाव F कक्कायाव ।

अप्यणा विसुद्धविरहभावेण निवेदयन्वाणि गुह्यणो, निम्बिध-
 ष्येण कायव्यं विहिपुव्वयं पच्छित्तं । एवं विवस्सभूयविशिद्ध-
 सुहपरिणामनिन्दणादजसणदङ्गुणं कस्यवौथाणं अप्यमायाद-
 सयसमुभूयसुहस्राणवणदवाणुप्पन्नाण वा न होइ नियमेण
 विवागङ्कुरप्पसूई, न उण सेमयाणं । ता एवं ववत्थिए पत्ते ।
 वि अप्यमाए पमायचेट्ठियसंजायकसपरिणई अविहद्ध त्ति ॥
 तन्त्रो पडिबुद्धो राया । १करावियं सव्ववन्धणविमोयणाइयं
 उचियकरणिज्जं । पवस्सो पव्वज्जं सह जसाइस्समहेसरेहिं ।
 एयं च वरय्यरमायखिज्जण संजायपप्प्कायावो समागन्त्रो २से
 कउयचोरो । निम्बेयसारं भणियं च णेण । भयवं, पावकस्सो १०
 अहं । मए कयमिणं निसंसचरियं, नावेस्सिन्त्रो उभयलोय-
 साहारणो धम्मो, वज्जमन्निन्त्रो अहम्मो, दूभियं माणुसत्तणं,
 अङ्गीकया दुक्कपरन्परा । ता किं इमिणा वयणमेत्तफलेणं
 वायावित्थरेणं । भयवं, अवस्सुमहं पाणे परिचएमि । ता
 एवं ववत्थिए जहाजुत्तमाइस्सु त्ति । तन्त्रो दिस्सो भयवया ११
 उवन्नोगो, आहोइन्त्रो से नियमकरणाणवन्धो निष्कन्त्रो ।
 चिन्तियं च णेणं । न तौरए इमो अहिययरगुणभायणं
 काउं, १अक्कन्तो मोहपरमवन्धुणा सोएण, पण्डा सुद्धधौरया,
 समागयं जोइयसुन्दरत्तणं । ता इमं एत्थ पत्तयालं ति ।
 समाजोचिज्जण साहिन्त्रो असणविही । पडिबुद्धं चोरेण १०

१ CE om. this sentence.

२ CE om. से कउय ।

- अणसणं । दिक्को से नमोक्कारो । पंडिष्किओ चोरेण ।
 निन्दिओ बड्ढविहं अण्णा । वन्दिओ भयवं । अहाउयस्सएणं
 च कालगओ अरुणदेवो देइणो 'य तक्करो य, समुप्पन्नाणि
 सुरस्सोए^१ ॥ ता एवं ववदि ए असाररक्कसंसाहणत्थं महासंगाओ
 १ ति असोहणमणुचिद्धियं भवया^२ । एवं सोऊण समुप्पन्न-
 चरणपरिणामेण भणियं सेणकुमारेण । भयवं, कुलपरिह-
 वामरिसिएणाणुचिद्धियमिणं, असुन्दरं च ति^३ अवगयमि-
 याणि । सुओ 'भयवओ सयासे इमस्स उवसमोवाओ । ता
 किमञ्जेण ; जइ उचिओ अहं पव्वज्जाए, ता करेह अणुगहं,
 १० देह मम एयं ति । भयवया भणियं । साऊ, भो देवाणु-
 प्पिया, साऊ, सोहणमण्णवमियं । हेओ सेव एस संसारो ।
 विवेगसंपन्नो गुरुगुणवड्ढमाणि^४ ति उचिओ तुमं पव्वज्जाए ।
 ता कऊं संपाडेहि समीहिं । पव्वद मणोरहाचलवज्जासणौ
 अणिच्चया ॥ तओ कुमारेण भणिओ^५ अमच्चो । अज्ज, सुयं
 १५ तए भयवओ वयणमेयं । संपाडेमि अहमेयं किरियाए ।
 हियचिन्तओ य मे तुमं^६ । ता अणुमज्जसु तुमं ति । अम-
 ज्जेण भणियं । अविग्घं देवस्स । किं तु विज्जेमि^७ देव^८,
 अट्ठ दिवसाणि इमिणा सेव समुदाचारेण अणुगहेउ मं

१ AF om.

२ F adds : सु चोरो पइमे इयरादि चउत्थे ति ।

३ D भयवया ।

४ DF असुन्दरपरियं ।

५ D adds च ।

६ D : विह ।

७ F adds चमरगुह ।

८ D adds ति ।

९ ACE om.

देवो । तत्रो परिचत्तमेव मए^१ सावज्जं । 'एमो वि चिर-
 थालोवउत्तो सुही होउ' त्ति चिन्तिऊण पडिस्सुथं कुमा-
 रेण । तत्रो द्वावियममच्चेणाघोसणापुव्वथं महादाणं, करा-
 विथा अट्ठाहिया महिमा, ठावित्रो रज्जे कुमारपुत्तो अमर-
 सेणो, अहिणन्दियात्रो पयात्रो, सम्भाणिया मामन्ता, निउत्ता ।
 महन्तया । तत्रो पसत्ये तिहिकरणमुज्जत्तजोए अणुकुलेणं
 सउणसंघाएणं पवयणवलिएणं^२ विहिणा समं सन्तिमईए
 अमरगुरुपमुहपहाणपरियणेण य पव्वदत्रो हरिसेणगुरु-
 समौवे कुमारो ।

अदक्कन्तो कोद कालो । अहिज्जियं सुत्तं, अवहारित्रो^३
 तथत्थो, आसेविया किरिया । उचित्रो जिणकप्पपडिवत्तीए
 त्ति अणुअविद्य गुरुयणं वज्जमन्नित्रो तेण^४ अहाविहीए
 पडिवत्तो जिणकप्पं—कहं

^१तवेण सुत्तेण अत्येणं एगन्तेण बलेण य ।

तुल्लणा पच्चहा वुत्ता जिणकप्पं पडिवज्जत्रो ॥^५

पढमा उवस्सथंमी बीया बाहिं तइया चउक्कंमि ।

सुअहरंमि चउत्थी तह पच्चमिया सुसाणंमि ॥—

^६एवमाह तुल्लिऊणं अप्पाणं ॥

१ D adds वि ।

२ F पवत्तिएव ।

३ DF have instead of this passage ततो तुल्लिउमारवो । अप्पावयं
 कएत्ता ।

४ CE om. both verses. D सुत्तेणं अत्तं तवेअंतवलेव य ।

५ CE om., DF एवमाह तुल्लया तुल्लिकव अहाविहीए पडिवत्तो जिणकप्पं ।

तन्मो गामे ऽगरायं नगरे पञ्चराएण विहरमाणो अह-
 क्कन्ते पङ्कयकाले ससागओ कोल्लागसन्निवेशं । ठिओ एगत्य
 पडिमाए । दिट्ठो य भट्टरक्खेणं कइवयपुरिससहाएण परि-
 भमन्तेण विसेणेण दुरन्तपुब्बकयकसदोसेण^१ । जाओ य से
 ५ कोवो । चिन्तियं च णेण । अहो मे पावपरिणई, पुणो वि
 एस दिट्ठो त्ति । अहवा सोहणमिणं, जओ एस एयाई
 मुक्काउहो विवित्तदेसट्ठिओ य । ता वावाएमि एयं पावकसं,
 पूरेमि अत्तणो मणोरहे । अहवा न जुत्तमेएसिं नियमुक्क-
 उत्तयाण पुरओ वावायणं ति । ता पुणो वावाइस्सं ति ।
 १० चिन्तिज्जण पयट्ठो तयासन्नदेवउल्लसमौवं । मा विद्याणिसुत्ति
 'एएण वावाइयं' ति, न साहिउं नियपुरिसाणं गओ तया-
 सन्नमेवावासयामं देवउल्लं । येववेक्काए य अहक्कन्तो वासरो,
 समागया रयणी । पसुत्तो देवउल्लपीढियाए विसेणो ।
 अट्टुरत्तसमए घेत्तूण मण्डलगं एक्कओ सेव गओ सेणमुणि-
 १५ वर^२समौवं । दिट्ठो य^३ णेणं ज्ञाणनिच्चलमणो मुणो ।
 ४ वियम्भिया से अरई, वट्ठिओ मोहो, अवगया विथारणा,
 पक्खलिओ कोवाणलो, फुरियं दाहिणभुयाए, कड्डियं मण्ड-
 लगं, भणिओ य भयवं । अरे दुरायार, सुदिट्ठं जीवलोयं
 करेहि ; विवओ मंपयं मम हत्याओ । परमज्झाणट्ठियमणेण^५

१ DF add विविचनवसोमियदंओ वि य अभिवाउ तेव ।

२ D spells देउल्ल ।

३ D adds राउ

४ AF om.

५ DF insert तव ।

६ CE जोष instead of हिष ।

मायस्त्रियं भयवया । आयस्त्रियं च भयवओ गुणाणुराहणौए
 'खेत्तदेवयाए । कुविया एसा विसेणस्स । वाहियमणेण
 मण्डलगं भयवओ, अवहडं खेत्तदेवयाए^१, यन्मिओ एसो,
 भणिओ य णए । अहो ते पावककया, अहो संकिलेसो,
 अहो अणज्जत्तणं, अहो विवेयसुज्जया, ओ एवं वासीयन्धण- ।
 कप्पस्स भयवओ वि एवं ववससि । ता गच्छ, अदट्ठवो तुमं
 ति । ^२भणिय उत्यन्मिओ 'मदयं देवयाए' । तिव्वकसाओ-
 दएणं च अवगणिऊण देवयाए वयणं पयट्ठो पुणो वि धादउं^३
 भयवन्तं । ^४तल्लप्पहारिओ देवयाए, विणिन्तइह्दिग्घारं
 निवडिओ धरणिवट्ठे, सुच्छिओ^५ वियणाए । 'भयवओ १०
 ओग्गहो' त्ति मंरुद्धा देवया । आसामिओ सकरुणं, अव-
 णीओ ओग्गहाओ, सुक्को 'नेऊण वणनिउज्जे । तिरोहिथा
 देवया । चिन्तियं च णेणं । अहो मे पावपरिणई । कहं पुण
 न एस वावाहओ^६ । गहिओ अमरिसेण । भावियं रोह-
 ज्जाणं । बद्धं नरयाउयं, पोमियं अभिणिवेसेण । अदक्कन्तो १०
 कोइ कालो । अजया विउत्ते परिणये वाह्ज्जमाणो कुहाए
 एगई चेव वज्जमाणो ^{११}वोप्पिलाडवीमज्जयारंमि गिद्धाव-

१ A योत्त०, CE ०देवताए ।

२ CE ०देवभाए ।

३ D भविज्ज, CE भविज्जः । ४ DF एसो । ५ A om., A inserts च ।

६ D inserts कुरियार । ७ D inserts तउ । ८ CE सुचिओ ।

९ CEF om.

१० F adds त्ति ।

११ CE योयि०, DF मुयिजा०, A ०वीर, ACEF मज्जभावादि ।

वरणनिमित्तं पिच्छसंपाथणञ्जएहि सवरेहिं पयम्पमाणो
दीणविसूरं वावाइओ विसेणो । समुप्पओ तमाभिहाणाए
नरयपुठवीए बावीससागरोवमाऊ नारगो त्ति ॥

भयवं पि सेणाणगारो विहरिऊण मंजमुक्कोएण
५ भाविऊण उवममसुहं काऊण संलेहणं वन्दिऊण वीथराए
पडिवक्खिऊणमणसणं 'काऊण 'सगंडसाइत्तं चाराहिऊण
भावणाओ चइऊण देहपञ्जरं समुप्पओ नवमगेवेक्के एगतौ-
ससागरोवमाऊ देवो त्ति ॥

+ + + +

वस्कायं जं भणियं सेणविसेणा उ पित्तियसुय त्ति ।

गुणचन्दवाणमन्तरपत्तो एयं पवस्कामि ॥

॥ समत्तो सत्तमभवो ॥

॥ अट्टमो भवो ॥

अत्थि इहेव जम्बूद्वीवे दीवे भारहे वासे महामह-
लुत्तुभवनसिद्धरूपकनिरुद्धरविरहमग्गा देवउल्लविहाराराम-
संगथा निच्चुस्सवाणन्दपमुद्दयमहाजणा निवासो तिक्कयण-
सिरीए निदरिसणं देवनयरीए विस्सुकम्भविणिस्सिया^१
अञ्जोन्ना नाम नयरी । औए उप्पत्ती विव स्थायलस्स आगरो ।
विव विलामाणं कोसलपगरिस्सो विव पयावइस्स जम्भभूमौ
विव विन्दयाणं विमुद्धसौलसमायारो इत्थियाजणो । औए
य गुणेगन्तपक्खवाई^२ अच्चुयारचरिओ निवासो परमलक्खीए
पियंवओ पणइवग्गस्स संपाडओ ममीहिियाणं पुरिसवग्गो
त्ति । तीए य अइसइयपुब्बपत्थिवचरिओ पयावसरिसपसा-^३
यवसीकयसयलसत्त, रायसिरीए वि य अविउत्तो किन्तीए,
नीईए वि य अविरहिओ दयाए, अच्चन्तपयाहिियपीई^४
मेत्तीबल्लो नाम राया । तस्स सयलन्तेउरप्पहाणा पउमावई
नाम देवी । स इमीए सइ विमयसुइमणुहविंसु त्ति ॥ इओ
य सो नवमगेवेज्जयनिवासी देवो अहाउयं पाल्लिकण चुओ^५
समाणो समुप्पओ पउमावईए कुप्पिंसि । दिट्ठं च णाए
सुमिणयंमि तीए सेव रथणौए पहायसमयंमि विमलमहा-

१ A • पिणिस्सिया ।

२ CDE चचुहार. F चचुदरे ।

३ CE • रती ।

- सलिलपङ्क्ति^१ समद्भासितं गलिणिसङ्केतं विरायमाणं
 'विषद्वकमलायरभिरौ' हंसकारणवचक्कवाओवसो^२ हितं झण-
 झणन्तेणं भमरजालेणं समन्वितं कप्पपायवराईए समासन्न-
 दिव्योववणसो^३ हितं पणसमाणं पिव कल्लोललीलाकरै^४
 ५ महन्तं सरवरं वयणेणमुयरं पविसमाणं ति । पासिऊण 'य
 तं सुहविउद्धा एसा । साहिओ य तौए जहाविहिं ददयस्स ।
 हरिसवसग्गवियपुलएणं भणिया य तेणं । सुन्दरि, सयल-
 मेइणीसरनरिन्दकमलाय'रभोयलालसो महारायहंसो ते
 पुत्तो भविस्सइ । पडिस्सुं तौण । अहिययरं परितुट्ठा
 १० एसा । तओ मविसेमं तिवग्गसंपायणरयाए पत्तो पसूद-
 समओ । तओ पसत्यतिहिकरणमुत्तजोए सुहं सुहेणं
 पसूया एसा । दसदिमि उज्जोयन्तो सुकुमालपाणिपाओ
 जाओ से दारओ । निवेइओ राइणो मेत्तौबलस्स पमोय-
 मञ्जूसाहिहाणाए चेडियाए, जहा 'महाराय, देवो पसमा-
 १५ वई दारयं पसूय' न्ति । परितुट्ठो राया । दिअं तौए
 पारिओसियं । करावियं बन्धणमोयणाइयं उच्चियकरणिज्जं ।
 हरिमिओ नयरिजणवओ । ऊमियाओ भवणेसु आणन्द-
 धयवडायाओ । कयाओ आययणेसु मणहरविसेसपूयाओ
 'पडत्ताइं च पइभवणेसु वज्जन्तेणं परमपमोयतूरेणं गिज्ज-
 २० णेणं जलमङ्गलगेणं नचन्तीहिं तइणरामाहिं पेण्णनीहिं

१ D पङ्क्तिः ।

२ A विषद्वः, D विषद्वः ।

३ DE om

४ DE 'राभो' ।

५ CEF सयलार्इ ।

सहरिसं बुद्धाहिं पिप्पमाणपवरासवाहं वड्डुमाणहत्तफलयाहं
 उल्लासन्नेणं तूरियसंघाएणं ^१फलं पावेन्नेणं वेयालियसमूहेणं
 अञ्जुदारविष्कट्ठाहं महापमोयपिसुणयाहं ^२वड्डावणयाहं ति ।
 उच्चियवेलाए य सव्वभवणेहिंतो निग्गया नयरिजणवथा
 पयट्ठा य रायभवणसंसुहं । ते य तद्वा पेष्किज्जण हरिस- ५
 वसपयट्ठपुल्लओ संभमाइसएण सहरिसनञ्जन्तवारविलयासमेओ
 नयरिजणाभिसुहमेव निग्गओ राया । वड्डाविओ पुत्तजम्म-
 म्मुदएणं नयरिजणवएहिं । भणिया य राइणा । तुम्हाणं सेव
 एसा बुद्धिं ति । अहिणन्दिज्जण सव्वज्जमाणं पेष्किज्जण तेषिं
 विष्कट्ठं सक्काणिज्जण जहोचियं ^३पविट्ठो सभवणंमि ^४ । एवं १०
 च पइदिणं महन्तमाणन्दसोत्तमणुहवन्तस्स समइष्किओ
 पढममाओ । पइट्ठाविथं नामं दारयस्स 'उच्चिओ एस एयस्स'
 कल्लिज्जण पियामहसन्तिथं गुणचन्दो ति । ओ य विसिट्ठ-
 पुल्लफलमणुहवन्तो पत्तो कुमारभावं । अञ्जन्ताइसएण गहि-
 याओ कलाओ । तं जइ । लेहं गणियं आलेखं नटं गीयं १५
 वाइयं सरगयं पुत्तरगयं ^५समतालं जूयं जणवायं ^६होरा कव्वं
 दग्गमट्ठियं ^७अट्ठावयं ^८अअविही पाणविही मयणविही अज्जा
 पहेलिया ^९मागहिया गाहा गौइया सिलोगो मज्झित्यं

१ CEF पुष्पावेवेधं, पुष्पावन्तोत्तयता । २ D om. ३ D •चियं ।

४ D •वति । ५ CE समतालवित्तलं ६ D होरं ।

७ DF इवमहट्ठियं । ८ D अट्ठा, A & C. m., CE add पत्तिविह ।

९ A adds गाहा ।

- गन्धजुत्तो आहरणविहो तक्षणीपठिकम् इत्यौलक्षणं पुरिष-
 लक्षणं हयलक्षणं गयलक्षणं गोणलक्षणं कुक्कुडलक्षणं
 मेखयलक्षणं चक्रलक्षणं कृत्तलक्षणं 'दण्डलक्षणं अशि-
 लक्षणं मणिलक्षणं 'कागणिलक्षणं चमलक्षणं चन्द्रचरियं
 १५ सूरचरियं राजचरियं गहचरियं^१ सूयाकारं दूयाकारं
 विष्वागयं मन्तगयं 'हस्तगयं संभवं चारं पडिचारं वूहं
 पडिवूहं खन्धावारमाणं नगरमाणं वत्युमाणं^२ खन्धावारनिवेशं
 नगरनिवेशं वत्युनिवेशं ईमत्यं तत्तप्पवायं^३ आसखिलं
 हत्थिसिखं धणुवेयं हिरस्सवायं सुवलवायं मणिवायं धाडवायं
 १० 'वाङ्गजुद्धं दण्डजुद्धं सुट्टिजुद्धं अट्टिजुद्धं जुद्धं निजुद्धं^४
 जुद्धनिजुद्धं सुत्तखेडं वट्टखेडं वण्णखेडं मालियाखेडं पत्त-
 खेडं^५ कडयखेडं^६ पयरखेडं^७ मज्जीवं निज्जीवं
 सउण्हयं चेति । सो य मंपत्तविषयपसङ्गसमओ वि आसख-
 याए सिद्धिभावस्स उवसन्तयाए किलिट्ठकम्भुणो अभासपर-
 १५ याए कलाकलावमि अदंसणयाए कम्मगाहवपगरिसम्भु
 विषयपसङ्गविमुहो तौए सेव नयरीए ओसमियनन्दणवणेसु
 उज्जाणेषु कलाकलावभासतज्जिच्छो आणन्दयन्तो गुरुपया-

१ A चंडव०. CE चंड० ।

२ A कानिचि० ।

३ CE add विवाचपडसं जत्तापडसं मुट्ठिभेदं चित्ताभेदं and read ०मारं ।

४ D चक्र, F डक्र ।

५ CE add जलपरिमाणं चक्रपत्तपरिमाणं भूमिपरिमाणं ।

६ F ०वाहयं सिद्धिचं : ७ D om = CE add चरिचुद्धं ।

८ A om.

१० A ०ई, D ०ई ।

११ D ०ई ।

विद्ययाहं पूरयन्तो पण्डितमणोरहे संवद्वयन्तो भिष्यणसंघाथं
अणुहवन्तो विसिद्धपुष्पफलाहं सुहं सुहेण अश्विवसद् ॥

इओ य सो^१ विशेषजौवनारओ तओ नरथाओ उव्व-
ट्टिजण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तहाविहं किंपि
अणुट्ठाणं काजण समुप्पओ वेयडुपव्वए रहनेउरचक्कवात्तउरे ५
मथरे विज्जाहरत्ताए त्ति^२ । कथं से नामं वाणमन्तरो त्ति ।
अदक्कन्तो कोइ कालो । अअया समागओ अओज्झातिलय-
भूयं मयणनन्दणं नाम उज्जाणं । दिट्ठो य णेण तंमि सेव
उज्जाणे आलेखविणोयमणुहवन्तो कुमारगुणचन्दो त्ति । तं
च दट्ठूण उदिस्सपावकओ अआससामत्येणं अकुसलजोयस्स १०
गहिओ^३ परमारईए । चिन्तियं च णेणं । को उण एसो
मह दुक्खहेज । अहवा किमणेण^४ जाणिएणं ; वावाएमि एयं
दुराधारं त्ति । कसायकलुप्पियमई गओ तस्स समीवं । जाव
न चएति तस्सोग्गहं अदक्कमिउं, तओ चिन्तियमणेणं । इह-
ट्टिओ सेव अदिस्समाणो विज्जासत्तौए भेसेमि भीषणसहेणं । १५
तओ सयमेव जौवियं परिचइस्सइ । कओ णेण वज्जप्पहार-
फुहन्तगिरिसइभीषणो महाभेरवसइो । न संवुट्ठो कुमारो ।
ईधि संवुट्ठो वि विहभिज्जण^५ धीरविथा वयंसया । अहिय-
थरं कुविओ वाणमन्तरो । चिन्तियं च णेणं । अहो से
दुराधारस्स धीरथा. अहो अवज्जा ममोवरिं । ता दंसेमि २०

१ D om

२ A adds जाउ कालवनेनं ।

३ D परमार चरईए ।

४ D om.

५ D adds च ।

- से अत्तणो परक्कमं, निवाडेमि एयं महत्तं कच्चणपायवो^१ ।
 तन्नो णेण संवुत्थियङ्गुवङ्गो नौसंभयं सेव न हविस्सुद न्ति ।
 सयराहमेव पाडिअो कच्चणपायवो । कुमारपुष्पहावेण
 निवडिअो अन्नत्थ । न छिक्को वि मपरिवारो कुमारो ।
 ५. ^१दूमिअो वाणमन्नरो । चिन्तियं च णेणं । अहो से महा-
 पावस्सु सामत्थं ति । ^२अहिययरं संकल्लिट्ठो चित्तेणं ।
 एत्थन्नरंमि कुओइ समागअो गमणरई नाम खेत्तवाक्क-
 वाणमन्नरो । तं च दट्ठूण येवयाए सत्तस्स अप्पयाए विज्जा-
 बलस्स पलाणो विज्जाहरवाणमन्नरो । कुमारो वि उच्चिय-
 १० समए पविट्ठो नयरिं ॥

- इअो य उत्तरावहे विमए सङ्गउरे पट्ठेण सङ्गायणो
 नाम राया । कन्निमई से भारिया । धूया य से रयणवई
 नाम । सा य क्वाइसएण सुणौण वि मणहारिणी कक्का-
 वियक्कएत्तेण अमरिमी अन्नकन्नयाण । तन्नो विमणा से
 १५ अणणी । न इमौए तिज्जयेण वि उच्चियपुरिसरयणं तक्केमि ।
 अहवा बज्जरयणभरिया भयवई सेइणौ । ता निक्कावेमि
 ताव नियनिजणपुरिसेहिं, को उण इमौए कवविज्जाणेहिं
 उच्चिअो, अअो आसअो से विवाहसमअो न्ति । चिन्तिऊण
 पेसिया दिसोदिसं रायउत्तकवविज्जाणपरियाणणनिमित्तं
 २० विथड्ढा नियपुरिसा । भणिया य एए । आणेयव्वा तुभेसि

१ A ओ and omits the two next sentences.

२ D दुमिड ।

३ D om.

રચણવર્દીરૂવજોગા^૧ રાણુત્તપડિષ્ઠ્ઠન્દયા કલાકોસજ્જપિસુ-
 ણયં ચ કિંચિ અચ્ચધુયં^૨ તિ । [જં દેવી આણબેદ ત્તિ]^૩
 ગથા દિસોદિસં । દિટ્ઠા ચ પેહિં વહવે રાણુત્તા, ન ઉણ
 રચણવર્દીરૂવજોગ ત્તિ । તહાવિ એ મણાગં સુન્દરબરા, તે
 આલિહિયા તેહિં । ગથિયં ચ કલાકોસજ્જપિસુણયં પત્ત- ૫
 ળ્લેવાદ । સમાગયા અન્ને અન્નોન્નાહરિં । દિટ્ઠો ચ તેહિં
 રાજાવેષેણ ધણુલ્લેયમલ્લસન્તો ગુણચન્દો । વિન્નિયા ચિત્તેણ ।
 પવિટ્ઠો નયરિં કુમારો । ચિન્નિયં ચ પેહિં । અહો સે રૂવં,
 અહો કલાપગરિસો । સલ્લહા અણુરૂવો એસ રાણુધૂયાણ ।
 કિં તુ ન તોરેણ ઇયસુ સંપુણપડિષ્ઠ્ઠન્દયાલિહણં, વિસેસાઓ ૧૦
 સદ્દંષણંમિ । જંપિયં ચિત્તમદણા । અરે ભૂસણેય, દિટ્ઠં
 તણ અચ્ચરિયં । તેણ મણિયં । સુટુ દિટ્ઠં, કિં તુ વિસલ્લો
 અહં । ચિત્તમદણા મણિયં । અરે કેણ કલ્લેણ । ભૂસણેણ
 મણિયં । અસમત્યો^૪ એણ દેવીસંદેસયં સંપાહેહં । ચિત્તમદણા
 મણિયં 'કહં વિય' । ભૂસણેણ મણિયં । અરે કહમન્નેહિં ૧૫
 ઇયસુ પડિષ્ઠ્ઠન્દઓ લિહિહં તોરદ^૫ ત્તિ । ચિત્તમદણા
 મણિયં । અરે સલ્લસાહારણો એસ વિસાઓ, અન્નેણાવિ એસ
 ન તોરેણ સેવ । ભૂસણેણ મણિયં । કિં અન્નાણ સેસચિન્નાણ,
 નિહત્તા એત્થ અન્ને । ચિત્તમદણા મણિયં । અરે ઉવસણ્ણ

૧ F adds રહેહુ લિહિહણ ।

૨ A •ચવત્તલ્લેવાદયં and om. તિ ।

૩ CDEF om. passage in brackets.

૪ ACE •આ ।

૫ A om., D omits the four last sentences.

- ताव एयं । 'तन्नो अणवरयदंसणेण रायभूयपडिच्छन्दयं पिव
 किंविवाहणेण जिहिस्सामो 'एयपडिच्छन्दयं ति । भूमणेण
 भणियं । जुत्तमेयं ता कहं पुण एस दट्ठस्सो त्ति । चित्त-
 महरणा भणियं । अरे रयणवररूवमभिलिहिय चित्तयर-
 १ दारयववएसेण पेष्कासु एयं ति । भूमणेण भणियं । अरे
 साज्ज साज्ज, सोहणो एस उवाओ । एवं च कए समाणे
 'रायभूयाए उवरि केरिस्सो' एसो' त्ति एयं पि विजायं
 भविस्सइ त्ति । मन्तिऊण पविट्ठा नयरिं । आलिहिओ
 अहिमयपडो । चेत्तूण तं गया^१ कुमारभवणं भणिओ थ
 १० पडिहारो । भो महापुरिस्स, चित्तयरदारथा अन्हे अत्थिणो
 कुमारदंसणस्स । पडिहारेण भणियं । सिट्ठह ताव तुन्हे^२,
 निवेएमि कुमारस्स । निवेदयं पडिहारेण । समारट्ठं च णेण,
 जहा पविसन्तु त्ति । पविट्ठा चित्तमरभूमणा । पणमिओ
 कुमारो । 'उवविसह' त्ति भणियमणेण । 'पसाओ' त्ति
 ११ भणिऊण उवविट्ठा एए ।

उवणोओ य अह पडो हरिमियवयणेहि तेहि सपणामं ।

भणियं च देव अन्हे सङ्कुउराओ इहं आया^३ ॥

देवं गुणाण निजयं पणरयणवच्छलं च 'मुणिऊण ।

ता अन्हे कयउणा जेहि तुमं अज्ज दिट्ठो मि ॥

१ A om.

२ D इयस्स ।

३ A कोरवा, CE कोरवी ।

४ CDE पविट्ठा ।

५ CEF तुम्हं

६ F इवावाणा ।

७ ACEF कुण्डलच ।

सयलपुहईष्ट नाहो तं नरवर तहवि भणिमो एवं^१ ।
 अन्हाण तुमं नाहो निभरभत्तोपहावेणं ॥
 ता देज्जह आणत्तिं चित्तकलाए सगुणलवं अन्हे ।
 जाणामो परमेसर इय भणिउं लज्जिया जाया ॥
 अह तं दट्ठूण पढं पीदभरिज्जनलोथणजुएण ।
 भणियं गुणचन्देणं अहो कल्लावगुणो तुभं^२ ॥
 जइ एस कल्लाष्ट लवो ता संपुष्ठा उ केरिसौ होइ ।
 सुन्दरअमंभवो जिय अओ-वरं^३ चित्तयमस्स ॥
 अन्हेहि अदिट्ठउब्बो अन्हेहि वि नूणमेत्य लोएहि^४ ।
 एवंविहो सुकूवो रेहानासो न दिट्ठो त्ति ॥ १०
 जइ वि य रेहानासो पत्तेयं होइ सुन्दरो कहवि ।
 तहवि समुदायमोहा न एरिसी होइ अन्नस्स ॥
 एसा विस्सल्लनयणा दाहिणकरधरियरम्मसयवत्ता ।
 कवि व्य मयणघरिणी चित्तगया हरइ चित्ताइं ॥
 जइ पुण मणयसुरासुरलोएसु हविज्ज एरिसी कावि । १५
 विग्गहवई सुकूवा निज्जिय^५ जयल्लच्छिन्नायसा ॥
 ता^६ नसिज्जण इमौए मयणो नियकज्जभारमुद्दामं ।
 हेलाविणिज्जियजओ भुवणंमि सुवेज्ज वीसत्थो ॥
 ता अइसयकोसलं तुन्हाण इमं दढं मइं चित्तं ।
 अवहरइ^७ अहियउब्बं निउणगुणा कं च न हरन्ति ॥ २०

१ DE एवं । २ D तुभं । ३ CE अयोपरं, A अउपरिं ।

४ CE लोथेनि । ५ A ०२६० । ६ AD विविज्ज । ७ CE अदिहं ।

- एवं पर्यपिरंमौ^१ गुणचन्द्रे तेहि निउणपुरिसेहिं ।
 भणियं न एत्थ अन्हं अइसयनिउणत्तणं नाह ॥
 अइसयनिउणत्तं पुण एत्थं सुण भयवओ पयावइणो ।
 जेण जयसुन्दरमिणं लउहं रुवं विणिम्वियं ॥
- ५ अहेहि लिहियमेत्तं नरवर दट्ठूण किमिह निउणत्तं ।
 अन्हाण रुवओहं संपुत्तमणालिहन्ताणं ॥
 इय तव्वयणं सोउं हरिमियवयणेण तो कुमारेणं ।
 भणियं तुहेहि कहिं एयं आलोइयं रुवं ॥
 संसारसारभूयं नयणमणानन्दधारयं^२ परमं ।
- १० तिउणयणविन्ध्यजणयं विहिणो वि अउव्वनिष्ठाणं^३ ।
 भणियं च तेहि नरवर सुण सङ्गाउरंमि गुणनिहाणंमि ।
 दरियारिमइणरई राया सङ्गायणो नाम ॥
 तस्सेसा गुणखाणौ ओहामियतियमसुन्दरिविलासा ।
 धूया पाणवडिया रयणवई नाम नामेण ॥
- १५ अहेहि वक्काहमहे दिट्ठा एम त्ति कस्यया नाह ।
 नयराओ^४ निक्कमन्ती दिव्वं जम्माणमाकूठा ॥
 धरियधवलायवत्ता सहियणपरिवारिया विमासक्खौ ।
 उव्वाणं गन्तमणा दाहिणकरं^५ निमित्तमयवत्ता ॥
 अहेहि तओ लिहियं गेत्तं गन्तूणमह पडं धेत्तुं ।
- २० लिहिया सुद्धमयक्खौ दंसणमणसम्भरन्तेहिं ॥

१ MSS. ०लि ।

२ CDE ०रिणं ।

३ CE विष्ठाणं ।

४ A निम्मा ।

५ F धरिय ।

न य तौए सुन्दरत्तं रुवस्साराच्चियं इहहेहिं ।
 मजे न विस्सयस्सो वि अवितहं ^१तं खमो लिहिउं ॥
 दहुं पि जं न नज्जइ अवुहेहिं साहिउं ^२च वायाए ।
 दिहुं पि चित्तयस्से तं आराहिज्जए कह णु ॥
 सोऊण इमं वयणं गुणचन्दो मयणगोथरं पत्तो ।
 रायाणभावओ च्चिय आलम्बणपगरिमाओ य ॥
 गूहन्तेण तहावि य नियमागारमह ^३जंपियं तेण ।
 भण भो वित्तुयवुद्धी अस्सं पसिणोत्तरं किंचि ॥
 जं आणवेइ देवो भणिउं परिओसवियसियच्छेण ।
 अणुसरिऊणमिणं तो पढियं पसिणोत्तरं तेण ॥
 किं देत्ति कामिणीओ ? के इरपणया ? कुणन्ति किं भुयगा ? ।
 कं ^४च मज्जेहि ससो धवलेइ सिग्घमेवोवल्लहिऊण ? ॥

भणियं कुमारेण 'नहंगणाभोयं' । चित्तमइणा भणियं ।
 अहो देवस्स लहणवेगो । कुमारेण भणियं । पढसु किंपि
 अस्सं ति । विसालवुद्धिणा पढियं ।
 किं होइ रहस्स वरं ? बुद्धिपसाएण को जणो जियइ ? ।
 किं च कुणन्ती वाला नेउरसहं पयासेइ ? ॥

ईसि विहसिऊण भणियं कुमारेण 'चक्कमन्ती' । 'अहो
 अइसओ' ति जंपियं भूसणेण । भणियं च णेण । देव, मए

१ F तच ।

२ D •चं, F पि ।

३ F मिह ।

४ AF किं. The metre in the fourth pāda is wrong.

वि किंपि पणिणोत्तरं चिन्तियमासि, तं सुणाउ' देवो ।

कुमारेण भणियं 'पठसु' त्ति । पठियं भूसणेण ।

किं पियह ? किं च गेणहह पठमं कमलसु ? देह किं
रिवुणो ? ।

नववज्जरमियं भण किं ? 'उवहसरं केरिसं वक्कं ? ॥

४ 'दमदमहो का दिक्खइ परकोए' का दड्डा वाणरेण ?
कं जाइ वक्क ? अमियमहणंमि नड्डा सुरासुरा केरिसे व्व
दमदिसिञ्जत्ता ? किं इक्खइ मयसं चिय तेजोक्कं ? केरिसं
च जुवईहि 'सया दाविक्खइ नियवयणं ? ॥

कुमारेण भणियं 'पुणो पठसु' त्ति । पठियं भूसणेण ।

१० अणन्तरमेव लहिज्जण भणियं कुमारेण । 'कल्लालंकारमण-
हरं सविसेसं' १ । चित्तमदणा भणियं । अहो देवस्स बुद्धि-
पगरिसो, जमेयं लद्धं ति । देव, महन्तो एयस्स एत्य अहि-
माणो आसि, न लद्धं च एयमस्सेणं । भूसणेण भणियं । अरे,
तुण्णं पि अक्ख अहिमाणो अबेइ । कुमारेण भणियं 'कहं
१५ विद्य' । भूसणेण भणियं । देव, एएण वि एवंविहं सेव चिन्तियं ।
कुमारेण भणियं 'पठसु' त्ति । पठियं चित्तमदणा ।

१ D सुवउ । २ CE हरिचणं, F चिय रिवूणं । ३ AD वप० ।

४ I have not been able to find the name of this metre. If we omit दमदमहो, the meaning of which is not clear, the rest consists of ४+४+११ gāṇas, the sixth gāṇa in each line being an amphibrachys. लवव ५ Dom.

६ viz. कं वासं कार मवहरं सविसेसं. and कड्डा कड्डा रमवहरं सविसेसं ।

‘के कठिणा नरिन्द ? का कसणा ? तेओ कासु सासओ ? ।
उच्छू केरिस व्य ? के १य अरहिया ? का उयहिगामिणी ? ।
के धणपरसुनहरमायाविस^१ ... प्यहाणया जाणसु ॥

कुमारेण भणियं ‘पुणो पढसु’ त्ति । पठियं चित्तम-
इणा । अणन्तरमेव लङ्किण भणियं कुमारेण । ‘पत्थरा- ५
मसीहासुरसप्पवराह्लावया’^२ । भूसणेण भणियं । अहो
अच्छरीयं, नज्जइ देवेण चेव कियं ति । विन्धिया चित्तमइ-
भूसणा । भणिओ कुमारेण धणदेवाहिहाणो भण्डारिओ^३ ।
भो धणदेव, देहि एयाण दीणारल्लखं ति । धणदेवेण
भणियं । जं देवो आणवेइ । चिन्तियं च णेण । अहो १०
सुद्धया कुमारस्स । अल्लखं दाणमेव नत्थि । नूणं न-याणइ
एसो, किंपमाणो ल्लखो । ता इमं एत्थ पत्तयालं । संपाडेमि
एयमेएसिं कुमारपुरओ चेव, जेण विन्नायल्लखमहापमाणो
न^४ पुणो वि थेवकज्जे एवमाणवेइ त्ति । चिन्तिऊण आणा-
विओ तेण तत्थेव दीणारल्लखो, पुञ्चिओ कुमारपुरओ । १५
भणियं कुमारेण । भो धणदेव, किमेयं ति । धणदेवेण
भणियं । देव, एसो मो दीणारल्लखो, जो पसाईकओ

१ Metre uncertain.

२ ? CE अयरहिया, D बयरयरहिया ।

३ The omitted passage reads in A बसविसय, in D बसमाव, in F माववस, in CE बल्लवसमाव ।

४ viz. पत्थरा मसी हा सूरसप्पवरा हला आवया, and पत्थ राम सीव चहुर
सय वराव आवया । ५ CDE भण्डारिओ । ६ A has न after ‘अहो’ ।

- देवेण एएसिं चित्तचरदारयाणं । कुमारेण चिन्तिथं ।
 इत्त किमेयं^१ अज्ज^२ संपयादंसणं । नूनं पभूओ खु एस
 एयस्स पडिहायद,^३ ता मं सुहित्तणेण किल पडिबोहिज्जण
 एयप्पयंसणेण नियत्तेह इमाओ सपरिगप्पिथमहादाणाओ,
 १. 'नेच्छद य मज्झ संपयापरिक्कं' ति । अहो मूढया धण-
 देवस्स, अस्स एगन्तवज्जे अणुणगामिए सह जौवेणं साहारणे
 अग्गितक्कराईणं पयाणमेत्तफले परमत्यओ अवयारकारए
 पयारन्तरेण थेत्ये वि पडिबन्धो त्ति । केत्तिओ वा एस
 सखो । न खलु एएण एत्थं पि जम्मे^४ एए वि^५ चित्तचर,
 १०. दारया परिमिएण वि वण^६ एयनिमित्तं पि 'असंकलेस-
 भाइणो होन्ति । न य असंपयाणेणं अपरिक्कंसो संपयाए-
 अवि य पुल्लसंभारेण । खीणं य पुल्लसंभारे अदिक्खमाणा
 वि अन्नेमिं अपरिभुज्जमाणा वि अत्तणा गोविज्जमाणा वि
 पच्छन्ने रक्खिज्जमाणा वि महापयत्तेणं असंसयं न जायद ।
 १५ किं वा दाणपरिभोगरहिंयाए अणवयारिणोए उभयलोएसु
 ओहमणिज्जाए पण्डियजणाणं अविच्चीकस्सारयमेत्ताए तत्त-
 चिन्तासु केवलाणत्यफलाए सज्जहा^७ 'मन्नामकप्पाए त्ति ।
 ता पडिबोह्दमं अहमिणं पत्यावेणं । इमं पुण एत्थ पत्त-

१ CE add ति । २ CE संपयासं, DE संपयाणां, A संपयासं ।

३ A पडिहायद । ४ D नेच्छद । ५ D सयं । ६ D adds वि ।

७ CEF om. ८ DE add सुहिबो धवन्ति । ९ D स सं ।

१० A संतासं, CEF संतासदं, D संतासदं, CE explain संपयासयसं ।

घातं, जमजमवि लखं एणसिं दवावेमि; एसो वि एयस्स
 पडिबोहणोवाओ चेव त्ति । चिन्तिऊण भणियं च णेणं ।
 अज्जधणदेव, किनेसो लखो त्ति । धणदेवेण भणियं । देव,
 एसो त्ति । कुमारेण भणियं । अज्जं दोणहमेयमेत्तेणं; ता
 अज्जं पि देहि त्ति । धणदेवेण भणियं । जं देवो आणवेद । ५
 विन्दिथा चित्तमदभूमणा, चिन्तियं च णेहिं 'अहो, उदारया
 'आसयस्स' । निवडिऊण चलणेसु नेयावियं नियमावासं ॥

एत्यन्तरंमि समागओ मज्झणहसमओ : पठियं काल-
 निवेद्यएण ।

मज्झत्यो चिय पुरिसो होइ दढं उवरि सव्वजोयस्स । १०

एवं कहयन्तो विद्य सूरु नइमज्झमारुढो ॥

वारविलामिणिसत्यो तुरियं देवस्स मज्जणनिमित्तं ।

इत्थुत्तकणयकलसो मज्जणभूमिं समालियद ॥

एवं सोऊण उट्ठिओ कुमारो, गओ मज्जणभूमिं ।

मज्जिओ अणेगेहिं गन्धोदएहिं^१ । कयं करणिज्जसेसं । १५

रयणवदसाहिलासो य ठिओ विचित्तसयणिज्जे । चिन्तियं च

णेणं । अहो से रुवं सङ्गायणनरिन्दधूयाए । कसया य एहा ।

ता अविहड्डो संपओओ^२ इमीए त्ति । चिन्तयन्तस्स

समागया अत्याइयावेला । ठिओ अत्याइयाए । समागया

१ DF इयस्स, om. next sentence.

१ F गंधोदएहिं ।

२ AD संपज्ज ।

- विशालबुद्धिषुमुहा वयंसया । पत्युओ चित्तयस्मविणोओ ।
 आशिहिओ कुमारेण सुविहत्तुज्जलेण वस्यकस्सेण अल्लिक्क-
 माणेहिं गुत्तियावएहिं अणुक्काए सुद्धमरेहाए पयउदंसणेण
 निज्जजयविभाएणं विसुद्धाए वड्डणाए उच्चिएणं भूसणकसावेणं
 १५ अहिणवनेह्मसुयत्तणेणं परोप्परं हासुप्फुज्जवद्धदिट्ठी आरूढ-
 पेम्मत्तणेणं लद्धिओच्चियनिवेसो विज्जाहरसंघाडओ त्ति ।
 एत्यन्तरंमि समागया चित्तमदभूसणा । दिट्ठो य जेहिं
 'गुत्तियावावडग्गहत्यो तं चेव विज्जाहरसंघाडयं पुत्तोएमाणो
 कुमारो त्ति । पणमिज्जण सह्रिमं भणियं च जेहिं । देव,
 १० किमेयं त्ति । तओ ईमि विहमियमणाहं 'निक्खेह तुभे
 सयमेव' त्ति भणिज्जण समप्पिया चित्तवट्ठिया । निक्खिया
 चित्तमदभूसणेहिं । विन्धिया एए । भणियं च जेहिं । अहो
 देवस्स सम्मत्य अप्पडिहयं परमेसरत्तणं । देव, अउम्मा एसा
 चित्तयस्मविच्छिन्ती साहेइ विद्य नियभावं फुडवयणेहिं ।
 १५ चित्तयस्मे देव दुक्करं भावाराहणं । पमंमन्ति य इणमेव एत्य
 आयरिया । अहिणवनेह्मसुयत्तणेण वि य परोप्परं हासुप्फुज्ज-
 वद्धदिट्ठित्तणं तथा आरूढपेम्मत्तणेण वि य लद्धिओच्चिय-
 निवेसयं च एत्य असाहियं पि देव जाणन्ति वाकया वि,
 किमज्झ पुण इयरे जणा । एवं च देव चित्तमत्ये पडिब्बइ ।
 १० जहा विणा चरियाइणा^० अहियारेण जहा कइच्चि किस्स

१ DE सहस्रल्लिहिविचित्तवट्ठियावावडग्गहत्यो ।

१ CE explain

‘जारिसयभावजुत्तं चित्तयसं’ निष्कञ्जद, तारिसयभावसंपत्ती
नियमेण चित्तयारिणो । ता देव, आसन्नो देवस्स पियदंसणेणं
ईदसो भावो न्ति निवेदयं देवस्स । ईसि विहसियं कुमारेण ॥

एत्यन्तरंमि समागन्नो संज्ञासमन्नो । पडियं कालनिवे-
यएण ।

संज्ञाप्प वड्डरात्तो अप्प दिणयरो तुरियमत्यसिद्धरंमि ।

संकेयट्ठाणं पिव सुरगिरिगुञ्जं^१ समल्लियद ॥

वित्थरद कुसुमगन्धो^२ ‘अण्हं दिक्कन्ति’^३ मङ्गलपईवा ।

पूइक्कद रदणाहो रामाहिं रमणभवणेषु ॥

एथमायसिक्कण ‘गुरुचलणवन्दणाममन्नो’ न्ति उट्ठिन्नो १०

कुमारो, गन्नो जणणिजणयाण सयामं । वन्दिया तेसिं चलणा ।

वड्डमल्लिन्नो णेहि । ठिन्नो कंचि कालं गुरुसमीवे । उच्चिय-

समएणं च गन्नो वासणेहं । अणुसरन्तस्स रयणवईरूवं वोसिए

उच्चियसमए समागया निहा । पहायसमए दिट्ठो णेण

सुमिणन्नो । जहा किल उवणीया केणावि सोमरूवेण दिक्ख- १५

कुसुममाला । भणियं च णेण । अहिमया एसा कुमारस्स ;

ता गिण्हउ इमं कुमारो । गहिया य णेण, घेत्तूण निहिद्या

कण्ठदेसे ।

एत्यन्तरंमि पहायाहं ‘पाहाउयत्तराहं । विउड्डो कुमारो ।

पडियं कालनिवेयएणं ।

११

१ A जारिसं ।

२ F चित्तमहि ।

३ CEF सुरतवज्जुं ।

४ D चहसंदि० ।

५ A संममप० ।

६ D प० ।

अहं निष्ठासिद्यतिमिरो विभोयविज्जराण चक्कवाचाण ।

संगमकरणेक्करसो विद्यम्भिओ अरुणकिरणोहो ॥

पविद्यसिद्यकमलवथणा मज्झयरगुञ्जलवद्धसंगीथा ।

पवणधुयपत्तहत्या^१ जाया सुहदंशणा नलिणौ ॥

५. एयं सोऊण हरिसिओ चित्तेण । चिन्तियं च लेण ।

भविद्यव्वं रथणवईलाहेण । न एस सुमिणओ अक्खहा परि-

णमह, उववूहिओ^२ पाहाउयत्तरेणं, नियमिओ मज्झलसदेहिं,

पहाए य दिट्ठो । ता आसक्खफलेण इमिणा होयव्वं ति ।

चिन्तिऊण उट्ठिओ मयणीयाओ, कथं गुहचलणवन्दणार

१०. आवास्सयं । ठिओ अत्याइयाए । समागया विसालबुद्धिप्पमुहा

वयंसया । समारद्धा गूढचउत्थयगोट्ठी । पठियं विसाल-

बुद्धिणा ।

सुरयमणस्स रइहरे नियम्भभमिरं वड्ड धुयकरग्गा ।

तस्सणवुत्तविवाहा

१५. कुमारेण भणियं । पुणो पठसु न्ति । पठियं विसाल-

बुद्धिणा । तओ कुमारेण ईमि विहमिऊण भणियं ।

वरयस्स करं निवारेइ ॥

विसालबुद्धिणा भणियं । अहो देवेण लद्धं ति । चित्त-

मइणा पठियं ।

२०. भावियरइमाररसा समाणिउं मुक्कवइलमिक्कारा ।

न तरह विवरीयरथं

कुमारेण भणियं । पुणो पढसु न्ति । पढियं चित्तमदहणा ।

खट्ठं कुमारेण । भणियं च णेण ।

णियंभाराजसा सामा ॥

भूसणेण पढियं ।

विउल्लंमि मउल्लियच्छी घणवीसम्भस्स सामली^१ सुदरं ।

विवरीयसुरयसुद्धिया

कुमारेण भणियं । पुणो पढसु न्ति । पढियं भूसणेण ।

खट्ठं कुमारेणं । भणियं च णेण ।

वौममह उरंमि रमणस्स ॥

एवं च जाव कंचि वेलं चिट्ठन्ति, तावागन्नूण निवेदयं
पडिहारेण । कुमार, आसपरिवाहणनिमित्तं वाह्यालिं^१ पडट्ठो
देवो कुमारं सद्भावेद न्ति । कुमारेण भणियं । जं ताओ
आणवेद न्ति^२ । उट्ठिऊण परियणससेओ निग्गओ भवणाओ^३ ।
आरूढो जच्चवोक्काहं; मिलिओ रायमग्गे नरवदस्स, गओ^४
वाह्यालिं^५ । वाहिया बहवे^६ वल्लीयतुत्तक्कवप्परादया
आसा । उच्चियसमएण पविट्ठो नयरिं । कयं करणिज्जसेसं ।
एवं च विमिट्ठविणोएण सह चित्तमदभूसणेहिं अदक्खिया
कदवि दियहा । अज्जया य काऊण रयणवईक्कवगुणकित्तणं
निभत्तक्कप्पापराहीणयाए अज्जन्तलाल्लसेणं तोए दंमणंमि^७ ।

१ D सामली; AF सामली ।

२ AF वाहि० ।

३ AF om

४ A वेजाओ ।

५ AF वाहि० ।

६ CDEF वलीय ।

‘एवं पि ताव पेष्कामि’ न्ति समत्तिऊण^१ निययहियएणं
समालिहिया चित्तवट्ठियाए रयणवई । पुलोदया सिसेहसारं
अणिमिसलोयणेण, लिहिया य हिट्ठे^२ गाहा ।

हियए वि ठियं बासं पेष्कह दिट्ठं पि चित्तयथांमि ।

५ इष्कद तहावि दट्ठं समूसुअो अन्नरप्पा मे ॥

एत्यन्तरंमि समागया चित्तमदभुसणा । ‘कुमारवत्तह’
न्ति न धरिया पडिहारेण । पविट्ठा कुमारममीवं । दिट्ठा
चित्तवट्ठिया । ‘देव, किमेयं’ ति जंपियमणेहिं । ईसि
^३हमिऊण भणियं कुमारेण । तुभं वयपडिष्कन्दयालिहणं
१० ति । तेहिं भणियं । देव, महापसाओ न्ति । तओ घेत्तूण
निह्विया चित्तवट्ठिया । विह्विया एए । वाचिया गाहा ।
चिन्तियं च णेहिं । धन्ना खु मा रायधूया, जा कुमारे-
णावि एवं बज्जमञ्जिद । अहवा किमेत्य अष्करियं,
विसओ खु मा एवंविहाए बज्जमाणणाए । ता इमं एत्य
१५ पत्तयासं, जं मिग्घमेव एयं देवौए निवेदज्जद न्ति
चिन्तिऊण भणियं चित्तमदणा । देव, अउओ एम पडि-
ष्कन्दओ । अहो इयमेत्य अष्करियं, जमदिट्ठं पि नाम
एवमारहिज्जद । भुसणेण भणियं । देव, एरिसा सेव मा
रायधूया, न किंचि अन्नारिमं । धन्ना य मा, जा देवेण
२० एवं बज्जमञ्जिद ।

१ CE समारहियएण ।

२ CEF चेड्ठो ।

३ F वि० ।

४ CE अह०, DF अह० ; perhaps अह० ?

एत्यन्तरंमि पविट्टो पडिहारो । भणियं च णेण ।
 कुमार, समागन्तो देवसन्तिओ विस्सुभूई नाम गन्धर्व्विओ
 कुमारदंसणसुहमणुहविउमिच्छई^१ । कुमारेण भणियं ‘पवि-
 सड त्ति । गन्तो पडिहारो । पविट्टो विस्सुभूई । पणमि-
 ज्जण कुमारं भणियं च णेण । देवो आणवेइ ।^२ “अत्थि ५
 अन्धाणं पत्थुए गन्धर्व्ववियारे सरे विक्कमो त्ति; १तमा-
 गन्तणमवणेउ कुमारो” । तन्तो ईसि विहमिज्जण जंपियं
 कुमारेण । अहो तायस्स अवच्चंमि बड्ढमाणो । विस्सुभूइणा
 भणियं । कुमार, गुणा एत्थ बड्ढमाणहेयवो, न अवच्चमेत्तं ।
 चित्तमइभूसणेहिं भणियं । एवमेयं^३, सयल्लगुणपगरिसो १०
 कुमारो त्ति । तन्तो ‘जं ताओ आणवेइ’ त्ति भणिज्जण
 उट्ठिओ कुमारो, गन्तो नरिन्दभवणं ।

इयरे वि चित्तमइभूसणा विन्दिया कुमारविज्जाणाइस-
 एण गया सभवणं । भणिओ थ चित्तमई भूसणेण । अरे
 चित्तमइ, संपक्कमन्धाण समौहियं । ता इमं एत्थ पत्तयालं । १५
 आलिहिज्जण जहाविज्जाणविहवेण कुमारूवं असंसिज्जण
 कुमारस्स दुयं गच्छन्ह, जेण दट्ठूण कुमारूवाइसयं चिय
 इमस्स विज्जाणाइसयं १६ देवी लज्जं संजोएइ रायधूयं
 कुमारेण सह^४ । एवं च कए समाणे सा चेव रायधूया
 सयल्लगुणसंजुया महादेवो संजायइ त्ति । चित्तमइणा १०

१ F adds त्ति । २ D inserts ता । ३ D corrects this in एवमेयं ।

४ ACEF om. ५ CEF om

- भणियं । अरे भूसणय, मंसिजण कुमारस्स गच्छन्ताणं को दोसो त्ति । भूसणेण भणियं । अरे पत्युयविघाओ, जओ न पेसेइ लल्लं अहे कुमारो त्ति । चित्तमइणा भणियं । अरे अत्थि एयं, ता एवं करेन्ह । आलिहिओ कुमारो ।
- १ तओ घेत्तूण तं कुमारालिहियचित्तवट्ठियादयं^१ च घेत्तूण निग्गया अओज्झाओ । गया कालक्कमेण सङ्ख-उरं । ^२पविट्ठा निययभवणेषु । बीयदियहे य गया देवीभवनं । दिट्ठा^३ जेहिं देवी । माहिओ ^४धणुव्वेयगुणणाइओ ^५गन्धव्वसर-मंसयावणोयणपव्ववसाणो मयलवुत्तन्नो । दंसिओ से कुमारो
- १० कुमारालिहियचित्तवट्ठियादयं च । ^६तओ मपरिओसं निरू-विज्जण कुमाररूवं कलाकोसलं च परितुट्ठा एमा । द्वाविथं चित्तमइभूसणाण पारिओमियं । ^७निरूविओ कुमारो देवीए । चिन्तियं च णाए । अहो से रूवमंपया, अहो अव-त्याणगइओ मंठाणविसेमो । तओ अइमयकोउएण ^८अजाय-
- १५ संतोसाए कुमारदंसणस्स निरूविओओ ^९अओओ ^{१०}विचित्तवट्ठियाओ । ‘अहो से रुवपगरिमाणरूवो विज्जाणपग-रिसो’ त्ति विन्दिया देवी । वाचिया य णाए मा धूष-पडिक्खन्दयहेट्ठओ कुमारलिहिया गाहा । हरिमिया

१ F °चिन्तवट्ठियं । १ CEF om. the next two sentences, D i. marg.

२ D adds च । ३ CEF om., D i. marg.

४ CEF om. all down to परितुट्ठा । (A adds पुओ वि ।

५ A संजाय०, D sec. marg. ६ A om.

चिन्तेण । चिन्तियं च तौए । धन्ना खु मे धूया, जा
 कुमारेण एवमहिलसीयइ^१ । पेसिओ य णाए मयणमञ्जुया-
 इत्यमि कुमारपडिच्छन्दओ रयणवईए । भणिया च एसा ।
 हला, भणाहि मे जायं, जहा लज्जं एयं सिक्केहि । गथा
 मयणमञ्जुया । दिट्ठा रयणवई । उवणीया चित्तवट्ठिया । ५
 भणियं रयणवईए । ^१हन्ते किमेयं ति । तीए भणियं ।
 भट्ठिदारिए, पेसिओ खु एस पडिच्छन्दओ देवीए, आणत्तं
 च तीए, जहा लज्जं सिक्काहि एयं ति । रयणवईए भणियं ।
 हला, को उण एस आलिहिओ । मयणमञ्जुयाए^२ भणियं ।
 न-याणामि नित्तुमयं । एत्तियं पुण तक्केमि, एस भयवं १०
 पुरन्दरो । रयणवईए भणियं । हला, सहस्सलोयणदूमिओ
 खु एसो सुणीयइ । मयणमञ्जुयाए भणियं । जइ एवं, ता
 नारायणो । रयणवईए भणियं । हला, सो वि न एवं
 कणयावयायच्छवी । जइ एवं, ता सव्वजणमणणन्ददाई^३
 चन्दो । रयणवईए भणियं । हला, न सो वि एवं १५
 निक्कलङ्को । मयणमञ्जुयाए भणियं । ता कामदेवो भवि-
 स्सइ । रयणवईए भणियं । हला, कुओ उ तस्स वि ^४ज्ज
 हरज्जंकारज्जयवहसिहापयं गयस्स ईइसो लायल्लोहावयारो ।
 मयणमञ्जुयाए भणियं । जइ एवं, ता सयमेव निरुवेउ

१ A •सियइ ति ।

१ DF चंत ।

२ CE spell here and afterwards •मंजूया. F •मंजूया ।

३ AF •चारी ।

४ CEF om.

भट्टिदारिया । तन्नो चिरं निष्ठादन्नो रयणवर्ह । भणियं
 च णाए । इत्ता, तक्केमि एस माणसो । जन्नो पवडुमाण-
 वयविसेसस्स पुव्वरूवं पिव दमं लक्खीयद, अवट्ठियवय-
 विसेसा^१ य अमाणसा । तद्वा निसेमोचियं दमस्स निद्धं
 १ लोयणजुयलं, अणिमिसं च एयममाणसाणं । मयणमञ्जुयाए
 भणियं । सुट्ठु जाणियं भट्टिदारियाए । एवमेयं, न संदेहो
 न्ति । अहं पुण तक्केमि, भट्टिदारियाए चेव एसो वरो
 भवित्सुद ॥ एत्यन्तरंमि नियकज्जसंगयं जंपियं सिद्धाएस-
 पुरोहिणण । को एत्य संदेहो, असंसयं भवित्सुद । एयं
 १० सोऊण हरिमिया रयणवर्ह । भणियं मयणमञ्जुयाए
 भट्टिदारियाए सुयं सिद्धाएसवयणं । तन्नो हरिमपराहीण-
 याए ईसि विहमिऊण^२ वड्डमसिऊण तौए वयणं समारद्धा
 पुलोदउं । भणिया य चित्तसुन्दरी । इत्ता, उवणेहि मे
 चित्तवट्ठियं वट्ठियामसुग्गयं च, जेण संपाडेमि अम्माए सामणं
 ११ ति । 'जं भट्टिदारिया आणवेद' न्ति जंपिऊण संपाडिय-
 मिणं चित्तसुन्दरीए । समारद्धा समालिहिउं । तन्नो मइया
 अहिणिवेसेण निरुविउं पुणो पुणो तद्वाकवो चेवाल्लिहिन्नो
 तौए पडिच्छन्दन्नो । भणिया य मयणमञ्जुया^३ । इत्ता, उव-
 णेहि एयमम्माए, भणाहि य अन्नं 'किसेस आराहिन्नो न व'

१ CDE •वेसो ।

२ CEF add ति ।

३ A •एव वयवड्डमवेव ।

४ CEF also spell here and below •संजुण ।

त्ति । मयणमञ्जुयाए भणियं । जं भट्टिदारिया आणवेह ।
 गया मयणमञ्जुया । विज्जत्ता य णाए देवौ । भट्टिणि, भट्टि-
 दारिया रयणवई विज्जवेह 'निरुवेह एयं चित्तपडिच्छन्दयं,
 किमेस आराहिओ न व' त्ति । समप्पिया चित्तवट्ठिया,
 गहिया देवौए । निरुविज्जण चिन्तियमिमीए । अहो मे
 धूयाए चित्तयक्कउत्तणं । 'सोहणयरो खु एसो पडि-
 च्छन्दयाओ । आणाविद्या य णाए कुमारलिहिया रयण-
 वट्ठचित्तवट्ठिया, आमञ्जीकथा कुमारपडिच्छन्दस्सु, जाव
 'अञ्जनाणुरूवं मिळणयं' ति हरिसिया देवौ । भणियं च
 णाए । इहा मयणमञ्जुए, भणाहि मे जायं, जहा सुट्ठ १०
 आराहिओ; अन्नं च, सब्बकालमेव तुमं एयाराहणपरा
 हवेज्जसु^१ त्ति; एयं च ते पारिओसियं, तुमं पि एएण एवं
 चेवाराहिय त्ति; निरुवेहि एयस्सु चित्तकोमलं ति ।
 भणिज्जण समप्पियं से चित्तवट्ठियादयं । 'जं मए वियप्पियं,
 तं तह' त्ति हरिसिया मयणमञ्जुया । गया रयणवई- १५
 समीवं । भणियं च णाए । भट्टिदारिए, परितुट्ठा ते देवौ;
 भणियं च णाए, जहा सुट्ठ, आराहिओ त्ति । पेसियं च ते
 पारिओसियं । तं पुण न अन्नपारिओसियप्पदाणमन्तरेण
 समप्पिउं^१ जुज्जह । रयणवईए भणियं । इहा, देस्सामि ते
 पारिओसियं । पेस्सामि ताव, किं पुण अन्नाए पेसियं १०

पारिओसियं । मयणमञ्जुयाए भणियं । जं भट्टिदारिया
 आणवेइ । उवणीया से कुमारलिहिया चित्तवट्टिया ।
 दिट्ठा रयणवईए^१ । चिन्तियं च णाए । हन्त अहं पिव
 एत्थ आलिहिय त्ति । भणियं च णाए । हला मयण-
 मञ्जुए, किमेयं ति । तौए भणियं । भट्टिदारिए, देवीए
 जहा सुट्ठु आराहिआं त्ति आणवेऊण इमं आणन्तं; “अस्स
 च, सव्वकालमेव तुमं एयाराहणपरा हवेज्जासु” त्ति;
 एयं च ते परिओसियं; तुमं पि एएण एवं सेवाराहिय
 त्ति निरुवेहि एयस्स^२ चित्तकोमलं ति,” तथा जं मए
 तत्किं, ‘भट्टिदारियाए एमो वरो हविस्सइ,’ तं तह त्ति
 तक्केमि । तओ अचन्तमाहिलासं पुणो चित्तपदगिई^३
 पुलोदय वाचिऊण य गहं हरिमवसुब्बेणपुलयाए जंपियं
 रयणवईए । हला मयणमञ्जुए, किमहं एमा आलिहिय
 त्ति । अणहरइ चित्तपदगिई^४ । तओ अचन्तं निरुविऊण
 भणियं मयणमञ्जुयाए । सुट्ठु अणहरइ त्ति । न नय्जइ,
 किं भट्टिदारिया आलिहिया, किं वा भट्टिदारियाए सेव
 एत्थ पंडिबिम्भ संकन्त ति । तओ हरिमिया रयणवई ।
 भणियं च णाए । को उण एमो भविस्सइ । मयणमञ्जु-
 याए भणियं । तक्केमि, कोइ महाणभावो भट्टिदारिया-

१ A adds निरुविआ य दिट्ठु उव्वकालोययाय चित्तवट्टियादुयं ।

२ CE हवेज्जासि ।

३ ACE om. चित्त ।

४ D चित्तपदगिई ।

५ AF उपवई, D चित्तपदचिन्तितो ।

णुराई सयसकलारयणायरो रायउत्तो भविस्तुह । रयण-
वईए भणियं । हला, न कयाइ अहमणेण दिट्ठा, ता कहं
ममाणुराइ त्ति । मयणमञ्जुयाए भणियं । भट्टिदारिए,
तक्केमि, तुमं पि इमिणा एमेव चित्तयसगया दिट्ठ त्ति ।
रयणवईए भणियं । हला, किं चित्तयसगयदिट्ठाए वि ।
अणुराओ होइ । मयणमञ्जुयाए भणियं । होइ आगि-
इविसेसओ, न उण सव्वत्य । रयणवईए भणियं । कहं
विय । मयणमञ्जुयाए भणियं । जहा भट्टिदारियाए
इमंमि । तओ ईमि विहमिऊण नौसमियमिओए । मयण-
मञ्जुयाए भणियं । सामिणि, मा संतप्प । 'अवस्तं' १०
सामिणो इमिणा संजुज्जइ' त्ति साहेइ विय मे हियदं ।
रयणवईए चिन्तियं । 'कुओ' ११ 'एत्तिथा भागधेया ।
दुल्लहो खु चित्तामणी मन्दउल्लाण । एत्यन्तरंमि फुरियं
से वामलोयणेणं, आयसिओ पुल्लाहघोषो । परिउट्ठा
चित्तेणं । चिन्तियं च णाए । अवि नाम एयमवि एवं १२ १३
हवेज्ज त्ति ॥ एत्यन्तरंमि समागया पियमेल्लियाहिहाणा'
चेडी । भणियं च णाए । भट्टिदारिए, देवो आणवेइ,
जहा 'आसक्का भोयणवेसा, ता आवस्तथं करेहि' त्ति ।
तओ 'जं अम्मा आणवेइ' त्ति भणिऊण कुमारमणसरणी

१ MSS कथो ।

२ D transposes.

३ AD एवं ।

४ F नाम ।

उट्ठिया रयणवई । कयं गुरुदेवादयं निश्चयम् । भुत्तं च
 विहिणा । गहिओ कुमारपडिच्छन्दओ । अहो सोहणो
 अङ्गविस्सासो, मणोहरा धीरललितययासलोणा दिट्ठौ । अदण्ण-
 गम्भो भावो, अच्चुयारं सत्तं, गम्भीरगरुओ अवत्याणो ।
 ५ अहो ईदसो वि पुरिमविसेसो हवद त्ति अच्चरियं ।
 एवं च कुमारगुणक्किन्तणपराए अदक्कन्ता कदवि वासरा ॥

१६ओ य तच्चित्तवट्ठियादंसणविणोएण कुमारगुणचन्दस्स
 वि एवमेव त्ति । विस्साओ य एस वदयरो कुओइ
 मेत्तीबलेण । 'उच्चिया चेव मङ्गायणनरिन्दधूया कुमारस्स'
 १० त्ति चिन्तिऊण पेमिया तेण तौए पहाणकोमन्नियमसेया
 पहाणवरगा ।

इओ य कुमारपडिच्छन्दयमेत्तदंसणपरा 'न एयमन्न-
 रेण अणुबन्धो 'मुणियद' त्ति उच्चिग्गा रयणवई । परिचत्त-
 मिमौए रायकन्नगोचियं करणिज्जं । समद्धामिया अरईए,
 १५ गहिथा रणरणएणं । अङ्गीकथा सुअयाए, पडिवन्ना विथा-
 रेहिं, ओत्यया मयणजरएण । तओ भा 'मौमं मे दुत्तकद'
 त्ति साहिऊण सहियणस्स उवगया सयणिज्जं । तत्थ उण
 पवडुमाणए विद्यम्भियाए अणवरदमुब्बत्तमाणेणमङ्गणं आप-
 ण्डुएहिं गण्डपासेहिं बप्फपक्खाउलाए दिट्ठीए अलद्धामास-
 १० वोसम्भं जाव थेवं वेस्सं चिट्ठद, ताव हरिसवसुप्फुल्लोत्थणा

समागया मयणमञ्जुया । भणियं च णाए । भट्टिदारिए,
 चिरं जौवसु न्ति । पुष्ठा ते मणोरहा । जं मए तक्कियं,
 तं तछेव जायं ति । रयणवईए भणियं । हला, किं तयं
 तक्कियं, किं वा तछेव जाय ति । मयणमञ्जुयाए भणियं ।
 भट्टिदारिए. एयं तक्कियं, जहा एसो चित्तपडिच्छन्दओ ५
 भट्टिदारियाए चेव वरो भविस्सुद न्ति । जाव तं तछेव
 जायं ति । तओ कडिमुत्तयं दाऊण भणियं रयणवईए
 'हला. कहं विय' । मयणमञ्जुयाए भणियं । सुण ।
 अत्थि अहं दओ भट्टिदारियासमोवाओ देवौसयामं गया,
 जाव पप्फुल्लवयणपङ्कथा सह चित्तमदभूमणेहिं मन्तयन्तो १०
 दिट्ठा मए देवौ । भणिय च णाए । हला मयणमञ्जुए,
 भणाहि मे जायं रयणवईं, जहा 'पुष्ठा मे मणोरहा तुह
 भागधेएहिं, दिक्का तुमं पणयपत्यणामहग्घं अओज्झामा-
 मिणो महारायमेत्तौबलसुयस्स कुमारगणचन्दस्स' । रयण-
 वईए भणियं । हला, किमिभिणा असंबद्धेण । मयण- १५
 मञ्जुयाए भणियं । भट्टिदारिए, नेथमसबद्धं, कहावसाणं
 पि ताव सुणेउ भट्टिदारिया । तओ देवौए भणियं
 'आराहिओ तए एम चित्तयत्थेण; परितुट्ठो य भयवं
 पयावई, जेण सो चेव ते 'अकयस्सकआरायदारियापारिग्गहो
 भत्ता विदण्णो' न्ति । एयं सोऊण हरिमिया रयणवई । २०

दिशं मयणमञ्जुयाण निययाहरणं । चिन्तियं च सहरिणं
 'कहं सो चेव एस गुणचण्डो' त्ति । अहो जइत्यमभिहाणं ।
 अवगमो विथ मे संतावो, तस्स गेहिणोसइए समागमो
 मुत्तिमन्नो विथ परिओसो । मयणमञ्जुयाण भणियं ।
 ५ भट्ठिदारिए, तओ देवोए भणियं 'ता एहि, मज्झिऊण
 गृहदेवए वन्दसु' त्ति । रयणवईए भणियं । जं 'अम्मा
 आणवेद । मज्झिऊण महाविभूईए वन्दिया देवगुरवो ।
 काराविथं महारायमङ्गयणेण^१ महादाणाइयं उचियकर-
 णिज्जं 'ठिइ' त्ति काऊण ।

- १० अइक्कन्तेसु कहवयदिणेसु महया बलममुदणं पहाण-
 रिद्धौए संगया सहियाहिं अइट्ठिया जणणीए अओग्गानय-
 रिमेव विवाहनिमित्तं पेमिया रयणवइ त्ति । पत्ता
 य मासमेत्तेणं कालेणं । निवेदया महारायमेत्तौबलस्स ।
 परितुट्ठो एसो । काराविथमणेण बन्धनमोयणाइयं कर-
 १५ णिज्जं । कया उचियपडिवत्ती । गणाविओ वारिज्ज-
 दियहो । समाइट्ठा पउरमहन्तया, जहा 'कुमाराणुइयं
 मव्वं करेह' त्ति । कयं च जेहिं पुव्वकस्सनिव्वत्तियं
 चेव मव्वं । 'ममारट्ठाओ हइभवणमोहाओ, दवाविथं
 १ पाउळाण दविणजायं, भण्डारपत्तयं वाइऊण कम्बुयाइं

१ F हेवो ।

१ CE add च ।

२ D समाडलाउ ।

३ D पायसुलाउ ।

पद्मानाहरणाद्, निरुविद्यं देवज्ञाद् चेलं,^१ मञ्जाविद्या
 पद्मानवेद्येण्डा, भूमाविद्याश्चो आमवन्दुराश्चो,^२ कङ्काविद्या
 धयमालोवसोहिद्या रक्षा, द्वाविद्यं^३ नथरचक्षरेसु तन्मोक्ष-
 पडलादयं^४ । तश्चो पमत्ये तिहिकरणमुक्तजोप पसाहिश्चो
 वरनेवच्छेपं सुणेन्तो गेयमङ्गलसदं पेच्छन्तो पद्दटपरियणं^५ ।
 ममन्तो गुरुदेवे युवन्तो बन्दिलोण पद्मानमवच्छरियव-
 यणश्चो ममारुढो धवलकरिवरं कुमारो । ठिया य से^६ मग्नश्चो
 विसालवुद्धिपमुहा वयंमया । तश्चो वज्जन्तेणं मङ्गलद्वारेणं
 पणहमाणाहिं वारविलयाहिं रक्षवरादगयरायलोचपरिय-
 रिश्चो अहिणन्दिज्जमाणो पउररामायणेण महया विमदेण^७ ।
 पन्तो रयणवदज्जन्तामयं । ओइलो करिवराश्चो । पउत्तो
 कञ्चणमुमलताडणादल्लरक्काणो विहो । पवेमिश्चो वज्जयाहरयं ।
 दिट्ठा य णेण चित्तयस्सविम्ब पि ओइमन्तो रुवाइमण
 रदं पि विसेमयन्तो^८ मणहरविलामेहिं ईमि पलम्बाहरा
 चक्रवायमिज्जणसरिसेणं यणजयलेण^९ तिवल्लोतरक्कमोहियमु-^{१५}
 द्विगेज्जमज्जा असोयपल्लवागारेहिं करेहिं वित्थिलनियम्ब-
 बिम्बा यल्लकमल्लानुगारिणा चलणजयलेण मव्वागारदंसणौया
 "मव्वङ्गमङ्कासिथा मयणेण कुण्डमिवामयस्स रासो विद्य

१ D चक्षयं ।

२ A मन्दुराश्चो ।

३ D विद्याई ।

४ D तंमोलाई, CE तंमोलादिहं ।

५ A om. ।

६ D चरमयन्तो ।

७ CEF om मुद्धिगेज्ज

८ A चमदा० ।

सुहाणं निहाणमिव रईए आगरो विथ आणन्दरयणाणं
 मुणीण वि मणहारिणिं अवत्यमणहवन्तो रयणवद् भि ।
 हरिमिओ चित्तेण । कथं च णेण मिद्धाएमवयणाओ
 पाणिग्गहणं । भमियाद् मण्डनाद्, पउत्ता आथारो,
 १ संपाडिथा जणोवथारा । तस्मां त घेत्तूण गओ नियय-
 भवणं । कथं उच्चियकरणिज्जं । अदक्कन्ता काद वेत्ता
 मणहरविणोएण ।

पठियं^१ कालपाठएणं ।

- अहं हिण्डऊण दिथह भुवण्जोवणममत्तवावरो ।
 १० अवररयणागर मज्झिउं व तुरिय गओ भुरो ॥
 दिवमविरमंभि जाया मउलावियकमल्लोयणा नलिणो ।
 अइदूमहसूरविओयज्जणियपमरन्तमुक्कं व ॥
 अत्यमियंमि दिणयणे दइयंमि व वड्डियाणरायमि ।
 रयणवद्द सोएण व तमेण तुरिय तस्मां गहिथा ।
 १५ अवहत्थियमित्ते दक्खणे व पत्ते पओमममयमि ।
 चक्काह भएण व निहडियाह अन्नोन्निरवंगं ॥
 आमन्नचन्दपिययमममागमाए व नहयलमिगोए ।
 दिथहमिमाणजणयं गहिथं वरतारयाहरणं ॥
 पुअदिमावज्जवयणं तोसेण व नियममागमकएणं ।
 २० उज्जोवेन्तो जोण्हानिवहेण मसुग्गओ चन्दो ॥

माणंशिणीण माणो मयलङ्कणचन्दिमाष्ट क्षिप्पणो ।
 अगणित्य सहितवणं नटो घणतिमिरनिवहो व्य ॥
 पुष्पदिमाए निवडिया ससिक्काणन्दवाहविन्दु व्य ।
 जाया कज्जलकलसा तमभरिया धरणिविवरोहा ।
 मयणधणुजौवरावो व्य मणहरो तुरियल्लणगमणेण । ४
 अहिसारियाण नेउरल्लवज्जयरवो पवित्यरिओ ॥
 उल्लसियरिक्करयणं वियम्भिउद्दामवाहणौगन्धं ।
 जायं मियङ्कसुहयं भुवणं खीरोयमहणं व ॥
 एवंविहे पओसे सविसेसं सज्जियं महारत्नं ।
 हरिसियमणो कुमारो समागओ नवर तासहरं ॥ १०
 ओहामियसुरसुन्दरिक्काण वल्लह मपरिवाराए ।
 पप्फुल्लवयणकमल्लाष्ट सेवियं सुरविमाणं व ॥
 मिउणेहि कंचि कालं गमिउं छिट्ठाउ हासखेड्डेहिं ।
 अविसज्जियाउ वज्जयाष्ट निग्गयाओ सहेओ से^१ ॥
 अओल्लमज्जमज्जेण पेत्तिउं नेहपरिणदवसेण । १५
 सुत्तं^२ वरवज्जमिउणं जहासुहं निज्जयनौसासं ॥
 ताव य कुपुरिसरिद्धि व्य झिज्जिउं तुरियमेव आठत्ता ।
 रयणी^३ सरिसित्थौण वि अणवेत्थियपिययमविओयं ॥
 पसूसमारण व नौओ नहकोट्टिमाउ अवरन्तं ।
 तारानिवहो सुपओसरियसियकुसुमपयरो व्य ॥ २०

दियहपियविरहकाथररामायणजणियहिययनिब्बेयं ।

भुवणंमि सुहलकुक्कुडवन्दिणसहो पवित्यरिओ ॥

^१ होन्तनिमावज्जदूसहविओयचिन्ताउलो व्व निमिणाहो ।

जाओ भुवणुज्जोवणनियकज्जनियत्तवावारो ॥

५ चालियलवङ्गचन्दण^१निमेरुसुरदाहगन्धमंवल्लिओ ।

अवहियसुरयाथासं विलयाण विद्यम्भिओ पवणो ॥

खेडुमहिसारियाओ विद्यदूपिययमकयं भरन्तोओ^२ ।

नियगेहाड महरिमं गयाउ रोमस्त्रियङ्गौओ ॥

उज्झियताराहरणा पुब्बदिमा मच्छरेण वायमा ।

१० जाया अवरदिमासुहलगं दट्टूण व मियङ्कं ॥

उययधराहरमिहरं सूरुओ अह विद्यडत्तुङ्गमाळो ।

आरत्तमण्डलो तिमिरनिवहसंजायरोमो व्व ॥

घडियाड विममविद्यडियविओयदस्काड चक्कवायाडं ।

दहियमह^३ कं व न कुणड उयओ सुहियं सुमित्तस्स ॥

१५ पत्रियमियकमल्लनयणा मज्जयरगञ्जनत्तबद्धमंगौया ।

, पवणधुयपत्तहत्था जाया सुहदंसणा नल्लिणो ॥

कुमारगणचन्दो वि य उचियरयणिविरामसमण गौय-

मङ्गलुक्खीसेण पहाउयत्तरमदेण विबोहिओ ममाणो काऊण

तक्खणोचियमावस्सयं उचियवेलाए चैव निग्गओ उज्जाण-

१ CE जाति ।

२ A भरन्तोड ।

३ CDEF सुहद ।

४ MSS बंश ।

दंसणवडियाए । ठिओ तय मणोहारिणा विणोएण
कंसि कासं । तओ पविट्ठो नयरिं । कयं उचिय-
करण्णं । एवं च पददिणं रयणवईए सह पवड्डुमाणाणु-
रायं मोक्कमणुहुवन्तस्स अदक्कन्तो कोद कासो ॥

अस्यथा रादणो मेत्तीबलस्स विथक्को^१ पच्चन्तवासी^२
विग्गहो नाम राया । पेसिओ तस्सवरिं विक्खेवो ।
दप्पदुरत्तणेण अकयथाणयपयाणादनौदमग्गो ससमवगच्छि-
ऊण अवसरविदल्लविग्गहेण परादओ विग्गहेण । जाणा-
वियमिणं रादणो मेत्तीबलस्स । कुविओ राया, मयमेव
पयट्ठो अमरिसेणं । विन्नत्तो कुमारेण । ताय, न खलु^३
केसरौ मियाले कमं विहेइ । सियालप्पाओ विग्गहो ।
ता अलं तंमि संरम्भेण । आणवेउ मं ताओ, जेण पावेइ
सो तायकोवाणलपयङ्गत्तणं ति । रादणा भणियं । जइ
एवं, ता गेण्हऊणमग्गसेअमंठिए नरवई लळं गच्छसु ।
कुमारेण भणियं । महापसाओ । अलं च तस्मिन्ति^४
खेइएहिं सेअनरवईहिं । खुइो^५ खु मो तवस्सौ । ता
अलं तंमि सङ्गाए त्ति । भणिऊण अहासन्निहिअसेअ-
संगओ 'अलं ताअपरिहवलेससवणे अणवणीए एयंमि
विअथसेवणाए वि' मोत्तूण रयणवईं गओ विग्गहोवरिं
कुमारो, पत्तो य माअमेत्तेण कालेण तस्स विअथं ।^६

१ A विथक्को, CE विथक्को explained चयनवय ।

२ AD वसी ।

- विग्गहो वि य 'कुमारो मयमागओ' ति विद्याणिज्जण
 ममस्सिओ दुग्गं । ठिओ रोहगसंजत्तोए^१ रोहिओ कुमा-
 रेण । विदयदियहे य उक्कडयाण अमरिसस्स अणभत्तयाए
 नोईणं भिच्चयाए विग्गहस्स सन्निहिियाए मामिणो 'अस्सिय-
 ५ णियाववएसेण अमाहिज्जण कुमारस्स ममारद्धो समंत-
 हरो^२ । पयट्टमाओहणं । विममथाए दग्गस्स पौडिज्ज-
 माणं पि कुमारसेअं अभग्गमाणपसरं ति अहिययरमाढत्तं
 जृण्णुत्तं । जाओ महामंगामो । विद्याणिओ कुमारंण ।
 निमामिओ णेणं । निवत्तियं कहकहवि सेअं । भणिथा
 १० य गायउत्ता । अजुत्तमिमं अयत्तमओ पओयणे अत्ताण-
 मायामिउत्तं । ममस्सिओ ताव एमो दुग्गं । रोहिअं चिमं
 अन्नेहिं । न एत्थ अवमरो पलाइयव्वस्स । इट्ठा य मे
 कुलउत्तया, न वज्जमओ तेमि नामो । मामो य पढमो
 नोईणं । अण्णो य एमो विग्गहो 'भुत्तो य ताएणं
 १५ ठिओ संवन्धिपक्खे । ता न जृत्तसेयमि^३ एगपए पोहमं
 दंसेत्तं । आढत्तो य अविणयनामणोवाओ । अओ मम
 मरीरदोहयाए भाविया त्थमे, जहा पुणो वि एरिमं न
 कयव्वं ति । तेहिं भणियं । अं देवो चाणवेइ ।
 विषाखवुद्धिणा उवल्लद्धो विमओ । विदणादं गामागर-
 २० मडम्माइ गायपुत्ताणं । निहट्ठाइं गाढगुप्पयादं, निहट्ठो य
 पण्णोहारो । अइक्कन्ता कहवि दियहा ॥

१ D संज्ञः । २ CE अवि । ३ F समरो । ४ F जृत्तो । ५ CE अवि ।

एत्यन्तरं कर्हचि परिधमन्तो समागन्तो तमुद्देशं वाण-
मन्तरो । दिट्टो य णेण वाहयालीगन्तो कुमारो ।
गहिन्तो कसाएहिं । चिन्तियं च णेण । एसो सो दुरा-
यारो । अहो से धीरगतयया, न तीरण एस अन्हारि-
सेहिं वावाइउं । आठत्तं च णेणिमं १ दुग्गं । ता एध- ४
सामिणो सहायत्तणेण अवगरेमि एयस्स त्ति । चिन्तिज्जण
दिट्टो य णेण पासायतल्लमंठिन्तो विग्गहो । बज्जमन्निन्तो
विग्गहेणं । भणियं च णेण । किमत्थं पुण भवं इहा-
गन्तो त्ति । वाणमन्तरेण भणियं । तुह सहायनिमित्तं ।
वेरिन्तो वि य मे एस दुरायारगुणचन्दो, न सकुणोमि एयस्स १०
उद्ययं पेच्छिउं । अद्दुवावाइन्तो य कुट्टो महं एस अन्तो-
ज्जाए सनिन्तो गवावडत्तणेण । न दिट्टो अन्तराले, दिट्टो
य संपयं मल्लयपत्तिएण । ता अलं ताव मम मल्लय-
गमणेणं । समाणेमि अन्तरे भवन्तो विग्गहं त्ति । विग्गहेण
भणियं । जइ एवं, ता येवमियं कारणं । किं बज्जणा १५
जंपिएणं । नेहि मं अज्ज रथणीए गुणचन्दसमीवं, जेण
अज्जेव समाणेमि विग्गहं त्ति । वाणमन्तरेण भणियं ।
सायत्तमेयं, तन्तो पयक्कवित्तिकाळो सेव एसो त्ति ।
संपहारिज्जण मह पहाणपरियणेणं ठिन्तो गमणसज्जो
विग्गहो । अइकन्तो वासरो, समागया मज्जरयणी । २०

भणियं वाणमन्तरेण 'एस देसयासो' त्ति । अण्पञ्चमो
 उच्चलिओ विग्गहो । विज्जापहवेण नौओ वाणमन्तरेण
 पवेसिओ गुणचन्दवासभवणे । दिट्ठो य णेण पसुत्तो कुमारो ।
 भणिओ य धीरगरुथं । भो भो गुणचन्द, मए सह
 ५ विग्गहं काऊण वीसत्यो सुवमि^१ । ता उट्ठेहि संपथं.
 'करेहि हत्थियारं' ति । 'माऊ साऊ, भो विग्गह, माऊ.
 सोहणो ते ववसाओ' त्ति भणमाणो उट्ठिओ कुमारो ।
 गहिथमणेण खगं । एत्यन्तरंमि इमं वदयरमाथलिऊण
 धाविथा अङ्गरत्ता, निवारिया कुमारेण । भणिया य
 १० णेण । भो भो माविथा मम मरोरदोहथाए; न एत्य
 अन्नेण पहरियव्वं । किं न^२ आवाज्जिया तुम्हे इमस्स
 इमिणा ववसाएण । ता तुम्हे चेव एत्य विग्गहसज्जामय^३,
 विग्गहो उण ममं सह इमेण । एत्यन्तरंमि वाणमन्तरेण
 'अरे खुइपुरिम, कौइमो तुह इमिणा विग्गहो' त्ति
 १५ भणमाणेण समाहओ खगलट्ठीए कुमारो । 'हण हण' त्ति
 भणमाणो य सपरियणो उवट्ठिओ विग्गहो । कूडाइ
 ओहरणाहं । मिक्काइमएण पायं वञ्चियाइं कुमारेण ।
 नाओ य से भासुरभावो । तओ उक्कडयाए पुणस्स
 पणिट्ठयाए वौरियपरिणईए दण्णधरिमयाए मामिभावस्स
 २० हीणयाए विग्गहादीणं केसरिकिसोरएण विथ भिन्दिऊण

१ D adds ति ।

२ A का० ।

३ A ड D वा ।

गथपौडं^१ विस्तिविथ विग्गहपुरिसे 'उवयारि' ति अदाऊण
खग्गयहारं केसायड्डणेण पाडिओ विग्गहो । कओ से
उवरि पाओ । एत्यन्तरंमि कुमारपरियणेण पाडिया
विग्गहपुरिसा, 'अथद कुमारो' ति समुद्धादओ कल्लयलो ।
पण्हो वाणमन्तरो । चिन्तिथं च णेण । अहो से ५
पावकअस्स अणाउल्लत्तणं, अहो माहप्पपगरिसो, अहो
कयसुया^२, अहो एगमारत्तणं, अहो मे अहसया, अमेव-
मवि एमो न वावाइओ ति । ता इमं एत्थ ताव
पत्तयालं, जमओज्झाउरि गन्नूण निवेएमि एयस्स
विणिवायं, अणेमि एयपरियणस्स सोयं । एवमवि कए १०
समाणे अवगयं चेव एयस्स ति । चिन्तिऊण पय्हो
अओज्झामन्तरेण ।

इओ य 'उट्ठेहि'^३ भो महापुरिम उट्ठेहि^४, कुणस
इत्थियारं' ति भणिऊण सुक्को कुमारेण विग्गहो । न
उत्थिओ एमो । भणियं च णेण । देव, कौइमं देवेण सह १५
इत्थियारकरणं । अजुत्तमेयं ^५पुल्लं पि, विसेसओ मपयं ।
विणिक्खिओ अहं देवेण । पत्ते वि वावायणे 'न वावाइओ'
ति अइययरं वावाइओ ति । ता किं इमिणा ^६असिलिट्ठ-
चेट्ठिएणं । कुमारेण भणियं । उच्चियमेयं तुह महानुभाव-

१ A 'पौड' ;

२ D कयसया. A कयसया F कयसया ।

३ D उट्ठेहि ।

४ A पुल्लं ।

५ CE किलिट्ठ० ।

याए । अहवा किमेत्य अष्करोयं, ईदसा चेव महावीरा
 हवन्ति । विग्गहेण भणियं । देव, कौदसा मम महाणुभावया
 महावीरया थ ; किं वा दयाणिं वज्जणा जंपिएणं ।
 विक्खवेमि देवं । देउ देवो समाणत्तिं नियनरिन्द्याणं,
 ५ वावाएन्तु मं एए, पेक्खउ य देवो ममावि कावुरिसचेट्ठियं
 ति । कुमारेण भणियं । सोहणो कावुरिमो, जो एव-
 मण्णवसइ पसुत्तं च सत्तुं विणा पहारेण वोहइ । ता किं
 एइणा असंबद्धपलावेणं । दिस्सा तए मम पसुत्तावावायेण
 पाणा, मए वि भवओ एस विमओ त्ति । गच्छउ
 १० भवं । विग्गहेण भणियं । जइ एवं, ता अस्सं पि देवं
 जाएमि । कुमारेण भणियं । माहौणं भवओ, जं मए^१
 आयत्तं ति । विग्गहेण भणियं । करेउ देवो पमायं
 मम ओलगाए । कुमारेण भणियं । मा एवं भण ;
 ताथभिच्चो तुमं मम जेट्ठभाउगो^२ । ता जइ भवओ वि
 १५ वज्जमयं, ता तायमयासं चेव गच्छसु त्ति । पडिवकं
 विग्गहेण । कारावियं च जेण वट्ठावणयं ति । तद्विय-
 हमेव उक्कोट्टियं दुग्गं । पयट्ठो मह विग्गहेणमओण्णा-
 उरिं कुमारो ॥

एत्यन्तरंमि समागओ तत्थ भयवं समतणमणिसुत्त-
 १० लेट्ठकच्चणो दयालू मव्यज्जीवेसु अणुवगियपरहियरओ

विसुद्धेहिं चउहिं नाणेहिं 'पडिवोहममओ गुणचन्दस्स' त्ति
 विद्याणिऊण ममन्निओ लद्धिमन्तसाद्धिं पुव्वपरिथाय-
 मिहिस्साहिओ विजयधम्मो नामायरिओ त्ति । ठिओ
 गुणसंभवाहिहाणे उज्जाणे । दिट्ठो कुमारपरिचयेणं ।
 निवेदयं कुमारस्स । देव, महातवस्सो इओ नाइदूरे ५
 तवोवणे सिट्ठइ । एयं भोऊण देवो पमाणं ति । महा-
 तवस्सि त्ति हरिभिओ कुमारो । गओ तस्स वन्दण-
 निमित्तं मह विग्गहेण पहाणपरिचयेण य ।

दिट्ठो य णेण तद्धिवसमेव गुणसंभवंमि उज्जाणे ।

धम्मो व मुत्तिमन्तो आयरिओ विजयधम्मो त्ति ॥ २०

सुमणाणन्दियविवुहो बड्ढ'मउणनिसेविओ अमयसारो ।

चत्तभवस्सोरमायरनिलयरई तियमविडवो व्व ॥

उयहि व्व धौरगत्तओ सूरुओ व्व पणामियाखिलतमोहो ।

चन्दो व्व सोमलेसो जिणिन्दवयणं व अकलङ्को ॥

भवटिइनिसाए जेण य वियलियतावेण भव्वकमलाण । १५

निष्ठाभिओ असेसो अउव्वसूरेण तमनिवहो ॥

ददूण य तं जाओ सुइपरिणामो दढं कुमारस्स ।

परिचिन्तियं च णेणं अहो णु खलु एस कयउणो ॥

ओ मव्वमङ्गुषाई ओ परपौडानियत्तवावारो ।

ओ परहिचकरणरई ओ संसाराउ निव्विओ ॥ २०

- ता वन्दामि अहमिणं भयवन्तं तद् य पञ्जवासामि ।
 साहस्य दंभणं पि ऊ नियमा दुरियं पणासेद ॥
 एवं च चिन्तिऊणं विहिणा सह विग्गहेण तो भयवं ।
 अहिवन्दिओ य णेणं आयरिओ सपरिवारो त्ति ॥
- ५ तेण वि य धम्मलाहो तस्स कओ मोक्खोक्खलाहस्स ।
 जो १ निव्वमसुहकारणमउव्वचिन्तामणौ कप्पो ॥
 उवविमस्स त्ति य भणिओ गुरुणा चरणन्ति ए तओ तस्स ।
 उवविट्ठो उ कुमारो विग्गहपरिवारपरियरिओ ॥
 एत्यन्तरंमि महमा गयणाओ दिव्वरुवमंपओ ।
- १० तत्यागओ पट्ठो जुदमं विज्जाहरकुमारो ॥
 १ अह वन्दिऊण य गुरुं भणियमणेण भयवं महन्तं मे ।
 कोट्ठं तुह वुत्तन्तं कहिओ जो संपथं तुमए ॥
 कणगउरमामिणो तंमि चेव नयरे दढप्पहारिस्स ।
 मग्गपडिवत्तिमाई इहभवपज्जायपज्जन्तो ॥
- १५ ओहेण मए एसो तन्नयरजणाउ विव्वयं दट्ठ ।
 ते पुष्किऊण नाओ तओ य अहमागओ इहयं ॥
 ता जइ न अन्नरायं जायइ अन्नस्स कुमभजोयस्स ।
 माहेहि तओ भयवं तं मज्झमणुग्गहट्ठाए ॥
 भणियमह कुमारेणं अह वि भयवं अणुग्गहो एम ।
- २० कौरउ इमस्स वयणं अहवा भयवं पमाणं ति ॥

तो जंपियं भयवया निसुण्ह जइ तुभ एत्य कोडुं ति ।
 मग्गपडिवत्तिमाई सुन्दर ओ मण्ण वुत्तन्तो ॥
 अत्थि इह भरह्वासे मिहिला नयरी^१ जणंमि विक्काया ।
 तीष्ठ अहमासि राया नामेणं विजयधम्मो त्ति ॥
 इट्ठा य चग्गमहिमी देवी नामेण चन्दवम्मा^२ त्ति । ५
 सा अक्खया य महसा इत्यौरयणं ति काऊणं ॥
 मन्तविहाणनिमित्तं हरिया केणावि मन्तमिद्धेण ।
 अन्तेउरमण्णगया मह हिययमयाणमाणेण ॥
 कहिओ य मण्ण एसो वुत्तन्तो कहवि विजयदेवोए ।
 सोऊण य मोहाओ गओमि अहयं महामोहं ॥ १०
 परिवौजिऊण य तओ चन्दणरसमित्ताजियण्टेहिं ।
 पडिबोहिओ न्हि दुक्कं मंवविरं वारविलयाहिं ॥
 गहिओ य महादुक्केण तह जहा विक्किउं पि न चएमि ।
 तह दुक्कत्तस्स य मे बोलौणा तिण्णिऽहोरत्ता ॥
 नवरं चउत्थदिथहे समागओ तिव्वतवपरिक्खौणो । १५
 भूदपमाहिथदेहो जडाधरो मन्तमिद्धो त्ति ॥
 भणियं च णेण नरवद कप्पेण विणाउलो तुमं कौस ।
 मन्तविहाणनिमित्तं नणु जाया तुह मए नौया ॥
 कप्पो य तत्थ एसो जेण तुमं जाइओ न तं पढमं ।
 न य तौष्ठ बौलभेओ जायद देहस्स पौडां वा ॥ २०

- ता मा संतप्य दढं कृषाया आरभ्यो तुमं तौए ।
 जुञ्जिह्वसि^१ निधमभ्यो ह्य भणिऊणमदंसणो जाओ ॥
 अहमवि य गभ्यो मोहं तहेव आसासिओ परिचणेण ।
 हा देवि दीहविरहो कत्य तुमं देहि पडिवयणं ॥
- ४ मोहवसयाण जे जे आलावा होन्ति तंमि कालंमि ।
 परिचत्तरज्जकज्जो ठिओ अहं तत्य विलवन्तो ॥
 दद्रूण भवणवावीरयाह विलमन्तहंसमिऊणाइं ।
 परिचणपीडाजणयं मोहं बज्जसो गभ्यो अहयं ॥
 किं बज्जणा नरयसमं मण्णं तथा दुक्कमणुहवन्तस्स ।
- १० वोलौणा पल्लिओवमतुक्का मामा कइवि पच्च ॥
 कइवयदिणेहि नवरं सुक्को अनिमित्तमेव दुक्केण ।
 परिचणहिचयाणन्दं जाओ य महापमोओ मे ॥
 जाया य महं चिन्ता ओओ विच मण्णं अन्नरण्या मे ।
 जाओ पसक्कचित्तो ता किं पुण कारणं एत्य ॥
- १४ एत्यन्तरंमि सहसा भिट्ठं पविचमियलोयणजुएण ।
 वद्धावएण मण्णं जहागभ्यो देव तित्थयरो ॥
 सोऊण इमं वयणं हरिमवमपयइपयइपुल्लएणं ।
 वद्धावयस्स रहसा दाऊण जहोसिच किंपि ॥
 गन्तूण भूमिभायं थवं पुरओ जिणस्स काऊण ।
- १८ तत्थेव नमोक्कार परिचरिओ रायवन्नेहिं ॥

दाऊण य आणत्तिं करेह करितुरयज्जगजाणाइं ।
 मयराहं मज्झाहं वच्चाओ जिणवरं नमिउं ॥
 भूसेह य अप्पाणं वत्थाहरणेहि परमरम्भेहिं ।
 मयमवि य जिणमयामं जाओ अह गमणजोगो^१ ति ॥
 भुवणगुरुणो वि ताव य पारद्धं तियसनाहभणिएहिं । ५
 देवेहि ममोमरणं नयरौए उत्तरदिमाए ॥
 वाउकुमारेहि मयं चालियनन्दणवणेण पवणेण ।
 जोयणमेत्ते खेत्ते अवहरिओ रेणुतणनिवहो ॥
 मेहकुमारेहि तओ सुरहिजलं मौयलं पवुद्धं ति ।
 उउदेवेहि य महमा दमद्धवणाइ कुसुमाइं ॥ १०
 पायारो रयणमओ निम्भविओ कप्पवामिदंवेहिं ।
 बौओ य कच्चणमओ जोदमियसुरेहि मयराहं ॥
 तहओ कलहोयमओ निम्भविओ भवणवामिदंवेहिं ।
 वन्तरसुरेहि य कयं एक्केके तोरणाईयं ॥
 मण्णे अमोयवस्को गन्धायड्डियममन्तममरउलो । १५
 कुसुमभरनिमियडालो निम्भविओ वन्तरसुरेहिं ॥
 मौहामणं च तम्म य रयणमयमहो य पायपौढं तु ।
 विविहमणिरयणखणियं तेहिं चिय भत्तिजुत्तेहिं ॥
 पडिबुद्धकुन्दधवलं मणहरविल्लमन्तमोत्तिओऊलं^२ ।
 कन्तत्तयं च गुरुणो तिड्डयणनाइत्तणप्फालं^३ ॥ २०

- हेममयचित्तदण्डे^१ पवणपणसन्तधयवडसणाहे ।
 गयणतलमणुलिहन्ते^१ निष्कविण मीहचक्कधण ॥
 हंसउलपण्डुराओ गयणंमि कयाउ चामराओ य ।
 जलहरयणियमराओ मणहरसुरदन्दुहोओ य ॥
- ५ तण्णरविमण्डलनिहं निमियं वरकणयपोण्डरौदंमि ।
 पुरओ धम्मचक्कं निष्कवियं वन्तरसुरेहिं ॥
 भामण्डलं च वियडं निष्कवियं दित्तदिणयरक्कायं ।
 तेहिं चिय जयगुहणो^१ क्वितवनेयवडं न ॥
 दय तियसेहि विरदण तिऊयणनाहम्स अह ममोसरणे ।
- १० पुब्बहारेण तओ तत्थ पविट्ठो जिणो भयवं ॥
 काऊण नमोक्कारं तित्थस्स पथाहिणं च उवविट्ठो ।
 पुब्बाभिमुहो तत्थियं पडिपुणो मारयममि व्व ॥
 सेसेसु वि तिसु पासेसु भयवओ तत्थ तिण्णि पडिमाओ ।
 देवेहि निष्सायाओ जिणविस्सममाउ दिव्वाओ ।
- १५ इन्दा य विमलचामरमणहरपरिभूमिणक्ककरकमन्ना ।
 उभओ पासेसु ठिया जिणाण वेउव्वियमरौरा ॥
 सौहामणंमि विमले दाहिणपुब्बेण नाददूरंमि ।
 तित्थयरस्स निमलो मुणिनमिओ गणहरो जेट्ठो ॥
^१पुब्बहारेण पविमिय मुणिणो तह कप्पवामिदंवौओ ।

१ In AD the word ends in O — The sentence does not construe.

१ ? CE क्वितर, explained कपोतर

१ ACF read पुब्बहारेण पविमिज्जममर तस्स भवन्ना उट्ठिया चवमारा
 वेसाविचदेवौओ साडवौओ य ।

अज्जा उट्ठंति तहिं नमिउं अग्गेयदिसिभाए ॥
 दाहिणदारेणं पविसिज्जणमह दाहिणावरविभाए^१ ।
 भवणवणजोदमाणं देवोउ ठियाउ अइनिज्जयं ॥
 अवरदारेणं पविसिज्जणमवरत्तरेण निसिणा ।
 जोदमिया वन्तरिया देवा तह भवणवाभी य ॥ १
 उत्तरदारेणं पविसिज्जण पुब्बुत्तरेण उ निमिणा ।
 वेमाणिया सुवरा नरनारिगणा य संविग्गा ॥
 अहिणउल्लमयमयाहिवकुल्लुडमज्जारमादया मव्वे ।
 ववगयभया निमिणा पायारवरन्तरे वौए ॥
 तियमेहि वि जाणाइं मणिरयणविह्वसियाइ रग्गाइं । १०
 ठवियाइ मणहराइं पायारवरन्तरे तइए ॥
 एवं च निरवसेसं मिट्ठं तत्तो समागएण मह ।
 कक्काणएण नवरं देवो तत्थेव दिट्ठं त्ति ॥
 तत्तो य मंपयट्ठो जिणवन्दणवत्तिथाए मयराहं ।
 मिज्जारियमुत्तुङ्गं धवल्लगदन्दं समाकूढो ॥ १५
 त्तरवप्फुल्लदिसं दिट्ठो नयरोउ निग्गओ नवरं ।
 जम्माणज्जगरहवरगएहि राईहि परिथरिओ ॥
 येवमिह भूमिभायं त्तरियं गन्धूण करिवराउ अहं ।
 ओदलो तियमकयं दट्ठूण^२ य तं समोमरणं ॥
 हरिसवसपुल्लइयङ्गो तत्थ पविट्ठो य परिथणसमेओ । २०

- दारेण उत्तरेण दिङ्गो य जिणो जयत्ताओ ॥
 दङ्गूण थ जिणयन्दं हरिमवसुत्तमियवहलरोमसो ।
 धरणिनिमित्तमङ्गो इय नाहं युणिर्बमाठत्तो ॥
 जय तिज्जयणेक्कमङ्गल जय नरवर लच्छिवल्लह जिणिन्द ।
 ५ जय तवमिरिसंभेविय जय दक्खयनिज्जियाणङ्ग ।
 जय घोरजियपरौमह जय लडहभुयङ्गसुन्दरौममिय ।
 जय सयल्लमुणियतिज्जयण जय सुरकयसुहममोमरण ।
 जय भवियकमलदिणयर जय असुरनरामरौमपणवइय ।
 जय तिज्जयणचिन्तामणि जय जौवपयामियसुहम् ॥
 १० जय संमाहत्तारय जय जिण गयरोगरोमरयनिवह ।
 जय सयल्लजौववच्छल जय मुणिवड परमनौसङ्ग ।
 जय रागमोगवज्जिय जय जय नौमेमवब्धणविमुक्क ।
 जय भयवं अपुणभव जय निरुवममोक्कमपत्त ॥
 जय गुणरहिय महागुण जय परमाणु जय गुरुअण्ण ।
 १५ जय जय नाह सयंभुव जय सुज्जम^१ निरञ्चण मुणीम ॥
 इय थोऊण महारिम जिणयन्द परमभत्तिमंजुत्तो ।
 गणहरपमुहे य तम्मा नमिऊणं माऊणो मत्ते ॥
 तिथसाईण थ तहिं नमिऊण जहारिहे मण ठाण ।
 उवविट्ठो भुवणगुहं नमिऊण पुणो मपरिवारो ॥
 २० अह भयं पि जिणवरो नियठाणठियाण मव्वमत्ताण ।

ભવજન્નહિપોયભૂયં દય ધમ્મં કહિહમાઠત્તો ॥

^૧જીવો અણાદનિહણો પવાહન્નો નાદકમ્મસંજ્ઞતો ।

પાવેણ મયા દહિન્નો સુહિન્નો ડણ હોદ ધમ્મેણ ॥

ધમ્મો ચરિત્તધમ્મો સુયધમ્માન્નો તન્નો ય નિયમેણ ।

કમચ્છેયતાવસુદ્ધો સો સ્વિય કણયં વ વિક્કેન્નો ॥ ૧

પાણવહાઈયાણં પાવટ્ટાણાણ જો ડ પડિસેહો ।

ક્ષાણન્ન્યણાદિણં જો ય વિહી એસ ધમ્મકમો ॥

બન્ધાણટ્ટાણેણં જેણ ન વાહિજ્જદ^૨ તય નિયમા ।

સંભવદ ય પરિસુદ્ધં સો ડણ ધમ્મંમિ ક્કેન્નો ત્તિ ॥

જીવાદભાવવાન્નો બન્ધાદપમાહન્નો દહં તાવો । ૧૦

એહિ સુપરિસુદ્ધો ધમ્મો ધમ્મત્તણમુવેદ ॥

એહિ જો ન સુદ્ધો અન્નયરંમિ વ ન સુદ્ધુ નિબ્બહિન્નો^૩ ।

સો તારિમન્નો ધમ્મો નિયમેણ ફલે વિમંવયદ ॥

એમો ય ડત્તિમો જ પુરિમત્તો એત્થ વહ્નિન્નો નિયમા ।

વહ્નિજ્જદ મયલેસું કક્ષાણેસું ન મંદેહો ॥ ૧૫

એત્થ ય અવહ્નિન્નો ન હિ વહ્નિજ્જદ તેસુ જેણ તેણેસો ।

મમ્મં પરિક્કરુવ્વો બુદ્ધેહિ મહનિહણદિટ્ઠીય^૪ ॥

સુદ્ધમો^૫ અસેમવિસન્નો માવજ્ઞે અત્થ અત્થિ પડિસેહો ।

રાયાદવિહિહણમહં ક્ષાણાદ ય એસ કમસુદ્ધો ॥

૧ Cf. Kalakācārya Kathanaka 2-9 ZDMG, vol. 34, p. 258.

૨ CE વાહિજ્જદ = વાપાયતે ।

૩ CE નિબ્બહિન્નો = નેવ હિત્તઃ !

૪ A બુદ્ધોર ।

૫ CE અસેમ... અ સ્વપા !

- જહ મણવદકાણિં પરસ્સ પૌડા દઠં ન કાયવ્વા ।
 ક્ષાણયવ્વં ચ સયા રાગાદવિપક્કજાણં તુ ॥
 યુક્ષો ન સવ્વવિસઓ માવજ્જે જત્ય હોદ પઠિસંહો ।
 રાગાદવિઉડણસહં ન ય ક્ષાણાદ વિ તયાસુદ્ધો ॥
- ૫ જહ પચ્છહિ વજ્જણિ વિ ઇગા હિંમા 'મુસં' તિસંવાણ ।
 દ્વચારી ક્ષાણંમિ ય ક્ષાણયવ્વં અગારારી^૧ ॥
 'સદ' અપ્પમત્તયાણ મંજમજોણસુ વિવિહ્મણસુ ।
 જા ધમ્મિયસ્સ વિત્તૌ ઇયં વજ્જં અણત્યાણં ॥
 ઇણ ન વાહિજ્જદ મંભવદ ય તં દુગં પિ નિયમેણ ।
- ૧૦ ઇણ જો વિસુદ્ધો મો સ્વલ્લુ કેણ સુદ્ધો ત્તિ ॥
 જહ પચ્છસુ મમિદંસં તૌસુ ય ગત્તૌસુ અપ્પમત્તેણ ।
 મવ્વં સ્વિય કાયવ્વં જદ્ધણા મદ' કાદગારી વિ ॥
 જે સ્વલ્લુ પમાયજ્જણયા વમહારી^૨ તે વિ વજ્જણીયા ઉ ।
 મજ્જયરવિત્તૌપ તહા પાલેયવ્વો ય અપ્પાણો ॥
- ૧૫ જત્ય ઉ પમત્તયાણ મંજમજોણસુ વિવિહ્મણસુ ।
 નો ધમ્મિયસ્સ વિત્તૌ અણણદ્ધાણં તથં હોદ ॥
 ઇણં વાહિજ્જદ' મંભવદ ય તં દુગં ન નિયમેણ ।
 ઇણ જો મમેઓ મો ઉણ કેણ નો સુદ્ધો ॥

૧ CE તથા મુસંવાદો । ૨ D 'ગારી' CE કામ્મરાતઃ પ્રમાણાતિ + વેરો ।

૩ A સ્વ. CE અતિ ।

૪ CE explain यदि नखाति ? ।

૫ CE વરાચારી = (પરાધાયતે) । D વિસચાર

૬ CE ગામિ ।

अह देवाणं संगीयगादकञ्जं मि उज्जमो जइणो ।
 कन्द्यार्दकरणं असवयणाभिहाणं च^१ ॥
 तह असधम्मियाणं^२ उच्छेओ भोयणं गिहे गमणं^३ ।
 असिधारगाह एयं पावं बज्जं^४ अणुट्ठाणं ॥
 औवादभाववाओ जो दिट्ठे^५ ठाह नो खलु विहट्ठो । ५
 बन्धादसाहगो तह एत्थ इमो होह तावो त्ति ॥
 एएण जो विसुट्ठो सो खलु तावेण होह सुट्ठो त्ति ।
 एएणं चासुट्ठो असुट्ठओ होह नायव्वो ॥
 सन्तासन्ते जीवे निच्चाणिञ्चे य^६ णेगधम्मो य ।
 अह सुहबन्धाईया जुज्जन्ति न अस्सहा नियमा ॥ १०
 सन्तस्स मरुवेणं पररुवेणं तहा अमन्तस्स ।
 हंदि विमिट्ठत्तणओ^७ होन्ति विमिट्ठा सुहाईया ॥
 इहारा सत्तामेत्तादभावओ कह विमिट्ठया तेमिं ।
 तदभावमि तदत्थो हंदि पयत्तो महामोहो ॥
 निञ्चो वेगमहावो महवभूयमि कह नु सो दुक्खे । १५
 तस्सुच्छेयनिमित्तं असंभवाओ पयट्ठेज्जा ॥
 एगन्ताणिञ्चो वि य^८ संभवसमणन्तरं अभावाओ ।
 परिणामिहेउविरहा असंभवाओ य तस्स त्ति ।

१ A वा । २ CE दायव्व । ३ A भंतुं । ४ D बज्जं ।

५ CE इमसो खलु विहट्ठो F दिट्ठिठा नो । ६ D विच्चाणिञ्चाउ

७ D •नेणउ । ८ CE विवाहणसो सुक्खो F •भूयंमि कह न सुहकुल्ले ।

९ CE •विज्जमसो य ।

- न विमिटुकज्जभावो अणईयविमिटुकारणत्तंमि ।
 एगन्तभेयवक्खे नियमा तह भेयपक्खे य ॥
 पिण्डो पडो य न घडो तप्पलमणईयपिण्डभावाओ ।
 तदईयत्ते तस्स उ तह भावादन्नयादित्तं ॥
- ५ एवंविहो उ अण्णा मिच्छन्तादौहि बन्धए कयं ।
 मक्खन्ताईएहि य सुच्च परिणामभावाओ ॥
 सकदुवभोगे सेवं कइत्तिदेगा^१हिगरणभावाओ ।
 इहुरा कत्ता भोत्ता उभयं वा पावद मया वि ॥
 वेदेइ जुवाणकयं बुड्ढो चोरादफलमिइ कोद ।
- १० न य सो तओ न अओ पच्चकाइप्पमिट्ठौओ ॥
 न य नाणओ सोऽहं किं पत्तो पावपरिणइवमण ।
 अणुत्तवसंधाणाओ लोगागममिद्धिओ सेव ॥
 इय मणयाइभवकयं वेथद तेवादभवगओ अण्णा ।
 तस्सेव तहा भावा सव्वमिणं होद उववकं ।
- १५ एगन्तेण उ निस्सो ऽणिस्सो वा कह नु वेयए मरुडं ।
 एगमहावत्तणओ तटणल्लरनामओ सेव ॥
 जौवमरीराणं पि उ भेयाभेओ तहोवल्लभाओ ।
 सुत्तामुत्तत्तणओ क्किंमि पवेयणाओ य ।
 उभयकडोभयभोगा तटभावाओ य होइ नायलो ।
- २० बन्धाइविंसयभावा तेमिं तह संभवाओ य ।

एतथ सरौरेण कडं पाणवहासेवणए जं कम्भं ।
 तं खलु चित्तविवागं वेएद भवन्तरे जीवो ॥
 न उ तं चेव सरौरं नरगादसु तस्स तह अभावाओ ।
 भिन्नकडवेयणंमि य अदप्पसङ्गो बला होद ॥
 एवं जीवेण कथं क्रूरमणपयट्टएण जं कम्भं । ५
 तं पद रोद्धविवागं वेएद भवन्तरसरौरं ॥
 न उ केवलओ जीवो तेण विमुक्कस्स वेयणाभावे ।
 न य सो चेव तथं खलु लोगादविरोहभावाओ ॥
 एवं नियदेहवहे उवयारे वा वि पुल्लपावाहं ।
 इहरा घडादभङ्गाइनायओ नेव जृञ्जन्ति ॥ १०
 तथभिन्नंमि^१ य नियमा तन्नासे तस्स पावद नासो ।
 इहपरलोगाभावा बन्धादौणं अभावाओ^२ ॥
 देहेणं देहंमि य उवघायाणग्गहाद बन्धादौ ।
 न पुण अमुत्तो मुत्तस्स अप्पणो कुणद किंचिदवि ॥
 अकरेन्तो य न बज्झाद अदप्पसङ्गा सदेव भावाओ । १५
 तन्ना भेयाभेए जीवसरौराण बन्धाई ॥
 मोक्खो वि य बन्धस्सा^३ तथभावे स कह कोम वा न मया ।
 किं वा हेऊहि तद्वा कहं व सो होद पुरिसत्थो ॥
 तन्ना बद्धस्स तओ बन्धो वि अणादमं पवाहेण ।
 इहरा तदभावस्सो पुब्बं चिय मोक्खमंसिद्धो ॥ २०

१ A *भेयमि ।

२ A अमभावोउ, C'E पभावोओ ।

३ A बद्धस्सा, C'DEF *सु ।

- अणुभूयवत्तमाणा बन्धो कथगत्तणाइमं कह न ।
 जइ उ अईओ कालो तहाविहो तह पवाहेण ।
 दोसइ कस्योवचओ संभवई तेण तस्स विगमो वि ।
 कणगमलस्स १य तेण उ मुक्को मुक्को त्ति नायब्बो ॥
५. एमाइ भाववाओ जत्थ तओ होइ तावमुद्धो त्ति ।
 एस उवाणओ खलु पुट्ठिमया धौरपुरिमेण ॥
 एयस्स उवायाणं काउ आमेविऊण भावेण ।
 पत्ता अणन्तजौवा मामयमोक्कं लउ मोक्कं ॥
 ता पडिवज्जइ मय्यं धम्ममिणं भावओ मए भणिथं ।
१०. अचन्तदुल्लहं खलु करेह मफलं मणयजय्यं ॥
 इय भणिऊण जाए त्तिहक्के तरुणं जिणवरंमि ।
 परिमा कयच्चलिउडा धणिथं परिओममावन्ना ॥
 धरणिममिउत्तिमङ्गा इच्छामो मामणं ति जपन्तो ।
 उन्नामियमुहकमला पुणो वि ठाणं गया निययं ॥
१५. तत्थ य केइ पवन्ना मय्यत्तं देमविरदवयमन्ने ।
 अस्से उ चत्तमङ्गा जाया ममणा ममियपावा ।
 एत्थन्तरंमि य मए दिट्ठा देवो तहिं ममोमरणे ।
 जाया य मज्झ चिन्ता हन्त कुओ एत्थ देवि त्ति ॥
 १मरियं च मन्तमिद्धस्स तं मए पुब्बमन्तिथं वयणं ।
१०. परिचिन्तिथं च एत्थं पुष्कामि जिणं निथाणं ति ॥

किं पुण मए कयं परभवंमि जस्सोदसो विवागो त्ति ।
 देवौविरहंमि दढं अणुल्लयं दारुणं दुक्खं ॥
 परिपुच्छिओ य एयं नमिऊण मए जिणो निरवसेसं ।
 पुम्बकयकस्यदोसं तओ वि इय कहिउमाढत्तो ॥

अत्थि इहेव गिरिवरो जम्बुद्वीवंमि भारहे वासे । ५
 विज्झो त्ति सिहरसंययपञ्जलियमहोसहिषणाहो ॥
 दरियगयदलियपरिणयहरियन्दणसुरहिपसरियामोओ ।
 फलपुट्ठतरुवरद्वियविहङ्गगणविहयसहालो ॥
 नामेण १सिहरमेणो तत्थ तुमं आमि सवरराओ त्ति ।
 बज्जसत्तघायणरओ असन्तविमयगिद्धो य ॥ १०
 तत्थ अणेगाणि तुमे वराहं वसपसयहरिणजुयल्लाहं ।
 रणे विओइयाहं भौयाह सुहाभिलासीणि ।
 देवौ वि य ते एसा तुह जाया आसि मिरिमई नाम ।
 वल्ललदुगुल्लवसणा गुञ्जाफलमालियाहरणा ॥
 स तुमं इमौए सद्धिं सच्छन्दं गिरिनिज्जद्वेसेसु । १५
 विमयसुहमणुवन्तो चिट्ठसि काले निदाहंमि ॥
 एत्यन्तरंमि एक्को गच्छो साह्मण पणपरिबद्धो ।
 परिखौणो हिण्डन्तो तं देसं आगओ नवरं ॥
 दट्ठूण साज्जगच्छं अणगम्पा तुह मणंमि उप्पन्ना ।
 हा किं भमन्ति एए अइविषमे विज्झकन्तारे । २०

- गन्तुं पुच्छिया ते किं हिण्डइ एत्य विञ्जूरणमि ।
 माळ्हि तन्नो भणियं सावय पन्थाउ पयट्ठा ॥
 भणियो य सिरिमईए तं मामि महातवस्सुणो एए ।
 उत्तारेहि सपुष्णे भीमाओ विञ्जूरणाओ ॥
 ५ पीणेहि य फलमूलादएहि अदविसमतवपरिखौणे ।
 नूणं निहाणल्लओ एस तुह पणामिओ विहिणा ॥
 इय भणिणं समंभमहरिसवमपयट्ठपयडपुल्लणं ।
 उवणोयाइ सविणयं पेसल्लफलमूलकन्दाइ ॥
 माळ्हि तन्नो भणियं सावय नेयाणि कप्पाणक्काणि ।
 १० अन्धाण जिणवरेहिं जन्हा समए निमिद्धाणि ॥
 भणियं तुमए तइ वि य तुमोहि अणग्गहो उ कायब्बो ।
 अन्नहकएण गाढं निव्वेओ होइ अन्धाणं ॥
 परियाणिकुण भावं नवरं मद्धाज्जयाण गुणजुत्त ।
 तेहिं अणग्गइत्थं कज्जं हियथंमि काज्जणं ॥
 १५ माळ्हि तन्नो भणियं जइ एवं विगयवज्जग्गन्हाइ ।
 ता अन्न देह नवरं फल्लाइ चिरकाज्जगहियाइ ॥
 इय भणिणं तुमए मिग्घं गिरिकन्दराउ घेत्तूण ।
 पडिल्लाहिथा तवस्सौ परिणयफलमूलकन्तेहि ॥
 पन्थमि पाडिया तइ जायासहिणं सुद्धभावेण ।
 २० मज्झमेण कथत्थं अप्पाणं जीवन्तोगमि ॥

तेहि वि य ^१तुम्ह धम्हो कहिओ जिणदेसिओ सुसाहहिं ।
 पडिवन्ना इय तुम्हे कम्मोवसमेण तं धम्मं ॥
 दिस्सो य नमोक्कारो मासयस्सिवमोक्ककारणम्मूओ ।
 भन्तिभरोणयवयणेहि मो य तुम्हेहि गहिओ त्ति ॥
 सुणिज्जण तह य तुम्हं जम्हं कम्माण्हावचरियं च । ^५
 साहहि ममादट्ठं कायव्वमिणं ति तुम्हेहिं ॥
 परकस्सोगदिणंमौ आरम्हं वज्जिज्जण मावज्जं ।
 पहरिक्कमंठिण्हिं अणमरियव्वो नमोक्कारो ॥
 तंमि य दिणंमि तुम्हं अद वि सरीरविणिवायणं कोद ।
 चित्तेज्ज तह करेज्ज व तहानि तुम्हेहि खमियव्वं ॥ ^{१०}
 एवं सेवन्ताणं तुम्हं जिणभामियं दमं धम्मं ।
 अचिरेण होहिइ धुवं मणहरसुरमोक्कमंपत्तो ॥
 तुम्हेहि वि भत्तीए मोज्जणमिणं सुमाज्जवयणं ति ।
 एवं ति अब्भुवगयं गएहि माह्हहि चित्थं च ॥
 तह चेव कांचि कालं अन्नोन्नवडूमाणसडूहिं ^{१५} ।
 अह अन्नया य तुम्हं पोमहपडिमं पवन्नाणं ॥
 तुज्जंमि विज्जसिहरे गयकुम्भत्यलविचारणंकरमो ।
 धुयपिङ्गकेसरसठो दरियमदन्दो समज्जौणो ॥
 तं दट्ठूण तुमए ^२ तम्मायं सिरिमदं निएज्जण ^४ ।
 वामकरगोयरत्थ गहिंयं कोदण्डसुद्धामं ॥ ^{२०}

१ F तुम्ह ।

२ D सडूहिं ।

३ ACDE तुम्हाइ ।

४ CE निवेसण - इत्था ।

भणियं च भौर मा भायसु त्ति एवस्स मं समल्लोणा ।

एसो 'ऊ पमवराया ममेक्कसर'वायसङ्गो त्ति ॥

तो मिरिमईए भणियं एवं एयं ति कोऽत्य' मदेहो ।

किं तु गुरुवयणमेयं 'पासुक्कं होद अन्नेहिं ॥

५ अन्हा गुरुहि भणियं मरौरविणिवायणं पि तुम्हाण ।

जइ कोद तंमि दियहे करेज्ज तुम्भोहि खमियत्वं ॥

ता कह गुरुण वयणं सुमरन्नेहि गुणभूमियं नाह ।

परलोयबन्धुभूयं कौरद विवरौयमन्नेहिं ।

अह मोत्तून धणुवरं तुमए' तो मिरिमई इमं भणिया ।

१० मच्चं गुरुण वयणं कह कौरद अन्नहा सुयणु ॥

तुह नेहमोहिणं मए वि एयमिह ववमियं आमि ।

ता अलमेएण पिण गुरुवयणे आयरं कुणसु ॥

एत्यन्तरंमि 'रुद्धियमदेण नहङ्गणं म पूरेन्तो ।

महिदिअतलपहारो उवट्ठिओ तुज्ज मौहो त्ति ॥

१५ परिचिन्तियं च तुमए गुरुवएमपरिवालणान्हमो ।

उवयारि चिय एसो अन्हाणं पमवमाहो त्ति ॥

इय चिन्तिन्तो य तुमं नहरेहि विचारिओ सुतिस्सेहिं ।

कुविण्ण अकुवियमणो जायासहिओ मदन्देण ॥

अहिथासिओ थ तुमए जायामहिण सो उवसग्गो ।

२० जो कुपुरिसाण सवय अच्चत्यं दुरहिथाओ त्ति ॥

१ CE व ।

२ CEF • वाच • ।

३ ADE वत्त ।

४ AD ए • ।

५ AD तुमाह

६ AD दुंजिच • ।

चदऊण तओ देहं विसुद्धचित्ताइ दो वि समकालं ।

सोइओ उववसाइ इड्डिमन्ताइ सथराहं ॥

पलिओवमाउयाइं तत्थ य भोए जहिष्णिए भोत्तुं ।

खीणाउयाइ तत्तो चदऊण इहेव दौवंमि ॥

जायाइ अत्थ जह वा संजोयं सुन्दरं च पत्ताइं ।

जह पाविओ य दुक्कं विरसं तह संपयं सुणसु ॥

अवरविदेहे खेत्ते चक्कउरं नाम पुरवरं रत्तं ।

उत्तङ्गधवलपायारमण्डियं तिथसमथरं व ॥

तत्थासि पत्थिवो वासवो अ चरपुरिसल्लोयणसहस्सो ।

सइ १वड्डियविसयसुहो नामेणं कुरुमियङ्को त्ति ॥ १०

तत्तामि अग्गमहिमी देवो नामेण बालचन्द त्ति ।

तौसे गम्भंमि तुमं चदऊण रुहंमि उववओ ॥

देवो वि य ते रओ मालस्स सुभूसणस्स गेहंमि ।

उववओ कयउणा कुरुमइदेवोए कुप्पिंसि ॥

ताण वज्जएहि दोणह वि मणोरहमएहि १दिणपमत्थंमि । १५

जायाइ तथा तुभे इवाइगुणेहि कलियाइं ॥

तत्थ य समरमियङ्को नामं तुह ठावियं गुहयणेण ।

देवोए वि य नामं असोयदेवि त्ति संगीयं ॥

कालेण दोषि वि तओ मयलकलागहणदुम्भियङ्गाइं ।

कुसुमाउहवरभवणं ओम्भणमह तत्थ पत्ताइं ॥ २०

- दिक्षा असोद्यदेवौ तदया तुङ्गं सुभूषणनिवेश ।
 परिणीया य तए वि य सुपसर्थाविवाहजोएण ॥
 भुञ्जन्ताण पद्यामं विषयसुहं नवर वषण कालो ।
 तुङ्गाण सपरिश्रोसं अन्नोन्नं बद्धरायाणं ॥
- ५ अह अन्नया पिया ते पलियं ददूण जायसंवेओ ।
 दाऊण तुङ्ग रक्खं देवौष्ठ समं स पव्वरओ ॥
 जाओ य तुमं राया निष्खियनियमण्डलो सरज्जंमि ।
 चिट्ठमि विषयपसत्तो भुञ्जन्तो मणहरे भोए ॥
 अह तिरियविसंजोयणनिदयतग्घायजणियकम्मास्स ।
- १० एत्यन्तरंमि विरसो सावय जाओ विवाओ त्ति ॥
 आभि तहिं चिय ^१विजए बभ्भानयरंमि मिरिवलो राया
 तेण सह तुङ्ग जाओ अणिमित्तो विग्गहो कहवि ॥
 तुह जे पहाणजोहा ते मव्वे मिरिवलं समज्जौणा ।
 अण्णुवगओ तुमाए तेण समं तह वि संगामो ॥
- १५ ^१जाए य तंमि तदया महाविमद्देण मिरिवलेण तुमं ।
 वावाहओ सि सावय विणिहयनियसेअसेसेण ॥
 मरिऊण य उववओ रोहण्णाणेण नवर निरयंमि ।
 संत्तरससागराऊ नेरहओ कम्मादोसेण ॥
 सोऊण तुङ्ग मरणं असोद्यदेवौ वि उवगया मोहं ।
- २० ^१हित्येण परिचण्णेणं नवरं आसामिया सन्ती ॥

रोइण्णाणोवगया काऊणं धम्मविग्गमच्चत्थं ।
 तुह नेहमोहियमई नियाणमेवं महापावं ॥
 राया ममरमियङ्को उप्पन्नो नवर जत्थ ठाणंमि ।
 तत्थेव मन्दभग्गा जाणञ्ज अहं पि नियमेण ॥
 तो ऊयवहं पविट्ठा किलिङ्गचित्ता य नवर मरिऊण । ५
 जत्थेव तुमं नरण इमो वि तत्थेव उववन्ना ॥
 मत्तरममागराऊ गमिअो दुक्खेण कहवि तुभेहिं ।
 तत्थ अहाउयकालो निच्चुम्बिग्गेहि भौएहिं ॥
 उव्वट्ठिऊण य तुमं निरयाअो पुक्करद्धभरहंमि ।
 जाअो मि गह्वइसुअो वेण्णाअ दरिद्दगेहंमि ॥ १०
 एमा वि तुज्झ जाया तत्थेव य भारहंमि वामंमि ।
 जाया दरिद्दधूया नवरं तुज्झं मजाईए^१ ॥
 काखेण दोलि वि तअो तुभे अह जोव्वणं उवगयाइं ।
 जाअो य कहवि नवरं तत्थ वि तुम्हाण वीवाहो ॥
 नेहवसेण य तुभे तत्थ वि दारिद्ददुक्खविमुहाइं । १५
 चिट्ठह जहासुहेणं अन्नोन्नं बद्धरायाइं ॥
 अह अन्नया य दिट्ठा नियए गेहंमि अण्णमाणेहिं ।
 तुभेहि साऊणौअो ममुयाणकए पविट्ठाअो ॥
 दट्ठूण तअो ताअो सद्धासवेगपयउपुलएहिं ।
 पण्डिआहियाउ प्पासुयभिक्खादाणेण विहिपुम्भं ॥ २०

१ A धयाय, D विचार, CE विचार, F चित्तार

२ (E) सज्जानोया ।

३ D तुभे ।

- कस्य द्विधाउ तुभे इय पुट्ठाओ य 'ताहि वि य सिद्धं ।
 वसुधेद्विघरसमीवे^१ पडिस्सए नयरमञ्जमि ॥
 चेत्तूण फुल्लमिघरं वासरविरमंमि तो पयडाइं ।
 पुव्वकहिंयं महरिमं पडिस्सयं भत्तिजुत्ताइं ॥
 १ पत्ताइं च कमेणं पइसमयं वड्डमाणसद्दाइं ।
 दिट्ठा य तस्य गणिणौ सुपमन्ता सुव्वया नाम ॥
 पुरओ मंठियपोत्थय^२ निविट्ठदिट्ठी नमन्ततण्णाला ।
 लोयणभमरभरणयसुवयणकमला कमल्लिणि व्व ॥
 वित्थिल्लमहत्थाइं ठियाइ एक्कारमं पि अङ्गाइं ।
 १० कमल्लदल्लकोमल्लमि वि त्रीए जौहाए अग्गमि ॥
 मा वन्दिया य नवरं गणिणौ तुभेहिं विन्ध्यमणेहिं ।
 करयल्लकयञ्जलिउडं हरिभवसुधिमन्नपुल्लएहिं ॥
 तीए वि धवन्नपडन्तरविणिग्गउत्ताणिएक्ककरकमल्लं ।
 अट्ठन्नामियवयणाए भाणियं धम्मल्लाओ त्ति ॥
 ११ भणिथाणि य जिणयन्दे वन्देह काऊण कुसुमवुट्ठिं ति ।
 पुरओ जिणाण जेणं मुच्चह मंमारवामाओ ॥
 काऊण कुसुमवुट्ठि गम्भड्डं कुट्ठिममि जिणयन्दे ।
 अह वन्दिऊण य तओ गणिणिममौवे निमजाइं ॥
 गणिणीए तओ भणियं निक्खणपरिणिक्कटमणकिरणोहं^३ ।
 १० परिवसह कस्य तुभे इहेव 'इय जंपमाणेहिं ॥

१ CEF तेहि ।

२ F जिह for घर ।

३ CE निक्ख ।

४ GE चमहिं ।

५ D किरणेहिं ।

६ AD इह ।

तुमेहि साङ्गणीए जीए दिहाइ गोथरगयाए ।
 भणियं अक्खेवन्हे वसहिं 'पुट्ठाउ ए-एहि ॥
 गोथरगयाउ धणियं सङ्गावन्ताइ तह य एयाइं ।
 तित्थयरवन्दणत्थं भत्तीए दहागयाइं ति ॥
 गणिणीए तन्त्रो भणियं साङ्ग कथं धम्मनिहिियच्चिताइं । ५
 जं एत्थ आगयाइं किच्चमिणं नवर भविथाण ॥
 जम्हा जयंमि सरणं धम्मं मोत्तूण नत्थि जीवाणं ।
 सारौरमाणसेहिं दुक्खेहि अहिइयाणं ति ॥
 न य सो तौरइ काउं जहट्ठिओ वज्जिऊण मणुयत्तं ।
 तं पुण चत्तं अमारं सुविणयमाइन्दजालसमं । १०
 लङ्कूण माणुमत्तं धम्मं न करेइ जो विसयणुद्धो ।
 दहिऊण चन्दणं सो करेइ अङ्गारवाणिज्जं ॥
 धम्मेण मयलभावा सुहावहा होन्ति जीवल्लोयंमि ।
 धम्मेण मासयसुहं लब्धइ अचिरेण परमपयं ॥
 सो उण विथलियराएहि भावन्त्रो जिणवरिन्दचन्देहिं । १५
 होइ परिचिन्तिएहि वि अल्लाहि किं ता पुल्लइएहिं ॥
 ता सुट्ठु कथं एयं जं दट्ठुं आगयाइ जिणयन्दे ।
 जिणसाङ्गदंमणाइं इदि विथारेन्ति दुरियाइं ॥
 कहिन्त्रो य तौण धम्मा तुमेहि वि नवर सुट्ठचित्तेहिं ।
 पडिबन्त्रो जिणभणिन्त्रो कथा य मज्झमंसविरेइ य^१ ॥ २०

- गमिऊण कंचि कासं नमिऊण जिणे सुसाऊणौओ थ ।
 गेहमह पत्तियाहं भणियाणि य नवर गणिणीए ॥
 'एक्कह इह पददियहं एवं चिय तह सुणेक्कह य धम्मं ।
 दुक्खविरेयणभूयं पप्पन्नं वीयरगेहिं ॥
- १ पखिवज्जिऊण य तओ गणिणीवयणं गयाणि नियगेहं ।
 छिट्ठहिययाइ धणियं धम्मं कयाणुरायाहं ॥
 कइवयदिणेसु य तहा आयाहं परमभत्तिजुत्ताहं ।
 उल्लिङ्गमावयाहं विमयसुहनिथत्तचित्ताहं ॥
 अणुवालिऊण पवरं मावयधम्मं अहाउयं जाव ।
- १० मरिऊण बम्भलोए कप्पंमि तओ ज्ववन्नाहं ।
 आउं च तत्थ तुभं अहेमि मत्ताहियाइ अयराहं ।
 तत्तो च्छऊण इहं नरवदगेहेसु जायाहं ॥
 तिब्बं च सवरजओ कम्मं तुमए कयं इमौए वि ।
 अणुमोइयं ति तम्म उ परिणामो निरयवामंमि ॥
- ११ अणुद्दओ चिय तुभेहि तह य भरहंमि खुदुमणुयभवे ।
 तक्कस्येमयाए अणुद्धयमिणं तए दुक्कं ॥
 ता सुणिऊण विवायं एवंविहमेत्थ पावकस्माणं ।
 तह 'जयह अहा पावह एण्हं पि पुणो न दुक्काहं ॥
 इय कइयंमि नियाणे सवित्तरे तत्थ जोज्जाहेण ।
- १० पडिइद्धमोइपमरं जाओ मे परममवेगो ॥

भणिओ य तिष्ठयणगुरु भयवं भिवसोक्तकारणं परमं ।

गेष्मामि तुह समौवे पव्वज्जं तुह वयणेण ॥

देवौष्ठ परियणेण य एवं बज्जमज्जिऊण मे वयणं ।

विज्जन्तो इणमेव उ नियकज्जकएण भुवणगुरु ॥

भणियं च भुवणगुरुणा अहासुहं मा करेह पडिवब्धं । ५

भवगहणंमि अमारे किच्चमिणं नवर भविद्याण ॥

भोजण दमं वयणं भावेण पवज्जिऊण सयरहं ।

काऊण लोयमग्गं पडिवज्जं टव्वओ ताहे ।

एसो मे वुत्तन्तो कणयउरे साहिओ मए रओ ।

मग्गपडिवत्तिमादौ इहभवपज्जायपज्जन्तो ॥ १०

एयं भोजण समुप्यज्जो मव्वेसिं मवेओ । चिन्तियं च
णेहिं । एवं विवागदारुणं मोहचेट्ठियं, अरकयं च जाणवत्तं
भवसमुदे गुरुवयणनिष्कओ त्ति । वन्दिओ भयवं, 'अणुग्ग-
हिया अन्हे भयवया नियवुत्तन्तकहणेण' अहिणन्दिओ
मबज्जमाणं, करयलकयअल्लिउडं विज्जन्तो गुणचन्देण । भणियं १५
च । जाणिओ मए भयवओ पहावेण जहट्ठओ धओ, पणट्ठा
मिष्सावियप्पा, संजाया भयवन्तचलणाराहणिष्का ; ता देहि
ताव मे गिहिधओचियादं वयादं । विग्गहेण भणियं ।
भयवं, ममावि । दिआदं भयवया सावयवयादं । गहियादं
जहाविहौए । जाया भावसावया । भत्तिबज्जमाणेहिं २०
वन्दिओ भयवं । धम्मलाहिऊण भणिया य णेणं । कुमार,
विद्याणिऊण भवओ पडिवोहसमयं रयणउराओ अहं एत्य

आगन्धो, समुप्यसं च मे जहाह्निकसिधं । ता तर्हि चैव
 गच्छामि । शिष्टानि तस्य मह दंसूयसुया बहवे साङ्गणो ।
 पुणो 'अश्रोण्याण' 'मण्ड' भवया दमणं । सव्यसा दठव्यएण
 होयव्यं । कुमारेण भणियं । अं भयवं आणवेद । आगाम-
 ५ गमणेण समं सेससाह्मिं पयट्टो गुरु । वन्दिश्रो कुमार-
 विग्गहेहिं पुलदशो य भत्तिनिषरेहिं । अदमणीहण य
 वन्दिऊण परमभत्तीए पयट्टा अश्रोण्याउरिं ॥

इश्रो य तद्वियहमेव गन्धो अश्रोणं वाणन्तरो । कथा
 णेण कुमारपरियणामन्ने कवडवन्ता, जहा 'विग्गहेण
 १० वावाइश्रो कुमारो' ति । समागथा एमा सवणपरम्पराए
 मेत्तीबलकणगोयरं, न महहिंया य णेण । सुया रयणवईए ।
 मुच्छिंया एमा, समामामिया परियणेण । निवेइयं च रन्धो ।
 समागन्धो राया, बाह्मंलोयणं चलणेसु निवडिऊण
 विस्सत्तो रयणवईए । ताथ, अणजाणाहि मं मन्दभादणिं,
 २५ पविमामि जलणं, परिच्चएमि एण अज्जउत्ताकुमलसवणं वि
 मंठिए निज्जपाणे, पावेमि लङ्गं सुरलोयमंठियं अज्जउत्तं ।
 रादणा भणियं । अविहवे, अलमिमिणा मोएण । अमहह-
 णौयमेयं । न खलु केमरौ गोमाउणा वावाइज्जद । ममाइट्टो
 कुमारस्स भिद्धाएसेण तुह पुत्तजन्धो : अवितहाएमो य
 १० भिद्धाएषो । अणाउलं च मे हियं । टिट्टो य मए कुमल-
 सुविणश्रो । कुमारमन्तरेण न जाया उप्पाया । अविवक्षा

य तुह अविहवासिरी । ता न एयममङ्गलं एवं हवद ।
 जयान्तरवेरिएण केणावि एसा कवडवत्ता कया भविस्सुद ।
 ता परिचय्य तुमं इणमसव्ववसायं । अहावि कहंवि अचिन्त-
 साम यथाए देवस्स इयमेवं चेव । तओ मव्वेसिं चेव अन्हा-
 णमिय पत्तकालं । कौस तुमं आउलो । पेसिओ य मए १
 अज्ज 'पवणगदनामो लेहवाहओ । सो अवस्सं पच्चदियहयान्ते
 आगच्छद । तओ ममागए 'तस्सिं जहाजुत्तं करेस्सामो । न
 ताव अन्तरे संतप्पियव्वं ति । रहणवर्दए भणियं । जं ताओ
 आणवेद । तहावि विन्नवेमि तायं । तायाएसेण करेमि अहं
 सन्तियमं, देमि महादाणं, प्रेमि देवयाओ, परिचणमि १०
 अज्जउत्तकुसणपउत्तिकालाढारओ आहारगणं ति । रादणा
 भणियं । करेहि वच्छे, न 'एत्य दोमो त्ति । रयणवर्दए
 भणियं । ताय. महापमाओ । तओ 'अविहवा हवसु' त्ति
 भणिकुण गओ मेत्तोबलो । पारहुं च णाए जहोचियं
 सन्तियमं । 'दिट्ठा य सव्वसंपया' संप्रणणयाए विथार- १५
 भूमिपडिणियत्ता अइकक्काणाए आगिईए परिचत्ता विथारेहिं
 संगया नाणाजोएण समद्धामिया तवसिरीए गन्धिया उवसमेण
 परिणया भावणाए परियरिया साज्जणौहिं विगगवर्द विथ
 चरणसपया सेवविथाहिवस्स धूया कोसक्काहिवस्स पत्तो

१ CE सचमति० । १ C तस्सिं, F तस्सि १ A adds अज्ज उपमि
 (rend उवरि) । ४ A अन्हा, CE एव । ५ D inserts एवतरमि ।
 ६ A adds वचव । ७ CE भावयाओ

गिह्यपरिधायण सुसंगथा नाम गणिणो । तं च ददूष
 पण्डो विय रयणवईए सोओ, आपन्दिया चित्तेण, उल्लसिथं
 अत्तवीरिथं, वियम्भिओ धम्मववसाओ । चित्तिथं च णए ।
 अहो भयवईए क्वसंपया, अहो विषयविराओ, अहो
 ५ परिष्केयकुसलया, अहो कयत्यत्तणं ति । ता धम्मा अहं,
 जीए मए अच्चन्तं अउल्लदंसणा संपिण्डया विय गुणममिद्धौ
 विग्गहवई विय मल्लसंपया दंसणमेत्तेणावि पावनामणो
 भयवई दिट्ठं ति । पवड्डुमाणसुहण्णसंगयाए य गम्भूण
 सविण्णयं गणिणीममौवं वन्दिया गणिणौ । धम्मसाहिया य
 १० णए । पुणो य मायरं वन्दिऊण अपियं रयणवईए ।
 भयवद, 'दुहियमत्तवच्छला तुमं' ति विस्सवेमि भयवदं ।
 जइ न कोइ विरोहो, ता करेहि मे पसायं गंहागमणेणं
 ति । अच्चन्तदुक्खिया अहं, जाओ य मे ईमि दुक्खोवभमो
 तुह दंसणेणं, 'वियम्भिओ' 'पमोओ, विइयधम्मसत्ता' य
 १५ भयवई । ता इच्छामि तुह ममौवे किंचित् मोउं ति ।
 गणिणीए भणियं । धम्मसौले, धम्मदंसणानिमित्तं गत्थि
 विरोहो, किं तु रत्थियल्लं सेमजणा^१पत्तिथाइ । रयणवईए
 भणियं । भयवद, धम्मसद्धापरो मे सुइयणो, न तत्थ
 अप्पत्तिथाइ^२ संभवद । गणिणीए भणियं । जइ एवं, ता
 २० तुमं पमाणं^३ ति । रयणवईए भणियं । भयवद, महापसाओ ।

१ CEF om.

२ CEF कत्ता ।

३ D adda वि

४ CE चणत्तिवारं = चणत्तयः

५ D = वाईथं

ता हृदि, गच्छन् । गथा सह रयणवर्द्धे गणिणी, पविट्टा
रयणवर्द्धे । कश्चो य णाए मंभमादसणमुच्चिओवचारो ।
उवविट्टा गणिणी पुरओ य से मपरिचणा रयणवर्द्धे न्ति ।

गणिणीए भणियं । वच्छे, संसारसमावन्ना खु पाणिणो
सखे दत्ततत्त्ववैयज्जमंगया अहिहवैयन्ति अणुममयं जराए, ५
१ओत्थारिज्जन्ति मोहतिमिरेण, वाहिज्जन्ति विषयतण्हाए,
कथत्थिज्जन्ति इन्दिहं, पस्सन्ति कोहग्गिणा, अवट्ठभन्ति
माणपव्वणं, मोहिज्जन्ति मायाजास्सियाए, पलाविज्जन्ति
लोहमायरेण, खण्डिज्जन्ति इट्ठविओएहिं, भमाडिज्जन्ति
कासपरिणईए, कवल्लिज्जन्ति मच्चुण न्ति । परमत्थओ न केह १०
सुद्धिया मोत्तूण तप्पडिवरकुज्जए महाणभावे । ते उण, जहा केह
महावाहिगद्धिया पौडिज्जमाणा मक्कावेयणाए ममावन्ननिव्वेया
गवेमिऊण कुमल्लवेज्जं निवेदऊण अप्पाणयं तस्स वयणेण
पडिवन्ना जज्जत्तकिरियं वाहिज्जमाणा वि तव्वेयणाए विमुच्च-
माणा वाहिणा अन्तो-आरोग्गलाहधिईए अगणेमाणा तं १५
वज्जदुक्खं ईसि अविमुक्का वि वाहिणा २संजायविमोक्खनि-
व्वयमई आरोग्गसमेया विथ न खलु नो सुद्धिया वव्हारेण;
तहा जे इमे भयवन्तो सुणिवरा ते संसारमहावाहिगद्धिय न्ति
पौडिज्जमाणा जम्माइमहावेयणाए ममावन्ननिव्वेया गवेमिऊण
भावओ कुमल्लवेज्जं भयवन्नं वीयरायं तद्वएणमुट्ठियं वा गुरुं २०

१ AE उच्छा० F उच्छादज्जन्ति ।

२ F तिव्वे० ।

३ F संजायिच० ।

४ D वेड्ठियं, F संविद्यं ।

समादृष्टं, तदेव परमत्यो । तद्वावि अज्जउत्ताकुसलसुमरणा^१
 वि पीडेद मं मन्दभादणिं । गणिणीए भणियं । वच्छे, न तस्स
 संपयमकुसलं ति, धौरा होदि । रयणवईए भणियं । कइं
 भयवई विद्याणद । गणिणीए भणियं । तुइ सरविसेसाओ ।
 रयणवईए भणियं । कीइसो मण्ण सरविसेसो । गणिणीए ५
 भणियं । जारिसो अविहवाए परमाणन्दओए भन्तुणो हवद ।
 रयणवईए भणियं । भयवद, न तए कुप्पियब्बं, भणामि
 किंचि अहमाउल्लयाए । गणिणीए भणियं । वच्छे, अक्रोवणो
 चेव तवस्सिजणो होद, किमेत्यमभत्यणाए । रयणवईए भणियं ।
 भयवद, जइ एवं ता को एत्य पच्चओ, अं भयवईए आइदं १०
 ति । गणिणीए भणियं । वच्छे, अलमेत्य पच्चएण । न य
 वीयरगवयणमसहा होद । वीयरगवयणं च सरमण्डलं ।
 तदाएसेण यं अपियमिणं, न उण असहा ; तद्वावि एत्य
 पच्चओ त्ति भिग्घं तुहावगमणनिमित्तं भणामि किंचि अहयं ।
 न तए खिज्जियब्बं । रयणवईए भणियं । आणवेउ भयवई । १५
 गणिणीए भणियं । सुण, एवंविहमरवईए नारौए गुण्णपएसे
 मसो हवद त्ति सरमण्डले पठियं । एत्य य तुमं पमाणं
 ति । रयणवईए भणियं । एवमेयं ; किं तु मरिसेउ भयवई,
 अं मए आउल्लाए विद्यप्पियं । गणिणीए भणियं । न एत्य
 दोसो, नेहाउल्ला हि पाणिणो एवंविहा चेव हवन्ति । किं तु २०
 तए वि मरिषियब्बं, अं मए तुइ खिग्घपडित्तनिमित्तमेवं

जंपियं ति । रथणवईए भणियं । भयवद, अणुगहे का
 मरिभावणा । अवणौओ मम महारोओ भयवईए इमिणा
 जंपिएण । किं तु पुष्कामि भगवदं, कस्स उण कस्स
 ईदसो महारोहो विवाओ ति । गणिणौए भणियं । वक्के,
 १ येवस्स अण्णचेट्ठियस्स । कीदसी वा इमस्स रोहया । सुण,
 येवेष कम्पुणा जं मए पाविंति ति । रथणवईए भणियं ।
 भयवद, महन्तो मे अणुगहोः दढमवहिय ण्हि । गणिणौए
 भणियं ॥

अतिय 'कोसलाहिओ नरसुन्दरो नाम राया । तस्साए-
 १० मिमं जसपरियायं पडुच्च धम्मपत्तौ अहेमि । सो य एगया
 गओ आसवाहणियाए । अवहिओ दप्पियतरणण त्रिच्छूढो
 महाउवौए । दिट्ठा य जेण मज्झणइदेमयाले तौए महाउवौए
 एगंमि वणनिउञ्जे अउव्वदंमणा इतिया । भणिओ य
 तौए । महाराय, मागयं, उवविमसु ति । रादणा भणियं ।
 १५ कासि तुमं को वा १एस पएसो ति । तौए भणियं ।
 मणोहरा नाम अक्खिणी अहं, विज्झूरणं च एयं । रादणा
 भणियं । कीस तुमं एतय एगागिणी । तौए भणियं । अहं
 खु नन्दणाओ मत्तयं गया आसि मए पिथयमेण । तओ
 आगच्छमाणीए इह पएसे निमित्तमन्तरेण कुविओ मे
 २० पिथयमो, गओ य मं उण्णितं । अओ एयाइणि ति ।
 रादणा भणियं । न सोहणमणुचिट्ठियं दुवेहिं पि तुवेहिं ।

तीए भणियं । कहं विद्य । राइणा भणियं । जमुण्डिया
 पिचयसेणं । तुमं पि जं तेण सह न गय त्ति । तीए भणियं ।
 अलं तेणमविसेसज्जणा । राइणा भणियं । भद्दे, न एस धम्मो
 सईण । तीए भणियं । कीइसं तस्स सदत्तणं, ओ अणुरत्तं
 जणं परिच्चयइ । राइणा भणियं । भद्दे, को ऽणुरत्तं विणा
 दोसेण परिच्चयइ । तीए भणियं । ओ अयाणओ । एवं च
 भण्णिऊण मविल्लाममवल्लोइउं पयत्ता । अवहोरिया राइणा ।
 मोहदोसेण विगयलज्जं भणियं च णाए । महाराय, इयाणिं
 चेव जंपियं तए, जहा 'कोऽणुरत्तं विणा दोसेण परिच्चयइ' ।
 अणुरत्ता य अहं भवओ । ता कीस तुमं अवहीरेसि । १०
 राइणा भणियं । भद्दे, मा एवं भण ; परित्यथा तुमं ।
 तीए भणियं । महाराय, पुरिसस्स सव्वा परा चेव इत्यथा
 होइ । राइणा भणियं । किमिमाणा जाइवाएण ; 'परिच्चय-
 मिमं परल्लोयविरुद्धमात्तावं । तीए भणियं । अलियवयणं
 पि य परल्लोयविरुद्धमेव । राइणा भणियं । किं मए भलियं १५
 जंपियं ति । तीए भणियं । जहा 'कोऽणुरत्तं विणा दोसेण
 परिच्चयइ' । राइणा भणियं । किमेत्य अलियं ति । तीए
 भणियं । जं परिच्चयसि मं अणुरत्तं । राइणा अणियं ।
 नाणुरत्ता तुमं, जेण मं अहिण निउअसि । अओ चेव न
 दोमवण्डिया, जेण 'न' परल्लोयं अवेक्कसि । तीए भणियं । १०

किमिच्छा अपिण । अहं न माणेमि मं, तन्नो अहं निष्-
 नेण भवन्तं वावाएमि^१ । रादणा भणियं । भहे, को तए
 वावाइयइ ।^२ जो रण्डाए पुरिषो वावाइयइ, तस्स अण-
 ण्णसिदाणं पि न जुज्झइ त्ति^३ । तन्नो पउट्ठा^४ विष पहा-
 ५ विया रायसम्भुहं । हुंकारिया य णेण । जाया अहंसणा ।
 तन्नो किमिमीए त्ति पयट्ठो राया मनयराभिस्सुहं । समा-
 गन्नो येवं भूमिभायं, आव अयण्डमि चेव निवडिन्नो
 कच्चणपायवो । न लग्गो रादणो । जोइयं च णेणोवरिज्जत्तं ।
 दिट्ठा य सा गयणमण्णे । भणियं च णाए । रे दुराधार,
 १० केत्तिए वारे^५ एवं कुट्टिहिमि^६ । रादणा भणियं । आ
 पावे, अगोयरत्या तुमं ; अण्णहा अवस्सुमहं तुमं निग्गहेमि ।
 अदंसणीहया एसा । देव्वजोएण ^७तुरयमग्गाणुलगेण ^८दिट्ठो
^९निधसेणेण, समागन्नो राया मनयरं । कयं वट्ठावणयं ।
 'सव्वत्यावीसत्यो चिट्ठइ' त्ति पुण्डियं मए 'अज्जउत्त, किं
 १५ निमित्तं' । तेण भणियं । न किंचि । मए भणियं । हा
 कहं न किंचि ; कहिं अज्जउत्तो, कहमीइसी अवोसत्यथ
 त्ति । ता 'कहेहि कारणं, पज्जाउत्तां मे हिययं ति । तेण

१ CE add जो रंडाए वावाइयइ तस्स वियर वि पाणिय न पय-
 २ CE om. the following sentence. ३ A अत्तिज्जत्तं ।

४ D पउट्ठेय द्वाचरा । ५ AD वारे ।

६ A पु०, D दु०, CE •चि । ७ ACE om. ८ CEF नाचि ।

भणियं । अहं पञ्जाउलयाए । निम्बन्ध^१पुच्छिएण साहिओ
मणोहरा^२जस्सिणिवुत्तन्तो । मए भणियं । अज्जउत्त, कह
णु एयं, अहिणिविट्ठा खु एसा । रादणा भणियं । देवि,
येवमियं कारणं । किं तीए अहिणिवेसेण । अह पावेमि ^१तं
इत्यगदणे संपयं, ता तह कयत्येमि, अहा कडुदे अहि-
णिवेसं ति ॥ अज्जया 'वासभवणत्थो राय' न्ति सोऊण पयट्ठा
अहं वासभवणं । गथा एगं कच्छन्तरं, आव दिट्ठो मए
राथा मम समाणरूवाए इत्थियाए सह सयणीयसुवगओ
न्ति । तओ 'हा किमेयं' ति संखुट्ठा अहं, नियत्तमाणी
य दिट्ठा रादणा । भणियं च णेण । आ पावे, कहिं ^{१०}
नियत्तसि । सुणिओ ते मायापओओ । देवि, पेच्छ पावाए
भट्ठत्तणं ति । भणिऊण धाविओ मम पिट्ठओ । वेवमाण-
सरौरा गहियाहमणेण केसेसु । संभमाउलं अपियं मए ।
अज्जउत्त, किमेयं ति । तेणावहरिऊण मज्झ वयणं समा-
हया सा इत्थिया । देवि, पेच्छ पावाए मायाचरियं । ^{१५}
जारिसं तए मन्तिथं ति, तारिसं सेव इमीए संपाडियं ।
कओ किल तुह मन्तिओ वेसो । तीए भणियं । अज्जउत्त,
अज्जमिमीए दंसणेण, निम्बासेहि एयं महापावं ति । तओ
रादणा सहाविथा अट्ठपाहरिया । समागथा वदवे, भणिया
य णेण । भो भो एयं देवौरुवधारिणिं दुट्ठजस्सिणिं ^{२०}

१ CE om, D om.

२ CEF om. जस्सिणि, D i marg.

३ ACEF om. तं इत्यमचवे ।

कथत्यज्जण निहयं लभुं निव्वासेह । तन्नो तेहिं 'जं देवो
 आणवेह' त्ति भण्णिज्जण पुब्बवेरिएहिं विच्च 'आ पावे, आ
 पावे' त्ति भण्णमाणेहिं गहिया अहं केणावि केसेसु, अवरेण
 उत्तरौए, अञ्जेण बाह्वाहिं, कथत्यथा नरवंहपुराओ,
 १ नौणिया बाहिं । तह वि 'य अहिययरं कथत्यज्जण, जहा
 काह दुट्ठसीला निव्वासियह, तहा निव्वासिय णि । विमुक्का
 नयरकाणणममौवे, भणिया य णेहिं । आ पावे, जह पुणो
 रायभवणं पविमसि, तन्नो मुया अन्हाण हत्यन्नो त्ति ।
 नियत्ता रायपुरिमा । तन्नो चिन्तियं मए । हन्त किमेयं
 २० ति । अहो मे पावपरिणई, पेच्छ किं पावियं ति । अहो
 ण खलु निरवराहा वि पाणिणो पुब्बदुच्चरिएहिं एवं कथ-
 त्यज्जन्ति । ता अलं मे जीविण, वावाएमि अत्ताणयं ।
 न अन्नो वावायणोवाओ त्ति गन्तूणमेथमदुरोवक्खिज्ज-
 माणपव्वयं भञ्जेमि अत्ताणयं ति पयट्ठा गिरिंसमुहं, पत्ता
 २५ य महया ४परिकिलेसेण । समाठत्ता य आरुचिउं । दिट्ठा
 गिरिगुहागएहिं माह्वाहिं । समागन्नो य तन्नो अणेयगुण-
 रयणभूमिओ दिप्पमाणो तवतेएण सुट्ठिओ परलोचपक्के
 वच्छलो दुच्चियसत्ताण ममुप्पन्नदिप्पनाणो देमन्नो संमारा-
 उवौए चिन्तामणौ समौहियसुहक्क अणेयमाज्जपरियरिओ
 ३० सुगिह्ययानामो भयवं गुरु त्ति । तं च दट्ठूण अवगन्नो विथ

१ A om. २ DF किमे । ३ CE insert वर ।

४ CE om. परि, A has only ५ ।

मे किलेसो, समद्वाधिया विध धमेण । वन्दिओ सविण्यं,
 धक्काहिया १य णेण भणिया २ सबुद्धमाणं । वच्छे सुसंगए, न
 तए संतप्पियव्वं । ईदसो एस संसारो, आवयाभायणं खु ३
 एत्थ पाणिणो ; अहिहया महामोहेण न पेच्छन्ति परमत्थं,
 न सुणन्ति परममिच्छाणं वयणं, पयइन्ति अहिएसु, बन्धन्ति ४
 तिब्बकमथादं, विउडिप्पन्ति तेहिं, न कुइन्ति पुब्बदुक्खडाण
 विणा वीयरगवयणकरणेणं ति । तओ मए भणियं । भयवं,
 एवमेयं ; अह किं मए कथं पावकमं, जस्सु ईदसो विवाओ
 न्ति । भयवया भणियं । वच्छे सुण, जस्सु विवागसेसमेयं ।
 मए भणियं । भयवं, अवहिय न्हि । भयवया भणियं । ५वच्छे, १
 २सुण ।

अत्थि इहेव भारहे वासे उत्तरावहे ६ विषए ७ बन्धउरं
 नाम नयरं । तत्थ ८ बन्धसेणो नाम नरवई अहेसि । तस्सु
 बद्धमओ विउरो नाम माहणो, पुरन्दरजसा से भारिया ।
 ताणं तुमं इओ अईयमवमभवमि चन्दजसाहिहाणा धूया ९
 अहेसि न्ति, बन्धहा जणणिजणयाणं । जिणवयणभावियत्तणेण
 ताणि देसन्ति ते धमं, निवारन्ति अहिथाओ ; अणादि-
 भवभावणादोसेण बासयाए य न परिणमइ ते सभं । समु-
 प्पन्ना य ते पीई जसोदाससेट्ठिभारियाए बन्धुसुन्दरीए

१ DF om.

२ A ०यं, CEF add य ।

३ A अलु ।

४ A om.

५ ACEF om.

६ A ०वाक् ।

७ A om.

८ A अतत्थ य ।

सह । सा च^१ अदसंकिञ्चिद्विच्छित्ता संसाराहिणन्दिणी गिद्धा
 कामभोएसु निरवेस्ता परलोयमग्ने । तन्नो वारिषा तुमं
 जण्णिजण्णिहिं । वच्चे, अलमिमौए सह सङ्गेण, पावमि-
 न्त्तथाणीया खु एसा, पडिबिद्धो य भयवया पावमिन्त्त-
 ५ सङ्गो^२ । न पडिवन्नं च तं तए गुहवयणं । अन्नया गया
 तुमं बन्धुसुन्दरिसमीवं । दिट्ठा विमणदण्णा बन्धुसुन्दरी ।
 भणिया य एसा । हला, कीस तुमं विमणदण्णं न्ति ।
 तीए भणियं । पियसहि, विरत्तो मे भत्ता गाढरत्तो
 महरावईए, अजायपुत्तभण्डा^३ य अहयं । ता न-याणामो,
 १० कहं भविस्सुदं न्ति दढं विमणं न्हि । तए भणियं । अणं
 विसाएण, उवाए जत्तं कुणसु न्ति । तीए भणियं । न-
 याणामि एत्युवायं, ^४सुयं च मए, अत्थि इह उप्पसा
 नाम परिव्वाइया, सा एवंविहेसु कुमसा, न य जे तं पेक्खिउं
 अवसरो न्ति । तए भणियं । कहिं सा परिवसद, साहेहि
 १५ मण्णः अहं तमाणेमि न्ति । माहिथं बन्धुसुन्दरीए, जहा
 किल पुव्ववाहिरियाए^५ । तन्नो गया तुमं^६, दिट्ठा परिव्वा-
 इयां । बन्धुसुन्दरी तुमं दट्ठमिच्छदं न्ति भणिज्जण आणिया
 तुमए, आणिज्जण गया तुमं मगिहं । पूइया सा बन्धुसुन्द-
 रीए, माहिन्नो से नियवुत्तन्नो । भणियं परिव्वाइयाए ।

१ D om. २ CE यमग्ने ।

३ D चंडा A दंडा ।

४ D inserts नवरं ।

५ D adds परिवसद ।

६ D adds परिपुच्छमाणो तीय जेहं D पुच्छमाणो ताय जेहं ।

अविहवे, धीरा होहि । येवमेयं कज्जं । करेमि अहमेत्य
 ओथं^१, जेण सो तीसे^२ पओसमावज्जर ति^३ । बन्धुसुन्दरीए
 भणियं । भयवद्, ^४अणुगिहीय न्हि । गया परिव्वारया,
 कओ य णाए असोदाससेट्ठिणो महरावद्दं पद्द विह्वेण-
 ओओ : पडत्तो विह्विणा । अचिन्तमामत्ययाए ओसहीणं ^५
 विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स विरत्तो तीए सेट्ठी । परि-
 चत्ता महरावद्दं, गहिया^६ ओएण । एयनिमित्तं च बद्धं तए
 किलिङ्गकम्मं ॥ परिव्वालिज्जण अहाउयं मया समाणी तक्कम-
 दोसेणेव समुप्पन्ना करेणुयत्ताए अप्पिया जूहाहिवस्स;
 गहिया वारिमज्जे । तओ तत्थ महन्तं किलेसमणुहविय ^{१०}
 मया समाणी तक्कमदोसेणेव समुप्पन्ना वाणरित्ताए ति ।
 तत्थ वि य अच्चन्तमप्पिया जूहाहिवस्स । ^{११}विष्कूढा जूहाओ
 गहिया जरठकुरेण, निबद्धा लोहसङ्कसाए । महदुक्क-
 पौडिया अहाउयं पाणिज्जण मया समाणी तक्कमदोसे-
 णेव समुप्पन्ना कुक्कुरित्ताए । तत्थ वि य ^{१२}रिषकाले वि^{१३} १४
^{१५}अण्हिमया सब्बकुक्कुराणं कीडानियरखयविणट्ठदेहा महन्तं
 किलेसमणुहविय मया समाणी तक्कमदोसेणेव समुप्पन्ना
 मज्जारिगत्ताए ति । तत्थ वि य अमणोरमा सब्बमज्ज-
 राणं जेहाणसदद्धदेहा अहाउयस्सए मरिज्जण तक्कमदोसेणेव

१ A संयोचं ।

२ CEF तीए ।

३ A •ज्जति D ज्जार ।

४ AD •अ० ।

५ D adds य ।

६ D बूहा ।

७ A om.

८ A माचिमया ।

- समुप्यक्षा चकवाद्यत्ताए त्ति । तत्थ वि मथा पियथमपरि-
वज्जिथा किलेससंपादयवित्ती^१ महन्तं दुक्कमणुवविथ मथा
समाणी तक्कवादोसेणेव समुप्यक्षा चण्डालइत्थिगत्ताए त्ति ।
तत्थ वि थ दढं अमणोरमा पियथमस्स मथणदुक्कपौडिथा
१ अहाउयक्खएण मरिऊण तक्कवादोसेणेव समुप्यक्षा सवर-
इत्थिगत्ताए । तत्थ वि थ अमणोरमा सव्वसवराणं विच्छूढा^२
णेहिं पत्तीओ परिथमन्तो विसम^३मण्णकन्नारे किलेस-
संपादयमरीरठिई परिक्खीणकाथा अट्ठाणपडिवक्खपणपरि^४
अट्ठेहिं दिट्ठा तुमं साङ्गहिं, ते वि थ तुमाए त्ति । ते थ
१० दट्ठूण समुप्यक्षो ते पमोओ । पुच्छिथा य णेहिं । धम्मसीले,
को लण इमो पएसो केदूरे वा इओ वत्तणी त्ति । तए
सव्वज्जमाणमाइत्थियं । मण्णकन्नारमेयं, इओ माइदूरे
वत्तणी । साङ्गहिं भणियं । धम्मसीले, कयरीए दिसाए
वत्तणी । तए भणियं । अवरमग्गेण इओ वालिऊण इमं
११ तरुलयागहणं । अह्वा एह, अहं सेव दंसमि त्ति । दंसिथा
वत्तणी^५ । चिन्तियं च सुट्ठचित्ताए । अओ इमे अमक्खरिथा
पियंभाणिणो पसन्नकवा अभिगमणीया ; धक्काणमेवंविहेहि
सह मंगमो भवइ । एवं विमयविसुट्ठचिन्तणं खविओ
कक्कसंवाओ आसगल्लियं बोधिबौयं । एत्थन्नरंमि धक्क-
१० ज्ञाहिथा साङ्गहिं सुहयरपरिणामा य एडिथा तेषिं चक्क-

१ F पाचवित्ती । २ AD विच्छूढा । ३ CE मक्क । ४ AD add थ

५ AD वत्तिवो । ६ AF om. विमय, D has विमुदायदंतिं ।

येसुं । एत्यन्तरंमि अप्यारम्भपरिगृह्यमाणेण सहावमहवम्भ-
 याए साज्जसन्निहिमामत्यन्त्रो सुद्धभावयाए थ वहुं सुमाणसा-
 छयं । गथा भयवन्तो साज्जणो । गएसु वि थ न तुहो ते
 तथणसरणमंगन्त्रो सुद्धभावाणवन्तो । अहाउयपरिक्खणं च
 मया समाणी तक्कमदोससेसंगया सेव समुप्पन्ना सेयविद्या-
 हिवस्स धूय न्ति । पत्तवया थ परिणीया कोसल्लाहिवेण;
 तक्कमसेसयाए थ जत्थिणीरूवविप्पलद्धेण कयत्याविद्या णेणं ।
 ता एवं वच्चे दुट्ठपरिम्माइयाहवणकम्मविवागसेसमेयं ति ॥

एयमायत्थिज्जण अवगथं चिय मे मोहतिमिरं, जाओ
 भवविराओ, उप्पन्नं जाइसरणं, वड्डिओ संवेगो । वन्धिज्जण १
 भणिओ भयवं गुरू । भयवं, एवमेयं; अह कया उण तक्क-
 मविवाओ नीसेसीभविस्सइ । भयवया भणियं । वच्चे,
 इमिणा अहोरत्तेण । मए भणियं । भयवं, कया कहं वा तं
 जत्थिणिं विद्याणिस्सइ अप्पउत्तो । भयवया भणियं । वच्चे,
 अज्जेव रयणौए तुह सहावासरिसयाए समुप्पन्नासङ्को निवेइ- १
 ज्जण मन्तिणो तक्कयवीथरायपडिमाक्खणपओएण नीसंसयं
 'विद्याणिज्जण, जहा न एसा देवि न्ति; तओ 'इण 'इण'
 न्ति 'भणमाणो खगं गहेज्जण उट्ठिओ राया, जाव तक्कणं
 अदंसणा 'जाय न्ति । मए भणियं । भयवं, न तीए किंचि

१ DF नाज्ज ।

२ CE भणिज्जण सेल्लुय संडल्लामाणं A इह इया

विज्जण विज्जण संडल्लामाणु० ।

३ D संजाय ।

अक्षुष्यं करिस्सुद अज्जउत्तो । भयवया भणियं । वण्हे, न
 हि, किं तु कयत्थिया तुमं ति अणियं संतप्पिस्सुद । मए
 भणियं । भयवं, को एत्थ दोसो अज्जउत्तस्स, कणपरिणरूप
 स त्ति । भयवया भणियं । वण्हे, एवमेयं ; तद्वावि मोह-
 ५ दोषेण दढं संतप्पिस्सुद महाराओ । सुए आगमिस्सुद इहदं,
 पेक्खिस्सुद तुमं । तओ सह तए अच्चन्तसुहिओ हविस्सुद त्ति
 विद्याणिज्जण न तए संतप्पियञ्चं । मए भणियं । भयवं, अ-
 गओ मे संतावो तुह दंसणेण, विरत्तं च मे चित्तं भवचार-
 गाओ । ता किं महारायागमणेण । पुणो वि विओगावसाणा
 १० संगमा । कौदसं वा जरामरणपीडित्थानं सुहियत्तणं । भय-
 वया भणियं । वण्हे, एवमेयं, किं तु सह तए अच्चन्त-
 सुहिओ हविस्सुद त्ति । भणियं मए^१ । अच्चन्तसुहिओ
 जीवो न वीयरायवयणाणुद्धानमन्तरेण^२ इवद । ता 'भयवया
 'भणियं । सह तए जराइदोमनिग्वायणसमत्थं दुक्करं कावु-
 १५ रिखाण वीयरगवयणाणुद्धानं करइस्सुद । 'एएण कारणेण
 अच्चन्तसुहिओ होहि त्ति । भणिज्जण तुण्हिओ ठिओ
 भयवं । 'एयमायणिज्जण 'अहो धओ महाराओ' त्ति हरि-
 सिया अहं । हिययत्थं^३ विद्याणिज्जण भणिया य^४ भयवया ।

१ DF add न तुहायुत्तिभिनिमित्तं जोगसोइए अवि य तज्जिइओए, after
 this F has again भणियं मए । २ CEF om.

३ CDEF om.

४ A om. all down to चहो ।

५ D has instead of this मए भणियं । ६ AF om. ७ A om.

वच्छे, तुमं पि गेण्हहि ताव सव्वमन्तपरममन्तं अरदुत्तहं
 जीवलोए विणासणं भयाणं साहणं परमपयस्स पूयणिज्जं
 'सयाणं अचिन्तसत्तिजुत्तं गाहणं सयल्लगुणाणं उवमाईय-
 कक्काणकारणं भयवथा वीयरगेण पणीयं पच्चनमोक्कारं ति ।
 मए भणियं । भयवं, अणुग्गिहोय न्हि । भयवथा भणियं ।
 'ठायसु मे वामपासे पुव्वाहिसुहं ति । ठिया ईसि अवणथा,
 वन्दिओ भयवं । 'कथं भयवथा परमगुत्तरणं । तओ उव-
 उत्तेण अक्कलियाद्दगुणसमेओ दिओ नमोक्कारो, पडिच्छिओ
 मए सुद्धभावादमएण । तयणन्तरं च पणट्ठमिव भयं, समा-
 गयं विय सुत्तिसुहं ति । भयवथा भणियं । वच्छे, इणमेव १
 अणुसरन्तीए 'गमेयव्वा तए इमाए एगपासट्ठियाए गिरि-
 गुहाए रयणी, न वीहियव्वं च । संपथं गच्छामि अहयं,
 सुए पुणो अन्हाणं दंसणं ति । मए भणियं । भयवं, अणु-
 ग्गिहोय न्हि । गओ भयवं ॥

नमोक्कारपराए य परमपमोयमंगयाए येववेळा^५ विय १
 अइक्कन्ता रयणी । पहायसमए य चाससाहणेण अजेसणत्थं
 समागओ राथा । पत्ता य णे समीवे कइवि आसवारा ।
 दिट्ठा य णेहिं, हरिस^६ निक्कारेहिं साहिथा राइणो । आगओ

१ F सयाजयेणं ।

२ CE ठासु, D ठाहि F ठाहिहुं ।

३ A has instead of this sentence : भयं समागयं विय सुत्तिसुहं ति ।

४ F नयव्वा ।

५ D येवा, CEF वेत्रेलाए ।

६ A inserts भर ।

- मे^१ समीवं राया । बाहोऽल्लोयणेणं भणियं च णेणं । देवि,
 न मे कुप्पियम्भं, अक्खणमेत्यमवरण्णइ । मए भणियं । अक्ख-
 उत्त, को एत्थ अवसरो कोवस्सु ; नियदुच्चरियविवागसेस-
 मेयं । राइणा भणियं । देवि, अइमेत्य निमित्तं । मए
 १ भणियं : अक्खउत्त, अक्खन्तरे विओयपडिबडुनियदुच्चरिय-
 सामत्थेण पल्लयथरमणभूयं । तत्थ किं तुमं निमित्तं ति ।
 सम्बहा मए कओ एस दोषो त्ति । राइणा भणियं । देवि,
 सामत्थेण विद्याणामि अइमिणं, जमणादी मंसारो कम्मवसगा
 य पाणिणो । देवी उण विसेसपरिक्खणमंगथा विथ मन्नेइ ।
 १० मए भणियं । अक्खउत्त, एवं । राइणा भणियं । देवि, कइं
 विथ । साहिओ मए मरणववसायगुहदंसणाइओ नमोऽकार-
 लाइपक्खवमाणो परिकइियवुत्तन्तो । ‘अहो भयवओ नाणा-
 इसओ’ त्ति विन्दिओ राया । ‘अहो असारया मंसारस्स,
 एइइमेत्तस्स वि दक्खउत्तस्स ईइसो विवाओ’ त्ति संविग्गो
 १५ राया । भणियं च णेण । देवि, केदूरे इओ भयवं गुह त्ति ।
 मए भणियं । अक्खउत्त, इओ थोवन्तरे । राइणा भणियं ।
 ता^१ एहि, गच्छन्इ भयवन्तदंसणवडियाए । मए भणियं ।
 अक्खउत्त, जुत्तमेयं ति । गओ मं घेत्तूण मह परिचणेण
 राया । दिट्ठो भयवं, वन्दिओ । हरिमिथमणेण, धक्काहिओ
 २० भयवया । भणियं च णेण । भयवं, साहिओ ममं भयवन्त-

दंषणादश्चो सयलवुत्तन्नो सेव देवीए । जाश्चो य मे संतासो,
 'अहो एहमेत्तस्स वि दुक्कउस्स ईदसो विवाश्चो' ति ।
 अणेयदुक्कउसमन्निश्चो 'य अहयं । ता न-याणामो, किमेत्थ
 कायव्वं ति । भयवथा भणियं । महाराय सुण, जमेत्थ
 कायव्वं । राइणा भणियं । आणवेउ भयवं । भयवथा
 भणियं । सुप्पणिहाणं वट्टमाणसयलसावज्जजोयविरमणं संवि-
 ग्गयाए अईयपडिक्ककणं अच्चन्तमणियाणमणागथपच्चत्ताणं
 ति । एवं च कए ममाणे मच्चन्तकुसलासयभावेण महामेह-
 बुद्धिहयाणि विय खुइज्जलणुदित्तथाइ' पसमन्ति दुक्कडाइं ।
 तश्चो वित्थरइ' कुसलासश्चो, उल्लसद जौववीरिथं', विसुग्गए
 अन्नरप्पा, परिणमद अप्पमाश्चो, निथत्तए मिच्छावियप्पणं,
 अवेइ कम्माणवन्धो, खिज्जइ भवसंततो, पाविज्जइ परमपथं ।
 तत्थ उण सव्वकासं न होन्ति दुक्कउजोया, अच्चन्तिथं च
 निहवमसुहं । ता इमं कायव्वं । राइणा भणियं । भयवं,
 एवमेथं, अणुग्गिहीश्चो अहं भयवथा, कुसलजोएण करेमि
 भयवश्चो आणं ति । भणिकुण पुल्लइया अहं भणिया य ।
 देवि, दुक्कहो भयवन्ततुल्लो धम्मसारहो । उवाएश्चो य सव्वहा
 धम्मो, सव्वमच्चं संकिलेसकारणं । न होइ धम्मो गुहमन्नरेण,
 ता संपाडेमि भयवश्चो आणं ति । मए भणियं । अज्जउत्त,
 जुत्तमेथं । तश्चो द्वाविथं राइणा महादाणं, काराविया ।

अट्टाहिया महिमा, सम्पाणिता पञ्चरजणवया, ठाविओ रज्जे
 सुरसुन्दरो नाम^१ जेट्ठपुत्तो । तत्रो अण्णेषामकामसुपरि-
 यरिओ^२ सह मए सयलन्तेउरेण य सुगिहीयनामधेयगुह-
 समीवे सुत्तभणिएण विहिणा पवड्डमाणेणं सुहपरिणामेणं
 ४ पव्वइओ राया । ता एवं, वच्चे, येवेण कम्पणा इयं 'मए
 पाविथं ति । अत्रो अवगच्छामि; येवस्स अक्काणचेट्ठियस्स,
 वच्चे, एसो विवाओ, पल्लयस्स उ तिरियाइएसु^३ हवइ । एवं
 च कम्पपरिणइए समावड्डियाए वि^४ अस्सा उदए 'पुव्वकड्डमेयं
 ति न संतप्पियव्वं जाणएण ॥

- १० एयमायसिज्जण आविभूयससन्तदेसविरइपरिणामाए
 जंपियं रयणवईए । भयवइ, महन्तं दुक्कमणभूयं भयवईए ।
 अहवा ईइसो एस संसारो । सब्बहा कथत्था भयवई, जा
 समुत्तिष्ठा इमाओ 'किलेसजम्मासाओ । अहं पि धम्मा चेव,
 जीए मए तुमं दिट्ठा । न अण्णपुत्ताणं सिन्नामणिरयण-
 १५ संपत्ती हवइ । ता आइसउ भयवई, जं मए कायव्वं ति ।
 तत्रो विद्याण्णिज्जण तौए भावं साहिओ सावयधक्को गहि-
 णीए । "एयमहं णएमि काउं" ति हरिसिया रयणवई ।
 नमोक्कारपुव्वयं सिद्धन्तविहाणेण गहिथाइं अणुव्वयगुहव्वय-
 सिक्खावथाइं । वन्दिथा गणिणी, पुच्छिया रयणवईए ।

१ F सुरसुन्दराहियायं ।

२ AF ०परियउ, D पयउ । ३ AD झ ।

४ D ०चारुं ।

५ A समाव (sic). CE समावड्डिय ।

६ D पुव्वकयदुक्कड्डमेयं ।

७ D संकिज्जे । ८ F इयं च वे कायव्वं ।

भयवद्, 'कीदृशो मन्त्र सरविशेषो' ति । पुष्कियाए जं तए
समाणत्तं "जरिषो परमानन्दजोए भन्तुणो हवद्" ति ता
कीदृशो अज्जउत्तस्स परमानन्दजोओ, किं सुयं कुओद्
अज्जउत्तेण वीयरायवयणं । गणिणीए भणियं । वच्चे, एमहं
तस्सेमि ॥ एत्यन्तरंमि 'गुलुगुलियं गन्धहत्थिणा, समाह्वयं
संछामङ्गलत्तरं, पढियं च वन्दिणा ।

धम्मोदएण तं नत्थि जं न होद् ति 'सुन्दरं जोए ।

इय जाणिऊण सुन्दरि संपद् धम्मं दढं कुणस्स ॥

ढोइयाणि 'य से नन्दाभिहाणाए' भण्डारिणीए महा-
नाथगसंजुत्ताणि^१ कउयाणि, समागओ सिथकुसुमहत्यो^२
पुरोहिओ । भणियं च जेण । देवि, देवगुहवन्दणसमओ
वट्टद् ति । हरिमिया रयणवद् । चिन्तियं च णाए । न एत्य
संदेहो, अणुक्खलो सउणसंघाओ ति मम्ममायसियं वीयरग-
वयणं अज्जउत्तेण, पावियं पावियव्वं^३, उवलद्धो सिद्धिमग्गो ।
कहं च अज्जहा परमाणन्दसहो सुयदेवयाकप्पाए भयवद्देए^४
सुहाओ निस्तमद् । अम्महियजायहरिमाए वन्दिता गणिणी,
भणिया य सविण्यं । भयवद्, किं कप्पद् एत्य भयवद्देए
'रयणीए चिट्ठिउं, न हि' । गणिणीए भणियं । धम्मभौले,

१ D गुल०, A गुलुगुलियं । २ A एत्य लोयंमि F एत्य इह लोए ।

३ CE om. ४ A चंदार । ५ CE om., A मज्झानादयगसंजुत्ताणि केल-

याणि । ६ DF add अणुत्तपुणं अचंतियसुद्धं, F om. पावियव्वं ।

७ D ०ईण ।

८ D adds ति ।

जन्तु तुमं, तत्त्व नत्ति विरोहो । तद्वावि गच्छामि ताव
 संपद्यं । अदूरे चेव अन्धाण पडिस्सन्धो । ता पुणो आगमि-
 स्सामि त्ति । रथणवईए भणियं । भयवद्, अणुगहो ।
 वन्दिऊण^१ममुद्धिया गणिणी । अणुव्दया य णाए । वन्दि-
 ५ ऊण य नियत्ता उच्चियदेसाओ ।^२ कथं पओसकरणिज्जं ।
 नमोक्कारपराए य अद्गया रथणी । पद्दाए य आउक्किऊण
 समुरमणुक्काया य णेण गया गणिणीममौवं । ^३वन्दिया
 गणिणी । ^४सुआ धम्मदेसणा । ^५समागया मगिहं । बीध-
 दिवहे धम्माणुरायओ मगिहत्थियाए चेव समागया
 १० गणिणी । एवं पददिणं गणिणीपज्जुवामणपराए अद्गन्ता
 चत्तारि दिवसा । समागओ पञ्चमे दिणे कुमारो । निवे-
 दओ चन्दसुन्दरौए गणिणीममौवंठियाए रथणवईए, जद्दा
 देवि, न अज्झहा भयवईवयणं ति; समागओ ते वियथा-
 णन्दणो' । एयमायसिऊण परितुट्ठा रथणवई । दिअं तौए
 १५ परिओसियं ॥

एत्यन्तरंमि कुमारो वि सह विग्गहेण दट्ठूण नरवईं
 साहिऊण विग्गहवुत्तन्तं रादणो मयज्जमाणं मक्काणिओ जेण
 समागओ रथणवदसमौवं । दट्ठूण य 'कहं कयत्था चेव देवौ
 संगया गणिणीए' त्ति हरिसिओ चित्तेण । वन्दिया जेण

१ CE समुद्धिया ।

२ F adds समागउ पउमो ।

३ DF insert वन्दिया परममुरवो पुणो ।

४ F adds अज्झादिया याए ।

५ F adds उच्चियममण ।

गणिणी । धमसाहिओ गणिणीए । भणियं कुमारेण ।
 भयवद्, पेक्ख मम पुणोदयं, जेष पडिबोहिओ अहं भय-
 वया सुगिहोयनामधेएण गुहणा बौधधिययभूया य मे तए
 देवि त्ति ; दिट्ठा य भवसयदुल्लहदंसणा^१ भयवद् । गणिणीए
 भणियं । कुमार, नत्थि असण्णं कुसलाणुबन्धिपुणोदयस्स । ५
 एएण पाणिणो पावन्ति सुहपरंपराए सुत्तिमुहं पि, किमङ्ग
 पुण अणं । कुमारेण भणियं । एवमेयं । जइ वि पुणपाव-
 खाएण सुत्तो, तहावि तस्स कुसलाणुबन्धिपुणमेव कारणं ।
 न कुसलाणुबन्धिविवागमन्तरेण तारिषा भावा ससन्ति,
 जारिसेसु पुणपावखयनिमित्तकुसलजोयाराहणं ति । गणि- १०
 णीए भणियं । साज्ज, ससमवधारियं कुमारेण । अहवा न
 एत्थ अण्णरौयं । निमित्तमेतं चेव देसणा तत्तोवल्लभे
 कुसलाणं । एवं धम्मकहावावारेण कंचि वेस्सं गमेऊण गया
 गणिणी पडिस्सयं । अण्णोअधम्मसंपत्तौए परितुट्ठं मिऊणयं ।
 सुत्तुत्तरकालं च साहिओ परोप्परमि[नि]हिं धम्मवुत्तनो । १५
 गयाहं गणिणीसमीवं, सुया धम्मदेसणा । समागयाणि उच्चि-
 समएण । एवं च परदिणं धम्मजोगाराहणपराण अहणंनो
 कोइ कासो । भावियाणि धम्मे । कासल्लमेवेव समुप्पनो
 रययवद्दिए पुत्तो । नत्तयमुहदंसणकयत्यत्तणेणं च कुमारं
 रणे अहिचिद्धिं पय्पदो मेत्तौवणो । कुमारे वि जाओ १०

हाराओ न्ति । तस्मै च भक्षगुण्यहावेण अचुरत्तं सामन्त-
मण्डलं रहित्य कष्टएहिं अलं कियं रज्जगुणेहिं समद्वारिणं
लक्ष्मीए निचपसुदयजणं सुद्वियाए तिवग्गणोईए^१ सचत्तजण-
पसंसणिज्जं देवगुहपक्खवासणपरयाए रज्जमणुपालेनत्तु अह-
५ क्कन्तो कोइ कालो ॥

अथवा समागओ जलथकालो, ओत्यरियमन्तरं जल-
हरेहिं, पवाहया कलम्बवाया, वियञ्चिओ गज्जियरवो,
उल्लसिया वलायपन्तो, विप्फुरिया विज्जुलेश, हरिस्विया
१० रायहंसा, २पम्वालिया वसुमई, भरिया कुवारा, पर्वन्तो
ददुररवो, उभिन्ना कन्दसा, उल्लप्पियाओ पडियजायाओ,
निम्बुयं गोमाहिस्सकं । पवकुमाणाणवन्धे च जलथकाले सर-
सरियापूरदंसणत्थं समं अहासमिहियपरियणेण निग्गओ
राया । दिट्ठा सरिया कट्ठतणकल्लिणेण पूरिया जलोहेण
१५ वित्थरन्तो सव्वओ, निवाडयन्तो कूलाणि, त्रिणासयन्तो
आरामे, कल्लुमयन्तो अप्पाणयं, संगथा कूरजलथरेहिं,
रहिया वज्जजणसेवणिज्जेण जलेण, अहिट्ठिया कल्लोलेहिं,
वज्जिया मज्जायाए, अञ्जलभीसणेणं महावत्तमंवाएणं वात्ताह-
भयजणंणि न्ति । तं च कंचि वेत्तं ३पुल्लदय पविट्ठो
२० नवरिं राण ॥ अहक्कन्ता कइइ दिवहा । सरथसमए आस-

१ D ०. गि० ।

२ D ५०, A वप्पययाव ।

३ D पवा, CE add कूरयं कोइलाहिं । ४ A पुलोदय ।

परिवाहणनिमित्तं बाह्य्याणि गच्छमाणेषु पुणो पथदभाव-
 द्विधा संगथा सञ्चोदण वज्जिया कूरजलयरेहिं विविद्ध-
 जणोवभोयसंपाथणसमत्या 'स च्चेव दिट्ठं ति । तं च दट्ठूण
 सुमरिणपुब्बवुत्तन्तस्स राहणो तद्वाक्यपरिणदवसेणं समु-
 प्पन्नो संवेणो । चिन्तियं च णेण । अहो णु खलु असारो ५
 वज्जरिद्धिवित्थरो, सपरावगारणो य परमत्थेण । एसेव
 सरिया एत्थं 'निदंसणं ति । जहा इमा वित्थरन्तो सब्बो
 अप्पपरावगारिणी पुब्बोवल्लड्डवुत्तन्तेण, तद्वा पुरिसो वि
 वित्थरन्तो वज्जवित्थरेण; सो खलु महारणपरिगहयाए
 निवाडेह सुदभावकूलाणि, विणासेह धम्मचरणारामे, कलुसेह १०
 कम्पुणा अप्पाणयं, संजुक्खए कूरसत्तेहिं, विवज्जए निरौह-
 साज्जजणेण, सेविज्जए उम्मायकल्लोलेहिं, वज्जिज्जए किञ्च-
 मज्जायाए । एवं च महामोहावत्तमज्जवत्तौ निरत्थियाए
 असोपुरिसियाए अविद्यारिज्जण परमत्थं, अणालोचिज्जण
 आयदं, अपेक्खिज्जण तस्स भङ्गुरत्तं, मादन्दयालविश्वमे १५
 तमिं^१ असह पत्ते वि ^२अपरिचिए अवयारए नियमेण
 असन्तगिद्धो सपरावयारए ति । रहिणो य णेणं, जहा
 इमौ सरिया पथदभावे वट्ठमाणौ सोहणा, तद्वा पुरिसो वि
 विज्जमाणे विवेए निरत्थयपरिकिलेसरहिणो संगणो सुद्धा-
 सण्ण वज्जिणो पावमिक्केहिं जीवल्लोओवयारोवभोयसंपाथण- २०

सो ।

१ D चिदरिसचं ।

०मं तेहिं, D. मेहिं तमि ।

४ MSS. यपरि० D ०चिय ।

- समत्यो हवद्, अविज्जमाणे अवायगमणपडिवन्धे वज्जविहव-
वित्थरभावो उण विवेदणो वि महन्तं परलोचनरायं
निबन्धणं मिच्छादिमाणस्स उच्छायणं चित्तनिष्कुर्ये संपायणं
परिकल्लेषाण पणासणं नाणपरिणर्ये वेरियं संतोसामयस्स
५ वन्धवं असम्भवसायाणं अयाणयं वियम्भसुहस्स वियाणयं कवड-
नौर्येणं वज्जियं कुसलजोएण संगयं पावाणमर्ये । तद्वा जद्द वि
केमिंश्चि दब्बोवयारसंपायणसमत्यमेयं, तद्वा वि 'इत्तरोः तन्नो
न अज्जपीडाए विणा परमत्यन्नो सो वि संभवद् । पद्वाणो
य भावोवयारो न-यापरिचत्तारम्भपरिग्गहो मव्वद्वा तं संपा-
१० डेद् । जुत्तं च मणयभावं तस्स संपायणं, किमज्जेण निर-
त्यएणं ति । चिन्तयन्तस्स समुप्पन्नो मयलदत्तविउडणेक्कप-
चलो कुसलपरिणामो । पवड्डमाणसुहपरिणामो य मिथसो
राया । साहिन्नो जेण एस वड्डरो रयणवईसहिंयाण
मन्तीणं । भणियं च जेहिं । देव, एवमेयं, न अज्जहं त्त ।
१५ करेउ समीहिंयं देवो । अलं एत्थ काल्लकेवेण । अदसस्सला
जीवलोयठिई, सुज्जत्तमेत्तं पि 'य तं पसंसिज्जणं त्रं परमत्य-
साहंणपराणं । तन्नो 'किच्चमेय' ति चिन्तिज्जण राइणा
दवावियमाओमणापुब्बयं मद्दादाण, काराविद्या सम्भाययणेसु'
पूया, सम्भाणिद्याओ पयाओ, निवेमिओ रज्जं धिइवज्जो ॥

५ F इयद्दो, CE इतरोयचं, D इयत्तरो, F om. तन्ना ।

१० D om.

१५ AD सम्भाययणेसु ।

तत्रो य पञ्चनिपुरिसेहिंतो कासिद्याविसयसंठियं विद्या-
 णिज्जण भयवन्तं विजयधम्मायरियं पद्दाणसामन्तामससंगओ
 समं रथणवर्द्धे पयट्ठो गुहसमीवं राथा । पत्तो^१ कालकमेण ।
 दिट्ठो वाणारसोनयरिसंठिओ भयवं विजयधम्मा । वन्दिओ
 पद्दवयणकमखेणं । धम्मसाहिओ गुहणा, पुच्छिओ आग- ५
 मणपओयणं । साहिंयं राहणा । परितुट्ठो^२ गुह, उववूहिओ
 य णेण । तत्रो पसत्येण तिष्ठिकरणसुञ्जत्तजोएण वाणारसो-
 नयरिसामिणा संपाडियमहादब्बोवयारो समं पुब्बभणिय-
 परिणयेणं महाविभूर्द्धे विमुज्जमाणेण परिणामेणं संजाय-
 चरणपरिणामो पब्बदओ राथा ॥ १०

अदक्कन्तो कोद कालो । अहिंय्यं सुत्तं, चयत्यो
 किरियाकलावो । उचियसमए य जाया से दक्का 'पव-
 ज्जामि अहयं एगलविहारपडिमं' । पुच्छिओ गुह, अणु-
 आओ य णेणं । ^१कथा सत्ताइतुलणा । निब्बूढेण पवओ
 सिद्धन्तविहिणा एगलविहारपडिमं ति । निरदयारकप्पेण १५
 य विहरमाणस्स अदक्कन्तो कोद कालो ॥

अकथा य गओ कोल्लामसज्जिवेसं ठिओ य तत्त^२ पडि-
 माए । दिट्ठो मज्जयपत्थिएणं वाणमंतरेण । आओ से कोवो ।

१ A adds य ।

२ D has instead of these words, F after them तउ य निष्ठाउ । ख । सुत्तेषं अत्तेषं अत्तेषेमंतपत्तेष त etc. (see the two verses near the end of the seventh Bhava) काज्ज एवसारहिं सत्तुत्तयं ।

३ F विवित्तयस्से पडिमाए अ एत्तन्तरंमि ।

- चिन्तितं च ज्ञेयं । पेच्छ सो पावो पावपरिणईए कीदसो
 जाओ न्ति । वावाएमि संपथं, एसो च एत्थुवाओ । एवं चेव
 संठियत्त सुएमि उवरिं महामहन्ति^१ सिं त्ति । तीए
 संचुखियज्जुवज्जो वज्जपहारभिओ विष गिरौ सयसिद्धरो
 ४ गमिस्सुद । वावाइए य एथंमि कयत्थो अहं, सफसं विज्जा-
 वसं । ता खण्डं समीहिं करेमि त्ति । चिन्तिज्जण अदरो-
 इण्णसंगणं अदूरदेसवन्तिगिरिवराओ ^१गहिया महा-
 सिला, उप्पइज्जण दूरमन्तरं भयवओ उवरि मुक्का च ज्ञेय ।
 पौडिओ तीए भयवं काएण, न उण भावेण । निरुविओ
 १० वाणमंतरेण । जाव 'न वावाइओ' न्ति, कुविओ वाणमंतरो ।
 चिन्तितं च ज्ञेय । अहो से महापावत्त सामत्थं, अहो
 जीवणसत्ती, अहो ममोवरि अवज्जा, अहो परलोचपक्खा-
 वाओ । ता तद्वा करेमि, जद्वा मब्बं ^१से अवेद । गहिया
 महत्तयरी सिला, विमुक्का । तद्देव. पौडिओ तीए वि भयवं
 १५ काएण, न उण भावेण । निरुविओ वाणमंतरेण । जाव न
 वावाइओ न्ति । अज्जा विमुक्का^४, तीए वि न वावाइओ
 न्ति^५ । विषओ वाणमंतरो । चिन्तितं च ज्ञेय । न एस महा-
 पावो वावाइउं तीरद । ता करेमि से धम्मन्तरायं । विज-
 ज्जेमि खोए । कंचि गेह^६ सुसिज्जण सुएमि एथसमौवे मोसं
 २० पयासेमि थ. खोए, जद्वा इमिणा महापाणेण इयमकुचिट्ठि

१ AE •मन्ती, F मन्तं ।

२ D adds विज्जावसं च ।

३ CE om.

४ F adds तच्चेव ।

५ F adds एवं

ति । एवं च कए समाणे पाविस्सुद महापावो महद्^१ कय-
 त्थणं ति । चिन्तिऊण संपाडियमणेणं । साहियं दण्डवासि-
 चाणं । गया दण्डवासिया^२ । दिट्ठो णेहिं भयवं । जाओ
 तेसिं वियप्पो । अहो इमस्स पसन्ना सुत्तौ, तवसोसियं
 वरीरं, उवभोयरहिओ आगारो, अणाउसं चित्तं । ता कहं^३
 एस एवं^४ करिस्सुद । अहवा विचिन्ता गई कवडाण । ता
 ५ निरुवेसु ताव मोसं । निरुविओ^५ निरुवदेसे दिट्ठो य
 णेहिं । समुप्पन्ना सङ्गा । पुच्छिओ भयवं । जाव न^६ जंपद
 त्ति, ताडिओ एकेण । तहावि न जंपद त्ति । कूरयाए
 हरिभिओ वाणमंतरो । बड्डं निरयाउयं^७ निकाचियं रोह-
 १० ण्णाणाहिणिवेसेण । चिन्तियं दण्डवासिएहिं । किमन्हाण-
 मेइणा, राइणो साहेमो त्ति । साहियं वीससेणराइणो ।
 समागओ राया । दिट्ठो णेण भयवं, पच्चिभिन्नाओ य ।
 वन्दिओ परमभत्तौए । भणिया दण्डवासिया । भो भो न
 तुमोहिं भयवओ किंचि पडिक्खमासेवियं ति । दण्डवासि-
 १५ एहिं भणियं । न किंचि तारिसं । राइणा भणियं । भो एस
 भयवं अन्हाण मामी महारायगुणचन्दो निरुवसगं भहिं
 पाखिऊण यथसमङ्गचार्इ संपत्तण्णाणओओ अपडिबड्डो सव्व-
 भावेसु विहियाण्डाणसंपावणपरो एगलविहारसेवणेण करेइ

१ AD. ०६, F. ०तो. CE. ०६ ।

२ F adds मुचिसमीवं ।

३ CEF करइस्सुद ।

४ A निरुवेसि; D om. the next three words

५ MSS. ०७ ।

६ F adds किंचि ।

७ A निक्का० ।

सकलं मण्यत्तणं ति । दण्डवासिएहिं भणियं । देव, धम्मो
 रहु एवो । १५ आमिओ तेहिं । रादणा भणियं । १६
 तुम्हाण एयं साहियं । दण्डवासिएहिं भणियं । देव,
 इहेव सो चिट्ठइ न्ति । रादणा भणियं । कहिं कहिं,
 १७ आणेह^१ सिग्घं । एयं सोऊण अदंसणीभूओ वाणमंतरो ।
 न दिट्ठो दण्डवासिएहं, भणियं च जेहिं । देव, संपद्यं
 चेव दिट्ठो, इयाणिं न दीसइ न्ति । रादणा भणियं ।
 भो जइ एवं, ता अमाणसो सो भयवओ उवसग्गकारो
 भविस्सइ । ता अलं तेण किलिट्ठसत्तेण । निवेएह तुभे
 १८ अन्नेउराणं सयसजणवयस्सु य, जहा 'समागओ भयवं
 तुम्हाण परमसामो, ठिओ उत्तमवए सुत्तिमनो विद्य
 धम्मो, पाव^२पसमणो दंसणेण, वन्दणिओ सयाणं, निबन्धणं
 परमनिब्बुदए महारायगुणचन्दोः ता एह, तं अत्तको
 ऽणुगाहट्टाए^३ भत्तिविहवाणकवेणमुवयारेण वन्दइ न्ति । दण्ड-
 १९ वासिएहिं भणियं । जं देवो आणवेइ । गया दण्डवासिया ।
 निवेइयं रायसामणं अन्नेउरजणणं । आणन्धिया एए,
 पयइहा भयवन्तवन्दणवडियाए, पत्ता महाविष्णु^४ण । पूरओ
 भयवं वन्दिओ हरिसनिभरेहिं, यओ सन्तगुणदोवणाए^५ ।
 विन्धिया तस्स दंसणेण ॥

१ DF add भणियं :

२ F केवमिय, and om. ग्रंथ ।

३ AD ०हि ।

४ D ०सन्तो, CEF ०सामको ।

५ F ०ताए ।

६ D ०साए ।

एत्यनरंमि निवेदयं राहणो सिखावडणानेग्वायमोह-
 पडिवुद्धेणं कट्टवाहेणं, जहा 'महाराय, एयस्स भयवओ सवरि
 केसावि गयणचारिणा विमुक्का महन्तो सिखा; 'न चालिओ
 भयवं तओ विभागाओ; तस्मिण्डणनिग्वायओ समागया
 ने सुच्छा; तओ परं न-याणामि, किं कयं तेण भयवओ; १
 एत्तिथं पुणो 'जाणामि, एयं पि सिखादयं तेणेव महा-
 पावककेण सुक्कं' ति। एयं सोऊण उच्चिग्गा अनेउरजणा।
 'पौडिओ राया, भणियं च णेण। अहो महादुक्कमणुद्धयं
 भयवया, अहो किलिद्धन्तणं खुडुजीवाणं, अहो विवेयसुसया,
 अहो जहन्नन्तणं, अहो निमंसया, अहो अलोदयन्तं, अहो १०
 गुणपओसो, अहो अकल्लाणभायणया, अहो कक्कपरिणाम-
 सामत्तं, केण भयवओ वि परिचत्तसव्वमज्जस्स सव्वभावसम-
 भाववन्तिणो सव्वलज्जणोवचारनिरयस्स अपडिवड्डविहारिणो
 एवमुवसग्गकरणं ति। सव्वहा नत्थि नामाकरणिज्जं मोह-
 परतन्ताणं। एवं 'विलविऊण 'अहो भयवओ वि १५
 उवसग्गो' ति गहिओ महाओएण। तं च तहाविहं
 विथाणिऊण अभिप्पेयग्गाणसमन्तीए 'अणाढविऊणमक्कग्गाण

१ CEF add न चलिओ भयवं आयाओ जहा पडमं तहा वि तिणि वाराओ
 तहावि ।

२ F reads तस्मिणि चत्तपि सव्वं तेसव महापावेस ववसियं ति ।

३ F reads चत्तविसओ राया ।

४ F वड्ड रोरजय ।

५ AD चहाडिऊण ।

श्रोत्ररिक्तं कायचेष्टं भक्षितं भयवया । महाराय, अक्षमेत्य
 सोऽयम् । सकथकक्षफलेभ्यं, केत्तियं वा इमं । अक्षादि-
 कक्षसंताणवसवन्तिणो जीवस्स दुक्खस्सो चेव संसारो ।

अक्षं च सुणसु जीवा सकक्षपरिणामसो विचिन्ताइं ।

१. शरीरमाणसाइं दुक्खाइं भमन्ति भुञ्जन्ता ॥
 जेणेव उ संसारे जस्रजरामरणरोगजणियाइं ।
 पियविरहपरवत्त्यणहीणजणोमाणणाइं च ॥
 तेणेव उ सम्पुरिसा किलेसवज्जलस्स भवसमुद्दस्स ।
 धणियं विरत्तभावा धम्मतरं^१ पवज्जन्ति ॥
१०. सम्पत्तमूलमनं महन्तसुयणावद्भुज्जन्ति^२ ।
 छट्ठमाइं^३ वित्तियपवरतवचरित्तसाक्षां ॥
 खौल्लज्जवरट्टारसमहस्सघणपत्तवहल्लहाइं ।
 तियसिन्दमणुयवज्जविहपायउद्धरिद्धिजुसुमां ॥
 अम्भावाज्जप्पेइडनिहवमखयरिहयभुवणमहिणं ।
१५. सुणिजणकमणिज्जेणं शिवसोत्तफलेण फलवन्तं ॥
 जिणजल्लयकेवलामलजलधारानिवहद्धरमिच्चन्तं ।
 ' विविहसुणिविहगसेवियमणुदियहमकिच्चसंताणं ॥
 १ ते उण तियसविलासिणिमुहपक्कथभमरभावमणुहविडं ।
 धम्मतरं सुसुमभूयं पावन्ति फलं पि सुत्तिसुहं ॥

१ D - नचंते, A वचं ।

२ A वत्तिय, CE वित्तिय ।

३ CE ते पुच ADF तेचउ ।

कावुरिसा चण बन्धवनेहृत्कथल्लक्ष्णिञ्चवेहीण ।
 मूढा तुष्णाण कए दढं किलिस्सन्नि भोयाण ॥
 नीयजणपज्जवासणमणभिमयाणेष्वेवसकरणं च ।
 उभयसमरपवेसं नियबन्धवघायणं चेव ॥
 वित्थिस्सज्जहितरणं सभाविद्यमिन्नवच्चणं तह य ।
 तं नत्थि जं न बज्जसो करेन्ति विसयाहिलासेण ॥
 तह वि य पुव्वस्सियविविहकम्मपरिणामओ उ संपत्ती ।
 परिणामदारुणेहि वि न होइ भोएहि सव्वेहिं ॥
 पेच्चन्ता वि य धणियं विज्जुसयाडोवचच्चलं जीवं ।
 अथरामरं व सुणिज्जण तहवि अप्पाणयं मूढा ॥
 कामं विसयासेवणपमुहेहि सककसस्समूसाइं ।
 कल्लसेहि सिद्धिज्जणं फलाइ परिणामविरसाइं ॥
 निरयगमणाइयाइं सुच्चन्ता णेयभेयभिसाइं ।
 हिण्डन्ति अकयपुष्पा घोरे संसारकन्तारे ॥
 ता एवंविहरूवे संसारे पयइनिगुणे सोम ।
 कम्मवसयाणमेवंविहाइ को पुच्छए इहइं ॥
 निरएसु कम्मवसएण दारुणं सुणसु जं मए दुक्कं ।
 पत्तं अणन्तरुत्तो परिभमन्नेण संसारे ॥
 अपइट्ठाणे नरए तेत्तीमं सागराइ अणवरयं ।
 वज्जसिखापउमेसुं भिओ उप्पिण्णपण्णेहिं ॥
 भौमन्तयंमि य तहा पक्को निरयग्गिसंपलित्तासु ।
 कम्हूसु य कुम्भोसु य लोहकवल्लीसु य घण्णसु ॥

१०

१५

१०

खेसेसु वि नरएसु पव्ययज्जेहि करगएहिं च ।
 वहिओ णि मन्दभगो अजेहि य तिव्वसत्थेहिं ॥
 भिक्षो खरओ य अहं अररोइतिसुखवज्जतुण्डेहिं ।
 तत्तजुयरहवरेसु य भिक्षत्यो^१ वाहिओ बज्जसो ॥

१ कप्पेज्जण य स्रहसा तिसं तिसं तत्थ निरयपालेहिं ।
 परहिंसादोसेण कओ बलिं फुरफुरन्तो ऽहं ॥
 स्रक्खणिज्जण य जौहं विरमं वोक्खाविओ बला भौओ ।
 अल्लियवयणदोसेण दुक्कत्तो कण्ठगयपाणो ॥
 असिचक्कभिन्नदेहो बज्जसो परदब्बहरणदोसेण ।

१० विक्किन्तो केत्तूणं दिसो दिसं गिद्धवन्धेण ॥
 परदारगमणदोसेण सिम्बलिं निरयजल्लणपप्पाल्लियं ॥
 अवगूहाविद्यपुब्बो जन्तेसु य ^२पाडिओ धणियं ॥
 वायसमुणहयठिक्काइएहिं करुणं समारउन्तो य ।
 खरओ बज्जएहिं दढं परिग्गहारभदोसेण ॥

११ उल्लन्तिज्जण बज्जसो त्रिरसादं खाविओ समंसाइ ।
^३मंसंमि लोलुयत्तणदोसेण आमपक्काइं ॥
 तह पाइओ रमन्तो तत्ताइं तउयतम्भोसाइ ।
 मंडासधरियसुहो मज्जरमासज्जदोसेण ॥
 तिरिएसु वि संसारे अमदं पत्ताइ तिव्वदुक्काइ ।
 वव्हाएण^४नेल्लक्कणट्ठणरूपभेयभिन्नाइ ॥

१ CE explain भिक्षाक्षः ।

२ CE बोडिआ, १^१ बोडिउ ।

३ F बदल्लदो समानित्तमं तो चाम० ।

४ CE निज्ज०

मणुएसु वि य मराहिव परवसदारिद्र्यपण्डगादीणि ।

एवं न किंचि एयं ति ययसु निष्कारणं शोधं ॥

रादणा भणियं । भयवं, असोयणिज्जो तुमं, कश्चो तए
सफ्फो मणयज्जो, पत्तं विवेयाउहं, निउत्तो ववसाओ, धिरी-
कश्चो अप्पा, विजिओ भावसत्तू, वसौकया तवधिरी, उज्झिओ ५
पमाओ, वोखियं भवगहणं, पत्तप्पाओ मोखो त्ति । सोय-
णिज्जो उण सो किलिठुसत्तो^१, ओ भयवओ उवसग्गकारि
त्ति । भयवया भणियं । महाराय, ईदसो एस संसारो;
ता किमअचिन्ताए, अप्पाणयं चिन्तेहि । रादणा भणियं ।
आदसउ भयवं, कस्स उण समीवे अहं मयससङ्गचायं^२ १०
करेमि । भयवया भणियं । भयवओ विजयधम्मगुरुणो त्ति ।
पडिस्सुयं रादणा^३, अणुचिद्धियं विहाणेण । विहरिओ भयवं ।
अदक्कणो कोद कालो ।

इओ य वाणमंतरस्स खीणप्पाए इहभवाउए उदयाभि-
मुहोद्धयं रिसिवहपरिणामसंशियं असुहकम्भं, समुप्पओ तिब्बो १५
वाही, उवहयाह इन्दियाई, पणट्ठो नियसहावो, उदणा
असुहवेयणा । तओ ५य उवयरिज्जमाणो पडिद्धोवक्कमैण
महाविवरीयथाए अहिययरमक्कन्दमाणो अइनिउणवेज्ज-

१ D. चिन्ती ।

२ F' परिचायं ।

३ CEF add सयसत्तेउरसमेएण अवेयसामंतपरिवारिएण मयया विभूरंए ।

४ A om.

वद्यथेण अप्सिद्धोवक्ष्येण विद्वारविद्वालणाद्^१कष्टयस्यस्यो-
 द्यसंगश्चो महामोहमणेण परिचक्षकन्दस्यो गमिज्ज कञ्चि
 कालं अदरोहज्ज्ञानदोसेण मञ्चो समाणो समुप्यञ्चो महात-
 माहिजाणाए निरयपुडवीए तेत्तीससागरोवमाज नार-
 १ गत्ताए त्ति ।

भयवं पि विहरिज्ज विमुद्धविहारेण सेविज्ज 'परम-
 संजमं खविज्ज कप्परासिं काऊण भावमंलेहणं भाविज्ज
 भावणाञ्चो खामिज्ज मव्वजौवे गन्तूण पहाणचण्डिअं
 वन्दिज्ज वीथरागे सम्भिज्ज चेद्वाञ्चो काऊण महापयत्तं
 १० पवञ्चो पायवोवगमणं ति । अणुपालिज्ज तमेगन्तनिरुद्धारं
 वन्दिज्जमाणो सुणिगणेहिं पूइज्जमाणो सोएण उवगिज्ज-
 माणो अक्खराहिं युव्वमाणो देव^२संघाएण चरऊण देहं
 समुप्यञ्चो मव्वसिद्धे महाविमाणे तेत्तीससागरोवमाज
 देवत्ताए त्ति ॥

१४ + + + +

गुणचन्दवाणमंतरं अं भणियमिहामि तं गयमियाणिं ।
 वोक्खामि जमिह सेसं गुक्खणसाणुसारणं ॥

॥ समत्तो अट्टमभवो ॥

॥ नवमो भवो ॥

अथि इहेव जमुहीवे दीवे भारहे वासे उत्तुङ्गभवण-
संदहरविरहमगा माणिक्यसुत्ताहिरण्यकाञ्चलचन्दहृदमगा
सुसन्निविट्ठतिथचउक्कचरदेवउलविहाराराममण्डिया उज्जोणी
नाम नयरी ॥

जा तिलयकयच्छाया वियडुवेसाहिरामसुहकमला ।
पायारेण पिण व पिय व्व गाढं समवगूढा ॥
अधिरत्तणकुविण व दट्टुणं कहवि महियसोदला ।
कल्लिहारञ्जुनिबद्धा तिज्जयणरिद्धि व्व जा विहिणा ॥
सव्वो जौष्ठ सुखो सव्वो गुणरयणभूसिओ निच्चं ।
सव्वो सुवित्थयधणो सव्वो धम्मज्जुओ लोओ ॥ १०
रेहन्ति जौष्ठ सोमा सरेहि नल्लिणौवणेहि य भराइं ।
कमलेहि य नल्लिणौओ कमलाद य भमरवन्देहिं ॥
तौष्ठ य राथा पणयारिवन्दमामन्नसयलविहवो वि ।
नवरमसामन्नजसो नामेणं पुरिससौहो त्ति ॥
किन्ति व्व तस्स जाया निष्कलवंसुभवा ऽकलङ्का य । १५
सव्वङ्गसुन्दरी सुन्दरि त्ति नामेण ससिवयणा ॥
धम्मत्य'भगपसरं तौए मह सोत्तमणुद्धवन्नत्त ।
पणइयणकचारणं वोलीणो कोद कालो त्ति ॥

- इहो य सो महासिद्धिमहाविमानवाधौ देवो महाउच-
मणुपाखिऊण तन्नो चुन्नो समाणो समुण्णो सुन्दरौए
कुण्डिंमि । दिट्ठो य तीए सुविण्णंमि तीए चैव रयणीए
पहायसमयंमि पणासयन्तो तिमिरं मण्डयन्तो नहसिरिं
५ विबोहयन्तो कमलायरे पगासयन्तो जीवलोथं वन्दिअमाणो
लोएहिं युअमाणो रिसिगणेहिं उवगिअमाणो किअरेहिं
अग्निअमाणो लच्छीए अन्नपसन्नमण्डलो निवन्धणं सब्ब-
किरियाण चूडामणौ उदयधराहरस्स सब्बत्तमतेयराणौ
दिणयरो वयणेणसुयरं पविसमाणो न्ति । पासिऊण य
१० तं सुहविउद्धा^१ । सिट्ठो य तीए जहाविहिं दइयस्स ।
हरिसवसुअिअपुल्लएणं भणिया य तेणं । देवि, तेसोक्क-
विस्काओ ते पुत्तो भविस्सइ । तन्नो सा 'एवं' ति भन्तार-
वयणमहिणन्दिऊण हरिसिया चित्तेण । तन्नो विसेअओ
तिवग्गसंपाअणरयाए संपाडियसयलमणोरहाए अभग्गमाणप-
१५ सरं पुल्लफलमणुवन्तीए पत्तो पसूदमअओ । तन्नो पसत्ये
तिहिअणसुउत्तजोए विणा परिकिसेण पसूथा एसा ।
जाओ खे दारओ । निवेइओ राइणो पुरिसभौहस्स हरिम-
निअराए सिद्धिमइनामाए सुन्दरिअेडियाए । 'परितुट्ठो
राणा । दिअं सिद्धिमइए पारिओमियं । भणिया य पडि-
२० हारौ, जहा समादससु णं मम वयणेण' जहासजिहिअ

पडिहारे, जहा 'मोघावेह मम रज्जे कासपण्डापओएण
सम्बन्धणाणि, द्वावेह घोसणापुम्बयं अणवेस्सियाणुह्वं
महादाणं, विस्सजावेह पडमरायपमुहाणं नरवईणं मम
पुत्तपडन्ति', निवेएह देवीपुत्तजम्भमुदयं पडराणं, कारवेह
अयासल्लणभूयं नयरमहसवं, ति । समाहट्ठा य तीए जहाहट्ठं
पडिहारा । अणुचिट्ठियं रायसासणं पडिहारेहिं ।

१ कारावियं च तेहिं बज्जविहवरदूर^२अणियनिग्घोसं ।

लौलाविलासविभम^३मगपणसन्तजुवइजणं ॥

वेत्तहलबाज्ज^४सदयाविलोलवल्लसन्तज्जंकारं ।

हेल्लुल्लसन्तकरकमलधरियविमज्जव^५रद्वन्तं ॥ १०

कप्पूरकुङ्कुमुप्पकूपकूपूरियमहङ्गणाभोयं ।

बहलमयणाहिकइमसुप्पन्तपडन्तमायरयं ॥

करकलियकणयसिङ्गयसल्लिपहाहल्लसन्तसिक्कारं ।

मथवस^६विमङ्गलुल्लसियगौयसयजणियजणहासं ॥

लौलालसविसमवल्लन्तल्लियपयरणणन्तमज्जीरं । १५

चल्लमेहल्लाकल्लाबुल्लसन्तकल्लकिक्किणिकलावं ॥

अज्जोअसमुत्तिन्तत्तरीयदोसन्तयणयवित्थारं ।

हल्लल्लयमिलियमायरयलोयदद्वन्तसंसारं ॥

१ CE पुत्तजम्भोत्तिं F पुत्तजम्भुत्तिं ।

२ D adds ता ।

३ A om. all down to आचरिया पडरं.—CE कटा० D सम्बं करहं कयं ।

४ DF तासपडियलया ।

५ DF सल्ल०, CE, have only चन्ते ।

६ D लल्लिया ।

७ One mora is wanting.

८ CF पिसंमुत्तु० ।

द्वरिजजणमणवरयचित्तक्लिप्पन्तमहरिहामरणं ।

विजियसुरलोचविहवं वद्धावण्यं मणभिरामं ॥^१

आणन्दिया पडरजणवया । संपादियं वद्धावणादयं
उच्चियकरणिज्जं । एवं च पददिणं महन्तमाणन्दोत्तमणु-
१ हवन्तस्स समदक्खिओ पढमो मासो । पदद्वाविं नामं
दारयस्स 'उच्चिओ एम एयस्स' त्ति कल्लिजण सुमिणय-
दंसणेण पियामहसन्तियं समरादसो त्ति ॥

एत्यन्तरंमि सो वि वाणमंतरजीवो नारओ तओ
नरयाओ उव्वट्ठिजण नाणाविहतिरिएसु अहिण्डिजण
१० पाविजण दुक्कादं तद्वाकसपरिणदवसेण गोमाउअत्ताए
मरिजण इमीए सेव नयरीए पाणवाडयंमि गण्ठिगाभिहा-
णस्स पाणस्स जसकदेवाभिहाणाए भारियाए कुक्किंमि
५ समुप्पओ सुयत्ताए त्ति । जाओ कासकसेण । पदद्वाविं
से नामं गिरिसेणो त्ति । सो य कुकवो जडमई दक्खिओ
१५ दरिदो त्ति दुक्खेण कासं गमेइ ॥

समरादसो य विमिट्ठं पुणकलमणुहवन्तो पुव्वभवसुकथ-
वासणागुणेण वासभावे वि अवासभावचरिओ मयकसत्थ-
कल्लासंपत्तिसुन्दरं पत्तो कुमारभावं । पुव्वभवभासेण अणुरत्तो
सत्येसु चित्ताए अहिणिवेसेण, उप्पेक्खए चित्तभावे,^२
२० निरुवेइ सक्क, चउइ तत्तजुत्तीए, भावए समभावेण, वसुए

१ CE add अमुचिदियं रायलसच पठित्तं ।

२ CE चरता and om. all down to एवं च । C भावेच ।

सद्धाए, पडञ्जए गोघरंमि, गच्छए संवेयं । एवं च ^१मत्थ-
संगयस्स तत्तभावणाणुसरणवलेणं जायं जाइसरणं । न विक्कायं
जणेण । तश्चो सो अमत्थयाए कुसलभावस्स^२ पक्षीणयाए
कम्भुणो विमुद्धयाए नाणस्स हेययाए विमयाणं उवाएययाए
पसमस्स अविज्जमाणयाए ^३दुक्कडाणं उक्कडयाए जीववौरियस्स ५
आसज्जयाए सिद्धिसंपत्तोए न बज्जमज्जए रायकच्छिं, न उज्जमो
सरीरसक्कारे, न कीलए चित्तकौलाहिं, न सेवए गामधक्के,
केवलं भवविरत्तचित्तो सुह^४आणजोएणं कालं गमेइ त्ति ॥

तं च तहाविहं दट्ठूण समुप्पन्ना पुरिसमोहस्स^५ चिन्ता ।
अहो णु खलु एम कुमारो अणममरिसे वि चित्ते सुन्दरो वि : ०
रूवेण पत्ते वि पढमजोव्वणे संगश्रो वि कलाहिं पेच्छन्तो वि
रायकज्जयाओ ^६निस्सवहओ वि देहेण जुत्तो वि इन्द्रियसिरीए
रहिओ वि मुण्णिदंसणेणं न छिप्पए ^७जोव्वणविद्यारेहिं, न
पेच्छए अट्ठच्छिपेच्छिण, न जंपए खलियवयणेहिं, न सेवए
मेयाइकलाओ, न बज्जमज्जए भूसणाइं, न घेप्पए मएण, न १५
मुचए अज्जवयाए, न पत्यए विमयमोक्खं । ता किं पुण इमं
ति । पुससंभारजुत्तो य एसो, जेण दिट्ठो देवोए एयसंभव-
काले पसत्यसुविणओ; गमसंगए एयंमि नत्थि णं मे न

१ A सज्ज० ।

२ F जोयस्स ।

३ F पुज्जडु० ।

४ A भावया ।

५ F adds राइया ।

(६) D instead of निस्सवहओ the following passage : ताहिं च विक्का-
वाइ उयं निस्सवहयसंसंदिहसरीरो F निस्सवहयसंसंदिहसरीरो । ७ A D जोयव० ।

संजायं । अत्रो भवियव्वमेयस्स महापदट्ठाए, पाविथव्वमेव-
 संबन्धेणमन्हेहिं पारत्तियं । ता एस एत्थुवाओ । करेमि वे
 दुल्लखियगोठिसंगए निष्साए कल्लाहिं विथक्खणे ररकौल्लासु
 आराहए परचित्तस्स अट्ठामिए मयणेण विसिट्ठकुल्लसमुप्पमे
 १० पहाणमिति । तत्रो तेसिं संभग्गीए संपाडिस्सइ मे परमपमोयं
 ति । चिन्तिऊण कया कुमारस्स दुल्लखियगोठौचूडामणिभूया
 मुत्तिमन्ता विथ मज्झमयणदोगुन्दुगई असोयकामकुरल्लखि-
 यङ्गयप्पमुहा पहाणमिता । भणिया य राइणा । तहा
 तुप्पेहिं जइयव्वं, जहा कुमारो वि भिट्ठल्लोयमगं पवक्कइ ।
 १० तेहिं भणियं । जं देवो आणवेइ ।

अइक्कन्ता कइइ दियहा । उवगथा वौमत्ययं । आठन्नो
 य णेहिं मज्झरोवक्खमेण कुमारो, गायन्ति मणहरं, पठन्ति
 १ गहाओ, पुच्छन्ति वौणापओए, पसंभन्ति नाइयाइं, विथा-
 रेन्ति कामसत्थं, दंसेन्ति चित्ताइं, वणेन्ति सारममिऊणयाइं,
 ११ निन्दन्ति चक्काइं, कुणन्ति इत्थिकइं, २ दंसेन्ति सरवराइं,
 कारेन्ति जल्लकौडं, ३ निवेसन्ति उव्वाणेषु, पसाहिन्ति सुन्दरं,
 कौल्लन्ति उँल्लाहिं, रएन्ति कुसुमसत्थरे, युणन्ति विषमबाणं
 ति । कुमारो उण पवड्डमाणसंवेओ 'अहो एएसिं मूढथा ।
 कइं पुण एए पडिबोहियव्व'न्ति उवायचिन्तापरो उवरोह-

१ D चिंमारजाहाउ ।

२ D ०त्ते ।

३ F चक्कायाइ ।

४ D देसंति ।

५ D निवासति, F निवसंति ।

सौख्याय पडिक्खमभणमाणो चिट्ठह । एवं च अहक्कनो
कोइ काळो । तेसिं पडिबोहणत्थं तु किंचि नाडयपेक्खणाइ
अमुवगथं कुमारेण, वड्डिया पीई, नीया य परमवीसत्थयं ।

अकथा य 'एस एत्थ विसयाहिअो उवाओ' ति मन्तिऊण
परोप्परं कओ असोएण कामसत्थपसङ्गो । भणियं च णेण । ५
भो किंपरं पुण इमं कामसत्थं । कामङ्कुरेण भणियं । भो
किमेत्थ पुच्छियव्वं; अविगलतिवग्गसाहणपरं ति । कामसत्थ-
भणियपओयक्खणो हि पुरिसस्स सदारचित्ताराहणसंरक्खणेण
सुद्धसुयभावओ विमुद्धदाणाइकिरियापसिद्धोए^१ य महन्तो
धक्को । अणुरत्तदारासुद्धसुएहिंतो य तथाणुबन्धफलसारा १०
संपक्खन्ति अत्यकामा; विवक्खए उण तिपहं पि विवक्खओ ।
जओ अणाराहणेण दारचित्तस्स न परमत्थओ संरक्खणं,
असंरक्खणे य तस्स असुद्धसुयभावओ तेसिं 'निरयाइजोयणाए
विमुद्धदाणाइकिरियाभावओ' महन्तो अहक्को, अणुरत्त-
दाराविमुद्धसुएहिंतो य पणस्सन्ति अत्यकामा, न य काम- १५
सत्थभणियपओयपरिआणरहिओ नियमेण सदारचित्तं
आराहेइ ति । एएण कारणेणं तिवग्गसाहणपरं कामसत्थं
ति । कल्लियक्कएण भणियं । सोहणमिणं, न एत्थ कोइ दोषो ।
एथं तु सोहणवरं, धक्कत्थाण साकल्लयानिदरिसणपरं^२ ति; न

१ 'A—E •दोष य ।

१ C E चिरताए • F निरत्तदाराजीयवेच ।

२ D adds च ।

३ C E F •हरिचं ति ।

- जन्मो कामाभावे धनत्यागमज्ञं फलं, न च निष्फलत्वे तेषां
 पुरिषस्तथा । न च भोक्तृफलसाहचर्येण सफलता इमे, जन्मो
 अलोदन्मो भोक्तो समाहिभावणास्त्राणपगरिषफलो य । तन्वा
 धनत्याग साफल्यानिदरिषणपरमेयं ति । एवं चैव सोद्वे-
 ५ यरं । असौएण भणियं । कुमारो एत्य पमाणं ति । कामकुरेण
 भणियं । सुदु पमाणं । ललितयज्ञेण भणियं । अर एवं, ता
 करेण पसायं कुमारो ; साहेउ, किमेत्य सोद्वेययरं ति ।
 कुमारेण भणियं । भो न तुभेहिं कुप्पियव्वं, भणामि अहमेत्य
 परमत्यं । सम्बेहिं भणियं । कुमार, अज्ञाननासणे को कोवो ।
 १० ता करेण पसायं कुमारो, भणउ परमत्यं ति । कुमारेण
 भणियं । भो सुणह । कामसत्यं खु परमत्यो करेणसुणेन-
 याणमज्ञाणपयासणपरं, जन्मो कामा असुन्दरा पयईए
 विहम्भणा जणाण विमोवमा परिभोए^१ वण्णसा कुचेट्ठियस्स ।
 एएहिं अहिज्झया पाणिणो महामोहदोषेण न पेण्हिनि
 १५ परमत्यं, न सुणन्ति विद्याविद्याइं, न विचारन्ति कम्मं, न
 चिन्तन्ति आयइं । जेण कामिणो सथा सुसुरएणु असुरनि-
 वन्धणिसु कलमलभरिएणु महिसायणज्जेणु चन्दकुन्देन्दोवरे-
 षिंतो वि अविचययर^२रकवुद्धोए अहिंसासादरेणसु असुरए
 विष ^३गज्जसुयरा धणियं पण्हिनि ; जन्मो न पेण्हिनि

१ A D पुरकोर ।

२ A -संदृष्टं, D nec. m. ।

३ F महा०, C सूर्येण ।

परमत्यं । जञ्चो यं दल्लहे मणुयज्जो लद्धे कम्मपरिणईए
 साहए सुद्धधम्मत्त चच्चले पयईए संसारवद्धणेसु निब्बानवेरिएसु
 बालवज्जमएसु वृहयणगरहिएसु सज्जन्ति कामेसु ; अञ्चो न
 सुणन्ति हियाहियाइं । जञ्चो य अमन्तेसु वि इमेसु
 कामसंपाडणनिमित्तं निप्पसं उभयलोएसु कुणन्ति चित्त- ५
 चेद्धियं, खमन्ति अक्खमाए, किलिस्सन्ति अतवं, थुण्णि
 अथोयव्वाइं, झायन्ति १अञ्झादयव्वाइं ; अञ्चो न वियारेन्ति
 कक्कं २ । जञ्चो य उवहसन्ति सच्चं, कुणन्ति कन्दप्पं, निन्दन्ति
 गुह्यणं, चयन्ति कुसल्लमगं, हवन्ति ओहमणिज्जा, पावन्ति
 उन्मायं, निन्दिज्जन्ति लोएणं, गच्छन्ति नरएसु ; अञ्चो न १०
 पेच्छन्ति आरयइं । अञ्चं च । इहलोए चेव कामा कारणं
 वल्लवन्धणण, कुल्लहरं इस्साए, निवासो अणुवसमस्स, खेत्तं
 विसायभयाण ; अञ्चो चेव निन्दिया धम्मसत्थेसु । एवंवद्धिए
 समाणे निरुवेह मण्णत्थभावेण, कह ण कामसत्यं अविगल्लति-
 वग्गसाहणपरं ति । जं च भणियं 'कामसत्यभणियपप्पोयसुणो १५
 हि पुरिसस्स सयारचित्ताराहणसंरक्खणेण सुद्धसुयभावञ्चो
 विसुद्धाणाइकिरियापसिद्धीए च ४ मज्झन्तो धम्मो त्ति, एयं पि
 न जुत्तिसंगयं । जञ्चो न कामसत्यभणियपप्पोयसू वि पुरिसो
 निधमेण सदारचित्ताराहणं करेति । ५ दीयन्ति खलु इमेसिं

१ C E सुणन्ति अथोयव्वाइं ।

२ C E चञ्चोयं ।

३ C D E F कक्काकक्कं ।

४ MSS. औय य ।

५ D F add जन्मा ।

पि वहिचरन्ता दारा । न-यासम्पन्नोयजणिओ तओ.
 वहिचारो त्ति जुत्तमामाङ्किउं, न जओ एत्थ निष्कए पमाणं ।
 दीसइ य तप्पओयसू एगदाराचित्ताराहणपरो वि अन्नसू
 तमणाराहयन्तो, अपओयसू वि-याराहयन्तो त्ति । तन्हा जं
 ५ किंचि एयं । जं वेज्जगोदाहरणेण एत्थ 'जाइजुत्तिं भणन्ति.
 मा वि य पयइनिग्गुणत्तणेण कामीण जीवियत्थिणो खग्ग-
 सिरक्खेयकिरियाविहाणजुत्तितुल्ल त्ति न बज्जमया वुहाणं ।
 एवं सुद्धसुयभावो विसुद्धाणाइकिरियापमिद्धी य वभिचा-
 रिणी दीसन्ति । कामसत्यपराणं पि सुया अकुलउत्तया
 १० पयईए भुयङ्गपाया चेद्धिण । अणुरत्तदाराइं पि य निर-
 वेक्खाणि दाणाइकिरियासु, तुक्कयाणि पयईए, अहिंयं
 विवज्जयकारौणि । अओ जं पि जंपियं 'अणुरत्तदारासुद्ध-
 सुएत्तिंते य तथणुबद्धफलमारा संपज्जन्ति अत्यकाम' त्ति,
 तं पि य असमञ्जसमेव । एवं च ठिण समाणे जं पि भणियं
 १५ 'विवज्जए उण तिण्हं पि विवज्जओ' त्ति इस्सेवमाइ, तं पि
 परिहरियमेव, वभिचारदोसेण समाणो खु एमो । इहइं न
 हिं न कामसत्यभणियपओयसूणो वि एमो न होइ । अओ
 न तव्विवज्जयनिमित्तो खलु एमो, अत्रि य अकुमलाणुबन्धि-
 कओदयनिमित्तो, विवज्जओ वि य 'कुमलाणुबन्धिकओदय-

१ C. जाइइ, E. जीइइ Di marg. जात्युत्तर ।

२ A D F अङ्ग, A Form य ।

निमित्तो ऽति निरत्ययं कामसत्त्वं । तथा जं च भणियं 'एवं
 तु सोदृणयत्', धन्वत्याण साफलयानिद्विरिणपरं कामसत्त्वं ति
 न जन्मो कामाभावे धन्वत्याणमज्ञं फलं, न य निष्फलत्वे तेभिं
 पुरिषत्यथा, न य मोक्षफलसाहचर्येण सफला इमे, जन्मो
 अलोदृणो मोक्षो समाहिभावणाद्याणपगरिसफलो य' ऽति, ५
 एवं पुण असोदृणयत् । जन्मो पामागद्विचकण्डुयशपाया कामा
 विरिषयरा अवसाणे भावन्धवारकारिणो असुदृकसफलभूया
 कश्च धन्वत्याण फलं ति, कश्च वा तद्वाविद्याणं धन्वत्याण
 पुरिषत्यथा, जे जणेति कामे नासेति उवसमं कुणमि
 अभिन्नसंगमाणि अवणेति सव्यवसायं संपादयन्ति अणायत् १०
 'अवपूरन्ति सोयं विहेति लाघवाद्' १ ठावेति अप्यन्यं
 हरन्ति अप्यमायप्यमाणे २ कारेन्ति अणुवाएयं ति । जं पि य
 'सरीरद्विद्वेष्टभावेण आहारसध्माणो' ३ कामा* परिहरित्यथा
 य एत्य दोष ऽति मोददोषेण भणन्ति मन्दबुद्धिणो, तं पि
 न ज्ञ बुद्धजसमणोदरं । जन्मो विषा वि एएहिं सुणियतन्ताणं १५
 पेण्णमाणाण जहाभावमेव बोदिविरत्ताण तीए सुद्धन्वाणाण
 रिषीण दोषद्व सरीरद्विद्वे ; सेवमाणाण वि य ते तज्जणि-
 यपावमोहेण अचन्तसेवणंपराण खयादिरोगभावज्जो विषासो
 ऽति । ता कश्च ते सरीरद्विद्वेष्टयो, कश्च वा आहारसध्माणो

१ C E F चणचरन्ति ।

२ C E वं ।

३ A-F करेति ।

४ C E F ०२२४० ।

* Kāmasāstra, p. 25.

न्ति । न च एवसंगत्या दोषा अपरिचत्तेहिं एएहिं अभिज्ञ-
 निबन्धनेण तीरन्ति परिहरितं । न खलु मोक्षूण मोहं
 कामाणमणुवसमाईण य अन्नं निमित्तं ति चित्तेह चित्तेण ।
 एवंवड्डिए समाणे न हि 'हरिणा विज्जन्ति' जवा न पद-
 १० 'रिज्जन्ति', एवमादि पदसणप्पायं कामसत्यवयणं । तन्ना न
 कामफलाण धम्मत्याण पुरिससत्या, अवि य मोक्षफलाणमेव ।
 न च अल्लोद'ओ मोखो ; जओ विविट्ठमुणिलोयल्लोद'ओ,
 रहिओ जज्झादएहिं, वज्झिओ आवाहाए, समत्तौ सम्मकज्जाणं,
 पगरिओ सुहत्तु । समाहिभावणाज्जाणाद'ओ वि न हि न
 १० धम्मसङ्खा^१, अवि य ते चेव भावधम्मो । इयरो वि निरौहत्तु
 तप्फलो चेव हवद, अज्झा 'गरहिथाणि इट्ठपूयाणि' न्ति
 भाविद्यम् सत्यवयणं । न य कामा अणिन्दिया पयइन्ति ।
 पयईए पयिइत्ता तिरियाणं मज्झुक्का मरुवेणं । 'ता किमेएहिं
 सत्येण । जं पि भणियं 'बालासंपओओ पराहौणो न्ति उवाचं
 १५ अवेक्खइ उवाचपडिवत्तौ य कामसत्याओ, तिरियाणं तु
 'अणिवारिया इत्थिजाई रिउकाले य निचमिया पविन्तौ
 अनुट्ठिपुम्मा य' न्ति, एयं पि मोहपिसुणयं ; जओ उवाएया
 चेव न हवन्ति कामा असुन्दरा पयईए विउम्मा जज्झा
 विसोवमा परिभोए वज्झा कुचेट्ठियत्त न्ति दंसियं मए ।

१ A adds न्ति । २ D adds मओओ । ३ A F धम्मक्या ।

४ D om. all down to हवन्ति कामा । ५ C E अवापरिया ।

* Kāmaśāstra, p. 25. † Ibidem, p. 16 f.

अश्रो अदत्तादाणगहणविषयसत्यकण्यं खु एयं ति । करेण-
सुणेन्तयाणमन्नाणपयाणपरं कामसत्यं । भणियं च सुद्धचित्तेहिं ।

तं नाम होइ सत्यं जं हियमत्यं जणस्स दंसेइ ।

जं पुण अहियं ति सथा तं नणु कत्तोच्चयं सत्यं ॥

अहिया तश्रो पवित्तो होइ अकज्जंमि मन्दवुद्धौणं । ४

असुहोवएसक्खं जत्तेण तयं पयहियव्वं ॥

इहुरा पज्जलिश्रो ब्विय वक्काहजल्लणो जणस्स हिययंमि ।

किं पुण अणत्थपण्डियकुक्कव्वहविहोमिश्रो सन्तो ॥

ता जं कासुहोरणसमत्थमेत्थं न तं बुद्धजणेण ।

सुमिणे वि जंपियव्वं पसंसियव्वं च दुव्वयणं ॥ १०

पसमाइभावजणयं हियमेगन्तेण सव्वसत्ताण ।

निडणेण जंपियव्वं पसंसियव्वं च सुविसुद्धं ॥

एवंवट्ठिए समाणे अलं दुव्वयणमंगयाए कामसत्य-

चिन्ताए न्ति ।

एयं खोजणे विन्हिया असोयादौ । चिन्तियं च णेहिं । १५

अहो विवेगो कुमारस्स, अहो भावणा, अहो भवविराश्रो, अहो
कथकुथा । सव्वहा न ईइसो सुणिजणस्स वि परिणामो होइ,

किं तु कुडं जंपमाणो दूमेइ एस अणे न्ति । चिन्तिजण ।

जंपियं असोएण । कुमार, एवमेत्थं, किं तु सव्वमेव लोथ-

मग्गाइयं जंपियं कुमारेण । ता अल्लमिमीए अइपरमत्थ-

चिन्ताए । न, अणासेविए लोथमग्गे इमीए वि अहिगारो^१

त्ति । ता लोचमगं पडुच्च किंपरं पुण कामसत्यं ति साहेउ
कुमारो । कामकुरेण भणियं । सोहणं भणियं असोएण । ललि-
यङ्गएण भणियं । न असोओ असोहणं भणितं जाणइ । कुमा-
रेण भणियं । भइ, अपरमत्यपेच्छो पाएण लोओ भिन्नइई
५ य । ता न तंमगेण इमस्स अहं किंपि परयं अवेमि । सम्बहा
कन्दप्पियाण बालाण^१मविणोयविणोयपायं णयं ; जओ काम-
सुहाइं पि कम्मपरिणामनिबन्धणाइं जीवाणं, तिउणे य तंमि
न परमत्येण इमिणा पओयणं ति । उत्तरपयाणामामत्येण
'एवमेयं' ति अभुवगयं असोआईहिं ।

१० अइक्कन्ता कइइ दियहा । आलोचियमणेहिं । तवस्सि-
प्पाओ कुमारो, कहं अन्हारिसेहिं तिसएसु पयहाविउं
तीरइ । तहावि अत्थि एक्को उवाओ । उवरोहमौलो खु
एसो. पडिवक्का य अन्हे इमेण मित्ता । ता अथत्यंन्ह एयं
कलत्तसंगहमन्तरेण, कथाइ संपाडेइ अन्हाणं समौहिंयं ति ।

१५ ठविज्जण सिद्धन्तं समागए अवमरे भणियं असोएण । भो
कुमार, पुच्छामि अहं भवन्तं, किमेत्य जीवलोए सुपुरिसेण
मिन्तवच्छलेण होयम्भं किं वा नहि । कुमारेण भणियं । भो
साउ पुच्छियं, साहेमि भवओ^२ । एत्थ खलु तिविहो मित्तो
इवइ । तं जहा । अहमो मज्झिमो उत्तिमो णि । जो^३ खलु

२० संजोइओ अप्पणा^४ दिस्सिमाणो अन्ताहिं^५ 'अणुयत्तिज्जमाओ

^१ C E om, मविणोय ।

^२ F adds सुगह अवहिंया ।

^३ A ख ।

^४ C E add णि ।

^५ A D अणव ।

१४६११ सेविज्जमाणो पइदिणं सासिज्जमाणो अत्तेण विओइए
 वेज्जरंमि, नावेक्खइ सुकथाइं, न रक्खइ वयणिज्जं, परिचयइ
 इणेण; एस एयारिसो अणुसमयसेविथपरिचरि नाम
 मज्झमिन्तो । ओ उण अज्जाकहंसि संगमो दिक्खमाणो
 अत्तबुद्धीए अणुयत्तिज्जमाणो अजत्तेण सेविज्जमाणो विभाए ५
 सासिज्जमाणो जसवाइएसु तत्तणं न विसंवरइ, विज्जरे
 नावेक्खइ ईसि सुकथाइं, रक्खइ मणागं वयणिज्जं, परिचयइ
 विक्खावपुज्जयं विलम्बेण; एस एयारिसो कणसेविथपरिचरि
 नाम मज्झममिन्तो । ओ उण अजत्तेण^१ दिट्ठाइट्ठो बड्डमअए
 सुकथं, उवगच्छए सेत्तिं, पयइए उवयारे, मोयावए दुहाओ, १०
 जणेर गोरेवं, वज्जेइ माणं, करेइ संपथं, विहेइ सोत्तं, न
 परिचयइ आवथाए; एस एयारिसो 'जोसक्कारमेत्तेण'^२
 सेविथापरिचरि नाम उत्तिममिन्तो ति । एवंवड्डिए
 समाणे सुपुरिसेणाओचिज्जण नियमईए सम्यहा उत्तिममिन्त-
 वच्छलेण होयज्जं ति । कामकुरेण भणियं । ओ को उण १५
 इहाचिप्पाओ । पखिड्डमेवेयं, जं जइअमज्झिमे चरज्ज
 उत्तिमो सेविज्जइ । कुमारेण भणियं । नणु एवमेव एत्था-
 चिप्पाओ, जं जइअमज्झिमे चरज्ज उत्तिमो सेविज्जइ ति ।
 अक्षिणपण्णएण भणियं । ओ न 'एथमुज्जयं, गमौरं खु एयं न

१ C E F^१ चचत्तेवापि ।

२ A F ओक्का, D ओक्का ।

३ C E F . जावि ।

४ F ग्रंथं पल्लवं ।

- विशेषश्चो अविवरितं जाणीयद् । ता विवरेहि संपद्यं, के छण
इमे तिष्ठि मित्ता । कुमारेण भणियं । भो जइ नावगद्यं
तुष्णाणं, ता सुणह संपद्यं । एतय खल्ल, परमत्यमित्ते पडुच्च
पसिणो उत्तरं च जुज्झइ त्ति जंपियं मए । पसिद्धं तु सोदणं,
५ को वा सचेद्यणो तथत्थं न-याणइ । ता इमे मित्ता देह-
सयणधम्मा । तत्थ जहम्ममित्तो देहो, मण्डिममित्तो सयणो,
उत्तमो धम्मो त्ति । जेण देहो तद्वा तद्भवचरिज्जमाणो वि-
अणुसमयमेव दंसेइ वियारे, अहिचपस्कमंगयं अणुयत्तइ जरं,
चरिमावथाए य उज्झइ निरालम्भं ति; एस जहम्ममित्तो ।
- १० सयणो छण ममत्ताणुक्कवं करेइ, पडिममत्तं किलिक्कइ
गिक्खाणइ कक्खे, परिचयइ गयजौयमारं, सुमरइ य पत्थावेसु,
एस मण्डिममित्तो त्ति । धम्मो छण 'मंगलो जहाकहंणि
वच्छलो एगन्तेण अविशई भएसु निव्वाहए मित्तयं ति; एस
उत्तमो । एवं च नाऊण अधुवे विमयमोक्के अमारो पयईए
- १५ मोहणे परमत्यस्स दाहणे विवाए^१ अवहौरिए धीरेहिं, पाविण
माणसत्ते उत्तमे भवाण दुक्कहे भवाडवीए सुखेत्ते^२ गुण-
धंयाक्क साहए^३ निव्वाणस्स उज्झिऊण मोहं चिन्तिऊणायइं
अचिन्तिचिन्तामणिसक्किहे वीथरायप्पणीए उवादेए मिथसेण
४ होइ वच्छत्ता सप्परिससेविण उत्तममित्ते धम्मे त्ति ॥ एत्थं

१ 'A' संमगच्छो ।

२ D) F विवायकलिय ।

३ F adds दुक्कहे चउवचामित्तावा ।

४ A ने० ।

५ D F मोह. C चर E वेच ।

सुणमाणाण तहाभव्याए असोयार्हण विविक्तयाए कक्षपरि-
 णामस्स कुमारसन्निहाणसामत्येण विमुद्धयाए जोयाण उक्क-
 याए वीरियस्स वियन्निओ कुसलपरिणामो, वियन्निओ
 किलिङ्गकम्भराभी, अवगया मोहवासणा, तुहा असुहाणुवन्हा,
 आओ कक्षगण्डिभेओ, खओवसममुवगयं मिच्छन्तं, 'आविह्मओ ५
 सक्कत्तपरिणामो । तओ समुप्पन्नसंवेगेण जंपियं असोएण ।
 कुमार, एवमेयं, न एत्य संदेहो, सोहणं समादट्ठं कुमारेणं ।
 कामकुणेण भणियं । सोहणाओ वि सोहणं । अहवा इयमेव
 एक्कं सोहणं, नत्थि अन्नं सोहणं ति । खल्लियङ्गएण भणियं ।
 किं बज्जणा, अज्जाणनिहापसुत्ता पडिबोहिया अन्हे कुमारेण, १०
 दंसियादं हेओवादेयादं? । ता पयट्ठन्ह सहिए, संपाडेओ
 कुमारसासणं । असोएण भणियं । कुमार, साज्ज जंपियं
 खल्लियङ्गएण; ता समादसउ कुमारो, जमन्हेहि काथव्वं ति ।
 कुमारेण भणियं । ओ संखेवओ ताव एयं । उग्नियव्वो
 विसयराओ, चिन्तियव्वं भवसङ्खं, वज्जियव्वो कुसंसग्गी, सेवि- १५
 यव्वो साज्जणो; तओ जहासत्तीए दाणसीलतवभावणापहाणेहिं
 होयव्वं ति । असोयार्हं भणियं । साहु कुमार साज्ज,
 पडिवज्जमिणमन्हेहिं । कुमारेण भणियं । ओ धक्का रउ तुभे;
 पावियं तुन्हेहिं फलं मणुथजक्कस्स । तेहिं भणियं । कुमार
 साज्ज, एवमेयं; धक्का रउ अन्हे, न खलु अहक्काण कुमारदंसणं १०

संपञ्जद । एवं चाह्णिणन्दिऊण कुमारं संपूदया विसेसेण
कुमारेण उच्चियाए वेलाए गया मट्टाणाइं असोथाई । पारङ्गं
अहोच्चियमणुट्टाणमेएहिं । अदक्कन्ता कहद दियहा ॥

- एत्यन्तरंमि समागन्तो मज्झमन्तो, वियम्भिया वणसिरी,
५ मञ्जरिओ चूयनियरो, कुसुमिया तिलयाई, उल्लसिया अद-
मुत्तया, पवत्तो मलयाणिलो, मुदयं भमरजासं, पसरिओ
परञ्जयारवो ; जहिं च मम मित्तरज्जमिमं ति' उत्तुणो कथत्थेद
वाल्लवुडुं पि मयणो, भिमिरमत्तुविगसेण विय वियमियक-
मल्लवथणा कमलिणी, मज्झसमागमसुहेण पणट्ठतमाओ जन्नि
१० जामिणीओ, उल्लच्छिदंसणपमत्ता विय तथा परिमन्थरगमणा
वासरा ; जहिं च अग्घए नवरत्तयं, वज्जमया पमत्ता हवन्ति
डोलाओ, सेविज्जन्ति काणणाइं, मणहरो चन्दो, अहिमओ
गेयविही, 'वड्ढन्ति पेरणाइं, पियाओ कामिणीओ ; जहिं च
विसेसुज्जलनेवञ्जाइं कीलन्ति तरुणवन्नाइं, भमन्ति महा-
१५ विभूईए देवयाण पि रहवरा, मयणवाहभएण विय सरणाइं
अस्सियन्ति पियथसेसु पियाओ ॥ एवंविहे य मज्झमए
रुइणो पुरिमसीहस्स नयरिच्छणदंसणनिमित्तं समागथा
नयरिमहत्तया । विज्जन्तो जेहिं राथा । देव, देवे नरवदंमि
निज्जच्छणो नयरीए ; तथावि समागन्तो मज्झमन्तो न्ति
२० विविहचचरीदंसणेण देवपसायल्लालियाणं पथाणं ललाओ

वि गह्वरं कृष्णन्तरं करेभ देवो नायरायाणं ति । राहणा
 चिन्तियं । अहो सोहणसुवत्थियं, मयणमिन्तो खु मज्झ-
 मन्तो । ता कुमारं एत्थ निउच्छामि, जेण तद्वा विचिन्त-
 संसारविचारदंशणेण संजायरमन्तरो संपाडेइ मे परिचणत्त
 य समीहिियाहिं^१ सोत्तं ति । चिन्तिऊण भणिया मह- ५
 न्ता । भो संपाडिया मम तुम्हेहिं वज्झसो नियविभूद-
 दंशणेण निव्वुई, अहं पुण तुम्हाण कुमारदंशणेण अहिं
 संपाडेमि । अस्सं च । संपथं कुमारो एत्थ कारणपुरिमो;
 ता तंमि सेव वज्झमाणो कायव्वो त्ति । महन्तएहिं भणियं ।
 जं देवो आणवेइ । अस्सं च । देवपसायाओ वि एसो महा- १०
 पसाओ जहिं कुमारदंशणं ति । निगया महन्तया । राहणां
 वि सहाविओ कुमारो, भणिओ य सवज्झमाणं । वच्छ, ठिई
 एसा इमीए नयरीए, जं मयणमज्झसवे दट्ठव्वाओ नयरि-
 चचरीओ राहणा, दिट्ठाओ य मए अणेगसो । संपथं पुण
 अणुगन्तव्वो गृहसमणुगओ मग्गो त्ति तेणेव विहिणा तुमं १५
 'पि पेष्साहि । एवं च कए समणे ममं परिचणत्त नायर-
 याण य महन्तो पसाओ हवइ । कुमारेण भणियं । जं
 ताओ आणवेइ । तओ हरिषिओ राया, दिक्का समाणत्ती
 पडिहाराण । हरे भणइ मम वयणाओ नाणगमपसुहे २०
 पहावसविदे, जहा 'नयरिच्छणचचरीदंशसुहं संजत्तेइ २०

रहवरादयं कुमारस्तु, मम वयणाचो नायरवादपरिचोम-
 निमित्तं रात्र्यपथवन्तिणा गन्तव्यमञ्ज खेप हृणचचरोदंसण-
 निमित्तं' ति । 'जं देवो आणवेद नि' भण्डिजण
 'कुमारो अञ्ज हृणचचरीचो 'पेक्खिस्सुद, भवियव्वमन्नाथं
 ५ पि 'कल्लाणेणं' ति हरिसियमणेहिं । तुरियतुरियं निवे-
 दया समणत्तो पडिहारेहिं । चहो भवियव्वमेत्य परमाण-
 न्देणं ति आणन्दिया सचिवा । भणियं च णेहिं । जं देवो
 आणवेद । तथणन्तरं च सञ्जिओ रहवरो, कथा जन्तओया^१,
 निवेसियं आयवत्तं, दिस्साओ वेजयन्तीओ, निवडुं
 १० किङ्किणीजाकं, ^२निविट्ठादं रथणदामादं, 'ओलम्बिया सुत्ता-
 हारा, विरदयाओ मणितारयाओ', उवगणियं आसणं,
 लम्बिया चामरोजला^३ ॥ एत्यन्तरंमि इमं वदयरमवयव्वि-
 जण विसेसुज्जलनेवक्कादं महारिमं समागयादं 'पायमूलादं,
 कुकुमसोयभरिएहिं कच्चोलेहिं वमन्तनेवक्काधारी मण्डयन्तो
 १५ विद्य कणं मिलिओ भुयङ्गलोओ, विचिन्तजाकाड्डा संग-
 एणं परिचणेणं पमोयविद्यमन्तलोयणं कुमारदंसणसुवत्तेक^४
 उवत्तिया रायउत्ता, धवलहरनिज्जुहएहिं ककादसयदंसणत्थं
 ओहसियथलनलिणसोहादं विक्किगयवयककमसं ठियादं

१ DF सुत्तादं लक्ष्यं । A has जनेच instead of खेच । २ A परि० ।

३ AD कल्लाणत्वं । ४ A ओहा । ५ CE विवदार्, DF विवदार् ।

६ CE तुलं, DF उवत्तं, A उवत्तं । ७ A नाराड ।

८ DF रज्जला । ९ CE पाद० । १० DF लक्ष्येच ।

अन्नेउराइं । एत्यन्तरंमि पवत्तो नयरौए ऊसवो । निवेइय
 राइणो सच्चिवेहिं । देव, संपाडियं 'कुमारमन्त्रेण देव-
 सासणं; संपयं देवो पमाणं ति । 'हरिसिन्धो राया ।
 भणिन्धो य णेण कुमारो । वच्छ, करेहि' महापुरिसकर-
 णिज्जं, वड्डेहि ऊसवं नायरथाणं । कुमारेण भणियं । जं ५
 ताओ आणवेद । 'पणमिऊण सह असोयाइएहिं' पयट्ठो
 रहाहिमुहं अहिणन्दिक्कमाणो अन्नेउरेहिं पणमिज्जमाणो
 रायउत्तेहिं थुब्बमाणो भुयङ्गकोएण पुनइक्कमाणो 'पाय-
 मूलेहिं पत्तो 'रहसमौव, आरूढो रहवरे, उवविट्ठो
 पहाणासणंमि । निवेसिया असोयाई 'जहाजोग्गजाणेसु । १०
 भणियं च णेण । अज्ज मारहि, सोएहि अहिमयदेमगमणं
 पइ तुरङ्गमे । जं देवो आणवेद न्ति भणिऊण सोइया
 तुरङ्गमा । एत्यन्तरंमि समुद्धादओ जयजयारवो, पइयं
 गमणद्वरं, सलिया रायउत्ता, पणच्चियाइं 'पायमूलाइं,
 उज्जसिया भुयङ्गा, खुहिओ पेच्छयजणो, पवत्ता केली, १५
 वियन्धिओ कुकुमरओ । एवं च महया विमहेण पेच्छमाणो
 मब्बमेयं संवेगभाविमई समोइणो रायमगं कुमारो ।
 पवत्तो पेच्छउं चच्चरौओ नाणाविहाओ रिद्धिविसेसोहि-
 याओ जुत्ता वियड्डुविम्भमेहिं तियसचच्चरौसमाओ संगयाओ

१ DF add सोज्जमिचं ।

२ A om.

३ CEF 'याईहि ।

४ CE पाइ० ।

५ DF रहवर० ।

६ A om. DF तहाजोग्गजाणेहिं ।

७ CE पाइ० ।

हरिषेण वज्रन्तेहिं विविहद्वरेहिं मणहराओ लोचसु 'संवेग-
जणणीओ बुहाण । पेच्छमाणो 'अहो मोहसामत्यं, अहो
अकम्पधीरया, अहो पमाथषेद्धियं, अहो अदौहदरिषियां,
अहो अणालोयगत्तं, अहो असुहभावणा, अहो अमिजजोओ,
५ अहो संसारविससियं' ति चिन्तयन्तो पवडुमाणेण संवेएण
वियारयन्तो कम्मादं भावयन्तो कुसलजोए विमुज्जमाणेण
नाणेण 'पुल्लदज्जमाणो चच्चरौहिं जणिन्तो तासि तोस
निहवयन्तो पेरणादं 'देव पेच्छ एयं' ति भणिज्जमाणो
सारहिणा अद्दगओ कंचि भूमिभागं ।

- १० दिट्ठो य एण देवउल्लपीठियाए^१ अद्दवीहच्छदंसणो
असुद्धणा देहेण गलन्तभासुरवयणो मंकुचिएहिं हत्थेहिं
उत्तुणचलणजुयलो पणट्ठाए नासियाए विणिग्गयतम्भनयणो
परिगओ मच्छियाहिं महावाहिगहिओ कोइ पुरिसो णि ।
तं च दट्ठूण 'अहो कम्मपरिणद'ति कट्ठणापवसहिणएण
१५ पडिबीहणनिमित्तं जणसमूहस्स भणिओ मारहौ । अज्ज
सारहि, अह किं पुण इमं पेरणं ति । तेण भणियं । देव,
न खलु एयं पेरणं, एमो खु वाहिगहिओ पुरिसो णि ।
कुमारेण भणियं । अज्ज, अह को उण इमो वाहौ^२ । सार-
हिणा भणियं । देव, जो सुन्दरं पि सरीरं कयाखेण एयं
१० विणाखेइ । कुमारेण भणियं । अज्ज, इट्ठो खु एसो अहिओ

१ ADF संवेगबीड ।

२ A पली, CE पुली ।

३ A adds चंठि ।

४ F adds नाच ।

कोयत्सु; ता कौस ताओ एवं 'विसहद'। सारहिणा
 भणियं । कुमार, अवण्णो एस तायत्सु । कुमारेण भणियं ।
 आ कहमवण्णो नाम । लोथपडिवोहणत्थं च मग्गियं^१ खम्भं ।
 'अरे रे दुट्ठवाहि, सुच्च सुच्च एवं, 'ठाहि वा जुण्णसज्जो'
 ति' भणमाओ उट्ठिओ रहवराओ, पयहो तस्स संसुहं ।^२
 'हा किसेयं' ति अवसन्ताओ चत्तरीओ, मिलिथा नाय-
 रथा । पयंपिओ सारही । देव, न खलु वाही नाम कोद
 दुट्ठपुरिसो निग्गहारिसो नरवईण, अवि थ जीवाणसेव
 सककपपरिणामजणिओ मंकिलेसविसेसो । ता अण्णं एयस्स
 राइणो, साहारणो खु एसो सम्मजीवाण । कुमारेण^३
 भणियं ।^४ भो नायरथा, किसेवसेयं । नायरएहिं भणियं ।
 देव, एवसेयं^५ । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, एएण
 गहिओ वि एसो चइज्जण नियवसं अमणोरमाए एयमव-
 त्याए कौस एवं चिट्ठद । सारहिणा भणियं । देव, ईइसो
 चेव एसो वाही; जेण एएण गहिथस्स पणत्सुह वसं, असो-^६
 हणा अवत्या, दुक्खपसं चेट्ठियं ति । कुमारेण भणियं ।
 अज्ज सारहि, कस्स उण एसो न पइवद । सारहिणा
 भणियं । देव, परमत्थेण धम्मपच्छसेविसो अहसापच्छवि-
 यस्स कस्सुद महाभागस्स । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि,
 अह एवं, ता को उअं इह उवांओ । सारहिणा भणियं ।^७

१ D वि अवैल्ल उचद; F उविच विचद ।

२ ADF वाहि ।

३ D om. all down to चज्जसारहि ।

४ १०० A एवं ।

देव, खेत्तं वाहिणो ^१पाणिणो, परमत्येण नत्थि उवाचो
 मोत्तूषं धम्मतिगिच्छं । कुमारेण भणियं । भो नाचरत्ता,
 किमेवमेयं । नाचरएहिं भणियं । देव, एवमेयं^२ । कुमारेण
 भणियं । भो जइ एवं, ता सम्मसाहारणे एयंमि असोहणे
 ५ पयईए अवयारए एगन्तेण विज्जमाणोवाए अचिन्तिज्ज
 एयं अल्लमिणिणा नत्थिएण, ^३उवाए सेव खलु जुत्तो जुत्तो
 ति । नाचरएहिं भणियं । देव, एवमेयं, तद्वावि लोचडिई
 एवा; ता न जुत्तं देवस्स सयल्लनाचरयाण पवत्ते मङ्गलवे
 अत्थाणे रसभङ्गकरणं । सारहिणा भणियं । देव, जुत्तं
 १० भणियमेएहिं; ता विविचपेरणादं ताव पेक्खउ देवो ति ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज, एवं^४ । तन्नो पवत्ताओ चसरीओ,
 पेक्खमाओ य कुमारो गन्धो कंचि भूमिभागं ॥

दिट्ठं च ज्ञेयं निचचरोवरिद्धियं निससं सम्पुण्णसु
 अल्लमसिद्धिजगत्तं पणट्ठेहिं सिरोहहेहिं पगल्लनलोचयं कम्प-
 १५ माणेण देहेण वज्जियं दसणावलीए संगयं कावसावेहिं
 परिज्जयं परियजेण जरापरिणयं सेट्ठिमिज्जययं ति । तं च
 दंष्टूण 'अहो असारया संसारस्स'ति पवकुमावसंवेएण
 पडिबोद्धणनिमित्तमेव भणियो सारही । अज्ज सारहि, अह
 किं सुख इमं पेरणं ति । तेव भणियं । देव, न खलु एवं
 २० पेरणं, एयं खु जरापीडियं सेट्ठिमिज्जययं ति^५ । कुमारेण

^१ A om. ,

^२ A एवं ।

^३ CF एवोवाहे ।

^४ F adds एवं जइ तुल्लमवुधंभी ।

^५ D om. ति ।

भणियं । अज्ज, अहं का उण एसा जरा भणइ । सारहिणा
 भणियं । देव, जा अजिणं पि मरीरं कालेण^१ एवं करेइ ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज दुट्ठा खु एसा अहिंया लोयस्सु;
 ता कौस ताओ एयं उवेखाइ । सारहिणा भणियं । कुमार,
 अणायत्ता खु एसा तायस्सु । कुमारेण भणियं । आ कह- ५
 मणायत्ता नाम । जणपडिबोहणत्थं च मग्गिज्ज खम्भं 'आ
 पावे दुट्ठजरे, सुच्च सुच्च एयं खेड्डिमिज्जणयं, इत्थिया तुमं,
 किमवरं भणियसि'त्ति भणमाणो समुट्ठिओ रहवराओ,
 पयट्ठो तयभिसुहं । 'हा किमेयमवरं' ति उवसन्ताओ
 चचरौओ, मिल्लिया पुणो^२ जणा । पभणिओ सारहिणा । १०
 देव, न हि जरा नाम काइ विग्गहवई इत्थिया, जा एव-
 सुवल्लभारिहा देवस्सु, किं तु सत्ताणमेवोराजियमरीराण^३
 कालवसेण^४ परिणई एसा । अओ न उवल्लभारिहा देवस्सु,
 साधारणा य एसा एएसिं देखौणं । कुमारेण भणियं ।
 भो भो नयरिजणा, किमेवमेयं ति । तेहिं भणियं । देव, १५
 न^५ संदेहो । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, अओ परं
 अवगओ मए इमीए भावत्थो अवणविहौ य, ता भणामि
 अज्जं नयरिजणं च । न कायव्यो खेओ, किं जुत्तमेथाए
 पणायणीए पोइसस्सु अवचारिणीए धम्मत्थकामाण जणणीए

१ CE add वि ।

२ F वि जयवया ।

३ CE 'रीच, A 'रिच' ।

४ DF prefix सरीर ।

५ F adds एव ।

परिहवस्स संवद्धणीए^१ ओहसणिज्जभावाण पणवन्तीए वि
 मोत्तूण धम्मरमायणं इयमेवंविहं असमञ्जसं चेद्वियं ति ।
 एथं च सोऊण 'अहो कुमारस्स विवेओ, अहो परमत्थ-
 दरिसिया; न एत्थ किंचि अस्सारिमं, केवलं पणवद्द महा
 ५ मोहो'त्ति चिन्निऊण ममं नयरिजणवएण मंविग्गो
 मारही । भणियं च णेण । देव, साऊ जंपियं देवेण ।
 तहावि अणादिभवत्थया मोहवासणा न तीरेण चउं ति ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज, एवं ववत्थिए अलं मोहवासणाए ।
 दाहणविवाओ वाही रोद्धा य पावजरा, हवन्ति निथसेण
 १० किलेसावयाओ^२ पाणिणो; भणियमज्जेण, 'अत्थि य पडि
 वत्तो एयामि धम्मचरणं' ति । ता दिट्ठविवायाण वि न
 तंमि जत्तो ति अउव्वा मोहवासणा ॥

एत्यन्तरंमि दिट्ठो कुमारेण नाददूरेण नौयमाणो
 समारोविओ^३ जरखट्ठाए ममोत्थओ जलवत्थेण उस्सित्तो
 १५ दौणपुरिमहि मद्दककदवथवन्धुमंगओ^४ 'हवमाणो इत्थि-
 याजणेण^५ अक्कन्दमाणाए पत्तौए पुणोदज्जमाणो जणेण
 पञ्चत्तसुवगओ दरिदपुरिमो ति । तं च दट्ठण जंपिय-
 मणेण^६ । अज्ज मारहि, अलं ताव मोहवासणाचिन्नाए;
 साहेहि मज्झ, किं पुण इमं पेरणं ति । मारहिणा

१० DE adds कुपाइमग्गस । ० AF किलेसाउ । ३ D जरा० ।

४ AF नय० । ५ DE add चहिययरं । ६ DE ०यं कुमारेण ।

चिन्तितं । अहो निव्ययकारणपरंपरा, अहो असारया
 संसारस्तु । ता किमेत्य साहेमि । न य न-धाण्ड इमं
 पवञ्चनेसो । अणभिजस्तु कइमौदसी वाणो । अन्हारि-
 जणविबोद्धणत्थं तु तज्जेमि एस एवं चेद्धइ । ता इमं एत्य
 पत्तयासं, साहेमि एत्थं जइद्धियं ति । चिन्तिज्जण जंपियं ५
 सारहिणा । देव, न खलु एत्थं पेरणं, एसो खु मच्चुघत्थो^१
 पुरिसो न्ति । कुमारेण भणियं । अज्ज, अइ को उण इमो
 मच्चू । सारहिणा भणियं । देव, जेण घत्थो पुरिसो बन्ध-
 वेहिं पि एवं परिच्छइयइ^२ । कुमारेण भणियं । अज्ज, दुट्ठो
 खु एसो अहिओ खोयस्तु ; ता कीम ताओ एत्थं न वहेइ । १०
 सारहिणा भणियं । कुमार, अवण्णो एस तायस्तु । कुमारेण
 भणियं । आ कइमवण्णो नाम^३ तायस्तु । खोयपडिबोद्धणत्थं
 च मग्गियं खग्गं । 'अरे रे दुट्ठमच्चु ; सुच्च सुच्च एत्थं, ठाहि
 वा जुण्णासज्जो' न्ति भणमाणो उट्ठिओ रइवराओ, पयट्ठो
 तस्तु^४ संसुहं । भणिओ य सारहिणा । देव, न खलु मच्चू^५
 नाम कोइ दुट्ठपुरिसो निग्गहारिओ रारिण, अवि य
 जीवाणमेव सकसपरिणामजणिओ देहपरिचायधओ । ता
 अज्जइ एयस्तु रायाणो, साहारणो खु एसो सज्जजीवाण ।
 कुमारेण भणियं । भो नायरया, किमेवसेयं । नायरएहिं
 भणियं । 'देव, एवं । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, १०

- एएण चत्थं पि कीस एए बन्धवा एयं परिचयन्ति । सार-
 हिणा भणियं । देव, ^१किमेदणा संपयं, गच्छो खु एसो एत्थ
 कारणभूओ^२ । कउवरमिणं केवलं चिट्ठमाणमवगाराए^३ ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं, ता कीस एए
^४ बन्धवा विलवन्ति । सारहिणा भणियं । कुमार, पिओ खु
 एसो एएहिं गच्छो दीइजत्ताए^५ अदंसणमियाणिं । एएण
 सरिऊण सुकयाइं मोयभरपौडिआ अचयन्ता^६ निहन्निउं
 अविज्जमाणोवायन्तरा य एवं विलवन्ति । कुमारेण भणियं ।
 अज्ज सारहि, जइ पिओ, कीस इमं नाणुगच्छन्ति । सार-
^{१०} हिणा भणियं । देव, असक्कमेयं; न कहेइ गच्छन्तो, नावे-
 ख्खए सिणेइं, न दीसइ अप्पणा, न मज्जए थामं, विचिन्ता
 कक्खपरिणई, अणवाट्ठया संजोयां, न ईइसो अणुबन्धो; अओ
 नाणुगच्छन्ति । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं,
 ता निरत्यया तंमि पिई । सारहिणा भणियं । देव, परम-
^{१५} त्यओ एवं । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं, ता
 को उण इहोवाओ । सारहिणा भणियं । देव, जोगिगओ
 उवाओ, न अन्धारिसेहिं मज्जइ । कुमारेण भणियं । भो
 नाथरया, किमेवमेयं । नाथरएहिं भणियं । देव, एवं ।
 कुमारेण भणियं । भो जइ एवं, ता सज्जसाक्षरखे एयंमि
^{२०} असोइखे, पयईए अवथारए एगन्नेउ विज्जमाणोवाए

१ DF किमिदुवा, CE किं इमिवा ।

२ F कारवपुटिची ।

३ MSS. •रात्र ।

४ AD •यत्ताए ।

५ CE •जंता ।

अचिन्तिऊण एयं अलमिमिणा नच्चिएण, एअोवाए चेव
खल, एस जुत्तो जत्तो त्ति । एयमायखिऊण संविग्गा
नाथरथा, पवन्ना केइ मग्गं, निवद्धाइं बोहिबौयाइं ।
अवेस्किऊण कुमारस्स महानुभावं विन्दिथा चित्तेण पडिवद्धा
कुमारे, उवरथा नच्चियव्वाअो, वावडा^१ साज्जवाए, पथट्ठा ॥
जहोषिय करणिज्जं ॥

एत्यन्तरंमि देवसेणमाइणाअो इमं वइयरमायखिऊण
अहिययरभौएण राइणा कुमाराइवणनिमित्तं पेसिअो पडि-
हारो । समागअो एसो, भणियं च णेण । कुमार, महाराअो
आणवेइ, जहा कुमारेण सिग्घमागन्तव्वं ति । कुमारेण १०
भणियं । जं गुरू आणवेइ । भणिअो य मारही ; अज्ज
मारहि, नियत्तेहि रइवरं । जं कुमारो आणवेइ त्ति^२
नियत्तिअो मारहिणा रइवरो । गअो नरवइसमीवं । पण-
मिअो णेण राथा । उवविट्ठो तयन्तिए, भणिअो य णेण ।
कुमार, भणिस्सामि किचि अहं कुमारं ; ता अवस्समेव तं १५
कायव्वं कुमारेण । कुमारेण भणियं । ताथ, अलङ्घणौयवयणा
गुरवो, न एवं सतन्त^३भारारोवणे कारणमवगच्छामि । अहंवा
किमेइणा, अमौमंसा गुरू ; सव्वहा जं तुभे आणवेइ । राइणा
भणियं । वज्ज, एरिसो चेव तुमं ति केवलं मम नेहो

^१ F adds कुमार पर ।

^२ DF add, भणिउण ।

^३ AE ०भावा०, E ०भीरा० ।

अवरणम् । ता भणिस्सं अवसरेण; संपथं करेहि उचियं
करणिज्जं । कुमारेण भणियं । जं गुरु आणवेदं ति ।
पणमिज्जणं सविण्णं निग्गञ्चो कुमारो, गञ्चो निययगंघं,
कथं उचियकरणिज्जं । अदक्कन्ता करदं दिथहा ॥

- ५ अक्षया सम असोयार्दहि^१ धम्मकहावावडस्स नियभवण-
सेविणो विसुद्धभावस्स समागञ्चो पडिहारो । भणियं च लेण ।
कुमार, महाराञ्चो आणवेद, जहा 'आगया एत्थं तुह
माउलसयामाञ्चो केणापि पञ्चोद्यणेण अभहिथा' महन्तया;
ता कुमारेण भिग्घमागन्तव्वं^२ ति । 'जं गुरु आणवेदं' ति ।
- १० भणिज्जण उट्ठिञ्चो कुमारो, गञ्चो मह असोयार्दहिं राय-
समीवं । दिट्ठो राया । पणमिज्जण उवविट्ठो तथम्मिए ।
भणिञ्चो य रादणा । वच्छ, पेमिया तुह मामएणं मधा-
रायखगसेणेणं सबड्डमाणं आसत्त^३ वेणिविसुद्धाञ्चो नियसु-
याञ्चो विअमवदकामलयाहिहाणाञ्चो जौवियाञ्चो वि इट्ठ-
- १५ यरौञ्चो^४ मयंवराञ्चो द्वे कजयाञ्चो । एयाञ्चो य बड्डमाणेण
तस्स रादणो अणवत्तमाणेण^५ विमिट्ठलोयमग्गं अणुराएण
कजयाणं आणाए गुरुयणस्स अवस्स कुमारेण 'इट्ठत्थमपत्तीए
आणन्दिथव्वाञ्चो । एवं च कए ममाणे तस्स रादणो विमि-
ट्ठलोयस्स कजयाणं गुरुमयणस्स य नियमेण निव्वुर्दं मंजा-

१ A '०ईरहि' ।

२ ACE चअदया, GE explain अभ्यधिकः ।

३ A जेवि०, D वविमु० ।

४ DE add हि इति काजय । ५ D 'यय' ।

६ D अविमिविरदुत्तम०, F अभिविधियादिम०, GE इडम० ।

यद्^१ । एधमायस्थिय चिन्तियं कुमारेण । अहो न सोह-
 णमिणं । दुक्खहेयवो संजोगा, निम्नोयवयणं च एयं, अश-
 त्तिओ य पुब्बिं^२ । तं पि मक्खे इमं चेव । अल्लङ्घणीया
 गुरवो, 'इद्वत्तसंपत्तीए नियमेण निब्बुद' ति सोहणा य
 वाणो, न यावि भावओ 'गुदआणापराण संजायए अओहणं ।
 एवमभिचिन्तयन्तो सासङ्केण विय भणिओ महाराएण ।
 वक्क, अल्लसेत्थ चिन्ताए, सुमरेहि मम पत्थणं । ता सा चेव
 एसा । न एत्थ भवओ कक्काणपरंपरं मोत्तूण अकारिसो
 परिणामो । अओ अवस्समेव कायव्वं एयं कुमारेण । तओ
 एयमायस्थिय 'अहो सोहणयरा वाणि' ति हरिषिय- १०
 मणेण । जंपियं कुमारेण । ताय, जं तुक्खे आणवेह । एयं
 सोज्जण हरिषिओ राया । भणियं च णेण । साउ वक्क
 साउ, उचिओ ते विवेओ, सोहणा गुदभत्ती, भायणं तुमं
 कक्काणण । अहं च । जाणामि अहं भवओ 'विसुद्धधम्म-
 पक्खवायं, जुत्तो य एसो सयाण । असारो संसारो, निधाणं १५
 निम्बेयस्सु ; तहावि कुसलेण अणुचत्तिथम्भो लोयधम्मो,
 कायव्वा कुसलसंतती^३, जइयव्वं परोवयारे, अणुचत्तिथम्भो
 कुसल्लमो । एवं च अस्मत्थे लोयधम्मे परिणए एगन्तेण
 निप्पक्खे पोहसे परट्ठिए वंसंमि जाणिए लोयसारे परिणए

१ D adds ति ।

२ F adds आरइ चे पुब्बं ।

३ F गुदवयवपराणवेस्स ।

४ A विमुत्तं ।

५ D संसयी ।

- वयंमि अवगएहिं उवहवेहिं गुणभायणीकए अण्णाणे कुत्तं
 विसुद्धधम्मसेवणं । ता सोहणमणुचिट्ठियं कुमारेण । एवमेव
 भवन्तो परिणामसुन्दरं हविस्तुह ॥ एत्यन्तरंमि कण्णमरग-
 एण हरिसविसेसन्तो महया सहेण जंपियं सिद्धत्वपुरोहि-
 ५ एण । भो अकं संदेहेण, अवस्तुमेव भविस्तुह । अण्णमर च
 वियम्भिन्तो मङ्गलत्तरसहो, गुणुगुत्थियं मत्तहत्थिणा, उग्घुट्ठो
 जयजयारवो वन्दिलोएण । 'अणुगूलो सलणसंघाओ' त्ति
 हरिसिन्तो राथा । भणियं च णेण । कुमार, अवस्तुमेव एयं
 एवं हविस्तुह, 'अणुगूलो सलणसंघाओ' । अणं च । विसुद्ध-
 १० धम्मो विय कारणं सेव तुमं परमसुन्दराण । गहियसलणत्थो
 हरिसिन्तो कुमारो । भणियं च णेण । नत्थि तायासीवा-
 णमसण्णं । एत्यन्तरंमि पठियं कालजिवेवण ।

निष्ठासिज्जण तिमिरं मोहं च जणस्स संपयं सूरौ ।

नहमज्जत्यो 'वेट्ठाअ' धम्मकिरियं पवत्तेइ ॥

- १५ मज्जन्ति जणा केई देवाण करेन्ति केइ पूयाओ ।

दाणाइ देन्ति केई गुणसुल्लसापरा केइ ॥

मोत्तूण झाणजोयं सुवन्तो वि जणस्सऽअम्महट्ठाए ।

पिप्पगहत्थममं जोयन्तरमो पवज्जन्ति ॥

इय नथरीअ नराहिव जणससुदाओ विसुद्धकिरियाए ।

- २० तुह मणयजणसारं परमं सुएइ कक्काणं ॥

तत्रो एयमायलिय 'अए कहं 'मण्णुल्लसमत्रो' न्ति
 पिणं राइणा । कुमार, संपाडेहि उचियकरणिज्जं । 'जं
 'त्रो 'आणवेइ' न्ति पणमिज्जण निग्गत्रो कुमारो । भणियं
 । राइणा । भो भो अमच्चा, 'करावेइ तुमो समन्तत्रो
 'मारविट्ठिसरिसं' वट्ठावणाइ' । अमच्चेहिं भणियं । जं ५
 'त्रो 'आणवेइ । पारट्ठं च णेहिं, 'दवावियं महादाणं,
 कराविया नयरिसोहा, पूइयात्रो देवयात्रो, निवेइयं पञ्च-
 ण, सट्ठावियाइं 'पायमूलाइं, दवाविया 'आणन्दभेरो,
 राविया हरिसमञ्ज्ज, विज्जन्तमन्तेउराण, समाहंया राइणो,
 नउत्ताइं पेक्कणयाइं । तत्रो थेववेलाए सेव पण्डपउर- १०
 'ल्लयल्लरवं' पणञ्जन्तेहिं पायमूलेहिं वज्जन्तपुलाहट्ठरं
 'भौरबन्दिमङ्गल्लरवेण पवत्तपिट्ठाययरयं सोहिंयं भिन्दूर-
 'ल्लोए आउलं अन्तेउरेहिं म्मिलन्तरायल्लोयं महया विम-
 ण विसेमियतियल्लोयं जायं महावट्ठावणयं । परिउट्ठो
 'या । 'गणावित्रो बारेज्जदियहो । साहित्रो जोइमि- १५
 'हिं । देव, अज्जेव पञ्चमौए' सोहणो न्ति । राइणा
 भणियं । सुट्ठ, सोहणो । समाइट्ठा अमच्चा । करेइ विवाह-

१ AF मज्झिमं । २ D का० । ३ D •विट्ठिसरिसं, F •विट्ठिसरिसं ।

४ DF •पाइयं उचियकरणिज्जं । ५ CE दा० । ६ CE दाइ० ।

७ AD इदं । ८ CE •पउरकलियं, F •पउरकलियं ।

९ CE मज्झिमो । १० ADF •मो । ११ A सोहंया ।

संजन्ति कुमारस्त । तेहिं भणियं । देव, धनो कुमारो,
 कथा चेव संजन्ती । किमेत्यमवरं^१ कायव्वं । तद्वावि जं
 देवो आणवेद । आइडो एहिं भण्डारिओ । भइ, रयणा-
 यरं^२, निरुवेहि पहाणमुहपन्तीओ^३, समप्पेहि देवौण,
 ४ नीणेहि नाणाहरणं, निउञ्जेहि दायए । तेण भणियं । जं
 अमच्चा आणवेन्ति^४, न एत्थ विस्सो । भणिओ चेत्त-
 भण्डारिओ^५ । भइ, देवज्जनिहिं पयडेहि^६, देवज्जाहं संपा-
 डेहि परियणस्स, संजन्तेहि रायदेवौण^७ जोग्गाहं, करावेहि
 उक्कोवं । तेण भणियं । जं अमच्चा आणवेन्ति, सव्वं सक्-
 १० मेयं^८ । भणिओ महाउहवई । भइ महामायलि, निरुवेहि
 महापहाणाउहाइ, समप्पेहि नरकेमरीण^९, नीणेहि रइवरे,
 निउञ्जेहि विविहसोहाण^{१०} । तेण भणियं । जं अमच्चा
 आणवेन्ति, संपन्नमेवयं । भणिओ महापीसुवई । भइ गय-
 चिन्तामणि^{११}, पयडेहि वेयण्डे, सपाडेहि परियणस्स, संज-
 १५ न्तेहि वाइयाओ, करावेहि सव्वसुचियं । तेण भणियं । जं
 अमच्चा आणवेन्ति, न एत्थ विस्सेवो । भणिओ महासवई ।
 भइ केकाणधूसि^{१२}, १६ गच्छ निरुवेहि वन्दुराओ, भूसेहि

१ CEF अवरं ।

२ AD रं ।

३ CE मुहयपन्तीओ ।

४ A om all down to भइ महामायलि ।

५ CE चेत्तकमनिओ ।

६ D पयडो F संजन्तेहि ।

७ D देवो ।

८ F adds न एत्थ समो

अन्नाय ।

९ DF चकेमरियमुहाइ नल्लवन्तीय (F • गियाचं)

१० AF • हाइ ।

११ DF add कयलियासन्ती करंजइ ।

१२ CEF • धूसि ।

१३ DF om., A चन्नाहिबदुरा ।

'तुरए, पेसेहि उचियाण, ठावेहि नरिन्दगोथरे' । तेण
 भणियं । अं अमक्षा आणवेनि, सिद्धमेवेयं ॥ एवं च
 आएससमणन्तरं जाव एयं संपज्जइ, ताव अवरेहि महया
 रिद्धिसमुदएण वज्जयाज्जावासे संपाडियं उचियकरणिज्जं,
 निज्जत्तिओ महाउल्लोवो, जसियाहं मणितोरणाहं, निवहु ५
 कक्षणधया, ठविया कणथवेई, कथा कक्षणमङ्गलकलसा,
 संजोदयं पवणयं, पउत्तो कुलविहो, पढावियाओ वज्ज-
 याओ^१, पूयाविद्याओ मयणं, करावियाओ रतिं^२, भूसा-
 वियाओ मणहरं ॥ एत्यन्तरंमि 'आसजं पसत्यं जगं'ति
 पहाणजोरसियवधणाओ संपाडिया सयलकुलविहो पूजि- १०
 जण कुलदेवयाओ^३ वन्दिजण गुरुयणं संमाणिजण मिन्ने
 पेच्छिजण मङ्गलाणि विवाहगमणनिमित्तं ममं अशेयाईहिं
 समाकूठो रत्तवरं कुमारो । उट्ठिओ आणन्दकलघल्लो, पव-
 याहं मङ्गलद्वाराहं, पणसियाओ वारविस्सासिणीओ, पत्ताह-
 याहं मङ्गलमन्नेउराहं, चसिया महारायाओ, पविद्यन्निओ १५
 भुयङ्गओओ, आणन्दिथा नयरी, हरिणिओ राया । तओ
 महया विमहेण संवेगभावियमई चिन्तयन्तो भवसङ्खं दुध-
 माओ वन्दोहिं एसंखिज्जमाओ लोएण पत्तो विवाहभवणं,
 'ओरओ रत्तवराओ, संपाडिओ से विहो, कयमणेओचियं ।

१ F पणावतुरकाहयं ।

२ F नोयरभुलीर ।

३ DF वज्जउ ।

४ F तल्ल संजिचियरेहं ।

५ CE •देवता ।

६ CE उज्जिओ ।

दिद्वान्नो^१ वल्लन्नो^२ अरसुन्दरान्नो^३ रुवेण । तस्य विषमवर्दे
 कण्ठ्यावदाया, कामलया उण सामला^४, सिण्डुदंसणाश्चो
 य दो वि नियवसेहिं । विषमवर्दे गयदन्तमर्दे विद्य धीउ-
 स्सिया^५ कुङ्कुमकयङ्गराया अचन्त विरायए, कामलया उण
 ५ धोइन्दणौलमणिमर्दे विद्य मरमहरियन्दणविलेवण स्ति ।
 तान्नो^६ य दट्टण चिन्तिय कुमारेण । अहो एयासिं कल्लाणा
 आगई, पमत्याइं अङ्गाइं,^७ निक्कलङ्गं लायणं, विमुट्ठो आभोओ,
 उवसन्ता मुत्ती, सुन्दराइं लक्खणाइं, अण्णा धौरया, उच्चिओ
 विणयमग्गो; अन्नो भवियव्वसेयाहिं पत्तभूयाहिं ॥ एत्थ-
 १० न्तरंमि वित्तो^८ हत्यग्गहो, जालिओ अग्गी, कथं जहोचियं,
 भमियाइं मण्डलाइं, मंपाडिया जणोवयारा, टिक्कं महाटाणं,
 घोमिया वरवरिया, वत्तो विवाहजन्नो, मंपाडिया सरौर-
 ट्ठिइं । परिणन्नो वामरो, सौयल्लौल्लयं रविबिम्बं, मंहरिओ
 किरणनिधरो, समागया संझा, कण्ठयरसरच्चियं पिव जायं
 १५ नचङ्गणं, विद्यम्भिया पुव्वटिमा, समुग्गमां चन्दो, उल्लसिया
 नचमिरौ, उवाळ्ठो पन्नोभो ॥

एत्थन्तरंमि समं अन्नोयाईहिं विरायन्तमणिपटौवं मंगथं
 कुसुमोवयारेण सेवियं भमरावन्नोए पल्लममाणचण्णयदामं

१ A om.

२ CE om अर ।

३ A अजया ।

४ CE विउज्जिमा explained पुनल्लिका ।

५ CE add विनवचट्टियाओ ।

६ D adds संपुण्ण सव्वायवेहिं ।

७ D मज्झया पलोयव वत्तो ।

८ CE add वे ।

९ F उदयमाळ्ठो ।

वासिधं पडवासेहिं संगयं पवरसयणीएण^१ विद्यममाणसुर-
 हिधूवं^२ विज्जसिधं^३ सपरिवाराहिं वड्ढहिं वासभवणमइवओ
 कुमारो । ससंभमाहिं^४ अम्भुट्टिओ वड्ढहिं । निसणो सयणीए ।
 जहाइहं च निसणा असोयाई^५ वयंसया । उवविट्ठा सयपोट्ट-
 सन्निहे चित्तावडिमसूरयंमि विद्यमवई कामलया य ।^६
 कुन्दलयामाणिणीपसुओ तेमिं सहियणो । जहाइहं नवरं
 विद्यमवईए कुन्दलया कामलयाए य माणिणी सन्निहाणे
 उवविट्ठाओ । इज्जियागारकुमलाहिं^७ मुणियकालकायव्व-
 याहिं उवणीयमेयाहिं कुमारस्स तम्बोलं, समप्पिया य
 कुन्दलयाए वडलकुसुममाला^८ । भणियं च णाए । कुमार. ^९
 अञ्जानुरायओ सत्तयगुत्था खु एमा तुह पिययमाए त्ति
 भणिकण समप्पिया कुमारस्स । पडिष्खिया य तेणं^{१०} । माणि-
 णीए वि उवणीयं माहवौकुसुमदामं । भणियं च णाए ।
 “कुमार, एयं पि एवं सेव ; ता निहेउ एयाइं जहाजोयं
 कुमारो, करेउ एयामिं सफलमणुरायं ति । कुमारेण ^{११}
 भणियं । भोईओ, ममोवरि एयामिमणुरायो त्ति चित्ति-

१ A वयसयबोरहिं । २ AF धूयं. D धूयवडियाधूयं. ३ F विज्जसिय ।

४ CE have instead of the words at the text the following passage: सधिया विद्यमवईए कुन्दलया कामलयाए य माणिणी इज्जियागारकु-
 मलाहिं etc.

५ CE कायव्वनिउयाहिं ।

६ A वडलकुसुममाला D वडलकुसुमा(कु)माला, CEF ०कुसुममुंडमाला ।

७ A om. this sentence.

८ D reads सानिबोर वि एयं सेव मायव्वं ता etc.

यम् । कुन्दलयाए भणियं । चिन्तियमिणं ति । सुणेउ
 कुमारो । 'अयण्भौदमेव बन्दिणा समुग्घोसिज्जमाणं सुयं
 कुमारनामयं रायधूयाहिं, 'तयण्भौदमेव गहियाओ पमोएण
 विखाएण य थुण्णन्ति रायकन्नथा जम्भं निन्दन्ति य,' 'अन्ध-
 ५ सन्ति' कलाकलावं चयन्ति 'य, कुणन्ति कुमारसंकहं 'न
 कुणन्ति य, झिज्जन्ति देहेण, वड्डन्ति विम्भमेहिं, सुच्चन्ति
 सज्जाए, घेप्पन्ति उब्बेवएण' । एयं च पेष्किऊण 'किमेयं'
 ति विमणो राया । निउणमहियायणाओ य 'निसुओ एम
 वइयरो । तओ 'थाणे अहिलामो' ति हरिमनिवरेण
 १० पेसियाओ दहं । आगच्छमाणोओ य 'संपन्नमन्ताण समो-
 हियअहिय' ति मयणगोयरा'टोयविदारसुहसमेथाओ पव-
 ड्डमाणेण सुहादमएण दह संपत्ताओ ति । चिन्तियं च
 एयासिमणुरायमन्तरेण । कुमारेण चिन्तियं । इन्न 'अत्य
 एयासि ममोवरिमणुराओ, अणुरत्ता य पाणिणो 'आयदं
 १५ न गणन्ति, आयलन्ति' वयणं, गणहन्ति निस्विद्यणं,
 पथहन्ति भावेण, मंपाडन्ति किरियाए । ता इमं एत्य
 पत्तयालं । करेमि एयासिं धक्कदेमणं ति' । चिन्तिऊण

* १ A अइयण्भौदमेव, (CE अस्ति) । ० A तयण्भौदमेव, CE तयण्भौदमेव ।

२ D adds कालाकलावं, A om. all down to कुणन्ति कुमारसंकहं ।

३ D adds गहियायरो । ४ DF अणोओ मकहाओ । ५ CE अन्ध ।

६ F अन्धवरयं न कुणन्ति कुमारसंकहं महिययमम्भं सज्जादमएण ।

७ CE मुचिओ । ८ CE ओयं, F रिजयाउ । ९ A अवि ।

१० CE om. next 3 words. ११ A adds नो । १२ AD om.

जंपियं कुमारेण । भोईओ, किमेवमेयं, अत्थि तुम्हाण
 ममोवरि अणुराओ त्ति । एयमायल्लिऊण हरिसविमाथ-
 सारं 'इत्त किमेयं' ति गम्भौरं मन्थियं ति चिन्तिऊण
 वामचलणकुट्टयालिहियमणिकोट्टिमं सविसेसवन्धुराहिं न
 जंपियमिमौहिं । कुन्दलयाए भणियं । कुमार, अभण- ५
 माणीहिं पि वायाए साहियमिमौहिं कुमारस्स अहिप्पेस-
 मिमिणा मंभसेण, दिव्वबुद्धीए अवहारेण कुमारे । कुमारेण
 भणियं । भोईओ, जइ एवं, ता सुणेह । जस्स जं पइ
 अहियपवत्तणिष्का, तस्स तं पइ कौदसो अणुराओ त्ति ।
 माणिणोए भणियं । कुमार, कहमियमहियं ति नाव- १०
 गच्छामि । कुमारेण भणियं । भोइ, सुण एत्थ नायं ॥

अत्थि कामरूवविमण मयणउरं नाम मयरं । तत्थ
 पञ्जुक्काहिहाणो राया । रई नाम से भारिया । ताणं च
 विसयसुहमणुहवन्ताण अइक्कन्तो कोइ कालो । अस्सया य
 गओ राया आसवाहणियाए । रईए य ^१विदत्तमिक्खूहट्ठि- १५
 याए दिसावल्लोयणसमयंमि दिट्ठो रायमग्गवत्तौ ^२देवयाय-
 यणपत्थिओ विमलमइसत्यवाहपुत्तो सुहंकरो नाम सेट्ठी^३
 जुवाणओ त्ति । तं च दट्ठूण अविवेयसामत्थओ अभत्थयाए
 गामधक्काण समुप्पन्नो तौए तस्सोवरि अहिलामो । पुत्तइओ
 सविस्समं । एसा वि य समागया तस्स दिट्ठिगोथरं, मोह- २०

१ CEF विचित्तं. D • विक्खूहयं ।

२ D देवायययं ।

३ CEF सेट्ठी ।

दोषेण निरुविद्या. अज्ज्ञोववञ्चो तीए । अहो चित्तकुञ्चो
 त्ति परिउट्ठा रई । ठिञ्चो सो एगदेसे मोहदोसेण । दञ्चि-
 वारणोञ्चो मयणपसरो त्ति, 'हला, आणेहि एयं जुवह-
 मणसुहं' जुवाणयं' ति भणिऊण पेसिया रईए 'अभिक्ष-
 रहस्सा जाल्लिणो नाम चेडो । सुवुज्झावयाणि एत्य वदयरे
 कामिहिययादं ति पयारिऊणमाणीञ्चो' य णए पेसिञ्चो
 वासहरे^१, उवविट्ठो पल्लहे । पणाभियं से रईए तम्मोळं,
 अट्ठगहियमणेण । एत्यन्तरंमि सुञ्चो वन्दिकलयलो । 'समा-
 गञ्चो राय' त्ति भोया रई । 'न एत्य अञ्चो उवाञ्चो' त्ति
 १० पेसिञ्चो वच्चहरण । पविट्ठो राया, उवविट्ठो पल्लहे, ठिञ्चो
 कंचि वेळं । भणियं च णेण । अरे महावेह वारिय^२,
 पविसामो 'पावस्सालयं ति । महिञ्चो' वारिञ्चो । सुयामणं
 सुहंकरेण । 'नियमञ्चो वावदज्झामि' त्ति अञ्चलभोएण^३
 जीवियाभिल्लामिणा अगाहे वच्चकूवे 'निच्चन्थयारमि अञ्चल-
 ११ दरहिगन्धे निवासे किमिउल्लण पवाहिञ्चो अप्पा । निव-
 डिञ्चो 'वच्चहरयाञ्चो कण्ठए', भरिञ्चो 'असुइएण', 'पाविञ्चो
 किंमोहिं, निरुद्धो दिट्ठिपमरो, 'संकोडियं अट्ठं', 'उदणा

१ CEF जुवहज्जमणपरिरक्षण ।

२ ADF भिज्ज ।

३ C पथा०, A ०णिञ्चो ।

४ A ०हर ।

५ A वारियमियं ।

६ F मरारिडिण त्ति ।

७ CE महाविञ्चो ।

८ D ०भीरुण ।

९ AD निरं० ।

१० Dom.

११ A केवुए ।

१२ A असुइया, CE चसुइय ।

१३ CE मर, A विविज्ज ।

१४ D संकोडियं ।

१५ F उववज्जा ।

वेयणा, आउलीह्मो दढं, गहिओ संमोहेण । इओ य सो
 राथा पच्चवेक्खियं अङ्गरखोहिं पविट्ठो वच्चहरयं । कथा
 सरौरट्ठिई । निग्गओ वच्चहराओ, ठिओ रईए मइ १चित्त-
 विणोएण । अदक्कलो वासरो । ठिओ अत्याइयाए । एत्थ-
 न्तरंमि निरुवाविओ सुहंकारो रईए । न दिट्ठो य तद्धियं ।
 भणियं च णाए । हला जालिणि, कहं पुण सो भविस्सइ ।
 तौए भणियं । देवि, भयाहिह्मो नूणं पवाहिऊण अण्णाणयं
 वच्चकूवे मओ भविस्सइ । रईए भणियं । एवमेयं, कहमअहा
 अदंसणं ति । अवगया तज्जिन्ता । इओ य सो सुहंकारो
 तंमि वच्चकूवे तहा दुक्खपीडिओ भवियव्वयानिओएण विह- १०
 त्तकम्मवसवन्ती असुचिरसपाणभोयणो गमिऊण कंचि कालं
 विमोहणनिमित्तं १फोडिए वच्चहरए असुइनिग्गमणमग्गेण
 वावसदेहच्छवी पणट्ठनहरोमो निग्गओ रयणौए । पक्खा-
 लिओ कहंचि अण्णा । मइया परिकिलेसेण गओ निथय-
 भवणं । 'को एसो अमाणुसो' त्ति भौओ से परियणो । १५
 भणियं सुहंकरेण । मा बोहेह, सुहंकारो अहं । विमल-
 मइया भणियं । पुत्त, किं तए कयं, जेण ईदसो जाओ;
 किं वा तुण्ण विमोक्खणं कीरउ । सुहंकरेण भणियं ।
 ताथ, अहं मण्ण मरणासङ्गाए । सो खेव अहं । तं च कयं,
 जेण ईदसो जाओ णि; तं साहेमि मन्दभग्गो ताथस्सु । २०

किं तु विविक्तमादसञ्च ताञ्चो । अवगञ्चो परिचणो । 'न
 एत्यञ्चो उवाञ्चो, जहद्वियमेव साहेमि'न्ति चिन्तिऊण
 साह्यियमणेण [पवेसाद निग्गमणपञ्चवसाणं निययवत्तन्तं]^१ ।
 'अहो अकञ्जासेवणसंकप्पफलं' ति संविग्गो से पिया । पेसिञ्चो
 णेण गेहं । कञ्चो निवायथामे, संतप्पिञ्चो महत्तुपागाईहिं,
 कालपरिधाएण समागञ्चो पुब्बावत्थं । उच्चियसमएण पयड्डो
 देवथाययणं, 'ओइसो रायमग्गे, दिड्डो रईए । तथेव साम-
 पुब्बयं पेसिया से^२ जालिणो^३ । मोहदोमेण^४ समागञ्चो
 सुहंकरो । आगयमेत्ते य समागञ्चो राया । तथेव 'आयादं
 १० वच्चकूवे पडणनिग्गमणादं । पुणो पडणो पुणो दिड्डो पुणो^५
 पेसिया पुणो वि हस्सिञ्चो । एवं पुणो वड्डो न्ति ॥

तञ्चो पुच्छामि तुभ्भे, किं तौए रईए तंमि सुहंकरे
 अणुराञ्चो अत्थि किं वा नत्थि न्ति । माणिणीए भणियं ।
 कुमार, परमत्थञ्चो नत्थि । बुद्धिरहिया य सा रईः जेण
 १५ न निह्वेद वत्थं, न निहालए नियभावं, न पेच्छए मपर-
 तन्तयं, न चिन्तेद तस्सायदं ति । कुमारेण भणियं । भोइ,
 जेइ एवं, ता 'ममंमि वि नत्थि एयासिमणुराञ्चो, बुद्धि-
 रहियाञ्चो य एयाञ्चो । जेण असुंदरे पयईए निवन्धणे

१ CEF om. the passage in brackets. D supplies it i. marg.

२ CE उत्तिजा ।

३ CEF om. वेत्त

४ D add॥ भविष्य ताव नामवयवेहिं ।

५ D inserts पुणेवि ।

६ CE आबतादं, A आयायादं बजायादं ।

७ D om. = CDE ममं

दृष्टार्हं चक्षुषेण दृष्ट्वन्ति तुष्करोऽपि न्ति; अत्रो न
 निरुवेन्ति वत्युं । तद्वा सञ्चुत्तमं माणुमत्तं दृष्ट्वं भवसमुद्दे
 पसाहणं^१ नेष्वाणस्तु न निउञ्जेन्ति धमो न्ति; अत्रो न
 निहालेन्ति नियभावं । तद्वा भुवण्डामरो मञ्चू अदकूरो
 पयईए, गोयरे तस्सुं एयात्रो न चिन्तयन्ति^२ अत्तयं ति;
 अत्रो न पेष्कन्ति अपरतन्तयं । तद्वा सुन्दरं विमयविमं
 अदमोहणं जीवाणं हेऊ गम्भनिरयस्तु, निउञ्जेन्ति मं तत्त
 न्ति; अत्रो न चिन्तेन्ति मञ्ज्वायदं । ता एवं ववत्यिए
 अहियपवत्तणेण भण कहं एयामिं परमत्यत्रो ममोवरि
 अणुरात्रो न्ति । एयमायखिऊण मंविग्गात्रो वद्धात्रो, जाया
 विमुद्धभावणा, खवित्रो कम्भरासो, पावित्रं देमचरणं । तत्रो
 सद्धादमएण सबड्डमाणं पणमिऊण कुमारचलणजुयलं जंपि-
 यमिमौहिं । अञ्जउत्त, एवमेयं, न एत्थ किंचि अस्मारिमं ।
 विममवईए भणियं । अञ्जउत्त, मम उण इमं सोऊण
 अवगत्रो विद्य मोहो, समुप्पसमिव समंनानं, नियत्तो^३
 विद्य विमयरात्रो, मंजायमिव भवभयं ति । कामलयाए
 भणियं । अञ्जउत्त, ममावि मव्वमेयं तुल्लं । ता एवं
 ववत्यिए अङ्गीकयज्जणोचियं^४ मरिसं नियाणुरायस्य आणवेउ
 अञ्जउत्तो, जमन्हेहि कायव्वं ति । कुमारेण भणियं ।

१ CEF वि० ।

२ DF add सञ्चुत्तमिपो ।

३ A om., CE य तयं ति ।

४ D अङ्गीकय अङ्गीविण ।

साङ्ग भोईओ साङ्ग, 'उचिओ'विवेओ सुलङ्गं तुम्हाण मणयत्तं,
 जेण ईदमौ कुसलवुद्धिं त्ति । ता इमं एत्थ जुत्तं । एए
 खु विअया मोहजणिया मोहहेयवो मोहसक्का मोहाणुअन्ना,
 संकिलेमजणिया संकिलेमहेयवो संकिलेममक्का संकिलेसा-
 १ णुअन्ना त्ति^१ परिचयह जावज्जौवं, कहुह मोहचेट्ठियादं.
 अङ्गीकरेह पसमं, भावेह कुसलवुद्धिं, निरुवेह भवविआये,
 आलोचेह चित्तेण^२, संतप्पेह गुरूणं, उज्जमेह धम्मो त्ति ।
 एयमायणिकुण विमुद्धयरपरिणामाहिं निव्वड्ढियभावमारं
 जंपियमिमीहिं । जं अज्जउत्तो आणवेह । परिचत्ता जाव
 २० ज्जौवमेव अहेहिं अज्जउत्त तुम्हाणमईए विअया, 'हेमं
 उ मत्तौ पमाणं । एयमायणिकुण हरिसिओ कुमारो ।
 चिन्तियं च णेण । अहो एयासं धम्मया, अहो सुधौरत्तणं^३,
 अहो निरवेक्खाया इहलोथं पद^४, अहो ममुयाथारो, अहो
 हल्लयकम्माया^५, अहो उवममो, अहो परमत्यक्काया, अहो
 १५ वयणविस्सामो, अहो महत्थत्तणं, 'अहो "गम्भीरय त्ति ।
 चिन्तिऊण जंपियमणेण । साङ्ग भोईओ साङ्ग कयत्था
 खुं तुम्हो, अणुमयं ममेयं तुम्ह कुसलणुट्ठाणं । परिचत्ता

१ A om.

० D adds मा ।

२ F adds विअयसुद्धपरमत्थ ।

३ A संमम, (C) F संममो अज्जामा

explained प्रपितु :

४ F adds गम्भीरय त्ति ।

४ DF इहलोदयं पद, (C) E om.

० DF add वड्डित्ते तेषां पि कुसलपरिचामो ।

८ F om.

मए वि जावज्जीवं विमया, अज्जीकयं वससेरं । 'अहो
 मोहणं अहो सोहणं' ति जंपियं असोयार्हं । वड्डुओ^१
 कुसलपरिणामो । अहासन्निश्चियदेवयाए^२ निओएण निव-
 डिया कुसुमवुट्ठी । आणन्दिया सव्वे । एत्यन्नरंमि 'अहो
 धम्मया एयासिं, अहो ममोवरि सुहत्तिणं' ति पवड्डमाण-^४
 सुहपरिणामस्स तथावरणकम्मलओवसमओ^३ वड्डुमाणं
 समुप्पन्नमोहिनाणं कुमारस्स । 'पविक्किओ तौयाइभावो ।
 संविग्गो अइसएण । सुओ एस वइयरो आणन्दपडिहाराओ
 राइणा देवीए य । विसणो राथा । भणियं च णेण । हा
 हा अजुत्तमणुत्तिट्ठियं कुमारेण । देवीए भणियं । हा जाय, १०
 परिचत्तं भवसुहं^५ ॥

एत्यन्नरंमि गहियखगयरयणा दिप्पमाणेण मउडेणं
 कुण्डलासयविक्कसियमुहो^६ एक्कावल्लोविराइयसिरोहरा हार-
 लयासगएणं यणजएणं^७ मणिकडयजुत्तवाड्डलया रोमावल्ली-
 सणाहेणं मज्जेण रसणादामसंगयनियम्मा^८ परिहिणं देव-^{१५}
 दूसेणं मणिनेउरसणाइचलणा चस्सिया हरियन्दणेण सुरतह-
 कुसुमधारिणी महया आभोएण परिहवन्ती मणिपदीवे
 अचल्लमोमदंसणा समागया तत्थ देवया । 'अहो किमेय-

१ D adds तेसिं पि ।

२ It has only निवाडिया ।

३ D यव० ।

४ D चवे० ।

५ CEF add ता कीच जायच चरदुक्करं ववसियं ।

६ DF मुत्तावल्लो० ।

७ CEF ०जयणेच ।

८ CEF ०संमतेच चियवेच ।

- मच्छरीयं' ति विन्ध्यमणेहिं हरिसविषायगन्धिपुष्पं पणमिषा
 एण्हिं । भणियं च णाए । महाराय, अलमसं विभाएण ।
 जुत्तमणुचिद्धियं कुमारेण । परिचत्तं विसं, गहियममयं ;
 उण्णिया किलौवथा, पयडियं पोहसं ; अवहत्थिया खुड्डया,
 ५ अङ्गीकयमुयारत्तं : क्खिओ भवो, 'संधिओ मोक्खो ति ।
 ता कयत्थो कुमारो । देवि, तुमं पि कडुहि सोयं, चसोच-
 णिज्जो कुमारो । परिचत्तमणेण भवदुक्खं, अङ्गीकयं मासय-
 सुहं । तुमं पि धन्ना, जीए ईदमो सुओ समुप्पणो ।
 निवन्धणं एम 'वड्डयाण निव्वुट्ठए । ता परिचय विषयं,
 १० आलोचेहि कज्जं ति । राइणा भणियं । भयवद, का
 तुमं । देवयाए भणियं । महाराय, खगपहरणोवसत्थिया
 'सुदरिमणा नाम देवया अहं, तुह पुत्तगुणाणुराइणौ इहं
 भवणे परिवमामि । राइणा चिन्तियं । अहो पुत्तस्स गुणा,
 जेण देवयाओ वि" अणुरायं करेन्ति । हरिमिया देवौ ।
 १५ भणियं च णाए । महाराय, ईदमो कुमारस्स पहावो, जेण
 देवयाओ वि एवं मन्तेन्ति । ता एहि, गच्छन्त तस्स
 अन्तियं, पेक्कामो, धम्मपिण्डं करेमो, तयणुचिद्धियं सम्बधा
 जुत्तमेयं ति । राइणा भणियं । एहि, एवं करेन्त । तओ
 पणमिऊण देवयं विसुञ्जमाणपरिणामाहं गथाइं कुमार-
 २० समीवं । सुणियं कुमारेण, अम्भुड्डियाइं सहरिमं, पणमि-

१ CE संविषो ।

२ CE वड्डमाय, A वड्डमाय ।

३ CEF सुदंसया ।

४ A adds एवं

याहं विणएण, निविट्ठाहं आसणाहं, कओ आसणपरिगहो ।
 पणमिक्खणं जंपियं कुमारेण । ताथ, किमेयमणुच्चियमिवाणु-
 चिट्ठियं^१ अन्नाए^२ वि^३, कौस न सद्दाविओ अहं । राइणा
 भणियं । कुमार, नेयमणुच्चियं । साहिओ^४ देवयावुत्तन्तो ।
 देवोए भणियं । कुमार, गुणपगरिओ तुमं अणहो^५ ।
 आएसस्सु । कुमारेण भणियं । अम्म, मा एवं भण । गुरवो
 खु तुओ, गुरुआएससंपाडणमेव कारणं गुणपगरिस्सु ।
 राइणा भणियं । कुमार, अइदक्करं कथं तए । कुमारेण
 भणियं । ताथ, किमिह दक्करं । सुणाउ ताओ ।

अत्थि खलु केइ चत्तारि पुरिसा । ताणं दवे अचन्तमत्थ- १०
 गिट्ठा अवरे विसयलोलुया । पवन्ना एगमट्ठाणं । दिट्ठा य
 णेहिं कहिंचि उट्ठेसे मणिरयणसुवणपुष्पा दवे महानिहो
 तियससुन्दरिसमाओ य दो जेव इत्थियाओ । पावियं जं^६
 पावियब्बं ति पहट्ठा चित्तेण, धाविया अहिमुहं । सुओ य
 णेहिं^७ कुओइ सहो । भो भो पुरिसा, मा माहसं मा ११
 साहसं ति । निरुवेह उवरिउत्तं^८, निवडद तुम्हाण उवरि
 महापब्बओ, एयगोथरगयाणं च अलमेइणा चेट्ठिएण । तओ
 निरुवियमणेहिं । दिट्ठो य नाइदूरे ममट्ठामियनसक्कणो
 रोहो, दंसणेण अक्कमन्तो जहासज्जीवे अनिवारणिक्को

१ D. •चियमिवाणुममणेणाचिट्ठियं ।

२ CEF खं ।

३ A य, CEF om.

४ A inserts य, CE have देवयाण ।

५ CEF om.

६ A •उत्ता, D adds ति

- 'सुराणं' 'पि' 'सामत्येण' दयं निवडमाणो पक्कओ न्ति ।
 तओ जंपियमणेहिं । भो एवं ववत्थिए को उण इह
 उवाओ । आयणियं कुओइ । न खु संपयं उवाओ ।
 किं तु इच्छन्ति जे अत्यविमए, ते संपत्तेहिं असंपत्तेहिं
 १ वा जहामन्नयाए अवट्ठभन्ति एएण । तहा अवट्ठ्हा य
 पावेन्ति पुणो पुणो एवमेवावट्ठहणं^१ ति । जे उण निरौहा
 अत्यविमएसु भावेन्ति तथमारयं, ते वि जहामन्नयाए
 अवट्ठभन्ति एएण; तहा अवट्ठ्हा य न पावेन्ति पुणो
 पुणो एवमेवावट्ठहणं ति, अवि य मुच्चन्ति कालेण इमाओ
 १० उवट्ठवाओ । तओ एगंहिं चिन्तियं । किमन्हाणमिमौए
 दौहचिन्ताए । मव्वहा पयट्ठक अत्यविमएसु, जं होउ तं
 होउ न्ति । संपहारिऊण पयट्ठा महरिमं । अओ^२ उ 'हा
 हा एवं परिपण्णिए एयंमि नियमनस्सरेहिं असुन्दरेहिं
 विवाए 'किमेत्थ विमएहिं' ति चिन्तिऊण निथत्ता अत्य-
 १५ विमयाहिं, भावेन्ति तथसारयं, जुज्जन्ति नियनियफलेहिं ।

ता एवं 'ववत्थिए' निरुवेउ ताओ, के एत्थ दक्कर-
 कारया के वा नहिं । राइणा चिन्तियं । जे पयट्ठन्ति
 अत्यविमएसु, ते दक्करकारया; जओ तहा परिपण्णिए
 पव्वए नियमणस्सरेहिं असुन्दरेहिं विवाए 'किमेत्थ विमएहिं';

१ CEF om.

२ CE add वा तेहिं ।

३ F °इमभन्ति ।

४ D उण । °

५ CEF किमत्थं ।

६ AD वत्थिए ।

७ D किमत्थं अत्थं ।

कौदशी वा तद्वा भए पवन्तौ? अणालोचयन्तमेगन्ते,^१ किं
 वा तीए तद्वादिदृपञ्जनाए उवहासद्वाणयाए^२ अत्यविसय-
 दृक्काए^३? परमत्येण निम्बेयकारणमेयं ति । चिन्तिऊण
 जंणियं राइणा । कुमार, जे पयइन्ति, ते दुक्करकारथा :
 अपवत्तणं तु जुत्तिजुत्तमेव, किमेत्य दुक्करं ति । कुमारेण,^४
 भणियं । ताय, जइ एवं, ता पडन्ते मच्चुपव्वए वावायए
 तिऊयणस्स अदभौसणे पयईए दुक्काए पथारन्तरेण अवि-
 भाविज्जमाणसक्खे,^५ विओजए इदुभावाण मयापडणसंगए
 कारण असमञ्जसाण^६ किलेसायासकारणा अत्यविसया विम-
 विवायसरिसा य . विसयसाओ य अवावाहो पयईए कारणं^{१०}
 अमयभावस्स सलाहणिज्जो मयाण अकिलेससेवणिज्जो
 मेविज्जइ न्ति किमेत्य दुक्करं^१ । कहं वा एवंविहे जीव-
 लोए न दुक्करं अत्यविसयाणवत्तणं ति^७ । राइणा भणियं ।
 वक्क, एवमेयं, जया मम्ममालोदज्जइ । कुमारेण भणियं ।
 ताय, असम्मालोचणं पुण न होइ आलोचणं । राइणा^{१४}
 भणियं । वक्क, एवमेयं, किं तु दूरन्तो महामोहो न्ति ।
 कुमारेण भणियं । ताय, ईदसो एउस दूरन्तो, जेण एंय-

१ DF adds तेसिं ।

२ A ० पायमेत्ताए, D ० इणचिन्ताए ।

३ DF ० पत्तयाए ।

४ ACE विसोयए, D विउजोअए, F विज उतोअए ।

५ CDEF किलेसायासकारणविसविवायसरिसविसयचुओ सत्त्वा ० ।

६ A adds ति ।

७ D om. ति ।

८ CEF चेव ।

- सामत्येण पाणिणो एवंविहे जीवन्तो ए पृथक्ते वि 'उहाम-
 मसुंमि पेष्कमाणा वि एयसामत्यं गोयरगया वि एयस
 घेष्यमाणा वि जराए विउज्जमाणा वि इहेहिं परिगल्लन्ते
 वि वीरिए चोदज्जमाणा वि धीरेहिं 'न अन्धाण वि एवमेयं
 १ परिणमइ, 'असो व अन्ह चिन्तसो, जं किंचि वा एयं
 अचिन्तणीयं च धीराणं, अत्यि वायत्तमुवायन्तरं'. मोहव-
 वसायमन्तं वा इमं, अवहीरणा वा उवाओ, असन्निधा वा
 अत्यविसय' ति^१ अगणिकण जराइदोसजासं सव्वावत्थासु
 बासा काऊण गयनिमौलियं परिचइय सव्वमसं कुमलपक्क-
 २ चेट्ठियं महया पयत्तेण निव्वडियभावसारं पयइन्ति अत्य
 विषएसु, न पयइन्ति जराइदोसनिग्घाथणसमत्यं हि ए
 सव्वजीवाण अचिन्तचिन्तामणिसन्निहे माइए 'नेव्वाणस्स
 वीयरगदेसिए धम्मे ति । एयमायणिकण मंजायसुइयर-
 परिणामेण जंपियं राइणा । वक्क, एवमेयं^३, न एत्य किंचि
 १५ अज्जइ ति । देवीए^४ भणियं । वक्क, 'सव्वमेवमेयं मोह-
 निहाविगमेण परिणयप्पायमन्नाणं । किं तु न सपसं बासाण

१ A om., CEF उहाम । २ D reads न चन् चित्तसो वा चत्ता विज्जइ
 ओ एयं चिन्तिज्ज चववेइ चन्ने मकिन्नेमा चइवा ज किंचिमय etc.

३ DF add सव्वपुण्णीयमव्वविरइमव्वममपरिधायमाइय अज्ज जंय ।

४ CE add चचंतमिहा ।

५ CEF नि० ।

६ D om. the rest of this sentence.

७ A सव्वमेयं, CI सव० ।

अहिलसिधं ति^१ उल्लिङ्गा विय णि । कुमारेण भणियं ।
 अम्भ, अल्लमुल्लेण ; संपन्नपायमेयासिं अहिलसिधं । धन्नाओ
 इमाओ, सफलं माणुसत्तणमेयाणं, संगयाओ मोक्खबीएण ।
 तओ देवौए^२ पुल्लोदयं तासिं वयणं । पणमिज्जण गुरहणं^३
 जंपियमिमीहिं । अम्भ नेह^४ निमित्तो खु उल्लेवो अम्भाए^५ । ४
 अन्नहा^६ अहा उवदट्टमज्जउत्तेण, तहेव एयं ; सफलं माणु-
 सत्तमन्हाण, पाविओ अज्जउत्तघरिणिसहो गुरह्यणाणुहावेण
 तयणुक्कं च सेसं पि । ता संपन्नमन्हाण^७ अहिलमियाहियं
 ति, परिच्छयउ उल्लेवमम्भा । तओ देवौए चिन्तियं ।
 अहो एयासिं क्वं, अहो उवसमो, अहो परमत्यञ्जया,^८
 अहो वयणविन्नामो, अहो गुरुभत्ती, अहो महत्तयत्तणं, अहो
 गम्भीरया, अहो समुदायारो ति । चिन्तिज्जण जंपिय-
 मिमीए । उच्चियमेयं खग्गसेणधूयाण, जमेवं गुरह्यणो
 अणुवत्तौयइ^९ ॥

एत्यन्तरंमि नाहदूरे पुरन्दरभट्टगेहंमि समुद्धादओ^{१०}
 अज्जन्दो पवित्थरिओ भरेण । हा किमेयं ति संभन्तो
 राया । भणियं च णेण । अरे विद्याणइ, किमेयं ति ।
 कुमारेण भणियं । ताय, अल्लं कल्लइ गमणल्लेएण, विद्या-

१ CEF addl एयं कारणेण भवरं ।

२ CE पुल्ल

३ F गुहययामिमुहं ।

४ AE insert नेत ।

५ F गुहययल्ल ।

६ CE जहादइ० ।

७ CE अहिलसियति ।

८ CE ०यत्तियर ।

णियमिणं । राइणा भणियं । वच्छ, किमेयं ति । कुमारेण
 भणियं । ताय, संभारविलसियं । राइणा भणियं । वच्छ,
 न विसेसओ ऽवगच्छामि । कुमारेण भणियं । सुणाउ
 ताओ । अद्धउवरओ पुरन्दरभट्टो त्ति 'तन्निमिचं पवन्तो
 १ तस्स गेहे अक्कन्दो' । राइणा भणियं । वच्छ, सो अज्जेव
 दिट्ठो मए । कुमारेण भणियं । ताय, अकारणमिणं मरण-
 धक्खीणं । राइणा भणियं । वच्छ, न कोइ एयस्स वाहौ
 अहेमि; ता कइं पुण एम उवरओ । कुमारेण भणियं ।
 ताय, अवत्तव्वो एम वट्ठरो गरह्मिओ एगन्तेण' । राइणा
 १० भणियं । वच्छ, ईदमो एम संसारो, किमेत्य अजरहियं
 नाम । महुत्तं च 'मे कोउयं ति माहेउ वच्छो । न य
 एत्य कोइ अमज्जणो' । मज्जणकहियं च गरहियं' न
 वित्थरइ पाएण; संपयं वच्छो पमाणं ति । कुमारेण
 भणियं । ताय, मा एवमाणवेइ; जइ एवं निव्वन्धो,
 १५ ता सुणाउ ताओ । अद्धवावाइओ एम' नित्तमहिस्सिवाए
 नक्कयाभिहाणाए विसण्णओएण । ता पेसेहि ताव तत्थ'
 विसनिग्घायणसमत्थे वेज्जे, औवद तओ ओमहिपओएण ।
 अन्नं च । तग्गेहपओलिढक्खिणावरदिखाभाए' इमिणा

१ C E F om.

२ CE add ति ।

३ D F add इह परंत्तं य ।

४ C E F add ति ।

५ C E F add पि ।

६ C E F add पुरन्दरभट्टो ।

७ D places तत्त before वेज्जे ।

८ C E दिखाव ।

चेव विषय्यओएण तीए दरघादओ कुकुरो । तस्स वि
दमो चेव ओसहविही पउञ्चियव्वो^१; जीविस्सुह सो वि
इमिणा । राइणा चिन्तियं । अहो नाणाइसओ कुमारस्स ।
अहाभणियमाइमिज्जण पेसिया वेज्जा, भणियं च राइणा ।
कुमार, किं पुण तीए इमस्स असव्ववसायस्स निमित्तं ।
कुमारेण भणियं । ताय, अविवेओ निमित्तं; तहवि
पुण विसेसओ इमं ॥

वक्कही सा पुरन्दरस्स मोहदोसेण पसत्ता^२ अञ्जुणाभि-
हाणे निघदासे । सुयमणेण भवणपरंपराए, न सहहिं
सिणेहओ । अदक्कतो कोह कासो । अअथा य 'मा ।
संताणविणामो हवड' ति माहिं से अणणीए । पुत्त,
न सुन्दरा ते महिलिया; ता मा उवेस्सु ति ।
चिन्तियं पुरन्दरेण । न खलु एयमेवं भवट । अभिक्क-
चित्ता मे पियथमा, अम्मा य एवं वाहरइ । निवड्ड-
वेराओ य पाथं सासुयावड्डओ । अमच्छरिणी य अम्मा^३,
पियथमा उण पगरिसो गुणाण । चच्चुत्ताओ य इत्थियाओ
ति सिंसिवण^४, 'न य अक्कहा हवड । विवमा य मयथ-
वाणा^५ । ता परिक्खामि ताव एयं ति । चिन्तिज्ज

१ C E F add जो पुरंदरभइस्स ।

२ D adds ण, C F च, F च सा ।

३ C E F add सम्मसत्तेसु च सतिथं कासं सासुयदुण्णच वरवरो लल्लिओ ।

४ C E F om. rest of the sentence, D i. marg.

५ A C E •वाणा ।

- पहरिक्कमि भणिया नक्कथा । सुन्दरि, रायाएसेकं गन्तव्यं
मए माहेसरं, आगन्तव्यं च सिग्गमेव । ता सुन्दरीए कइवि
दिक्कहे वक्कमासियव्वं ति । नक्कथाए भणियं । अज्जउत्त,
अहं पि गच्छामि; कीदसं मम तए विणा वक्कं ति ।
- १ भणमाळी पइइया एसा । भणिया 'य पुरन्दरेण ।
सुन्दरि, अक्कं भिणेइकायरयाए, न मम 'तत्थ खेवो ति ।
नक्कथाए भणियं । अज्जउत्तो पमाणं ति । विरयदिक्कहे
'य निग्गम्भो पुरन्दरो, गम्भो मायापम्भोएण । अइवाहि-
ऊण कइहं चि वासरं पविट्ठो रयणीए । गम्भो अइरत्तवमए
- २० निययभवणं, पविट्ठो वासगेहं । दिट्ठा य णेण सुरवाया-
वखेयसुइपसुत्ता समं अज्जुण्णण नक्कथा । कुविम्भो सु
एसो, पणट्ठा विवेयवामणा । चिन्तियं च णेण । सुहा-
चारतुल्लाम्भो इत्थियाम्भो; जत्तेण एतासिं भोम्भो पासणं
च । दुट्ठो य दुरायारो अज्जुण्णम्भो, जो मे कक्कत्तं
- २५ अइल्लसर; ता एयं वावाएमि ति । चिन्तियं च णेण
सुइपसुत्तो वावाइम्भो णेण अज्जुण्णम्भो । वावाइऊण च
निग्गम्भो वासगेहाम्भो । चिन्तियं च णेण । पेच्छामि,
किं मे पिययमा करेइ ति । ठिम्भो एगदेसे । तहा-
विहइरिक्कसेण विउट्ठा नक्कथा । दिट्ठो य णाए दीव-
- २० निहापसुत्तो अज्जुण्णम्भो । चिन्तियं च णाए । हा हा

१ C E F जंभमाळी ।

१ C E om.

२ D इत्थ ।

५ D addn ताव ।

विवक्षो मे पिययमो, हा ह्य न्हि मन्दभादणी । अह
 मेण उच्च एवं ववसियं; कूरो खु 'सो पावो । कौम
 वा अहं न वावाहया, किं वा ममं जीवद् अवणीयं
 हिययवन्धणं । नियन्ता रदसुहकहा । मव्वहा ईदसो
 एम ममारो त्ति । चिन्तिऊण वासगेहभिन्तिमूखे खया ५
 दीहखड्डा, निहओ तहिं अज्जुणओ । एयमवलोदऊण
 अवल्लानो पुरन्दरो, गओ अहिमयपएसं । कथा 'य
 णए तहिं पएसे यल्लहिया, कप्पिया 'तस्स बोन्दी,
 पूएह' पददिणं, करेह' वल्लिविहिं, निहेह नेहदीवं, अलि-
 ज्जद सिण्हेहमोहेण । उच्चियसमणं च आगओ पुरन्दरो । १०
 न दंसिओ तेण विचारो, न लल्लिओ नल्लयाए । अदल्लना
 करह दिथहा । दिट्ठा पुरन्दरेण' यल्लहियासुखूसा' ।
 चिन्तियं च जेण । अहो से मूढया, अहो अणुराओ ।
 अहवा 'अणहोयसत्तो ईदसो सेव इत्थियायणो होह ।
 किं मनेदणा । सुहाहारतुजाओ इत्थियाओ त्ति रिशि- १५
 वयणं । ता करेउ एसा, जं .से पडिहायह' । पुब्बं
 व तीए सह विमयसुहमणवन्तस्स अदल्लना दुवल्लिख

१ CE कीद, F कीद रक् ।

२ F नल्लयाए ।

३ F अज्जुणवक्ख ।

४ F adds अण्णव रारहिं ।

५ F adds विविचयवारहिं ।

६ F adds अज्जुवयनिधियपदेसे ।

७ F अल्लहिया कीरकाओ व तीए सुखूसा, A सुखूसातरा ।

८ F न रत्त अण्णरियं ।

९ D F insert एमल्ल

- संवच्छरा । इहो य पञ्चमदिणे पत्युथाए पस्कावाइयाए^१
 छवगप्पिए विविहदियभोयणे अभुत्तेसुं दिएसुं समासकाए
 भोयणवेस्साए दिट्ठा पुरन्दरेण तीए चकहिथाए पिण्ड-
 विहाणसुवगप्पयन्तौ नस्यया । तसो ईसि विहसिज्जण
 ५ जंपियमणेण । हला, किमणेण अज्जावि । एसमायणिय
 भिक्खमिमौए हिययं । चिन्तियं च णाए । हम्म एएण
 ने पिययमो वावाइहो, अज्जहा कइं एस एवं जंपइ ।
 अहो से कूरहिययया । ता इमं एत्य पत्तयासं ;
 वावाएमि एयं हिययनन्दणमत्तुं,^२ करेमि वेरमिज्जायणं ।
 १० एसो य एत्युवाओ, देमि से विसभोयणं ति । चिन्ति-
 ज्जण आणाविधं विसं । अवमरो त्ति कयमज्ज विसभोयणं
 पउत्तं च णाए^३ । एस एत्य वदयरो ॥ राइका भणियं ।
 वण्ह, कुक्कुरवदयरो कइं ति । कुमारेण भणियं । ताथ,
 तस्सु वि इमौए सेव^४ यकहिगामंजिविट्ठपिययमोवइवगारौ
 १५ इमो त्ति तं सेव विसभोयणं पउत्तं ।

^१ तस्सेहमोहिथाए तस्सोवइवनिमित्तमेयाए ।

^२ सो सेव सत्त वारे एस हओ अज्जणो ताथ ॥

१ C E पवकाइयाए, A य पवविण्हइयाए ।

२ C E हिययां, A हिययं, D हिययवंचय ।

३ D F add चमेच ।

४ D F read : निवमरंर समाओ त निवसमाओ दइस पिययमी ।

^५ C E F have the following passage : अवि य मां यं अज्जुयओ
 मज्झिमेव तत्तेव त्रेह अज्जुयज्जकवट्ठियाए कीरकाहिथायाए छिपचउवओर

अं सो मरिक्कण तद्वा अविनासामत्यकणदोषेण ।

एत्येव सप्त वारे उववन्नो हीणअस्सेसु ॥

किमिगिह्कोइल्लमूसयभेगालससप्पसाणभावेण ।

निधमरणयामपडिबन्धदोमन्नो पाविन्नो मरणं ॥

धी संसारो जहियं जुवाणन्नो परमव्वगम्वियन्नो ।

मरिक्कण जायइ किमी तत्येव कळेवरे निथए ॥

चाइज्जइ मूढेणं मूढो तळेइमोहियमणेण ।

‘जहियं तहिं चिय रई एयं पि ऊ मोइसामत्यं ॥

ता एव कुक्कुरवद्वयो ति ॥ एवमावच्छिन्नं सविम्बो
राथा । चिन्तिथं च ज्ञेयं । अहो दाहणया संसारस्स, १०
अहो विचिन्तया कणपरिणईए, अहो विषयलोकुथत्तं
जीवाणं, अहो अपरमत्यकया; मव्वहा महागहणमेयं ति ॥

एत्यन्तरंमि समागया वेज्जा । भणियं च ज्ञेहिं ।

देव, देवपसाएण जीवाविन्नो पुरन्दरभट्टो कुक्कुरो य ।

एवमावच्छिन्नं हरिविन्नो राथा । भणियं च ज्ञेयं । कहं ११

जीवाविन्नो ति । वेज्जेहिं भणियं । देव, १२ दाहण १३ ज्जा-

वव्वाहं ज्जाविन्नो विषं, तन्नो जीवाविन्नो ति ॥

कुक्कुरि उयज्जमाओ अवेमि ताव जाव इह कणपज्जवसेव अवि य एसाव सेव
वज्जवाए असावदोसेव इमिवा सेव पचोएव जज्जे जज्जे तत्तेवमोहिथाए....एत
वारे सुवचजातौवदुवईए एव चओ चज्जो ताव एवं च सुवचो जनेसु मारिओ वज्ज-
वाए सो इहओ वज्जो उव मवे जह मचो तथा मिसानेहि । Then follow the
four verses अं सो etc.

१ D तहिं चिन्तिं सेव रई A तव विच्छिं सेव रतौ F तव चिन्ति
सेव रई । १ A om. २ A om., D ज्जुवार् ।

- एत्यन्तरमि बालायवसरिसो पयासथक्तो नयरिं विय-
 क्षिञ्चो उज्जोञ्चो, पवज्जिथाञ्चो 'देवदुन्दुहोञ्चो, पसरिञ्चो
 'पारियायामोञ्चो, 'सुव्वण दिव्वगेयं, वड्डिञ्चो हरिसविसेसो ।
 ४ रादणा भणियं । वज्झ, किमेयं'ति । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, देवप्पाञ्चो । रादणा भणियं । वज्झ, को उण
 एस देवो, किंनिमित्तं वा अयण्डे उप्पाञ्चो । कुमारेण
 भणियं । ताथ, एस खलु गुणधम्मसेट्ठिपुत्तो जिणधम्मो
 नाम सेट्ठिकुमारो अज्जेव देवत्तमणुपत्तो । मित्तभारि-
 १० याविवोद्दणत्तं च आगञ्चो दहामि । पडिबोडियाणि य
 ताणि । तञ्चो देवलोयगमणनिमित्तं 'दंसेमि एयामिं
 नियसरिद्धिं'ति उप्पदञ्चो 'इयाणि । रादणा भणियं ।
 वज्झ, कहं पुण एस अज्जेव देवत्तमणुपत्तो, कहं 'वा
 विवोडिञ्चो णेण मित्तो भारिया य । कुमारेण भणियं ।
 ११ ताथ, एसो वि वदयरो कम्मपरतन्तमत्तसेट्ठाणुक्खो ; तद्वावि
 ताएण पुष्किञ्चो न्ति माहीयद । अज्जहा कहं ईदममेव
 इहल्लोयपरल्लोयविदद्धं साहिचं पारियद । रादणा भणियं ।
 वज्झ, ईदमो एस संसारो, किमेत्य नो कयं'ति । कुमा-
 रेण भणियं । ताथ, जह एवं', ता सुण ।

'१ C E 'य' दिव्वदुन्दुहो । २ D पारियायपरिमलामोण ।

३ A C E सुव्वण ।

४ C E एयामि ।

५ C E om, वा वि ।

६ D वा कयं, A नो कय, F 'अयण्डे'

७ D एव विवंधो F एवं ते विवंधो ता सुव्व ताथ ।

एष खलु जिणधम्मो जिणवयणभावियमई विरत्तो संसार-
 वासाओ निरौहो विमएसुं भावए कुमलपखं । मित्तो य से
 धणयत्तो नाम^१, भारिया बन्धुला^२ । मा एण अविवेच-
 सामत्यओ संगया धणयत्तेण ।^३ अदल्लन्तो कोइ कात्तो ।
 अज्ज एण जिणधम्मो निरवेत्तयाए ^४इहलोचं ^५पइ असा-
 ण्णिकणं परियणस्स नियगेहाससुअगेहे ठिओ सव्वराइयं^६
 पडिमं । न-याण्णिओ बन्धुलाए । एसा त्रि विदलधणयत्त-
 मंकेया चेत्तूण ^७लोहखीलयसणाहपायं पल्लइं गया तं सुअ-
 गेहं । अन्धया^८दोसेण जिणधम्मपाओवरि ठाविओ पल्लइो ।
 विट्ठो तओ ^९खीलएण । समागओ धणदत्तो, निवओ ^{१०}
 पल्लइे, निवसा बन्धुला, आल्लिज्जिया धणयत्तेण, पवत्तं
 मोहणं । भारायासेण पौलिओ ^{११}खीलओ ताव, जाव
 पायतलं^{१२} भिन्दिऊण निमिओ धराए । वेयणाइसएण
 मुक्खिओ जिणधम्मो, ओयओ^{१३} भित्तिकोणे, न लल्लिओ
 इयरेहिं । समागया वेयणा, आभोइओ वइयरो, वड्डिया ^{१४}
 कुसलवुट्ठो । चिन्तियं च णेण । अहो खलु ईइसा इमे
 विसया मोहेन्ति कुसलवुट्ठिं, नासेन्ति बीलरयणं पाडेन्ति

१ C E F add बीरदिययभूओ ।

२ D F add नाम ।

३ D F insert एवं ।

४ C E om.

५ C E राइ ।

६ A D •बीलि• ।

७ D बीलि• ।

८ A om.

९ D पायं तल्ल, A adds त्रि, F adds त्रिचि

१० A D •, C E •ओ ।

दुग्गईए, मब्बहा दुच्चिगिष्खा एए औवाण भाववाहिणो ।
ता धम्मा महासुणी^१ तहोवसमसद्धिमुत्ता तिउयणेक्कगुरवो
भयवन्तो तित्थणाहा, जेसिं सस्सिहाणओ वि जोग्गदेसा-
वत्थिथाणं अविसेसेण पायं न होइ पावबुद्धौ पाणिणं ति ।

५ अहं पुण अथको अस्सन्तसंगयाण पयत्तेण वि मब्बहा न
एएमि भावोवयारं काउं मित्तभारियाणं पि. किमङ्ग पुण
अस्सेमिं । अहो जे अप्पंभरित्तणं, अहो दुक्कहेउया,
अहो अकयत्थत्तणं,^२ अहो^३ कस्सपरिणई; जेण मए वि
संगयाणं 'एएमिं ईइमं किलिट्ठेत्थियं उवहासपायं लोए

१० निबन्धणं कुगइवासस्स । मब्बहा विराहिणं मए सुहाणिष-
रथणं^४, जमेवं सुणीयइ, 'न खलु निष्फलो कत्ताणमित्त-
जोओ' ति । कीइसी वा मम कत्ताणया, जेण एवमेयं
इवइ । अत्थि एयाणमुवरि^५ मम^६ पक्कवाओ । इमं
पुण भयवन्तो केवली विद्याणन्ति । मब्बहा परममन्त-

१५ सुमरणे करेमि पयत्तं ति । तमेव चिन्तिउमाढत्तो । नमो
वीथरायाणं नमो गुरुयणस्स ति ।^७ चिन्तयन्तो विमुक्को
जीविणं, उप्पओ बल्लओए । दिक्को अणेजोवओओ ।

९कोऽहमिमो किं दाणं का दिक्खा को व मे तवो चिन्तो ।

जेण अहं कथपुक्को उप्पओ देवजोगंमि ॥

१ C E ० चिन्तो । २ A ० नं । ३ D adds मे । ४ C E ग्ताणीं, D ग्यामि ।

५ C E ० वयत्तं ।

६ A इमंमि, C E य इमेजिमुवरि ।

७ A C E om.

८ A adds एवं भावयारं ।

९ C E F om. all down to चाभोइयं, D i. marg.

एवं चिन्तयन्तेषु श्रोहिणा आभोदयं सव्यं । अकाञ्छ
 देवकिञ्च पद्मणकदण्डासंगश्रो विबोद्धनिमित्तं मित्तभारि-
 याण सयरहमेव समागश्रो रहदं । न एवंविहाण अर्ह-
 वरायपडिवन्नाणं विणिवायदंसणमन्तरेण संभवदं 'बोहो' ति
 पञ्चत्ता देवमाया, कथा बन्धुत्ताए विसुद्ध्या । गच्छिया *
 महावेयणाए, वेउव्वियं असुद्धजन्मासं अरुचिक्कणं फालेण^१
 पणिट्टदुरहिगन्धं अमणोरमं असुद्धभक्कणरयाणं पि । सव्वहा
 तेण एवंविहेण भिक्षा उभयपासश्रो^२ । हा हा मरामि ति
 अवलम्बए धणयत्तं । भिक्खए पुणो पुणो धणयत्तो वि तेण
 पावेण विथ खिप्पमाणो जम्बालेण । गहिओ सो य वेय- १०
 णाहिं; जाया महाअरई । चिन्तियं च णेण । अहो
 कौदमं जायं ति । उव्विग्गो मणागं *ओसरद बन्धुत्ताओ ।
 तीए चिन्तियं । अहो एवस्स नेहो संपयं सेव उव्वियद ।
 भणियं च णाए । हा हा मरामि ति, मरई मे वेयणा,
 भव्वन्ति अङ्गादं । तेण भणियं । किमहमेत्थं करेमि, १५
 असण्णं खु एयं । तीए भणियं । संवाहेहि मे अङ्गं । सग्गो
 संवाहिउं उवरोहमेत्तेण । लेसिया हत्था, न चएद वावरा-
 विउ । तओ चिन्तियमणेण । अहो किंपि एयं अरुद्धपुव्वम-
 नेहिं सुत्तिमन्तं विथ पावं, पगरिओ असुन्दराणं । भणियं च
 सकदणं । पिए, किमहमेत्थं करेमि, न वहुन्ति मे २०

१ D विबोहो ।

२ D पजिब., C E परिड. ।

३ D भिक्षाउ उभयपासाउ ।

४ D उसरिउमाउतो ।

- इत्या । गहिणो य अरईए 'सव्वहा पावविल्लमियमिल्ले'^१
 वन्धुल्लयाए चिन्तिथं । एवमेयं न अज्झहा । मइज्झमे-
 वेयं पावं, जं परमदेवयाकण्णो सिण्णेहाणू वस्सिणो
 भत्तारो^२, कथमिणं उभयलोयविद्वं । ममागया संवेय^३,
 ४ 'हा अज्झउत्त'त्ति रोविउं पयत्ता । धणदंसेण चिन्तिथं ।
 हा अणज्ज धणयत्त, एवंविष्ठे जीवलोए एइइमेने अघारे^४
 सरौरंमि सोऊण पियवयंसवयणं उवजीविऊण तप्पसाए
 किमियसुच्चियं ति । 'एवंविहाण चेद्वियाण ईइसा चेव
 परिणइ त्ति । हा पियवयंस, दूढो मए 'तुमं ति । चिन्ति-
 १० ऊण संवेगसारसुवगणो मोहं ॥ एत्यन्तरंमि एव एत्थ
 पडिबोहणसमच्चो त्ति जाणिऊण ओहिणा तेसिं विप्पलोह-
 णेण दिव्वरूवधारिणा संवेगवुड्ढिनिमित्तं 'सवपूयणाववएसेण
 दिस्सं दरिसणं । निवत्तिथा सवपूया । अवहरिणा
 वेयणा 'इयरस्स य सोयाणलो । दिहो तेहिं देवो ।
 १५ वन्दिअो भावेण । चिन्तिथं च जेहिं । अहो जे एयप-
 भावेण अवगया वेयणा, अहो से सत्तो, अहो कवं,
 अहो दित्ती, अहो कत्तो । विन्दिअहिं पणमिअो सविच्चयं ।
 भल्लियं च जेहिं । भयवं, को तुमं, किंनिमित्तं वा इहा-

१ C E F add ति ।

२ C F भत्ता ।

३ C F ममागयसंवेया and repeat हा अज्झउत्त ।

४ C F 'मेत्तमारं, D सारं ।

५ D F add अइइवा ।

६ D reads संदुपेयं तुमं मए चिन्तिथं ति चिन्तिज्ज etc.

७ A 'पूयव' ।

= C E om. rest of the sentence.

गन्धो सि । तेण भणियं । देवो अहं जिणधम्मपडिमापूयणत्वं
 समागन्धो णि । तेहिं भणियं^१ । कहिं जिणधम्मपडिमा ।
 दंसिया देवेण 'एसा पडिम'त्ति । दिट्ठा व णेहिं । हा^२ जि-
 णधम्मविवक्कपडिमा विच दीसर त्ति संसुद्धाणि हियएण ।
 भणियं च णेहिं^३ । भयवं, विगयजौवा विच एसा लखीयर, ^४
 ता को एत्थ परमत्थो, साहेउ भयवं ति । भणमाणइं निव-
 डिथाइं चत्तणेसु । भणियं च णेहिं^५ । कहिं जिणधम्मो ।
 देवेण भणियं । देवत्तौक्कओ^६ । तओ^७ निक्खमाणेहिं
 दिट्ठो मच्चखीसवेहो । 'हा कयमकच्चमन्हेहि' ^८ भणमाणाणि
 उवगयाणि मोहं । समासासियाणि देवेण । लज्जाइस- ^९
 एण समारद्धाणि अत्ताणयं वावाइउं । निवारियाणि
 देवेण । भणियं च णेण । भो भो किंनिमित्तं हमे
 अत्ताणयं वावाएह । तेहिं भणियं । भयवं, अल्लमन्हाण
 निमित्तसवणेण । दिव्वनाणनयणो भयवं किं वा न-याणइ ।
 ता इमं सेव अन्हाण पत्तयाळं । देवेण भणियं । अलं ^{१५}
 मरणमेत्तेण, तदुवएसपाळणं तुण्ह पत्तयाळं । तेहिं भणियं ।
 भयवं, ^{१६} अओग्गाणि अण्हे तदुवएसस्स, गन्धो ^{१७} य सो भयवं

१ C E F add भयवं ।

२ C E om. जिणधम्म ।

३ A C have here कहिं जिणधम्मो । A om. all down to कहि जिण-

४ D कचं ।

५ A F देवी C E F add रसो ।

६ C E F add विसेसओ ।

७ A om; Com. all down to थक्कसरवारं ।

८ E F चओग्गाणि, D चउयाणि ।

९ E om.

- अन्धाणमदंसणीयमवत्यं ति । देवेण भणियं । ता ओम्माणि
 तुम्हे, जेणेवं परितप्पह । न खलु किञ्चिद्वक्काण आसेविए वि
 अक्खे कथाइ^१ पच्छायावो होइ, सुन्दरो य एसो, पक्का-
 खणं पावमलक्खु । न यावि मो गओ तुम्हाणमदंसणीय
 ५ मवत्यं ति, जओ सो सेव अइयं ति । न खिज्जियव्वं च
 तुम्हेहिं । ईइसी एसा कम्मपरिणई, दाहणं मोहसेट्ठियं,
 रोहा विषयवत्तणी^२ । सव्वहा किमेइणा^३ । संपयं पि
 धम्ममेत्तसरणाइं होइ, परिचयइ मव्वमन्नं । तेहि भणियं ।
 जं भयवं आइसर । किं तु अवस्समेव उज्जियव्वा अणेहिं
 १० पाणा, न 'मकुणेमो' अक्कञ्जायरणकल्लदूमियं बोन्दिं तुइ
 'वयणाओ जणियपच्छायावाइं संपयं' धारेउं । एवं ववत्थिए
 समाइसउ भयवं ति^४ । माहिओ 'देवेण' धम्मो, परिणओ^५
 भावेण । कथा मव्वविरई, पच्छायायमणमणं, जाओ विसुद्ध-
 परिणामो, निन्दियाइं पुव्वदुक्कताइं, परिणओ संवेओ,
 १५ भावियं भवसक्खं, ^६पडिबुद्धाणि ति । कयकिचभावेण
 पक्खिविय नियकउवेरं उप्पइओ देवो ति ॥

१ E F add एवंविधो । *

० E वनिवो, D विनिवो ।

२ A किमेत्तौग ।

४ A चरमो ।

५ C E अक्कञ्जायरणबोदिं D अक्कञ्जापरिचवुदिं ।

६ A वयच ।

० A adds चरमेव ।

८ D F add माज्ज तेमि भावं ।

९ D F add सव्वंभुभानिउ ।

१० D F add तेमिं ।

११ C E add एको विसेक्कभावियसमावोधिं

एथमाद्यजिज्ञासा संविगो राधा । भणियं च फेण ।
 अहो न किंचि एथं माहन्दाससरिसं भवचेद्विथं । दुल्लहो
 खलु इहं कल्लाणमित्तजोओ हियो एगन्नेण; न इओ
 किंचि हिययरं, जेण एथाण वि एवं पद्दाणगुणल्लाहो न्ति ।
 खम्भेहिं भणियं । महाराय, एवमेथं । संविग्गाणि सव्वाणि, ४
 विरत्ताणि भवाओ । रादणा भणियं, वच्छ, कहिं
 पुण एथाण उववोओ भवित्तुइ । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, सोहम्भे । रादणा भणियं । विरद्धयारौणि एथाणि ।
 कुमारेण भणियं । ताथ, सच्चमेथं; १ विरद्धयारौणि,
 किंतु पडिवन्नमेणहिं पच्छायावओ धम्मचरणं, जाथा १०
 १भावओ विरदपरिणई । तीए य एवंविहं चेव सामत्थं,
 जमविराहियाए पडिवन्तिकाल्लओ न दोगई पाविज्जइ ।
 रादणा भणियं । १ तद्वावि विरद्धयारौणि एथाणि, कहं
 देवलोयसंपत्ती एथाण जुज्जइ न्ति १ । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, सुन्दरा विरदपरिणई संगथा अय्यमाण छेदणी १५
 दुक्काण जण्णी सुहपरंपराए । इमीए संगथा पाणिणो नत्ति
 नं कल्लां जं न पाउणन्ति । रादणा भणियं । वच्छ, इयमेव
 कहमेयारिसाणं संजायइ, कहं वा इमीए पडिवन्तिजोग्गा १५

१ A reads : जउ विरदरावि किंतु विरदयारौवि वि पडिवनं ।

२ A om. C E F add य ।

३ C E add किमेथ, A reads वच्छ किमेथमेथं कुमारेण etc.

४ C E read देवलोयसंपदं जुज्जन्ति ।

५ C E F add सोज्जय ।

- एवंविहेसु ^१अकुसलेसु पथदृन्ति । कुमारेण भणियं ।
 ताय, विचिन्ता कक्षपरिणई । किं तु न एणसि अर-
 संकिलेससारा अकुसलपवित्तौ तद्वाविहकक्षपरिणामञ्चो^२
 पवित्तिमेत्तं ^३रहिया अणवन्धेण, कुसलपक्खे च अक्षन्भावा-
 ४ सारा रहिया अरयारेहिं संगथा आगमेण निरवेत्ता
 भवपवञ्चे न्ति । रादणा भणियं । वच्छ, एवमेयं कक्षमक्षहा ;
^५ईदसौ पवित्तौ भवं छिन्दइ । कुमारेण भणियं । ताय,
 एवमेयं, सक्षमवहारियं ताएण । अक्षं च । विक्षवेमि
 तायं । न खलु मे रई एयंमि नउपेउञ्चोवमे अमुन्दरे
 १० पयईए अणवद्वियसिणैहविषमे निहाणभूए सव्वावथाण^६
 महाघोरसंसारंमि^७ । ता दक्खामि तायाणुञ्जाओ एय-
 मन्तरेण जरुं । ^८संसिञ्जन्ति नियमेण पाणिणो^९ गृह-
 समादृढां विहिता पवन्तमाणसु कुसलसमीहियारं ।
 ता करेउ ताओ पसायं, अणुजाणाउ म एयवरयारंमि ।
 १५ भणमाणो निवडिओ सलणेसु । ^{१०}रादणा भणियं । वच्छ,
 ननु सव्वेसिमेव अन्हाणमयं^{११} निष्कओ, ता अणुजाणिओ

१ C E F परिणामेसु ।

२ A •सकंम० ।

३ D रहियामवुं, C E रहियमवुं ।

४ C E F अबौरसौ, A कक्षमबौरसौ ।

५ C E •वायाच ।

६ F संसारमहासमुदंमि ।

७ C E संसिञ्जन्ति ।

८ C E पाणिना, A D •पं ।

९ C E F add तयो उपादणच (उचैः क्षमा) विरं दोहिं जमेहि

(करेहि F) । of. संक्षेप ३४१ ।

१० F •नेचंमि ।

मए । अहवा तुमं सेव अन्हाण विमलनाणभावओ भावोव-
थारमंपावणेण कारणपुरिसयाए गुरु, किमेवं पुच्छमि । ता
करेहि कारवेहि य, जं एत्थ उचियं ति । कुमारेण
भणियं । ताथ, महापमाओ; उचियं च ववमियं ताएण ॥

एत्यन्तरंमि गलियपाया रथणौ, पइयाइं पावाउयाइं ७
दूराइं, विद्यम्भिओ बन्दिउहो, पवारया पञ्चसपवणा,
उल्लसिओ अइणो, पणहुमन्थयारं, समागया दिवसलण्णौ,
विउट्ठं गल्लिणिमण्डं, मिलियाइं चङ्गावायाइं । 'पविट्ठा
अमया । माहिं तेसिं कुमारचरियं, जाणाविओ
निययाहिप्पाओ' । वज्जमओ अमयाण । भणियं च १-
तेहिं । देव, जत्तमेयं, 'सिण्णइ य एयं देवस्स । अचिन्त-
चिन्तामणिभूओ कुमारो एत्थ मज्झसं' । रादया भणियं ।
अज्जा, एवमेयं; ता करेह' उचियकरणिज्जं, अलं
विलम्बेण । अमसेहिं भणियं ।' जं देवो आपवेइ ।'
घोसाविद्या वरवरिया, पयट्ठियं महादाणं, कराविद्या १४
मन्वाययणपूया, संमाणिओ पउरजणवओ, पूजिया बन्दि-
मादौ, संमाणिद्या सामन्ता, पूजिया गुरवो, ठाविओ

१ F समागया D adds तउ । २ F adds रादया कुमारचुभाजउ ।

३ C E F उचियकर ।

४ F has only 'नविधूय कुमारमि ।

५ C E करेह, D F add तुज्ज ।

६ D F add कयं सेव देवस्स निययपुचसंभारिच के कन्ने सायणस्स तथापि ।

७ D F insert नविज्ज ।

८ C E F सन्नायतसेतु पूया ।

९ D F add रादया ।

रक्षंमि नियभाइणेओ पसत्यजोएण उचिओ खत्तिथवंसस्स
 मुणिसन्दकुमारो त्ति । तओ य पसत्ये तिहिकरणमुज्जत्त-
 जोए समं गुरुयणेण मित्तवन्देण धम्मपत्तौहिं चमच्चलोएण
 • पहाणसामन्तेहिं पुरन्दरेण^१ उयत्तसेट्ठौहिं उचियनायरेहिं
 ५ महया रिद्धिसमुदएण समाकूढो दिव्वमिवियं; वज्जन्तेहिं
 मङ्गलादूरेहिं नच्चन्तेहिं पायमूलेहिं थुम्भमाणो बन्दीहिं
 पूरन्तो य पणइमणोरहे संगओ रायलोएण चणुहवन्तो
 कुसलकम्भं पुलइज्जमाणो नायरएहिं जणेन्तो तेमिं विन्ध्यं
 वड्डयन्तो मवेगं विहिनो बोहिबौयाइं विसुज्जमाणपरिणामो
 १० खवेन्तो कम्भजालं महया विमहेण निग्गओ नयरौओ गओ
 पुप्फकरण्डयं^२ उज्जाणं ॥ एत्थन्तरंमि समागथा देवा,
 पत्तुयं पूयाकम्भं, जाओ महब्भुयओ, आणन्दिया नयरौ ।
 गओ य भयवओ मौलङ्करयणायस्स चउणाधारिणो
 पहाभायरियस्स पायमूले, जज्जत्तसिद्धन्तविहिणा पवओ
 ५ पव्वज्जं ति । वन्दिओ देवराईहिं, पजिओ मुणिसन्देण ।
 कराविद्या णेण नयरौए अट्ठाहिया, सोसाविद्या अमारौ ।
 हरिषिया जणवथा, पयहा धम्ममगे ॥

इमिणा वइयरेण धूमिओ गिरिसेणो, गहिओ
 कसाएहिं । चित्तिथं च जेण । चहो मूढया जणस्स,
 जमेयस्सिं अपण्डितयरायउत्ते एवंविहो बहुमाणो । अवसेमि

एषिं बद्धमाणभायणं, वावाएमि एथं दुराचारं । समागमो
इत्याणि एव अन्तारिसाणं पि दंशणगोचरं । ता निम्बवेमि
चिरयासपत्तिनं एयमन्तरेण हिययं । पयडो छिह्मेषणे ॥

भयवं च समरादिको जडुत्तसंजमपरिवाकणरई भयवमो
पहासायरिषसु पायमूले परिवसद् ॥ अदकानो कोद
कासो । पुम्भभवभासजोएण विमिदुखओवसमभावमो येव-
कालेणैवाहिज्जियं दुवाकसङ्गं, आसेविमो किरियाकस्सावो,
ठाविमो वायगपए ॥

अज्झया य सौमगणसंपरिवुडो विहरमाणो अहाकप्पेण
विबोहयन्तो भविथारविन्दे गमो अओण्णाउरिं, तत्थ वि य १०
वन्दणनिमित्तं साज्जावगसमेओ रिसभदेवसंगय महाविभूईए
सक्कावयारं नाम चेदयं ।

दिट्ठं च तेण तच्चियं विचउं उज्जाणमण्णभायंमि ।

आहरणं नयरौए आययणं भुवणनाहसु ॥

विषयसङ्गकुमुयगोखोरहारसरयवसुन्दचन्दनिहं । १५

कप्पतदनियरपरिवयमुप्पेहउधयवडाइयं ॥

मरगयमयरसुज्जमडमऊहसिरोहतोरणसणाहं ।

उत्तुङ्गं सुरलोए तियसाहिववरविमाणं व ॥

वित्थियमरगयसिक्कासंचयसंजणियवियउदढपोडं ।

रययसवलोहविरदयनिक्कलमधिकोहिमाभोयं ॥ १०

विलसन्नासालिहस्त्रियमणिमयचम्पासिनिमित्तसोद्विग्नं ।

कच्छन्नारोहमणहरपरिलम्बितमोक्षिभोजनं ॥

गङ्गाहरभित्तिविरदयजलनारयणोद्दौवयसकाहं ।

तियसतदकुसुमजलरूपपरस्त्रियमणियदुष्कृतं ॥

सेवागयसुरचारणवरविलयारद्रुमङ्गरसंगोथं ।

दण्डान्नागरपरिमलघणवासिद्यदिसिवहाभोथं ॥

विविधतवतेयदिप्यन्तमुणियपरमत्सुद्धभावाणं ।

चारणमुणीण शुद्धरवनिमुणसंसुदयसिद्धयणं ॥

धन्यवरसकवट्टिम्भ भयवन्धो तियसनाहममित्यस्म ।

१०. मुणिवरुणो पठिमाए विद्वसियं उवहसामिस्स ॥

तं पेण्णुज्जण सक्कं मणिमय'सोमाणविमलपण्णौए ।

आरुहिल्लण मतोसं भुवणगुरु वन्दिच्चो तेण ॥

वन्दिज्जण य निसण्णो एगदेसे । समागया तत्थ चारण-

मुणिविज्झाहरा भिड्ढा य । वन्दिच्चो जेहिं भयवं ॥ एत्थ-

१५. नारंमि मुणियसमरादस्सागमणो समं परिचण्णेण पमोय-

विलसन्नासोयणो भयवन्धो वन्दननिमित्तं अच्चोज्झानघरि-

सामी'समागच्चो पसक्कचन्दो । कया भयवन्धो पूया । तच्चो

वन्दिज्जण सेदए समरादस्सवाचगं उवविट्ठो तस्स पुरच्चो ।

भसियं च णेण । भयवं, एस एत्थ नादिमन्दणो पठमधक्क-

१०. चक्कवट्ठो 'सुणीयद । ता किं परेण नाणि धक्को; चह

नासि, कश्मेस पठमधस्यचक्रवट्टि त्ति । भयवया भणियं ।
 सोम, सुण । इह भरहवासे इमौए ओसप्पिणीए एस
 भयवं पठमधस्यचक्रवट्टो । न उण परेण नासि धम्मो, किं
 तु अणाइमन्ता तित्थयरा, तप्पव्विओ य धम्मो अणाइमं
 चेव । राइणा भणियं । भयवं, किमेषा ओसप्पिणी सम्वत्थ ५
 ह्वइ । भयवया भणियं । सोम, नहि; अवि य पच्चसु
 भरहेसुं पच्चसु एरवएसु, विदेहेसु पुण अवट्टिओ कालो ।
 तेसु सम्वकालमेव ह्वन्ति धम्मनायगा तित्थयरा चक्रवट्टिणो
 वासुदेवा बलदेवा य, तद्वा मिञ्चन्ति पाणिणो । भरहेरव-
 एसु अणवट्टिओ कालो, न सम्वकालमेव एयमेवं ह्वइ । १०
 किंतु पवत्तए कालचक्रं । तं पुण पमाणओ वीमसागरोवम-
 कोडाकोडिमाणं । एत्थ ओसप्पिणी उस्सप्पिणी य एक्केकाए
 ज्विहा 'कालपक्वणा । तं जहा । सुसमसुसमा सुसमा
 सुसमदुस्समा दुस्समसुसमा दुस्समा दुस्समदुस्सम त्ति ।
 एसाओ य एयपमाणाओ ह्वन्ति । सुसमसुसमा पवाहक्खेण १५
 चत्तारि सागरोवमकोडाकोडौओ, सुसमा तिप्पि, सुसम-
 दुस्समा दोप्पि, दुस्समसुसमा एणा सागरोवमकोडाकोडौ
 ज्जणा बायालीसेहिं वरिससहस्सेहिं । इगवौसवरिससहस्समाणा
 दुस्समा, इगवौसवरिससहस्समाणा चेवं दुस्समदुस्सम त्ति ।
 तत्थ सुसमसुसमाए पारक्षसमर्थमि तिपप्पिओवमाज्जणा २०
 सोया, पमाणेण तिप्पि गव्वथाणि ।

उवभोगपरौभोगा जसन्तरसुकयवीयजायाओ ।
 कप्पतरसमूहाओ होन्ति किल्लेसं विणा तेसिं ॥
 ते पुण दसप्पगारा कप्पतर समणसमयकेज्झिं ।
 धीरेहि विणिहिट्ठा मणोरहापूरगा एए ॥

५ मत्तज्झया य भिक्खा तुडियज्जा दौवजोदचित्तज्जा ।
 चित्तरसा मणियज्जा नेहागारा १अणियणा य ॥
 मत्तज्झएसु मज्जं सुहपेज्जं भायणाणि भिक्खेसु ।
 तुडियज्जेसु य संगयतुडियाणि वज्जप्पगाराणि ॥
 दौवविहा जोदसनामया य निच्चं करेन्ति उज्जोयं ।

१० चित्तज्जेसु य मज्जं चित्तरसा भोयणट्ठाए ॥
 मणियज्जेसु य भूषणवराणि भवणाणि भवणस्सु ।
 आदस्सेसु य पत्तिय वत्थाणि वज्जप्पगाराणि ॥
 एएसु य अस्सेसु य नरनारिगणाण ताणमुवभोगो ।
 भविय पुणभवरहिथा इय मज्जसू जिणा वेन्ति ॥

१५ न खलु एयाणं विमिट्ठा धक्काधक्कसक्का । क्खीयमाणाणि
 य आउयपमाणाणि हवन्ति जाव सुसमारम्भकालो । सुस-
 मारम्भकाले उण दुपल्लिओवमाउया, पमाणेण दोव्धि
 गाउयाणि^१ । उवभोगपरिभोगा ५वि जक्काणुहावेण ऊणाण-
 हावा^२ । न खलु एयाण वि विमिट्ठा धक्काधक्कसक्का ।

१ D F य आदणा ।

२ D adds तस्मिं कालं । •

३ C E ज्वरूपाणि ।

४ D F om. वि, add तेसु चैव तत्तदु किं तु ।

५ C E om. जक्का, A reads जक्काणुहावा ।

स्त्रीयमाणाणि य आउच्यमानाणि हवन्ति जाव सुसम-
 दुस्समारम्भकालो । सुसमदुस्समारम्भकाले उण एणपलि-
 ओवमाउया, पमाणेण एणं गम्भुयं^१ हवद । उवभोगपरि-
 भोगा वि जणाणभावेण जणाणभावा^२ । न खलु एयाण
 वि विविद्धा धम्माधक्कसक्का हवद । स्त्रीणपायाए य इमीए^३
 ओयरद एत्य भयवं पठमपुद्दवदं सयल्लकल्लासिप्पदेसओ
 वन्दणिज्जो सुरासुराण^४ जयगुह तेसोक्कवन्धू अक्काणतिमिर-
 नासणो भविक्कमुयायरससो पठमधक्कचक्कवट्ठो आदितित्य-
 गरो न्ति । तओ पवत्तए वारेज्जाइकिरिया दानसोत्तव-
 भावणामओ य विविद्धधक्को । स्त्रीयमाणाणि य आउच्यप-^५
 माणाणि हवन्ति जाव दुस्समसुसमारम्भकालो । दुस्सम-
 सुसमारम्भकाले^६ उण चवराओ पुव्वलत्ताउया, पमाणेण
 पच्चधणुसयाणि । उवभोगपरिभोगा^७ उण जणाणहावेण
 जणाणहावा । अइक्कमद कप्पतइक्कप्पो,^८ अवि य पवरो-
 सहिमादएहिंतो हवन्ति जणाणहावा य । हवद य विविद्ध-^९
 धम्माधक्कसक्का, जओ इमीए हवन्ति तित्ययरा चक्कवट्ठिणो
 वासुदेवा बलदेवा य । स्त्रीयमाणाणि य आउच्यमाणाणि^{१०}
 हवन्ति जाव दुस्समारम्भकालो । दुस्समारम्भकाले^{११} य^{१२} पायं

१ A om.

२ C E om. जणा०, A reads जणापुहावा ।

३ A om all down to ०ससो ।

४ A D om.

५ C E add उच्यं ।

६ A उ, om. all down to पवरो ।

७ D ०तप्पसक्कप्पो ।

८ A आउच्यमा० D आउच्यमा० ।

९ A C E om.

१० A om.

- वाससयाउया, पमाणेण सत्तइत्या । उवभोगपरिभोगा य
 ओसहिमाइएहिंतो इवन्ति ऊणाणुहावा य । इवर तथा य
 होयमाणविसिट्ठा धम्माधम्मसन्ना, जओ इमोए वि अणुवत्तए
 तित्थं, पइवन्ति य भिच्छत्तकोइमाणमायाओहा । कौथ-
 २ माणाणि य आउपमाणाणि^१ इवन्ति जाव दुस्समदुस्स-
 मारम्भकालो । दुस्समदुस्समारम्भकाले^१ वीसवरिशाउया
 पाएण दुइत्यपमाणेण पज्जन्ते य भोलमवरिशाउया पमाणेण
 एगइत्या । उवभोगपरिभोगा अमणोरमेहिं मंसमाईहिंतो
 इवन्ति ऊणाणुहावा य, धणियं न इवर य विसिट्ठा धम्मा-
 १० धम्मसन्ना । एवमेमा ओमप्पिणो । उम्मप्पिणो वि पक्काणु-
 पुब्बीए एवंविहा चेवं इवर । एवमेयं पवत्तए कालचक्कं ।
 एवं च इह भरइवासे इमोए ओमप्पिणोए एम भयवं पढम-
 धम्मचक्कवट्ठी, न उण परेण नासि धम्मो त्ति ॥ राइणा
 भणियं । भयवं, एवमेयं, अवणौओ अन्नाण मोहो :
 १५ भयवया अणुगिहीओ अहं इष्कामि अणुमट्ठिं ॥

- एत्यन्तरमि समागओ तत्थ अञ्जन्तमज्झत्यो संगओ
 बुद्धीए परलोयभौक परिणओ वओवत्याए इन्दवसाहिंणो
 माइणो त्ति । वन्दिऊण भयवत्तं गुहं च उवविट्ठो गुह-
 समीवे । भणियं च णेण । भयवं, जमेयं तुम्ह समए
 १० नाणावरणिज्जाइल्लक्खणं अट्ठप्पगारं कम्मसुत्तं, एयं विसेसओ
 ऋत्तमेव जीवो बन्धति । भयवया भणियं । सोम, सुण ।

[वं^१ समए पठिञ्जह^२ । नाणपडणौयथाए नाणनिण्हणथाए^३
 ।।णत्तराएणं नाणपञ्चोसेणं^४ नाणव्वासायथाए नाणविसंवायथा-
 गोएणं नाणावरणिञ्जं कथं बन्धइ । एवं दंसणपडणौयथाए
 नाव दंसणविसंवायथागोएणं दंसणावरणिञ्जं कथं बन्धइ ।
 ।।णाणुकम्यथाए भूयाणुकम्यथाए जीवाणुकम्यथाए^५
 ।।णाणुकम्यथाए वल्लणं पाणाणं भूयाणं जीवाणं मत्ताणं
 प्रदुक्कणथाए असोयणथाए अञ्जूरणथाए^६ अपरियावणथाए
 ।।थावेयणिञ्जं कथं बन्धइ ।^७ परदुक्कणथाए जाव परिया-
 ।।थाए असाथावेयणिञ्जं कथं बन्धइ ।^८ तिव्वकोहथाए^९
 तेव्वमाणथाए तिव्वमाथथाए तिव्वलोहथाए तिव्वदंसण-^{१०}
 गोहणिञ्जथाए तिव्वचरित्तमोहणिञ्जथाए मोहणिञ्जं कथं
 बन्धइ । महारम्भथाए महापरिग्गहथाए पञ्चेन्द्रियवहेणं
 णिमाहारेणं जीवो^{११} निरयाउयं कथं बन्धइ । मादत्तथाए
 प्रलियवयणेणं कूडतुल्लकूडमाणेणं तिरिस्तुजोणियाउयं कथं
 बन्धइ । पगइविणीयथाए साणुक्कोसथाए अमच्छरिञ्जथाए^{१२}
 मणुक्काउयं कथं बन्धइ । सरामसंजमेणं संजमासंजमेणं वासत-
 तोकमेणं अकामनिज्जराए देवाउयं कथं बन्धइ । कायउज्जय-

१ D F add चण् ।

२ A दुषिञ्जइ ।

३ D •ववाचय C E •वयवाय । ४ D वाचंवा•, C E F वाचस्सायायवाय ।

५ C E F add चतियववाय चपिइववाय ।

६ C E वाचं परम० ।

७ A om. all down to पगइविणीयथाए ।

८ D •हववाय ।

९ C E चे० ।

१० C E मा० ।

याए भावुज्जययाए ^१भासुज्जययाए अविस्वा-यणओएणं सुहनामं
 कसं बन्धइ । कायअणुज्जययाए जाव विस्वायओएणं असुह-
 नामं ति । जाइकुल्लवतवसुयबल्ललाभइस्सरियामएणं उच्चा-
 गोयं कसं बन्धइ । जाइमएणं जाव इस्सरियमएणं नौया-
 ५ गोयं कसं बन्धइ । दाणल्लाभभोगउवभोगवौरियनराएणं
 अन्तरायं कसं बन्धइ । एवं, भो देवाणुप्पिया, एयं त्रिसेसओ
 एस जीवो अट्टप्पगारं कसं बन्धइ ॥ इन्दमकेण भणियं ।
 भयवं, एवमेयं; अह एवं ववत्थिए किं पुण मोक्खवीयं,
 कहं वा तथं पाविज्जइ । भयवया भणियं । सोम, सुण ।
 १० मोक्खवीयं ताव एयं । पारमो सुहस्स पसममवेगाइल्लिज्जं
 उच्चायणं कसपपरिणइए पावणं एगक्केणं कस्सिन्धणस्स
 सुहायपरिणामल्लक्षणं अचिन्तचिन्तामणिमस्सिहं मक्खसं ।
 एयं च एवं पाविज्जइ वौयरागदंसणेण विसुद्धकसवणाए^२
 गुणाहियसंगमेणं पक्खवाएणं गुणेषु तद्वाभव्वयानिओएण
 १५ अणुगम्याइभानणाए विमिट्टकसस्सओवसमेणं ति ॥ इन्दमकेण
 भणियं । भयवं, एवमेयं; अह एवं ववत्थिए एगन्तसुहम-
 क्खो मोक्खो कहं दस्ससेवणाक्खवाओ संजमाणुद्वाणाओ^३
 त्ति । भयवया भणियं । सोम, सुण । अह विगिक्खा-
 सेवणाओ सुहमक्खवा आरोगया, ^४तद्वा संजमाणुद्वाणाओ^५

१ A D F om.

२ A C E om.

३ D F चेत्त ।

४ D F add पाविज्जइ ।

५ A om. rest of this sentence.

६ C E संजमाओ ।

एगन्तसुहस्रवो मोक्षो णि । न यावि परमत्यञ्चो दुक्ख-
 सेवणाकृवं संजमाण्डाणं 'परमसुहपरिणामजोगञ्चो विमु-
 द्दलेसाणभावञ्चो य । एवं च समए पठिज्जइ । 'अवि य
 न वि' अत्थि रायरायस्स तं सुहं नेय देवरायस्स ।
 अं सुहमिहेव साहो' लोयञ्जावाररहियस्स ॥

अक्षं च । जे इमे अज्जत्ताए समणा निग्गन्था, एए णं कस्स
 तेओलेसं 'वौदवयन्ति? मासपरियाए समणे निग्गन्थे वाण-
 मन्नराण देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, एवं दुमासपरियाए
 समणे निग्गन्थे असुरिन्दवज्जियाणं भवणवासीणं देवाणं
 तेओलेसं वौदवयइ, तिमासपरियाए समणे निग्गन्थे असुर- १०
 कुमारणं देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, चउमासपरियाए
 समणे निग्गन्थे गहगणनस्कत्तताराकृवाणं जोइसियाणं
 तेओलेसं वौदवयइ, पच्चमासपरियाए समणे निग्गन्थे चन्दि-
 मसूरियाणं जोइसिन्दाणं' तेओलेसं वौदवयइ, क्खमासपरि-
 याए समणे निग्गन्थे सोहक्खीसाणं देवाणं तेओलेसं वौदव- १५
 यइ, सत्तमासपरियाए समणे निग्गन्थे सणकुमीरमाहिन्दाणं
 देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, अट्ठमासपरियाए समणे निग्गन्थे
 वक्खलोगल्लन्तगाणं देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, नवमासपरि-
 याए समणे निग्गन्थे महासुक्खसहस्राराणं देवाणं तेओलेसं

१ C E F पचम० ।

२ A om. all down to जे इमे ।

३ C E य ।

४ D F साङ्ग, read साङ्गस्स लोयवावार' ? ।

५ F has everywhere वौदवयन्ति ।

६ D F जोइसरातीसं ।

वीरवयद, दसमासपरियाए समणे निग्गन्हे आरणसुवाणं
 देवाणं तेओलेसं वीरवयद, एक्कारसमासपरियाए समणे
 निग्गन्हे गेवेज्जाणं देवाणं तेओलेसं वीरवयद, वारसमास-
 परियाए समणे निग्गन्हे अणुत्तरोववाइयाणं देवाणं
 तेओलेसं वीरवयद : तेणं परं सुक्के सुक्काभिज्जाई' भविता
 सिण्णद वुण्णद सुच्चद सब्बदुक्काणमनं करेद ॥ एवं, भो
 देवाणुप्पिया, न यावि दुक्कसेवणाणुक्कं संजमाणुट्ठाणं ति ।
 इन्दसणेण भणियं । भयवं, एवमेयं, इच्छामि अणुसद्धिं ॥

एत्यन्तरंमि पुब्बागएणेव पणामपुब्बयं भणियं चित्तङ्ग-

१० एण । भयवं, के पुण पाणिणो किं-कइप्पगारं किंठिइयं
 वा कसं बन्धन्ति । भयवया भणियं । सोम, सुण ।

सत्तविहवन्धगा होन्ति पाणिणो आउवज्जगाणं तु ।

तइ सुज्जमसंपराया क्विविहवन्धा मुण्यब्बा ॥

मोहाउयवज्जाणं पगडींणं ते उ बन्धगा भणिया ।

१४ उवसन्तस्त्रीणमोहा केवल्लिणो एगविहवन्धा ॥

ते उणं दुसमयठिइयस्स बन्धया न उण संपरायस्स ।

सेलेसीपडिवन्धा अबन्धया होन्ति विज्जेया ॥

अपमत्तसंजयाणं बन्धठिई होइ अट्ट उ सुज्जत्ता ।

उल्लोसेण जइत्ता भिन्नमुज्जत्तं तु विज्जेया ॥

१० के वि पमत्ताऽणाउट्ठियाअ बन्धन्ति तेसि बन्धठिई ।

१ read 'भिज्जाई' ?

२ D बन्ति, C E F चिन्ति ।

संवत्सराद् अद् [७] उल्लोचिऽधरा सुष्ठुतन्ता ॥

समहिदोणं पि ७ गण्डिं न कथाद् वोसए^१ बन्धो ।

मिच्छदिदोणं पुण उल्लोसो सुत्तभणिओ ७ ॥

चित्तङ्गएण भणियं । भयवं, एवमेयं; अवणोओ •

अन्धाण मोहो; भयवथा अणुगिहीओ^२ दठं इच्छामि ५
अणुसट्ठिं ॥

एत्यन्तरंमि समागया कालवेला, अवगया नरिन्दार्द,
कथं भयवथा उच्चियकरणिज्जं । विदयदियहे तंमि सेव
चेदए अवट्ठियत्तु भयवओ समागओ अग्निभूर्दे नाम
माहणो । वन्दिज्जण भयवन्तमाददेवं समराहस्यवायगं च १०
उवविट्ठो तयन्तिए । सत्तिणयं जंपियमणेण । भयवं,
माहेहि मज्झ देवयाविसेसं तदुवासणाविहिं उवासणाफलं च ।
भयवथा भणियं । सोम. सुण । देवयाविसेसो ताव मो^३
वीथरागो वज्जिओ दोसेण परमनाणो पूजिओ सुरासुरेहिं
परमदेसगो हिओ सब्बजीवाण अचिन्तमाहणो रहिओ १५
अक्षमरणेहिं कयकिओ परमण्य^४ त्ति । तदुवासणाविही
उण जहामत्तोए निरीहेण चित्तेण अचन्तभावसारं उच्चिएणं
कमेणं रहियमदयारेहिं तदुवएससारं^५ अणुदुणं दाणस्स
पासणं विरदए आसेवणं तवत्तु भावणं भावणाणं ति ।

१ (E) वोसर्द ।

२ MSS. •या ।

३ A F ओ ।

४ F परमपयपत्त ।

५ A om. all down to सब्बजीवाणं ति ओ एत्त ।

उवाचणाफलं पुण 'हविस्तर सुन्दरं देवत्तं महाविमाणां
 अचरसाओ दिव्या कामभोया कुसलपद्मादयार्' सुन्दरं रूपं
 विविष्टा भोया विवक्तुणत्तं धम्मपडिवत्तो परमपथगमणं
 ० ति । एयमायणिकुण हरिमिओ अग्निभूई । भणियं च
 ५ णेण । भयवं, ओ वीथरागो, ओ परममज्झत्ययाए न
 कम्पद उवथारं करेइ 'मा अन्नेमिं पौडा भविस्तर' ति ;
 अकरेन्तो य तं सम्मजीवाणं ति को एत्य हेऊ । भयवथा
 भणियं । सोम,^१ सुण । न खलु परमत्यदेमणाओ 'महा-
 मोहमासणेण अओ कोइ उवथारो'^२ । करेइ य तं भयवं
 १० अन्नपौडाचाएणं ति । एषेव एत्य हेऊ । अग्निभूइणा
 भणियं । भयवं, एवमुवामणाए को तस्म उवथारो, अवि-
 ज्ञमाणे य^३ तंमि कहं भणियफलसिद्धौ, कहं वा सा तओ
 ति । भयवथा भणियं । सोम, सुण । न खलु, तद्व-
 गाराओ एत्य फलसिद्धौ, किं तु तद्वामणाओ । दिट्ठा च
 १५ एसा तद्वगाराभावे 'वि विहिओवासणाओ चिन्तामणिमन्ता-
 जलणेहिं; न य तेहिं तिप्पन्ति, किं तु तदणुसरणजवणा
 सेवणेण^४ अहिप्पेयत्यस्स होइ खपत्ती, न य सा न तेहिंतो
 ति । एयमायणिकुण पडिबुद्धो अग्निभूई । भणियं च

१ D E om.

२ D F add दुदु उच्चियं ।

३ C E add चवद ।

४ A D om.

५ C E दुदुलपदुयाई, F दुदुलपुचप्रेयादि ।

६ A adds महासोहमाववाउ ।

७ C E om.

८ C E F •जवंच, A D •जवथा• ।

णे । अहो भयवथा मममावेदयं, अवगन्तो मोहो, इच्छामि
अणुसासनं ति ॥

एत्यन्तरमि अहिणवसावगो संगणं वेसेणं सपरियणो
समागन्तो धणरिद्धिसेट्ठो । कथा भयवन्तो पूया । तन्तो
वन्दिऊण भयवन्तं वायगं च उवविट्ठो तदन्ति । भणियं ५
च णेण । भयवं, साङ्गण कयकारणाणुमईभेयभिन्ना सावज्जजोस-
विरई; ता कहमेतेसिं सावयाण थूखगपाणादवायाहिहवा-
णुम्वयप्याणे इयरमि अणुमई न होइ । भयवथा भणियं ।
सोम, अविहिणा होइ, न उ विहिप्याणेण । सेट्ठिणा
भणियं । भयवं, केरिसं विहिप्याणं । भयवथा भणियं । १०
सोम, सुण । संभिकण संवेगसारं अहविहिणा भवसकूवं
अणवट्ठियं^१ एगन्तेण कारणं दुखपरंपराए, तन्निग्वायणममत्वं
च अचन्तियरमायणं जीवन्तो अस्सेवेण साहणं मोक्खस्स
अहट्ठियं माङ्गधसं, जणिकण सुद्धभावपरिणरं वड्ठिकण
संवेगं तत्ताविहकस्सोदएण^२ अपखिवज्जमाणेसु तं सावएसु
उज्जएसु अणुम्वयगहणमि मज्झत्यस्स सुणिणो पसत्येत्ताइमि
आगारादपरिसुद्धं पवण्णस्स विहिप्याणं ति । सेट्ठिणां
भणियं । भयवं, एवं पि कहं तस्स इयरमि अणुमई न
होइ । भयवथा भणियं । सोम, सुण । गाहावदणो-
रग्गहणविमोक्खणयाए^३ दिट्ठन्तो ॥ अत्थि इहेव वड्ठन्तारं १०

१ C E सगरादि० ।

२ A adds साङ्गधनं अस्मि ।

३ D पठि० ।

४ D om. यवय ।

नगरं, जियखनू राया, धारिणी देवी । नट्टादसएण परिउट्ठा
 खे भत्ता । भणिया य णेण । भण, किं ते पियं करीयउ ।
 तीए भणियं । अज्जउत्त, कोसुरेए अनेउराण जहिष्सापया-
 ५ रेण 'ऊसवपसाओ न्ति । पडिस्सुयमणेण । समागओ खो
 ' दियहो । कराविथं राहणा ओसणं, जहा 'ओ अज्ज एत्थ
 पुरिसो वसिह्मिद, तस्स मए सारौरो निग्गहो कायम्भो' ।
 उग्गदण्डो राय न्ति निग्गया मव्वपुरिसा. नवरं एगस्स खेट्ठिणो
 क-स्सुया संववहारवावडयाए लणुं न निग्गया । ठक्कियाओ
 पओखीओ । भएण तत्थेव 'निगुक्का । वत्तो रथणीण'
 १० ऊसवो । विदयदिथहे राहणा पडत्ता चारिणा' । हरे
 गवेसह, को एत्थ न निग्गओ न्ति । तेहिं निउणवुट्ठीए
 गवेसिऊण साहियं रओ । महाराय, अमुगखेड्डिम्भ क-स्सुया
 न निग्गय न्ति । कुविओ राया । भणियं च णेण ।
 वावाएह' ते दुराथारे । गहिया रायपुरिखेहिं, उवणीया
 १५ वज्जयामं । एयमाषण्णिऊण भौओ' तेमिं पिया । समागओ
 नरवदसमौवं । विक्कतो राया । देव, खमसु 'मनेक्कमवराहं
 मुण्ह एक्कवारमेए । 'मा अक्खे वि एवं करेस्सामि' न्ति न मेक्कोद
 राया । पुणो पुणो भवमाणेण 'मा कुलखओ भवउ' न्ति
 मुक्को खे खेड्डपुत्तो । वज्जमज्जिओ खेड्डणा । वावाहया इथरे ।

१ C E पयापं ।

१ C E निगुक्का ।

२ A रथणी, D om.

४ A D चारिता ।

३ A D 'वि, ।

५ C D addi केलू नरवरवचपुत्र मन्त्राताकां ।

७ C E रक्कम० ।

न य समभावस्तु मध्येसु एगवज्जमस्ये अणुमई सेसेसु त्ति ॥
 एम दिट्ठन्तो, इमो इमस्तु उवणसो । रायतुल्लो वावसो,
 वावाइज्जमाणवाणियगसुयतुल्ला जीवनिकाया, वाणियगतुल्लो
 साह, विज्जवणतुल्ला अणुव्ययगहणकाले साहधम्मदेमणा । एव
 च 'सुज्जमजीवनिकायअमुयणे वि भावयस्तु न तेसु साहणो ५
 अणुमई, इयरहा होइ अविहिनिप्फसा । एवं सम्बत्थ
 अविहिनिप्फसो दोसो । असो चेव भयवया भणियं । पढमं
 नाणं तसो दथ त्ति । नाणपुब्बयं सम्बमेव मक्काणुट्ठाणं ति ।
 एयमायसिज्जण हरिभिसो धणरिद्धो । भणियं च णेण ।
 भयवं, एवमेयं, असो सुदिट्ठो भयवन्नेहिं धसो ॥ १०

एत्यन्तरंमि पुब्बागएणेव पणमिज्जण भयवन्तं भणियं
 अमोयचन्देण । भयवं, जे खलु इय येवस्तु वि पमाथ-
 चेड्ढियस्तु दाहणविवागा सुणीयन्ति, ते किं तहेव उदाह-
 रणसहा । भयवया भणियं । सोम, सुण । जे आगमभणिया,
 ते तहेव ; असो न अज्जहावाहणो जिणा । जे उण आगम- १५
 वाहिरा, तेस जइच्छ त्ति । अमोयचन्देण भणियं । भयवं,
 जइ एवं, ता कोम केमिंचो पाणवहाइकिरिवापवत्ताणं
 अचन्तविहङ्गकारोण वि इट्ठत्यसंपत्ती विडला भोगा दीह-
 माउयं अतुडो य तयणवन्तो ; अमेमिं १८ येवे वि अवराहे
 मव्यविवज्जसो त्ति । भयवया भणियं । सोम, सुण । १०
 विचिन्ता कसपरिणई । जे खलु अज्जसत्ताणवन्धिकसज्जता

- संसारादिबन्दिणो सुदुःखता- दोम्भरनामिको कलाचपरंमुहा
भायकं अक्षत्वाकं, तेषिं कलु अकुसलपवत्तीए^१ 'पावभव-
संपूरणत्वं' इद्वत्त्वाद् संजायए,^२ विवरीयाकं तु भक्षिभभाव-
विवरीयभावञ्चो सम्भविज्जञ्चो णि । अक्षोचचन्देह भक्षिं ।
५ भयवं, एवमेवं । अहो मे अक्खौञ्चो मोहो भयवत्ता ॥

- एत्यन्तरंमि पुब्बागणेषु पक्खमिज्जण भयवत्तां भक्षिं
तिलोयणेण । भयवं, अभयदाणोवहुभदाणाण ञ्चोचो किं
पहाणयरं ति । भयवत्ता भक्षिं । सोम, सुल । अभयदाणं ।
राक्षपन्तिचोरग्गहणविमोक्खणयाए एत्थ दिङ्गुलो । अत्थि
१० इहेव वम्भउरं नयरं, कुसहुञ्चो राधा, कमकुथा महादेवी,
तारावलिप्पमुहाञ्चो अक्षदेवीञ्चो । अक्षया य राधा वाया-
यणोवविट्ठो समं कमकुथापमुहाञ्चिं चउहिं^३ अग्गमहिषोहिं
अक्खज्जुयविणोएण चिट्ठर, जाव अजेयकपाचायदूमिचदेहो
बहुो^४ 'पक्खरक्खूए दप्पवासिएण ञ्चोचो तक्करो । भक्षिं
१५ च जेण । देव कयमणेण परदम्भावहरणं ति । रादणा
भक्षिं । वावाएहि एयं । पक्खविञ्चो दप्पवासिएण
वक्खभूमिं^५ । तञ्चो पाणवक्खयाए^६ अवलोदखए दीयवक्खेण

१ C E पावभव० ।

२ F इद्वत्त्वसंपराद ।

३ C E add च उ परमत्तञ्चो इद्वत्त्वसंपत्ती ।

४ Only in C E and in Samkṣepa. ५ C E चउहिं, A चउ० ।

६ A D F om., A adds here चउलोदख दीयवक्खेण दिवाच and
om. it afterwards.

७ A adds वक्खभूमि० ।

दिशान्नो अक्षान्द्वयमणे । अहो पठमचोरकारौ असंपत्त-
मणोरहो वावाहज्यामि 'अहन्नो न्ति' । एयमायविज्जण
सोमियान्नो देवीन्नो । विज्जन्तो ताहिं राया । अज्जउत्त, मा
असंपत्तमणोरहो वावाहज्जउत्त, अज्जउत्तपसाएण करेमो किंपि
एयस्सु । अणुमयं राहणा, भणियं 'करेह' । तन्नो एगीए मोया-
विज्जण अय्यप्पाविन्नो सवस्सुपागेण, महाविन्नो मण्णन्नोयं, पहा-
वीविन्नो गन्धोयगाईहिं, दिक्कं खोमजुयसं । 'सग्गा दसमहस्सा ।
भणिन्नो य तौए । एत्तिथगो मे विहवो न्ति । 'अन्नाए
'कराविन्नो आसवपाणं, 'भक्ताविन्नो विलंके, 'विलिम्माविन्नो
जक्ककहमेणं, दिक्कं कडिसुत्तयं । परिच्चाअो^१ वीमं सवस्साइं ।^२
भणिन्नो य तौए । एत्तिथगो मे विहवो न्ति । अन्नाए^३
भुज्जाविन्नो कामियं, पायाविन्नो दक्खापाणगाइं, भुसाविन्नो
दिम्माहरणेहिं, दिक्कं तम्भोसं । सग्गो एत्थ सत्तो । भणिन्नो
य तौए । एत्तिथगो मे विहवो न्ति । मउल्लिया कमलुया,
भणिया नरिन्देण । न देहि तुमं किंचि । तौए भणियं ।^४
अज्जउत्त, नत्थि मे विहवो एयस्सु सुन्दरचरदाणे^५ । राहणा
भणियं । जीवकोयसारभुया मे तुमं, पव्वसि ममं पाणणं
पि; ता कइं नत्थि । तौए भणियं । अज्जउत्त, महाप-

१ C E F om.

२ A D F add चंनार भुज्जाविज्ज कामियं ।

३ C E add य ।

४ A D पक्का ।

५ C E explain विलंके = भीज्यामि ।

६ A D 'पव्व' ।

७ C E 'करे' दाणे ।

- गान्धोः जइ एवं, ता देमि किंश्चि अहं अज्जउत्ताणुमईए ।
 राइणा भणियं । एवं करेहि । भणिओ 'य तीए चोरो ।
 भइ, दिट्ठो तए अकज्जबौयतइसुसुग्गमो । तेण भणियं ।
 * सामिणि, सुट्ठु दिट्ठो, अओ सेव संजायपप्फायावो विरओ
 ५ अहं जावज्जौवमेवाकज्जायरणस्स । देवौए भणियं । जइ एवं,
 ता दिस्सं मए इमस्स अभय । राइणा भणियं । सुदिस्सं
 ति । हरिसिओ चोरो, मोइयं सुन्दरयरं ति । परितुट्ठा
 कमकुया । इमियं सेमदेवौहिं । महादेवौए भणियं ।
 किमिमिणा इमिणः । एय सेव पुच्छइ, किमेत्य सुन्दरयर
 १० ति । पुच्छिओ चोरो । भणियं च णेण । मरणभयाहिभूएण
 न नायंमए सेमं ति न-याणामि त्रिसेसं । मपयं पुण सुहिओ
 ण्हि । एवमेयं ति पडिवज्जं सेमदेवौहिं । एसेव एत्थुवणओ
 त्ति ॥ हरिसिओ तिलोयणो, भणियं च णण । भयवं,
 एवमेयं ॥
 १५ एत्थन्तरंमि समागया काणवेला, गओ सावथजणो, पारइ
 भयवया उच्चियकरणिज्जं । एवं च नाणादेसेसु सफसं विह-
 रमाणस्स 'अईओ कोइ कासो ! अज्जया य समागओ
 अवन्तिज्जणवयं । जाया सिक्खनिप्फत्ति ति' विविट्ठजोधा-
 राइणत्थं भावणाविहाणंमि 'रफवाइसज्जिवेसाओ नाइदूरंमि

१० CE om.

२ CE इम ।

३ CE चइयओ ।

४ A D F om.

५ CE एणः ।

सेव विविक्ते अशेषसंज्ञाये ठिओ समराहस्यवागो पश्चिमं
 ति । दिट्ठो य किञ्चिद्वक्तव्यसंगण १ निरिसेषेण २ वङ्ग्यं
 कासं चिच्छाविओ ३ ति अचनत्तुविण रोहण्णावन्तिणा,
 ४ चिन्तियं च णेण । एव एत्थ पत्तावो न पुण एयारिओ
 संजायद; ता वावाएमि एयं दुराधारं, पूरेमि अत्तणो ५
 मणोरहे; तद्वा य वावाएमि, अहा मत्तनं दुक्कमणुएवर
 पावो ति । तओ सिग्गमेव कुओद आणिकण वेडिओ
 जरसीरेहिं, भित्तो अयसितेत्तेणं, सादओ अग्गी । भयवया
 पवकुमाणओसादवण न वेदयं मव्वमेयं । पवत्ते य दाहे
 जाओ झणसंकमो ६ । चिन्तियं च णेण । हन्त किमेयं ति । १०
 अहो दावणो भावो ७ । पञ्चिओ ८ कस्सुह ९ अहं अणत्थेच-
 भावं । अहवा अत्तमिणिणा चिन्तिणं । यामादयं एत्थ
 पवरं । निधत्तिणा चिन्ता, ठिओ विमुहण्णाये, परिणओ
 ओओ, १० जायं ११ महासामादयं, पवत्तमंअव्वकरयं, उल्लसिणा
 खवगसेटो, विद्यन्तियं जीववीरियं, निहया ककसत्तो, १२
 वड्ढिओ झणावत्तो, दडुं मोहिन्धयं, १३ पाविणाओ सड्ढीओ.
 जायं जोगमादयं, १४ विओहिओ अप्पा, ठाविओ परमधीए,
 खवियं चादकसं, उप्पाडियं केवकणाणं १५ ति ॥

१ C E om.

२ C E add निरिसेषपायेच ।

३ D •संगमो ।

४ C E •वे भवा, F भूयो ।

५ D transposes.

६ D जादयं ।

७ A मंवा० ।

८ C E F •सुख ।

९ D om. all down to रत्तनरमि ।

१० C E F विओहिओ अप्पा, ठाविओ परमधीए, खवियं चादकसं, उप्पाडियं केवकणाणं १५ ति ॥

११ C E विजयं ति ।

एत्यन्तरंमि भयवन्तो पहावेण 'अशासकलोचवन्तो
 चक्षिवायवो समाणो आशोदज्ज ओहिंणो जेत्तुण कुसुम-
 निघरं जइणयरीए गर्हए अणेगदेवयापरिचरिओ' महया
 * पमोएण आगन्तो वेसन्धरो । पणमिओ भयवं, पाडिथा
 ५ कुसुमबुट्टो, विण्णविओ उयावणो, 'अवलीयारं चीराहं ।
 हन्त किमेधं ति संलुट्ठो गिरिसेणो । भणिओ वेसन्धरेण ।
 अरे रे दुराचार महापावकण अणज्ज पुरिषाहम अट्ठण्ण
 सोधणिज्ज, किं तए इमं ववमिधं ॥ एत्यन्तरंमि च तओ
 नाददूरदेसवन्तो समागन्तो सुणिचन्दराया नययापसुहाओ
 १० देवीओ महामामन्ता च । दिट्ठो च खेहिं भयवं, वन्दिओ
 परमभन्तीए । पुण्डिओ वेसन्धरो । अज्ज, किमेधं ति ।
 वेसन्धरेण भणियं । महाराय, अण्णो ज्वगाराय इमिणा
 अणज्जेण अजायवत्तुणो अमयभूयस्स भयवन्तो एवं जलण-
 दाणपओएण पाणमित्थं अण्णवसियं । राइणा भणियं ।
 १५ अइह अओ मोहसामत्थं, अज्ज अइदाइणमण्णवसियं ।
 अइ किं पुण इमस्स अण्णववायस्स कारणं । चन्दसोमसेओ
 भयवं वच्छसो सम्मज्जीवाण निबन्धणं पमोयस्स अण्णवायओ
 पीडाए ति । वेसन्धरेण भणियं । महाराय, न खण्ण
 अइमेत्थ कारणमवगच्छामि, एत्थियं पुण तक्केमि । अमुह-
 २० कसोदयओ अणेयदुक्खहेज्ज कुगदनिवासवन्धवो अज्जन्तंवार-

१ D मह०, A has only जेत्तो ।

२ CE •परिचरिओ, F •परितज ।

३ D उव० ।

कारणं एवम् । अक्षरा कहमौदसमन्वयम् । रादणा
भणितं । अक्ष, * एवमेयं ; तद्वाति भयवन्तं पुच्छम् ।
वेत्तन्धरेण भणितं । महाराय, एवं ॥

एत्यन्तरंमि भयवन्तो केवलमहिमानिमित्तं महथा देव-
वन्द्रेण एरावणाढो वज्रन्तेण^१ दिव्यदूरेण^२ गायन्तेहिं ।
किन्नरेहिं मन्त्रेण अक्षरालोपणं महापमोयसंगमो आगमो
देवराया । मोहितं धरणिपौढं, संपाडिता समया, सिक्त
गन्धोदणं, कम्भो कुसुमोवधारो, निविट्टं कण्ठपञ्चम,
आणन्दिथा देवा, हरिसिन्धुओ देवोओ । उवविट्टो भयवं ।
वन्दिओ देवराहणा । भणितं च । कथ्यो सि भयवं. १०
ववगमो ते मोहो, निचत्ता संकिलेसा, विणिज्जिओ
कल्लसन्तू, पाविथा केवलसिरौ, उवगियं भविथाण, तोडिथा
भववत्तौ, पाविथं निवपथं ति । एवं संयुओ भावसारं ।
एयमायस्सिय 'अहो भयवन्तो सिद्धमहिंससिं' ति
आणन्दिओ सुणिचन्दो देवोओ सामन्ता य । वन्दिओ य १५
णेहिं पुणो पुणो 'भन्तिवज्जमाणसारं ॥ एत्यन्तरंमि
पगाहथा किन्नरा, पण्डिताओ अक्षराओ, पवत्ता केवल-
महिमा, जाओ महापमोओ, समागथा जणवथा ॥

एत्यन्तरंमि 'अहो महापुभावथा एवम्, असोहणं च
मए कथं' ति चिन्तिऊण अस्सिविच कुसुमपक्खीयं १०
अवगमो गिरिसेणपाणो । एस समओ न्ति पत्थुथा धम्म-

- देवणा । भणियं च भयवया । भो भो देवाणुप्पिया,
 अणादमं एम जीवो कञ्जणोवलो व्व संगमो ककमल्लेण,
 तद्दोसमो पावेद चित्तविद्यारे. उप्पज्जद वज्जजोणीसु,
 कथन्यज्जद जरामरणेहिं, वेएद असुएवेदणं. दूमिज्जए'
 ५ संजोयविचोएहिं, वाहिज्जए मोहेण, सज्जिवादो विष
 न-याणद हिद्याहियं. वज्जमज्जए चपक्कं, परिहरद हिद्याहं,
 पावद महावयाओ । ता एवं ववत्थिए परिचयह मूढयं.
 निरुवेह तत्तं. पएह गुहदेवए, देह विहिदाणं, उज्जोव
 किष्काहं.^१ अज्जोकरेह सेत्तिं, पवज्जह सोलं. अयसव
 १० तवजोए, भावेह भावणाओ. कट्टेह अगगं. छाएह
 सुहज्जाणादं, अवणेह ककमल्लं ति । एवं, भो देवाणुप्पिया,
 अवणीए मकमल्लमि ककणीरुए जीवे विसुद्धे एगगणेण न
 होन्ति केद 'दुक्कयज्जणिया विद्यारा. होद 'चिन्तियं
 परमसोक्कं ति । ता जहामत्तोए करेह उज्जमं उवदट्ठगुणेषु ॥
 १५ एयमाचल्लिय संविग्गा परिमा । भणियं च णाए । भयवं.
 एवमेयं ति । पडिवक्का गुणन्तरं पूजिज्जण भयवणं गओ
 देवराया ॥

जंपियं सुणिचन्देण । भयवं, किं पुण तस्स पुरिसाहमसु^१

भयवओ वि उवमग्गकरणे निमित्तं । भयवया भणियं ।

- २० सोम, सुण । गुहओ अकुसलाणवन्तो, ओ य एवं संजाओ^२

^१ D दुमिज्जदः । ^२ C E F दुप्पियादः । ^३ C E दुहहं, F om.

^४ C E F चपल्लियं । ^५ A पुरिमल्ल । ^६ D जाण ।

ति । साहित्यं गुणवैकर्म्यस्यार^१कहाण्यं । एवं च सोऽस्य
 संविग्नो राधा देवीचो वेद्यन्वरो सामन्ता य । चिन्तितं
 च षोडं । अहो न किंचि एयं, सम्पदा दाहणं अक्षाणं
 ति । वेद्यन्वरेण भणितं । भयवं, कौदयो इमस्स परिणामो
 भविस्सुद । भयवया भणितं । अनन्तरं निरवगमणं १
 तिष्ठाओ वेदणाओ । परंपरेण उ अणन्तो संसारो ति ॥

नम्याए भणितं । भयवं, केरिसा उण नरया हवन्ति,
 केरिसा नारया कौदयोओ वा तत्त्वं वेद्यणाओ ^१हवन्ति ।
 भयवया भणितं । धम्मसौले, सुण । ते णं नरया अण्णो
 वहा वाहिं चउरंसा अहे खुदण्णसंठाणसंठिया निच्चन्धयार- १०
 तमसा ववगय^१चन्दसूरनत्तज्जोइसपसा मेयवसाहिरिपूय-
 पडकचिक्खत्तज्जिन्नाहवणतला^२ असुरविस्सा परमदुरभि-
 गन्था^३ 'कोउअगलिवसाभा कत्तउफ्फाभा दुरहिवासा अमुभा
 नरया । अवि य विमिथिमेत्तसारोदया चसचलेत्तहिम-
 सक्करा चरचरेत्तवसकइमा फिणिक्किणेतपूयासका चोग्व- १५
 एत्तदहिरोग्गारा विमिथिमेत्तकिमिवित्थरा जलजलेत्त-
 उल्लाउला कणकणेत्तअसिपायवा पुफुएत्तभीमोरगा सुसु-
 एत्तवरमादया भगधमेत्तदिन्नाणका करकरेत्तज्जत्ताउला ।
 अवि^४ थ^५ ।

१ CE, ०२८ ।

२ CE om.

३ CE F add नव ।

४ CE • जित्ततत्ता ।

५ CE इतिगंधा ।

६ CE F काउ० ।

७ A om.

धससुतिस्तुगोस्तुद्वयकष्टयाद्वयविषमपद्मम्मा ।

असिसन्निपत्तकप्पिणिसुत्तानिमुत्तादुप्येष्सा ॥

दुव्वया दुग्गन्धा दुरसा दुप्फासदुद्धसहजुया ।

घोरा नरयावासा अत्तुप्पज्जन्ति नेरइया ॥

नेरइया उण काला कालोहासा गम्भीरसोमहरिषा
भीमा उन्तासकया परमकिपसा वक्केण । ते णं तत्थ निचं
भीया निचं तत्था निचं तसिया निचं उम्भिग्गा निचं परमासुह-
संबद्धा निरयभयं पच्चणइवमाणा चिट्ठन्ति । वेयणाओ उ इह
विचिन्तकसज्जणियाओ विचिन्ता^१ इवन्ति दावणा उति-

- १० मङ्गल्लेया करवत्तदारणं सूखवेदणाणि विषमजौहारोणा
असन्निपेयणाणि तप्ततन्मादपाणं भक्कणं वज्जतुप्पेहिं
अङ्गुलिकरणाणि दरियसावयभयं अत्तिष्ठइरणाणि घो-
रिस्तुपवेसा पलित्तकोहित्तियालिकुणाणि सम्भओ मत्त-
ओगो जलन्तसिन्नापणणाणि मोहपरायत्तथ त्ति एव-
११ माइयाओ महन्तीओ वेयणाओ । निइवमा य माहाविगो
उवइसीयवेयण त्ति ॥

सुखसमच्चरौए भण्णिं । भयवं, केरिवाणि सुर-
विमाणाणि, केरिवा देवा, कीरसी वा तत्थ 'वाता-
वेयणाओ । भयवया भण्णिं । धमसीसे, सुण । ते णं

- १० विमाणा, विचिन्तसंठाणा सम्बरयत्तमया^१ अच्चा मग्गा

१ CE - ताओ ।

१ A वारा, CE om. *

* १ C om. here all down to माहावि उवइयाणि विचिन्त मोह, but
has this passage later on.

'लपहा घट्टा मट्टा नौरया निमल्ला निप्पक्का निक्कड्डच्छाया
 मप्पहा सखिरौया सउज्जोवा पासादीया दरिसणिज्जा
 अभिक्खा पडिक्खा खेमा मिवा 'अमरदण्डोवरस्त्रिया
 'लाउल्लोवियमहिंया गोभोससरसचन्दण'दहरदिक्कपच्चुत्ति-
 तत्ता उवचियचन्दणकलसा चन्दणघणसुकयतोरणपडिद्वार- १
 देसभागा आमत्तोसत्त'विउल्लवट्टवग्घारियमल्लदामकल्लावा
 पल्लवणसरमसुरभिसुक्कपुप्फपुप्फोवयारकलिया कालागुहकुन्दु-
 वल्लतुल्लधूम'मघमघेत्तगन्धुद्वयाभिरामा सुगन्धवरगन्धिया
 गन्धवट्टिभुत्ता अच्चरणसक्कसंकिष्ठा दिव्यतुडियमहसंपन्नय
 त्ति । देवा उण मणहरविचित्तचिन्ता' सुक्खा महिज्जुत्ता १०
 महज्जुद्वया महायसा महम्बल्ला महाणुभावा महासोक्खा
 हारविरादयवच्छा कउयतुडियथम्भियमुत्ता मंगयत्तुण्डलमट्ट-
 गण्डयल्लकण्णपौठधारो विदत्तहत्थाहरणा विचित्तमाला-
 मडल्लो कल्लाणगपवरवत्थपरिचिया कल्लाणगपवरमल्लाण-
 लेवणधरा भासरबोन्दी पल्लम्बवणमालाधरा दिव्वेण वल्लेण ११
 दिव्वेण गन्धेण दिव्वेण फासेण दिव्वेण संघयणेण दिव्वेण
 सठाणेण दिव्वाए इड्ढीए दिव्वाए जुईए दिव्वाए पहाए
 दिव्वाए ज्जायाए दिव्वाए अल्लोए दिव्वेण तेएण दिव्वाए

१ C E लहा ।

* १ A F prefix किंकर ।

२ D F क्षोडका० ।

४ D दररय ।

५ E om. विउल्ल ।

६ D adds घष । ,

७ D हरविचित्तचिन्ता, F •विचित्तचिन्ताचन्ता ।

लेमाए दस दिमाओ उज्जोवेमाणा पहासेमाणा महथा
हयनङ्गुगौयवाइयतन्नीतलतालतुडियचणसुइङ्गपडुपडुइवाइय-
रवेण दिव्वाहं भोगभोगाहं भुञ्जमाणा विहरन्ति । अवि च ।

सुरहौ पवणो विमलं नहङ्गणं निञ्जकालमुज्जोओ ।

५ अतिरहियपङ्कथाहं जल्लाद मइ पुण्णिया वण्णा^१ ॥

^१अज्जायावज्जीवसकंभतालयविवाञ्चिकंवेणं ।

वरसुरवाणं च रवो नेव य गेयस्स बोञ्चिकत्तौ^२ ॥

इट्ठा इन्दियविमथा सहपरिसरसङ्कवगन्धुवा ।

मंघियधणू अणङ्गो सुमंगयाओ य देवौओ ॥

१० निञ्चं च ताहि मइया मिङ्गारागारचाइक्काहिं ।

नङ्गुगणगौयवाइयनिउणाहिं मणाहिरामाहिं ॥

कौलन्ता मविल्लामं रइरमचडराहिं जणियपरिओमं ।

रइसागरावगाढा^३ गयं पि काल नयाणन्ति ॥

सुलोयणाए भणियं । भयव, देवा देवसुहं च एयं

१५ भयवया सुन्दरमावेइयं ; ता किं रओ^४ वि सुन्दरसरा

सिङ्गा मिङ्गुसुहं च । भयवया भणियं । धम्मनीले, अइ-

मंइल्लं खु एत्थ अन्नरं । किं देवाण सुन्दरसं, ग्राहं

जोओ अधुवसरौरेण, दाइणं कम्मवन्धपारतन्नां, उल्लङ्गा

कलाया, पइवइ महामोओ, अवभाणिइन्दिणाणि, गइई

१ C E वण्णा = वण्णाः ।

२ D reads this line thus :

अपौअविञ्जवेहि यमोवा तच्च ज्ञावओहि मंजुल ।

३ C E = विञ्चिकत्तौ ।

४ C E = मात्ररो ।

५ C E = कित्तयो ।

विषयतवशा, विचिता उद्धरिषावगरिषा, उद्दामं माणसं,
अभिचारिणो मधू, विरसमवसाणं ति । कौटुभं वा एवंविहाणं
सुहं । गन्धव्यादजोगो वि परमत्यञ्चो दुःखमेव ;

अञ्चो । “सम्यं गौधं विस्त्रविधं, सम्यं नहुं विडम्बिधं ।

सम्ये आहरणा भारा, सम्ये कामा दुःखावशा ” ॥

सुन्दरा, धमसौले, परमत्यञ्चो सिद्धा, सुहं पि तेसिमेव ;
जेण ते विद्याणिशसद्धा^१ मुक्ता कण्ठवन्धणेण परिणिट्ठि-
पञ्चोयणा वज्जिषा मणोरहेहिं खोणभवसत्तौ^२ जाणन्ति
सम्यभावे पेक्खन्ति परमत्येण अपरोवयाविणो^३ नेव्याणकारणं
बुद्धाणं विरहिता अममरणेहिं ति । किं वा न ईदसाणं सुहं, १०
अञ्चो निषत्ता^४ सव्यावासाञ्चो परमाणन्दजोएण । अवि य ।

सिद्धसु सुहो राखी सम्यद्धा पिण्डिञ्चो अह हवेव्या ।

खोऽण्णवग्गभइञ्चो सव्यागासे न माएज्जा ॥

^५ न वि अत्थि माणसाणं तं सोत्तं न वि य सम्यदेवाणं ।

अं सिद्धाणं सोत्तं सव्यावाहं उवगयाणं ॥

^६ अजं पि । अत्थि^७ नायं, तं सुणुव धमसौका । सुसोयणाए
भणियं । ता अणुग्गहेउ भयवं अणे । भयवया भणियं ।

अत्थि विरहणइट्ठियं नाम नयरं, अं उक्कुञ्जेहिं भवण-

१ A D ०.रुने, F विद्या निषवद्धने ।

२ A ०.भव०. D ०.मय० ।

३ C D E ०.रिञ्चो ।

४ A C E सव्यावा, F पण्यवाञ्चो ।

५ A om. this verse.

६ F om. the following

story, all down to दवमावसिञ्जय ।

७ C E उवाचं ।

डेउलेहिं पायासमुवगएणं करिहावन्धेणं गवसयकविसम्भेणं
पायारेण विसेसिया^१ धणयपुरिं^२ इत्थीए भवसेहिं च सुरिन्द-
भवणाइं ॥ तंमि च जिअमत्तू नाम नरवई होत्ता ।

अन्नेउरप्पहाणा देवो नामेण अयसिरी^३ अत्थि ।

५ सो तीए वमं राया भोए भुञ्जेइ सुरतुप्पे ॥

अह अजया कयार्इ पारहिनिमित्तनिम्माओ राया ।

अजिओ^४ पवरतुरङ्गे जाए वल्लोअदेमंमि ॥

वप्पे वि अ जीववहे अवहरिओ तेण वाउवेगेण ।

कूढो अ महागहणे विण्णुगिरिअन्दरे^५ राया ॥

१० तो तंमि विसमदेसे अजिओ आअस्स अइवेगे ।

एत्थनरंमि मज्झइवड्डकवएण दिट्ठो मवरेण सो राया ॥

तेण अ 'महाअभावो कोइ एअ पुरिसो पडिओ भौममहा-

उवीए, ता करेमि 'अणमुसिओवयारं' ति चिन्तिअण काअण

तस्स पणामं गहिओ आओ आसीणंमि, नीओ अकअमौवं ।

१५ उन्तिओ नरवई, उप्पहाणिओ तुरओ, मज्जिओ राया,

पहविओ मवरेण आओ 'दाविअण सुक्को पउरदुम्मापएसे ।

तओ सुगन्धौणि सुवायाणि कयसयअन्नीरककयार्इणि

उवणेअण कसाणि निवडिओ वसणेसु । अजियं अ सेअ ।

करेउ पसाथं देवो ममाणमअट्ठाए आहारगहणेणं । राअया

१ C E add य ।

२ MSS. ०उरी ।

३ C E तस्स ।

४ A D अ वर० ।

५ C E ०अइरणि वा ।

६ C E वसणो० ।

७ C E दानिअव ।

चिन्तितं । अहो एयस्स अकारणवच्छसथा, अहो विणओ,
 अहो वयणविआओ, अहो ममोवरि भत्तिवज्जमाणो, अहो
 महापुरिसवेद्वियकायव्वुत्तथा,^१ अहो सज्जनपगरिओ त्ति ।
 ता करेमि एयस्स 'अहं आहारगहणेण धिरं । मा से °
 वद्धमणस्स' संभावित्स्सइ त्ति । पडित्तुयं राइणा । महा- ५
 पसाओ त्ति काज्जण पुणो वि पडिओ पाएसु सबरो ।
 उवधुत्ताइं पसाइं राइणा । एत्थन्तरंमि परिणओ वासरौ.
 अत्थसुवगओ 'सुरो, जाओ सज्झाकाओ, कथं उच्चिय-
 करणिज्जं राइणा । संपाडिओ से सबरेण वरद्वहिं अइम-
 यन्तो कुसुमसत्थरो । संजमिज्जण त्वणौरथ' कोदण्डवगहत्थो १०
 समागओ नरवद्धसमीवं । 'देव सुवसु वौसत्थो' त्ति
 भणिज्जण 'पारद्वं पासेसु भमिउं । काज्जण गुरुदेवथा-
 नमोक्कारं पसुत्तो राथा चिन्तयन्तो सबरमहानुभावयं । तओ
 परिणथा सव्वरौ, उइओ अंसुमात्तौ ॥

एत्थन्तरंमि तुरथपयमग्गेणं समागयं राथसेषं । विउड्डो ५
 राथा बन्दिबोलेण । तओ 'डोइओ महासवइणा पञ्चवज्ज-
 हाण' पहाओ तुरुक्कतुरओ । आइडो तंमि राथा ।

१ C E °वेद्वियं अहो कयसुया ।

२ C E om.

३ C E चवणा ।

४ C E दिववरो ।

५ D सूचौर, C E तुरयं ।

६ C E add विषयो नरवरं ।

७ D has पारद्वं after भमिउं ।

८ C E °देवसोसु वः ।

९ A उचिय ।

१० A D °वु ।

चडाविकुण 'वल्हीए सवरनाहं गच्छो सनधरं । पविट्ठो
 महावद्भावणएहिं । 'मज्झिम्भो नरवई सह पत्तिनाहेण ।
 कथं गुरुदेवयाणं उच्चियकरणिज्जं । तच्चो अगासणे
 निवेमिज्जण पत्तिनाहं भुत्तं राइणा । भुत्तुत्तरवेलाए
 मइत्येण विलिम्पिज्जण सवरनाहं परिहाविकुण देवज्जुयल
 दिस्सं से अणग्घेयं समत्थं नियमाहरण । एत्थन्नरंमि
 समागथा अत्यावेखा । सुइयं कालनिवेयएण राइणो ।
 उवविट्ठो अत्याइयामण्डवे सह सवरनाहेण । तच्चो पुच्छिच्चो
 अमच्चमामन्नेहिं । देव माहेहि,^१ को एम पुरिमो, जो
 १० एवं देवेण संपूइच्चो त्ति । तच्चो माहिच्चो राइणा
 आशावहाराइच्चो^२ पसुत्तदरिसणपज्जवमाणो पत्तिनाह-
 चेट्ठियवुत्तन्नो । तच्चो अत्याइयपुरिसेहिं पसंमिच्चो एम
 बज्जपगारं । ठिया कंषि कालं माइयपेक्कणयविणोएणं ।
 ममप्पिच्चो राइणा रायसुन्दरोए पहाणल्लिखियाए^३ । तज्झिया
 १५ य णेण । अच्चो रायसुन्दरि, उवचरियच्चो तए एम
 'सम्भावसारं' मम पाणदायगो । तीए भणिय । जं देवो
 आणवेद । गहेज्जण य 'तं पत्तिनाहं' 'करंमि गथा
 नियभवणं एसा । आण्हडा सत्तमवाउत्तम्भंमि^४ रइहरे ।

१ C E बोलाएय ।

२ A D ०च^१ ।

३ A D ०ने० । Sam. लल्लिका ।

४ C E om.

५ C E add मज्झचवेलाए य ।

६ C E ०राचो ।

७ C E भावसारं ।

८ D ०चाउ०, C E ०वाचोउ० ।

तं च 'मोउलोदयं देवज्जादवत्तपूवाए सचिन्नकमुज्जलं' बह्वेस
 वरचिन्नावडिचचन्दोदण^१ चोलमिएहिं पञ्चवडियसुरवि-
 कुसुमदामेहिं पञ्चखियाहिं मज्झिन्दोविद्याहिं धुम्भनौहिं
 चत्तवरसधुम्भमाणकासागदकप्परपछराहिं^२ धूवचडियाहिं
 गण्डोवहाणयासिङ्गणिसमेथाए ठुखियाए 'सोविओ दन्तमच- ५
 पकहे । कओ उचिओवथारो । पादओ मऊमाइवाइपवरा-
 सवाहं । एवं च^३ पञ्चविहं विमथसुहमकुहवन्तस्स चरुक्कन्तो
 कोइ कालो । अन्नया च विक्कन्तो अणेण राया । देव,
 गण्णामि । राइया भणियं । अं रोचइ देवाण्णियसस्स । तओ
 दाऊणमणग्गेयं दविजजायं सेलाइयं च महग्गमुत्तं दिक्का से १०
 सहाया पञ्चइयपुरिवा । भणिया^४ ते राइया । इरे पत्तिवहं
 पत्तिपण्णे मोनूलागण्णह नि । तेहिं भणियं । अं देवो
 चाणवेइ । तओ पणमिऊण नरवहं गओ सवरणओ
 पओ करवयदियहेहिं निचपत्तिं । विचप्पिवा रायपुरिवा ।
 पविट्ठो निचगंहे । समागओ तस्स समीवं सवरणओओ । १५
 पुच्छिओ णेहिं । कत्थ तुमं गओ सि, कहिं वा ठिओ

१ C E सुरलोदय ।

२ C E •कमज्जलं ।

३ A •चित्तवरिवंदोवरचं, D •चित्तवडिचं, C E •वतिचं ।

४ A चराहि, D pr. m. adds •च ।

५ A om. all down to कोइ कालो ।

६ C E add समाचयंतो, but leave it out in the chāyā.

७ C E add च ।

वि एतियं काचं, किं वा तए कइं । तओ साहिओ तेअ
राअदरिअणओ पणिपवेअपज्जावसाओ निअनुत्तमो । तओ
अहिअथरं अकोअइओ पुअर तं अअअमूओ ।

- केरिअओ ओ राआ कीरअअवं अ ओर तअअरं ।
- १. केरिअओ तअ अओ किंविअिओ ओ^१ परिओओ ॥
ओ साहिअं न अअर अवमारहिअंमि^२ तअ रअंमि ।
ते दिअि तअ अवमा पअरगुअअअमाओसु ॥
अअाणं अ अअरं अउईसु पुअिअअअ अउईओ ।
आअरअेसु अ गुअा विअेअणं अउईसु ॥
- १. ओ साहेअं^३ वंअर अअरअसु गुअे अअइए तेअिं ।
निअाएअण^४ अुअं पुअो वि अुअिअओ ओर ॥
एवं अवमारहिओ न तीरए अअ अहिअं ओओ ।
अअरं अइअिअओ न अअअ अअर अअअ ॥
न वि अअि अणुअाणं तं ओओ न वि अ अअअेअाणं ।
अं अिअाणं ओओ अअाअाणं अवगअाणं ॥
० [अं अअअिअण^५ 'एअेअं' ति अंविअा अअे । अेअअ-
रैअ अअिअं । अअअं, कीरअं पुअ अअवं अिअसु । अअअा
अअिअं । ओम, अुअ । अे न दीअे न रअअे^६ न अइे न

१ C E add तअ ।

२ C E अअ ।

३ C E अु अंतिओ अवमाओ ।

४ C E न अअर ।

५ C E अुअं ।

६ C D E om. this verse.

० The passage in parenthesis is wanting in the Samkṣepa.

८ F अअ ।

तस्ये^१ न चक्रे^२ न परिमण्डले^३ ; वक्षे^४ न क्षिपे^५ न नीले
 न क्षोद्वि^६ न क्षादि^७ न सुक्षि^८ ; गन्धे^९ न सुरहिगन्धे^{१०}
 न दुरभिगन्धे^{११} ; रसे^{१२} न तित्ते^{१३} न कडु^{१४} न कषा^{१५} न
 अम्बि^{१६} न लवणे^{१७} न मऊरे^{१८} ; फसे^{१९} न कङ्कडे^{२०} न मडु^{२१}
 न गह^{२२} न लङ्क^{२३} न सी^{२४} न उष^{२५} न निडु^{२६} न लु^{२७} न
 सङ्गे^{२८} न हरे^{२९} न काउ^{३०} न इत्थी^{३१} न पुरिसे^{३२} न अक्ष^{३३} ।
 परिक्षा^{३४} सक्ता^{३५} लवमा^{३६} सेव^{३७} न विष्य^{३८} । अक्ष्वी^{३९} सत्ता^{४०}
 अपयस्तु^{४१} पथं^{४२} नत्थि^{४३} । 'से^{४४} न सदे^{४५} नासदे^{४६}, से^{४७} न रुवे^{४८} नाकूवे^{४९},
 से^{५०} न गन्धे^{५१} नागन्धे^{५२}, से^{५३} न फासे^{५४} नाफासे^{५५}, से^{५६} न रसे^{५७}
 नारसे^{५८} । इमे^{५९} थं^{६०} सिद्धसकृत्^{६१} ति^{६२} । अवि^{६३} थं^{६४} सयस्यपवस्यरथि^{६५} ।
 सत्तामन्तसकृत्^{६६} अण्णाणन्द^{६७} परमपथं^{६८} ति^{६९} ॥ एषमाथसिज्जण
 ल्लओवसममुवगयं^{७०} चारिन्तमोहणीयं^{७१} सुणिचन्दस्स^{७२} देवीणं^{७३}
 सामन्ताणं^{७४} थं^{७५} । भणिथं^{७६} थं^{७७} जेहिं^{७८} । भयवं^{७९} अणुग्गिहीयाणि^{८०}
 अन्हे^{८१} भयवया^{८२} इमिणा^{८३} धक्कदेसणेण^{८४} । समुप्पन्नो^{८५} थं^{८६} अन्नाणं^{८७}
 भयवन्नो^{८८} चरियसवणेण^{८९} संसारचारयान्नो^{९०} निब्बेन्नो^{९१} । ता^{९२}
 आदसउ^{९३} भयवं^{९४}, किमन्हेहिं^{९५} कायव्वं^{९६} ति^{९७} । भयवया^{९८} भणिथं^{९९} ।
 धक्काणि^{१००} तुभे^{१०१} । पाविथं^{१०२} तुभेहिं^{१०३} संसारचारवविमोक्कसमत्थं^{१०४}
 केयणं^{१०५} नेहनिपत्ताणं^{१०६} पक्खाणं^{१०७} मोहधूकोए^{१०८} 'परमनेव्वाणकारणं^{१०९}

१ D om.

२ C D E add भारिच ।

३ F स न रुवे न रुवे न गन्धे न रसे न फासे इत्थिवावति ति सत्तावं पेनि
 सयस्य etc.

४ A F सत्तावंतं जोर ।

५ A F •रुवच• ।

६ A D धरतं ।

अङ्गं 'नाणपगरिषत्सु पञ्चायत्तं' भावेण संकिञ्चोदाहरण-
 विरहितं भावश्चो सुदुश्चरणं ति । 'तन्मा कथं कायत्तं, नवरं
 दम्बो वि एवं पञ्चिषत्सु ति । तेहिं भणितं । अं भयत्तं
 आणवेद् । वेत्तन्धरेण चिन्तितं । अहो एएहिं धनया,
 ५ पत्तं मणयत्तोयत्तारं भावचरणं ति । वन्दिज्जण सहरिं
 कथं उच्चिषकरणिज्जं' भयवत्तो । पविट्ठो नयरिं राया
 मुणिचन्दो । द्वाविंत्तं आचोसणपुब्बत्तं महादानं, काराविद्या
 सन्नाययणोसु पूया, पद्दटाविच्चो जेट्ठपुत्तो चन्दज्जो नाम
 रज्जे । 'निग्गञ्जो महाविभूर्हए 'नयरञ्जो पद्दण्णसामन्ता-
 १० मन्वेत्तिज्जोयपरियञ्जो' नय्यापसुहन्तेउरेण सह । पम्बइयाणि
 एयाणि भयवत्तो पद्दण्णसौसत्सु सीलदेवत्सु समीवे ॥

कोडगाणगन्थाहिं पुष्पित्तं वेत्तन्धरेण । भयत्तं, किं
 चो पुरिवाहमो भयवन्तमुद्दिस्स अत्तणोवसग्गकारो भविच्चो
 अभविच्चो ति । भयवत्ता भणितं । भविच्चो । वेत्तन्धरेण
 २५ भणितं । पत्तवीच्चो अपत्तवीच्चो ति । भयवत्ता भणितं ।
 अपत्तवीच्चो । वेत्तन्धरेण भणितं । पाविस्सइ 'नहि ।
 'भयवत्ता भणितं । अमन्वेत्तेसु पोम्भत्तपरिण्हेसु समइत्तिज्जसु

१ D F prefixes चयंत ।

२ F prefixes चयंत ।

३ A F om.

४ A om. all down to पम्बइयाणि एयाणि ।

५ C E तत्तो ।

६ C E om.

७ D F. पद्दण्णसपद्दण्णवेद्दि. and adds नय्या विभूर्हए F

८ F कथं ।

तिरिथगईए सङ्खसेणरादणो पहाणतुरङ्गमो होऊण
 पाविस्सुद, जणो 'अहो महाणभावो' ति मं उद्दिशिय
 चिन्तियमणेण । एएणं च पमत्यविसयचिन्तणेण आसगकिथं
 गुणपक्खवाथवीथं ; कारणं च तं परंपरथाए सक्कतस्सु ।
 अईएसु य असंखेज्जभवेसु सङ्खनाममादणो होऊण सिग्गिस्सुद
 ति ॥ एयं सोऊण हरिसिओ वेखन्धरो । वन्दिऊण भयवन्तं
 गओ नियययामं । भयवं पि विहरिओ 'केवकविहारेण ॥

अरुक्कणो कोद काओ । अज्जथा य चीरवदयरेण
 उज्जेणीए सेव गहिओ गिरिसेणपाओ, वावाइओ कुम्भि-
 पाएण । तहाविहभयवन्तपओसदोसओ समुप्पओ सत्तम- १०
 महीए ॥ भयवं पि विहरमाणो कासकमेण गओ
 उवहत्तियं । नाऊण कक्कपरिणदं कओ केवलिसमुग्घाओ,
 पडिवओ सेखेसिं, खविथादं भवोवगाहिककादं । 'तओ
 सम्मप्पगारेण चरऊण देहपञ्जरं अफुसमाणगईए गओ
 एकसमएण तेसोक्कचूडामणिभूयं अप्पत्तपुब्बं तहाभावेण १५
 परमवभासयं उत्तमं सम्मयामाण सिवं एगन्तेण अचत्तमदजं
 साहयं परमाणन्दसुहस्सु जज्जजरामरणविरहियं परमं
 सिद्धिपयं' ति । कथा तिथयेहिं महिमा, पूजिया बोद्धी,
 गहिथादं पहाणङ्गादं, नीवाणि सुरज्जोयं, 'ठविथाणि

१ D F केवहि ।
 in the Saṅkhepa. .

२ The remaining part is left out

३ D •संपवं ।

४ C E डा०, D om. all down to च वेहिं ।

विचित्तेदे, साधियाणि 'देवाण, समागया देवा, दिङ्गाणि
तेहिं, पूजियाणि भक्तौ, पण्मियाणि सहरिमं, अविरहिं
च तेहिं पञ्चवक्तौ करेन्ति आयाण्गहं ति ॥

वक्तायं जं भणिं समराद्वगिरिसेणपाणे उ ।

५ एगस्स तन्नो मोक्को ऽणन्तो वीयस्स संसारो ॥

गुरुवयणपङ्क्याओ मोऊण क्हाणयाणराण ॥

अनिउणमदणा वि दढं बाणाद्वणग्गह्ठाण ॥

अविरहियणाणदंसणचरियगुणवरस्स विरद्वं एयं ।

जिणदत्तायरियस्स *४ सौमावयवेण चरियं ति ॥

१० जं विरद्वऊण पुणं महाणभावचरियं मए पत्तं ।

*तेण दहं भवविरहो*होउ मया भविष्योयस्स ॥

गन्धग्गमिमौढ इमं कन्देणाणदुहेण गणऊण ।

पाणण दमसहस्सा इन्दिमिस्सोयाण मठविणं ॥^१

* C E prefix मयम् ।

* C E om

* D अवयवंस्संश्च चरियमिण ।

* A D F तेष गुणायाणां ।

* A अविरहियो होउ सोयस्स । D F होउ दह मय्योयस्स ।

* ४ A adds पण्णोय (read मण) पण्णोय विहसकाणां उज्जणि चत्तमिण ।
हरिभद्रकृष्णो निचरित 'read चरियो' दिव्य मिवभोग्य ।

